

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kdžde číslo pládi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwórlétna předplata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Číslo 1.

2. januara.

Leto 1858.

Wop schi je cje: Sapocjatk ljetu. — Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. — Cijistoryczny
pschilok. — Nekotri rjemjesniczy. — Hans Devla a Mots Tunka. — Byrkwinske powiesze. — Cijahi
sakloschlesyńskie jełesnizy ic. — Venezia placisna. — Syjewy. — Nawjeschtinik. —

A n a w e d j e n j u.

Schtož chze na prjene schtworthljeto 1858 sa Serb. Nowiny do předka placic
ton uech nietko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovstich pôstach
placi so $7\frac{1}{2}$ nsl. na ton šamy čas. — Sa wosjewenja a nawjeschtki možemy Serb. Now.
lóždemu poruczic, pschetož te šame cíitaja so tak derje w Budyschini kaž tež we wschitich
herbstich wžach, a schtož chze po tajkim ujeschto tak prawje po zlym herbstim kraju ro-
schjerene mječ, ton daj to w Serb. Nowinach wosjewic.

Nedakzia.

Tež proštu ja wschitich tych šamych, kiž su mi s ljeta 1857 wžaz abo mene sa Serbske
Nowiny winoſci, najpodwólnischo, so bychu mi swój doth hac̄ do konza iuteho ljeta sapt-
cili, dokelž jum hewak Serbske Nowiny dale blac̄ nemiju. Smoler.

Sapocjatk ljeta.

Tak s Boža, lubi bratſja, my
Psches weſete a ſrudne dny
Haj kſchil a wschelte neſbezje
Esmy pscheschli ljetu ſańdjenie.

S nim wulka kročel, — najlubſchil
Ze ſaſo bliže k wiecznosći,
Haj bliže k rowej naſtemu: —
Kak b-eji naſch čas s khratosju!

Hlaj, wojera hujom ſaſo my
Do nowoh' ljeta ſtupichmy
We meni Jesom Khrystuska
Toh' naſchoh' luboh' ſbojnika;

Psches ſotroh'z hnodu jenicjyu
Tu na ſwjeci ſcheje ſiwi ſuny;
Tež mamy draſtu, liež a pič,
A mojemu ſo weſzelicž.

Kak wele ſich, — o ſrudoba,
Esu pschi tej horszy popela,
Hdyž ſim ſich dom ſo wotpali,
Wſchak loni ſrudnje plakali.

Duž tola ſ džakom ſpóſnajmy,
Kak ſbojomni my tola ſmy,

Kiž mamy ſwoje bydlenje,
Nech je tež runje hubene.
Ach, tu a tam tež džecjatka
Wo ſwojich ſtarſchich plakaſa
A jaſo ſtarſchi wo džecji
'Schče jaruja we ſrudobi.

Wy pat, kiž ſe kſchijnoscherjo,
Ach trefchujſeje wſchak tola ſo;
Snadž tuto nowe ljetu je
Sa waſ tež ſaſo ſbojomne.

Tež, khrudy bratſe! neboj ſo,
Twój Bož, kiž tebe ſtveril ſo,
Tón budje tež eje ſežiwicj,
Hdyž budjesch ſo jom' dewjericj.
A tam, hdyž djenſ we ſrudobi,
Haj ſnadi we cjeſkej khorosji
Njet k tebi, Božo, ſdychuja:
Tych newostaj wſchak bes troschaſ.

A nim, Božo, ſ hnodu pohladaſ,
Zim ſcjerpliwoſz a pomoz daj,
Daj ſim tu rjanu nadžiju,
So lijeve budje we nebju.

A hdv̄j tež našch čas na šwjetje
Esnađi tuto ljetu wuschoł je,
Daj, so šmy stajnje hotowi,
Hdvi šnadi šmy nahlje wotani.
Haj wsni, hdv̄j našch čas wuschoł je,
Bes dolhei' cjeſkei khorofje
Pſches ejchū ſimerci naš do nebja,
So šmy po' naſchoł' ſbožnika.
A ſhtož to ljetu ſańdžene
Esnađi cjinili šmy neprawe,
To wodaſ, Wotje nebeſti,
Nam iola uſchuſ po hnadjil!
Daj, so we wjernej poſuci
Eſo bychmy k tebi bližili

A poljeſcheli ſiwenje,
Kaž je to twoje žadanje.
A tak we Božim meni my
Do nowoh' lieta ſtupichmy.
O Božo daj, so by wſchaf ſo
Nam wſchitkim we nim derje ſchlo.
Rech wjera, luboſ, nadžija,
Wjer, ſbožje we nim pſchibera;
Rech mojna, ſbieſ, ſte khorofje
Eſu wot naš wſchitlich ſdalene.
Hai ſ tajkej rjanej nadžiju
Šmy, bratſja! wciera wſchitzu tu
Do nowoh' lieta ſtupili:
Ach nedaj nam pſchinči k hanibi!
Pjetr Mlonek.

Swětne podawki.

Sakſka. Kral je dotalneho radjeſzela na budyskej kraiſkej direkſji, k. Hembla nad Ohornom, po jeho proſtiwi ſe ſlužby puſcheſit a jeho jako landesbeſtaſtu ſakſkeho hornotužiſkeho marſhrabinstwa wobtwerdžit. — Ministerſtwu je hejmeſ ſalon k dowutadjenju pſchepodatko, w fotymž je wulgožowane, tak by ſo tym, fotymž je hoňta ſata, to ſarunacj hodžilo. — Tež je ſo wot ministerſtwu hejmeſ ſalon k wujednaju pſjodkpoložit, po fotymž bychu eji, ſiž we wójsku ſlužicj nechjedža, pſchichodnje 400 tl. ſastupnych penes placicj mjeſti.

Pruſy. Se ſtrowozju krala ſo pſhezo poljeſchuje. Kralowa ſotra, ſwidowena rukowſta ihjeſorka, pſchijedje pecja ſtere ſjepe do Barlina a kral eže ſo potom ſ nej na neſcotry čas do Italije podaž, ſo by w tamniſkich cjoſliſtich ſtronach ejim rucjíſko zvje wotkorit. — Pruiſke knejeſtwwu je mjeſtu Lübecki ſa jeho pſchekupzow, w tu ſhwili w nusy tſjazjy 600,000 tl. požcjeſi ſareſto.

Rakuſy. Khljeſor je poručiſit, ſo ma ſo wójsko hiſhće bôle pomenschię, hacj bje predy poſtaſjene. — Wondanjo pſchiveſe ſo hamburgſki minister, Dr. Hefſcher, do Wina, ſo by ihjeſorej woſebje w meni Hamburga djak ſa to prajit, dokež bje rakuſke knejeſtwwu pſches wiſſti bank hamburgſkim ſupzam ſ požcjenjom 7 milionow ſchjeſnakow ſ nusy pomhalo.

Franzowska. Khljeſor je poručiſit, ſo by ſo wójsko wo 30,000 muži pomenschiſlo.

Zendjelska. Dokež witowanje hiſhće pſhezo prawje hicj nochze, dha ſo w fabrikach hiſhće pſhezo jara mało džeta, tak ſo maja woſebje italzy mało ſaſlužby a nusy doſz. — S Indije je ta radostna poweſz pſchihla, ſo je general Campbell twerdziſnu Kuſnow, w fotrejz bieſe tóſiſto Zendjelčjanow hýzem dolhi čas wot hinduſtich ſbieſkarjow woblehnennych, ſ 22,000 mužemi wumóh a neſcheczelow ſbit.

Italſka. S Neapela piſaſo, ſo bu tuto kraleſtvo 17. dezembra wot mulkeho neſboža potrechene. W nožy tuteho dnja ſta ſo w polonſkih krajach ſpomneno kraleſtwa ſtrachne ſemjerjenje. Položa ihjeſor mjeſta Ateny bu ſkazenyh. W Paduli je jich pſches ſto spaſdalo. Licžba morwych we wobjemaj mjeſtomaj neje hiſhće ſnata. W Salernu ſo iena kaſerma do hromady ſypny, tež runja tež torm jeneie zyrkwe. Tež we wſchelakich druhich mjeſtach je ſo wele ſchody a neſboža ſtalo a wele ludži bu nenadžiſ ſot padazjyh twarenjow ſabitnych.

Ze Serbow.

S Budyschina. W tubomnej laſerny ſatſjeli ſo 17. dezembra jedyn wojaſ 15. inſanteriebaſaillona.

Starozitnosće.

Njeloire ſta kročel wot Spotez (abo Spotez) k wečjora leži na ſjewej ſtroni pschi „bliebornej“*) rječju, kij wot Skanez delje pschinđe a ſwoju čerſtwu wodziejku pluſſlotajo w kamenitym rječniſtčju do Spotez wedje, tu tež do Čjortnizy wuliwa, na spotečanskih ležomnoſjjach na khietro wyšoſej, wokolnoſz wobnežajez hörzy stare ſastarske, ſpohanskih čaſhov naſchich lubych móžow hem k nam ſakhowane hrodiſch cjo, kajkež jich mnohe w lubych Šerbach many. To ſamo leži na parzellomai 196 a 195 spotečanskih flurſkih knihi a pschiſluſcha po prijenſchei parzelli knesej kublerei. Zanej Hermaneji w Spotezach, po voklenschei pak k. kublerei Kozorej tam. Deho wulkoſz je, w pschiřumanju s druhimi, brjenja. Na južnej (polonjchei) ſtroni je na 80 kročel daleko horſach wotewrene, ale delſach wot naſhlych ſkalow ſalitane, na wečjornej, počnožnej a ranischei pak wot wyšoſeho naſypa, kij ſo, na wečjornej ſtroni poſbjehnwyſchi, na počnožnej naivwyſchi (na 15 kročel) wuſtuƿowaſo a na ranischej wubjehujo, na 120 kročel w koloſtoſi laž pót mjeſac̄k hem wokoło cjehne, wobhrođene. Wot počnožnej ſtrony pschiſlehwuſia ſemu pola, wožebje polo c. 197, k. Hermaneji ſluſhaze. Deho rjany ſeleny kryw ſu tu khwilu njehdje 40 ſjeme khójny, ſ korymž je wobſtate a pod nimi do magiſteſe ejiemnoſy ſaltryte. Deho napohlad je rjany luboſny, a ſačjuća, kij wubudjuje, hdyž ſy je naſtupit, poſbjehnū a wedu eje pod junym ſchumeniom, kij we ejiemnic hreſčlach jeho ſelenego krywa ſaſtiſchič, do starodawnych čaſhov, tak ſo je twoja wutroba móžnje ſapschiſata a poſna tež teje myſlje, ſo tež masch ty tuto mjeſtno a jeho ſtaru powoſtanu, kij žiwiſchi hač ujeſotryžuliſz druhí wopominik ſe ſtarých čaſhov k nam rječi a ſwiedzi, ſa ſwiatu djerječi, laž wona naſchim lubym predomnym lubodroha a ſwiatu bje. — Raž prajachmy, je tuto

hrodiſchcjo na južnej ſtroni, hdyž je herſach wotčinene, wot wyšoſich, naſhlych ſkalow ſtryte. W lječji 1826 twareſche ſo dróha, kij wot Biſkopiz pschinđe, bliſko pschi Spotezach nimo dje a do Budyschina wedje. Pschi tutej ſtadnoſzi ſloži tež tu materialiſmuſ ſwoju vandaſka ruku na tuto hrodiſchko abo wele bôle, džakowanu Bohu! jenož na jebo ſpomnene ſkaly. Pschetoz jako bjechu k twarenju dróhi kamenje nuine, dha dobymachu ſo na južnej ſtroni wot delſach na dwjemaj mjeſtnomaj do hrodiſchkoveho ejieta a woldobychu ſemu tam wot jebo ſkalow njeschtō kamenjow. Tola neje pak to hrodiſchku ſamemu wele ſchfodžilo; jenož wot horſa je ſo njeschtō mało perſchije, ſemje a menſhich, meſhich kamenjow do teju ſkalneju džierow delje ſyppnijo a walito, kotrejž ſtej psches wutamane kamenjow naſtalej. Deho naſhp pak je wožebje neſtranen woftak a je tež tajſi hiſchcjen djeniš, khiba čhyli to ſa žane ſranenje djerječi, ſo je ſebi tam niehdy ſtary brodaty, pscheſzehany ſchwintz ſ wulkej próžu do jeho ejieta wucjeſt werciſt a niuſkach domciſ ſatwaris, tutou ſtaſtok pak poſdiſcho, jaſo ſhano — jeli ſemu hijom už pschi žiwenju ſli ludijo koju psches wuſki ſčahnyli nebjechu — ſmernje w ſwojim liehvi ſwoje staroſiwe žiwenje dokonja, ſwojim djeſcjom a dječji djeſcjom ſawoſtajit, kij tu njet, wobylarjo tuteho hrôdka w hrodiſchku, ſmorcjo nutſ a won ejahaſa a druhy tež pschetzelne wopytanje wot ſmotry Lischki doſtanu. — Hewak ſo wotutym hrodiſchku poweda, ſo tam na nim penesh hrajeſa. — Raž prajachmy, tuto hrodiſchko ma na južnej ſkalnej ſtroni delſach pschi počnožlu dwje ſkalne ſami abo džieri vornjo ſebi, hdyž je ſo njeschtō kamenjow wutamato. Taſo k. Herman w lječji 1839 w tujmaj ſtaliſtčejom ſo roſhladowaſche, namaka won w ranischi, pod niſkej perſchiju, ſe ſchjeſterkom a bes druhimi kamenemi bôrſy ſ weſča ſpođiwny kamen w dwjemaj ſtrichomaj abo poſzomaj, kotrejž bôrſy ſa žadnu ſtarozitnoſz ſpôſna. Wobaj ſtrichai, kij nedaloſo róſno lijeſchtaj, ſluſhеſchtaj hromadije a ſtaj jedyn kamen byloj. Tón ſamy je koloſiy, $3\frac{1}{2}$ prijetznych perſtow tolſy, 22 zolow w pscherjeſtu ſchjeſteroli, ma ſredža kuloſtu džeru

*) Še bliebor „abo blieberna“ rječka „woda“ ſu Niemzy i „Schliebere, Schließerbach“ ſežimili. Ševoje meno ma pak tutu woda abo rječka wot mlyna, kij pschi jeje naſtagju rola Biſkopiz leži a „blieborny (blieberny) mlyn“ rječka.

a je na hornym abo swerchnym lizu, kij je hladke wutocjene a samoslowane, tak wujlobene abo sadolene, so wot swonsomnych kromow s zentralnej djiseri spaduje. S teho wscheho dawa so necjezko svosnacj, so je to kamen, na kotrymž su naschi lubi stari, jako hischcjen ani wodowych ani wjetrowych mlynow nemiejachu, swoje žita mlseli abo schrotowali. Rapscherjivne, spodne lizo je nesdzielane a hrube. Do dwieju potožow je pak ho rostrasyt, jako je najstere po ljetomaj 1817 abo 1818 — pschetož tehdom ležeshe wón pecja hischcjen horkach na hrodjischcju — wot tam do staty delje padnuť. — Djesiaci ljet posvjisko, na Bartromja 1849, da t. Herman swoje horkach spomnene polo pschi hrodjischku khjetro hloboso woracj a wuwora tam, njehdzen 140 kročej wot hrodjischca, druhí podobny kamen: kotojty, 18 zolow schjeroli a 5 zolow tolšin, s luff menschej djieru wo fredža, khjetro cježichi. Tutoń sda bo druga potoža zjteho mlyna byc, kij je nojstere w tym wobstejat, so su pak s nim na tym tamnym, pak s tamnym na tutym wercjili a rybowali, na tajke waschne pak žitowe forma, kij su des neju cjinili, rosinjatowali a rosmjelowali. Tež wón ma spodne lizo hrube, to druhe horne pak hladke; na tutym hladschim je pak koto wolo wolo djeru mała pobjehnena kroma, taž by cjop do djeru tamueho prjenisheho kamenja byc chyla. Knes Herman je tutaj kamenjai, jako žadnu starožitnosz hacj dotal derje wobkhowat a jei w nowischem časzu „Macizh herbszej“ do museja jeje archäologisheho wotrjada daril; tež tutemu darej hischcjen i urnu abo popełny karancj pschi-položit, kij je w ljecji 1826, s mnohimi druhimi, na deknolinsjanskich horach wuryt. Knesej daricjeſej prasi ho sa tute dary s tutym sjanvje najteniſhi djak, na wschitskich luthych Šerbow pak ho ta pschecjelna preſteva stojuje, to by kódy, kij taſe abo podobne starožitnosze wobſiedzi abo namka, te kame darniwe do swomennego musea sticjat a tak žadny poſlod, kij budje zyleniu Šerbowskiemu ſlujeſz a jemu wisku cjež dawacj, pschispocej pomhat.

w.

Čistoryčny přilopk.

Što to? — Přilopk za čistoryčnosé abo za rozomny purismus! Čistoryčnosé je prćowanje, slova z cuzych ryči trjebane po možnosći z maērueje ryče zahnać. Móžno je, tajke cuze слова zahnać, kiž su bjez nuzy přijate a za kotre so слова z poklada maērueje ryče derje a zrozemliwie wutworić hodža, k př. blidař wot: blido, zamkař wot zank m. tyšeř, šlosar. Njemóžne a njerozomne by pak bylo, cheyli štō w šitke cuze слова wupokazać, tež tajke, kotrež cyly zdželany swět trjeba a rozemi k př. konstitucia, politika. We wšelakich ryčach su čistoryčnicy abo puristojo bižom zbožomne skutkowali, wosebje w słowjanskich naryčach a w němčinje (Sprachreiniger, Sprachsreger); tež w našej maērščinje je so za poslenich 20 lét wjele dobrých slowow zasy do luda přečiščalo město dotalnje trjebanych cuzych. Tajke proćowanje dyrbi kóždy rozomny za khwlobne speznać! Kazymatij, Njedowuk, Němominch a druzy znaci dyrbja se wo prawdze haubować, checedža-li hišće dale tajku měšenici bamborić, zo jim czoryčny susod kóžde třeće slowo rozemi! Dokelž dospolay němskoserbski słownik hišće nimamy, zo by kóždy, kiž dobra wołu ma, so z vjeko poučil: checmy tež rady lubje na frankowane, redakcji podate prašenja, hač abo kak by so to abo tamne czoryčne slowo serbscy přeložić hodžilo, w tutym přilopku wotmolwić. Duž khroble spočinajmy!

I.

Někotri rjemesnicy.

Zlótnik, Goldarbeiter. Rukajcar, Handschuhmacher. Kožuchař, Kürschnér. Buškweř, Büchsenmacher. Bornicar, Seiler. Hladzár, Friseur. Blédzár, Bleicher. Cynar, Zinngiesser. Jehlickař, Nadler. Hozdžikar, Nagelschmidt. Nožeř, Messerschmidt

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

Mots Tunka

a

ludži pódla

ukrējetaj.

Hans Depla. Schtodha masch Mots? Ty czechesč dje woblecjo, kaž by džewecjoč pojet a cji dježatý w schili tjažy wostat.

Mots Tunka. Haj, ja syn nespokoju.

Hans Depla. Schto je so cji zofalo? Powedaj, powedaj!

Mots Tunka. Pomyšli ſebi jen oř; dha djež wóndujou nedželu ſ hr. hajnikom do pruskeje holje na hótivu. My biechmy tam wele tſielzow a honerjow, ale móžachmy tola jenož

jenu lišku a dweju ſajazow ſaſlapnyc̄. Na rogledu biechmy blödni, ſaž wellki a duž da ton hajnik ſpomneneju ſajazow ſwaric̄, a tſelzy a honerjo ſej ſratrowsz̄ ſ ſebi berichu.

Hans Depla. To bieſche tola jara mudrje a duſhne wot teho hajnika.

Mots Tunka. Haj wſchal haj; ale to mjaſo bje tak dundyrz̄ wiſelne, ſo mi ſruch bes ſubami wiſiajo wosta, tak ſo ſebi pſchi woncja-hanju moj poſlani círonovz ſobu wutorhnyč.

Hans Depla. Aw jaw jaw tola!

abo duſat 3 il. 4 nſl. 8 np.; minſte bankowki 96.
Spiritus w Wroclawiu 7½ il.

Cyrkwińskie powięſcie.

Kréeny;

Michalska cyrkej: Marko Domaſch Alexander, Jana Crusta Szmolejja, knihifuzga, ſ.

Zemrjeti,

Djeň 16. dezembra: Hana Nostna, rodž. Minkerez, nebo Jana Hendricha Baldewega, mlynska w Małherach ſavostajena rudoſowa, 74 l. 6 m. — Jan Dóřjanek, biergač w Budyschině, 43 l. — 22, Jan Webř, jiwnoszec̄ we Wultum Welkowi, 67 l.

Benejzna placzisna.

W Lipſku, 29. dezembra, 1 kozibor 5 il.
15 nſl. — np.; 1 poſlowajaz̄ cjerwenc̄ ſloty

S p ě w y.

K n o w e m u l ě t u .

Ljeto sanđje, wšitke sluski jeho
Psihitywa a khowa cijemna nôz;
Srudžba melči a hòs weſeleho,
Kotrijz postjehasche naſchu móz:
Srudžba a weſele ſhwatajzy dje,
Eſnano tež na rovi rójicja Icje.

Wele ſpi jich delka w khłodnej ſemi,
Kotrijz sanđencho ljeta dny
Widžachu, jich młodny ſdóñ ſo ſlemi;
A my ſnadž tež ſtora pónđemjy
Tam, hdjež naš wobdawa ſemja a cijma;
Horska ſo nebeska jaſnoſt nam da!

Semſki bjež, tak doſho hač tu traje,
Nech tu ſtajne wobſvojuje naš,
Nech wodž vičecel naš psches cijemne traje,
Wita ſ ſwjetkami naš koždy ciaž.
Tak ſ nebjom ſemja ſo ſienocuje
Duschi, hdnj ſ nebju ſo pschihiliſe.

Nekotry bu cijeho wupschekneny,
Hdjz bje doſho doſho bjeđil ſo;
Widuſch tež, ſo bu tón wokſheweny,
Kotrijz cjuje wjerne roſkacjo.
Wjera ta ſ nadžju, — luboſny hoſz! —
Bydlí we wutrobi, hdjež neje ſtoſz.

Nowe ljeto krafne pschihadžuje,
Ale woſo kruje cijemna cijma,
So ſo pschichodnoſz nam votajuje,
Eſnadj naš ſmercz ſa ſobu ſawola:
Głowęcyna mudroſ ſo newuſliedzi; —
Dowjero, nadžja neſhub ſo cji!

Rajſe ſbožie wobſteſſi na ſemi,
Hdjz nam radoſie wſche ſahinu?
Hdjz ſo wutroba we ſrudžbi ſlemi?
Pocžinki te ſ Bohu pocžahnu!
Pocžink a vobojoſti pscherodja naš,
Eſadja nam kwetki ſa pschichodny cjaž!

Herta.

N a w ē ſ t n i k .

N a m j e t .

Nekotryžkuli zdželany by ſnadž naše pismowſtwo přisporjał, bychu-li ſo plody jeho Muſy w nowym prawopisu wotčiſealo. Za tajkich Serbow trjebamy časopis, kiž by srjež maćičneho časopisa a Serb. Nowinow ſtejo aesthetisku zabawu poſkičał. Dókelž pak ſo nešto hódneho jeno ze zhrumadnymi mocami dosahnje, naſjetuju khrobile, zo by ſo při Maćicy huſće belletriſtiski abo baſnjeřski (w najšéršim zmyslu teho ſłowa) wotrjad załožił, a ſwoje polo z wutawkami, dotalnym troma ſekciam podobnymi horliwje wobdzětał. Organ tuteho wotrjada by był: 1. Časopis Maćicy, kiž po programme (chl. I. zeš., předſpom.) pěniſke a baſniſke wudželki ſobudželi; 2. Měſačny Přidawky, kiž chee nakhwilnje k. Smolei*) k Serb. Nowinam připožožić. Duž serbſcy baſnjerjo we wjazanej a pěſej ryći, wot kožoła Lubaty hač do wuliwa Mutnicy, wot Nisy hač za Halſtrowom, zestupmy do kručiſeho zwja-

zka, zo bychmy z česću dale wobſtali. Woſebej pak proſu, zo bychu kk. S. wež., Pf. a B. w D., C. w K., J. w N., J. we W., J. w P., M. w Z., D. a B. w N., knjeni J. wo W., knježna H., studenći w L. a P., wſitecy ſpěwarjo wudajomneho almanacha, z najmjenſa jutre za tydženj ſwój přiſtup k tajkej ſekcii wozjewili, a za dwě njedželi nekotre pěſnje a ſnadž juž hotowe powjeſće a novelle podpiſanemu do redakcie S. Now. poſlać rodželi, zo mohlo ſo přenje čiſlo Měſačneho Přidawka z konc januara wudać. Wjete zboža k nowemu lētu a k nowemu žiwjenju.

W Budyšinje, 1. januara 1858.

Horjanski.

 **Groſſowe
broſtfaramellje,**
najlepsicht ſrijek ſ wotſtronenu ſaſchela a ſ po-
djenju dychanja, kož tež ſ ſwarnowanju psched
lybawoſju pschi ſaſhmnenu w ſymnym cjažu.

Na Budyſchin a wokloſnoſz w hrodom-
nje haptvyy knesa M. Jäſinga koždy cjaž
ſa pschedan. Eduard Groſ w Wroclawju.

*) Lubjerad, je-li dželačerjo ſwěrni wostann a naſjetowař po ſlubjenju jako pomocnik naſtupi.

Krajnostawski bank.

Nowe dānske listna (Zinsbogen) s níže napišanym hornosužskim fastawnym listam, na dješacj termijow wot 30. junija 1858 hac̄ do 31. dezembra 1862 šobu postajene, so po pschedowacju wotbieżanych talonow, kotrymž dyrbí pschi wjaz hac̄ jenym fužu sapiš číškow, po rjadu sfjadowanych, všeindatv bvej, wot dženska w pschedowitka banka wudawaja.

Ser. II. La. B. wot № 451.—470.

-	-	531.—570.
-	-	651.—680.
-	-	701.—900.

Ser. II. La. C. - - 3631.—3730.

-	-	3951.—4150.
-	-	4201.—4500.
-	-	4601.—4700.

Všich tým so wobšedžerja fastawnych listow

Ser. I. La. D. № 231. 2002.

-	-	E. - 27. 45. 57. 290. 2268.
-	-	F. - 69. 144.—148. 150. 151. 184. 451. 491. 507. 535. 935.
		1247 1252. 1253. 1547. 1622. 1706. 2008. 2704. 4628.

Ser. II. La. C. № 1801.—1803. 1901.—1903.

-	-	D. - 1324 1655.
---	---	-----------------

sa kotrych dānske listna hijom wot ult. dezembra 1854 hotowe leža, s nowa na-
pominaj, taile samjenenie sejnic, a so pschi tom na to sedibnych sejnic, so koupony wot
1. januara 1855 hijom se 16. julija 1858 saljetnja.

W Budyschini, 12. dezembra 1857.

**Direktorium krajnostawského banka R. S. hornosužského
markhrabinstwa.**

z Thielau.

Drewowa aufzia.

Lietusche drewowe aufzije na minačalstskim
revjelu smjeja so na sziehowazoch dñiach:

djen 15. jan. stejaze brisowwe a thójnove schtomowe

drewo v chi ejerniczym hac̄i,

djen 22. jan. thójnove schtomowe drewo v pschi

brunizowych podkopsach pola Krysta

djen 5. febr. thójnove schtomowe drewo, sylnie

a dolhe, pschi zabijazym hac̄i bliſlo

Drobow,

djen 19. febr. thójnove schtomowe drewo w Elijač

pschi torsow.

W Drobach, 1. januara 1858.

Grunert.

Drewowa aufzia.

Lietusche drewowe aufzije smjeja so na Iup-
janstskim revjelu na sziehowazoch dñiach:

djen 12. jan. stejaze thójnove drewo na sha-

ponizy pschi minačalskich mesach,

djen 26. jan. stejaze brisowwe a wolschowwe drewo
w hornym haſtu saty haſnikoweho
wobydlenja,

djen 9. febr. stejaze thójnove schtomowe drewo
na holeschowstich mesach pschi hje-
lych ladach.

Sapocjatz w 9 h. dñinach rano. Wsijewenie
pschedawalskich wumjenenjow stane so na spom-
nenych dñiach.

W Bokowzy, 1. januara 1858.

Hirsch.

Wote mne djjelane

draždžanske bentuschki psche kurjaze woka
posljeju tak lóhki, kaj wjesezie pomhazy brjeds
i wotstronenju tuteje tak bolosnejje ejwilje. W
Draždžanach pschedawa je sandželska hap-
tyka, w Budyschini pak hrđowska hap-
tyka.

H. Werner.

Dr. Whithowa wodžicja sa moczi

wot T. Ehrhardtia w Altenfeldji w Thüringsskij, s wiazorymi privilegiami wysochich wej-
how poczęszona, wopokaże ho be wschilimi dotalnymi moczi hajzymi brjedkami psches swoje
swojonne skutkowanje wschodnje jako najlahodnischia a najsjepshia wodžicja w takim nastupanju, a
može ho jako dopokasany hajzy a pochylniacy brjedk a jako

wiesza pomož sa ludzi na wocžomaj bjeđuych

koždemu poruczecj. Wona hoji wiesze a rucje a be wschilich schidnych szewskow, wošeje pschi
sahorenju, szępnenu, huchecj, hylowanju a bježenju wocžow, saž tež pschi stabosz po bjełmi a
placj blesbla s wuložowanjom jenož 10 nsl. a džeka ju jenož wopravdiju Traugott Ehr-
hardt w Altenfeldji w Thüringsskij. — Sklad sa Budyšchin je w hradowiskej haptzj.

Aufzia walczinj.

Schtwórtf 7. jan. 1858 budže
ho w Ruhethalu nowe drewni-
schezo s hromad a mi khójnoweje
walczinj, njezdje 3000 hromadow,
na pschežadżowanje pschedawacj.

Chromadžisja je dopolnja w
9 hodzinach pschi knezich wozcer-
ujach pola Ruhethala.

W Polipizy, 30. dezembra 1857.
Heleman, hajnik.

Drewowa aufzia.

Ljetusche werde niskoliesne spuscheinane drewos
a pscheljowane žerdje w lichański a
saħłowskiem rejeru budja ho 12. a 13. ja-
nuara t. l. w dothich hromadach a w stejazych
ložach s hnydomnym naplacenjem schtwarzijnym
kupnych penes, saž tež pod wumjenenemi, w
termii rossjewomnymi, na pschežadżowanje psche-
dawacj. Kupowarjo maja ho
wutoru, jako 12. jan. rano w 8 hodzinach
na boroschjanstlim förbarlu, a
średu, jako 13. jan. rano w 9 hodzinach na
tak menowanej maleschanskej hwyjsdnej
haleji pola Salhowa nusnamakacj
Schöua.

Wossjewenje.

Psichodnu wutoru, 5. januara 1858,
budje ho na Kratiz kubli w Sderju wiazore
krury, jekojzy, dwaj ejeznaj wokai, taž tež
hospodaristi inventar sa hotove peneszy na
pschežadżowanje pschedawacj.

Drewowa aufzia.

Pondzelu 11. januara t. l. budje ho džielba
wolschoweho niskeho lieša, s možemu kublu w
Sderji fluschaža, po ložach na penku pod wumje-
nenemi, w termii wossjewomnymi, na pscheža-
djowanje pschedowacj.

Kupowarjo nech ho na horkapomnenym
dnju rano w 9 hodzinach w tak monowanej
Lehmansdorffskej forcjmi pola Sderje nusna-
makaſa.

Venada.

Z nakładem Maćicy serbskeje je wušoł
a móža jón maćcne sobustawy I. rjado-
mnie pola k. kantora Pjekarja darmo
dostać:

Casopis Maćicy serbskeje.

XV. zešiwk.

W Smolerjowej knihární předawa so
zo 7½ nsl.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu

Kórc.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.	
	Placidzna.	tl. nsl. np.	Placidzna.	tl. nsl. np.	Placidzna.	tl. nsl. np.
Widzenja	5	5	—	4	15	—
Roska	3	5	—	2	25	—
Zejmen	2	25	—	2	15	—
Wiosz	2	15	—	2	5	—
Hroč	5	15	—	—	—	2
Mota	4	—	—	—	—	10
Rjezik	—	—	—	—	—	—
Dabły	6	5	—	—	—	6
Hejdūčka	4	20	—	—	—	15
Bjerny	—	25	—	—	—	20
Kana buten	—	18	—	—	—	17
Kepa šlomy	5	20	—	—	—	10
Bent. syna	1	10	—	—	—	5

Dowoz: 3146 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za dawěstki, kiž maja so w
wudawarji Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
přaci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoleń.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétua předpiata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 2.

9. januara.

Léto 1858.

Wojscilacjje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budućina — S Kujowa. — S Stadwerja. —
S Brzemenja. — S Łasa. — S Polzicy. — S Mierkowa. — Se Śemilnese. — S Wojszcz.
Dopisy. — Serbske višomostiro. — Czistozijný pschilop. — Pschilop. — Hanß Depla a Mots
Lunka. — Cziewy. — Brzwinke powieſze. — Czahi satkočibelskije jeleſnizy ic. — Manjeschtnik.

Swětne podawki.

Sakſa. Nowe lěto bje wošebne sbožos
pschecjje na kralowſkim hrodzi a bu to ſamo
králej a králejci wot ministrow, ſapóſtanžow,
guſych pôſtanžow, vysokich radžicelow a wo
jerſkich vyschich pschinenſene. — Na ſejmi je
dnaja njeſto wo tón nowy ſalon, po koſtrymž
by ſo ſda ſchulſich wucjerjow povejſtej mjeta
a ſda ſo, ſo budje ta ſama po namečji mi
niſterſtwa wot ſapóſtanžow pschiſwolena. — Mi
niſterſtvo je tež ſalon prijōdkpotyjito, po koſtrymž
by ſo tym ſamym, kij ſu 1849 hontwu ſku
bili, ta ſama ſaho dac̄ abo psches wotwia
ſowanje ſarunacj mjeta. Tajſe wotwiaſowanje
by na wſchón čas 10 nowych, penes na daw
ſku jenož wucjinito, hdzej yak ſo nestane, tam
dostane tón ſam, na koſrehož ležomnoſzach ſo
ſtaré hontſke pravo ſaho poſtaſi, na wſchón čas
7 abo 5 np. na dawſku jenož ſarunanja i
ſrajnyh kaſow. — Lipſta nowoſjetna maſa neje
woſebna. Esufno je $2\frac{1}{2}$, hac̄ 5 nsl. ſa tohož
tuňſche a placisna ſožje je wo 10—20 pro
zentow delje ſchla a hiscje ſo jeje mało ku
puje. — Kral je dotalneho polčniſteho hamit
mana Lichtenberga ſa hamitana w Lubiju, a
dotalneho lubiſteho hamitana Hellmera ſa hamit
manna w Polčnizy pomenowat. — W tychle
dnjach dijelſte iendželſki pôſtanž na turkowſkim
dwori, lord Stratford de Redcliffe, na ſwojim
pueju do Londona psches Draždany.

Pruſy. Krajný ſejm w Barlini, kij ſo
12. januara ſapocjne, budje po kralowſkej po

ruežnosći wot miniftra Manteuffela wotwreny.
Dofelž kral hiscje zylje ſtrovy neje, budje jeho
bratr, prynz pruſki, krajne naležnosje w jeho meni
dale wobſtaracj. — Njeſotré "nowiny chedza
wedžecj, ſo budje miſto hrabje Walderseea gene
ral Herrmann ſa miniftra wojny poſtajeny. —
Sa tych, kij buchu psches roſleſenje pôvero
weho tórmu w Mainzu tam wobſchlođeni, je
ſo w Barlini 9300 tl. nahromadžito. Pschi
ſpomnicz chemy k temu, ſo je komiſſia, kij je
pschepytacj mjeta, ſhio je na tajſim roſleſenju
wina bylo, tak wele wuſliedžita, ſo je rakuſi
podofizier Wimmer to ſamo najſtere ſaložit,
dofelž je wjeste, ſo je wón ſluč pôveroweho
tórmu ſtradiju wſat a ſ nim tórm wotankuſwſhi
do neho nutz ſchot. Kaf je ſo ta wjez potom
dale zoſata, to nichton wedžecj nemóže.

Rakuſy. Kbiejorka je ſaſo ſamodruha. —
Starý marſchal Radecki je 5. januara w Milanc
wumret.

Franzowſka. Kbiejor je ſaſo njeſotre
wojniſte ſídlo do Chiny pôſlat a ſda ſo, ſo
je ſo bes franzowſkim a jendželſkim knežerſtowm
njeſaſte poſtaſenje ſtaſo, po koſtrymž ſmjeja jen
dželſte a franzowſte ſídlo hromadžje pschecjivo
Chinesam ſtutſowacj. — Franzowſti bank je daň
ſaſo na 5 prozentow ponizit. —

Jendželſka. Wjerowanje ſtarſcheje ſen
dželſkeje prynzeſhyh Viktorije ſ prynzom Bedri
chom Wylemom, synom prynza pruſkeho, ſmjeje
ſo 25. januara t. l. w Londoni a budja tam
potom hiscje zylje tydjen ſwazne weſela. Mik

daj mandžijskaj 2. februara do Brussele wot-
iſedžetaj. — Dofelz je njeſko ſa Jendželejanow
w Indii ſtach nimo, dha myſla ſebi ſ nowa-
na te, kaf bychu chinesyſteho ihjezora ſtere ſjeye
i mjeraj naſowali, fiz by ſo jim ſpodobat. To
pak hinač neviđe, hač ſo truch chinesyſteho
traja a njeſkoje weſche mjeſto wobhadija, a duž
je jendžijske ministerſtwu poručnoſz dato, ſo by
ſo to boriš ſta.

I talia. Nebožie, kotrež je ſemjerženje
wóndano w neapeljskim kraju ſtati načinilo, je
wele weſche, hač ſo ſ woprijeſka ſbasthe. W
Poli je 2000 ludži wot padajých twarenjow
ſaraženych, we Valle-Diani 2600 a ſ roſpadan-
kow wphy Castellana ſu hač dotal pſches
400 cijetow wuejazali. Zvyle ſwójby buchu
w jenym wokomilnenju morene a wſchelake wphy
a mjeſta ſu jenož hiſteče hromady roſpadankow.
Wſchitſich merwych ſo hač dotal na 10,000
liči a ſo je tak wele ludži wo živenje pſchitſko,
na tym je to woſebje wina, ſo ſo ſemjerženje
w nožy ſta.

Ruſowſka. Š dowolnoſzju a po poruč-
noſzi ihjezora je njeſko tež ſemjanſtwu petersburg-
ſkeje gubernije wuberk peſtojito, fiz ma boriš
wuradjič, kaf bychu ſo jeho peddani ſtere ſjeye
ſ leibeigenſtwa puſčejic̄ möhli. — Ruſe wój-
ſto je pod generalom Orbelianom a Welfowom
čerkeſſemu weſchej Schamylej tak menowanu
Salatawu woldobylo a tam twerdžiſnu Bartu-
naj ſatojito. Čerkeſſojo ſhubichu ſu hohowjow
a wele bronje. Woni mjeſachu 350 merwych,
Mužojo pak jenož 9 a wſche teho 60 ranenych.

Amerika. Tudy w pſchekupſtu a wiſo-
wawaju pſchezo hiſteče žane prawe živenje
neje. — Pſchecjivo Mormonam, kotrychž wuejbu
a waſchnje čhzymy pſchichodnje wópiſac̄, jeli
to njechtón druhí ſa naš njeſčipi, je ſo njeſhto
wójſka pôſlalo, dofelz woni ſtajnym ſakonjam
poſtlučac̄ nočzedža. Tuto wójſko neje pak
wulke doſz, ſo by ſchto hódne pſchecjivo Mor-
monam wuwesz möhlo; haj Mormonojo ſu jemu
čzah wosow, fiz ja ameriſkih wojaſow iſedž a
drahe wjeſy weſechu, wſali a ſpalili.

Ze Serbow.

S Budýſhina. W tuđomneſi (ſerbiskej)
michalſkej woſadži bieshe w ſandženym ſteči
9014 ſpowendnych (391 wiaz hač ſtečo pre-
dy), 140 narodjenych (5 wiaz hač ſtečo pre-
dy) a to 65 hólečkow a 75 holcžow, a
23 nemandžijskich (4 mene hač ſtečo predy);
69 pſchipowendanych porow (4 wiaz hač ſtečo
predy); 147 ſemretych (16 wiaz hač ſtečo
predy). W ſteči 1757 bje 167 na-
rodjenych, 30 porow wjerowanych, 295
ſemretych, 8494 ſpowendnych. — W
podjanskej woſadži bje w ſandženym ſteči
3366 ſpowendnych (53 wiaz hač ſtečo predy);
86 narodjenych (8 mene dyžli 1. predy)
a to 40 ſyntow a 46 džovičjic̄kow, a 10
nemandžijskich (5 mene hač ſtečo predy); pſchipowendanych 38 porow (3 wiaz hač ſtečo
predy), bes nimi 12 podjanskich, 16 lutheriſkich a 10
ſmjeſchanych porow; 85 ſemretych (12 wiaz hač ſtečo
predy) a to 42 muſtcho a 43 žoſkeho
rodu. — W njemſkei **Pjetrowskej** woſadži
bieshe 3983 ſpowendnych (113 wiaz hač ſtečo
predy); 309 narodjenych (48 wiaz dyžli
ſtečo predy) a to 159 hólečkow a 150 holcž-
kow, a 45 nemandžijskich (16 wiaz hač ſtečo
predy); pſchipowendanych 119 porow (8
wiaz hač ſtečo predy); 250 ſemretych (22
wiaz hač ſtečo predy). W l. 1657 bieshe
151 ſchicjenych, 30 porow wjerowanych,
94 ſemretych, 10,563 ſpowendnych. W
l. 1757 bieshe 192 ſchicjenych, 35 porow
wjerowanych, 369 ſemretych a 9750
ſpowendnych.

We wſchitſich tſioch budýſtich woſadach bje
teho dla ſandžene ſtečo 535 ſchicjenych, 226
porow pſchipowendanych, 482 ſemretych a 16,333
ſpowendnych.

S Kulowá. W naſherj woſadži je ſo
w ſandženym ſteči narodžito 143 džecži,
bes nimi 4 porow dwójnikow a 16 neman-
džijskich. Š mjeſta bje wſcho do hromady ihje-
znych 92, menujzy 58 hólečkow a 34 hol-
cžakow, 3 porow dwójnikow a 11 nemandžijskich,
ſe wſow pak 44 džecži, menujzy 21 hólečkow

a 23 holčatkov, 1 por dwójników a 5 nemandżelskich a hewak bu tež s jasnych wošadow 6 džieciž tudy kſchcjenych. Semreko je 102 woſobow, a to 34 muſkich a 25 žónſkich s mjeſta, 25 muſkich a 18 žónſkich se woſow. Pschipowedanych bu 47 porow, 26 s mjeſta a 21 se woſow, wot kotrychž ſo 41 porow tudy wjerowasche, menujzy 25 s mjeſta a 16 se woſow.

Pschipomnicj chzemy tež, ſo je ſo w ſan- dženym ljeći tudy ſchuſej twaricž pocjał a budże drje w tymle ljeći dofonjany. Won powedje wot jow psches Wulku Rydej do Wojerez a horje do Sakskeje psches Dubrenk, Lubhoj, Woßlink, Czornow do Kameniza. Tež poweda ſo, ſo budże želesniza wot Khoczebuſa ſem na Gródk, Wojerez a naſche mjeſto twarena a pónđe wot jow dale na Kamenz a Potčnizu do Radeberga, hdež ſo pecja ſe ſakſko-ſchlesynſtej ſienoczi.

W tudomnej woſolnoſzi ludžio ſara khoria a to najbole na hlowu-, ſchiju- a ſtawybolenje a je ſich tež khjetro wele na to ſemreko, a je to mjenenie, ſo je na tym dotalna ſnadna ſyma wina.

K-

S Radworja. W ſanđenym ljeći je ſo w naſchej woſadži narodžito 85 džieciž, menujzy 47 hólčatkov a 38 holčatkov. — Wumreko je 49 woſobow, bes nimi 27 małych džieciž. Po taſlim je ſo ſich 36 wiaz narodžito, dyžli wumreko. Pschipowedanych bu 17 porow, wot kotrychž ſo ſenož 8 porow tudy wjerowasche. A Božemu blidu je 1300 pobytu, bes nimi 36 pacjeriavych džieciž. K.-

S Vrjemenja. Tudy bu na ležom- noſzjach ſublerja Kuežanka psched njeſotrymi nedjelemi bruniža namakana, a budža njeſt, dofeſz buchu tute ležomnoſſje wot tſioch kameń- čanskich burow ſupene, tež tudy nowe bruni- zowe podkopli motewrene. Te ſame weſchijea njehdże 20 fórzow a ſu ſo hiſhceje wyſche teho njeſotre meniſte vódlanskie ſahončki wot tych ſpomnenych pschipuvite, dofeſz te brunižowe žilu hacž do nich doſahaja. Nas ſweſeli to, ſo tež herbižy burow pocjnoja ſpōnacj, ſak móža jim ſich penesy weſchu dañ pschinę. — Hacž

dotal ſu ſehi ſ malym wiwſacjom wſchón wujit a dobitk wot Riemzow psched noſem preči wiſacj dali, hacž runje mjejuhu iž tak wele peneyneſe mozy, ſaż turži. K.-

S Lasa. W tudomnej woſadži je ſo w ljeći 1857 narodžito 85 džieciž, menujzy 45 ſynekow a 40 žowęczieſkow, 9 mene hacž w 1. 1856; ſpowednych bie 3770, bes nimi 70 pacjeriavych džieciž; wjerowanych 16 porow, hewak tudy pschipowedanych a druhej wjerowanych 10 porow; ſemretych 58 woſobow, menujzy 31 muſkeho a 27 žónſkeho radu, 5 mene hacž 1856.

S Počipizy. Wecjor w 7 hodzinach 29. dežembra pocja ſo pola Ruhethala w drewniſtežu, drewoſupzej Fischerei ſluſhazemu paſicž a buchu iſi hromady walcinu do popela pschewobrocjene. Psches to, ſo ludžio ſ Ejskeje ſ pomožy pschudžechu, bu woheň poduſhenny, ſiž by hewak w tym ihetro wulſkim drewniſtežu wele ſchody načinieſi moht. Kak je woheň wuſhot, to neje ſnate, tola paſ ſda ſe, ſo bu wot ſtógnika ſaloženj, dofeſz ſo na wſchelach mjeſtach ſ jenym dobowm paleſche.

S Mierkowa. W domsliſt, khjeźnisej Michalej Matheſej ſluſhazzych, wudvri 29. dežembra konſcheho ljeta rano w 2 hodzinomaj woheň a pschewobrocji te ſame, ſaż tež pschitwarenu brožen a hródk do procha a vopela. Maſchtarej Frenzlej, ſiž w ſpomnenej khjeźi bydlesche a tehdž runje w delnej wſy khodžeſče, je ſo wſcho do čjista ſpalito.

S Eſmilneje. W tudomnej woſadži je ſo w ſanđenym ljeći narodžito 45 džieciž a to 24 hólčatkov a 21 holčatkov, bes nimi 6 nemandželskich. Semreko je 26 woſobow; pschipowedanych bu 13 porow, wot kotrychž ſo 7 w Eſmilnej wjerowasche. A ſpowedži a ſ Božemu blidu je bylo 1467, bes nimi 27 pacjeriavych džieciž a 15 doma wopraſenych.

S Bosch. Na mjeſto f. Schreibarja, ſiž je ſo jako kantor do Gbelska pschewydlit, je dotalny bjetowſki wucjer ſ. Róbel ſa naſche wucjerſke ſaſtojnſtwo deſignitowaný.

Dopisy.

H. S biskopskeje wokolnoſſje 31. XII. 1857. Božu noz bjechu ſo we ſali hoſzeniza ſtoteho blónza we Bifkopizach jaſne ſwjeciſti ſaſwiecile a wele ludzi bjeſche ſo ſhromadžito, ſo bychu wobradženie ſo khude džecji poſperali abo widžili. Sa 175 džecji bjechu ſo wſchelke ſymſke drasty a hewak ſchryzilje, poprjanzy a. t. d. na dothich bliđach wuklade.

Knes wuczej Bacha džerjeſche ſapſchilazu ryci, kotrej džecji a pschitomuſych na wažnoſſ tuteho kraňneho wečora poſafa a pschepoda po tom tym ſweſylenym džecjom te wſchelke dary. Zene džeczo wupraji ſi hnutej wutrobu we rja-nym ſpjevi ſwój a tyh druhich džak. Sa 130 džecji bjeſche knes rycieſ a ſukelnikiſki fa- brikant Hermann ſam zylu wobradu wobſtarat a ſaplacjitz, a bjeſche ſa wſchilte džecji kóz- demu hiſcejen 10 zylie nowych jaſnych pen- žlow poſtipeložit, kotrej ſo kraňne blýſtotachu. Te druge 45 džecji doſtachu ſwoju wobradu psches ſmilne dary, kotrej bjeſche „dónſte towar- ſtwo“ nahromadžito. Khvalobny ſhierliſch ſ hložom ſpjewaný ſtonci tón kraňny ſwedžen.

Prijen džen hodor bjeſche we ſwójbi ſa- hrondniſka Preuſchje we Kynicu, tež Keffel me- nowaneho, wulka ſrudžba, pschetoz mudowa a dwie ſyrocji ſtejachu pschi kožu, na kotrejž ſich ſemrety ſaſtarak lejeſche. Sobotu do ſwiatych dnjow bjeſche won ſi piſhatrow delje panyt a bjeſche ſo tak wobſkodžit, ſo dyrcbſche na to wumrecj, Won bjeſche halie 36 ljet a 4 mje- ſazy stary. —

Serbſke piſmowſtvo.

Najnowiſchi 15. ſeſchimk Cjaſopiſa macjic- neho je we ſwojim wojſchiliczu jara ſajimaw. Nadendžemy tam naſpredy ſ. Seilerjowe ſpiewy we wiſlanej a nekotre baſnje we pjeſchej ryci, kotrej ſlawu naſcheho Schillera ſahy ſi nowa roſſherja. Na to ſjehuſje wobſchierna poweſz ſ. Jenča wo ſerbſkim prjedarſkim towarzſtwi we Wittenbergu (wot l. 1749 — 1813), dale ry- ſpynie pschepytanie newodžielneje pschedložli „pa“ wot ſ. Smolerja, potom wuberna ballada wot

Žarina, pak ſoſtarſke dröbničiſi wot ſ. Hörnika, na kotrej je ſo w Now. hijom ſpomni. Škócnje wopiuſuje tam ſ. Žmisch wachnja wóſličanskih ſcerbow pschi narodži a wumrecju, ſ. J. Buł pak poſtipidawa 200 pschitowow a 60 pschi- ſtownych prajidmow. Rosprawa wo nalejnnoſſach Macjizy abo wucjach ſi jeje protokollow ſawjera kaž hewak tutón nam witany ſeſchimk. — ſ zyla njetko Cjaſopiſ wjazw wſchelafosſje doſtawa, dokež doſtalne tñ ſelje vſchi Macjizy pilnje ſwoje volo wobdžiclaſa. Hdyž po taſlim naſtaſki do Cjaſopiſa njetko nepobrahuja, radži- my Macjizy, ſo by ſo wot noweho ſjeta ſručije wuſtawow džeržata a kózde ſjeto dwai ſeſchimki, jedyn w juniju a drugi w dezembru, wu- data. — M. H.

Cistoryčny přilopk.

Wosobne twarjenja, wustawy abo instituty.

Landhaus, ſejmownja; Gemäldegallerie, wobrazownja; Klinik, hojeinja; Kranken- ſaus, khorownja; Sternwarte, wězdarnja; Blindeninstitut, wustaw ſlepych; Taibstum- meninstitut, wustaw hlučonémych; Haupt- wache, hlowna straž; Palast, pałac, hród; Universität, universita; ſpinuſchule, přa- downja; Kinderbewahranstalt, woſhladař- nja; Arbeitsſchule, dželoučeřnja.

Přilopk.

* W Draždjanach poſtipidje 30. dezembra wečor w 7 hodzinach na dwerniſcheju ſakſko- ſchlesyňskeje železnizy dijelacjer Schubert vſchi hro- madipowischemu wosow tak wo ſiwenje, ſo bu, bes dwjemaj wosomaj, wot tuteju tak hromadu ſmećieny, ſo na mjeſzi morwy na ſemiu padje, po čimž hiſceje dwje kolehy psches neho dijelacjer.

* W Bärenſtein i bje wóndanjo hospoſa- fe mſchi wuſhta, hoſpodat pak ſ ſužodej ſkocjitz, dwie džeczi wostaschtei pak ſamej wo iſtvi doma. Młodze džeczo, njehdje 3 ſjeta stare, bje ſe ſchry- chowančjami hraſtalo a ſebi ſ nimi njetak draſtu ſapalito. Iako to ſtarſte džeczo muhlaſa, bra- bne wone to měſche, ſo by je won do ſnjeha doneſlo a tak wohem haſnyto, ale w ſkieji dyrbí je puſhejic, dokež ſo ſamo valicj počjina. Duž je ſo to młodze džeczo tak wopalito, ſo je bortsy wumrecj dyrbjalo.

* W Burgsttu wudvri 27. dezembra weczor w jenej brni woh n a wotpali so ta sama a wysche teho hisczeje veci druhich. Dwie brni dyrbeschiej so podtorhacj, so bydu so wschutke druhe brnje, korytchj je patnaeje, tez newotpalite.

* W Stollbergu sta so Bo i weczor to nesbo je, so 15lennu syn jeneho tamniczeho pschelupza, kij bje so pschi weczornischich fenschach ua woblojenie zyrlwineho schodu synyl a tam bes prjadowanjom wu nyt, na plestr padje a so farash.

* Bur Hendrich Beckert s Eibenberg a pola Khenniz wedjesche 24. dezembra ejelza, jemu bluscha eho, do Hartaua. — Na pieru da so ten ejelz na jene dobo do neho, powali jeho a roslama jemu schyti rebla. To nemdre stocjo halle potom wot neho puschej, jako bje jemu won s no om do nosa klot. Beckert bje pak tak sara mobschodjeny, so byrbesche njeotre dny posdji ho wumrecz.

* Altenburgiske wojwodstwo ma njeiko 133,184 wobydlerjow a to 67,798 jonskeho a jeno  65,386 musleho rodu.

Kak	rozom
Hans Depla	wotr�itaj
*	*
Mots Tunka	ludzi p�dla
	skr�jetaj.

Mots Tunka. Nic o noweho, Hanso?

Hans Depla. N o, nieshlo dr e bych w dit, hdy by so jenemu powiedacz chyto.

Mots Tunka. Nebud i tak ljeni, ale powedaj!

Hans Depla. Moje dla. Duj po luchaj! Jako ja wondanjo po nowochjanskich schinach wewerci i shed o pyta , dha s jenym dobowm wulfe schlawrenje a schudrowanje wu schach. Ja hebi teho dla taksle pomyslich: Nasslere su so wschute te wewerci i swadzile a tak budu je wiche hromadzi trechic . Duj ja po vorstach mele o stupajo khwatach, so bych hebi je nerosehnat, hac i na jene dobo dwie wulfej suli na schiomach wuhladach, kij ja sa wopijy djerzach.

Mots Tunka. Nebje dha tam nic o wjazy s widzenju?

Hans Depla. O hai, jako ja na semju pohladach, muhладach tam wulfeho baru w huchim ko uchu teptacj.

Mots Tunka. Ty dr e mi tola trochu hwi dasch?

Hans Depla. Samesjje n z! Mi tak mlo y stawachu, so kwe i klobuc i wjazy nczujach; pschetej to bje rajske sfudrowanje po tych khoinach, hac i sufi delje padachu a ten bar je sbierasche.

Mots Tunka. Ale to tola nes ym schach, so su w nashei wokolnoszi bary a wopijy w lje ach widzecj.

Hans Depla. O hai, wone sa o pocinaja byc , pschetoj w H — kach je sedyn hospodař, ten pocina je horje czahnyej, so bych u jemu luczane sufi domoi no yle.

Mots Tunka. To ſebi tóla nebudjich
nihdy myſlit, ſo dyrbiat žadny hospodař taſte
ſwojerata k hromadunoſchenju mjeſci!

Hans Deyla. Haj, moi Mots, taſke bary
a wopizz dyrbí ſebi dýržecj, ſhtož chze k nječomu
pſchincj!

S p ě w y.

S Bohom!

S Bohom ſapocžinaj wſcho!
Dýjeczaju mjeſi wjeru k nemu,
Twoja móz je ſlaba k wſchemu,
Tvarisch na nju, ſjebaſh ſo:
S Bohom ſapocžinaj wſcho!

S Bohom ſapocžinaj wſcho!
Kohož Boža ruka wodži,
Zón po wjednych pucjach khodži,
Blíži k rjanom' kónzej ſo:
S Bohom ſapocžinaj wſcho!

S Bohom ſapocžinaj wſcho!
Wefiu myſl k dýjelu ſzele
Bóh eži a da ſboža wele,
Tvarischli ty na nebo:
S Bohom ſapocžinaj wſcho!

Spodobne dopomjneńki.

Słódke hodžinki wy jasne
Młodostneho naléća,
Wobnowće mi waſe krasné
Wobrazy a hibanja.

Postupjée sem, domy, hona,
Hdžež bě zbožomny mój swět,
Hdžež měd džéēaceho ſona
Woptach wjele krasných lét.

Tunja radosć, njekupena
Ze staroſću žiwjenja,
W twojich pruhach zwjeselena
Wutroba ſo wotmłodža.

Hodžinki wy zalećene,
Róže sée mi edenske,
W waſim blychēu ponowjene
Hišće džens mi kćeječe.

Njebjesa ſo posměwkuja
Hišće džens uni nad wami,
Jandželki was woblētuja,
Myslička was pozloči!

Cyrkwińske powjeſče.

Křečení:

Michalska cyrkej: Maria Madlena, Jana Han-
drija Wehlje, wobydlerja a paperniskeho dželacj-ria,
dž. — Emma Marja, Kortje Rychtarja, ſublerja w
Szijezach, dž. — Jan Paweł, Jurja Renča, khje-
žerja na Židowi, ſ. — Ernst Reinhold, Ernst
G. Jakicha, młyńska w Howojowi, ſ. — Gustav
Adolf, Franzia Jul. Tillha, ſchwza na Židowi, ſ.
— Ernst Adolf, Hantje Wiczaę na Židowi nem.
ſ. — Hana Kryſtiana, Theodora Hermanna Leo,
wobydlerja na Židowi, dž.

Podjanska cyrkej: Handrij Bohurjer, Jana
Peča, wulkosahrodnika w ḥrubocžizach, ſ.

Zemrjeći.

Dýň 22. dezembra: Hana, neb. Jana Hevný,
kbiejnka w Niewszach, ſarost. dž., 58 l. — 23.,
Hanža rodž. Nowakcz, nebo Jana Wl̄ijscha, kbiejnka
we Wulkim Weltovi, wudowa, 74 l. — 24., Hana
rodž. Lichaniz, Jana Nobla, ſahrodnika w Naboz-
zach, mandželsta, 69 l. 9 m. — 25., Maria, Be-
dricka Augusta Voigta, wobydlerja na Židowi, man-
dželska, 38 l. — Jan August, Jana Bohumilera Neſa,
wobydlerja w Naržanezech, ſ. 3 l. — 26., Hana
rodž. Strchliz, Jana Steiniga, rumeňkarja w Brze-
ſowi, mandželsta, 61 l. — 28., Maria Emilia,
Kortje Moriza Stoža, wobydlerja na Židowi, dž.
10 l. — Hana, nebo Jana Rečki, wjeirnikarja we
Wulkim Weltovi, wudowa, 57 l. — 29., Maria
rodž. Wicjaſz, Jana Horata, wobydlerja na Židowi,
mandželsta 56 l.

Čzahi ſakſkoſchlesyňſkeje želeſniſzy ſ budyského dwórniſchčza.

Do Šhorelza: rano 7 h. 47 m.; pſchivoňju
11 h. 40 m.; vopoľnju 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; vopoľnja
12 h. 53 m.; vopoľnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.;
w nozji 2 hodi. 42 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 7. januara, 1 Louis'or 5 tl.
15 nřl. — np.; 1 połknovajagz čerweny ſloty
abo dukat 3 tl. 4 nřl. 8 np.; wienske bankowki 96.
Spiritus w Varlini 7 3/4 tl.

N a w ē Š t m i k.

Drewowa aufzia.

Jetusche drewowe aufzije na minakatskim revjelu smjeja so na sjehowazch dñiach:
 djen 15. jan. stejaze brjesowe a khójnowe schtomowe drewo pchi ciernejnym haczi,
 djen 22. jan. khójnowe schtomowe drewo pchi brunizowych podkopsach pola Khrosta,
 djen 5. febr. khójnowe schtomowe drewo, hylne a dothe, pchi žabjazym haczi bliſto Drobow,
 djen 19. febr. khójnowe schtomowe drewo w Slijach pchi torfowni.

W Drobach, 1. januara 1858.

Grunert.

Drewowa aufzia.

Jetusche drewowe aufzije smjeja so na Lupjaniskim revjelu na sjehowazch dñiach:
 djen 12. jan. stejaze khójnowe drewo na shaponizy pchi minakatskich mesach,
 djen 26. jan. stejaze brjesowe a wolschowwe drewo w hornym hajku sady hajnikoweho wobydlenja.
 djen 9. febr. stejaze khójnowe schtomowe drewo na holeschowstich mesach pchi djenich ladach,
 23. februara stejaze khójnowe schtomowe drewo na holeschowstich mesach pchi tak menovanich djenich ladach.

Sapocjat w 9 hodzinach rano. Wossejenje pschedawanskich wumijenjenjow stane so na spomenivnych dñiach.

W Bukowzy, 1. januara 1858.

Hirsch.

Drewowa aufzia.

Jetusche twerde niskoliesne puschczane drewo a pschelježowane žerdje w lichański a sahlowski revjelu budža so 12. a 13. januara t. l. w dolnih hromadach a w stejazych losach s hnydomnym napłaczeniem schtwercijnym lipnych penes, saž tež pod wumijenjem, w termii wossejomyh, na pschedazdżowanje pschedawacj. Kupowarjo maja so wutoru, jako 12. jan. rano w 8 hodzinach na beroschczanskim förbarfu, a

średu, jako 13. jan. rano w 9 hodzinach na tak menowanej maleschanskej hwjesdnej haleji pola Sakhova nutsnamafacj.

Schöna.

Drewowa aufzia.

Pondželu 11. januara t. l. budje so džielba wolschoweho niskeho lieša, k mojemu窟blu w Edzeri skuschaža, po losach na penku pod wumijenem, w termii wossejomyh, na pschedazdżowanje pschedowacj.

Kupowarjo nech so na horkaspomnenym dñju rano w 9 hodzinach w tak menowanej Lehmannsdorfskej korežmi pola Edzerje nutsnamafacj.

Beneda.

Dospołna wupschedan.

Jako forminda džieski nebo kožuchatskoho mischtra kresla Ernsta Jeschki s tutym wossejiju, so so sdjenihsichim dñjom **dospołne wupschedan** nischkich pschitomnych tworow sapocjne.

Wyšče jara bohatego slada kožow a hotowych kožuchatskich tworow dowolam ſebi tež na wulki ſtad **modernskich jetnicich mjezow** spomnicz a je k dobrotzivemu wobſedžbowanju najpodwolniſčho porucicj.

W Budyschin, 5. januara 1858.

Eduard Hartmann.

Wote mne džiekane draždžanske bentuški psche kurjaze woka poſtejaju tak lóhki, kaj wjesje pomhažy ſriedk k wotſtronenuju tuteje tak boloſneje cijwile. W Draždjanach pschedawa je **januželska haptuka**, w Budyschin i pak **hradowaska haptuka**.

G. Werner.

Drewo na pschedan.

Na hlesowim revjelu w Schcjennym pola Rakez ſtejaj hyscje penkowe ſloſtry, ſloſtr po 2 il. 20 nſl. a halosowe ſloſtry, ſloſtr po 2 il. 20 nſl. na pschedan.

Schneider, hajnik.

Ožiwocjanske verbiske ev. luth. mižioniske twaržtvo smjeje juſje popolju w 2 hodzinomaj hromadžisnu.

Pietr Mlonik, višmawedjer.

W Borscheži pola Duboho je 100,000 derjeſ palazeho torfa, 1000 po 25 nſl. pola flamarja Handrika na pschedan.

Ratowe symjo woſebneje dobroſzie je vo masach, khanach a tež po menſtchich džielbach pola Scholty w Komorovi pola Rakez k dostacju.

Młody člowef, kij dže kowarſtvo wuknyc, mőže mischtra pschipokasaneho dostacj psches wudawaćnju Serb. Nowinow.

Wosjewenje etablišemanta.

Czeszenym Serbam Budyščina a wokolnošče dowolam ſebi ſ tutym naj-podwolniſčho wosjewicž, ſo ſyム ſo w tudemnym mjeſzi jako

m y d l a r

ſafydlit a ſo ſyム ſamožny, jím ſe wſchitimi, do mydlaſtwa ſlinschazymi, tworami poſlužecž. —

S proſtu wo dobročiwe woſedžbowanje dowolam ſebi to poſubenje ſieu-ečicž, ſo budže moje prožowanje pſchezo na to ſložne, pſches lyjechne a placijſni hōdne poſluženje dowjerenu, mi ſpožezenemu, ſtajnje doſi činicž.

Moje pſchedawanske kblamy maja ſo na hornežerſkej haſy mjeſtu Lipſtej ſ uapſhecž. — S počeſzjiowanjom

Louis Scharf.

Nedjelu 10. januara i. 1

rejwanſka hudžba,
na čej ſajpodwolniſčho pſcheprouchuje
Špenka w bjelem ſchwoni.

Hōlčez mot ſpravných starých, kij chze thſcherſto wulnyci, moje miſchira pſchivofaſa-neho doſtač pſches wudawačnu Serb. Now.

Moje ſnate dobre woprawdžite

ſu che Dr vždžie,
kaž tež wſchitke pſchi pecjenju trjebne twory poru-
čam kōidemu na naſljepe a proſchu wo prawje
bohaty wopyt ſajpodwolniſčho.

J. G. F. Nieckſch.

Rjetko

ſyム ſaſo
naſljeſku pſcheńcju parnu muſu Nr. 0 a
teho runja Nr. 1
wobſtaral a pſchedawam ju po tunej placijſni.
Tež ſyム mot ržane je parneje muſi nowe po-
pýli doſtač. W Budyščini, na ſerbſtej haſy.
J. G. F. Nieckſch.

Groſzowe broſtkaramellje,

naſljeſki hriedi k woſtronenu ſaſhela a k po-
djenju dyhanjo, kož tež k ſwarzow. nju pſched
lybawoziu pícti ſaſvmenenju w ſomrým čjaſu.

Na Budyščin a wokolnoſč w hrodo-
wje haptužn knesa M. J. Štinga koždu čjaſ
ſa pſchedon. Eduard Groſ w Wcetaplauju.

Khježa ſ 5 ſtwami a te ſadowej a holo-
towej ſahrodu je na pſchedon na ſukelnſkej haſy
čjo. 667 w Budyščini.

Z nakładom Maćicy serbskeje je wuſoſ
a móža jón maćične ſobuſtawy I. rjado-
mnje pola k. kantora Pjekarja darmo
dostać:

Casopis Maćicy serbskeje.

XV. zeſiwick.

W Smolerjowej knihařni předawa ſo
zo $7\frac{1}{2}$ nsl.

Listowanje.

Do Pr. Kóždy ſobuſtaw maćicy serb-
skeje ſmě do kóždehožkuliž maćičneho
wotrijada ſtupeň abo ſo wjele wjacý po
ſwojim zamoļwjenju do njeho wuzwolić a
přjeć.

Sm.

Zaſidženu ſoboto žita w Budyšinje płaćachu

Kórc.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.		
	Płaćizna.								
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Viſchenza	5	10	-	4	20	-	5	5	-
Rožka	3	7	5	2	27	5	3	2	5
Decjmen	2	27	5	2	17	5	2	22	5
Woms	2	12	5	2	-	-	2	7	5
Gróch	5	15	-	-	-	-	5	10	-
Wosa	4	-	-	-	-	-	3	25	-
Rjeplik	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zablu	5	25	-	-	-	-	5	20	-
Hejdvička	4	15	-	-	-	-	4	10	-
Bjerny	-	25	-	-	-	-	-	20	-
Rana buten	-	16	-	-	-	-	-	15	-
Reva blomu	5	20	-	-	-	-	5	10	-
Zent. ſyuna	1	10	-	-	-	-	1	5	-

Dowoz: 2361 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 nsl.

Zamolvity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlětna předplata pola
wudawarja 6 nsl a na kral,
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Čísto 3.

16. januara.

Léto 1858.

Sopříječe: Swjetne podawki. — Be Serbow: S Budyschina. — S katholickich stronow. — S Ne-
hwacjida. — S Kettig. — S pola. — Dopyš. — Čízistoryczny pschilopf. — Pschilopf. — Spiewy. —
Hans Depla a Mots Tunka. — Byrwiniske powiesze. — Čjahi faksforschlesyuskeje jelesnizy ic. —
Nawijestník. —

Swětne podawki.

Sakſka. S Florenza je powesz do Draž-
djan pschicha, so je tóſkanſta herbska arzywóz-
woda Hana, prynzessyna džowka frala Jana,
10. januara džowcicju porodila, kij je 11.
t. m. kujel hujkateje ſchicjenizy dostała. Macj
a džicejzaſko ſtej ſtrowej. — W druhéj ſomot
jednaſche ſo 8. januara bes druhim wo dželbu
porjadnych krajnych wudawkow a bu ta ſama
wo ſapóſlanzow pschiswolena. Pschi jednanju
wo khóſty, fotrej ſejm cjin, wupraji ſapóſlanz
Fahnauer to pojadanje, ſo bychu ſo po wote-
wrenju ſejma pschichobnje ſapóſlanz tak dohko
ſaho domoi puſhczili, hacj ſu depuzajje ſwoje
džela ſa ſejmiske ſtukowanje dokonale: psches
cjoj by ſo khjetro wele khóſtow ſalutowalo.

Pruſy. Krajny ſejm bu 12. januara
w Bartlini po ſralowej porucňnosći wot miniftra
Manteuffla wotewreny. W ſwojej ryczi ſpomni
wón bes druhim tej na to, ſo ſu krajne dohody
abo nuteschicđenja ſo tak powetschile, ſo bu-
dja ſo ſ nich wſchelake potreby ſaplačicj a ſo
wyjche teho hſchicje wjesta ſumma ſ temu nafo-
žicj móz, ſo by ſo ſta tych ſamych krajnych
ſaſtoinilow, kij najmene doſtanu, wo nječjo po-
wyschita. — Hacj runje je kral prynza pruskeho
ſ nowa na iſt mieſazý ſa ſwojeho ſastupnika
we wobſtaranju krajnych naležnosjow poſtajif,
dha budje ſela najſtere móžno, ſo ſo tón na
njeſotre dny do ſendželskeje poda, ſo by pschi
wjerowanju ſwojeho ſyna ſ jendželskej prynze-
ſynx Viktoru w Londoni pschitomny byt. Naj-

ſtere tej minister Manteuffel ſ nim ſobu pónđje.
— W Bartlini cjinja ſo wulke pschihoth ſ po-
witanju prynza Bedricha Wylema a jeho mlo-
deje mandželskeje. Mjesto budje jara pschijnje
poſhwjellene a njeſotre jara rjane cjeſne wrota
ſo hijom twarja. Butwarki, ſ kotrych ſo to
ſjawné powitanje ſtane, ſo tej ſtajeja a budja
te ſame njehdje 10,000 tl. khoschtowacj.

Rakuſy. Rebohi marschal Radezki budje
po ſwojim pojadanju we Weždoriſ ſola Stockeraua
w tamniſkim parku pohrebany, hdjej tej hijom
marschal Wimpffen wotpočjuje. Marschal hrabja
Radezki je ſo 2. novembra 1766 w Třebnizach
w Čechach narodjil, wojowasche 1788 a 89
pschecjivo Turkam, 1792—95 w Niederlandach
a pschi Rheini, 1799 w Italskej, ſtuſesche we
wſchilich wojnach, kij potom hacj do ljeta 1815
hjechul a bje ſtoučnje w ſjetomai 1849 a 50
ion general, kij neyſchecjelow rakufkeho khjezora
tak ſbi, ſo jeho thrón ſaho tverdije ſtacj pocja.
Wón mjeſeſche pecj džecji, wot kotrych je pak
jenoj jedyn syn, kij je generalmajor, a jena
džowska pschi živenju. Marschal Radezki wumre,
jako bje 91 ljet a 2 mjeſočaj ſtary. W Milau (abo Mailandu w Italskej), hdjej je wón wumrek,
je ſo 14. januara jeho pohrebny ſwedjen vjer-
žat, na kotrymž ſo wyjche wſchelakich generalow
tej tſjo rakujy prynzijo wobdžielichu. Tej bje
tam rufka a pruska wojska depuzajia pschicha.
Rusowſki khjezor je tej porucjil, ſo ma zjte
ruske wojsko iſi dny wo marschala Radezkeho želicj.

Franzowſka. Krajne wudawki ſu wot
miniftrstwa ſa ljeto 1858 na 1716 millionow

nortow wobliczene. Najwiazg żada hebi dań sa krajny dolg, menujz 523 millionow, a wojste, tiz budze 346 millionow trebacj.

Jendželska. S Indije su sało habszche powiesje pschischte. Najlepschi tamniški jendželski general, s menom Havelot, je menujz wumret a wojste generala Windhama, kotrež s tých regimentow wobstejsche dyrbeschte, ciekačej. Skoježkarjo bjechumenujz jeho lbehwo dobyli, kotrež potom spalichu, a jedyn jendželski regiment shubi pschi ihm skoro wschtich ludzi. Tola je general Campbell bježkarjow 7. dezembra sało sbit a jím 16 kanonow woldobyt. — Jendželske nowiny wosjewjuja, so čže ministerstwo w meni tak menowanej indiskej kompanije njehdje 50 millionow toler k wedjeniju indiskej wojny pojęczej. — S Chiny su powiesje pschischte, so chyžku tam jendželske kódzie nadpad na mjesto Kanton scjinic. — Wjerowanje pruskeho prynza Bedricha Wylema s prynzežnymu Viktoriu smieje so 25. januara.

Italska. W Neapelskej semja hiscje pschezo rji a tschepeta, tola niz tak sylnje, so by s teho žana schoda nastala. Ludžio su pak w stajnym straschi, so moglo sało hore pschinic, wošebeje dokesj su wschiſke studnje we wokolnoſzi woheinpluwazeje horu Bejuva saprahnye; schod bje hewak pschezy predysnamo, so ſemjerženje pschindze.

Ruſowſka. Kbiežor je sało njeſotre nowe wukash w nastupanju sahnacja leibeigensta dat.

Turkowſka. Wyschi minister Reshid-pascha je nahlje wumret a na jeho mjesto je Ali-pascha stupil. — Kscheszijenje w Herzegowini su so pscheziwo Turkam speczili, dokesj ich eji psche wschu mjeru dracjowachu a hebi djen wote dnja wiazy dawlow žadachu.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tudy bu ſandženu ſredu I. rycijnik Jakub sa mjeschjanſkeho radzicjela wuswoleny.

S katholſkich stronow. Šandžene hody ſtejeschte dwie serbske holežy, knežniczny Do-nates s ſchelna, w narodnej katholſkej ſmo-

tisazej draszi pschi duyi w ſralowskej zyrki w Draždjanach a wusbiehnyschtej dzicjo jeneho wot najſtaunischiſtich draždjanſkih hoſenjarjow ſe ſwiateje ſcheczenizy. A wonej ſtej ſo Draždjančanam w tutej draszi jara ſpodobatej, haj ſamjeſje ſlepé, hac̄ hdvž budžiſchtej njeſaſte polnijemſte a polherbſte ſchleberdi na ſo tylny- tej, kaž to herbſte holeži rad cjinja, hdvž maja njehdje w Njemzach ſmotriſj abo kwaſowacj. W Draždjanach nejſu naſhei herbſte družzy doſz wukhwalicz mohli, a hdjež ſtej wuſtupej, buſchtej wſchudje ſ najwetschei čeſiju witanej. A weprawdzie! ſoždy dohladany a roſomny člo- wek, nech je ſtowjan abo Njemz, dyrbí ſo wuſnacj, ſo je naſhei ſmotriſje, kwaſre a do- mjaſe drasjenje jara pschistojne, leſne a rjane a ſo wone koždu holežku naſcheje narodnoſzie reñſho draszuje, dyžli žane njemſte. A runje won je ſo tež drasjenje w naſhei ſredzini hisc- cje w najpjeftiſciej neranitoſti wukhwato, — a ſtož ſu naſchi predomniſy tak derje ſakho- wali, temu chyžli my njeſko ſahinyc daci?! Wiesje niz! Zenož hluvy a ſo naduwazý ſerb a njeſaſti hubeny zuſy ſliezy moht hebi dow- liez, žanu ſerbſtu holežku teho dla wuſmjeſchecj, dokesj w narodnej draszi khodži. Tailemu ſo ſ krótka reſne: Ty ſy blaſn a ryciſch, kaž ro- ſemſch.

Vjhi tutej ſladnoſzi chju tež na nepocjink ſpomnicz, tiz ſo w naſchich ſtronach hakle w nowiſkim čaſku poſaſowacj poczina, ale, Bohu žel, pola evangeliſtich bratrow hijom dlike ſneži, menujz, ſo njeſotrajkuliž ſerbſka holežka, hdvž je kieko abo dwie w Njemzach pschebyla a hiscje ſhmanje njemſki ryciſcz nawahlta neje, ſo husto doſa zylje njemſzy draszuje. Daloko bycž wote mne, ſo chyžt ja njemſtu drastu ha- ničz abo wuſmjeſchecj; pschetož njemſta draka, hdvž je pschistojna, ſwoj lud jara debi. Ale to pak je wjerno, ſo, hdvž ſerbſka holežka, ſiž ſo predy w narodnej ſerbſkej draszi renje no- ſchesche a hebi potom njeſaſte wolkidlo a na to ſamo traſch židžany ſchleberdi powiſne, w dołhim njemſkim ſabacjı husto hóřsha wonhlađa, hac̄ ſcherenje w kali. Nečam hiscje na to ſpomnicz, ſo je často wscho pojezene a ſo ſpody

anti zykleje holčicje neje! A mjenicje dha wy, moje lube herbske holčici, so ſe wy potom bōle widjene, dyžli w swojej herbskej narodnej drasti? O ja čhu wam nashonenja prawic! Dohladany Njemz refne: „Das Mädel ist ein rechter Affe!” a wucjeny Sserb, psches ramjo na nju poħlasdajo, ſebi myſli: „wonhladasch, kaž reblo!” A wſchjedne ſo poſaje, ſo ſebi runje n jemſke knejſtwa radſcho holčiku w herbskej drasti pschiſtaja, hacj tajku pschebabenu wopizu.

Ale, to je najhōrſche pschi tuthm pschedraſſenju, ſo tajke holčici ſ wotpołożenjom swojeje herbskeje narodneje drasti tež swoje dobre počinki wotpožo. Bes tym ſo bjechu predy po-nižne, džielawe, ſlutniwe, pschistojne a bohuklužne, ſu potom hord e, kaž by jim kral ſwiniſe paſt, tola je husto ſ proscherſtim ſijom domoi ejiſja, ljenje, ſo je žane knejſtvo wjazy rad do ſlužby newosme, ne hańbite a boh aſa býčji we. A kónz je husto, kaž čhýt ſ nashonenych pschitadow dopykaſacj, ſo je jich pucj do jaſtwa a do gmejnſteje křieſje ſchot. A ſchto bje prijenja wina? Jenož pschedraſſenje.

Duž waſ lubje proſchu, holčiki naſcheho ſplaha, woſtanice pschi swojej herbskej narodnej drasti, byrnje wy tež bes Njemzami bydlite; pschetož wona waſ lehnje, renje a pschistojne drassiſuje. Wy budjecje ſ nei ſterjiko swoje dobre pocjinki woſkhowacj a kózdy ſmijeje waſ rady. K.-

S Reſhwacjida. W ljeći 1857 bjesche ſo w naſhei woſadji narodžito: 141, menuižy 83 hólzow a 58 holſow, bes nimi 37 nemandželskich, ſyta 2 mene hacj lieto predy. Wjerowanych bjesche 29 porow, 5 wjazy hacj lieto predy. Semreñih bjesche hromadije 98, jaſo 59 muſtich a 39 žonſtich, 14 mene hacj predawſche lieto. K ſpovedji a k Božemu bliđu bjesche jich bylo 6073, menuižy 5508 Sserbow a 565 Njemzow, 178 wjazy hacj lieto predy. Narodžite je ſo jich po rajskim 43 wjazy hacj munrelo. M.

S Ketliž. W ſaňdjenym lječi je ſo w naſhei woſadji narodžito 188 džieci a to 106 holčatkow a 82 holčatkow (bes nimi 53 nemandželskich), 7 mene hacj lieto predy; ſemreñ je 192 woſobow jaſo 97 muſkeho a 95

žonſkeho rodu, 61 wjaz dyžli lieto predy; w ſchi-powedañch bu 66 porow, wot kotrychž je 38 tudy wjerowanych; ſpowedných bjesche 6765, bes nimi 185 woprajennych a 80 pačjerskich dyječi, 338 ſpovednych wjaz, hacj lieto predy.

S pola. W nowiſhim času ſu naſchi hrliwi Sserbja hízom wele wuſkuſowali, ſchtož nam predy jara pobračhowaſche. Pschede wſchjemu ſu mjeſto dwieju nedospolneju pravopisow (t. r. kſhiwopisow) jedyn nowy wutworili, ſiž je zyſje doſliedny (consequent) a drugim ſtowjanſtim bliſti; dale ſu nowinařtvo ſaſy ſbudžili a ſpiewanſte ſwedjenje ſwecjili; ſkonečnje ſu Macižu ſaložili, ſiž hízom 10 liet po swojej möžnoszi ſa herbske pišmowſtvo ſo ſtaral! So macižia nietko nowych mozow a hischeze weſtcheze wažnoszie dobywa, widžimy we ſriadowanju woſebitých wotrijadov, we kotrychž ſu ſo njeſotni ſa wobdijekanje ryczaſpyta (l. 1854), ſtarožitnosjjow a ſtawiſnow (l. 1856), pschirodſpyta a ſemjopis (l. 1857) ſjenocjili. Duž je ſo nam tudy jara ſpodobato, ſo čhzedja druſy (hl. č. 1. Serb. Now.) hischeze veſteřiſtſki woſtrajd ſa wysku ſabawnu literaturu ſaložicj. — Skoro ſo nam džiwno ſda, ſo tuto ſjenocjentwo neje najpriene bylo, pschetož tajke widžimy w historii literatury druhich narodow hnydom w ſpocjaku literarneho prözowanja naſtavacj. A woprawdzie ſluscha tež tónle wotrijad macižy, ſotraj čhe ſ wuſacjom naboženſtwa a politiki kózde polo herbskeho pišmowſtwa podperacj. Duž wele ſboja nowemu wotrijadej tež ſ wezjorneje ſtrony! Wón može njeſtožkuli wuweſ, ſchtož je ſo hízom psched njeſotnymi ſjetami nametowalo, na psch. herbsku anthologiu a. t. d. Schtój po tajkim baſneriku jíſtu we ſebi čjuje, pschitup ſ macižy a ſ jeje nowemu wotrijadej! Niž jedyn abo dwaj, ale mnosy dyrbja ſo ſa Sserbowſtvo ſbudjowacj. G.

D o p i s y .

Z Prahi, 2. januara. — Najprjódecy wjele zboža k nowemu lětu! — Dale pak pokračuju wo protykach českich a naspomnu hiſce někotre. — „Moravan,” zesta-

wjany wot duchomneho B. M. Kuldý a wot „morawského herbstwa (dědictví)“ wudawaný, poskičeje rozprawu wo pachołskim seminaru w Brnje a powjesć wo „dědictví sw. Cyrilla a Methoda, dawa wobraz klostra Welehrad, morawské stawiznische a zemjopisne nastawki. K temu su wšelake zabawne powjesće a drobnosće, přivdate.

České pismowstwo je wažneho muža zhubilo, kotrehož mjeno je po wšém Slovjanstwie derje znate. Wutoru 22. decembra dopołnja w 10 hodzinach wumrje na zapalu płucow (Lungenentzündung) zaslužbny Josef Franta Šumavski, jako słownikar znaty. Wopis jeho žiwjenja podam pozdžišo; to jenož přispominam, zo jara wjele ludži, bjez nimi najwjacy českich spisowarjow, jeho k rowu převodžeše. Skoro wšitke słowjanske ryče běchu wot jeho přewodžerow zastupene, tež ja scěhowach jako zastupnik lužiskich Serbow za jeho kašcom.

Cistoryčny přílopk.

W Bydlu.

Vorsaal, předjstwa. Strohdeckel, słomowc. Moebel, nabytk. Armstuhl, područnik. Vorhang, předwěšk. Vorsetzer, předstawk. Spiegel, hladadło. Schlafzimmer, lěharňa. Strohsack, słomnik.

W otmořwa. Přečelo! Mysliš, zo je njemózne, w domje čisce serbscy ryčeć, tež ze služomnymi? O haj, jeno dobra wola je k temu trébna. Ja znaju serbsku swójbu, hdjež tež služomni tak pěknje serbscy ryča kaž jich knyez, wot kotrehož te čiste serbske a nowe słowa sebi wotposluchaja. Dobry příklad!

Přílopk.

* W pršením hamtskim hetmanstwi budyskeje krajskeje direkcie bje šo pschi pošlenim rekrutirowanju 1209 rekrutow roštařito. Wot nich vjechů 352 sa wojskwo thmani, wot ketrychž je šo nich pak 62 se fastupnym penesom (200 tl.) s wojskwa wukupito.

* Veczor 7. januara pocza šo w Lubiju w brézni mlynka Uckermann a palicj a wotpali šo ta ſama, kaž tež hródž a mlyn a hewak tež hischeje domske a drevenz lubijskeho hajnika Freya.

S p ě w y.

Spjewarjowe poſleczje.

Šso w starodawnych cjaſach hród kraſny hordjeſche, Šso psche wſchje kraje jaſnje hac̄ k morju bly. A wóſok neho wija šo rjane ſahrody, ſichjeſche, W tych ſamych renje ſejſela wſchlech ſplahow roſtliny.

Tam ſ ſralom bje ſral hordy a mópn w dobycju, Ma ſwojim thronje ſedjo bje hroſnoſ ſoblecž; Hnjeſ ſrawny ſ neho ſapa, hdjež woko poſladne, Schiož refne wón, je ſchtraſa a frej, ſchtož napishe.

A k hradej njeſdy džetaſi dwaj ſhwalbnai ſpjewarej, Žed'n mlodženz bje, tón druhí pak ſ hlou ſchjedžiwej;

Tón ſtary ſpjewar ſ harſu, wón ſedži na konju, Šhy ſeho tón pak weſlje jom' kroči po boſku.

Tón ſtary k mlodom' djeſche: „Budi, ſyno, hotowy, Najrenſche ſvjewy ſaneſ ſak prawje ſ wutroby, ſſej wſchiku prózu dawaj, móz wſmi wſchu hromadu,

Šso ſluſha namaj ſmehejciſ ſloh ſrala wutrobu.“

Staj w kraſnej ſali hžom taj ſhwalbnai ſpjewarej, Hdjež ſral na thronje ſedži ſe ſwojej mandjelskej; Wot ſrala djeſche hroſa, kaž wot ſloh' mordarja, Ta ſralowa pak mita, kaž ſnamjo mjeſacſka.

Duž wosmu ſchjedžiwej harſu, ieſ' trunn brynczachu! Ő ſak te tola poſnje a zunje ſvnczachu!

Kaž ſljebro na to klinčji hlož cijly mlodženza, Kij wupelnjuje renje ſpjew mity ſchjedžiweza.

Tón ſpjew je luta luboſ, je ſbožnoſ, weſelje, Je ſwoboda, je ſwjeronoſ, ſu čaſu ſbóžniſche. To ſpjewanje je radoſ, ie cijsta wutroba, Je luta ſwjata žadoſ, kij duſku peſbjeha.

Wſcho poſluchaſtvo w rynku žort kódy ſabudje A ſrala iſeni k Bohu tež ſvýchnu poſornje, Ta ſralowa tak hnuta psches loſcht a ſrudoby, ſo ſpjewarjomaj cijšnu tam róžu ſ wutroby.

„Staj ſawedlej moj ſud mi, tež moju mandjelsku!“

Tón ſral jo wotrie reſi, hnjeſ ſ wocžom ſapa mi, Wón cijšnu ſwobi meci wótrę k wutrobi mlodženza, Hdjež, mjeſtu kraſnych ſpjewow, ſo frej won wuliwa.

A kaž wot wjetra wſate je poſluchaſtvo wſcho, Tón mlodženz ducha ſpusczej na klini ſtareho.

Žeh' do plascheja nan ſawi a placie ſphe ſyna, Wón ſ hroda won ſ nim ſhabla, job' weje na konja.

Tam pola dwora wrotow, tam ſchjedžiwej poſasta, A harſu wſchikich harſow wón mózuje ſapſchija, Na marmorowym ſtolpie, tam wón ju roſashy A wota, ſo rji ſrasčuje ſpches hród a ſahrody:

„Wam bleda, herde murje! Nech ženje neklinczi
Spiew jahny w waschich rumach, a truna nebrynczit;
Nje! ślimlenje maš napeli, placj studny, stonanie,
Dobj b'zecze njechdy lejcz w schje w próshje, popelje.
Wam bleda tež wy rjane, wy kraſne sahrody!
O hlaſce na toh' syna, kaf krawne ſalloty!
Duž wſchitko nech tu wuſthnje, nech žorka ſa-
prahnu,
So njechdy woko widji sow ſkalnu puſzinu.
Ciji bleda, wječna bleda ty framny mordario!
Wienz cjeſſie tebe nevysch, ty helski ſlōšniko!

Nech meno twoje ženje ſo wjazh nespomni,
Nech potomnikow byla je wječnje ſapomni!”
Tón ſchledjivz je jo wokat, Bóh knes jo ſaſtyschaſ,
Haj, herde murje je njek ſud Boži ſpovalaſ,
Štolp jedyn hisheče ſwiedzi wot tamneſ ſraſnoszje,
Aži pak ſo tež žno thabla, ſnadž pane we nozy.
A pódla wſchitko puste, je wſchitko wuſthnene,
Eſo nežorli tam weda, ſchtom thłodki neſzele,
Tež krawnoh' ſrala meno je zyſje ſabyte,
Haj ſrudnje ſaniczene, ſchtož ipjewać poſlat je!
Giedler.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

Mots Tunka

a

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Kaž ſu njehdje psched lieſtom w . . . kultſepy ſ knejeho woſa na jene zufe
poło ſliſtaſe, tak tež je tam nedawno kóz ſecjmenja ſ knejeho hunu cjeſnýl, hacj runje je tſioh
wajchtarjom mjet.

Mots Tunka. Kaf dha je ſo to tola
cjinilo.

Hans Depla. Jedyn pjak psched weſgorom
ſbjeħaħu tam tſio mizzy w knezej bróžni ſecjmen,
kotrehož bje wſcho hromadje jedyn a dwazyci
kózow. Štarynacjen kózow bjeedu na węſ
ſnoſyli, ſo bychu ſo na drubi djeñ do mjeſta
doweste, jedyn kóz da inspektar na wahu donejz,
tých ſbytſknych ſchleſ ſkózow pak wſtaſt wón
pod wobledjbowaniem tých tſioh mózkow na huni
ſtejo. Iako njek ſo inspektar ſaſo pschiñdje, wi-
djeſe tam wón ſ wulkiム ſpodiſiwanjom ſenož pesj

kózow ſtejo a wopracha ſo mózkow dwaj kroči
ſa ſobu, hdje je tón ſchely kóz woftak; ale cji
pak njemi ſtejo woftachu, petom wſachu ſwoju
mazu na ſkribet a dječtu ſwoju stronu.

Mots Tunka. Tažy wajchtarjo dyrbeli ſ
ſwojej mazý hishezen njeſhio druhe ſ pſchidawkeſ
na ſkribet doſtač.

Hans Depla. Ta zyla wjez ſo cjiun
džiwiſtka ſda, dokelž je tola jedyn wot nich rych-
tat a tón druhi bjeſche hafle psched lietom gmeinſki
pródkſtejet był; po taſkim ludijo, kij dyrbja w o-
ſebje na prawdu hlaſacj.

Mots Tunka. Dha drje je tón kóz ſecj-
menja ſmij abo njekal ſly duch wſat, ſo neſſe
pytnelly?

Hans Depla. To móže być. Naſſkere
ſebi tón ſmij wo dnjo na ſwietlo ſwierik veje a

je drje tón kórz hacj do ejmy blisko bréjnje schowat a potom s nim precj sciejs. Pscheitož wón je sadz jeneho plotu schtomiski snim wobschfodjít.

Mots Tunka. Nô, tajkeho leho ducha hewak pa-ducha menuja, a mœz rychtaré budjisze ho dyrbiat wo to statacj, so bychu huydom schli a ro wshy tón jecmeni phatali, dha snadz budjisze ho shubeny kórz a paduschny schkorz namasak, a budjichu möhli tajkeho vafosneho

schkorza na njeckre nedjelje do kjetki sadziej, so by ho poljepschit.

Hans Depla. Wón pak hicj nechasche?

Mots Tunka. Hicj nechasche?

Hans Depla. „Haj hicj nechasche,“ bym ja prajij. Czeho dla pak to nechasche, to nemôjou prajicj, ale myslitk ſebi kózdy môže, ſtož chze!

Mots Tunka. Hm! hm! hm!!

Cyrkwinske powjesce.

Wérowanaj:

Michalska cyrkej: Jan Ryktač, khjeznik we Wulskim Welsowi, s Mariu Scholcijz s Maleho Welsowa.

Kréeny:

Michalska cyrkej: Jan August, Handrija Herrmann, khjeznitsa w Lubochowu, s.

Zemrjeći:

Djén 31. dezembra 1857: Jurij Wiejsas, khježet a voler pod hrodom, 81 l. 8 m. — Krola, Michala Sodana, wobydlerja a pohoneža pod hrodom, s. 15 minutow. — 4. januara 1858; Ernst Reinhold, Ernst G. Jakischa, mlynka w Hownjowu, s. 19 b.

W Spytezach wumre 30. dezembra 1857: Anna, nebo Vjetra Herrmann, kublerja we Wurizach, sa-wostajena wudowa, 78 l. 5 m. stara a bu 4. januana budyski tuchot pochrebana.

Ezabi sakſoschlesynskeje želeſnicy s budyskeho dwornischa.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; vchivoluju 11 h. 40 m.; popolnu 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Dražbjan: rano 7 h. 37 m.; dovoľna 12 h. 53 m.; popolnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hodj. 42 min.

Penežna placisna.

W Lipsku, 14. januara, 1 Louisbor 5 tl. 15 ngl. — np.; 1 volnowajazh čerwony sloty abo dukat 3 tl. 4 ngl. 8 np.; winske bankowi 97 1/2. Spiritus w Barlini 8 1/4 tl.

Nawěstnik.

Drewowa aufzia.

Na lipicjanskim ljebowym rejveru smjeja ho na lipjanskim rejveru na sjehowazych dnjach:

djen 19. jan. stejaze khjinoowe schtomowe drewo na dolhim ljebowym pucju.

djen 28. jan. stejaze khjinoowe schtomowe drewo, syne, dolhe a jadroste w lipicjanskim ljebu sadz Tranjow;

djen 11. febr. stejaze khjinoowe drewo a pscheljowane drewo w dolhich hromadach pschi Kulowu;

djen 15. febr. stejaze liszjowe drewo a dolhe hromady na lufach a na hacjenjach noweho hata.

Sapociatk w 9 hodzinach rano. Wosjewenie pschedawanskich wumjenenjow stane ho na posstajenych dnjach.

W Lipicju, 8. januara 1858.

Berger.

Katowe bymjo woſebneje dobrossie je po masach, khanach a tež po menschich džielbach pola Scholy w Komorowu pola Rakej k dostacju.

Drewowa aufzia.

Ljetusche drewowe aufzie smjeja ho na lipjanskim rejveru na sjehowazych dnjach:

djen 26. jaš. stejaze brjesove a wolschowwe drewo w hornym hafsu sadz hajniskoweho wobydlenja,

djen 9. febr. stejaze khjinoowe schtomowe drewo na khaponizy pschi minakalskich mesach,

23. februara stejaze khjinoowe schtomowe drewo na holešchowistich mesach pschi tak menowaných bjelych ladach.

Sapociatk w 9 hodzinach rano. Wosjewenie pschedawanskich wumjenenjow stane ho na spomennych dnjach.

W Bukowzy, 1. januara 1858.

Hirsch.

Na rycjerkubli Wutolscijzach budje ho pónedjelu 18. januara teho ljeta dovoľna wot 9 hodzinow brjesove a wolschowwe nisse drewo w 27 jenotlivych loſach na pschedajowanje pschedawacj.

Krajnostawski bank.

Po postajenju §. 91. §. 81. sub 10. a §. 92. wustawow krajnostawskiego banka kral. sal. hornoluziskiego markrabinstwa wot 16. junija 1857, psches dekret wot 31. augusta 1857 wobtwardjenych, so s tutym i stawnemu nawedzenju dawa, so pschitomnje

direktorium banka

Ines krajny starski Heinrich Erdmann August s Thielau nad Hornym Kremniem
a Blózanami, pschedsyda,
Ines krajny syndikus Kurt Ferdinand Julius s Löben, syndikus banka,
Ines Julius Schilling, prjeni knihiweder banka, a
Ines krajny syndikus Otto Julius Ehrig, syndikus banka
wuczineja, po statutach jaso

pschedsyda farjadniskeje rady

Ines krajny postajen, knežerstki radicjal Franz Guido Hempel nad Ohornom fungiruje a so je
Ines komornik Egon Heinrich Gustav zwobodny Ines se Schönberg-Biran a
Modlau nad Luhom

sa jeho fastupnika wot farjadniskeje rady wuswoleny, kaž tež ma

kontrazignaturu

Ines August Robert Duckart, correspondent banka
wot bankowego direktoria poruczeniu.

W Budyschini, 2. januara 1858.

Direktorium krajnostawskiego banka R. S. hornoluziskiego
markrabinstwa.
s Thielau.

Krajnostawski bank.

Pschi fastajenskim skutkowanju vola naszeho w upozczeñskiego banka
so hacj na dalsche $5\frac{1}{2}\%$ danje p. a. a $\frac{1}{12}\%$ provisié p. mješaz wobliczbuje.

W Budyschini, 7. januara 1858.

Direktorium krajnostawskiego banka R. S. hornoluziskiego
markrabinstwa.
s Thielau.

Drewowa aufzia.

Psjetusche drewowe aufzije na minakatskim
revjeru smjeja so na sjehowazvych dnjach:
djen 22. jan. khoinowe schtomowe drewo pschi
brunizowych podkopach pola Chrosta,
djen 5. febr. khoinowe schtomowe drewo, sylnie
a dołhe, pschi jabjazym hacj blisko
Drobow,
djen 19. febr. khoinowe schtomowe drewo w Slijach
pschi torfowni.

W Drobach, 1. januara 1858.

Grumert.

Młody c̄lowek, fiz chze kowarsimo wuknyci,
môže mischtra pschipokowaneho dostacj psches wu-
dawatnju Serb. Nowinow.

Moje snate dobre wopraewdzite

h u c h e d r o ž d z i e,

kaž tež wschtice pschi pecjenju trjebne twory poru-
cam kôjdemu na najlepe a proschu wo prawje
bohaty wopyt najpodwolnisczo.

J. G. F. Niecksch.

Drewo na pschedan.

Na liehowym revjeru w Schejenz pola Rakę
steja hiscje peinkowe klosiry, klosir po 2 tl. 20 nſl.
a halosowe klosiry, klosir po 2 tl. 20 nſl. na
pschedan.

Schneider, hajnik.

W Borsczej pola Duboho je 100,000 derje-
palazeho torfa, 1000 po 25 nſl., pola clamaria
Handrika na pschedan.

Drewowa aufzia.

Dzień 26. a 27. januara budźa so na del-
ne horej a nst i m revjeru litewscze spuszczone
liszjowe drewo a khoinowe wuljewowane drewa
pod wumjenenemi, w termii wosiewomnymi w
stejazych losach a w dołich hromadach na psche-
badzowanie pschedawacj.

Na drugim dniu budźa so sylne, k grato-
wemu a klośtrowemu drewu khmane, brjesh a
mehle cjenke jerdzie pschedawacj.

Kupowarjo maja so 25. januara rano ½9
hodzinow na förbarku Lubosu a 27. januara
rano ½9 hodzin na förbarku Małej Dubrawy
kutnamakacj.

We Wulcej Dubrawi, 14. januara 1858.
Schöning.

Wosjewenje.

Czi sami, tij maja na sawostajenstwo knesa
G. Jeschki penes y placjic, so proscha, so bychu
w czasu dweju nedzel k podpiżanemu formindzi
pschischi.

W Budyßchini, 13. januara 1858.

Eduard Hartmann.

Louis Scharf,

mydlar na horniczerskej haszy s napschecja
miesia Lipska porucza swoj bohaty skład
toiletnych, plokarstich a myjenskich my-
dlow, kaj tež wschelake wuberne parfu-
merije szamfneje fabriki a wulkı wuberk
wostkowych, lojowych a stearinowych swie-
zow po najtunischich placjach.

Karpjaza hoszina

a balska hudzba jutse nedzelu 17. ja-
nuara w hoszenzu w Biskezach, na czož
najpodwolnischego pscheproschuje

Lehmann.

S pschichodnym cziplom Serb. Now. wuda so prjeni mje-
szaczu y pschidawf, s kaczanskimi piżmikami a w nowym prawo-
piżu czişczeny. Schtóz je na Serb. Nowiny do przedka saplaczit,
dostane jón darmo, tajzy pak, fiz Serb. Nowiny po jenotliwych
cziplach kupuja a placja, dostanu Nowiny w tej wulkoſzi kaj hewal,
moža pak ſebi tuton pschidawf tež sa 3 np. pschikupicj.

Meda Ezi a.

Podpiżany dowola ſebi czesze-
nym flamarjam tudomneje wo-
folnoszje s tutym wosjewicj, so
ſu pola neho ſtajnje hotowe
konfekturij
po tunej placjini k dostacju.

Raimund Trantschel,
konditär w Budyßchini.

Telegrafiska depescha.

S Parisa. Jako khjezorowy wos-
schtwórk wečor psched djiadłom fasta,
tſjeli so tsi kroj na tón ſamy. Khjezor a
khjezorka wostaschtaj newobſchodziennaj, ale
njetotſi knežja s jeju pschewoda buchu ra-
neni.

Do Pr. Prinoški za přilopk budźa
mi jara witane.
Smoleř.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje płaćachu

Korc.	Wysza.		Niżsa.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Bischeng	5	10	—	4	20	—	5	5	—
Nojska	3	5	—	3	—	—	3	2	5
Gejzmen	2	27	5	2	22	5	2	25	—
Wosz	2	15	—	2	5	—	2	10	—
Hroš	4	25	—	—	—	—	4	20	—
Wota	3	25	—	—	—	—	3	20	—
Rjepl	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	7	5	—	—	—	6	—	—
Hejbushcka	4	25	—	—	—	—	4	15	—
Bierny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana butry	—	15	—	—	—	—	—	14	—
Kepa ſkomy	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Gent. syna	1	10	—	—	—	—	1	5	—

Dowoz: 2933 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kožde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Wórtlētna předpłata pola
wudawaria 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cíles 4.

23. januara.

Léto 1858.

Wopshijecje: Nadpad na franzowskeho khiezora. — Swjetne podawci. — Ze Serbow: S Budyschina. S Delneje Riny. S Lubija. S Rakę — Cisztoryjnym pschilopk. — Pschilopk. — Spiewy. — Hanž Depla a Mois Tunka. — Zyrkwinkte powjeszje. — Cjahi falkoschlesynskie jelesnizy ic. — Nawjeschnik.

K na W e d z e n j u

Tym samym kiž ſebi Serb. Noviny ſlacz dawaja, ale fa ne s leta 1857
hišeze wcho ſaplačili neſhu, woſiwerujemy s tuthym najpodwolniſcho, fo jim žane
nowiny wiaz ſlacz nemôžemy, jeli woni ſwoj ſpominey dołk hac̄ do 30. januara
neſaplača.

R e d a k z i a.

Nadpad na franzowskeho khiezora.

Tydjenja mózachim naſchim cjeſzenym či-
tarjam jenož s krótki ſ nawedzenju dac̄, fo je
po ſchtwórk 14. januara weczor na fran-
zowskeho khiezora nadpad ſtał, kotremuž
je wón newobſchodziſeny wuschoł, fo pak
buchu wſchelazy knežja ſ jeho pschewoda
raneni.

Njetko ſu drobnische roſprawy wo tutej
hroſnozi pschischle a je ſo w taſtum naſtupanju
ta wjez takle mijela.

Khiezor Napoleon a jeho mandjelska Eugenia
bjeshtaj wobſanskyloj, ſchwórk 14. januara dži-
wadlo wopytac̄, hđez mjeſeſche bo ſ ljeſchemu
ſpiewarja Maſola opera hrac̄. To bje po zy-
lym Parisu ſnate a duž bje ſo jara wele ludži
w theatru ſechto a tojschtu člowekow bje na
haſbach ſhromadzenych, fo bydu ſeu nimo jjeſci
widjeli. Iako ſo wonai na haſbu „Lepeſſetier“
pschirereſchtaj, hđez ſpomneny theater ſtejz, pschis-
lecia jena granata bliſko ſ ſeu wosu, roſpuſny
bo a raní a mori njehdze dwazneci ludži, ne-
wobſchodziſeny val wós. Pohrnc̄, kiž wulki strach
na mjeſzi ſpōſna, cijeresche ſ konjomaj ſe wſchel-
ſpjeſchnoſzju dale, ale börſy ſo druha granata

abo bomba roſpuſny a ſeneho konja porasý. —
Wós dyrbesche teho dla ſtejo wostac̄ a khiezor
a khiezorka, kiž bjeschtaj bes tym hac̄ ſ ſamemu
theatrej doſjetoj, khjetſje ruczie ſ wosa ſloczi-
ſtaj. W tym ſamym woſomilnenju roſpuſny
ſo tſecja, pod ſamón khiezorowy wós cjiſnena
granata a roſraſy ión na kruchi. Khiezorowy
ſtobuk bu wot krucha želesa roſtořhneny, wón
ſam val jenož wot kuſka ſchleſny do noſa tre-
cheny, teho runja tež khiezorzy ſoža pod prawym
wočkom wot ſchleſzki pscherjenena. Wonaj
wubjedzhtaj po taſlin na ſpodiwiſne woſahnje
tiſtřic̄nemu nadpadej hiſeze gylje ſbožomnje,
ale wele člowekow ſ ſeu pschewoda a ſ tých,
kiž tam jako pschihladowarjo ſtejachu, bu mene
bole ſtrachne wobſchodziſenych. Wſchitich do
hromady bjesche 123, ſ kotrých mjeſotſi na mjeſzi
morvi wostachu. General Noguet, kiž ſobu we
wosu ſedjische, bu lohſo do tyła raneny, dwaj
khiezorskaj ſlužomníkaj wostachtaſtaj morvaj, teho
runja buchu tež mjeſotſi woſazy ſ khiezorsleje eſforty
ſaraženi. Mjeſchcjanſte gardy, kiž mjeſachu pschis-
theatru ſtužbu, mjeſachu ſjednac̄e, a khiezorſy
lancieroſ, kiž pódla khiezoroweho wosa ſiechachu,
džewec̄ muži ranenych. Jim bu 20 koni we-
ſchodziſenych a dwaj na mjeſzi morvaj wostachtaſtaj.
Gewak bu 29 polizajow a žandarmow wobſchlo-

dzenych, wcho druhe su mjeschjenjo, zony a džecji. Veczim schleńcianym durjam, s kotrejmi so do theatra khodzi, so wscha schleńza rostrasy a fruchi pušneneje granaty prasnychu do swonknych murjow a do wotſiechi džiwadla. W theatru nutſach mjenachu, so so gasowe roty puſaja, a wschtka pocza so hijom k durjam cijeshejcz, jako khiezor s khiezorku do swojeje ložje stupi a s tym shromadzonych smjerowa. Bóry po jeho pschihodzi roſneſe so bes pschitomnymi pschihladowaremi powesz, kafkemu strachej bje won se swojej mandjelskej wuschoł a duž bu jimaſ ſ weſelosje nad taſkim swarnowanjom hylne ſlawu wotana. Jako so wonaj domoj weſeſtaſ, biechu hazy hwedjeniſy peſwjetlene a wſchudzom jimaſ lud ſlawu pschivoſasche. — Granaty, s kotrejmi chyžchu khiezora a khiezorku moric, su njehdje tak wulſe, kaž muſta pjaſ a ſapala a roſpuſnu so, hdys je na ſemju cijinu. Dokelj wonie pschi tym do wele wotrych, cijropoſtich fruchow roſlečja, moža jara wele ludzi na jene dobo wobſchlodzic abo moric. Wiesty Pierri, kotrehož polizaj Herbert ſrko predy, hac̄ khiezor pschijedze, psched theatrom doſaže, mjeſeſte taſku granatu pschi ſebi. Spomneny Pierri bje jedyn italſki ſbjeſkar, kotrehož žandarmojo hſchcje ſpredawſich čaſow ſnajachu a dokelj bje won tak ſtraſchnje wobróneny, dha tuſachu bóry na to, jo ſu to najſtere tež jeho krajenjo byli, liž ſu te iſi granaty ſa khiezoram cijili. A dolho tež netrajesche, dha biechu wusljudzili, so biechu ſchyrjo predawſki italſky ſbjeſtar ſ Londona do Pariza pschijeli, menujz Pierri, da Silva, Orſini a teho ſlužobnik Antonio Gomez. Orſini bje ſo pschi tym, jako bje swoju granatu cijinky, ſam ſtanit a ſo w jenej hapyzj wobalec daf, hdjež ieho potom jeho ſlužobnik pytač ſchindje a pschi tei ſtadnoſti reſny, hdje jeho knes bydli. To bu hnydom polizaſtuwu wosjewene, kotrež ſpomnenych Italſkich potom bóry ſaja. Wont ſluſcheja ſ pschijewarjam italſkeho aryzſbjeſtarja Mazzinija, kotrež w Zendjelskej pschibywa a ſ čaſam ſches ſwojich pomoznikow pak tu pak tam njeſkali ſtraſchny nemjer napschihotuſe.

Swětne podawki.

Sakſka. Draždjanſkemu ſejmej bu 18. januara ſe ſtrony ministerſtwa ſweſelaſa powesz wosjewena, ſo ſo ani pschidawſ k remeñiſtim a parſchoniſtim, ani pschidawſ k gruniſtim dawкам, ani pschidawſ k rjeñiſtim dawкам nieto wjazy dawac̄ netreba. — Se ſafffeho wójska je ſo tež deputažia do Wina podata, ſo by tam pschi pohrebnyh hwedjenju, k cjeſi marschala Radęzkeho wotdjerzanym, ſakſke wójsko ſastupila. W Draždjanach bu ſańdzeny tydjen džakna Boja ſlužba ſa ſdjerzenje khiezora Napoleona III. wot Franzowſow, tam bydlažy, wotdjerzana.

Pruſy. Prynz pruſſi je 17. januara do Zendjelskej wuiſet. — Młodaj mandjelskaj pschijedzetaſ 8. februara do Barlina. — Wot ſejma hſchcje wele ſhſchecz neje, dokelj ſo najprjódzy jeho wſchelake deputažije a wuberti ſriaduſa. — W hornej Schlesynſkej je 15. januara ſemjerzenje bylo. To ſamo pak janeje ſchody načjinito neje W Gliwizach, Raciborju, Bytomiu a družde ſo ſemja tak ſatſchaſny, ſo ſo ſwony ſaſwonichu, ſchleńzy a ſchalki na blidach a poſzach ſaſcheczjachu a tam a ſem ludzio ſe ſtrachom ſ domow wubjeſachu.

Rakuſy. We Wini, hdjež biechu 18. januara cijelo marschala Radęzkeho pschijewſi, bu ſemu k cjeſai na ſpomnenym dniu wulſe a pschi pohrebny hwedjeniſ wotdjerzaný. Pschi tutej ſtadnoſti khiezor ſam pschitomne wójsko kommandirowasche.

Franzowſka. Dla nadpada, na khiezora ſcjineneho, bu ſ woprijeda wele ludzi ſajatyh; a ſda ſo njeſko, ſo ſu ſo na tym ſamym jenož ſchyrjo horka ſpomneni Italſzy wobdzilili. — Khiezor je wot wſchelakich weſhow ſbozopſchecja pschipoſtane doſtat, dokelj je tak ſbozomnie mordarjam wuschoł. Heward ſu wſchitz ſiž mjer a poſoi lubuſa, jara ſpoſoſeni, ſo je ta wiez tak wotbjeſata; pschetež woni mjenja, ſo by nowa revoluzia wudyrila hdj budzichu Napoleona morili. Italſzy, kiž chyžchu khiezora ſkonzowac̄, biechu wſchitz derje wobbroneni a mjeſachu wele penes pschi ſebi. — Njeſotre nowiny mjenja, ſo budje ſebi khiezor žadac̄, ſo bychu Zendjelczenjo

taisim polijskim cijesancam w swakim kraju wjazg wuczej nepopseli, fiz tam na mordaistwo broni pschihotuja. Hacj dotal smiedzische menujy fozdy, fiz bie politisch pschesiupenjow dla do Jendzelskeje czechy, tam bes sadziewka po swojej woli zivu byc.

Jendzelska. London pelni so dale bole se wschelakini wechami, prynzami a prynzesynami a s drugimi wojskymi hoscemi, fiz so tam na kwas jendzelskeje prynzesyny Viktorije s pruskim prynzom Bedrichom Wylemom shromadzuja. Kwas smjeje so 25. januara. — **S Indije** su rowesje pschischte, po kotrych tam s Jendzelszanami runje won jara krasnje nestoji.

Rusowska. W Kijowi wumre 2. januara tamnijski arzbiskop we wysokej starsbi.

Ze Serbow.

S Budyschina. Po nametu tudy wosjewnym salozi so sandzenu pöndzelu belletristissi wotriad pschi macjiz herbsej a wuradzi wustawki, 10 paragrafow wopschilaze, s kotrych sjehowaze tu sobudzielimy: 1. Wotphlad tuteho wotriada je: wyschu fabawnu literaturu pschisporej a po porucznoszi macjiz djelta hem plischaze wobstaracj. 2. Organ teho sameho je Casopis towarstwa M. S., Mesačny Přidawk k Serb. Now., a po cjału Almanach. 6. Wotriad zebi wuswola starscheho, pišmawedzerja a staty wuberk. 7. Staty wuberk wobsteji se starscheho, pišmawedzerja a tioch w Budyschini bydlazych sobustawow; won ma pschipoſlane djelta roſhudzej a pschipoſnate do cijescha wobstaracj. 8. Wotriad djerzi sa lito dwoje poſedzenje a staty wuberk foždu drugu sbotu mjesaca shadzowanu. Dotalne sobustawy wotriada su: L. duhomny Seiter (starschi), L. Hörni (pišmawedzer), L. Wawrich, L. Smoler, knezia wuczerjo Bartko, Mucjink a Fiedler. Po konstituowaniu wotriada jednascze so hnydom wo wudacju cijesta I. Mesačnego Přidawka. Pschipoſlane djelta buchu pschijate a wo nastupaju wudziecka L. Mucjinka wobsanknene, so ma so ton samy w pschichodnej shadzowanzy roſhudzej.

M. H.

S Budyschina. Po deschcizku a wulkim wjetru, kotaž bjeschtaj sandzenu wutoru knezisto, mjesachny kredu na nashei rjezy Sprew fa lietusche lito jara żadny poahlad, — menujy shjetro wulku wodu, fiz je nam lód w schrutzach sbotu wsata.

S Delneje Kinę. Pschi schuſeu, fiz nimo Bóru wedze, bu tamny tydien tudomny murek Handrij Bjetnar morwy namakany. Won bje w budyslej hosernej khoru leżat a biechu jeho tam sa stroweho domej pschecili. Majstere je pak won, kaz to po khoroszi hinał byc ne može, tola hischce shjetro stanby a kipy byt, a so pschi tym wulkim wjetru, fiz na dnju jeho domojscia kurowesche, w schuſejowym pschietowu psched nim showat a tam symy dla do jeneho pschetela (Schleuse) saljest, hdzej je potom lohko dojz smersny.

S Lubija. Bot tudomneho sianwneho ſuda bu 12. januara wotoczek Jurij Petſchka k 15miesiaczemu arbeitshausej a burſti syn Handrij Bohuwjer Farak k 4 djeñslim jaſtwu wotphudzeny. Peſchka bje so menujy do wosporskeho hamitskeho domu nutšlamak a tam sa 1 il. 25 nſl. wjezow kranjt, kaz tež poſdzischo hjeznekej Ulbrichej w Karlsbrunni, na wosporskim hermanku a drugoje kranjt. Farak bje pola krapowſteho rychtaria sa 7 nſl. 5 np. kranjt.

S Rakę. Sandzenu wutoru 19. januara popolnju w 1 hodzini wumre tudomny wyſokodostojny farač, L. Körnig, iako bje 37ljet duchomny byt a swoju starobu na 67 ljet pschineski.

Čistoryčny přílopk.

W pisařni a wučeńni.

Schreibpapier, pisanska papjera. Löschpapier, běžliwa papjera (Fliessp.) Petschaft, pječat. Sigellack, pječaćidlo (přirunaj; mydlo — myć). Federmesser, pjerorežk. Federhalter, pjerodzheržnik. Bleistift, wołonik. Schreibebuch, pisanka. Aufgabe, nadawka. Schieferstift, sifnik. Schiefertafel, šifrnica. Naturlehre, přirodospyt. Naturgeschichte, přirodopis. Religionsunterricht, nabožina. Religion, naboženstwo. Sprueh, hrónčko. Dietirübung, diktowanka. To sebi pomjatkuj!

Přílopk.

* W Schierachowi wudyri 28. dezembra na kubli rjeſniſkeho miſchtra Milbauera woheň a pschewobroci ſtouk do procha a popela.

* W Kemužu pola Bernarcijz wudyri 6. januara večor w 7 hodzinach woheň w brózni burſteho kublerja a gmejneho prijödſtejerja Kerena a pschewobroci tu ſamu, kaž tež dómſte a fólnju do procha. Wyſche teho wotpalichu ſo hifcheče dómſte a brózne tſjoch druhich kublerjow.

* Wot lubiſteho ſuda bu 5. januara August Klos z Krapow z 6 mjeſacinemu arbeitshausi wotkudzeny, dokelž bje w Ketlizach jedyn pelz framyl.

* Zene draždánske noviny piſaja, ſo ſtaj 5. januara dwaſ c̄lowekaj na dróſy z Budyschina do Budęſtez mylnka Ulbriga z Kemberka nadpanyloj, jeho do pschidroznje hrebje wlekoj a tak pscheditoj, ſo neje moht ſtanyc a dale hicj. Jedyn ſerman je jeho potom ſobu wſat a pola hoſzenzaria Rychtarja wotedak, hdzej je ſo keſkaſka pomoz wobſtarala.

* W Žichopau i wudyri 9. januara rano w 5. hodzini woheň a wotpalichu ſo piſches njón 6 dómſte ſe ſivojimi pođlanskimi twarenemi. Piſches tutto nesboſje je 18 familiow ſwoje ſmachi a wo-bydlenje ſhubitko.

* Freibergſſe ſljeborowe podkopki „Him-melsfürſt“ dawaja w nowiſkim časťu jara bo-hatu nadobiu, pschedož w tych ſamych je ſo na-woſebje dobru ſljeborowu ſilu trechito. Heweřjo namakaja ſljeborne ſruchi wot 3 hacj 12 puntow a ſruch, kij ſu wóndanje naſedli, wajeſche 60 puntow. Hacj dotal je ſo tam w poſlenim časťu njehož 19 zentnarjow ryeſteho ſljebora na-makalo. W tuthych pomenowaných podkopkach džela-njetko 1400 heweřjow.

* Françoſſka khježorska Eugenia mje-jeſte ſe pschi nowoletnej beſadzi dejmantowy dia-dem na hlavi, kotrej biſeſte jej jeſny khježorski mandželſti ſa poſdra miliona nortow kupt a k Božemu džejſzmu daril.

* We Wulkim Schunowi pola Žitawy ſwecjefche wóndanje baba Krauſowa ſwoj 50-ljetny babiacy jubelſki ſwedzen. Wona bje ſa tuton čas 3383 džecji nanoſyla, bes nimi 40 dwójniſtich porow.

* Saſſki kral je lokalnemu bjerzy rjeſniſtich-darkow, Janej Durzej Grohmanej w Lichtenbergu pola Budyschina, w pschipoſnacju jeho 50-ljetneje ſwjerneje ſlužby ſljebornu, ſaſlužbnemu rjadej ſluſhazu, medailu ſpoſeſti.

* W Hornym Kunnersdorfie wotpali ſo-10. januara večor tſjecha Holankez dómſtich.

S p ě w y.

S e w a i c h t a r j o w .

Lubi pschedelio! Hacj nam tež runje naſche ſerbſke ſpiewarske knihi tak bohaty ſchaz rjanyh ſchtucikow ſa wſchitke ſtađnoszie ſticja, dha ſym ja tola, — ſchtocj nočzly neluboſne ſudjicj — na žabane ſerbſteho waichtaria ſ minakalſkeje woſady njeſotre ſchtuciki ſekajat. A dokelž ſo ja nadziju, ſo ſo w naſchim ſerbſkim wotznym kraju wjazy taſtich pobojnych waichtarow namyła, kotrej bychu tute ſchtuciki ſ wujiteſ byc̄ moht, dha je knes redaktor tak dobrý był a je tudy wotcjiſſeſjal. Drugi rynčiſ prieneje ſchtuciki moje ſo po hodzinach pschemjeneſ jaſo: „Njet dwa-nacie je wotbilo ic.“ — „Njet je žno jenu wotbilo“ — „Njet hižom je dwje wotbilo ic.“ — Njet hižom je iſi wotbilo ic“.

Dha ſpicje derje, pschedelio!
Njet ſiednacie je wotbilo,
Haj ſpicje, ju b'du waichtowacj,
So mojeſce we mjeri ſpacj.

A ſo mnú ſobu waichtuje
Tón waichtar, kij we nebu je;
Wón, ſchtocj ja widzecj nemózu,
Tež widzi w čimowym kucjku.

A tak, mói wbohi c̄lowecje, ty,
Kij njeſdje na ſlym pucju ſy,
Glaſ, Boje woko widzi cje,
Piſched kotrej čjenniſſ jaſna je.

Spomn, hdje twój pucj njetk wedje cje,
A wróciſ ſo, pred hacj poſdzie je,
So netrasj tón ſkut woptakacj,
Hdžiš b'djeſch piſched Božim ſudom ſtacj.

Ty pak, mói khudy c̄lowecje,
Kij cjeſka starosz cjeſkej cje,
Cjiz ſwoju starosz na Boha,
Kij ſwojim khled we ſpanju da.

Hdzej pak we cjeſkej khoroſzi
Bes ſpanja niechtón žatoſzi,
Tam, luby Božo, poſladaj,
A bes troſhta jich newostaj.

Ty pak, kij ſnadž dla ličomſtva
Eſy hiſcveje piſhezo bes ſpanja,
Ach ſpi bes taſtej ſtaroszie;
Twój ſtuk piſched Bohom hroſnoſ ſe:
Ja pak, mói Woźe we nebu,
Cje proſchu njetko ſ wutrobi,
Nech tola wſchitz w mjeri ſpja,
Kij maja me ſa waichtaria.

Haj, swarnui wschak nasch dyly kraj
A swojoh' jandzela tež stai
Wsched ložo krala nascheho,
So netrechi joh' nesbožo.

A tak dha spicje, pscheçjelo!
A nesabudicje, Bohu so,
Hdyž stanyli sje, dżakowaci,
So možeschce we mjeri spacj. P. Mónk.

Kak

rozom

Hans Depla

wótnitaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pôdla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Wiesh ty, Možo, kaf so taſta prawje woſebna vichaſa hotuje?

Mots Tunka. Nô, ja ſebi myſlu, hdyž ſebi piezel kheſeja a k temu poł kopy zaltow- naſupja, kaj tež piwka a ſchciapka pôdla nelutuja.

Hans Depla. O, — to hiscje ja lhepe wjem!

Mots Tunka. Ale, ſchtó dha dyrbjato tola hiscje pobrachowacj?

Hans Depla. Wele, wele hiscje, moj Možo! Hlaſ, wóndanjo hotowacu w K. nedalo R. pschaſu, a tam biechu hnydom ſwinjo k temu ſarjeſali.

Mots Tunka. Ty tola nejſu!

Hans Depla. Nihdy hinak. To ſu tam

peſli a warili,

folbaſy tykali

a ſu tam ſmutali,

ſo bieſhe jenož lute ſidzane ſiwenje.

Mots Tunka. Nô, ja ſym tola na nje-

kotrejſkuliž pschaſy pobyl, ale na taſtu me tola hiscje pscheproſyli nejſu!

Mots Tunka. Kajſiz knes, taſta cjeledi!

Hans Depla. Haj, — kajſiz pekar, taſte pecjwo!

Mots Tunka. Kaha ty to mjeniſch?

Hans Depla. Nô, jako wóndanjo psches- jenu wefu džiech, rowedachu ſebi tam, ſo je ſo tam jedyn pekar wokolo cjeleſki a potom wokolo hyspoſy ſchmoral, ale ſo žana wo neho rodžila neje.

Mots Tunka. Ale cjoſo dla Jimaj to zaltu abo njeſhto taſte ſobu. pschinet neje?

Hans Depla. Ach, won bje wſchak tam niekaſte pecjwo ſawoſtajil, ale wo to wſchak tež nerodžichu, pschetož woni je na hnój cjiſnýchu.

Mots Tunka. Nô, hdyž ſebi to wſche wajili nejſu, dha tež na tym pekarju neje možlo wele peſjeneho bjeſ!

Aj, aj, tola!!

Cyrkwinske powjesće.

Wérownaj:

Michalska cyrkaj: Khrystof Polak, wobydlet na Židovi, ſ Hanu Eleonoru Berndtež tam.

Podjanska cyrkaj: Jakub Witwarz wómenowaný Pietnar, wobydlet w Budyschin, ſ Mariju Kraliz ſ Khejna. — Pietr Bjarsch, ſkježnik w Czemerizach, ſ Hanžu Kraliz ſ Njevhez,

Krčeni:

Michalska cyrkij: Jan Ernst, Handrija Vjetra
Grenzela, khejserja na Židovi, s.

Podjanska cyrkij: Maria Helena, Vjetra Vjar-
scha, sahrodnica w Delnej Kini, dž. August, Marie
Kschijanek se Židowa, nem. s.

Zemrjeći:

Džen 8. januara: Jan August Müller, wobydle
a murek na Židovi, 25 l. — Hanža Amalia,
Ernsta Lücki, kublerja na Židovi, dž. 4 n. — 12,
Handrij Vjetnak, murek w Delnej Kini. 49½ l. —
Nekszczenný synk Jana Smocha, khejserja na Židovi,
10 minutow starý.

**Czahi sakskoschlesyńskie železnizg
i budyského dwórnischčza.**

Do Szorelza: rano 7 h. 47 m.; po połoninu
11 h. 40 m.; po połoninu 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; do połonina
12 h. 53 m.; po połoninu 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hod. 42 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 21. januara, 1 Louisdor 5 tl.
15 nsl. — np.; 1 połnoważny czerwony skoty
abo bukat 3 tl. 4 nsl. 8 np.; winsle bankowi 97.
Spiritus w Garlini 8¼ tl.

N a w ē š t n i k.**Krajnostawski bank.**

Pschi sastajenskim skutkowanju pola naszeho w upożczeniſkeho banka
so hac̄ na dalsze 5 % danie p. a. a 1/12 % provisijs p. mješaz wobliczbuje.

W Budyschin, 14. januara 1858.

**Direktorium krajnostawskiego banka R. S. hornolužijskiego
markrabinstwa.**
i Thielau.

Krajnostawski bank.

W krajnostawskiej nalutowańi so dla wobliczenia danie wot 31. januara hac̄
sobu 14. februara t. l. neskutkuje.

W Budyschin, 20. januara 1858.

Krajnostawski bank R. S. H. M.**W o s j e w e n i e.**

S tutym wosjewjam najpodwolnisco, so je 2. januara t. l. moje, w
tudomnym mjeszi wobstejaze materialowe a tobakowe khlamy, bes pašivow, knes
Ludwig Eccius wote mnie kupit.

Wschitkim tym kiamym, kij su mi zyly rynek lietow swojim pszechelnisowz a
swoje dowjerenje spożczili, s tutym wutrobnje so dżakujo, proschu ja hiszczę, so
vychu woboje ujetko mojemu nastupnikę poſtaczili. **Hermann Koch.**

Na prijedstojaze wosjewenie knesa Kocha połasuj, dowolam ſebi, swoje
materialowe, tobakowe a zygarrowe khlamy
czeszenym Gserbam najpodwolnisco poruczic, s tym polubenjom, so budu po naj-
tuniszej placzisni pschedawacj a stajne jenož s dobrymi tworami k fluzbi stacj.

S poczeczowanjom

Ludwig Eccius,
s napſcheczą kaſeruy.

Drewowa aufzia.

Na Lipiczańskim ljebowym revjeru simeja so ljetusche drewowe aufzje:
 djen 28. jan. stejaze khōjnowe schtomowe drewo, blyne, dolhe a jadroste w lipiczańskim lješu sadu Tranow;
 djen 11. febr. stejaze khōjnowe drewo a pscheljewane drewo w dolhich hromadach pschi Kulowzu;
 djen 15. febr. stejaze lisjowe drewo a dolhe hromady na lufach a na haczenjach noweho hata.

Sapocjat w 9 hodzinach rano. Wossewienie pschedawanskich wumjenenjow stane so na poslajenych dnjach.

W Lipiczu, 8. januara 1858.

Berger.

Drewowa aufzia.

Djen 26. a 27. januara budja so na delnehōrczańskim revjeru ljetusche spischajane lisjowe drewo a khōjnowe wuljewowane drewa pod wumjenenemi, w termii wossewomnymi w stejazch lufach a w dolhich hromadach na pschedzowanie pschedawac.

Na druhim dniu budja so blyne, t gratoswemu a slostrowemu drewu khmana, brjesy a mleke cjenje zerbije pschedawac.

Kupowario maja so 26. januara rano $\frac{1}{2}9$ hodzinow na forbarku Lubosu a 27. januara rano $\frac{1}{2}9$ hodzin na forbarku Matej Dubrawy nutesnamakac.

We Wulzej Dubrawi, 14. januara 1858.
 Schöning.

Drewo na pschedan.

Na ljebowym revjeru w Schcjenzy pola Rakęs steja hūczeje peinkove klostry, klostr po 2 tl. 20 nsl. a halosowe klostry, klostr po 2 tl. 20 nsl. na pschedan.

Schneider, hajnik.

Stearinowa a mydłowa fabrika

F. G. Kleinstücka s Dražjan je też nietzischi budyski hermanek s bohatym wuberkom swojich fabrikatorow snateje dobrozje wobżahuyta a prošy, so by so jež domserenie, dotal spožczene, też tuton hermanek w tak bohatej mieri dostalo.

Buda steji nedaloko theatra a je psches firmu suajomna.

Hölchez s potrebnymi wjedomnoszemi, kiz chze haptyskistwo wulnycz, może jutry 1858 w hrodowskej haptyz w Budyschinu jako wuczomnik saſtupicz.

Jäking,
 haptyskar.

Drewopschedawanje.

Pschichodnu pónđelu, 25. januara t. I., budje so na radworskich knejich lejomnoſzach brjesowe stejaze drewo na pschedzowanje pschedawac. Hromadupschinidzenie w swjereczej sahrodzi pola bruniszowej hrebje.

Sapocjat w 9 hodzinach rano. Wszo druhe budje na pomenowanym dniu wossewene.

W Radworju, 22. januara 1858.

Ulrich.

Wutoru 2. februara

budje we wezelanskim lješu pschi transaſſim pucju khōjnowe schtomowe drewo po lufach na pschedzowanje pschedowane, schtož so kupowarzam s tutym wossewjuje. Sapocjat rano w 9 hodzinach.

Wumjenenia so w termii wossewja.

Herrmann.

Sastupnych wobstejenjow dla je khieza, blisko židomečianskeho mosta czo. 6 lejaze, w najlepschim poredji so mjejaza, sahrobu, khlamy, 4 itw a druhe mjejnoszje wopchisza a sa kozde remešlo abo wifowanje khmana, pod spodobnymi wumjenenimi na pschedan.

Blijscha roſprawa je pola wobſedjerja tam ſhonicj.

Tym kamym čeſzenym Serbam, kiz su sa rafeczanſtich wotpalenyh mile dary składowali, dawa so s tutym ta poweſz, so je djak sa te same w niemſtich lipſchiczanſtich a budyskich nowinach hijom wotcijichciany.

Zedyn Serb, kiz je tam też dawał.

Młody čłowiek, kiz chze kowarſtwo wulnycz, może mischtra pschipokasaneho dostacj psches wudawatnu Serb. Nowinow.

Murejske barby, tyczeſſe barby, moleſte barby wſchitich druzinow, firniſi, laſi, zylje blyne spiritus a zylje blyne spritowe kſhato k roſhidnenu a polituruzinenju a teho runja twory we wulskim wuberku pschedowam.

W Budyschinu, 20. januara 1858.

J. G. F. Nieckſch.

Wosjewenje etablirowania.

Czegzenym Serbam Budyschini a wokolnoscie
s tutym najpredwilejnicho s nawiedzenju dawam,
so bym so tudy jako kowarski miszkt sa bydlit.
S predstwu wo dobrociwe webledzowanie a
wo dowierzenie, mojemu nebozcijczemu nanej predy
spozejene, dowolam siebi s wjestoszu blubie, so
budu psches spjeszne a placzisny hodne djelo
temu hamemu dosz cjinie.

Moje wobudlenje je pschi swonkomnych lawstich
wrotach cjo. 75/392.

Gustav Januasch.

Drewowa aufzia.

Piatk 29. januara rano w 9 hodzinach budza
so ljetusche dolhe hromady, rjane a s wetscha
brjesowe drewo, na luoobcajskim rejseru pod
wumjenenem, hiszczes wosjewionym, na psche-
badzowanje pscheduwacj.

Chromadisna na hrabiniskej hori pola Lutobca.

W Lutobcu, 22. januara 1858.

Girbiq, hajnik.

Wot teho hamego wuberneho runklizoweho
symenja, fotrej loni pschedawach a s fotrehoj
hu tak rjane runklizy naroste, je safo pola me
i dostacju. Tez pschedawa so to samo w mojej
klamañni w Maleschezach.

W Budyschini, na serbskej haszy cjo. 10/224.

J. G. F. Niedsch.

Swojim dobrym snayim, pschejzlam a psche-
cjalizam w Maleschezach a wokolnoszi s tutym
s nawiedzenju dawam, so su na mojej tamnischej
klamañni zylje nowe jara rjane bunzje tunjo na
pschedan a proschu wo pranje syne kupowanje.

J. G. F. Niedsch.

Moje snate dobre woprzedzite

Snche Drödžje,

każ tez wischite pschi pecienju trjebne twory poru-
cjam kózdemu na najlepe a proschu wo prawje
bohaty wopyt najpodwolnisko.

J. G. F. Niedsch.

S tutym czislom Serbskich Nowin wuda so prjeni mje-
szaczu p schidawf, s laczanskimi pišnikami a w nowym prawo-
pisu czischczany. Shtoz je na Serb. Nowiny do przedka saplaçzit,
dostane jón darmo, tajzy pak, kiz Serb. Nowiny po jenotliwych
czislach kupuja a placza, dostani Nowiny w tej wulkoſzi faz hewak,
moža pak siebi tuton pschidawf tez sa 3 np. pschikupic. Nedakzia.

Wschitkim moim pschejzlam a winolubowa-
rjam s tutym wosjewiusu, so bym podla swojego
winowego pschekupstwa tej

winowu ſtwu

saložit, hdzej moža hossio wino a symne siedzie
dostawacj. Schlenza czerweneho a bieleho wina
hochtuje mot 2 nsl. do 10 nsl. blecha wina
8 nsl. hacj do 40 nsl. Tez su smotija, kiz se
wswow pschindu, so bychu swojego maleho moika
w jenej budyskej zyrkwi kschajcic dali, a so a swo-
jich hoibukmottow se schlenzu wina pozylnic
chedja, pschejzelnje witani a namaka ja pschi sym-
nym ciasu cjoptu swu pola me.

W Budyschini, na serbskej haszy, cjo. 10/224.

J. G. F. Niedsch.

Wote moje djelane
draždanske bentuschki psche kurjaze woka
posliczua tak lehki, kaž wieszje pomazy ſrjedk
s woktronenu tuteje tak bołosnejce cijwilie. W
Draždjanach pschedawa je jandželska hap-
tyka, w Budyschini pak hrodovska hap-
tyka.

H. Werner.

Porjedzenje.

W přidawku str. 2. čitaj: běžachu, plo-
mjenja město: lěžachu, plomja, a str. 4.
njenamakača m. njenamachu.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje płaciech

Korc.	Wyšsa.		Niżsa.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	np.		
Wyszeza	5	7	5	4	15	—	5	—	—
Noska	3	7	5	3	—	—	3	2	5
Bećimen	2	27	5	2	20	—	2	25	—
Wows	2	15	—	2	5	—	2	10	—
Hoř	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Woda	3	25	—	—	—	—	3	20	—
Rjevik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Hejdusčka	4	20	—	—	—	—	4	15	—
Bjernj	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana buten	—	16	—	—	—	—	—	15	—
Kepa ſlemy	5	20	—	—	—	—	5	10	—
Bent. syna	1	7	5	—	—	—	1	2	5

Dowoz: 2816 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawařni Serb Now při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoter.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétu předplatna pola
wudawařju 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císt. 5.

30. januara.

Leťo 1854

Wopſchijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Malebo Wlkowia. S Welečina S Hucjiny. S Wulkeho Žičenja — Mormony. — Sudniſte dopisy — Epiewy — Z rtwinske powieſzie — Cjahi ralſtochleſyſcie jeſeſnicy ic. — Hanž Devla a Mois Tunka. — Pidloviſ. — Morjeſchniſ.

Swjetne podawki.

Safſka. Kral je s radosje nad tym, so je jeho djiowka, toſkanſta herbſka arzymowinodka, pryngeſhnu perodžka, draždjanſteſk ſhudoſi 300 tl. darit. Młoda toſkanſta pryngeſhna bu 12. januara wukſczena a dosta w ſwiatej ſchczenzy meno „Antoinetta”. — W prienej komori jednaſche so ſańdjeny týdjen wo wojeriske naležnoſtie. Pschi tutej ſtadnoſzi bu po nameci jeneho ſapōſtanza ministerſtu ſlužba poruczoſti data, so može wone ſa wucjeriom, ſchulſkih vikarom a ſeminaristom, hdyž ſo do wójſta wosmu, potrebný ſaſtupny penes ſaplačieſ. Dale bu ſaſtupny penes, kotryž ma ſózdy placieſ, kij ſam we wójſtu ſlužieſ nochze, wot 200 tl. na 400 tl. pomyſhenny. So je ſo to ſtało, na tym je to wina, so ſa 200 tl. uichtón tak prawie ſa druhého wojerſtu ſlužbu na ſo wjac̄ nechýſche, a ministerſtwo ſo nodžija, ſo njeſko wiazy ſaſtupnikow doſtané, hdyž eji psichodnje ſa swoje ſaſtupniſtvo jón fróčj wiaz hac̄ dotal doſtanu. Tež bu wobſanſnene, ſo by ſo s nahromadzenych ſaſtupnych penes, kotryž je psches 100,000 tl., tom ſamym wojaſam, kij hijom njeſko ſaka ſaſtupniſ ſluža, njeſajſi pschidaw ſi jich wojerſkej ſoži dawat.

Pruſhy. Wrótsławſſe nowiny dawaja wſazore powieſzie wo ſemierzenju, kij ſo 15. januara w Schleſyňſteſk pytneſ da. W Leobschihach ſo wot ſemjekho ſtora ſorm tak ſaſchahny, ſo ſo ſwony ſaſtronichu a ſormat ſe ſwojej žona ſ ſorma cijelſche. Tam a ſem buchu

ludžio ſe ſtola delje ſtorczeni a ſchleſny a ſchalti ſaſcherczach a ſo ſ blida abo ſ volzow delje ſkulachu. — Sańdzenu póndzelu bu do Varliina ſ Londona telgrafirowane, ſo je ſo tam wjerowanje prynza Bedricha Wylema ſ pryngeſhnu Wifortu tak ſtało, kož bje to predy poſtajene, a bu to wobydlerjam miesta Varliina psches 36-fróčzne wuſſielenje ſ kanonow wosiewene. — Hdyž prynz Bedrich Wylem ſe ſwojej mlodej mandjelskej 8. februara do Varliina nulis pocejehne, budža bez druhim tež wſcie ſemeſniſſe jednoſty na wobjemaj ſtronomaj haſow hac̄ do kralowſkeho hrodu ſwedjenzy poſtajene a budże to njehdje 6000 miſchrów, 9000 pomožnikow a 7000 fabriſklih dželacjerow ſ zyla na 22,000 ludži ſ 150 nowymi ſhorhoſemi. — Predy wosa mtodeju mandjelskeju budža dwuzcijo poſtillionojo jiechac̄. Tuči ſu ſe wſchjech ſtronow pruſkeho kraleſtwa do Varliina ſkaſaní a ſu lucji taſzy, kij ſu ſjeſnu trómpetu doſtali, dokež derje na tej ſamej piſtaja. — Węzor budże miesto na najdraſniſcho poſwjetlene a na hredzi budże 60 biergarſklih knežniczkow mtodeju mandjelskeju poſtitac̄ a hewaſ ſo predy pschi jeju pschiveneſiu ſe ſtrony miesta wſchelake poſwietania ſtanu. — Prynz Bedrich Wylem je ſwojej mlodej mandjelskej parlowy rečas wosoto ſchije jako nawojeſtiſſi dar darit, kij 30,000 tl. ſhoschwie. — Prynz pruſſi a jeho mandjelska ſtaſ 27. januara ſaſo London wopuſtejkoſ, młodaj mandjelskaj pak haſle 2. februara Den-djelsku wopuſtejſtai.

Rakuſy. W rauſtím ihjejerſtwi je ſo

sa tych, kij su w Mainzu psches roslcjenje pôleroweho torma k nesboju pschischki, wcho do hromady 152,255 schlesnakow nahromadzilo.

Franzowska. Khejzor a khjegorska stai tych gardistow, kotsiz buchu pschi snatym nadpabdzit raneni, hijom niekotry króz w lazarezji wopytaloj a khjegor je niekotrych sa rycerjow czechneie legije pomenoval, drugim pak wojerisku medaillu daril. — Hacj runje bu nadpada dla wele ludzi s wopredka sajatych, dha neje so tola nikomu žana wina na tym hamym doposkacj datu, hacj tym schyrsom, Italiskim, kothich mena su hijom snacj a sda so, so je Drsini jich nawedowať byl. Tich wjaz pschindje najstere hijom 8, abo 10. februara psched siawny sud w Parisu. — Psches khjegorski wukas je ljetna sva franzewskich biskopow na 15,000 nortow postajena. Hacj dotal dostawachu woni ljetnje jenož 12,000 nortow. — Do Chiny je saſo jena wojnska lóž poſlana.

Jendželska. Drobniſchu a pôdla wobſhernu roſprawu wo tym, kaf je so wojerowanje pruskeho prynza Bedricha Wylema s jendželskej prynzeskyu Viktoriu 25. januara w Londoni mielo, naschim čitarjam sa tydženj pschepodamy.

Ze Serbow.

S Maleho Welfowa. Jako wôrdomjo tudomny čjaſnikat Jursch wečor s modlitwy domoi pschindje, pytny wón, so bjechu jemu wotno roſtrashli a schiesz čjaſnikow (Segerjow) kranyl. Jursch tukasche na jeneho čloweka, so je jemu tón te čjaſnikat kranyl a dokelz tutón potom s Welfowa preč džiesche, mjenesche wón, so knadž do Budyschina dže, so by wot tam po železnizy s čjaſnikam wüſtet. Duž pomysli ſebi, so by drje naſljepe bylo, hdz by so wón tež hnydom do Budyschina podat a hladat, hacj knadž paduch tam nepschindje, so by s nôznym čjahom wüſtet. Kaž ſebi wón to pomysli, tak tež wuwedje a pschischdi na budyske dwórnischejo poweda tam ſvoje nesbozie a prascha so, hacj tam taſti a hinaſki člowek pschischot neje, kij moht knadž paduch ieho čjaſnikow byč. Woni polasaſa jemu čloweka, kij je tam pschischot,

so by s nôznym čjahom do Dražđan ſsel, doſelz je, kaž wudawa, wečorný čjah pschepaſt. Tón hamy je so bes tym na kanapej slehnył, kaž by drjemat, a čjaſnikař ſebi jeho wobhlaſdawſhi praji, so to tón neje, ſotrehoſi pyta. — Podjilſho ſtane tutón člowek, kothiž je predy hofzenzarej na dwórnischeju powedaſ, so je s woſcrowskim pôſtom pschijet, a da so s čjaſnikom do rycie. Tutón ſpoſnaſe we nim ſtarho ſnateho, wiesleho Wilhelma s Dražđan, kij praji, so je ſebi w Budyschini džiela pytaſ a so chze, dokelz je wečorný čjah pschepaſt, na pot tisoch w než do Dražđan ſiecj a hladacz, dokelz venes nima, hacj tak dotho na budyskim dwórnischeju wostacj nemôže. Duž reſne čjaſnikař, so chzetaſ čjas hromadzie podla dwórnischeja pola jeneho ſnateho pschebycj, ſchtož ſo tež ſtane. Nôzny čjah pschindje, ale tón Dražđancjan reſne, so chze hafle rano ſiecj a dôidje hifchje do hofzenſteje ſtwy, prajly, so je tam njeſchlo na kanapeju ležo wostajit. Temu je tež tak a widža, so je to nôž, na wobjemaj bokomaj wotry, a Dražđancjan dje potom ſwoju ſtronu.

Čjaſnikař Jursch wosſewi potom tu zyku naležnosz gensdarmej, kij ſo ſa wſchitlim wobhonja a tež na dwórnischejo pschindje a tam ſebi ſe wſcheho, ſchtož hlyſchi, hromadu ſestaja, ſo nichtón druhí tón paduch byl neje, hacj ſpomneny Wilhelm, woſebie dokelz je tón prajiſ, ſo je wečor ſ wojerowiskim pôſtom pschischot, hacj runjež wečor žadyn pôſt ſ Woſerez do Budyschina neſchindje a dokelz je wón potom tola ſaſo temu čjaſnikarej njeſchto druhé prajiſ, menujſy, ſo je ſebi w Budyschini džiela pytaſ. Wón poda ſo teho dla do Dražđan, hdzej poſtom pola toho Wilhelma wupvnuja, ale niežo nenamakaſa, ale ieho tola ſobu do Budyschina woſmu a ieho tam do jaſtwa ſadja. Tuď wuſnaſe ſo Wilhelm potom bôrſy, ſo je te čjaſnikat kranyl, praji tež, ſo je te ſame w ſwoim wobydlenju we wohniſcheju a w ſenyh ſeklowym buzaku ſhowat, — hdzej tež potom wſchitko namakaſa.

S Welecziną. W nashei woſadji bje w ſandjenym ſecji 4032 ſpoednyh, jako 1783 pschi ſerbſkej a 2249 pschi njemſkej

spowiedzi. Narodžito bje šo 104 dječjih a to 44 ženskow a 60 dječjicjih, bes nimi 18 nemandaljskih. Semrećih bje 80, jasno 40 muščeho a 40 se ženskoho rodu. Psihipovedaných bu 42 porav, wat kotrych bje 28 porow tudy vjerowanych.

m.

S Hucjiny. Wat 1. februara tuteho ljeta so tudy poštisa expedizija fatoži, kotrejži sastovnik budje k. rukovodja Vogel tudy.

S Wulkeho Žicjenja. Na danu 1. februara tuteho ljeta so tudy poštisa expedizija wotewri. Poštiski sastovnik budje k. restaurateur Kral tudy.

Mormonojo.

Dokelž bu hizom wjazji krči w Serb. Nowinach na Mormonow a sikh sadžerzenje spominene, dha dovolam šeti, nješčto wobščernischo wo sikh wieri rječecj. Mormonka wiera je jena s tých najnowšich a pokasa s nowa, so može člouek tež te najstupište wježi wučići a so poštucharjow namaka, liž so wat neho sašlepicih dadja a jemu pschipanu.

W ljeti 1830 w miešaju juniju bje šo w Lafaevci, w miestu polnōzne Ameriki, njehdje 30 wobšobow wokolo jeneho muja shromadžito, liž Josef Smith rječasche a so sa profetu najwyšcheho wudawasche. Wón prajesche bes druhim, so je šo jemu Boh Šam ssevit a jemu pschipasat, na jenu horu w newyorkskim kraju hicj a tam do neje rječ. Dale wučesche wón, so je to činili a tam nowy evangelium jako tsecji džiel biblijie namakati, liž bje na mošasu s nešnatym pišmom pišany. Tutoń je potom domoj wsat a jón s pomozu grysta, urim ponownaneho a pôdla namakaneho, čitacj naruskyl. Tutoń gryst wudawasche wón sa ión Šam, kotryž su profetojo stareho sakonja natoživali, hdjž su bojste pišma pschichodnosje nashonicj chyli. Wón bje to, schtož bje čitat, potom jasno Bože woslewenja čiščejecj dat a je bes šwojimi poštucharemi w shromadžišti rošdjeliš. S wopredka so jemu Šmjejachu. Tola jasno wón na drugi djen jašo shromadžišnu pschipowedji, pschindje sikh wele wiaz, najbole pak ženskikh. Wopščijecje a nastacie jeho no-

weje wjery bje w tých knihach do šjehowazeho powedancjela sapplečene.

W cjašu patriarchy Šakuba je šo wjesny profeta Lehi se šwojimi schyrjomi švnamki psches Indiu a wulki ozean (morjo) do Ameriki podak. Boh Šam bje jemu to porucil a jemu pokasat, tak dyrbi Šebi kódž twarieč, a jemu tež pucj pokasat. Lehijsowi potomniži su dothe cjašy bohabojsni byli a s nich nastachu schyri šylné ludowe splahi. Ale tisi splahi potom Boha ſabychu a so zylje bešbojnoigjam poddachu. Dokelž pak schtworly splah dale Bohu ſtujeſche, dha so woni pschečiwo nemu ſbiezechu a jón wukorenichu. Denož jedyn ſeniceži s tuteho splaha, s menom Mormon, wycshe wosta a do pušziny eječny, dokelž bje jeho Boh luby knes ſahe doſz warnowaſt. Tam je wón podendženja a wučby ſwojich wózow na mošasne taſſie napišat a te na spomnenei hori ſahrebati. To je šo ſtalo 420 ljet po Khrystušowym narodži. Te ſame taſſie buchu potom, jaſo bje je Smith jaſo wuſwoleny profeta wotprišat, po Božej porucenosti wot jandželov do nebes donešene.

Poſlene ſtowa Smithoweho powedanja, dokelž bječhu tola na wjelu jara nepodobne, wubudžichu pola njeſotrych poštucharjow trochu dwjelowanja (gwystowanja). So by to poduhyt, powoka wón tijoch mužow, liž wobšwjeđachu, so su woni te taſſie ſe ſwojimaj wocjomaſi widželi a ſrukomaſi wobmaſowali. Jedyn jandžel bje jim te ſame prijódskoſlojiti.

Wučby, liž w Mormonowych knihach ſteja, ſu do čijemnyh rječow sapplečene, tak ſo moža ſo na wſchelake wachnje wukladowacj. Bone poſticijuja wjerjazym podla njeſotrych dobrých wučžbow wſchelake ſwjetne wólnoszie a lubja jim w nebešach newurefniu ſbójnoſt. Tajku ſbójnoſt budja pak jenož wjerni poštucharjo evangelia, to rječa, ſeniceži eži, liž mormonsku wučbu horjewoſmu, wuzivacj ſmiecj. Šswjetej ſo w tých knihach nowy meſiač vichipomeda, liž myſajliſte ſtaleſtwo fatoži. Tuto ſtaleſtwo pak wſchitke splahi ſemje ſ jenej ſwojibje ſtenocji, menuži tých ſwjetnych mormonskeje wučby.

Potom wukladowasche Smith wſchitke ſtawy datykh knihow a pschitaweshe wſchudjom, ſo je

kóžde klericko, dokelž se po porucžnosti Bože napišane, wicerne, nesmolivne a hrvjate.

Všecko wjaz jich k jeho wjeri pschipadovatice. Echo dla pocja wón nalejnoscie swoje wjeru tež swonkownie stradowac. Wón wuswoli ſebi po Chrystuſowym pschitadzi japoſchitolow a wucjownikow a kóždy dyrbesche ſo psches kiczenizu do swjaska teje noweje wjeru horjewiaci dač.

Pod tym menom „profeta najwyſcheho“ wosta Smith hlowa tuteho ſienoczeniwa. Wón wuceſche, ſo ſu jeho pschitafne, dokelž je wón wot ſameho Boha dostawa, lute Bože ſierenja. Pod ſo pefaji wón dwanaczoch japoſchitolow. Wusnawario mormonſteje pefkije menuja ſo ſweczi abo ḡrkej ſwiatych Chrystuſowych mot ſudneho dnja. Wóni ſami djerža ſo, kaž ſtari židža, ſa wuswoleny lub Boži a ſapivaja wchu druhu wjeru, mjeniz, ſo je jenož pola nich ſbožnosť a ſo dyrdia wſchitzu druhu, ſiž k nim neſchitupia, ſatamani byej. Tuta poſlenja wucjba biesche žorto wſchego roſtorka, ſiž Mormonow poſdžiſho ſ jeneje traſeny do druheje cijeresche. Cjim bôle ſyla Mormonow pschiberaſche, cjim bôle pschibivacne tež hadrija ſ wusnawaremi druhich wjerow, a nemier pocja ſo hijom tam a ſem do pulow pschewebrocjeni.

Siž profeta Smith, ſiž bje mudry doſz a widjetſche, ſo ſo na dotalnych mjestach nebudže doſho djerzeč móz, pschitasa ſwojim ſwiatym wucjach do wezjornych stronow polnozneje Ameriki. Mormonio roſyſchedochu teho dla ſwoje ſublo a druhe ſamoznenje, fotrež ſobu roſaci neſmožachu, a ſhromadžichu ſo w krajinu, ſiž Ohio rjeka, wokolo ſwojeho profety, letej ſich, kaž druhí Mlojsaš, wedžiſche psches puſziny a neſnate kraje do wuſwoleneje krajinu Miſouri, ſo by tudy nony Zion ſatoſit. Ale tež iow ſim ſuſodji mjeru newoſtaſtu a wóni dyrbjachu hiſchje bôle k wezjoru cijahnej. W lječi 1833 wopuſtečichu wóni ſwoj Zion ſaſy a podachu ſo do krajinu Illinois do doliny rjeli Miſiſippi. Tudy ſatoſichu nowy Jeruzalem a pomenowachu wto ſwoje nowe mjesto Nauvoo.

W rjanej plônej krajinu, ſwodu wot dweju

bołow wobdate, legeſche tuto mjesto kaž w paradiſu a jich profeta nebudžiſche ſobzy reñiſhu krajinu ſa ſwojich wjeriwnych wuppataſj möhl. Sa dwie liecji ſtejeſche tam bijem nehdže 2000 ſhježow, w kojich psches 13,000 wjerjazych bydlesche, a wſcha weloſnosť bje do rjaneho plôdnego pola pschewebrocjenia. Eſredž miesta bje rjany wulsi tempel jako Boži dom natwareny. Wóni twariachu na nim wches ſchwir liſta a wón wiaz hacž dwaj millionai dollarow khoschtowasche, bje pač tež najreničhi ſe wſchich Božich domow w Amerizi.

Mormonſta woſada bje ſwonkownie ſozialno-komunisטיſhy ſaložena, to rjeka, ſo dyrbesche kóždy woſadnik ſa wſchitich djetacj, ale tež ſobu woſhediſche, ſchož wſchitzu woſadni na ſublach a ſamoženju mjeſachu.

Najbôle pschipadovachu ſim wucjahowario ſ Europey a w lječi 1840 wona hijom 40,000 ludži liejſeſche. Ale vichi tym viſibercatice tež nepoſoſ ſe buſhedami. So by teho ſtere ſjeve konz bylo, woſiewi Smith ſwobodnosť wjeru, tak ſo možesche niſto w Nauvoo-u ſóždy bydlicj nech bje wjeru wuſwacza, ſotrehož cijeviche.

Wón dowolt dale, ſo ſmje ſebi ſóždy muž teſko žonow braci, kaž ſo jemu ipodoba.

(Skončenje přichodnje.)

Sudniſke dopisy.

Wot woſteſneho ſuda w Budyschinu buchu w ſiawnym ſudzenju pónđelu 18. januara wjedy Klippel ſ Jasenzy paduſtſta atd. dla k 5let nemu zuchthausei a jeho pschitežniha, wjesta Woſtowa ſ Jasenzy k 15mjeſacinemu arbeitshausej a ſchtrótk 21. januara zvbelniczej Brachmann ſ Nowojo Wſu pola Neſwacjida dla pschitſhivenia juſych venes k 4mjeſaznemu jaſtu ſakudžent. — Spomennu Klippel je ión ſamý, ſiž ſo psched nielotnym čaſkom w Budyschinu, jako bje ſo ſemu tehdom w ſiawnym ſudzenju 8 let zuchthausa pschitjudjito, ſ taſtwa wulama a cijelne. Dokelž ſo po tym naibole w lječu „Hohwald“ ſadjerzeſche, bu tam w ſwosim cijazu wulka hóntwa na neho djeržana; ale popodnem tehdom nebu. Poſdžiſho pač bu ſady Biſkopig

doſkañneny a ſaſaty. Wón ma po taſkim njetk 13 ljet zuchthauſa woſtejciej. Tež Wobſtovej bje ſo predy 13 mjeſazow arbeitshauſa pschi-kužlko, tak ſo ma iſich njetko pót tſecja ljeta woſtejciej. — Dale bu tež 21. januara wjetky Handrij Piwarz, cjesadny ſ Bielich No-phiž, paduſtſtwa dla ſ 4mjeſacjnemu arbeitshau-ſej ſaſkuđenj.

S p ě w y.

S p o k o j n o s č.

Měj spokojnosć za bohatſtvo,
Za boži dar a ſac.
Čeſć ju za žive žorleško,
Kiž njese wſednje wjac.

Z njej přiindže zbožje do domu
A tež do wutroby,
Z njej myſl měrnou, zradomnu
Maš swoje žive dny.

Njej kral a kěžor khudžinka
Tež w drasée pörpörskej,
Hdyž trón a króna zločana
Dosc jemu hišće njej?

Njej khudy muž na wjeselu,
Kiž ma, ſtož potrjebje,
A nosy ſo ze zawisću
A ſpochi hramnje?

Haj njepřečel swój najhórſi
Wón je a žiwy ſkhnje,
Wón nima pokój na ſwēci,
Nic mér a wjeſele.

Duž spokojnosć budž bohatſtvo,
Mój złoty dar a ſac,
Chcu čeſćić ju za žorlesko,
Kiž njese wſednje wjac.

Wodpišane mlynske ſarijadniſtvo je knesej pschelupzji H. Dancloffji w Budyschini ſtad muki do ſomniſtije dato a ma ten ſamy porucinof; iu po najtuniehej placzisni pichedawacj. Rjemſke Krawarny w Hornej Schlesynſkej, w januaru 1858

Na přjedkſteſaze djiwaſo porucjam ta ſhwilu woſebje knesam pekarjam ržany wuc jaš (Roggenauzug), kaž tež woſebniſtu družinu ſhleboweje muki ſe ſpomnencho wuwołaneho mlyna.
W Budyschini, 28. januaru 1858.

Cyrkwińskie powjeſće.

Werowaní:

Michalska cyrk: Jan Echoſta, poſek w Gru-
boſcizach, ſ Hanu Er-eſtinu Bernhardę ſe Židowa.
— Korał Oſtar Mothes, tuſek w Totorogach, ſ Al-
bertinu Šidoniu rod. Ciolgelez ſtudowenej Ryb-
tarowej tam.

Křečeni:

Michalska cyrk: Louis Kurt, Louisa Hendricha
Ernesta Ha vy, ſchewza pod hrodom, vj. — Hana
Amalia, Hoňiſe Rudželit ſe Židowa, nem. vj. —
Maria Maclena, Jan Hainſka, křežiſta w Brzesow, vj.

Podjanska cyrk: Klara Hana Amalia, Korał
Augusta Sa'ma, ſchewza na Židoti, vj. — Korał
Emil Mar, Henrietta Preſcherz ſ podhrobu nem. ſ.

Zemrjeći:

Djen 13. januara: Hana, nebo Zana ſempla
živnoſzera w Njerhezach, ſarost. vj. 76 l. —
Maria rod. Wójtke, ſtudowena ſcowina, hospoſa
w Njerhezach, 47 l. — 18, Maria Maclena Čejor-
nakowa, wodylečka na Židowi, 38 l.

Gzabi ſakſkoſchleſyňſkeje želesnizy ſ budyskeho dworniſtwa.

Do Šorelza: rano 7 h. 47 m.; pschivoſlu
11 h. 40 m.; vovoſlu 6 h. 22 m.; wečor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; vovoſlu
12 h. 53 m.; vovoſlu 3 h. 52 m.; wečor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hod. 42 min.

Penežna placzisna.

W Lipſku, 28. januara, 1 Louisb'or 5 tl.
15 ngl. — nz.; 1 volnoversaž cierwony ſloty
abo duſat 3 tl. 4 ngl. 8 nv.; mlnſke bankowki 98.
Spiritus w Barlini 8 1/4 tl.

W lipſke ſariadniſtvo.

Po porucinof: L. Hennig.

Herimann Dancloff.

Kak
Hans Depla
Mots Tunka

rozom
wótkitaj
a
ludzi pódla
škréjetaj.

Hans Depla. To je tola straschna wjes s tymi semierzenemi; pschetoj kai sym blyschal, dha je so tez w suhodnej Schlesynskiej semja schasta.

Mots Tunka. Sandzenu pónbjelu bje tez blisko Budyschina semierzenje.

Hans Depla. Schto? Blisko Budyschina? To tola skoro možno neje!

Mots Tunka. Ach, ja sym so pscheyravil, semierzenje nebje, ale wele wiacy hlowyjenje.

Hans Depla. Ach tak! Ale schtodha je bylo?

Mots Tunka. Mo hlaj, jaso ja pónbjelu wokolo miesta djiech, wuhladach nedaloko wote mne na drosy jeneho lezo, kiz so jara prózowasche, so by stanył, ale won pschezo sažo s hlowu na semju storci. Da djiech bliże a pomachem jemu na nosy; won pak pschimaische sebi sa hlowu a mjenesche, so je mu hlowu jara rzi a buncji.

Hans Depla. Ach tasse rženje ty mjenisch!
Mots Tunka. Haj tasse!

Přílopk.

* Rúšowske semjanstwo w moskowskej, nowgorodskiej a charłowskej gubernii je tez wuberki postajilo, kis maja wuradziec, kaf by so tam leibeigenstwo skere ljepe sahnalo.

* Na pschewodzenju marschala Radetzkeho w Milanu bje bes druhimi pschewodzeremi tez 40 generalow a psches 1000 wojskowych wyskich pschitomnych.

* W mjeszi Romi, kiz ma 54 farow, bydli 38 bisstopow, 1350 duchomnych, 2391 mnichow, 1930 klóschtrskich kniegnow, 936 seminaristow a 38,926 familiow wcho do hromady je tam 179,952 wo-bydlerjow.

* Rakuski khjelor je wobjemaj evangeliskimaj wožadomaj we Wini, kiz bjeschtej sebi nowe poхrebnischejo kupitoj a na to 8500 schießnakow winojeti wostalej, tutu summu daril.

* W Kallenbergu pola Lichtensteina buschtaj 15. januara Günthercz mandzelskai sfónzowanaj. Njeznik Günther lezechce w hródi jara ženy a s djelja s hujom uschitryty, jeho jori pak, kiz khora we lozu lezechce, bje hlowa se hekeru rostrajena. Sa mordaria ma so wjesty Kutschka s Bejerez, kiz je psched króskim s zwickau-skeho arbeitshausa czejkyl a potom pola Günthers ludzi njezotre dny pschebyt, seju potom s djalej sabit a njeoire sta tolej wurtubit. Žandarmojo su jeho pak bortsy popanyli a won ſedji njecko w jastwi.

* Na kupi Madagaskaru su kschebzienjo w nowishim cjašu jara pscheszehani. Čisnacze tych samych bu w juliju končskeho ljeta sfónzowanych, 60 do rečasow sputanych a wele druhich do schlossinstwa pschedatych.

* W Elbingerodji w Hannoverskej je so pschi wöndanschim wulsim wjetri 70 khejow wotpalo.

* W Zitawi wumre 15. januara 85 ljetny emeritirowany mješčjanosta Just.

* W Kemnizu pola Bernrejz wumre 18. januara tamny duchomny t. Leuner, 38 ljet starj.

* W Draždjanach bu 14. jumuara wjesky Gebauer s Radeberga t 9mješčajnemu wötremu arbeitshausej wotkudjeny, dosek hje swojego 70ljetneno nana nabik.

* W Schwyzu (w Schwajzarskej) su wöndanjo jeneho neknigomnika t 112ljetnemu zuchthausej wotkudzili.

N a w ē š t n i k. Krajnostawski bank.

W krajnostawskiej nalutowarci so dla wobliczenja danje wot 31. januara hacj do 14. februara t. l. neskutkuje.

W Budyschini, 20. januara 1858.

Krajnostawski bank K. S. H. M.

Wot teho sameho wuberneho runklizoweho symenja, fotrej loni pschedawach a s fotrehoju su tak rjane runklizy naroste, je saho pola me t dostacju. Tez pschedawa so to samo w mojej kramaćni w Maleschezach.

W Budyschini, na herbsej haſy čjo. 10/224.
J. G. F. Niecksch.

Swosjim dobrym snaiym, pschedzielam a pschedelnizam w Maleschezach a wokolioszi s tutym k nawedzenju dawam, so su na mojej tamnischej kramaćni zylje nowe jara rjane bunzle tunjo na pschedan a proschu wo prawje bytne supowanje.

J. G. F. Niecksch.

Moje snate dobre woprardzite

S u c h e d r o ž d ğ i e,
kaž tez wschiſke pschi pecjenju trjebne twory porucjam sojdemu na najslipe a proschu wo prawje bohaty wopyt najpodwolnitscho.

J. G. F. Niecksch.

Wschitum moim pschedzielam a winolubowrjam s tutym wosiewuju, so sym pödla swojego winoweho pschedelstwa tez

w i n o w u ſ t w u

salojik, hdzej moja boszjo wino a symne siedzje döſtaracj. Schleiza cierweneho a bieleho wina khochjuje wot 2 nsl. do 10 nsl. blescha wina 8 nsl. hacj do 40 nsl. Tez su kmotsja, tis se wšow pschindu, so bychu swojego maleho motka w jenej budyskej zyrki fchcicj dali, a so a swojich sobukmötrow se schleizu wina pošylnicj chzedja, pschedelnje witani a namakaja pschi symnym čjaku čjoplju stwu pola me.

W Budyschini, na herbsej haſy, čjo. 10/224.
J. G. F. Niecksch.

Drewo na pschedan.

Na lejowym revjeru w Schcjenzy pola Rakez staja hiscje peňkowe klostry, kloſir po 2 il. 20 nsl. a halosowe klostry, kloſir po 2 il. 20 nsl. na pschedan.

Schneider, hainik.

Hölzrez s potrebnyimi wjedomnoſzem, tiz chze haptylekſtwu kufnycz, može jutry 1858 w hrodowskej haptylezy w Budyschini, jako wuczomnik saſtupicz.

H a ſ i n g ,
haptylekſt.

Wutoru 2. februara

budje we weſelanſkim lieſu pschi transanskim pucju khoinowe schtomowe drewo po lesach na pschedadzowanje pschedawane, iſtež so kupowarzam s tutym wosiewuju. Sapocjalik rano w 9 hodzinach.

Wumjenenia so w termiſt wosiewja.

Herrmann.

Murckſke barby, tycerckſke barby, molerckſke barby wschiſkich družinow, firniſi, laſi, zylje bylny spiritus a zylje bytne spritove liſata k roſidnenju a polituruzinenju a teho runja twory we wulsim wuberku pschedawam.

W Budyschini, 20. januara 1858.

J. G. F. Niecksch.

Wote mine djjekane draždžanske beutuſchki psche kurjaze woka poskiejuja tak lohki, kaž wjeskie pomhažy ſriedek t wotſtronenu tuteje tak bołosneje ciwilie. W Draždjanach pschedawa je **jandželska haptyleka**, w Budyschini pak **hrodowska haptyleka**.

G. Werner.

Šsuche drožđe.

So mam ja najsej čerstve a švle kuche
drožđe na p'chedan, to ja s tutym wošewjuju.
W Budyšini.

Herrmannu Donckhoff.

W ljetušim drewniščem na hermancauntum
revjeru stoji vulta dželba rianych khójnowych
žerdžow a twarskeho drewa na pschedan a meža
kuropawojo w forcžmi w Nowych Pjorjach dla
pschipok sanja drevow wscho dalsche šhonicj.

Burje tublo cjo. 11 w Minakali se 40 akrami
lejmonoszjow a s 362 dawskimi senoszem napoto-
žene je storo se wschijem živym a mormym inven-
tarom a se žneniskim wobstakom se kmoborneje
ruši na pschedan a može so wscho dalsche vola
podpisaneho wobšedierja šhonicj J. Scholta.

200 il. leži vot 1. februara na 6 mježazom,
tak so so 1. augusta tažo ſaptača, na mjeſtoſ
k wupoženju. Wscho dalsche na ſerbſkej haſy
cjo. 17, po 2 ſthodomaj.

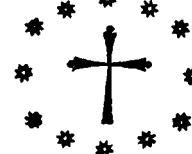
† Džen 21. januara, nečor w 11 hodžinah
wumre cijščie k ljeviſcie psichodnoszi na-
ſcha luba macj, wj východna macj a ſotra **Maria**
Madlena **Wicjowa** rodj. Schcj i epa-
než w Tjelanach, jafo bje ſwoje živeneje pschi-
neſta na 66 ljet a 10 mjež. zow.

Sa wschitku jej a nam wopofasanu luboſz
a fa wsche dželbranje psches wupyschenje jeje
poſleneho wotpocžinka a psches pichewodjenje k
jeje rowej prajimy s tutym ſwój najwutrobiſki
džaf. — W Tjelanach, 25. januara 1858.

Čawostajeni.

† We Lucju wumre 21. januara t. l. knes
Michał Bartuſch, ſchulſti wucjer a
organista tam, ſwojeje ſtaroby 45 a ſwojeho ſa-
ſtojnsta 21 ljet.

By ſprawný, ſwerny wotrocžko!
Zak woſlaſche Boh twój,
Eſy derje džielat, djeržat ſo,
Duj k mjeru njeſko voi;
By ſwerny na matym tu bje,
Na wele ſtaju cje,
So žnat twoj duh by weſelje,
Hdyž twój djeñ ſaschot je.
Voi k twojoh knesa traſnoszi,
Hdyž weſch myto maſh,
Kuž neleže wiaz we nadjiſi,
Njeſk je wujwiaſh;
Po ſlužbej prwy woſchew ſo?
Naž woſla wichjeh twoj **Wótz**
Sa tobu ſajo, poſdiſho; —
Epi derje dobra neg!

Nedjelu 24. jan. wumre po doſhej kho-
roſzi w nadjiſi do ſwojeho wumóinika cijſcie
a ſmijerne kneni **Marja Karolina**
Huſtowa rodj. **Smolerez**, 32 ljet
a 7 mježazow ſtara, ſchtož ſ tutym naj-
podwoſniſko woſſewjuia

We Łazu, w Budyſhini a w Bjelym Kholmju.
ſrudni ſawoſtajeni.

W o ſ m e r t n i n
nebo kneni Marii Karolini Huſtowej, rodj.
Smolerez, ſemreſ ſe Łazu 24. jan. 1858.

Po cjerpenjach a woſowanju,
Po wele tycbnych ſdytnenjach
Eſy njetko döchla k cijbom ſpanju —
Duch pak je w wychich radoſjach,

Hdyž roſtu palmy dobycia
Kuž tu ſ Bohom docjerpja.

Epi derje dha ty wumózena
A ſemja nech egi ležka je;
Se ſyłu ſbožnich ſtowarſhena
Tam žnijesch myto nebeſte,

Hdyž hírom lube rufje ſu,
Kuž predy tebe wundjechu.

Twój wopomnik maſh na wschje cjaſh
We naſcej ſwjetnej wutrobi,
Hacj widuimy po horkach ſaſh
We nerodſiſnej luboſzi,
Hdyž ſwewamy halleluja
Pschi throni teho jehnecja! ***

Zańdženu sobotu žita w Budyšinje płaćachu

Korc.	W yšša			Nižša.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Bičenja	5	10	—	4	20	—	5	5	—
Roſka	3	5	—	2	27	5	3	—	—
Sejimen	2	27	5	2	20	—	2	25	—
Worš	2	15	—	2	5	—	2	10	—
Gröch	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Wela	3	25	—	—	—	—	3	20	—
Rjevik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabiv	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hejduska	4	15	—	—	—	—	4	10	—
Bierun	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana butey	—	15	—	—	—	—	—	14	—
Repa ſlomy	5	20	—	—	—	—	5	10	—
Bent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz:	2795 kórcow.								

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawaſti Serb. Nowy při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kožde čiſlo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplatna pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pôsobce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Ciſlo 6.

6. februara.

Leto 1858

Wopſchijecje: Swjetne podawci. — Ze Serbow: S Budrichina S Kumiwaſda. S Kameneje poda Madwo-
rja S Komorowa ſola Nakej. Se Šveta. S Wulkeho Welfowa. S Małego Welfowa. S Wulkej a ſ Po-
morej. S Delneje Riny. S Minofala. — Mormonojo. — Škerbiſli rjeſnik w njemikim kraju. — Spiewy.
— H. Depla a M. Dunca. — Zorkwiniske powieſſje — Čjahi sakſkoſchlesyjskeje jeleſnicy ic. — Rawjefchtnik.

Swjetne podawki.

Sakſka. Narodny džen. Teje majestoszje
kraloveſe Marie bu 27. januara rano wot
hudiby budyskeho wóſſa wulfa reſewilla wot-
djerjana. — Na ſejmi buchu ſandženj tyđen
wſchelake wotdželenja budgeta ministerſtwa finan-
ſomnych naležnoſſow, kaž tež ministerſtwa kultuſa
a ſhwanneho wuczenſta wuradžowane a po-
žadane penesy ſ wetscha pſchiswolene. Tež wu-
radžowasche ſo w druhzej komori ſakon, ſtokolje-
karſtvo naſtrupaj. — W Hornych Lužicach je
ſandžene lieto 81 wóhnjom bylo, 7 wiaz hacj
w lſecji 1856. Wot blyſta bje 26 wóhnjom
naſtalo. — Ministerſtvo finanſow je wukas-
dalo, ſo ſmiedja ſo ſalſte ſchyrinowarje abo
polaki jenož hſchje do 30. junija 1858 wu-
dawacj a ſo ſo potom wiaz ſ nimi placzicj
neſhmje. Kralowſte khaſy maja porucnoſt, je
do teho čhaſa bracj a tež po požadaju ſ dru-
himi penesami ſamjenicj.

Pruſſy. Kral ſo njeſko huiſto doſz wokoſo-
woſy a wophta wóndanjo wuwolaneho wucze-
neho Humboldta. — Prynz pruſſi je na wjero-
wanſtum dnju ſwojego ſyna, prynza Bedricha
Wylema, wſchelakim pſchestupniſam, kij bjechu
i ſmerci wotſudženi, ſmertnu ſchraſu ſpuschecj. —
K powitanju prynza Bedricha Wylema a
jeho mlodeje mandjelskeje ſo w Barlini pſchjezo
hſchje nemöjnje wulke pſchihoty činja. Mjesto
budje na naſkraſniſho poſwjeſzene a barlinſka
radna kheje budje ſama ſ 20,000 gasowymi
plomeschiami poſwjeſlена. Schjeſdjeſat poſillo-

now (niz 40, kaž wóndanjo piſachmy) je ſo
w Barlini ſhromadžito, ſo býchu pſched wosom
mlodeju mandjelskeju ſiechali a piſtali. Koždy
wot nich deſtane nowe draszenje a rjanu tró-
peju ſ dopomienju na laſli ſwedženſi džen.

Makuſy. Njeſtre nowiny chjedja wedjeſ, ſo
budje arzwojwoda Kora Ludwig ſa mjesto-
krala w Čechach pomenowaný.

Franzowſka. Khejor doſtawa hſchje
pſchjezo wele ſbožopſchecjow, ſo je ſbožomne mor-
dařſkej ruzy wychol. Wóndanjo pſchineske jemu
tež weich Paſtewieč ſbožopſchecjazj liſt wot ru-
ſkeho khejora. Teho runja ſu tajſe liſty wot
banja, ſakſkeho, pruſſeho a bayerskeho krala, kaž
tež wot ſchvanskeje kraloveſe pſchischt. — Do
Pariſa ſtaj pruſtaj prynzaj Albrecht a Bedrich
Kora na khejorski dwór pſchijeloſ. — Wſcho
franzowske wóſſlo je vo khejorowej pſchisht
njeſko do pecjoch wulſich kommandow ſriadowane.
— Khejor je regentſtvo poſtaſit, kotrež ſmijeſe
kraine naležnoſſie wobſtaracj, jeli dyrbjaſt wón
predy wumreſi, hacj budje ieho ſyn poſnoljetny.
Pſchedkydſtvo w tutym regentſtvi doſtane khe-
jorska. — Audiſka kralowa Małka, kij bieſche
ſ Indlje do Indjelskeje pſchischtka, ſo by tam
ſwoje prawo doſtata, kotrež bjechu jeli ſendjelskij
ſastojnizy w jeje indiſkim kraleſtwi ſekſchivili,
bje wóndanjo do Pariſu pſchijela, dokež ju
ſendjelske minifterſtvo ſ jeje ſtôrzbami ſtyschecj
nočyſtſe, tak doho hacj indiſta revoluzta traje.
Wona chyſtſe to w Parisu weteſaſacj, je pak
tam bes tym wumreſa a bu tam 27. januara
ſ wulkej pychu poſrebana. Schjeſt bjeſtſkých ſo-

njow czechesche wos, na kotrejz bu jeje cielesko k rowu wesene.

Jendzelska. Najwozobnicha wiez, wo kotrejz so tudy zlyty tydzien ryczesche, bje wjeronwanje pruskeho prynza Bedricha Wylema s pryngezynu Viktoriu. Wjeronwanje mjeiesche so 25. januara psychopoltju w kapalzy kralowsteho saint-jameskoho hrodu. Najpredy pschindje tam nawozenja se swoim pschewodom, potom jendzelska kralowa so swojimi hosszemi a naposledku newesta se swojimi druzkami. Wona bje jara bljeda a neswazi so, ani k prawizy ani k liewizy pohladacj. Iako bje so zyla wysoka shromadzina sebydala, pschindjechu hiszczje jendzelszy ministrjo a druzi wysozy krajniastojnizy do kapalki, iż bje mohl rez, pschepelnena a potom blizesche so nawozenja k woltarej, hdzej so won poslakny a so k Bohu modlesche. Po slonczenej modlitwi stupi won k woltarej a czakasche na swoju newestu. Tuta blizesche so, wedziena wot swojego nana a jej k liewizy dzjesche belgiski kral Leopold. Iako bje wona blisko k woltarej pschischa, stupi jeje nawozenja prynz Bedrich k nej, poslaknu psched nju na jene koleno, a siloszti, jej lubosznie do woblicza pohladajo, jeje ruku k swojej wutrobi. Potom stupischtai wobaj psched woltar, byrglie saklinicachu a wjeronwanje samego djerzesche so po waschnju anglikansteje zyrtwie wot canterburysskoho arzybiskopa. Po wjeronwanju, jako hijom safo do rjada stupacj poczachu, so bychu kapalku wopusczezili nemojesche newesta, pomyslo na wotkhalicje s wotzowsteho domu, swoje saczucja dale podkocicj, ale padze swojej kralowskej macjeri plakajo wokolo schije. Wobaj plakaschej a jako so wona k swojemu nanej blizesche, nemojesche so tez ton hyslow sdzerzej, kotrej so jemu bylnje po lizomaj ronjachu. Potom koschesche wona hiszczje swojich bratrow a swoje kotoru, a jako bjechu hebi bes tym tez jeje starschi se starschimaj jeje nawozenje a s nim samym pscheczelniwje ruku sawdali a so koschili, pschindje zyla naleznosc safo do prijordkiashanego rjadu a zyla wjeronwanska shromadzinska peda so do hrodu, hdzej bu wjeronwanske wopisimo napisane a wot pschitomnych podpisane.

Wot tam podachu so hossio do buckinghamskoho hrodu, hdzej dyrbesche so kwaśna hossina mjezj, a mlodaj mandzelskaj bjeschtaj prjenei, katrajz pschijedzschta. Wona buschtaj wot shromadzeneho luda se bylnym slawurovanjom powitanaj. Po slonczenej kwaśnej hossini weseschtaf so wonaj do Windsora, hdzej bje simaj sa čas jeju krótskoho pschewyanja w Jendzelskij pschne wobydlenje w tamnischim kralowskim hrodzi pschihotowane. Iako tam wonaj weczor w scheszich hodzinach pschijedzschta, witaču jeju najpscheczelniczho. Niehdje bydom stow schulerjow s etonsteje wysokeje schule bje tam tez pschischko. Tuczi wypschahnychu simaj konie a czahnychu jeju wos samei hacj k hrodej. Zyle mjesto bje najkrapnicho pochwycjene a na hrod bje njehdje 800 hossjow pscheproschenych, psched kotrejz so weczor wulki koncert djerzesche, hdzej psches 200 herzow a spjewarjow skulcowasche.

Rushowska. Pschedo wjajz semjanstwa s tych wschelakich rukowstich krajinow wosjewljuje khejzorej swoje pozadanie, so bychu so poddanjo s leibeigenstwa puschezili. Tak je so to tez wondanjo safo se strony semjanstwa niznonowogrodskie gubernije stato, nad czim je jemu khejzor swoje dobre spodobanje wujracyj dat a poruczil, so by so borsy k wjezy samej pschitrociito. Hewak su se wschillich guberniorow powessje pschischle, so so semjanstwo na sahnacie leibeigenstwa hotuje. Zenoz tambowste semjanstwo bje do Petersburga najprjedy powesz pöstalo, so wo tej wjezy niezo wedzicz nochze, hacj bje hebi potom tola hinal pschemyßlito a ministerstwu pišato, so chze czinicz, kaj drugi semenjo a poddanych s leibeigenstwa puschezicj.

Ze Serbow.

S Budyschina. Schtowrik 28. januara poczachu tudy wotacj, so so na herbskim ferchowi valt a jako tam pschibjezachmy, kuresche so s Bentzigez khejze; ale wohen bu borsy sachascheny. Tam bje so menujzy hrjada pschi njejkastim wuhnu na kubsi sapalila.

S Kumwakta. Tudy je so 1. februara pöstsa expedicja, kaj ju w Guczini atd. mamy, motewrita.

S K ameneje pola Radwora. Tudy chzedža pschi stadtoszti bala, kiz so jutje 7. februara w tudomnym hoszenzu smjeje, jubelski swedjen i dopomnienju na to djerzej, so je so psched potshdworta sta sjetami kamenska gmejna s leibeigenstwa puschejta.

S K ameneje pola Radwora. Esredu tydženja wečor w 6 hodžinach buchmy pola naš do stracha stajeni, dekež bje so pola korežmarja a kublerja Nowaka w jenej hornes stvi tožo sapalito. Maty hólczejz bje menuizy krótko predy horka kóczlu je swjezu pytat a bje, bes teho, so by pytnut, tožu blisko puchischt a pschi tym bje so to žamo nješak sapalito; všchetož jako Nowak bórsy po tym horje všeindže, dha so hijom zyle tožo paleše a su so tež tih vošlescheja ſobu spalite, — ale wohen bu bórsy poduscheny.

S Komorowa pola Rakez. Tudy wudýri 27. januara rano w tsecjey hodžini wohen a pschewobroci wschitne twarenja khježnitsa Jurja Belchi do procha a popela. Wohen se najſtere mot paduchow ſaloženj a buchu Belchiz tak mot neho pscheshwatani, so dyrbjachu s woknami won cjełacj, dokelž budžische hewak strach wo sich živjenje byt. Wysche wschitkikh smachow, wſcheje ſlomy a ſyna a druhich wjezow stej so tež dwie kruvi ſpalitej. Tež pož je w ptomejach kónz wſat.

S e Sderja, 16. januara. (Savodžene.) Wejera popolnju ſta ſo pola naš wolanje, ſo ſo w piwární vali. A hdvž won ſtupichmy, widžachmy, ſo žyla piwarnja w kuri ſteji. — Nutſka bje ſo menuizy tón naporjad ſapalit, na kotrymž ſo ſtód ſuſchi. Njeſotni wutrobicji mužojo pak, dokelž delka nicholn nulis nemójeſche, horka ſ tječu nutſ ſaljeſchu, a wehen bu ſ Bojej pomozu njehdze ſa pol hodžimy poduscheny. Žola je ſo piwarnja nutſkach nimale wſcha wupalita. **K.** —

S Wulkeho Welkowa. Pola naš ſta ſo piatko wdyžen dopolnja to nebožje, ſo ſo we Wältenez domi len ſapali, kiz bje na ſhachlowym ſhopi ležat, ſo by tam wuſhnyk. Swidowena Wältenowa, kiz bje runje wo iſtri, chyžtche jón rucje ſahaſnyej, ale pschi tym ſo

jeſe draſta mot wohnja ſapopabje a wona ſo ſhjetro jara wopali, tak ſo ſo boja, ſo budje drje na te ranj wumrecj dyrberj. **K.**

S Małeho Welkowa. Tež tudy ſo pecja w bližšim časzu poſtſka expedijia ſoloži.

S Bulez a ſ Pomorez. My Busiczenjo a Pomorezenjo lejimy hromadje w ſwadži! Poſtſtu expedijtu, kiz ma ſo w tudomnej woſkolnoszi wotewrict, chzedža Busiczenja a horna strona do Bulez, my Pomorezenjo a delniſki kraj pak do Pomorez mjež. Dobudu tamni, dha dyrbi ſo pecja ſlamat ſ. Kſchijan w Bulezach do ſastojnskeje ſuſnje tyknycj. —

S Delneje K iny. Piat 29. januara chyžsche ſyn wobſedžerja tudomneho mlyna, ſ. M. Michałk, mlynske ſoto mot lodu wucjiszicj, pschi tym ſta ſo pak to nebožje, ſo bu won mot ſota, kotrež ſo ſaſo werčecj ſapocjinaſche, na ſtrenu ſcjlischciany a na mjeſzi ſattóčjeny.

S Minakata, 30. januara. Wejera dopolnja roſtojeri ſo w naſcej wſy ta poweſh, ſo je ſlužbna džowka tudomneho ſowarja Schimanka najſtere ſwoje nowonarodžene džiečjo ſkónzowata.

Hijom njeſotry čas predy bječhu na nju tukali, ſo drje tak prawie ſ nej neſteji, a dokelž bje njeſko, jako bje njeſotre dny ſhjetro ſhora pobyla, po napohladži hinaſcha, dha bu ſa uusne poſnate, ju wot baby a tudomneho liekarja pscheptacj dacj. Tutaj tež bórsy ſpoſnaschtaj, ſo je wona w tych dñjach porodjila. Hdvž pak dyrbefche wona potom prajicj, hdje je džiečjo wofajita, wona pschi tym wosta, ſo wo žanym nježo newje. Na to bu ta wjez rafecjanſkemu ſudniſtwu pschepodata, kotrež tež, jako bje ſo teho runja po wotrefneho liekarja dr. Kupfera poſtaſlo, do Minakata pschijſedje. Na to bu dom a žyla woſkolnoſ ſchepytana a ſa krótki čas morwe džiečzatlo na tak menowanym wumentu w jenym starym knejſkim wosu namakane. Hacj runje wona njeſko ſ remu ſtejeſche, ſo je to džiečjo porodjila a tam ſhowata, dha pak tola hacj dotal prije, ſo je to žamo ſkónzowata. Ŝto je wjerno abo newjerno, to drje psches liekarſke ſchepytanje na ſwjetlo všeindže, pschetož ſud hasle pschecjivo nej ſakrocji, hdvž

budje strowscha. Hacj do teho časa dyrbi tu dy, drje pod krtym wobledzbowaniem, ale tež pod tržnym wołsladanjom wostacj.

Spomnena jónska neje pak s nascheje wshy, ale je wjesta Kubizez se Etrožie pola Rakez a je hokle hody s Schimankezom na skujbu pschičajnyła.

Mormonojo.

(Pokračowanje.)

W ljeći 1843 pocja sašo nepokoj bes Mormonami a pôdlanskim wieryszkodami knežicj. Bodamo naložowasche Smith wschitko, so by mjer a pschejenosz bes swojej wošadu a hinakwjerazymy sdžeržat. Ejeto posdžischo bje hniew pschećjwo Mormonam w Illinois'u tak pschewsał, so buchu petižie, w kotrychž so wupokasanje Mormonow s kraja žadasche, na knežerstwo klane. Ale knežerstwo nježo neczinesche. Duž džeržachu so ludove shromadzisny a siawnje so wójna pschećjwo Mormonam prjedowasche, ale najwyšsze knežerstwo temu s mjerom pschihladowasche, kaž dje je to w Amerizy waschnje. Wulke čjródy siedżechu so, kij chyžchu mjesto Nauwoo wutupicj a Mormonow skónzowacj. Smith a jeho bratr podashtai so samaj s wyschnosil, žadashtai tam pscheptyanie wobstora žowanjow a potom sakitanje pschećjwo nepschećjelam. Ale wonaj bushtai do iastwa sadjenaj, tola pak jenož teho dla, so bushtai psched tymi, kij jimaž sa žiwenjom stejachu, wusadowaloj.

W nozy dobychu iastwo a Smith a jeho brate bushtai na satraschnie waschnje skónzowanaj, Wyschnosil žanu ruku nehnu, so by jemu satiato,

Muž pschi mužu so njekko Mormonijo possiehnnychu a chyžchu smercj profetu na ne-pschećjeloch weczlež. Tola jich wysoka rada, kij widzishe, so budje tehdy, hdys s bitwi pschindze, wscho Mormonstwo wutupene, radzesche s mjeru, a duž bu postajene, so chyžli Mormonowje sa schiesz mješajow s nowa wuczahnyč a bes tym wschitko rospshedacj. S tym djechu jich nepsczecheljo s pojonom.

Swojego samordowanego profetu Smitha česaja Mormonijo jako swjateho. Sa jeho nastupnika bu wjesty Brigham Young wus-

wolenu a won je hischeje njeko jich prijódkejicj. — Predy hacj bje so pot lieta minyko, bjechu Mormonijo swoje subla rospshedali a syła swiatych bje s wuczahej hotowa. Tuto wucehnenje dopomina pak wo prawdzie na wulki wuczah israelskich džieci s Egyptowstej; pschetosz wiaz 40,000 ludzi se 16,000 wosami, s 5000 zeltami a kij mjeiacbu psches 120,000 toni, wołow, kruwor a druhich domiacych scjatorow šobu, poda so na pucj, psches 1000 mil daloki, do tak menowanych skalnych horow pschi skonym jiesoru.

Spodžiwny bje tuton wuczah a Amerika s cježka hdys wiaz żadyn teho runja wohlada. Mormonijo cjechnichu psches nesnate liešy, hdjež džiwi Indianario knežachu a jim pucj sadžewacj pvtachu, — woni džechu psches wyšsze kniehovne hor, kotryž bje hacj detal s riedka čjowska noha nastupita. Ale wutrobitosz Mormonow a mudre pschislnje jich wedžicjeria Younga, kotreju bjechu wschitzy jako Božemu wedžiczeri požlučni, pschewinychu to wschitko a wuwedžechu, schtož so nemôžne sdaſche. Woní twarsachu na swojim pucjowaniu dróhi a mosty psches tonida a wody; woni pvtičzachu schtomb, kotrež jim pucj sadžewacj, a tñaz (1000) muži bje wchidnie na to połasnych, so drubjachu we wobshahu 10 mil travu byz sa stoczata, kotrež šobu mjezachu, a druhich tñaz dyrbesche na hoñwi gyrobu sa lud dobýwacj. Rimale ljetu trajesche tuto spodžiwnie cjehnenje.

W juniu 1847 stejescze hžom w tym nowym mjeszi pschi skonym jiesoru 800 skježow, a 80,000 akrow kraja bje hžom wobdzielanych. Woni menowachu tuto mjesto Utah a swój kraj Salt lake - City. Wot jow szelechu woni njekko japoſchtow a wuczerow do dalokich krajow bes skiehajanow a pohanow. Hžom w ljeći 1851 mjezachu woni w Amerizy a w Europi 602 wošadow swojego wusnacja, kij bjechu wodzene wot 12 wyskich mjeſchnikow abo japoſchtow, 1590 mjeſchnikow, 682 diaſkonow a 1226 wuczerow.

W Jendželskej skiejszachu woni w tym samym lježi 60,000 ludzi, wot kotrychž so 17,000 do jich nowego Ziona pschečeze. W

pošljisjich ljetach je tuta licjba ho podvojila a nješko pucjuje psches 300 misionarow po Evropi, so vychu sa mormonstu vjemu dobywali. Najbole slustruja w Dendzelskej, Danskej a Schwediskej, tola su ho tež hijom w Niemzach pokasowali, kaž w Holsteinskej a w swobodnym mješji Hamburgu, hdej bushtaj lonsche lito, kož nowiny pisaču, dwaj mormonstaj misionaraj wupokasan. Haj loni powedasche ho, so su w samych Draždjanach nještis f mormonstaj wucebi pschi-panyi.

(Skónčenje přichodnje.)

Sudniške dopisy.

Wat morežnho ſuda w Budvjskini buchu w sjavnym ſudzenju 28. jan. živnoszter Jan Schott a Weſela nepoživojzow dla do 3 mjeſacneho jaſiwa a džjetaczter Jan Regmann f Pomorez dla kranjenja ljeſneho dreva a hroženja f bicjom do 5 mjeſacneho arbeits-hausa, kaž tež 1. februara wieszy Korla Augusta Dita f Bejerez paduhištow dla do $3\frac{1}{4}$ ljetneho zuchthausa ſaſudženi.

Starožitnosće.

Do archaeologiskeho muzea „Mačich serbskeje“ ſtaj dale dariloj: 1., živnoszter f. Jan Schuster w Raſchowi: a) 1 urnu abo popelny karan, namkany f mnohimi druhimi runeje a meñſcheje wulfoſzie w liceji 1852 pola Raſchowa na „ſahoncjakach“, fe korežmi w Raſchowi ſluſhazjach, pschi pucju do malych Debhez; a 2., L. kubler Psul w Bielcejach: b) ſbjerku zuljih a starich penes, 34 fruchow; a c) 9 wſchelalich starich jelenjich a medjowych wjezow. Knesomaj daricjelemaj ho f tutym sjavnje najrenšchi džak fa ſpomnene darm praji, na wſchitlich lubych ſeibow pak ho ta proſtwa ſložuje, ſpomneny museum f luboſzivymi darami starožitnych wjezow pschiſporeč ptačej.

W.

Serbski rjeſnik w njemſkim kraju.

Sserb, liž vjeſte po dokonjaných ſchulſtich ljetach rjeſniſto naoruſnyt a potom we wſchelalich krajac pucjowat, bie ho we jenym mješji njemſkeho kraja jako rjeſniſki miſčir ſaſydlit a

so tam tež woženſt. Tutoń rjeſnik bjesche psched njeſotrym časom ſwinjo potajnje ſariſat, won nebie menujži tón rjeſniſki dawk ſa to ſamo ſavlačit, ſtož bu tež hnydom wychnoſi pscheradžene. Dako pak won tež ſhoni, ſo je jeho ſtuk pscheradžen, a ſo ſralowſz ſaſtoinizi pschindu to ſwinjo ptačej, počla won ſwoju mandželſlu f jenoljetnym džieszjom f ſuſodej, wſa to ſariſane ſwinjo, voloži je do tej kolebki teho džieszia, ſefawodžewa je ſo ſavkami a pschiſtre rubiſhko na jeho hlou. Hdyž won njeſt tych tſioch ſaſtoiniskow po haſy pschi ſolebzv ſedjo. Dako njeſt cji ſaſtoinizi nutſ pschiadžechu, žadaču ſebi, ſo by ſim miaſowu komoru a rjeſniſle mjeſinosaſje ſwotčiniat, dokež chedža pscheradženje džeržecj. Won pak džesche: Moji kneža! budžeje tak dobiti a wimicje ſebi te na tamnym hoſbju wiſaze ſlučije, ſwotankajeje ſebi ſami a ptačije, hdyž chzecje; ja nemóžu ſobu hicj. Glaječe, moje džecjo je jara ſhorito a moja mandželſta je f hjeſarej bježata; ja dyrbju teho dla to džecjo ſolebacj.“ Won pak chzecu, ſo dyrbji won tež pschi tym pscheradženju pódla vjeſ.

— Tón rjeſnik pak džesche, ſo won nemóže wat teho džieszia hicj, doniž macj domoj neſchiadže a ſo dyrbji ſolebacj, ſo wone newotuči. Won pak džachu: dha budje jedyn wat naš tak dotho ſolebacj; wý dyrbije ſobu hicj. Duž rjeſnik: Nô, dha ſolebajeje a ſpjevaſe ſwjeru, ſo wone newotuči a newotwodžewaſe tola ſhroblije to rubiſhko, wone možto ſnadž hewak wotučiez a možto ho, hdy by waſ brodateho muža woſladalo, jara naſtroječ a tak ſhoroſz ho wo wele pevetschiej. Dako bje won to ſlubit, ſvnu ſo won na jeho mjeſto, ſolebasche a ſpjevaſe a ton rjeſnik džesche ſobu. Hdyž bjechu woni njeſt wſchitko ſwjeru pscheradži, ale ničjo nenamykali, wróćichu ſo ſaſo do iſtuw a tón rjeſnik džakowasche ho temu ſaſtoiniskej, ſo je tak duſchnje ſolebaſ a ſpjevat a džesche: „Dha chzu ſo ja njeſt ſaſo na to mjeſto ſyngaj.“ We tym pak, jako njeſt cji ſaſtoinizi preč džechu, pschiadže jeho ſuſod, hdyž ſe ta macj ſ tym džieszjom bjeſte a džesche: „Schtu dha ty tola taſte ſolebaſ?“ Won pak džesche: „Wat-

ćjukaj khwilu, hacj tucji wotenju, potom chzu
cji pokasacj." A jako bjechu fastojniy woteschli,
swotwodzjewa wón to świnjo sašo a džesche:
„Pój a pomhaj mi je sašo do rieśniſkeje komory
pojšnycz." A jako bes tym tež macz s džies-
đjom domoj pschińdje, weſelachu ſo, ſo bjechu
taf khostanju wuschli, a wsachu ſebi prijód, ſo
to tola wjazy cjinicj nochzedža. Mtonski.

Mój wóteny kraj.

Wěš mi mój rjany wóteny kraj?
Wón złoty njej, to nježadaj;
Pod ſigowcem a palmami
So jeho zemja njeſkrasni —
Ow ně, ow ně! wón ponižna
Je płodna Boža zahroda.

Wěš mi mój rjany wóteny kraj?
Na mjezow šér jom njehladaj,
Za hordym knjejstwom njeleći
A krawne broneje njeſwotři —
Ow ně, ow ně! ſtož khwalbu ma,
Je jeho wulkosc pytana.

Wěš mi mój rjany wóteny kraj?
Na němski kraj mi njehudaj,
Mój kćejata je wobnožka
Na ſtomje ſławnoh Słowjanſtwa —
Haj to wón je! a njeſpadnje,
A lužica ſo mjenuje.

Ta je, ta je mój wóteny kraj,
Mój ſerbski dom a zbožny raj,
A kiž tu rodza kćeč a roſe,
Tym k zbožu je tež wulka dosé —
Kćeč, krajo, kćeč! ty jasniši
Na česéach a na pěknosći! Seiler.

Kak

rozem

Hans Depla

wótritaj

a

a :

Mots Tunka

ludzi pódla

škréjetaj.

* * *

* *

Hanš Depla. Ludžjo ſebi tola druhdy
dživne wjazy wumyſla.

Mots Tunka. Nô, to džie móhł jemu re-
daktor ſi woli cjinicj!

Hanš Depla. To drje móhł, ale tajſe
cijšlo by jenož kuff drohe bylo.

Mots Tunka. Kak drohe dha?

Hanš Depla. Pečj tolet ſi najménſcha:
pſchetož to by džie ſa piſmikſtajerja to ſamno
džieło bylo!

Mots Tunka. Haj, to maſč pravje.

Mots Tunka. Echtodha pak ſy naſhonik?
Hanš Depla. Haj, dha dawasche wón-
danjo jedyn cijat̄ nowinow redaktej prasičj,
ſo by wón ten exemplar abo wotecjihcij, kotryj
wón cijat̄, ſi wetschimi piſmilkamy cijichcijecj
dat, dokelj ſo jemu hubeneho widženja dla te
maſe piſmiki cjeſko cijat̄a.

Cyrkwienske powjesće.

Wérowani:

Michalska cyrkej: Jurij Dutschman, kublet we Wellecini, s Hanu Chrystianu rodj. Kłoczij, swudo-wnej Schmidtowej s Cichon - Jurij Schrymva, khejeć se Židow, s Hanu Frenzel tam. — Korla August Münnzer, wobudleć na Židowi, s Hanu Chrystianu Schimankej s Cichowa.

Podjanska cyrkej: Jan Žur, fabrodnik w Bieczach, s Chrystianu Ritschnerem s Kielna.

Krčeny:

Michalska cyrkej: Korla Arno, Korla Augusta Henny, wucjerja na Seefolzy, s.

Zemrjetaj:

Djen 21. januara: Maria Madlena rodj. Schrejšpaner, nebo Iana Wiejsza, połkanka w Tielanach a rzeźbiarza všchi michalskej gryfwi ławostojena wuz-

dowa, 66 l. 10 m. — 22., Jurij Libscha, fabrodnik w Dobruschi, 68 l. 9 m.

Gzahi sakskoschlesyńskie żeleznizy
s budyskeho dwórnischca.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; východnju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wieżor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; popołnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

Penejna płacisna.

W Lipsku, 5. februara, 1 Louisdor 5 tl. 15 nřl. — np.; 1 połnoważazý cierwony sloty abo dufat 3 tl. 4 nřl. 8 np.; winske bankowki 98. Spiritus w Berlini 8 tl.

N a w ē š t n i k.

Wuczomnik pytany.

Sa jene materialnotworowe, żelosew a spirtuosoſte ſhamo ho młody čłowek, kij je herbskeje rycje mózny a hewal potrebne rjedomoſcie wobſedzi, jako wuczomnik pyta. Wsdo dalsche je ſhonicz we wudawańni Serb. Nowinow.

Czorny, brienjomuſti reczajnik s bjetymi ſmuhami w předu je ho mi ſandženu nedželu w nozy ſhubil. Tón, fotremuž je ho pſchindat, chyzk jeho pola podpihanego wotedacz.

Michał Domisch w Bosankach.

Khjejnista žinwoſz w jenej cyrkwienskej wsy, 3 hodziny wot Budyschini, s 5 aframi lezomnoſzioſz, je hnydom je ſwobodneſe ruki na pſchedan a može ho wscho dalsche ſhonicz pola ſuesa Pečha, bydlazeho w ſadnej khjezi kralowskeho poſta, na fotolskej haſy pola ſuesa listynoſcherja Zerecia.

Eſwoſim dobrym ſuathym, pſchedzelaſt a pſchedzelnizam w Maletschzech a wokolnoſzi i tutym i nawedzenju dawam, ſu na mozej tamniſchej klamarci zylje nowe jara rjane bunzje tunio na pſchedan a proſchu wo prawje ſylne ſupowanje.

J. G. F. Nieckſch.

Moje ſnate dobre woprawdžite

ſ u c h e d r o ž d ſ i e ,

kaž tež wſchitke pſchi pecjenju trjebne twory poruczam ſkđeniu na najſlepje a proſchu wo prawje bohaty wopyt najpodwolniſcho.

J. G. F. Nieckſch.

Wſchitkim moim pſchedzelaſt a winolubowrjam ſ tutym wotjemuju, ſo ſym podla ſwojego winoweho pſchedupſta tej

wino wu ſtu

faložil, hdzej moža hoſzio wino a ſymne ſjedzie dōſtawacj. Schlenza cierweneho a bjeteſho wina hoſchtuje wot 2 nřl. do 10 nřl., blescha wina 8 nřl. hacj do 40 nřl. Tež ſu kmotsja, ſiž ſe wſow pſchindu, ſo bychu ſwojego maleho móſka w jenej budyskej zyrfwi ſchecjici dali, a ho a ſirojich ſobukmótrow ſe ſchlenzu wina poſylnicj chedzia, pſchedzeliſte witan i namakaja pſchi ſymnym čaſu čjouli ſnu vola me.

W Budyschini, na herbskej haſy, cjo. 10/224.

J. G. F. Nieckſch.

Murejske barby, tychéſte barby, molejske barby wſchitkich družinow, ſunibi, laſi, zylje ſylny ſpiriuſz a zylje ſylne ſpiritowe liſtato i roſliňju a poliſturacjinenju a teho runja twory we wſchitkim wuberku pſchedawam.

W Budyschini, 20. januara 1858.

J. G. F. Nieckſch.

Wot teho ſameho wuberneho runklizo we h o ſymenta, ſotrz loni pſchedawach a ſ fotrehož ſu tak rjane runſližy narostle, je ſaſo pola me i dostačju. Tež pſchedawa ſo to ſamo w mojej ſlamarni w Maletschzech.

W Budyschini, na herbskej haſy cjo. 10/224.

J. G. F. Nieckſch.

Barlinske wohēn sawieszjaze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Sakkadny kapital 2 milionaj toleř.

Toto najstarsche wohēn sawieszjaze towarzstwo bere sawieszenja psche mohijowu schodu horie po niskich, ale twerdych pramiach, kij sawieszenju żenje niczo do patacowacj netreba. Wone satura tej schodowania, kij su so psches blif stale, bynjej won runje nesaplik, ale jenož rostschewik, a saptaci tej wobchodzienia, kij su so pschi wurumowanju na mjezach state.

Podpisany, kij je agenturu sa Budyschin a wosolnosz na so wsał, čze čjeszenym Sserbam sawieszenja pschi tutym towarzstwi lubie rad najstnichho wobstaracj a hewak fojdemu wschitse pojadane wukasowanja w tajsim nastupanju darmo dawacj.

W Budyschini.

J. C. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wohēn sawieszjazeho towarzstwa.

Wossiewenie.

S tutym wossiewuju, so budja nedjelu 7. februara herzy w Sploſtu, na fotrej woſebie mlobjinu najpodwolnichho pscheproschuju.

Jan Budar, frorzejmar.

Wossiewenie.

S tutym ja najpodwolnichho wossiewuju, so su pola me wuberue duschine a jara tune kontoknihi sa pschesupzow, remesnikow a ratarjow k dostacju. — Te same hodja so sa wetsche a mensche pschesupstwa, kaj tez sa wulse a male ratarstwa a sa fojdego remesnika, kij čze porjad w swojich naležnosjach djerzej.

C. A. Werner,

ministr wojny na serbskej habs.

Pschichodnu ſredu jako 10. februara t. l. budje so na Schotizj ſubli w Minakali 7 hōnadow a wſchelaki hospodarski a ratarſki grat, ſtoma, biermy, jedyn ſotč a tak dale na pschedadzowanje ſa hotowe penesy dſchedawacj.

Štoß a Friedrich.

Burſte ſublo čio. 11 w Minakali ſe 40 afraji lejmoniozjow a ſ 362 dawſimi ſenoszem napoložene je ſtoro ſe wſchejem jiwym a moruyym invenſtarom a ſe žneiſkim wobſtatkom ſe ſwobodnejne rukti na pschedan a moje ſo wſcho dalsche pola podpiſancho wobſedjerja ſhonicj. J. Scholka.

Wote mne djetane

draždžauſke beutuſckie psche kurjaze woka poſticzuiia tak lóhki, kaj wjeszie pomhazy ſrijed k wotſtronenu tuteje tak boſofneje cíwilie. W Draždjanach pschedawa je jandželska haptyka, w Budyschini pak hródowska haptyka.

H. Werner.

Dutſje nedjelu 7. februara

Karpjaza hofzina

w Sderju, na fotrej najpodwolnichho pscheproschuju.

Domachfa.

Zenož ſ tutym prajimy wſchitkim tym ſamym, kij nam ſvoje dſielbracie na ſmerekji naſchego lubeho bratra a syna Augusta Michalika psches bohate wupryſhenje jeho poſleny wotpočinku, kaj tez psches pſchewodjenje k jeho rovej na tak pscheczelniwe a troci to roze wafſtne wopofaſcu, ſwoi najutrobnuchi dſak ſ tym naležnym pschecjom, Boh tén ſresz čzol Vaſ wſchitkich psches tajſim podeſdzenjom hnadnje ſwiatnowacj.

W Budyschini, na pohrebnym dnju 2. febr. 1858.

Šawoſtajeni.

S Budyschina. Schtwortk, 4. februara, je tudomny hamitski hetman ſ Egidy po krótkiej chorozji w Dreždjanach wumrel.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje płaćachu

Korc.	Wysza.			Nižza.			Srzednia.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Wſchenja	5	7	5	4	15	—	5	—	—
Rejsa	3	5	—	2	25	—	3	—	—
Jeſzmen	2	27	5	2	20	—	2	25	—
Wosk	2	15	—	2	5	—	2	10	—
Gróch	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Wota	4	—	—	—	—	—	3	20	—
Rijek	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabiu	6	10	—	—	—	—	6	—	—
Hejduska	4	20	—	—	—	—	4	15	—
Biermy	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Rana buten	—	15	—	—	—	—	—	14	—
Leva ſlomy	5	20	—	—	—	—	5	10	—
Bent. syna	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz: 2544 kórcow.									

Číše Bředicha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kožde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předpłata pola
wudawařja 6 nsl. a na kral,
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 7.

13. februara.

Léto 1858.

Wopſchilecje: Swjetne vodawki. — Ze Serbow: S Budovchina — Mormonejo. — Budhaismus
a bramanismus. — Čistoryčny pschilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Pschilopk. — Byrle-
winke powesje. — Čjahi satyroschlesyńskie jeleśnizy ic. — Rawjeshčnik.

Swětne podawki.

Sakſa. Na ſejmi wuradzowasche druha
tomora 5. februara ſrajne twarenje naležnoſte
a woſebje wudawki, kotrež ſebi ſchuſeje žadaſa.
Vſi tutej ſtađnoſti bu wobſanknene, fo ma ſo
ſda nižſich ſchuſejowych ſaſtoinikow wo njeſchio
powyſhici a ſo dyrbi ſo pschichodnje, hdyž je
žadyn ſchuſej ſ nowa ſ ſamenem poſypane,
taſki poſypany ſtruch predy ſ cjeſkej walzu piche-
walzowacj, hacj ſo tam jieſdji. — Kral je
2. februara droždjanſte wokreſne ſudniſtvo
wopytal a tam wſho ſwjeru wobhadowat. —
W Draždjanach wumre 8. februara predawſki
minister ſ Nostiz a Jäckendorf, knes nad Wo-
pakej, a bu jeho cjeſko ſańdjeny ſchwórik na
jeho kublo ſ poſrebei pschivesene. — Rake-
čjanske kralowſke ſudniſtvo wofiewjuje, ſo maja
gmejnſzy priódſteſerjo w mjeſazu februaru ſu-
dniftvo ſ wedzenju dacj, ſchto je ſo w jich wſach
ſańdjenym ljeſi nowe natwarilo abo pschetwa-
rito. — Na ljeťo 1858 ſmjeje ſo do ſrajneje
wopalneje taſy 11 nsl. 2 np. wot kójdeho ſta-
ſawjeſzenſteſte ſummy placitc.

Prusy. Djeň 8. februara mjejeſche ſo
pschijesd prynza Bedricha Wylema a jeho mlo-
deſe mandjeſteſe do mjeſta Barlina. Hacj runje
bje ſhjetro ſyma, dha ſhromadzowasche ſo tola
bijom rano lud na tych haſbach, psches kotrež
mjejeſchtaj mlođaj mandjeſtaſi pschincz a njehdje
pot milje daloko ſtejſeče člowek pschi člowefu,
tač ſo ničo druhe widjeſz nebie, hacj lute čjlo-
wſte htowy. Hervak bjechu wſchitſe wólna ſ

luthymi pschihladowaremi wobhadjene a natwarene
tribuny bjechu ſ ludžimi, móht rez, pschepelnene,
haj na lipach, ſ ſotymiz je jena ſlawna bar-
linſka haſa wobhadjane, bjechu poſne džeczi a
woſroſzenych. Wokolo dwanacjich pschipoſtnju
počzachu ſo barlinſke remeſniſte jednoty ſ wo-
biemaj ſtrenomaj tak menowaneje lipoweje pro-
menady wot kralowſteho hrodu hacj ſ branden-
burgiskim wrotam rjadowacj. Zich bje ſ pschitwacjom
maſchinſtvareriom a fabrikskich dželacjeriom wſho
do hromady 60, to je njehdje 30,000 muži.
K temu pschindje hiſceže 150 mjeſečjanskich
tſjelzow a 500 rüdersdorfſkých hewerjow. Khor-
hoje a ſnamenja tutych jednotow bjechu tak
festojane, ſo pucj poſnamenjachu, po ſotymiz
mjejeſchtaj ſo mlođaj mandjeſtaſi pschewej. Psched
hrodom Bellevue, hdyž bjeſchtaj kral a kralowa
mlođy mandjeſki por powitaloi, bjechu ſo bar-
linſke jieſne jednoty poſtajite. Dako bjeſchtaj
ſo prynz a pryzeszyna w jenej hodžini psched wro-
tami ſpomneneho kralowſteho hrodu do wosa
ſhyloj, pschepoda po starym waschnju ſtarſchi
miſchtir barlinſkých rjeſnikow ſbojopschejazh ſpjetw
pryzeszyni Vistorii. Po ieje podžakowanju fa-
čzahnycu konje a ſwedjeniſti čjaz džiesche do
mjeſta. Najyrjodžy ſjechaſche 60 poſtillonow,
ſ zyloho kraleſta do Barlina powoſanyh, na
jenaiſkých brunych konjach ſe žolnymi ſchabrafami.
Wſchitzy bjechu pschynje ſwobleſani a mjeſachu
pschne cjeſne trompety, na kotrychž poſtſte ſig-
nalje a wſchelake wartsje viſtachu. Sa nimi
ſjechaſche mjeſečjanski radzieſel Riedel jako na-
wodowat remiſniſkých jednotow. Sady neho

jiechachu s mnogimi trómpetaremi barlinszhy rje-
sniszhy mischtrio a jich pomognizy, potom barlinszhy
pschekupzy, kotrejz herzy biechu jako iendjelszhy
gardistojo swoblekani. Sa nimi wesechu so w
tsoch schieszpscheznich wosach njeckosi kralowszhy
a prynzowzhy wozebni fastoinizy, kotrejz bie
so djielba jjesneje gardy se swojej hudižu pschi-
sancknyta a potom szjehowasche pschuny wós, w
kotrymž mlođaj mandjelskaj kredzieschtaj. Won
bu wot wošmich kraſnje wupychennych ciornych
toni czechneny. Na shodzeniach, po kotrejz
so do wosa kroci, stejachu cjerwenje swoblesani
pazje. Prinz Bedrich Wylem kredziesche k lie-
wizy swojeje mlođeje mandjelskeje, na krotuž
pschede wschitkim wchón lud hladasche. Wona
doru ſebi wschudjom lute dobre spodobanje, do-
kaz je jara rjana a ma dobrocziwe pohladanje.
Wona bje bjela swoblesana, mjeiesche drohi her-
melinowy mantel a na hlowi matu krónu wot
ſkota a drohich kamenjow. We wosu mlođeju
mandjelskuji imaj s napscheja kredziesche tež wy-
ſcha hoſmischtska prynzessyny, hrabinka Verponcher.
Sa prynzowym wosom jiedzieschtaj dwaj schiesz-
pscheznai wosai s ieho pschewodom a potom jie-
chache vdielba gardytragunarjow. Pichu spocjatu
tak menowaneje swjerjazeje sahrody biechu so
Zendzeljenjo, w Barlini bydlazy, s wulcej jen-
djelskij khorhoju postajili. Pichu brandenburg-
skich wrotach czakachu barlinski gouverneur, marshal
Wrangel, kommandant general Alvensleben a
polizajski president Zedlik. Po postrowenju mlo-
đeju mandjelskuji pschisanknytu so woni k jeju
pschewodjenstwu. Jako bje czech do kredz spom-
nenych wrotow pschishol, sahrimachu wusselenja
kanonow, se wschitlich tormow so swonesche a
wschón lud wylasche a ſlawu wolasche. A
brandenburgskim wrotam, hdzej biechu pschne
tribuny sa mjechjanskru radu a sa fastupowa-
rjow mjesta, sa duchomnistro a.t.d. natwarene, bje
czech $\frac{3}{4}$ na 2 pschishol a won tam kchwilku
ſasta, dokelz barlinski wyschi mjechzonosta k wosej
stupi a mlođeju mandjelskuji s wutrobnej ryčzu
powita a jimaj ſlawu wuneshe, kotrejz zyly Bar-
lin pschihlowasche. Wiazu hač 50 orchestra
sapissa a se wschitlich woknow so s rubischkam
machasche. Potom vdiesche czech dale a prinz

Bedrich a ieho mandjelska pschivesechtaj so 20
minutow po dwjemaj hodzinomaj do kralowskeho
hrodu, hdzej s čahami na balkon pschihladovatej, tak remeñnisce jed-
noty w paradži nimo czechnu. Tutton czech spom-
nenych remeñnisich jednotow traſicze potnei
dwie hodziny, tak so bje wscho po 4 hodzinach
ſkončene, po czech ſo lud trochu roſbieja.

Wezjor bje Barlin na najwykchnischo po-
swietlene a budzemy ſnadz ſa wždzeni hiscjeje
wobschernischo na to ſamo spomnici móz.

Frangowſka. Khjezor je generała Espi-
naſe ſa ministra ſnutſkomnyh naležnoſzioſ po-
ſtaſit, dokelz dotalny minister tak kruſzie wuſtu-
powacj nochyzsche, taž ſebi khjezor žadasche. Napoleon je meruijy wulcas wudał, po kotrymž
ma ſo wschitke morſotanje, kotrej ſo w ſlowach
a piſmach pschedzivo khjezorej ſtane, jara ſu-
rowje ſkostacj. — Sjawný ſud nad Italiskim,
tiz biechu khjezora ſkončowacj chyli, je ſaſo
woſtortzeny.

Zendjeſka. Minister Palmerſton je ſej-
mei ſakui k wutadzowanju priódspotvij, po ko-
trymž maja ſo czi, tiz w Zendjeſtej pschihoty
k ſkončowanju zuſzych werchow cijnja, ſ 5ljetnym
jastwom abo ſ transportacj wobschrafowacj.

Ruſowſka. Ruſojo ſu cjerkeſkeho we-
cha Schamyla ſ nowa tak ſibili, ſo ie won kras-
jini, tiz ſo wulca Czeczna menuje, zyly Ruſam
do ruli panjej dacj dyrbjal. — Semjanſtwo
moſtowſeje gubernije ſe wobsanknyto, ſwojich
poddanow ſ leibeigenſtwa puſčejc a bje taſte
wobsanknenje wot 551 tomniſchich ſemjanow
podpiſane. To je ſo khjezorej Alekandrelj jara
spodobato. Sa to neje yak deputaciu tambom-
ſkeho ſemjanſtwa, kotrej biesche ſo ſ wopriedka
pschedzivo puſčejenju ſ leibeigenſtwa wuprajito,
ale ſebi potom tu wiez hinał pschemyſlitko, psched
ſo puſčejit a ta ſama czaſa hizom njeſtoře
nedjelje w Petersburgu, ſo by psched neho
pschinc ſmjeta.

Ze Serbow.

S Budyschina. Šandženu pónbjelu pschi-
polnju pschivesechū cjele nebo k. hamiskeho het-

Budhaismus a bramanismus.

I.

W Indii, hdzej w tym czaszu Zendzelczenjo frutu wojnu s tamnischimi speczivymi wobydleremi wedu, ktej dwie wohebne wseruwusnaczi, mu hamedaniske, kotrej tej Turkoja maja, a po hanse. Kscheszianow je tam hiszceje jara mało a Židow neje tam tez wele. Dofelj pak maja mnosy Serbia dzisne myslizki wo pohanach a jich husto dołs sa cijazie hlyvych a newuezenych ludzi dzerza, ktej sa jich wjeru żaneje pschicznym mjezj nemohli, dha chazu njeschto wobschiernische wo indopohanskej wjeri, kotrej so bramanska abo budhaiska menuje, w sziehowym rospomnicz.

Budhaista wjera je bezwsliskimi wjerami na wschej semi najbole rospeschestra, dofelj ju wiaz hacz tsczina wscheho czlowesta wusnawa. Czloweskow so na semi vsches 1000 millionow liczi, mot tutych je wiaz dygli 350 millionow budhaistow, bes tym so kscheszianow wschitlich wusnacziow ledy 300 millionow naliczimy. A hdzej sebi pomyslimy, so su budhaistojo jenož jena dzielba pohanow, dha možemy dorosemicz, kaf wele budje so hiszceje wotscheszianow dzielacz dyrbecz, predy hacz budza tute milliony pohanow tez njehdy swietko kscheszianskeje krasnosze spósnawacj, — a wysze teho je hiszceje wele millionow muhamedanskich a židow!

Budhaismus je, kaj smy horka spomnisi, pohanska wjera, a jeje prieni sapoczatz wuczbow namakamy w sbierkach hymnow (naboguñskich spiewow), ktej je wiesty Weda njezdze 2000 let psched Chrystusowym narodom festajal. W tutych je, hacz runiez so na wiazorych bohow spomina, tola jedyn jako najwyshci böh menowny, ktej może so psches modlenje a wopory i dopelnenju czlowiskich pozadaniow nusowacj. Psches to nasta posdilischo w budhaistej wjerti ta wopacyna mysl, so so modlenjo a wopory sa sameju najwyshczej bohom dzerzesztaſ. Tutymaj a schtož s nimaj hromadzie wišy, woposzawachu woni njetk bōjsku ciesz. Tak bu wohen, pomenowany Agni (starostlowjansz: ogen) jako przedziczeſ bes bohom a czloweskami

mana s Egido, ktej bje w Dražđanach pschi wopytanju swojego pscheczelstwa na kapal pluzow shorek a wumret, s Dražđan na tudomne dwornischego. Pschewodzene bje to samo wot wosmich gensdarmow s Dražđan a tamneje woskonosze a bes tym, so so fascej s czielom se železniskeho mosu na pochrebny wós pscheczelstwe, shromadzi so jara wele pschewodzjerow psched dwornischem a jako pochrebny ejaz potom wysze mjeſta pod lawskimi nashypami na Tuchor dżesche, widzachmy bes pschewodzjeremi s krajstego direktaria s Könneriz a sobustawy kralowstw, mjeſczechanskich, duchomanskich a schulskich fastoinstwów, s. krajnego starszego s Thielau, wele rycerzklaberow, wyskich a podoficirów budyskeje wobhadki, 33 gensdarmow a njehdze 60 nizszych schufowych fastoinikow.

Pschi rowi dżezesche s. krajsti direktar s Könneriz dljescu ryc a s. diaconus Trautmann, wuczet a dotholietny pscheczel Egidez domu, wudziesi cijetu pochrebne pozohnowanje.

Mormonojo.

(Skončenje.)

Tuto jich rospescheszeraze skutkowanje a wołobnie jich welezónstwo je wina, so jich w nowishim czaszu knczernstwa wiazg prawie czerpecz nochzedja, a amerikanska najwyshcha wyschnosz we Washingtoni je jim w taſkim nastupanju wschelake pschitasnje pschipostale, kotrej pak woni poſluchacj nechaja.

Duz je pschedbyda polnognoamerikanskich swobodnych krajow wójsko na nich poſtat, ktej dyribi jich s poſluchnoszi nusowacj. Po niefektrych powieszjach so Mormonojo bylnie na to hotuja, swoje dotalne mjeſto wopuszczicj a so na jendzelskoamerikanski kraj pscheczahnycz.

Tak te wjezy steja. Kaisz konz wosmu, drje hiszceje w bjehu tuteho lieta shonimy.

S nowa pak saſo widzimy Chrystusowe ſtowa dopelnene: Wont budza falschni profetojo a falschni Chrystusovo horiestawacj, so bychu, jeli možno, tez tych wuswolenych sawedli. Wy pak nochzili na nich poſluchacj.

R.

K.

česzeny a pôdla tež zly rynk druhich pschibow, kaž Šoma, to je, bôisse vicie, Apris, t. j. pschihot wopora, Waf t. j. pacier, Ila, t. j. modlitwa, Barati a Šakah*), t. j. wuwokanie pschi sapalenju wopora.

Dokelj ich predominizy bôle k ranju bydlaču a halle posdžischo do njetzischičkých krajinow pschicjezechu, dha buchu wot ich duchomnista, so by splah čistý sdjeržany byt, wieste kastu abo rosdjelenja powolaniow (schitantow) postajene, kij su ho hacj do džensnischeho dnja we wschei neranitosgi sdjeržate.

Najnijscha a čijsje zapena kasta rjesa Čjandala. A tutej skuscheja prienschi wobydlerjo kraja, kij buchu wot tych, kotsij tam pschicjezechu a ho Ariario menowachu, pschewineni. Woni su čornobruni, bes tym so su Ariario nimalje tak belli, kaž my.

Druha kasta so Wajcja menuje a hobji so naschemu swobodnemu burstwu pschirunach. Potom pschindje Kschatrija jako semjanska kasta, s kotrejz so mješčnizy a werchi wuswołowachu. Ale po časzu so duchomnistro psche wsche druhe powolania wusbjehny a duchomni menowachu so braminojo, t. j. modlerjo. W napohlabu na tuthy bu tež ich wiera bramanismus pomenowana, a tuto duchomnistro je hischeze hacj do džensnischeho dnja swoju móz wobkhovato a bramanojo su, tak prajay, duchomni a swjetni knezierio zlyeho luda. Teho dla wudachu woni tež sakonske knigi, Manu pomenowane, w kotrejz su te schyri kasty fruejje rosdjielene a kójda ma swoje wošebite džjelo a swoju wošebitu bohušlužobnosz prjódspisanu.

*) Pschisvonenje. Tuto poslone šłotto, kaž tež neskorejkuž druhe w tulyu nastawku, dawa swojego šłowjaniskeho napohlada dla wele k myšlenju. A ta myšl, kotruiž su mnosy Šerbia wuprofili a na kotruiž tež k. kaplan Schneider w Kulow i swojej grammatisz spominat, sda ho zlyje fruta byc̄, menujz so je nascha ſerbska ryc̄ wotnoha staroindiskeje abo sanskritskie ryc̄je; pscheswóž my tež pschi weholych pschivodnosgich „Gstawa“ wołanuy. — Sanskritsku ryc̄ rosemja nješko jenož indiszy duchomni, lud ryc̄i tak menowanu prasritfisu ryc̄.

Dokelj pak so tola s časami ſta, so ſebi jedyn s wyscheje abo nijscheje kastu jomu wſa, dha naſtachu wschelake pôdlanske wotdjelenja, wo kotrejz wschitlich tudy ryc̄ej djenša treba neje. Zenož to chzu jenož hischeze pschispomnicj, so je wot tuthy wschelakich ſchodzienskor tuton tón najnijschi, hdež je bramanska macz a čjadrasski nan. Džecjo s tajkeho mandjelista rjesa Čjandala a nehmje w mieſtach abo wſach bydlicj, ale dyrbí ſebi, ſdalene wot wscheho blijschego člowiskeho towarzystwa psches najnijsche a najhroſniſche džjelo ſwoj ſkljeb ſastujicj. Sa tajke najnijsche džjelo džerja dracjtwo, poſrebanje morwych a. t. d. Tajki Čjandala ſmje ſo jenož drastu wot morwych woblekacj a nehmje ſe žaneje ſchilje iiesj, ale jenož s črjopow. A so by jeho kójdy híjom ſ daloka iako nezisteho ſpósnat a ſemu ſ pucza hicž móht, dha dyrbí won wieste poſtajene draſenje iako wopoka ſławneje hanby miejci. (Přichoduſe dale.)

Čistoryčny přílopk.

Pola pjekarja.

Bretzel, plečeňk. Pfennigbrod, pjenježkowc. Zwieback, dwójpkek.

Nowočasne (modernske) wustawy.

Arbeitshans, dželačeřna. Correktionsh., polépšeřna. Gefängniss, jastwo. Zacht-haus, khostarnja. (Züchtling, khostanc). Wotmolwa. Přečelo! Ty so wobéežuješ, zo sy w słowniku někotre słowa namakał, kotrež dotal njeznaješ. To je prawje, zo sy tak pilnje do pokłada swojeje maćeršciny pohladał. Je li zo so njemylu, móžeš Ty derje němcy, a tola chcu so će z němskeho słownika tajke słowa wuprašować, kotrež Ty wěscē njeznaješ. Dobre serbske słowa zeznać a naložeć, to hanba njeje; ale němsku měšenču bamborić, je njepřistojne. Duž radžu Tebi, wupisuj ſebi z prěnjeho ſešíwka a z druhich wšitko, ſtož dotal njeznaješ a ſtož jako potriebne za swoje žiwe nje ſpóznaješ.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Masch dha ty, Mořo, ja-
dyn dybsacjny cjašnik abo seger?

Mots Tunka. To ho wje.

Hans Depla. Dje dha wón?

Mots Tunka. Haj. — Ale schto dha so
ty sa tym praschesch?

Hans Depla. Né, na 3-wi mjejesche tež
njechlon cjašnik, kiz tak dolho djeſeſe, hacj wón-
danjo, kaž mjenja, s jenej žonu se jswy wuñdje.

Mots Tunka. Ach, ty tola nejšy!

Hans Depla. Hingk níz. Ale naſđivontſche
bjeſeſe, so wón njehdie ſa tydjen ſaſo pschindje.

Mots Tunka. A to ſ tej žonu?

Hans Depla. Nie, ſ liſtom.

Mots Tunka. Ach dha drje ſu jemu ne-
kaſe wopíſmo abo verhaltschein ſa cjaſ jeho wot-
ſalbveča ſobu dali?

Hans Depla. To drje runje níz; ale
piſmo pschezo bjeſeſe, kotrež ſobu pschineseſe; kaž-
tež pak je bylo, ſa tym ſo wobhonoroval nejšym.

Přílopk.

* V pondjelu 1. februara bjeſe minister Behr
a radjicelej ſ Weißenbach a Opelt w Budyschini
a dachu ſebi wot krajneho starſeheho ſ. ſ Thielau
a wot bankoveho direktoria ſrijadowanie krajno-
ſtaſteho banka pokowacj. — Woni ſu pecja
wſchitý ſe wſchitem ſara ſpojjeni byli.

* S Chemniž a piſaja, ſo ie w Klaffen-
bach u ſydomnacjelstwa ſtužbna džowka, ko-
truiž bjechu bóry po naſtupenju ſtužby jako ne-
khaman ſaſo domoi poſtali, děmſke ſwojeho knej-
ſtu ſapalila, ſo by ſo wecjtia. Ale hnydom
wujſiedzicbu, ſo je wona woheň ſapozila, a duž
njekto w jaſtri w ſwoju ſabtrafu cjaſa.

* W Lubiſu du 3. februara rjeſník Ulrich
ſe Schönborna wot ſianneho ſuda k ſmerci wot-
ſudjeny, dokež bje ſwojej mandatſteſſe ſ iedom
ſawdaſ, tak ſo bje wona wumreč dyrbjala.

* W Laufiſku pýtnychu wóndanjo wobyd-
lerio jeneje kheſje, ſo ſo ſ ieneje ſtwy kur won
cjiſchej. Boni ſo teho dla do teje ſameje po-
dachu a namafachu tam 54 ljetnu wojnarlu Schä-
ferowu pſchi khachlach ſaduſhenu a ſ džiela ſpa-
lenu, jeſe muž pak bes ſmyſtow w pödlanſej ſo-
mori we ložu lejſeſe. Raſſere je Schäferowa
pſchi khachlach wuſnyta, hdzej ſnadž je njeſk
ſchriečka ſ durcſammi na nju ſleczala a ju, kaž
tež podla lejazý drewowý drobjas ſapalila, tak
ſo je ſo wona potom ſaduſhcej dyrbjala.

* W Naumburgu je njechtón w konemzu
tannischeje artilleriefaferny třízjcem konjom w
jenej nozy wopuschie wotriſat. Tuto nesbožje ſe
ſo runje jenej batterii ſtalo, kotrejeſ kapitan bje
wulfi lubowat dohlich konjazvch wopuschow a
ſda ſo, ſo je njechtón ſpominenemu kapitanu ſ
tajkim nesutkom njeſto ſ lubu ſejnicz chýz.

W Kameńzu chzedja wubek postajicj, kij by sa to skutkowat, so by ho želesniza mot Kho-
czebusa psches Hrōd, Wojerezy, Kameń, Pot-
czni do Radeberga twarila.

* W schytiskim Hradzu bu 24. januara gubernialny sekret i Zomini slōnżowany. Teho runja bie tej jeho hejposta faktota. Wona bje-
schta, s theatra pschischedzi, najstere w swoim
wobydlenju na paduchow trechitoj a psches tych
swoje živienie shubitoj. Paduschi pak dale nicio
shobu wslasi nebiechu, khiba venesh, a biechu wsche-
lase druhe drohe wiezy, jako stote reczajv, blje-
borne kijzy, swiecjanisi a t. d. steio a ležo wostajili.

* S Venediga, kai tej se wschelakich dru-
hich italiskich mjestow pišaja, so ho tam nictón na-
tatu twerdu hymu dopomnic; nemóże, kai ju ma-
ja a so tam teho dla jara wele ludji khori a mre,
dokelz wobydlenja a drastu na taiki symny cias
pschihotowane nejsu. Sa to pišaja pak se Schwed-
skeje a Norwegiskeje, to tam dolho tak milu sy-
mu nijeli nejsu, kai to ljetu a so jara na ſnjesh
pobrachuje. To je pak tannischim wobydlerjam
k wulſei schodzi, dokelz ho tam jenož tehdv, hdz
je dobra ſančja cjet, wschelake cjeſčje wiezy po-
kraju na tune wachne roſwoſyce hedja.

* W Markersbachu namaka 27. jan. ho
72jetna wudowa w swoim wobydlenju morwa.
Wona bje menujzy khachlowu reku ſahe ſaſunyla, tak
so bje potom ſur do jſtry ſtupal a ju ſaduſyt.

* W Shorelzu bu 26 januara ſrudowena
ſchemzova Schäferka ſatajena namakana. Jedyn
ſchenſſti, kotrehož ſu h:žom popanyli, je ju ſken-
zowal. Wona bje predy pola neje diſelaſt, potom
pak ho piez uoddal a na ſpomnenym dnu k nej
pschischoł a mot neje peney počzene mječ chyt.
Wona pak jemu nebjie janvch dac̄ chyta. Duž
bie ho wón roſtebit a ju daſit a bit, hac̄ bje
morwa byla. Potom bje wſat, ſhtož bje k ružy
bylo, a ſwoju ſtronu ſchol.

Cyrkwinske powjeſće.

Werowanı:

Michalska cyrkę: Adolf Hendrich Helgest, pes-
kar na Židowi, s Mariu Madlenu Klirgstez tam.

Podjanska cyrkę: Jan Michał Hajcha se Gal-
dowa s Mariu Diehnarez s Natarez.

Krčenı:

Michalska cyrkę: Handrij, Kortje Augusta
Wilema Wili, wobyciera w Nadžanezech, s. —
Ernst Bohmjer, Kortje Michala Traunsteina, dohla-
dowarja w paperniku a wobydlerja na Židowi, s. —
Hana Kryſtiana, Handrija Scholty, khejznika w
Nadžanezech, dj.

Zemrjeći:

Djen 28. januara: Jan Bohmjer Nikold, khej-
zec na Židowi, 40 l. — 1. februara, Karl Arno,
Kortje Augusta Henry, wucjerja na Štokolzy, s.
19 d. — 2., Maria, Handrija Pletscha, khejznita
w Ženkezech, mandjeſſka, 47 l.

Gzahi ſaffkoſchleſyuskeje želesnizy s budyskeho dworniſččza.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; vſchivolny
11 h. 40 m.; vopočinu 6 h. 22 m.; wiecior 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; dopolnila
12 h. 53 m.; vopočinu 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hodž. 42 min.

Penežna placisna.

W Lipsku, 12. februara, 1 Louisdor 5 ll.
15 nyl. — ny.; 1 volnowažazg čerweny ſloty
abo dukat 3 ll. 4 nyl. 8 ny.; wiſke bankowki 98.
Spiritus w Warlini 8 ll.

Drewowa ankzia.

Wutoro jako 16. januara t. l. budje ho na
ſchcjeni cjanſki im revjeru 20 dolhich hromadow
s duboweho, briſoweho a wolschoweho drewa,
kai tej diſelba loſhoweho drewa, hdzjež ho tej duby,
briſy, wolschje a woſwy ſ gratowym a druhim
zerđjam namakaja, ſa hotowe penesh na pschis-
dowanje pschedawacj.

Hromadu ſendzenje rano w 9 hodzinach pscht
mlyni w Kolbizu.

W Schęzenzy, 7. februara 1858.

Echneider, hajnik.

N a w ē ſ t n i k .

Drewowa ankzia.

Djen 18. februara t. l. dopolnila w 9 hedji-
nach budje ho njeħdje 80 kop briſowych a wöl-
ſchowych walciſtom na bartſkiim revjeru ſjawnje
na pschisadjowanje pschedawacj. Polozja ſupnych
penes ma ho w termii ſaplačzicj.

Pschisadjowanje ſapocjne ho pschi rachlow-
ſkim hrodiſtichcu pola Skanez.

W Barci, 5. februara 1858.

Grabinſke Lippiske ljeſne ſarjadniſtwo.

Wiedemann, wſchi hajnik.

Drewowa aufzia.

Sśredu, 17. februara 1858 budje šo rano wot 9 hodinow na Schwajcanskim revjeru 38 briesowych lokow se švlnymi thójnymi a duhami na pschedzowanje pschedaracj.

Hromadu sandjenje w forcejmi w Schwajcierzach.

Wuczomnik pytany.

Šsyn sprawnych a trochu samozných starszych, tijž jutry šchulu wopuszczi a chez pschedupstwo wulnyc, móže wuczenje mjesto vscipokasane dołacj psches wudawarnju Serb. Nowinow.

Wuczomnik pytany.

Sa jene materialnotworowe, jelesowe a spiritusowe klamy šo młody człowiek, tijž je herbsteje rycie mózna a hewak potrebne rjedomnosjie wobędzi, jaſo wuczomnik pyta. Wscho dalsche je šhonicj we wudawařni Serb. Nowinow.

Khjeźnista živnosz w jenei zyrlinskej wsh, 3 hodin wot Budyschini, s 5 akrami lejomnosji, je hndom se swobodneje ruki na pschedan a móže šo wscho dalsche šhonicj pola knesa Pecha, býdlaeho w sadnej khieji kralostwego posta, na fotolskej haſy pola knesa listynoscherja Dencza.

K poſznizam

mam ja w Budyschini a w Maleschezach zylje cjerstwe droždzie a wschiſte druhé k peczenju pamphow, blinow a tkanzow trjebne wjezy cjerstwe a dobre na pschedan a proſchu najpodwolnisko wo prawje šylne wopytanje.

J. G. F. Niecksch.

Wot teho ſameho wuberneho runklizo we ho hymenja, ſotrej loni pschedawach a ſotrehož ſu tak rjane runklizy naroste, je ſaſo pola me k dostaci. Tež pschedawa šo to ſamo w mojej klamatni w Maleschezach.

W Budyschini, na ſeibſez haſy čjo. 10/224.

J. G. F. Niecksch.

Dr. Whithowa wodzicza fa woczi

wot T. Chhardta w Altenfeldji w Thüringſkej, s wiazorymi privilegiami wyšszych weſhow poczeſzena, wopokaſuje šo be wschiſtmi dotalnymi woczi hojazm ſrjedkami psches ſwoje ſbozomne ſtuſowanie wſchlednie jaſo najlahodniſča a najlepscha wodzicza w taſkim nastupanju, a móže šo jaſo dopokasany hojaz a poſylnjaz ſrjedk a jaſo

wieſta pomož fa ludzi na woczmaj bjeđnych

loždemu poruczecj. Wona hojz wjeſzje a rycie a be wschiſtich ſchłodnych ſziewkow, woſebje pschi ſahorenju, ſzepnenju, ſuchoczi, ſylſowanju a bjezenju woczow, ſaz tež vſdi ſlabofsi po bjelmi a placji bleſbla ſ wulgozowanjom ſenož 10 nſl. a džela ju ſenož woprawdiju Traugott Chhardt w Altenfeldji w Thüringſkej. — Sklad ja Budyschin je w hródowskej haptzych.

Mureſke barby, tyczeſke barby, molerske barby wschiſtich družinow, ſirniſi, laſi, zylje ſylny ſpiriuſ a zylje ſylne ſpirtove ſiſato k roſiſidneſnu a polituruzinenju a teho runja twory we wulkim wuberku pschedowam.

W Budyschini, 20. januara 1858.

J. G. F. Niecksch.

Moje ſnate dobre woprawdzie

ſu che dr ož džie,

kaž tež wschiſte pschi peczenju trjebne twory poruczam ſožemu na najſlepje a proſchu wo prawje bohaty wopryt najpodwolnisko.

J. G. F. Niecksch.

Groſſowe

broſtkaramellje,

najſlepſci ſrjedk k wotſtronenu ſaſchela a k poſlojenju dychania, kaž tež k swarnowonju psched dybawoszju plbi ſaſvmenju w ſymnym časzu.

Sa Budyschin a wokolnosz w hródowskej haptzych knesa M. Jäſinga ſoždu čas na pschedan. Eduard Groſ au Broſławju.

Wote mne džekane draždžanske bentuſchi psche kurjaze woka poſtečuju tak lohſi, kaž wjeszie pomhaſy ſrjedk k wotſtronenu tuteje tak bołoſnje cwiſiſe. W Draždžana ch pschedawa je jandželska haptynka, w Budyschini paſ hródowska haptynka.

H. Werner.

Sandjeny budysſi hermanki bu móſhniczka namaka, w kotrej bje njeſhto penes, a móže ſo po ſaplačenju wosſewenſtich wulkoſlow ſaſo doſtarj pola Halki w Kubſchizach.

Pola Zimera w Brjeſowi je njeſhto tkaſtich cjeſkaſow, tijž ſu hiſceje zylje dobre, na pschedan.

Khježa ſ pol ſerzom pola je w Barciſi je ſwobodneje ruki na pschedan a móže ſo wscho dalsche pola weſneho ryhtarja tam ſhonicj.

Etablissement.

S hym so ja tedy iſo remeneſſi miſchtr ſaſydlit, to ja ejeſzenym ſerbam Budyschini a wokolnoſzie najpodwoſniſho woſſewiuju, ſ tei prouſtu, ſo bychu mi pschi wſchilich, do mojego remeſta ſluſchajzych djielach ſwoje dowjeſtenje ſpojeſili a ſluſbu ja, ſo budu kójdemu ſ tunim a dobrym djielom doſz ejinicy pytacj.

Moje bydlenie je vola k. Hälliſcha w tak menowanej poſtſtei kowaſni.

W Budyschin, 12. februara 1858.

Jan August Spenn,
remeneſſi miſchtr.

Dobru ſtinu bejzu
poſucja po iſiehowazej tunej placijni
khanu bes wóſka 16 np.
• • ſ wóſkom 32 np.

Louis Schars,
na hornejſteſſej hahy ſ napshecja
mjeſta Livoſta.

Djiwočansſe herbſſe ev. luth. towarſtre ſmijeſ ſutſje 14. februara popoſnju w 2 hodjinomaj ſtromadbiſſnu w Djiwočizach.

Pietr Mlonk, viſmaſedjet.

Balſka huđba
w hoſzeńzu w Buſezach
nedjelu 14. februara wot muſiſhora 15. bata-
illona. Šapocžat w 7 hodjinach. Tej budu ſ
nowopečenymi pampuchami horjeſkujeſ.

K temu pscheprorſhuje najpodwoſniſho.
Lehmann.

Serbſki bal

w hoſzeńzu w Barci
nedjelu 14. februara. Ejeſzenych ſerbow a
ejeſzeni ſerbowki najpodwoſniſho pscheprorſhujo,
pschiſpominam hiſcheje, ſo hym k halej wuberu
wojerſku huđbu ſ mjeſta ſkaſak a ſo budu kójdemu
hoſzej ſ dobrymi vičemi a ſiedjemi po najtuni-
ſkej placijni poſtujeſej.

Ranga.

Wutorn 16. februara
pscheprorſhuje na reje a wuberne pampuchi
najpsheczelniſho **G. Spennka**
w hoſzeńzu ſ ſewonej.

Wſchilim moſim ejeſzenym hoſzom, ſiſ
me ſandženu nedjelu 7. febr. pschi moſej
ho'zini ſe ſiroſim wopytom počeſzichu,
vraju ja psheczelnivje moj najwutrobi-
ſhi djal. **Lehmann**, w Buſenkeſzach.

Džuk.

Sa dobrocjivu ljeſařku vomož pschi moſim
ranenju, teho runja ſa luboſziwe a staroſziwe
wothladanje ſo ejaſ mojeje khorozje, kaž tež ſa
ſpjeſchne a wjeſte ſahodenje mojich ſtrachnych
klótyh ranow dovolam ſebi po ſwojej pschi-
kuſhnoſti knesej med. pract. ljeſarej Glückeſ
w Porschizach ſwoj najwutrobiſchi a najnalež-
niſhi djal ſ tutym ſiaunje praſicj.

W Lemischowi, 13. februara 1858.

Kvrla Wolf,
foremat.

We Welleręg knihařni na bohaté hahy ſu-
ſiehowaze knihi hać do 15. junija po pschitajenej
po niženjei placijni na vſchedan:

Jakub, E. T., te gyrlwinſte Mucjenja naſche-
ho Cjafa. Sa evang. Kſchelsjanow wopomnene
we Prjedowanju, 31. Oct gr 8 geh. 1845. 1 nſl.

Jordan, Dr. J. V., Jutnica. Nowiny za
Serbow. 4. 1842. 26 Nr. 10 nſl.

Domascha Kempenskeho Schtore knihi wot
Khođenja ſa Chrystuſ m. Štacionekho do
Sſerſkeho pscheloi J. E. Wanak a Prehdyspo-
nenje pschitaj E. T. Jakub. 8. eleg. br. 1845.
7 ½ nſl, ſwjasane 10 nſl.

Seiler: Krótkie Kſterlufſje a Syjewancja ſa
kerſte Schulje. 8. br. 1842, Inſl.

Zańdženu ſobotu ſita w Budyſinje płaćachu

Kóre.	Wyšſa.		Nižſa.		Srzedzua.	
	tl.	nſl.	tl.	nſl.	tl.	nſl.
Wſchenja	5	7	5	4	20	—
Roſſa	3	2	5	2	25	—
Deczinen	2	25	—	2	20	—
Worſ	2	10	—	1	25	—
Grōč	5	15	—	—	—	—
Wela	4	—	—	—	—	3 25
Rheif	—	—	—	—	—	—
Tabły	6	10	—	—	—	6
Gođiňska	4	20	—	—	—	4 15
Bjerny	—	25	—	—	—	20
Kana butev	—	15	—	—	—	14
Kepa ſłomu	5	20	—	—	—	5 10
Zent. ſyna	1	—	—	—	1	—
Dowoz: 2313 kóreow.						

Serbske Nowiny.

Za sawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předpłata pola
wudawaria 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 8.

20. februara.

Léto 1858.

Wopyshejce: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Kamenje pola Nadworja S Dubja. S Rydwala. S Nadworju. S Wößlina. — Hans Deyla a Mots Tunka. — Zyrkwinie powesje. — Venecja placzisna. — Czahi satyroschlejskeje jelesnicy re. — Rawieschnik. —

Swjetne podawki.

Sakſka. Kral je 9. februara kadeřiſku a artillerieſlu ſchulu w Dražđanach wopytał a tam wuczbi njetotre hedžimy pſchipoſluchowaſt. — Komori wuradžiſtej w tu ſhwili krajny budget a pſchiswolujetej ſ welscha wſchitke ſummy. W njetotrych tajnych poſbedzeniach je ſo poſtaſito, ſo ma ſo $4\frac{1}{2}$ prozentſte dołh wet 10. januara 1851 na 4 prozenty ponizic̄. Schtōz ma teho dla tajſe $4\frac{1}{2}$ prozentſte krajne dołgne liſty a chze je ſe 4prozentſtmi pſhemjenic̄, ton dyrbi je pola hłowneje finanzlaſy w Dražđanach wot 1. injerza hac̄ do 15. junija wotedac̄ a doſtane tam 1) nowe 4prozentſte dołgne liſty, 2) daň ſa wetedate liſty hac̄ do 30. junija t. l. a 3) wjeste myto ſa pſhemjenenje. Tuto myto wuczini na 100 tl. ſa teho, ſiž tajſe pſhemjenenje hac̄ do 20. haperleje ſejzini, 3 tl. hac̄ do 20. meje $2\frac{1}{2}$ tl. a 2 tl. hac̄ do 15. meje. Schtōz ſwoje liſty ſam do Dražđan poſlac̄ nochze, móže to pſches k. banquiera Heydemanna w Budyschini ſejzinc̄ dac̄, kiž tu wjez d a r m o wobſtara. Schtōz pak chze ſwoje penesy wuptac̄ene mječi, je w ſwojim čaſtu doſtane a budje termia k temu pſchichoduje wosſewena. — Miſtterſtwo je ſejmę ſalon prijōdkpoložito, po foſtrym by ſo rjesniſti dawk ponizic̄ mjet a to na tajſe waschnje, ſo ſo wot 400punktſteho woka wot rjesuita (njetko 6 tl.) pſchichodnje 4 tl. 15 nsl., wot hospodarja, hdź ſa ſwoj dom rjesa, pak (njetko 4 tl.) pſchichodnje 3 tl. da, 2) ſa wola, mene hac̄ 400 puntow wažageho,

(njetko 4 tl.) wot rjesnika a hospodarja 3 tl., 3) ſa druhe 200punktſte howjada (njetko 3 tl.) 2 tl. wot rjesnika a 1 tl. wot hospodarja, 4) ſa tajſe mene wažaze howjada (njetko $1\frac{1}{2}$ tl.) 1 tl. wot rjesnika a wet hospodarja, 5) ſa ſwinjo (njetko 1 tl. 10 nsl.) 1 tl. wot rjesnika a (njetko 15 nsl.) 12 nsl. wot hospodarja. ſa worzy a czelata ſo ſ zyla žadyn dawk wjazy dawac̄ netreba, thiba ſo żane czeło pſches 80 puntow waži. — Budyski ſudniſti hamitman je wosſewit, ſo maja ſo jemu wot weſnych rychtarjow pſchi 2 toleriſtej ſchraſi wſchitke wo wſy wuwedżene nowe abo pſhemjenenje twarby ſózdrojelſtneje hac̄ do 20. februara a 20. augusta wosſewic̄. — W Dražđanach wumre 11. februara wuſtuženy wyschi dworski marshal ſ Reichenstein a 12. februara wuſtuženy ruski poſlanz baron Schröter. — ſa fararja pſchi lipſtej Domaſhowej zyrkwi je tamniſha rada deſana Lechlera ſ Knitilingena we Württembergſtej jenohloſnje wuswoliku.

Pruſy. ſe čeſsi prynza Bedricha Wylema a jeho mlodeje mandjellſteje bje Barlin 8. febr. wečor na naſtrazniſho poſwjetleny a pſches 400,000 ludji bje wot 6 hac̄ do 12 hodžinow na haſbach, ſo byču ſebi tajſu kraſnosz wobhladowali. — Njekotre dny poſdžiſho bjeſche ſaſo ſtadnosz, njeſtto rjane w Barlini widžic̄, pſchetož tamniſhi studentojo pſchineszechu mlodymaj mandjellſtimaj wulki pochadnijowy abo ſakelowy čah. Boni ſhromadžiſu ſo na tak menowanym pariflím torhosčeju, hdźej ſakſje ſapwſečahu, potom čechnichu wjaz hac̄ 1000 muži

łylni a kózdy sašwieczeniu faklu ruzb psched kra-
lowstki hród, hdzej so deputazia k prynzej Bes-
drichej Wylemiej a k jeho mandželskej poda a
jimaj w meni studowazeje mchodoszje swojo psche-
jesche. Prynz wotmolwi na to jara pscheczel-
niwe a jako wón potom se swojej mandželskies
na warkat won wustupi, bu jimaj tyšazhlóšna
hrinotaza slawa wunesena. Studentose wró-
cizhu so potom na dönhoffse torhoschejo, hdzej
fakle na jenu hromabu smetachu a je pod spie-
wom „Gaudemus igitur“ dospalischu.

Rakušy. Khjezor je tola, kaf hízom pi-
sachmy, psched njełotrym časem pschiswolit, so
bychu so wobtwerdzenja a twerdzinsle hrebje,
kotrež snutskomny a sronkomny džiel mjeſta Wina
džjela, pedtorhale a wurunale a so bychu so
na jich mjeſto twarenja natwarile. Kaf wele budže
tam podtorhacj treba, to može ſebi jedyn my-
ſlisch, hdyz jedyn shoni, so je khjezor 6000 wo-
jakow k muwedzenju taſteho džjela poſtaſil.

Franzowska. S Chiny su poweszie
pschischle, so su Jendželčenjo a Franzowſojo,
prjenschi 4000 a pschleniſhi 900 muži šylni,
19. decembra tonscheho ljeta psched wulſim chi-
nesyškim mjeſtom Kantonom se swojich lódzow
na kraj wustupili a naſajtra nadpad na Kanton
ſczinili, mure dobyli a najwyšche džjelje mjeſta
wobhabdili. Psches tſelenje s palatym kulemi
je so wulſa džielba pschedmjestow wotpalita.
Kſchessiſienjo, kotrež bjechu chinesyſzy krajni ſa-
ſtojnijz (mandarinojo) do jaſtwa cíſli, bjechu
tam s wetscha wschitzu wumreli.

Jendželska. Šeim je ſalon, po kotrejz
ma so kózdy, kif w Jendželskej pschihoty k ſlón-
zowanju zufych werchow czint, s 5letnym jaſtwom
abo s transportaziju khostacj, ſa dobrý ſpoſnat a
je so teho dla jedyn Italecjan, wiesty Bernard,
kotrež je wobdžielenia pschi nadpadzi na franzow-
ſteho khjezora wobſkorženy, tež bórsy ſajat a do
jaſtwa ſadil. Wysche teho pytaſa hischeze ſe-
neho Jendželčana, wiesteho Falsota, dokelž je
ton te granaty džielacj dat, s kotrejz ſu ſa
khjezorom metaliz; ale Falsot je pecja hízom do
Ameriki ejeſnyt. Spomnene granaty ſu w Jen-
dželskej džielane a ton, kif je te ſame czinit,
praji, ſo je jich runje 100 tym pschepodak, koſiž

bjechu ſebi je pola neho ſamotwili: tak ſo
jich pschedo hischeze 95 njehdze ſhowanych
leži. — Minister Palmerſton je ſejmej ſalon
prjódspoložit, ſo by móz, kotrež tak menowana
indiska kompania nad Indiu ma, pschichodnje na
ministerſtwo pschenežena byfa. — S Indije ſu
poweszie wot wſchelakich malych bitwiczkow pschi-
ſchle, kotrež ſu ſ wetscha k liepschemu Jendžel-
čanow wupanyte. Tola mrieje ſim jara wele
ludzi na wſchelake khorolſie.

Ruſowſka. Ruſojo ſu Čjerkeſow ſ nowa
jara ſbili a budža drje tuči nieko w swojich
horach khrilu ſ mjerom ſediecj a ſuhoodne
ruſke krajiny ſ rubenjom na voloj wostajicj. Psche-
tož hdyz jedyn ruſkečerkeſlu wójnu tak prawie
wobhlada, dha dale ničjo neje: hacj ſo Ruſojo
pytaſa, kaf bychu Čjerkeſow wet rubenja
w ruſkich krajinach wotdžerželi, a Čjer-
keſhojo pak ſa tym hladaja, kaf bychu Ruſow
wobkrańcji a wurubiež móhli.

Turkowſka. W Herzegowini ſu ſo kſche-
ſtienjo dla wſchelakich, dale neſneſnych pschecz-
hanow pscheczivo Turkam ſpeczili a Turkow
tam a ſem ſbili.

Ze Serbow.

S Kamenje pola Radworja. Wſhe-
laſke ſwedzenje hízom ſu nam Serbſte Nowiny
wepiſate, na wſchelake podendzenja w Eſerbach
ſpominale, tola pak hischeze nečítachmy, ſo by
ſwedzen, na tón podobny, kif nedželu tydzenja
ſweczachmy, hdze ſweczeny byt. Menužy pola
naš ſweczachmy na ſpomnenym dniu jubilejs-
ke dopomenečje na ſahnacjie tak menowaw-
neho leibeigenſta*) w Kamenej.

Lubi čitarjo! husto njeſkole čitamy, kaf
wulſu prózu ſebi ruſi khjezor dawa, ſo by tuto
leibeigenſtwo, w jeho krajach hischeze knežaze,
horsjeſbjehnjt. Ale, ſchtó dha je leibeigenſtwo ſ
budże traſch njełotryžuliſ prajicj. Nó, hleječe,
w tamnych ruſowſkich krajach, hdzej hischeze taſje

*) Sa „Leibeigenschaft“ nimaja Čerbić ſaneho
mena, dokelž je ta wſez wot Njemcow k nim pschi-
neha a duž ſo herbſzy kinal m-novacj nehodji,
tiba „leibeigenſtwo“.

prawo placji, je ryciejskublet knes nad wobshedzenistwach wschitkich wshow, sij pod seho knejstwom steja. Won moze teho dla sozdeho po swoim spodobanju s dotalnemu kubla abo se zivnosje, kotrur wobdzielala, na drugu hadzicj. But dostane, hdzy derje djjela, tak wele, se moze se swojej swojbu njesak wobstacj; polda pak dyribi tez hiscje sivej pola djjelacj. Ale niz samo, so je knes zivnosje a kubla mogny, nje jemu sluscha tez sama parshona bura a jeho synow a dzowlow a woni dyrbja jemu, tak husto hacj siebi zada, sa nisku a schpatnu sdu sluzicj. A hdzy schito se wsh do zusby dje, so by siebi tam shlieb pytal, dha smije to jenoj s dowolnosju semjana ejmich a sa to wetschi abo menschi hetyl dawk placjic.

Tez pola nasz knejseche, kaž budje wam snate, tajte prawo; a to drje hiscje janich pot sta ljet neje, so buchu wschitzu serbszy ratarjo zylje swobodni burjo.. Kak malo je so psches tajte prawo w predawskich czasach ratarstwo pschelskato, to budja wam hiscje njesotsi naschich starych wotzow prawicj maz. Glajcje, dokelj ho husto sta, so knes bures zivnosz, kotrur bje ton derje do rjadu stajit, teho dla wsa a jeho na drugu sahubenenu hadzi, dha ho nichoton halle jara neprzowasche, swoje pola derje wobdzielacj abo twarenja wuporedzecj. Wscho wihasche, kaž wihasche a naschi burjo bjechu naschudzhi ludzjo.

Ale, kos je so to pschemjenito, jako bu tuto prawo horjesbjehnene a my swobodnych burow dostačmy, wo tym dawaja nam nasche serbske Lujizy najljejsche swiedzenje. Wošebnje widzimy to tez na naschez wsh, na naschez lubej Kamenej, dokelj bjechmy tak sbozomni, so buzymy hijom psched ljeistoſteſkam wot leibeigenstwa wumozjeni, bes tym so wone we wokolnych wsach hiscje knejseche: pschetoj hijom. 466 ljet je so minylo, so bu tuto prawo w naschez wsh horjesbjehnene.

Nasch gmejnissi rychiař, k. Mrós, sbudzi teho dla tu myslisczu, so by so na wotewscjje leibeigenstwa wshebitu swiedzeni djerzat, a jeho prözowanju mamu so tez djakowacj, so bu ta wzej wuwedzena. Predy hacj pak wo swiedzenju samym ryču, dajcje mi na te podendzenja spom-

nici, kotrež sa te 400 ljet naschu weš potrechlicu, tak derje hacj so nashonicj hodjesche.

Hdy je nascha weš twarena, to so wunamakacj nemozesche. Ale ju je w bjezu czasa wschelake potrechilo, pschetož jedyn djel wsh je cziszje sachol a nowy djel je sa to nastal. Menuij w starych pišmach spomlna so na weš Ronjo, sij je po ludzazym pomnenju s tisoch zivneszjow a s jenego mlyna wobstejala, pschetož pišane tam je: Kamenej s Ronjom. Ronjo je pak zylje sapuszena a chzu ja tutu wypuszenu weszku, kaž tez ieje stawisny, jeli to redakzia pschiswoli*), we woszbenym nastawku poszyskho wepiszacj. Nowy djel pak, sij je w poštemim potstotektu nastat, je Kamenej čjanjski Haj a wobsteji s 1 korezmy, s 1 zivnosje a s 1 shiejsi.

Najwaznische sa naschu weš bje, so w lječzi 1392 wjesiy Sigismund Bar, tehdzy knes nad Radworsjom, Kamenej radworskej fari na wjezne dari, tak so bje sozdy radworski farat jalo taſti tez knes nad Kamenej. Tola bje, kaž kroniki pišaja, nascha weš tehdrom tak woszudza, so bje spomneny Bar weſely, so bjeſche ju wotbyl. Ale potom, jalo bje tehdromny knes farat knejstwo nad nej na so wsa a leibeigenstwo borys sahnat a wobydlerjam jenoj snađnu robotu napotojil, dha bjechu so naschi wotzoz psches taſtu swobodu borys tak sbrabali, so nascha weš cziszje hinasci napohlad dosta. Pola bjechu w rjazym redzi, lješy dawachu pjesny dobylk, twarenja bjechu wuporedzane a s djjela nowe natwarene, a wessa Kamenej bjeſche jena s najbohatskich wshow zvjeze woszbenoscje. To pak jenemu poszyskhemu radworskemu knejsej jara do woczow katashe a won pytasche, hacj ju neby ſaſo na so sezahnyej moht, hdy by snađi darinje pišmo njesak pschecjishy. Won da je teho dla pscheladacj, so by snađi njesaki nedostatk abo brach we nim namakat, a po jeho spaczu tez njesaki wunamaka. Dokelj pak nasch tehdromnisci radworski farat s dobrym ſaſo wotetacj nochysche, dha won ſtoržbu s knesom ſapocja. W tamnych czasach bje bje pak najstere s ryčekubleremi cjejko ſtoržicj a duž siebi rad-

*) Lubjerady.

worski farar, so by skóržbu nepschjehrat, hina-
scheje rady newedzisze, hač so wón tak meno-
wane wysze śudniśtwo (Obergericht) budyskemu
tachantstwu pschepoda a s tuthym tachantstwu śobu
do skóržby smiescha. Skóržba so dobu a my
woſtachmy poddani radworskeho knesa fararia a
nascha weš je so pod jeho schitom derje mješta.
Mejsmy trasch tež žane wulke bohastwa nahroma-
dili, dha smy tola, Bohu džakowanu, tež klu-
dobu hisczeje jara malo feſnali; brožnje a pinzy
su hisczeje napelnene a lęsy dawaja rjany
dobytk. Niekotryžfuzilj možesche pjesny kroſtil na
bók połožiż, tak so može džovku, hdyz chze ju
wudacj, schikowanje s penesami wobwjeschecj.

Njehdje psched 100 ljetami jena pobójna
žona s nascheje wshy, s menom Wurſcha Knu-
biżowa, 50 tolet k temu wotkasa, so by so
fredz nascheje wshy mała kapaka natwarita. Tuta
bje w bjechu čjaza spadala a nascha gmejnſka
rada da ju w lječi 1838 s nowa natwaricj,
wudebi ju s nutſka s wotkarjom a s wonka s
malym tórmikom. W tej ſamej džerzachu so
hač psched njeſotymi ljetami w poſzi psched
jutram iwečorne pobožnosje. Menujzy nascha
mlodoz ſo tam w poſzi kójdy iwečor ſhromadži
a buchu rosarije, kóž tež poſte ſhierlufchie ſpje-
wane. Czjoho dla su taſte pobožnosje w poſlen-
ſich ljetach fastale, to newiemy. Neje trasch
nascha mlodoz taſkich pobožnosjow wjaz potre-
bna abo ma druhe wajnische wotdžerzowanja? —
Alle tež tutón Bohu ſwecjeny domčik nebie psched
paduſchnej ruku wukhowany; pschetož w lječi
1854 buchu durje kapaki wukamane a s wot-
karja eži neknicžomnižy kranyczu ſwecjeniſi, kaj
tež ſwecjo ſwiateje Marje ſe wſchelakini drohimi
penesami, bes kótrymž bjechu tež njeſotre ſtaré
ſlowjanſke.

Hač runje je naš Boh luby knes w tuthych
ljetach miloſziwje psched wulſimi neſbožemi ſwar-
nowat, dha buchmy tola tež s wóhnjowym ne-
ſbožom, kotrež bjeſche ſłóſtiwa rufa ſakožita,
domaphtani, pschetož w lječi 1843 ſpalichu ſo
Lichiz, Schokcij, Schonej, Renčez
a Sauerez twarenja. Pschi tym ſpal ſo tež
piwarcia, kíž fredz wshy ſtejſe a wona bu,
ſalo bje doſko puſta ležala, w lječi 1856 wot

njetiſiſeho wobſedjera ſhokcizta, k. Nowak a
wele reñcha ſaſo natwarena, a wobſtara niž
jenož woſtornoſ ſ dobrym piwom, ale refeszelata
tež ſwoje piwa hač do zufych krajow.

W lječi 1844 ſapali ſo wjetnif, kíž bje
ſo hízom predy jedyn ſkocj na druhim miestni
ſpalit, a pschi tym ſo Renčez, kotsiž bjechu
ſwoje twarenja hakle liedom dotwarili, ſaſo ſ
nowa wotpalichu. Jako ſo pak wjetnif, kíž
bje ſo ſaſo na tak menowanu dubhóru natwarit,
w lječi 1851 tseči ſkocj wotvali, nozhyſche
radworski knes farar, jako knes nad Kamenej,
wobſedjeri tón ſamón wjazy twarieſ daci; tola
ſa to da jemu prawisnu ſowarenja. My mamy
teho dla njeſko mieste wjetnifa ſowaraju.

Wſhispomnicj hisczeje mam, ſo my njeſko,
kaj wſchilſe druhe woſtne wshy, w ſudniſich
wjezach tež pod kralowſkim ſudom ſtejimy a buchmy
wot nascheho knesa Domſcha jako tudomneho
poſlennego ſudniſteho direktaria w lječi 1855
na budyski krajny ſud wotedacj.

Hdyz my njeſko wſho pschedomnimy, ſchtóž
je naſchini weſ w tuthych 466 ljetach potrebito,
dha mamy wieszje pschicžiny doſz, ſo Bohu dža-
kowacj, ſa te wſchelake hnady, kotrež je nam
hač dotal tak miloſziwje ſpožeſit a naſchej wshy
tak hnadne ſdžerzal. A taſte ſačnica ſahorjachu
ſawjernje wſchilſe wutroby naſchich hospodarjow,
pschetož tucji bjechu ſo na pomenowanym dnju
s tymi ſwojimi w radworskim Božim domi bo-
hacjie ſhromadžili.

Po popolniſich Božich ſlužbach pak ſeñbjechu
ſo wſchilzy w naſchim hoſzeniu a ſ nimi wele
ſtoſ hoſi ſ bliſta a ſ daloſta. Hízom njeſotre
dný predy bjechu naſche holciki ſ newurekniteſ
prózu po zylých iwečorach wjenzy a wſchelake
pletwa pleſte a naſchi mlodži hóly bjechu tež
pódlia pomozni, ſo by wſho w prawym redži
ſpovijeschane bylo. Psched hoſzeniom ſtejachu rjane
cjeſne wrota a ſmahovalaſtej ſo nad nimi dwie
horhewi, wot kotrejuž bje jena herbſta. Horſa
fredz wrotow we wulſim wjenzu ſtejachu ſje-
howaze ſłowa w herbskej ryczi: „Swedžen ſ
wopomnenju 466 ljet wot horiesbjeſ-
hnenja leibeigenſta. 1392. 1852.“
Gredža bjeſche wſchón burſki grat wotnameney

a s papery wurjefany tam stajeny. Spodn w jenym wjenzu stejesche to samo w rjemskej ryczi.

W dwori psched duremi, kij na rejwansku lubju wedzeczu, stejachu druhe czechnie wrota a na nich bje safska khorhoj wutylkrena. Sredja bjechu te slowa: „K w o p o m n e c z u n a l i e t o 1392. Boh z o h n u j S a k s o n u k u !“ Hdyz pak po ishodzi horje stupachmy, dha nad duremi rejwanskeje lubje czitachmy: „Wele sbo-ž a s w e ſ o ſ e j h o ſ z i n i w K a m e n e j. P i e t r N o w a k.“ Zyla rejwanska lubja bje se wschelakimi pletwami a wjenzami lešnje wupychena. Na jeje poſzeni stejesche tuto, s wulſimi wurjeſanymi piſimkami do wjenzow reje ſaplecjene hroneſzo:

Wſchelce ſo Sſerbia,

Njetf namy kraſny čaſ!

Shtož je pſhemoz Sſerbiam wſala,

Sſwobodnoſz ſaſ dobywa;

Shtož je narodnoſz ſim dala,

Kraſniſcho nech ſaſcijewa.

Tute, kaj wſchitke druhe piſma, bjechu tak menowane transparentki a, hdyz bjechu wečor wobſhwetlene, we wſchelakich barbach kraſny na- pohlad dawachu. Wečor wokolo džewecjich bje wohnidlo (ſafferwerk), njeſhto pola naſh hifcje eſiſje newidzane. — Wón bje pak ſo, dokelj bjeſche naſh wuberny miſhir a piwarz I a k u b W i c z a s podla wſchitko derje ſradowaſ a wobſtarat, jara kraſnie radzit. A jako bjeſche wot wſchelakobarbjazych wohnjow a wohnjewych ſo- leſow wſcha wokolnoſz poſhwetlena, wuneſe naſh gmejnſki ryhtař, f. M r ó ſ , Jeho majestozſi, naſhemu wyſokoczeſzenemu a wulzylubowanemu tralei Janei, kaj tež Jeho zytemu wyſokemu domej ſlawu, kotrež wſchitzy pſchitomni hrimo- tajo pſchitkoſowachu. Jeho runja wuneſe ſo tež ſerbſkim ratarjam, jako najſwjerniſchim pod- danam ſwojeho krala a knesa mózna ſlawu.

Wečor bje weſota hoſzina, na kotrež bjeſche naſh hoſzenzar, f. Nowak, wſchitlich luboſnje pſcheproſh. Po hoſzini bjechu reje a bal. Weſotkoſ a radoſ ſnežesche bliſko hacj do ranja, a woſebje dyrbesche ſo Sſerbiam derje lubicj, dokelj bjechu reje a wſchitke druhe wjeſy tak prawje ſerbſſe.

My ſkonečamý tutu roſprawu ſ tym wutrob-nym pſchecjom, ſo chyžt Boh luby knes, kij je naſchu weſ hacj dotal ſ hnadu požohnowaſ, ju tež dale ſdjerzeč a ſafitacj. K. *†*

S D u b z a. Fuiimus Troes; ſuit Ilium. Tak možem ſi tudy praſicj, pſchetož Dubz ie ſ licjby ſerbſkich woſadow wumasaſy a do cjiſto- niemskeje woſady pſchewobrocjeny. Tola ſſerbiſtwo neje pſches to, kaž ſo nadjiſamy, žeoneſe ſchody cjerpičo, ale wele wjazy ſerbſke duchomnſtwo, kotrež je ſebi ſaſo jenu faru ſe ſwojeſe a ſe ſwojich džieciži rukow wudrieč dalo. Hu- benje ie, ſo ſierbſſe a woſebje evangeliſte ſerbſke duchomnſtwo ſo pſchego hiſcieje tak lohlo pſchi- ſtrotſeč dawa a ſo ſo ſhromadnje tak mało wo ſwoje powschitkomne ljepeſche ſtara. Kufk wjazy pſchejenoſſje, kufk wjazy ſhromadneje myſlie a kufk wjazy džielawoſſje budziſche dubčansku woſadu wjeſzie ſerbſkemu duchomnſtu ſdjerzeč móhł; ale tak, hdyz kóždý jenož na to hlaſa, ſchlož je ſwoje, a na to nekedažuje, ſchlož je druheho, dha hinač byč nemóže, hacj ſo ſo ſhromadneje na interesy ſerbſkeho duchomnſwa nehlada a ſkonečne wſchitzy duchomni pſches to ſchodusja. Shtož ſo ſam wopuſchcjeny, tón je tež wot Boha wopuſchcjeny!

Pſchi wſchej ſrudnoſſi, kotrež je nam ſpo- nena naļžnoſz načinila, mamy pak tola to weſelje, ſo ſu ſ najmeiſcha ſerbſke wſhy dub- čanskeje woſady pſches to pſched gwaltnym pſchenjemcjenjom wulhowani, ſo buču do ryb- waldſkeje woſady ſafarowane.

S R y c h w a l d a. Šandženu nedželu buču ſerbſke wſhy, kij bjechu hacj dotal do Dubza ſafarowane, na ſwedjeniſte waſchnje do naſheje woſady pſchijate. Wobſcherniſchu roſprawu wo tym damy pſchichodnje.

S R a d w o r j a. W ſuſodnej wſhy Ka- menej bu ſandžene lječo na ležomnoſſiach kublerja M r ó ſ a w tak menowanym Ronju pſchi wot- ryču brjohow penes ſ ljeta 1397 namakaſy a budje wot ſpomneneho wobſedjerja do ma- cjičneho muſeja dareny. Tež daresche radworski pſchekupz f. Weſka jedyn penes wot ljeta 1544 do pomenowaneho muſeja. K.

S Wóslinska. Djen 1. februara swie-
cjesche tudomny khjeźnik a taka Anton Jona s
se swojej mandželskej 50letnej mandželsti jubelski
świedżen. Wonaj bushtaj, hacj runje podjan-

stego wjeruwusnacja, w naszej zytki w pschi-
tomnoſi 9 džecji a 23 džecidzieci a pra-
wnukow wot lueſa duchomneho Imiſcha k dals-
schemu živenu ſwedženzy wjerowanaj.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škręjetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Ljetuscha syma neje jara ſurowa. —

Hans Depla. To je wjerno; ale tak cjo-
plo tola tuz neje, so móht jedyn w koſchli po wphy
biehacj, faz w N. ejinja.

Mots Tunka. Schto by bajesch!?

Hans Depla. Haj, haj! hinak bylo neje:
tam wondanjo muſti w koſchli a to hiscjeje w
prawje kuſchej po wphy wokolo biehasche.

Mots Tunka. To tola ſtora k wjeri po-

dobne neje! Ale schto dha bje jemu tola do mo-
ſow pschiſhlo?

Hans Depla. Maſſere drje ſchcijpalowy
duch, a dokež bje jemu hewaſ hiſcjeje njechlon
khjetro ſroſemliwie ſ lijom liwak, dha nebie
khwilje mięk, ſo ſwobleſacj, ale bje połnaki do
wphy bjejal.

Mots Tunka. Urrrrrr! To jeneho pschezo
syma po ſtridecji pschebjehuje, hdyz ſebi jedyn na
to pomyſli!!

Gyrkwinske powjesée.

Wérowani:

Podjanska cyrkaj: Jan Bohumír Neuber ſ Brze-
zhy, wobydlet w Budyschin, ſ Marju Madlenu Euf-
ejanſkej ſe Židowi.

Křečení:

Michalska cyrkaj: Max Theodor, Pietra Wy-
lema Schmeiža, kbežerja a pekarja na Židovi, ſ.
— Hana, Juria Hetmana, khjeźnika w Brzeſovi,
dž. — Hana Maria, Jana Hoſera, wobydlerja pod
hrodom dž. — Hana Klara, Ernsta Hendricha Klahry,
wobſedžerja ſwobodnho kubla na Školzgu, dž. —
Zda Almá, Koſlje Oſkata Mothesa, kublerja w

Zoroňg dž. — Hana Mathilda, Jana Augusta Ja-
nascha, wobydlerja w Dobruſchi, dž. — Marja Au-
gusta, Jana Bedricha Zähny, wobydlerja w Małym
Welkowi, dž. — Marja Wylemina, Handrija Nedá,
khjeźnika w Jeńkezach, dž.

Zemrječí:

Djen 6. februara: Marja Amalia, Handrija
Ernsta Hanowskeho, kublerja na Židovi dž., 3 m. —
7.. Wurichla rodj. Mietatchez, nebo Pietra Buscha,
khjeźnika w Radworju, ſawoſi, wudowa, 78 l. 7 m. —
8.. Im Bodlink, džekacjet w Ŝelesoličin, ſ pod-
hrada, 58 l. — Marja Wehrauchowa, wobydlerka
na Židovi, 57 l. — 10., Koſlje Auguš, Koſlje

Augste Hobra, murerja a khejera na Židovi, š.,
35 n.

Benežna placzisna.

W Lipsku, 19. februara, i Louis'dor 5 il.
15 nřl. — np.; 1 połkowiążazy čerwony floty
abo dukat 3 il. 4 nřl. 8 np.; winske bankowki 98.
Spiritus w Barlini 8 il.

Gzahi sakſkoſchlesyjskeje želeſnizy ſ budyskeho dworničeja.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; połownju
11 h. 40 m.; popołnu 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; do połownia
12 h. 53 m.; po połowniu 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.;
w nocy 2 godz. 42 min.

N a w ē ſ t n i k.

Drewowa aukzia.

Wtorek 23. a średę 24. februara budża ſo
na maleschanskich, hlinianiskich a buchinianskich
hronach drewa ljetujskich niſtolježnych drewiñskejow
na pſcheždżowanie pſchedawacj a to:

23. rano w 10 hodzinach pſchi maleschanskim
pſchitrožurym a wulſkim hacjii dothe hro-
madny wolschowaje a brjeſowejje walcziny.
Popołnu w 1 h. djini w rulach dothe
hromady brieſowejje a wolschowaje wal-
cziny a taifego tolſcheho drewa.

24. rano w 9 hodzinach pſchi fórbarku Gleis-
figu a pſchi malej lubijskiej rječizy dothe
hromady brjeſowejje, khéjnoveje a wols-
chowaje walcziny.

A temu ſo na kupenie ſmyšleni ſ tym pſchi-
ſpomneniom pſcheproſchujo, ſo mi ſo tſecina kup-
nych penes na termiń ſložic, ſbytne peney moža
ſo wot tajich, kottu ſu jako placzenja mōzni
ſnacj, halle na Žana 1858 ſaptacj, hewak
pak ſo hotowe penesy żadaja.

M. Sachſa.

Drewowa aukzia.

Na hermančanskim rejeru w tak menowanym
haſku ma ſo wtorek 23. febr. t. I. wulſka dželba
hotowych rjanych walczikow w ſepach na pſcheža-
dżowanie pſchedawacj a chyli ſo na kupowanie
ſmyšleni na ſpomnenym dnju rano ½9 hodzinow
pſchi hermančanskim mlyni nusnamakacj.

Khjeñiſ'a živnojz cjo. 10 w Koſłowi bes
Nehracidtom a Rožantom ſ 9 korzami pola a
luki je ſe ſwobodneje rufi na pſchedan. Wſcho
dalsche m'je ſo pola wobſedjerja tam na ſhonicj.

Krutifiry

wot lipoweho drewa, wožednije poſkoczane,
k pohrebam a na woltarje, ſu ſaſo pola
podpiſaneho k doſtaču.

A. B. Körſter
rjesbar w ejęſliſkim dwori.

Wučomnik pytanj.

Eſyn sprawnych a trochu ſamojnych starszych,
ſiž jutry ſchulu wopuszczi a che pſchitrožwo
wulſnej, može wučenje mjeſto pſchipokafane do-
ſtacj pſches wudawaćnu Serb. Nowinow.

Moje ſnate dobre wopramdžite

Š u c h e D r o ž d ď i e ,

kaž tež wſchitke pſchi pecjenju trjebne twery po-
ruckam koidemu na naſljepe a proſchu wo prawje
bohaty wopryt najpodwležnico.

J. G. F. Niechſch.

Grožowe broſtkaramellje,

najſjeſt ſrijek k woſtronenu ſaſchela a k po-
loženju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſchid
dybamroſzju pſchi ſaſymnenju w ſymnym čaſu.

Sa Budyschin a woſkolnoſz w hradow-
ſkej haptuzj kneja M. Faſtinga koidu čaſ
na pſchedan. Eduard Groſ w Breitſlawju.

Zeli ma nječion Wernerowy nebeſki
vucz abo tiz ſuadž Riegerowu (to rje'a wo-
bec ſuhi w ſerbſkej ryci) na pſchedan, tón chyli
to we wudawaćnu Serb. Nowinow wosiewicj.

Nowonatwarena zyblowana khježa cjo. ¼ w
Hrodziſhcu, ſ rjanej ſwjetlej ſtu a ſe ſolote-
wej ſahrodu je ſe ſwobodneje ru'i na pſchedan a
može ſo wſcho dalsche pola wobſedjerja tam ſhonicj.

Khježa cjo. 9 w Böſchizach ſ 5 korzami pola
a ſ rjanej ſahrodu je ſe ſwobodneje rufi na pſchedan
a može ſo wſcho dalsche pola wobſedjerja tam ſhonicj.

Saňdjenu ſobotu bu móſhniczka, w fotrejž
bje nječio penes, na žimych wulkach w Budys-
chini namasana a može ſo po ſaplačenju wulo-
zikow ſaſo doſtač pola Pietra Žura cjo. 7 w
Delnym Hunjori.

Lotteriowy nawiescht

wot

C. F. Jägera w Budyschina.

Mojim lubym a cęszenym herbstem pszechelam s tutym najpodwolnisczo wosiewuju, s takim swożom sym ja w prienich 3 klasach nietzischeje lotterije hrak, s cęhož je widjetj, so swojowa behowka Fortuna moju lotteriowu kellekiju s połnoſcie swojsich darow bohacjie poſypuje.

Sa dōstach w vrienich 3 klasach

na cęo. 40842 1000 tl.

= = 52932 1000 tl.

na cęo. 3977 400 tl.

na cęo. 2540 200 tl.

- - 21838 200 -

- - 40802 200 -

- - 13266 200 -

- - 24057 200 -

cęo. 3941 po 100 tl. cęo. 38969 po 100 tl. cęo. 45585 po 100 tl.

- 2532 - 100 - 45548 - 100 - 12188 - 100 -

- 11344 - 100 - 45583 - 100 - 38656 - 100 -

- 34752 - 100 - 29324 - 100 -

Dobytki po 25 tl. w prienej klaszy 74.

Teho runja po 40 tl. w druhzej klaszy 84.

Teho runja po 50 tl. w tisečej klaszy 86.

A bliższej schtwarotej klaszy, hōjež ſu hōwne dobytki 10,000 tl. a 5000 tl. a 2 dobytki po 1000 tl. je cęznenje 22. mjerza a poruczam ſo ja w $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ loſach najpodwolnisczo.

C. F. Jäger,

na swojskomej lawiske hāzy cęo. 801. delfa.

Drewowa aufzia.

Na hęsnym reyeru w Schęzenzy pola Nalez budje ſo schtwarzek 4. mjerza t. l. thoinoweje walciuny taž tež ujedzie 80 thoinowych deſtowych klozow wſchelakeje tokſtoſje na pszechadzowanie ſa hotowe peney pschedawacj. Schneider, hajnik. Sapocjaſk rano w 9 hodzinach.

Dziwadlo w Budyschini.

Nedželu: Stary Fryza a jesuitojo; pōndželu: Fiammina, cęmohra w 4 astach; fredu: Holežka ſe wſy, cęmohra ſe ſpiewom w 3 woldžienjach a w 5 astach; piatk: Koša a mecz, histor. weſełohra w 5 ast. wot Guſkowa.

Sa jene materialowe, tobakowe a barbonowowe klamy ſo wuzjoniſk pyta, fiz na potrebne ſchulſte wjedomnosjie. Hōjež? to ſhoni ſo we wuzdawaſti Serb. Nowinow.

Hōzy ſe wſy moja ſiedz a wobydlenie dōstacj. Hōjež? to praſi wudawaſti Serb. Nowinow.

Zandženu sobotu žita w Budysinje płaćachu

Kore.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Widzenja	5	5	—	4	20	—	5	—	—
Rožka	3	2	5	2	25	—	3	—	—
Zecjmen	2	25	—	2	20	—	2	22	5
Wewš	2	12	5	2	2	5	2	10	—
Brich	5	15	—	—	—	—	5	10	—
Wola	3	25	—	—	—	—	3	20	—
Wjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	7	5	—	—	—	6	—	—
Heiduschka	4	15	—	—	—	—	4	10	—
Wjerny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana huter	—	16	—	—	—	—	—	15	—
Kopa blomy	5	20	—	—	—	—	5	10	—
Zent. hyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz:	2200		kórcow.						

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedač, placi so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola wudawarja 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl. -

Císto 9.

27. februara.

Léto 1858.

Wopshijecje: Wukas ic. — Swjetne podawki. — Je Šerbow: S Maleho Budyschinka. S Iatsjobja. S Radwora. S Mjerkowa. S Vrjemejia. S Maleho Welskowa. — Bracile. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cijistoryczny pschilopk. — Pschilopk. — Byrtwinſte potwieszie. — Cjahi sasko-schlesyńscie jeleśnicy ic. — Venezna placzisna. — Nawieschnik.

W u k a s,

pschikhadzaze wobsanknenje krajurentoweho banka nastupazh.

Psches falou wot 20 septembra 1852 (str. 595 sat. a wukas. lista) je § 2.

džen jedyn a tiszyteho mjerza ljeta tybzaz wóšom stow a tżewacz a peczdzieżat jato wobsanka za termia krajurentoweho banka postajeny. Duž ie ho na čjohu byz spalo, wschilich, kotrychž nastupa, na bliſtoſi tuteje termije dopomnicz, a jim pschi tym sziehowaze k pswernemu a naležnemu wobkerzbowanju porucziej.

§ 1. Syrawisneni a spschiluschneni, kiz chzera wotwjasowanſe abo dawansle renty na krajurentowy bank pschepofasacz, nech ho psches to, so kiu pschoczenje k temu rycznism abo fastojnism psches podali, wot hamžneho stanowia wo spjehowanje tje wjezy wotwjerzowac nedadja, ale nech ho s cjahami sa poſradowaniem nobhoneja, so bychu, jeśli treba, wetsku spjeshnož ſaložili. Woſebie smieja ho teho dla na generalnu komiſiju sa wotwjasowanja a gmeinstwa dželenja wobrocic̄ dyrbec̄, kotaž jimi niz jenož trjebnu roſprawu da, ale tež po potrebnoszi wſcho njebože nufne porucji.

§ 2. Syrawisneni a spschiluschneni maja ho swojego hamžneho liepscheho dla wadjeniom womaliečkoſi sminycz a, jeśli ſu tajke ſapozjane, psches ſwolniwoſz ſ wobeje stronę dobrociwne ſiednanje ſpjechorac̄. —

§ 3. Na wjazorych w sakſkim kralestwi ležazych ležomnosgiach wotpocjuja datki a pschiluschnosgle na wukrajinych ſrawiſnenych, n. v. na wukrajne ryczefubla, zyrkwe, fary a schulje, takto realne wobječnoſi. Zeli jo ich wotwjasanje bžom ſapozjane neje, wobberjerjo wobječenych ukraiñych ležomnosgiow yak žadota, so by ho to ſamo psches pschewiacſje rentow, na krajurentowy bank pschepofasajom, hicieze wukukowate, dha maja ho wobberjerjo tajkich ležomnosgiow hnydom na generalnu komiſiju wobrocic̄. —

§ 4. Gastoſtwa, kotaž ſu wotwjasowanja porucjene, maja, w poſladaniu na pschikhadzaze wobsanknenje krajurentoweho banka, samolwitoſz roſpomnicz, kotaž by je trechiła, hdy by ho psches ich winu prawocjaſne pschepodacieſje rentow nemôžne ſežinilo a nech teho dla pschihov, k sminenju tajkeje ſamolwitoſje potrebne, ſežinja. —

§ 5. Wone maja teho dla woſebje tež na to hladac̄, so ho načijski wotwjasowanſkich rezechow, pschi kotrychž, ſim pschiležazym pruhowanju ho ſastojenju do jenolitwoſziow legitimazionskeho punkta a ſliczbowania sminycz neſmedja, ſnadž niz halle w poſlenych mlečazach abo neželach rchad ſastupenjom wobsankazeje termije, ale ſ naležnej ipleschnoszu a, jeśli njeſak móžno, naiposuſiſho hac̄ do 31. mjerza 1858 na generalnu komiſiju sa wotwjasowanja a gmeinstwa dželenje wotedač. —

§ 6. Šsudniſtwa, woſebje yak gruntskim a hypothetiskim a formindžiskim ſastojnism, teho runja tež ſatjadniſtmi ſastojnism ho ſo krucje porucji, so bychu wotwjasowanſe ſastojnista ſe wſchim mōžnym poſpjeſchenjoſm wobsanknenjow, na tich namety ſežinomnych a psches trjebue roſprawenia w ſpjehowanju wotwjasowanſkich wjezow podperale. —

§ 7. Na wukonanje rezechow psches wusiednaných ma ho najwetſcha fedžbliwoſz nakožic̄, so by ho psches ſuolski pschecjiryo poſtawenjam mandata, ſpižanje rekognizionskich registraturow nastupazeho, wot

27. septembra 1819, abo jeśli ho wykonanie pscyby farbodniestimi fastosnictwami stanę, pscycejto postawienjam § 1 sakonja, njeckotre postawenia dla regisztrowania nastupazego, wot 30. julija 1840, prawocjaſne wobtwardzenie rezeſow nesadziewało. —

§ 8. Wychuli pschi leżomnoścach, pschi kotrychž su wjazore leżomnoścje jako sprawiśnene abo psichę kuschnene wobrželene, w na stup anju na jeno tliwe leżomnoścje psches hmericj, nepschitomnośc, psichemjenenie wobhędzeniwa bes žiwyimi abo hewak, sadžewki, už bórsy notstronionne, nastale, dha maja so tajte leżomnoścje k separatnemu wusiednianju wuwscę, hłowne skutkowanje dyrb̄i so pak na wschón pad bes dlicja dale wesg a skonczęc. —

§ 9. Po § 20 ic. sakonja, sahnacjje piwownego a mlejeniskeho nusowanja nastupazeho, wot 27. mjerza 1858, može ḥo prawa wisa weżnych piwatrańjow, so śmiedja wiste senotliwe hossenży a piwne mlejenoszce piwo jenož wot nich braci, też na namet spschluschnych s rentu wotwiaſacj. Dokelž pak pschewkaſnosz taſkich wotwiaſowanſkich rentow na krajnorentowy bank, tak, kaž je ḥo § 50 dla rentow k wotwiaſowanju mlejeniskeho nusowanja ſtato, sjaunje wot sakonja wupräftena neje, dha ḥo predy taſke pschewkaſcje na krajnorentowy bank ſtato neje.

W nowiszym czasie stęs ho yak, wohebje w napohladu na sakon, pschidawki k dotalnym wotwjasowanym sakonam nastupazj, wot 15. meje 1851, a w napohladu na tamnisze rosscheraze postawienja wo pschepokasnoszi wotwjasowanistich rentow na krajnorentowy bank, ministerstwi finutskomnemho a finanzow w tym sienorczyk, tez renty k wotwjasanju prawiszych piwoweho naklada na krajnorentowy bank pschepokasj a pschewscj dach a stęs w tajkim horvuku generalnej komisji sa wotwjasowania a gmejn- siva dzieleńja, kaž tez krajnorentowemu bankej porucznosz dalej.

To ho s tutym k stanemu nawedzenju dawa, so bychu ej, kotrych to stara, hacj do wobsank-
nienia krajnorentowego banka a teho dla pod swiernym wobledzowanjom postajenior, w tutym wukaszu
wowschijatych, se wschiem možnym pospjenieniom nusne psychoty sezinili, so bychu dobroru taseho possie-
czenia wujec mogli.

Bo tym maja ho wschudje wschitzh, kotrychj nastupa, swieru slojowacj

W Dražžanach, 30. januara 1858.

Ministerstwo prawy a sprawiedliwości Dr. s Bischinsky. swoj. t. s Beust.

Świetne podawki.

Saksa. Krajne jelesniyy bu w sañdje-
nym ljezji wscho do hromady 3,872,093 tl.
wunesle, to je, 539,220 tl. wjazy, dyžli ljeto
predy. Benesj, na twarenje krajnych jelesnizow
nałożene, wuczineja 31,728,592 tl. a t jich
sadanenu je ljetnje 1,167,704 tl. treba. —
Na saskich telegrafach bu w sañdjenym ljezji
85,890 depeschow rospóšlanych a wuneschchu
te wscho do hromady 51,906 tl. — Minister-
stwo je kaž na to psched njesotrym časom
spomnichym, kjejmey faktu přisödpotežito, po ko-
tymž ma šo tym samym, kij ſu do ljeta 1848
hontwu na zusykh ležomnosjach wobſedzeli, tuta
fa so dacj, ale pod tym wumserenjom, ſo može
ſo tajka hontwa wot gmejnow hnydom wot-
wjasacj a ſo ju gmejný na swojich ležomnosjach
jako wobſedzeniſtwu dōstanu, hdyž prawo predaw-
ſich wobſedzjerow po dawlskij ienosjis 10 np. wot-

wysaja. Deputacija druheje komory, kij nijes
jesche tuton salon rossudzicj, je so fa ton ha-
mon wuprajila, a mamy docezakcji, skto komora
szama t tez wjezg praji. — Druha komora je
salon, wo dawanie pschi rjesanju sfocjatow,
tydzienja wot naš drobnischo rossestajany, sa dobrzy
spōslnata. — Wot druheje komory buchu tez
penesz, wot ministerstwa prawdy sa jeho depar-
tement žadane, beswulkeho jednania pschiswolene.
— Budyski hamt wosjewja, so maja dotalni
smjerzy (Friedensrichter), kij pod spomnene šud-
nistwo šluscheja, swoje protokollje a syglje
najposdžischo hacj do 15. mjerza tam wotedacz.
— Schierachowski hamt wosjewjuje, so maja
wezni rychtarjo pola neho 1) wschiiske, wo wshy
sczinene nowe twarby, w bjehu 2 nedzel po
jich dokonenju wosjewie, 2) wschiiske twarske
pschemjenenia a nowe pschiwarski polisjetnje, a
to fredz februara a fredz augusta t nawedze-
nju dacj, a 3) tez nowe twarby, kij maja so

psched wóhnjom sawiesicj, w mjerzu a septembra
közdeho ljeta budnistwu wosiewicj.

Prušy. Prynz Bedrich Wylem a jeho mandjelska Viktoria stač, w barlinskich nowinach list wotcizschejcz datoj, w kotrymž so wonaj wutrobnje sa wcho džalujetaj, schtož je so jimaž pschi skladnoſzi jesi swaſa a pschijesda do Barlina k čeſzi ſtato. — Prynz pruſſi, kž 20. februara ſam s theatra domoj džiesche, ie so na hladkej haſy wuſymknyt a ſebi nohu wuwinyl. Tola neje žadyn ſtrach a ie ta ſama hiſom ſaſo w dobrum redži. — W duelli, kotryž general Plehwra a lieutenant Zachmann wóndanjo w Kralowzu (Königsberg) mjeſeſtaj, bu Zachmann do huby iſſeleny, so kuſka psches ſchiju ſaſo wulecja, Plehwra pak wot Zachmanna do wutroby třecheny, so na mjeſzi morwy na ſemju padže.

Rakuſy. Khiezorka pecja ſredž mjeſaza haperleje ſaſo do nedžel pschindje.

Belgijska. Kral je wſchelachich pschestrupnikow teho dla wobhnadžit, dokelž je mandjelska jeho syna, tak menowaneho brabantſkeho wójwody, džowcziejcu porodžita.

Franzowſka. Prynz Napoleon je ſ konjom panyt a ſebi nohu wuwinyl. — Do Chinj je ſaſo jena wójnſta lódž ſ wojakami poſtlana. — Sjawný ſud pschecjivo Italiſtum, kž bjechu ſ granatami ſa khiezoram a khiezorku metalu, mjeſeſche so 25. februara wotdzerječ.

Jendželska. My bjechmy tydjenja piſali, so je jendželske ministerſto tamniſhemu ſejmej ſafon prijödpotožito, po kotrymž bychu ſo wſchity, kž w Jendželskej njekaiske pschihoty k ſlonzowanju zuſyč weſchow cjinja, kruſije hſostacj mieli. Tutón ſafon bje ſo najbole po požadanju franzowſkeho khiezora prijödpotožit, dokelž je dopokasane, ſo ſu Italszy, kotsiž chyžhi 14. januara Napoleona ſlonzowacj, ſwoje pschihoty k temu w Jendželskej ſejnili. Kóždy nowy ſafon ma ſo pak na jendželskim ſejmi tři króč wutradžicj a pschi prijenim wutradzowanju bje ſo teſko ſapóſlanzow ſa njón wuprajilo, ſo wſchon ſwjet mjenesche, ſo budje ſa dobrý ſpoſnaty. Bes tym bje pak kuſka wſtanza po kraju nastala, ſo ſebi Jendželčenjo nowe, ſich ſwobodži

ſchłodne, ſalonje psches franzowſkeho khiezora pschinufowacj dadža a ſo k temu jendželske ministerſto ruku poſtciuje, ſo teho dla minister Palmerston a jeho ſobuministro cjeſz ſwojego kraja mało waža, a t. d., a t. d. Al jako ſo ſpomneny ſalon druhí króč wutradzowacze, ſta ſo wo prawdzie, ſo ſo wetschina ſapóſlanzow pschecjivo nemu wuprají. Zeli pak w Jendželskej ministerſto wetschini na ſejmi ſa ſo nima, dha dyrbí pak ſejm roſpuſczejcz a nowych ſapóſlanzow wot kraja wuſwolecž dacj, ſo by ſhonito, hacj je kraj tež po wetschini pschecjivo ministram abo niz, pak dyrbí ministerſto hnydom ſe ſtuſby ſtupečj. Palmerston a jeho ſollegojo ſu poſteſte ſejnili a duž je wjesty Derby wot kralowejce porucznoſz doſtat, ſo by nowe ministerſto ſatožit. W Franzowſkej je pak tutá nowinka nelubosne ſpodžiwanje načinita a detalnu pschecjelniwoſz bes Franzowſami a Jendželčenami khjetro naſaſyla.

Ze Serbow.

S Małeho Budyschinka. Sańdženu wutoru je tudy mandjelska podrožniſta Vietnara ſa neſbožu pschischta. Na ſnejim dwori menujzy ſ mtočjatej maschinu mtočjachu a Vietnarka, kotraž wot maschinu woſhrabowacze, pschindje pschi, tym k tej ſamej tak bliſko, ſo wjetſik jeje ſchörzuch do ſoka cjiſny. Tuto jón hnydom ſapopadje a ſobu ſwercja, tak ſo bu Vietnarka pschezo bole k nemu cjehnena, hacj pschi wſchim ſaperanju njeſak ſ ſjeweſ ruku do paſzateho ſota hrabu, kotrež tu ruku borsy tak roſmecje, ſo dyrbesche ſo jéj wečor pod kohejom wotriſacj. Maſſkere budžiſche drje Vietnarka wo ſiwenje pschischta, hdy budžiſche tón muž, kž ſnopy do maschinu tyka, ieje nusu neptnyt a maschinu psches to ſastajit, ſo njeſchtio ſnopy do jeje ſotow ſnameta.

S Datsjobja. Wečor 15. februara w 9 hodžinach bjeſche w ſenej komori Nowa fez hródiſe njeſak woheň nastat a njeſchtio draszenja ſpalit, kaj tež hrjady wopalit. Woheň bu, dokelž ſo borsy na njón dohladaču, hnydom ſaſcheny. Kaj je, nastat, neje nam ſnate.

S Nadworsja. Njetzischi franzowski khiezor je, kaž budje hižom njekontremuskuliz wjedome, k dopomnenju na swojego wuja Napoleona I. medailli wudak. Wona rieka swiatohelenſka medailla. St. Helena je menujž meno teje kupi, na lotruž bu Napoleon I., wot swojich pszechzivnikow w ljeći 1815 pschewineny, wot Denbjeſcjanow jatž dowedjeny a hdež wón 5. meje 1821 wumre. So by ſo njekt jeho ſławne meno psches jeho wuja, njetzischiho franzowskeho khiezora, w dobrym wopomnecju ſdžeržalo, bu ſa wſchjech tych, kotiž ſu wot ljeta 1792 hac̄ do ljeta 1815 pak w franzowſkich wójskach, pak we wójskach, w tutym čaſu ſi nimi ſjenoczenych, wojskuſku ſlužbu ſastali, ſpomnena medailla wudata. Tež ſi naſcheje wſy ſu ju tijo dôstali, menujž predawſki hajnik Jakub Petschka, weſny stražnik Jakub Schrama a burſti wumenkar Michal Schrama. Dokelž je w Eſerbach naſſkere wjaz tajſich medaillow wudželenych, dha dowolam ſebi tu ſamu bliže wopisac̄. Pschi poſlana bu wona w rjanej týſzy, na lotrež je Napoleonowý wopon a wofok neho franzowske ſłowa, kij po ſerbu rjeſaſ: Swoim ſobuwowarzam. Medailla je bronzowa a ma czornobruny napohlab a na prawej stronie je wobras Napoleona I. ſi wjenzom wobbaty a wokolo neho ſteji: Napoleon I., Khiezor Franzowſow. Na lewej stronie pak maja ſo te ſłowa: Swoim ſobuwowarzam jeho poſlene woilaſanje. St. Helena 5. meje 1821. Tuta medailla ſo na cjerwonoſelenym bancižtu noſhy.

W tym piſmi, kij bje medailli pschi poſložene, wobſwiedzia baron de Mefaur, wyski fanzler khiezorskeho rjadu čeſneje legije, ſo je ſo knesei N. N. kij je w ljetach 1792 hac̄ 1815 wojskuſku ſlužbu pod Napoleonem I. ſastal, ſt. helenſka medailla dôſtala. *†*

S Mierkowa. Saabženu nedželu po poldnju wokolo tſioch hodžinow pocžachu ſo kerki, ſi. baroneſ ſi Uckermann nad Lutobčjom ſluſhaze, paſic̄. Dokelž tute ſi brunizowymi podkopkami na dubrawſkich ležomnoſsach meſuia, dha bu wohen wot tamniſkich hewerjow drje borsy poduſcheny, ale tola ſtruk, njeħdje 20 kwadrat-

nych prutow wulki a ſi brjeſowej a khójnowej młodjiu wobroſzeny wot plomenjow. wutupeny.

†

S Brjemenja. W tudomnych nowych brunizowých podkopkach namakachu wóndanjo kameni, kij mjeſeſe ſpodiwiny ſwietkojolty na pohlad. Wón bu wot ſobuwoſbedžera tutych podkopkow, ſi. Nowaka w Kamenej, k daliſchemu pscheptytanju do Lippſta poſlany. K.

S Małcho Welkowa. Wot ſandžeho ljeta mamy tudy nowy maſivny wjetrniſ, kotrež pak žita nemleje, ale ſkoru (Rohe). Tak wele hac̄ je nam wiedomne, dha hiſcje w Eſerbach niħdje taſkeho wjetrniſa nimaja, a teho dla ſo nam to ſpomnenja hóbne ſdashe. K.

Praciſje.

Pražlowy čaſ, to je: čaſ, w lotrymž, ſo pražje (Brezel) peku a ſjedža, je tu ſaho. W kózhy welskim mjeſzi ſo te ſame wokolo noſcha a, byle tež druhdy ſtaré a ſoſtwerde, tola pschezo pod pschiſhwalowanjom, ſo ſu „mehſe“ wuwokaja. Tež ſnaje wjesje ſožy tuto peczwo wot pscheinicneje muſi w kuloſtej abo koloſtej ſwarbi, kotrehož kónzaj ſtaſ tam, hdež ſo kolo ſanka, wokolo ſo ſawinenej a tak hiſcjezen hac̄ k napscheinicnej stronie koleska doſahnatej. — Luby! wiesje ſu hižom hujſiſho praž ſjiedt a ſebi jón — woſebje hdyž bje zoſorowy — derje ſtobjic̄ dal. Neje tebi ſeho ſpodiwina forma nadpanhla? — To drje ſnano! Ale praſhenje, kak ſu pražje naſtale, ſhoto woſnameſnija, ſhoto jich meno praži a wot čeſho ma ſo to ſamo wotwedorac̄, to drje ſy ſebi ſ čeſka tak husto prijōdpoložiſ. — Luby! na tuto praſhenje neje tak lóhko wotmolwieſ, kaž praž ſjied, a ſimy ſ tobu zylje psches jene, hdyž mjeniſch, ſo je či poſleniſche ſjepe ſnate, prienſche pak mene abo zylje niž. Zabasch pak njekt wot naſ wotmolwieſ na ſpomnene praſhenja, dha mamy wuſnac̄, ſo tebi taſke wutoženje jaſo žanu zylu wiestoſ ſo daſk nemődemy.

(Přichodnje dale.)

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Sašo jena nowa reje!

Hans Depla. Kaisa dha to?

Mots Tunka. Jaso wéndano psches jenu wésh nedaloko. Wojerz dízech, blyschach ja, so w jenym domi, hdzej biesche pschasa, pskachu a rej-wachu a so njeſotſi k temu tule pjeſniciku ſpjevachu:

Vivat, vivat, victoria!

Krawz wuwalak je kowarja,

Kiz wulki muž je hoberſti,

Krawz pak faj male kraliki.

Federalala federalaſha,

Krawz wuwalak je kowarja.

Hans Depla. Ale, ſchtodha je to tola do reje? Je to walzer abo czuc?

Mots Tunka. To je tak menowany walak.

Hans Depla. Ach tak, tak!

Hans Depla. W njeſotrych wſach maja hoſpodario tola jałosnje wulke wobyczynoſcie.

Mots Tunka. Kaf dha ty to mjeniſch?

Hans Depla. Ach, to dyrbí w jenej weszý hoſpodar pschezo na swoju džówku czakacj, hacj domoi pschinđe, hdvj je na pivo wuschla.

Mots Tunka. Aj, dha won jara ſwjeru ſa swojej czeleđu blada.

Hans Depla. Haj, jara ſwjeru; pschetoj wondanjo ſteſeſte won pod torojom wot weſzora hacj do ranja, hacj džowka ſ jenej druhei holzu a ſ jenym hólzom pschinđe. A jako tam woni poſastachu, wulecja won a pocja teho mlodeho holza jałosnje bicj.

Mots Tunka. Aj, aj; k temu tola žadyn hoſpodar poſtajeny neie, ſo by ſwojich džowkov dla zuſykh hólzow bit.

Hans Depla. No, to ja tež mjenju.

Čistoryčny přilopk.

W hoſćeniu.

Kellner, pinčnik. Kellnerin, pinčnica. Hausknecht, dwórnik. Thürhüter, duřník. Stallknecht, konjer. Worćizna-zličenka.

Słowička.

Freilich, wšak, wěſće, drje. Zwar (-es ist wahr, francowzki: il est vrai), to je wérno, to so wě. Gar, tola, jara, přejara. Gar nicht, nihdy nie, žeňe nic. Durch, přeze wšo, přeze wšo překí.

Přilopk.

* Čejſla Uhlig ſ Wolkenſteina ſhubi 2.

februara weſzor na kompozicju ſ marienbergskeho hermanſka ſivoju mjeu, kotruj jemu ſylny wjeſit ſ hlowy čiſtin. Dokelž ju hnydom učamaka, poda ſo do ſwojego, njehdje 500 ſročej ſdaleho doma, jeho žona pak bes mjezy domoj hicj nočzysche, ale džesche ju pytačj; ale wona ſo pschi tym ſabkudzi a bu naſajtra ſmersnena na-makana. —

* Kamenske ſratovſke ſudniſtro je frucije pschifato, ſo młodji hólzy poſnizy wjazy ſ hromadami po wſach wokolo čzahacj a weſzor ſhromadnu worejſnu w forczmi mjezc nočzedža a ſo weſne hólzy k temu wabiež neſmedža, ſo bychu tute njeſkaji penes k worejſni date.

* We Hloſchině (Gloſſen) je 26. januara 31ſetny khlejnisk khjeſor w knežei palenypalečni k neboju. Won bu wot maſchin, kij ſtad rozmiajuje, ſa pelz dóhahneny a do neje nuts ſcehneny a tam tak raneny, ſo dyrbesche na ſchtovtym dnu wumrečj.

* W Lubiju wotraliſtu ſo 12. februara po połnju w 3 hodzinach Rychtarez démſke. Dokelž bieſtu ſe ſlomu ſtryte, dha bieſtu ſa jara krotki čiaſ do procha a poſela pschewobrocjene. Kaf je wohen wuſchol, neie ſnate.

* W Lubijſkeho ſuda bu 12. februara wjedy Trumpler ſ Lejna k 8 ſjetnemu zuchthauſej wotſudjeny, dokelž bie ſivoju žonu w Belgradji wo živenje pschinenſt.

* W Gutschitzu pola Dražđan wotpalischtnej ſo 10. februara dwje bróžni ſ njeſotrymi pođlanſkimi twarenemi. Wohen je jena 15jetna pieſtoncja ſaložila a ſu ju hízom do jaſtwa ſađili.

* W Groženi pola Zwikaua bijeſche 2. februara mlynſki Pähold lód ſ mlynſkich kotow, pschi tym ſo pak wobſuny a pod lód pschinđe, hdzej jeho čjelo hízce namakali neſju.

* W Dražđanach dízechu 12. februara weſzor w 11. hodzini tjo woſazy psches lód rjeti Lobja a ſmolichu prawu ſchęſejtu, tak ſo ſo pscheinbenaj, jedyn ſoprala pschinđe pak pod lód a neſju jeho hacj dotal namakali. — Tež w Döbelnu je ſo 11. februara 9jetny hólcež na lodi pscheinpank a ſwoje živenje w rježy Muidži ſhubik.

* W Držiſu ſwecjeſche 13. februara tamniſchi ſarař a budyski tachantski knes Ignaz Spanig ſwoj 50 ſjetny duchomniſki jubeliſki ſwediſen. Hízom džen predy čeſnichu wucejerjo a ſchulerjo jeho woſady k nemu, ſo bychu jemu ſbožje pschelti a naſajtra bu won pod ſwonienjom wſchitſich ſwonow ſwedjenſzy do wupyscheneje zyrkwe weđeny. Pschi woltariju powita jeho k. biskop Fortwerk ſ rjanej rycu, krónowashe jeho ſ roſmarin

nowej królu, poda jemu pastyński tis a wubjeli biskopstę pożehnowanie; po ejimž jubilar sam wośadu pożehnowa. Przedowanie dżerzesche dekan Lichtenf s ciesiechego Friedlanda a na to sjehowachu wulke Boże mszcie. Iako bje ho jubilar na faru wročzil, pschedopoda jemu t. biskop ryczeński lichiz albrechtiskego rjadu, wot krala jemu spożeczeni, a sbożopscejazy list budyskiej krajsej direkcji. Potom dostachu su t. fararej Spantigej wschelake sbożopscejaz, kaj tez wschelake dary, menujzy wot jeho wośady śljeborny woltarny kieluch, a wot t. biskopa a budyskiego tachanistwa

śljeborna khanla a taki talek t temu; wot ostriżskeho duchomistwa rjane mjszale, krańne swjasane a se śljeborom wupyschene; wot kloschtra Marienho Dola rjane mjeschniste drażenje; wot jeho predawsczeje pschedendorfskeje wośady woltarny bużak a se wschelakich drugich stronow wschelake spjewy a sbożopscejaz. Pschi hōszini, na kotrejż ho njezdje 40 hōsz i wobdżeli, bu jedyn, s wulkim spodobanjom pschijaty, spjew spjewany a wiecior poczeczichu knesa jubilara ostriższy mjeschcenijo s pschynym fałlowym ejahom.

Cyrkwinske powjesće.

Wērowani:

Michalska cyrkej: Handris Rowat s Khajowa, s Madlenu Kudzeliz s Cichoniz. — Kora August Leich, sahrodnik na Holzy, s Hanžu Heyniz s Matarez. — Jan Bohuwjer Gierth, wobydler w Budyschin, s Hanžu Brodziz s Hajniz. — Kora August Theodor Preusch, wobydler na Židowi, s Mariu Augusta Libschiz tam.

Podjanska cyrkej: Chrystof Bartuš, wobydler w Hrubelczech, s Hanu Chrystianu Schymankez s Komorowa vola Klutscha. — Jan Bohuwjer Wagner, sahrodnik w Dobruški, s Hanžu Krawez s Hrubelczech.

Krčeni:

Michalska cyrkej: Meta Hilžeta, Koralje Augusta Jeremiasa, rycerstvublerja nad Matarezami, dj. — Helena Augusta, Jana Ponicha, khjeźnika we Wulkim Welkow, dj. — Hana Maria, Hany Janaschez w Hornjowem nem. dj.

Podjanska cyrkej: Hana, Jakuba Libschiz, lublerja w Hornym Hunjowem, dj.

Zemrjeći:

Djen 10. februara: Jan Libuscha, wobydler w Cichonzech, 47 l. — 11. Jan Rycerz, wumenik w Lubochowem, 81 l. — 12. Madlena rodz. Knoch, Petra Schweczki, khjeźnika w Solonej Borschcej, mandjelska, 58 l. — 15. Hana Augusta, Augusta Bartuša, wobydlerja na Židowi, dj., 4 l.

Penežna placisna.

W Lipsku, 26. februara, 1 Louis'dor 5 fl. 14 nbl. — np.; 1 polnowažazy čerwony floty abo dukat 3 fl. 4 nbl. 8 np.; winske bankowki 97. — Spiritus w Barlini $7\frac{1}{2}$ fl.

Ejahi saffoschlesyjskeje železnicy
s budyskiego dwornischeja.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; pschedownju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiecior 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Dráždjan: rano 7 h. 37 m.; popołnju 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

N a w ē ſ t n i k.

Drewoma aukzia.

Psichodnu średu jako 3. mjerza budje so na wozyniskim, biełohóřskim a nehorniskim revjero 70 dołkich hromadow inwerdeje walcziny a 50 stejazzych lozow na pschedadowanie pschedawacj. Hromadusidzenie je we wozyniskim hōszenu.

Na Bjelej Horu, 34. februara 1858.

G. Wudowenz,
hajnif.

Na nowowesczańskim revjero budje so pónedzjelu 1. mjerza t. l., popołnja wot 9 hodzinow njezdje 90 kop brjesowych walcziskow sjaunje pod

wumjenenemi, na termii wossiemomnymi, na pschedadowanie pschedawacj. Pschedowanje sapocjne so vichi moſzi na schuſeju bes Bartom a Malej Suberniczy.

W Barcji, 19. februara 1858.
Hrabinske Lippske hajnisse ſarjadstwo.

Wiedemann.

Pschedowanje inwerdeje walcziny, w tutym ljeći na dubjanskim revjero spischcjaneje, sapocjne so po tary wutoru 2. mjerza.

W Barcji, 23. februara 1848.
Hrabinstwo Lippske hajnisse ſarjadstwo.

Wiedemann.

Barlinske wohēn sawjessjaze towarzstwo.

Salođene 1812.

Sakkadny kapital 2 milionai toleř.

Tuto najstarsche wohēnsawjessjaze towarzstwo bere sawjessenja psche wohnjowu ſchodu horje po niſtich, ale twerdych prāmijach, hdzej sawjessenji ſen je ničio doplatcjo wac̄i netreba. Wone ſaruna tež ſchodowanja, kij ſu ſo psches blifit ſtate, vyrnež won runje neſapalik, ale jenož roſiſhepiſ, a ſaplaciſ tež wobſchodjenja, kij ſu ſo pschi wurumowanju na wjezech ſtate.

Bodpiſany, kij ſe agenturu ſa Budyschin a wokolnoſz na ſo wſat, cheze čiſzenym ſſerbam sawjessenja pschi tutym towarzſtwi lubje rad najtunischo wobſtarac̄i, a herak ſkōdemu wſchlike pojazdane wukufowanja w taſtim naſtupanju darmo dawac̄i.

W Budyschin i.

J. G. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wohēn sawjessjazeho towarzſta.

Jeli ma njechtón Wernerow y nebeſke pueži abo tež ſnadž Riegerowu (to rjeſa wo-bej kniſh w ſerbskej ryči) na pschedan, tón chyžk to we wudawačni Serb. Nowinow wofiewic̄.

Khjeñuſta žiwnoſz cjo. 10 w Koſlowi bes Neſwac̄idlo a Rózantom ſ 9 körzami pola a Iuli je ſe ſwobodneſe rufi na pschedan. Wſcho dalsche može ſo pola wobſedjerja tam ſhonic̄.

Nowonatwarena zyhlowana khježa cjo. $5\frac{1}{4}$ w Hrodiſcheju, ſ rjanej ſwjetlej ſtuvi a ſe ſoloto-vej ſahrodu je ſe ſwobodneſe rufi na pschedan a može ſo wſcho dalsche pola wobſedjerja tam ſhonic̄.

Khježa cjo. 9 w Böſchizach ſ 5 körzami pola a ſ rjanej ſahrodu je ſe ſwobodneſe rufi na pschedan a može ſo wſcho dalsche pola wobſedjerja tam ſhonic̄.

Wučomnik pytanj.

Šsyn sprawnych a trochu ſamožnych ſtarſich, kli intry ſchulu wopuſcjeji a cheze pschedupſtvo wučimyč, može wučomniſke mjeſto pschedupſtvo doſtači psches wudawačnu Serb. Nowinow.

Wote mne djjelane
draždanske beutuſchki psche ſurjaze woka
poſtičuju tak lohki, kaž wjeſſe pomhaž ſrjeſt
a woſtronenuju tuteje tak bohoſneſe čwiliſe. W
Draždanska pschedawaj je jaudzelska hap-
tyka, w Budyschin i pak hrodiwska hap-
tyka.

G Werner.

Maschinke hoſdje we wſchjech wulkosjach je ſaſo doſtač a pschedawaj je tunjo w Budyschin i, na ſerbskej haſy, hdzej ſelene ſhtomiki psched khlam-
mowymi duremi ſteja.

J. G. F. Nieckſch.

Kaſowe ſymio woſebneſe dobroſzie je po maſtach, khanach a tež vo meniſtich djjelbach pola ſchoty w Komorovi vela Rakez k doſtačiu.

Moje ſnate dobre wopraſdijite
ſu che droždije,
kaž tež wſchlike pschi pečenju trjebne twory poru-
čjam ſkōdemu na najſepe a proſhu wo prawje
bohaty wopryt najpodwólniſcho.

J. G. F. Nieckſch.

Wſchitkim mojim pschedzelam a wiſolubowa-
rjam ſ tutym wosſewjuju, ſo ſym pôdla ſwojeho
wiſoweho pschedupſtwa tež

wino ſtuvi

ſaložit, hdzej moja hoſzio wino a ſymne ſiedije
doſtavac̄. Šklenza cjerweneho a bjeteho wina
khoſchtuje wot 2 nſl. do 10 nſl., bleſcha wina
8 nſl. hac̄ do 40 nſl. Tež ſu ſmotſja, kli ſe
wſh ſchindu, ſo bychu ſwojeho maleho mida
w jenej budyskej zyrkvi ſchjeſte dali, a ſo a ſwo-
jich ſobukmôtrow ſe ſchlenzu wina poſylnic̄
chedja, pschedzelne witani a namaleja pschi ſym-
nym cjaſu cjoſtu ſtuvi pola me.

W Budyschin i, na ſerbskej haſy, cjo. $10\frac{1}{2}24$.

J. G. F. Nieckſch.

Koizje ſo ſtajne ſupuju w domi pschedupſtva
J. G. F. Nieckſha w Budyschin i.

Zara rjany bjeti mi ed, woſebje k maſanju
na zaltu ſa poſtny a iutrovny cjaſ, je na psched-
awaj w Budyschin i na ſerbskej haſy, hdzej ſelene
ſhtomiki psched khlamami ſteja.

J. G. F. Nieckſch.

Uſchjekowz (Stockſich) ſuchi a wumoka-
ny, mórfka ryba, dorsch pomenovany, cjerſime,
ſuſhene a marinirowane jereje maſpoſtym cjaſu
wſchlednie na pschedan

W Budyschin i, na ſerbskej haſy cjo. $10\frac{1}{2}24$.

J. G. F. Nieckſch.

Czeszenym ſerbskim gmejnskim prjódſtejerjam a rychtarjam.

Ge wſchelatich stronow je ſo pſchitacne dołao, ſo by tola jara duchuje bylo, hdy bych u ſo pſchitacne a porucznoſje wyſchnosſie ſa ſerbskich gmejnſkich prjódſtejerow a rychtarow, kij wo to rodža, tež w Serbskich Nowinach wotcjiſciezaſte. Pſches to by ſo njeſtremužniſiž wele prožy a wobežnoſje ſalutowalo, kotaž jemu čitanje ujemſkich nowinow czini, ſo by jedyn tam pſchitacne a poruczenja uawedził.

Duž proſchu ja wſchitkich tych cjesznych ſerbskich gmejnſkich prjódſtejerow a rychtarow, kotrejž je na tym ležane, ſo bych ſo' wſchitke, ſa nich ſamych, kaž tež ſa ſerbske gmeiny wažne pſchitacne a poruczenja tež w Serbskich Nowinach wotcjiſciezaſte, woni chyli tak dobri bycz a to ſtere ljeve pak mi ſamemu, pak we wndawatui Serb. Nowinow ſwolniwie wosſewicz.

W Bułojni pola Barta, 20. febr. 1858.

Kubiza, gmejnski prjódſtejer.

Pſchepronjenje.

Podpiſana mjeſchjanſta rada dowola ſebi ſtutym kapitaliſtow, kij chyli tudomnej woſadji na jeſe kredit jako tajſej meňſhe abo wieſche kaſitalje ſi wuweđenju wſchelatich, wot wyſchnosſie pſchitwolnych twarbow pſchi a w tudomnej zyrkwi jako ruczne počęćonki počęciſi, pſchepronjenje a na to ſedzibnych ſcjinic, ſo bych u w tajſim nastupanju ſwoje poſteženja a wumjenenja dobrociwje najdljeho hač

do 1. hapeleje 1858

podpiſanemu mjeſchjanou abo knesej zyrkwinſtemu prjódſtejeru Wiedemannu abo neypoſrednje erteſte abo pižmne ſem ſi uawedzenju dali.

We Woportu, 24. februara 1858.

Mjeſchjanſka rada tam.
Wittig, mjeſchjanosta.

Khoſej punt po 4 uhl.,

kij je ſo na kóži, kotaž bje wobſkodžena, trochu pſchitarbit, ale hewaſ hiſteje zylje derje ſkodži, pſchedawa w Budyschinu na ſerbskej haſy, hdejž dwaj ſelenaj ſchomikaj pſched duremi ſtejetaj,

J. G. F. Viertsh.

Dwaježlowecze, derje djeržane želesne ſo ſak menowanymi nebeſkami a jene piſanske blido je ſa tuni penes na pſchedaň pola laſtara ſterzela na bohatej haſy čzo. 87/25.

Khwalobnje ſnaty a pſches ſwoje hojaze ſkuſowanje dopofaſany

Bróſſyrop

je ſaſo ſi doſtacju w hrodowskej haptiſy w Budyschinu.

Njemſke džiwadlo w Budyschinu.

Nedjelu, 28. februara: **Nubežnizy**. Šrudnohra w peciſich aktach wot Bedr. Schillera: — Hewaſ budje ſo wutoru, ſrednu a pjatki, 2., 3. a 5. mjerza hracj a wosſemi ſo wſhodalsche pſches wuwjeſtſki. Direkzia.

Druha komora je nowy, hontwu nastupaju, ſakon ſa dobry ſpoſnala.

Sſlub naju djiowki **Clary** ſ knesom ſarazrom **Berganom** w Wulſich ſdjarach dowolamoj ſebi ſi tutym ujpodwolniſho wosſewicj.

We Wojerezach, 19. februara 1858.

Pastor prim. a ſuperint. **Kubiza**
a mandjelska.

S tutym čižlom Serbskich Nowin wuda ſo druh i mjeſchjanu pſchidawf, ſ lacjanſkim pižmikami a w nowym pravopižu čižiſtejanu. Nedakzia.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawani Serb. Now. při
pohatych wrotach wotedač,
blaci so wot rynka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předpřata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 10.

6. in jereca.

Léto 1858.

Wopshijecje: Swětne podawki. — Ze Serbon: S Budyschini S Ridworja. S Kameneje pola
Ridworia. S Jeńkez — Dovis. — Gurniske dovis. — Brach, (Skočenje). — Bramanisus,
(Volracjowanje). — Pstilopt. — Hans Depla a Mots Tunka. — Zyrwiniske vovjesje.
Venejna placzina — Cjahi satſoschleynskie želſnizy ic. — Rawiesckni —

Swětne podawki.

Sakſka. Druha komora je sakeň, po ko-
trymž ma so hošnwa predawšim wobšedjerjam
sažo dacj, ale pak tež na požadanie gmeinow
po dawškej jenoszi s 10 np. wotwiaſací, psche-
cjiwo 12 hlošam sa dobry spoſnata. Bes tymi,
kotij pschečjiwo tutemu ſalonju hlošowachu, bje-
ſche tež ſapostanz f. Fahnauer; pschetož won
čajyše, so by pschi tym wostalo, ſaz njetko
je. — Druha komora je tež ſalon pichiala,
kotryž poſtoji, ſchto ma so w ljeći 1858 do
krajneje ſawjeſenſteje ſažy dacj; menuiž na
zyte ljeťo wot sta 112 np., f čemuž hiſcheje
w Hornych Lužicach wjesty pschidark f wotpła-
czenju stareho dolha pschidze. — Tak meno-
wana ſtemplowa papera je njetko w Budyschini
pola f. Heymann, kopijž na hlownej dawſkej
bjerſowni (Hauptsteueramt) s napschęcia hlownej
ſražje (Hauptwache) f dostacju. — Vrijenja
komora je nowy poſtſki ſalon wuradžowata.

Prusky. Krajny ſejm w Barlini budže
naikkere hiſcheje hacj psches jutry tracj, doſelj
maja so wſchelake ſalonje, kotrež ministerſtwo
halle w nowiſkim čaſu priodſpoli, wuradjo-
wacj. Bes nimi je tež ſalon, po kotrymž čze
ministerſtwo pschiswolenje ſejma f požejonzy 7
millionow toleř f wutwareniu želeſnizow mječj,
ſiz na rusſe meſy wedu. — Kral pónđe w
naliſcju naikkere do Franzowskeje abo Italskeje
a budje jeho teho dla pryz pruski dale ſaſtu-
powacj.

Rakuſh. Khejzor je evangelskemu ſchul-
ſtemu wustawej w Oberschützeni we Wuherskej
na djeſacj ljet ljetnu podperu wot 500 ſchje-
ſnakow ſpoječit a pensionatru wudowow evan-
gelskich duchomnych 1000 ſchjeſnakow darit.

Franzowska. W Parisu mjeſeſche ſo
25. a 26. februara ſud nad Italskimi, kij
biechu ſa khejzorom a khjejzorku ſ granatami me-
tali a psches to 8 člowesow a njeſichto koni
morili. Orſini, Rudio a Pierri buchu ſ ſmerci
wotkudjeni, Gomez pak ſ čajazjewenskemu jaſtu.

Jendjelska. Nowe ministerſtwo je njetko
volne a je ſwoju ſlužbu nastupilo. Wone wob-
ſteji ſ teje ſtrony, ſiz ſo toryſtſka menuje a
wyschi minister je wjesty Derby. — S Indije
ſu powesje pschischte, ſo drje tam Jendjelčenjo
wſchudžom dobywaja, ale ſo je revoluzja tež
hiſcheje pschezo mózna. — Pschi dobycju chine-
ſkeſkoho wulkeho mjeſta Kantona ſu Jend-
jelčenjo a Franzowſojo jenož njehdje 20 muži
ſhubili. Chinesyſki gubernator Ich a potom
tamniſchi general buſchtaj wot Jendjelčanow
ſajataj. Najwažniſche ſrudi mjeſta ſu wot nich
wobſadžene a woni ſu jeneho wýhokoho chinesy-
ſkeſkoho mandarina poſtaſili, ſo by woni naležnoſzie
wýſhnoſzie w Kantoni ſastat. Wobydleris ſu
ſo ſažo wſchly do mjeſta wrózili a hladaja
tam ſwojeje dotalneje žiwnoſzie.

Ruſowſka. Khejzor je ſažo njeſotrych
Poſlakov, do Sibirijske poſtaſanych, wobhnajit, a
ſ nowa je ſ ſemjanſtwo pecjoč guberniorow khe-

żorej wosjewito, so čze swojich podbanow s leibeigenstwa puszczej.

Turkowśka. W Herzegowini třeselsjenjo hiszceje pschezo s Turkami wojuja a pak su čzi pak tamni sbici.

Ze Serbow.

S Budyschina. Na tudomnym ſudniſkim hamciſi je psched królik f. cand. jur. Benno ſ Döring, predy na ſudniſtwi w Wósporku, jako protokollant do ſastojnſta ſastupil. Knes ſ Döring budje ſſerbam čim bôle witany a wujitny, dokelž je tež herbſteje ryczie mózny a ſo ſe ſſerbami w herbſtej ryczi doryczejci wuſtoji. — Boh dat, ſo by ſo jemu bes nami derje lubilo a won prawje dohlo w ſſerbach wostal!

S Budyschina. Do muſeja macijsyh herbſteje je radworſti f. wuczej Krat ſſiehowaze peſnejſi daril: 1 hellat wot lieta 1779 (ſaffſi); 1 tajſi w. l. 1805 (ſaffſi); 1 w. l. 1728 (?); 1 w. l. 1819 (pruſſi); 1 w. l. 1827 (württembergſi); 1 starý hellat; 1 w. l. 1855 (frankfurſi); 1 w. l. 1847 (furheſenſi); 1 w. l. 1821 (pruſſi); 1 ſchirihellat (württembergſi), 1 w. l. 1813 (ſaffſi), 1 w. l. 1820 (pruſſi); 1 w. l. 1824 (pruſſi), 1 w. l. 1822 (württembergſi). — Wſchizy lubi ſſerbia ſo wutrobiuje proſcha, ſo čzyli, hdyž jim ſnadž hellat ſ lieta abo kraja, tudy nepomenowanego, do ruky pschedindje, tak dobrí byc̄ a jón do macijszneho muſeja daric̄. Wſchak ma won jako penes mało placitostzie, w hromadnych ſſierlach, kaž w muſeju, dōſtané pak wulſu wažnosz.

S Radworja. Wot tudomneho f. pscheſkupza Metzki buſhtaj dwaj ſliebornai nowaj peneyſlaj ſ lieta 1732 a 1744 ſ duhomniſkim woponom do macijszneho muſeja darenaſ, teho runja tež wot tudomneho hrabinskeho ſſiehowiſa f. Roberta Rodiga jedyn franzowſki penes.

S Kameneje pola Radworja. San-
dženu nedželu popolnju mjeſachmy ſ naſzych
woſnow spodživny napoblad; menujzy na dróſy
do Mjerlowa weſeſche ſo wós (Churejta), ſiž

bje ſo ſapaliſt, tak ſo kur a plomo ſ ſeho ſab-
neho džiela won ſtuſaſche, — a čzi, ſiž nutſka
ſedžachu, nebiechu ničjo wo tym phtnyli. Halle,
hdyž njeſotſi ſ naſcheye wſy ſ wosej pschibježa-
chu a na nich wotachu, dohlađachu ſo woni a
wulſakachu ſ wosa, tola pak ſo jim hžom drafta
palesche. Aholowy bjechu ſo ſtoro wſchitkim
mene bôle wopalite a wſche tež jenemu
woſebny a drohi kožuch. Iako bje ſpomnena
pomož pschediſtia, buchu hnydom konje wupſche-
hnene, a wós, kotrehož ſadni džiel bje nimalje
wſchón ſpaleny, roſtořaný. Š bliſteho Mjer-
lowa pschineskehu bory ſobu a tak bu wohē
poduſcheny. Tola je ſo, iako bjechu palaze
ſydkta na tak menowanu Mroſezku, Lutobęzan
kneſel' ſluſhazu ſmetal, tam trawa ſapalika, ſo ſo
truch, njehdje 50 prutow wulſi, čiſzje wupali. Šo
wós je ſo najſkere wot wulſoweho hornyla,
kotryž mjeſachu na wosu ſa nohiwohrewanje
ſobu ſapaliſt. Ludiſio pak, kotrychž je to potre-
chilo, ſu pec̄a ſ wojerowskeho wokreſa byli.

S Jenkez. Tudomny ſchuſejowych bjeſka
f. Schreiter ſwiecjeſche 1. mjerza ſwój 50ljetny
jubeſli ſluſhny ſwedjen a dosta pschi tutej
ſkładnoſti wot krala Jana ſliebornu, ſ ſaſluž-
bnemu rjadej ſluſhazu medailu. Hemak dōſta
won tež wſchelake ſbožopſcheſja a pieſne dary
ſe wſchelalich ſtronow.

D opis y.

Z Prahi, 2. měrca. Tež lietufche poſtniy
ſu ſo do morja wjecznosſje ſhubile a na ſich
mjeſto je čiſti poſt ſtupit; womeſte ſu tež
synki radoſaje, ſiž hiszceje psched królik na pra-
ſſich ſubjach ſ rejſam wabjachu, a mjeſto nich
kneja njeſto ſrudne zune ſhierluſhje. Tola kaž
w naſchich ſſerbach wele ſrudnych nebuđe, ſo
ſu harowaze poſtniy ſſončene, tak tež my Pra-
ženjo ſo nad tym ſrudzic̄ žaneje winy nenama-
kamy. So bych jim pak tola dopomenečko
poſkic̄il, pschispominam hiszceje, ſo je lietufa tudy
čiſto wſchelalich rejſwanskich ſabawenjow tóſchto
meňſche bylo, dyžli ſandžene lieto. Wſho do
hromadu wotdžerja ſo menujzy w poſleniſkich
peſzich nedželach psched čiſtim poſtom 385 ſjaw-

nych a swobodnych balow. Wyshe dworskeho bala pola khiezora Ferdinanda, nieskorzych w najstawniszych semjaniszych domach a dweju wot „czieskeje besady,” wusnameni so s gubernoszju hofsi a s krafnoszju wupyscheneho sala bal tudomnych studentow prawa; — tola sa 2000 schjehnakow, siz so na njon wažichu, može hebi jedyn tež hizom nieschto jadacj. — W dzenisnischich winskich nowinach (Wiener Zeitung) so jara khwalobne na swedzen spominasche, ktryž bjechu wondanjo w Ramenej dla sahnacja leib-eigenstwa mjeni, kaž bje so to w Serb. Now. powedalo.

H.

rynciki a rynki, ktrymž so kustarske možy pschi-piwachu a tajku kustarsku móz pola teho, kij tajku rynku abo ryncku wobbedzesche, na wschelsake waſchnje wopokasachu. Pola žonskich stut-kowachu pecja woſebje tak, so swoju kustarsku móz na mužow stožowachu, ktrychž psches pschishlinož a lubož na so czechnicu, jich wjasachu a kaž w putach iatych djerzachu. Tak poweda so wot mandjelskeje khiezora Kortle wulſeho, so mjeſeſche tuta khiezorka tajku kustarsku ryncku, kij jeho tak móznie k nej czechniche a wjasasche, so ju wón woputcheinj nemóžesche, has! Samo po ſmetci, dokelž mjeſeſche tu ryncku abo perſchcjen pod jaſyfom ſhowany, ju wopuſcheinj nöchzesche, ale ju tež jako cijeklo pschedzo pschi hebi wo jſtvi ſhowasche. Na to wsa pecja jedyn biſkop tu ryncku won, a njetk pschisau Kortla wulſi to cijeklo pohrebacj, wižasche pak njeſko s runej možu na tamnym biſkopu. Tu-ton cijenj pak njetko tu ryncku do jeneho jefora pschi mjesji Nacheni, a wot tam pschinđe pecja ta wulſa lubož tuteho khiezora k titemu mjestu. Ale tež moraliske možy so tutym kustarskim rynckam pschizipiwachu, dokelž pecja ruku teho, na ſotrej bjechu, hdyz chyſche nieschto ſte wobenicj, hromadu ſczechnicu a ſacjinichu. — Po jenej orientaliskej bajzy wobbedzesche tež židovski kral Salomon tajki kustarski perſchcjen, kij jemu pecja niz jenož pschitomne a ſandjene, ale tež pschichodne wjezy wieschcerejzy wotewri; s jeho pomožu ſčini hebi wón wſchitlich duchow ſlužomnych, s ktrychž rucnej pomožu wón pecja be wscheje prózy tamny ſlawny paſlaſt kraloweje ſe Sabu a wſchitke druhe twarby, wopomniſti a t. d. ſaloži a natvari, s ktrymž je ſwoj kraj pschekraſnik. S nim ſyglowajo, ſajohnowa wón wſcho potajne, n. psch. duchow, kaž chyſche mjeſci, hermetiſzy a nerowſjasomnie. Taſko daliſche tajki rynki pomenuje nam poweſz tamnych hydom, kij bje pecja wjesty Apollonius ſ Tyany wot jeneho indiſkeho kustaria doſtat; psches ne wón pecja jako ſtoljetny ſchledjiwz zylje ſabo womlodži. Tajki perſchcjen bjeſche tež pecja tón, ktryž wjesty Gyges, naſpredy paſtyr, poſdžiſko kral w Lydiſkej, wobbedzesche. — So ſhano maja so tež naſče perſchcjenje, ryncki

Sudniſke dopisy.

Wot wostreſneho ſuda w Budyschinje buchu wutera 16. februara wjesty Hermann ſ Wehrs-dorſa dla kolligirowania (to je: ſbieranja vich-nosckow) do cijeskeje lotterije do 4mjeſacznego arbeitshausa a 25 tol. pengejne ſchitraſy ſakudjeny; wjesty Weickert ſe Sohlanda a jeho pschirodna djomka, wjesty Chrysta Schmidte z nepozivowſzjow dla, prijenschi do 8 a poſleniſcha do 3mjeſacznego jaſtwa a ſchtwórk 18. februara wjesty Bedrich August Wilhelm ſ Drejdan, kij bje psched krótkim cjaſom nieskore cjaſniki pola cjaſnitaria Jurscha w Małym Weſlowi krany, do 2 ljet a 7mjeſacznego arbeitshausa ſakudjeni. — Tež dosta 18. februara Hana Chrystiana ſwudowena Wehderka ſ Cybaua paduchſta dla, kořež bje w Gružnarež ſlamach w Budyschin ſpytata, 1 ljeto arbeitshausa pschifudzene.

Skóńczone ſpominamy, ſo bu tež wutoru 2. mjerza wjesty Kortla Hermann ſ Wolbramož dla ſpytaneho wotehnacja ſiwoſteho ptoda do 8, a Jan Löhchaua pomenowany Raba, paduchſta dla do 7mjeſacznego arbeitshausa ſakudjeny.

Praciſje.

(Skónčenje.)

Shtož w tutym naſtupanju wsemý, je tole: W ſtarých ſtarſtich cjaſach noschachu pola nieskorych ludow žony a žonske na rukach a na nohach medžowe

a rynki, kij pola naš, husto jenož jako vychu, sknenje a knezny, mandjelske a mandjelsky na ruskach a na vorstach noschu, w swoim nastaniu wot tamnych pecza fustajskich rynkow wotwedoracj; so znano jim ta sama myśl, kajż su hortach spomnichmy, podlegi a swoje wutożenie we tamnej wutroby wjaszej mozy dostanu: to nesda so nam tak s wjeri nepodobne bycz. — Rjetelisť wuleżerjo praglow su teho dla mjenili, so moja so w praglach tamine fustajskie rynckie starvch czašow saho namaczj (— Kaf so tola czašu pichemienju! Schtož predy medzowa ryncka wjasache, to dyrbti drie niett husto tež poprjanz, s hermanej datv, ljevicz! —) Sašo druziv motweduja meno „prazlie“ wot „preciuncula“ (pacjerki, male abo krótkie modlitwy) a to teho dla, dokej buchu wot prienich fischeljijskich popow abo duchomnich w póstnym czašu dziećjom jako darz sa naukunene modlitwy abo pacjerje dawane. Tseczji widja we nich wotsnamijo fischiza, kij je s koleškom wobdaty; a schtwórczi saho praja, so prazlie w swojej formi dwie s modlitwi stylnejsi ruzi wotsnamenuja a s tym pokaiuju, kaj ma so schto modlicz. Ma pośledku su tu peczi, kij mjenja, so ma so „prazl“ motwedoracj wot „preciolum“ (też: „preciolum“), to rieka: mytko, male myto, dokej w prienich czašach fischeljijsztwa popio abo duchomni tutto peczwo (kajž nietko poprjanzy) sa naukunene modlitwy a pacjerje na dzieczi, hdvž je, wošebie na wšach pscheħtyschowachu, mudżelachu a jako male myto a dar dawachu. Tuto poślene wulożenie, kij jenož w słowi wot tamnego horneho rōsno bje, niz yak we wieży a jeje nastaku, sda so nam najlepsze bjez. w.

splashu. Haj, tutych prijodkivishanych sluzbow je tak wele, so so liczicj nehodja. A to je wo prawdzie wjerno, schtoj sich knihi wo liczbi tutych sluzbow same praja, menujaj, so je teho, schtoj prijodkivisaja, tak wele, taj hwojesdow na nebesach ubo piesta vichy morju.

Najipodziwniejsze w nastupanju teho je to, so tež najniższe kasty s wulcej pilnozijn na dołpelenje swojich psychistuschnoziow dżerża a woszoba, kij so s wyschei kastu na mandżeske waschnie smietcha, je wot nich runie tak szapeni, kaj ſu woni wot wyskich fastow szapeni. Tuto lejz yak moſebje w jich wuciži wo pokucji a wo pucjowanju dusichow (Seelenwanderung). Po tej samej wuciži so, so so loždy, kotryž psychistuschnoſje ſwojese niſteje kasty śwjetnie dopelni a so czjsty loždeje druheje kasty ſdżerji, po ſwojej ſmercji ſaſo narodji, ale to w psychodnej wyschei kasti. Tak woni tež ſa to dżerża, so ſu so duskie parſhonow s wyskich fastow wſchilke predy wjazy króč pschemienite a ſemrele, a so je tež jich boh Bramę ſam tute kasty wſtje pschenic̄ mjet. Tak woni tež we tym, so ſu wot drugich fastow szapeni, wolu ſwojego najwyscheho boha spóſnawaja a ſo temu wólneje podczisknu.

Přichispomněj tež dýrbju, so je to jyko meno
jich najvyscheho boha w jich knihach žžehowaze,
menujž Bramanaspati, t. j. knes modlenja,
tež Purohita, t. j. mještnik bohow. Wo-
nim ho tam poweda, so won psches swoju
wschehomoz mróczsje rostwiekije, hrimot a plodny
deshez saele, a tež teho steho ducha pschewine,
hdyž chze ion nebesse wody wteriwyh sadziewacj.

Bramanismus.

(Pokračovanie.)

My spomnichmy h̄jzom na to, so su Indi-
sy do schyriach wordzjelenijow abo fastow džie-
leni. Kézda fasta ma po wuczbi jich najwyszeho
boha, tñz Brama rieka, frucje prijdkiépane,
tak ma jiesz, pitj, lejecj, spacj, so hetowacj,
postrowecj, kupaecj, jiesdjcici, vorodjecj a t. d. A
to wschito je faso rosdzjelene po starobi u

Přílopk.

S Barscheja w Delnych Lusizach. Hoszen-
zar Schneider s Beutscha bjeſe ſo 26. maleho
róſka rano w 5 hodzinach ſi woſom na pucj na
naſch hermanek vodal; won menujy ſylnie ſi wo-
ſami wiſowaſche. Ale njehdze pot hodziny wote
wſy ſu jeho ruběžnizh nadpanyli a jemu žily
ſady ſchije a na rukomaj pſcherjesali. Iako bjechu
jeho potom po jenym praſjenju wo 800 tl., po
druhim pak wo 1500 tl. wurubili, ſu jeho morwe
cijeto pod wós powiſnyli, jón potom wobrocili,

tak so je kēn njehdje wokoło 6 hodžinow sašo do rwy pschischtol.— Chts ie hōzenzačka Schneiderka se swojimi sedmimi djeczimi myśliła, hdź je swojego, na tajte żatobne waschnie morenego mandjelskeho wuhladata, to so se stewartami wusprajcie nehdzi.

* W Kemnižu pola Bernardziz wudvri 21. februara do mscie wohēn w Pittigez domstich a pschewobroci tute, kai tež pschischtachazu bróžen, a twarenja Wagnerz polburskego luka do procha a popela.

* Djeń 15. mjerza smiesemys kietro wulke facjmiejsce stenja. Wone sawocne so w 12 hodžinach 22 minutach a w 1 hodžini 48 minutach budżet wone najwetsche a budżet nim.ile zyle stonzo cjemne.

* Prussi prinz Bedrich Wylem dostane su swoje hospodařstwo 92,000 tl. mot pruského kraja a jeho mardjelska, prynzešyna Viktoria, daň s 275,000 tl. kapitala, kotrež je jej mardjelski kraj pschiswolit a po reje ſmerci jeje djeczom pschipane. Hensel dostane wena s Zendjelskej ljetnje 50,000 tl. a jeli wona swudowi, dha budżet jej pruski kraj ljetnje 30,000 tl. wudowského wusta-jenja daracj.

* Neweszinski tkanz prynzešyny Viktorije bjesde 4 lohejje kolo wokoło wulki a ist lohejje wysoki. Won bje menuzy w formi iormateho hrodu pečejny.

* W Drajdjanach su sedmjo rjeſnizy, pola kotrejž rjeſnistro naſljepe dž, saňdžene leto 680 wotow a 9260 menšcheho skotu farſefali.

* W Drajdjanach je banquier Duckwiz swoje njehdje 200,000 tl. wulke ſamvoženje kubobi wosłasat.

* W Reichenbrandži bu 19. februara brodutruh t Kauffenstein morwy we toju namakany. Wen bje menuzy wečor ſahé khachlie ſaňuny a so potow mot ſamentowuhloweho dywa ſabušyl.

* W Konstantinopli a w ſuſodnej malej Afii maja hibcie pscheho nemějne wulke ſnejhi. A dokež tam nichton na taj'u ſomu pchihotowany neje, dha urkeje t m wele ludzi na ſaýmnenje. Tež je wele tawſynt howjadow a wozow ſonę wſalo, dokež tam ludzio žanych hródzow nimaja a so ſa ſymu ſe Janei pižu neſtaraja.

* Mot pruskich paperjanych penes s ljeta 1851 je ſa 321,741 tl. wonka wostalo, kotrež ſo mot nikoho ſamjenite nejšu.

Hans Depla. Kak dha ſy poſnizy psche-
cinit, Mots?

Mots Tunka. Rejwak nejšym.

Hans Depla. Ja tež niz, ale w jeneſ
weszy, hdzej biechu reje, ſym rejam pschiladawat.
Mots Tunka. Kak dha tam rejwachu?

Hans Depla. Pschezo duschnje dosz, kaj tež to binak byc neměšeche, dokež mjejachu tam rejmantscheho mischtra.

Mots Tunka. Dha drje wón swoju wjeźderie wobstarasche.

Hans Depla. Na to so je newusteu, ale tak wele hym tola widit, so mješeche klobuk s perow a so jemu herzy pschezo piwo a žygary dawachu.

Mots Tunka. Nô, dha su najstere jara s nim spokojom byli?

Hans Depla. Wschelko, mój welko! Hm, hm!

Cyrkwienske powjesće.

Kréeni:

Michalska cyrkej: Jan Ernst, Jana Ernsta Petzki, wobydlerja na Židowi, ū. — Krola August, Krola Augusta Böhmy, murerja w Hornej Kini, ū.

Zemrjeći:

Djen 18. februara: Madlena, nebo Jurja Wulsta, khejnika w Mierzezech, sawošt. dž., 70 l. 10 m. — 19. Michał Wenzel, poħoneč na Židowi, 53 l. — 20. Jan Bohurjer Mierach, wobydlet na Židowi, 40 l. — Hana rodj Brühl, M. Frenzla, sa-hrodnika we Wulkim Weltowi, mandjelska, 62 l. —

21. Hanja, nebo Michala Propsta, khejnika w Djiegnitzach, sawošt. dž., 37 l. — 24. Jan Bohumil Miercijns, wobydlet vod hrodom, 40 l.

W drajdžanskej khejnici grylwi budje nedželu sa rođenj herbita Božja služba sa ewangeliskich Šerbow a smjeje k. farat Imisch s Wołinka vrjedowanje a k. farat Wsazka s Budyschinia spovednu ryež.

Penežna placisna.

W Lipsku, 4. mjerza, 1 Louisd'or 5 tl. 14 nsl. — np.; 1 počnawajacy čterwenny stórg abo dukat 3 tl. 4 nsl. 8 np.; wienske bankowki 97. — Spiritus w Varlini 7 1/4 tl.

Gzabi sakſoschlesynskeje železnizy s budyskeho dwornischa.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; všechno 11 h. 40 m.; popolnju 6 h. 22 m.; wieżor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; všechno 12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

N a w ē s t n i k.

Dobrowolna subhastazia.

Po nameci herbow neboheje Han y swudoweneje Schmidelski rodj. Schubertez w Hucjini ma so k jeje sawostajeniu kluščaza khejja se sabrodu sol. 60 hucjinianskich gruntskich a hypothekskich knigi a čjo. 44/55 katastra tam, ktoraj je bes poħladanja na wobcejnoszje, na nej wotpocjowaje, wot wežnych grychtow na 290 tl. tartrowana,

djen 22. mjerza 1858

dobrowolne na tudomnym hamci pschedawacj.

Ra kupenje smyšleni so teho dla pschedroschuja, so bychu so na spomnenym dniu dopolnja w 10 hodzinach na tudomnym hamci nutes-namakali, so samoinoszie placenia wudopasali, swoje kadijena scinili a dalsche wotčakali. Subhastaziske wumjenenja su k subhastaziskemu patentej, w kheji hrodu Ortenburga, kaj tež w rychtarjowym wobydlenju w Hucjini wupojśnemu, pschiwdate.

Djen 26. februara 1858.

Kralowski śudniški hamt w Budyschinii.

Hartenstein. Dracha.

Dremowa aukzia.

Pondjelu 15. mjerza t. I. dopolnja wot 10 hodjinow budja so na kamentowoleschnistim revjeru, poldra hodjinu wot Wosporka a poldra hodjinu wot Misseje hiscjeje wikhite spuszczone kuchne palne drewa jako

khoinowe schcjepiane drewo,
penkowe schcjepiane drewo,
penkowe drewo,
walciki w kopach

na pschedzadzwanje sa hotove penely pschedawacj.

Hromadzienjenje na Dubrawi w drewnischem.

W Hornych Brusach, 27. februara 1858.

J. Fischer.

Khvalobnje snaty a psches swoje hojaze skutkowanje dopokasany

brōftshrop

je saho k dostaciu w hrodowstej haptzych w Budyschinii.

Sandjeny wdyjen je so jena, swonka čjorno-kofmata rukaja na pucju s Kluksha do Psihivcijz shubila a chyžt ju namakat we wudawatni Serb. Now. sa pschisprawne myto wotedacj.

Prewowa aukzia.

Psichodnju wutoru jako 9. mjerza budze so na droždžiskim renjemu pschi rjezy a w Staršawi 190 kop krótkich a dołkich twerdych walczkow na pschedawane je pschedawacj.

Sapocjatku aukzije budze dopolnia we 8 hodzinach pschi rjezy.

W Droždžiju, 2. mjerza 1858.

Schneider.

Na khudobne towarzstwa.

Dzielowe składy
na dwori w Małym Budyschinu,
na dwori w Rodezach,
na fari w Huczini,
na fari w Barczi,
na schuli w Minakali.

fu tež ljetka s dzielom k pschedzenju wobstarane a pschedawa so tam wot 1. mjerza bjetlik kamenja sa 16 nſl.

Direktorium khudobnych towarzstw.

Kind, pschedyda. Náda, sekretar.

Wuzjomnik pytany.

Esyn sprawnych a trochu samojnych starszych, tij jutry schulu wopusczej a chze pschedupstwo wuknyc, može wuzemiske mjesto pschipokasane dostatcji psches wudawańju Serb. Nowinow.

Pschedrošenje.

Podpisana mjeshečjanska rada dowola ſebi s tutym kapitalistow, tij chyli tudomnej woſadji na jeje kredit jako taſtej menſche abo wetsche kapitalje k wuvedzenju wſchelakich, wot wyschnosje psichwolonych iwarbow pschi a w tudomnej zyrkiwi jako tucjne poſeſonki poſeſicj, pschedroſy a na to ſezbnych ſcincjach, so bychu w taſkim nastupanju swoje poſticijenja a wumjenenja dobrociwje najdljeho hacj

do 1. haperleje 1858

podpihanemu mjeshečjanosji abo knesej zyrkiwi ſtemu priódſtejerej Wiedemannej abo nepoſrjednie ertnje abo piſnje hem k nawedzenju dali.

We Wóspórk, 24. februara 1858.

Mjeshečjanska rada tam.

Wittig, mjeshečjanosja.

Kalove symjo woſebneje dobroſe je po maſtach, ſhanach a tež po menſchich dijelbach pola Scholty w Komorowi pola Rakez k doſtacju.

Maschinske hoſdzie we wſchich wulkosjach je ſaho doſtak a pschedawa je tunjo w Budyschinu, na ſerbſkej haſy, hdzej ſelene ſchomikli psched khlaſowymi duremi ſteja.

J. G. F. Nieckſch.

Khofej punt po 4 nſl.

tij je so na ſodji, kotraž bje wobſchlođena, trochu pschebarbil, ale hewak hisheče zylie derje ſlodji, pschedawa w Budyschinu na ſerbſkej haſy, hdzej dwaj ſelenaj ſchomikaj psched duremi ſtejaj,

J. G. F. Nieckſch.

Moje ſnate dobre wopravdžite

ſ u c h e D r o ž d ċ i e ,

kaž tež wſchitke pschi pecjenju trjebne twory porucjam ſoždemu na najljepe a proſchu wo prawje bohaty woppt najpodwolniſcho.

J. G. F. Nieckſch.

Wſchitkim mojim pschedzelam a winolubowařjam ſi tutym woſſewuju, ſo ſym pódla ſwojego winoweho pschedupſtwa tež

w i n o w u ſ t w u

ſalojik, hdzej móža hoſzio wino a ſymne ſledje deſtaſacj. Schlenza czerweneho a bjeteho wina koſchtuje wot 2 nſl. do 10 nſl., bleſcha wina 8 nſl. hacj do 40 nſl. Tež ſu ſmotſia, tij ſe wſow pschindu, ſo bychu ſwojego maleho mótku w jenej budyskej zyrkiwi ſchecjicj dali, a ſo a ſwojich ſobukunótow se ſchlenzu wina poſylnicj chedja, pschedupſtwe mitani a namafija pschi ſymnym cjaku cjoſtu ſtwu pola me.

W Budyschinu, na ſerbſkej haſy, cjo. 10/224.

J. G. F. Nieckſch.

Koſzje ſo ſtajnje kupuja w domi pschedupza J. G. F. Nieckſcha w Budyschinu.

Tara rjany bijely mjeđ, woſebje k maſanju na zaltu ſa poſtny a jutrowny cjak, je na pschedau w Budyschinu na ſerbſkej haſy, hdzej ſelene ſchomikli psched khlamami ſteja.

J. G. F. Nieckſch.

Uſchjefow (Stockſich) ſuchi a wumokaſny, mórska ryba, dorsch pomenowany, cjerſwe, ſuſchene a marinirowane jereje mawpoſtnym cjaku wſchednjie na pschedau

W Budyschinu, na ſerbſkej haſy cjo. 10/224.

J. G. F. Nieckſch.

Barlinske woheni sawjessjaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Gakladny kapital 2 millionaj tolej.

Toto najstarsche woheniawjazige towarzstwo berte sawieszenja psche wehnuoru schkodu horje po nissich, ale twerdych pramisach, hd ej sawieszeny zensje nicio do vplacjowacz netreba. Wone sarnina tej schodowanja, kli su so psches blif stale, byrnjej wen tunje nesapalit, ale jenož rostishepit, a sawlaci tej wobichodjenja, kli su so pschi wurumowanju na rjezech state.

Podpisany, kli je agenturu sa Budyschin a wokolnoj na so wjal, chec cjezenym Eserbam sawieszenja pschi tujim towarzstwi lubje rad najtunischo wobstarac a herak kozdemu wschitke pojedane wukasowanja w tajsim nastupanju darmo dawac.

W Budyschini.

J. G. Smoler, wudawař Serb. Nov.,
agent barlinskeho woheniawjazeho towarzstwa.

Dr. Whithowa modjicza sa woczi

wot T. Ehrhardtia w Altenfeldji w Thüringsskej, s wjazymi privilegiami woskolsch mer-
kom pocieszena, wokolnije so be wschitki dotalnimi woczi hojskimi kredzami vides swoje
sbozonne skuskanje wstydjendje jako nojshodnischa a najlepscha modjicza w tajsim nastupanju, a
može so jako doyošaný hojazz a pošvlnjazz kredz a joso

wjesta pomoz sa ludzi na woczomaj blednich

koždemu poruczečej. Wona hojz wjezie a rucie a be wschitkach schodnych szewtom, wehbjse pschi
sahorenju, szépnenju, kubocji, kylowanju a bježenju woczow, kaj tež vidi klabesji po djelmi a
placi blesčka s wukasowanjom jenož 10 nsl. a dječka ju jenož wopravdilu Traugott Ehr-
hardt w Altenfeldji w Thüringsskej. — Etak da Budyschin je w brodowikej haptih.

Drewowa aukzia.

Esredu jako 12 mjerza, dovolnja w 10 ho-
djinach, budje so na bed rischanskim revieru
pola Lasa njehože 400 penkovskeho a twarskeho
drewa na pschedawjanje pschedawacj.

W Ströji, 3: mjerza 1858.

Kaiser, hoſenjar.

Bjely bróšlyrop

kli je so we welestotnych padach pschi wobježnjem
laſheli jara položaji wopokafat, pschedawam w
schlenčanych buschtwiczkach do 4 nsl. a beru derje
djeržane prošne buschtwicisci koždu po 5 np. sašo.

W Budyschini, na herbstej haſy, hdjež dwaj
selenaj palmovaj schtomaj psched dumem stejtaj.

A. G. F. Niedeſch.

Čisti hłodowy hrup
psche ſakorenem kashel a' psche dybawosz hym
na pschedan deſtat a je ton ſamy psches wopiskma
a nawijsitki jako wubernje ponhazy poruczeny.
Tibjertlifka boutella placi 15 nsl.

W Budyschini, na herbstej haſy, hdjež dwaj
selenaj palmovaj schtomaj psched dumem stejtaj.

J. G. F. Niedeſch.

Nefoſti hólzy je wžy moja tunjo ſredj a wo-
bydlenje doſtacj na jerowej haſy cjo. 276 po 2
ſchdomaj.

Nekotore tawsynth brunizowych pozow leža na
pschedan pola Chrystofa Gruhla w Dalizach.
Wšcho dalsiche je ſhonicj pola naſekhomarja Röttiga
w Nowaſez brunizowych podſopfach w Schwacjach.

**Luisa Damej,
Jan Bohuwier Młeczinę,
Hubenaj.
Twerdijnsa Königstein a Semicy 24. febr.
1858.**

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje plaćacbu.

K o r e.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	np.		
Widzenja	5	5	—	4	20	—	5	—	—
Roſta	3	2	5	2	27	5	3	—	—
Decjmen	2	27	5	2	20	—	2	25	—
Wewž	2	10	—	2	—	—	2	5	—
Gréch	5	12	5	—	—	—	5	7	5
Wola	3	25	—	—	—	—	3	20	—
Njepif	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabiy	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejduska	4	15	—	—	—	—	4	10	—
Đermy	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kara butry	—	17	—	—	—	—	—	16	—
Koya ſlomy	5	20	—	—	—	—	5	10	—
Det. syna	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz: 2107 hórfow.									

Číše Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěžki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
pohatych wrotach wotedać,
blaci so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlétne předplata pola
wudawańja 6 nsl. a na kral,
pôsob 7 $\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 11.

13. měrca.

Léto 1858.

Wopshijecje: Wossienenie ic. — Wukas. — Swjetne podawki. — Je Serbow: S Budyschino. S Lubija. S Neštarow. S Blohastiz. S wołoszczanskieje woſhadu. S Wyhokeje. V Banz. — Bra-
manismus. (Pokraczowanje). — Pschilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Zyrwinste powieszje.
— Penejna placzisna. — Czahi salstochleszynskeje jelesnizy ic. — Nawjeſchtin.

W o s j e w e n j e.

na wschitkich fararjow budyskeje krajskeje direkzije, w kotrychž woſhadach Sserbjo protestantskeho wusnacza pschebywaſa, ſerbske Bože ſlužby w Draždjanach nastupazý.

Dokelž je kralowske ministerstwo kultusa a ſtarneho wuczenstwa dowolilo, ſo bychu ſo, ſo
w ſandjenych lietach, tak tež pſichodnie hacž na dalsze poſtolenie k leviſhemu protestantskym Sserbow
w Draždjanach a wokolnoži w wulfie minohofzi živych, ſ czjazami Bože ſlužby w ſerbskej ryci miele,
dha budje ſo w bjehu tuteho lieta a to nedželu Ľatare 14. mjerza

5. nedželu po ſwiatel trojizi, 4. julija,
18. nedželu po ſwiatel trojizi, 3. oktobra a
2. nedželu adventa, 5. dezembra

w tſchijnej zyrkwi w Draždjanach dopolniu wot 11 psches ſeneho ſerbskeho duchomneho a ſpiewarja
ſ Hornych Luiži Boža ſlužba w ſerbskej ryci, hmydom ſe ſwezenjom Božeho wotkaſania woſdzerzecj.

Fararjo tuđomneje krajskeje direkzije, w kotrychž woſhadach Sserbjo protestantskeho wusnacza psche-
bywaſa, poſtawaja teho dla ſ tutym poruczoſt, tutto bližiju nedželu po wukhadji tehole wukasa ſ Eljeki
pſchipowedacj a tež nedželu do ſójdeho horkach ſpomneneho ſemjchenja woſpetowacj.

W Budyschini, 1. mjerza 1858.

Kralowska krajska direkzia.

ſ Weust.

ſ Tümpeling.

W u f a ſ .

Bo najwyššim wukasu wot 14. dezembra 1857, dawki a dawana ja na lieto 1858 nastupazym,
ſu ſo ſo bjezaze lieto gruntske dawki kaž tež remeſne a parſchonſke dawci w tej samej mjeri, kaž je ſo
to psches ſakon wot 16. augusta 1855 ſa lieto 1857 ſtało, ſ pſchidawkom wupiſale.

Dokelž je ſo pak na ſejmi, njeſko ſhromadjenym, dla ſpodbnych wusnaczkow mineneje finan-
ſkeje periody ſa runje ſapocžatu periodu polne wotſtronenie dotalneho pſchidawka k gruntskim, kaž tež k
remenim a parſchonſkim dawskam možne ſtało, ale ſo tola w in khwilu pſchewyjeci nehodži, hacž k
dawſtym termijam, na kotrychž by ſo po ſpomnenym najwyššim wukasu prienjokročne ſbjehanje ſobu
wupiſaneho pſchidawka ſtacj mjele, kraju budget k wukonenu hatowž budje, dha ſo, ſo bychu ſo dawki
nebrake, kotrež mjele ſo ſnaty poſdijſho naſpet dawacj, ſ najwyššim pſchidawkom ſ tutym ſzjehowaze
poſtawi.

§. 1. Šbjehanje pſchidawka, w najwyššim wukasu wot 14. dezembra 1857 §. 2. a 3.
k gruntskim dawskam po jenym nowym penesu ſa kždu dawſtu ſenož pſchi druhej lietuskej
dawſtej termii (1. meje).

a t remehnym a parshonstlim dawkom po volkstnym wunošku poryadneho dawka pschi przenesť setu-
schej dawkskej termii (15. haperleje) wupišaneho, budje hacj na dalsiche wuwoškajene, a maja ho teho dla na spominenych termijach jako po-
riadny dawk

dwa nowas venesaj wot kogđe dawkskeje senoszle gruntskich dawkow, a
volkstny wunošek remehnich a parshonstlich dawkow
sbjeħacj.

§. 2.

Gewak na pak w nastupanju wukrajniskow sa pschiswolene „gewerbesteuerschein“ abo w nastupansu remehnho dawka po saħlužbnych dnjach placjomneho, pschi postajenjach w §. 4. spomineneho najwyszeho wukasa hacj na dalsche wostacj.

Bo tmy maja ho wschitzy, kothihj to nastupa, složowacj.
W Drądzjanach, 26. februara 1858.

Ministerstwo finauzow.

Behr.

Zenker.

Śwētne podawki.

Saksa. Wot $4\frac{1}{2}$ prozentstich salstich dołžnych listow je ho wot 1. hacj do 9. mjerza hiżom psches 10 millionow tolet s 4prozentstimi samjenilo, tak so ich hiszheje sa 4 miliony nesamjenenych wostane. — Kral je prynza Jurja, kij bje hacj dotal oberstleutnant pola gardyjiesnych, sa obersta jiesnych pomenowat. Prynz Jurij chze ho na pucj podacj, so by lkjezora Napoleona a potom portugalski kralowst dom wopytał, hdjez ho hnadz s tamischez rjanej prynzešunu klubu, kaj chzedja njekolre nowiny wedżecj. — Kral je po zlym kraju tak menownych smjerzo w (Friedensrichter) pomenowat; schio pak smjeja woni cjinicj, to pschichodnje rofestajimy. Sa smjerza je pak pomenowany a) we wokresu rafeczanskeho śudnistwa: k. komornik s Rabenau nad Rakezami a k. dr. Herrmann nad Wutočjizami; b) we wokresu schierachowskeho śudnistwa: k. wychi hajnik Clemens w Krostawie a a k. gmejnski prijordstejer Heergut w Korsymju; c) we wokresu biskopskeho śudnistwa: k. baron Oppen-Huldenberg nad Zaleñu, k. tubler Herrmann w Spytzach, k. Wünscha nad Delnymi Borchowami; d) we wokresu lameniskeho śudnistwa: k. hrabja Stollberg nad Brunej, k. Serra nad Delnym Gersdorffom, k. Jacobi nad Radrožnej Hrabowlu; e) we wokresu budyskeho śudnistwa: k. baron Ulzermann nad Lutobżom; k. Kind nad Matym Budyschinkom, k. Ochner-nal nad Djeħorezami, k. s Zenker nad Pomo-

rezami; f) we wokresu wósporskeho śudnistwa: k. s Magnus nad Droždijom, k. najeñk Barth w Roħażiżach; g) we wokresu lubijskeho śudnistwa: k. Schmalz nad Hloščinu, k. baron Gutschmid nad Wulkej Ħswonju, k. s Rex-Thielau nad Nadezami.

Prusy. Mandjelska prynza Bedricha Korlje je 28. februara prynzešunu porodžita. — Po nowiszych powieszach pschisjedje ruska swudowena lkjezorka, kotaż je fotra pruskeho krala, do Barlina, tak borsy hacj ho wedro wocżepli. — Na wobej komori bjeħu w posleñsčim časju petizijsi pschischle, so bychu ho pschestupniżi saħo biċċi smjeli. Alle wschitse tajse petizijsi bučbu wotpelasane a minister prawdy mjenetche, so je wón zlyje pschecjivo, wosibbeje dokoż hu ho pożinkt w kraju polipscile; schioż jedyn s teho widži, so je njeiko wele mjestow w zužthausach prósnych.

Rakušy. Kħejżor je swojemu poġlanzej w Konstantinopli, baronej Prokſcej, porucjist, so by wón tam k lkjezemu božniſtich a herzowin-ſtich lkheszjjanow skutkował a to na to waschnje, so turkowskemu sultanej sjaawnje prajji, tak hurenje ho spominenym lkheszjjanam dje a kaf jidh Turkojo na wsche waschnje drjeja a cżwilu ja a so teho dla żadyn džiġi neje, hdjż postanu a s brónju w ruži sa swoje živjenje a samōženie wojowarz pōċienu.

Francowſka. S mesta Chalons'a pi-haja: Weċjor 6. mjerza wokolo 9 hodzinow pschicjere njeħdje 40 muſtich, kij jenu wójniſtu straż nadpanychu a jej broni wſaċu. Potom

czechnechu pod wołanjom: „Sława republiki! Republika w Paryżu! Republika wchudżom! Mieściżenjo i brónjam!” na jelesnizu. Ale inspektor dwórnischesa shromadzi swojich ludzi a wotekna sbježkarjow. Duż poda so ta czerwona mość, kij psches rjelu Saonu wedże, so bychu jón wobhadzili a tak wojskam pucz s kaserny saraczili. Talo pak so wojsagi pschiblizowachu, czerwone wcho a 15 sbježkarjow bu sajatych.— Wotkudzieni italszy sbježkarjo su appellirowali a duż budze so s ich skóńcznym wusudzenjom hiszceje niefotre dny dlicz.

Nu so w ſka. Khiezor je wuberk postajil, kij ma należnoscie, wotwiaſowaniſe leibeigenſwa nustupaze, swjero wobstaracj. Won ſham je so ſa pschedźdu tutego wuberka ſejnili.

Turkow ſka. S Kotara pišaja, so mjeſachu Čjornohorzy a Turkosj nedaloko turkowſteje twerdzisny Lebandrije nieskaſtu bitwu, pschi korejz Čjornohorzy łodz s 30 Turkami dobuchu. Pečz Turkow ſkoči do wody a tym drugim Čjornohorzy (Montenegrinarjo) hłowy wotrubachu. Beni mjeſachu ſhami 7 mormych a 14 ranenych.— W Herzogowini je wulsi ſnieh napadat a ſadziewa tak derje ſcheižianam kaj Turkam wojwanje; tola ſtawaja so s čoſkami male bitwiczli.

Ze Serbow.

S Budyschina. Psches tudomneho priyatneho expedienta Korlu Hübela su ſebi ſzehowazy Sserbja, kotsz w swoim čaſzu w kralowſkim jaſſlim wójsku pod khorhojem ſhieżora Napoleona I. ſobu wojsowachu, ſwiatohelensku medaillu jako wopomnjenje na ſwoju tehdomniſku wójnſtu ſlužbu wobstaracj dali: 1) Garba s Budyschina, 2) Zwiesel s Budyschina, 3) Künzel s Budyschina, 4) Bük s Budyschina, 5) Woch ſe Židowa, 6) Libscha ſe Židowa, 7) Scholta ſ Budyschina, 8) Schlenkar ſ Budyschina, 9) Gswodank ſ Budyschina, 10) Hojbjan ſe Židowa, 11) Lehmann (Wiczas) ſ Budyschina, 12) Pjetesch ſe Židowa, 13) Handrik ſ Haſtlowa, 14) Hennig ſ Budyschina, 15) Koprij ſe Židowa, 16) Förſtar ſe Židowa, 17) Šoba ſ Ratared, 18) Kschijank ſe Židowi

19) Todel ſe Saryęza, 20) Schiman ſ Trebenz, 21) Schrama I. ſ Radworja, 22) Schrama II. ſ Radworja, 23) Petschka ſ Radworja, 24) Rajk ſ Budyschina, 25) Schütz ſ Delneje Hörl, 26) Pech ſ Budyschina, 27) Müller ſ Wulſeho Pschiesorenja, 28) Illig ſ Brzesynki, 29) Dejka ſ Czelchowa, 30) Jermis ſ Hrubecz, 31) Mjerezin ſ Luska, 32) Lehmann (Wiczas) ſ Weleczina, 33) Bjar ſ Wultich Debęz, 34) Hatař ſ Czelchowa, 35) Schjēžnik ſ Lichanja, 36) Wiazka ſ Kluksha, 37) Marr ſ Hodzija, 38) Petrik ſ Tatijotja, 39) Petschka ſ Budyschina, 40) Krafka ſ Brzesynki, 41) Wenzel ſ Djiegnitz, 42) Krat ſ Bohowa, 43) Hensel ſ Kacjiz, 44) Hafer ſ Kacjiz, 45) Falka ſ Bulojny, 46) Čech ſ Rodez a 47) Ludwig ſ Korsymja, 48) Michael Neda ſ Roswodez.

Šamaj ſtaj ſebi ſpomnenu medaillu wobstaratay Sserboj, 49) Wehla a 50) Halka ſ Budyschina.

S Budyschina. Po ſhwabonje wobstatym maturitatnym pruhowanju ſzehowazy doſtali gymnaſtaſtojo tudomne wulku ſchulu wopuſcie, so bychu univerſitu wobczahnyli: k. Franz Adolf Jung a ſ Bernadzij, studuje prawo a filozofiu; k. Korla Bedrich Robert Imisch (Sserb) ſ Bohowa, studuje duchownſtwu; k. Oswald Höpner ſ Cibana, studuje lekarſtwu; k. Handrik Jenko (Sserb) ſ Radſti, studuje duchownſtwu.

S Budyschina. Džen 8. mjerza mjeſachmy idy tak ſatraichny wjetr, so bje strach, po haſach ſhodziej, dokejz wſchudze zphlie delje ſjetachu. Woſebje bu tječha pjetrowſteje zptwje a wſchelakich domow na ſnutkomnej a ſwonkomnej lawſtej haſy wobſchłodzena. Po-wjetr bje ſ prochom tak napelneny, so wſchon brunojoſty wonhlaſashe a ſo jedyn ſ ſhwilemi ljudom 30 kročel daloko widzescze.

Sandženu ſredu je wulsi mjeſchęzanski wuberk ſ 29 hloſam i pscheczjivo 9 hloſam wobſankuſt, so ma ſo bortsy ſ temu pschihot cžinicj, ſo by ſo mjeſto ſ gasom poſvijeczilo.

S Lubija, 9. mjerza. Džen 18. februara mjeſeſche wosykuwar Lehmann ſe Sta-

rolubja na naszym dwórniščezu to nesbožje, kęs dwie lowryj pschinči, kiz jeho tak smecjescie, so wón, hacj runje so wschitka lękarſka pomoſta, 25. t. m. wumre. Wón sawostaj ſamoſruhu wudowu a 5 syrotow.

Hijom psched ſchyrjomi ljetami, hdejz bu w ſteklizach wudowa Chlerka we ſwojim doſmi ſkönigowana, pschinčje wjesty Hummel f Belſta teho dla do ſudniſkeho pſcheyptanja. Tola tehdym nemōzachu ničjo na neho pschinčej a wón bu ſatio puſczeny. Po tym frany wón we Barcji na hermanku a pschinčje teho dla do Waldheimſkeho zuchthaufa. Dokelz pak ſu ho horka ſpommeneho neſtutta dla njeiko nowe podložki namykale, dha ſu jeho 24. t. m. f Waldheima f nowemu pſcheyptanju ſaſo do naſich ſudniſkich bjeritalnjow poſtali. Wón je menujzy njehdz pola teje pomenowaneje w wudowy ſluſit.

Wczera popołnju ſbjehny ſo pola naſ tajſki wichor ſe hnjehom, ſo ſo ludjom ſyſkač poſcijnasche. Mróczjelje nebia mjeſachu džirny pak móvre, pak načerweny napohlad. S tjeſchow padachu walczli, zhljje a poneſekli. We horach a khójnach ſo tóſte ſchtomu ſamachu, tak ſo bu tu a tam wele ſchſdy načineneje. Tola woſolo weczora ſo, džak budz Bohu, wichor ſmjerowa. — Pſchichodne pſhowje dny budże ſo tudy, kaž rjeka, wulka wuczeńſke ſkomadjiſna wotdżerzecj.

S Neſnarow. Wónbanjo hotowasche tu-domny bur J. Nutnicjanski ſwojemu syniemu Handrijej a jeho čeſnej neweszi kwas. Pola tak menowanego ſchenlowania dari ſimaj wón njeſchtio, ſhtož ſnadž hisheče mało nanow ſwojim džiećjom ſticjicj možesche, menujzy dwa i rjanai ſljebo naſi ſeluchaj, kiz bie ſebi wón jako dobry konie na ſkothladu warbowat. Taſ ſeluchaj buſchtaj potem bórſy f dobrym winom napelnenaj a Nutnicjanszeſ ſwojbi mózna ſlawa wunesena, po čimž ſo po wobſemoj bo-komaſ blida prijeni krocj ſi neju wot kwaſtarjow piſeſche. Nech ſo wschak f Bożej pomozu f čeſni herbſkeho konieſtwa a ſkotuplaſhowanja na herbſkich kwaſach młodym mandjelſtim prawje wele taſkich kraſnych darow doſtane!!

Djiwadlo w Budyschi. Nedjelu: Gröd Greifenſtein. Póndjelu: Rejwanje ſtarwneje lendjelſkeje rejwarki Miſy Lydiye Thompson wot drurylanſkeho theatra w Londoni.

S woſlincjanſkeje woſady. Po tym ſo je knes rycerſkubler Schmidt nad Skaskowom na ſwojih ležomnoſziach ſa bru-nizu pytał a woprawdzie podkopki ſaložiſ, je ſo tež we Wyſokej pola zyhelniceſ ſa brunizu rylo a to niz pod armo. Maſſepe pak po nje-ziſkim ſhonenju je Czijoſowa f brunizu zohno-wana. Tam je Jurij Nowotniſ na ſwojej kuzy kraſnu a bohatu brunizu namatał. — Ljedy bu tuta poweſz roſneſena, dha je Woje-rowcjan twarſti miſhir Vamž najwetschi džiel wſchitlič pastwiſhcejow a holje f tym wumjene-njom ſiebi wotſtupicj dat, ſo wobſedjerjo ležom-noſzijow, f kotrejž ſo bruniza wudobudže, ſa-fonſki džiel dobytka dóſtanu. Tež ie ſebi poſt-miſhir f Lorenz f Wojerej njeſotre cíjbowſte ležomnoſje ſupit f ſaloženju brunizowych pod-kopów. So pak naſcha kraſina, kotrejž wulke holje ſu pſches nedžichowſtu ſeleſolijernju a pſches ſchleńčerni we Piſanym Doli a we Nedžichowei khjetro wele drewa wotbyte, pſches te brunizowe podkopki tune tepenje ſmjeſe, ſa to many woſe-bje ſtaſtowſtemu kneszej Schmidtej ſo džakowacj, kiz je tu ludjom wocij wotewrit na to bohaftwo, kotrej je ſow f nitkej ſemju pſchityte.

S Wyſokej. Peč a dwazety djen ma-leho róžka wuſny tudy po dothim a cjeſkim bje-djenju, ſwojeho wobhnadzenja wjesty, f Jan Nek, kandidat předarſtwa a wuczeń we Wyſokej. W Prastowſti narodzony bjeſhe budysſi gymnasij a poſdžiſcho universiteci w Hali a Lipſcu wopytał. Po khwalobnje wobſtatym pruhowanju pſchinčje m novembri 1836 ſa wu-cjerja do Dreczina a w dezembri 1838 tu ſ nam do Wyſokeje. Wón po ſebi ſawostaj ſyna a dwie džowzy. Dheo wopomnecjie wotſan w zohnowanju!

S Vanez. Sañdženu póndjelu popołnju djen 8. mjerza mjeſachmy tudy pola naſi jara wulki wict, kotrejž tak móznie ſakhadjeſche, ſo wulke kruči ſlomjanych a zyhlowanych tſiechow ſwotky, w ſuſobnych wſach ſchtomu roſtama,

a naszemu knesej rycerzublerej dr. Hermannu
jenu bróžen, halle psched njeotrymi ljetami pred
velom nowu natwarenu, powali a wschiſto do
čista ročlama.

Każ styschimy, dha je wjetr tež we kusy
pečja jenu bróžen nawrócił. M.

Bramanismus.

(Pokračowanje.)

Ja dowolam hebi, wucežbu wo jich bohu
Brami, kaž so ta ſama w jich ſwiatych kni-
hach abo wedach namaka, ſobudželicj. Wona
tam taſte rjeka: „Ja hym tón kral a wobſedju
wschiſte ſubla a wjedomnosje; ja hym tón prjeni,
kij dyrbj ejeſzeny bycž. Psches bohow, kotisj
pode mnu ſteja, hym wſchudžom pschitomny a
pschekhadžam wsche ſtwarenia. Ja hym ſpočatſ
wscheho bycža. Kaž wjetr pscheduwam ja wschiſtu
ſemju. Ja hym wysche nebeš a ſpody ſemje.“
Tele wucežby tenje kliniča, ale wonie buchu psches
pschiwierski a druhe pohanſke wuſtajenja ejiſje
poduſtene, tak so ho ſa naſch čaſ w jich na-
boženſtwu ſledom wiaz wuſtiedžicj hōdža.

Wo ſtwareniu ſwjeta wucža wedy*): „Njeħdy
nebie ničjo, ani ſwjet, ani powjett. Hōdžedha
bjechu wsche wjezz? Hōdże bježu wody a porjett
ſalhowane? Ššmrcj nebie, tež niz neſimernosj.
Djen a nōz ho nerodžielujeschtaj. Ale Tat
(jena bojska móz) bje živa, tola nedyħasche.
Gzma wobdawajſe ſemju a wody so nerod-
žielachu. Tatowe byczie bjeſche w proſnej
ejiſnoszi a ſwjet bu psches jeho móz ſtwareny.“
Tuton Tat, kotryž je pređy wscheho ſwjeta
był, bu wot najstarskich wedywukadowarjow.
Atma (ſwjetowa duscha), tež Pradžapati
(ſtwaricjel), Purunha (duch), menowany. A
dokelž buchu tele mena wschiſte na jich naj-
wyscheho boha poczehnene, dha bu Bramu jako
najwyšchi bōh a knes wot nich ſpoſnaty a
pschiſatý.

Spodžiwe je, so ho tele wucežby wo Bohu
a wo ſtwareniu ſwjeta we wjeſtym naſtupanju
temu runaja, ſtož je Moſaſ ſapišał, a ſda

* To je: wiedomnosje, wucežby.

so, so ſu tež pohanjo tamnych krajow hōzom
ſtarý ſakon jidow ſnali.

To widžimy tež dale, hdyž te druhe ſlawy,
we wedach napisane, wobhladam; pschetoz tam
je prawene, so je člowiske ſipenje eježa, a to
teho dla, so ſu prjeni člowecko ſhriſechili.
Semja, kij bje pređy rjana kaž paradiſ, je
njetko dok hubenſtawa a hylſow.

Dale tam rjeka: „Jenož Brama može tuton
hriſechay lud wumoz a ſbójny ſejnicj. Wot
neho wſcho wróč a po jeho woli dyrbj ſo
duscha ſaſo w nowej ſchataknoszi narodzicj.

Dwójzy narodzieni (dwijaſ)* rjekaja
člowecko jich tſioch wysich kastow.

So byču prawje doſpolni psched ſwojim
bohom namakani byli, pschesydi ſo jich wele
dylje ſamych de puſzinow, ſo byču tam ſwjetej
a jeho hriſechnym weſelam wucežli. Psches
to naſtachu bes nimi tak menowanu puſtinu,
kotryž tež woſebje bes kſheszjanami prjenich
ljeſtovitom namakam.

Najwyšchi ſthodženſ ſbójnosje je po budaji-
ſtej wjeri wumōženje duschte wot naroda a
ſmrcjje. Menujzy to je tak mjenene: Koždy,
kij je ſo dwaj abo wjazy króć narodžit a ſaſo
wumrek, bes tym pak doſkonjane ſiwenje wedk,
ſo wscheho ſwjetneho wotrek a Bramu ſa
ſwojego jeniskeho boha mjeſ, tón netreba ſo,
hdyž ſaſo wumre, dale wiaz narodzicj. Wón
bydli potom do wscheje wjeſtym ſola Bramy.

Ale kaž je pola naſ ſtary ſakon jenož pod-
ložk noweho, tak maja tež budajſtojo ſwoj
nowy ſakon. Bud a (budh-wobſwjetleny) je
jich staru bramanſtu wjeru pschewobrocil a
doſkonjal a duž ſo woni, kaž hym hōzom horſa
ſpomnił, njetko bud a jiſtojo menuja.

*) Šerbiſſi: dwaj, dwójzy.

Zutrowny lubiſſki hermann ſmjeje ſo

22. mjerza
a budyſki pak 27. mjerza t. I.

Zutſje doſpolnja budje w budyskej michałſkej
gryfwi k. diaconus Trautmann a popołnju k.
vicepreſtař Wanak předowacj.

* W Stollbergu wotpaliſtej ſo 26. februara dwie kheji a tceja dyrbesche ſo podtorhacj, ſo by ſo wohen ſastajit.

* W Kemnitzu pola Lubija ſtej ſo nebzlu tydjenja ſaſo dwie živnosti wotpaliſtej. Woheň je naſkere ſalojeny. ■

Hans Depla. Ale to nech mi tola njechtón praſi, ſchto je dufna wjeſ.

Mots Tunka. Nô ſwinjaja pecen.

Hans Depla. Dži wſchal!

Mots Tunka. Abo ſtlenja wina.

Hans Depla. Hinak, hinak!

Mots Tunka. Ale, ja cje proſchu, ſchto dha ty mjeniſh?

Hans Depla. Hlaj, to je dufna wjeſ, hdyž móže jedyn ſe žonu rejwanſteho miſtrra rejwacj, pschetož tehdý maſch reje darmo a byrnje zylíciu noz̄ rejwat.

Mots Tunka. Hm, hm!

Cyrkwinske powjesće.

Křčení:

Michalska cyrkaj: Jan August, Jana Petricha, wobydleria na Židowî, ſ. — Kora Gustav, Haný Marje Schwoſkej ſ rodhroda, ſ.

Podjanska cyrkaj: Hana Augusta, Michala Pittki, wobydleria w Hrubelcziach, dž. — Jan Kora Verdrich, Jana Kora Verdricha Mierschmidta, wobydleria na Židowî, ſ. — Maria Madlena, Jakuba Miercijuska, wobydleria w Dobrujchi, dž. —

Zemrjetaj:

Djen 26. februara: Hana, rodj. Nachlizek, nebo Ejera Dejki, wolleńska w Bjelczezach, ſawostajena nudiowa w Hornej Kini, 84 l. — 1. mjerza, Jan Kschijank, wobydleſ na Židowî, 55 l.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 11. mjerza, 1 Louisdor 5 fl. 14 npl. — np.; 1 wołnowajazv čerweny ſlowy abo dukat 3 fl. 4 npl. 8 np.; winske bankowki 98. — Spiritus w Barlini $7\frac{1}{2}$ fl.

Ekahi ſaffkoſchlesyjskeje želeſniſh ſ budyskeho dworniſchę.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; počipolnju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiecior 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dovołnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 41 m.; w nozy 2 hodj. 42 min.

Nawěštnik.

Mój narodny dzień 19. mierza.

Po schiesz dniach, lubi braſio! ſaſo
Ja ſwecju ſwoj bjeń naroda!
Ei bjej, dha bjej, o luby czajo,
Ta ſmercy mi neje ſtraſchnima,
Rad du, hdyž Boh me ſawota.

Mje ſnadj ſchęje tuto ljetu budje
Lóz Boji wotſal ſawotacj,
O duż obzu tola pschezo wſchudje
Na moju ſmrecę ſo hotowacj
Kaf bđe ſo tam mi dobro ſdacj.

s Domjeranjom, Boh me tola
Ženje ſabycj nebudje,
Ja du, hacj moj pucj tam pola
Wotewrenoh' rowa je.
O ja nieboju ſo rowa,
Cijelo, hdyž tej ſehniſe,
Zive hdyž hloſ Boji wola,
Junu ſaſo ſi neho dje
Zylje fraſne, neſmetne.

Dobrowolna ſubhaſtazia.

Bo namecji herbów neboheje Hanu ſwudowneſie Schmiedek i rođ. Schubertez w Hucini ma ſo k ieje ſaiostajenſtu ſluschaſa k hejza ſe ſahrodu ſol. 60 hucinjanskich gruntskich a hypothefſtich ſnih a cjo. $\frac{4}{5}$ ſataſtra tam, ſotraſ je bes poſladanja na wobcejnoſje, na nej wotpočowaze, wot weſnych grychtow na 290 tl. tarirowana,

dzień 22. mierza 1858

dobrowolne na tudomnym hamci pschedawacj.

Na kupenie ſmykleni ſo teho dla pschedawacj, ſo bychu ſo na ſpomnenym dniu dopolnia w 10 hodzinach na tudomnym hamci nitsnamakali, ſo ſamōznoſje placjenja wudopojali, ſwoje ſadzenja ſciniili a dalsze wotęzakali. Subhaſtazijſke wumienjenja ſu k ſubhaſtazijſkemu patentei, w kheji hrodu Ortenburga, kaj tez w rycktarowym wobydlenju w Hucini wupoſneñemu, pschedawacj.

Dien 26. februara 1858.

Kralowſki ſudniſki hamt w Budyschinii.
Hartenstein. Drach.

Dziwočanske herbſte ev. luth. miſioniske toratſto ſmjeje juſſe 14. mierza popołnju w 2 hodzinomaj ſhromadzijnu.

Pjetr Mtonk, piſmawedjeć.

Drewowa aukzia.

Pondzelu' 15. mierza t. l. dopolnia wot 10 hodzinow budja ſo na kamentowoleschniſkim reſeru, poldra hodziny wot Wesporka a poldra hodziny wot Niſkeje hiſcieje wſchilke ſpuszczone ſuchne palne drewa jaſo

höjnowe ſchęjepjane drewo,
- penkowe ſchęjepjane drewo,
- penkowe drewo,
- walęſki w kopach

na pschedawacj ſa hotowe peney ſchedawacj.

Hromoduſendjenje na Dubravi w drewniſcieju.

W Hornych Brusach, 27. februara 1858.

J. Fischer.

Kaſchcowy magazin

tudomneſie wſchęſteje jednoty porucja cięſzonym Sserbam miesta Budyschini a wokoloſje ſwei ſtad kaſchcow wſchilkich družinow po tunich, ale twerdych placjſnach

poła krawſteho miſchtra Geſknera na hrodowſkej haſy.

Rhofej punt po 4 uſl.,

ſii je ſo na ſobi, ſotraſ bje wobſchodzona, trochu pschedarbit, ale hewak hiſcieje zilie derje ſlodzi, pschedawa w Budyschini na herbſtej haſy, hdyž dwaſ ſelenaj ſchomikaj psched duremi ſtejetaj,

J. G. F. Nieckſch.

Koſzje ſo ſtajne kupuja w domi pschedupza J. G. F. Nieckſcha w Budyschini.

Moje ſnate dobre woprawdžite

ſu che droždzie,

kaž tez wſchilke pschi pecjenju trjebne twory poruczam ſoſdemu na najſtepe a proſchu wo prawje bohaty wopyt najpodwótniſcho.

J. G. F. Nieckſch.

Niekotri hólzy ſe wſhy moja tunjo ſiedz a wobydlenje doſtacj na jerjowej haſy cjo. 276 po 2 ſthodomaj.

Pola Jurja Hermanna w Ssernjanach ſu rjane holsje wſchilkich družinow po tunej placjſni na pschedan.

Jedyn kón (ſuchs ſ pleſu), 8 ljet starý a ſubožny, ſteji w Konezach (Ganič Christina) cjo. $\frac{5}{6}$ na pschedan.

Germania,

Žielenje sawieszajze alkizjisskie towarzystwo w Scherzerzini.

Krajnoścne potwierdzenie psches kabinetu ordu wot 26. januara 1857.

Dospoluje sapiżany sakładny kapital 3 milliony tlr. pr. four.

Germania, kotaž pod wyskim statowym wobledżbowanjom stesi, ejini sa tune a twerde prāmije bes deplacjowania

wschitke wujednanja wo sawieszeniach kapitaliow a rentow
sa pad śmerczje, kaž tež sa pad žielenja a pschežielenja pod
uajspodobnischimi w umjenenemi.

Wózbieńscie Germania sawieszenja kapitaliow na pad śmerczje sa strovych
a khorych, k poljevichkej familije pschi śmerczji sejverja, k sapłacjenju doha ic. — Sawieszenja
kapitaliow sa pad žielenja, k postajenju wjenow, studowanskich a wojskowe fastupowazych penes,
kaž tež fastarania na stare dny ic. — Sawieszenja hnydom sapocząznych abo wotstoczeńych cijelnych
rentow (renstow) sa tracieje jencho abo dweju sjenocjeneju žielenjow. — Sawieszenja po hreb-
nych penes hacj do 100 tl. pr. four.

Dzieci i fastaraze kažy Germanie dawaja najlepschi frjed, psches placenie malych
pschinostkow dżecjom sa ejaš ich sapoczązje hamostatnoszje pschihodny kapital do przedka wobstaracj.

K wobstaranju wschitkich sawieszeniow pola Germanie, k darmotnemu dawanju prospek-
tom a k wemolwienju na wsche nūsne praschenja poruczeja so:

M. M. Blaudeka, agent w Budyšini. **G. Ginzl**, agent w Schjerachowu.
G. A. Mörba, agent we Wesporku. Skotolekar **Hępa**, agent w Potečnicy.

Robert Rowland, generalny agent w Lubiju.

Drewowa aukzia.

Na schiżenčanskim rejsjeru pola Rakez w
taf menowanej Hüssini budże so wutoru 24.
mjerza t. l. njezdje 150 sylnych khójnowych
deskowych flozow a średu 25. mjerza wulka
dzielba khéjnowej powostankowej walcziny po
loshach sa hotowe penesh na pschešadzwanje psche-
dawacj. — Aukzia sapoczne so 24. a 25. mjerza
dopolnia w 9 hodzinach.

Schneider, hajnik.

Na rów
nebo knesa **Jana Macka**, kandidata przedarstwa
a wucjerja we Wysce, samet 25. febr. 1858.

Tak dha sy świetej wuschot
A psches śmercz k Bohu dōšhot,
Ty świetnej wucjerjo!
Boh knes tón je eje wotak,
Je tweju duschu showat,
Ty wbohi kschija noscherjo!
Ach, tak bje samtociżene
A k kschijom wobżehnene
Eji nebjo žielenjal
Ehy husto frudnie płaſak,
Na wujasnenje ejsak,
Dój — showatku eje do rowa.

Tak sy ty wuczil śwjeru
A schejepil prawu mjeru
Do twojich dżecjatkow!
Ehy do nich luboſz ptodzik
A k Jesuſeje wodzit
Na pastrow Bozhich jehnatzow.

Śswjet tón pak je eje rudiſt,
Je wutrobu eji frudzik
Na waschnie wschelake,
Śmercz kschij je eji precj wsaka
A wječnosz myto data:
To skode manna sbójnoscje.

Tam hdzej so sbójni wodja,
Na rjanych honach khodža
We wječnym weschelu,
Hdzej jažny djen eji świta
A Boh knes tebe wita:
Eje bjelu draftu wobleku.

Tam pola Božoh' thróna
Eje pschi slota króna;
Ju Jesuſ daresche.
Tam ty njesi nožysch palmy
A spjewasch rjane psalmy;
O tebi wječnije derje je!

R. A. Fiedlē.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedac, płaci so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóde čísto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předplata pola wudawařja 6 nsl, a na kral, pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 12.

20. měra.

Léto 1858.

Wopshijecje: R nawedjenju. — Wukas ic. — Wossewenje. — Swjetne podawki. — Ze Serbon: S Budyschyna, S Ryhvalda, S Scheschowa, S Dobroschiz, S Woleschniz, S Brzeszny, S Boschiz, S Maileje Suberniczi, S Stolenej Borschecze, S Czorneho Hodlerja, S Radworja, S Mierkowa, S Palowa, S bukijanskich stronow, S Debisckowa, S Boschiz, — Sudniſke dopisy, — Starožitnoszje, — Szdomatyzeta herbska Boja ſlužba we kſchijnej zyrkwi w Drežjanach, — Hans Depla a Mois Lunka, — Bykwinke powieſſe, — Wenejna placzina, — Czahi jafflojchlepskje jeleſnizy ic. — Nawieschnik, —

R nawedjenju.

Schtóz chze na druh e ſchwartljeto 1858 ſa Serb. Nowiny do předka placzies tón nech njetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich poſtach placi ſio $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón ſamy čas. — Sa wosſewenja a nawieschtki možemy Serb. Now. foždemu poruczic, pſchetož te ſame čítaja ſo tak derje w Budyschinii kaž tež we wſchitkých herbskich wſach, a ſchtóz chze po tajkim njeschtka tak prawje po zylym herbskim kraju roſcherene inječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosſewic. Nedakzia.

W u f a s,

ſiraziu woheňſawjeſzenſkih pſchinofſchcow naſtu pažy.

S dowolenjom kralovſteje majestosije a po pſchiswoleñju krajnych ſtañow ſo wobſanknylo, a) ſo ma ſo poſtajenie woheňſawjeſzenſkih pſchinofſchcow w tu kſhwilu jenož proviforifz na ljetu 1858 ſtacj a b) ſo ſmjeje ſo woheňſawjeſzenſkih pſchinofſchcow pſchi prijenej a, jeli treba, tež pſchi druhej ljetuſtej termii 1. haperleje a 1. oktobra po 11 nsl. 2 np. na zyke ljetu wot 100 tl. abo 1 nsl. 4 np. na pot ljeta ſawjeſzenſteje ſummy ſbjehacj.

Duz dostaſwaja wſchitzu wobſedjerjo a ſarjadnižy kataſtrirowanych twarenjow porucznoſz, ſpomnene pſchinofſchki po horejſihiſhcadach na termii 1. haperleje a 1. oktobra na poſtajenych bjerſow bes dalschego napominanja wotedacj, wyſchnoſſje a bjerſi pak nech tute pſchinofſchki na woheňſawjeſzenſtu kažu wotedadba. — W Dražjanach, 4. mjerza 1858.

Ministerſtvo ſnuteſkomuſych naležnoſſjow.

Eswobodny ſnes ſ Beuſt.

Lehmann, ſ.

W o ſ j e w e n j e.

Pſches wukas kral. ministerſtwa ſnuteſkomuſych naležnoſſjow wot 4. mjerza t. l. ſu woheňſawjeſziaje pſchinofſchki na 1. 1858 proviforifz na 11 nsl. 2 np., po tajkim termiſz na 56 np. wot 100 tl. ſawjeſzenſteje ſummy poſtajene. Bjerſi woheňſawjeſzenſkih penes dostaſwaja teho dla porucznoſz, woheňſawjeſzenſteje penes na 1. termiu t. l. po tutym wunoſku, a ſchtóz bjerſow horoſuziſkih wſow naſtupa, wyſche teho hiſceje 12 np. delhaptacjeniſkeho pſchinofſchka wot 100 tl. ſawjeſzenſteje ſummy, po tajkim wſho do hromady 6 nsl. 8 np. wot foždyh 100 tl. ſbjehnyej a tute penes najpoſdjiſho hacj do 10. haperleje t. l. tudy wotedacj.

Kral. budyske ſudniſtvo, 12. mjerza 1858.

Gartenſtein.

W o s j e w e n j e.

Ciži sami starschi abo formindji, kij chzeda swoich synow abo pscheporucjenych na tudomny schulski präparandski wustaw dacj, so na to sedzibnych cijnja, so bychu s nimi pruhovania dla sobotu 3. hoperleje t. l. dopolnu we 8 hodjinach do tudomneho seminara pschischli a tez jich kschczenski list, kaz tej schulske a pocjinske wopisza soubu pschinesli.

W Budyschinu, 15. mjerza 1858.

Kralowska saksa Krajska Direkcia.

s Beuſt.

s Tumpling.

Swetne podawki.

Sakſa. Na draždanskim sejmi bje won-
danjo wo tym rycz, hacj so neby mjesto rjesni-
skeho dawka njeckjki dawk na tobak počojicj hoz-
dzil; tola wosta ion kroj hiszceje pschi starym.
— Hornolužiske wsy maja na prijene volsjeto
68 np. wot 100 tl. sawysejnešteje summy do
krajnje wopaleniskeje kaszy dacj. — W prijenej
komori bu sahnacije hornolužiskeje kriminalneje
kaszy, wot hornolužiskich krajnych stavow hizom
predy wobsanknene, sa dobre spósnate, dokelj po
sahnaciju tak pomenowanych patrimonialnych su-
dnistwov ieje wobstacije dale nusne neje.

Brusy. Princ Bedrich Wylem chze so
w meji do Schlesynskeje podacj, so by se swojej
mandželskej Vistoriu njeckoty čas na kralowskim
hrodji we Wrotławju bydlit. S Khelna nad
Rheinom pišaja, so bu tam 8. mjerza rano wot
5. hacj do 8. hodzinow žalosnje wulki wjetr
mjeti, kij je tam tjechi swolstry, wofna stro-
bijat, wuhnje delje smetak a wele tečstych schto-
mow podlamat. Na tamnichim dwornischcju
bu jene twarenje wot neho povrocjene.

Rakuſy. Khejzor je porucnoſt dat, so
bychu so Boſnjazy, Czornohorzy, Herzegowinzy
a Turkojo, jeli w nemjeri, bes tamnichimi kſche-
ſijanami a Turkami knejazzym, rafuske mesy
pschestupia, do wjestszych mjestow poſtali.

Franzowſka. Wot tych Italſkich, kij
bjechu na khejzora nadpad ſčinili, bushtaj Pierri
a Drini 13. mjerza wot živjenja k ſmerci
wotprawenaj; Gomez a Rubio ſtaj do Gayenny
do časživenskeho jaſtwa poſtanaj.

Jendželska. Pscheczelne smyſlenje bes
jendželskim a franzowſkim knežerstwom, kotrej ne-

dawno khablacz pocjinasche, je so po nowisckich
powesziach ſaſo potwrdzito.

Ruſowſka. Ruſojo ſu Čierkeſam ſ nowa
wajnu krajinu wotdobyli a wobſadzili.

Turkowſka. Sultan je khetro wulke
wojsko na boſniſkich a herzegowinſkich kſcheszijas
now poſtat.

Ze Serbow.

Budyschina. Dale dostachu psches
wobstaranje k. Hübela tucji Šerbia ſwiatohes-
lensku medailli: 51) Kahlauſt ſ Wuhancicj,
52) Handrij Petſchka ſ Budyschina, 53) Han-
dris Kryſtof Otto ſ Delan, 54) J. G. Leh-
mann w Kumwaldji.

Pschispomnicj mamy, so ma ſo w cjo. 11
Burk mjesto Buk cítaeſ.

Budyschina. Schtôrsk rano w 4
hodzinach mjeſachmy tudy wohnjoru haru, psche-
tož wot newuhabneneho popela bjechu ſo w
jenej khejzi na kameńej haſy ſchpundowanje a
hrjadu palicj pocjate.

Rychvalda. Pónđelu 8. mjerza mje-
ſachmy tudy neſmijerny wjetr, kotrej bje nam cijim
mene witany, dokelj mjeſachmy runje hermanek.
S tutym hermanekom yak wele nebu, pschetož
wjetr pocjinasche jenu budu po druhej powalecji,
so nichon swojego živjenja wjetly nebieſche, a
pschedawarjo dyrbjachu swoje twory khejſje tucjje
do swojich kſchecjow smetacj, hewak wjetr wſcho
ſoubu beresche. Khiſilu ſo tez powedasche, ſo
je wjetr na dijecjo hoſzenzarja Hataha njeſcht
tak neſbojomnie cípnyt, ſo je to morme ležo
wostala; ale poſdijſcho ſhonichmy, ſo je to ſamo
tola pschi živjenju wostala.

S e S ch e s h o w a. Wot wulkeho wjetra, kij 8. mjerza knežesche, bu tudomna stara pastyrinja powalena, pschi čimž jónika, kij tam bydlesche, liedom se živenjom wotendže.

S o b r o s c h i z . Wulki wjetr je tudy 8. mjerza jenu hródz a kónju powalit.

S W o l e s c h n i z y . Tudy bu pónđelu tydženja jena brožen wot wjetra powróčzena.

S V r e j s y n y . Djen 8. mjerza powali so wot satraschnego, tehdy ſurowiazecho wjetra kneža ſetnja wowczeřnja, w kotrejž pak žane wozzy nebezechu.

S B ó s c h i z . 8. mjerza je tudy wulki wjetr knežu ſwolku wowczeřnju powalit, w kotrejž pak žanvch wozzow nemjeſachu.

S M a l e j e S u b e r n i c z k i . Wjetr, kij 8. mjerza satraschnje dujesche, tehdy pola naš jenu wuhlowu kóniu powali.

S S k o n e j e B o r s c h c z j e . Wulki wjetr, kij pónđelu 8. mjerza psches wulki džiel Hornych Luzzia satraschnje dujesche, je tudy jenu brožnju powalit.

S C z o r n e h o H o d l e r j a . Pónđelu 8. mj. bu tudomnych Zarschez brožen wot wjetra čiſzje roſtorhana a spowalana.

S R a d w o r j a . Pschi wulſim wjetri, kij pónđelu tydženja po kraju ſlje ſakhadzesche, bu tež w naſhei wšy ſhetro wele ſchody načineneje. Mnohe tſeſchi buchu roſtorhane a tſeſchne walczki ſjetachu daloko hac̄ do polow. Esredž knežeho dwora powali wjetr wulki toroł a ſ noweje ſorejmy bu wuhē delje čiſbeny. We ſupej buchu knežje brožnje nimalje do čiſta wotſtryte a hewak wele druhich twarenjow wobſchloženych.

S M j e r k o w a . Wot wulkeho wjetra bu tudy 8. mjerza jena kónja powalena a to ſamo je ſo tež ſ kónju pschi Margaretowej Hjeſi ſtalo.

S P a l o w a . Knežu ſajmu, bes Palowom a Schumbornom ſtejazu, je ſurowy wjetr 8. mjerza roſychnowat, teho runja tež jedyn wopomnik na naſhim ſerchowi.

S b u k i e j a n ſ k i c h ſ t r o n o w . Wot teho wjetra, kij je 8. mjerza tam a ſem tak ſurowie ſakhadžat, nebu tež naſcha woklonoz zylie psches pscheczeſena. Tak bu, na pschitlād, Ka ulverſez ſyhlowanā tſeſcha w Bukezach tak roſtorhana,

ſo jedyn ſ dróhi wſhu domjazu nadobu na ſubi widžesche. Teho runja bu Majcharez ſtomjana tſeſcha tak wobſchložena, ſo bu wele katow zvje ſwotorhaných a wuhē delje ſtorejny. Taſte wotſtryje je ſo tež druhdže ſtalo, jako w Nechorni, w Czornjow i a farſlich deleñzow w Hrodžiſchzu. W Jaworniku je pak wjetr ſetnju brožen ſ. Jordana zvje ſowalit a w Szwóñz y wjetniſi čiſbnyk. Powjetr bje pola naš tež polny procha, tak ſo mjeſeſche ſlonožo dživny napohlad a bje druhdžy jenož jako bjetla kula widžiž, druhdžy pak zvje ſacžmit.

Pschi tym čzemy tež na tu nusu ſpomnicz, kij naſchi woklonosz dla pobrahimena wody hižom džeschi čiži tſeſchezi, jako w Bukezach, hdzej wele nedzel nimalje w žanej ſtudni ſtora žana woda neje a dyrbja teho dla Buzičenjo wſhu wodu ſ Pomorez, ſ Roverz abo tež ſ podhorskich ſukow domoj wotſrycji a tam jedyn teho dla ſtajnje wosy a kart ſ čižizami na puczach widži. Niežo ſjewe neidje ſo Schpiſakam; pschetosz nimalje ſyla weſ ſjedži po wodu do ſeklow bes Schpiſakami a Žarkami. Schtož pak čze ſ weſnych ſtudnijow ſtreku wody mjež, ton hižom w nozg w diejmaſ ſtawa, a je po taſkim tehdy pschi ſtudnijach wulka čiſceženja. Tež w hornych Keilizach je wodowa nusa wulka; pschetosz ſchlož ma tam w ſwojej ſtudni hiſcežje wodu, ton žada wot teho, kij ſ ſemu po wodu khodži, wjetry tydženiki dawki, a taſka luboſz doſtane ſo jenož naſljeſhemu pscheczelej. Naſpodžiwniſcho pak je, ſo je tež ſtudžen w Karlsbrunni nedaloko Keiliz nimalje ſaprahnyka; pschetosz ſylnosz a dobroſz jeje žorka mawſdi njeħduſeheho kettiſkeho kneſa, naſkere wjetſeho Koſlu, ſ ſemu, ſo wón wokolo l. 1750 — 55 pschi teſle ſtudni weſ ſaloži a ju ſe ſpomnenym menom pomenowa. Ta ſama wobſtej ſ 9 čiſtlow, kotrej wón ſam w tſirožnoszi natwari a tež bes tymle khježemi tſirožlaty haliſ wurnę da, do kotrehož woda ſe ſpomneneje ſtudnje bježi. Po teho doſonenu da wón woſjewicž, ſo može 9 ſwójbow darmo wobydenje a vo diejmaſ ſorzmaj pola doſtaž, jenož ſ tym wumjeneniom, ſo dyrbja lucji ſkalzy byc̄. Egi ſo tež ſhjetſe namalaču a ſ teho pschiindže, ſo je w Karlsbruni hiſcežje

dženja wele klaszow. Tuta weš ma pak nješko 40 čišlow. Numi wodowu wobyczajnoſz ma tež Wujerja, hdzej woſebe na kneži dwór wſchledne ſchirki konje wodu ſ jeneje luti, ſ Lubijej ležazu, wóža a je tam teho dla ſtomjana ſkježa ſ temu natwarena.

S Debiſchko w a. Hdzej nam Serb. Now. dženja thđenja ſ njelotrych stronow powesje pschineskepu, wo ſchlođi psches wulsi wjetr na 8. dnju t. m. nacjinej, dha možemy tež my pschistajic, ſo je wjetr na tym ſamym dnju tež naſhemu kneſtwu ſluſhazu wulku bróžen na polach pola Janez natwarenu, do čiſta powalit.

Każ ſmy ſlysheeli, dha buchu njehdžekuliz w naſhim ſerbſkim kraju psches tehdomniſchi wjetſik twarenja ſpowalowane. Neby dha hódnno bylo, tež tute podawki w naſtich „ſerbſkich Kronikach“ ſakhowac? My dowolamy ſebi teho dla wſchilich luboſnje proſyč, ſo buchu tajte podawki ſnapisowali, a ſ. redaktořej Šomoleřej*) pschepoſtali.

157.

S Böſchiz. Nedawno bu w naſhei wſy jedyn tak menowany ſapalny liſt namakany.

Biesche to jenož hole hroženje njekajſeho neknjigomnika, kiž čazsche psches tajte ſ lubu činenje zylu weſ do stracha ſtajic, abo injeſeſte ſon ſamý woprawdzie to wotpohladanje, psches ſapalenje naſ do neſvoja pschines, to ſo hacj dotal neje wuſliedžic hodičko. Boh tón knes pak čzył naſchu weſ hiſhće dale pschede wſchitkim neſbožom hnadnje ſakhowac, tu wotmyſl tuteho neduſhneho člowesa ſ ničomnu ſčinie, a ſpožcic, ſo by ſo nam radiko, teho ſameho ſkere a ljepe wuſliedžic, ſo by won ſwojej ſchroſi, psches tajki neſtuk ſakluženej, wučeznyc nemohl.

g*

*) Redakcia je, kaž djenhniſche čiſlo počaſuje, ſe wſchich stronow nowinki w tajkim naſtupanju hromadu ſnožila.

G.

Sudniſke dopisy.

Wot wokreſneho ſuba w Budyschinu bu ſchtwórk 4. mjerza wuſudjenje, w fotremž 1) bje August Cyding ſ Radworja, dokež bje živnoſserej ſsusčzy w Radworju pschetsch-majno wotawy ſtrant, do 4 dnjow jaſtwa ſa-

hudzenj, w ſjawnym ſudzenju wobtwerdžene a 2., ſchitraſa dweju nedzelow jaſtwa, wjestemu ſchlođi ſ Koſlowa neſchwarnoſſe dla w prijenim wuſudjenju pschisudjenia, na namet statneho rycznika na 4mjeſazy arbeitshauſa powyschena.

Starožitnosće.

Do archaeologiskeho muſea Macižy ſerbſteje a woſebe do jeho numiſmaſteſkeje ſbjerku ſu dale darili: 1., f. Krenz, pschekupſli w Budyschin, 1 ſtarý ſljeborny penes; 2., knežna Marja Škježnikowa w Budyschin, 6 stare ſljeborne peneski; 3., f. gymnaſiaſt Jeňko ſ Radski 4 ſljeborne a 6 ſkopowych starskich a nowiſkich, tež zuſych penes; 4., f. Tranja ſ Króny, pschekupſli w Budyschin, 2 ſkopowaj a 2 ſljebornaj penesaj; 5., f. wuczer Kral w Radworju ſbjerku wſchelakich ſakſkich a zuſych starskich peneskiw a hellerjow ſe wſchelakich liſt, wſchich do hromady 42 kruchow; 6., f. wuczer Kulman w Delnym Wujesđi wulſu ſbjerku wſchelakich meñſich a wetskich ſkopowych penes ſe wſchelakich krajow, wſchich do hromady 210 kruchow. — Knežni darežy a knesam daricjeſam ſo ſa tute dary ſjawnje najreniſchi džak praji, na lubykh ſſerbow pak ta proſtwa wobnowjuje, ſpomneny meseum psches stare, žadne wježy pschisporeč pytacj.

Aktuar H. F. Wehla,
doſhować archaeologiskeho muſea Macižy ſerbſteje.

Šydomatřizeta ſerbſka Boža ſlužba we ſchiznej zjekwi w Drezdjanach.

Bory po ſałożenju ſerbſkich ſemſchenjow w Drezdjanach biesche ſo ras ſtalo, ſo bje ſo w njelotrych woſadach woſoko naſteho hóvnneho mjeſta ſerbſka Boža ſlužba newoſiwerita, runjež je wyſoke ministerſtwo porjadne woſiwerowanje pschikafato. Tehdy bje ſo tak trechito, ſo ſerbſki hólcjez njeſotre dny psched ſemſchenjom ſe wſy do Drezdjan poſchidže a tam ſhoni, ſo buđe poſchichodnu nedzelu ſerbſka Boža ſlužba. Won ſo pjak domoj wróci, powedaſhe to w ſwojej wſy a roſneſe ſe ſerbſkim towarzſhom pjak wečor a ſobotu wečor tu poweſz po

wschitich wßach swojeje wołolnosjie, kótraž bje dwie abo tbi hodjiny wot naschego mjesta. Duž dha nedzelu wschitzy Sserbjo tamneje krajinu hem pschinibjechu, laczni po Božim słowi, a bjechu w swojich wutrobach dżakomni tymaj hólcejzomaj, kiz bjeschtaj so s lubosziwej a pobóznej myſlu sa swojich herbskich krajanow statkoj. Sklava tymaj hólcejzomaj, a sklava tym, kiz su jíma pomhali a k woli byli!

Poweda so, so so pschiporuczene wosiewenie hiszceje dyß a dyß sakomđi, tak so wołolni Sserbjo nemóža na postajene waschnje shonicj, hacj abo hdy budje herbske kemschenje; a my móžemy s najménšcha tak wele wobkruczicj, so je so wosiewenie s džela woprawdze sakomđito, kaj na pschitkád psched tutym poslednim kemschenjom, abo so su so kneža wosieverio w dnju molili a ludži na wopaku nedzelu hem skasali. Tola — — wschitko to nicio wiacy newadži naschim Božim skubam, kotrež je Boža lubosz psches dobrociwosz wyšoleho yrkiwskiego ministerstwa nam pschitutowala; pschetož 1) najpredy je so hizom psched wele ljetami knes saložer tudyščich herbskich kemschenjow, nebo duchowny Jakub s Budyschina, sa to starat, so so yrkiwine powesje kóždy ras sobu pschicjischeja k tym shjerluscham, kiz so herbstim kemscherjam tudy w skiznej yrkiwi do rufow dawaja a potom 2) swjerny syn nasheje herbskieje narodnosjie wostajnje na to djerži, so yrkiwinse nawieshtki se „Serbskich Nowinow“ psches njemiske nowiny k nawedzenju tudyščich a wołolnych Sserbow pschinidu. Schtož ſebi teho dla pospomnene shjerluschje showa, abo knesa Smolerjowe wosiewenia pod yrkiwstimi powieszemi cijta: ton budže, byrnje w Sserbach nebydit, stajnje wedjecj, tak se herbstimi kemscheni steji.

A tak dha tež ton ras sakomđenje wosiewenia nebje nicio schledžito; pschetož k wujianju Božeho wotkasanja bjesche so nedzelu Lătare (to rjeka: Wezel so) tbi ſta a djeſacj wołobow shromadžito: s čeſhož kóždy lóhko spósnaje, so je Boži dom kshiznejne yrkiwie dyrbjal bohaćije s kemscheremi napelneny byc̄. My pak tež ſimy so woprawdje sweselili nad wulſej shromadžisnu pobóznych synow a džonkow nasheje lu-

beje herbskieje narodnosjie, starskich a mlóðich, wołebnischich a nižszych ludži, kiz bjechu so s džela psches tbi hodjiny daloko hem ſechli*) do knesowych pschitwarkow, so bychu w swiatym póstnym časzu psched Božim wobliczom na swoju wutrobu dyrili, reſno: „Bož budž nam hrjeschnišam hnadny!“ A kelož wele bje jich pschitklo: nichto so neje tak prózy a dalokeho pucja; pschetož jeho duscha bu lubosnje napowena wot živeho žórla Božeje wjedźnejne wjernosjie.

Spowednych ludži roswucjowasche knes duchovny Wiazka s Budyschina dwózj s rjanymi słowami horzeje luboszie, so bychu pokutu cjinili a nowe živjenje wedli. — Swutrobnej, hhuboko ſacjuwanej modlitwu stupi na kljetku knes duchovny Imisch s Wožlinka, kiz bje predy ſlubosnym wotspewanjom woſabu powital, a ryczesche ſe ſahorenym duchom mózne předowanje po liši ſwiateho Pawoła na Romskich w 5. stawi, schtucj. 1—6, pod tymle ſakkadom a roſpotokom: „Zenož psches wjeru do Chrystusa budžemy prawi ſežineni; 1) schto ma to na ſebi, a 2) tak so to w živjenju wopokaſuje.“ Předarffa wustojnos, s rjanym hloſow ſienoczena, hhuboke kſcheszianske pscheswiedzense, a wołschiwija ſerbska myſl tak móznie k nam Sserbam bes Njemzami ryčazhu, so žana wutroba nehnuta newosta, a so so we wsciomaj wiacy ſróž ſylsy ſybolachu.

Jako herbski ſpiewar bje so knes kantor Ryčerž ſ Wožlinka hem podat, kotrež tež ſ wulſej wuschiwnosiju pschicjelle hrajeſche. — Shjerluschje bjechu, kaj hewak, psches dobrociwosz knesa Wiazki ſe „ſpiewarskich“ woſebje wotcjszane, a ſpiewachu ſo: do ſenja č. 95, do předowanja, pschi předowanju 215, scht. 7, po předowanju 79, pschi Božej wečeri 175. Boža ſlužba ſkonči ſo wołoko 2.

Blijsche herbske kemschenje ſmijeje ſo, da-li Bož, po Ženi, 5. nedzelu po ſwiatej trojizy, 4. dženilu julija.

Ta mózne a hhuboko ſacjuwanie ſłowa, kiz buchu nedzelu Lătare k nam ryčzane, ſu hhuboko ſapiſane do naschich wutrobów. Duž žadyn

*) Bes daložimi wüdzichmy tež knesa studenta Šaykora ſ Lipska, knesa Beyera ſ Malejchez a t. d.

bjiw neje, so ho njekolisi Eserbjo w meni swojich tudyskich towarzschow po krótkim wurdzienju psched Bożym woltarjom na knesa Imischa wrocicichu s tej należnej prostwu, so by won swoje wołebne przedowanje czischczecj dat.

Wócież wsczeje hnady pak, siż wschiute wsczy

se swojej mójnej ruku wobzi, chzyk nam swierżecj lubosj tych knesow duchownych, siż s luboszju pschilhadzeja k nam des Niemzami rosproszchenemu herbskemu stadt, a chzyk s bohatymi płodami żohnowacj ton byw, który pada na rolu potutnych herbskich wutrobow!

Kak
Hans Depla

Mots Tunka

rozm
wótritaj
ludzi pódla
škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Nô, Moiso, by dha hebi facimieje słonja wondanjo tež wobhladowat.

Mots Tunka. To ho wie; pschetoż ja bym psches poczornenu schleńzu tak dolho lufat, so mjejach na pośledku czornu nôş, kaž Branzlez kocja.

Hans Depla. Alle, to je tola djimno, so ludzio facimieje słonca tak do przedka wedja.

Mots Tunka. Djawni czlowecje, to jadyn kumicht neje, wîchako to wcho w protuzj steji!

Hans Depla. Haj, na to waschnje, to masch prawje.

Cyrkwinske powesée.

Krčeni:

Michalska cyrkej: Jan Ernst, Handrika Simpeja, herbskego mlynska w Drjesowi, p. — Maria, Zana Zurenza, wobyldejra w Bosankezach, dj. — Anna Maria Andusja, Marje Reczke se Židowa nem. dj.

Zemrjety:

Dzien 3. mierza: Peter Wagner, khlebnik we Wulkim Welkowî, 44 l.

14 nôl. — np.; 1 wołnowajazb czerwony flty abo dukat 3 l. 4 nôl. 8 np.; winske bankowki 98. — Spiritus w Barlini $7\frac{1}{2}$ l.

Gzahi sakſoschlesynskeje železnizb s budyskego dworniszcza.

Do Ghorelsza: rano 7 h. 47 m.; vchivołaju 11 h. 40 m.; popołnu 6 h. 22 m.; wiecior 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Drądjan: rano 7 h. 37 m.; depołna 12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 41 m.; w noż 2. hodj. 42 min.

Penežna placisna.

W Lipsku, 17. mierza, 1 Louisdor 5 l.

N a w ē š t n i k.

Drewowa aukzia.

Pschichodnu wutoru jako 23. mierza dopolnia w 9 hodzinach budje so na Schusterz subli w Kupej 150 kop walczew, bes nimi 20 kop brjesowych, sa hotowe penesh na pschedadzowanje pschedawacj.

Tez budje so 160 klostrom khōjnowego ¼ schijepjaneho drewo pschedawacj.

Eduard Friedrich.

Drewowa aukzia.

Na schijenčanskim rejsjeru pola Rakez w tak menowanej Huszini budje so wutoru 23. mierza t. l. njehdje 150 sylnych khōjnow w ych deskowych klozow a średu 24. mierza wulka dījelba khōjnoweje powostankoweje walcziny polosach sa hotowe penesh na pschedadzowanje pschedawacj. — Aukzia sapoczne so 23. a 24. mierza dopolnia w 9 hodzinach.

Schneider, hajnik.

Drewo na pschedadzowanje na pschedan.

Pschichodnu średu jato 24. mierza t. l. dopolna w 10 hodzinach budje so wot knejskwa w Dolhei Woleschnizy pola Rissej 60 kop objertlistich a 40 kop 7bjertlistich brjesowych walczekow faz tez dījelba brjesowego a 47 klostrom khōjnowego drewo sa hotowe penesh na pschedadzowanje pschedawacj.

Gromadusenjenje pola piwarza tam.

W Dolhei Woleschnizy, 16. mierza 1858.

Förster.

Aukzia walczekow.

Wutoru 23. t. m. budje so w liebowych dīzelbach, k husejanskemu rejsjeru skuszhajch a jiczeniski haj, druzjeganski haj a kacjanskii haj pomienowanych

njehdje 33 kop. suchich walczekow pod wumjenenemi, predy wosjewiomnymi, na pschedadzowanje pschedawacj.

Na kupenie śmyshleni chyli so na spomnenym dniu rano w 10 hodzinach pschi jelesnizynym mosai w jiczeniskim haju nutšnamakacj.

W Huszny, 16. mierzu 1858.

Opet.

Zutrowny lubijski hermann smieje so

22. mierza

a budyski pak 27. mierza t. l.

Kaschcowy magazin

tudomneje tycerstwie jednoty porucza cieszenym Eserbam mjesta Budyschina a wokolnozie swosj slad kaschcow wschitkich druzinow po tunich, ale twerdych placisnach
pola krawskeho mischtra Geßnera na hadowskiej hasy.

Bjerny na pschedan.

W lipcianskim mlyni leji 100 kózow derje djerzanych bjelych a czerwonych jiednych bjernow po jenotliwych kózach abo tez w zlym na pschedan.

Biold.

Wot 18. mierza budje kalkpalernja w Rissej faso w polnej dīzelawozji a so wschitzu cieszeni a lubi woteberarjo s daloka a s bliska pschedzelniweje pschedroshuju, so bychu prawie sylne kupojacj pschischli; nowopaleneho kalsa budje stajnie doß pschihotowaneheho.

W. Siebörger.
J Lorenz.

Rhosej punt po 4 nsl.,

lij je so na lōdzi, kotař bje wobskodzona, trochu pschebaril, ale hevak hiszce zylie derje lōdzi, pschedawa w Budyschinu na herbiskej hasy, hōzej dwaj selenaj schtomikaj psched duremi stetaj,

J. G. F. Niecksch.

Moje snate dobre wopramadzite

Snche droždzie,

każ tez wschitke pschi pecienju trjebne twory porucjam kōzemu na najstipe a proschu wo prawje bohaty mopyt najpodwolnitscho.

J. G. F. Niecksch.

Wschitkim mojim pschedzelam a winolubowatym s tutym wosjewuju, so bym pôdla swojego winoweho pschedkupstwa tej

winowu ſtwu

salozik, hōzej moja hōzio wino a symne jiedzie dīstawiacj. Schleenza czerwoneho a bjeleho wina hōschtuje wot 2 nsl. do 10 nsl. bleſcha wina 8 nsl. haj do 40 nsl. Tez su kmotija, liž se wswow pschindu, so bychu swojego maleho molska w jenej budyskiej zyrkwi schryczej dati, a so a hrojich klobuksotrow fe schleenzu wina pochylnicj chzedja, pschedzelneje witani a namaka ja pschi symnym časzu cęplku ſtu pola me.

W Budyschinu, na herbiskej hasy, cjo. 20/224.

J. G. F. Niecksch.

Bjely brößsyrop

Siž je šo we weleſtońych padach pschi wobcejnym laſchelu jara połóżazy wopofasal, pschedawam w ſchleńczanych buſchkwiczkach po 4 nſl. a beru derje djerzane proſne buſchkwiczkli foždu po 5 ny. ſaſo.

W Budyschini, na ſerbskej haſy, hođej dwaj ſelenaj palmowaj ſchomaj psched dumem ſtejtaſ.

J. G. F. Nieckſch.

Cjisty ſłodowy ſyrop

psche ſakorenem laſchel a psche dybawoſ ſym na pschedan dōſtal a je tón ſamy psches wopisma a naſjeſtki jako wubernje pomhaſy poruczeny. Cibertliſka bouteilla placi 15 nſl.

W Budyschini, na ſerbskej haſy, hođej dwaj ſelenaj palmowaj ſchomaj psched dumem ſtejtaſ.

J. G. F. Nieckſch.

Wosjewenje.

W mojej kalfpalerni w Kunnersdorſi je wot dženſniſcheho duja wſchjednie nowopaleny kalf k doſtaču a wot 22. t. m. je w mojimaj ſkladomaj na dwórnijchezu w Budyschini a w Pomorezach ſtajnje nowopaleny kalf na pschedan. Skafanja kalka ſo ſa tſi dny wuwedu a ſkafanja zylých lowryjow maya ſo hnydom do kalfpalernie w Kunnersdorſi pôblacz, ſo pak tež w mojim budyskim ſkladzi horjeberu. — Wo dobrociwe ſkurowanie proſcho, ſ poczeſzowanjom
J. Lorenz.

Holczi ſe wſow, ſiž chzedja w mjeſji ſchic naſwuknej, miđa pschebyt dostacj psched ſchulerſtimi wratami cjo. 437.

S. Hauffowa, rod. Renczej.

Murerjo

dostanu pola podpiſaneho djeļo.

Ad. Seydlher,
murerski miſchtir w Budyschini.

Serbska čledej, ſiž do Dražjan abo ſa Dražjan na ſlužbu cjahnyc, nech ſo ſamokwia pola poſtajeneje pschitajernicje Leiferingoweje w Budyschini na ſchuletskej haſy w ſadnej ihjezi knesa pschekupza Wannacka.

Chyli ſnadž sprawni ſtarſchi ſe wſow ſwoje džowi do miesta dač, ſo bychu jim tam njeſtio naſwuknej dali, cji moža ſa te ſame wobydlenje doſtač na ſerbskej haſy cjo. 9. po 2 ſchodomaj.

Maćica Serbska.

Srđu po jutraci 8. haperleje zmjeje ſo poවitkomna zhromadžizna. Dženſki po-rjad: 1. rozpawy wo towarſtwje; 2. wólby zastojnikow. Wubjerk.

Prirodnoſpytny wotrjajd maćicy serbskeje zmjeje srđu po jutraci dopołnia w 9 hodzinach posedzeњe.

Eſwojemu iubemu pschečejej, k. wuejerej Mučinkej a jeho cjeſnej knejni newesji psche-jeſej Boju luboſ ſa Boje zahnowanje

Zau Melda a mandjelska we Wulfim Dažini.

Džaſ,

wutrobnuy djak praju ja Pjetrei Žurej w Delnym Hunjowi, ſotryž je mi penesy, wote mne ſhubene, na tak sprawne waschnje ſaſo dał.

Nowak ſe Štejina.

Wot redaktora.

Do Herrnuta: Wy doſtanecje borsy liſt wote mne. — Do Pr: Dopisy moža ſo halle ſa tydzieň wotcijſchejeſi. S.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje plaćachu.

K o r c.	Wyšsa.		Nizsa.		Srjezna.		Plaćizna.		
	tl	nſl	tl	nſl	tl	nſl			
Wſchenza	5	5	—	4	20	—	5	—	—
Noſta	3	5	—	2	27	5	3	—	—
Bećmen	2	27	5	2	22	5	2	25	—
Wenſ	2	10	—	2	—	—	2	5	—
Greč	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Wota	4	2	5	—	—	—	4	—	—
Rjepit	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dably	6	20	—	—	—	—	6	15	—
Hejnvička	4	20	—	—	—	—	4	15	—
Wjerny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana butry	—	17	—	—	—	—	—	16	—
Kopa ſlomy	6	—	—	—	—	—	5	15	—
Bent. ſhua	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz: 2803 heſlow.									

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 npl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kózde čísto plaći $\frac{1}{2}$ nsl.
Štwortlētna předpłata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 13.

27. měrca.

Léto 1858.

Wopshijecje: K nawedzenju. — Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Rachlowa pod Cjornobohom
S Vorschijz. — Dopisy: II. S biskopſkeje wokolnoſje. Z Prahi. — Starožitnoſje. — Pichilovk
— Hans Depla a Mois Tunka. — Zyrwinſke powjeszie. — Venezua płačiſna. — Čajhi ſatſo
ſchleſynſkeje jeleſnizy ic. — Mawjeſchtuiſ. —

Nawedzenju.

Schtóž chze na druhé ſchtwörtlēto 1858 ſa Serb. Nowiny do předka płačiſz
tou nech njetko 6 nsl. w'wudawańi Serb. Nowinow woteda. — Na kraloſtſkich poſtach
плачи ſo $7\frac{1}{2}$ nsl. na tou ſamy čas. — Sa wosjewenja a nawieschtki móžemy Serb. Now.
kózdemu voruežie, pſchetož te ſame čítaja ſo tak derje w Budyschini kaž tež we wſchitkých
ſerbſtch wſach, a ſchtóž chze po taſkim njeshto tak prawje po zylým ſerbſtch kraju roſ-
ſchjerene vjež, ton daj to w Serb. Nowinach wosjewicz.

Nedakzia.

Swetne podawki.

Sakſta. Brynz Jurij je ſo 19. mjerza
na dalsche pucjowanje podat, ſo by Paris, London a Líſabon wopýtał. W poſteniſtchim mjeſzi
chze ſo pecja ſi jenej 15 ljetnej prvnzejſynu kraloſtſkego portugalskeho domu ſlubic̄. Kral Jan
je ſwojeſho syna hac̄ do Lipska pſchewodžat. — Krónyprynzeſyna Karola je ſo do Düsseldorfa
podata, ſo by tam ſwojbu hohenzollernſto.-ſigmat-
ringſkeho weſha wopýtał. — My naſtich cjt-
tarjow na to ſedžbliwych činimy, ſo ſo dotalne
ſtare ſatſte paperjane peney pola kraloſtſkich
taſhov jenož hiſčeje hac̄ do 31. mjerza beru,
ſo pak ſs potom hac̄ do poſleneho junija
pola tak menowaneje „Finanz-Hauptsaffe“ w
Dražđanach wumjenjuja.

Pruſy. Nowy russki poſtan, baron ſi Bud-
berg, je 19. mjerza ſwoju naſtupnu audiencu
pola prynza pruſkeho mjeſ. — W poſlenich
dnjach je poſtajene, ſo ſmjeſetaj ljetka 5. a 6.
armeekorps wulke naſymſke maneuvry, na kotrych
ſo tež krajna wobora wobdžieli.

Ze Serbow.

S Rachlowa pod Cjornobohom. —
Wondželu, 22. mjerza, na ranje w 5 hodžinach
wotpali ſo tudy ihježa, wjeftemu Peſchelę ſluſchaja. — Na nej bydlesche wjesi Högel na
podrožſtvi. Kak je woheň nastal, neje hiſčejen
wjeſte. Pſchi tutej ſtadnoſti nemóžemy pſche-
poſnac̄, ſo ſu ſo ruczne ſyfawy, kij ſu ſo
pſched ſtoliſi wot budyskeho hamta na mnohe
wby roſpřeſſerale, wujitne wopokofale, dokež
buchu ſuſodne ihježi ſi nimi macjane a tak
ſi Bojej pomožu pſched wóhniowym ſapopadne-
njom ſakhowone.

S Vorschijz. Sandženu wutoru, 23. mjerza,
wečor je tudy po niz dolhei, ale ežjeſej Ih-
roſsi derje ſaſtužbny I. farat Krügar wu-
mreſ. Jemu bie wiež do života ſtupila a po-
dijcho tež wutrobu ſapſchijala.

Dopisy.

H. S biskopſkeje wokolnoſje,
21. mjerza 1858. Rjane naſiecjo je ſo pſhi-

bližuje ho svojimi spjewaremi potjetra, stónecko čjoplishe švječji a člowek wotucji se stwórbu sašo k nowemu živenju; pschetož nowe živenje we pschitrodji može jenož zylje samersnenu wutrobu s lodom a se symnym krywom wodžetu wostajicj. Črudnje, hdzj člowek pschi nowym živenju wonkach, snutskach do taisieje cjmowoth ducha sapane, so sam ruku na ho stoži a swojemu živenju sastacj kasa, predy hacj jeho tón knes wółasche. Tak je ho 16. cijesla a khejzkač C. G. Wolf we Žasonzy wojskowy a wudowu a 14. ljetnu džóru we řudžbi sawostajit. Niela, so je psches piecje valenja tak daloko pschischoł. — 18. mjerza popoldnju 3 satjeli so pak w Porchowach Hendrich Immanuel Gneuß vola swojego wuja, hdzej so tu khlílu sadžerzesche. Wón bjesche pjeschl we 1. comp. 1. bataillona. Hjzom tóihdy je wón samyšleny wokolo shodžit a nichtón newje, čjoho dla je, hischjen tak mbdy, ruku na ho stožit. — We Biskopizach ſwečesche ſandženy týdžen ſtenografiſle towarzſto weſelk ſwedžen 5. ljetneho wobſtacza. Mała je ta cjurđicjka, koraž so wo ſtenografiju prouje, to je wo khyatopis psches wſchelake ſnamenja, tak so jedyn we mało nowych pismikach zytk ſłowa a rónčka festajecj a to ſłowo wot ſłowa tak rucjje napisacj može, ſtož dobrý ryczník we dřieschei ryczt wuprají — ale tuta mała cjurđicjka a jeje hofzjo bjechu jara radoſti. — Biskopſti k. žandarm Heinra je sašo sa njeftonymi paduchſtwami pschischoł, kteřez bjechu so we ſandženym lječji w Biskopizach a we wokoluoſzi wuvedle. Pola wjesteho mjeſchjana Böhmy bjechu so koprwy fotot, želesna waſa, a wſchelke druhé želesne wjezy kranyle, a na jene dobo pschitndje wón k ludjom, hdzej nichtón tute wjezy wytal nebudjishe a waſa je precj. Wone pak bjechu psches wſchelke ruci a tež psches kowarnju pscheschte a ſ džielom ſa nowe pschedate, tak so poſleni wobſedžerjeno ſtranenju njež ſuwedžihu. — Kaltownia we Semizach je sašo ſapocjata pačacj, a jeje tobak dobrehu wonenja nima, tola je tón hotowy ſalk dobrý. Rajenkaſi tuteje kaltownje, gmeinski prijódſtejet Frenzel a klapač Harnap ſe Semiz chzetaj tuto ſeto na 6000 ſórjan palicj,

Kamenje a kamentne wuſlo ſ zufby bu hijom w symi psches želesnizu pschiwesene. — Jenička dłówka nebo herbſteho rychtatja Radzy (Ráže) we Semizach, kóryž ſej wulſe buriſte kublo a njehdžen 80,000 il. ſawokaji, je 19. mjerza we najrenſchim ſejewi živenja, 17. ljet staro, wumreła. Jeje ſamóženje pane na mach, koraž je njeſto ryczeſtublerja Wolanka we njemſtim Dſigui vola Chorolza mandjelska. —

Z Prahi, 16. mjerza 1858. Djenka budje stóńzo ſacjennene! to bjesche póndzelu dopoldnia wote wſchich ſtronow klyſhcej. To chze ſebi kódy ſobu wohladacj — dokelj kódy džen nesaejmi ſo stóńzo, k najmenſhemu niz psches mjeſaz. 3 minuty psched 1 pschipoldnje mjeſeſche ſo ſapocjcz, we 2 dyrbiesche najbyslinsche byc̄j a njeſchto do $\frac{1}{2}$ 4 pschedacj. Zadyn džin, ſo bje po wobedze pót Prahi na nohomaj, wſcho khyatasche na powyſchene mjeſtna we mjeſeſe abo psched mjeſtom, na kuff blóta, ſiž tunje haſy njeſchto portow wysoko kryjesche, nježiwaſche nichtó, kódy hladacše ſa stóńzom. A wopravdze, we pomenowanym cjaſhu pocja ſo stóńzo ſacjennecj, (ſacjennene bje nadžjelne abo partialne), do jaſneje stóńejnje ſule pschiswacše ſo džiel cjorneho mjeſaza a pomaku pschiberasche ſacjennene; ſ tutym pak pocja tež na ſemi cjmowishe byc̄j, cjurđota poſhubjowacše ſo a symny wjetſik naſta. — So bychu stóńejne pruhi do węzow jara nekalate, hladacu ludjo psches barbite ſchlenzy, abo ſiž tajke nemjeſeſche, wſa ſebi kuff woſknoweje ſchlenzy, načjorni ju na ſwjezy a mójeſche tak tunjo a bes ſadžerka na stóńzo hladacj; ale njeħloſuli pschelada ſo a ſchmörny ſebi ſe ſasowej ſchlenzu po woblicju a bje hotowy „bobal.“ So pak ſe psches hladowarjam wostudžito neby, ſehnacu ſo mróčeje ſe wſchich ſtronow a na dobo bje zytk abo totalne ſacjennene hotowe. Tež pocja ſo deshcjzik hicj a ſrepeni a ſapluskani cjeħnechu Prajenjo domoj.

W Peasj twarja wſchudje nowe twarenja, ſtare torhaja a we ſtólkim cjaſhu ſtoži tam twarenje hacj hród — a wele čjedja iſch hischjeſtwarieſe: cjeſte narodne džiwaſlo (ale nimaja hischjeſe doſči penes k tomu), lietue džiwaſlo

zapocząnu po jutrach psched konjazym i wrotami twaricj;ież powiedachu wo tym, so chzedja hiszczje ieryn most pskawicj, se zidowskeho mjesto na belvedere, prjeda pak haż so to stane, pschewiehne drje hiszczje njesotra ihana wody pod starym kamenym mostom. Praha ma 3 wulke mosty: Karlowy most, wos khejzora Korte IV. 1357 dotwaredy a pod Wjazlawom IV. dołonjan; je 1572 stopnow (Gus) dołhi a 33 stopnow schierosi; je s 29 statuami wupychene, (tjż buchu nedawno ponowiane), a na kódynm konzu stoji mózna wieża s rjanyai wobrażami pschena. Tutón most je wot wodow wele spytat a tej tiseldy su so na nim spytale: 1648 tisielachu Schwedojo psches njón a po 200 ljetami, 1848, biechu tam nemernizy swoje tisielby stožili. — 300 hažnijow wysche wupina so nad Woltawu reczny most, tjż bu 1841 dotwaredy, s cjeſtich kameni a s cjeſteho želesz; trebachu so i tomu 6000 žentnari želesnych žerdzow, 2500 žentnari lateho želesa a 200,000 stopnow granitowych kameni, je 1455 stopnow dołhi a 29 stopnow schierosi; gęta twarba placzeske wokolo 225871 il — Tęczi most je nowy želesnissi, tutón je 3480 stopnow dołhi a wupina so se swoimi 87 wobłukami psches 3 mensche a 2 wulki rameni Woltawy; tutón bu 1848 dotwaredy a placzeske wokolo miliona tolet. Tute 3 mosty nedostajaja a duż rycza bylnie wo tym, so bychu ſebi iſtaróriy natwareli, ale jutje to hiszczje nebudze.

Hdyž je hermant, kupi ſebi rady kódy njescht, ale njesotry ſabudże ſebi swoje dróbne doma a dohlada so na to halle na wiskach. Domoj ma hnadj daleko, duż kupuje ſa 5 porstow, abo hlada, so by ſebi wot dobreho pschecjela njescht požejit. Dosełž je na hermanlu nujne a cjaš drohi, necha njesotry swojego pschecjela s ryczem sadjerzowacj a ſajima ſebi teho dla bes jeho wedženja potrjebny kroschil. Taſte kusli stanu so wſchudzom. — W Chrudimje dōysche njechtó taſkich požgwarjow wohladacj a pschischi ſebi moſchen i ſakel, so by wucjuk hdyž so ſchid ſa nej maſa, a hlej, borsy bje 3 taſkich pschecjelow popadnyl a wyschnoscji psches podał. — Nedawno cjtachmy w proſtich no-

wenach ſmieschny kuff s paduſchſkeho živenja: Wjesty bur bje dweju wuhnjemecjero na nōz wſat a ſimai we brójnt we komori ſiehwo pschi-pokafat. Wonaj wuſnetaj, ale w noz wubudź jeſu bara — paduſchi mjerjachu ſebi na huni dito fož körzarjo. Taſo biechu tiegi w nailjeſchim džjeli, wuſtočiſtaj wuhnjemecjerej we ſwojej ſaſoje drasci wokajo ſ komory na huno — paduſchi ſtrózhu so, myſlo, ſo ſu to cjerči a cjeſnichu, wostaſſchi mjechow, moſa a konja, tjż biechu ſebi i wotwelenju ſwojego popadła ſobu wſali. Geli ſo jim husto tak nacjehne, ſo jim kranycj wostudzi.

Starožitnosće.

Do archeologiskeho muſea Macjizy ſerbſkeje ſu dali 1) k. hajnik Hirſch w Buſkowzy 1 staru kamentnu ſeketu, tjż bje ſo psched dljeſchim čaſom i polnozy ſady Buſkowi, jako buchu tam pschjerowy wuſbjehowane, namala; — do numiſmatiskeje ſbjerſi Macjizy ſerbſkeje pak ſu 2) k. Libſch a, ſubler w Kamenej pola Radworja, zylu ſbjerku wetskich a menskich, ſliebornych (14 truchow) a koporowych (6 truch.) starzych žadnych penes, tjż je ſeho nebo nan a wón ſi wulſej próžu ſhromadzit; a 3) k. Jan Haſla, žiwnoſer w Hornym Hunjowi 1 starý ſlieborny penes ſ cjeſtim napřimom (žadny exemplar) darili. Taſte darv ſu wopravdzie wſcheje kwaliby hōdne a ſaſtuža džaf, tjż ſo tež knesam daričelam ſ tutym ſiawnie najreñiſcho wupraji. Wlnoſy druſy pak, pola ſotrych ſo wſchelake stare a žadne wjezy a penesy po ſutach wokolo waleja a na poſledku ſhubja, chyli ſebi na tym pschiftad wſacj a taſte wjezy psched ſacjibnenjom a ſahubenjem psches to ſathowacj, ſo je do ſpomneneho muſea abo do numiſmatiskeje ſbjerſi, hdyž budzeja hiszczje po hietſtojach i ſamalanju, darja.

Aktuar Weſla,
doſtovarat archæolog. muſea Macjizy ſ.

Přílopk.

○ Psichi wuſtajenje wobraſow w Drejdja- naſch w mjeru 1799 wuſnamenesche ſo tam bes

tymi džjelami, kij bjechu w porzellani wuwedjene, pschede wschitimi jena shofejowa schalka psches pschedmet swojego wobrasa. Na jeje noysku bje menujzy wobras satskeho dragonarja, Sserba, wot molerja Wollmanna džjelany, a w franzowskej ryci tuto napiszno wokolo wobrasa napisane:

„Pietr Böhmar, dragonarz z regimenta wód wody Kortze; rodzeny we Wujesđji pola Budyschini*), 18 ljet stary, doby jenu sanonu w bitwi pola Wezlarja, 15. junia 1796. Wón dosta 19 ranow: 4 do głowy, 5 do beswocja, 2 do lzeweho ramenja a do rufi, højz dwaj porstaj shubi, 2 do praweho ramenja a jenu wot klocja do lzeweho brasta. Wón hiszczjen w służbi steji a je strowy.“

*) po prawym: pola Lubija.

Na spódnej schalzy bje spomnena bliwa ſama wotſnamenena a wot wjesteſteho Koſta na tak wuſtim rumi prawje ſchifowanje wuwedjena. Cjim porjedzio ſo ſtawa, ſo taſte wutrobite pocinſi jenotliwych n iżſich wojakow na ſawnosz pschindu a pschiwoſnacze doſtanu, dokelz najbóle w hſchzy pschi dobyczach tutym swoje mena poddadja, cjim weſchu cjeſz je tuto wuſnamenene ſpomnenemu Böhmarej cjinilo, kij ſa ſwoju wutrobitoſz niz jenož tu cjeſnu ſchaltu a rjad (orden) na medrym ſwiaſtu, ale tež rjane peneźne, swojemu ſkutekſi pschihodne myto dosta. —

Mehł nam ſchtó prajieſ, hacj ſo tuta ſchallka hiszczjen bes Sserbami, a woſebje w rukach Böhmarjowych potomnikow namaka, dha chzyt to dobrociſtwe we wudawačni „Serb. Nowin.“ w Budyschini woſſewicj. w.

Kak

rozm

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pôdla

* * *

* * *

Hans Depla. Wiesh dha, Mots, ſo ſu ſo wóndanjo lodowe bary w Sserbach poſafali?

bje k brjohej pschilieſſ, pocja jeho barowſa khjetro plisowacj a to najſtere teho dla, dokelz wón jako ljeſny bar we wodzi a na lodzi nieſo cjinieſ ſima, ale psches to ſwojemu ſplaſcej haſbu cjinii.

Mots Tunka. Ty tela nejſy!

Mots Tunka. Ty mózefch pschezo prawje mjeſci! —

Hans Depla. Kaffi dha wonhlaſaſche?

Mots Tunka. Hanso, ty by pschezo khrowat. Duž bych cji radził, ſo by ſo do Radworja do ſupel podał.

Hans Depla. Dha to lodowy bar nebjesche, ale ljeſny.

Hans Depla. Nó, njetkole je hiszczje kuf ſahe ſa kupanje a hewal tež, hacj runje ſym wele

Hans Depla. To móže byc; pschetoſ ſalo

żróć w Radworju był, tola żenie słyszał nejżym, so maja tam kupelie.

Mots Tunka. Hinak pak neje a średź wsy su w nowiszym czasu krzne kupelie nastale, a wóndanjo, jako ja w starej kocimi na wobec czakach, dha widzach, so tam runje jedyn Radworzan, kij bje skhetro ślaby na nohi, kupel bresche.

Hans Depla. Se Serbskich Nowinow tola wscho shonju, chto so w Radworzu nowego stane

Cyrkwińskie powesće.

Krčeni:

Michalska cyrk: Hana Madlena, Kołje Guhrmann, wobydlerja vod hrodom, dž.

Zemirjetý:

Dzień 4. mierza: Jan August, Zana Libschje, wobydlerja na Židowi, s., 6 m. — 8., Hanja Maria Antonia, Jurja Scholty, pôsobstwo vohelnika, dž., 31. 9 m. — 10., Hana, nebo Handrija Mucjerja, wobyl. na Židowi, dž., 63 l. — 13., Hanja rod. Horakę, nebo Handrija Nowaka w Nowych Małszach, sawośt. wudowa, 74 l. — 12., Jan August, Jaluha Hodeka, wobyl. na Židowi, s., 4 l. 3 m. — 14., Koila G. Möbius, murec na Židowi, 31 l. — 15., Jurij Lawrenz, Zana Krala, kublerja a rycztarja w Gjemerzach, s., 7 m.

ale wo tym tam niczo stalo neje, so su tam nowe ljebowaze kupelje salozili. Kaika dha ta jila je, rubjana abo schwablowa, hdzej so ta woda ku-pelam jörlí?

Mots Tunka. Najskere hlinjana, dokež kumpak wschón hlinjany a masany won wuljese.

Hans Depla. Haj tak! Nô, sa taiske kupelje so djasuju; te mója jenož pjanego wustrowicj?

Penežna placisna.

W Lipsku, 17. mierza, 1 Louis'or 5 fl. 14 nsl. — np.; 1 połnowajazg czerwony sloth abo dusat 3 fl. 4 nsl. 8 np.; winske bankowi 98. — Spiritus w Berlinie $7\frac{1}{2}$ fl.

Gzabi sakskoschlesynskeje železničy s budyskeho dwornischcza.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; połnočnju 11 h. 40 m.; popołnu 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Drądjan: rano 7 h. 37 m.; dopołnja 12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

Nawěstnik Germany,

Žišuenje sawieszaže alziijskie towarzstwo w Schrežeezini.

Krajnokeźne potwrdzene psches kabinetku ordru wot 26. januara 1857.

Dospolniye sapiżany saładny kapital 3 miliony tlr. pr. four.

Germany, kotaž vod wyskim statowym wobledzbowaniem steji, ejmi sa tune a twerde pramiye bes deplacjowanja

w schitte wujednauša wo sawieszeniach kapitaliow a rentow sa pad ſmierzje, kaž tež sa pad žiwenja a pschežiwenja pod uajspodobnischimi wumjenenemi.

Woſebje ſcija Germany sawieszenja kapitaliow na pad ſmierzje sa strovych a khorych, k poliepschej familije pschi ſmierzci ſejiwerja, k sapłacjenju dolha rc. — Sawieszenja kapitaliow sa pad žiwenja, k postajenju wienow, ſudowanskich a wojerſtwo ſastupowanych penes, kaž tež ſastarania na stare dny rc. — Sawieszenja hnydom ſapoczązych abo wotſorczenych ejelnych rentow (rentow) sa tracieje jeneho abo dweju ſienocjeneju žiwenjow. — Sawieszenja po hrebnych penes hac̄ do 100 tl. pr. four.

Djacej i ſastaraze kažy Germany dawaſa najlepsi ſriebki, psches placjenje malych pschinostchow djieciom sa časich ſapoczązeje hamostatrosje pschihodny kapital do předka wobstaracj.

A wobstaraniu wschilich sawieszenjow pela Germany, k darmotnemu dawanju prospetow a k wotmowienju na wsche nusne praschenja poruczeſa so:

M. A. Flanderka, agent w Budyszini.

G. A. Mörba, agent we Woporku.

Robert Nowland, generalny agent w Lubiju.

C. Ginzel, agent w Schjerachowu.

Sfotoljekar Heße, agent w Połczynizy.

Džaf.

Po słończenym našwilnym festejenju škulje w Boszczach džafurie ſo najlubońſcie ſa wjchiku, jemu tam wopolaſanu luboſz a pſcheſzniwoſz ſ tym nolegnym pſchejom, ſo by to Bóh tón knes wſchitli bohacie ſarunacj chyłk, a praji ſ tutym hiſtce ſchulerjam a gmejn' wutrobię Bozemje

K. M. Schneider,
dotalny ſchulski viſat w Boszczach.

Ach płyſcieſe ſcheljianszy bratſja wiſhity, ſak ſo minu naſche dny tu tola khjetje, A wiſmi ſebi ſa ſwoj' pucjowarſki ſij To ſwiate evangelio naſzheho ſtožnika, To nech ſo we waſchich myſlach ſtaſnje ſiednoſcia Tón nech je waſch prawy nan a prawy mači. Tak budzieſe wſcho trjebne ſtaſnje namakacj.

W Horum Hunjowi. **Jan Hala.**

Hlaſcie, Pietr Beyer ſ Hernoch' Hunjowa Eſo tamny ſchrwérk na puci voda A džiesche na rafečansje ſudniſto, Na dompuču je ſo jemu yak cjeſko ſchlo. Wón mjejeſche tam khude ſyrotki wobſtaracj A ſa ſaſtupniſka jich nana ſtacj.

A doleſz bje ſo tón djen hiſom naſhilis, Dha bje won pſchi ſebi tak wujwolit, Sochze we Cjornym Hodlerju pſchi bratru nezowacj, A jeho tak tež ſobu wopytacj. Tón jeho ſe wſhei luboſz u herjewſa A wiſhiko jemu lubjerad pſchinioſha.

Rafaſita hdyž ran'e ſaſhwita, Dha Pietr Beyer ſo na doapucj da A pſchiidje domoj doſpolia, Tola yak bje ſo mez khjetre ſhubila, A hdyž bje dwanata hodjina woſbita Dha won hiſom ſwojego ducha horje da.

Duz' ſpowni, luby ſcheljianski bratſje ty, Kij ty tudy hiſhčen jiwu ſy, So tajzy tudy derje pobychu, Kij na wiſhem ſtym tu ſtaſnje dobychu: ſak ſo može ſ namu wſchal tak birtſy ſtacj, So dyrbimy wot jiwjenja lieſbowanje dacj.

Hlaſcie tu ſtej mač a ſchyrí male diſecjatka, Cij wiſhizy ſwojego lubeho nana woplaſcia, Doſekl wén tudy na ſwjecji jich wopuszciej A nebeſtemu nanej jich porucj: Tón chyłk je naſtipe ſam ſaſtaracj, Wóni yak na jeho wodjenja ſedjowaci.

Zena mala ſyrotka džesche ſwojej mačjeri: Za budu tebi njeſko hiſhcie wele ſjeſchi, Doſekl naſch nan tu wjazh pola naſ nei Proſhymy Bóha, ſo won pſchi namu ſtej; Bóh budje tebe a naſ ſaſtaracj A nam naſch wiſhedyh khljeb ſtaſnje dacj.

Tak ſrudna wudowa a my male ſyrotki, Wiſmice ſebi ſa ſwoj' pucjowarſki ſij To ſwiate evangelio naſzheho ſtožnika, To nech ſo we waſchich myſlach ſtaſnje ſiednoſcia Tón nech je waſch prawy nan a prawy mači. Tak budzieſe wſcho trjebne ſtaſnje namakacj.

W Horum Hunjowi. **Jan Hala.**

Stearinowa a mydlowa fabrika

F. G. Kleinstücka ſ Draždjan je tež njetzſchi budyski hermanuk ſ bohatym wuberkom ſwojich fabrikatorow ſnateje dobroſſje webezahyła a profy, ſo by ſio jej dowjerenie, dotal ſpožęzene, tež tuton hermanuk w tak bohatej mjeri doſtało.

Buda ſteji uedaloko theatra a je pſches firmu ſnajomna.

Gneſtwoſ Nieder-Ludwigsdorſi pola Šhorelza porucza wot 27. t. m. wiſhiednie nowopaleny falk a to twarski falk 2 barl. kórzaj

17 uſl. 3 np.
pólny falk 2 barl. kórzaj

15 uſl. 3 np.
tolu jenoz ſa hotowe penesy. Wo- teberarjam, kij chzedža ſebi falk po- želesniſzy pſchiwesz dacj, ſo wesenje hacj na želesniſzu najtuniſho wob- liczuje a cjeſzene ſkasanja ſo po- možnoſzi porjadniſje wobſtaraja.

Pſcheinčnu parnu muku ſnateje dobroſſje pſchedawa

Robert Klemm
na ſimej haſy.

Młody czlowiek, kij chze nože eſt w o wulnyci, može pola podpiſaneho do wuchy ſtipicj.

E. A. Schmahl,
nožerſki miſcie w Budyschinī.

Lotteriowy nawiescht.

Czeszenym Serbam Budyschini a wokolnosje s tutym najpodwolnisczo wosjewuju, tak
sbozomne sym w poslenej 4. klasy hrat. Za dołach hlowny dobyle na:

cjo. 45571 10000 tl.

cjo. 38933 200 tl.

cjo. 3975 100 tl., cjo. 24886 100 tl., cjo. 38511 100 tl., cjo. 47616 100 tl.,

cjo. 52948 100 tl., cjo. 38617 100 tl., cjo. 40855 100 tl.,

a hewak hiszceze **76** dobylekow po **65** tl.

Bliższeho 19. haperleje sapoczina so czeknienie wosiedneje 5. klasy a poruczam i temu
s mojej sbozomnej hrajezej kollegie $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ losy.

W Budyschini, 27. mierza 1858.

C. F. Täger,

na swonomej lawiskej hazy cjo. 801.

Wosjewenie.

W mojej kalkpalernji w Kunners-
dorfii je wot dżenjnischeho dnja
wschjedneje nowopaleny falk i do-
stacz i wot 22. t. m. je w moimaj
skladomaj na dwornischemu w Bu-
dyschini a w Pomorezach stajnje
nowopaleny falk na pschedan.
Skasania falka so sa tsi dny wu-
wedu a skasania zylych lowryjow
maja so hvidom do kalkpalernje
w Kunnersdorff pößlaez, so pak tež
w moim budyskim skladzi horje-
beru. — Wo dobrociwe kupo-
wanje proscho, s poczesszowanjom

J. Lorenz.

Wondzieniu 29. mierza i. l. budje 100 kop
khoinowych dolkich hromadow na dubjaniskim
revieru stanowje so hotowe penesj na pschedajowa-
nie pschedawanych.

Chromadzinsca finuje so rano w 9 hodzijach
w hoszeniu w Dubom.

W Barcji, 19. mierza 1858.

Grabiniske Lippiske hajuske sarjadništvo
Wiedemann.

Holczej wot sprawnych starszych, tiz chez Sed-
larz wo wulnicy, moje pola podpisaneho do
wuczyj stupicj.

Heinrich Dietrich,
sedlarzki misztr w Potschizach.

Sandzeni hobotu, 20. t. m., bu na puezu s
Nowych Matsz do Schwacjiz tiz s pschimadlem
wot helefantowej loszje shubem a so sprawni na-
maka proshy, so by jort so pschisprawne myto we
wudawańi Serb. Nowinow wetedak.

Ekota hosposa so na jene rycerzku blisko
Budyschini pyta. Hodgek honi so we wudawańi
Serb Nowinow.

Ra knezim dwori w Eichonzach pola Budys-
chini moje żeneny džielaczej džielo s wosyde-
njom dostacj.

Wschukim mojim pschedzelam a winolubowa-
rjam s tutym wosjewjuju, so sym podla swojego
winoweho pschedupstava tej

winowu ſtatu

salozik, hodgek moja hossio wino a symne ſledzje
dostawacj. Schlerza cierweneho a bjeteho wina
khochcje wot 2 nsl. do 10 nsl. blešcha wina
8 nsl. hacz do 40 nsl. Tež su, smotřia, tiz se
wson pschedru, so bychu havojeho maleho mofka
w jenej budyslej zytkwi hiszecjici dali, a so a hro-
jich hobszmotrow se schlonzje wina pozylnicj
chzedzja, pschedzelne witanj a namak. ja pschi sym-
nym czaſu czoſlu ſtru pola me.

W Budyschini, na serbskej hazy, cjo. $\frac{10}{222}$.

J. G. F. Nieckisch.

Moje jate dobre wosprawdzite

ſtuchē drōždžē,

kaž tež wschilke pschi peczenju wjebue twory poru-
czaj sojdemu na najlepe a proschi wo prawje
buhatz wosypt najpodwolnisczo.

J. G. F. Nieckisch.

Pola me se stajnje kameute wahl, tak meno-
wane kawaiske wahl, körz po 17 nsl na pschedan.

J. G. F. Nieckisch.

R na wedzenju.

Ca jutrowne potrebnoszie bym so s czerstwymi forenemi, s jara dobrym safranom, s wulkiem a marmi hroznikami, s blodkimi a horkimi mandlemi, s wiazorymi druzinami zofora, s prawie dobrym chlebem a se wschiem, schloj so hewak treba, wobstaral, budu po najtuniszej placzni pshedawacj a proschu wo najhochajisci wopryt.

W Budyshini, na serbskej hasz cjo. 10/224.

A. G. F. Niedsch.

Czeszonym Serbam Budyshina a wokolnosziem s tutym napodwolnisczo wosiewuju, so ma so moja **filterubańua s wobydlenjom** niesko na rjesnisej hasz cjo. 325, schierotek hasz nimalje s napszecja.

Tez dowolam siebi, swoi sklad nowych fil-kow a raschpow, sendjelskich, rheinlandskich a mojego hambschenho fabrikata poruczic, teho runja poruczjam so tez s rubanju tych hamych s dobrociwemu wobledzbowaniu. Moje najhorlosze prezwaniye budze, dowsierenu, mi hacz dotal se wschelakich stronow spożeczenemu, tez dale psches dobre a tune pośluzenje dosz cjinic.

Eduard Niedel, filterubanski mischtr.

Moja, na ludomnych zitnych wslach lejaza, w dobrym redzi so namaka, gylje maszna shjeza, na kotrejz prawisna schenlowania wosipoczyje a kotrejz so jara derje dani, je se swobodnej ruki na pshedan a moje so 1. meje t. l. s malym na placzeniom horjewiacz abo tez hnadij wosmacej.

W Budyshini, 25. mjerza 1858.

A. Noack w slotym lawi.

Niehdz pshed ujomi abo schyrijom udejletem bu w Budyshini wet theatra hasz na kamentu hasz sloty cjasnikow sluejik strejastom s hubeny. Sprawny namakai chyti ion sa dobre myto we. wudawarni Serb. Now. woredaci.

Miejsceczanske djiwadlo.

Poślane prijedstawiennje pshed jutrami sobotu 27. mjerza 1858:

K a t r i n k a h e i l b r o n u s k a,
romantiskoryciera cjinohra w 5 jednaniach s pshedehru: Potainy Sud.

Macieca serbska.

Towarstwo macicy serbskeje ezmje srjedu po jutrach popolnu w 2 hodzinomaj hlownu zhromadziznu, na kotruž čescene macice se bustawy najpodwolnišo přeponojuje Wubjerk m. s.

Sprawnje woszczyneny hólejz može jako wojownik mesto dostaci pola remenetskeho mischtra Spanna blisko zitnych wskow.

Wat redaktora.

Hacz runje sym w khoreszi „gastritis mucosa,” fiz je me nadpanyla, s Bożej pomocy siemirny strach ujetko sbozomnie pschetal, dha sym tola hiszceje tak słaby a hubeny, so so pera jara pschimacz nemozu. Duż proschn swojich czeszonych slobudzjela-rzjerjow a dopisowarjow, so bychu na mnie spomnili a mi sa bliższe czislo Serb. Now. prawje wele rukopisja poślali a to na to waschnie, so bych ja ich pschinosciki wutoru, najposdżischo średu pschipolnju w ruzy miet.

J. E. Smolek.

Uzen 16. mjerza, popolnu w scheszych hodzinach wumre we wjeri do swojego śbojnika a wumognika moja wutrobnje lubowana mandjelska Madlena rodj. Mucjanez s Delan.

Djewiatnacje liet sym s nej we woszczje smieriwym a sbozomnym mandjelswi javy był a kiedy, kotrejuż ie Boh ten kres dobru mandjelsku wobratil, moje siebi pomyslicz, tak wulka moja boloiz je.

Wschelskim pac, fiz moju lubu nebojęciemu mandjelskiu na sieje poślenim puczu s pschewodzeniom poczesczich, praju swoi najnależnisci dżak.

H undrij Nuczan.

Njeboh'

EDUARD E J W I Ć A Z E J

z Radworja.

So zrudni z tobu rozżolnowachmy,
Hdyż woteńdze ty w cuze hona,
Ze dźiwnym zdanjom dżē sej żadachmy;
Zas nawróć čerstweho nam zdalna strona!
Ach na zrudnuške ložko nawróciła:
Już naša sylza nad nim ronjena!
Budź bożemje ty luby přeçelo!
O Božo myto wojowanja
Daj jemu, hdjez će khwala jandželo;
Nam něhdy radosé zaswidżenja.

J. W. J. K.

S tutym czisłom Serbskich
Nowin wuda so tseczi mje-
szaczy pshedawf, s laczan-
skimi pišmikami a w nowym pra-
wopiszu czischczanu. **Nedakzia.**

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortletna předpłata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral,
posće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cíllo 14.

3. haperleje.

Lěto 1858.

Wopshijecje: K nawedjenju. — Na jutry. — Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina,
S Drlnieš Horki. S Mierkowa. S Cjornoboha. S Mochoza vosa Mujakowa. S Wojerz. —
Gudnische dopisy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cjistoryczny pschilopf. — Zyrkwinske powjesje.
— Venejna placzisna. — Cjahi salstoschlesyńskie jeleśnizy ic. — Nawieschtink.

K nawedjenju.

Schtož chze na druh e schtwörthjeto 1858 sa Serb. Nowiny do předka placzis
ton nech njetko 6 nsl. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na kralovskich postach
placi so $7\frac{1}{2}$ nsl. na ton šamy čas. — Sa wosjewenja a nawieschtki mōžemy Serb. Now.
kóždemu poruczicž, pschetož te ſame čitaja so tak derje w Budyschini laž tež we wschitkach
serbskich wſach, a schtož chze po tajkim njeshto tak prawje po zylym serbskim kraju roſ-
ſcherene mječ, ton daj to w Serb. Nowinach wosjewicž.

Nedakzia.

N a j u t r y.

Hlos: Nech Bohu džakuje ic.

Cjehz, khwalbu dawaječe
Tom' Jephnečju, klij jiwo
Djenš ſaho ſ rowa dje,
Ze w rowi wožiwilo
A žylje pschemohlo
Smereč, helu, Satana,
Tej ſaho dobylo
Nam ſwoje nebeša,

„Knes Jesuž žiwy je“
„Wón djenša stany ſ rowa;“
Tak spjewam weſelje
Ja djenš tež ſaho ſ nowa
A wschudjom na ſwojeſti
Hdzej kſcheszijenjo ſu,
Tej djenša weſeli
Tak ſo mnno spjewaju:

„To Jephnio, lottej je
Na kſchiju woprowane,
To je wſacj doſtojne,
Hdyž wſcho je doſoniane,
Młoz, kraſnosł, bohaſtvo,
Cjehz, khwalbu, modlenje
Wot cjaſha njetzischoh,
Hacj do wſchel' wiecinoſaje.“

Haj, luby ſbójniko!
Rij bjeſche kſchijowaný;
Ja k tebi modlu ſo,
Twój ſtuk je doſonjaný!
Djenš ſ rowa stanyk ſu,
Hdyž rano ſaſwita,
Duž djenš tež ſwecjimy
Twój ſwedzeni dobycia.

Tak Bohu Wotzewi
A ſhynej khwalbu damy,
Tej ſwiaty DUCHO cji
Djenš k cjeſzi ſaspjewamy.
So njetk psches Chrysta krej,
Rij djenša ſ rowa dje
Poſutnom' hrjeſchnikſi
Ta ſbožnoſ ſwista je.

Pjetr Mlon.

Swjetne podawki.

Sakſka. Brynz Jurij je 24. mjerza do
Parisa pschijet a tam w khejorskim hrobiſi wot-
ſupil. Wón wosta tam hacj do 29., hdzej ſo
na dalschi pucj do Londona poda. — Do Düs-
feldorfa pschijedje 25. mjerza krónprynz Albert.

— Sakon, po kotrymž je nowa waha postajena, je wuschoł a budje psichodonne w naschich nowinach wobtchernie wotcijischany.

Pruška. Ssejm je jutrow dla na khwili woldjeneny.

Franzowſka. Grabja Persigny je wot swojeje ſlužby jako ſapóftanz na jendzelskim dwori wotſlupit a khiegor je na jeho mjeſto marſchala Peliſiera pomenowat, liž na poſledku psched Sebastopolom kommandirowaſche.

Ruſowſka. Khiegor je poručiſt, ſo ſmjeđa tajzv wychzy, kotsiž maja ſubla ſ leibeigenam, ſoždy čaſ ſhromadžisny wophtowacj, w kotrych ſemenjo dla ſahnacja leibeigenſta wu-radjuja, a ſo tajſim wychſtam jich prjedsſtajenj ženje dowolnoſt ſ temu ſarez neſmedža.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wutoru 30. mjerza buchu na tudomnym ſudniſtim hanci ſinjerzy, we wofrefach tudomneho, ſchierachowskeho, biskopſkeho, rafećanskeho a nowoſalizkeho ſudniſta poſtajeni, do ſwojich ſaſtojnſtow ſapokasani.

S Budyschina. Tudomny mjeſtečjanosta. Starka, w tu khwili w Dreždjanach na ſejmi, je ton tydjeni ſwoje tudomne ſaſtojnſtwo khorowatoſje dla ſložit a wo ſwoje puſcijenje ſ neho proſyl.

S Delneje Horki. Tamnu nedželu ſta ſo pola naſ ſebožo; tola pak bje wulke Bože ſwarnowanje pôdla. Wola naſ wobſteji menuižy prawo, ſo moža wſchitke zyrtwifne weſenja do Maleschez psches kneži dwór jječi, hewajsche pak niž. Ha tak bje tež tamnu nedželu. Kſchizjanę poſhonež ſchwacjiz, liž kmotrow ſ Ma-teje Dubrawki do Maleschez ſe ſchicjenju weſeſche, bje psches kneži dwór pschesjet a hacj na móſt pschiſjet. Šredž moſta namakaſa ſo durje, kotrež ſo w nožy ſacjinja, wo dnjo pak pschipnu ſo ſ recjaskem ſ wobloženju, ſo nebychu khorodile. Na ſapinenje pak bje ſo tehdym naſſtere ſapomnito; duž ſo ſta, ſo wjetſik durje psched konjomaj ſapraſny. Konej ſo ſploſchiſtaj ha zoſnyſtaj ſ wosom do ſady. Wós

flečja na ſtrenu a pschelama wobloženje a padny ſe wſchitimi do Spewje. Maſe džecijo wuleža ſ wosa a plowasche po wodži; tola bortsy je ludžio, liž bjechu na pomoz pschibježeli, wuejahnycu. Kmoſſo možachu halle, hdvž bjechu ſo wuſchili, a džecjatko pschepowili, ſ wosom a konjomaj, liž bje ſim tudomny ſhobat poječi, do Maleschez dojječi. — Bohonež pak nemoeſeche hacj do Schwacjiz dom döncj, ale dyrbeſehe w Jeschizach ležo wostacj, doſelj bje jeho pecja tolo ſara do wutroby dyrito. Tež jedyn kón budje ſo ſ eježka wuljekowacj, pschetoz pschi deſapanenju bu wot njekaſkeho, we wodži tjažeho ſochora do brjucha raneny. **K.**

S Mjerkowa, 24. mjerza. Palenz, ta helska jucha, žada wſchiednje, ſaž ſty duch, ſwoje wopery. Ta wiernocj wopokafa ſo tež pola naſ na ſrudne waschnje. Wondanje hraſkaſtej dwje džesči pola tudomneho wobydlerja. **K.** Starsche, njehdje 5 ljet stare ſtuſcheſe po- menowanemu **K.**, druhe, njehdje 4 ljeta ſtare, wobydlerj **P.** Iako bjeſtej khwiltu hrati, wohladac̄tej ſpody lawy bleschu palenza a pschin- djeſtej na neſbožomnu myſl, ſo chzeti ſo jeho napicj. Wſaſtej ſebi ſchlenęčku ſ volzow a njeſko piſeſtej, doniž na poſledku ſchlenęčku ne-roſbiſtej. **P.** i džecijo pschindje khore domoi a wumre naſajtra, ſe ſurowymi boſoſcemi čwi- lowane. — Kotsiž maja džecji, tyh ſ tutym napominamy, ſo bjechu, nočedja-li ſam ſa ſo ſtrony roſom wuživacj a ſo pieča wostajicj, ſ najmeňſhemu žadlawy ſchzivak a walak psched džecjimi ſhowali. Hjſeče ſrudniſche a nehman- ſche je, hdvž wotroſenji džecjom tu čertowu dobrotiſku poſtlužuju a hijom jich mtode žiwenje ſlaza. ***i***

S Čjornoboha. Dokelj je we 12. či- bli wele wo wodowej nufy piſane, dowolam ſebi wot mojeje psched $1\frac{1}{2}$ ljetom wuryteje, njehdje 17 abo 18 toheci htriboſeje a $2\frac{1}{2}$ toheci ſchjerofeje ſtudnie njeſtco praſicj. Ta ſama je we zyloj ſuchoſi a we wſchim merſnenju pschesy doſči dobreje wody mieta, tak ſo woda ſtajnje na dwaj toheci wypoſko ſtejeſche a móht ſoždy džen ſ najmeňſhemu 50 wodowych ſhan wotnoſyj. — A tola je wona po wſchim

herbskim kraju najwyšcha. — Wulsi wjetr je tudy tež nješto zyhlow delje smetali. P.

S Mochotza pola Mužakowa. So je naši labi kres duchomny Halsa w Dubzu wumret, je w swoim času w tuthy Novinach wosjewene. Po tej studnej žmierci poča so borsz powebac, so chzemy so my herbske wshy nješto wot dubcianskeho Božego domu wotdzielej a do Rychwałda sasarowacj dac; tola pak džielachu so myslje do tjsich wotmyślenjow. Tena džielba chzysche we Dubzu wostaci, druga chzysche do Rychwałda, tsecja chzysche do Jamnoho i staroluherskim. Dubcianske kollaturstwo džieskaše sylnie na tym, so ma Dubz herbska woskada wostaci, chzysche dubciansku faru labi se herbskim duchomnym wobhadzicj a da jeniczky Šerbam pruhu prjedowacj. Ta naležnosć so do tho werčesche a nemožesche i žanemu konzej psichipoda, so so lud sjenocjic ne možesche, pochlada Bóh ton knes psches jeniczki džiwym podawki s nebeš — kaž by prajit, moje wozyski, nedželče so, ale wostanicje hromadže — a s jenym hlosom wobsanknychu wschitz, so chzedža so do Rychwałda sasarowacj dac. Dubcianske kollaturstwo puscheji naš tež darmo precj.

Po tym nastachu sa naš tti wešole, se syłsamí smieschané dny, na lotrež chzemy tudy hiſcze ſuntróč s krótka spomniz.

Prjeni bje 10. januara teho ljeta. Tule nedželu mjeſachmy poſledni króč w Dubzu Božu ſtužbu a wužiwačmy tam poſledni króč Bože weſtasanje. Knés duchomny Merwa se Sprewiz džerjesche nam poſledne herbske prjedowanje a wužohnova a wuvedje naš potom s Božego domu, we kotrymž my a naši wotzojo psches 312 ljet swoje dusche naſyčicj a natwaricj pytaču. Hnuči a se syłsamí dachmy swojemu dotalnemu domej Božemu božemje. — Druhi weſoli džen bjesche sa naš nedžela „Esto mihi“ (14. februara). Nedželu Sexagesimae wosjewi nam naši knes wuczer Brühl, so je kralowſte konſistorſtvo we Wrotławju kaž tež kralowſte knežerſtvo w Lignizu njeſlo dowoliko a sa dobre ſpoſnało, so móžemy be wshcho ſadžewka do rychwałdskeho Božego domu nutſwedženi bycz.

Kralowſki eforalny abſunkt, knes probſt Nest ſ Zybalańja, bje wobsanknyk a porucžnosć poſlat, so ma nutſwedženje na nedželu Esto mihi bycz. Ře tomu ważnemu ſtucej a t temu weſolemu dnei mjeſechce so hódný ſwedjen postajecj. Duž psicheprophy naši k. wuczer ſchulſtich a weſnych prijódkeſtejerjow, so bychu so k dalsichemu wutabidzenju ſeschli a to na ſchuli w Mochotzu. Tak so sta. Kaž bu nam ta wjez prijódkeſena, pschijachmy wschitko ſwólne a ſ weſtoſoſju; ne mjeſachmy pak wele nadžije, so so tak wuvedje. Naši wuczer bje menujzy hízom wele nedžel khetro khorowaty a ſebi ſa ſchulu hízom druhego wuczeria jaſa ſastuperia wobstarak. Džecji bjechu ſara ſrudne a nočyku ſi tym zuſym njemiskim wuczeriom hicj; tola pjak ſlubi wuczer ſivoim ſchulerjam, so ſ nimi poindje, hač runje nebie híſcje ſtrowy. Njeſko hakle ſapocja so bes młodym ludom prawe weſleje a pschihotowanje. Šsobotu w nožy bje we wschjach domach ſiamy nemjer, doſelj bje pschilasane, ſo mamy nedželu rano 8. hodžinach w Rychwałdze bycz a nichó w žanym domje nechacše doma wostaci.

Nedželu rano wot na pot ſydmich ſhromađowachu so džecji a woiroſejeny młodý lud wſchnje ſhotowany w ſchuli. Šchulerſte a doroſejene holzy bjechu wschitke ſ nahej hłowu a mjeſachmu do wloſow wienzy ſaplečzene. Wokolo na pol wosmich bjechu so wschitz ſeschli. Njeſko ſetupachu ſo ſchulerjo a młodý lud na ſchulſtym dworje do ſoka, ſózdy hólz djerzesche w ruzy híetu khorhoječku ſ c̄jornym hodlerjam, ſózda holza pak khorhoječku ſe herbslimi barbam; ſchyrjo wulzy hólz mjeſachu ſózdy wulku khorho a riane woneſhko ſ dolhim c̄jerwenym bantom. Tu ſapjewa ſo khorhoječku: „Ach porucž Bohu ſwjeru a. t. d.; herzy ſ dubcianskeje ſykiwe pschewodžowachu a poſbjehowachu ſpiewanie ſ psichezelemi. Po wuspjewaniu njeſotrych ſchtucekow bu c̄jaz do rjada ſestajany. Džecmy takle ſe ſchulſtetho dwora a ſ Mochotza: Najprjedy paſhot ſ wulkej pruskej khorhoju, ſa nim herzy, njeſko ſchulzy hólcata ſe ſwojimi khorhoječkami, ſa nimi młodjen ſ wulkeju herbskeju khorhoju, ſa neju ſchulerſte hólcata po dwu, ſa nimi ſmahowasche ſo wulka kužiſka khoroj, po nej džiechu

dorościane młode holzy też po dwu, najprzejnej nieschtej kójda wulku, renje wupyschenu wóslowu świezu, sa nimi kroczachu młodzi holzy też po dwu. Nielko pschiindje wulka khoroi świernoścę, wona nawedowasche mandżelskie żony, kotreż po schyriach dżiechu; sa tymi czechnechu mandżelszy mužojo. Takle sfradowani stupachmy pschi rjanyh skónzu radostni k Rychwaldei, herzy nam zły pucj weſelje hraſachu. —

Jako ho Rychwaldei pschiblizichmy, wuhladachmy psched mostom rjeli wulke rjane selene czechne wrota, kotreż bjechu renje s wjenzami namięschane a bje w średzym wjenzu napisimo: „Willkommen.” Psched tymi wrotami wostachmy stejo, festupachmy ho do wotewrenego kóla, prjedku nascha młodosci, sesady starschi, na jenym boku mosta herzy, średja nasch wucjer s džieczimi a s gmejstimi prjodſtejeremi. Tudy dospjewachmy doma sapocząt kierlusich, a hdyz schuciku: „O wječinje derje tebi, hdyz ho wjchón Bohu dasch,” saneszechmy, poczachu rjane swone śwoje lubosne synki do nascheho ertneho spjewa snoschowacj a posbjehowachu naschu wutrobu s wetsichej nutrōscę i temu, wot kotrehoż wschitlon dobrý a dokonjany dar pschiindje. Nielko pschiczeze zyla rychwaldska woſada nam k pomenowanej rjezji napschecjo, najprjensha bje jich schulsta młodoss s k. wucjerjom a se 4 pruslimi khorhojem. Sa nimi kollator knes Kühn nad Rychwaldem, na jenym boku knes probst Rec, jako kralowskí komiſar, na druhim knes duchomny Wicjas s Lueza, sa nimi pschiindzechu zyrliwisy a schulzy prjodſtejerjo, ryhtarjo a. t. d. Knés kollator a duchomnaj knesaj pschiindzechu hacj do średja mosta. Nasch k. wucjer džiesche na most a poda tym knesam ruku a wrózki ho po krótkim rostryčenju saſy k nam, narwózki ho k tym czechnym knesam, postrowi jich a zylu rychwalsku woſadu w herbskiej ryczi, siewi jim, schto ſamy a schto ja-damy, tak wele naſ je, koſiſz chzemj ho s nimi ſienocicj a ſwiaſacj, menujzy: 140 mandżelskich mužow a žonow, 3 wudowzy, 14 wudowow, 40 nowudatych wotroſcienych holzow, runje tak wele nejenenych holzow, 69 holčatow młodſkich hacj 14 ljet, 72 holčatow hacj do 14. ljeta, po taſkim do hromady: 378. Won pschiruna

naſ israelskim džieczjom, rjeku psched namí Jórdanej a Rychwald krajej Kanaanej. S jeho słowami buchu wschitzu pramje hnucji a kysly ronjachu ho tež muslim, kij jich hewak nesnaja. K. wucjer skonci śwoju rycz s nutrnej modlitwu sa ſameho ſebe a fa wschitlich ſhromadzonych, a s napominanjom prjedbarja Salomona 4, 17. „Wobwarnuj twoju nohu, hdyz k Božemu domej džesch a. t. d.” Po nim wedjesche knes eſoraltny adjunkt rycz dale s njemſtimi słowami, powita naſ lubosnie a powota naſ do teho nowego Kanaana prajo: „Pójce, wschitko je hotowe. Na to ſawrózki ho rychwaldska ſhula, sa džieczimi džiechu pomenowani 3 wjchoko doſtojni kneža, sa nimi my we naſpomnenym rjedji. Rychwaldsy woſadni wostachu na wobymaj ſtronomaj pucjaſtejo, doniž neſchecjezechmy. Nasch k. wucjer ſapjewa rjany ſhierliſch 609: „Wedj me džiwnje Jeſuſo” a poſawny pschewobſzachu naſch ſpjeſ.

(Skónčenje přichodnje.)

S Wojerez. S dowolnoſzju kralowskeho konſistorſtu je tudy k. archidiakenuš Kordina psched džieskim časom ſapocjal kódu nedželu wečor w ſedmich hodzinach w poſrebnej zyrliwi modlerſtu hodžinu džeržecj. Spjewanie, prjodſčitanje rjanych wulkadowaniow a wuberne modlitwy ho lubosnie wotmjeniuja. Zyrlei je stajneſe jara potna. Khwalobne je, so maju ludzio tak ſtadnoſz, nedželu w Božim domi woſankowacj. Tute ſemſchenja wjeſſe bes bohateho žohnowanja newostanu. Wo tym ſhoniwſchi je hrabja s Einſiedel, predawſchi prjeni ſakſki ministr, k tutym wečornym Božim ſtužbam kraſny, wulki, ſe želesa laty a bronzowany ſwječnik darił, kij na ſwojich woſnoſtach ſaſwieczeny nimalje zły Boži domčz ſwjetlę roſjaſnuje.

Sudniſke dopisy.

Wot wokresneho ſuda w Budyschinje bu 1., pondjelu, 22. mjerza, ſchtrafa, wózdy Korli Klugej w Hodžiju dla kranenja ſtomy w prienim wuſudzenju pschiindjena, na 1 džen jastwa, doſek ſobraneny nebie wjazy hacj tiſi walejki s polnej wjeſtoſzju ſa ſwoje ſpōſnacj

mohł, pomeniščena. Dale bu schtwórk 24. mjerza, 2., snaty paduch **H and r i j Bro d a** s **N o w y į P o r s c h i į**, dokelž bje w Porschijach a Konezach nieschto wjezow franył, do podraljetnego zuchthausa; 3., hadresčejca, kofaje a seleſsbietař **Pjett Kapler** se Židow a pak partiklowania dla do 4 dnjow jaſtwa a; 4., pjak 26. mjerza wjesły **Korla Gottlieb** Gottlieb Fröda s Jasony, tutón paduchſta, **Pjetsch** s Jasony dla kollegowanja (to je: sa newinowateju wuprajenaj).

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

skrějetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Cjoho dla sy tak poſhmu-
reny, Mots?

Mots Tunka. Teho dla, dokelž budje re-
daktor hischeje dale wo jawi wostacj dyrbecj. To
ja sjanwanje widzich, jako jeho predy wopytach.

Hans Depla. Ale ja mjenju, so je naj-
hōřsche pschjetrat!

Mots Tunka. To drje je, ale wón tak

menowanu latarrhalsku symizu pschezo hischeje
wotbyt neje.

Hans Depla. Nó, tu drje tola tej hischeje
iucijerja a s žyla myšlu ſebi, so tam, hōzej
moj khodjicj poczinamoj, khoroſz dolho wiaz wo-
stacj nemoje.

Mots Tunka. To chýt Boh dacj a jemu
bórsy ſaſo ſtrowosz ſpojeſcij.

Čistoryěny přílopk.

Samotnosć.

Behutsamkeit, rozhladnosć. Bereitwil-
ligkeit, hotowosc. Dienstfertigkeit, poslu-
žnosć. Eifersucht, žarliwosc. Eigensinn,
swojowolnosć. Einbildungskraft, zdanli-

wosć, wobrazotwornoſć. Gutmäßigkeit
dobrowutrobnosć. Halsstarrigkeit, zasak-
losć. Offenherzigkeit, wotewrjenosć. Zart-
heit, něžnosć.

W ot mol wa knjezej P.
We připosłanych praſenjach steja wjacore

cuze słowa, kiž móžeja njepréložene wo-
stać, k př. klavir, pult, shawl, styl a druhe,
kotrež su so we wselakich europskich ryčach
zadomile. Přeložomne su: Tinte, čornik;
rothe Tinte, čerwjenik; blaue Tinte, módrik.
Rothstift, čerwjeník (hl. Psul, słownik);
čerwjenik; korb, koš; Noten dypki; Schlitt-
schuhe, smykadla; häckeln, hočkować;
sticken, wusiuwać; stricken, jehlić, jehłować
(jehla, jehlička) k př. rukajey abo nohajey.
Přispomnu Wam, zo njeje kóžde słowo,
kiž je cazonryčnemu podobne, teho dla hižom
požcene, abo zo je druhdy jenož jenajke-
ho korjenja z druhoryčnym, k př. syn bratr.
Na druhim boku njeswéce kóžde słwo za
serbske přijeć, kiž so w staršich knihach
namaka abo kiž so w nowych jako serb-
ske wudawa, k př. luty, steji w ryč-
nicy k. Schneidera (Grammatik der wend.
Spr., Budissin, 1853 str. 9.) pod słowami,
kiž su pječa Némcy ze serbštiny čerpali;
bjez tym je runje „luty“ z němskoho „lauter“
wzate, přetož słowjanske słwo „luty, litý“
rěka tak wjele jako „džiwi.“ Němske
lauter přełoža so: čisty, holy, samón, k
př. sami Serbjo, lauter Wenden; ale Serbjo
sami, die Wenden allein. W Bože mje!

Cyrkwinske powesće.

Krčení:

Podjanska cyrk: Hanja Enima, Matiša
Krawza, wobydlerja w Njerščach, dž. — Hanja
Madlena, Vjetr Kalka, wobydlerja w Skonej Vor-
scheji, dž. — Ernst Gustav, Gustava Adolfa Klauža,
kublerja w Dalizach, ſ.

Zemrjetý:

Djeń 23. mjerza: Madlena, rođ. Dejke, Jurja
Kowarja, wumeštarja w Delue Kini, manjelska, 691.

Venežna placzisna.

W Lipsku, 24. mjerza, i Louisd'or 5 tl.
14 ngl. — nv.; i połnorajazy čerreny story
abo dufat 3 tl. 4 ngl. 8 nv.; winske bankowki 98. —
Spiritus w Barlini 7½ tl.

Gjahi saſſkoſchlesynſteje želesniz ſ budyskoho dworniſchcza.

Do Šhorelcza: rano 7 h. 47 m.; połnočniu
11 h. 40 m.; popołniu 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Dražđana: rano 7 h. 37 m.; do połnočniu
12 h. 53 m.; popołniu 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.;
w nožu 2 hodj. 42 min.

Nawěſtnik.

W j e n z
džafomnega dopomocja na row dobreho bjeđerja,
wulzy faſlujbneho knesa

Hendricha Krūgarja,
duchownego w Porschitzach, semreteho
24. mjerza 1858.

Komu swony ſaſwoneja
Porschisje wot zyrkweje;
Koho jaſnje pschewodjeſa
Eſljebroklinski porschisje?
Krajo berbſki plakaj ſ namě,
Ahjerlusch ſrudny ſanofej!
My ſmy hižom djenſha ſami,
A naſch Krūgač wjazy nej!
Ludy placieje wutubjena
Tyschnje jeho wudowa
Do rowa je położena
Gswjerna luboſci mandjelska!
Dobre dječji luboh' nana
Wopuschcjenie jaruſa.
Jim bje radoſć ſtôdka rjana,
Gswójba jim naſraſniſcha!

Echtó ho tudy wele ludži
Chrromadjuja želniwi?
Echtó jich wutroba ho rudži,
Woejkó pełnia ſ hylſami?
Ach jich paſtyr dobrý, ſhwerny
Bielu ſmrcj je woħladat
Ach jich priedai kraſny, wjerny
Je tak jahe wudychać!
Na kletzy a piſted wołtarjom
Hojez ett jeho klinčiesche
W wulkim a pod niſkim twarom
Krūgač wjaz tam nebudže.
Echtó bje pscheczel lubowany,
Gswjerny towarsch najlepſchi,
Echtó bje k radji mudrej ſhmanj
Hotowy k nej w luboſci?
Ach ty luby wonjemeny,
Bož'mje tebi dawamy!
Ach ty luby pschekraſneny
Sabycj tebe neb'djemy!
Tež nech twoje woło na naſ
Gudnych milje poħlada;
Tež nech twoja luboſci na naſ
Woſoſ ſ nebjia wuſhywa! J. M.

Dokelj je ta skržba, kotruž s Hanu Kubizež
s Čornych Rošliz mjejach, 21. meje 1856 wu-
cjenina, ta ſama pak hiſčje pschezo wo tym
ryčji, ſo ſym ja te zyple khóſtu ſaplačiſci dyrbjaſ,
dha ja ſ tutym wosiewuju, ſo ſu tafte ryčje jenož
luta ka; pschetož ja nejšym Janeho noweho penesa
placiſci trebat ſhiba jenož ſtož ſym mojemu
ryčnikeſ dobrovolnje dat.

Hdyž me ſly jaſyk hani,
Na čeſnhyam meni ſrani,
Eſo wečicji nebudu:
Hdyž ſuiech tež na mne pane
Mi neprawda ſo ſtane,
To chzu wſcho wodacj ſ luboſzju.
Pietr Benjamin Holan.

Šhonena jónſta, fiž kerbiž ryči a malemu
hospodařstwu pola jeneho ſamotneho knesa na
wſhy prijedkacj može, dōſtane hnydom hlužbu
pschiokafanu psches wudawařnju Serb. Now.

Eſtona hospota ſo na jene ryčetku do bliſko
Budyschina pyta. Hdoje? Ihoni ſo we wudawařni
Serb. Nowinow.

Aukžia

Wutoru jako 3. džen' jutrow budja ſo pola
ſtarſkeho muža, Jana Schneidera w Droždžiu
rano wot 8 hodžinow wſchelake dráſzenja a wſche-
laſki hospodařſki grat ſa hotowe penesy na psche-
ſadžowanje pschedawacj.

Jurij Lehmann.

Drewowa aufžia.

Na wulfowelskym revjeru budje ſo pschi-
chodnu wuteru jako 6. haperleje dopolnja wot 8
hodžinow džielba twerdyh dolih hromadow pod
wumjenenemi, w termii wosiewomnymi, ſtawnje
na pscheſadžowanje pschedawacj.

Štanje na pschedan.

Wutoru 6. haperleje t. l. jako 3. džen' jutrow
budje ſo na lichanskim revjeru džielba ležovneho
štanje ſa hotowe penesy na pscheſadžowanje psche-
dawacj.

Na ſtupenje ſmyſleni nech ſo dopolnja w 9
hodžinach na boroschcjanſkim ſorbarku nutſnam-
kaſia.

Schöna.

Wote mne džielane
draždžanske beutuſchki psche kurjaze woka
poſticiuju tak lohki, kaž wjeszie pomhažy ſrijed
ſ wotſtronenu tuteje tak bolozneje čwiliſe. W
Draždžanach pschedawa je jandželska hap-
tyka, w Budyschin i pak hródowska hap-
tyka.

H Werner.

Moje ſnate dobre woprandžite
ſ u c h e d r o ž d ſ i e ,
faž tež wſchitke pschi pecjenju trjebeň twory poru-
čjam kózdemu na najſjepo a proſchu wo prawje
bohaty woppt naſpodwołniſho.

J. G. F. Niecksch.

Pola me je ſtajnje ſameńte wuhlo, tak meno-
wane ſowarſke wuhlo, kóz po 17 nſl na pschedan.

J. G. F. Niecksch.

Kneſtwo w Nieder-Ludwigſdorſi
pola ſhorelza porucža wot 27. t. m.
wſchjednje nowopalený kalf a to
twarſki kalf 2 barl. kózaj
17 nſl. 3 np.

pólny kalf 2 barl. kózaj
15 nſl. 3 np.

tola jenož ſa hotowe penesy. Wo-
teberarjam, fiž chzedža ſebi kalf po
zeleſnizy pſchiwesz dacj, ſo weſenje
hacj na zeleſnizu najtuniſho wob-
licjuſe a čeſzene ſkasana ſo po
možnoszi porjadnje wobſtaraja.

Moja, na tudomnych žitnych wilek ležaza,
w dobrym redži ſo namakaja, zylje maſivna ſhieža,
na kotrejz prawisna ſchenkowania wotpočjuje a ko-
traj ſo jara derje dani, je ſe ſwobodneje ruſi na
pschedan a može ſo 1. meje t. l. ſ malym na-
plačenjom horjeſacj abo tež ſnadi wotnajecj.
W Budyschin, 25. mjerza 1858.

A. Noack w ſlotym lavi.

Na pschedan.

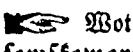
Štieža w dobrym redži a ſe ſadowei ſahrodu,
40□ prutow wulſej je ſe ſwobodneje ruſi na
pschedan pola podpiſaneho w Dobroſchizach pola
Neſwacjida.

Michał Domaſchka.

W Lejni pola Bulez cjo. 1. je zylje nowy
warschtat pschemjenenia dla na pschedan.

Sańdžemu ſobotu bu na puczu ſ Rabibz do
mjeſta abo w mjeſzi ſamym listowniſa (Briefasche)
je 24 il. penes a ſ njeſtrymi listami ſhubena,
Sprawny namakat chył ju we wudawařni Serb.
Now. ſa dobre myto wotedacj.

Cjerstwy pschibytke wot Gebr. Lederez se misko- vorechowolijoweho mydla.

 Woteżakowane nowe pošyłki tež w tutej krajinji jara lubowanego Gebr. Lederez semiskoworechowolijoweho mydla w snatym originalnym sapakowanju à fruch i roswučenjom nałożowanja 3 nsl. 4 fruchow w jenym pakecji 10 nsl. 500 gsu fabo pschischke a je teho dla moj slad, psches łylnne kupowanje w pošlenich nedzelach wurumowany, njeſko ſaſo w najlepſichim redži.

W Budyschinii.

Wosjewenie.

Psches to, so je ſo w fabriky, ſotrejz ja ſuče droždzie róſtawam, njeſka ſchoda ſtała a ſo niechtio w maſchine roſtamato, hym ja wot neje lſedom poſoju droždow, wote mine ſamotwanych, dōſtacj möhl, tak ſo ſaſo wſchikich pscheczelow, kiž ſo vola me ſa droždemi praſbachu, ſpokojoſci nemôžach, ſchtož je mi jara ſel ciniło. Za pak ſ tutym weſſeniuju, ſo ſu njeſko ſaſo ſtajnje cjerſte ſuče droždzie vola me k doſtacju.

We Budyschinii, na ſerbskej haſy, hdzej ſeleſnai ſchomikaj a dwaj muraj psched ſklamami ſtaſitaj.

J. G. F. Nieckſch.

Wſchelke barby, laki wſchikich družinow, firniš, kaž tež terpentinowy wolijs pschedowam po najtuniszej placisni. Po pojadanju ſo ſkoda barba tež na ſkaſanje rybuje a k barbenju pschihotuje.

W Budyschinii, na ſerbskej haſy k 2 muromaj,

J. G. F. Nieckſch.

Wot 18. mjerza budje kalkpalerinja w Nisſej ſaſo w polnej dželawozji a ſo wſchitz cjeſzeni a lubi woteberarjo ſ daloſa a ſ bliſka pscheczelniwie pscheproſchuja, ſo bychu prawie łylnne kupowacj pschischli; nowopaleneho kalfa budje ſtajnje doſſ pschihotowanego. H. V. Siebörger.

J. Lorenz.

Kaſchcowy magazin

tudomneje wſchetskeje jednoty porucja cjeſzenym ſerbam mjeſta Budyschyna a woſolnoſcie ſwoi ſtad kaſchcow wſchikich družinow po tunich, ale twerdych placisnach

poła krawſkeho miſchtra Geſnera na hrodowſkej haſy.

Woprawdžite rigaſke lane ſymjo pschedawa po jenolivym, kaž tež w zlych tunach

J. Mieſnac̄.

Hölcej, kiž che ſchewzorſtvo wuſtnej, moje mjeſto doſtacj psches ſchewſkeho miſchtra Förſteria w Budyschinii.

Pechek, coiffur.

PAWLA WIEDEMANNEC,
OTOW IMIS, wučer,

ſlubjenaj.

Bart a Stròza, 29. měrca 1858.

Džaſe.

Sa tón penegný dar, psches lotryk buch ſe ſwojej ſwojsbu wot k. barona Uckermanu nad Lutobčem nadobnije ſweſtelem, praju ſemu ſ tutym ſtawnje najwutrobnitschi džak.

We Lupoji, 29. mjerza 1858. Parenz.

Wot redaktora.

Bo ſwojej proſtri ſym ſe wſchelakich ſtronow tak wele dopiſkow a pschinioſchcow ſa Serb. Now, dōſtak, ſo je nejſhym wſchitke w tutym čiſli woteſiſteczecj möhl, ale ſo je mi jich hiſceze njechtio ſa pschichodne čiſlo wſche wostało. Sa taſku pscheczelniwoſz a luboſz k. k. dopiſhovarjam a ſobudžielaczerjam najluboſniſchi džak prajízy, proſchu najpodwolniſcho, ſo bychu tež dale na mine ſpominali: dokelž je drje najhörscha khoroz ſchewineua, ale ſ poſchowaniem jara pomalu dže a poñdze.

J. E. Smoler.

Zařízení ſoholu žita w Budysinje plačachu.

Korc.	Wyšša.			Nižša.			Srjezna.		
	ti	nsl	np.	ti	nsl	np.	ti	nsl	np.
Wſchenza	5	5	—	4	20	—	5	—	—
Rozka	3	5	—	2	27	5	3	—	—
Secimien	2	27	5	2	22	5	2	25	—
Worſ	2	10	—	2	—	—	2	5	—
Hroš	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Wofa	4	2	5	—	—	—	4	—	—
Rjepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabky	6	20	—	—	—	—	6	15	—
Hejduſchka	4	20	—	—	—	—	4	15	—
Wierzy	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana butry	—	17	—	—	—	—	—	16	—
Kopa ſloum	6	—	—	—	—	—	5	15	—
Zent. ſyra	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz: 2830 horkow.									

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Šerb. Now. při
bohatych wrótach wotedač,
plaći so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čílo placi ½ nsl.
Štwórlétna předplata pola
wudawania 6 nsl. a na kral.
pósce 7½ nsl.

Císto 15.

10. haperieje.

Léto 1858.

Wopshijecje: Salón, sawedženje noweje powschitkomneje wahi a někotre postajenja wo mjeri a wasy
w powschitkomnym nastupazy. — Swjetne podawki. — Ze Šerbom: S Mochočza vola Mužakowa.
S Blokowodez. Se Spytez. S Wotrowa. — Dopisy: S Břuskoviz. S Lubija. S Prahi. — Hans
Depla a Mots Tunka. — Zyrkwinšte rongesje. — Raujeschtnik. —

S a f o ñ,

sawedženje noweje powschitkomneje wahi a někotre postajenja wo mjeri a wasy
w powschitkomnym, nastupazy.

Wot 12. mjerza 1858.

My, Jan, s Božje Miloszje, Kral Šakske rc. rc. rc.

pschitaſujemy s pschiswolenjom nasich ſwiernych ſlawow, kaž ſjehuſe:

§ 1. Pod ſahnacjou wſchitkých predawſkich powschitkomnych abo mjeftnoſtnych na woſebitých pschitaſných abo na waschnju wotpocjowazých postajenjach w napohladzi na wahu, ſo zylje nowa waha w nasich krajach ſaweduje, ſotrejz ſakladna jenož je tak menowany złonski punt, runy 500 franzowſkich grammom.

§ 2. Jako podlož ſi pschihotowanju normalneje wahi a ſi nezmjenenensi wahi ſluža platiſe a možasne dwajpuntowſte krubi, kij ſu po franzowſkim Kilogramme djjelane a ſo w nasichm hlownym statnym archiwu ſhowaća.

§ 3. Dwajcji punktom ejni kamen, sto punkow zentnar, tſi zentnarie ſobzny punt, ſchtyržyci zentnariorow ſobznu ejęzu.

§ 4. Punt djjeli ſo do třiceti lutow, lut do djeſacj kwentow, kwent do djeſacj zentow, zent do djeſacj jornow.

§ 5. Nowa krajna waha a jeje roſdželenje placji pschi wſchitkim wiſowanju.

§ 6. Hozej ſo w ſakonjach na wahu dživa je nowa waha mjenena.

§ 7. Dawki a dawania, kij ſu po wasy postajene, maja ſo na to waschnje pschemjenic, ſo ſo 107 punktom lipſteje wahi jako 100 punktom noweje wahi woſme.

§ 8. Jako mjeru placja pschi wiſowanju jenož lipſka stopa, runa 0, 28319 franzowſkeho metra abo 125,537 starých parifskich liniov, djjelana do 12 žolow à 12 liniow, — lohež ma 2 stopy, volomjererſki prut 15 stopow 2 žolai, drožny prut 16 stopow, akt ma 300 kwadratnych polomjererſkich prutow; draždjanſka khan a je runa 71,186 kubizolam prjodſtejazeje mjeru abo 1, 8683 punt (to je 1 punt 26 lutow 5 zentow) deſtilirowaneje wody pschi + 150 Reamura woſchijaza; draždjanſki körz je runy 7900 kubizolam ſpomneneje mjeru, djjeleny do 4 hertlow po 4 mjerach, po 4 moſtach. — Sa hórnistwo a podkopki pschi lachtru, kij je runy dwjemaj franzowſkimi metromaj, wostane.

§ 9. Druhe hacj w tutym ſalonju prjodpíšane abo dopuſtejene wahi (§ 1 — 5.) a, mjeru (§ 8) nezmjenja ſo, jeli wumjenenja domolene nejſu, pschi tuſrajnym wiſowanju trebač. Pschetsupenja maja ſo ſtajne ſi konflikciu wotacjnych wahow abo mjerow a wysche teho prieni fróci ſi 10 nsl. hacj 10 tl. penes a pschi wospetowanju ſi penesami hacj do 20 tl. abo ſi jaſtowom hacj do 14 dnjom khostacj. — Prjodſtejaze ſchraſy stupja na mjesto wſchitkých ſtarých, w taſkim nastupanju postajených ſchraſow. (Přichodnje dale.)

Śwētne podawki.

Sakſka. Krónprynz a krónprynzeſhyna ſtaſj ſo 30. mjerza ſ Düsseldorfſa do Draždjan wróciſtoj. — Prvnz Jurij w Londoni pſchewywa. — Krajne želesnizy ſu w mjeſazu februariu 236,045 ll. wunefte, 8804 ll. wjaz, dygli loni w tym ſamym mjeſazu.

Pruſy. Wo tym, ſo by ſo kral do cjo- pliſtich ſtaſow podat, žana rycz wjaz neje. Wón budże wele bóle na hrodzi Sanhouciu býdlič, hdzej w juniu ſwidowena ruffa khje- žorka ſ nemu pſchindje.

Rakuſy. Turkowſkemu wóſtu, kotrež je na ſódzach pſchijieto, ſo by pſchecživo Čjorno- horzam a herzegowinſkim a bôniuſkim kſchelje- janam woſowało, je rakuſte knežerſtwo pſchi wuſtupenju ſ ſódzom a pſchi wobczehnenju lehwa wulzy jara pomožne bylo. — K bitwi hifczeje pſchifchto neje.

Fanſowſka. Wóndanjo buchu khježorſkemu pŕynej w pſchitomnoſji zykeje khježorſkeje ſwojby a wyſokich faſtonitow prieni króči wložy iſhane. Tſihat dosta 1000 nérter myta.

Gendjelska. S Indiie drje ſtajnje po- weſaje wo bitvičkach pſchihadzeja, kotrež tam Gendjeljenja dobýwaſa, ale žana būva taſka neje, ſo by wulku wažnoſt mjeſta.

Ze Serbow.

S Mocholza pola Mužakowa. (Skon- ſenje.) — Žalo my k ryhvaldſkemu ſerchowej pſchicjezechmy, ſtaſachu tam druha cjeſne wrota, na kotrejmiž ſo dwie prufkei khorkowi ſmaho- waschtek a w jenym wjenzu ſtejſeſche dliſeſe njemſke napíſmo. Hdzej bjechmy pſches ſerchow- hacj k yrkwinym durjam pſchischli, wuhladachmy tſeče cjeſne wrota ſ njemſkim*, napíſmom a my faſtupichmy njetko do naſheho noweho

* Ale, lubi Rychvaldſjenjo, neje dha beſt want w zykej woſadzi žana duscha, kotrež by ryneč ſer- ſekb vyma napíhač mohla. Tſi cjeſne wrota a wſchitke tſi ſ njemſkim napíſmom! a tola bje ſnate, ſo ſami ſerbi a Wam pſchitidu a ſo by zyly ſwedzeſu teho dla woſdjerji, dokež nowych ſerbiſkich

Božeho domu. Ryhvaldſta ſchula ſežeje ſo na ſjewy dót ſwjateho woſtarja a woſta tam ſtejo, mochoſta pak ſeftupa ſo na prawu ſtronu a woſta tam ſe ſwojimi ſhorhowemi ſtejo. Potom pſchepodachtej tej mlodej holzy tej wóſtowej ſwjeſy ſtejſetarej, tiz ſtarej ſe ſwječníkow woſa a tej nowej ſahwjeſczenej na woſtar ſtaſi.

Bóſy po tom ſahlinczachu wuglie a wu- piewaſtej ſo njehože dwie ſchtuczny njemſkeho ſherluſcha, po ežimž tnes probſt Reci pſched woſtar ſtupi a rjanu njemſtu ſapokaſansku rycz ſ požohnowanjom djerjeſche. Potom wuſpiewa ſo ſchtuczka ſerbſkeho ſherluſcha, na cjož mje- jesche k. duchomny Wicjas ſerbiſtu rycz, kotrež wſchitlich wutroby hluboko hmu a je k weſoloſzi ſbudzi, pſchetoz tón priedař woſbedjeſche woſebny dat ducha a hycziniowoſzie. Po nuſpožohno- wanju wuſpiewa ſo faſo ſerbiſta ſchtuczka a naſche nuſwedzeſje do ryhvaldſkeje woſady bje ſ tym dokonane.

Nach wučeři wuvedje njetko ſchulſte djerjeſti na ryhvaldſtu ſchulu, tón mlody lud pak do jeneje ſorčimy, ſo bychu poſnjedale. Djerjeſti doſtachu zaltu ſ kheſejom.

Ka to ſafivoni ſo k njemſkej Božej ſtužbě, na kotrejž k. duchomny Wicjas ſwoje njemſke pruhupriedowanie a examen ſ njemſlimi djerjeſlmi djerjeſche. Po teho ſtoučenju poczachu ſwony ſ nowa ſerbow do ſwjateho templa woſacz

woſadnych doſtanecze. Ta drje derje wſent, ſo hebi we waſtcei ſchuli najſtore hiſtceje ženje na ſerbiſke vi- ſanje myſlili uſnu a ſo ſnađ ſo teho dla boja, njetko ſerbiſke viſacj. Ale ja hebi myſlu, ſo by ſo waſtci nowym ſobiwoſadnym ſtrótki ſerbiſki napiš, hacj runje tež woſakt viſany, wiesje liſe lubil, dvilkt naſtjeſchi pراجepiſany njemſki.

Pſchi tei ſtadnoſzi čhu tež jene dovoſamo dacj, tak malo ho hiſtceje w ſerbiſkých farſtich a mu- ojeſtſtich domach na ſerbiſtu wučeřbu hluva. Žako ſa menujž loni na tuđomnym gymnaſiu taſkim ſchu- ſterjam, tiz bjechu hakle do ſerbiſkeje wučeřby ſaſtupili, ryneč ſerbiſhy viſacj dacj. ſo bych ſhonil, tak daloko w ſerbiſkim viſanju ſu, diktorach ſim tež te ſlowa: „Witacje k nam!“ A tak hebi myſlile, ſo bje je jedyn ſchuleť napíhač? No takle „Wiede- tsche gnam!“ A to bje holičez ſe ſerbiſkeho farſtich abo wučeřſkeho donu; ſ kaſteho? to- hym poſabył. Samo lež.

a Boži dom bu w krótkim času tak jara wot Čerbow napelneny, so bjechu niz jenož wschilke lawki, ale tež wsche hasti potne stejazých posłucharjow. Tak derje předowanje, kaj tež eramen se herbstimi díjeczimi a s mlodym ludom so wubernje lubesche a pschi exami bje derje psichcez, so je t. duchomny hizom wele s díjeczimi wobladzak a jím potrebne wotmolwenja s lubosji wuwabici wje.

Po sloneženej Božej službi buchu ryctarjo a přjodkstajeni na faru pojadaní a tam prascheni, tak su s pruhu a hewak s t. Wiejsam spokojom? na čož woni jenohlōšnje wotmolwicu: „Jara derje“!

Potom pschitřdzechu herzy, schulz̄y přjodksterjo a mlody lud po nasche schulerste díjeczni na schulu a duž czechnechmy w predawschim poředzi po zvlým Rychwaldži na kneži dwór dele. Tam pschitředší řeſtupachu ſo do dothego rynka s napšecią hrodu, hdzej ſo našch wucžer ſe ſtarolubalnskim ryctarjom a schulstiu přjodkstærjom poda, so by ſo w meni nowosafarwanych ſa lubosne horiewacie a ſa wschu wopkaſanu cjeſſ podžakovat. Zalo bje ſo bortsy ſaſo wrocíl, wunesze tiftrčijnu ſlawu kollaturstemu kneſtwu, t. probstej Rectej a wschej predawſchej rychwaldſkej woſadži. Na to ſavorcijchmy ſo a czechnechmy pod piſkanjom herzow ſaſo po Rychwaldži horje, hač ſ czechnym wrotam na kerchowí pschitřdzechmy. Tam řeſtupachmy ſo do wulſeho ſela a ſpjerwachwy w pschitomnoſzi wele ſtow poſlucharjow ſ pschewodzenjom psichzelow hjerlusch: „Nech Bohu džakuje etc. po cjeſſ bu ſnamjo ſ domoſcěhnenju date.“

To ſta ſo runje tak, kaj bjechmy rano pschitřahnyli: herzy hraſachu radostne ſuſy a borezene holzy ſapſjewachu ſe ſchulu tón weszely ſpjet: „Naſche Čerbtwo ſ proča ſtaw a ic.“

Pſchi domoſcěhnenju naſ wele mene nebiesche, hač rano hdyz won czechnechmy. Tola, kaj ſo poweda, neſtu wsheitzy ſ nami domoi ſchli, doſelz ſu ſebi peča hluboko do ſchleinčli pohladvati. — My pschitřechmy nimale na ſmierſach na dwór mocholskeje ſchulje. Tam ſo do tola řeſtupachmy a ſ pschewodzenjom hudižby hjerlusch:

„Nech Bohu džakuje ic.“ wuspjewachmy. S tym bje tón nesabytny džen ſkoneženy a ſoždy díjesche ſwój puež domoj a ſchulerjo a druzh ſtadjechu hhorhoje, kij wsche wucžerej ſtuscheja, do ſchulſteje ſtwy, ale wonie ſtora tajſe wonhlađachu, kaj bychu ſ lipſčanskeje bitwy psichſte.

Teczi weschly džen ſa naš bje 28. februara jako nedželu Reminiscere, hdzej nam našch wucžer poſlenju herbstu Božej ſlužbu na ſchul ſtadjechu. Wona bje 342. wcho do hromady a naš bjesche ſo tak wele ſeſtlo a to niz jenož bližſich ſuſodow, ale tež jara wele ſ mužakowſteje woſady, ſo na mjeſtach pobrachowací. — Tajſe Beže ſlužbu ſo nam ſ woſprekta jara ſpodobachu, ale na poſledku bje jich njeſtotržfuliž ſyty; pschetoz kaj psched woſmini ſjetami tak předowaſche našch wucžer tež njeſto ſtajnje wot praweje wjery, wot poſutu, wot luboſſje ſ bližſchemu, wot k hudyh hrjeſchnikow a tež wot ſata-maſtw a. To drje ſo tola ſa nježiſchi lud nehodjeſche a duž tež tam wele roſhwjetlenych mužow wjazz nehodjeſche; jenož tajzy bôle ne-wucženi a te žony hifcze ſ cjeſtom a ſ duchu na tych ſemſchach wiſachu a tež jara plakachu, ſo te ſame ſonc ſmjeſa. Našch wucžer bje wschaſ ſon ſmylk wobechot, ſo wón ſe ſtareho Jana Arndta ſwoje předowanje beresche a tón ſnadž je ſa naš roſhwjetlenych nježiſcheho čaſha kuſt jara twerdy. Duž njeſtotržfuliž preč woſta. A hewak mjeſeſche našch wucžer tón brach na ſebi, ſo wón, hdyz tež žadyn nan pilnje ſe miſchi ſhodjeſche, potom pak ſwoje díjeczo njeſtore nedželje do ſchulje nepoſta, — ſo wón tola tajſe ſkomženja do knihow ſapiſha, tak ſo dyrbefche tajſi nan potom 2 ſl. ſchtrazy dacž. Tajſile nan potom tola tež wjaz ſe miſchi hiež newožesche, pschetoz to wschaſ ſ ſchęſčianskej luboſzi neſluſcha; — a duž bje runje tak derje, ſo bu ſ tym ſemſcheniom ſonc. Tola wopokaſachu ſo naſhemu wucžerej jeho ſemſcherjo ſkonežnje jara džakomni a ſtadowachmy ſemu bohaty wopor.

Tak dha bu njeſto psches naš a ſ nami ſena herbſka woſada w pruſich Hornych Kuzižach

mene, tak so je jich njetko jenož 23. Boh tón knes chýt tute stajne w jich herbskej narodnej rycíjí sdíjerzecj a Šserbam taiske myšlje spožejicj, so bychú so ſwojeje macžerneje rycíje nehanibovali, ale twardzie na nej džerielci.

Sa nascheho noweho k. duchomneho chzemy pak wschitz hromadzje Boha proſyč, so by jeho dale se ſwojim duchom wobdarit a jemu ſtrwoſz a ſuboz k jeho cíjemu ſtaſtojuſtu ſpožejit; my pak chzemy wschitz fa tym ſtaſz, so bychmy jemu jeho dželto polžili, tak so by je won ſ weſetoszu bes nami cínię moħli.

Tola, moji lubi, mi je bo wostudzilo piſacj a wam je ſis wostudzilo cíjacie! Dha poležecje njetko, kij k nami ſluſhacie, nowinu na blido, a nech ſebi wasch luby byn abo džowka bibliju wosme a ſjehowaze ſchpruchi prjorkejita: Hebr. 13, 17. 2 Kor. 5, 20. 1 Kor. 4, 14, 15. 1 Tim. 5, 17. 1 Kor. 4 1. Sud. 5, 20. Luk. 10, 16. 1 Theſ. 5, 12, 13. Gjeſ. 6, 18, 19. 2 Kor. 4, 7. Jaf. 1, 21. Gal. 6, 6. 1 Tim. 5, 18. 1 Kor. 9, 11 — 14. Za moħli wam hſchecje wiąz wajſeho napiſacj, ale nech je na tym djenſa doſz; jeno so budze to wot naš djeržane, dha żane ſhubene wozzy bes nami nebudža.

Njeik položu ſwoje pero na ſtronu a ſchtóž bym piſał, je luta wiernosz a komuž ſo wiernosz nelubi, tón nech na to piſmo ſwari, hacj ſo jemu wostudži.

Jedyn cíjici pschihladowan a pschipoſtluchowan.

S Roswodez. Sañdzenu ſobotu dopožnja po džesacjich wudyri w khjezi tudomneho ſahrodnika Jan a Gruhla wohén a ſpali jeho dómſke a pódlaſſe twarenja, kaž tež wschitke twarenja ſahrodnika Jan a Petascha a Jan a Harnapa, tehorunja wument khlamaria Förlarja, wschitke twarenja khjeznika Pietra Schütz, Hany ženeneje Lipkowej, khjeznika Handrija Kschizanka, ſahrodnika Jurja Gruhla, Jan a Michalka a Jan a Gruhla a khjezniku žiwnosz Swortz herbow.

Pſches tajte nebožie je 23 ſwójsbow wo ſwój pſchebylk pſchitcho.

Syfawow bje 10 k pomozy pſchijelo. — Wohén je najſtere pſches to wschot, ſo je ſo

k tykanzpeczenju ſhjetro jara ſapyrilo, tak ſo je plomojo ſ wubnjom won ſtetalo a tſechu ſapalito. Hewal je ſo ſpalito: 9 koſow, 1 ſwinjo, 1 reczafnik a 10 huſ.

Se Spytex. Nedzelu 28. mjerza bu nedaloko naſcheje wky na ſukach wjesty Rychtatč ſ Dafonzy, ſmierſy a hígom proſy, nimalje morwy namſany. Eſem do wky wotweseny a tu derje wotladaň, pſchi cíjim jemu tež ſtektſta pomož newotendje, wožiwi drje ſaſy, ale jenož na frótki cíjaz, pſchetož na ſajtra bje morwy: Boža ruczka bje jeho w nozy ſajata.

S Wotrowa. Cíjici piſak 2. haperleje, dopoldnja wokolo 10 cíjich poczachu ſo ſerti na naſhim ſlawnie ſnatym hrodiſčecu valicj. Wohén ſ tajkej ſpjeſthnoszju wokolo ſo ſtejſche, ſo, hejſoli nebudžichu ludzjo boryk k pomozy pſchitħli, budžiche ſo naſch mlyn, kij je pſchi pomenowanym hrodiſčecu w starodawnych cíjach natwareny, ſobu ſapalit. Tež wot druheho boka wohén hacj k Nowemu Mjestu delje ſapache, ha biechu tež tute khjeze w wulfim ſtroſchi, ſo moħke ſo ſapalicj. Schoda, pſches tutón wohén načinena, ie khjetro wulka, dokež ſu ſo nimalje wsche ſerti, ſ otrvniż bje hrodiſčecjo ſelene wobroſzene, do cíjostoty ſpalite.

D op i s y.

H. S Viſkopiž, 29. mjerza. Tudy a we wokolnoſzi bu tež woda jara muſnje trebana, dokež wele ſukelnissich fabrikow, k. nam ſluſhazich, ſ džjetazej mozu wobſtaracj dyrebesche. Čjasto dyrbjachu wone zylie ſtaſz, ſchtóž bje jara wopaki, pſchetož ſukna bu wele trebanego. Naſche mjesto nima ani ſenieſkeho mlyna. Wſchitke žito dyrbja naſchi pekarjo na wsach mlecz dacz. Jedyn mlyn we Spytexach ſluſhca zylie naſhim pekarjam. We wſchitkich najblízſich wsach maja pak ſukelnizy ſwoje fabriki. Tudy we mjeſzi pak ſtej najwetschej tež wot Hermanna a Großmanna a naſche ſuknjane platy djeja ſylnje do Włoskeje a do Ameriki. Pſched frótkim hiſchcjen mjeſeſche Großmann jeneho byna we Neujorku, kotrž tam pſchedawanie wobſtarasche. — Tudomne ratač-

ste a hajnisse towarzstwa licji nimalej 100 so-
bustawow, bes kotrymiz su tez njekotri Sserbia.
— Tuto ljetu je pschedsyda k. s Parisch
nad Dothim Burkersdorffom, wón yak neje psches
9 mjeszajow hizom do stromadjsnow pschincz
mohł, dokelz je shory. Jeho fastupnik, k.
kuz Wagner, wobstara wobjenje towarzstich na-
leznostjow.

S Lubija, 28. mjerza. Sañdzeny ty-
dzien bu k. rychtat a hoscenjarat J. G. Mosig
ktošopolski s Nesnarow s nowa we Wul-
sim Dajzini sa sapostanza na lužiski sejm wu-
swoleny. — Tez do wulkeho Dajzina je bo-
jena tak menowana Swjatohelenka medaila
wjestemu Knežzy dostala. — Sañdzenu średu
so na nashei jelesniy dżiwny podawki sta. Psihi
wczornym ejahu, kij 7 wot Schorliza do Draž-
djan dje, stejesche sadz na poslenej lowry wuli-
nowy, w Barlini dżielany a 1500 tl. placzajz
pucjowanski wós njeſajkeho telleria. Dasko ejah
pod luchowistki most pschindje, praktyk pomenowany
nowy wós s tajsim wotmachem do mostoweho
welba, so so na drebjas reszypny a so tez
nadoba, we nim ležaja, daloko a schjeroſko res-
meta. Lowrya dyrbesche so wotpovishyez a
so s tymi respadankami s ponoznej lokomotivou
sažo na nashei dwórnisczejo dweſczi. Schtò
budze nastanu schodu placzic, to so prascha.
— Kaj je blyſtečej, da pschindje k. Wawer,
dotalny druhi wucjer w Kettlizach da Noweje
Wysy, a na jeho mjesto k. Kral s Oderwizy
do Kettli. — We Kuvocjizach maja sažo no-
weho niemſkeho wucjerja.

Z Prahi, 30. měrca 1858. Praha ma
po najnowischi ludliczenju weſolo 160,000
wobydlerow (1858 bjesche jich 137,000, a
prajste pschedmijesta Šsmichow, Wyschehrad a
Karolin maja hromadze 25,000, tak so ma
Praha s pschedmijestami 182,000 wobydlerow.
— Na wšichch czechich wobſedzeniach leži
278,252300 schjebnakow doha. — Prajska
mjeschcjanſta rada je wobsanknya, wrota, kij
psches twerdzisniſte murje do pschedmijesta Karo-
linna wedu, moliczoscje dla roſtorhacj a sa to
nowe, schjeroke natwarie, zyle to dželo je na
18,000 schjebnakow wobliczene.

Na wšichch 21 czechich gymnasiam bjesche
we sañdzenym ljece 293 wucjerow, bes nimi
150 duchownych; wuczownikow bje na nich
5536 (243 wlažy haži toni); s tutych bjechu
5192 khatolzy, 1 grichissi, 26 evangelszy, a
317 židzy; 3169 bjechu Čechscha (k nim pschi-
liczna so tez tužisz Sserbia), 2359 Njemcy,
3 Polazy, 3 Magyarjo a 1 južny Sserb.

Kak tuni može 2 ishody wysoki dom bycž,
hdyž swójba derje bydli, a ketryž je hiscicje
krutu doſczi? W Prahy bu nedawno tajsi dom,
kij je na zyrkej malieskich rycerjow kaž pschilje-
peny, ja 4 tl. pschedatv, a to we pschedadjo-
wanju! Tola bje pschi ihm wumjenenie, so
by jón kuz hnydom wotterhat. — So Kulow-
czenjo ſami wuwokani konjaz pschesupzy neſhu,
wózemy s teho budzic, so bje na prjenim poſt-
nym konjazym hermanku we Chrudimje 7,000
toni na pschedan. „Hdyž so dwaj wadžitai,
ſmjeſe ſo teciž; to ſhoniku nedawno na her-
manku we Ghule (we Wuherskej). Kubek pschindje
na wiſi a wuhlada tam dweſu, jemu psched
dwjemaj ſetomaj ſradneneju wotow na pschedan;
nietcziſchi wobſedzir wobſtrucjach, so je jeju
ſupit, a dokelz so na žane waschnje ſjednacj
nemóžeshtoj, ejereichtaj ſo na radnu ſkiežu,
buschtaj yak na ſtrajny ſud poſafanaj. Tu ſwia-
ſataj wotow ſa durje a džetaj hromadze do ſud-
niſteje ſtwy. Tam wurycjovalſtaj ſo doho
wo to, schtò je wopravdity wobſedzir wotow.
Dasko chyſte ſebi ſudniſi wotow wobhladacj —
bjeshtaj wotaj precz — teciž bje jimaſ ſobu
fasat. Wobſkorženy žada ſebi njetoſt wot ſlōr-
biſta ſaptacjenje ſwojeju wotow!

Nedaloko Prahi mjeſeſche mlody mlynk, kij
bje narwoženja, trochu wostudle nesbežo; haro-
wasche ſebi menujzy ſe ſwojim rec, a ſnikom,
haži tuton na neho ſiecja a jemu noš wotsužny. Wo
tajſkeho besnóžneho narwoženju nerodžesche
newesta — a tak bje wobhi mlynk noš a
newesta na dobo ſhubit.

Nimalje budzich na lób ſabyl. Niekotre
dný hizom cjakasche ſo na lódpulanje a wulku
modu (bjesche 7 palzow pod wſchlednym ſtarowm);
a na wobimaj brjohomaj bužu pschiptawy pschi-

hotowane, s' lotrymiz' móhle so strachoty mot- wobroczic; na mostach a brjehach stejachu lu- djo a hladachu, hacz led „hleč“ necha. Dyr- bjačhu trochu čakac. Tola 19. mjerza popo- dnju wokoło $\frac{1}{2}$ 6 pocza so lód sbiehač, a hnydomi sanonse tijelenje s' heodžischcja, — 6 tsiel- nju sa ſobu — a wſchón ſub ejeri so k

brjohej, so by lodej poſlene božemje prajit; woda bjesche, jako so lód ſbiehač pocza, 23 palzow wſche wſchledneho ſtawa, ale pſchibe- rasche nahle hacz na 52 palzow; w nozy spa- dowasche woda ſafy a njeſotre dny hifchcje plo- machu ſchrutu we mutnožolej wodze. Nielfo- mamy kraſne, čjopek wedro!

Kak

rozom

Hans Depla

wóſritaj

a

.

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

Hans Depla. Wónomo býjich pſches Wó- nez a wídzich, kaſ bie wjeniſtez hólz tež tam, kaiž pola naš, ſloujane tſiechi žaloſnje roſyzych- nowat, ale jenemu tſiečkarej nebiesche nicio ſeinit.

Mots Tunka. Aj nō, ton drje je woſebje tiverdu tſiechu miſek abo ſa cíjichim ſtejal.

Hans Depla. Ty bndyſch ſo djiwacj! ja chých teho dla k nemu nuts bližſeho naſho- uenja dla, ale won doma nebie; duž ſandzech k jeho ſuſdej a prachach ſo: Wustoſi ſo waſch ſuſod nejedje na woſebje djeržlime tſiechi krycje, ſo jemu ſandjeny wſelis ſaneje ſchody nadželat neje?

Mots Tunka. Ja ſym dundyrſy wcijsny, ſchtha ton prajesche?

Hans Depla. Wón ſ ramenjomaj ſhuſny a djeſe: Haj widzieſe, mój ſuſod a jeho žona a tež hízom jeho djeſeji cíjina ſami ſejdy djeň tak wele wjeniſta, ſo ſu jeho tſiechi teho zylje ſwucjene a hdyž žadyn wetschi wjetr nepſchindje, hacz ton 8. mjerza, dha ſo na jeho twarenjach niz ſlomiečka nehibne.

Mots Tunka. Haj na to waſchnje; to ſejdy, kaſ ſo wje, nedokonja.

Cyrkwinske powesće.

Křcena:

Podjanska cyrkaj: Marja Madlena, Bedricha Augusta Pečka, wobydlerja w Gólcnej Vorſhwazi, dž. 5 v. — 27.,

Zemrjetaj:

Djen 20. mjerza: Hana Mablena, Pietra Kalka, wobydlerja w Gólcnej Vorſhwazi, dž. 5 v. — 27., Michał Penzig, hjergar a khejeſet w Budyschinii, 65 I.

N a w ě š t n i k.

Barliuske wohen sawjeszjaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 million a tolet.

Tuto najstarsche wohensawjeszjaze towarzstwo bere sawjeszenja psche wohniou schodu horje po niskich, ale twerdych pramijach, hdejz sawjeszeny jen je nic do plockowacj netreba. Bone faruna tej schlodowanja, fiz su so psches blist stale, byrnzej wen runje nefapalik, ale jenož rostschepit, a saptacji tej wobchodenja, fiz su so pschi murumowanju na wjezech stale.

Bodyszanu, fiz je agenturu sa Budyschin a wokolnosz na so wsa, chze cieszenym Sserbam sawjeszenja pschi tutym towarzstwi lubje rad najtunischo wobstaracz a hevak kózdemu wschilse pojazdane wukasowanja w tajkim nastupanju darmo dawacj.

W Budyschini.

J. G. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barliuskeho wohen sawjeszjazeho towarzstwa.

Woprawdžite rigaske krónske
symmentue lane symjo
w tunach, kaj tež wumiserene, teho runja tež
najljepešche schlesyuske lane
symjo w mjezechach
porucjam s tutym pod slubenjom najtunischeje
placimy najnalejnisco.

W Kluschu, 1. haperleje 1858.

E. Postel.

Prewowa ankzia.

Psichodnu fredu jako 14. haperleje budje so na rycerstvili Ciechowit pschi vremianskej schiczej díjelba brzeszow dolicznych hromadow na pschedzowanie pschedawacj.

Chromadzinska dopolnila w 9 hodzinach w forezni tam.

Grožowe broštaramellje,

najljepešche hrjedk s wotstronenu lasshela a s počlenju dyphonja, kaj tež s warnowaniem pschedz dybawozu pschi lasshelenju w symnym času.

Na Budyschin a wokolnosz w hrodowiskej haptihy lnesa M. Jäkinga kózdy čjas na pschedan. Eduard Groß w Wroclawju.

Sandjenu sobotu bu por rulajzow w Budyschini namakanich. Tón, fiz je te same shubit, može je w Nowych Maliszach čjo. 19 sało dostačj.

Jedyn plonwos se jelesnymi wóskami a twerdzie pschimazym spinadkom a hevak we wschjem w dobrym redzi je na pschedan pola bubleja J. Nowaka w Minakali.

Wojewenje.

Wschilke barby, taki wschilich družinow, firnis, kaj tež terpentinowy wolijs pscheduwam po najtunischej placiszu. Po pojazdaniu so kózda barba tež na skasanie rybuje a k barbenju pschihotuje.

W Budyschini, na herskej hafzy l 2 miromaj.

J. G. F. Nieckisch.

Moje snate dobre woprawdžite

S u c h e D r o ž d z i e,

kaj tež wschilke pschi pecjenju trjebne twory poruczam kózdemu na najljepe a prošcu wo prawje bohaty wopryt najpodwelnisco.

J. G. F. Nieckisch.

Pola me je stajnje kamente wuhlo, tak menowane kowarisse wuhlo, kóz po 17 nsl. na pschedan.

J. G. F. Nieckisch.

Wote mne díjekane draždžanske bentuschi psche kurjaze woka posticzuja tak lohli, kaj wieszje pomhazy hrjedk s wotstronenu tuteje tak bołosnjeje čwiliſe. W Draždjanach pschedawa je sandželska haptika, w Budyschini pak hrodowska haptika.

H Werner.

Na pschedan

je živnosz čjo. % w Sderju s prawim khlamerenja a s 11 atrami 114 prutami leżomnoſzow. Wumienienia, kaj wſcho druhe je štonic pola rychtarja Reczli tam.

Zutrowniejsku je so čorný recjasnik shubit. Tón, kotreñuz je so pschedawat, chyli jón sa pschi sprawné myto w kratezach čjo. 27 wotedacj.

Dr. Whithowa wodžicza sa wočzi

wot T. Ehrhardtka w Altenfeldzi w Thüringskej, s wiazorymi privilegiami wyšokich weř-
šow pocieszena, wopokaſuje ho be wschitimi dotalnymi wočzi hojzvmi ſredkami pſches swoje
ſbožomne ſtukowanje wſtiednje jako naſlahodniſča a naſlepscha wodžicza w taſtim nastupanju, a
može ho jako dovolasany hojaz a poſylnjaſy ſredk a jako

wjesta pomoz sa ludzi na wočzomaj bjeđnych

föjdemu porucęſči. Wona hoji wjeſſie a ruceſje a be wschitich ſchwódnich ſjewkow, woſebje pſchi
ſahorenſi, ſzerynenju, ſubocji, ſylowanju a bježenju wočzow, kaž tež pſchi ſlaboſit po bjelmi a
vlaci bleſčka s wuložowanjom jenož 10 nſl. a džeka ju jenož woprawdju Traugott Ehr-
hardt w Altenfeldzi w Thüringskej. — Sklad ſa Budvſchin je w brodowſkej haptvji.

Drewowa aukzia.

Pondželu 12. haperleſe t. l. budje ho na
ſtubli Pietra Bowſchje w Konezach (Canih-Chri-
ſtina) dopotnia wot 10 hodžinow w taſ men-
wanych hōrlach 14 ſtejazych loſow drewa na
pſchedadjevanje pſchedawacj.

Gehr. Gedeſez

ſemskoworechowolijowe mydlo
ſym w zylje czerwowej poſylzv runje ſaſo
deſtat a mani ſa tuton tež w tuđomej krajini
taſ lukowany fabriſot w ſu. tym originalnym
ſavakowanju a truch ſi wuloženjom 3 nſl.
4 truchi w jenyim pakcji 10 nſl, ſi dalischemu
dobrociwemu kupowanju pſchibotowany.

W Budvſchin. E. Weſcheck, coiffeur.

Lötteria.

Cjeñnenje 5. klasy ſapceſne ho 19. haperleſe
a teho dla proſchu, ſo by koſdy hací do 18. t.
m po ſwej loſ pſchibot abo po njén poſlat,
pſchetož dljeho je na Jane waschnje čjafaci nemaju.

Näger, tolleſteur.

Rzane Wutroby

ſu stajnje na pſchedan vola pekarja Rychtarja
pod brodom w Budvſchinu.

Dziwadlo w Budvſchin i.

(Pſchedvožlenja hra.)

Pondželu 12. haperleſe ſi ſjepſhemu ſnesa
Doeingera; prijeni freſej:

Róžje w počnožnym kraju abo čer-
towa weta. Satyrifta fuſtarſka baſka ſe ſpievom
a ſ rejemi w 4 aktach ſ pſchedehru wot
dr. Wollheima.

Dziwocjanſke herbſke ev. lut. miſionske to-
warſtvo ſinje ſunje popołniu w 2 hodžinomaj
ſhromadžiſnu.

Pietr Mloni, piſmawedžer.

Terje poruciennu wulki wotročk, kaž tež teho
runje woſazy mojetaj na knežim dwori w Ra-
djanecach hnydom abo 1. meje do ſlužby stupicj;
tež namaka tam 4 hač 6 ſkmannych, ratarſko
bijela ſwucjenych a ſwjetomnych džetawych ženow
ſa dobru idu ſtajne dželo.

Khježa ſ prawiſtu ſhamarenja a ſ rjanej
ſſladnijuu ſ rjeſanju a pečenju, dwje hodžini
wo Budvſchina, je ſe ſwobodneje ruki na pſche-
daň. Hođe? ta ſhoni ho we wudawačni Serb.
Rowinow.

Jena ſrježna, jena wulka džewka a jedyn
ſylny konjazy moža ſlužbu pola Dražđan pſches
podpiſanu doſtacj.

Pſchitajeńcia Leiferingowa na ſhuleč-
ſkej haſy cjo 336.

Serbſte vrijedowanje, na mochoſtej ſchuli
djeržane, je tam ſa 1 nſl. ſi doſtacj.

Wot redaktora.

Redaktorom ſo dale bôle poljeſpſchuje,
ale jara pomalu, tak ſo dyrbti pſchizo hiſceže
najwjaſy čjafa we ſožu pſchibywacj.

Zańdženu sobotu žita w Budvſinje płaćachu.

K o r e.	Wyšsa			Nižsa			Srzedzna		
	Plaćizna.			tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Bičenja	5	2	5	4	15	—	5	—	—
Noža	3	2	5	2	22	5	3	—	—
Sczmen	2	25	—	2	15	—	2	20	—
Wewš	2	10	—	2	—	—	2	5	—
Gróš	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Wota	4	7	5	—	—	—	4	—	—
Mjerit	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Hębudska	4	15	—	—	—	—	4	10	—
Wterny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Krava buty	—	18	—	—	—	—	—	17	—
Krava ſlomn	6	—	—	—	—	—	—	5	15
Zent. ſyna	1	5	—	—	—	—	1	—	—

Dewoz: 1587 hortow.

Ćiſe Bjedricha Hiki w Budvſinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot ryněka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čisto ptači $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvorlétne předplatna pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 16.

17. haperleje.

Léto 1858.

Gospodzijecje: Safoń ic. (Pokračowanje) — Svetne podawki. — Ze Serbon: S Budyschina. S Boschez. S Nejwaczida. S Radworia. Se Schwikaw. — Dovijš: H Se Gembileje. Se Šárbských
podhorow. — Sudiske' dopijš. — Starožitnoszje. — Pszilovsk. — Spjewy. — Hans Depla ic. —
Býrkwinske' powjeszje. — Venegzna plaejsna. — Čzabi falscioschlesyńskie' jelesnizi ic. — Narjeschtink.

S a f o ñ,

sawedzenje noweje powschitkomneje wahi a njekotre postajenia wo mjeri a wasy w
powschitkomnym, nastupazj.

(Pokračowanje.)

§ 10. Pschi tufrajnym sjawnym a pschemyskym wikowanju smiedja so jenož taiske fruchi
i wajenju, tažke mjeri a runoruczne hrjadove wahi (Balkenwagen) trebacj, kiz maja schtempel jeneho i
ajchowanju postajenego fastojinstwa na ſebi. Wicherstupenja maja so prieni krócz s 10 nsl. hacj do
5 tl. penes, pschi wospetowanju s penesami hacj do 10 tl. abo s jaſtwom hacj do 8 dnjow khostacj.
— Na wahi haptifikow, na nerunoruczne wahi, na swiasy (Gebinde) a mjeri, kiz s jenotlivych ro-
dziejomnyh džjelow wobsteja, so tute postajenie nenažoži.

§ 11. Naložowanje **neprawych** wahow abo mjerow w sjawnym wikowanju so, hdvž
tež te ſame po pomenowanju a džjelenju ſakoniskim požadanijam doſz cijnja, prieni krócz s 1 — 50
tl. penes, pschi wospetowanju s 8 dnjami hacj do 4 nedzel jaſtwa khosta. — Konfiscažia neprawych
mjerow a wahow ſastupi pôdla horejscheje schtrazy a to tež tehdy, hdvž so tež jich naloženie dopo-
fazacj neda. — Ze neprawosz s teho naſtala, so bu hewak prawje schtemplowane wahi abo mjeru
psches welejetne trebanje ſtepsane, dha konfiscažia jenož tehdy ſastupi, hdvž so neprawosz psches aj-
chowaze ſastojinstwo bôrsh wostronicz nehodži; wobſedzeč ma so teho dla prjeni krócz bes schtrazy
wostajicj, pschi wospetowanju dyrbí so pak s penesami hacj do 10 tl. abo s jaſtwom hacj do 14
dnjow khostacj. — Prijódſtejaze postajenia maja so na trebanje abo wobſedzenje **neprawych**
wahow na to waschuje naložicj, so ma jich konfiscažia we wſchjich padach ſastupicj, hdz so ne-
prawosz huydem poredzicj nehodži, schtraza pak jenož tehdy napoloſicj, hdvž bje neprawosz wob-
ſedzerej ſnata.

§ 12. Naložowanje neprawych wahow a mjerow **wulka dla**, abo falschowanje schtem-
plowanych mjerow a wahow ma so po postajenjach kriminaliskeho ſakonja roſſudzicj a maja w tajich
padach tež ſudniſtwa wustupowacj. — Schtrazy w §. 9, 10 a 11 hrožene maja so teho dla pôdla
kriminaliskeje schtrazy postajicj.

§ 13. Prijódſtejaze postajenia stupia s 1. novembra do živenja. — Mjeri, kiz ſu po wob-
ſejazch ſakoniskich postajenjach wot pravych ſastojinstwov ajchowane a schtemplowane, smiedja so
do 1. januara 1862 dale trebacj; pschi kóždej reperaturi, nowe justirowanie žadazei, maja so pak
tež psched tutym dnjom poredzicj a schtemplowacj, jeli so pak poredzenie wjazh nehodži, dha maja
so sancicjicj a s nowymi mjerami ſamjenicj.

§ 14. Ajchowanje a schtemplowanje wſchifich ſa wikowanje, pschekuj ſtwo a remeſlo posta-
jenych mjerow a wahow ma pschichotnie jenož ſenicjy ajchowazym ſastojinstwam, k temu psches
wulas postajenym, pschistecj a maja so wſchukę druhe ſastojinstwa, wot kotrychž bu to hacj dotal
cimene, teho pschichodnje wſtajicj. — Ajchowazje ſastojinstwa maja ſchtemplowivoſvodne (ſtempelfrei)
expeditowacj.

§ 15. Nasche ministerstwo snutskomirch nalejnoscjo v a po potrebnosji druhe ministerstwa
su w swojim skutkowazym wokresu wunedjenje tuteho sakenja porucjene dostale.

W Drajdjanach, 12. mjerja 1858.

(L. S.)

S a n.

Dr. Ferdinand s Pischinsky.
Vedrich Ferdinand baron s Beust.
Jan Hendrich August Behr.

Swetne podawki.

S a f s k a. Prvni Jurij je so s Londona a wokolnosie, kdjez njezdje wudzen vischebywasche, dale na pucj do portugalskeho hlowneho mesta Lisabona podat a teho dla 9. haperleje kódz nastupit, fiz by jeho tam psches morjo pschewesla. Won bje hacj dotal strowy a czerstwy. — Prjenja komora je nowy kontski saken sa dobrý sposnata. Dokelj je so to predy tez hijom wot druhje komory stalo, tba drje njeftko dolko tracj nebudje, so ton nowy saken do zivjenja stupi. Najwajnitski paragraf je ton, so cij sami, fiz do ljeta 1848 kontwu na zustych lezomnoszach wobbedzachu, tuto stare prawo psches ton nowy saken zyjje sa s dostanu. Tola moza gmejny tuton paragraf na mjeszi psches to horjesbiehnycj, hdyz praja, so chzedzja tajke stare prawo wotwjasacz (ablösen.) A tajke wotwjasanje drohe neje, dokelj jenoj 10 np. na jenosj wunesze, tak so moza gmejny te penesy, fotrej su na tajke wotwjasanje wazile, hijom sa njesotre ljeta s kontwu na swojich lezomnoszach safo muwiskowacz. Chtož pak kontwu na swojich lezomnoszach wotwjasacz nochje, ton dostane, jeli so nemolimy, po jenosji 6 np. sarunanja. Ale w Sserbach drje nichlon tajke sarunanje bracj nebudje, ale budje wele wjazy kózdy khjetje rucje wotwjasowacz, so by ta zyla wiez hotowa byta, predy hacj ljetuschi kontski czas nastupi. — W ljezji 1857 bu psches sakske pôsty nimalje 10 millionow listow wobstaranych.

P r u s s y. Kral je prynz prussemu na dalsche tsi mjezaz wobstaranie krajnych naleznosajow porucjil. Ejkarjo pak nejsu wjeszi, hacj budje kral potom safo wscho sam wobstaracz mòz, dokelj drje so s nim w cijelnym nastupanju dale bolje poljerschuse, ale so won duchomnje jara na ledzbu bracj dyrbi.

F r a n z o w s k a. Khjezor je saken wudas, po kotrymž sebi nichlon wjazy titlie a mena pschipokožic nezmije, fiz jemu nekutscheja. W Franzowskej bje menujzy tak doolo pschischlo, so sebi wele ludzi woszene semjanske mena pschizytivache, hacj runje Janeho prawa k temu nemjezesche.

Z e n d z e l s k a. Nowy franzowski woszlanz, marschal Pelisier, je do Londona pschijiet. — S Indije je ta wazna powez pschischla, so je general Dutram hinduskim sbjezkarjam wulke mjesto Euknow wotdobył.

R u s s o w s k a. Twerske a orelske semjansko je khjezorej woszjewito, so chze tez swojich poddanow s leibeigenstwa puschezicj. — Khjezor je porucjil, so ma so w Polske safo polska rycz wote wschitskich fastoinstwov trebacj. Hacj dotal dyrbjachu wone menujzy wschudjom russku rycz po mòjnoszi naložecj.

P o r t u g a l s k a. Sakski prynz Jurij je 13. haperleje po sbozomnje pschjetratym mòrstim pucju strowy a czerstwy w Lisaboni s kódje na kraj wustupit.

Ze Serbow.

S u d w s c h i n a. Tamón wudzen widzachmy tudy strowe, sylnje srozsene holiczo, s djjesjzjom na ruzy, po hahach khodjo, fotrehož zuse draszenje wschitskich wocj na so cjechnische. Wie pak to Altenburgarska, sdraszena do altenburgskeje drasty. Cjejska je wedzita, so je po prawym tez Sserbowka a tu w Sserbach fredza bes ludom, do fotrehož tez njezdy jeje predominizy sluszhachu. Altenburgska lud bje menujzy w predawschich cjazech slowjanski. Altenburgszy biechu Sserbjo a nejsu wot herbscieje narodnosjie dale nicjo hacj swoje narodne draszenje a swoje meno „Sserbjo,” s kotrymž so menuja, wushowali.

Eswoju słowiańsku abo herbsku ręcz pak su shubili, jako bu ta śama psched njeftotymi ljetostytkami wot Niemzow też w Altenburgstej — i wjezdnej hanibí niemsteho mena — pschi smertnej schtrafi salasana. — Dalsihu, na historiske żórtka so seperazu rosprawu wo tehdomynym irudnożalosnym salahdzenju Niemzow pszechdziwo Eserbam, kotrejż narodne cijelne a duchomne subta, maczernu rycz id. se wschej mōżnej mozu sahubjowachu, namakasch w Časopisu 3. zešiwk wot ljetow 1849—1850 pag. 131.

S Budyschina. Esredu po jutrah mjeſeſche towarzystwo maczgy herbskiej swoju lietuschu hlownu shromadzisnu. Dalsza rosprawa budzie w blijskim „Mesačnym přidawku“ data.

S Boſchez. Bes tym so w mjeſtach w pōstnym časzu na rejsawiskich salach a lubioch wschelako swoblesani na tak menowanych maslowych balach husto nemdrje salahdzeja, dha w naszych lubioch herbskich wħach w swjatej cjschini, w nutnym wopomnenju Chrystusoweho cjerpenja, abo w shromadnym spjewaniu pōstnych khierlusichow na weczorach po wħy shodjo, tón hamy čas hwedzenijsz wobenđdu, a so f hōdnemu a i prawemu powitanju a wobendzenju weſelego hwedzenja jutrow na tajse waschnje pschihotuja.

Też nascha młodosz, naschi młodzenicy a młode towarzichli, bes nimi njeftoti ženeni, biechu so cijici pjatk popolnju seschli, — w tym časzu jako nasch sböžnik Jezuš Chrystus na kschijnym drewi na Golgatha sa wumozjenje wscheho cżlowieſtwa cjerpit, a s tym „dokonjane je“ w śmierci swoju htoru poſhilik biesche, a juttrowniczą sahje rano, jako Chrystus saſo f rowa stanął a swoje kraſne dobycze na śmierci a rowi dżerzak — a spjewachu njeſko, po wħy shodzo a szelichu na kschidłach ranich serjow dżakomne khierlusichie i Bohu, kij je śwjet tak lubowat, so je swojego ſenicejſeho narodzeneho syna sa naſ do śmiercje dat.

Wot tajſeho, naſ wſchitskich ſ weſelazeho spjewania hluſoko hnucji, a i wyſhim ſac̄zuejcam poſbjehneni, prajimy spjewarjam a spjewarkam tudy fjaunje naſch najwutrobiſchi džak, f tei preſtwu: so bychu naſ borsy saſo f tajſim spjewanjom ſweſelicj a wolschewicj chyli. — k.

S Neſwacžidka. Spominajſce na waſchich wuejerjow, a t. d. Hebr. 13, 7.

Jeli tule pschifasnu hujateho japoſchtola Pawota hdje dopelnja, dha tola tež pola naſ, pschetož naſcha woſada ma wjeſzie ſwojich predawſkich duchomnych a wuejerow w tei čejſi kaj so jej tež to saleji, a woſebje je wuejer a kantor nebo knes Wanak, hacj wón runje hizom wele ljet w cijechi ſemi mjeſnje wotpochuje, dha so tola jara husto we wschej cjeſzi a luboſzi f džakom na neho ſpominia, a wón tež we wutrobach wſchitskich woſadnych jeho wschelakich ſaſtužbow dla wjeſzie nespomnity wostane. Wot teho dawasche nedžela Quasimogeniti tež fjaunne hwedzenja, pschetož na tuym dnju djerzeſche nebo Wanakowy syn, knes vicedirektor Wanak f Budyschina tudy fjaunu Božju hluſbu. Wele nedžel predy so wſchudzom wot teho p-wedasche, a kózdy chyſche jeho rady prjedowacj ſilyshej. Boži dom bjesche pak tež bohacje f poſlucharemi napelneny, a kózdy je so wjeſzie pschewjedzit, so je duch naſchego nebo Wanaka hisčeje tež w jeho knesu synu mōžnej džietawy. Boh ión knes pak chył jemu ſvoju hnadi ſpojeſcie, so by wón hisčeje doſho bes nami Eserbami ſukturacj móht.

S Radwora, 10. haperleje. Weſjera wečor woſoko 8 hodzinow wuhladachmy f poſnozy ſpodžiwnu hujetosz. Wo prijedka ſebi myſlachmy, so je woheń, borsy pak so dohlaſachmy, so bie to tak menowana poſnožna miſlina, kij nam najſtere nowu ſymu pschinezę.

S Schipka. Poſleneho mjeſza woſoko jeneje pschipolnju ſbjęze so w naſcej wħy njehdże taje wotanje, kaj hdž je woheń wuſhot. Wſchitko cijeresche so na tu ſtrenu f Čjorniowej a borsy widzichmy, so so luſa, naſhemu burej Sirelli kluschaza paſi. W krotkim časzu biesche bjezajz woheń njehdże 4—5 körzow luſi ſapſhimnyt a tež mandel walczlow ſtaſyt. Idunje ſredz luſi ſteji ſpomnenemu burej kluschaza tak menowana lieina wewcerinja a je wulſi džiū, so woheń tu ſamu ſapovanjt a ſpalit neje. Poſmenja poſzachu tež hizom wulſu džielbu fejkow pschimacj, jako ludjo dobjęzachu a tak weſchu ſchodu wotwobrocjichu.

Nastak bje wohén psches to, so bje jedyn
Strehliż ménši štužomník, kij tam swoje džielo
mjeſeſche, křicí, pschi lužy ſtejazy a fe ſtaraj
trawu ſaroſzeny, wupalicj chýl, psches cjoš ſo
potom luſa ſapali.

D o p i s y.

H. Se Šsmilneje, 12. haperleje. Tudy ſta ſo 9. t. m. žalohne nebožje: 20 ljetny młody hólz, wjesty Schäfer, bjeſche na knežim ſykanjowym rjesaku, kotryž ſo wot weſow wer-
cji, ſo by ſykanje rjesat. Štoma bje ſhjetro ſajwana, tak ſo dyrbesche husto pschitkowacj.
Na jene dobo pschitkowacj wón ſ pravej ruku do rjesaka a te nožje wotrjesachu ſemu wſchitke poſthy vo fruchach a ſzezechu ruku ſobu nups. Pschitomna dzórfka ſtorje paž ſ koła delje a rjesak ſafka, tola bje ruka tak ſobu nups ſze-
hnena, ſo ju na žans waschnie won ſydonycj nemóžachu a $\frac{3}{4}$ hodžiny dyrbesche wobſchitkowacj ruku we nim wotſtajecj. Kajku bołoz je wón wutrat, to ſo wopřiacj nehodži. Wſchitka lie-
karſta pomož ſo nałożuje, tola je ſnitskomna horzota tak wulka, ſo budje ſo jenož ſ Bozej pomozi ſymny wohén wotwobročicj mož. Teho dla wišy ſiwenje nebožomneho jenož na nitzy.

Se ſerbſkih podhorow. My ſamy ſwulſim a radostnym ſpodobanjom dopis ſ M o-
chotza w ej. 14 Serb. Now. ejitali a nemó-
žachmy pschichodne ejíſto ſkoro dozjekacj, kij by
nam ſlónčenje pschinezle. Alle jako bjechmy je
ejitali, ejíſnychmy*) Nowiny hnjevnje wot ſo,
pscherz my tam myſlije wuprajene namakachmy,
kotrež nichčon ſ dobrým ſwiedomnjom ſamoliveč
nemóže. Bje ſo w ej. 14 wo ſtukowanju k. wucjerja Brühla ſ luboſſju a doſtojneſju ryčalo,
dha ſo w pschichodnym ejíſli ſ wulſej nelubos-
noſſju pschecjivo nemu pſche. To ſo nikomu lubicj nemóže, kij k. Brühla ſaſtužby wo pschi-
ſporenje ſchecjiansſeje wuczby mocholſkich a wofol-
nych ſerbow a jeho prózowanje wo ſdžerjenje
tannischeho ſerbiſta ſnaje; a t. d., a t. d.

*) Lubh pschecjelo, ſo ſze Nowiny hnjevnje
prečj ejíſli, na tym ſze neprawje ſejinilli a my ra-

Sudniſke dopisy.

Wot wokreſneho ſuda w Budyschinu bu 1) ſchwörif 8. haperleje ſtužomna Hana Ku-
bizeg ſe Stróžje dla potajenja poroda do
6 nedjel jaſtwa ſaſhudjenia a 2) ſchitraſa, Hercj
ženenej ſsworowej ſ Hrubocj ſranenja dla
pſchiſhudjenia, na 7 dnjow jaſtwa poníſenja; pón-
djelu 12. haperleje pak 3) piwarz Karla Be-
drich Klotscha ſ Małejje Vorſcheinje dla
ſpytaneho wabenja k newſernej pſchiſpasy do 6
mjeſacjnego arbeitshauſa ſaſhudjeny.

Starožitnosće.

Do archaeologiskeho muzea Maczigh ſerbſkeje ſu dale darili 1. k. wucjer kral w Radworju 1 mały popelny noſk a w nim: 1 medzowu rynečku a 1 medzowu žerdzu w 4 kuffach, nam-
ſany naſnymu 1857 na „Lipi” pola Lupoje; a
2., k. gymnaſialny wucjer Dr. Pſul w Draž-
djanach: 1 liſzik lačanjskeho rukopisa w minu-
ſkulach na pergamenje ſe ſpiewnymi notami
(dwje stronje); a dwje podobniſy (facsimile):
jenu ſ rukopisneje čeſkeje biblije w Szaros-Pa-
taku; druhu (Pſalm 137.) ſ Leskovjeckeje čeſ-
keje biblije na ſralowſej ſiawnej knihowni w
Dreždjanach (2 exempl.); — do numismatiſkeje ſbjerli pak tute dary pschinoſhovali:
1., bijetnař k. Wünscha w Radworju 1 ſlje-
borny penes; 2., k. pschekupz Šäuberlich we
Łazu zylu ſbjerku wulſich, wetschich a meiſtich
starých ſljebornych (52) a ſkoporowych (4) pe-
nes; 3., młody pan Vladimír Sm. na Ži-

vjimy Wam, ſo bjeſte ſpomnene ſkónčenje, niz
njebožje lohž a poſverſhne, ale pieknje nutrje
pſchecjitali a tak ſpóſiali, ſhto je tam ironia a ſa-
tyra a ſhto je khotne ſlovo. Hdyž budječe tak
ejitacj, dha budječe bósy widjeſ, ſo je tam wjehuſko
k ſlepſcheniu k. Brühla a ſ polným pſchitpōſnachom
teho ſaſtužbow píſane, a jeli nam wjerje nočzycje,
dha prošymy Waſ, ſo budječe ſo na k. Brühla
ſamebo wobročili, kij budje Wam rez, ſo wón tu
wjeſ runje tak wobhlada, kaž my.

Duž nedjiwacj, ſo ſamy tudy jenož ſapocjat
Waſheho naſlawka wotcjiſcheſeli; nedjiwacj tež, ſo
Waſ na prave ſmyſlo ſpomneneho ſlónčenja ſed-
bliweho ſejinichm. Nedakzia.

dow 1 pomjatny penes; 4., f. tachantski vikar Hórník 6 sljebornych penes; 5., Han a Nynczez se Sderje, w tu shwilu w Hornej Kamenej, 6 s džielom jara žadnych a wažnych penes: bes nimi 1 pomjatny: 6., f. Kral, korejmář w Rzewszach, 1 sljeborny penes; 7., pschekupssi f. E. Wežka w Radworia 1 koperowy, zushy penes; 8., f. wuczer Wróbel w Boszczach 1 sljeborny penes; 9., f. farat Dencz w Palovi 4 penes; 10., f. kantor Kozor w Kettlizach 6 sljebornych a 47 kop. penes; 11., mischr f. Bohmář w Hornej Kamenej 1 sljeborny penes l. 1555; a 12., f. wuceř Kral w Radworiu 12 wschelatich zushy penes. Sa wschilke tele dary so s tutym sianwne nasrenischki džak praji s tej proštovu na lubych Šerbow, so chyli dale tajke rjane pschillady szjehowacj. Aktuar Wežla,

dokhowat archaeol. musea a num. sbjerti M. S.

Přílopk.

* W Barlini pschedawachu hijom pschedyhdjenjom nowe bjeru na torhoscheju.

* W Trieszi bu 25. mjerza na parolodži Istrii, kij bje runje s Zary pschijseta, kašeckim namaskan, sa korymž so nichoton neprashesche. Duž bu wón wotewreny a nadenbzechu we nim žive, njehdo dwie nedjeli stare džecjo, podla kotreho bleščka mlóka ležesche. Na prawu ruku mjejeſche wone fruch jeneho tolerja pschiwjasany.

* Djen 31. mjerza bje pošlenja termia k dostaciž ſhwjato helenſkeje medailje. Teje sameje je so wcho do hromady njehdje 200,000 rošdawalo.

* Neapelski kral je k poređenju abo nowonaturalwarenem zyrkwow, tam psches semjerjenje wobſchodjenych abo ſtajenych, 20,000 dukatow daril.

* W Radenburgu je seleny schtoórik pacjetekli hólčej, kij w tannischkej zyrwi prjeni froci k Božemu blidu džiſche, tu hrošnož wobeschol, so je jenej towarschzy ſjewarske knihy franył.

* W Žitawi su jutrowniciskej wečor prjeni froci s gašom ſhwjecicj pocjeli.

* W ſtałach s napſchecja Pirny bu psched njeftymi dnjam iedyň ſtarat psches fruch ſtaty ſarajeny, fotryž w tym woſomilnenju na neho delje padje, jaſo bje so k ſwacini poſhyňł.

* W Oberoderwižu djerjeſche 21. mjerza 82letny Anton Górisk ſwoj 50letny cjeledžinſki jubelſti ſwedzen. Wón bje menujzy na tutym

dnju runje poſ ſta ſet poła tamniſcheho fabrikanta Korfelta doſtužit.

* W grichiskim krajeſtwi maja hijom njeftymi čas wele ſemjerjenja. Tak bu wot neho psched njeftym časom mjesto Korinth zvje ſtažene, ſo budja je njefto fruch dale ſaſo horje twaricj a wondarjo bu mjesto Lepanto tež wot ſemjerjenja nimalje zvje ſanicjene.

* Hauenſteinski tunnel, pschi kotrehož twarenju bo w ſwojim čazu tak wele džielaczrjow ſadušv, je njefto tak daloko hotowy, ſo buđa 20. haperleje psches njon ſiedzicj pocjecj. Žedjenje psches njon budje njehdje 8 minutow tracj, to rjeka, tak doſto poſiedjeja pucjowarjo po podſemſkim cjmowym pucju.

* W Herwigſdorfu wudyri 9. haperleje poła bura Korfelta wohen a pichewobrocji jenu kólnju, w kotrej bje wele ſtomy, do procha a popela. Tež buchu dōmske khjetro wobſchodjene.

* Popolnju 11. haperleje bu lješ bura Schönfeldera a Rückera w Altſtaciji, kaj tež lješ, tam klöſchtrej Marineho Dola ſluſhazv, wot wohnja domapytany a je ſo jeho njehdje fruch, 5 afrow wulki, ſpalit.

* Freibergſke medjowe podſopki ſu w přejnim ſchtwörtſecj teho leta ſa 345,060 l. ſljeboru a t. d. wunekle.

* W Drajdzanach bu 11. haperleje nowa piwańja, kij bayerske piwo wart, wotewrena a je ſo tam na tutym dnju njehdje 40 ejmarjow tajkeho piwa roſychedato.

* W ameriſkikh ſwobodnych statach je w tu ſhwili wjaz dyžli ſto nabojniſtich ſektorow, kij maja wſcho do hromady 921,221 zyrkwow a modleńiom.

* We Wazertſieshu nad rjeku Moselu je ſo 5. haperleje 60 ſhjeſow wotpaliſto.

* W Žendželſkej díſtawaja wojsky hiscjeje pschedo ſurowe puti a to ſtrudom, do kotrehož je 81 pečejſkanych fruchow worzla ſaplecjenych. Komuž je wjaz hač 10 puſtom ſ taſtim ſtrudom pschiſudjenych, dyrbi najbole borsy wumreč abo wofane tola čaſ ſiwenja bjeđny a hubeny člowek.

S p ě w y.

M y ũ l ſ r e d ſ ſ y m y.

Hdyž budja ſchtomy ſelene

A ſchförzy ſhwidacj weſele:

Dha knjehi wjazy neſchijpja

A woſna brodu nenoscha,

Dha ejeſtny ſtyſk je pſchjetraty,

Viktoria ſej ſpjevamy.

A wonja hakte lejenicko,
So pejolski zydia bohastwo:
Dha seleny brijsk, sahroda
Pod ſepemi wiaz nestona,
Dha ſpiewamy: k nam witaſcie
Wy reñſche czasy naljetne.
Dhyz ſukaju ſas ſokusie
A roſa ſ nowa hwejſkuje:
Dha žolma putow ſwobodna
Czolm pišany ſas koleba,
Dha womłodzimy ſ weſelom
A ſ poſylnajzym nadjeciom.

A mojemy ſas w trawie ſpacj:
Dha dyrbí wona wjeſzie tkači
Nam nowe ſony ſelene,
Do lutych kwietkow powite,
Dha pónđemy ſas na hory,
Na moſchewjaze wuhlady.
A pschindje potom ſwiaty Jan,
Wſchich rjanych rožow mily nan:
Dha mamy ſemju newestu
A ſpiewamy kaž na kwaſu,
Dha chzemy lietej wjemusck daci
A jeho wobwod johnowacj. **

Hans Depla. Spóchi tenje, ale nihdy duschnie.

j hanbu bóry ſaho domoſ wręcſici, pschetož wonka je hiſtice wſcho ſmerſlo, ſo jedyn do ſemje nemóže.

Mots Tunka. Kaha ty to mjeniſch?

Mots Tunka. Haj njetzicke wedro je, kaž niefotrekuliz ſonſte.

Hans Depla. No taſle: ſkonczko ſójdy djen ſwjeciſi a dhyz ſo jedyn psches to ſareſz da, ſ pluhom na polo dojſecj, dha dyrbí ſo jedyn

Hans Depla. Kajte dha to?
Mots Tunka. Pshezo pschne, nihdy duschnie.

Cyrkwinske powjeſće.

Krćeni:

Michalska cyrk: Maria Wilhelmina, Handrija Michala Bartuſcha, khejſerja a korberja na Židowi, 5. — Jan Bohumír, Handrija Cioernaka, ſabrodnika w Delnej Kini, 5. — Jan Paweł, Juliusz Milla, khejſnika a ſchewza w Dobruſchi, 5. — Hana Augusta, Michala Handrija Muſjita, khejſnika w No-

wych Małhezach, 5. — Jan Bohumír, Jana Bórscha, wuejerja w Bórfu, 5.

Zemrjetaj:

Djen 25. mjerza: Hana Khrystiana, Jana Korlje Bieschanga, bjergarja, rjen iſcho miſchira a kublerja, kaž tej landrychtaria na Židowi, mandjelska, 47 L. 3 m. — Hana Khrystiana, nebo Durja Lbisch, žurnosjerja w Dobruſchi, ſarostajena džowka, 3 L. 8 m. — 28, Handrij Kowat, kneži mjeſhet w Dobruſchi, 67 L. — 2. haperleje: Maria Wilhel-

mina, Handrija Michala Bartuscha, khejera a kor-
berja na Židovi, dž. 2 n.

Benezna placisna.

W Lipsku, 16. haperleje, 1 Rounibor 5 tl.
14 nsl. — np.; 1 volnowojszy čerweny slov
abo dukat 3 tl. 4 nsl. 8 np.; winste bankowi 98. —
Spiritus w Barlini $7\frac{1}{2}$ tl.

Gzabi sakskoschlesynskeje železnizy s budyskoho dwornischča.

Do Schorelza: rano 7 h. 47 m.; pschivołnju
11 h. 40 m.; popolnju 6 h. 22 m.; wiecior 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dopolna
12 h. 53 m.; porolnju 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hodj. 42 min.

Nawěstnik.

Pschedawanje živnosje.

Sahrodništa živnosja, wot nebo Handrija Grubla
w Bedrusku tam sawostajena, teho runja wschelake,
nebocijskemu kuschaze ležomnosje a to poštensche
jenotliwie abo se živnosju samej hromadzie bu-
dja so wote mne po porucznoſki herbow

džen 20. haperleje t. l. popolnju w 2 ho-
dzinomaj

na spomnenej živnosje sjaownie na pschedawanci. Na kuperje smyšlenych ja s tutym
pschedawanci, so na postajenym dniu na pome-
nowaj živnosji nutsnamakacj a swoje sadjenja
scjinicj.

Blijsche wopisanje pschedajomnych ležomnosjow
móze so pola me nawedzicj. Wosjewenie psched-
awanskich wumseenenjow stane so w termii.

W Budyschini, 12. haperleje 1858.

Rycinik Rycktar.

K nawedzenju!

Dokelj je ta sfóřba, lotruj ja s luhowissim
Wünschez hólzom vukow dla, jemu we Łahowi
wudzelenych, miejscowości, na rafecjanssim śudnistwi
9. mjerza muciinena a mój ienak wele khóſtov
placijc mejachmoj; ale so tola wo tym ryci,
so sym ja ham te zyle khóſty a hiscje 6 tl.
schtrasy placijc dyrbjal, dha sym ja njeſto sjaownie
na to spomniſ, tak so ta wjez po prawym ma,
so bych ja skónčnje mjer mjet, dokelj sym ja
sawjesje doſlo doſz cierpit.

Samuel Jan Gusta Domischka
wotroczk na knejim dwori we Łahowi.

Lötteria.

Cjehnenje 5. klaszy sapocjne so 19. haperleje
a teho dla proschu, so by kódy hacj do 18. t.
m. po swoj loſ pschitoſ abo po njón poſlat,
pschetoſ dljeho je na Jane waschnje cjakacj nemóžu.

Jäger, kolleſteur.

Khejza s prawisnu khamarenja a s rjanej
ſkladnosju k rjeſanju a pecjenju dwie hodjini
wot Budyschini, je se swobodneje ruti na psched-
awanci. Hrje? ta shoni so we wudawačni Serb.
Nowinow.

Wosjewenie.

Wschelke barby, laki wschilich družinow,
firniſ, kaj tež terpentinowy wolijs psched-
awam po najtuniszej placisni. Po požadanju
so kóžda barba tež na sjaſanje rybuje a k bar-
benju pschitouje.

W Budyschini, na herſkej hafy k 2 miromaj.

J. G. F. Nieckich.

Moje snaſte dobre wopravdzie

Šuče droždžje,

kaj tež wschilke pschi pecjenju trjebne twoſh poru-
čjam kóždemu na najſipe a proſhu wo prawje
bohaty wopryt najpodwélnischo.

J. G. F. Nieckich.

Pola me je sjaſnie kameuite wuhlo, tak meno-
wane kowatske wuhlo, kérz po 17 nsl na pschedan

J. G. F. Nieckich.

Wschilim mojim pschedzelam a winolubowa-
rjam s tutym wosjewuju, so sym podla swojego
winoweho pschedupſtwa tež

Wino w stwu

salozil, hózej móža hoſzio wino a symne jiedzie
destawacj. Schlenza čerweneho a bjeteho wina
khóſtutuje wot 2 nsl. do 10 nsl., blescha wina
8 nsl. hacj do 40 nsl. Tež su kmotſia, kij se
wšow pschedu, so bychmu swojeho maleho mótku
w jenej budyskej zirkwi kschetacj dal, a so a kro-
jich kobukmótrow se schlenzu wina poſylnicj
chzedja, pschedzelnje witani a namakaſa pschi sym-
nym ciaſtu cjoſku ſtu pola me.

W Budyschini, na herſkej hafy, čjo. $10\frac{1}{2}22$.

J. G. F. Nieckich.

Bjelo hlinjane trubki (senksafsy), sa sašo-pschedawarsow w kopach a stach zylje tune, sa doroszenych kurenju a sa džicji k duczu mydloszych puchersow, jemu po 1 nr., pschedawa w Budyschin i w Maleschezach.

J. G. F. Niedisch.

Sa rjany wósk

ja 15 nsl. placju a budu jeho wele kupowacj.

We Budyschin.

Lehmann, mydlar.

Kofzinnu

w snatej dobroſi porucja

E. Schade.

Großowe

najlepsici hrjek i wotstronenu kachela a k położenju dychanja, kaj tež k swarnowanju pschedawarszju psihi sasymnenju w symnym času.

Sa Budyschin a wokolnoz w hrodowskej haptzych kneja M. Jäkinga kozdu čas na pschedan. Eduard Groß w Wroclawiu.

Khwalobne snath a psches swoje hojaze skutkowanje dopokazany

brotſtrop

je sašo k dostacju w hrodowskej haptzych w Budyschin.

So sym ja predawschu Hanelez forcejmu na jutnych wiskach wot kneja Henčja wotnajak, to činju ja wischikim swoim lubym pschedcjelam a lubym snathym, kaj tež cjezzenym Šerbam Budyschima a wokolnoz i tej należnej prostwui k nas-wedzenju, so dychu me tež w mojim nowym pschedbyku je swojim dowjerenjom poczyszili a me prawje husto a sylaže wopytali.

J. Preuß.

Dziļjetny byk je na pschedan w Hucini čo. 31.

Kalowe symjo snateje dobroſe ma na pschedan Schotta w Komorovi pola Rakez.

Na knezim dwori w Čichonzech pola Budyschima može jedyn wolazy službu děstacj.

Kedžbu!

Nedželu 18. haperleje rejwanska hudžba w hoszeñu k bjelemu schwonej pola Koperz, na čož najpodwołniſcho pschedroſchuje.

Korla Spenka.

Sa jene materialnotworowe khlamy so młody ciłowek, kij ma potrebne schulske wie-domnoſje, jaſo wučomnik pyta. Hde? prati wudawarenja Serb. Now.

Na ryzeckubli Nowej Wy nad Sprewju w budyskim kraju ſu wſchelake kruchi kraja sa tajkich, kij chzedža so tam ſnowa horje twaric a ſasholic, na pschedan.

Wot redaktora.

So redaktoram so s Boha dale böle poljepschuje, tak so može so prajic, so je khoroſz pschedwinena. Ale poredjenje jara pomatu poſtracjne, pschedotz redaktor ſujoje liche wojetko jenož na khwiſje wopushczejec, so by ſaſo po jſiwi khodjeſ ſpytowat.

G.

S Budyschina.

Se wſchelakich stronow so s wjestosjau poweda, ſo chze direktar a pecja tež vicedirektar na tudom-nym krajnostawſkim seminaru ſwoje ſastoſtvo ſložicj.

Zańdżennu sobotu žita w Budyschinje plaćachu.

Kōre.	Wyšsa.			Nižsa.			Srzedzna.		
	Plaćizna.	tl.	in sl.	np.	Plaćizna.	tl.	in sl.	np.	
Widzenza	5	5	—	4	20	—	5	—	—
Noſta	3	2	5	2	22	5	3	—	—
Zeſzmen	2	25	—	2	15	—	2	20	—
Wons	2	12	5	2	—	—	2	7	5
Grēch	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Woka	4	—	—	—	—	—	3	25	—
Riepit	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hejdūfska	4	15	—	—	—	—	4	10	—
Wjerny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kara butey	—	19	—	—	—	—	—	18	—
Kopa ſtemy	6	—	—	—	—	—	5	15	—
Bent. syna	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Dowoz: 2829 körcew.									

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w
wudawaſni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto plaći 1/2 nsl.
Štvortlétne předplata pola
wudawaria 6 nsl. a na kral.
pósce 7 1/2 nsl.

Císto 17.

24. haperleje.

Léto 1858.

Wopſchijecje: Wuwedženſki wukas f ſakonej ic. — Swjetne vobawki. — Ze Serbon: S Budyschina.
S Khocjebusa. — Dopyš: Z Prahi. — Pschilopt. — Hans Depla. a Mots Tunka. — Byrke
winſte powjedze. — Narjedzhtiv.

Wuwedženſki wukas f ſakonej:

sawedzenje noweje powſchitkomneje wahi a njekotre postajenja wo mjeri a wasy w
powſchitkomnym, nastupazj.

Wot 12. mjerza 1858.

W dalschim wuwedzenju ſakonja wot djenſniſcheho dnja, nowu powſchitkomnu wahu nastu-
pažebo, pschikauje ſo:

§ 1. Jako techniske organy ſa wuwedzenje ſakonja wot djenſniſcheho dnja, ſo ſaloži
kralowska normalnoajchowanska komiſija w Dražđanach a po dobroſdacju ministerſtwa
ſnuskomnych naležnoszioſtow liczba a jchowanskich ſaſtojnſtow a to w mjeſtach, kij ſmjeja ſo
wot ministerſtwa ſnuskomnych naležnoszioſtow bôrſu wosjewicj.

§ 2. Normalnoajchowanska komiſija wobſteji f dweju wot ministerſtwa postajenych ſaſtojnſ-
tow — jako f pschedbydy a jeho namjeſtnika — f jeneho theoreticznego wuwucienego techniſkeho ſobu-
ſtava a f jeneho praktiſkeho mechanikarja, kotryž vſchi ſadzjewanju techniſki ſobustaw ſaſtupi. —
Wſchilke ſobustavy, jeli hiſtce krajnolujebnu pschižahu newotpoložicu, maja po wukatu wot
2. nov. 1837 pschižahacj. — Normalnoajchowanska komiſija ma w syglu kralowſti wopen f wo-
pišmom: K. S. Normal-Aichungs Commission. — Zeje ſchtempel wobſteji f kralowskeje króny a spody
neje f pišmiſow N.-A.-C.; ſa zylie male wiezy jenož f kralowskeje króny.

§ 3. Štuſkowanje normalnoajchowanskeje komiſije wupſchieszera ſo na ſjehowaze psched-
methy: 1) khowanje prawahow a pramerow (§ 2 ſakonia); 2) wobſtaranje wſchilkich normalnych
wahow a mjerow, ſchtemplow a wajniſkich a jchowanskich uavoradow ſa a jchowanske ſaſtojnſtwa
w kraju; 3) vruhowanje techniſkeho personala a jchowanskich ſaſtojnſtow; 4) dohladowanje ſrijado-
wanja a ſtuſkowanja a jchowanskich ſaſtojnſtow a kontrola na ſtajnu prawoz ſim pschedpodatych
normalnych wahow a mjerow; 5) woſebite a jchowanje a ſchtemplowanie wahow ſa juwelie, drohe
medzie a peney, kaž tež ſto- a tyſazdzelnych wahow, ſ wuwacjom propozitionalich richtow ſa
moſtne wah, kotryž a jchowanje tež a jchowaniskim ſaſtojnſtwarem pschiſtej; 6) pschedowanje a jchow-
anych a ſchtemplowanych wahow a mjerow; 7) pruhowanje ſoždeje drugim wahow, mjerow a
richtow ſa narwedzenſti a privatny potreb, kotryž prawoz može ſo f pomožu ſaffſich prawahow
a pramerow kontrolowacj, tež hdźi we wulfoszi a dželenju ſ krajnej wahu a mjeru psches jene
nepſchidbu. Tela nimaja te ſame ſchtempel normalnoajchowanskeje komiſije dostaci. 8) Škönče-
nje je we wſchilkich, techniſki djiel mjerow a wahow nastupazjch wiezach normalnoajchowanska komi-
niſia tón wiezjhwiedomy organ, kotryž maja krajſe direkcie a ministerſtvo trebacj.

§ 4. Šaložomne a jchowanske ſaſtojnſtwa ſo po prawym na khosu a ſliczbowanje pome-
nowanych mjeſtow ſrijaduji a ſožerža.

§ 5. Jeli treba, ſo w mjeſtach, hdźej ſo mjeſchcianske a jchowanske ſaſtojnſtwa ſaſožic
nehodja, taſte kralowske ſaſtojnſtwa ſrijaduji; tež moža ſo taſte mjeſchcianske ſaſtojnſtwa wubjehnye
a kralowske postajicj.

§ 6. Wschitke ajschowanske sastojinstwa steja pod dohladom hamiskich hetmanstwów a krai direktoriów. — W napohladu na technissi džiel ich stulkowanja maja jenož wot normalnoajchowan- skeje komisjije porucznoścje dostawacj a s nej nepoříednje jednacj. — W wjezach, dohlad na mjeru a wahu nastupaznych, jednaja n epoříednje s polizajskimi sastojinstwami.

§ 7. Ajschowanske sastojinstwa maja w syglu, po tym hacj su kralowske abo mjeschczanske, kralowski ab mjeschczanski wopon, s pišmom: Aichamt zu . . . — Schtempel wobsteji pak stajnie s króny a s oprjeneho pišmika abo s dweju prjeneju pišmikow mjestneho mena. — Zylje male pschedmetz so jenož s krónu schtempluja.

§ 8. Stulkowazy wófrej ajschowanskich sastojinstwów newupscheszera so na wjeſtu krajinu, ale maja wele wiaz bes džiwania na wobydlenie wobſedjeria abo na sydlo sastojinstwów 1) wschitke mjeru, wichty a wahi, im s pruhowanju a schtemplowaniu pschedpodate, po pschirunaju dostajich normalów po porucznoſći ajschowanskego porjada ajschowacj a schtemplowacj; 2) na požadanie poli- zajskich sastojinstwów potrebne pschedpytanje wichtow, wahow a mjerow sczinacj. Im je dale dowolene: 3) pschedawanie ajschowanych a schtemplowanych wichtow, mjerow a wahow po postajenej ples- cjsni; 4) pschedpytanje niz schtemplowanych, ale po wulkoſzi a džielenu pod postajenja falonja ſlu- schajzych wichtow a mjerow, kaž tež ſpjeſtnych a moſtnejch wahow, a wudacieje wopisimow w na- stupanju ich prawoszie.

§ 9. Normalnoajchowanska komisija a ajschowanske sastojinstwa expediruju schtemploſwo- bodnje. Sa ajschowanje a schtemplowanje maja wone jenož ſaplatu, w ajschowanſkim poredji postajenu, doſtači a liquidiruju pucjowanſke ſhosty, diáty, wuložki a t. d. po powſchitkomnych postajenjach, jeli darmotne ſtulkowanje prjodkpiſane neje. (Přichodnje dale.)

Świetne podawki.

Sakſka. Isto mjeſeſe 19. haperleje druha komora poſedjenje, poſtanu f. minister s Beuſt a pschyrowedze ſziehowazu poweſz: „Ja bym s Rajwyscheje strony tu spodobnū porucznoſz dōſtat, komori poweſz ſobudzjelicz, ſotraž kralowski dom a ſakſki kraj s wulkim weſelom napelni. Po depeſchi, s Lisabona ſem poſta- nej, je so wczeſra Ieho kralowska wyſokoſz prynz Jurij s pschiswoleñiom Ieho kralowskeje majestosjie s Ieſe kralowskej wyſokoſzi, s portu- galskej infantki Marju Hanu, ſotru portu- galskeho krala a džowku nebo portugalskeje kraloweje Dony Marie da Gloria a krala Ferdi- nanda, ſakſkeho wójwody, ſlubit. Wuberne ſamownoſcje wutroby a ducha najjaſniſcheje newesty rufuſa ſa ſbožie lubowaneho prynza a tutón ſlub je Ieho kralowskej majestoszi ejim bôle ſpodbony, dokelž ſwiaſt, psches njón s wy- ſokim braganzastlim domom sczineny, tež do- holjetne požadanie Ieho majestosjie dopelni, menujdy so móhł won wobej wotnosy ſakſkeho domu psches wujſche ſwiaſki s nowa ſwiaſanej widzicj. Ieho kralowska majestosz ma k ſwierne- mu ſmyſlenju komory to dowjerenje, ſo ſo na ſpokojenosći Ieho nanowſkeje wutroby ſobu

wobdzjeli.“ — Pschedsyda druheje komory, dr. Haſa, wustupi na to, prajzy, ſo ſo niž jencz komora, ale tež-žly kraj nad tutym ſwiaſtom wutrobnje ſweſteli a wuneſe ſ pschihloſowanjom ſopohlanzow tifročnu ſlawu na krala a na žly kralowski dom. — Pschispolnicz chzemy, ſo ſwóſba nježiſcheho portugalskeho kralowskeho domu „Braganza“ rjela, ſo je mandjelſti nebo po- tugalſkeje kraloweje ſakſkokoburgſſi prynz Ferdinand, ſo je jeju syn Don Pedro (Pjerr) nježiſko portugalski kral a ſo je ſo ſ teho naj- ſtarſzej prynzeſhnu ſotru prynz Jurij ſlubit. Portugalske prynzeſhny rjekaja infantsi, prynz pak infanty. — S hontſlim falonjom ſnadž tola taſ ſhjetſſe nepońdje, kaž tydjenja inſenjach- my, pschedtož prjena komora je pschi ſwojim pschiswoleñiom teſko wuſtajenjow ejinita, ſo dyrbti ta wiez ſ nowa psched druhu komoru. — Schtož ſtare ſakſke paperjane penesv, ſiž ſo pschi wiłowaniu a ſupowanju wiazny wudawacj neſmedja, woſbyč nemóže, tón nech dži na bu- dyſſi „Haupſteueramt“ abo „Beirſteuerereinnah- me,“ hdzej je hacj do 30. junija ſ nowymi paperjanym penesami ſamjeneja.

Pruſy. Sceim je położenie dawka na runklizowy zofor pschiswolit. — S Bartina pi- ſaja, ſo ſo wopacjne pruske 10 toleřiske paper-

jane penesz polasuja a to tajke, kij maju selenu barbu. Bone su jara derje djjelane, tak so ho cjezko wot prawych rozesnacj dawaaja.

Rakušy. S Božnije bje psched djjeschim cjašom wot tamniščich wulzy jara wot Turkow cjschicenjch a pscheszehanjch kscheszijanow depuzia do Wina pčihščta, so by so tam turkowskemu pōštanzei prijodkstajita a jemu prostrov božniščih kscheszijanow pschevodaka, so by je won k sultanej do Konstantinopla pōštat. Ale čjoho dla dha ta depuzacija bōrsy do Konstantinopla schta nebje? Dokelž dyrbesche so bojeci, so budje duž na pucju wot nemdrych Turkow slobita. Duž biechu so do bližčeho Wina podali. Tamnišči turkowski pōštanž je jich prostrov wobstarak a tež kōzdemu sobustawej depuzajije pola sultana pšimo wujednał, w kotrymž je prajene, so ho žanemu depuzirji teho dla žana kschiwda stacj nežmje, so je won do Wina schol. — Božnišči kscheszijenjo su Sserbia a duž namakachu jich wotpōštani pola Słowjanow, we Wini bydlazet, wele lubosaje a pscherzelnivostje a buchu pši wotkhodži do Božnije bohacjie wot nich wobdareni.

Franzowska. W Algierskej so njetko tež jelešnizy twarja. — Njekotre nowiny powiedaja, so je khejor Napoleon jendželsku kralowu Viktoriu na wopytanje do Cherbourga pscherproszł, k snamenju, so je so franzowske a jendželske knežerstwo sašo zyjje siednato. W Cherbourgu budža pak teho dla wulke wjezg ejinene a wulke średzenje djeržane, dokelž budje tamnišči wulki pschitam (Hasen) w tym kjezji dokonjanj. Pschi tež skladnosgi budje tam zyke franzowske lódzstwo maneuvritowacj, schtož budje wjezje hovnje wohladacj.

Jenželska. Nowy franzowski pōštanž, marschal Belisier, mjejesche 16. haperleje swoju audiencu pola jendželskeje kralowese. — Wiesth Bernard bje wobskorjeny, so je so wulzy jara na nadpadzi, w januaru teho ljeta na franzowskeho khejora scđinenym, wobdzielik. Won bu teho dla w Londoni habjeny a sanđjeny tydženj sianwy a ertny sud nad nim wotdžerjany. Pschishahanzy jeho pak sa newinowateho wuprascihu, dokelž so jim jeho wina sianwje dosz depokashana nesdasche.

Rusowska. W Mōslwi su wošebité nowiny satojili, w kotrychž so jenož nastawki, wotvraſowanje leibigenstwa nastupaze, cjschicja.

Turkowska. W Božnii, hdež biechu so kscheszijenjo pscherzivo pscheszehanjem tamniščih turkowskich rycerzublerjow s brónju w ruzj posbjehnili, je wot teho časa khetro cijcho, hacj je tam nješčto turkowskeho wójska s Konstantinopla pschischtlo a teho runja tež nješči wotpōštani wot sultana pschijeli, kij moja sloržby božniščih kscheszijanow pscherpytacj.

Serbšti weich Alexander je so se swojim senatom, kotrejuž won winu dawasche, so čže ieho sionzowacj, sašo siednat. Won je menujž scheszijoch senatorow, kotrychž biesche k smereži wotkudžit, wobhnadžit a pjanacjoch druhich sašo do klužby powokat. (Senat wobsteji menujž s 21 sastojnikow.) — S teho wscheho pak čjedža ludjio śudjicj, so je so weich Alexander predy pscherchwatał a so drje s winu senata tak slije bylo neje, kaj so predy wudawasche.

Ze Serbow.

Budyschna. Kaž pšyščimy, dha je požadanje k. direktaria Dreslera, so by wot swojego sastoinstwa wotkupicj možt, sa dobre spōsnate a won pečja krajnóstawstvi seminar na Michala wopuszcziji.

Budyschna. Skónczynje su siebi psches tudomneho expedienta Hübela światohelenštu medailiu wobstaracj dall: 55) Kokula s Bohowa, 56) Perto s Brzesyny, 57) Michalk s Mnischonza.

Khoczebuska. Kac jara so njetzšchi direktar khoczebuskeho gymnasija, k. prof. Dr. Tschirnai sa delništvijske Sserbstwo stara, spōsnajemy s nowa s lietuskeho programma tuteho gymnasija. Kaž je hžom snate, bu menujž naszymu 1856 wot knesa ministra knesej direktarej Tschirnarej w Khoczebusu na jeho prostwu dwolene, so smje na swojim gymnasiju tež serbsku rycz wuczicj dacj, kaž so to tež w Budyschni stawa. Tuta serbska wuczbu bu najpredy jenož na jene kjezo dowolena. Po nowej prostwi, kotruž bje teho dla k. dir. Tschirnai, sanđene

ljetu do Barlina poštač, dosta pak won 22. junija 1857 dowolnoś, so šmje nowe tsi ljeta tych šamych mlođenzow, kiz čħedja herbszy wuczej, psches jeneho wuczenego Šerba w herbskej rycji rostwuczowacj dacz s tym šlubenjom, so čħe so ministerstwo sa saplačenje taifekje herbskeje wuczej staracj. Haj 10. ostobra postaji knes minister, so šmje ho tež s tymi abiturientami, kiz čħedja ho w herbskej rycji pruhowacj dacz, w tutym nastupanju maturitatne pruhowanje dżerzej a so šmje ho tež w jich wopis mach pschispomnicj, kaf daloko fu we herbskej rycji pschischli. Kaž njetko spohleneho programma khoczebuskego gymnasija šhonimy, je njetzischi wuczej herbskeje rycje na spomnenym gymnasiju L. Dahl, kand. duch. a tolmacjek pschi wofreñnym budzi w Khoczebusu. Tón šamym mjejeshche w sandženym lječi kózdy tydjen 6 herbskich hodžinow dawacj a biechu ejji šami, kiz herbszy wuknichu, do tikhóh rjadomnjow dželenu. Sandženu šymu bereshie s zyla 90 šulerow na herbskej wuczbi džiel, wot fotryħi 19 prijenju, 30 druhu a 41 tseču herbstu klassu wopystwachu. Schyrjo abiturientojo dachu ho tež sandžene jutri w herbskej rycji šobu pruhowacj a to wschitħi rodženi Njemz, menujj kójnzač s wulsteho Kólfka, Zimmermann s Livego, Wolf a Stäglich s Khoczebusa. Wschitħi schyrjo čħedja na duchomnstwo studowacj a wobstachu derje se šwojimi navišanyimi dželami, kaž tež w entnym pruhowanju se wsħej kħwalbu. Pschi pruhowanju, kiz ho 29. mjerza, na gymnasiju w Khoczebusu dżerzejše a pschi fotrymji mjejeshes tež prijenja herbska klassa sjanne pruhowanje, deklamowasche primanoř Rychtar 103. psalm herbszy a pschi aktużu, kiz bu 31. mjerza dżerzany, neħeše abiturienta Stäglich šamow wudżjelanu herbstu rycz prjōdk s tym navišmom: „Šerbsti lud a jogo rjez.“ Se wsħeħo teho mōjemp spōnacj, s kaf wulnej luboſju ho njetzischi k. direktar Ħażżeirnar w Khoczebusu sa to stara, so biehu delnolujissjy Šerbio stere ljepe herbskeje rycje móznych kandidatow dostač a saħluji šebi tón šamym ejji horzyschi džak se strony Šerbow, ejji dale won tola po prawym jašo rödženy Njemz herbstim interessam stejj.

Deho staranje sa Šerbow je pak nowe šwiedzenie sa to, so na Njemzach ležane neje, hdvž Šerbstwo tu a tam hine, ale jenicej na Šerbach šamych, kiz husto dosz hlupeje hordoszje dla ho herbszy ryczej hanibusa. Kaf džiwnieje je to tola: pola naš rycja husto dosz rodženi Šerboj se šwojimi džecjimi njemisz, so biehu tute tola Bože dla herbszy nenaufle*) a w Khoczebusu tam dawaja šebi njemisz mlođenzojo wsħu möjnu prózu, so biehu jenoz herbszy ryczej narufuli. Nejje dha wy, kiz wy s waschimi džecjimi njemisz rycieġe, pshedzo hishejje k temu pschedwiedżenju pschischli, so jid psches to najrenischi kapital fšaċċej, pschedoż herbszy móz je husto dosz wħażi winoste, hač wulii penejnej kapital a hijom njesotni lubi fróċi šmy pschedupżow, wucżerjow, remeñnikow, haj šamo tež burskich ludzi prasieħ blyscheli: „ja bieħ wele venes sa to dat, hdv bieħ herbszy möhl.“ Kaž pak ho k. dir. Ħażżeirnar w Khoczebusu sa herbstu wuczbu stara, kaf stara ho won dale tež sa sbromadżenje herbstich knihow a stareżtinisjow a je teho dla tež herbstu knihownju a herbsti museum w Khoczebusu saložit. Wobaj wistawaj stoj tež sandžene ljetu bohate pschinischli dostači a licji herbsti knihownja w Khoczebusu njetko hijom psches 80 hornjox a delnolujissko-herbstich knihow. Darilli fu do teje sameje w sandženym lječi tež njesotni hornjolužiżjy Šerbio wsħelake knihi a namafam w tutym nastupanju w herbsti spomnenym programmi pomenowanych ff. Kulmana s Wozerez, Dr. Pjula s Drežjan, Jencja s Palova a druhich. Kaž šmy blyscheli je k. dir. Ħażżeirnar s nowa dliesħu rosprawu na ministerstwo w Barlinje wopostat a w tym šamym rofestajak, kaf wele Šerbow hishejje w Prussej je a w kaf wele wobħadach woni bydla a kaf malo maja herbstich kandidatow, s fotrymji biehu ho duchomnske mjesta bes nimi se johnowanjom wobħadjiż möhle, a da

*) A potom, hdvž bieċċi do Budvyschina na schulu abo k. pschedupżam do wuczby pihitidu, wyrja so wele ljet dracjowacj, so biehu naħnuuñiše herbstie kħowa narufuli. Taifek dracjowanie budżiha jid starschi derje salutowacj möhli, hez budżiha w proώym eż-żau s nimi doma herbsti ryczej. Ned.

so teho dla nadjez̄, so budže k. minister hischcje welschu fedžbliwoſz herbskej wuc̄bi na khoczebusim gymnasiju pschiwobročic̄ a sa wschie c̄asny postajic̄, so by so na tutym gymnasiju herbszy wuc̄zilo. My pschejemy s wutrobu, so by so tuta nadz̄ija dopelnita a džalujemy so hac̄ najhorz̄yscho k. dir. Tschirnarej sa wschiſtu prózu, kotrūž ſebi won w tutym nastupenju naſchich delnych herbskich bratrow dla c̄ini. Boh daj, so by so tež na naſhim gymnasiju w Budyschini pschedzo wjazy a wjazy fa herbski ſudowazu młodosz̄ c̄iniło a ta herbska wuc̄ba, kotrūž tež my tudy po pschikasni naſchego lubeho ministerſtwa wot njeſotrych ljet ſem mamy, pschedzo ſwerniſcho a ſwerniſcho wopytata. Pschi tym nechamn tež ſameſcjez̄, so bychmy rady ſhonili, ſhto herbske towarzſtvo na gymnasiju w Budyschini c̄ini, kiz psched njeſotrymi ſjetami tak tenje ſc̄jeſeſche a proſhmy teho dla, jeli hishceje ſiwe, so chytle nam bórsy ſlawnu roſprawu dac̄, ſak wele ma hobustawow a ſak so ſ jeho rjanej ſlowjanskej knihownju ma. D.

Dopisy.

Z Prahi, 20. haperleje. Esmy wschiſty do haperleje poſlani, a doſho nebudje wjazy trac̄, ſmy wschiſty po haperleji pobigli. Pschetog wo 1. haperleji ſamei to neplaciſi — zlyh mjeſaz̄ je tajſi, so naſ dzen wote dnja po haperleji ſc̄ele. Pohladaj jeno na wedro: kraſne ſtonc̄ne wedro dawasche nadjiſu, ſo naſiecjeſe ſe wschiemi ſwojimi kraſnoſſjemi a radoſc̄jemi, ſi ptac̄kami a ſwjetkami, ſi nam pschiczeſne; naſjetne drasty poſasowachu a horbzachu ſo, ſymske buchu na boſ ſtořene a ſhowane. Tola haperleja ſhowa ſwoje ſastarske prawo. Na dobo wobročii ſwoje wobliſo — a miesto ptac̄kovo lieta ſnjeh we powjetrie — ſchlowronečſi khowaja ſo a ſwjetne pupki, kiz hijom wciſipnie ſwoje hloječki ſbjehachu, dyrlotaja, a ludžio wuſkuja ſo ſaſy ſe ſymſtej drastu, a ſhachle ſu ſaſy ſwoju c̄jeſeſ dobyle! A džiwa to ſoho, ſo deſchcik na ſo c̄jatač̄ nedá.

Djenſha (wutoru) rano mjeſačmy neſnadnu kuriawu, kotrūž pak ſo po ſlonza ſhadženju

poſhubjowashe. Haperleja ſubuje pschemſenenje, horze ſtonzo, ſymne wjetry, ſnjeh a deſchcik, próch a bloto, móbre neboj a ſchere mróciele, druhy tež ſlaby lód — wjazy nemóže ničto žadac̄! žadny džiw, ſo ſo röžic̄kam hishceje ſc̄jeſe ſe, ſiatki ſu ſredke, njeſotre ſchomu maſa wjazy ſhrótoſeſe ſaž topoly a wjazy.

Sa to pschihotowachu nam w Praſy ſwjetnu wuſtajenju (wot ſandženeje ſoboty hac̄ do djenſha) pschu jednorých ſwjetkow, kraſnu piſanou ſarbow, a psichnosz̄, wuſtoinou zyleje wuſtajenju neda ſo wopisac̄, woko ſapschije ſjedym wſchit ſe kraſnoſzie, kiz tudy w tajſej bliſtoſcji, mnohoſe ſi a wſchelatoſcji widzijſh. Tola, wſchudžom a pschez̄ nejſu tak ſwjetne c̄asy, ſaž tute dny na ſofinſtej ſupje we Praſy, runjež ſaž naſhe ſiwenje pschez̄ po ſelenych, róžojich puejach nendje, ale naſ husto do c̄jropavych, c̄ernoſtých huſcjinow a wuſcjinow ſawedze; potom nech kódy hlađa, ſo ſo neſdrapa a neſlała; pschetož̄ potom je poſdze žaldeſcjez̄, hdyž ſy ſo ranit: „najpredy maſch myſlici, potom ſkuſkowac̄ — hewaſ ſtuſ maſch wopſakowac̄,” to je ſtaré prawidlo, a budje placſic̄, dóniž ſwjet ſteſi. — Wſchjednje widzimy a ſtyschimy pschiftady toho — ale poſlepschi naſ to? Kaf husto nejſu, na pschiftad, neroſomne žerty ſrudne wopory žadale — ale bu ſ tym wotpoſhane? Tak chyſche ſebi nedawno wjesty nan ſe ſwojim ſyñkom žort ſc̄jinic̄ a pschimy jeho ſrukomaſi ſa hlowu a ſbjehaſche jeho ſak; ſyñk tſchahetſche ſo pschi ſapocžatku a wiſeſche ſo — nan ſo poſmjerowasche — hac̄ ſo ſyñk ſtonc̄ne wjazy nehibasche — bje morwy a bje ſebi ſchiju muwinyl. Tuto waſchnje abo newaſchnje nomaka ſo tež bes ſſerbam, njeſotryžkuli je ſtabemu džiſecju „Draždjaný poſasat,” na to pak ſebi neje pomýšli, kaſte žalofne ſziewki mohlo to mječ̄.

Prihopk.

* W Langenberndorffskim ſteſu pola Werbau'a je 15. haperleje wohen wudyril a njeſdje 20 aktow khójnow ſpalit.

* Wulki kruch norwegſteho miesta Christiaania je ſo 14. haperl. wopaliſt a ſchoda, psches wohen načinena, woblicjuje ſo na 700000 tl.

* W Beiersdorfi blisko Grimmy wudhri 14. haperleje pola murerja Freya woheń a psche-wobroci 5 dómstich, jenu sahrodniku živnosz a schulu do procha a popela.

* W Berbersdorfi pola Rosweina wudhri 13. haperleje dopolnja w 10 hodzinach w brózni tublerja Schönerta woheń a wschlite twarenja Schönertez, kaj tež pôdlanskeho Rychtarez tubla sabubi. Schönertez, kaj biechu na tutym dnju w Rosweini na hermanku, namakachu pschi ſwojim domojwrocjenju dymaze wopalniſčej. Wysche wele žita na wobjemaj tublomai, ſpalichu ſo Schönertej 4 ſwinje, 3 jalozzy, 1 ſruva a 2 hakle ſupenaj rjanaj mlodaj konej.

* W cijejſtej wshy Milwizach maja huſyzu, kotraj je njeſko 36 ljet ſtara. Wona je wſchje khoroſzie a cjeſke čaſhy ſbožomnie pschjetraſta, kogdoljetnje 15 jejow ſneſla a psches 500 libiatkow wotčahnuſta. Hlucha, poſlepa, bjeđna a ſe ſtarobu ſtaba je tola tež ljeſta hishcje ſchjeſa jejow ſneſka. Wona hishcje wſchjedno po dwori wokoło ſhabla a ſo w bliſkej rječi svojeho živenja ſratuje.

* Na podnoſy lubiſſe je horj je ſo 13. haperleje khjetry kruch wopalit. Woheń bje najſtere psches io naſtał, ſo biechu ſchrje, ſ nim oſſedžazejo lokomotiv hletaze, ſchuſu trawu ſapalite.

* Pschipočnju 16. haperleje naſta blisko Mařhera pola Lipſka w lieſu woheń, kaj tak pschi-beraſche, ſo naſajtra niehdje 80 akrow wſhokeho a niſteho drewa a wysche teho niehdje 100 ſa-žinow (loſtrow) ſchcjeſow w popeli lejeſche. Wojažy, we Wurzeni ſtejažy, buchu na pomoz poſtani a djielachu jara plitje, ſo buchu plome-njam mneſ ſtaſili, ſchtož ſo jím tež psches wurycjeje pschierowow a psches to poradji, ſo perſchę do woheńja metaču. Woheń je psches nerodu dweju dreverjow naſtał.

* W ſchyanſkim hlownym mjeſzi Madridji je ſo pola jeneho ſtönlita ſatraschne neſboje ſtalo. Tam ſo menujuj ſ gasom ſwječji a pola ſpomeneneho ſtönlita nebeſchu wečor rolu, ſ kotrež ſo gas do khjeſje wedje, ſ nerodnoſje ſawertynyli. Duž bje ſ tej wotewrennej rolu teſko gasa do khjeſje načahnylo, ſo bje ſ nim wſcho navelnene, a jako ſebi na ranje ſuhačka ſwječju ſaſwječji, ſo by ſatepića, ſapali ſo gas, psches cjož ſo po wſchjim domi powjetr (loft) tak roſehna, ſo zyla khjeſa ſ wulkim wreflotom na fruchi roſlečja a ſo ſ woheńjom paleſče. S roſpadankow bu po-tom 9 wopalenyh cjeſetow wucjehnenych. Bes nimi bje jena dōſka ſe ſwojim cjeſchnym djeſčjom na ružy.

Hans Depla. Ale, ſchto widžitej mojej woći, luby Motsy?

Mots Tunka. Nō, ſchto dha tola maſch?

Hans Depla. Ja ſo djiwam, ſo w tajſej cjoſločji hishcje w kožuchu khodjih.

Mots Tunka. Nebudi djiwny, wſchak Pam-

puchę wuj średź najhorzyscheho lęcia w kożuchu
shodzi.

Hans Depla. To drje tola mōjno neje!

Mots Tunku. O haj, to je wjeszje wjerno
tat. A wiesz ty, schlo won rekne, hdvž so jeho
schtō prascha, czocho dla won tola na Jana w
kożuchu shodzi?

Hans Depla. Nō schto dha?

Mots Tunka. Won praji: Luby pschedjelo,
schtōj psche symu pomha, to dyrbti tež psche cjo-
plotu pomhacj: — a duž wostanu w swoim
lubym kożuchu.

Cyrkwińskie powjesće.

Krēčeni:

Michalska cyrk: Korla Bohuwjer Bernhard,
Ernesta Becker, korejmarja w Szijezach, h — Korla

Hermann, Bohuwjera Ludwiga, murerja pod hrodem,
h. — Jan Bohuwjer Hermann, Jana Verchi, wo-
byblerja w Makhezach, h. — Hana Helena, Jana
Wieczasa, schewza na Židow, dj. — Hana Emilia,
Krysztiana Ernesta Förster, žiwnoścera w Dobruschi,
dj. — Maria Theresia, Jana Augusta Sterzela,
shjejerja pod hrodem, dj.

Podjanska cyrk: Hana Theresia, Petra Ge-
dania, sahrodnika w Biełczęzach, dj. — Maria, Han-
drija Mucjerja, kublerja w Biełczęzach, dj.

Zemrjeći:

Djen 4. haperleje: Maria Madlena, Michala
Polana, žiwnoścera w Maishonu, dj., 23 l. — 10.
Hanža, rodj. Janaschez, Jana Halki, žiwnoścera w
Grubociżach, mandjelska, 34 l. 10 m. — 12.
Maria, Handrija Mucjerja, kublerja w Biełczęzach,
dj., 10 hodjinow.

N a w ē š t n i k.

Drewowa aukzia.

Pschichodny piatk budje so w Dubrawah pola
Barta na Komatschez kubli njehdje 40—50 klos-
trow dubowyh reńkow dopolnja w dješacjich
hodzinach na pschedzadzowanje pschedawacj.

Pschedepołożenie hermanka.

So budje bartski walporny pschedekupſli
a skótny hermanek tón fróćj

piatk 30. haperleje
woldjerjanh, to so s tutym wosiewjuje.

W Barci, 24. haperleje 1858.

Na pschedan

je žiwnośc cjo. $\frac{3}{5}$ w Sderiu s prawisnu khla-
marenja a s 11 aframi 114 prutami lejomno-
szio. Wumjenjna, kaž wjeho druhe je shonicy
pola rycharja Reczki tam.

W Lejni pola Budestez je khjeza cjo. 1, kij je
w dobrzym redži, s rjanej sadowej sahrodu se
swobodneje ruki na pschedan a može so wjeho
dalische pola Handrija Probsta w Hornej Hörz
shonicy.

W Maleschezach je dwajschosowa, s zyhlemi
kryta khjeza cjo. $\frac{2}{3}$ se sadowej a folotowej
sahrodu se swobodneje ruki na pschedan.

Na ryczejkubli Nowej Wsy nad
Sprewju w budyskim kraju sū wschelake
kruchi kraja sa tajkich, kij chzedża so tam
s nowa horje twaricj a sahydlicj, na
pschedan.

Piatk tydzenja jako 16. haperleje bu pschi delno-
hōrčanistim moži portemonais s dwiemaž zylhaj
tolerjomaj a s njehdje 9—10 nsl. sliebornych penes
shubenj. Sprawny namakat chzuk to wjeho sa
dobre myto we wudawatni Serb. Now. wotedacj.

Čistiž žolty wósk

kupuje po najwyšszej placisni.

J. G. Klinigst Nachfolger

na bohatej hasz cjo. 86.
Tež su tam njefotre kory popela na pschedan.

Sa rjany wósk

ja 15 nsl. placju a budu jeho wele kupowacj.

We Budyschinj.

Lehmann, mydlar.

R o f z i n u

w snatej dobroshi porucja

E. Schade.

Sa jene materialnotworowe khlamy
so młody człowiek, kij ma potrzebne schuliske wje-
domnoścje, jako wučomnik pyta. Hdze? praji
wudawaćnia Serb. Now.

Sandjenu kobotu bu njeshto laneho shymenja
w Budyschinj namakaneho a može so we wudawatni
Serb. Now. po saptaczenju wutożlow wot
shuberja sašo dostaci.

Barlinske wohēn sawieszjaze towarzstwo.

Salojene 1812.

Sakladny kapital 2 million a j tole r.

Toto najstarsche wohēn sawieszjaze towarzstwo bere sawieszenja psche wōhnioru schodu horje po nisckich, ale twerdych pramijach, hōzej sawieszeny jen je niczo dopłacjowacj netreba. Wone saruna tej schodowanja, kij su so psches blifft stale, byrnjej won runje nesapalit, ale jenož rotschepit, a saplaci tej wobschodjenja, kij su so pschi wurumowanju na mjezach state.

Bodpisany, kij je agenturu sa Budyschin a wokolnosz na so wsat, chze česzenym Sserbam sawieszenja pschi tutym towarzstwi lubje rad najtunischo wobstaracj a herak kōdemu wschutse pojedane wukasowanja w tajkim nastupansu darmo dawaci.

W Budyschini.

J. G. Smoler, wudawař Serb. Row.

agent barlinskeho wohēn sawieszjazeho towarzstwa.

Wosjewenje.

Nastawf, w cijpli 14 pag. 111 Serb. Row., wote mne nutstajeny poredjam s tutym tak, so w skorbi, kotraj s Hana Kubizez s Černych Nošilj mjejach a kij bu 21. meje 1856 slouciena, jadyn wot naju dalsche khofstv, hacj kēzdy swojego ryčnika, neje placicj trebat, dokelj su so wot kubništwa neiz mjele. Tak daloko, hacj tuton nastawf s tutym psches jene neje, wosmu jón kaž tež tu sch. u. žlu, kij sym jemu pschitaj, i tutym naspet. Pietr Benjamin Holan.

Wschutum mojim pscheczelam a winolubowrjam s tutym wosjewuju, so sym podla swojego winoweho psche'upstra tež

winowu stwu

salozit, hōzej moža hōzio wino a symne jjezdje distawacj. Schlenza černeneho a bjeteho wina khoschtuje wot 2 nsl. do 10 nsl., blescha wina 8 nsl. hacj do 40 nsl. Tež su kmotsja, kij se wšow pschindu, so bychu swojego maleho motta w jenej budyskej zyrki kēcicj dali, a so a krojich pobukmotrow se schlenzu wina pochylnicj chzedja, pscheczelne wittani a namakařa pschi symnym cjaku cjoþku stwu pola me.

W Budyschini, na serbské hafy, cjo. 10/22.

J. G. F. Niedsch

Wosjewenje.

Wschutke barby, laki wschutlich družinow, firniš, kaž tež terpentinowy wolijs pschedawam po najtunischej placisni. Po pojadanju so kēda barba tež na stasanje rybuje a k barbenju pschihotuje.

W Budyschini, na serbské hafy k 2 muromaj.

J. G. F. Niedsch.

Pola me je stajnje kamešte wuhlo, tak meno-wane towarziske wuhlo, kōz po 17 nsl. na pschedai.

J. G. F. Niedsch.

Woslene herbste prjedowanje, w Dubzu 1. nedjelu po tisjoch kralach (10. januara 1858) wotdjerjane je na schuli w Mocholzu sa 1 nsl. dostaci.

Wot redaktora.

S redaktoram so s Boha dale poljep-schuje a won nadzija so, so budje w mjeſazu meji saslo se istwy khodzicj möž, jeli jeho wotkhorenje niczo nesadzjewa a čople wedro wostane.

Pschipolnu 16. haperleje nastala bes Wurizami a Ssokolzy psches to vódlia zelesnizy wohēn, so zable wuhlo s kocomotivu kuchu tra-wu a tajke lisje w brjesyczach, tam stejazich, sapali. — Psches to spali so njezdje 1 akt stanja, k. kublerej Klahri na Ssokoly skusza-zeho a teho runja tež pot akra na ležomnoszach wuricjanskeje swudoweneje kneni Höningoweje.

Zaúdzenu sobotu žita w Budysinje płaćachu.

Kōrc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.		Plaćizna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.			
Bielenja	5	7	5	4	23	—	5	2	5
Rosja	3	5	—	2	25	—	3	—	—
Češim	2	25	—	2	15	—	2	20	—
Woros	2	15	—	2	5	—	2	10	—
Grōch	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Wota	4	15	—	—	—	—	4	—	—
Njepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabky	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hejduschka	4	20	—	—	—	—	4	15	—
Wjerny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—
Kopa złomy	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Zent. syna	1	15	—	—	—	—	1	10	—
Dowoz:	2195 kōrcow.								

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatyeh wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kožde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předplatna pola
wudawarja 6 nsl. a na kral.
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 18.

1. meje.

Léto 1858.

Wopshijecje: Wuwedzeński wukas i sakonej ze. (Pokračowanje) — Swjetne podawki. — Ze Serbowz
G. Budyschina. G. Jenkez. G. Kolwasz. G. Mikocicze. G. Mocholza. — Dopisy: Z Prahi. —
Serbske pišmowistwo. — Pidilopk. — Hans Depla a Mois Žunfa. — Žyrkwiniske powjesje. —
Cjahi satkoscchlesyjskeje jeleśnizy s budysłeho dworničcja. — Prenčna placijna. — Nawiesichtnik.

Wuwedzeński wukas i sakonej:
sawedženje noweje powschitkomneje wahi a njekotre postajenja wo mjeri a wasy w
powschitkomnym, nastupazj.

Wot 12. mjerza 1858.

(Pokračowanje.)

§ 10. Drobne postawenia wo pschiſluschnosjach jenotliwych slobustawow a wo wuwedženju-
djielov su w aichowanſkim poredji wopshijate.

§ 11. Aichowanje a schtemplowanie wichtow, pschi heweſtvi a hjetatſtvi trebanych, s
dejimalnym djielenjom lachtroweje mjeru a wahow ma so psches hórske aichowanſke saſtojnſtvo
w Freibergu stacj.

§ 12. Sa privatny potreb w swoim hospodařstvi může koždy tej neschtemplowane wichty,
mjeru a wahi wot kaisejekuliz formy, wulkosje a materiala nakoječi (§ 18). — Alle Koždy, kij wot
žaneho druhého, tež hdyz tén žanyh ſjawných khlamow nima abo s pschedawanja so neživi, neschto
po wasy abo mjeru kupy, ma prawo požadacj, so by so jemu to, schtož won supuje, se schtemplo-
wanej wichtu abo mjeru a na schtemplowanej wasy pschiwajilo abo pschimjerilo.

§ 13. Sa ſjawnosz a sa wiſomanje postajene a po § 10 sakonja schtemplowne wichty,
mjeru a wahi podleža w nastupanju aichowanja, pschemjenenia, wotwuižwanja a t. d. a t. d.,
wobmesowanju na wiestni wulkosz, na wiestni formy a materialije, we wukasach a w aichowanſkim
poredji postawene. — Kožda schtemplopschiſluschna miera a wichta ma so wysche teho se ſjawnym,
do wocžow podazym, sakonju dož cjinjazym ſnamenjom swojeje wulkosje poſnamenicej. — Ola star-
schich, hijom aichowananych mjerow pschirunaj tola § 13 sakonja.

§ 14. Jako neprawa placji kožda wichta, kij hacj s 20 puntam delje wo wiaz hacj
tsecji djiel tyħacjiny ($\frac{1}{1000}$), niže 20 puntow hacj do $\frac{1}{2}$ punta wo wiaz dyžli položju tyħacjiny,
niže $\frac{1}{2}$ punta wo wiaz dyžli tyħacjini swojego praweho wopshijecja, kožda miera pak, fotraž wo
wiaz dyžli dwie tyħacjiny swojeje praweje mjeru wotstupi, a ie wscho jene hacj je pschemata abo
pschewulka. — Wumjenene su drewjane koħċie, pschi fotryħj je neprawosz wo mene hacj jenu
linju ($\frac{1}{12}$ zola) hiċċej dowolena, potom taſſe proſnomery ja wobbe ne pschedemety, jaslo ja kalf,
ruħlo a t. d., fotryħj potreb jich wudzielanie jenoż we wiestich, absolutnu wulkoſz nedopushcijazjich
formach jednorischich dimensiom schierofozje a wulkoſzje požada, a ja fotraž su teho dla tute formy
a wumjery wobbeje psches wukasj priodekpiżane. Tim je 2 prozentſka neprawosz dowolena. — Do-
kelz ja swiash (Gebinde) sakonjzy postajene wopshijecje pschijsate neje, dha ja ne priodekstejaze posta-
wenia jenoż tak daloko plāca, hacj maja so w jenotliwych padach swady wujednacj; jich prawa
miera ma so po postawienjach jich wudzieljarjow roshudżicj.

§ 15. Psches pschikafnje, w § 8 a 9 sakonja date, so newusankne, so ūmiedja so twory,
s. wukraj ūpene, w ſjawnich originalnych ſapakowanjach, ūdobjach, fruchach a t. d., tež hdyz
maja wukrajnu wahu abo mjeru, jaſo dale pschedawacj. — Na požadanje ma so wukrajna wahu

a mјera do tufrajneje pscheslicbowacj a twora ѿ kуporarej po tufrajnej mјeri a wахи pschepodacj. — Twory, kiž ѿ do wuſraja ſetu, ſmiedja ѿ po tufrajnej mјeri a wахи po kуporacj a fakturitowacj.

§ 16. Tak daloſo hacj ѿ w tufragu ſa wjeſte twory hinaſche mјery a wахи waſtynja, n. p. pschi pschedjeni jendželſke mothydlo a jendželſka woha, ſa tkane draszenja a banty zuse mјery a metry, pschi jeleſniſtwi, pschi maſchinach a instrumentach jendželſta a franzowſka mјera, pschi fa-mentym wuhlu kara a tuna, pschi jeleſni waha a t. d., dha je to hacj na dalſche dowolene, tola ma ѿ pschi tufragnym detalinym wiſowanju zuſa mјera a wахи na tufragnu mјeru a wахu pscheslavacj a kуporarej dyribi ѿ twora jenož ſ tufragnym ſchtem; lewanym mјerami a wichtami pschimjeracj abo pschiwacj. — Dla wuhlowej mјery budже poſdijſko wukas daty. — Pschi mјerenu lekomnoſzjom ſmije ѿ wet naſtuſajzych ſastoſtrow pschichednie jenož poſomjeretli prut naſoſczej. — Pschi p chedawaniu buty, hdzej bižom kana dale ſa mјeru neplaciſi, nowa waha taſ na mјesto stareje stupi, ſo dyribi ſpomnena kana buty dwjemaj puntomaj frajneje wахи runa byc, hjerlik kany dyribi pak 15 (nowych) lutow waſacj. — Sa waſenje na mostowahach je po webmesowanju poſta-jeniow aſchowanſkho poſjada trčbanje proporzjalnych wichtow dowolene, tola dyribja aſchowane a ſchimpoſowane byc, po § 14 teho wukasa.

§ 17. Wet pschikafije prawoſije a ſchtempleowanja tež wichty, ſ tarirowanju ſudobjow a t. d. trebane, w tym naſtuſanju wiwſate neſti, ſo ѿ w tajſkim wiopohladanju žane ſtare, wot-trebane, ſtamane nechimpoſowane wichty naſoſczej neſmedja, ale jenož iſretowe ſorna abo teho runja ſ wichtami neſchimpoſomne cjeleſta, abo prawe a ſchtempleowane wichty.

§ 18. Poſzajſte ſastoſtwa maja na pschiſliſhne wobſedjowanje poſtajeniow, w ſalonju a w tutym wukasu weſſewenych, ſwjeru hłodacj. Wone maja teho dla w ſtaronym a hewaſchim wiſowanju ſwojego wokreſa, tei na hermanſtach, trebane wichty, wахи a mјery husto psches dohla- downie w pschedawanskih pschebyſtach revidowacj. — Specjalne reviſije w jenotliwych khlamach abo pschi jenotliwych woſkobach maja ѿ jenož tehdzy ſtacj, hdzej je deſzab. dy pothlad, ſo ѿ tam ja- ſonej napschecjivo ſtutluje. — Pschi tym ma ѿ na to ſetjbowacj, ſo ma ѿ, hdzej tež § 12 teho wukasa privatne naſoſzowanje newobmeſuje, tola foſdy ſ remeſlu abo psch-dawanju wujiwany psche- byſt, tei hdzej by po dla bydlenſka ſtwa byla, ſa pschedawanski pschebyſt ſpōſnacj a ſo teho dla namakanie neſchimpoſowanych abo neprarvych mјerow a wichtow w tajſkich pschebyſtach teho runja na tu mјetl wedje, ſo wone pschi ſtaronym wiſowanju naſoſuju, cjehož dla moža ѿ tež konſiſiro- wacj. Pschitunaj § 11 ſalonja.

(Skončenje přichoduje.)

Swětne podawki.

Sakſka. W Budyschini budža 3. meje kanditatejo ſa tamniſche hamitske hetmanſtvo wot hornolužiſtich ſrajnych ſtarow wuſwoleni.

— Deputazia draždjanſkho ſejma poda ѿ 22. haperleje ſ Deju kralowſtimaj maſteſtjiom, ſo by ſimai w meni ſraja ſbožopſchecja ſ klu- bej prynza Durja ſ portugalskej prynzeſtyni Mariju Hanu wuprajita. Poſdijſko pschim- dzechu tež poſteſtwa mјesta Draždjan a drugich ſaſtich wetschich mjestow. — ſ Lipſka piſaſja, ſo je ѿ ſ wopředka tamniſha maſha hubenje ſapocžinata. Ma ſipſejanſtej maſhy pschedawa ſo menujzy naſvyrjodzy koža. Teje bje pak tam jara wele pschiſtlo, tak ſo mjeſachu teje ſameje kуporarjo jara na wubert a teho dla pschedawanskih placiſtih cjeſcejachu. Ale egi ſo ſaperachu a nočzychu tuniſhco pschedawacj, tak ſo njeſtoſre dny ſ. zyla žane žiwenje neby. Ma

poſledku pak tola ſ wiſowanju pschiſtde a bu boryš nimalie wſha koža roſpſchedata, hacj runje njeſtco tuniſhco, dŋzli predawſku maſhu. Po koži pschiſtde rjad na ſufno. Wet tuteho je ſhietro wele neropſchedateho wostalo a ſchtož bu pschedate, dyribeshe ſo tež tuniſhco pschedawaž, hacj toni. ſ zyla ſu placiſtym tworow na njeſtco maſhy wſchilke wo njeſtco njeſtce, hacj na predawſkich maſbach, tola neje maſha taſ jara hubena, taž ſo fabrikantojo ſ wopředka boſachu. — Kral je hamitmanej Klinej w Golditzu pschi ſtadnoszi ſeho ſastoſtſkho jubilea rycjerſli ſchiz ſaſtužbneho rjadu ſpočejſt. — W druhej komori jednaſche ſo ſaſdjeny tydžen w wudarſki ministerſtwa ſultuſa a ſtaromeho wu- čenſtwa a pschi tutej ſtadnoszi ſtati ſapóſlanz Miltner tón namet, ſo by komora poruk psche- ciwo tutemu ministerſtwo wuprajita, taž budžiſche to ſamo jenož wjeſtu dŋielbu buchomnſtwa ſa

prawu spósnala, a napominasche komoru, so by ſebi wona neſtronisze ſkukowanje ministerſtwa w naležnoszach evangeliſkej zytkwej požadaka. Hac̄ runje ſo minifteſi wele, bōle a mene wótrach, ryczow djerzeſche, dha bu ſlonečnije tola Miltnerowym namet wotcijſneny. Nasch ſapóſhlanz Fahnauer tež pschecijwo nemu hloſowasche.

Pruſy. Barlinſki ſejm bu tón tydzeń wobſankneny. — W druhej komori ſo na poſledku petizia minifteſtu k roſwiazenju psche- porucji, w ſotrejz bje na to ſtořene, ſo wſchelazj pruszi duchomni roſwierowanych ſaſo wjerowac̄ nochzedja, a ſe teho dla proſchesche, ſo by Innejerſtvo temu wotpomhato a roſwierowani ſo pschichodnie dale we wuſtraj wjerowac̄ dačz netrebalı. — W bliſtich dniaſ ſimieje ſo na pruſkim ſralowſtſkim dwori kwaſ newesty portugalskeho mlodeho krala. Tuta newesta je jena hohenzollernſta prynzeſyna a doſekl je pruſki kral tež ſ hohenzollernſteſje ſwóiby, dha ſimieje ſo kwaſ ſpomneneje prynzeſyny w Barlini. — Portugalſki kral paſ ſam po nju pschichol neje, hac̄ runje je ſebi ju psched njeſotrymi ſjetami na ſwojim puczowanju po Niemzach ſam wuhla- dat, ale je bratra ſwojeje newesty proſbył, ſo by ſebi wón u ſamu ſa neho w Barlini pschi- wierowac̄ daſ, ſtož ſo wjerowanje per pro- curam menuje. Ŝewak je nawojenja woſebne poſelſtvo do Barlinu poſtał, kij budze potom jeho ſwierowanu newestu abo wele wjazy młodu mandjelsku k nemu do Lihabona pschedwodzec̄. — Hac̄ runje je ſebi kral wotdzerzenje ſpomne- neho kwaſa w Barlini žadał, dha ſo wón tola na tym ſamym nebudje wobdzielic̄ móz, doſekl ſo ſjekarjo boja, ſo móž ſwojej ſtrouſſi ſchko- djic̄, hdy by na kwaſu pschitomny był.

Rakuſy. Rjeſejor je ſaſo njeſotrych ital- ſkich poliſtich cjeſtanow wobhnadzit, ſo ſu ſo do ſwojeje wotcijny wróćic̄ ſmeli.

Franzowſka. Konferenza, kij ma ſo w Parizu dla ſlonečnega ſtjadowanja Moldawy a Walachije djerzeſci, tam naſtare na nowy mje- ſaz hromadu ſtupi. Snadž pschindje pschi tež ſtadnoszi tež rycz na hubenſtvo ſchecjanow w turkowſkich krajach.

Zendjelska. S Indijs ſu powiescie pschicſte,

ſo ſo ſbjekarjo ſylne viſa a kraj ſo dale bōle ſmjeruje. Rena Sahib je Zendjelcanam ſjedy ejeſnyt, nima paſ njeſko ſkoro žadyn wueſek wjazy.

Ze Serbow.

S Budyschina. W Praszy maja tak me- nowany cjeſeki muſeum, do ſotrehož wſchitko ſhowanja hódne najprjódzy ſ Cjeſkeje potom paſ tež ſe wſchego druheho ſwjeta ſhromadzuja. Tak je, kaž najnowyſhi ſeſhivk „časopisa musea kra- lovſtvi čeſkeho“ poweda, wjedy knes Náprstek w połnoznej Americy pobyt a tam ſa cjaſ ſwo- jeho pobyczja ſ luboſzie k ſwojemu wózremu kraju wulfu ſbjerku knihi, cjaſopisow, pschedme- tow ſ natury a wudjelkow tamnic, wobydlerjow a džiwich ludow naſromadzit a ſpomnenemu cjeſ- ſtemu muſeu darit.

Psched njeſotrym cjaſom bjechmy w naſchich Serb. Nowinach njeſotre naſtawki wo Mormonach a ich džiwnes wučbi wotcijſhcjec̄ dali a tež na ich njeſtſiſeho pschedbydu ſpomnili. Dži- wiſe doſz je tutón pschedbydu Mormonow kneszej Náprſtej tež njeſhto ja cjeſeki muſeum darit a teho runja tež jedyn mormonſki redaktor; psched- tož w ſapiju dawacjersow rjeka bes druhim: Mjesto Salt Lake City, ſtat Utah; knes A. Canington, redaktor; knes Brigham Young, pschedbyda w Utahu.

Duchne by bylo, hdy byhu ſerbia, kij ſo do Australije a Ameriki pschedzahuja, tam tež na ſwój wózny kraj ſpominali a druhdy njeſhto do naſchego nowoſaloženeho ſerbſkeho mu- ſeua poſtałi.

S Budyschina. Na tudomnym evan- gelſtolutherskim ſeminaru je w tu ſhwilu wſcho do hromady 75 ſeminaristow, reet kotrychž ſu 24 ſerbia. — Po derze wobstatwmu prihewowanju buchu na jutry 22 ſ präparandſkeho wuſtawa do ſeminara pschicſci, des nimi cjeſile ſerbio: Jan Ernst Deutscher ſ Debnež, Ernst Gustav Kliment ſ Kunneſedorta. Jan Žeremias ſ Del- neje Riny, Jan August Pohonež ſ Noweje Wys vola Klufſcha, Handrij Venjanski ſ Wulſeho Dažina a Jan Ernst Mjerczin ſ Lemischowa.

Na präparandow ſu jutry pschicſci 25, des

nimi su Sserbja: Bruno Gustav Schuster s Kluscha, Ernst Bohuwjer Wehla s Trebenz, Jan Ernst Müller s Budyschina, Kora Makacz s Drobow, August Louis Belka se Židowa, Franz Gustav Adolf Duczman se Židowa, Hendrich August Hoker s Barta, Jan Ernst Kalt-schmidt s Budyschina, Kora Hendrich Vogel s Duboho, Jan Bohuwjer Hatnik s Hucziny a Handrij Schala s Minakala. S zyla je njeleko 48 präparandow, s kotrejž su 20 serbszy.

Sandženj tydženj bjesche na seminaru lietusče pruhowanje sa wólbnu lamanosz. Bes 12 wuczermi, tig taise pruhowanje wobstachu, bjechu čile Sserbjo: k. Kora Hilbrig, pomožny wuczér w Nešwacjidsi, k. Schmid, wuczér na budyskej schuli, k. Helm, pomožny wuczér pschi michalskej schuli, k. Dudak, w tu lhwili wuczér w Geiss-mannsdorfi, k. Schüha, pomožny wuczér w Klus-chu, njeleko w Bulezach a k. Kuotha, w tu lhwili wuczér w Reibersdorfi.

Intry staj jenož 2 Sserbaj po wobstatym pruhowanju seminar wopusczejitoj, menujzy k. Michal August Kral s Gliny, tig je sa pomožneho wuczera do Kluscha, a k. Jan August Hantusch, tig je sa wuczera do Wysokej pola Wosilinka pschishof.

S Jenkez, 16. haperleje. Džensja popol-nju w schwórej hodzini, jako bje parník tudy pschejjet, sapali so na tudomnych Grofiz ležom-nosjach wot schrjów, wot parnika lietazych, stanuje a moch, tig so na fruchu, njehdje pot kózga wulskim a s džiela s kerfami wobšadzajnym, tež borsy spali. Wot jow sapalichu so Kaplerez kerki a bu tych samych fruch, njehdje pot kózga wulsi, skajeny. Wohen so s taiskej spje-schnosjju a mozu palesche, so nebjé möžno, ion predy podušczej, hacž bjechu wschje kerki saniczeny, haj sich penki so hischcje wečor w 7 hodzinach s wetscha palachu. k.

S Kolwasy. Sandženu šobotu buchu psches losomotivine schkrie kerki, naschemu k. Miehli plušchaze, sapalene a borsy bjesche tych samych njehdje vecz kózow wulsi fruch saniczeny. Tež sapšchimy wohen jeho lietusče drewnischčzo a je so wokolo džesacj kop waležlow a drewoowych hromadow zylje spalilo. Wohen hrabasche staj-

kei spješchnosjju wokolo so, so jedyn drewar, kotrej runje pschipotne džerješche, njechtó swojeje nadoby a tež pot khany valenza shubi, kotrej we waležlach tjsazu mjeješche. Wón dyrbesche tež hewak popolnju šwjatok scjintej, dokelž bjechu so jemu jeho hromady s perkom spalile. ◎

S Milocžic. Sandženu šobotu popolnju wotpali so tudomna gmeinsska khjeza. Kak je wohen wuschot, nehodži so s wjestosjju prajec, najstere je drje psches sanerobženje nastat.

S Mochoča. W ej. 15. Nowin je prajene, so je k. duchomny Wicjas nowym wo-hadnym ſerbſku ſapofansku rycz džeržat. To pak je wopak ſrojemene abo wotejſchciane, psche-tož k. Wicjas neje pschi nautswedženju nicžo ryczal, ale k. probst Rect je tak derje njemstu, kaž ſerbſku rycz džeržat.

A k pschisponjenju k. redakciora w nastupanju na njemste napišma na rychvaldſkich čeſſnych wrotach, dowolujemy ſebi ſaſo ſpomnicz: so ſamy wſchaf my s tajſim njemſkim powitanjom jara derje ſpokojoſom byli, dokelž tež njechtó njemſki roſemimy.

Pschi ſpomnenje redakciora. To wſchaf bje wſchje čeſſje hōdne, so bjechu wam Rychvaldzenjo z čeſſne wrota natwarili, ale pschi tym ſa tola wo-stanu, ſo budžiſche ſara duſchne bylo, hdyž budžiſhu waž ſerbow tehdom ſ najmeiſtha tež ſeňe ho ſerbſkeho napišma hōdnych džerželi. ◎

D o p i s y .

Z Prahi, 20. haperleje. Hubene ſziewkt maja husto wſchelake ljeſarske ſriedki, tig njefto-trykuliž tak rady nałożuje, bes toho so by ſo wustojneho ljeſarja abo ſ zyla roſomneho člo-wela ſa radu wopraschal. We „Złociźnie“ we Čechach mjejeſche ſchyrnaczelſetna holczka ſtu drapu, a wſchelake ſriedki nechachu nicžo pom-hacž. Duž wedžiſche ieje četa mudru radu. Hdyž bje jutrowne tykanzy ſ pez̄y wucjahaſa, tykný wbohu holczku do wupyreneje pez̄y, so by ſ tym drapu ſahnala; holczka proſchęſche; ſo by ju ſaſy wucjahnyla — ale to nicžo nepom-hacše, drapa dyrbesche ſo do jadra wuhoſicž. Scjewkt teho bje, ſo ſo holczka ſaduſy a wo-pali; ſtarosćiwa četa pak je ſa ſwoju psche-cjelnu ljeſarsku pomož do jaſtwa pschischa!

„Sswjet je džtwadlo! praji njehbje njechtó, a nima do zyka wopaki. Tak bu pschi hjetuschim do wojsakow hicju we pólnoznych Czezech tajki kust hraty, kiz möhl ho menowacj: bratrow-ška luboscj — abo: pachol do wojsakow khodji, don't jeho wosmu. Wjez mje-jeſche ho tafle: bjeſtaj 2 bratraj, starschi bje hízom dwózhy k wojsakam schok, bu pak kózdy króz slabosće dla domoj puschzeny. Ejeta dyrbesche ho młodschii stajecj; dokelz pak tutón daloko služesche, poda ho starschi bratr, so by ſemu prózu a strach ſalutowat, a ſeperajo ho na ſwoju nekmanoſej i wojerſtu, fa młodſcheho na ſtajenſke mjeſto. Tola, ſchto neſbože necha? Bu fa kmaneho ſpōnaty a do wojsakow wſaty. A jako bu to ſtarne, dyrbesche ho tež młodſchi ſtajecj — a bu na wjezne ſa nekmaneho ſpōnaty.

Kózdy hieto je tudy ſunu žadnoſej widzecj, menujzy wulka zynowa piwowa khana ſteji ſredj klicce piwarza k cíornemu worlej. Njehbje ſluſchesche prajſtemu nowomjeſchcianskemu piwarſtu. Je pól tſecja ſtopy (ſuh) wyšoka a 14 palzow ſchjeroka, 135 puntow cjeſka a dje nimale ejmar piwa do neje, džjelana bu we lječe 1688. Tola ſ tajeſte khany nemöže nictio piej — duž je bliſko pola dna honacj natyſneny, ſo möže ho piwo pſches njón tocžicj. Ma wjetu tuteje khany je poſtawa ſw. Wjazſlawa ſ podpiſmom: 1688; na ſtronje ſu mena lehdomniſich no-womjeſchcianskich piwarzow ſapíſane a piwarſt wopon, wupyschemy ſ rózemi, kopenami a płodami, pſchi tuſu hoberſku khani!

Serbske pismowſtwo

je ſo wo knižku pſchisperile, ſotruž je loni wyp-perihaſte towarzſtvo k wudawanju natvariacyjnych hſchecjianskich piſmow wudalo. Jeſe napiſmo: „P o l I e s u b e j” hízom poſaſuke, ſo je na-božneho wopſchijecja. W eftaru na 56 ſtronach placiej 1 nſl. a je pola f. Lehmannna na ſnežim dwori w Czichonzech k doſtacju. — Tež hſchimy, ſo britiſke bibliſke towarzſtvo Herbsku bibliu, to la bes apokryfow, cíſtceſceſ dawa, tak ſo bychu potom Sſerbsko zyku tafku bibliu — ſa

10 nſl. doſtali. Ma f. koſtektora, nam po meni neſnateho, kiz je wjeſſe Sſerb, dowolamy ſebi tu wulzy pſchecjelu proſtu ſložicj, ſo chypt koſtekturu w taſſim ptawopisju wobſtaracj, taž jón w Sſerbskich Nowinach many, tak ſo by na pſchikkad „cž” a „čž” roſdžielowat, žohnowacj a niz žonowacj, chze a niz ze, ſ tym a niz ſtym abo ſtem, ſbjeſhnyeſ a niz ſbjenycj, cíahnyeſ a niz cíanyeſ, ſchtóz a niz ſchtuz, won a niz wohn, ſchtó a niz ſchtu, won a niz won atd. piſat a präpoſiſje ſ, w, we, ſ, ſe ſ pſchi-ſteſazym pronominom nevjaſat. w.

Priłopk.

* Ma ſupi Niederwerthu, njehbje poſ hodziny wot mjeſta Koblenza ſredj rjeſi Rheina feſazej, je ſo wondanjo ſena 70ſema ſona ſpalita. Wona džieſtſche tam ſama na polu a bje tam wohen ſadziekata, ſo by ſebi khofej ſvarila. Wſti tym ſo jeſe draſta njeſak ſapali a bes tym, ſo wona khwata, ju w Rheini wuhaſnyeſ. ſo ta ſama pſches bježenje cíim bóle paſi, tak ſo wona ſ plomenemi wobdata na ſemju pane, hdięz ju ſatrafchnie wopalenu potom namakachu.

* Dako ſo ſaſidemu nedželu cíah na želesniſky mjeſtu Szegedinej bliſesche, pſchihna tam burſki wos, ſo by želesniſu pſchijet. Dokelz pak bje poſhoncz vjany, dha won pſches želesniſu neſpcheſedje, ale konje bježacu po želesniſu runje won cíahnei na pſchecjimo. A hacj runje bje tutón hízom zylje bliſko, dha tola ludjom, kiz na wosu ſedzichu, do myſlow neſpcheinje, ſo bychu ſ wosa ſtocili, ale woni ſedzichu pſchego dale, hacj cíah, kiz ſo tak hſchijſſe ſtaſtacj nehodžesche, pſchikcja a pſches wos pſchijedje. Žena ſona, kiz bóle ſady na wosu ſedziche, bu do cíista roſmecjena a dwaj muzej, ſotraž dale do prjedka ſedzichtaj, doſtaſtaj cjeſte ranj; poſhoncz pak a konje, koſki bjechit njeſak je želesniſe ſoliſe na ſtronu ſtorcjeni, woſtachu cíili a ſtrowi. Wos bje zylje roſychno-wany, kaž möže ſebi to kózdy miſticej.

* W Draždjanach je ſo po poručnoſzi mjeſchecjanskoſtneho wychelbo ſaſtojuſtwa wondanjo po zylhy mjeſzi na jenym a tym ſamym dniu ſied ſa wulke myſhje wulſtadowat. To ſtarwa ſo tam kózde lječo a cíini ſo to po zylhy mjeſzi na jenym a tym ſamym dniu, ſo möže kózdy ſwoje džiecji, pſhy a ſocjci wot teho wotdžerzeſ, ſo nebychu na hſleb, ſ jedom načzineny, pſchifchle a ſebi ſeſchko-džile. — Ma tajke waschnie mori ſo jara wele wulſich myſhi, ale hjetſa je tež pſches to wele

ptakow a ptaczkow wo živenje pschischlo. Dokelž ſu menujzy mifschcjenjo ſjedoviczem khljeb, fiz myſchje ſežrake nebjechu, do wonzuchow ſmetali, tute wonzuki pak ſtönečnje do Kobja wedu, dha je wele tajſeho ſjedovicheho khljeba do tuteje rieki ſplywalo a jeje žolmy ſu jón na brój wuplavitte. Tam ſu ho ptacíſi do neho dale, fiz pak ſu potom ſrudneje ſmertceje wumreci dyrbiale, a mojeſche jednu psched njeſotymi dnemi wele merwych a mrjeſazých ptakow a ptaczkow po wobje-

maj brjohomaj Kobja naděńci. — Tak piſaja draždjanſke nowiny, tamniſcha rada pak wosſewjuſe, ſo je wona ſa tei wiezu hladacj data, ale ſo ho hacj dotal niečo wuſljeđilo neje, ſchto ſy taſtu poweſz wobſhwedžilo.

* W Niederhaslau i padje 21. haperleſe pecjlenia holcſta do hlubokeje rieki Muldy. Tkalz Pilz, fiz to ſe kwojeho wobydlenja wuhlada, bježesche khesje rucje k riezy, ſkoczi do neje a mjeſeſche tež do ſbozie, ſo tu holcſtu hſchcje žiuu wueſahny.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Hm, hm! tak nežmiliavych a ſvých ſebi tola wjeſtých ludži nebudzich myſlit, laj ſym wéndano wopofaſtro ſe ſwojimaj wo-ćomaj widžil.

Mots Tunka. No ha!, dha ſu widžil, tak prawje 18. ſchtuciſta 241. khesjeſka vrat: wiſni na ſežbu ho, ſwjet je ſty, ſalſchug a jara be-bögny ic.

Hans Depla. Haj, živu pschedciu ſchwym; ale morweho hſchcje junu moric̄ abo ſemiretyl ſabiwacj; tola nichon nedyrhbat.

Mots Tunka. Morwvch, ſemiretyl ſabiwacj? ſchto ty tola Bože dla ryciſch, to dje tola po prawym možno neje!

Hans Depla. A tola ho stane we wjeſtym nastupanju.

Mots Tunka. To bych tola napoſledku rady ſhonil, ryci jaſniſcho!

Hans Devla. Jako móndano na wonečjanſkim ſerchowje hſchcje napiſima cíatach, wuhladach iam dwaſ rjanai wopomnikai ſ njemíſkim na-piſmom. Njemíſkai wopomnikai, myſtach ſebi, teju nebočiſkejſu cílowekow ſy tola jako dobrem ſerbow a ſenicy ſerbow ſnat, to tola móžno neje. Rowar na ſerchowje mi pak tež u obſpyje-dzi: haj, to bjeſchtaj ſerbaſ.

Mots Tunka. Ale Niemzy bjechu w ſwojim časju tež tak ſawerczeni a piſachu ſwojim morwym ſacijsanke napiſima.

Hans Depla. Wſho dobre, ale cíi ſu mot taſkeje ſakomnoizje wothorili; mi pak nebie hinaſ k myſli hacj: Woi wobhaj, to ramaj macj pschi kolebzy tež ſpjerata neje, ſo budjetaj po ſmertci jako ſerbaſ ſabitaj!

Mots Tunka. Wiesch dha tež, mój Hanso, pak ſnadž ſu ho ſa živenje hidžili abo ſebi ſmertej

popšeli? Ja ſebi myſku: kij ſo ſa živjenje nejſu lubo mijeli, ſežinja ſebi drje po pmerci rady njeſčto k lubu.

Cyrkwiſke powjeſće.

Werowanı:

Michalska cyrkej: Jan Bohuwjer Gilbenz, ſhieſt na Židowi, ſ Marju Madlenu Jakubę ſ podbroda. — Jan Bohuwjer Peſchka, ſwoboruv ſahrodnik w Brzeſyng, ſ Hanu Schiwez ſ Mjewkez. — Jurij August Großmuis, kalfant w michalskej zyrkeji, ſ Hanu Marju Schiwez ſ Nadžanez.

Křečenı:

Michalska cyrkej: Hana Augusta, Kortje Miejszka, ſhieſnitsa w Dobruschi, dž. — Maria Karolina, Handrija Peſchela, fabriſſkeho dječaciſterja na Židowi, dž. — Maria Helena, Piſtra Gudv, ſhieſterja pod hrodom, dž. — Kortje August, Handrija Adhlera, ſhieſterja na Židowi, ſ.

Podjanska cyrkej: Willawich Ernst, Ernsta Möhny, ſublterja w Čemericach, ſ.

Zemrječi:

Džen 14. haverleje: Jan August, Zana Augusta

Majorski, murerja na Židovi, ſ. 4 l. — Vjetr Dofuscha, wum-ſkač w Mjewkezach, 69 l. 11 m. — 16. Khrystiana Augusta, Handrija Bohuwjera Peſcha, wobydlerja na Židovi, mandželista, 33 l. — 17., Hanža rođ. Wyrgeczej, nebo Zana Hörflaria, wul'osuhroda nila w Sajdori, ſarostajena wudowa, 74 l.

Gzahi ſakſkoſchleſyjskeje želeſnicy ſ budyſkeho dworniſteza.

Do Škorelza: rano 7 h. 47 m.; pſchivoſtu 11 h. 40 m.; popołnu 6 h. 22 m.; wiejor 8 h 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; dovolnja 12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hodj. 42 min.

Veneſna placziſna.

W Lipſcu, 28. haverleje, 1 Louiſd'or 5 fl. 14 nſl. — np.; 1 połnowažazý čerweny ſloty abo dukat 3 fl. 4 nſl. $\frac{1}{2}$ np.; wiſſe bankowki 97. — Spiritus w Barlini 8 fl.

N a v e ſ t n i k.

Krajnostawſki bank

K. S. H. M.

Dan ſa ſtaſtowne požežonki ſ naſheje požeženjuje je hacj na dalshe 4 % p. a. a $\frac{1}{12}$ % proviſie p. mjeſaz, ſtož ſ tutym woſjewjujemy.

W Budyschini, 22. haverleje 1858.

D i r e k t o r i u m.

w Thielau.

W Pluſniſezach pola Maleschez je ſhieſa ſ ſerjami pola, ſuſi a ſahrody ſe ſwobodneje rufi na pſchedan a može ſo wſcho dalshe pola gmejnſkeho priedſteſterja tam naſhonicj.

K o ſ z i n n

w ſnatej dobroſi porucja

E. Schade.

W Maleschezach je dwajſchesowa, ſ zyhlemi ſryta ſhieſa cjo. $2\frac{1}{2}\%$ ſe ſadowej a holotowej ſahrodu ſe ſwobodneje rufi na pſchedan.

Do brycziſty w Øſk kupuje Mora w Barci a to ſa najwyſchu placziſnu.

M u r e r j o

dostanu pola podpiſancho diſelo.

Ad. Seydler.
murer ſi miſtri w Budyschini.

Wſchitke družiny ſhōjnowych deſſow ſuſtajnje na miyni w Huczini na pſchedan.

Alexander Rychtar,
miyuk.

W Droždjiu je ſhieſa cjo. $20\frac{1}{2}\%$ ſ rjanej ſa- dowej ſahrodu na pſchedan a može ſo wſcho dalshe pola podpiſancho tam ſhonicj.

W Droždjiu, 24. haverleje 1858.
Handrij ſwora.

W o s s i e w e n j e.

W mlyni Jana Abrahama Kießlinga w Grodziszczy budzą

28. maja 1858

dopólnia wot 10 hodzinow dwie śruwi, jena jałozja, jedyno byk a jene czelo sa hotowe penej na pichedzowanie pchedawane, shtoż so s tutym k swomemu nawedzenju dawa.

We Wosporku, 24. haperleje 1858.

Kralowske sądu i istwo tam.
Käuffer.

W o s s i e w e n j e.

Swoim lubnym pschejelam a snatym, kaj tež wschitkim cieżenym Sserbam Budyschin a wokolnoścje ja s tutym wossiewuju, so bym ja njetko predawshu Wöschkez forcjmarstwo, na garbarskie hasy cjo. 422 supis.

Za proshu ich teho dla najpodwelskih, so bych mi swoje dowjerenje pschiwobrocili a me prawje bylnie wopytali. Jan Snykora.

Hölcez wot sprawnych starskich moje huydom jako wuczomnik fastupiez pola remeneriskego mięchta Spanna na żitnych wilech w Budyschin.

Dr. Whithowa wodzicza sa moczi

wot T. Ehrhardtta w Altenfeldji w Thüringiskej, s wiazorymi privilegiami wysołich weislow poczeczena, wopofasuje so be wschitlimi dotalnymi moczi hojazmi średzkami psches swoje swęzomne skutowanje wskidnie jako nojtabodniška a nastepstwa wodzicza w tajsim nastupanju, a może so jako dopofasany hojazy a pochylnazy średz a jako

wiecka powodz sa ludzi na wocžomaj blednych

kózdemu poruczecj. Wona hojji wjezie a ruczie a be wschitkich skłodnych szewlow, woskbie pschi sahorenju, szépnenju, buchoći, byłsowanju a bjeżenju wocžow, kaj tež psdi stanbezi po bjelni a placzi blesčka s milożowanjom jenož 10 nsl. a bijela ju jenož wopravdiju Trangott Ehrhardt w Altenfeldji w Thüringiskej. — Sklad sa Budyschin je w hrudowskiej haptyz.

Khwalobnje snaty a psches swoje hojaze skutowanje dopofasany

b r ö s t s v r o p

je sało k dostacju w hrudowskiej haptyz w Budyschin.

Grožowe brostfaramellje,

najlepski średz k weistronenju kastela a k położeniu dychanja, kaj tež k swartnowanju pschedybałosznu pschi sasymnenju w synnym czasu.

Sa Budyschin a wokolnośc w hrudowskiej haptyz knesa M. Jäkinga kózdu czas na pschedan. Eduard Grotz w Wroclawiu.

Wote mne djelane
draždanske bentuski psche kurjaze woka
pschedzują tak lóshi, kaj wjezie pomahaj średz
k weistronenju tuteje tak bolośnje cíwilie. W
Draždjanach pschedawa je jandzelska hapt
tyka, w Budyschin i pak hrudowska hapt
tyka.

H Werner.

Dutje nedżelu
rejwanske weschelje
w hojzenzu w Bulezach, k cíemuž najdwels
ki pschedroszhuje

Lehmenn.

W o t r e d a k t o r a .

Redaktor je so wot swojeje khoroſsje tak daloko poredzik, so budje drje średz meje bes dalscheho strachowanja sało wskadzecz móz. Won nochze teho dla cieženych cítarjow Serb. Now. wjazy s powieszemi wo swojej khoroſzi abo śrowoszji wobiežowacż.

S.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje plaćachu.

K ó r c.	W y s ſ ſ a .		N i ſ ſ a .		S r j e d z u n a .	
	W	nsl.	W	nsl.	W	nsl.
Bielenza	5	7	5	4	22	5
Neifa	3	5	—	2	25	—
Bečmen	2	22	5	2	15	—
Wenß	2	17	5	2	7	5
Grotz	5	5	—	—	—	5
Wefa	4	15	—	—	—	4
Ricelk	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	5	—	—	—	6
Hejduska	4	20	—	—	—	4
Bierun	—	25	—	—	—	20
Kara butch	—	18	—	—	—	17
Kopa klemy	6	—	—	—	—	5
Bent. syna	1	15	—	—	—	1

Dwoz: 2499 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortletna předplatna pola
wudawařja 6 nsl, a na kral,
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cíllo 19.

8. meje.

Léto 1858.

Wopshijecje: Wuwedženski wukas k sakonej ic. (Skónčenje.) — Swjetne vodawki. — Ze Serbow: S Minakařa. S Mejhiz. Se Židowa. S Wulkeho Welskova. — Serbske pismowistwo. — Psjchilopk. Spjewy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Zyrwinse powjeszie. — Naujeshchinič.

Wuwedženski wukas k sakonej: sawedženje noweje powschitkomneje wahi a njekotre postaſenja wo mjeri a wasy w powschitkomnym, nastupazj.

Wot 12. mjerza 1858.

(Skónčenje)

§ 19. Nadeňdu ho pschi tym wichty, mjeri a wahi, po §. 9 sakasane abo neschtemplowane, abo s druhimi, hac̄ sakonjszy přídokpišanymi abo wopacjnymi schtemplemi posnamenene, abo drje schtemplowane, ale slamané snamenja sejnených pschemjenenjow abo herwasche snamki neprawosaje na ſebi mjejaze, dha maja ho na kózdy pad precz wsaci. Precz wsate pschedmetu dyrbja ho bližschemu ajchowanſkemu fastojnſtu k pruhowanju pschedvodacj, kotrej ma tajſe pruhowanje sejnicz a resultat psches protokoll, hdjej ma ho na snamenja wotmyſleneho pschemjenenja abo falschowanſa woſebje ſponnicz, polizaſtſtu woſiewicj.

§ 20. Vokaze ho pschi tuym pruhowanju, so biechu precz wsate pschedmetu tola prawe (pschirunaj §. 14), dha maja ho, jeli so ſu neschtemplowane, wot ajchowanſkemu fastojnſtu schtempiowacj, wot polizaſtſtu pak potom predawſhemu wobſedžerej po ſapłacjenju wſchitkých khōſtow ſaſo dacj a khōſtanski ſahſod po § 18. ſakonja ſapocječ. — Biechu pak schtemplowane, kaž ho ſluſcha, dha ho bes khōſtow ſahſy dadža.

§ 21. Nadeňdu ho pschi pruhowanju neprawos, kotrej ho wot ajchowanſkemu fastojnſtu hnydom poredjicj nehovzi, dha maja ho precz wsate pschedmetu hdj ſu k dalschemu trebanju nekhmane ſejnene a wot ajchowanſkemu fastojnſtu polizaſtſtu pschedvate konſigzowacj a dyrbji ho po §. 11 ſakonja khōſtanski pucj nastupicj. — Šouli neprawosje tak male, so móže je ajchowanſke fastojnſtu hnydom poredjicj, dha ma to bérſy ſejnicz a pobrachowaze ſchtemplje nadyracj. — Polizia ma potom po §. 11 ſakonja roſwajicj, hac̄ maja ho te pschedmetu po ſapłacjenju wſchitkých khōſtow wobſedžerej ſaſo dacj a hac̄ ma ho jemu ſchraſa ſpuszhečicj.

§ 22. K polóženju sawedženja noweje wahi maja ho wſchitke, hac̄ do 1. februara 1859 pola ajchowanſkich fastojnſtow přídokpoloženc nowe wichty darmo ajchowacj a ſchtemplowacj, hdj ſo w tym samym časju tak wele starých, ſakonjszy djielanjich, ſchtemplowanych a hisiče ſhmanych wichtow přídokpoloži. — Tajſe polóženie nastupa jenoj wichty, kotrej ſchtó w ſwojim domi treba, niz pak tajſe, kij ma njechtén na pschedan.

§ 23. Wot 1. novembra 1858 maja ho s dotalnych ajchowanſkich pschedbyſkow wſchitke ſtarſhe normalne mjeri a normalne wahi woſtronicj.

§ 24. Hdjom wot 1. meje 1858 maja ho dotalne ajchowanſke fastojnſtu ajchowanja wichtow, wot 1. julija 1858 pak ajchowanja mjerow zylje woſtajicj.

Nove wichty neſmebjia ho predy 1. novembra 1858 trebacj, tak daloko hac̄ w ſejehowazym ſajniſche wuižwanje dowolene neje.

§ 25. Be wiſowanju en gros (we wuſsim) je dowolene, hdjom wot 1. julija nowu wahu trebacj. Sa wiſowanje en detail (w malym) ſmje ho nowa waha wot 1. julija 1858 w

tych samych mjestach trebacj, kotrej s pruskim kraestwom w pomesnym wifowanju steja, menujzy w mjestach a wbach pegauiskeho, zwenkaufiskeho, markranstdorfiskeho, lipsczansiskeho, tauchaskeho, wurzeniskeho, oschauskeho, strehlaskeho, grophenhajnskeho, simböriskeho, kamenskeho, rafeckansiskeho, budyskeho, wospórskeho, lubijskeho, bernardzansiskeho, ostriskeho a rychnovskiego budniiskego hamta. — Też je dowolene, złonswichtowe fruchi, dotal hijom trebane, hacj do 1. novembra 1858 dale trebacj, ale wot tuteho czasu smiedja so jenož tehy wujiwacj, hdzi su wot zahneho aichowanskego fastojustisza predy revidowane, aichowane a schtemplowane.

§ 26. Hdzi też je so po §. 13 salonia remehnikam a herwaschim privatnym wošobam k powiedzeniu mjerow czas hacj do 1. januara 1862 dowolik, dha maja tola wschitke fastojustisza, kotrej żanych mjerow potrzebuja abo dla wifowanja, kaž n. p. na żytynych wifach, mjeru wustajeja, tute mjeru hacj do 1. novembra 1858 wot aichowanskego fastojustisza poredzicj a se schtemplowanymi pschemjenicj.

§ 27. Salon a wunwiedenski wufas, nowu wahu a mjeru nastupazj, ma so we wschitkich nastupazjach nowinach wotcijischej.

W Draždjanach, 12. mjerza 1858.

Ministerstwi suutskomnych naležnosjjow a finanzow.

Swobodnyj knes s Beust. Behr. Demuth.

Świetne podawki.

Saksa. Królowssa swójsba je so na hród Zahnishausen podala, so by tam njeerotry czas pschebywala. — W Budyschin buchu 3. meje wot hornolužistich krajnych stavow tjsi kandidacj sa wuprónene budysse hamisse hetmanstwo wuswoleni, menujzy: 1) knes baron s Gutschmidt nad Wulcej Gswóznu, 2) baron Oppen-Huldenberg w Daseńz 3) wotkresnohudniſki radziczel s Hartmann. Jego królowssa majestosz s tutych kandidatow jeneho sa hamisseho hetmana postaji. — Druga komora je 30. haperleje sa wschelake nowe warby w krajnych jaſtwach a khostańjach a to 5000 tl. sa Hubertusburg, 24000 tl. sa Waldheim a Zwickau a 8000 tl. sa Waldheim woſebje pschiswolita. Dale pschiswoli wona 15000 tl. sa jenu nowotwarię w blaſnařni na Sonnensteinu, 24,500 tl. sa nowotwarenje hojeńnie w Hubertusburgu, 7500 tl. sa wschelake iwarby krajnejne fastarańje w Koldigu a 16,000 tl. k powetschenju woſesnejne hojeńnie w Zwickau. — Nowa parolodz „kronprinz“ wesesche so 3. meje prjeni króz po Kobju a bje k temu też jeho królowssa wyšoskoſz kronprinz Albert na tu lódz pschischoł.

Pruſy. Młoda portugalska królowa je 2. meje Barlin wopuszczona a so se swojim starszim bratrom do Düsseldorfia podala, hdziż jeje swójsba herwak najbole pschebywa. Ju pschewodzische pruski wyschi zeremonijski mischt baron se Stillfried a potom egi

kneža a te kneje, kiz bje portugalski król k nej poſlat. W Düsseldorfie chyjsche wona schtyri dni wostacj a so potom do Brüssela podacz. Tam pschewudzie dwaj dnai na belgijskim królowiskim dwori, swotsal so do Londona pschewese, hdziż schtyri dni wostane, potom pak w Southamptoni lódz nastupi, kiz ju do Lizabona k jeje miodemu mandjelskemu dowieſe. Esnadj tam wona też hiszcie ſafisloho prynza Jurja trechi, kiz je so wondano ſtamniſzej prynzeſyny Mariju Hanu ſlubil. — S krówej strowoſju je so w nowiszym czasu khetro poljepſchito, tak so je też zyrwinſta modlitwa sa neho njeſko kuf hinaſ ſtožena. — W Düsseldorfie buchu 29. haperleje, hdziż bu hohenzollernska prynzeſyna Stefania per procuram s portugalskim królem w Barlini wjerowana, schtyri pory wjerowane, wot kotrzych bje kódy 50 tl. wot nana prynzeſyny Stefaniſje darenych dostat. — Sa mjesto Franckenstein w Schlesyjskiej, hdziż je njehdzi 5000 ludzi psches straschny a spjescny wohu wschitko ſhubito, smiedja so po zlym kraestwi dary ſbjeračz.

Francowſka. Wondanjo dostaču poſlanzy tych weſhow, kiz su poſleni pariſki mjer podpiſali, wschitke te piſma pschepodate, kiz poſtajenie mesow bes aſtaſkej Turkowſej a aſtaſkej Rusowſej nastupaja. Tazie pschepodacieſje ſia ſia pola franzowſkego ministra Walewſkego w Parizu. — W Parizu buchu wondanjo tjsi ſapoſtanzy na franzowſti ſejm (Landtag) wuswoleni. Bes tymi wuswolonymi je oppozicja

też jencks psychijskich. Wón rjeka Favre. — Minister Espinase je wukas wudak, po fotymż dyrbii polizia wośebje wschje korejny wobledźbowacj, so bych u ho w nich nespokojni ludžio neshromadźowali abo psches psychogenenje a picje do hubenſtwa a potom do nespokojnoscie nepschichli.

Jendzelska. Wprjenej komori bu namet, so bych u jidji ſobustawy jendzelskeho parlamenta (Sejma) bycz ſmijeli, wotpoſasany.

Rusowſka. Bruske nowiny piſają: Psched njeſotrymi dniami czynachu burja we wokloszi bliſteho rusſeho mjeſtaſchka Tautroggena haru. Menujzy na wſy, werchei Waſilejſlowu ſluſhajej, bje jedyn człowiek pschiſchok a tamniſich burow natyczak, so hu woni hizom wele ljet dwójzy tak wele roboty cziniſti a dwójzy tak wele knezich dawaniſow dawali, hacż je jim po prawym treba bylo, a so ſmiedza ſebi njeſko ſaplačjenje teho żadacj. Burjo temu ſchibakej wjerjachu, ſeſybadchu ho na konje a pschiſſachu psched werchowe woſydenje w Tautroggenu a chyžchu, so by ho jim ſarunianje ſich naſdateho dželta hnydom w hotowych penefach wuplačito. A hacż runje bu jim prajene, so dyrbia swoje požadanja wyſchnoszi ſzewicz a so ho jim tam doſtane, ſchtož jim ſluſha, dha woſtachu tola pschi ſwojej myſli ſtejo a reſnychu, so predy na žanu robotu wjazy nepondzeja. Duž pschiindže ſa tsi dny gubernator ſ Kowna a dwie schwadroni hujarow ſ nim a pschephta ſtoržy ſhromadzenych burow, nemóžesche paſ ſich ſ dalszej roboczi narocjez; tak ſo ničo neponħasche, hacż ſo buchu naſedowarjo zyjeje wiez ſ yulkami poſchtaſowani, po czimž ho druzh ſmierowachu. — S nowa je ho ſemjanſtwo półtaſſeje, charlowsſeje, jekatarinoſlawſeje a pensaſſeje gubernijsie ſa ſahnacjje leibeigenſtwa wupraſito. — Schiežor je ſalon wudak, po fotymž ma ho pschi wotwjaſowaniu leibeigenſtwa wot ſemjanow ſtutkowacj.

Turkowſka. S Herzegoviny je poweſz pschiſchka, so hu tam ſchelzjenjo a Turkojo bliſko Saragis na ho trechili a ſo je pschi tutej ſtadnoszi 140 morwych a ranenych bylo.

Amerika. Mormonojo hu piſmo wosjerwili, w fotymž ho we wſchelakim naſtupanju

na amerikanske ſnežerſtwo wobcejezuja a ſva ho, ſo maja w tym a drugim prawje. Wójsko, kotrej bje ameriſli psched ſhyda pschiſciwo nim poſtat, budże najſtere domoſi powolane.

Ze Serbow.

S Minakata. My mamy pola naſ wot jutrow tej dweſu wuczeriow; menujzy ſ. Schneider, predy pomožny wuczeſt w Buſezech, ſa pola naſ ſa pomožneho wuczerja ſostupiſ.

S Meschiz. Tež pola naſ je ho jutrowne ſpiewanie, kotrej je tudy hizom w jara starzych čaſach nastato, w nowiſkim čaſu ſteſſeho po-wyſchilo. Pschetož jow ſhromadžuja ho naſbóle lucji hospodarſo jutromniczku rano hóſy po dwanacjich a du ſ latarnemi w tuzy ſpiewajo po wſy woſolo, ſchtož jara rjany napohlad dawa a hluſoke ſačnacjje pschi tajkim dopomnenju na dobycje naſchego knesa Jezom Chrysta ſaloži. Duž tež żadyn džiw neje, ſo ſkoro ſózdy a woſebje džieči ho na „haleluja” hizom wečor predy weſela a ſ radoſju ſ wólnam ſtakaja, hladaja a poſluchaja. Powyſchilo je ho to ſpiewanie psches to, ſo wot wele ljet ſem eſi, tif ſ Buſez wot wyſhpora domi pschiindu, ſaſo ſpiewajo po wſy džaja, hdyž ſich ſózdy ſrót wulka ſyla poſlucharjow a pschiſladowarjow pschewodžuje.

Se Židowa. Schtrwitz 29. haperleje wečor po 9 hodžinach pytnychu, ſo ho tſiecha pola ſchherja Hilben ja palicj počjina a woheń bu, doſež jón ſahe doſz wuhladachu, hnydom pobity a poduſcheny. Ludžio mjenja, ſo je człowiek, tif je ſady ſkieſte nimo ſchok, tutón woheń ſaložic ſpytał.

S Wulkeho Wellowa. Hacż runje ho w tuđomnej wokloszi walporu wečor, ſaž ſ zyla w budyskej wokloszi na to waschnje ſweczi, ſo ho „kuſtarnicje vala,” dha ho to tola ljetſha ſtačj nemjeſeſche, doſež bje ſtrach, ſo by ho wulkeje ſuchoty dla wſcho ſapalicz móhlo. Czim bóle džiwachmy ſo teho dla, hdyž ſpomneny wečor ſwjetloſz ſaž wot tajkeho palenia woheńladachmy, ale jako tu wjez bliże wobhladachmy,

našionichm, so bje nječajski šibak hromadu walčewu ſapalit. Wyſchnoſj je temu, kij jeho pſheradji, 10 tl. wuſtaſila.

Serbske piſmowſtwo.

Tyđenja w Serb. Now. c̄itachny, so britiſſe bibliſſe towarſtvo nowu ſerbſtu bibliju c̄iſciecę dawa, koltuž chze potom ſa tuni penes, menujzy ſa 10 nsl. pſchedawacj. To by jara duschnje bylo, ale my njenimy, ſo ſpomnene towarſtvo po wſchjach ſſerbach tež niž jenu tajku bibliju neſpcheda, dokelj ma ſo pomenowana bliſſija bes apokryfow wudacj. Bibliju bes apokryfow pak ſſerbia nerodja a hacj runie by jim ju nječton ſa 2 nsl. pſchedacj chył.

Teho dla by tola jara k radjenju bylo, ſo byču ci, kij maja w tutej naležnoſzi ſ britiſſim bibliſſim towarſtowem c̄inicę, temu ſamemu woſſewili, ſhto ſebi ſſerbia wo biblijſi bes apokryfow myſla. Wjeszje by treba bylo, ſo ſo ſpomnenmu towarſtwo refne, ſak je to wo penes ſchfoda, hdyž wone bibliju bes apokryfow wuba, wele lhepe by pak bylo, hdyž by wone ſerbſtu biblij ſ apokryfami c̄iſciecę dalo, ſak je to hijom jun króž ſa nebo Lubenskeho čas c̄inilo.

*.

Priłopk.

* Saſka wucjeſſka hlowna ſhromadžiſna ſmejeje ſo ljetka 11., 12 a 13. augusta a to w Draždjanach.

* Saňdjenu ſobotu bu nječomu, kij w Lubiju w ſenym hoſzenju pſchebywaſche a bje tam ſwoju penejnu kapju na blido položil a khwili ſa nej nehladał, ta ſama ſe 60 toleremi ſranena. Poſdžiſho ju w mjeſti ſaſo namakaču, — ale bes penes.

* ſ Cjech piſaja, ſo tam wele ſchtomow paba, dokelj ſu jim myſhie wſchje korenje wotejszate. — To je tež ſ uječotrych kujſiſtich ſtronow płyſhcej.

* W Kroſenju je ſo 16. haperleje 17 dōmſtich, 5 brožnjow a 8 hródjow wotpalito.

* Morawske nowiny powedaja, ſo je w tamnym kraju nječajski móř bes wrónami wudyril. Jedyn namaka wele tutych ptakow na polach a w lieſbach morwych ležo.

* W Delnym Herwigsdorſi je ſo w nozy 22. haperleje broženj ſahrodnika Schneidera wotpalila.

* W Eckartsbergu vola ſitawy padje 24 haperleje ſubler Härteſt ſonja a wobſchodzi ſo piſches to tak jara, ſo dyrebeſche wumreci.

* ſ Petersburga piſaja, ſo tam led na rjezji Newi ſo halle 1. meje trochu hibacj poczij nasche.

* W Lengenfeldji ſu jeneho ſukelnika a jeho syna ſadžili, dokelj bjeſchtaj wopacjne penes ſ džetatoj. Nan je ſo teho dla w jaſtwi wobwiſnyt.

* Swudowena ſakſka kralowa je 24. haperleje, jalo na tym dnju, hdyž je pſhed 25 ljetami ſ kralom Bedrichom Augustom do ſwjateho mandželſtwa ſtupila,rudnohoriſtemu a voigtlansku ſhudjinſtemu ženikemu ſienocjenſtrwu 4000 tl. a taſtemu draždjanſtemu ſienocjenſtrwu 1000 tl. darita.

* Ljetuſcha draždjanſka ptacija luſka ſmijeje ſo wot 1. hacj do 8. augusta.

* We Wulſtim Schunow i ſu ſo 26. haperleje ſublerei Grüſſlichei dōmſke a hródj wotpalite.

* W Draždjanach puſny ſo 27. haperleje w jenej valenpaſteńi fotoč, reſtrazy weich a woheń ſapali ſhjezu a wopali ſchtyrjoch c̄lowekow jara ſtrachnje.

* W Bentovillu w Arkansusu (w Ameriſy) bje wondano tak wulſti wjetr, ſo buchu tam wſchilte ſhjezie wot neho ſpomalane. Pečj a dwazyci ludži je pſchi tym wo ſiwenje pſchisflo a hiſheje wele wiaz bu ranenych.

* ſ Kalifornije piſaja, ſo bu tam 22. mjerza fruch ſtota, 1300 tl. hodny, namakany.

* Schleſyjske miesto Frankenſtein bu 24. haperleje wot wulſkeho neſboža potrechene. Tam wudyri menujzy piſches to, ſo džieciži pecja ſe ſchtrichowanczki hraſtachu, ſtrachny woheń, kij nimalje zytle miesto a wſche teho ſkoru zyku pödlanslu weſ ſahubi: wſcho do hromady bu 412 dōmſtich do procha a popela pſchewobroſczenych. Woheń pſchi wulſtim wjetru tak jara ſpjetchnje pſchiberasche, ſo ničton nicjo wunesz nemójeſche a ſo 27 c̄lowekow w plomeniach ſpalii. Piſches 5000 ludži je wſchilko do c̄iſta ſhubito.

S p ē w y.

W až n o ſ ſ e ž a ſ a.

Wot dwanaće hodžinow
Tych mi hiſheje ſbyſknych dnjow
Budje, — moja wutroba, —
Dena moja poſlenja.

Duz nech koždu hodžinu
Sſebi derje wopomnju
Hacj ſnadj tutu njetzicha
Neje moja poſlenja.

Hacj snadz w tutej hodzinje
Neb'du junu stysniwje
W smertnej nusy sdychowacj,
So chyłt Boh me k ſebi wſacj.

Nje, schloj wschticke hodziny
Sahe žno fa ſtrowe dny
Sso k tej ſmertci hotuje,
Pſchelkhwatany nebudje.

Tajki wschticke hodziny
Wotčakuje wežly,
Hacj ſchcje nej ta poſlenja,
So by czahnyt do nebja.

Junu tam we nebeſach
Relicja po hodzinach,
Nje tam żadyn czajnik nej,
Nebliji ſo k wečorei.

Dokelž pak nej wjedomna
Nam ta ſmertna hodzina,

Duj nech jenu kóždziečku
Djerziny fa poſlenju.

O ſak wulku wažnosz ma
Jena kóžda hodzina;
Ale ach! ſak njeſotre
Budja wot nich ſhubene.

Duj dha chzemy, pſcheczeljo,
Szej je wažicj wyšoko,
So nam jena jenicka
Neb'dze wot nich ſhubena.

Boh wschaſk budje wot kóždej
Samolwenje žadacj ſei,
Budje fa te ſhubene
Wjeſcie ſhostacj ſurowie.

Thy pak, Bojo na nebju,
Daj, ſo kóždu hodziniu —
Hdyž ſimy junu wokani,
Gsmy tež derje hotowi.

Pjetr Mloni.

Hans Depla. Palenz je tola hroſna wiej,
pſcheroj wón nam njeſotrehožluij jara woſhidneho
poſlaje.

Mots Tunka. Haj, hdyž je njechtón pjaný,
dha haſte ledyn widzi, ſaſkeho ducha ſchtó je.

Hans Depla. To bje wondanjo tež w ſe.
delsa w holi widzeci. Tam bje wulki kwaz a
bje wschtiko jara duschnje, hacj ſo bje ſo jedyn

muj, kiz chze hewaſ cjeſzeny byz, tam wopil a
ſo, jaſo bjechu ſo prieni wečor ſa bliđo ſeſydalei,
naduwacj pocia a ſo tam na jeneho ſwata da,
kiz bje haſle prieni ras na ſwafu a jara ponizny.

Mots Tunka. Poniznosz je mlodeho člo-
weſka wulka pycha.

Hans Depla. To je wjerno; ale ſa ſta-
reho ſo tež hodji, to budjische tamny naduwacj

też wedzicj mógl. Tón pak nehladashe na to, schtož je pschijstojne, ale sterha najpredy temu hólzej schaniko, fotrzej b,e jemu ejezna newesta dala, jeho rjane woneischko ejszny pod blido a wupyscheny skubus do helie.

Mots Tunka. Ale dashe ſebi tón mlobjenj to wſho lubicj?

Hans Depla. To drje hinač byež nemójeche, dokež hje penižny a hischeje ſwjetneje khrobloſjele uenajhoneny. Duž ſdačhe ſo jemu naſljepe byež, kwaž wopuſcjeſie; na cjož tón nehańbitu naduwak reku, ſo bes taſteho hólza kwaž na fruchi neindje a jo móže wſchaf wón ſam wſho ſaplacjicj. Hdyž pak ſo kwaž miny, dha nebie móſchnja iſt wilka, kaž bje predy huba byla; pſchetož wón mójeche ſledom ſa ſebe a ſa ſwoju žonu doplaſcji.

Mots Tunka. Ale tónle člowek tola ženie žane pečj krocziel wot ſwojej pežy prečj pſchichol neje, hemak by tola wedzit, ſo je taſke ſadžerženje jara neychiſtijne. Schto dha wén tola bje?

Hans Depla. Ja newjem, bjeſche weſnny ry — bat abo ry — — chtař.

Mots Tunka. Aj, aj, aj, tola!

Cyrkwiinske powjesće.

Wérowanaj:

Michalska cyrkę: Jan Bohuwer Wolf, jeleſničny wobſedžbować w Baſonzy, ſ Madlenu Reichelę tež tam.

Kréeni:

Michalska cyrkę: Jan Kora, Jana Schmidta, džielacjera w pôverku a wobyd. vod hrodom, ſ. — Ernst Jurij, Jana Kschizanka, połlenka w Gzilezach, ſ. — Oskar Julius Ota, nebo Pjetra Wylema Douschki, thježerja a gratdžielarja na Židovi, ſ. — Hanja Augusta, Jurja Nowaka, wobydlerja na Židovi, vž. — Hanja Maria Wilhelmina, Hanja Wilhelminy Opitzeg ſ podhroda vž.

Zemrjetaj:

Dječ 21. haperleje: Hanja, rodž. Kowarez, nebo Jana Müßigganga, thježerja na Židovi, ſarostlajena wudowa, 63l. — 22, Jan Bohuwer Barthel, džielacjel w paperniku a wobydleť na Židovi, 66 l.

N a w ē ſ t n i k. Grajuvſtaſi bank.

Pſchepołożenie daňwoblicbowanskich a daňwuplaſcjeñskich termijow kwittonkowych (nalutowařskich) knížkow naſtuſaze.

Woblicbowanie danje, fotraž ma ſo na kwittonkowe (nalutowařne) knížki placjicj, trecheske hacž dotal tunje na čiaſt hłownych wobſankuenjow bankowych kníhi, cjohož dla je direktoriuム wobſanku, dotalnej daňwoblicbowanskej termiji 31. januara a 31. julija ſ tutym horjeſbjehnycj a na jejú mjeſto

31. mjerza a 30. septembra 1858. lieta
ſtupicj dacj, a to taſ, ſo blijscha daňwoblicbowauſka termia

30. septembra 1858

ſastupi a ſo móže ſo wot 15. októbra 1858 daň tón krocj na 8 mjeſažow wobliczena ſbjehnycj.

W Budychini, 31. mjerza 1858.

Direktorium krajuostawſkeho banka kral. ſakſt. hornolužiskeho markhrabinstwa.
ſ Thielou.

Š h u r i n g i a.

Najwyšcho konzeſionirowana wot Jego majestosje krala pruskeho, kaž tež pſches wulas kral. ſakſkeho ministerſtwa ſmuckomnych nalejnoscjow wot 30. decembra 1857.

Sakladny Kapital: Èst milliony toler

Dokhody prämiow 1856: . . . 457,766 tl.

Kapitałnoreserve: 15,000 ·

Prämiowa a ſchłodowa reserva: 194,982 ·

Stuklowanie Thuringije wopschija ſzehowaze wjezy:

I. Sawjeſzenja pſche wohniowu ſchfodu, natwory, mobilije, ſklady, maschine ſabrikske naporjady, ſlót, pólne plody, pólny grat, fajmy, ſ zyla wſchifke pſchetaſjne pſchedmety, liž móža ſo

psches wóchen sanicjicj, abo wobschodjicj, taž tež na immobilite, tola jenož tak daločo, hacž to krajne sakonje dowola.

II. Kapitalowe, rentowe a nalutowarňiske sawieszenja sa pad žiwenja, taž ſmerekcje, sawieszenja paſagierow a želesnicjnych ſastoſnikow, ſastaranje džecjil a w starobi w najwſchelafſich formach, jaſo

Kapitalowe sawieszenja na wjeste ljeta a na cjaſ ſiwenja, na ſenotliwe a ſwjasane ſiwenje, sa pad ſiwenja a ſmerekcje.

Kaſa wulkeho poħrebneho ſienocjejuſta k wobstaranju maleho kapitala, ſ kotremiž moža ho hnydom po ſmerekci ſobustawa poħrebne kħosty a prjene dómise potrebnosje ſawostajenjyh ſaplacjicj.

Sawieszenje rentow na cjaſ ſiwenja, kotrež ho pak hnydom yak wot jeneje poſdnicheje termije placja.

Poſchitkomna džecjisawieszja za kaſa, kotraž naillępſchu ſtadnoſ ſcieja, džecjom po ſkončenym 21. lječji kapital wobstaracj, kij psches dañ a dañſku dañ, psches herbſta a psches pschihadżaze twerde wobdzielje wot ljetneho dobytka towarſtwa k wyšokofzi narosje, kotruž na żane druhe waſchnje doſħanycj nemôža.

Nalutowatnja, kotraž ſtadki kózdeje wulkoſje horjebere, a fa to 3½ % danje a dañſkeje danje dava.

Poſchitkomna starobi ſastara za kaſa, kij ma tež ſamym mene ſamožnym možnosj posſicjicj, ſebi po ſpodobnoszi pschedepočajje ſwojich nalutowanjow, wot 1 tl. ſapocjno, fa poſdniche ljeta kapital abo rentu pschihotowacj.

Wójnske sawieszenje, hdzej je woſakam, pschi towarſtwi ſawieszenym dowolene, ho tež ſobu psche wójnski strach ſawieszicj.

Sawieszenje psche nesboja a wobſchodjenje na ſiwenju a ſtrumoszi, kij paſagieroſo na pucjowanjach wſcheje družiny, taž tež želesnicjni ſastoſniſy a ſastoſniſy na želesnicjnych poſtach pschi wobstaranju ſwojeje klužby cjerpa.

Wumjenenje Thuringije ſu ſpodoſne, prāmije jara niſke a twerde, tak fo ſawieszeni ſenje doplaczowacj netrebaja.

Pschi dovrjedaplacjenju prāmioſ ſa wóhnjove ſawieszenja ho hódne ſpusheſenja ſeſinjia.

Hewak Thuringia kózdoſljenje po kojoju reglementariszy dopofafaneho dobytka ſe ſwojeſho ſtukowanja k lepſchemu ſwojich ſawieszenjnych naloži a wudželi tajfi wobdziel pak bes nich psches prāmije abo pschetreba jón na poſticejene poſchitkomnie wužitne wotpohladanja; jene abo druhe po ſwobodnej woli kózdeho ſawieszenho.

Požadanske formulary, taž tež wſche blijsche wulkoſje, budu ja ſe ſwólniwoſju dawacj.

W Budyschinī, w meji 1858.

Herrmann Danchhoff, na ſerbſkej haſy,
agent Thuringije.

Dživočaſke herbſte er. luth. miſionske towarſtvo ſmekte na ſwedjeni Khrystuſhoveho k nebjutpicja na ſchuli w Hnashezach miſioniku hodžinu. Teho dla ſu wſchitzy pschedejeljo miſionistwu lubje proſcha, ho popoſnu w tſloch tam nutſnamakacj.

Lubowani pschedejeljo w Hnashezach a wokoloſzi! Luboſzie połne horjeſacie, kotrež je ho nam pola Wam ionipſchi wotđerjeſenju miſioniskeje hodžiny doſtalo, dawa nam krobtoſ, ho tež lietba k Wam w runei naležnosći pschediblizowacj. Wſmice ſaſh tež lietba ſ runej luboſju horje a vodverakje tuton ſtuk tež ſaſh ſ nowa. Wón nele naſch, ale Boži ſtuk, ſlojeny na pschediſtlu naſchego lubego ſbōžnika Jeſom Khrysta, kij njeſk psched wožnomacie ſtom a peč a dwazycji lietami pschi ſwojim k nebjutpicu ſwojim poſkam pschikafa: „Dzieje po wſchilem ſtricji, wučjeje wſchile ludy a kicjicje ich w meni Woſza, Gona a ſwiateho Duha ic. To pak naſch ſbōžnik derje wedžiſte, ſo ſu jeho

póžli ſmerti a do wſcheho hvieta hicj nemôža. Duž je jeho wola, ſo bydu druzi na jich miesto stupali. To wósnachu tež ludy kózdeho cjaſa a teho dla ſu tež pschedo nowi na jich miesto stupali a dale ſchli, hacž tež k naſchim ſerbſkim wotzam, kij tež njeſdy po hanjo bjechu. To wósnaja tež ludy njeſtičeho cjaſa a ſaložuſa miſionske towarſtwa. Tež naſche lube ſe ſtuo neje ſ wopečju wostalo. Prózuijmy ho teho dla tež my kózdy ſ tym darom, kij ie wot Boha doſtał, ſa wuſchiesheranje kraleſtwa Khrystuſhoveho. Derje nemôže kózdy k pohanam hicj a jim prjedowacj, ale jene tola ſamôže, to je: ſwoju ſcherpatku k woporej Kneſa ſmečicj abo ſlednoſenj ſ nami ſo we mitrobinej modlitwi k thronej wſchelomozneho ſa tutych neſbožomnych poſlebowacj.

Pjetr Mtonk, viſmaſedječ.

Kopansſeho ſlanja
je na ſwobodnym ſubli w Jeſchijach 20 loſow na pschedan.

Wožnofrajne woheňsawjessjaze towarzstwo w Elberfeldzi

sawjessjuje sa tune a twerde prämiije mobilitie, jneńskie składy, twory, maszyny a t. d., pschi čimy so ženie žane dopłacjowanje nežada. Psches druhotne sawjessjowanje je towarzstwu mōžnosj data, wulke summu pschewiacz, hewak bere pak wona tej hizom kóždu summu wot 100 tl horje. Sawtacjene wóhnjo- weje schody stane so w časzu schtyri nedzel po postajenju schody a pschi sawjessjach na dlešči čas poslicjuje so schetru wujitk. Podpišany agent chze kóždemu luberad wſcho nusne wukasjanie dacz a moja so pola neho na požadanie sawjessenne formularzy dostaci.

R. Hauptmann, na bohatej haſy.

Wožnofrajne krupysawjessjaze towarzstwo w Elberfeldzi,

saložene s kapitalom jeneho milliona tolet, sawjessjuje sa tune a twerde prämiije, hdzej so ženie žane dopłacjowanje stacj nemôže, wichitke ſeniske plody, kaž tej wožnowe schleňy a třeschné zhljše psche krupobicie. Podpišany agent je rad hotowy, wſcho dalsche wukasacj a pschi požadannym sawjessjenju wſcho nusne wobstaracj.

R. Hauptmann.

Dobrowolna subhastazia.

Na požadanie Smíjez herbów tudy budje so ſhlejnista živnoſt, jim ſluſhaza a sub cat. no. 21/20 tudy ležaza, kaž so na fol. 19 tudomnych grunſtſkich knihu ſapišana namala a fotraž je, neh- ladajo na dawanja a dawki, wot weſnych grychtow na 202 il. taricowana, toho runja tej hischce wjazore, na Newſchęjanſkim ležaze pólne, luczne a leſzowe dželby, wot podpišaneho ſudniſteho hamta na ſamym mjeſti ſamowolne na pscheſadijanje pschedawacj a je k temu

djen 14 junija 1858

jako pschedawanska termia poſtajena.

Na ſupenje ſmyšleni so teho dla ſ tutym pscheſroſchuja, so na ſpomnennym dnju dopolnja w 10 hodzinach na pomonowanej živnoſzi nutſ-namakacj, ſwoju placitofos a warbonnosj dopo- laſacj, ſwoje ſadženja ſeſinie a potom pschidyre- nje abo druhe ſudniſte wupraſenje doczkaſej.

Miehodne wopisanje jenotliwych lezomnoſzow ſe subhastajiſſimi wumſenjenem iſ ſ pschibita, na tudomnym hamci ſupowisneneho naſhonicz a so jenož hischce pschiſomni, so budja so te dželby jenotliwe a ſ dijela tej diſmenbritowane pschedawacj.

W Maſezech, 28. haperleje 1858.

Kralovſke ſudniſtvo tam.

Schfert. Töpfer, aſt.

W ſjewenje.

Šwoſim lubym pschecjelam a ſiatym, kaž tež wſditiſſim čejzenym ſſerbam Budyschina a wokoloſzje ja ſ tutym wojſewuju, so ſym ja njetko predawſhu Poſtſez forczmaſtvo, na garbaſkej haſy čjo. 422 ſupil.

Za proſchu jich teho dla najpodwolniſho, so bych mi ſwoje doverjenje pschiwobrocili a me prawje ſylnie wopytali. Jan Šyfkora.

Žonſka, wokolo 40 ljet stará, ſiž ſ dijecimi wobkhadzecj wje a hospoſ ſ ruzu hicz može, do- ſtane dobru ſlužbu. To dalische je k ſhonenju pola knesa Mieſnarja w Budyschině.

Khartp k hracju

we wſchitſich čiſtach ſ jeneje wot najlepſich fabrikow porucjuje

J. G. Klingſt Nachfolger.

Z o l t y w o ſ ſ
ſupuje po najwyšszej placijſni

C. A. Martſchinſ,
mvdlat.

Pschekupſſi komis, ſiž je ſerbſeje rycje mōžny, pyta k 1. julija t. l. abo tež hischce predy mjeſto ſa ſebe.

Viſany Dol (Schefthal) pola Kulowa, 30. ha- perleje 1858.

R. A. Schulze.

Eſteſed, hizom psches 26 ljet dopofaſany, ſo ſo ſjónov a ich mlođjata ſhietſerucje a na wſchon čas ſahubja, može ſo jaſo ſ nowa doſtaci w ſchle- czech po 6 nſl. na ſwonkomnej lawſtei haſy čjo. 796 po 1 ſthodji.

Wot redakcije.

Do Br: Přichodnje budža Nowiny zažo hizom piatku vječor na póst dawane a je mi lubo, zo ſeje mje na to kedžbliweho ſčinili. — **Do Prz:** Hdyž Serb. Now. pónodželu w ruce nimače, dha dyrbice kóždy raz huy dom přez pražski póst na budyske póstské zastojnſtvo abo tež na wu- dawarnju Serb. Now. reklamaciu póstac. Te čtyri čiſla, kotrež dostali njejsče, ſčelu Wam z tutym čiſlem. Knjezam dopisowarjam: Dokelž ſo Serb. Nowiny nětko zažo ſtajeć počinaja, dha sym wjele witanego rukopisa za přichodno čiſlo za- wostajić dyrbjal.

Redaktor.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařu Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čísto płaći $1\frac{1}{2}$ nsl.
Štwórtletna předpłata pola
wudawařa 6 nsl. a na kral.
pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cílo 20.

15. meje.

Léto 1858.

Wópschijecje: Swietne podawki. — Ze Serbom: S Budyschina. S Vjekh Nöfli. S Hcrneho Wujesda.
S Dječnik. S Eserjan. S Schefer — — Dopišy. — Psihiop. — Zyrwinste powieſcie.
Hans Depla a Mois Tunka. — Nawieschnik.

Swietne podawki.

Sakſka. Druha komora so w nastupanju wojsklich wudawkow s ministerstwom wojsknej pravie siednac̄ nemôže, pschetož wona žadaše ſebi w poſiedzenju wot 6. meje, so by ſo wojsko na 18,000 abo tola na 20,000 muži ponisiło, minister Rabenhorſt vaf na tym ſtejo wosta, ſo dyrbti ſakſe wojsko njehdje 25,000 muži bylne byc̄. Žana strona pschi dleſchim, w tutej na-ležnosći djeržanym, jednanju wot ſwojego mje-nenja woſtupic̄ nochyſche a duž wobſanku druha komora s 51 pschecživo 13 hloſham, ſo predy wojsklike wudawki wutradzowac̄ nebudje, hac̄ jeſ minister menſchi budget ſo wojsko prjódź nepoloži, to rjeka ſ druhimi ſłowami, ſo wona ſo wojsko žanych penes neſchitwoli, hdvž ſo jeje wola nestane. Tola dyrbimy predy wotęza-ſac̄, ſhto prijenja komora w tutej wjazyc̄ wobſankne. — Horna rudnohorska (zwickau-schwarzen-bergſka) želesniča bu 11. meje ſara ſwedjenſzy wotewrena a bje nimaisie zyla wyſoka kralowſka ſwójba pschitomna.

Pruſh. Jendželſka kralowa Vitoria pschin-dje pec̄za w naszymu do Barlina na wopytanje. — Dokelž ſo kral ſaſo poliepschit, dha ſo wón najſtere na erdmannsdorffski hród w Schleſyjskej voda. Kralowa ſ nim pónđe a najſtere tež vryzheſyna Aleandrina, dívouka vryzyna Albrechta. — W nastupanju na kralowſte wojskne ſódiſtvo je njeſko wetscha dželarowſz widzeci, ſhtož poſože, ſo je ministerſtvo ſpóſnalo, ſak wajne to je, hdvž ma ſraj, liž pschi morju

leži, tež njeſto wojsklich ſódiſow. — Po brjohu naranscheho morja driesche 4. meje ſara bylny wjetr, ſiž ſe ſara wele ſchłody načinil.

Rakuſy. Khejzor je porucžit, ſo by ſo wojsko ſaſo wo njeſto pomenschito.

Franzowſka. Konferenza, ſotruj chzedja najwoſebniſche europiſke weſhi psches ſwojich poſlanjow w Parizu wotdjerzec̄ dač, je ſo najſtere w tycle dnjach ſapocząta. Pariske no-winy piſają, ſo budże ſo tam najprijódzy wo ſwobodne ſjeſdzenje na rjezy Donawi (Dunaju) jednac̄, potom wo naļeznosſje Moldawy a Wa-lachiſe, ſak tež wo wobſtejenja, w kotrych ſio ſłowjanſzy ſchęſzijenjo pod turkowſlim ſtrumy ſtejſtowom namalaſa a ſtoncžne drje tež wo to, ſak móhli ſo Čjornohorzy ſ Turkami ſiefs. — Hollandska krolowa je do Pariza na wopytanje pschitomna.

Jendželſka. Indiſki gubernator, Canning, je wukas woſjewit, po ſotrym ſo woni wo-bydlerjam audſteho ſtalesiwa wſchje ležomnoſſje konfisziuje, dokež ſu ſo woni mene bôle pschecživo Jendželjanam ſpeczili. Psches tajſe konfisziowanie wſchitzy wobſedzerjo polow, ſukow, lieſow a ſahrodow wſchitke ſwoje wobſedzenſtwo ſhubia. Canning ſebi myſlesche, ſo woni ſtaſtim wukasom indiſku revoluziu, zylje porasy, ale njeſko ſu ſo audſaz - wobdydlerjo cžim bôle ſnemdrili a jendželſsi wetschi general ſebi žada, ſo bychu jemu ſ Jendželſteje wjazyc̄ wojskow poſtali.

Ruſowſka. Khejzor je porucžit, ſo moja ſo we wſchitkach wetskich miestach wysče ipo-

zialne a realne schulje satozicj, do kotrejch mōże sōdy nan swoje dījecji stacj. — Khejzor a khejzorska pschijedzeta w mješazu augustu do Warschawy.

Turkowska. Do Bośnijskego wjazy turkowskeho wójska pschihadža. — Czornohorenjo su mesy swojego kraja wobhadžili, sadżeruju so pak hewak cīcho.

Ze Serbow.

S Budyschyna. Na mjesto k. direktarja Dreßlerja, blyskimy tudy s wjekosju powiedacj, pschindje pecza k. duchomny Lerner se Strawalda jako direktar na tudomny seminar. Wón bje predy s wulkej kwalbu direktar na mješčanskiej schuli w Kamenicu a mjesto Kamenic je jeho, jako sa fararia do Strawalda czehniſche, jara nerad pschegilo. — Schio na mjesto k. vicedirektarja Wanaka, tiz tež na Michala woſtupi, knano jako wucjer a niz jako vice-direktor pschindje, wo tym so hiscze zyſie metezi. My džerzimy sa to, so je na cīšu, tych knejich, kotrejch nastupa, na to ledzblivych sczincj, so by so pschi wuswolenju tuteho wucjerja sdobnije tež na Sserbow a herbsku ryč džiwalo, kotrej wuczenje dotal k. vicedirektarej Wanakoj pschilejſche. Nemolimy so, dha bu k. vicedirektor k. Wanak w swoim cīšu tež runje won teho dla ſobu, so by Sserbow s wuczenjom herbskeje rycieſ ſostarat, sa wucjerja poſtajenj. Nadzijemjy so, so budje to, ſhtož bjesche tehdom pschicjina, tež ton ras cīm bóle placzicj, cīm wjeljishcho Sserbam to potne dobre prawo pschisteji, so jich herbszy synojo tež w maczernej herbskej ryci roswuczenje, woni ſami pak, ſaj ſebi to s potnym prawom žadacj moja a žadaja, sa swoje dījecji wucjerjow dostanu, tiz su tež herbszy ſdžetani a w narodnej herbskej ryci derje wobhoneni! —

S Bielych Noſliž. Wutoru, 4. tuteho mjeſaza, rano $\frac{1}{4}9$ bu ſtatař Pjetr Teich s Družez pschi ſchęzej wot Bielych do Gjornych Noſliž morwy namasany. Boža rucza bje jeho na pucju do hnaſčianſkich ſkalow ſajata. Teich pluſhesche, Bohu ſel, tež s tym neſbožomnym,

kotrym je žadkawa khorosz nietzischo časa, menuj-zy wopilſtwo, hižom tak husto k ſmerci dopomaha.

S Horneho Wjesda. Vjat 23. haperleje wobwihny so tudy ſtroko do połodnia jedyn wotročj, wjedy Gräfa ſe Žibrachcij, tiz pola bura Wölfa ſlužesche, na rjeſanju. Wón bjesche lſedom 20 ljet starý a hewak pitny a dobry dījelacj. Kaž ſo ſda, su jeho cjeſke myſlje ſi tulemu žałoznemu ſtulej pschinucjile.

S Džejničej. Djen 25. haperleje naſta- w brjeſowych ſteſach tudomneho ſublerja Hencja woheń, tiz ſtanje na kruhu, niehdje vol ſórza wulſim ſabubi, ſhtomu pak malo wobſchledži. Psches czo je woheń wuschoł, neje ſnate; tola ſda ſo, ſo je ſnadij psches njeſkajeho wulſhadžo- waria pschi ſappalenju zgargi naſtał.

S Ssernjan. Jako 29. haperleje tu- domny Khlankę 10ljetny hólcę Pjetr bes Ssernjanami a Różantom pschi drewniſchezu, tam ležazym, huſy paſesche, ſadžeta wón ſebi ſe ſchrychowanecjami woheń, tiz wulki kruh ſtanja a trawy, kaž tež dwie hromadži walczlow ſabubi.

S Schekej. Tudy pocza ſo w ljeſu nedaloko naſcheje wſy, ſublerej Domſchej ſku- ſchazym, 30. haperleje paſicj; tola bu woheń ſtero ſažo poduſcheny.

S Budyschyna. Pičed njeſotnym čaſom bje w Serb. Nowinach ſnjekajſich niemſtich no- winow piſane, ſo ſo žane ſwiatohelenſte medaillie wjazy newudawaja. Temu pak tak neje, pschetož franzowſke poſtañſtvo w Draždjanach starym woſakam, tiz w ſakkim wójsku w Napo- leonowym čaſu ſlužachu, tajſe medaillie hacj dotal ſarekto neje, tak ſo može ſebi ju hiscze ſejdy tajſi starý woſak poſlacz dacj a ſu ſebi ſpomnenu ſwiatohelenſtu medailliu psches expedie- enta Hübela w Budyschini w tyčle onjach dale- tucji Sserbia wobstaracj dali: 58) Jan Bu- ſdin ſ Komka; 59) Jan Bohumil Jahrig ſ Žyjez; 60) Jan Bohumil Kluga ſ Hussi; 61) Jan Michał Kieblak ſ Neſwacjida (khej- bjetar); 62) Jakub Khejzor ſ Neſwacjida (khej- bjetar) a 63) Jan Krawz ſ Kraſer. Tež je ju Jan Bohuſlav Pörsch ſ Neſwacjida doſtat, na ſotrehož čzemy tudy, hacj runje je Niemz,

teho dla spomnici, dokelž je wele liet šwjeru Serbske Nowiny do Nešwacjida nošyt.

Hewak je expedient Hübel w tychle dnjach sašo samotwenga niefotrych starich herbstich wojakow na franzowske poštanstwo w Draždjanach poštał a budža sich menu postojiščo wojewene.

Š Budyschina. Sandjenu sredu so pola naš troču pohrima.

Dopisy.

Š Dubza, 5. meje. Dokelž hac̄ do nowisheho čoša s nashei wošadu do Šerbow skuslachny, dha domolam ſebi, s krótsimi ſtowami na pschichod nasheho noweho — ujetko zylije njemiskeho — duchomneho spomnici. Woſada bje njehdže 6 čeſných wrotow wot dubčanskih mesow hac̄ do Dubza natwarita a so njehdže pot hodziny wote wšy fe ſwojimi tſjemi ſchulemi ſhromadila a vjeſte tam wele ſhorhoſejow widzec̄, tola nebje žana tak rjana, ſaj vjeſchmy je wondanjo s mochoſtej ſchulu w Ryhvaldji widzeli. Wokolo 11 hodzinow pschiwese ſo naſch nowy duchomny, dotalny zybatniſi kapelan Hircha, pschewodzany wot 10 jesnych, a jako bje ſ wosa wuſſocžit, wunſechu jemu džeczi ſikročnu ſlawu. Na to powita jeho naſch kollator ſ. Böntber, po kotrymž dubčanski ryhtar w meni woſady a ſ. ſantor Wendi w meni ſchulow ryc̄ djerjeſche a wſchjem tſjom wotmolwesche ſ. Hircha po riadu. Potom cjeſniſche zyli čah, predy kotrebož herzy węſelje hrajaču, hac̄ psched ſatu, hdzej jeho naſch dotalny vikar, ſ. duchomny Woch ſ Hainichen, powita, a ſ. eſoralny adjunkt probſt Reci ſ Zybalnia ſ jadriwei ryczu do fary ſapokosa, na cjož ſ. Hircha tež hiſceje rycjeſche a ſwoju ryc̄ ſ nurnej modlitwy woſankny. Dako bje ſo na to ſherluchs wuſſiewal, cjeſniſche hamorskečanska a bruſanska ſchula do noweje ſorejmy, hdzej džeczi piwo a zalhy dostaču, ſchøj weſni ryhtario wſchiko na gmeinſte rachnonki ſ dowolnoſju ſwojich gmeinow ſaplačjichu.

Spomnenej gmejni vjeſtej vo taſkim ſſepe pschecživo ſwojim džecizom ſmygleni, hac̄ mochoſtej gmeina pschi ſafarowanju do Ryhvalda. Pschetož jaso ſu tam mochoſte džeczi tež ſhoſej

a zalhy dostače, dha je pečja mochoſte gmeina prajita: „ſchtój je zalhy a ſhoſej džecizom ſtaſat, tón nech to placzi a ſchtój je tych herzow ſtaſat, tón nech ſich ſaplači!“ To je tola haňba ſa tafu gmeinu, ſiž by wele wſazy pschiſluschnosz mjela, ſo by ſo tym mužom ſ wuitrobu a ſe rtom džakowała, ſiž ſu tam wſchiko tak pschihs towali, ſo je ſo ſyžemu čloweſej lubito. A eži ſami ſ Mocholza, ſiž njeſko tych por ſljebornych dac̄ nochzedja, ſu ſo tehdom herzam a džecizom pschiſtanly i ſobu do Ryhvalda cja hnyli. Ale my ſmy w Serb. Nowintach čjo. 15, str. 115 čitali, ſo ſu tam jara mudri mužojo, pschetož jedyn je pečja pola weſneho ryhtarja ſaſeſnje jara wo blido vrat. No, tajſi pacholk dyrbjal pola naš w Dubzu byc̄! — Pschiſpomnici hiſceje dyrbju, ſo ſu Stary Lubaln a Schtyri Duby to, ſchtój ſu dac̄ mieli, hnydom ſaplačili a Schtyridubenjo ſu pečja prajili, ſo čhebzja hiſceje njeſchto pschiwdac̄, jeli Mocholčenjo to ſvoje dac̄ neſamoža.

Za ſym wele liet w Šerbach byl a mam Šerbow lubo a dokelž je Dubz hac̄ do ſandjeſneho lieta ſerbſka woſada byl, ſym ja Šerbam ſ luboſi tole do Serb. Nowinow dat ſtajſej. Wele wot naš, woſebje ſlamatio, ſorčimatio a pekarjo jara woſzaruja, ſo ſmy Šerbow ſ naſcheye woſady pschićili.

Zvitrwitske ſapokasanje naſheho noweho duchomneho stane ſo po ſwjaſtach. G. S. D.

Z Prahi, 4. meje 1858. Haperleſine mjesto je meja ſaſtupila — ſo pak by nam pschewulſich nadžiſow nenacziniſka: ſ deſchęziſom ſaſčamy ſ nam, ale many nadžiſi, ſo po ſhodnym deſchęzu plodne ſtöneſlo cji ſbožomniſcho ſtuſuje. — We ſwojim poſlednim poſedzenju je pschirodovym wotriad cjeſleſho muſea na naſet ſ. prof. Burkyn je woſankny, ſo by ſo džiel penes, tutemu wotriadu pschiſpomnich na pramije ſa pschirodovym dželta natožit. — Hdzej je ſchtój w Prahy pobyl, pschineſe ſwojim ludjom njeſaſke wopomnecje na ſtowjeſitu Prahu domoſ. Tola, nech ſo neſieba, kaž mjeſtu ſioſowy pschelupz ſ južnych Čech. Vje lietja jara derje wifowat a hotowasche ſo weſoly na domyuež. Ta ſe ſta mlode holčo, ſiž ſo jeho wopracha, hac̄ ma

djowli doma? Iako to wobkrużi, wuczeże holejo kaschcik s krašnymi módrožidłanymi bantami a chyšche je jemu sa tuni penes pschedacj. Wón jich tež bese wscheho pschevyta zlyh kaschcik kupi a pradowasche ho, tak tola swojich sveželi. Tola tak stroži ho, hdys jemu mandjelska praji, so fu jeho židzane banty jeno módro barbene, czenczicke drewjone bjelisti, kaj je czieslje s hleblom ikaja. — Na staromjestsłim namjesče shromadzuja ho hžom njeſotre dny črjodły ludzi a hladaja, hacj ho róžlowny dom želesneje hahy skoro nehypne. Tuto twarenje (tž je jeno njeſchto tóhejow schjerote) chyšche mjesto kopic, so móhlo wulku hastu trochu rosschjeric; ale wobſedzēr a tón, tž bje delni džiel wotnajaſ, žadaſtaj tajke penesy, so kup mózna nebu; tak žadaſche klempnarſti mischr, tž ma delni džiel híšeče na 5 ljet wotnajaſ, sa wustupenje se swojoho prawa 4000 tole! Stoho móže kóde hudacj, schto hnadj je ſej wobſedzēr žadaſ. Bes tym bje hukod ſwoj dom pschetwarič pocjat — a doſeſ spomneny róžlowny dom na hlabych nohach ſtoji (najtolscha murja je 18 paſzow, druha jeno 11 paſzow schjerofa), pocja ho k hahy kirkacj a na mnogich mjestach puſa ho murja. Teho dla bu dom ſhrjadami podepreny a wot komiſeje wobhladany, hacj ſmje dljeſe ſtejo wostacj. Komisja wupraſi, so maja wobdylerjo hnydom wuczahnyej a ſo ma wobſedzēr ſwoj dom podtorhač. Tak je dyrbiaſ klempnar bes ſarunanja wuczahnyej a wobſedzēr tež ſhoni, schto jemu ſa jeho podtorhane murje dadja.

Přílopk.

* W Lübecku dyri 2. meje blyſt do tórmajeneje zyrkeje a ſapali runje na tym ſamym mjeſzi, hdzej konſche ljetu. Wohen bu pak bóry poduſcheny.

* W Irlandu je wóndanjo tamniſchi najſtarſhi cílowek, rólnik James Rolan, wumrek. Wón bje 116 ljet ſtary.

* W Potsdami wündje 4. meje wohen w druhim poſthodji jeneje meubloweje fabriſi. Iako bje tón ſamý nimalje ſahasheny, ſhwatasche tóſchto ludzi do delneho ſchoba, ſo bychu tam wscheſlaké wiezy won noſyli, hacj ho na jene dobo weſch na nich pschedadje. Hacj do wečjora bjechu

4 morwych a 9 cíezkoranených ſroſpadankow wucejahl.

* Blisko Varbu biž w Cíechach bu wóndanjo bacjón iſeleny, kij mjeſeſche na hlowi a ſchit ſelene perje, ſchidla pak bôle na čorne pscheduwoſachu. Wón bje hžom njeſotre ljeta pſchi tamniſkich wulſich hatach pschedywak.

* Swidowena kublerka Hollerka w Oberwiesenthalu wotpali ho 12. haperleje a ſchłodowasche pſches to 1200 tl. na ſwojim mobiliaru, kotrež ſawjeſzene nemjeſeſche. Wona cíehnecſche potom ſ ſwojemu ſynej, kotrež ho tež 23. haperleje wotpali a tam mjeſeſche wona njeſdje wo 100 tl. ſchody. Na to poda ho ſ druhemu ſynej do Guby, ale tam ho 4. meje tſecji króć wotpali. Wſchitke iſi wóhnje bjechu ſaložene, kaj bje ſiawnje widziej, a ſaložerja fu pecja njeſko wuſljeđili a ſadijili.

Cyrkwinske powjeſće.

Wérowanaj:

Michalska cyrkę: Jan Mitławſch Vjetnač, Kubek w Gómołizach, ſhanju Kozorez ſ Gownowia.

Kréeni:

Michalska cyrkę: Hana Lubinka, Jana Augusta Deſki, kbiejerka a cíieſlje na Židovi, dž. — Jan Bohuwſter a Jan Kortla, Jana Kubanje, ſmejcho mjeſcherka w Nowych Gjichonizach, dwójniſkaj gýukaj.

Podjanska cyrkę: Handrij, Jana Rostoka, kbiejnika w Gjelczegach, ſ. — Hana Hanža, Jana Augusta Gudý, bura Dječiniszach, dž.

Zemrjeći:

Djen 21. haperleje, Marija Augusta, ſeleny Woſdrakez w Gjewhezach nem. dž., 10 m. — 2. meje: Handrij Biſolt pomenowany Delenk we Wulſkim Welkowi, 51 l. — 5., Hana Marija, Jana Hoſera, wobdylerja pod hrodom, 14 n.

Čžabi ſakſkoſchleſyňſkeje želesnizy ſ budyskeho dwórnicha.

Do Šhorela: rano 7 h. 47 m.; pſchivoſlu 11 h. 40 m.; popoſlu 6 h. 22 m.; wečjor 8 h. 25 m.; rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dopoſlu 12 h. 53 m.; popoſlu 3 h. 52 m.; wečjor 7 h. 41 m.; w nožy 2 hodj. 42 min.

Benežna płaczisna.

W Lipsku, 12. meje, 1 Louis'or 5 tl. 14 nžl. — np.; 1 poſkonowajazy čerweny ſloty abo duſat 3 tl. 4 nžl. ½ np.; wińska vanloſki 97. — Spiritus w Barlini 8 tl.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Hbjedba sy wondanjo byt, Mots, jako vola was pobyk.

Mots Tunka. To bjech runje na piwo wuschot.

Hans Depla. Hdje to?

Mots Tunka. K E, tam bjechu kmotraze reje a snataj tovarschej bieschtaj kmotraj.

Hans Depla. Tak drje sze ho tam prawje saweshelili?

Mots Tunka. Haj, pschi sapocjatzu ho nam wschem verje lubesche; dokelz rak kmotraj piwo a palenz nelutovaschtai, dha bje ho vachot, hewak sa khjetro bjinveha svosnati, trochu wopik, a duž ho tam jara nehjebłownie sadjerjesche.

Hans Depla. Schto dha to tola sapocja?

Mots Tunka. Wón kójdemu bes winy na schiju ljeſeſche a hdži jemu k dobremu rođachim, s plitami wotyokasowische.

Hans Depla. Sze dha ſebi tole wschitko lubicj dali?

Mots Tunka. My drje wschak zylje s mozu

na neho nechachmu, dokelz nam tež bes drugim prajesche, so hischeje k nemu pod durje pschindjemyskuh khjeba proſycej.

Hans Depla. Prawje masch, tafkeho čloweka drbi ſebi jedyn dobreho ſdjerzecj. — Tak drje bje hewak woſebny hólz?

Mots Tunka. Wón bje jeneho kamenjekamarowyj syn a drbi ſo tež s rucijnym džielom žiricj.

Hans Depla. Snadž ma ſamojenjo?

Mots Tunka. Hodji ſo; ſchtož pak je mi ſnate: dha ma tež runja namaj, kaž pschislowo vraci, jenu huknu a jeneho Boha.

Hans Depla. To pak je tola jara hroſnje, ſo ſedyn ham taſki nemjer czini a zvle weſelle ſtaſn.

Mots Tunka. Wón budžiſche ſebi drje ſkere rječecj dal, hdži budžiſche wot jeneho woſebneho ijscherſteho miſchtra ſ K. Ibjetro ſchejuvany nebyl.

Hans Depla. Gburowh nerosom jedyn tola hischeje w ſwjeſci potrebi.

N a w e s t n i k .

W o ſ j e w e n j e .

Na polipcianskim a kiflanskim revjeru je njehdje 200 kop khjownych, tſieschnych latow 6 loh-cjowſtich a Slohejowſtich, kaž tež Slohejowſtich, každy djen k doſtacju, teho runje ſu tain wschitke družiny jara rjanych cijstych khjownych a schrijowowych deſkow a tež ſuſe twarske drewna ſubiftſta ſtopa po 2 nſl. na pschedaw. Schejepjane a penkowe drewo je wot djenſa w placijni ponizene.

Helemann, hajnik.

Aukzia walczinj.

Póndjelu, 17. meje, budje ſo na nowſcheinanskim a ruhehalſtikim revjeru pschi Sprevi, rano wot 7 hodjinow, wilka dželba khjownych walczlowzych hromadow na pschedadjowanie pschedawacj.

Chromadjiſna rano w 7 hodjinach pola Ruhehalſa a we 8 hodjinach w korejmi w Kiflizu.

Polipiza ſ Kiflizu, 12. meje 1858.

Helemann, hajnik.

Lubi pschedzeljo a ſnacj! pschindjeſe a kupuje moje wuberne ſuſe droždje; ja moju wam wot djenſa punt tych ſamych ſa 8 nſl. wostajicj.

Tež ſu wschitke, k peczenju trjebne twory cjerſeve a tune pola me k doſtacju.

W Budýschini, na herbſkej hafy, k dwjemaj muromaj.

J. G. F. Nieckſch.

W o ſ o w o y m a s

Na masanju ſelesnych a drewnianych wóſkow, teho runja wschitkich ſoſzanych miejscow na konjazym gratu, pschedawam wot njek ſylje tunje punt po 2½ nſl.

W Budýschini, na herbſkej hafy

J. G. F. Nieckſch.

K a m e n t o w u h l o w y m a s

Na pomasowanju twarskich drewnow, torožow, torow, plotow a t. d. pschedawam najtunischo.

J. G. F. Nieckſch w Budýschini.

Zybie dobre, ale njeſchto menſche jer eje pschedawam tudy w Budýschini a w Maſeſchezach po 3 np. a po 4 np.

J. G. F. Nieckſch.

W o ſ j e w e n j e .

Klamatnja w ſtroži pola Kiflizu njehdje ſe 6 ſoržami pola a ſuki, je ſe ſwobodneje ſuki na pschedan a moje ſo wſcho dalsche pola wobſedjerja tam ſhonicj.

Khejinska ſiwnoſz, cjo. 17 we Wujesdiſi pola Kiflizu, ſ akrom pola a ſe ſahrodu, wo kóz wilkej a ſe ſadowymi ſchomami najlepskich družinow poſadjanej, kaž tež hewak w dobrym redži, je ſe ſwobodneje ſuki na pschedan. Wſcho dalsche je pola wobſedjerja ſameho tam ſhonicj.

Thuringia.

Najwyšzo konzessionowana wot Zeho majestoszje króla pruskego, kąż tej psches wukas kral. sakskiego ministerstwa finansomnych należnoszjow wot 30. dezembra 1857.

Sakladny Kapital: 131 milliony tolar

Dochody prāmion 1856: . . . 457,766 tl.

Kapitalnoreserva: 15,000 :

Prāmiona a schkodowa reszva: 194,982 :

Skutkowanje Thuringije wępschii sziehowaze wjezy:

I. Sawieszenja psche wohniowu schkodu, na twory, mobilise, sklady, maszyny fabryksle napieradu, skót, pełne plody, pełny grat, fajmy, s zyla wschitke pschedstajne pschedmety, kiz moža ho psches wohnen sanicicę abo wobschodzić, kąż tej na immobilise, tola jenoż tak datoko, hacż to krajne fakenje dowola.

II. Kapitalowe, rentowe a nalurowatniisse sawieszenja sa pad živenja, kąż śmercje, sawieszenja pašagiero a jelesniczych fastojnikow, fastaranje džiecji a w statobi w najwschelasczych fermach, jako

Kapitalowe sawieszenja na wjeze heta a na czas živenja, na jenotliwe a swjasane živenje, ja pad živenja a śmercje.

Kaša wulkeho poħrebneho sjenocjeństwa k wobstaranju maleho kapitala, s kotrymž moža ho hnydem po śmercji kobustawa poħrebne khosty a prjene domfse potrebnoszie sawostajenych saplacieci.

Sawieszenje rentow na czas živenja, kotrež ho pak hnydom pak wot jeneje poðdniczejem termije placja.

Poħschitkomna džiejsi sawieszja za kaša, kotrež najlepszu skladnosz ssicja, džiecjom po skončenym 21. lejji kapital wobstaracj, kiz psches dañ a dañsu dañ, psches herbsta a psches pschisharidżaze twardie wobdijeli wot liemeho dobyka towarzisu i wypofozi narosze, kotrež na żane druhe waſchinje doðahnejc nemöže.

Nalurowatnija, kteřaz skladki kędjeje wulkoszje horjebere, a sa to 3½ % danje a dañsteje danje dawa.

Poħschitkomna starbu fastaraza kaša, kiz ma tež samym mene samoznym mōžnosz posłicicę, hebi po spodobnoszi pschedpodacjie śwojich nalurowanjow, wot 1 tl. sapocjujo, sa poðdniche ljeta kapital abo rentu pschihotoracj.

Wojnske sa wjezzenje, hdjez je wojskam, pschi towarzisi sawieszenym dowolene, ho tež kobu psche wójuissi strach sawieszic.

Sawieszenje psche nesboža a wobchodziżenje na živenju a strowoszi, kiz pašagierojo na pucjowanjach wscheje družiny, kąż tej jelesniczui fastojnicy a fastojnicy na jelesniczych pestač psci wobstaranju śwojeje klužby ejeryja.

Wumienjenje Thuringije pu spodobne, prāmije jara niske a twerde, tak so sawieszeni żenie doplaczowacj netrebaja.

Pschi dovrjedkaplacenju prāmion sa wéhniorze sawieszenja ho hódne spuschejenja sczinja.

Gewak Thuringia kędoljemje položu reglementarizzu dopokafaneho dobytka se śwojego skutkowanja s hepschemu śwojich sawieszenych naloži a wudjeli tajki wobdijel pak bes nich psches prāmije abo pschetterba jón na posłicenje poħschitkomne wujtne wotpohladanja; jene abo druhe po śwobodnej woli kędhego sawieszenego.

Božadanste formulary, kąż tej wsche bliższe wukajowanje, budū ja se swólniwoszju dawacj.

W Budżetini, w meji 1858.

Herrmann Tauchhoff, na herbstej haſſy,
agent Thuringije.

Z o l t y w o ſ f

Iu, uje po najwyšszej placjismi

C. A. Martschin,

mydlac.

W Koperzach pola Busej je jena kħejra skolnju a se saħrodu se śwobodneje ruki na pschedan a może ho wicho dalshe pola gmejnusko prjodksejja tam nashonie.

Nawjeschchtę sa wschitkich ratarjow.

Nowe barlinske krupy sawjessjaze towarzstwo, sakladny kapital: Jedyn million tolek,

porucja so knesam ratarjam pschi nastawazym našeciu k sawjesczenju ich pólnych plodow psche krušobicje. Wone bere sawjesczenie sa twerde prämije, hdżež so żenje żane dopłacjowanje stacj netreba.

Poštajenje sczinenych schodow stane so po spodobnych, w jeho 35letnym skutkowanju doposłanych, sašadach. Po sliżbowanju schodowania pola direkzji stane so wupłacjenje sarmanskich penes hnydom a zyje w nedzielenej sumii. Deklarazia jednora a krótki.

W lsczji 1857 je towarzstwo sało 1573 krušowych schodow s 174,165 toleremi wupłacjilo.

Podpisani agentojo su k wobstaranju sawjesczeniom stajnie hotowi a moja so bliższe sawjesczeniſce wumjenenia pola nich shonicz.

W Barlini, w haperleſi 1858.

Direkzia nowego barlinskiego krušysawjessjazego towarzstwa.

Sawjesczenia spieschnje w obstaraja:

w Budyschini Chr. Holtſch na miążsowym torhoschczu, hlowny agent, w Bernadzjach, knes Herrn. Einert.
w Biskopizach, knes Karl Krug,
w Kamenicu, J. C. Berndt sen.,
w Kinsborku, knes Moritz Krahl,
w Lubiju, knes J. G. Henning & Comp.,

w Oderwizach, knes J. B. Förster, St.-Ein.
w Polcznicy, knes C. Reiche, k. postverwalter,
w Schjerachowic, knes J. Heinze,
w Źitavi, knes Herrn. Reinhard a
knes Raumann, podagent.

Krawiſy pomožniſy se wſow, kotsiſ ſu „zünftig” abo tei niž, nam-čaja pola me stajnie díjelo a placju ja po ſaſtuſbi najwyſchu ſdu. — Tez možetaſt dwaj młodaj čłowekaj pola me do wuejby stupieſ. Wilh. Biſke.

Młody čłowiek, kij chze mlynſtwo naukuſnyc, może hnydom mlynſkeho michtra pschipofasaneho doſtać a je wſcho dalische we wudawańi Serb. Nowinow shonicz.

Pczolarskie towarzstwo
w delnym doli Spreweje
smieje swoju lietuchu prienju ſhomadjsiu
25. meje jako tſeczi džen ſi w jatkow
popołnju w 2 hodjinomaj
w Huczini w tamniſkim hozierzu.
K tej ſamej so wschitke ſobustany, kaž tej
drugi pscheczeljo pczolartwo, pscheproſchuja.
Pschedhydſtwo.

Wosowy mas
w kſtach po 2 puntomaj pschedawa
A. Stöſch, na ſnutſkomnej lamſkej haſy.

Moje ſnate dobre wopranydzie
Šuſche Drödžje,
kaž tej wschitke pschi pecjeniu trjebne twory poruc-
čam ſózdemu na ſwojej ſlamarni w Maleschez-
ach najtunischo.

J. G. F. Nieckſch.

Wosjewenje.

Wſchelke barby, laſi wschitkich družinow, firniſ, kaž tej terpentinowy woliſ ſchew-
dawam po najtuniszej placjſni. Po poſadaniu
so ſózda barba tej na ſlaſanje rybuje a k bar-
benju pschihotuje.

W Budyschini, na ſerskej haſy k 2 muromaj,
J. G. F. Nieckſch.

Dobre a tola tune mydlo so w nowej
ſlamarni w Maleschezach pschedawa.

Sriebjo, 13 nedziel stare, ſteji ejo 22 w Do-
broſchzech pola Delneje Hórkı na pchedań.

Konjaza deka bu na pucju wot Bartu hacj
do Starich Porschic ſhubena. Sprawy nama-
kaſ ſo proſhy, ſo by ju ſa dobre myto pola fla-
matja Hamscha w Porschicach wotedacj chył.

Lotteriowy nawjeschť.

Czeszenym Serbam Budyschini a wokolnosjie s tutym najpodwolnisczo wysche dobytki wosjewuju, kotrež w 53. lotteriji do mojeje kollekzije dostach.

$\frac{2}{8}$	na čo 45571.	10,000 tl.
$\frac{2}{8}$	= = 45581.	2000 tl.
$\frac{1}{8}$	- - 1149.	1000 -
$\frac{2}{8}$	- - 50626.	1000 -
$\frac{2}{8}$	- - 40842.	1000 -
$\frac{1}{4}$	- - 3995.	1000 -
$\frac{8}{8}$	- - 57151.	1000 -
$\frac{1}{8}$	- - 11772.	1000 -
$\frac{1}{8}$	- - 17656.	1000 -

Po 400 tl. dobychu sziehowaze čisla:

Cjо: 41657; 11754; 52949; 3907. 77; 7932. 35; 11264; 38512.

Po 200 tl. dobychu sziehowaze čisla:

$\frac{1}{4}$ čo: 21057; 40802; 38933; 45544; 50606; 38666; 13206, 66; 32534; 52998; 29399; 52943; 11210; 2540; 21838;
 $\frac{1}{2}$ čo: 41646; 38077; 44977; 23343.

Po 100 tl. dobychu sziehowaze čisla:

cjо: 41673; 40814, 43, 55; 45548, 49, 68, 83, 85; 38969; 50644; 12112, 88; 38608, 17, 56, 57, 88, 90; 32592; 34752; 52948, 80, 84; 7972, 75; 11201, 67, 94; 17616; 23315, 35; 29324, 66, 77; 38511; 7975; 21886; 3941; 2532, 36, 52; 11344; 21844; 23311; 29355; 32571. — A heval 726 dobytkow po 65 tl.

Swojim lubnym a czeszenym serbskim pschedziam w Budyschinu a wokolnoszi potucjam so najpodwolnisczo s losami k 54. lotterii. Czehnjenje prjeneje lasky stane so 14. junia. Losy w $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ leža w najrenšim wuberku se schezich hłownych kollekzow na pschedzani hotowe.

W Budyschinu, 14. meje 1858.

E. F. Jäger,
na swonkomnej lawskiej haszy, cjo. 801.

Souche droždžje

Cjerstwe syline souche droždžje mam stajnje na pschedzani. Herrmann Danchhoff.

Woſowy mas.

Woſebke dobry iendzelski a belgiski mas dosta a porucja Herrmann Danchhoff.

Młody čłowiek, kij che bijematwo woſnyci, može pola podpišanego do wiczyby stupič.

J. Rietzel, bijematki misicht na jinnych wicach.

Sredu po swjatkach 26. meje popołdnju wot 1. hodziny zmęje starožitnostny wot rjad maćicy serbskej swoje prěnje lětuše posedzenie a to w hosćeniu k złotej krönje w Budysinje. Pismaw jedzeř.

Rjany woſk a ūſcheziſna

kupuju wilke a male džielby a płacie, schtož mojne je, 15 nſl. pak wjessje.

A. Lehmann,
mydlat w Budyschinu.

Serbska předańska konferenca budzie so lětsa sredu po swjatkach, 26. meje, dopołdnea wot 9 hodzinow w hosćeniu k złotej krönje w Budysinje dizeržec a přeprósuje na tu samu wšitkich serbskich knjezow duchomnych Pismaw jedzeř.

Wat redakcije.

Do Jičina: List wo maćicy serbskej dostanjeće w tutych dnjach. — Do Rak.... Za tydzeń.

Serbske Nowiny.

Za noweštki, kiž maja so w wudawatni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čisto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předptata pola wudawarja 6 nsl. a na kral, pósće $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 21.

22. meje.

Léto 1858.

Wopshijecje: Swjetne vodawki — Ze Serbow: S Budyschina. S Hodjisa. S Wilejina. S Klusicha. S Wujcsda pola Lubija, 16. meje. — Sudiske dorisy — Hans Depla a Miroslav Žuk — Všvi-lop. — Spjewy — Byrlwinste rówejšje. — Cjahi saksoschlesyjske jelešajzy. — Naujeshchini.

Generalny wufas

finançskeho ministerstwa na mjeschczanske a wéspne wyschnoszje, ſelowe ſarjadniſtwa a ſolpschedawarjow, ſawedzenje noweje krajneje wahi pschi ſelowej regii nastupazhy.

Dla ſawedzenja noweje krajneje wahi všci ſolniſtvi so ſ tutym ſjehowaze pchikaju: §. 1. Po ſalonju wot 12. mjerza ticho ljeta, ſawedzenje powschitomneje krajneje wahi ic. nastupazym, dyrba wot 1. novembra tutoho ljeta wſchitſe ſelowe ſarjadniſtva a ſolpschedawarjo jenož nowu krajnu wabu, kiz je ſhtemrlowaná, trebacj. — § 2. Tebo dla maja hacj do 1. novembra ticho ljeta ſelowe ſarjadniſtva a ſolpschedawarjo ſwoje dotalne złouſte wichry, wot punta horje rachnowane, kaž tež trebane runo-ruecne hriadowahy (gleicharmige Balkenwagen) vſchi aſchowanſkim ſaſtoinſtwi ſe revisi a ſhtemplowanju vſch podacj, a te ſame, iſli nuſne, voredzicj dacj, abo te, ſuli zylje nchmane, ſ nowymi prjódkiſhanyml wichtami a wahami vſhemjenicj. Tež maja ho wſchitzy ſolpschedawarjo hacj do 1. novembra t. l. ſ nowymi, punt džielazymy wichtami (Vſundtheilgewichte) — 30 lutow na punt — wobſtaracj. — § 3. Wot ticho ſamého čjaka mala wyschnoszje pod džiwanjom na vſhemjenene džielenja punta vlačiſtu ſelie ſ nowa poſtawicj. Vſchi vſchepodacju ſapiſa noweje vlačiſtu na ſolpschedawarjow, kotrež ma ho hacj do 1. oktober t. l. ſtacj, maja ho egi ſamci tež na wobſtežbowanie ticho, ſchrož je tudy §§. 1 a 2 vſchikane, a na §§. 9 a 10 horſa ſronmenego ſalonja wot 12. mjerza ticho ljeta, kaž tež na ſchrasy, tam na vſchepostepenja poſtaſ ne, fedžblivi ſejnicj.

§. 4. Tutón generalny wufas ma ho w nastupazych nowinach wotciſhcejcz.

W Dražđanach, 10. řapetku 1858.

Finançske ministerſtvo.

Dehr.

Zenfer.

Swjetne podawki.

Sakſta. Prinz Jurij je ho 3. meje po morju ſ Lisabona do Cadira podat a je nadžia, ſo ho bory ſažo do Dražđan wróci. — Ministerſtvo finançow je wufas wudato, (kiz bu-điemy ſa tydžen tež w Serb Nowinach wotciſhcejcz,) po kotrymž maja ſakte paperjane venesv jenož hacj do 30. septembra ljetuſcheho ljeta placicj. Vſchi tej ſtadnoszi naſchich cjeſzenych čjitarjow na to fedžblivych cjinimy, ſo ſakte polati abo ſchyrinwarje jenož hiſhceje hacj do 31. meje tuteho ljeta placja a ſo je

potom nichón wiſzy wudawacj a bracj neſmije, tež niž ſa kroſchik, ale ſo ſu potom jenož jako fruch ſopora, kotryž ſo nižde druhdje wotbyc̄ nemôže, kiba pola ſoporniſta. — Druhej komori bu 17. meje wot ministerſtwa ſlicžbowanje krajnych doſhodow a wudawkow na ljeta 1852—54 prjódkoſožene. Doſhodow bjeſhe w tutych tſjoch ljetach bylo 28 millionow a 460,798 tl., wudawkow pak jenož 24 millionow a 835,184 tl., ſo bje vo tajkim 3 milliony a 615,614 tl. wiſzy doſhodow, hacj wudawkow. Ŝewat bu hiſhceje vſchispomnene, ſo ma Sakſta njeſto 54

millionow krajuho dołha a psches 79 millionow krajuho samiojenja. — Lipsta mała neje wo-
shebna byka, s najmiescha niz sa pschedawarjow,
pschetož czi su wele tunischo pschedawac̄ dyrbeli,
hač w časzu predy, tak so su so lkjetro ne-
spokojni s masz domož wróciili. A dokoł je
wošebje ūkno w placzim delje schto, dha myſla
ſebi, so budje so njeſko wolma tež tunischo
pschedawac̄ dyrbeč. — W Lipstu je 12. meje
prefeſsar a zytkwinski radžicel Winer wumret.

Pruſſy. Ruski komornik baron Girts je
do Bartlina pschijet. Tón ſamym puczajje po
peručnoſzi rufſeho lkjetora, so by ratarſtvo a
jeho poſtraczowanje w Pruskej a w ſuſodnych
krajach derje ſefnac a potom rufſemu ministerſtu
ſwoje nawedzenja prijódpozoſit, so by je tuto
k ljeſchemu rufſeho ratarſtwa natožic̄ möhto.
— W Bartlini djeržesktaj wondanjo wele dñjow
ſa ſobu dwaj jeſuitſkaj wotcaſi tak menowane
miſioniste prijadowanja. — Na ljeſo 1858 je
ministerſtu doſhody pruskeho kraja na 126 milli-
onow a wudawki na tu ſamu ſummu poſtaſito.
Eſejm je to ſa dobre ſpóſnat.

Rakuſy. Do Wina je wěſty Markowicz,
adjuſtant czernohórskeho mercha Daniela pschijet,
ſ tym wotpohladaniem, so by rukufe ministerſtu
k temu pochnut, so by wonie na prijódſtejazej
pariſkej konferenz tež k ljeſchemu Czernohorjan-
ow*) ruczato a jím popſhalo, ſchtož ſebi woni
wot Turcowa žadaſa. To paſ je, ſo buchu jím
Turcojo paſtu ſa iſch ſkót a jím ſamym ſwo-
bodny pucz k morju pschiswolili. Czernohorenjo
žimja ſo menujzy najbóleſ plahowania ſtotu; a
nimia tón žaneje paſtu, dha nimaja woni žaneje
žiwnoszie, a ſwobodny pucz k morju chzedja
wonie teho dla mječi, ſo buchu ſami ſ zusymk
pschelupzami nevoſkiednie wiſlowac̄ möhli a Tur-
cam a Rakuschanim wſchelake tworh droho wot-
kupowac̄ netrebalii. Nevičiswoli teho dla tur-
kowiſti ſultan Czernohorjanam paſtu ſa ſkót a
ſwobodny pucz k morju, dha tež dale pschi ſta-
rym wofiane, to rjeſa, Czernohorenjo budža ſ
brónju w ruzi to dobyc̄ pucz, ſchtož jím jed-

nanje na mžernym puczu nedopelní, a woſowanje
na czernohórskich mesach žaneho ſonza neſmijeſe.

Franzowſta. Franzowſti lkjetor poczlna
ſo po Czernohorjanach horzebrac̄, pschetož jeho
nowiny „moniteur“ ſjawnje ſa nich ryča. Mo-
niteur menujzy praji, ſo je wulžy neprawje wot
turkowſteho ſultana, hdyž won runje w tym
časzu na Czernohorjanow wójsko ſzle, hdej
ma ſo na pariſkej konferenzu mjer bes wobjemaj
ſtronomaj wujednac̄. — Po tajſtim ſda ſo, ſo
če franzowſti lkjetor Turkow wot wójny psche-
ciwo Czernohorjanam wotdzerjeſi a to je ſo
jemu tež hžiom radžito, jeli wjerno, ſo je tur-
kowſte wójsko wot ſultana pschitainu doſtalo,
ſo dale na czernohórsi kraj nadpadu činieſ ne-
ſme. Ale möžno tež je, ſo turkowſte wójsko
njeſko teho dla ſmjerom ſedži, dokoł bu wot
Czernohorjanow tak ſbite, ſo ſo wjazy hibac̄
nemöže.

Czorna Hora. Sultan bjeſche psched
njekotrym časjom wójsko do Bóhniſe poſtat a
Turkojo wudawachu, ſo je ſo to teho dla ſtalo,
dokoł je tam bes turkowſtmi ruczec̄kubleremi a
ſich jara podcziszcowanymi ſiche ſilansimi pod-
danami nemjer wudyrif. Möžno, ſo je tam tur-
kowſte wójsko tež tafleje winy dla pschischt, ale
ſuſodni Czernohorenjo to prawje wjerich nochýghu
a teho dla ſwoje meſy na bóhniſtej ſtroni ſylnje
wobſadžihu. A wo vranđe, doſto netrajeſche,
dha ſo turkowſte wójsko pschedciwo Czornej Horſ
na pucz poda. Iako ſo Turkojo czernohórſkemu
mjeſtu Grahowu bližachu, daſche je czernohórſki
merch Danilo wot wobylslerjow ſamych wotpa-
liči, dokoł bje widjeſi, ſo ſo Grahowo pschedciwo
Turcam djeržec̄ nehodži; Czernohorenjo tež ſtruch
zofachu a Turkojo ſebi muſlachu, ſo je Czorna
Hora wot nich hžiom dobyta. Ale woni bórſy
ſhonichu, ſo ſu ſo žalosnje molili; pschetož
13. meje buchu wot Czernohorjanow nadwanenii,
tž jím bes Klobuſom a Korenzm 2000 muži
ſabitou a wulki dobyt ſzintichu. Wele turkow-
ſtich wychich je panylo a bes. nimi vecja tež
Ferik paſcha. Ebyli turkowſteho wójska ſu do
Trebiňa ejelle, hdej wulsi ſtrach psched Czor-
nohorjanam ſneži.

*) Czernohorjanu ſu po narodnosći južni Šerbijs.

Ze Serbow.

S Budyschyna. Sandenu pónđjelu buchu wot tudomneje rady tijo kandidatojo sa tudomne reuprośnene mjeiečjanostwo postajeni, menujzy tnesaj mjeiečjanstki radicjelej Hessler a Lehmann rady a tnes mjeiečjanstki radicjelej Löhr w Freibergu. S tixch tijech kandidatorow tak menowanym wulsi mjeiečjanstki wuberk psichodny schwörts noweho mjeiečjanstu (bürgermeister) wuswoli.

S Hodžija. Kož tlyschimy, dha je sa tudomnu a welečjanstu zytkwinstu vistaziu, tiz so tjetka imjejeti, wošlincjanstki tnes farař Imisch sa herbisleho vistuatora postajeny. W Bułezach budze into destojinstwo pečja tnes farař Wjazka s Budyschina sastacz.

S Welečjina. Wola naš bu wjesty k. Richter, Niemz s reußskeho werchominstwa, jaso pomozny wucjer postajeny.

S Klutschha. Nasch dotalny wucjer, k. Schüba, je so jalo pomozny wucjer do Busez psichodlik a na jeho mjesto je k. wucjerstki kandidat Kral psichot.

S Wujesda pola Lubija, 16. meje. Sandjeny schwörts, na Boje swjaciecie, śveczescze tudomny starz bur Handrij Wicjas menowanym Lehmann, se swojej nadobnej mandjelskej Hanu, swoj stoty abo 50ljetny mandjelski jubelsti śwedżen. Hjom rano w 5 hodzinach na tym pomenowanym dniu poda so nasch k. wucjer Helm se pjanacjimi weschimi holzami prijeneje slasy do jubilareweho dvora a wuspiewa s nimi prijenej 2 schützzy s ranscheho khierluscha 347, potom 2. a 6. schützku s khierluscha: „Budž Bohu džak“ a. i. d., kaž tež prijene 6 a poštenej 2 schützzy s khierluscha: „Hdn bych ja s tawsyni jaytami“ a i. d. Na to djerzeche won trótsu ryc, hdež won tymai jubilaromaj ważnosći teho dnia i wutrobi wedzesche a jimaj wele sboža psichejše. Khierlusch 608: „Ach wosan i pschi naš s hnadu“ a. i. d. wobsaniny ton ranisch śwedżen. Psichi polnju bjechu so blijschi psichejelo seschli, kotrejž so hischeze popolnju k farař Klin s Kelliz a wowyńy k. wucjer Helm psichodaschtaj a bu tón dzen we lubojnej towarschnoscji dośnjany. — Wobaj jubilaraj staj hischezen s Boha

strowaj a pschi mozach, wošebje ta mandjelska, hacj je won runje 73 ljet a 5mješazow a wona 69 ljet a 5mješazow. Tejny nan kotrž niježdje psched 6 ljetami wumre, bje 90 ljet starz. Schtož val shromadnje starzych ludzi we Wujesdi nastupa, dha smy hasle psched 3 nedjelemi ieneho schiedziwza wot 84 ljet a 9 mješazow hrebali, a 7 mužow je hischeze wo wby, tiz maya wschitzy starobu wot 74—76 ljet a su hischezen Bohu džak, strowi a czerstwi. — Boh daj tež tymaj pomenowanymaj jubilaromaj na tym weczoru jejnego živienia sboža a na jich 4 díjecjoch, 16 díjeci díjecjoch a tijoch prawnukach (urenkel) wele weshla!!!

S Budyschyna. Szreda, 19. tuteho mješaza, rano je so tudy w jaſtwi na hrodzi wjesty Moritz Maximilian Zanka s Busez, wopisliwu, tlenjossi a vagabundstwi poddaty czlowek, wobnišnyt. Hacj runje bie, jako to phtynchu, jenož jara krótki čas sa swoje śle na wudvernach wiſat, wosta tola morwy.

Sudniske dopisy.

Wot wokresnega huda w Budyschini buchu w sianym budzenju sądzeni 1., 12 hap. pekariski Mattheis se Schmijery pola Erfurta paduchstwa dla do 4 mješazow; 2., 15. haperl. mandjelska kranza Stiebiža w Jasenzy dla psicheschiwienja lotterijskich dobytkow do 1 ljeta a 2 mješazow arbeitshausa; 3., wjesty Hetesch s Lauby a wjesty Freibig s Dietendorfa, wobaj paduchstwa dla, tamny do 7mješaznega arbeitshausa, tuton do 1ljetnego zuchthausa; 4., 26. haperl. Alois Endler, predy wostki sastojnik w Schierachowici, dla psicheschiwienja jenych penes do 5ljetnego zuchthausa; 5., na 28. haperl. Pietr Schneider s Bremena do 5/4ljetnego arbeitshausa, jeho żona do 4 nedzel jaſtwa; Jan Korla Bosak s Komskia do 7 nedzel jaſtwa; Michał Czornak s Brzemenja a jeho żona Maria, kódyn do 7 dnjow jaſtwa, cji wschitzy teho dla, dokoł bjechu prijódstaje żudniſte wucejanie psches wot a rosnoschenje a psichelkowanje mnogich wjezow wobeschli a kniczonane scziniili abo tola pschi tym pomožni byli; 6.,

na 30. haperl. Kortla Ferdinand Berger
s Šuha padučtuwa a jebanſta dla do 1 ljeta
arbeſthausa; 7., na 3. meji dželacjer Schmiš
s Jenschez dla kranenja jeneje hójzy a ſpecjenja
pschećivo hajnilej do 1 ljetneho arbeſthausa; a
8., wiesły Wagner, predy ſtojnik w hojeńi

w Budyschini, dla neschwarnoſſie do 8mjeſaćeñneho
jatwa. Kortla Gottlieb Haufa pat, taž
tež Zentarež mandjeſtaž ſ Vrjemenja, na
28. haperleju ſobu wobſtoržowani, buchn ſa
newinowatych wupraſeni.

Hans Depla. Ty mi wjericj nemójeſch,
Mots, ſak iara ſym ſowórdanjo w noz wuſtrojat.

Mots Tunka. Dha drje ſy wiesje wotu-
eſil a hiſčje čiaſ ſtamacj býl neje.

Hans Depla. Nje, nje, zylje híntaſ. Ta-
tu noz ſzyla do loža pschischoł neſkym, ale ſym
w Raleſach býl, dokež biech hlyſchat, ſo tam
kózdy wečor meuju wachuju, menujzy taf dolho
doniž bleſcha palenza wipita neje.

Mots Tunka. A ſchto potom?

Hans Depla. Potom kózdy ſwoj pitc̄ ejunt-
pojo domoſ dje a wbohu meuju zylje ſamu wostaja.

Mots Tunka. Ale taffe wachowanje, kaž
ſe mi ſda, tola wele hódne neje.

Hans Depla. Nô, to možu eji wobſwied-
zicj; pschetoj ja tehdv na jedyn ras tafki reſtot
wublyſchach, ſo ſebi tola nihdv hinaf nemyſlach,
hacj ſo zylje ſwjet do hromady pada. Ale, hdvž
ſebi tu wjz prawje wobhladach, dha dje ta
wobohu meuju podrjeſanu a na wjazy fruchow roſ-
kamanu namakach. Braji mi njeſko, nedyrbi jeneho
taſkale wjaz tola ruzicj;

Mots Tunka. Ale, ale! Hdvž ty hiſom
taž žalozjich, ſak dha ſu haſle te pjeſne ralečjanſke
holčki ſkorjicj dyrbjale.

Hans Depla. To wſchal maſch wo praw-
dije prawjež hm, hm!

Přílopk.

* W Pierni ſapali ſo tamniſhemu ſejſer-
ſkemu miſchtref Ludwigeſ ſolmas pschi warenju.
Wulki kur a ſylné ſmerdzenje nufowaſche wob-
dlerjow horneho ſchoka (poſthoda), ſo dyrbjachu
ſ wótnami won ejekacj. Welbowany pschebytſ,
w kotrymž ſo ſolmas waresche, bu potom ſamu-
rjowaný a psches to wohen ſaduſcheny.

* W galicyjské wſy Sofinzy porodži 27. ha-
perleje 38letna židovka, ſaubra Schwarzowa,
peč dječci, menujzy tioch hólzow a dwje holzy,
wot kotrychj jedyn hólz a jena holza bóřij wum-
reſchtaj, druhé tsi dječci pat, bes nimi jedyn hólz,
zylje ſ wloſami poroſzeny a ſ kóncoſtej hlowu,
taž tež na kózdej ružy ſe ſchęſzimi porſtam, ſu
ſtrowe a cjerſte.

* W Ottendorfi pola Mittweidy bu 10. meji tamniſchej weſnej wychodzſi woſſewene, ſo je ſo 24letna Weichertowa wobwiedzyla. Taſo pak tu wiez ſwjeru pscheptyachu, wukſledzichu, ſo je wona wot njegoſho ſadarena a ſu teho dla jeho mandelſteho ſadili, dokeſ na neho tufaja.

* W Kameni zu bu tamny tydjeni jenemu pucjowanſkemu pschekupzej f Drajdjan w hoſzenzu ſ jelenieſ ſe ſankneneie ſtvy 850 n. kranenych.

* W lęci 1857 je w podkopach freibergſteho hörniſteho revjera 10 heverjow tak ſtrachnie ſ nebožu pschichlo, ſo dyrbiaču wumreč a 447 tych ſamych bu mene a bôle ranenych. We ſpomnennym hörniſkim revjern (Bergrevier) bje loni wſcho do hromady psches 8000 heverjow.

S p ē w y.

Biblija.

Biblija hdyž neje zyla
Kaž ſo nietko cijſcječi do,
Hdyž by runje tunja byla,
Sserbo tola, — mi ſo ſda,
So ſo budje wieszie ſtacj, —
Nebudja ju kupowacj.

Bibliju Sserb tajkn žada
Kaž ta ſtara ſerbſta je,
Hač ſu we nei, — wieszie hladá —
Knigi apokrifiske,
A hdyž uſte neju w nei,
Dha ju neb'dje kupicj ſej.
Žyku bibliju Sserb žada,
Pschi tym na kroſch nehlada,
Duž dha, jeli hiſcieče rada, —
Nech ſo temu wotpomha,
So tež nowu bibliju
Sserbo žyku doſtanu.

Pjetr Mlonk.

N a w ē ſ t n i k.

K.K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horie ſawjeſzenja wſchitich družinow psche wohń na pscheſadzite wobſedjenſtwa, psche elemen-
tarne ſchłodowanje na pucjowanſte ſubla, teho runja ſawjeſzenja na ſiwenje čloweka.

Policy a ſarunanja ſchody w pruſkim courantu ſa najtunishe prāmije.

Saruezenſki fonds towarſtwa $13\frac{1}{2}$ millionow ſchjeſnakow ſljebora.

J. G. Richter,
districtny agent ſa Budyschin a wokolnoſz.

Z o ſ t y w o ſ ſ

kupuje po najwyſszej placzisni

C. A. Martſchinck,
mydlar.

Cyrkwiſke powjeſće.

Werowanaj:

Michalska cyrkę: Julius Adolf Šemola, bier-
gač a ſchewski miſchr w Budyschin, ſ Hanu Krawez
ſ Nechoruſia.

Krēenaj:

Michalska cyrkę: Maria Madlena, Petra Stre-
hlje, ſiwnoſerja we Wurizach, dž. — Korla Bo-
huwier, Korle Augusta Ludwigia, ſhiejerja a murerja
pod hrodom ſ.

Zemrjeći:

Djeń 6. meje: Hanja, nebo Jana Hadama Pe-
cha, ſhiejerja na Židowi, ſawoſtajena wudowa, 711.

— 8., Helena Gruslina, Jana Bohumila Auſla,
ſhiejnika w Rjevhezach, dž., 5 m. — 9., Hanu rođ. Bawrichez, Jana Faltena, ſhiejnika we Wulkim
Wellowi mandjelska, 35 l. — 10., Hanu Kryſtia-
ana rođ. Wiczasez, Zofuba Scholty, ſhiejerja a
xolerja na Židowi, mandjelska, 54 l. 7. m. —
11., Korla Bohumil Bellmann, wobydler pod hro-
dom, 56 l.

Gzahi ſakſkoschlesyjskeje ſteleſnicy ſ budyskeho dworniſcheza.

Do Šorelza: rano 7 h. 47 m.; pschiwołnu
11 h. 40 m.; popołnu 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Drajdjan: rano 7 h. 37 m.; dopołnu
12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.;
w nožy 2 hodj. 42 min.

Penegna placzisna.

W Lipſku, 20 meje, 1 Louisdor 5 fl.
14 nſl. — np.; 1 połnowožazý čerwony ſloty
abo duſat 3 fl. 4 nſl. $\frac{1}{2}$ np.; wiſte bankowki 97.
— Spiritus w Barlini 8 fl.

Wosowy mas

w liſtach po 2 puntomaj pschedawa

M. Stosch, na ſniatſkomnej lawſkej haſy.

Wot k. pruskeho ministerstwa sa wohentwerdu spósnata kamenjotsjeschua popa wot Stalling&Biem

w
Barqu, Barlini, Wrótsławju, Shorelzu a Warschawi.

Pomenowany wohentwerdy fabrikat mam ja stajnie na sladži, pschedawam jón pschi wetkupenju wetskich dízelbow po fabrikskej placisni a wobstaran tež safrycje tisechow pod rukowanjom fabrikantow.

Dwórniischcjo w Budyschinie.

Heinr. Jul. Linck.

Twarzki falk, hnyony falk
pschedawa stajnie na budyskim dwórniischcju

Heinr. Jul. Linck.

Pczolarske towarstwo

w delnym doli Sprewe

smjeje swoju letuschu prienu shomadijsnu

25. meje jako tseczidze n si w jatkow
popołnju w 2 hodzinomaj

w Huczini w tamnisichim hoszeniu.

A tej samej so wschtse kobustawu, kaž tež
drusy psche, eljo pčolarsku, pscherproschuju.

Pschedpndstwo.

Dobre a tola tune mydlo so w nowej
namorni w Malejcezach pschedawa.

Młody čłowiek wot sprawnych starszych, herb-
steje rycieje mózny a s potriebnymi schulstimi wje-
domnošćem wuhotowany, kii chze pschedupstwo
wuskuej, može hnydom abo na Jana mjesto dostacj.
Hdy? to praji so we wudarawni Serb. Now.

W zirkwinistek wshy Minakali je shjeja s dwie-
maj stronomaj, s brózniu, hrožju a drewnem, s džy-
hlemi kryta, sa ieneho remesnika shmana, se
sahrodu, kaž tež s volom, 1 ast 3 pruth wulkim
a se žitom webshym, a se 137 prutami luki,
hnydom na pschedan a može so wsho blijsche
pola shjebjetari. Šenka tam nashonij.

Ruherhalkelejomszje, krycjerubli Nowej Wsy
nad Sprenju šluschaže w budyskim kraju, s wetscha
cjorna, cjeſza, wunoschna semja, wot steaze we
wobdziskanych rolač, rianych lufach a liebnyim
kraju, maja so dismenbritowacj a pschedacj.

Te same le a 3 hed iny wot Budyschina pschi
schuheju wot Budyschina do Murafowa a mesuja
s Bramborskej, a ju po swojej mjestoszi a swo-
jim polozjenju schuheja dla rokebie poruczonne.

Tym, kii chyli do Ameriki wucja nyc, so
s tutym sladnovig posliczjuje, tunischo a wježsicho
grunty kupyč, hacj hdz so na drogi a newjeszy
pucj podadja.

Pscheduajecze flamaruje.

Klamotnia w Sderju se sahodu, s lufami a
volom budje so na pschedajowanje, tola s wu-
swolenjom bes lizitantami

džen 31. meje 1858

dopolsna w 9 hodzinach we wobydlenju tam, pod
priędkołojomnymi wumieniem, pscheduajecj.

Pscheduajecze wumienenia može so tež predy
pola hajnica Schony w Lichanju nashonij.

Drewowa aukzia.

Sredu jako 26. t. m. dorolnja w 10 hodzinach
budje so w Dubrawzy vola Barta 50 klos-
trow dubowych penkow na pschedajowanje psched-
dawacj.

Hromaduseñdjenje w forejni tam.

Aukzia ſlanja.

Na liebowym rejszeru Schejenzu pola Rakez
budje so 1. junija rano wot 9 hedzinoň wulka
djelba lieboweho stanja po lobsach sa hotowe
penesh na pschedajowanje pschedawacj.

Hromadu sendzenje pschi pucju, kii s Rakez
do Wysoceje wedje pschi tak menowanej morwej
studni.

Schneider, hajnik.

Menšcha jurnos; s dwiemaj kerzomaj vola je
se swobodneje ruki na pschedan. Wiczo dalsche
je pola sahrodnika Grosy w Małym Budyschinku
shonij.

Wote mne djelane
draždžanske beutuschki psche kurjaze woka
posliczjuje tak lóhli, kaž wiesje pomhazý frjed
k wositronenu tuteje tak bolosneje ciwilie. W
Draždžanach pschedawa je jandželska hap-
tyka, w Budyschinie pak hrodowska hap-
tyka.

H Werner.

Magdeburgske krapobiežje sawieszjaže towarzstwo

Sakładny kapital: Tsī milliony toler prus. couranta,
w 6000 akzjach po 500 tolerach.

— nešmje so pschemjentc f kupy sawieszjažym towarzstwom „Ceres“ w Magdeburgu, kotrej bu sandžene ljetu psches wukas tudomneho kralovskeho knežestwa nedosahazyh rukowazych briedow dla wussb jehnene — sawieszjuje tež w tutym lječi sa tune prāmije semske płody wschiſtich druzinow psche krapowu schkodu. Prāmije su twerde; do płaćjowanja so teho dla na žane woschne nestanu. Sarunanja so rucđje a najposdžischo sa mješaž po postajenju schkody w hotowych penesaž a po lječe wuplacia.

Na čas swojego schyrljetnega wobstacja wujedna towarzstwo 136,047 sawieszenjow, na kotrej je so 1,399,700 tl. sarunaja wuplaciilo.

Podpišani agentojo wobstaraja sawieszenja lubjerad a dawaja wschiſte wukasowanja naſwolniwischio.

C. Otto Henoch jan. w Budyschinie,
Bernh. Hilbenz we Wosporku,
Wm. Höbold w Nowosolzu,
B. Berger w Pančicach a

Agentojo magdeburgskeho krapobiežeho towarzstwa.

H. A. Säuberlich w Naleczach,

Ed. Kohlmann w Lubiū,

Korla Mitzscher w Bisłopizach,

E. J. Neubert w Kameńzu,

Aukčia

Djen 25. meje rano wot 8 hodjinow budje so 130 kop mehkich walczow bes Sderjom a Kupej sa hotowe penesy na pschedajowanje pschedawacj. Tež steji tam 150 kloſtrów mehkeho schijevjanego dreva na pschedan.

Hromadu sendjenje w ſderanskej kočjmi.

dubowych wujiskowych truchow, kij so sa wojsnarjow hodža a floſtry gratownego dreva, kuleczkowe floſtry, schijevjane floſtry, walczkowe kopy, sož tež njeħdje 150 kop klojnowich a brjesowych walczkow na pschedajowanje pschedawacj.

Hromadu sendjenje w kielankej kočjmi.

Heleman,
hajnič.

Aukčia walczkow.

Pondželu 31. meje t. l. budje so na hucjan-
stiu revjero pod pschedajkowanjom nařazjenja
a pod wumienienem, vredy wosjewiomnymi,
njeħdje 82 kop $\frac{1}{4}$ twerdych a mehkich
walczkow

taž je sziehowazy naspomnene, na pschedajowanje
pschedawacj.

W jiečenjstiu hajni: . . . 30 kop mehkich walczkow

W druzčjanstiu lješu pschi wosvezich lufach:

13 - twerdych walczkow,

Teho runja na biełenosłanskich mesach:

39 -

Na kupowanje sumiſleni nich so na horka po-
stajenym dniu rano w 9 bedinach w drewnischiju
w jiečenjstiu hajni sbr madja.

Grabinske hajničke ſorjadniſtvo w Husøy,
22. meje 1858.

Opelt.

Brewona aukčia.

Schtwörif jaſo 27. meje rano we 8 bedinach
budje so na polpicjanstiu revjero wulka dželba.

Młody strony čłowiek, syn sprawnych starszych,
tj. chze piwiarstwo wutnycj, może pola podpiſa-
nego do wucjby stupicj.

Wlascitr H. Salma we Worflezach.

W Trebenzy budja so treci djen hwiſtakow
popoldnju w 3 hodjinach state tjeičhne walczki
na pschedajowanje pschedawacj. Böhm a t.

Krawcy se wšow abo f miesta, günfig abo
nežuſtig wuwucjeni, namukaja stajne woterke džieto
w Dražjanach, na hrodowſkej haſy: Schloßgasse,
Ganzleihaus No. 15 w druhim poſthodži.

Wojewenie.

Džiwočjanske ſerbiske ev. luth. miſionſte towarz-
ſtvo smjeje iutſje ſa tyreñ jaſo na hweđeñ
hwiſate je Trojizy hwoju ljetnu hłownu ſhro-
madzjenu. A doſel, ma so we tež ſamej nowe
wujwolenje ſastojniſtwa ſtacj, dha su wſchiſte psched-
ejlo miſionſtwa, wobcie pak wſchiſte ſobustawy
towarſtwa lubje proſcheni, so popołnju tſjoch tudy
we ſchuli nutiſ namylacj a wſchi niuſtupenju ſwoje
wujwolenje liſziki woſedacj.

Pjetr Mlonk, piſmarwedjet.

W o s j e w e n j e.

W 5. klasz 53. saksteje krajeje lotterije padje do mojeje maleje, abo wjesejje jara sbo-
žomneje kollety sašo jedyn hłowny dobytk wot

20,000 tlr.

na čzo. 40471

a wyšce teho tež hiszczę wetsche dobytki

po 2000, 1000, 400, 200, 100 tol.

a tež 286 dobytkow po 65 tl.

Duż porucząc czechnym Serbam Budyščina a wokolnoſſie loſy k 1. klasz blijszeje
54. krajeje lotterije, kotrejz czechnenje ſo 14. junija t. I. ſapoczne.

Sbožomna kelleſia:

W m. M a t t h e i s,

na hłownym torhoszczu podla hłownej strażi.

R e d i b u!

Pondzeli 24. meje jako drugi djen swjatkow
reje w hoszczu k bjelemu schwonej, na čzoj
najpodwolniſſho pſcheproſchuje

Korla Spenka w Koperzach.

Bisko pola Uſſelan je džeczel na pſchedan a
może ſo wſcho blijsche ſhonicz pola ſahrodnika
Sperlinga na Hoszczu haſy.

W a l ſ f a h u d z b a
drugi djen swjatkow w hoszczu w Busezach wot
hudźbiſſow 15. bataillon, na čzoj najpodwolniſſho
pſcheproſchuje. J. T. Lehmann.

Serbska prēdarska konferenca
budže ſo lětsa srjedu po swjatkach, 26. meje,
dopołdnja wot 9 hodzinow w hoszczu k
złotej krónje w Budyšinje džerzeć a pre-
proſuje na tu ſamu wſitkich serbskich
knjezow duchomnych Pismawjedzér

Srjedu po swjatkach 26. meje popołdnju
wot 1. hodziny zmęje starožitnoſtny
wotrjad macicy serbskeje swoje prěnje
lětoſe posedzenie a to w hoszczu k złotej
krónje w Budyšinje. Pismawjedzér.

Čzo. 2, 5, 7, 9 Serb. Nowinow, kaž tež
čo. 1. Měſačny přidawk, ale woboje čiſte,
ſo we wudawaſti Serb. Now. ſaſo ſupuje.

Prirodnoſpytny wotrjad
macicy serbskeje zmęje 12. junia dopołdnja
w 9 hodzinach posedzenie w hoszczu k
złotej krónje w Budyšinje.

Pismawjedzér.

S h o d i j a. W nozy wot ſredy k ſchwörtkej,
19/20. teho mjeſaza, je ſo tudy rymarſſi Korla
Wylem Dunkel, 43 ljet starý, w ſwojej komori
wobivšny. Teho ſamžna maci jeho tam na
ſajtra w 10 hodzinach hižom proatko namſa.

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje plaćachu

K ó r c.	Wyšsa.			Niz̄sa.			Srzedzna.		
	Płaćizna.			Płaćizna.			Płaćizna.		
	tl	inſl.	np.	tl	inſl.	np.	tl	inſl.	np.
Witbenza	5	7	5	4	25	—	5	2	5
Rozſa	3	2	5	2	25	—	2	27	5
Gejzen	2	20	—	2	10	—	2	15	—
Wewš	2	15	—	2	5	—	2	10	—
Hroš	5	7	5	—	—	—	5	—	—
Wela	4	7	5	—	—	—	4	—	—
Rjepiſ	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zały	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hejdeniſſka	4	20	—	—	—	—	4	15	—
Wjerny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Ku a butej	—	21	—	—	—	—	—	20	—
Repa ſlomy	6	—	—	—	—	—	5	15	—
Bent. hyra	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz:	2187								

Čiſe Bjedricha Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawarui Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar

J. E. Smoler.

Kóžde čisto płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předpłata pola
wudawarja 6 nsl, a na kral,
pósce $7\frac{1}{2}$ nsl.

Cislo 22.

29. meje.

Léto 1858.

Wopshijecje: Wukas. — Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Dubrawki. S Małego Budyschinka.
S Košicej. W Lubija. S Hajniz. S Djenikej. S Semiz. S pola. — Dopisy: Z Lipska. Z Prahi.
— Pschilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Byrkwinske powieszje. — Rawjeschtnik.

W u k a g

postajenje präklusivneje termije sa placzitoſz ſakſkich paperjaných penes wot
16. haperleje 1840, 9. septembra 1843, 18. junija 1846 a 23. novembra 1848
nastupaz; wot 6. meje 1858.

W dalskim wuwiedzenju pschikasnjow § 13 ſalonja wot 6. septembra 1855, dla zpłotneho
ſahnacja ſtarſich vo ſalonju wot 16. haperleje 1840, 9. septembra 1843, 18. junija 1846 a 23.
novembra 1848 wudatych paperjaných penes, ſa koſtrz̄z wotmienenie ſ nowymi paperjanymi penesami
ſ ljeta 1855 je psches wukas wot 26. januara 1857 hijom 12mjeſacznym, ſ 30. junijom ljetuſcheho
ljeta ſkonečny čas pschiswoleny, ſo szjehowaze pschikafuje:

§ 1. Wotmienenie ſpomnenych ſtarſich paperjaných penes može ſo po ſkönčenju pomeno-
wanego 12mjeſacznego časa potom ſenoj híſcheje pſchi hłownej finanſkafy (Finanzhauptkaffe) w Draž-
djanach a pſchi hłownej dawſkej hjerkowni (Hauptheueramt) w Lipsku hac̄ do

30. septembra 1858, popołnju w 5 hodžinach.

Wſchitke hac̄ do tuteho dnja newotmienene taſke paperjane penes neſzu potom niežo wjazh hóbne
a nemóže ſich poſdižic̄ wotmienenie, ani powołanie na prawiſniſtu dobrotu ſaſopſchepadženja do pre-
dawſcheho wobſtejenia napscheſiwo temu mjeſto namakaſ.

§ 2. Wudawarjo nominow maſa tutou wukas wosłewic̄.

W Draždjanach, 6. meje 1858.

Ministerſtvo finanzow.

Be h r.

Geuder.

Swjetne podawki.

Sakſka. Mjeſto Lipsk je kraljej k twa-
renju kralowskeho hrodu tam mjeſtno darilo.
Zeho kralowska majestosz je taſki dar rad a lubje
horjewſata. — W Draždjanach mjeſachu ſwja-
točniczku popołnju w dwjemaj hodžinomaj khe-
tro ſtute newedro a dyri blyſk do zyrlwie pſchi
tamniſchej ſyrocjazej kheži. Tola bu wohę
bórsy poduſcheny.

Pruſki. Hac̄ runje ſo ſ kralowej stro-
moſzju ſjawnje poliepſchuje, dha ſu jeho ljeſtarjo
tola ſa dobre ſpōſnali, ſo ma ſo ſ njeſotrymi

druhimi wuwſanymi ljeſaremi wuradjowac̄, hac̄
ma ſo kral do žanych ſupel poſtaſeſ abo niž.
Wot tuteje rady budże wotwiſowac̄, hac̄ kral
do žanych ſupel pónide abo w Potsdami wostane.
Nedyrbjal ſo wón hac̄ do naſymy zylje wustro-
wic̄, dha chze wón potom pečja kralowske kne-
žeſtwa ſ zyla ſwojemu bratrej, prynzej prusſemu,
pschepodac̄ ſo ſ mjeru ſyngc̄. — Nowiny
powedaja, ſo je woſkeſje na požadanje prusſeho
knežeſtwa a psches ieho prózu k temu wubſan-
nenju pschischlo, ſo budże naležnoſz bes Turkami
a Čzernohorjanami na ſmierniwym pucju wu-

czynena. Franzowske, ruskie a jendzelskie kneżezy swoje czyszcze tuto hžom predy, ale rakuſke no- czyszcze k temu psychistupicj, ale mjenesche, so maja Turkojo a Czornohorenjo swoju wjez ſamí bes ſobu wuzinie, hacž je njetko, hdjež ſu Turkojo hžom wele ludzi ſhubili, ſpósnalo, so je drje tola liepe, hdž ſo czornohórſka naležnoſt radscho ſ perom, dyžli ſ meczom wuzini.

Rakuſy. Winske nowiny czedža wedžie, ſo ſo czornohórſke naležnoſcie w Parizu wujednac̄ ſebudža, ale we Wini a ſo ſo tam wotpoſlani horſka ſpomnenych knežerſtwow w bližſhim časzu ſendu. — Khejor je predawscheho, ſa čas wuherskeje revoluzije ſtukowazeho, wuherskeho ministra Hajnika wobhnadžit a jemu wotpuszcził, ſo ſmje ſo do wóžneho kraja wróćie,.

Franzofſka. Khejorowe nowiny „mo- niteur“ wosjewuju, ſo ſu ſpołnomógneni franzofſkeho, rakuſkeho, jendzelskeho, pruskeho, ruskeho, fardinskeho a turkowſkeho knežerſtwa 22. meje w Parizu hromadu ſtupili, ſo bychu naležnoſcie Móldawy a Walachije wujednali. — Dofelž tutemu wosjewenju dale niečo psychistajene neje, dha czedža njetoti ſ teho budžic̄, ſo ſo na tutej ſchromadžiſni wo podbičowanju turkowſkich kſcheczjanow ryczez nebudže: ſchto ſo nam ſkoro wjeric̄ nochze, dofelž je ſo Napoleon tola w nowischem časzu ſjawnje po nich horſebrat. — Prynz Napoleon, kijloni tej naſche Horne Łužicy wopyta, budże pecza ſa khejoroweho namjefniſta w Algiſtej poſtaſenj. Wón ſmjeje pomenowanie „khejorowy lieutenant“. Lieutenant (to je: locum tenens) rjeka paſ po prawym „namjefniſt“ a mamy ſebi teho dla pod khejorowym lieutenantom wele wychſeho ſastoſnika myſlitc̄, hacž ſnatych wojskowych lieutenantow.

Jendzelska. Orleanska wójwodſta, to je wudowa starscheho syna predawscheho franzofſkeho kraja Louis-Filippa je w jendzelskim mjeſtaſku Claremontu wumreła. Tam bydlı menujzy nimalje zyla ſwojsba ſpomnenego ſahnamego kraja hromadzie. Semreta wójwodſta je rodzena meklenburgska prynzeſyna a mjeſesche pschi ſwojej žentwi nadžiu, ſo budże w ſwoim časzu jako franzowska kralowa knežic̄. Bes tym je wona w ſuſbi wumreč dyrbjata. — W ranscej Indii

ſu Jendzelszenjo ſaſo njetotre mjeſta dobyli a bes nimi Azimgur.

Czorna Hora. Turkojo ſu hacž do Trebinja zofali a ſadjeržuia ſo tam ſ mjerom, Czornohorenjo ſu ſo teho dla tež ſ weſcha domoj wróćili. Na požadanie njetotrych weſchow je turkowſki sultan wobſanknył, ſo ma ſo jeho ſwada ſ Czornohorjanami paſ w Parizu, paſ we Wini ſjednac̄ a duž matej bes tym wobez wójnskej ſtroni mjer djerzec̄. Czornohórſki weſch Danilo je ſ tym tež ſpokojom.

Ze Serbow.

S Dubrawski. Wečor 14. meje wudvri tudy wohen a pschewobroci twarenja khejznika Reczki do procha a popela.

S Maleho Budyschinka. Snate je, ſo ma tudomny ryczeſkubler ſ. Kind wuberne wozycz a ſo je wón ſich dla na wuſtajenjy w Parizu khejorowske myto a medailu dostał. Zeho wozycz maja tak dobre meno, ſo ſo ſich ſózde ſjeto wele ſa drohi penes do wuſraja pschedawa. Ale lietba je ſo ſich njeſchtō do najdalscheje daloſoſje, menujzy do Australije pschedato. Jedyn australiſki Jendzelszen bje menujzy ſ. Kindowe wozycz na pariskej wuſtajenjy widział a wone bjechu ſo jemu tak ſhubile, ſo je ſich ſchyrnac̄je w Budyschinku ſupiſ, ſo by je po morju na ſwoje ležomnoſcie w Australii pschedadžit.

S Kascheg. Psihi newedri, fotrež 19. meje popoſnju psches naſchu weſ czechneſche, dyri blyſt do maſtweje zyhlowaneje a hakle psched tſiom ijetami nowonatwareneje hrodzie ſublerja Smotky a ta ſama ſo hacž na murje wopali.

W Lubija. Psched ſjawnym ſudom, ſij ſo tudy 18. meje djerzſe, bu wjez ſahrodnika J. A. Höhny ſ Blózan, fotremuž wopacznu pschiſahu winu dawachu, wujednana a tón ſamy ſa newinowateho ſpóſnaty. Zeho ſarcyznik bje tudomny rycznik ſ. Moſig Ktoſop ólfki.

S Hajniz. W kólni tudomneho mlyn- wobſedjerja a poſlenika Pietra Kaplerja wudvri ſwiatocžniczku 23. meje w 3. hodzinti wohen, wot fotrehož buchu jeho wſchitke twarenja, jako kólnja, dómſke, wolenza a miły ſe wſchim

mlynskim a druhim gratom, hródz a hrózien pschi býlnym wjetru w śródkim času hacž do murjow stajene a sanicjene. W płomieniach spali so wysche teho wschón mobiliar, kaž tež psches 200 kózow žita, muki a wotrubow, 6 świni, 1 kruwa, 2 recjańskie a 1 kosa. Schtož nastacieje wóhnja nastupa, dha je so wot blysta palicj poczalo, kij je s pschiblizazeho newedra pschilecjal. To je wele ludzi s bliska a s daloka pytnylo a jena Kaplerez služomna dżownka je tež khietro wulke jareftotanje saslychata. Pschispomnicj mamý hiscje, so je so Kaplerez pohonč khietro jara wopalt.

S Djenikež. Drugi dženj swjatkov wieżor w 11. hodžini wudýri polatubomneho kublerja Brody a to w jeho wówejerni straschny wóheni, kij tak spieschnje wokolo so hrabasche, so so wschie twarenja wobeju sjenocjenejku kublow skoro kaž na jene dobo palach. Uni kubler Broda ani jeho czeladniž nemóžachu nicž swojich smachow płomieniam wutorhnyč, tež je so Brodžiom wschón mobiliar a wschón pólny grat spalit, wysche teho psak tež: 2 wókaj, 10 kruwów, 1 jatoža, 2 cjeleczki, 2 świnecji, 150 wózwów, 40 sehniatow, 100 kózow žita, 50 kózow wówsa, wschelake wosy a druhe wjezy.

Tsi kruwy, kotrež biesche wotpalený hajnicyanski mlyn Kapler do hrózje teho druhého (predy Bordanez) kubla stajit, buchu hiscje predy s hrózje wuwedzene, hacž so te palicj poczachu.

Se Semiz, 19. meje. Sandženu pón-djelu popoldnia čehnische semicjanska schulská a doroszena mchodosz swojemu wuczerj f. Muečinkež napschechzivo hacž na mesy schulského wotrefa a powita jeho tam na swedenske waschnje jako wón swoju młodu mandželsku s twerdzishym Kraklamena domoj pschivede. — Sastuperjo gmeiny a schulie (tež f. wuczer se Esmilnej, njeftosi prjódksiejerjo a 40 džieci biechu so pschisanli) a wele ludzi čehnichu we dolkim čaju se 4 khorhojemi a se 7 herzami psched schulu, kotrež biesche s čješnymi wrotami, mnoshimi wjenzami a pletwami kraſnje wudebena. Tudy sanese so wot smilnianskeho knesa wuczerja f. temu wudžielany spjew wot schulskich

džieci a potom doslachu te same wot gmeiny pivo a zalky, wot swojego wuczerja psak wschelke pišanskie kriedki. Wokolo 5 hodžinow skončit so džieci zazwiedze, skotowa so psak potom we korečmi wotroszenej mchodosz weschelje, kotrež we radoži a jednoči hacž psches poč nož traſeche a pschi čimž so tež wele ludzi wobdžieli. — Niz jenož, so biesche semicjanski schulski swjask to sapłacjenje sa wschelke pschihotowanja, sa zalky, pivo, herzow ic. na so wsał, dha wobdari wón tež wuczerja a jeho mandželsku (schtož tež wysche teho hiscjeń wošebje wele jenostiwych swójsbow čjinesche) psches wschelke kraſne dary. Wieszje wschu čjeſz saſluži taſta woſada, kotrež swojego wuczerja tak w čjeſzi ma. —

S pola. My hmy so jara nad tym swieszeli, so so w Serb. Nowinach na to psakoswasche, tak wulzy jara nusne by bylo, so by so mjesto f. vicedirektorja Wanaka pschichodne saſo jedyn Sserb sa wyscheho wuczerja na budýskim seminaru postajit. To tež po požadanach, kotrež so njefto na serbskich wuczerjow w nastupanju serbskeje rycie čjinja, hinač byč ne može: jenož to wumjenenie mamý stajiež, so byt tón Sserb, kotrež tam snađ postaja, tola tež Sserb po skutku a niz jenož Sserb po meni. Pschetož taſti serbski seminaristi wuczer, kij s počrečowanemí nowisicheho Sserbstwa sobu počrečit neje, neby serbskim seminaristam a pravaram wele hódnego roštrucjenja w jich ryczi a pišmi podawacž móhlt.

D opisy.

Z Lipska. Hiscje dołho neje, so pschi wotewrenym rowi teho wo wjedomnosz tak wulzy saſlužbneho muža, knesa profesjaria Dr. Grossmanna, stejachmy a jeho hmerž wotładowachmy, dha — hiscje neje so ljetu minyle — džempi saſo hliboko frudženi sa kasbcjom naschego wuczerja a pschecjela, knesa professora Winera, kotrež mučnega pucjowarja a nesprózneho biežerja, kij so hijom dołhi čjaſ sa wotpočjinkom žedische, Boh wotwola do nebeskeho raja. My syliujemy sa nim: nasche frudžba je prawa, pschetož my studentojo duchomnista hmy s nim

Krónu nascheje universitu shubili. Wón bje jedyn s najwohenskich professorow w theologiji, kij teho dla tež byly wukrajnych studowanych na so czechische! wele tyšazow je k jeho nohomaj ſedžito a jeho ryczi pschivoſluchalo, a s teho pschindže, so bje jeho wuczba tak verje na ſkietach kaž we wuczernjach hlyſčec; a pödla bje wón studentam kaž nan, kij ho vuchomnje a ejzelnje ſa nich ſtarasche, a hac̄ runje tak wyšoko czecheny a na wyšosloji čłowskeje wjedomnoszie ſtejo, bje wón tola ponizny muž, kij žanu hordosz neſnajesche. Schtož jeho ſaſlužby naſtupa, dha wotemri wón theologii nowe puczie psches to, ſo wukladowaniu ſwiatych pišmow iwerdy ſakkad a ſaſlož da, dale bje wón tón kij ſ wótrym roſomom roſdžiſe konfeſſiow roſefaja a wón bje, kij w ſwojim realnym ſłowniku wcho, ſchtož ſ wukladowaniu ſwiateho pišma nuſne je, hromadu ſeftaja. Wón mjeſeſche tón dar, wſchudje to prawe trechic̄ a ſ królikm ſłowom wjez wuſnamenicz̄. Wón bje muž kruteje pilnoszie a hac̄ runje bje w ſwojim poſleniu času nimale zyſje woſlepit, dha tola ſo nemójesche pschewinycz̄, ſwoje ſaſtojnſtwo ſtožec̄, wón chyſche ſlufowacz̄ tak doſho hac̄ djen ſiwenja traje. Poſlenej dwie lječi bje jeho ſlabosz tak pschewſata, jeho woczi tak woſjednilej, ſo ſo wiazy ſwazič̄ nemójesche, pucz do lubje ſlyſcheinje naſtupic̄; djen 12. meje wuſny wón w tym Kneſu, jako bje ſo hlyſčeje predy ſa ſwoju lubu universitu modlit. Pjat popołdnju 14. meje bu jeho wotemrete ejelo ſlinei ſemje pschepodate; wulka byla pschewoſdžerow džesche ſelniwje ſa jeho ſakc̄ejom, theologiſta ſakulta predy teho ſameho a jedyn ſ neje neſesche wulku palmonu halosu. Pschi rowi ryczesche ſ woprijedka ſ. prof. Brückner, na to ſ. duch. Ahlfeld, potom neboho pschichobny ſyn, a napoſledku pojohnowa teho ſemreteho jeho adoptirovany ſyn. —

Psched ſwiatſami ſkori nam knes prof. ſ Beſſchwiž a hiefarjo dwjelowachu ſhwiku na jeho wotkorenju. Tola pak poljeſchuje ſo ſ Boha dale bóle.

Z Prahi, 24. meje 1858. Nedjelu 16. meje bje ſa zyſe Čechi, woſebje pak ſa staru Prahu ſwiatocny djen: bjeſche ſwiedzen

ſw. Jana Nepomuſkeho! Hjzom psched nieko- trymi dnjami wižachmy ſ dalaſa a ſ bliſſa čjejdy luđu ſo pschiblizowac̄ k pražské hlownej gylwi, hdzej tamny muž wotvočjuje, kij, nedjivajo na kralove ſluby a hroženja, ſpovedne potajniſtwo neranene ſaſhova a radſho ſo wot ſaſtobeneho ſkala do wóltawſkich žolmov ejſhnyč̄ da, hac̄ by ſwojemu ſlubej neſhwjetny byl. Meleženja dla namaka ſmerc̄. Ejetnje pucujuja pobožni Čechi na 16. meje do Prahi, ſo bychu ſo na rowje ſtarneho marträra k Bohu modlili. Haj, neſchehladne ſu byly pobožnych, kij te dny pražſte haky pelnia!

W nozy na 20. meje wumre tuby Mar Opiž, kij je ſebi wo cjeſſi roſlinopis nemale ſaſlužby naſromadiſt, we ſtarobie 71 ljet. — Nedawno je mjeſtodžeržic̄el poſtaſit, ſo bychu ſo wſchitke drohi pschehladate, tak ſu ſe ſchomikami wobſabjane. Hdzej ſu ſchtomy wuſtlyke, dyrbja ſo nowe naſhadzec̄; a hdzej hlyſčeje žanyh ni- maſa, maja lietba hjzom ſaſdzeſ ſapocžec̄. Pschi tym budja na drohach naſhadzane ſchtomy ličjene.

Kaž ſ iujnych Čech piſhaja, neſju tam ſe ſitami do zyla ſpokoſom; pschenza a jecžmen drje ſtej ſpokoſazei, ale roža a naſjetne ſhywy ne- chadža ſo lubic̄. Poſdne rapsy buchu ſavorane a tež ſaſne ſu ſhjerrie riedte, tak ſo je bojosi, ſo budja ſnadne zrie. Konopej je ſo wſchudzom ſaſy ſ polow ſhubila. Wo trawu ſo boja, doſej w ſyml nebie wele ſnjeha a njeſko je tež ſucho doſej. Šeadowe ſchtomy pak ſcjeſa tak renje, ſo maja ſo ſe wſchiem prawom bo- hathyh žnjow nadzec̄.

W Chrudimje namakachu bliſko pola mjeſt- ſkich murów pohanske rowy ſ 25 derje ſaſho- wanymi urnami abo popelnizami.

Wot prijenjeho junia budja tež w Prahy tak menovaný „mlóksmjeret (galastometer)“ na- kožowaný a ſ nim wſchitke ſruwjaſe mlólo, kij ſo na wiſi abo na pschedan pschineſe abo pschi- weſe, pschepytowane, hac̄ w nim žane neſchih- ſluchne pschedawki neſju, kaž woda, mydlisny a.t.d. Dotal dōſtarowachmy najbole tak namjeſchane mlólo, ſe ſtoto wiazy ſa mlótom neſtodžesche!

Mjeſtska rada je wobsankuſka, ſo chze wob- ſedžerej wondanjo naſpomneneho ſhablaſeho twa-

renja 7500 schlesnakow (4500 tl.) sa wostworenje twarneho djela dacj. Predy bje wobšedječ 13500 fl. (8100 tl.) mječi čyzt; wysche teho bje ſebi najomnič welba na ſwoje 5 ljet 4000 tl. žadat.

Priłopk.

* Na tak menowanym Oſtraſorbarku bliſko Draždjan je bes howjadami pluzowych mor (Lun-genseuche) wudyrif.

* W Langburkersdörfi ſu ſo 16. meje wſchitke twarenja horneje korcmy wotpalile.

* W Zwitckau i padje deſtirjeſat Lehmann f. Mittweidh 12. meje do rjesaka, jako ton runje džiesche, kozej bu na mjeſzi do ſmercije roſtořhanu. Won bje 59 ljet starý.

* W Finkenſteinu je ſo 13. meje pecia kneži dwór, s wunſacjom stareho hrodu, wotpalik. Tuto kublo kluſcha hrabji t Dohna.

* Ljetuſche wołmjaſe wili ſmjeſa ſo 10. junija w Budyschini, 11. a 12. junija w Draždjanach a 14. a 15. junija w Eptſku.

* Wobſedječ ſahrodnisſeje živnoſcie w Eibau, s menom Chriſtoph, 67ljetny muž, je ſwoju, njeħdo 20 ljet mlodſju mandjelstu 14. meje ſada mit. Won bje ſtoro ſtajnje ſ nej w ſwadiji a bje ſo ipomneny djeni pschi hadriji tak na nju ſahnjewat, ſo bje ſo k taſkemu neſluſkej ſawesj dat. Wo jeje ſtonzowanju čyžiſche ſebi ſiwenje wſacj, ale won bu bôrſy ſajath a wot ſudniſtwa, kotre muj wſchitko wufna, do jaſtwa ſabjeny.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Praj wſchak mi, ſchtó je to: Böh jo ženje newidji, kral jo rjedko wohlada a bur kódy djen?:

Mots Tunka. Hm, to je cježko wuhudacj.

Hans Depla. Neje tak cježko, kai ſo ſda.

Mots Tunka. Ale ſchtó dha Böh ženje newidji, kral pak rjedko wohlada a bur kódy djen?:

Hans Depla. Nô, ſwojeho runecja.

Mots Tunka. Haj, to je wierne!

Cyrkwinske powjeſće.

Werowanı:

Michalska cyrkę: Kora Bohumjer Dietrich, kórola we wójnskej reſervi a ſliczbowar w Draždjanach, s Hanu Khrystianu Förlatez s Wulkeho Welfowa. — Julius Robert Richter, knihieſiſtejenſki pomognik w Budyschini, s Hanu Augustu Koſorez ſe Židowa. — Jakub Gjóſchko, fäſki kbjegnik w Svojeru pola Klukſcha, s Hanu Mariu Róblez ſe Nadjanę. — Jakub Tursch, ſahrodnik w Debischkowi, s Hanu ſwudownej Wiežasowej ſe Brleſowa.

Křečenaj:

Michalska cyrkę: Amalia Hanža, Zana Hetmana, wobydlerja na Židovi, dž.

Podjanska cyrkę: Jan Jakub, Pietra Krawza, ſahrodnika w Dježnilezach, ſ.

Zemrjety:

Djeni 19. meje: Jan Miſgang, kublet w Smolizach a hamiſložudniſki ſtarich, 64 l.

Nawěſtnik.

Uniōn,

powſchitkomne njemiske krupy ſawjeſſjaze towarſtvo.

Sakladny kapital 3 milliony toler,

wot kotrych je . . .	tl. 2,509,500 w aktiach wudatv,
reſervy ult. 1857 . . .	51,479.
	tl. 2,560,979.

Tuto towarſtvo ſawjeſſjuje ſemſke plody wſchitkich družinow po twerdyh prāmiam bez doplacjowanja.

Kójde wukafanje wo tym towarſtvi dawataj a ſawjeſſenja wobſtarataj podpiſanaj agentaj, kotrej ſtaj teho runja tež agentaj a achenſkeho a münchenſkeho wohensawjeſſjaze ho towarſtwa, kotrej ſ Uniū w najwujſchim ſwiaſtu ſtejj.

**M. A. Flanderka w Budyschini.
Robert Rowland w Lubiju.**

Ratarski sawieszeński swjast wohensawieszjażeho towarzstwa „Colonia,”

Konzezjonowany psches krajuokneži wukas wot ^{23. czerwca}
_{7. novembra} 1851.

Podpisane wuberkowe sobustawy ratarskiego sawieszeńskiego swjasta Colonije sa sakse kralestwo dostachu djenša wobanknenje sliczbowania pro 1857, kaj to wustawki żadaja, do ruki. Liczba bjezajzych polizow wunehe konz 1857 dwaj tawsyntaj schiesz stow a dwaj a schtyrzecji, sawieszeny kapital

tsinacie millionow 496,881 toler.

Wot wusbytowanjow, sobustawam pschipadowazych, pschindje dividenda wot

psdominacie prozentow

sapłaczenych prämiow k rozbijelenju w hotowych penesach, ich byt je so pak dotalnym reservem swjasta pschipisat, po czimž su te wykrokož wot

psdom towarzystu a schtyri a psdomdżesiat toler 12 nñl.
dozahnyłe. —

Nam je to k wulkej spodobnoszi, sobustawy naszeho swjasta na to dopokasacz móz, so je taiki dobry wunosch k ljeta 1857, wot tak jara wele wohnjow domapytanego, k nowa sianwe swjedzenie wot žiwieńskie khmanoszie tuteho, k ljeptchemu ratarstwa salozeneho instituta, kotryž tež w tuthym ljezji nashemu nashonenju doszczini a stajnje pschipowazeho pschiposnacjia bes rataremi naszeho kraja so swiezeluje.

W Lipsku, 24. mjerza 1858.

W u b e r k
ratarstwo sawieszeńskiego swjasta Colonije sa sakse kralestwo.

Eduard Kraft. H. G. E. Meisel.

J. G. Lentriz. F. A. Was.

F. A. Scheffel.

Pschi woszewenju prijodkstesjażeho nawieschka wot wuberkia ratarstwo sawieszeńskiego swjasta Colonije pscheproszhuju cieszenych knesow ratarjow najpodwólnischo, so bychu wożebniye spodobne a polóżaze wunienenia tuteho rjaneho, sa sakse kralestwo salozeneho swjasta pola me nawedzicj chyli a so k swojemu samgnemu ljeptchemu na tym samym wobdzili.

W taistim wotpohladzaniu dawam swjastowe prospekty, kaj tež namety darmo, wobstaran, jeli so żada, sawieszenja sam doma pola kózdeho a podawam na wschise naprawshowanja najswolniwscho wukasanje.

Agent Colonije w Budyschini.

Wm. Jacob.

Wot k. pruskeho ministerstwa sa wohentwerdu spósnata
tsjeschna kamenjopopa wot Stalling & Biem

Bargu, Barlini, Wrótklawju, Shorelzu a Warschawi.

Pomenowany wohentwerdy fabrikat mam ja stajnje na skladzi, pschedawam jón pschi weksupenju wetskich dżelbow po fabriksej placisni a wobstaran tež sakrycje tsjechow pod rukowanjom fabrikantow.

Dwórnischcjo w Budyschini.

Heinr. Jul. Linck.

Twarski kalk, hnojny kalk
pschedawa stajnje na budyskim dwórnischcju

Heinr. Jul. Linck.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje sawieszenia wschitkich družinow psche wohu na pschedzadžite wobhodzeniſta, psche elementarne schkodowanje na pucjowanſte kubla, teho runja sawieszenia na živenje čłoweka.

Policy a sartunania schkody w pruskim courantu sa najtunische pramiſe.

Saruczeński fonds towarzſta 13½ millionow schjeſnakow ſkiebora.

J. G. Richter,

distriftny agent sa Budyschin a wokolnoſz.

Etabliſement.

Ejesznyム Eſerbam najpodwolniſcho wosſewjuju, ſo hym ſo tudy iako kóžkar a mjezdžietar ſaſydlit. Za budu ſo ſtajnje prózowacj, wschitke požadana ſkody ejaſ na ſprawne a po móznoſzi tune waſčne dopelnicz a proſchu teho dla wo dobrociuve wopyxanie.

We Wóſporku 25. meje 1858.

Friedrich Herrmann Hübner,
kóžkar a mjezdžietar, ſ bydlenjom
na torhoteſcu.

Aukzja.

Dijelba do hich hójnowych walczkow budje ſo wuteru 1. junija rano w 9 hodzinach na wzrywnich horach na Małkniſzy na pschedzadžowanje pschedawacj. — Hromaduſenjenie w drewniſcie tam.

Lubenski.

Pschenajeczje klamarje.

Klamarna w Sderu ſe ſahrod, ſ lufami a połom budje ſo na pschedzadžowanje, tola ſ wumjenenjem bes litantami

dzeń 31. meje 1858

dopolnia w 9 hodzinach we wobydlenju tam, pod prijódkoſtomnymi wumjenenemi, pschenajecj.

Pschenajeczje wumjenenja móža ſo tež predy poła hajnika Schöny w Lichanju naſhonicz.

W grykiwnej wýži Minakali je ſkheja ſ dwiej-
maj ſtowmaj, ſ brožniu, hrođu a dreveniom, ſ zy-
hlemi ſryta, ſa jeneho remeñnika ihmana, ſe
ſahrod, kaž tež ſ polom, 1 akt 3 pruth wulſkim
a ſe ſitom wobhýtym, a ſe 137 prutami luki,
hnydom na pschedan a móža ſo wóchō bližsze
poła ſkejbetaria Ženka tam naſhonicz.

Aukzja klanya.

Na lieſowym revjeru Schejency poła Rakez budje ſo 1. junija rano wot 9 hodzinow wulſki
dijelba lieſoweho klanya po loſach ſa hotowe
peney na pschedzadžowanje pschedawacj.

Hromadu ſenjenie pschi pucju, ſiž ſ Rakez
do Wyſoſeje wedje pschi tak menowanej morwej
ſludni.

Schneider, hajnik.

Aukzja walczkow.

Póndzelu 31. meje t. l. budje ſo na husejan-
skim revjeru pod pschedzadžowanjom naſadjenja
a pod wumjenenemi, predy wosſewomnymi,
njehdze 82 kop ¼ twerdych a mehkich
walczkow

kaž je ſzehowazy naſpomnene, na pschedzadžowanje
pschedawacj.

W ſiczeńskim haju: . . . 30 kop mehkich walczkow
W družcanskim ljeſu pschi nowejich lufach:

13 - twerdych walczkow,

Teho runja na biełonoſlanskich mesach:

39 -

Na kupowanje ſmyſleni nech ſo na horka po-
ſtajenym dniu rano w 9 hodzinach w drewniſcie
w ſiczeńskim haju ſhromadža.

Grabinſte hajniſte ſarjadniſtwo w Husz,

22. meje 1858.

Opelt.

Ruehthalſe lejomnoſzie, krycierſtvi Novej Wsy
nad Sprenu ſluſchaze w budyskim kraju, ſ wetſcha
ćorna, cjeſka, wunoſchna ſemja, wobſtejaze we
wobdijekach rolach, rjanych lufach a ljeſnym
kraju, maja ſo diſmenbrirowacj a pschedawacj.

Te ſame leža 3 hodziny wot Budyschina pschi
ſchuſeju wot Budyschina do Mužakowa a meſuja
ſ Bramborskej, a ſu po ſwojej mjeſtoſzi a ſwo-
jim położenju ſchuſeja dla woſebje poruczomne.

Tym, ſiž chyli do Ameriki wucjahnyc, ſo
ſ tutym ſkładnoſz poſtacjuje, tuniſeho a wieſdiſeho
grunty ſupicj, hacž hdyž ſo na drohi a newieſty
puçj podaža.

Großowe broſtkaramellje,

najlejpscht ſtred ſ wotſtronenu ſaſhela a ſ po-
loženju dyčonja, kož tež ſ swarnowanju psched
dybawoſzju pschi ſaſymnenju w ſymnym ejaſu.

Sa Budyschin a wokolnoſz w hrodoſ-
ſkej haptyz ſneſa M. Jäkinga ſkody ejaſ
na pschedan. Eduard Groß w Wretſlawiu.

Dobre a tola tune mydlo ſo w nowej
klamari w Maleſchęzach pschedawa.

Sawjessjaze towarzstwo Thuringia w Erfurtu.

Sakładny kapital: tsi milliony toleń.

Towarstwo sawjesszjuje psche wóhnioru skłodu tak derje w miastach, kaj też na wsiach: mobilise wschitkich družinow, twory, maszyny, pólne płody, skót, rólny grat, fajmy atd. a t. d. po tunich a twerdych prämijach, hdzej so żenje nicžo dopłacjowac̄ netreba.

Ke podawanju bliższeho wukasowanja wumienienjow, we wschelakim nastupanju jara spodobnych, je podpisany rad hotowy. — W Budyschini, 28. meje 1858.

Herrmann Danckhoff,
główny agent Thuringije.

Barlinske wóhen sawjessjaze towarzstwo.

Satojene 1812.

Sakładny kapital 2 miliony toleń.

Tuto najstarsze wóhensawjessjaze towarzstwo bere sawjesszenja psche wóhnioru skłodu horje po niskich, ale twerdych prämijach, hdzej sawjesszeni żenje nicžo dopłacjowac̄ netreba. Wone faruna tej skłodowanja, kij su so psches blif state, byrnjej won runje nesapališ, ale jenož rostschepil, a sapłaciſi tej wobſchodenja, kij su so pschi wurumowanju na wjezech state.

Podpisany, kij je agenturu sa Budyschin a wokolnosz na so wsał, chze cęszennym Sserbam sawjesszenja pschi tutym towarzstwi lubje rad najtunischo wobstarac̄ a hewak födenu wschitke pojazdane wukasowanja w taſkim nastupaniu darmo dawac̄.

W Budyschini.

J. E. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wóhen sawjessjazeho towarzstwa.

Wosjewenje.

Po woſomljetnemu prezowanju je so mi poſadilo, rjany a we wſchim nastupanju wobhla-
danja hodny **theater mundi** se swojsmaj
rukomaſ natwaric̄ a ſym ja ton ſamy w hoſćeniu
z lipam w Budyschin i wobhlađowanju ſestajaſ,
hdzej ſon poſaſuju. Blizſhu nedjelu a wutoru
budje bes druhim jara kraſna tyrolſka frajina
Barroma widjeći a proſchu cęszennych Sserbow
Budyschina a wokolnoſje, ſo bych ſe tež wopyto-
wac̄ chyli, a možu vičiſtaſić̄, ſo budje ſo ſejdy
wjesje ſpokojeny domov wrócići.

W. M. Teetzmann a Comp.

Woprawdžite rigaſke ſymmentne
lane hymjo

poſchedawam njeſko, ſo by je wurumowaſ, po po-
niženej jara tunej placjſni.

J. G. F. Niecksch.

Piſedno ſpytny wotrjad
maćicy serbskeje zmje 12. junia dopołdnja
w 9 hodzinach posedzenie w hoſćeniu k
złotej krónje w Budysinje.

Pismawjedźer.

Wot redakcji.

Mena tych ſamych, koſiz ſu w nowiſkim
časzu dary do muſea Macižy ſerbskeje dali, ſo
ſa tydzień wosſewia.

S tutym čiſtom ſerbskich
Nowin wuda ſo pjatý mje-
ſaczný pſchidawf, ſ laczan-
ſki mi piſmikami a w nowym pra-
wopiszu čiſtečanu. **Nedakzia.**

Zańdženu sobotu žita w Budysinje plaćachu

K o r c.	Wyšsa.			Nižsa.			Srzedzna.		
	Plaćizna.			tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Bjelzenza	5	7	5	4	25	—	5	2	5
Roſka	3	—	—	2	22	5	2	27	5
Dejmen	2	20	—	2	10	—	2	15	—
Worß	2	15	—	2	—	—	2	7	5
Gröch	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Wota	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Nepli	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zahl	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hejduska	4	15	—	—	—	—	4	10	—
Bjerny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kana butry	—	20	—	—	—	—	—	18	—
Koya kłomy	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Bent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz:	1412								

Čiſe Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
płaći so wot rynčka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci ½ nsl.
Štwórlétne předpata pola
wudawarja 6 nsl. a na kral,
pósce 7½ nsl.

Císto 23.

5. junija.

Léto 1858.

Wopjch iecje: Swietne podawki — Ze Serbow: S Budyschina. S Bułichan wołady. S Rodez S Debiscowa S Niedaschej. — Starozitnośče. — Hans Deyla a Mots Tunka. — Wjehilopk. — Byt-
wiske powiesze. — Cjahi sakskoschlesyńscje jeleśnicy. — Svjewy. — Narjischniſ.

Swietne podawki.

Sakſta. Ieho majestosz kral Jan je do-
talnemu budyskemu mjeſzczanoži, knesej Starkej,
rycerzisti kichii albrechtischemu rjadu spožejit. —
Wónzano je kral mjeſto Oschah wopynat, hdzej
je wón šudniſtwo a wschelake fabrili wobhladowa-
wat. — Sañdženu ſobotu pſchiwese ho prynz
Zuriij se ſwojego nawożeñſkego pučja ſaſo domoj.
Kral Jan bje jemu hacj da Riesy napſchecziwo-
jjek. — W druhiej komori jednaſche ſo 29. meje
wo ſalon, po kotrym ſebi ministerſtwu žada,
ſo by kóždy, kij chze ho pſchichodnje ſ wójska
wukupicj, ſa to 400 tl. ſapłacjicj mjet. Prjenja
komora hiesche tajke 400 tl. ſa dobre ſpoſnata,
ale druga komora wobsansky, ſo je 250 tl. doſz.
Dokelj po tajkim wobej komori pſches jene nej-
stej, dha budžetej ſo hiſczeje ſiedniacj dyrbecj, a
ſda ſo, ſo drje ſo na 300 tl. ſiednatej. — W
druhiej komori wuradžowachu tež 31. meje ſnowa
nowy hoñiſti ſalon a to woſebje te wjezy, w
kotrych ſo prjenja komora wot druhie roſdzie-
luje, a buchu njeſotre, wot prieneje komory ſeji-
nene pſhemjenenja ſa dobre ſpoſnate, druge pak
ſejiſnene: tak ſo budžetej wobej komeri tež w
nastupanju tuteho ſalonja hiſczeje junu jednač
dyrbecj. — Ministerſtwu je na ſwoje požadanje
wot ſejma dowolnosz doſtało, ſo ſmje, hdzej ſuadž
ſo jeleśnica wot ſhoczebuſa do Budyschina ſa-
loži, w tajkim nastupanju po potrjebnosći ſlukto-
wacj. — Naſichich cjtarjow na to ſedzblivych
cjinimy, ſo stare ſalſte paperjane penesy jenož
hiſczeje w tutym mjeſazu płacja a ſo ſo te

ſame wot 30. junija tuteho ljeta wjazy wuda-
wacj neſmedža. Hdý by pak tola njechtón po
tutym dniu hiſczeje tajke ſtaré ſalſte paperjane
penesy mjet, temu ſo wone potom w Draždjanach
na „Finanzhauptkasse“ ſ nowymi wotmjenja, ale
jenož hacj do 30. septembra t. l., pſchetoz poſdži-
ſho je tež tam wjazy neberu.

Pruſy. Prjene wyradžowanje ſiekarjow,
kotrych ſo kral ſwojeje khorosje dla ſ ſebi po-
wolał, je ſo hížom pomjelo a jednaſche ſo mo-
ſebje wo to, hdzej ma kral ſjetuč cjak pſchecbjecj.
Spomineni ſiekarjo nejſu pak žane wjeste poſta-
jenje ſejiſnili, prajzy, ſo je treba, krala predv
hiſczeje khwili wobſedžbowacj, woſebje dolež
kral ſam žaneje praweje poſhilnosſje nima, ſo
doloko prečz podacj.

Rakuſy. Dokelj je franzowſki ſkiejor dwie
wójnikej lódzi do Gravosy poſtał, to je do bli-
ſkoſſe teje krajiny, hdzej Turkojo a Gjornohor-
renjo njeſko wobroneni napſhucziwo ſebi ſteja,
dha je tam njeſko tež jena rakufa wójnska lóž
pſchijſela. W naſtupanju tutej lóžow ſo wu-
dawa, ſo ſu tam teho dla pſchijſete, ſo buchu
wobej wobronenej ſtroní wot woſowanja wo-
djerzowatej, dokelj ma ſo czernohórska naſežnoſz
na ſmierniwym pučzu w konferenzy w Parisu
abo njehdje druhdje wucžinieč. — Gjornohorenjo
ſu wyshe teho, kaž tħdjenja povedachmy, Tur-
kow tak ſibili, ſo eji rad lubje ſ mjerom ſedža.
Njeſotre njeſtske nowiny, kotrym ſo tajke do-
bycie Gjornohorenjanow nad Turkami nelubi, dokelj
je jum najneſhmanshi neſcheczijanſti Turta lubſhi,

byli najkhwalobnisci schesjanskii Słowjan, su wudawate, so su Czornohorenjo ienoż psches pscheradu detyli. To pak je seljana wjez, pschetoż Turkojo su drje s wjeştym Filipowiczom, kij bie ham na swoju ruku njejaku sytu Czornohorjanow pschecjivo Turkam wedt, njejakie jednanje mjeli, ale s Mirkom, wyschim roskoswarjom porjadnemu czornohorskeho wójska woni na żane waschnje do żaneho jednanja stwili nebiesku a runje won Mirko je ich tak żaloszne sbit.

Franzowska. Tudy shromadziena konferenza je hžom dwie shromadzisni w nastupaniu Móldawy a Walachije woldjerzala, ale snate neje, ičto je ho wuczinito.

Rusowska. S nowa je ho semianstwo 5 gubernijow sa sahnacjie leibeigenstwa wuprascio, tak so je ich njecko 33 wcho do hromady.

Ze Serbow.

S Budyschina. W shromadzisni herbssich knesow duchomnych, średu po swjaisach pod pschedsydswom k. fararia Thiemu s Vartu tudy woldjerzanej, buchu Bulezy sa to mjestno wuswolene, hdzej by ho ljetuški herbsti misjonski swedzeni woldjerzal. Tón swedzeni smjeje ho tam, seczeli tón Knes, na Marie domaprytanja t. j. drugi julija popolnju w tijoch. Po misjonskim kemscheniu budje ho rostryejo wanje wo misjonskich naležnoszach statz. Wostane-li pschi scjinenym wuswoleniu, dha budżetaj k. farat Trautmann s Malešchez prijedowanje a k. farat Brófska s Budestez modlitwu džerzeč. — Dale bu wobsanknene, so by k. farat Thiem a w pschipismi na wschie ho bustawy ważnu należnosz, kij sariadowanie naszeho misjonskiego towarzstwa nestupa, rostajit. — Też bu wobsanknene, so by k. farat Imisch s Woślinska pišmo na britisse towarzstwo spiszał, w kotrym ma ho tutemu towarzstwu wutrobny džak sa jeho dobrocjivosc wuprasicz, s kotrej je herbstke nowe testamenty s psalmami tak renje cjszhezane a swjasane sa tak jara tuni penes naszemu lubowanemu herbstemu ludej podalo. Tutemu džakel ma ho pak ta należna prośwa pschistajicz, so by tuto towarzstwo pschi wudacju

biblije tola wieszje tež a polkryfiske knihy sobu wotčischezecz dato.

S Bułicjan wosadu. Pschichobnu wutoru smjeje nascha wosada zyrlwinski visitaziu. K temu czinju ho wschelake pschihoth, po naschim sdacju tež njeckotre netrjabne w swonkomnoszach. Tola nech to je, wo tym nochzymy ryczeč, pschetoż nam naleži njeckto ważnisze.

S tylschim menujzy powedacz, so chjedja njeckoti Niemzy pschi składnoszci nascheje visitazię s tym požadanjom wustupicz, so by ho Niemzam kóždu tseczu nedzjelu predy herbskeje spowedże a kemschenia niemsta spowedz a kemsch džerzaka. Najspodziwnische pschi tym je, so chze ho tuto żadanie veczja wot njeckotrych Niemzow wuprasicz, kij sa lieto liedom juntrócz k Bożemu bliđu pschindu.

Pschecjivo pschiswolenju tajkeho nameta, jest ho tón hamy staji, dyrbimy hžom do prijeda protestirovac. My protestirujem teho dla s tutym čim boli pschecjivo dopelnenju tajkeho požadania, dolesz sjaownie wjemy, so Niemzy dołho žana tseczina, wošebeje žana tseczina spowednych a kemscherjow we wosadzi neishu, a dolesz hmy dale pschewjedzeni, so tu žana potrebnośc prijódneleži, wele mene so by tu žana nusnota k tajemu pschemienenu byla. My protestirujem sjaownie pschecjivo dopelnenju tajkich nametow, pschecjivo tajsim concessiam, kij bychu Sserbowi Niemzam njehdje czinic hžli. Pschetoż pschiswolenje tajkeho požadania by sa naž Sserbow wschelake nedostatki sa sobu czahnylo, naž Sserbow w naschim statym dobrym prawi, w naschich Božich skuzbach a kemschach pschitroſciato a ienož njeckotrym Niemzam — niczeho dale, hacj wobednego časa dla — posiekowalo. Niemzy w naschei wosadji su njeckotri rycerſublerio, njeckotri saſtojnicz, najwjaży su remeñnicz. Ćji wschitz neishu we wobstejenjach, w kotrych by jim nusne bylo, tež na nedzelskim dnju wieste a na postasjeny čas swjasane nusne domjaze wobstaranja hamy wobstaracz. Woni neishu s jenym słowom žani burjo. W tym leži tón wulki roszjjel sa čas kemschow sa nich a sa naž. Wola nich može ienož wo tym rycz byc, hdj po kemschach k wobstaranju hamych ho, to rjeka: hdj k wo-

bedu dōnu a ho sa blido bynu, posdžiščo abo sajžiščo. Niž tak pola Sserbow, nech su hospodarjo abo čeladni. Iako wobšedjerjo abo bobustawu wobſcherniščich hospodarstwov maia woni tež na nedželskim dnju wschelake nusne domjaze wobstaranja a pschihoty ſami wobstaracj a ſeſiniegi. Tu je woſebje ſlot w hródzach. Tón chze pschede wſchitkim wobstarany a wot- hladany byc, nech je nedželu abo wſchiedny džen; tón ſebi ſwoju pizu rano a pschipoldniu, woſebje pak poſodnjo w poſtajenym čaſu žada. Temu ſo nehodži pôldniſčha viža po potonju pschihotowacj a dawacj. Najpredy pschiindže w ón, potom halle hoſpodat, hoſpoſa, džecji a čelodž. A cji wſchitzu chzeža tež k wobedu wobstarani byc. Sa tajke domy a hospodarſta — a tajke ſu naſche ſerbſte — neje teho dla žadyn druhu čaſ ſe ſemſcham a Božim ſlužbam pschi- hodiňiſči, hacj ſredž dopoldnia wot 8 mič, pôt 9 cjič, tak ſo možejch do poſodnja hižom ſaſy wote mičje a domoj byc a tu ſwój ſlot aid. w prawym čaſu wobstaracj. Hlaſeje! to je jenoj ſ królišti na jedyn wot tych mnogih nedostatkow ſpomnene, ſiž by ſo ſa naš cjič huiſiščho wopſetowat, cjič huiſiščho bychmy Njemzam ſich ſemſchje do naſich herbſtich džerječ ſchiſtowili. Mnohe druhe tajke a podobne nedostatki ſa naš može ſebi kôždu ſam myſlič. My dowolamy ſebi tež na možne konſequenzy, ſiž by tajke pschiſwolenje ſa naš mielo, poſkaſacj; pschetož ſchtó ruſuje nam ſa to, ſo Njemzy pschi bližiſčej ſtadnoſzi ſnowa neviſhnu a ſebi kôždu druhu nedželu, a pschi dalisčej ſtadnoſzi ſnana kôždu nedželu ſwoje Bože ſlužby do herbſtich žadaja. Teho dla: principiū osbia! rjeka tež tu. Wot duhomneje ſchody, ſiž by ſo nam Sserbam psches tajke pičiſtrotſenje ſemſchow ſtalo, nečamy rycieč. So ſa naš žana mała byla neby; — ſchtó chzyl na tym dwie- lowacj? Wjemy wſchal tola, ſo žane ſemſchje ſa wutrobu a ducha tak plödne nejšu, ſaj ranische abo tolo ſahe dopoldniſče. Popoldniſče ſu liſdom pôt to. Tſecja nedžela by nam Sser- bam potom nimale ſhubena ſchla a ſaj žana nedžela nebyla. Hoi, my ſo bojimy, ſo na nej njeſotrykuliž yplje do Božeho dema pschiſhot

neby, ſnana hižom teho bla, doſelj žadyn pschi- hodiň čaſ ſe ſemſcham neſmjeje. Newidžimy to hižom njeſk na nedželach, hdzej ſu njemſke ſemſchje predy herbſtich, a w druhich woſadach, hdzej ſu ſo Njemzam tajke confeſſije cjinile? Newoſtupmy teho dla wot naſcheho prawa! — Wot tych čeſzenych hospodarſow, rychtarjow a gmeiňſtich priſódkejerow paſ, ſiž budža na pschi- ſprawnym mięſzi pschi zyrkwinieſi viſitazii wo tutej naležnoſci rycieči mieč, nadžiamy ſo niž jenoj ale žadamy ſebi tež, ſo budža ſpomnenemu po- žadonju ežiſodžieſki abo jenoliwych Njemzow a jich woſmyſlenemu nowoſtarſtwi je wſcheſ ſruto- ſcu naſcheſciwo ſtuvač a ſwoje dobre pravo, wot neho niž ſtrocžaku newoſtupjo, ſarycowač. Wſhi tym nech ſo nedadža psches ničjo, woſe- bje pak niž psches ſicjbu njemſtich ſpovednych ludzi molicj, ſiž je druhdy teho dla jenoj tak wulſka, doſelj mnosy Sserbja w nadutej myſli a namyſlenej ljeſphoſzi na njemſke k ſpovedzi djeja, miesto ſo bychu, ſaj by ſo ſtužhalo, ſe Sserbami, bylo tež w njemſtej abo wele bóle w modernoziwilisťowanej drasji, na herbſte k Božemu blidu ſhodžili; ſchtó by jim wujitniſche bylo a k ljeſphemu poſnacju ſtužilo. My na- džiamy ſo, ſo budža tute ſtowa ſa naſche wo- poſladanje doſahacj; neby pak to bylo, dha nebudžemy ſo ſtrachowacj, naſche pravo na wſche- waſchnje dale ſafitowacj, tak derje w ſjawnoszi ſe herbſtmi perom, ſaj ſ njemſtmi psched wy- ſchonoſciu. Tehdom pak budžemy pschede wſchitkim na tym wobſteječ, ſo ſo najpredy numeriſce pomjery Sserbow a Njemzow w naſchej woſadji neſtroniszy poſtaja, wobeju domjaze wobſtejenja a zyrkwinie ſiwenje ſo pschedytaſa a na podkoſt tu namſkanych naſhonenjow ſo we wjezy ſamej dale roſhudža a rjaduje.

Tedy ſwoſadny.

S Rodez. Tež ſela naš vjeſte ſwajaſki, ſaj wſchudze druhdy w Sserbach: menuiži ežiſodžy mlodych a starych wopytowachu ſo w tuthy kraſnyh dnjach a wele starskich witaſche ſwe- ſholoſju ſwoje džecji, hdjy ſo tute pak ſ zusby pak ſe ſlužby k wotznemu domej bližazu, a naſche bližiſe dwórnisčejo w Pomorezjach ſcieſeſte nam wele radoſtnych woblečzow. Ale tež ſtudebu,

wulku studobu pschiniechku swjatski do jeneho domu, kaj to szjehowazy, wobjarowanja hódnym podawek pošeże. Menijzy dwaj synaj tudomni-scheho knežeho hetmana Mrósa, wot fotrejuž starschi 17ljetny w Żornoskach, młodsi pak w Blózach stujtaj, pschinidzieschtaj druhí dzeni swjatskow k swoimaj lubymaj starskimaj na woph-tanie a bushtaj s radoszju powitanai. Po nje-kotrym časzu dżeschtaj jako lubaj bratraj hromadzie na sahredu. Tam so pschelbodzowajo pocja starschi na jara wulki styst skoriz, kotorz je, kaj prajesche, hizom zylu nôz niet a to jeneje parshony dla, kotorz tige jeho jako pschesztupnista sedmeje kašnje winowateho sczinicz. „U dofelszym zylje bes winy,” dżesche won, „a dyrbju wot neje tak hanibne rycie blyschez, dha tym hebi prjódswat, so fajselic.” Na to napominasche won swojego młodszego bratra, so by jemu to k woli sczinist a jeho fassielit. Jako ton to nochze, kaj može hebi jedyn to myślicz, wuſliska so won swoju draſtu khatwuje a prajzy: „tu masz njet moju draſtu a budz tu Boże mje, luby braſe!” wuciebne won maku pistoliju. Młodsi brat, do kmercje wustrójany, bjezi ruczje, to starskimaj prajez, ale, jako do duri pschinidze saſtyschi traschny wuss. Wschitz khatwaja won, a haj, strzelje psche wscie strzelje! luby syn a bratr, psched strótkim s radoszju domoj witany, leži hizom jako wopor żatoſcie kmercje morwy.

Jako syn pjenicju spraguej starcheju mjes-jeſche tež khatwu pobožnego młodzienca pola swojich hospodarjom, hdzej stujesche.

S Budyschina. Wot tudomneho wulkeho mjeschczanskiego wuberska bu dzenia popolniu do-talym freibergsze mjeschczanski radiczel, f. Łohr, s 25 głosami sa budyskiego mjeschczanostu abo burgemeistra wišwoleny. Knes radiczel Hesler dosta 8 a knes radiczel Lehmann 7 głosow.

S Debischkowa. Na tudomnym ryciez-ku blil je, kaj bisstopste nowiny pišaja, pluzowy móz (Lungenseuche) bes howjadami wudyrif a je woskom najrenčich kruwor na ton samy spadalo.

S Nesdachez. Tudy wumre sandjenu nedželu 30. meje popolniu pola swojego star-scheju knes kandidat prjedarskoho doslojnista

Jan August Scholta, hacj dotal rektarz we Wósporku. Tón neboćzicli narodzi so 4. se-ptembra 1826 w Nesdachezach a woprtowasche posdijischo budysti gymnasii a wyšoku wucjernju w Lipsku. Po derje wotpotożenym kandidatstkim erami bjeſehe won njeſkotre lieta domjazhy wucjek w Lütscheni sadz Lipska a w ljeći 1856 po-wola jeho wósporska rada sa rektaria tam. Tudy je won siedom poldra lieta se wschei swjernoszju w Knesowej winizy dželawu byl. Wot sandje-nych poſniz hem khory pschivese so psched khatwami domoj k swoimaj starskimaj do Nesda-chez a wuſnym tudz hizem sa njeſkotre dny k wulkej studobi swojeje sawostajencie młodzience wu-dowy, swojeju starcheju, kotorz a wschtich jeho pscheszelow, jako bje swoju starobu pschi-neſti jenož na 31 het, 8 mjeſazow a 26 dnjow. Nasch naboczicli Scholta bje swjerny wucjek, sprawny pscheszel a horliwy Sserb a hiszczje na swoim khorym tožu džielasche won s wulkej sprózniwoſzju na korrekturni herbskeje biblije, kotorz britiske towarzstwo tu khatwu s nowa czyszczez dawa. Sandjeny schtvrótk bu won s wulkej czesziu na hodzijiski kiechow pohrebany. Jeho živenja bjež poſdijischo w časopisu maczisz herbs-keje, kij na nim swjernego kobustawa shubi, dróbnischo wopiſam.

D.

Starožitnosće.

Do numismatiskeje sbjerski Macz. herb. su
darili: 1., f. pomozny wucjek Schneider w Minakali 4 fljeborne penesh; 2., mischt f. Pe-tasch w Rjewszach 1 fljeb. p.; 3., f. pschedkupski Wełka w Radworju 1 fljeb. p.; 4., Jedyn herbski pscheszel 1 starz franz. penes; 5., f. schoßar Ullrich w Radworju 5 kruchow fljeb. p.; 6., f. candel. a domjazhy wucjek Kępler w Radworju 1 franz. a 1 amerikanski p.; 7., pak młodz Jan Nowak 1 pomjatny penes; 8., f. domjazhy wucjek Schafenberg w Łahowi 1 jendzieski pomj. p.; 9., f. wucjek Kral w Radworju 12 kruchow fljeb. a 2 kopor. p.; 10., f. Jan Pech, liczbarnik we Lipsku, 2 starej zusej peneszaj; 11., Jedyn herbski pscheszel w R. 1 fl. p. a 12) f. rychtat Kękk w Czornjow 1 fljeb. p.

Hans Depla

Kak

Mots Tunka

a

rozom

wótritaj

a

ludzi pódla

škréjetaj.

Mots Tunka. Eji kamentini mužojo, kij, pschi rospucjach steja, su tola duschni, pschetož woni jenemu pięknie pucj pokasuja, wošebeje hdyz maja pódla njemiskeho tež herbske napišmo.

Hans Depla. Haj to sym ja wóndanjo shonit, jako psches briescianske lejomnosje pućowach: tam so mi jako Eserbei wutroba smiesjesh, dokelj mjejachu pucjniki pódla njemiskeho napišmow tež herbske, tak so mózach swoj pucj lohko namakacj.

Přílopk.

* W Gliwicach (w Hornej Schlesynskiej) stejeshce wóndanjo 81ljetny muž psched pschišas hanstim šudom. Won bje hafle w meji t. l. s jastwa pušcjeny, hdzej bje 15ljet tziat, a nowa wina, fotruž jemu dawachu, bje ta, so bje wohensaloženja wobstorzeny. Sud jeho k 10ljetnemu zuchthausej wotividzi.

* W Forchheimi (w Badenskjej) bydli wjesty Kuhn, kij je 108 ljet stary. Won ma 86ljetneho syna.

* S Rouena (w Franzowskjej) so pische: Pečáljetna džovka lódnika Callje chze k swojemu nanej na lodi bjejez, wužune so na deszy a pane do rjeſi Seiny, hdzej so hnydom podnuri. Ran, to wuhladawichi, sa nej do wody sfoczi a pschinieſe ju tež saſo horje, ale w tym samym wokomisnenju wopuschcja jeho wschi mozy a won so poczina s džieszjom nurecz. Duž puscheinj so

Mots Tunka. Haj, haj! Ale jedyn tež pucjniki trechi, kij nemoga njemski a wele menti herbski. Za sym psched njeſotrym časom w buſicjanſtej wokolnoſzi na jeneho s brylu hladak a tola nemojachmoj so fryczeſz.

Hans Depla. Cjicho, cjicho! Za borsy do N. póndu, dha chzu fa tym pohladacj.

Mots Tunka. Dha djerſch so k hewizy, hewak na wjetrnik trechisj!

jeho žona, kij je tam bes tym pschischka, do rjeſi a jej poradzi so, mandjelskeho a dječzo s wody wumoz.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanı:

Michalska cyrkej: Handris Krawz, pschekupſki commis s Rumſchiz, s Hanu Khrystianu rodj. Wöhmarez, swidowenaj ſchijanlowej w Jenkezach. — Eduard Lübeck, chjeſer a ſukelnik na Židowi, s Emiliu Henriettu Hellbarthez s püdhroda.

Krčenaj:

Michalska cyrkej: Hana Karolina, Kortje Bosuwjera Wünſchie, wobydlerja we Wulkim Welkowi, dž. — Pawoł Herrmann, Kortje Ernstia Pekarja, fantora a warkwinskeho wuczerja pschi michalskej wadzi w Budyschinj, s.

Zemrjety:

Djen 24. meje: Madlena rodž. Schlemmerez, Jurja Kolicha, wobudlerja w Nowych Czichonjach, mandjelska, 58 l. — 25, Jan Deka, rumentar w Grieschini, 81 l.

Gzahi saffoschlesynsseje želeſniſy ſ budyskeho dwornischca.

Do Shorela: rano 7 h. 47 m.; pschivołnja 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiecior 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dovołnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiecior 7 h. 41 m.; w nocy 2 godz. 42 min.

Venežna placisna.

W Lipsku, 4. junija, 1 Louis'or 5 ll. 14 ngl. — np.; 1 połnoważny czerwony stroj abo duktat 3 ll. 4 ngl. ½ np.; winske bankowki 97. — Spiritus w Barlini 8 ll.

S p ē w y.

Misionski khierlusch.

W wobudzeniu sa misionski swedzen w Budyschinje. Soredu 9. junija 1858.

Hłosz: Wotucze, tón hłosz wasz woka ze.

Wotucz Ducho swjatkow prjenich,
Haj wotucz, wobudz wschitkich ljenich,
Kil hisczeje w dobrym mjeri spia;
Tak so s nowa sahorení
We twojim, Jesom Chrystuscie, meni
Sa misionistro stukowaja;
So twojji swjedkojo
Du pschezo dalisch
Bo wschei semi,
Hacj polsieha
Ksliż Chrystusa
Eso na wschich stronach pohanstwa.

Lebi tej ich khuda duscha,
O wumozniko Chrystuscie kłusza;
Ty by ju droho wukupil;
Sa nju by ty kłeklowany
Haj, sa nju tez ty horiestany,
Tez sa nju by ty k nebju spil.
To narab kózdeho,
So proshy swjernischo
Sa te ludy,
Hdzej hisczeje cyma,
Griebch, newjera
A satan swoje kuejstwo ma.

Sbojomny je tón na swjesci
A kłusza bes te Boże džecji,
Kil so k kschesjan narodzil;
Pohan, ach tón tuto swoje
Ssam wot so pôsnacj nesamože,
Duz by ty, Jesu, pschirucjet;
So many k nim won hicj
Tim przedowacj — ich kschesjet;
Duz daj knejze,
So my tez czi
Ssmy połslişcheni
Po twojej swjatej pschifasni.

Duschie s Bohom siednocjene,
Kak sze wy we wjieri psches jene
We luboszi a smyžlenju;
O lak wjischeje radu chyli,
So wschitzy by to swoje mjesli
A pschischli k Bojom džecjatwu;
Ach tam pak nichtón nes,
Kil by sich k Jesuſej
Pofasowal;
Duz wschjedne mru
A k heli du
Tam wele stow na kózdyム dnju.

Duz dha chzemy wschitzy renje
We knesa Jesom Chrysta menje
Sa misionistro stukowacj;
Wón b'dje swoje zohnowanje
Na tuto nasche przozowanje
Nam s nebeš delje pschipostaci,
Duz jedyn druhego
Wschak k temu sbudziny so,
Dotek junu
Ich duschie te
Boh sawieszie
Wot naschich rufow ładaej chze.

Wobroči pak tej tych, fiz ludy
Na szebi noscha wschitke bludy
A do Chrystusa newjera,
Reknu: „To je wumyžlenje,
Zadn ejert, hela nebie ſenje,
Kaj prjedario nam prjeduja;
Czi jeno prjeduja
Nam swojoh thljeba dla.“

O lak ſrudnie!
So newjeri
Bud njetzisch,
Shtoz sieji w swjatej biblii.

Bojo daj, so w kózdyム ljecjt
Pschez date twoje słowo swjesci
Do pohanskeje cijemnozje;
Nech pak tej we naschim kraju
Ich pschezo wjazy doposnaju,
Kak kraſne twoje słowo je

Hdjej je we čistosći
Po ſwiatej bibliji
Wuſimaju.
Szel pohanom
Te ſłowo tam,
Edjerž pak je tež tu, kneže, nam!

* * *

Sredu popołnju w tſjoch wſesjie
Sso w Budyschinje, naſchim mjeszcie
We wulfie zyrkwi Pjetrowej,
Miſionske předowanie
Piches kneja dokra Graula ſtane,
Kil w Lipku w tſjezi miſjonskej
Schcje njeſt direktar je;
A pothym budze schcje
Karac Cloſter,

Brje boh jo chycej,
Tej jenu ryc
Wo miſionſtu djerzej mječ.

Duž ſej, bratsja, khwilje wſmicje
A tehdrom tola tež tam džicje,
Hlaj to Waſ merſacj nebudje;
Ja tam — jeli Boja wola,
A ſtrowy ſum, tež póndu tola,
Hdyž runje wedro hroſne je, —
Tež potom bohacije
Sso tam nutſ namkaſeje
W mieſchcjan ſchuli,
Hdjej ſ wečora
Sso ſhromadja
A hdjej tež kódy pſchituj ma.

Pjetr Mlonč.

N a w ē ſ t n i k.

Wot f. pruskeho ministerſtwia ſa woheńtwerdu ſpoſnata
tſjeschna kamenjopopa wot Stalling & Biem

w

Bargu, Barlini, Wrotſławju, Shorelzu a Warschawi.

Pomenowany woheńtwerdy fabrikat mam ja ſtajnie na ſladži, pſchedawam jón pſchitupenju weſtich dželbow po fabriſtej placijſni a wobſtarom tež ſakrycje tſjehow pod ruſowanjom fabrikantow.

Dwórnischejo w Budyschině.

Heinr. Jul. Linck.

Twarſki kalf, hnójny kalf

pſchedawa ſtajnie na budyskim dwórnischeju

Heinr. Jul. Linck.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horje ſawieſzenja wſchitich družinow pſche woheň na pſchedadžite wobſedjenſtwia, pſche elemen-
tarne ſchfodowanje na pueſtowanje ſubta, teho runja ſawieſzenja na ſiwenje čloweka.

Policy a ſarunanja ſchody w pruſkim courantu ſa najtunishe pramije.

Garuczeński fonds towarzſwa $13\frac{1}{2}$ millionow ſchjeſnakow ſliebora.

J. G. Richter,
diſtriktny agent ſa Budyschin a wokolnoſt.

**Grosswe
broſtkaramellje,**

naſljeſpſci ſriedl k woſtronenju kaſchela a k po-
loženju dychanja, kož tež k ſwarnowanju pſched
dybawoſzju pſci ſaſymnenju w ſymnym čiaſu.

Na Budyschin a wokolnoſt w hrado-
ſkej haptzy kneja M. Jäſtinga kódy čiaſ
na pſchedan. Eduard Groß w Wrotſławju.

Dobre a tola tune mydlo ſo w noveſ
klamarni w Maſeſchezach pſchedawa.

**Woprawdžite rigaske ſymentne
lane ſymjo**

pſchedawam njeſko, ſo by je wurumowaſ, po po-
niženej jara tunej placijſni.

J. G. F. Niecksch,

Dobromolna subhastazia.

Na pożadanie Smież herbów tudy budże so
ekieżniſta živnož, jin ſtusħara a ſub cat. no.
 $2\frac{1}{2}$ tudy ležaza, kaj so na ſol. 19 tudomnych
gruntſkich knibi ſapišana namala a kotraž je, ne-
hladajo na dawania a dawki, wot weſnych gruhtow
na 202 il. taritrowana, toho runja tež hiſceje
wiazore, na Nowschęzanskim ležaze pólne, luczne a
lęſkowe dželby, wot podpišaneho ſudniſkeho hamta
na ſamym mjeſti ſamowolnie na pschedadžowanje
pschedawacj, a je k temu

džen 14. junija 1858

iaſo pschedawanska termia poſtaſena.

Na kuponie ſamyſleni so teho dla ſ tutym
pschedroſchuja, so na ſponnenym dniu dopolnja
w 10 hodzinach na pomenowanej živnoži nut-
namafacj, ſwoju placitož a warbownož dopo-
laſacj, ſwoje ſadjenja ſcintacj a potom pschedyre-
nje abo druge ſudniſke wupravjenje doczakacj.

Niehdzne wopisanje jenotliwych lejnomiſzow
ſe ſubhastazijskimi wumjenenemi je ſ pschibitka, na
tudomnym hamci ſupowizneneho naſhenicj a
so jenož hiſceje pschispomni, ſo budža so te
dželby jenotliwie a ſ džella tež diſmenbirowane
pschedawacj.

W Dialezech, 28. haperleje 1858.

Kralowſke ſudniſto w tam.

Sehfert. Töpfer, akt.

Etabliſement.

Cięzenym Serbam nappodwolniſcho wosje-
wjuju, ſo ſym ſo tudy jako kſztałt a mjezydžietar
ſaſydlit. Za budu ſo ſtajniſe prozowacj, wſchile
požadania kſydz cjaſ na sprawne a po mjeznozi
tune waſhnie dopelnicj a proſhu teho dla wo-
dobrocjne wopytanie.

We Wóspórkı 25. meje 1858.

Friedrich Hermann Hübner,
ſóſtar a mjezydžietar, ſy bydlenjom
na torhodjeju.

Na wſchelake narraschowanje ſo ſ tutym wo-
ſiewjuje, ſo franzoſſe poſtanſtvo w Draždjanach
ſ najmeňsha hiſceje hacj do 16. junija požadania
wo ſwiatohelenſku medaillu horſebere. Ciež teho
dla jadyn starý wojak, tij je w ſakſkim wójsku w
Napoleonowym cjaſu ſluſti, taſtu medaillu psches
expedienta Hübela w Budyſhini wobſtaru mječj,
tón ma bóry ſwoj „abſchied“ k nemu pschinetj.
Tež pschispomina ſo, ſo ſo tak derje ja ſakſkich
kož ſa braimborskich wobydlerjow taſke medaillje
wobſtaraja.

Pschedawanje džecjela a ſlanja.

Bendželu 7. junija rano w 9 hodzinach budže
ſo na ſvobodnym ſubli D. ſchijach džecjel po wo-
ſredach a 8. junija rano w 9 hodzinach ſopanskie
ſlanje po loſach, pod njeſotrymi wumjenenemi na
pschedadžowanje pschedawacj.

Woprawdžite ſchtajerske koſy,
rjeſaki, ſerpy a t. d. doſta ſaſo na pschedan

J. G. Poſſchka.

Gmailliowane wódne pónwje
we wſchilich wulkſzach a po wele iuniſcej pła-
cziſni jaſo predy, potuča

We Wóspórkı w mjeſazu junija 1858. —

J. G. Poſſchka.

Szjóni wazy mōr,
lotryž ſzónowy a ſich młodzata na mjeſzi a ſa-
wſhón cjaſ ſahubi je w ſchleſčkach vo 1 nſl.
k doſtacju na ſwonkomnej lawſej haſy cjo. 796
po 1 ſhodži.

Reženem ſtehman, tij može dobre wopijma
pschinesz, moje hnydom na ſubli w bliſtoſzi Bu-
dyſhina mjeſto doſtacj a je wſcho bližſche we wu-
dawarni Serb. Nowinow ſhonicej.

Na rycjerſubli Wyſoſej pola Rafez ſtejſtej
dwie wulſe tolſtej ſteleſnej duri ſe ſankami, kaj
tež njeſotre ſyline topolowe bolje a deſti na pschedan.

Nedželu 6. junija budże k heljeku-
lenje a reſwanſke weſelje w Splo-
sku, na kotrež nappodwolniſcho pschedroſchuje
Jan Budat.

Zańdzenu sobotu ſita w Budyſinje plaćachu

Kōrc.	Wyſsa.		Nižſa.		Srzedzna.	
	tl	nſl	np	d	nlsl	np
Bičzenja	5	7	5	4	20	—
Roſta	3	2	5	2	25	—
Dečjnen	2	20	—	2	15	—
Worſ	2	20	—	2	10	—
Hroš	5	7	5	—	—	—
Wola	5	—	—	—	—	4 25
Neviſ	—	—	—	—	—	—
Zabdy	6	5	—	—	—	—
Hejduska	4	25	—	—	—	4 20
Wjerny	—	25	—	—	—	—
Kana buty	—	17	—	—	—	—
Kopa ſlomy	6	—	—	—	—	5 20
Deut. ſyna	1	10	—	—	—	1 5
Dowoz: 1412 kōrcow.						

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płacić so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóže čísto płaci ½ nsl.
Štwórlétna před pata pola
wudawaria 6 nsl, a na kral,
póscie 7½ nsl.

Císto 24.

12. junija.

Léto 1858.

Wojscie: Swetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschini. S Wuježka pod horami. S Tsjelan. S Rychvalda. S Wuježka pod horami. — Dovish: S Habersbacha. Z Prahi. — Wschilopf. — Hans Depla ic — Byrlwinſke powesjje. — Czahi sakſoschlesyns eje jeleſnizy. — Narjeſchtini. —

Na wiedzenju.

Dokelž je so w bjezu časzu placzisna papery a čiſciečja tak powyschila, so dyrbimy njetko sa wudawanje Serb. Nowinow kózdy tydzień s najmenešcha 1½ ll. wiaz sylaciečje, dha bjez nemože, hač so tež placzisna Serb. Nowinow wo malicjoss powyschimi. Wot 1. julijsa t. l. budje teho dla jenotliwe čísto wo 1 np. drožsche, tak so budje 6 np. placzisje, schtož pak schtwórlétnie do předka placzji, tón treba jenož ½ np. sa čísto wjazy dacj, tak so smjeje 66 np. placzisje. Na tudomnych a na wuſtajnych poſtach, kóž tež sa prusich pschedpła-čerjow wostane placzisna kaž dotal, dokelž ma so tam tež schtempel placzisje.

My nadžijamy so, so ejeſzeni woteberarjo Serb. Nowinow tajke powyschenje sa sprawne spósnaja, wosobje hdyž wopominja, so je wudawaria budyskich nje mſſich nowinow placzisnu ſobotneho čísla wo 5 np. powyschila, a my powyschenje wo 1 np., haj wo ½ np. poſtajichmy.

Wudawařni Serb. Nowinow.

Schtož chze na tſe cje schtwórljeto 1858 sa Serb. Nowiny do předka placzisje tón nech njetko 66 np. w wudawańi Serb. Nowinow woteda. — Na sakſich kralowských poſtach placzi ſo 7½ nsl. na tón ſamy čas. — Sa wosjewenja a narjeſchtki móžemy Serb. Now. kózdemu poruczicj, pschetož te ſame čitaja ſo tak derje w Budyschini kaž tež we wſchitkých ſerbſkých wſtach, a schtož chze po tajkim njeſto tak prawje po zlym ſerbſkim kraju roſchjerene mijecj, tón daj to w Serb. Nowinach wosjewicj. Nedakſia.

Swetne podawki.

Sakſka. Ministerſtvo je motpuschicjlo, so bjezneža bo sakſe polali abo schtyrinowarjo hiſcieje w tuym miejzaju wudandacj a bracj, ale yetem budje miejzje s ulmi tónj. — Kralowska ſwójiba je ſandjeny tydzień ſwoje ſtetne pschedbytli na hrodzi w Vilniu wobczahnyta. — Blijschu nasymu smjeje leibbrigada 4 nedželje ſantonnement w Žitarvi a w tamniſchej wokolnoſti. Wſcho do hromady pschitož tam 2650 muži kralowskeho wójska. Prijenja jjeſna brigada, ſtetaj dyrbesche po prawym, tež nedaleko Žitarwy

a to pola Reibersdorfa ſantonnirowacj, neje tam žane pschisprawne mjeſtvo sa ererzirowanie namakała a pónđe teho dla do oschatzſkeje wokolnoſtie. — Druha komora je w tyhle dnjach nowy ſalon, powyschenje wuečſteje ſdy nastupay, sa dobry spósnala a kral Jan je jitawskeho mjeſchčjanostu Haberberga ſa mjeſtopſchedſkydu druheje komory wobtwerdził.

Prusky. Wſchelake nowiny powedaja, so ma mandjelska prynza Bedricha Wylema dobru nadžiju a so teho dla ſe ſwojim mandjelskim puchzowanje po prusich krajacj činicj nemóje,

taż bie to predy postawene. W sandženych dnjach je ju jeje nau, mandželjski jendželsteje kraloweje Witorije, na njeftore dny wopytał. — Ljekario, kotrymž bjesche kral pschepytanie swojeje khoroszie dowleril, su ho na to waschnje wuprajili: so budże won, dokelž ho s nim pomalu, tola paś w stajnej mjeri poljepschuje, biſteče lietka zylje woſthorecž, jeli žane neſchedwidne ſadžewki ne-pſchinu. Też su woni radjili, so by ho won tcho dla psched wulkej čopłotu na ſedžbu brat a ho ſa čiopły lietny čas do njeftakeje khlodniſcieje horateje ſraſiny podat.

Rakuſy. Wſchelazy fabrikantojo su ho na khejzora ſtej prostwu wobrocili, so by won ſaſo zlo na wſchelake wiezy powyſhieſ dat, hdź ſo ſ muſtraja do Rakuſkeje pſchivneſu: dokelž hewak rakufle fabriki dale ſ wujitkom, džielacj ne-moža. Khejzor je ſim wetmolvit, ſo won tu wiez ſmjeru pſchepytacj da.

Franzowſka. Prinz Napoleon pónđe naikſere híjom, w bližchim času do Algiera, ſo by tam swoje mjeſtohjegorſtvo nastupit. Jemu budža njeſtoſki radjicelio pſchindacji, ſo bychu jemu ſ dobrej radu k ruzu byli. Dokelž franzowſke wójsko w Algieru njeſko žaneje wójny nima, dha tam drohi a jeſenijy twari a ſtudnie pſchihotuje. — Pariffa konferenza hſchcje pſchego wo naležnoſzie Móldawy a Walachije jedna.

Jendželska. W Indii, ſo Jendželczenjo hſchcje ſ Hindami bija a neje widzecj, hdź budže tamniſcheje wójny ſonž. Jendželsky wojaſy moja njeſko ſara wot horzoty cjerpicj a ſpada jich wiezy wot horzyc hſetraw, hacj pſches brón neſcheczelow. Híjom njeſko je 38 gradow čopłotu w khlodku a jenož rano hacj do 6 hodzinow hodzi ſo marschirowacj.

Gjor na hora. Hacj dotal ſu Turkojo mjer džerzeli, hacj runje je ſo ſich wójsko ſaſo na 12,000 muži pſchisportilo, pſchetož tejko je jeho tam w nowiſkim čazu ſaſo ſ Konstantinopla poſlanoſtu.

Ze Serbow.

S Budyschina. Psches ſubomneho erpedienta Gubela ſu ſebi dale ſwiatohelenſtu,

medaillu tueži ſerbio jako ſtarí ſakſy wojaſy wobſtaracj dali: 64) Jan Michak Knežk ſ Bacjonja, 65) Jan Schreibar ſ Hnascher, 66) Handrij Weber ſ Nesnarow 67) Jan Libicha ſ Holeschowa, 68) Jan Hobraz ſ Barta, 69) Michal Nowak ſ Hamora, 70) Jurij Schewz ſ Hamora, 71) Jan Batzak ſ Hamora, 72) Jurij Čejek ſ Barta, 73) Jan Symán ſ Woleschniy, 73) Jan Jurij Böttig ſ Tucicj, 75) Handrij Hajnk ſe Šderja.

S Budyschina. Tudy ſkyſchimy, ſo ſu pſched ſrótakim w Jenkezach brunizu naruſi a to niz jenož na jenym, ale na tſich mjeſtach. By temu tak bylo, dha to žadyn mały dobytk ſa Jenkezy a tudomnu wokolnoſi był neby. My proſzymy Jenkezanow, ſo bychu nam bližiſhu a wjeſiſiſhu roſprawu wo tym dali.

S Wuježka pod horami. Sandženu nedželu 6. teho mjeſaza, rano $\frac{1}{2}5$ čich je ſo tudy džielacze Karla Donat, 40 let ſtary a hewak w Sprewjach pola Róſbórkia domajay, wobwjeſnyk a wudowu a ſeneho ſyna ſawostajit. Won bje pecja ſaſakloſzi a wopilſtu poddawacj člowek.

S Tſjelan. Ljetka ſe pecja weſe liſchkom, ale wonie ſo žaloſnie cjeſlo tſjelaja. Wondanjo-pſchindzechu menujy ſchesko tſjely, kotrymž bjeſchtai ſo hſchcje dwaj mjeſcejanaj pſchindaloj, na ſene budyske polo nedaloko naſcheye wſy a počzachu tam ſa liſchkom ſliedziej. Dotho tež netrajeſche, dha pſchinesechu jich wſy ſ jeneho wónzucha, hdźež bje liſchcja twarba, dwje ſiwej a dwje ſakuſanej mlodej liſchyp na ſwjetly djen, ſtarej liſchyp paſ tam k namakańu nebjeſchtej. Duž počzachu ſo tſjely we wokolnoſzi ſa nimaj woſladowacj, hacj na poſledku jedyn tſjelj pſtny, ſo ſo žito nedaloko neho ſmahuje, tak ſo móžeshe ſebi myſlić, ſo je to wot hibanja liſchli. Won tam teho dla tſjeli a jako tam ſ tym mjeſchcjanom, kij bje ſwoje wſy ſobu pſchivedi, bliže pſchindje, namaka tež liſchku wot tſjelenja treheru a po ſdagu morwu lejo. Wſy ju hſchcje pſche ſchiju pſchekuſaja a jako chze ieſ ſedyn tſjelj wycha teho do hlowy tſjelicj, woſbara jemu to ſpomneny mjeſchcjan, dokelž by ſchoda wo pôver a ſchoda wo liſchcu ſoſa

była. Wón wózme potom lischku sa wópasch, powiżne ſebi ju na kribet a neſe ju k tym drugim tſielzam a lischka jemu kaž do cjiſta morwa po kribeczi delje ſimba. Redaloſo tych tſielzow wózme jón ſ kribeta, ſapſchimae ju ſa wópasch a cjiſne ju ſe wſchej možu k nim. Lischka tež bliſto nich delje pane a to — na nohi a cjiſri, na jedyn ras ſaſo žiwa, ſe wſchej ſpjeſchnoſzju ſwoju ſtronu. Tſielzy ſu pſches ſo tak pſcheſtāpneni, ſo janemu do myſlje ne-pſchitādze, ſa tſielbu hrabuycz a do lischki tſielicz, — a jaſo ſo na to depomniſa, dha je hiſom poſdzie. Niekoſi ſa nej hač na wurieſanske ležominoſzje cjiſerja, ale jiſh próza je podarmio, pſchetož lischka je cjiſka.

S Rychwald a, 14. meſe. Dženſniſchi džen bje jara ſwiatoczny džen ſa naſchu woſhadu, pſchetož dotalny lučanſli ſarar ſ. Wicjas djerzeſche na tutym dnju ſwoj pſchithod jaſo naſch nowy duchomny a duchow paſtyr pola naſ. Starí a mleđi weſelachu ſo, teho wy-holo cjiſeneho knesa prawie cjiſnie powitacj: cjiſne wrota ſo twariachu, wjenzy ſo wijachu a kribowje ſo ſchijachu, ſo by ſo powitanje ſak cjiſnie hač možno ſtač moſlo. Popołdnju w druhzej hodzini pſchiczeze mochoſſka ſchula ſe ſwojimi kribowemi a ſ peczimi, weſelje hraſz-ypmi herzami a pôdla wiđachmy tež starolu-baluſkeho rychtaria, ſiž bje cjiſnie ſhotowany, ſo ſwojeſ ſralowſſeje pychi nehaſibowajo. Knes wuczer Brühl wedziſche mochoſſku ſchulu na horne kriboschejo a ſestaja džeczi po jenym wot ker-chowa hač nimalſe k fari delſe. Luboſne bje poſladańje na tele džeczi, pſchetož te ſame bjech u ſchtyrioch woidzelenjow ſriadowane. Po ſwojich ſchtyrioch wulſich kribowjach mje-jeſche tež kózda džielba a kózde džeczo woſebje taſtu malu kribosce, wulzy hólzy mjeſachu bjeſe perowzy ſ cjiſnymi weſchfamy, maſi paſ ſotte ſ módrymi weſchfamy a holeſki bjech u mſtite ſ nahimi hlowami a we wjenzach a mjeſachu na ſwojich kribosce ſchtyriach ſerbſte banty pſchivajſane. Potom džecze ſ. wuczer ſ herzami po rychwaldſtu ſchulu a pſchepoda ſwoje džeczi ſchulſſim prijōdſtejerjam. Niehdyſe ſa pot hedziny pſchiczeze rychwaldſta ſchula ſe ſwojimi

weſelje hraſzypmi herzami na horne kriboschejo: mochoſſke džeczi poſbiezechu na jedyn ras wſchitke ſwoje kribosce a präſentirowachu tak dotho, hač rychwaldſta ſchula a dorozene mlađe hólzy nimo cjehnechu. Tón cjaž bje jara dothi a mjeſeſche njehože 12 wulſich kribowjow; ſchulſke holeſki bjech runje tak kaž dorozene wſchitke we wjenzach na hlowi, (jenož wulſe hólzy ſ Mocholza, Schlyridubow a ſe Staroh Lubalnja nebiech ſo wobdiſteli, ale džiech ſ boka teho weſela). K rychwaldſtemu cjahej pſchijaninu ſo mochoſſka ſchula a zyla woſada a tak cjeh-nichu na kneži dwór. Tam pſched hrodom poſtaſch, rychwaldſti a mochoſſki wuczer vodaſh-raj ſo hromadzje do hrodu po knesa kollatora Kühna nad Rychwaldom ic., kotrž tež potom ſobu won na rychwaldſke meſy ſkoro hač k Wobſcieſi Hori, hdzej prieſe cjeſne wrota ſte-ſachu, knesej duchomnemu napſchecziwo cjehnische. Kraſne rjane cjeſne wrota bjech tam natwarne a ſ wjenzami wupiſhene a ſredja bje njeviſte napiſmo.

My bjechmy ſo ſledom trochu do ſola ſe-ſtupali, dha bu ſ. duchomny Wicjas tež hiſom tuby. Wón wuſloſi pſched cjiſnymi wrotami ſ wosa a poſtrowi ſylu woſhadu naſpredy w njemſkej a potom w ſerbſkej ryči. Potom cji-tasche ſ. kollator jara dothi njemſku ryč, na kotrž ſ. duchomny tež njemſy wotmolwesche, po cjiſm rychwaldſki ſ. wuczer ſaſo njemſku ryč djerzeſche. Po tež ſamei wuſlyſhachmy tež my, ſiž ſ daloſa ſteječ ſyrbjachmy, wot ſerbſkeho jaſyka cjiſte ſerbſte ſłowa. Menujzy ſ. wuczer Brühl ſ Mocholza wobroci ſo na knesa du-chomnho Wicjas a poſta ſtowami teho knesa a wuczerſa wſchitſich wuczerow ſ 32. psalma a ſ 8. ſchtuciſi. Wón pokaza pſchi tež ſtadnoſzi na puczie teho knesa a na djiwnie wodženje po tych ſamych a won wedziſche knesa duchomnho 25 ljet naſpet hač na ſchulſke ſawki do Kubſchiz a kak je won jaſo ſwierny wuczer tehdom ſwojemu lubowanemu ſchulerſi boženje prajſ a njeſko po Božich djiwnych we-đenjach ſwojego tehdomniſcheho ſchulerja dženſa wita jaſo ſwojego knesa wuczerſa, ſpovedneho węza a ſchulſkeho reviſarja: won proſchesche

pschi tvm wo vobrocjivu pomož we swojej schuli a wo podperanje ſerbskeje rycie we ſykej woſhadži.

Potom wobrocji ſo f. Brühl w swojej ryci na wſchu woſhadu a proſchesche naſ, ſo bychmy ſo wiayz tak rōſno netorhali, kaž je ſo to w ſandzenych ljetach ſtalo; won ſpomni date na to, ſo ion ſiž wutrobu a iſerchenje pscheptya, dženſa na naſchu ſtronkonnmu vychu a rjanosz nehlada, ale ſeničzy na naſcha luboſz nowemu f. duchomnemu a pschejeſche, ſo by ſo wona hac̄ do najpoſniſich čaſow tajka wopokaſata, kaž je djenſa widjeſi a porucji ſtončnje noweho duchomneho, zylu woſhadu, ſwoju ſchulu a ſameho ſo najwyſchemu paſtyrej a viſkopej naſchich duſchow.

Rjet ſawrćicu ſo wſchitz ſ Rychwaldej, herzy hraſachu weſelje, khorhowje ſo ſmähowachu a na wſhūtlich woblečzach bje radoſz widjeſi. Čaſh bje tak dothi, ſo nebj e ſ pschewidženju. Dako ſ Rychwaldej pschicjezechy, ſtejaču druhe rjane čeſne wrota tež ſ njemſkim napiſmom. My cjechnechy po wſy horje hac̄ ſ farſkemu dworej, hdjež ſo wſchitko do rjedu ſetupa. Psched farſlimi duremi woſhlađachmy ſecje čeſne wrota ſaſo ſ njemſkim napiſmom a ſpjevaſche ſo naſprjodzy jedyn njemſki ihjerlufch. — Po tym djerjeſche f. duchomny Wiczas jara ja- drinu a ſ wutrobam cjiſkečatu džakomnu ryci ſ swojej nowej woſhadži a ta ryci bje naſpredy njemſka a potom ſerbla. Po nej wuſpiewa ſo ſerbl ſhjerlufch „Rech Bohu džakuje ic.“ a knes ſollator a ſkejbetarjo dowedjech ſ. duchomneho do jeho noweho woſydenja, kořez bje ſtaſnje ſ pletwami a wjenzami wuſpichene.

Schulſke džecji pak cjehnichu ſe ſwojimi wuezeremi a herzami na ſchulu, hdjež ſožde džecjo zaltu a piwo deſta. Zalty bje kneni kühnowa, mandželjka knesa ſellatora ſaptačila, piwo pak bje rychwaldſka ſchula a njeleſi pschečeļo ſchulſki džecji w Rychwaldej darili. Potom cje- huiſche mochelska ſchula ſaſo w predawſkim ſriadowanju domoj a rychwaldſke mlode holzy pschewodžachu ju dwje a dwje hac̄ vſches wulli měſt, ſa cjež ſo jím ſ tutym najluboſniſi džak ryci.

S Wujeſka pod horami. Watoru rano, 8. teho mjeſaza, bu na pucju wot joro do Vukez džekacjet Hadam Ranig ſ naſcheje wſy morwy namſany. Wōs, ſ kotrehož bie naſſere pod ſola padnyt, bje jeho pschejet. Ranig je wudowu a dwje džejſi ſawestajſi.

D o p i s y .

S Habersbacha, 25. meje. Kaž je ſo hijom njeſtre ljeta ſtalo, džech tež tuto naſſe- cje do tudomnych parnych ſupel ſ. Pet. Wün- ſchje. Ta ſo wulzy jara ſreželich, bes ſupeli- ſlimi hoſzemitež jeneho ſſerba naſtrechij, ſerbskeho bura ſ Lufka, kotremuž tute ſupelje jara derie tyja. Te ſame ſluža woſebje psche ſuče dre- nje, ſacičkanje, ſlaboſz, psche ſte trupy a psche wſchelake druhe ſnutſkomne khorofzie. Koždeho kshoreho tu ſ wulkej luboſzju a pschejelnivoſzju horjewoſmu a woſhladaſi.

Z Prahi, 8. junia 1858. Po dohlim čaſhu, hdjež ſo ſyma ſ deſhçjom ſaſtuwoſaſche, mamy jaſy ſtajne, ſlonečne wedro, a nictó ne- treba ſo wo pocjenje ſtaracj. Nedželu 30. meje ljetachu vola naſ we poſjetiſe, knes Berg me- nujy a jeho towarzſka ſ tak menowanym baſ- lionom abo poſjetnej kuli. Wokolo 2 počjaču jón pehnič, hac̄ bje woſek $\frac{1}{2}7$ ſak noveſteny, ſo mjeſeſche 100 ſtopow weſbahí a 31 ſtopow dohjež pschermery; ſ tutemu bje ſo 20,000 ſu- biſtich ſtopnow gaſa abo plunja pschetrebale. $\frac{1}{2}7$ ſbjehaſche ſo tuta kula ſ kódžiczu do poſjetra, bu menſha a menſha, hac̄ bje na poſledu jeno kaž woſhledna kula — $\frac{3}{4}$ hedžinov biežu ſelli — $\frac{1}{2}10$ pschiweschu ſo jaſy do Prahi; 6. junia woſpetowachu ſwoje ſiedzenje; kaž ſo ſamo roſemi, bje pschihladowarjow na haſach, pobrijohach a na cjełmikach hac̄ nadoſz! — Wotoru 1. junia doyoſnja $\frac{1}{2}9$ woſedje njehduski ſhjeſor Ferdinand na ſwoje ſubla do Ploſčko- wiž, ſo ty tam ſcežo pschebyl. — Sa nowoſa- ſloženjy wuſlaw ſa hlučonjemych we ſitemjerzach ſe nječio nemenanowy 14,000 ſciebniakow daril.

Wjetý Stanje je podobnou Gabelsbergrowu ſ perem wudžielat; to podživne a žadne pschi tym je, ſo je ſežinenje ſ waiſtopiſnho ſtenogra-

filseho píšma wobstejaze, kž krótki živnenjovis tamneho wunamafaria wussovišu wopischija. So taiké drobnitske pišmo so jeno píches schlenzy (tola niz piwove) cíjacie; da, neje džiw. — Be pražstich nowinach wossejwują liczbu ſadowych ſchtomow w Čechach. We ſahrodach maja 8,985,103, na paſtwiſtejach a ladach 1,414,818, na puejach a dróhach 1,533,958 ſadowych ſchtomow na jaſtiwiſtejach, ladach a puejach; so ſieb ſobu liczene nejſu, netreba ſo naſpomnict! Tak píšničje na ſóždu □ milu 13,288 ſadowych ſchtomow. Žadna džiw, ſo maja w Čechach ſadu doſez!

W dolhowecjornych (nordwestlich) Čechach praja: hdzej pozruſe bija, nebiſa ſrupy! — Hdzej wobojs nebiſa, bija ſo ludzjo najſtere ſami!

Přílopk.

* W Kunnersdorſi ſploſchecħtaj ſo 19. meče wotrocjeſej Pinkertej tone, ſo wón pod wós píšničje, píches cíj ſu tak wobſchlođeny, ſo dyrbecħe ſa njeſotre dny wumrecj.

* W Kameňtchich Volkramozach na maſačku ſandjeny tydjen píchi planirowanju jeneče luſki horný w fotymž bie njechde 80—100 starých pražſtich nórtov, kž ſu pod njemſkim ſhzejzorom a cíjefſkim fratom Karlu I. bite. Wobras tuthych penes, kž ſu kaž wobkaſka tolſte a kaž woſhomſleborník wulſe, je ſ džiela derje wulſewany a poſauje na jeneſi ſtronni njemſku ſhzejzoru ſtrónu ſ tými ſłowami: Carolus primus rex Bohemiae (to je: Karla prjeni fral cíjefi), na druhzej ſtronni je cíjefi law ſ dvojnej wepuſtbi ſ wobpišnom: 6 Grossi Pragenses (to je: ſchje ſ pražſtich ſleboruých).

Mots Tunka

Hans Depla

a

a

*

*

*

Hans Depla. Ale ſo móhlo ſo jenemu w njeſtichim čaſu taſle podniči, to ſebi tola nebudjich nihdý myſli!

Mots Tunka. No, no! ſcht dha pak je bylo?

Hans Depla. Hlaj, ja chyžich wondanjo lucjanſkeho wusa wopriatc a hynych ſo ſe jomu a džicejimi do wosa, ſo byh ſo tam dowerſi.

Mots Tunka. To ſze drje tej ſhjetro wulſi wós mieli?

Hans Depla. To ſo wje; ale poſluchaj jenož dale! Zako biechmy do Minakala píchijeli a ſo ſa dalſchim puejom praſhachmy, prajachnam, ſo dyrbimy píches Delny Wujesd a Eſe-pſebej ſieci. My poſchewſechny ſo teho dla píches Wujesd, ſo dale nik-ko neprafchejo, a trichimy tej derje ſ Wujesda won a weſelimy ſo, ſo ſtore

rozom

wótritaj

a

ludzi pódla

škréjetaj.

*

*

*

do Lucja w schijeszejemy, dokelž bje hijom lucjanističnym widziej. Ma jene dobo fastane wóška s formoj stęo a jako ho prascham, schto ma to rieśacj, refne wón: Puć je wschon! — Za hebi myślach, so nam s lubu ryci, ale hinač nebję, puć majeſte wo prawdzie kónz a my steſachmy psched rieku, psches kotruž jadyn móst newedjsche.

Mots Tunka. Nebeje dha tam jadyn druhí puć?

Hans Depla. Nie, a jako ho tam kchwili wobbladowachmy, pschindje tam mužik, kij na nasche napraschowonje refny, so žana hinascha rada neje, bac; so dyrbimy psches wodu ijecz, hdvi chzemy do Lucja. To pak s nascim čeſlim wosom na žane waschnje nendjeſche a dokelž wysche teho klyſbachmy, so tež mot Esepschez do Lucja jadyn klymanu puć neje, dha ho dotho nerosmyſlowachmy, ale ho wręcichmy a saho domoſ ſlepotachmy, teho Minakatczana khwalo, kij bje nam taſku dobru radu dat.

Mots Tunka. Ale, to ho mi tola ſtoro wjerici nochze, so s Wujeda do Esepschez jadyn prawy puć byt neby, woſebje dokelž Esepschez pod wujesdzansſe rycerſkublo kluſcheja.

Hans Depla. Hinač pak neje; ja hym ſprytal a me tam ničton wojay neſtrydne, doniž w Serb. Nowinach učitam, so ſu tam móst naſtarili.

Cyrkwinske powjesće.

Krčeny:

Podlanska cyrkwoj Jan August, Handrija Budarja, khejznika w Mnischonzu, ſ.

Zemrjeći:

Dzień 20. meje: Michał Peč, wumetnik w Gubociżach, 78 l. 8 m. — 22., Jan Ruchta, khejz na Židowi 51 l. — 28., Jakub, Michała Petascha, khejzera na Židowi, ſ. 2 l. 1 m.

Għali jaſſafkoſchleſuſkeje żelesu iz- s buduſkeho dworniſcheja.

Do Ghorejza: rano 7 h. 47 m.; pschidloju 11 h. 40 m.; wopolnu 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; wopolna 12 h. 53 m.; wopolnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.; w nozgi 2 hodj. 42 min.

Pereźna placziſna.

W Lipsku, 11 junija, 1 Louisd'or 5 fl. 14 nđl. — nr.; 1 poſnowajazh čierreny ſtoro abu dukat 3 fl. 4 nđl. $\frac{1}{2}$ nr.; wienske dankowſki 97. — Spiritus w Barlini 8 d.

N a w ē ſ t n i k.

Wot f. pruskeho ministerſtwa fa wohentwerdu ſpōnata tħijschua kamenjopopa wot Stalling & Biem

Bargu, Barlini, Wrótsławju, Ghorejzu a Warschawi.

Wemenowany wohentwerdy fabrikat mam ja ſtajne na ſladzi, pschedawani jón pschi woſkupenju weſtichich džielbow po fabrikszej placziſni a wobſtarom tež ſaktyczje tħieħow pod ruſowanjom fabrikantow.

Dworniſchcio w Buduſchinī.

Heinr. Jul. Linck.

Twarſki kalf, hnujny kalf
pschedawa ſtajne na buduſkim dworniſchju

Heinr. Jul. Linck.

K. K. priw. Assicurazioni Generali w Trieszti
dere horje ſawjeſzenja wſchulich družinow pſehe wohē na pſchedadzie wobbedjenſtwa, pſehe elementarne ſchfodowanje na pučjowanſte kubla, teho runja ſawjeſzenja na živjenje čłoweka.

Policy a ſarunanja ſchody w pruſkim courantu fa nejtmische prāmije.

Garučenſki fonds towarſtwa $13\frac{1}{2}$ millionow ſchjeſnakow ſliebora.

J. G. Richter,

distriftny agent fa Buduſchin a wofolnoſz.

W o s j e w e n j e.

Ja pytam 10—12 sierbskich dżielacze-
rjow (najradsho ženeych) na jene kublo
2 hodzini wot pôsleho hłowneho mîesta
Warschawy a to k wobstaranju dżela, fo-
trež ſiebi plahowanje zokorowych runklizow
(burakow) žada.

Wumjerenja ſu:

- 1) Koždy dżielaczec dostane darmo wo-
bydlenje ſa ſiebe a ſwoju familiu,
a kłew ſa ſwinjo, kaž tež hródź ſa
kruwim;
- 2) Doſoħazy bruch pola ſa bjeru a
kal a t. d.
- 3) Doſoħaze drewo na zyłe ljetu,
- 4) Ljekaria pschi ſkhorenju,
- 5) k ſamſinemu wobdżelanju 5 jutrow
(morgenow) pola, na kotrymž ma
zokorowe runklizy plahowacż. Dwie
tseczini tutych runklizow ma kneſſiwa
wotedacż; jena tseczina pak fluscha
jemu.

NB. Na jenym jutru je ſo tam dotal
80 körzow runklizow plahowalo,
körz runklizow płaci ſi naj-
menschia 1 tl.

- 6) Zyłe ljetu wſchjedne dżelo ſa dobrun-
ſdu, kotruž može ſiebi koždy ſo min-
ſamym wuzinicz, hdyž ſaſio do Bu-
dyschini pschindu.

Chytaſi, teho dla žana sierbska fa-
milia, kij tež penesu na pucz a tež hewak
po požadaniu ujelchto penes k prijenemu
ſarjadowanju do prjedka dostane, na spo-
mnenie kublo chabnyej, dha nech ſwoje
meno we wudawarni Serbſtich Nowinow
woteda. Pschisomnicz mam hisheze, ſo
je to kublo bliſko železiny a ſo pucz hacž
tam 2 dniaj traje, tež moža dżielaczecjo
evangelskeho muſnacza do Warschawy fe-
niſchi khodziež. Dokelž ſu tam evangelske
grykoje.

Graumann, inspektor.

Jena kheža ſ trawnnej sahrodi a polom; wſcho-
do hromady niehdje wo körz. wusyčia, je w
Ko-
morovi pola Kafez na pschedan a može ſo wſcho-
dalsche pola wobſedzerja cjo. $\frac{29}{10}$ tam naſhonicž,

Kamenitne wódne korte, $2\frac{1}{2}$ kohcja dolhe,
 $1\frac{1}{2}$ kohcja ſchieroſe a $\frac{1}{2}$ kohcja hłuboſe, kaž
tež džielba derje dżerzanych foſow je vola pod-
piſaneho unjo na pschedan.

J. G. Klingl Nachfolger,
na bobatej haki cjo. $\frac{80}{24}$.

N a w j e ſ c h t k.

Wſchitkim čeſzenym ſserbam ja ſwoju ruskı
parokupel wot horu Hajnom, kaž tež
wſchelake druhe cjople a symne mineraliske kupalje
napodwolniſho poruczam. Na wſchilke trjebne,
te ſame nastupaze praſchenja ja rad a lubje
darmo wotmoſlu.

W Nowym Habersbachu, 6. junija 1858.

Pet. Wünscha.

Herbſkorychtařſke kublo, w najplodni-
ſchej krajini Hornych Lužic ležaze, zyl je
bes wuměuka, kotrehož woſebje dobre
pola, kaž koždy widzi, w najlepschim
ratařskim a kotrehož ſ džela nowe twa-
renje w najlepschim twarskim redzi ſu;
ſteji ſ polním ſ wetſcha zylje nowym mor-
wym a živym inventarom na hotovo-
penežne naplačenje wot 5000 tl. koždy
čaſz ſe ſwobodneje ruki na pschedan.
Wcho bliſche, kaž tež placisuy hōdne
pschedawauje hisheze druhich tajſich wob-
ſedzeniſtrow w najlepschim poſoženju a
wetſchich jata w uberrych ryžerkuſtow
ſprawnym kypowarjam dopokaſuje kom-
miſar **v. Herrmann** w Budyschinii.

Młody człowiek, kij obze rymaſtvo-
wuknycz, može pola podpiſaneho miſchtra
mjesto dostacż. **Mr. Biſchane**
na žitnych wifach.

Schtyri družiny bruſzow
ſu pola podpiſaneho k dostacju.

Rocksch, ſchlaſſat w Budyschinii.

Pytanje džielaczecjow.

Dwaj pilnaj muzej namakataj pschi dobrej
ſroži psches zyłe ljetu dželo na ſwobodnym ſubli-
Zechiſach.

Pſchenajeczje trawy.

Trawny wuzik na ſyru a wotawi wot ujeh-
dje 20 körzow kufow je na ſwobodnym ſubli
Zechiſach na ljetu 1858 k pſchenajeczu.

W o s i e w e n j e.

W drewnischcju bes Nezwaszcziom a Komskom
steji dżjelba khejnoveho schcijevjaneho drewa, peñ-
low a walczow, taž tež dżjelba twerdeho schcije-
janeho drewa a twerdych malczow na pschedan
a je wšcho bliższe pola podpišaneho štoniež.

Z. Pawlik, pełniący w Nekrystiądli.

Dokąd ja swojej strojowisze dla wot 29. maja
niedzieli 3 nedzieli w Budyschint nebudu a do
tutego czasu czebunie 1. laski pane, dha dowo-
lam siebi, dokąd so ham naprawachowac, nemożu,
cześczenych Eszerów, kotrymž byni losy pschipołak,
najpodwolnisczo prośby, mi wenesu sa tutu 1. lasku
dobrociwje pschipołak, ej i pak, fiz żane losy
wobłhowac nochzeda, proschu ja, so bych mi
je w prawym czasu sało pęchlali. Ja mam twerdz-
nia, so mi pod tutymi wobstejeniem moju
najpodwolnisczo prostwu dopelnicze.

W Budyschini, 29. meje 1858.

**G. F. Häger, kollekteur
na swonkomnej lawsfzej hasz cjo 801.**

Blijschi schworts jako 17. r. m. popoldnju
w 2 hodzinomaj budja so na samym miejstni
domske a hospodarske twarenja, k moiemu burskemu
kubtu flusshaze, s njehdje 16 forzami lezomnoszow
a na jich siejazym hieuschimi znemi, s morzym
a ziwym inventarom, pod wumjenenem, predy
wosiewomnymi, siawnie pschenajec.

W Kubschizach, 11. junija 1858.

Jan Pötschka.

Díen 26. meje je šlo píseckým (Regenschirm) namákat a može šlo v Boskovicích cíjo. Šlo dostaci.

Zena maživna a ſy zhlebi tryta hiſteje ſtoro nowa thieja na dwójomai ſchoſtomaj je w Kata-rezach na rzedanii a može ſo wſcho dalsche pôla wobſiedzia ſio. 9 tam noſhonicj.

Sri Gurujap - mōr.

Kotryż sionowy a ich miedziana na mjeszzi a sa
wischen czas fabuły je w schleiferach po 6 nsl.
(niz po 1 nsl.) k destacjì na swonomej lawstie
bały czo. 796 po 1 stbedzii

R e p i b u.

Nedjela 13. juna rejuvanjske hudžba w
hořenču f bielemu schwonej pola Kopce, na čož
vajvodovského všechnouje **R. Švernské**.

Theatrum Iudicij

w sali k tjom lipam. Wóndzeliu a wutoru: Interlaken w Schwajcarzcej a morska bitwa pod Trafalgara. Sapoczązk we 8 hodzijach. K temu naspodwólnijszo pschepruschuje.

Mr. Techmeyer.

Schrymath byt, renje twareny a dwie ljecist
starj steji na pschedan. Wscho blizsche moze so
we wudawatni Serb. Nowinow nashonicj.

Na rycerzku blki Wyższej pola Rakez leża wsze-
lakie blabe a blyne twarskie drewna hiszczje hacj
do 20. junija na pšt edan.

S Nalez. So stař hansk děpia a Miroslav Funka
tež k nam vydávají, to jazyk dívů neje doklž je tu
husto nějakto nové k shonenu. So pak slaj wot naš
tak kleštakoj, so hmy meju tak volho rachowali, hač
je valenjowa blescha wudžeržala, dha džemny ſimaj pra-
jich, so bychtaj ho tola ſ taſimi rycěmi na fedžbu bra-
loj. So pak slaj ho tak naſtrójalos, dha drje to naſjbôle
teho dla bylo, so je tón vodřeſovat tak hlypy, haf
wrótnej byl a na wejšku lucjwo vyt-k, vydaje veik
je móu ſtejo wostojil. A rafecjan'se bolý nicio neje
ſrudžilo, doklž hmy naſtu meju hisčere tón hamy
wečor ſ wulkej ſerbſej rádeſlu ſahv ſlajili a na Bože
ſtipcie ſ wulkej neš-lom delje wiſali a vo hozzenza
ſahskej ſhieje všeckinekli a tam naſče wekeliſe dokoneli.

Dziwczanste zebyste ev. luth. misjoniske towarzstwo
smiejeje jutje ja tydzen 20. junija jako tsczju nedzelnju po
kwiatnej Trojicy w schuli we Wulkim Wellow i mi-
kionsku hodziniu. Dnż przesnymi lubje wsztitich psche-
czelow misionistwa, so byszeje ho popolnju tjoch tam
muzenamkali. — Lubowani pschezeljo wulkoweltowskeje
wekluosje! Wosom ljet je ho wot teho czasa, jako
mę prijeni króz misionisu hodziniu pola wasz dzerzach-
my, uinymko a kózde ljetu sze nasz s luboszu horjewsalu
a slufk misionistwa, kiz neje nasz ale teho Knesa, pod-
perali. Wy starci nauajo a maczjerje, wy sze wasz metody
lud a dżecji napominali a bohacjie gobu pschiwiedzi,
haj szame wasche schuleriske dżecji su ho, s wulkej cjeszi
waszeho t. wiezjerja, bohacjie na tym szamym wobdzje-
lite! Też ljetka pschiblizujemj so s wam s tej próstwie,
so byszeje najscie szabe przeżwanje s waszej pomozu
podperali a psches to wopolasali, so pola wasz ta lubosz
t Bohu a jeho swiatemu slufki pschezo bóle rosze a móz
dobyswa. Haj Sserebj o newostatnim s wopeçizju, hdyž
uszci ujenszy wierz bratsjo wsztudzonu weklos uog tak
na wuppscheraniu Schrystusoweho kralestwa slutfuja.

Po wróczenniu wot rowa naſzeho lubowanego
ſzyna, bratra a mandzelskeho, kandidata du-
chownstwa a ſchulſkego rektarja we Wloſypruku, knesa
J. A. Scholty ſ Mejdachę, wſchiltim tym, kij
jeho kaſhcz tak renje wupysdichu a jeho k rown
dowiesiedu, wobiebie też tym knesam duchomym sa
jich trojszne ſłowa, taž tež knesam wieczerzam a
wſchiltim pszechzelam a pszechwodzjerzam sa tu poſle-
nju czeſz a lubesz, kotonž ſu temu neboſciczkemu
wopokafali, praja ſwoj najwutrobnitschi džak

frudni sawostajeni w Nesdaszczach a Woszorku.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrótach woteda, płaci so wot ryněka 8 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde číslo płaci $\frac{1}{2}$ nsl.
Štvortlētna předpata pola wudawańja 6 nsl. a na krak
póscie $7\frac{1}{2}$ nsl.

Císto 25.

19. junija.

Léto 1858.

Wopshilecje: Svitne podawki. — Ze Štrow: S Budysvina. S Bulejan woſady. S radworskeſte wokolnoſcie. S Čajez. Se Žicora. S hodjujskeſte woſady. — Byrtwiſke powesje. — Čajhi ſakſoſteſyñſ eje želeſniſy. — Nawjeſchivit. —

A n a w e d ſ e n j u .

Dokelž je ſo w bjehu čjaſu placjenna papery a cjiſcheja tak powyſhila, ſo dyrblihy nlelo ſo wudawanje Serb. Nowinow kóždy tydjeni ſ najmeniſha $1\frac{1}{2}$ nsl. wiaz ſaplacjnej, dha kiaſ byc̄ nemóže, hac̄ ſo tež placjennu Serb. Nowinow wo malicjofsz powyſhimi. Wot 1. iulija t. l. budze teho dla jenotliwe čijſto wo 1 np. drožſe, tak ſo budze 6 np. placjnej, ſchtož pak ſchtwörtlietnie do předka placji, tón treba jenež $\frac{1}{2}$ np. ſa čijſto wiaz ſatc̄, tak ſo ſmjeſe 66 np. placjnej. Na iudomnych a na wukrajinnych poſtach, kož tež ſa pruſtich pſchedyptac̄erow westane placjenna kaž dotal, dokelž ma ſo tam tež ſchtempel placjnej.

Mly nadzíſamy ſo, ſo cjeſzeni woteberarjo Serb. Nowinow taſke powyſchenje ſa sprawne ſpôniaſa, weſebje hdyž wopomnja, ſo je wudawańja budyskich njeſtſkih nowinow placjennu ſebotneho čijſta wo 5 np. powyſhila, a my powyſhenie wo 1 np., haj wo $\frac{1}{2}$ np. poſtajichimy.

Wudawańja Serb. Nowinow.

Schtož chze na tſecze ſchtwörtlijetu 1858 ſa Serb. Nowiny do předka placjnej ldn nech ujetko 66 np. w wudawańi Serb. Nowinow woteda. — Na ſakſtich kralowskych poſtach placji ſo $7\frac{1}{2}$ nsl. na tón ſamy čjaſ. — Sa woſjewenja a naujeſchtki možemy Serb. Now. kóždemu porucjic̄, pſchetož te ſame čítaja ſo tak derje w Budyschinu kaž tež we wſchiltich ſerbstich wſach, a ſchtož chze po taſkim ujeſtſto tak prawje po zlym ſerbstim kraju roſſicherene mijec̄, tón daj to w Serb. Nowinach woſjewic̄.

Nedakzia.

Swětne podawki.

Golſta. Vſchi gyrlwiſkej viſitazii w Zahniſhausenu bje tež kral Jan jako kollator tamneje gyrlwje pſchitomny. — W Guldorſi ſu ſo w nozy 10. t. m. twarenja ſahrodnika Zahny wotpalite. — Vſchi newedri, kořež ſaňdženu ſodotu biesche, ſarafy blyſt jenu žonu w Gablenzu a pohluschi jeneho hólza, teho runja ſarafy wón w Grimmizschau jeneho džielacjerja a wobſkodži tam jeneho murejskeho. Dale dyri blyſt w Konſappelu do bróznie ſublerja Merbitz a pſchewbroc̄zi wſchie jeho twarenja do popeka, tež ſta

ſo to w Pinnewlu ſtwarenemi jeneho ſubla a teho runja tež w Kleindittmannsdörſi a na ſaſtra buchu Bährež domiſſe w Eibau wot blyſta ſahubene. Dvaſ dnuſ predy bje blyſt w Dieri pola Mischna 5 ſublow ſpalit. — Na budyskich woſmazajch wiſach biesche 7866 ſamenjom woſmy a bu ta ſama hac̄ na mały ſbyſi bórſy roſſidata. Placjenna bje wo malicjofsz nižſcha, dyžli loni. — Deho mojeftoſz kral Jan je do taſneho lubijskeho hamileſkeho hetmana, k. s. Noſti g. Wallwič, jako taſteho do Budyschyna pſchedybadzit a k. barona ſ Gutschmidt nad ſtaſej

Stolonzy sa hamiskeho helmana w Lubiju postajt.

Prusky. Kral poñdze kóñz tuteho mjeszaga do horow a posdjišho do mórskich lúpel, prynz pruski pak je ho do Baden-Badena podat.

Rakušy. Tudomny pôstanz w Konstantinoplu, baren Prelesch, kiz chysiche na wortanie domoj pschiwic, je w turlowiskim hłownym mjeszi wostak, dospelz maja ho tam pecja czornohórske naleznoszje wujednacž.

Francowaska. Khiejor je Longwood na kupt Heleni, hdzej je Napoleon I. wumret, Endzelzjanam wokupil. — Miesto generała Espinasy je wjesty Delangle sa ministra snutskomnych naleznoszjom postajeny.

Rusowaska. Finanzy russkoho khiejerstwa su ho tak polipejskile, so je minister Knjasewicz wondano sa 60 millionow rublow paperjanych penes spalici dat, to je s druhimi słowami: so je tak wele krajneho dolha saplaçit.

Czorna Hor. Sultan chze wójsko w Herzegovini a na czornohórskich mesach na 30,000 mužt powyschic. Kschesijanam w Herzegovini so hubenie dje a woni s hromadami k Rakuschanam ciekaja, pschecjivo Czornohórsjanam pak Turkojo nješko niczo neczinia.

Ze Serbow.

SBudyschina. S tudomneho krajnoscawskiego evangelskeho seminara buchu wondanjo woñmjo seminaristovo wuwokasani, bes nini, Bohužel, tež jedyn Eserb (R. je Esofolzy) a to pecja s džiela dla wuñmieschenja Božego słowa, s džiela pak dla nepostluchnoszie a speczenja pschesjivo wuczerjam.

SBudyschina. Psches tudomneho expedienta Hübela su ſebi dale tucji Eserbjo swiatohelsenku medailiu wobstaracz dali: 76) Jan Bohumil Kommlich w Malym Budyschinu, 77) Matej Rojk w Dyrbachu, 78) Matej Bruck w Rudej, 79) Jan Schüza w Habelsu.

SBukicjan w ſabry. Kaž biesche w 23. cijeli tuncy nowjow wosierene, bu nascha yirkwiniska vifitazia 28. junija k naschej najwetschej społojnoszi a radoszi wotdjerzana. Dako

pomoznikai bieschtaj f. yirkwiniskemu radziczelej Dr. Wildenhahnej f. farař Wiazka s Budyschina a f. farař Closter s Hohensteina pschiwdataj. Najpredy biesche rano kaž hewak herbska spovedz a wudzienje Božego wotkasanja, potom we woñmich hodzianach sapoczą ho herbske kemischenje, hdzej našch f. duchomny s lista swjateho Pawola k Romskim w 5. stawi, 20. 21. schuczny předowanje džerzesche, kotrež wjeszje janemu jeho poſluchariow bórsy s pomjatka ne-pschiindje. Po předowanju prózerasche ho f. duchomny Wiazka, nam to ſamo Pawolowe ſlowo dale roſteſtajecz a na to ho njeſkore ſchtuczki herbskeho khierluschha wuspyjewacu, s cijimž bje herbska Boža služba ſkonečena. Hnydom po nej ho njemſke kemichje sapocząchu, kotrež f. duchomny Closter s jara wutrobnjej ryču a modlitwu ſkonci.

S wuwacjom wostaria a dupy našcha yirkel wupyschena nebiesche, pschetoz tajke wupyschenje by ho bes wſchelakeho menſchego abo wetschego wobſklodzenja na lubjach a druhđe s cjezka wuwej dalo.

Nascha mlodesz biesche ſebi wotmyſlita, ho w ſwiatoczym cjahu do Božego domu k pscheskyschenju w nabójini podacz a ſebi tež ſwierita, ſwojego cjezje doſtojneho f. duchomneho wodwolnosz s temu proſbyc, ſtož bu ji tež dwolene. Duž pocza ho mlody lud s zykej wosadu wokolo jeneje hodziny w Dusezach ſhromadzowacj; wſchijem pak biesche 623. khierlusch poruczeny. Dako bje mlody lud wſchón w hromadzje, bu won na ſtradowany, kaž bje ho to pschi poſwečenju yirkwje w ljeći 1856 ſtato, jenož so biechu ſebi holzy s njeſotrych wſhow jara rjane antry a lheru pschihotowacj date, kaž na pschillad buſkicjanske, czornjowiske, meschisze kaž tež ſhekeczanske ſe ſhrotowiski, kotrež mjezachu jara rjane S psches wutrobu pschecjehnene, wysche kotrehož ſo ſafka króna blyſczeſche. Wſchitke tele wjezy biechu pak s jara druhimi, ſe wſchelich barbow wobſtejazmi bantami wupyschene.

Njeſkto jara ſweſelaze pak wibjachmy ičn kroč w cjahu mlodeho luda, menujž jara rjani, bjetoselenu khorhoj, kaž tež woſebny antr, ſi

Eufka. To kuschčjanam i wulfiej kchwabi skupi, pschetož weni so pschi róšwezenju zyrwje na nicižim wobdželili nebjechu, sa to pak njetko s eim wetschej vychu wustupichu. Nashe holzy bjechu s wetscha w bjełych, tak menowanych liczkatych klapach, schtož so nam slero pschistojniſhe a schilowansche sda, byzli gurilanda na htovi: najwjoz bjejich zylie bjełych spoleſanych.

Niehdje wokoło dworu hedžinow so faswoni a njetko peda so zyly czah, holzy pak najpредy, do forskeho dwora, hdzej naich k. duchomny a k. kan or Kirschnāt, kaj tež khesbjetarjo czah spocinachu a jim buchtej dwje khorhovi prjódneſenej. W tajsim redzi kaj vredy spomnichmy, poda so czah psches delne Busezy, hdzej pola k. khlamarja Kumana jara rjane čeſne wrota nadēndzechmy. Zako po drósh do hornych Busez pschindzechmy, buchmy wot dwieju, njehdje 10 kohczejow dolheju khorhovow kuziſtich a wetznoſtajnych barbow powitani, kotrejz bjeſtej s hōſenjza wot k. najeńca Lehmanna wutynneſej. Pola k. khlamarja k. schijana nadēndje czah druhe čeſne wrota, na korychz bjechu wotznoſtajne khorhovje widzicj. Tam poſastachmy, so býchmy k. visitarjow, kotsjz bjechu pola k. kschijana wobedowali, do czaha kóbu wsali. Na to witachu tych dostojnych kněžich pschi domi k. khlamarja Alberta tseče čeſne wrota, na korychz so tež fassle khorhose smahowachu a so jara rjane slónzo blyscheſe. Pschiſchedhi k zyrwinym durjam nadēndzechmy schwörte čeſne wrota se herbstim napiskom „Ežes budž Bohu we wý ſokoſdi“ a tak bu pucz do Božeho domu doſonjany. W czahu holzow smahowasche so dzewejz khorhovow a piſtanje schyrjoch hujdžnych khorow dasche so bes nimi blyscheſ, w czahu holzow widzachmy dak 12 lótow (antrów) a lyrow.

Spocjalik eſſama ſčini naich k. duchomny, hdzej wón swoje wutrobne weſelje nad tym wuprasi, so wſchu młođosz swojeje zykeje woſady tak psched kóbu ſhromadzenu widzi. Najpredy ſia so pschesklyſchowanje katechismuſa a ſkónčenje pruhowanja ſčini k. duchomny Wjozka. S wusprawianjom kherluschha ſloneči so potom popołniſha Boja ſlužba.

Niehdje poſt hodžini poſbjiſho bjechu ſo gmejnſzy prjódkeſerjo a rychtario, kaj tež mnosi hoſpedar o ſ woſady na ſchuli ſhromadzili a buchu tam wſchelake wiezy roſtryčane, kaj tež naležnosz wo herbstich a niemſtich ſemſchenach: ale wiſhito worenje w tajſej luboſzi a jednocij a tež k naſchej ſpoſoſnoſzi. My mamy menuſy ſchicinu ſo nadjeſci, ſo my wot naichich zyrwinych prawow Njezmam žane wetſtupicj nuſowani nebudzemy a wonie teho dla k protestirowanju, w herſka ſpomnenym cijíſli naſchich noſinow hroženemu, ſ cjeſka pschindje.

S r a d w o r ſ k e j e w o ſ o t o n o ſ z j e . Tudy chzu roſprawu wo tudomnych pólnych roſlinach dać a proſtu, ſo by ſo to tež wot druhich ſtenor ſtak.

Rozkla ſtejeſche pola naſ jara rjana, je pak njet psches dólhu ſuchetu jara cjerwela a poſcina ſo hijom biſtej. Teho dla budže drje khetro lehla a hlučha. Pschein za lubi hlučje rjane žije, keli nam Bóh hnadny deſhcz wobradzi. Zeckmenje a w o w ſy ſu hijom psches ſuchetu khetro, cjerwela, teho runja tež leny. Keli ſo tón ſuchi czas hlučje dolho wobkhowamp, dha tež wulſi dobyſk nelubja. Njeviſki ſteja khetro ſnadne, tola pak hodža ſo poſnjo druhim wokotnoſzjam ſrjene menowacj. Najbole ſu psches ſuche mersnenje w ſyml džeczelje ſchfodowate, a dokej bie tež naſtečio hacj dotal ſuche, dha ſu tež trawy w ſahrodach a na kufach jara neſpore narofite a ſa howiſy ſkót piza pobrachuje. Bierny ſu jara młođne ſeſſhadzate a lubja rjany dobyſk. K a tež a runklidy je hacj dotal mało hoſito, a kij ſu woſadzeli, niz pak piſuje pschiliwali, tym ſu ſađenki ſ wetscha ſaſ wuſtſte. S ſ a d o w e ſchiony ſu wuberne reneje wuſcjeſte a keli jenož tſeczina ſich plodow ſeſrawi, budža lubje a pinz pschepelnene.

S Cz a ſ e z . Šredu 9. junija dziesiętaj ſo tudy dwaj, njehdje 17 ljetnaj wotrocſkaj kuſacj a to do wódneje džery, hdzej bjechu hewak ſamenje ſamali. Woda je tam 8 hacj 9 kohcji hluboſa, ſchtož wonaj naſkere newedzijſtaj a tam teho dla, dokej pływaſz nemójeſchtaj, ſrudnu ſmrecz namakaſchtaj. Wonaj bjeſchtaj k o r l a Helaſ ſ Metadez a Jan Muka ſ Panęz.

* *

S e Židow a. Schwörk 10. t. m. psched weczorom padje tudomny mureč Dito njezdje s wypołoszje 4 kohejow tak straschnje delie, so dyrbesche hijom ton hamy weczor wumrecz.

S hodžijskeje wošadžy. Schtož psched dwiemaj nedzelomaj w Sserbischich Rominach „S Buſičjan wošady“ w nastupanju požadanja njezotrych Njemzow w buſičanskiej wošadži, so bychu tucji kóždu tsečtu nedzelu swoju njemsku spowedž a kemšchenja do herbstich mjesi, cíjachmy: to woſho bje kaž bylo nam Sserbam w hodžijskej wošadži s wutroby wsate a ryčane. Wobstjenja, na kotrež bje tam spominane, štu naschim rune a zylje te same, kaž pola naš; teho dla placži tež pola naš wschiško to, schtož bje tam prajene. — Schwörku nedzelu po ſwiatej trojij, to je: 27. tuteho mješaža, ſwieje tež našcha woſada zyrkwinstu viſitaziju.

Raj paf šo hlyſhi, dha chzedja pſchi tutej viſitazii tež w hodžijskej wošadži njeſteſti Njemzy na to džjetacj, so by ho jím kóždu drugu nedzelu njemski hamt s Bozej ſlužbu predy herbstich kemſchow wotdjerjal, wudawaj, so dyrbeli Njemzy se Sserbami „rune prawa“ mječj. By ho ſim tajke požadanje pſchiswoliko, dha paf to na žane waschnje žane rune prawa nebychu byle, ale Njemzy bychu ſ tak neprawom wetsche prawa doſtali, dyžli Sserbjo; haj! woni maja w nastupanju njemſtich Božich ſlužbow do herbstich hijom doſtalo w jažy prawa dyžlimy Sserbjo. Woni maja menujž kóždu prjenju nedzelu w mješažu spowedž a kemſchenje predy Sserbow, po tajsim nimalje kóždu ſchtwörtu nedzelu. Wopomnimy paf njeſto, so je tu Njemzow ljudom ſchtwörtzina we woſadži, we wotpo-kladanju na spowednych ludzi paf (a tutych liežba ma pſchi tajſich poſlajenjach ſa prawidlo placjeſci) njezdje ſchety džiel wuczinja, dha ſo ſ teho ſtawne poſaze, ſo maja Njemzy hijom njeſto ſtere wiſazy prawa hocj my Sserbjo.

Sandjene ljetu menujž bjechu bes 6168 spowednymi ludžimi 4953 herbstich a jenož 1215 njemſtich, po tajsim njemzy hiſteje pſiaty džiel newuczinja, hewak dyrbjato jich 1233 bycž. Duž dyrbjat po prawym jenož kóždu pſiaty aby ſchety kóžcji njemski hamt bjež, ton hamy paf je njeſto hijom hujſiſčho. My móžemy ſebi tu

wiez takſe roſkaſz. Njemika ſpowedž ſe ſa ljetu 13 kóžcji, a hdyž je tu ſa ljetu 1215 ſpowednych ludzi, dha jich na jedyn kóžcji 93 pſchindje; Sserbow paf, kótrychž je 4953, na kóždu ras khetro wele pſches 100 pſchindje. Duž maja hijom njeſto kóžde 93 Njemzow tak wele prawa, kaž wetscha cíjioda Sserbow. Po tajsim bychu ſtere Sserbjo ſamōš mjesi, ſo wočezgowač, dyžli Njemzy. A chypt žadun Njemz prajez, ſo je jich ſyta wiſazy Njemzow we woſadži, dyžli pſiaty aby ſchety džiel, ale ſo mene k ſpowedži ſhodža, dha mamy wotmolwicj, ſo ma ſo ta wiez tela, kaž hijom ſpónnichmy, po ſpowednych ludzech mjeriez. Pſchetož hdyž maja Sserbjo wiſazy požadanja po Božim wotkaſanju, dha zyrkwinia wypoſhnoſz ſawjernje neby po myſli nebeſkeho Knefa teje zyrkwię cíjinita, jeli chypla tajke požadanje nedopelnicj, ale voditčožowač. Tež mamy ſpónnichj, ſo hiſteje wſchitzy Njemzy ne i ſu, ſiž ſ Njemzami k Božemu bliu pſchindu. Njeſtož Sserb druhdy ſ nimi dže, hdyž je jemu runie bóle ſladne, njeſtož paf tež teho dla ſ Njemzami ſhodža, doſek ſo Serbowſtwa hanbiua. Po tajsim možemy wiſacj, kaž chyremy, dha tela na Njemzow wiſazy nepſchindje, dyžli pſiaty aby ſchety džiel. Koſpoložny ſebi to hiſteje na jenym pſchitadži. Hdyž ſu w jeneſ gmejni bes 24 hofvodařemi ſchtvrjo njemzy, po tajsim jenož ſchety džiel a tutu gmejnou by kóžde ljetu wot wjesteſti kapitala 24 tol. danje doſtala, kóraž mjeſta ſo potom bes tych hofvodařow roſdjiſteč a eji 4 Njemzy chyli ſebi runu polozju wot tuteje danje žadacj, ſ tým wudawanjom, ſo dyrbja Njemzy ſe Sserbami „rune pravo mječj“ — ſudjeje ſami: by to rune pravo bylo?! Kóždy budže prajicj: Nie, to by wulſa neprawda byla! — Hlaſeje! runje tak neprawje by to bylo, hdy by ſa tamne hofvach ſpomnene požadanje w nastupanju Božich ſlužbow Njemzam doſtalo. Haj, hdy bychu Njemzy w hodžijskej woſadži (a po ſwojim namyſlenym runym prawi woni to tež dyrbeli) rune a jenak wulſe pſchitluchnoszie ſe Sserbami dopelnili, to rjela: poſozu wſchitluchnych dawaniow pſchinostchowali, dha móhli ſebi potom ſdobniče žadacj, ſo byſhtai ſo jím kóždu drugu nedzelu

njemška spowedž a kemschje do herbskich djeržale. Tak pak niz! Kac wele s zvla cji bohacj njemšzy knježo f gvrzwi swolniwje dawaja, to kmy pschi hromadženju darow sa te nowe plachty widžili. Pohladajmy dale tež na tu praktissku stronu, kij herbska spowedž a kemsch predy Njemzow sa Eserbow matej. Prjecz ho neda, so je ranischl abo wola sahe dopolnischl cjaš tón najkmanischl a pschihodnischl sa kemschje, tak so móžesch do polodnja hijom sashy wote mscie a domos bycž a tu swoje nusne wabstaranja, wošebje pak staranje sforu atd. w prawym cjašu wobstaracz. Tež mjenimy, so dyrbeli njemšzy rycerſkublerjo ſami radjo widžicž, hdyz jich herbska cjelebž tak sahe hacž móžno ſaſko wote mscie pschindje a we prawym cjašu pschipolnju jich ſtót a te pschi tym nusne džela wobstara. Sa nasche burske a živnoszcje hospodařstva, kij ſebi tež na nedželstim dnju wjeste nusne a na pschivokonſchi a potonſchi cjaš ſwojasane džela a wobstaranja žadaja, je to ſamo nusne. Cjim hujſiſho pak by ſo Njemzam jich Boža služba do herbskeje pschifolika, cjim hujſiſho by ſo nam Eſerbam tón ſa naſ ſe mſham najkmanischl a ſa nasche domy a hospodařstwa najpschisprawnischl cjaš wſak. So tutón nedostatk, kij by ſo nam potom ſ najmeneſha ſóždu druhu nedželu wročiſt, bes tym ſo je nam w naschej herbskej woſadji mjeſk tola jenož ſóždu prijenju nedželu w mjeſazu f ſchodzi, žadyn malý ſa naſ Eſerbom byt neby, to budje ſóždy ſam nuswidžicž. A hdyz tež na taſkej nedželi, hdzej ſo njemſta Boža služba predy djerži, khjetro wele Eſerbom, doſelj na herbske kemschenje cjaſacž nemóža abo nočzedja, hnydom na njemſke djeja, dha maja tola psches to duchomnu ſchodu, doſelj, byrnje tež herwak we wſchjednym živenju mjeſak njemſki rycerſz móhlt, tola hromadžje wſazu rycž, kaž prjedoranje, we zuſei ryczi dorofemicž nemóža. Djeja pak tehdom na herbske kemschje, da tak poſdzie dom pschindu, ſo potom popoldnju fatechismuſkomu wucſbu wopyracž nemóža, ſchtož by tola weſebje mlodemu ludej jara wujitne bylo, a čzedja popoldnju pschinč, dha dyrbia dopolnja ſkomđicž. — Tež by, hdyz by jenož ſóždej dwje nedželi herbsii hamt byt, najbóle

psches mjeru wele ſpotrebnych ludži bylo, bychu Njemzam k woli we ſymnym cjaſu jara doſlo ſmu mrječ dyrbeli a zvla Boža službu by ſo psches to jara poſdije ſkonicžla; tež by tym knesam duchomnym psches to netrebaſchi reuſla cježa nastala. Psches to móhlo ſo tež ſtacž, ſo by tón abo tamny teho dla bóle porjedlo k Božej wečeri pschischt a tak luboſz k tež ſamej pola wele duchow woliwnylo, mjeſto teho, ſo dyrbjala rož a pschiberacž, na cjož ma tež prawa gvrzvina wychnoſz hladacž. A ſchtio by dale tón ſjewk byt, kij by tamne pschiswolenje njemſkich kemschow predy herbskich ſa ſobu cjahný? Žadyn druhi, hacž ſo bychu ſebi Njemzy, widjo, ſo ſu Eſerbjo dobročinri ludžio a ſebi wſchitko lubicž dadja, pschi bližschej ſladnoszi žadali, ſo ſo jim ſóždu nedželu a ſwiaty djeń jich njemſta spowedž a kemsch predy herbskie djerži. Tu budje nam ſnanu njechtožkuliſ ſna- pschecjiwicž nō nje! wo tym tola ničzo bycž nemóže, tak daloko tola pschinč nemóže! Kubi Eſerbjo! to tak nemóžna wjez neje a naſcha woſada neby w tutym nastupanju ta prijenja byta. Pohladajmy jenož do njeſotrych pruſſich herbskich woſadom, hdzej, hacž runje je woſada herbska a w nej ſo jenož jara malo Njemzow namaka, ſo tola Njemzam jich spowedž a kemschenja ſóždu nedželu predy herbskich djerža. Wjernosz teho namakach w knihach: „Eſerbſte horne Lujizy abo ſtatistiſki ſapift a.t.d.“ doppofanu. Tajſi nedostatk ſa tamne herbske pruſſe woſady, ſo dyrbja ſebi ſwoje herbske Boža služby ſóždu ras hakle po njemſkich lubicž dacž, je ſenicžay ſ teho naſtał, ſo ſu ſebi Njemzy nehanbiežiwje žadali, Eſerbjo pak ſwoje prawa malo na ſedžbu wſali, je malo ſakitowali, haj! te ſame zylje ſakomđili a Njemzam poljeſkowali. Neby to bylo, dha by tež tam ſa Eſerbom hinaſ bylo. — Ma poſledku móhlo ſnanu w naſchej woſadji zylje wot Njemzow wotwifowacž, hacž nam do-wola, ſo móžemy ſ zvla žane wjazy herbske Boža služby djeržecž, ſebi žadajo, ſo dyrbimy ſnimy na njemſke ihobžicž!! So ſo to neſane, ſa to nam nichoton neruſuje. Schtož ſkonicžne duchomnu ſchodu naſtupa, kotraž by nam ſ tajſeho wotmyſleneho pschitrotſenja herbskich Božich

skužbow psches Njemzow nastala, dha by wona pola naš zylje ta ſama byla, kaž ju „f Bulečjan woſady“ poſafanu widzachmy a kaž ſmy hžom herſach wjazy ras ſpomniſi. Wobožnosz a lu- boſz f Božemu ſłowu a weſafanju: tutaj daleko a ſchjeroko ſnataj a ſhwalenaj pocžinkaj herbſkeho mena, býchtaj, mjeſto roſtej a pſchiberalej, pſches tajſe Njemzam poſelowaſe pſchemiſenje kempchneho čjaza tež tu w naſchej woſadzi jenož woteberalej a ho pomenschewaloſi. A tuton strach a ſchloſta, ſiž nam w tutym naſtupanju hroſtyai, nedajſi ho niž wyhoko doſz wažić! — Teho dla, lubi herbſy bratſſa! nedajſmy ho do mjecha wſnyć a wſimy ſebi Bulečjanow f dobremu pſchitladej, kotsiž ſu krucje na ſwojim dobrym prawi djer- želi, to ſame ſaryczowali a tak tež dobyli. K tajſemu ſaſtupowanju naſchich prawow a f ſku- ſlowanju ſa ne mamy čjim wetschu pſchicjini, čjim mene ho ſda, ſo matej naſcha a welečjanſka woſada, tej ſeniczej dwie herbſkej w Miſchon- ſkim, w ſwojej eſoralnej ſaſadzi tajſeho ſaſtu- powarſia a ſakitarja herbſkeho naroda, kaž jeho wſhje druhe ſakſte herbſke woſady na ſwojim doſtojnym zyrwinym radžicelu, f. Dr. Wilden- hahnu, moja. By menuiſy wjerno bylo, a nam ſo to wjerić necha, ſo je pecja wotmyſlene bylo, pola naš a we Welečini zyrwinſlu viſi- taziu jenož ſ pomozu njemſich duchomnych (po- tajſim jenož njemſy) woſdjerzeč, dha by temu ſnano tola jenož nedopóſnacje tuteju woſadow, ſo ſtej menuiſy herbſkej, a nesnaſomnož ſ nimaj jaſo hiſcheje nowymaj na ſtroni teho, ſiž je pecja tajſe neherbſke viſitazije mječi čjzyt, podležecj mohta. Do ſaniopaschnego ſakomđenja a ne- ſledžbowanja naſchich prawow, ſiž jaſo herbſy woſadni mamy, necha ſo nam hiſchejen wjerici. Tola nech temu je, kaž čže; my widzimy, ſo mamy dobru winu, naſche wrawa, ſiž jaſo herbſy woſadni mamy; derje woſkedi, bowacj a je roſ- hladniwi ſaſtupowacj! Čjimy to teho dla pſchi prjódſteſtejſej viſitazii a pſchi ſóźdej druhej ſta- noſſi! Biſkopiskej ſuperintenduri pak pſchejemb hewak, ſo by jeno w ſwojich njemſich woſadach runje tak wele zyrwinieho ĥwienja a dobrých ſchessijskih woſadnych mięta, taž w naſchej a welečjanſkej woſadzi na Eſerbach a bes Eſer-

bami! Šlončjuſe ſpómnimy hiſcheje, ſo f tutym ſłowami naſchich njemſich ſobuſchessijanow na- ģane woſhnuje ſtranicz nochzychmy (a jadyn ro- ſomny tež ſo nebudże raneny ſacjueč), ale chzychmy ſo jenož pſched ſtranenjom wobaracj, naſche dobre prawo ſakitoracj a žadacj, ſtož prawe a ſdobne je. A f temu čjzyt ion ſkeneſtute ſłowa johnowacj! Hamej. — xty.

Cyrkwiſke powjeſce.

Werowanaj:

Michałska cyrkjej: Korał Hendrich Hennig, kō- prola we wójnskej reſervi a ſtaſadowy miſchr w pô- berniku, f Hanu Madlenu Freundeſ ſe Židowa.

Krčeni:

Michałska cyrkjej: Korał August, Jana Augusta Wibaſa, krawza na Židowi, ſ. — Hana Maria, Jana Freidy, ſahrodnika w Lubochowci, dž. — Handrij, Jana Benady, ſhlejznika w Delnej Rini, ſ. — Gustav Wylem, Jana Bohuwjera Wetschli, cjeſſliſe na Židovi, ſ.

Zemrječi:

Dž. 28. meſe: Ota, Ferdinand Meyera, ſhje- jerſa a ſchtryparta na Židovi ſ., 45 min. — Jan August Wiczas, woſydełec poſ hrodom 76 l. — 3. ju- nia, Paweł Jurij, Jana Bohuwjera Nowaka, naſenka w Kaplez mlyni, dwójniſli ſ., 12 d. — Fanny Hil- žbeta, Eduarda Michaela, ſeyroliſe w Dražęjanach, dž., 4 m. (rumre na Židovi). — 4., Jan David Dittmann, woſydełec na Židovi, 88 l. — Hana, Jurja Sauera, ſhjejerja na Židovi, mandjelska, 65l. — 6., Berta Helena, Jana Bohuwjera Nowaka, naſenka w Kaplez mlyni, dwójniſli dž., 14 d. — Hana Hlena, Jana Wiczasa, woſydełec na Židovi, dž., 9 n. — 7., Gustav Wylem, Jana Bohuwjera Wetschli, cjeſſliſe na Židovi, ſ., 10 d. — 8., Maria, Ferdinandanda Meyera, ſhjejerja a ſchtryparta na Židovi, mandjelska, 42 l.

Ejahi ſakſkoſchlesyjskeje ſelesniſy f budyskeho dwórnishečja.

Do ſhorelza: rano 7 h. 47 m.; pſchivolnja 11 h. 40 m.; poſołnju 6 h. 22 m.; wieſor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; poſołnja 12 h. 53 m.; poſołnju 3 h. 52 m.; wieſor 7 h. 41 m.; w nozy 2 h. 42 min.

Penežna placzisna.

W Lipſcu, 18 junija, 1 Louisd'or 6 fl. 14 nſl. — np.; 1 poſlowaſazh čerwony ſloty abo duſat 3 fl. 4 nſl. ½ np.; winske bankowki 97. — Spiritus w Barlini 8 fl.

N a w ē š t n i k.

Gawjeszjaze towarzstwo Thuringia w Erfurtu.

Sakladny kapital: 150 milliony tolet

Towarstwo sawieszuje psche wóhnjowu schodu tak derje w miestach, kaž tež na wšach: mobilise wschitkich druzinow, twory, maschiny, pólne pfody, skót, rólny grat, fajny atd. a t. d. po tunich a twerdych prämiach, hdzej so ženie nieco dopłacjowacž netreba.

¶ podawaniu blijsceho wusłowanja wumjenensow, we wschelakim nastupanju jara spodobnych, je podpisany rad hotowu. — W Budyschin, 19. junija 1858.

Herrmann Danckhoff,
hłowny agent Thuringije.

Wot f. pruskeho ministerstwa sa wohentwerdu spósnata tſjeschua kamenjopopa wot Stalling & Biem

w
Bargu, Barlini, Wrótsławju, Shorelzu a Warschawi.

Pomenowany wohentwerdy fabrikat mam ja stajnje na składzi, pschedawam jón pschi wokupenju wesczych dżielbow po fabriſtej placisni a wobstaranju tej faktucie tſjeschow pod rulowanjom fabrikantow.

Dwórnischjo w Budyschin.

Heinr. Jul. Lincka.

Twarski falk, hnojny falk

pschedawa stajnje na budyskim dwórnischju

Heinr. Jul. Lincka.

Woſjewenje.

Ja pytam 10—12 serbskich dżielaczeſtrow (najradſcho ženennych) na jene kublo 2 hodzini wot polſkeho hłownego mjesto Warschawy a to k wobstaranju dżela, koſtrež ſebi plahowanje zokorowych runklizow (burakow) žada.

Wumjenenia ſu:

- 1) Koždy dżielacz ſostane darmo wobydlenje ſa ſebe a ſwoju familiu, a kliew ſa ſwinjo, kaž tež hródź ſa krunu;
- 2) Doſohazy kruch pola ſa bjerny a kał a t. d.
- 3) Doſahaze drewo na zyłe ljetu,
- 4) Ejekaria pschi ſkhorenju,
- 5) k ſamſuemu wobdzielanju 5 jutrow (morgenow) pola, na kotrymž ma zokorowe runklizy plahowacž. Dwie tſeczini tutych runklizow ma knejſtu woledacz; jena tſeczina pak fluscha jemu.

NB. Na jenym jutru je ſo tam dotal 80 körzow runklizow plahowalo, körz runklizow placji pak ſ najménſza 1 tl.

- 6) Zyle ljetu wſchidne dželo ſa dobru ſdu, kotruž može ſebi koždy ſo mnú ſamym wučzinicz, hdyz ſaſo do Budyschina pschiindu.

Chybaſi teho dla žana ſerbska family, kif tež penesy na pucz a tež hewak po požadaniu njeschtio penes k prijenemu ſarjadowaniu do předka doſtane, na spomene kublo czahnycz, dha nech ſwoje meno we wudawańni Serbskich Nowinow woteda. Pschispomnicz mam hiscze, ſo je to kublo bliſko želesnizy a ſo pucz hacž tam 2 dnaj traje, tež móža džielaczjerjo evangelskeho wusnacza do Warschawy ke mſchi khodžicž, dofelež ſu tam evangelske žyrkwe. **Graumann, inspektor.**

Khježa ſ dwiemaj körzomaj pola je w Malym Budyschinu na pschedau a móže ſo wſchó dalisze ſhonice pela Jana Grofy tam.

Herbskorychtafske kubko, w najplodni-
szej krajinie Hornych Lujiz ležaze, zylje
bes w uměnka, kotrehož wošebje dobre
pola, koz̄ kozdy widzi, w najlepschim
ratafskim a kotrehož s džela nowe twa-
renje w najlepschim twarskim redzi ſu;
steji s potlym s wetscha zylje nowym mor-
wym a živym inventarom na hotovo-
peneżne napłaczenie wot 5000 tl. kozdy
czak ſe ſwobodneje ruki na pschedan.
Wſcho bliżsche, koz̄ tež placisny hodne
pschedawanie hiszczę drubich tajkich wob-
ſiedzeństwów w najlepschim położeniu a
wetschich jata w uberrych rycerzkubkow
sprawnym kupowatjam dopokazuje kom-
niškar **v. Herrmann** w Budyschinie.

Pschenajecze kowarne.

Kowarja w Lipiczu ſ 1 ferzom pola a ſe
holotowej ſahrodu je na pschenajeczie. Khmani,
w kowarstwi nashoneni kowarjo meža pola wob-
ſiedzeństwa Polana w Lipiczu wſcho dalsche ſhonicj

Dwajſchowa pjeſnje twarena khieja ſe 36
prutami rjaneje ſadoveje ſahrody je ſe ſwobod-
neje ruki na pschedan a mója na kupenie ſmyſleni
wſcho dalsche ſhonicj ſlo. $\frac{3}{2}$ w Drozdzu.

Na Jana tuteho ſjela je w Kraſezach ſtwa ſ
komoru, hródzu a t. d., ſa ſumiliu dželawych
lidzi khmana, k pschenajeczu a je wſcho dalsche
cjo. 15 tam nashonicj.

Drewo na pschedan.

50 ſloſtrow khójnoveho ſcheinjejanego drewa,
ſloſtr po 4 tl., njeſchio ſloſtrow penkov, ſloſtr
po $2\frac{1}{2}$ tl. a wiſozere ſopy walczlow, ſopa po
 $1\frac{1}{2}$ tl. je w hajſtu na hermančanſkim rejeru
na pschedan a chyli ſo kupowatjo na ſ. ſorej-
marju w Hermanzech wobroczeni.

Aufzia trawy.

Pondzeli 21. junija t. l. rano w 9 hodzinach
budje ſo na ſwobodnym ſubli Jeſichizach psche-
najeczie trawy, bližem tydjenja woſewene, po
loſach na pschedawanie pod njeſotrymi wu-
mienenemi woldjerzecj.

Semjodzjelaczjerjo doſtanu pschi ſukiplantiro-
wanju w Minatali ſa dobru ſou ſtajne dželo.

H. Herling.
ſukitwareniſki fondufteur.

Aukzion.

Na Mühlę ſiwnoszi w Kubocizach budje ſo
na ſwj. Zana, 24. unija t. l., wſchelaka hoſ-
pedatſta nadobisna, žonska draſta, khamor, kom-
mody, róžka, ſecimén, wófk, bierny, jedyn pachu-
nar (ſwinio), deſti, ſóſty a. t. d. popoldniſu wot
prjencie hodziny ſem ſa hotowe penesy na psche-
dawanie ſjawnie pschedawacj.

W Hiteg cijſcherni je ſ dostacju: **Por-
ſtowy Katēchismus** (njeſiti), ſwiaſany
 $7\frac{1}{2}$ nsl., newiaſany 5 nsl. a po wetschich džiel-
bach tuniſcho; — Steuerquitungsbücher po 1 nsl.
— **Spjewarske wežele** budje njehdje ſa
3 nedželje hotowe.

Cieſzonym ſſerbam Budyschina a wokolnoſſje
ſ tutym naſpodwoſniſho woſſewuju, ſo je vola
me ſtajne dobrý khlieb ſ dostacju.

E. Gringmuth, pod hrodom cjo. 26
póda ſlomjaneho dwora.

Moj ſlub ſ knežnu Julianu Hanspechez
ſ Rychwałda ſwierzym pschedzelam jenož tudy wo-
ſſewam. — W Rychwałdi, 7. junija 1858.

Jan Wiejas, d.

S Buſe.

Gauđzeny ſchwörtk wežor w 10 hodzini
wudyci w kólni tak menowaneje stareje
forezmy wohén, wot kotrehož bu zylhy delni
džel wſy, menujzy 29 wobſiedzeńſtow, do
prócha a popeła pschedewobroczenych. Drob-
niſchu roſprawu a mena wotpalenych ſa
tydženj podamy.

Zańdženu sobotu ſita w Budysinje pláeachu

Kóra.	Pláeazu.											
	Wysza.	Nižsa.	Sredzna.	tl.	nsl.	np.	d.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Biwerza	5	12	5	4	25	—	5	7	5			
Rožka	3	—	—	2	20	—	2	27	5			
Diezmen	2	15	—	2	10	—	2	12	5			
Wewſ	2	10	—	2	—	—	—	2	7			
Hoſch	5	—	—	—	—	—	—	4	25			
Woka	5	—	—	—	—	—	—	4	25			
Riepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Zabły	6	5	—	—	—	—	—	6	—			
Hejdajcka	4	25	—	—	—	—	—	4	20			
Bjerny	—	25	—	—	—	—	—	—	20			
Kana butry	—	16	—	—	—	—	—	—	15			
Kepa ſlomy	6	—	—	—	—	—	—	5	25			
Gejt. syna	1	10	—	—	—	—	—	1	5			
Dowoz:	1412	kórcow.										

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
placi so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 up.
Štvortlētna předpata pola
wudawařja 66 up a na
kral. sask. pósce 7½ nsl.

Cislo 26.

26. junija.

Léto 1858.

Wopſchijecje: Swjetne podawki. — Ze Šerbom: S Budyschina. S Vukęz. S Lucja. S bučičanskeje
woſady. S Čajkez. S Kelliz. S Nadwiorja. S Hamorow. S Kljetneho. S Pravocjiz. S Weleczina.
Čudniſſe dopiſ. — Pschilopf. — Hans Depla ic. — Bytkwiske poweszie ic. ic. — Namj. ſchnik.

A n a w e d j e n u.

Schtóž chze na tſeče ſchtwörtlječo 1858 fa Serb. Nowiny do předka placieſ
tón nech ujetko 66 up. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Na ſakſich kralowſkých
poſtach plací ſo 7½ nsl. na tón ſamy čjaſ. — Sa woſſewenja a nowjeſtki možem⁹
Serb. Now. koždemu porucieč, pſchetož te ſame čítaja ſo tak derje w Budyschinii kaž tež
we wſchitkých ſerbſkých poſtach, a ſchtóž chze po taſkim njeſtlo tak prawje po zylým ſerbſkém
ſtraju roſſtjetene mięcz, tón daj to w Serb. Nowinach woſſewic̄. Nedakzia.

Swjetne podawki.

Sakſka. Kral Jan je dotalneho budy-
ſteho aktuara ſ Göphard ja auditeura na twerdjiſni
Königſteinu poſtajit. — Krajinny ſejm budje naj-
ſtere halle ſónz mjeſzaža juſtia ſlonečeny. —
Krónprynz Albert je ſo na kupu Helgoland a
jeho wyšoka mandjelika do Kliſingen a do kupel
podata. — W Niederkiesdorff ſtej ſo 17. ju-
nijsa dwie ſubli woſpalitej a pela Schwarzen-
berga je ſo wuſti ſtruh ſratowſkeje holje ſpalit.
W Lutiju bu 22. i. m. ſhježa wieſteho Schu-
vardta na miłynej haſhy tam do popela pſche-
wobrecjenia.

Prusy. S Danziga viſoja, ſo je tam
19. junijsa ſtrachny weheń wudvrit pſches fotrož
duchu ujeſtore haſhy ſe wſchelalimi wulfimi
magiſzinami a fabrikami wupuſzene. Tež je ſo
židovſka synagega woſpalila. Scheda wobli-
ejuje ſo na 1 milion toleč. — Kral ſo w
inchle dniach do Tegernſee w Baierſkej poda,
ſo by tam horzy čjaſ viſebyl. Kralowa a
prynęſekyna Aleſandrina ſ nim poſjeđetej. Naj-
ſtere již tam rafuſti ſhježor wopyta.

Rakuſy. Wondanjo bjeſche baierſki mi-
nister, v. d. Psordien (wón bje w ſvojim čja-
ſu iež ſakſi minister) we Wini a je tam twa-
renja čjeſtobajerſkeje želeſnicy wujednat. Hewak
je ſebi wón pecja ujeſtore ſubla we Wuherſkej
kuſit. — Fabriſaniam, ſiž bječu pſched ujeſo-
trym čjaſam ſhježora proſyli, ſo by wón na
juſe pſcheluyſke twory wetsche zlo nopožoſic̄
dat, je ſo met ministerſwa wotmolenje doſtato,
ſo ſo to nehodži.

Franzowſka. Ministerſwo wojny ſuvuje
w tu ſhwili wele koni w Holſteinſkej a Mef-
lenburgſkej. S potončeje Franzowſkeje viſaja,
ſo budie ſo tam wino radic̄, ale ſhnowe žnie
ſu wulkeje horzoty dla hubene byle. S Algiera
ſu hižom lietuiche nowe žito do Pariza poſtolí.
Pariſka konferenza je wondanjo ſroje ſcheste
voſedjenie mieta a wo naležnoſſe Moldawy a
Walachie jednata.

Zendjelsa. Do Londona je belgiſki kral
17. junijsa na wopytanje pſchijet. — S In-
dijsje ſu poweszie pſchichtle, ſo tam Zendjelčenjo
dale bōle dobývaſa, ale ſo budje viſejo hiſćeje

khjelu khwilu tracj, preby hacj tam k mjeri psychindu. Hacj dotal je jendzelske ministerstwo njezdze 100,000 wojakow do Indii poflato.

Czorna Hora. Turkowske wojsko w suhodnej Herzegovini ho stajnje psychiporja, sayerjuje ho pak s mierom.

Serbske wecho mifto. Wondano bu tudomny jendzelski konsul wot jeneho turkowskeho wojaka s kamenjom porazeny, dokelj bje ho twardzisni, lotrū Turkijo w Belgradzi hiszce djerza, bližil. Dokelj jendzelski konsul teho dla jara swaresche, chytru jemu potom druzi turkowszy wjazy jendzelsku khorhol s jeho wobydlenja swottorhacj, schtoj pak herbszy wojazy nepsychiwachu, ktrych bje ſebi konsul wot herbskeho weřcha Alexandra s swojemu sakitanju wuprozył.

Rusowska. Khjezor w bliższych czaszu do Warszawy psychijedze, hdyż ho wschito hotuje, so by jeho najreñscho powitato.

Ze Serbow.

Budysina. Dale je ſebi swjatoheleñsku medailu wobstaracj dat: 80) Jan Hočwiš s Delneho Wujesda a 81) Michal Hočhak s Jamnoho.

Bukez. Schiworts 17. junija je naſchu weſ jara wulke nesbozie potrechilo, pschetoj weczor tuteho dnia wudyri w bróznowym pschitwarku delneje korcmy wohen, tij je wſcho do hromady twarenja 30 wobſedzenſtow wahubit. Wotpali si so menujzy: 1) korcymař a gmejnski prijedſtejter Bedrich Israel, 2) sahrodnik Handrij Szymank, 3) ryhtar, khjezetař a sahrodnik Handrij Kofel, 4) wojnař a khjezniš Jakub Schmidt, 5) sahrodnik Jan Schmidt, 6) sahrodnik August Kunian, 7) sahrodnik Handrij Hennig, 8) sahrodnik Pjetr Pawoł, 9) khjezetař August Rohacz, 10) sahrodnik Pjetr Miersch, 11) wulſosahrodnik Hodan Mjerczin, 12) bur Jan Petschka, 13) sahrodnik Jan Mjetrach, 14) sahrodnik Pjetr Muzik, 15) tscher a sahrodnik Jan Pawoł, 16) ciebla a khjezetař Pjetr Biebrach, 17) sahrodnik Bohumir Jencz, 18 a 19) wulſo-

sahrodnik Handrij Mjerczin, 20) khjezniš Jurij Frenzel, 21) khjezniš Pjetr Jeremias, 22) khjezniš Handrij Szymank, 23) khjezetařka wudowa Janaschowa, 24) khjezniš Korla Kurecza, 25) khjezniš Handrij Bodlink, 26 a 27) sahrodnik Handrij Wujanz, 28) sahrodnik Jan Beuada, 29) sahrodnik Jan Krone a 30) krawz a khjezetař Jan Pawoł.

Kak je wohen wuschot, neje snate, tola ſda ſo, ſo bu ſalozeny; pschetoj dwaj bruſarej a jedyn ſchlaſtar, tij w brozni spachu, buchu psches to wubudzeni, ſo jim palaze tſieschnie walczli na hlowu padachu. Boni wohnej liedom ejeknichu a je ſo bruſarjomaj wós fa 7 il. a bruſow fa 13 il. a nieschtu drafty a ſchlaſfarej jeho ſara a t. d. ſpalita. Psches nich buchu Israelezy ſe ſpanja wuwolani, tij pak ſkoru ničo wuru-mowacj nemózachu, tak ſo ſu ſo Israelej tež ſame penesy ſpalite, kaž tež dwaj wolai, jedyn kón a tsi ſwinje. Jego ſuhodam ho wele ſiepe ſchlo neje, tak ſo je ſchłoda ſa wbohich wotpallenych jara wulſa. Pschitpomnicj mamy hiszceje, ſo je ſo tež sahrodnikej Zenezech ſwinjo ſpalito, pschetoj wone bu po njeſotrych dnjach w roſpadanskach namakane. — Sylawow bje tam wóſſto psychijelo, ale dokelj žana woda nebie, nemózachu ho naložie.

Šwói mobilniat ſtaj pečza ſenož dwaj ſawieszeny mjeſoi a Israel nebie ſwoje ſawieszenje, tij bje 15. meje wotbježalo, ponowit.

Lucja. Nasch zyrwiny knes, f. Ręczka nad Lucjom, Berwaldom a Kromulu je ſ. kandidata Ryčerjia ſWolsinka ſa naſchego du-chomneho wuwolit. Po tym ſo bje ſ. Ryčerj i pola naſ ſrđowat, mjeſečne naſcha zyla wo-hada muž pschi mužu to žadanje, jeho ſa du-chomneho dostacj. Duž je nam to jara lubo, ſo je ſ. kollator teho wuwolit, tij ſo nam najlipe ſpodoba. Ženož ſo by tu prawje bortsy móht pschitzahnyc, dokelj ſmy zylje woſhyroczeni; my tón czas nimamy ani wuczerja ani du-chomneho.

Bukicjanskeje woſady. (Skon-čenje vistazije.) Šredru 9. junija rano we woſmiej hodzini ſiadowasche ſo pschi bukicjanskej ſchuli czaj, prieneje tamniſcheje klasy, ſo by rachlowſtej prienej klasy napschcejiwo czahnyl,

a njehdze wokolo wošmich cjakaschtetj wobej schuli w farškim dwori na k. k. visitatorjow. Iako so saswoni, podachu so wschlzy hromadzje do Božeho domu a w ejahu schuleckich džecji bjeſehe 15 khorhowjom a tež njehdze tak wele kótwizow widzicj. W jzykwi mjeſeſche po wuspiewaniu khier-luscha bulicjanska schula wusładowanje druheje, rachlowsta pak tsečje kaſnje a pruhowanje bu wot k. fararja Wjažli s wutrobnej ryczu k džecjom ſlonczenje.

Schtož pak na poſledku hischeje poruk wo nevotrebných ſwonkomnoſzjach, w čj. 23 Serb. Now. ſeſineny, nastupa, dha drje derje pschi-damy, so by bes tajſich ſwonkomnoſzjow tež ſchlo. Ale na ſwiatym dniu ho tola nehodži ſo wſchědnjazu khapu woblez, a jako bje naſcha mlodoſz ſhonita, so budje poſtađniu ſwojich, ſe ſchulje a ſ konfirmazjivskych hodjinow dobytých wjedomnoſzjow niž jenož psched zylej woſhadu, ale tež viched tymi, wot naſwyscheje woſhnoſtrajneje wjedomnoſzie wotpóſtanymi wyholo doſtojnymi k. visitataremi woſcjanicj a widzicj dacj, ſweſeli ſe naſcha mlodoſz nad tutym wulzy jara. A kaž wot jeneho ducha luboſzie ſahorena, wobſanku wona, ſwoje weſelje tež na pschitojne waſčenje ſwonkomnije widzecj dacj. Duž proſchesche wona pola ſwejeho lubeho ſpovedneho wóža wo dowolnoſz k ſwiatocznemu cjahej do Božeho domu, ſchtaž bu jei tež po naſchei nadziji lubjerad wotpuschcijene. A ſo je ſo wſchitko w tajſej ſhwalobnej polnoſzi wuwedko, k temu pomhafše woſebje woſebna pschelenoſz w naſchei woſhadzi a ſo bjeſteſ ſebi, tak tež, luboſz a radoſz rufu ſawdalej.

S Cjaſez. (Drobnischa roſprawa.) — Wutoru 8. junija poda ſo bliſto naſcheje wſy žałosne neſbožje. Ejſo mlodži hólzy, ſiž w Cjaſezach ſlužachu, bježachu wečor w džewjatej hodžini, ſo bježu ſo kumpali, do jeneje ſtath, ſ fotrejež bježu ſo predy njehdz ſamenje tamale a w fotrež njeſko woda njehdze 8—10 kóhcjow hluboko ſteji. Tuta ſkala leži ſnanou $\frac{1}{4}$ hodžinu wot Cjaſez a ſluſcha do Mateho Woſekla. Dwaj ſpómnennych mlodych hólzow, Kora Helaſ ſ Neradez a Jan Muſa ſ Panęz, wobaj ſydomacie ſjet staraj, bjeſchtaj ſe

wſchim ſhwatkom predy won, tak, ſo dyrbesche tón tseczi, wjesky Kalich ſ Neradez, ſady wostacz. Ejdom bjeſhtaj wonaj njeſko k tamnei ſtali dobiežataj, dha wuſljeſaschtai ſo tež a ſtocjiftai hnydom do hlubiny. A hlaſ! jažyn wot neju neſpſiūdze wjazy živý won. Iako napoſledku tež jeju towarzſh dobieža, ſplywny tón jedyn drje hischeje junfrócz ſ hluwu trochu horje, potom pak bje wſcho cijcho a jako ludžio na woſlanje teho tsečjeho, kij bje to widžit, k vomozy pschi-djechu, buſchtaj wobaj jako cijeli ſ wody won wuczeſnenaj. Piatk 11. junija hrebachu wobej cijeli ſ wulſej ſrubobu do jeneho rowa na wuſdžanſti ſeſhōw.

J.

S Kettiz. Tudy wubryi w nozy wot $\frac{2}{21}$. teho mjeſaza $\frac{1}{2}$ 1 nei pola khiejerja Andersa wohén, ſiž teho khiezu a pôdlanske twarenja ſahrodnika Čiſcherja do popela psche-wobroči. Rydtar Robſka a njeſotiſi druſy buchu, jako jenu žonu ſ plomenjow widobychu, khieiro jara wopaleni. Šak je wohén nastat, je newjeſte.

S Radworja. Saňdženu pôndželu, 21. teho mjeſaza, bu na puczu wot ſow do Kame-neje tudomny wumenſat Jakub Vjar morwy namſany. Boža ruciſla je jemu ſeho wopifſtu paddate ſiwenie pschiróthila.

S Hamorow. Džens tydženja wotpali ſo tu jena khieza. Vlyſt dyri do neje a ſapali ju.

S Kljetneho ſlyſchimy, ſo ſu tam džens tydženja ſrupy tak žita ſbile, ſo ſu je dyrbeli ſ dželom poſyž.

S Prawocjiz. Luby redaktore! ja — Mois Depla — Wam dženſa ſ tuteje wſy pišam, doſelž mam runje ſtadnoſz, liſt do mjeſta poſlaž. Ja bjež menujzy wutoru w Khrózizach, hdiež ſaſlyſchach, ſo ma prawocjanski ſtary Heyna na tym ſamym dniu ſtoly ſwaſ. Doſelž ſym ſ nim hewaſ derje ſnaty, dha džiech do Prawocjiz poſladacj a trechich tam runje, jako wobedowachu. So me Heyna hnydom na wobed pscheproſy, to možecje ſebi myſlīcž a dyrbju ſo ja wujnacj, ſo je ſo mi tam jara ſpodobalo. Hoſzajow bje wſcho do hromady njehdze 140, iſedzie bje doſz a na doſz a vičja tež nepobrachowasche, pschetož cijieſteho a dobreho

palenza, kaž tež jednoreho a dvôjneho piwa bje tam do hutej wosie: tak so biesche so nieskryžkuliž khetro naplumpač. A schtož chybsche rejwacj, temu tisjo herzy lohke nohi činjachu. Woloło schesich khosej pijsachu a dobre schtryzlie pschitkowachu, ja pak so wošalich, so bych tutón liszit stere liepe napisal a wotpostač, hacj runje mi nawoženja radžesche, so bych wostat, dokesž budje kwas tis dny sa spochi tracj.

Pschitomnicj mam hisheče, so je jubilar Jurij Heyna 73 ljet stary a jeho mandjelska Katerinja, rodj. Robbiez s Budivostja 78 ljet stara. Bonaj mataj 6 dječej živych, tisju wschitske ženene, a docjakaſchtaj hacj dotal 15 dječidžecj.

Boh spečej jimač hisheče dale strove dny.

S Welečina. Na nowy tydžen je pola naš zytkwinsta vistajia a duž by tola jara s požadaniu bylo, hdyž by so tam na wulku ne-spodobnoš spomnilo. Ja drje tež do teje shromadžisny póndu, hdyž budža wošadni psched wyškodostojnymi knesami vistataremi ryčecj; ale dokesž hym khudý*) čłowek a njemski hładko ryčecj nemožu, dha newiem, hacj bychu tam jara na mne poſlužali. Tego dla proſchu ja tudy psches Serbse Nowiny, so by njechtón nabladnišči a sryčniwski na tu wjez spomnik, kotoruž ja mjenju. Menujzy pola naš je ta hubenosž, so we Welečini ženie dosž serbstich wucjerjow nimamy, ale so nam tež Njemzow sa wucjerjow postajeja, kotsiž tola nasche herbse džecj to najnusnisch wuciež nemoža, schtož je treba: menniž tchessijansku wucibu. A to je tola dawno dopolasane, so je to žalosna duchomna schkoda, hdyž so herbse džecjo tchessijanskú wucibu s druhej ryču, hacj se herbsej ryču wucí. Dokesž so nam tudomnym Sberbam s naschimi džecjimi husto tak dže, dha hmy swoje džecj hižom do Budestez do schulje ſtacj chyti; pschetož to je tola jara ſrudnje, hdyž dyrbí jedyn w Sakskej sa swoje džecjo

* To je wscho ſene, hacj je jedyn behath abo khudý, Sberb abo Njemž; vſled ſt. vistataremi, kotsiž dje tež herbsgy ryča, placiž kóždeho ſtovo.

schulſke penesž placiž a je potom hisheče ſam doma tchessijanstwo wuciež, dokesž so w ſchuli ienož njemski wucí, schiož herbse džecjo niždy dosž nedorožemi.

Duž proſchu ja na poſledku hisheče juntróč naleyne, so by jedyn wot naſchich wetskich herbſkich hospodarjow w ſhromadžisni psched ſt. vistataremi na tu wjez, kotoruž hym runje wuſožowat, spomnicj chyti; pschetož naſchi gmejnzy priódſtajeni na žane waschnje ſa Sſerbſtwy ryčecj nebudžu, dokesž ſu ſ wetscha Njemzy.

Sudniſke dopisy.

Wot woſteſneho ſuda w Budyschinje buchu w ſjawnych ſudjenjach a, 27. meje Jan August Moſak s Boschez dla speczitoſze pschecjivo gendarmej do 4 dnjów jaſtwa; b, piwarz Richard Knorr w Huczini dla hanenja jeli predy hisheče wucijšiągu pschisahu nescjini, do 1 tol. penežneſie ſchraſy, murež Jakub Rachli za tam pak do ſudniſteho ſakafanja hanenjow; c, 28. meje Jan Jakub Bohma ſe Spytej ſypaneſho ſranenja dla do 1 ljetneho arbeitshausa; d, inſpektor Reinhardt w Neſwacjidi hanenja dla, jeli ſtoržbnik Jan Wawrik w Holeſhowi ſwoju ſtoržbu hisheče psches pschisahu dopełni, do 6 tl. ſchraſy; e, džeketacz Korla August Schierz s Nowego Lusča dla ſranenja do 10 dnjów jaſtwa; f, khejſtač Korla Gottlob Rodig s Pšowjow ſranenja dla do 12 nedželſteho jaſtwa a jeho žona Christa Eleonora rodž Matheſež hanenja dla do 5 tl. ſchraſy; a g., 7. junija khejſtač Pawlik w Dobroſcheinach dla ſranenja khejſneho drewa a ſpecjenja pschecjivo najeńkej Pjetzy do 5 mjeſiacjnego arbeitshausa a Pawlikowa žona do 3 dnjów jaſtwa ſaſudženi.

Priłopk.

* W Herwigſdörfi ſu ſo 27. meje w nožy dómſke ſahrodnika Heinka ſ brojnu a hródju wotpaliſte.

* W Röllingſhainu wotpaliſtei ſo 21. meje dwie bursfej ſubli; pschi tym namaka tež 6 kruwov ſwoju ſmiercz w plomenjach.

* W Zwickau mięsče mandželska dželatjerja Waltera jena wosno w hornym południu abo schoku, sthili so pak pschi tym tak daloso won, so runowahu shubi, a padje s wyškoſzje 23 kohejow na haſu delje, hdejz morma ležo wosna.

* S iwerdzisny Kōnigsteina sfocji 2. juna jena młoda, tam pola swojego bratra pschebywaza, žonska psches murju delje a wosta na mjezi morma ležo.

* W Papendorfi wudzyri 30. meje wohu w jenej brózni a wotpali so tam w krótkim czasu schiesz kurtſich ſublow.

* Ljetuſchu jutrownu maſu bje Lipſku wele džiwnych wiezow widzecj. Tak polaſowachu, na pscheklad, na rjeſniczim torhosceju jeneho zylje doroszneho jelenja, kij bje 3 ljeta starz a jenož njeſotre palzy wyſki; dale bje k widzienju jena wowa, kij bje 400 puntow cjeſza a jeno ſwinjo,

1000 puntow cjeſze. So biechu tu tej lawy, wedwedzie, wopizy, elefanty, kady a druhe teho runecja ſwierika, so hamo reſemi. Na njeſto druhu pak nech hiscje ſedzblivych cijnju, menuizy na węſtu žonſtu s menom misz Julia Paſtrana. Tuta je hewaſ, ſchtož ſiwo nastupa; zyla czloweſki podobna, jenož jeſe hlowa niz, tutu menuizy je zylje tajſa, kaj ju wopizy maja. Zyle beswočio je wobroſene s wloſmami, wilka broda je ji narofna pod noſom a pod hubu, tak ſo ma tutu žonſta broſny napohlad. Wona dawasche ſo ſa peneszy widzecj a je pecja khjetro wele penes hr. madu ſmetaka. Tež ſu so, kaj so praji, hujom 28 mužojo do neje ſalubowali a ju k joni mjezi chyli — ale wona, dokelj derje wje, ſo ſo to luboſze dla nestane, ale ſo biechu ju po ſwujeſci woskoſo wodzili a tak k penesam pschischli, je w ſejdy ſrći tajſeho lubeho wotpeſata.

Kak

rozom

Hans Depla

wotritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Tak jara bliſſe pscheſelſtwo, to cai tola tej ničjo neje.

Mots Tunka. Kaisfe dha to mjeniſh?

Hans Depla. Nô tajſe, kaiske je wondanjo nedaloſo Kryngelz bylo, hdejz je jedyn mjeniſ, ſo može ryby a raki swojego wuja jako swoje pschedawacj.

Mots Tunka. Bje dha jemu jeho wui k temu dowolnoſz dat?

Hans Depla. Baj wſchal baj! Tón luby pschedzel bje w nozy swojemu wujej ſ krawnej

prüzu rybjazj kafcej horje torhnyt a tam najweſchu ſchecuku a wele rakow ſobu wſat a je potom pschedak.

Mots Tunka. Dha drje je potom wuwokane peneszy swojemu wujej pschineſt?

Hans Depla. Ty ſo jara molisch: wón je peneszy w ſchecipaku pscheſit a tak dolſo heneho paſt, hacj ſu doſzahale.

Mots Tunka. Ale, ale na tajſeho a hi najſteho cjlownela!

Cyrkwińskie powięsće.

Werowanaj:

Michalska cyrkej: Handrij Bohuwjer Wicjas, murek na Židowi, s Mariju Amaliu Hornoffez tam.

Podjanska cyrkej: Jan Bohumit Scholka, khjējnīk w Małych Dębowcach, s Hanžu Radez w Dębieńcach.

Krēeni:

Podjanska cyrkej: Handrij, Jana Flaka, khjējnīka w Dębieńcach, s. — Franz Josef, Jana Zimmersa, biergerja a khjējera, kaj tż. tochterja a kibidaria, s. — Hana, Milkawsha Robla, woszterja w Lubosu, dj.

Zemrjeći:

Dzień 10. junija: Jan Otto, murek a khjējek na Židowi, 57 l. — 11., Hana, rođ. Gudziż, nebo Michaela Gjorliča, hošeniarja w Szalonej Borszczę Židowa, 70 l. — Kora August, Jana Augusta Bibaža, wosyderja na Židowi, s., 15 d. — 12., Hana Madlena, Handrija Peschela, wosyderja a fabrikskeho džielacjera na Židowi, dj., 21 — 13.,

Maria, Jakuba Libschę, kublerja w Hornym Hunjo-wi, dj., 4 m. — 16., Jan Jurij Melda, biergaż a kubler w Budyschin, 72 l. — Kora August, Handrija Mjata, wosyderja na Židowi, s., 7 m. — Hana Amalia, Hanžje Kudzeliż se Židowa, nem. dj., 5 m.

**Ezahi sakſkofschlesynskeje želeſnizy
s budyskeho dwórnischcja.**

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; pschywolnu 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m.; rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dopolnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

Penežna placisna.

W Lipsku, 25. junija, 1. kwisbot 5 sl. 14 npl. — np.; 1 połnowažny čerineny stoh abo dukat 3 sl. 4 npl. $\frac{1}{2}$ np.; winske bankowki 97. — Spiritus w Barlini 8 sl.

N a w ē š t n i k.

Twarzki falk, hnojny falk

pschedawa stanje na budyskim dwórnischcju

Heinr. Jul. Linča.

Dr. Whithowa wodžicza ja woči

wot T. Ehrhardtta w Altenfeldji w Thüringſtej, s wiazownymi privilegiami wysokich weſt-
adow poczessena, wopakauje ho be wschtimi dotalnymi wočzi hojazmi brjedkami pičes swoje
sbożomne skutkowanje wsdźednie jało najlahodniſta a najlepsza wodžicza w taſkim nastupanju, a
môże ho jało dopokasany hojaz a pošylnjaz brjed a jało

wjesta pomoz ja ludzi na wočomaj bjeđuych

kōdemu poruczeſci. Wona hoj wjelje a ruciſe a be wschtich skłodnych szewlow, woſebje pschi
sahorenju, szepnenju, ſukocji, gylowanju a bjeſenju wočow, kaj tež vſci ſlaboſci po bjeſni a
placji bleſčka s wułozowanjom jenož 10 npl. a džela ju jenož woprawdiju Traugott Ehr-
hardt w Altenfeldji w Thüringſtej. — Etka d ſa Budyschin je w hrodowskej haptuzi.

Khwalobne ſnam a psches swoje hejaze ſku-
kowanje dopokasany

brōſtſvrop

je ſaho k doſtacju w hrodowskej haptuzi w
Budyschin.

Moje mne džetane
draždzauske bentuſki psche kurjaze woka
poſtacjuja tak lehli, kaj wjesje pomhazy brjed
k woſtronenu tuteje tak boſoſnejce czwilje. W
Draždjan a ch pschedawa je jandželska hap-
tyka, w Budyschin i paſ hrodowska hap-
tyka.

H. Werner.

Großowe

 broſtkaramellje,

najlepsiſti brjed k woſtronenu kaſchela a k po-
loženju dychanja, kaj tež k ſwarnowanju pschi
dybarwoſju vſbi jaſymnenju w hymnu ejaſu.

Sa Budyschin a woſtonoſz w hrodow-
skej haptuzi knesa M. Jäkinga kózdy ejaſ
na pschedan. Eduard Groß w Wroclawiu.

Khjēja s dwiemaj ſorzmaj pola je w Małym
Budyschinu na pschedan a môže ho wscho dalisze
ſhonicz p. la Jana Groß tam.

W o s s i e w e n j e.

Pschichodny schwörök jako 1. julijsa t. l. budje so w lešu rycerstvula Polipizy dopoldnja we 8 hodžinach njezdje 300 wujitkovych dubow, wulka džielba bjelemych dubowych walczow, dubowych wujitkowych, schcijepjanych a kuleckowych kloſtrow, wurodowanych dubowych penkow, kaž tež 200 top khójnowych walczow na pschedadzowanje pschedawacj. —

Štromadžisna we 8 hodžinach w korejmi w Kieſlizi. —

Polipiza s Kieſlizu 23. junija 1858.

Helemann, hajnik.

NB. Tež je tam 60 Kloſtrow ejehliſtich schyenom na pschedadzowanje na pschedan a ſu tam tež wſchlednie deſti, kati wſchitich druginow a twarſke drewna na pschedan.

Burſte ſublo cjo.	11/26	w Minakali, kž ma
81	prutow	twarenjow,
80	-	sahrody,
12 akrow	101	pola,
4	282	kuſow,
4	122	liſzjoweho lieſa,
8	42	khójnow,
	58	paſtwiſhčja

a je ſ 265, 39 dawſkimi jenoszemni napołożene, budje ſo 30. junija 1858 ſ polnymi žnemi na pschedadzowanje, tola paſ ſ wuberanjom bes liſtantami, w minakalſkej korejmi pschedawacj. — Blíjsche wumjenena ſo w termii wosſiewa.

Friedrich a Stoß.

Drewo na pschedan.

50 Kloſtrow khójnoweho schcijepjaneho drewa, kloſtr po 4 tl., njeſtvo kloſtrow penkow, kloſtr po 2 tl. 2 1/2 nſl. a wjazore kopy walczow, kopa po 1 1/2 tl. je w hajſtu na hermanežanskim revjeru na pschedan a čhyli ſo kupowarjo na k. korejmarja w Hermanežach wobrociej. — Tež je w tamniſkich khójnach kopanske mochowe ſtanje na pschedan a wſcho dalsche w korejmi abo pola hajnika w Hermanežach ſhonicj.

Semjodžielacjerjo doſtanu pſchi kufiplanirowanju w Minakali ſa dobru ſbu ſlajne džielo.

H. Herling,
Inſtitwarenski kondukteur.

Štanje na pschedan.

Džielba kopanskeho ſtanja je na ſwobodnym ſubli ſeſchizach na pschedan.

W o s s i e w e n j e.

Ja pytam 10—12 ſerbſkich džielacjerow (najradſcho ženemych) na jene kublo 2 hodžini wot poſteho hlowueho mjeſta Warschawy a to k wobstaranju džela, koſtrež ſebi plahowanje zokorowych runklizow (burakow) žada.

Wumjenena ſu:

- 1) Koždy džielacjer doſtanu darmo wobydlenje ſa ſebe a ſwoju ſamiliu, a kliew ſa ſwinjo, kaž tež hródz ſa kruvu;
- 2) Doſohazhy kruh pola ſa bjerny a kaſt a t. d.
- 3) Doſohaze drewo na zyłe ljetu,
- 4) Ljekarja pſchi ſkorenju,
- 5) k ſamſuemu wobdzjelanju 5 jutrow (morgenow) pola, na kotrymž ma zokorowe runklizy plahowacj. Dwje tſeczini tutych runklizow ma knejſtu wotedacz; jena tſeczina paſ ſluſcha jemu.

NB. Na jenym jutru je ſo tam doſtal 80 forzow runklizow plahowalo, forz runklizow placieji paſ ſ najmenſha 1 tl.

- 6) Zyle ljetu wſchledne dželo ſa dobru ſdu, kotrūž može ſebi koždy ſo muu ſamym wučinicz, hdyž ſaſo do Budyschina pſchińdu.

Čhy-a-li teho dla žana ſerbſka ſamilia, kž tež peney na puež a tež hewak po požadovanju njeſtvo penes k prjenemu ſarijadowanju do prjedka doſtanu, na ſpomuene ſublo čahnyež, dha nech ſwoje meno we wudawarni ſerbſkich Nowinow woteda. Pſchispomnicž mam hisheze, ſo je to ſublo bliſko želesnizy a ſo puež hacž tam 2 dnaj traje, tež moža džielacjerjo evangelskeho wuſnarza do Warschawy ſe mſchi khodžicž, dokoļ ſu tam evangelske žyrkwe.

Graumann, inspektor.

Dwajſchoſowa pjeſnje twarena ſhjeja ſe 36 prutami rjaneje ſadoweje sahrody je ſe ſwobodneje ruki w Droždžiju na pschedan a moža na ſmyſleni wſcho dalsche ſhonicj pola Jurja Lehmann tam.

Barlinske wohens sawieszjaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 million ajs toleč.

Toto naistarsche wohensawieszjaze towarzstwo bere sawieszenja psche wóhnijowu schkodu horje po nískich, ale twardych pramijach, hdiez sawieszeny žen je niczo d optacjowacj netreba. Monie faruna tej schlodowanja, kiz su so psches blisk stale, bynzej won runje nefapalik, ale jenož roditshépit, a saplaci tej wobschodjenja, kiz su so pschi murumowanju na wójezach stale.

Bodyszan, kiz je agenturu sa Budyschin a wókolnosz so wo wsat, chze czechenym Sserbam sawieszenja pschi tutym towarzstwi lubje rad nastunischo wobstaracj a hewak kójdemu wójskise pojedane wukasowanja w taikim nastupanju darmo dawacj.

W Budyschin.

J. G. Smoler, mudarar Serb. Now.,
agent barlinskeho wohensawieszjaze towarzstwa.

Pschichodneho 1. julijsa, rano w 10 hodzlnach, budje so na Schotcijz kubli čjo. $1\frac{1}{2}$ w Minasale trawenie po džielbach sa hotowe penesu na pschedajowanje pschedawacj.

Chromadzisna w forejmi tam.

Stosz, Friedrich.

Wojszewenje.

Wschelske barby, laki wschelskich druzinow, firniš, kaj tež terpentinowy wolijs pschedawam po nastunischi placijsni. Po pojedaniu so kójda barba tej na stajanie rybuje a k barbenju pschihotuje.

W Budyschin, na herstej haſzy k 2 miromaj.

J. G. F. Neicksch.

Ra Zana tuteho ljeta je w Krakozach swia ſkomoru, hródzu a t. d., sa familiu dželawych ludzi ihmama, k pschenajeczu a je wócho dalsche čjo. 15 tam našonicej.

Czornoboh.

Zutie nedželu wopolu k rosweselenju „honakabiczje sa holečki.”

Emil Schuberdt.

Serbski misjoniski swedzenj na swedzenj sw. Marje 2. julijsa t. l. popolnju w 3 hodzinach w bukicianskej zvrlwi.

Blíjscha draždjansta herbska Beža hlužba sa ewangelistich křesztianow budje so nerzij 4. julijsa w křisnej zvrlwi tam woldzerječ a smjeje k. diał. Voigt s Hodzija předowanje a k. diał. Trautmann s Budyschinu pak spredmudi rycj.

Khjeza čjo. 8 w Mnischonzu je se swobedneje ruci na pschedan a je wócho dalsche pola wobshedjerja tam shenicj.

W hilez czecherni je k dostacju: Vorstowu Katedrismu (njemst), swjasans $7\frac{1}{2}$ nsl, newjasany 5 nsl. a po wetschich dželbach tunischo; — Steuerquittungsbücher po 1 nsl.

Spiewarske weſele, predy wot k. duhomchho Kilia na wudate a rjetko s nowa je schyrimi khjerluschemi pschisportene, budje sa tydzen hotowe.

Wschelske tudy spomnene knihi budja tež w Smolerowej knihačni k dostacju.

S tutym czislom Serbskich Nowin wuda so pjaty mjeſaczný pschidawek, s laczanskimi pišmikami a w nowym pravopiszu czischęzany. Nedakzia.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Kore.	Wyšsa		Nižsa		Sredzna			
			Plaćina					
	tl	nsl	tp	tl	nsl	tp		
Pšebenza	5	15	—	5	—	5	7	5
Možta	3	7	5	3	—	3	5	—
Deczmen	2	20	—	2	10	—	2	15
Wewž	2	15	—	2	—	2	10	—
Hresz	5	5	—	—	—	5	—	—
Wofa	5	5	—	—	—	5	—	—
Rjeplk	—	—	—	—	—	—	—	—
Zahly	6	5	—	—	—	6	—	—
Pejniczka	4	25	—	—	—	4	20	—
Wjerny	—	25	—	—	—	—	20	—
Kara butry	—	16	—	—	—	—	15	—
Kopa klemy	6	—	—	—	—	5	25	—
Bent. syna	1	10	—	—	—	1	5	—

Dowoz: 1934 korcow.

Cise Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čisto placi 6 np.
Štvortlétne předpata pola
wudawařja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsl.

Ciso 27.

3. julija.

Léto 1858.

Wopjšijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Lueja. S hodžiskeje wořady. S Palowa. S Radwerja. — Dopisy. — Sudniſte dopisy. — Hans Tepla a Mots Tunka. — Přihlępt. — Zyrwinſke powesje. — Čzahi ſakſkoſchlesyſkeje železnizy s budyského dwórniſcheja. — Rawjeſchtin.

Skrawedzenju.

Schtož chze na tse če ſchtwörtljetu 1858 fa Serb. Nowiny do předka placicj
ton nech njetko 66 np. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Ma ſakſich ſratowſtich
poſtach placji ſo 7½ nsl. na ton ſamy čzaſ. — Sa woſſewenja a rawjeſchtki možemy
Serb. Now. ſoždemu vornečic, pſchetož te ſame čitaja ſo tak derje w Budyschini kaž tež
we wiſhickich ſerbſtich wſach, a ſchtož chze po taſkim ujeſtlo tak prawje po zylým ſerbſtik
fraju roſichjerene uječ, ton daj to w Serb. Nowinach woſſewic. **Nedakzia.**

NB. Pruszy weteberario Serb. Now. netrebaja wjaz hacž 6 nsl. na ſchtwörtljetu placicj,
dokelž ſo tam tež nowinſki dawk dawa.

Swjetne podawki.

Sakſka. Prijenja ſomora jeſt 20 hloſami
pſchecjivo 10 hloſam nowy hořniſti ſakſu ſa
dobry ſpôjnata a to taſki, kafliž bje ſón jeſe
deputacija ſi wuberkom druheſe ſomory wujednala.
Duž ta wjez ſi hořniwu pſchego junu ujeſtſti
konz dobuđe a hdyž tež maja gmejny starym
woſvedjerjam hořniwu ſa jeſe wuwjasaſje ujeſtlo
penes placicj, dha je to tola taſta malicgloſ, ſo
teho dla žana gmejna mortalacj netrebata:
pſchetož ſa njeſtore lieta hžiom budže zylý wo-
wjasowanſti penes ſi tym, ſchtož gmejna ſi pſch-
najecja hořniwy do ejiſta ſarunany. A
wysche teho može ujetko hiſheče tež ſožda gmejna
prajicj, ſo knežim hořniwa wſata neje, ale ſo je
jim porjadnje woſkupena. — Kralowa Amalia
a Marja ſtej 29. junija w Lipſtu pobylei, ſo
buſtej tam pruskego krala a jeho mandželsku
na jeſu pucju do Tegernſee poſtrowitej.

Pruſy. Kral je ſo ſandženu wutoru na
puč do Tegernſee w Bajerskej podat, ſo by

tam horžy čjaſ pſchebkl. Wón nozowaſche w
Lipſtu w hotelu de Baviere. Predy hacž je
wón ſi Varlina wujek, je wón polnomož, prynzej
pruskemu ſ wedženju ſrajných naležnosgjow datu,
ſi nowa na tſi mjeſazg podleſchit. — Skoro
žvly ſratowſti dom je ujeſtlo we wiſrajnych ſu-
pelach (prynz pruſli w Baden-Badenu) a mini-
ſtrio ſu pak ſi wetscha na ſwojich ſubtach.

Rakuſy. Še Lwowa w Galizyſte višaja,
ſo ſu tam wičjomniſy jeneho duchomniſteho ſe-
minara pod naſedowanjom ſwojeho direktarja
ſwiaſt ſeſinili, po lotrymž ſu chyli ſa to ſku-
lowacj, ſo bychu grichisko-unitowane wořady ſ
dotalneje uniſe wuſtupile a ſo tak menowanej pra-
woſławnej grichiskej zyrki pſchisankyle. Grichisko-unitowana zyrki je menužy ſi podjanskjej
ſtenocjena, prawoſławna je pak ſama ſa ſo.
Wyschnoz je ujeſtlo 20 wičjomnikow ſ schraſi
bes woſakow wylka. Tež ſu pecja tucji wičjom-
niſy, kaž tež wiſhelaſy duchomni a wičjerio nje-
ſakſe poſchilomne ſlowjanſte woumyſlenja mjeſi,

pschetoj nowin̄ tež powedaja, so je wiesły Roman Zmorski, pôłski cijelanz, ale njetko wot ruskeho khjezora wobhnadzeny, na swoim puczu s Turkowiskeje do Pôliseje we Lwovi pschebywaſo tajſe wotmyšlenja podperat a so ſu jeho teho dla s Galizyie wupofasali. — Nowy jendzelſki poſtan⁹ w Konſtantinoplu, ſir Bulwer, pschebywaſe na swoim puczu do turkowskeho hłownego miesta tež njeſotry čaſ w Wini a je tam s rakufskim ministerſtwom to waſchnje wujednat, na kotrej mjetu tuto s jendzelſkim ministerſtwom w czorno-hôrſko-turkowskich naležnoszach djerzeſ.

Franzofſka. Algierski kraj neje ſa mieſtohjezorstwo ſcianeny, kaž khjezor najprijódzy physche, je paſ tola njetko wot drugich franzofſich krajow wotdzieleny a ſarjaduje ſo woſebje. Menijzy khjezor Napoleon je ſa Algier woſebne ministerſtwo haloſit a ſwojego wuja prynza Napoleona ſa algierskeho miniftra poſtaſit, ſiž budje algierske kraje ſcianami wopytowac, hewak paſ w Parisu bydlieſ. Dego ministerſtwo je ſo hižom ſ 1. iulijom ſapocząto. — Pariska konferenza ſo trochu dli, dokelž je turkowski poſtan⁹ ſchorit. W czorno-hôrſich naležnoszach je ſo wobſankuſlo, ſo ma ſo komiſija do Czornych Hor poſtač, ſiž by tam mesy tuteho a podlaſteho kraja napiſala a potom dyrbja ſo hale dalshe wobſanknenja ſtač. Pruske ministerſtwo je do tuteje komiſjiſe kapitana Stein - Kaminskeho wuſwolito.

Jendzelſka. S Indijs ſu ſaſo powesjie wo wſchelalich dobyczech pschischtce, ale kónz revołucije hiſcieje pschego widzeſej neje.

Ruſowſka. Haž dotal je ſo ſemjanſtwo 38 guberniow ſa ſahnacije leibeigenſtwa wuprojito a je ich vo tajſim njehdze 10, hdež ma ſo to hiſcieje ſtač. To ſu paſ runje tajſe gubernijs, hdež je mało leibeigenſtich ludzi. — Khjezor Alexander je ſo na puczu do Archangela podał. — S Warszawu piſaja, ſo ſo w tamniſciej bliſkoſzi wójsko, njehdze 120,000 muži wulſe, hromadu ſciahuję, kotrej budje khjezor wobhladowac, hdyž w bliſkim čaſu do Warszawu pschindje. — W Helsingforſu ſu wulki wohet mjesi, ſiž je žałosnū ſchodus nacjinit, pschetoj wele domow, fabrikow a magazinow je ſo ſpalito.

Czorna Hora. Dokelž ſo wulſe turkowske wójsko na czerno-hôrſich meſach ſbromadzuje, dha je weſt̄ Danilo tež njeſchto wobronenych Czernohorjanow na meſy poſtat.

Turkowſka. Do Boſnije je w nowiſkim čaſu njehdze bydom turkowskich generalow a 13 bataillonow regularnych a 5000 muži irregularnych pieſchow poſtan⁹. Kſcheszijanszy wobydlerjo w Boſnii ſu psches to cijim bóle pscheszehani, dokelž dyrbja zyle wójsko, móhł tez, ſami ſiwič a wſchidnie ſa ne dzjelaci, woſycz a biehač, a turkowszy woſazy te wſy, ſiž ſo vredy ſpecijichu, runje tak jara podejſich-čuju, kaž te, kotrej biechu ſ mjerom ſedžo wostale. Duž boſnijszy kſcheszijenjo po móžnoſći do Czernohorſele a Rakufeje cijefaja.

Ze Serbow.

Skučja. Sa naſche wučerſte miesto je dotalny ſpalowſki wuežek ſ. Petko deſignirowany.

S h o d z i ſ k e j e w o ſ a d y. Raſcha zyrwinſka viſitazla je ſańdzenu nedželu a pónđelu pschi połnym Božim domi a wulſim džielbranju woſadnych a drugich, ſ djiela ſ datokoſzie, ſbožomne wotdżerzana a budje wieszje ſ zehnowanju ſa zylu woſadu bliſiſz. Haj, djen 27. a 28. junija ljeta 1858 wieszje koždemu čaſ ſiwenje we wopomnenju wostane, woſebje te wutrobu hunjate napominanja knesa duchomneho Imiſcha ſ Woſlinska, kotrej je won starym, doroszonym a džiecjom džerjal; pschetoj, kaž žane wolo bes ſyłſow, tak tež wieszje žana wutroba nehnuta a bes dobrzych prijodkwszczow wostala neje. A Bóh tón knes daſ, ſo bychu tute dobre prijodkwszacja ſ wuvvedzenju a dopełnenju pschischtce a bohate plody pschischtce.

Drobniju roſprawu *) budje, — kaž ſo nadziju — cjeſny piſak naſtarſka we 25. cijeliſti Serb. Nowin. ſ wuſchilniſciej ruku dac̄. Jeno to chzu hiſcieje ſpomnicz: ſo je naſche zytkwinſke pschepytanie zylje miernije a bes wſchitſkego waženja bes ſſerbami a Rjemzami woreschlo,

*) Wobſchilniſcha roſprawa je nam ſlubena.
Redakcia.

Dopisy.

kaž so bratram jeneje wjery a bžiechom jeneho
wozga we nebešach saleži. Jeno to duschnje
nebjeſche, so jedyn woſadny pschi roſryčowanju
na ſari ſwoje nedjelſte dželo ſ tym ſamolmesche,
so won ſneſej ſuperintendentej ſ Viſtopiz pra-
ſeſche: ſo w Viſtopizach tež nedjelu na čaſu
Božeſte klužby ſ woſami hnój won woža. O

H. S. Paſowa, 25. junija. Večera
vepoſdonia čeſhnich kraſnje wudebenſta ſyla, nje-
djen 150 džecji Cholzy mjeſachu khorhočiſi,
holzy rjenzy) naſhemu čeſzenemu duſhomnemu
ſ. Jenče i napschečiwo, jaſo won ſe ſwojej
młodej ſmenju mandjelſtej wot Lipiſta ſem pschi-
czeſe. Pređy nich čeſhnich herzy a ſ. wučer
Zieſhank, kaž tež khejbietař a njeſtoſi ſa-
ſuperio woſady na maſachu ſo ſobu we tym
rjanym derje ſrjadowanym čaſu, ſotruž psches
tiſi wulke ſmahovate khorhoje hſicje kraſniſhi
napohlad dosta. Jaſo ſ. duſhomny Jenče ſe
ſwojej mandjelſtej na biſtopiſtich ležomno-
ſtach čaſh ſetka, wróciſ ſo tón ſamy a ſasta
halle we Schumbörnje, hdjež rjane čeſne wrota
natwarene ſtejachu. Tam bjeſche ſo wele pschi-
hladowarjow ſeſchlo, a tam a ſem bje tſelenje
k hſyſchenju. Gmejnſti priodſtejer ſovita tudy
noweju mandjelſteju we meni ſchumbörnſteje gmejny,
ſ. wučer Zieſhank paſ we meni ſchulſtich džecji
a khejbietař Haſer ſ Paſowa we meni zykeſe
paſomſteje woſady. Potom ſpjevaſche ſ. Zie-
ſhank rjany, ſ temu pschihotowaný ſpiew ſe
ſchulſtmi džecžimi a wſchuzi čeſhnich hac̄ psched
ſ plerwami tenje wudebenſtu, hdjež iſh ſ. duſhomny Žaſel ſ Wujſda ſ wutrobnymi a
rjanymi ſlowami ſovita.

Džecji dostaču paſ na to we ſchuli psches
darniwoſ ſ. duſhomnega Jenče piwo a zaſty,
a bjeſche tón djen ſa ne ſchulſti ſwedjen, na ſo-
truž ſo wjeſzie hufio dopomnja.

S Radworta, 21. junija. Djenka pschi-
polnu bu tuđomny wumenkař Jakub Vérf
morwy do wžy pschiwesen. Won bje večera
vepoſdonju ſ kameničanſteje ſorčimy wotefchot a
ſredž Kameñeje a Radworta w tak menowanych
moſtach njeſotre kroczielje wot pucja w ſeklaſch
ležo woſata, hdjež bjeſche jeho poſdžiſho naſkere
Boža ruciſka ſajata.

* *

Z Prahi, 29. junija. Prjenja nowoſietna
protoſka je hijom wuſchla a to paſa Wolf-Paſ-
ſchelaſ; a tutu je na židovſte ljetu 5619, ſiž
ſo 9. septembra ſapocžne! — W Prahy dosta-
waſa haſy nowe a reňſche mena, taſ ſo nje-
duſche koniſaze wiſi — wjazkawſte namjeſto rjeſkaja;
nedawno čyžhu dotalnu židawſtu ſahrodu „ra-
dežkou haſu“ pomenowac̄, nedostaču paſ do-
wolnoſ ſ tomu, duž ſu jei njeſko „ſtönežna
haſa“ naſekli! Židovſte miſteſo (Judenviertel)
mjenuje ſo hijom doſte čaſh ſojeſte miſteſo.“
— Ljeſha ma ſo rector magnificus ſ ſtekarſteje
fakulty wuſwolicz, wuſwoleny bu ſ. dr. Purkyně,
ſiž paſ hnydom wupraſi, ſo tutu dostaſnoſ ſ na
ſo newoſme. Viſhi nowym woſenju dosta dr. Boh-
dalek naſwjaſy hloſow. — Na Smichowje
(prajſtim pschedmjeſce) twari Franz Wanka ho-
ſejenz ſ restaurationi; do piwnicy tuteje dje hac̄
14,000 ejmarí piwa! — Nedjelu 20. junija
bje wo Zaběhlicach (paſa Prahi) woheň —
ſtómjana khejka paleſche ſo; wbohi woſbedjeſ
nežadaſche ničjo hac̄ ſylnu moſyku; dostaſchi
ju bjeſche ſ wohnjej a počja murju roſkopo-
wac̄ — a wuhraba ſebi rjanu ſpičku ſlje-
bornych dwazytnikow! tam bje ſebi je ſamurjo-
wat, ſo bychu ſo jemu neſhubile!

Djen 6. junija wumre we Werſowiecach
(paſa Prahi) Ludwig rycer ſ Rittersberga; tu-
tón bjeſche jako čiſli ſpiſowac̄ ſa piſmow-
ſtu ſwojeho naroda piluje džielat.

Mjeſtoderžicjeſelſtwo woſiewjuje ſeſjeſhwazy
pschehlad ſa ljetu 1856: w tutym ſtegi bjeſche
wo Čechach 35,953 wjerowanjow, najmłodschi
nawoženja bje 15 ljet, najstarschi 82 ljet ſtary,
najmłodschi newesta 14, najstarschi 72 ljet ſtara;
porodženych bu 92,407 holzow a 85,806 hol-
zow, po taſim 178,213 džecji, bes tutym
bjeſche 149,521 mandjelſtich a 24,575 neman-
djelſtich tež bjeſche 1838 dwójniſtich a 18 trój-
niſtich, porodow a 1 ſchwörniſt! Šemretych bje-
ſche 140,549, bes nimi 66,733 džecji pod
5 ljetach; 16 mužow a 30 žonow bje psches
100 ljet ſtarych, najstarschi bje muž, 114 ljet
ſtary. Namózneje ſimečje wumreču 1419, a

to 408, kij so sami sfónzowachu 993, kij bjechu so wonesbožili, 67 buchu sfónzowani a 2 wotprawenaj; pola 47 njebe pschicjina smercje snata. — Sa wonesboženych we Mainzu je so we Czechach 27,598 str. 20 nsl. nahromadžito. — Soboto 19. junija dosta podstawk Radezskeho pomnika w Prahy navis w čjesczej rycji: „Polnemu marszálkovi hrabeti Josefovovi Radeckemu z Radec, vudei udaného vojska ve Vlašich w roce 1849—1850;“ to je: „Pölnemu marschalej hrabji Josefei Radezlemu s Radza, wedziezerej statneho wójska we Włoskej we lječe 1849—1850.

Sudniſke dopisy.

Wot wotresneho ſuda w Budyschinje buchu a., 4 junija djjelacjer Michał Źenich s No- weje Westi pola Worslez a woczejek Nowak s Satiebja, wobaj paduchſtwa dla, tamny do 2 ljeta 4 mjeſazow a tuton do 1 ljeta 5 mjeſazow arbeitshaufa, kaž tež khježkar Mjercjink, wulko- žiwoszter Schrama, Khatat Źenich s wschit- y w Radwerju, a wobydlej Flatta w Hornej Hórzę, eji wschitzu tajenja a partukowanja dla,

prjeni do 1 ljetneho, druh do 2 ljetneho arbeits- hausa, tsecja do 3, a schtwóry do 2 dnjow jaſtwa; b., 11. junijsa djjelacjer Handrij Žid do 9 mjeſacznego; khježkar Jan Žid do 6 nedzel jaſtwa; Jurij Gro ſa do 3 mjeſazow a 4 dnjow jaſtwa a djjelacjer Michał Benada do 1 ljetneho zichtthausa, wschitzu schvijo s Hliny a paduchſtwa dla; c., 14. junijsa Jan Tho- mas, pomenowany Leschaw a s Kieſlitz dka hanenja liebneho drewa a ſpeciijowafje do 6 nedzel a 6 dnjow jaſtwa; Handrij Wawer s Li- chanja hanenja dla do 3 tot., a wumenſar Bohu- ſki w Kotwiza s Hliny hanenja a ſchitwy dla do 3 tolej; d., na 25. junijsu ſtujoſomna holza Friederika Hanſpachez s Wolfmars- dorfa pola Lipska dla ſpotaneho ſawdaczja ſijer- dom do 8 ljetm. 4 m. arbeitshaufa a e., 28. jun. Jan Gotthelf Hörlzel se Šohlanda dla hrojenja ſe ſapalenjom do 6 mjeſacznego jaſtwa; w K a- menžu yak wot tamniſcheho wotresneho ſuda ſ., 22. junijsa thlamej Michał Wezlich s Rab- biž paduchſtwa dla do 8 nedzelſkeho jaſtwa a g., Jan August Žinck s Madrožneje Grabovsk paduchſtwa dla do 1 ljetneho arbeitshaufa ſahudzeni.

Mots Tunka. Schlo jedyn tola nawedże, hdz jed; n po ſwječji wokolo khodjt!

Hans Depla. Schio dha pak je bylo?

Mots Tunka. Glaj, ja'o ja wóndanjo s ēzor noboha psches R. dījach, wuhladach tam, so tam jena jōnska s hōlzami pod schiomom hēđi.

Hans Depla. Nō, to tola nīčo dījwne neje.

Mots Tunka. To drje prawdu rycijsich, to neje dījwne; ale to so mi dījwne sfasche, so egi hōlzy s tei jōnsku tafsu wulfu haru ejerjachu.

Hans Depla. Hal nō, k ejomu tam jōnska hama bes hōlzow lāsy, to dīje so i zyla nevšistieji.

Mots Tunka. Prawje masch, ale ta dīje zylje jana jōnska nebje, kaj mi votom refvhchū.

Hans Depla. Schio dha to bje?

Mots Tunka. Jōnski kofot.

Hans Depla. Krrrrrepuchi tola!

Hans Depla. Iako wóndanjo psches ležnu wessu B. dījach, widzach, so tam na jenej sahrodži se schatami wokolo metachu.

Mots Tunka. To drje biechu so vlošarnicjje swadžike?

Hans Depla. Nje, ale dwaj buraj, a to wody dla, a wehny fastojnik teju hīzom lednacše.

Mots Tunka. Nō, tak je tola wjeſzie kōždemu sah k jeho prawu doyonhane bko?

Hans Depla. To ja newsem; všchetož mi so sfasche, so bie tam sah na ptacjim kvažu, hōđež so wo kofuli svjera:

Wopac̄inemu pomhajc ēzysche;
Schelma, hōđe maſch ūvjedomijo!?

Přílopk.

* W Obersdörfi padje 7. junija 23ljetna dījovka Marja ēlžnarez s wosa trawy a wobſtodijsi so tak, so dyrbesche blijschu nōž wumrecj.

* Esobotu 12. junija je blysk tež hīsčere w Friedrīchsgreūnu dyrk a tam jenu jaložu farasy; teho runja w Beermgrūnu, hōđež jenu jenu pohluči, dījecjatku pak, fotrž wona na ruzu mjelesche, nīčo nescjini, a dale jaložu farasy.

* Budysli krajki direktar k. s Könneritz je so na njeſotry čas do ſkingskich a iſchſlisch kufel podat.

* Wola Hennersdo rfa nedaloko Šoreha hīsčejai 13. junija weczor dwaj do wosa ſpichehnaj ſenej se ūwojim pjanym a drjemozym pohončom na ſamej jelesnižy ſtejo westoči, hac̄ na jene dobo ežah pītihedje a ſonej, kaj tež po honča pītihedje a na mate ūſy roſtočka.

* W Neuhauſen u wotpaliču so 14. junija twarenja iſich žīwnosjow.

* Wot towařstwa romsich jelesnižow je bamž Pius IX. wóndanjo rjany jelesniežny wos dostak.

Wón wobſtawa s tſioč wotbželenjow, ſiž ſu: oratorium, ſalon a ſparua ſomora. S wonka je wós wot ſchthrijoč ſljebornych a ſtočnych jan- dielov, kaj tež wot dwanacjoch bronzowych japoſchtoſow pītihedje. W ſalonu ſu tſi jara rjane wobrash, menuižy na jenej ſtronu hēđi Rabožina na marmorowej lawzy. K jeje noho- maj ſu marträſſopalnowe halofy, a wysche neje ſatich a blyhcjata woblaſta, nad ſotymaž ſw. Duch ſlietuje. Na jenej ſtronu ſteji ſw. Pjetr a na druhej ſw. Parvol. Druhi wobras poſauje: tak bamž pītihabžaj parowés johnuje. Wón je wobdat wot ſwojich kardinalow a biskopow, ūvedjenižy ſwoblekanych, a lud ſe wſchei poſornemu pītihabduje. Tſecji wobras pak poſauje, tak chze bamž ſotomotivu, ſiž dyrbí wotjicej, poſwecjicj. Héval je tam tež wobras ūjateje Marie s dījecjatkom Jeſušom a wobras dobreho paſtyra, ktrý ſhubenu wozu na ramenju neje.

* W Bischdörfi chysche ūjekat Graſa 17. junija wulſe a cjeſke wrota ſnežje brōjnje ſacjnice, pītih tym ſta ſo pak, dokož bie ſo horni ejoç ſlamal, ſo wrota na neho panychu a jeho ſaražychu.

* W Niederrieder ſdörfi wudyrí w nožy 21. junija pola mlynka Mucjeria wohen a pītih wobroci jeho mlynke a dōmſke twarenja do procha a popela.

* Statny rychník w Kamenzu dosta wóndanjo list, w ktrym ſtejſeſche, ſo penes, pītih nejekotrym čaſom jenemu pītihcupzej w tamničim hoſzenzu ſi ſelenej ſranene, w blijskim hac̄i leža. Hat bu pītihpitanu a penejna kapſa ſo tam uadendje, ale wot 875 tl. penes, ſotrež w nej byc̄ dyrbjachu, pobrachowaſche njehdje 300 tl.

* Šandžen ūjekat bu w Lubiju jenemu gerſdorſfemu fabri anta w hoſzenzu ſi mjeſlu Lipskej kapſa s 2300 tl. penes ſranena. Wón bie ju jenož tak dolco wotpoložit, hac̄i wobedowasche a pītih tež bōrſa, ſo je wona precj, tak ſo hīydom po zylun mježi ſa paduchom ūjedžidu, a tež njehdje po ūjewort-hodžini kapſu vola valenzaria Lipverta w dwori na makachu, ale prōſnu a bes ūjekich penes.

* W Sohland ſi wudyrí 23. jun. wovoſnju wſchęſtej hodžini w tomničej ſorvati wohen a pītihwobroci tu ūamu, kaj tež domſke a ūjedžowe twarenje do popela.

* W Seiten dörfi wudrige 24. jun. dopolnja w ſiednatej hodžini wohen ſi wſchęſte twarenja Breuerlerez burſteho ſubla do ežiſta ſahubi

* Most a rra w turkovskij Herzegovini rīſažu, ſo ūjeku Turkoje wóndanjo rufleho konſula w Trebižaju kónzowacj, wón pak ſiž wuñdje, jenož na prawej ruzu ſloho ſaneny a ežný ſ franzowſkim konſulom do Dubrowinicka (Ragusy).

* W Pošendórfi je sublet Kreiser wón-
danjo swoju żonu sadawil a so potom sam
wobwiejsnył.

* W nijemskiej Wysocej na draždansszej
droſy su so 24. junija twarenja 9 butſich kublow
a 6 khjejnſich žinnoſzior wotpalite.

* W thüringſkim mjestaschku Arnstadt tu
djeržachu wóndanje hal, kotryž bu na to waschnje
khjetſje rucje ſtönčenj, so so wſchitzy rejwario
a cejwaſki ſ jenym dobom na djiwne waschnje
ſhubichu. Sala menujzy, w fotrejj rejwachu,
bje wyſche konemza a wotpočawasche na ſhniſych
hrjadach. Sredj reje roſtamachu so hrjady,
ſchpundowanje so delje ſpuſcbejci a bes, tym so
herzy na ſwojich tverdyh mjeſtach weſholy walczij
piſkachu, dorejwachu knežja a kneſe, njehdje 30
porow, delje do hredzie, hdjeſ ſ wulkemu ſbožu
runje žane ſonje nebiechu. Mjeſchenza ſ ſchiczeſ-
njom bje wulka a khjetru ſhwili trajesche, hacž
so rejwanſta ſhromadžina ſ cijenneho konemza
won wunamaka. Najlepsche bje, so so nichton
jara wobſchodziſt nebeſe.

* S Neapoſla piſaja, so tamniſcha woheň
plnvaſa hora Besur w tu ſhwili wulku ſchodu
cini, pschetoj w hornym dželi tuteje hory su
so njeſtore džery wotewrile, ſ fotrychž rjeſi zehli-
weje larv bježa. Polodniſcha tajſa rieka walesche
ſwoje žahle žolmy najprſodzy na tu ſtronu ſ
mjeſtaschku Regin, ale wobrociſi potom ſwoj puci
na ſralowſki park w Portici a hroſy temu, ſaž
tamniſchemu ſralowſkemu hrodej ſtaženie. S tu-
teho teh dla wſchu domjanu nadobu preč noszha.
Larova rjeſa je njehdje 5 minutow ſchierofa a
10 loheſi wyſoka a ponuri wſchitko, na cjoz trechi,
do ſwojich wóhnjowych žolmow, pschetoj tute
pala runje taſ, ſaž ſidke ſeleſo, fotrej w ſeleſo-
lijeſti roſefchture ſ hachlow bježecz widziſch. Lava
je hijom wele rjanych winižow zylje ſkaſyla a
ſpalila.

Cyrkwiſke powjeſče.

Werowanaj:

Michalska cyrkę: Jan August Barth, welleſt w
Eſelonach, ſ Madlenu Amaliu Wiczejkez ſ Viſchijchez.

Krčeni:

Michalska cyrkę: Koſla Hermann, Jana Koſla
Ferdinanda Vorza, cjeſtſje na Židowi, ſ. — Maſta
Emma, Kerkje Wohumila Oſtreicha, paperniſkeho
džielacjera na Židowi, dj. — Amalia Madlena,
Jana Rydtarja, ſahrodnika w Hornej Kini, dj.

Zewrjeći:

Djen 16. junija: Koſla August, Handriſa Mjeta,
webyelerja na Židowi, ſ., 7 m. — Hana Amalia,
Hanje Kudželiz na Židowi nem. dj., 5 m. —

Blizjicha draždanska herbska Boža ſlužba
ſa evangeliſkich ſchieszjauow budze ſo nedzelu 4. ju-
lija w ſchizuej zyklwi tam wotderžecz a ſmijeje t.
diaſ. Voigt ſ Hodiſia prijedowanje a f. diaſ. Traut-
mann ſ Budžchina pak ſpōerium ryež.

Ezabi ſakſkoſchlesyjskeje ſeleſnizy ſ budyskeho dworniſcheza.

Do Šorelza: rano 7 h. 47 m.; wſchivoſnju
11 h. 40 m.; popoſnju 6 h. 22 m.; wieſor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; do poſnju
12 h. 53 m.; popoſnju 3 h. 52 m.; wieſor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hodi. 42 min.

Penežna placziſna.

W Lipsku, 2 julija, 1 Louisdor 5 fl.
14 nkl. — np.; 1 poſnouažaz ſjerueny ſloty
abo dufat 3 fl. 4 nkl. $\frac{1}{2}$ np.; winske bankowki 97.
— Spiritus w Barlini 9 fl.

N a w e ſ t n i k.

Wotznoſrajne ſrupyſawjeſſjaze towarzſtwo w Elberfeldzi

ſaložene ſ kapitalom miliona toleř

ſawjeſſjuje ſa tune a twerde prämije, hdjeſ ſo żenje žane dopłacjowanje ſtacj nemöje, wſchitke ſemſte
plody, kaž tež wołnowe ſchlenzy a tſieſtne zyhlje psche ſrupobicie.

Podpiſany agent je rad hotowy, wſcho potrebne wulſaſej a pschi požadanym ſawjeſzenju
wſho nufne wobſtaracj.

We Wóſportku, 1. julija 1858.

G. A. Mörba.

Sawieszenja žnjow w bróžnach a fajmach,

taż tež skotu, ratarstwo grata a domiżeho mobiliara posicjuje wote mne fastupene wohensawieszjaže towarzstwo **Colonia** se swojej rukowazej pomozu wot wjazy hacj

5 ½ miliona tolet prusk. kouranta

w swoim, s wysokej wóznostrajnej konzebiu fastaranym

ratarstkim sawieszeniskimi swjaſku sa sakske kraleſtwo

sa twerde niske prāmije se statymi dobyskami a poljskowanemi swjaſtowych sawieszenjow.

Wſcho bliſche ja na dobrociwne napraschowanje hnydom ſobudželu a budu to, ſhtož je ſrijadowanju sawieszenjow potrebbe, naſpijeschnischo a najrodnischo wobstaracj.

W Budyschini w juliju 1858.

Agent Colonije

Wilhelm Jacob,

na kamentej haſy.

K. K. priv. prijene rakuske sawieszjaže towarzstwo we Wini

sakladny kapital 3,000,000 schlesiañakow filjeboru,

sawieszenja psche wohnjowy strach horjebere na tworowe ſtady, mobiliſe, drastu, ſchatu, poſleſchja at.d., žito, byno, ſłomu, ſlot at.d. pod koždej tſſechu, nech je koikoj chze, po jara tunich twerdych prāmiah. Sawieszenja ſo po tolerjach cjinja, prāmije a ſchrodowanja ſo w tych ſamych penesach wupłacza.

Statut, proſpekt a sawieszeniſte formularz, taž tež wſchitke potrebbe wuſasowanja dawa rad

A. B. Pannach,

agent w Budyschini.

Twarſki kalf, hnojny kalf

Heinr. Jul. Linck.

pschedawaſtajne na budyskim dwórnischiu

Wendjelu 12. julija teho ljeta, dopolnia w 9 hodzinach, budzie ſo ujchybie 120 kloſtrow dubowego ſchczejepjaneho a penteweho drewa s lietuscheho wuſchęjenja na bartſkiim rejeru ſtawnie na pscheſadzowanje pschedawacj. Na kupenje ſmyſlenni ſo k temu pschepróſchuia ſ tym pschiſpomieniom, ſo budzia pschedawanſte wumienienia w termii wosiewene a ſo ſo pscheſadzowanje ſady zybelnicje ſapocjne.

W Barcji, 29. junija 1858.

Grabinſke Lippiske hajniſke ſarjadniſtw.

Wiedemann.

Aukcja žnjow.

Djen 11. julija popolnju w dwjemaj hodzienmaj bude ſo na burſkim ſubli cjo. 4 w Koſchli pola Kljetneho ſtejaze žito wſchelakich družinow jako rojka, pscheniza, ſejzmeni a wóſ ſo džiſebach na pscheſadzowanje pschedawacj. Na kupenje ſmyſlenni chyli ſo na ſpomnenym dniu w Koſchlanſkej koſczi popolnju w 2 hodz. nitsnamakacj.

Dwie dobrej djennej koſy ſtejzej hnydom na pschedan na ſukeluskej haſy cjo. 661 w Budyschini.

Ziwnosz na pschedan.

Ziwnosz, hodzini wot Budyschina ležaja, ſotraž ma 18 kózow ležomnoszlow a je ſe 172 dawſtmi jenoszem ſayoložena, ma ſo pschemjenja dla pschedacj a može ſo ſ malym naplaſcjeniom koždy cjaſ horjebracj. Wſcho dalsche je ſhonicz we wudawatni Serb. Nowinow.

Großowe

grossfaramellje,

najſlepſki ſrijek k wolſtronenu kaſchela a k poſloženju dychania, kož tež k ſwarnowanju psched dybaſowſiu pschi ſayomnenju w ſymnym cjaſu.

Na Budyschin a wokolnosz w hradoſkej haptzych knesa M. Jäſtinga koždy cjaſ na pschedan. Eduard Groß w Wroclawju.

Šrijek a ſrejenza namakacj wot djenſniſcheho dnia ſtužbu na ſwobodnym ſubli Jeschizach.

Chjeja cjo. 8 w Mnichonzu je ſe ſwobodneje ruki na pschedan a može ſo wſcho dalsche pola wobſedjerja tam naſhonieſi.

Barlinske wohē ſawjefſjaze towarzſtwo.

Saložene 1812.

Sakſadny kapital 2 millionai toleč.

Tuto hizom 45 let wobſtejaze towarzſtwo bere ſawjefſzenja psche wohnjowu ſchodus horje po niſtich, ale i w erdyh prāmijach, hbiej ſawjefſzeny ſenje ničio do pkačowacj netreba. Wone ſaruna tej ſchodusowania, kis ſu ſo psches blyſk state, byrnjez won runje neſapalit, ale jenož roſtſhepič, a ſaplaciſt tej wobſchoduszenia, kis ſu ſo pschi wurumowanju na wjezach state.

Wodpišany, kis je agenturu ſa Budyschin a wokolnož na ſo wſal, chze cjeſzenym ſſerbam ſawjefſzenja pschi tutym towarzſtwi lubje rad naſtunischo wobſtaracj a herakl kójdemu wſchilke pojadane wukafowanja w tajſkim naſtupyanju darmo dawacj.

Sawjefſzenja móža ſo ſtač:

- Na 6 abo 5 abo 4 abo tej mene liet ſe jenoljetnym placjenjom ſawjefſznych penes abo prāmije. ſawjefſzeny ſalutuje ſebi na tajſke wachne wele thostow.
- Na 5 liet pschi do předka ſaplaciſtu prāmije ſa 4 lieta. Pschi tajſkim placjenju je pjate lieto darmo.
- Na 7 liet pschi da předka ſaplaciſtu prāmije ſa 6 liet. Pschi tajſkim placjenju je ſedme lieto darmo a wot ſchiesſljetnejce prāmije ſo ſawjefſznenemu 10 prozentow rabatta da.
- Na 1 lieto a na krótschi čaſ.

W Budyschin.

J. C. Smoler, wudawař ſerb. Now.,
agent barlinskeho wohē ſawjefſjazeho towarzſtwo.

S tutym dowolam ſebi wosjewicj, jo ſimjeju pschi hjeruſchim budyskim ſchelenju blisko ſukelnitskich ramzow zelt, w kotrymž budje ſiedz a piecie ſ dostacju. Wobſtaranie w zeleji bym ja pschekupzej Andritzemmu perucjil.

Stang a ſ czerwenemu ſelenej.

Na předkſtejaze wosjewenje djiwajo budu ſo prózowacj ſ dobrej ſiedzu a ſ dobrym piecjom po tunej placjeni wopytowarjam poſluſicj. — Zyle ſrijadowanie je tajſe, kafel je nebo rjeſniſti miſchir König miſeſte.

Jurij Andritzky.

Wosjewenje.

Khježa čjo. 193 na delnym Židowi, ſ dwjemaj ſtromaj a i rjanej ſadowej ſahodu je ſe ſtrobodneje ruſi na pschedan a može ſo wſchō dalsche poła podpiſaneho wobſedjerja ſhonicj.

Jan Pawluich.

Wosjewenje.

Wot njeſt pschedawam ſtajuje jara dobre wotležane jablukowe wino, bleſchu po 4 nſl., w zylu ſaj w jenotliwym. Šaſopschedawario doſtanu rabatt.

E. J. Rücke
na ſerbſkej haſh.

Wuliſi wotrociſt, ſ dobrymi wopyſmami ſtaſtary, može na rycerkuſi Lutobecju hnydom do ſlužby ſtupicj.

Djiwočanske ſerbſke ev. luth. miſionſke towarzſtwo ſimjeje juſſie ſa tydien popotnju w tijoch — 11. julija — w djiwočanskej ſchuli ſhromadjiſnu. Pjetr Mlénk, piſmanedjer.

Prirodnoſpytny wotrjad

Maćicy ſerbſkeje změje sobotu 10. julija po połdnu wot $\frac{1}{2}$ 2 hodzinow posedzenje w koſečenku k złotej krónje w Budysinje.

Pismaw jedžer.

Lubym přečelam a znatym najpodwólniſo k wjedzenju, zo ſmoj 22. junija do ſwiateho mandzelſtwa zastupiloj.

W Palowje, 28. junija 1858.

K. A. Jenč, farař,
Hedwiga Jenčowa,
rodž. Mlynkec.

Zańdzenu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Kóre.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.		
	Plaćina.			Plaćina.			Plaćina.		
	tl.	nsl.	np.	d.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Bichenja	6	—	—	5	15	—	5	25	—
Rožka	3	27	5	3	15	—	3	22	5
Deczmen	2	25	—	2	20	—	2	22	5
Worš	2	20	—	2	10	—	2	15	—
Hrček	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Wesa	5	15	—	—	—	—	5	5	—
Rjeplk	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejduska	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Werny	—	25	—	—	—	—	—	20	—
Kara butry	—	17	—	—	—	—	—	16	—
Kopa klemy	6	6	5	—	—	—	6	—	—
Bent. syna	1	15	—	—	—	—	1	12	5

Dowoz: 2015 korcow.

Číslo Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, plací so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čisto płaci 6 np.
Štvortlétne predpata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsl.

Cislo 28.

10. julija.

Léto 1858.

Wopshijeeje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Libochowa. S Prawocjiz. S Brjeshy. Se Semij. S hordijskeje wojsady. — Spjewy. — Zyrkiwskie poweszie. — Čjahi jahłoschlejuskeje jeleśnizy f budyskeho dwórnijscheja. — Kaujeschnik.

Swjetne podawki.

Sakſka. Wobej komori stej njeſko nowy hōniſki ſakón ſa dobry ſpójnalej a duž drje dołho wiaz tracj nebudje, ſo ión wyschnoſz wuda a tón ſamón potom do žiwenja stući. — Dale ſtej ſo wobej komori ſ ministerſtwom w tym ſjednalej, ſo ſmijeje tón, kiž je f wojsakam wſatý, ale bližiſz nochze, pschichodnje ſa ſwoje ſaſtupenje 300 tl. placicj. Hacj dotal placicje 200 tl. a minister chyſche pak na pschichodny čaſ ſ woprijeda 400 tl. ſa ſaſtupenje mječ. — Njeſtoſ ſapóſtanzy chyſchu tež mječ, ſo býchu ſo pola wójska ſaſo bubony trebake, ale jich žadanie nebu hýſheje tón krocj dopelnene. — W Lipſku býechu ſo wónanjo ſtudentojo na rektora profeſora ſ. Tucha jara roſhiſewali, dokelž bje ſo wón pschecjiwo ienemu ſtudentej najprjódzny ne-roſhlađne ſadžeržat a potom hýſheje, jako býechu ſtudentojo ſwoju neſpoſožnoſz ſ tym wopokaſt, jara neroſhlađne wojsakow pschecjiwo ſtudentam poſtacj chyt. Wo tei noſežnici poſdžiſcho wobſchernu poweſz damy. Njeſko je ſaſo potny mjer bes ſtudentami. — Sa wotpalenych w Bulezach je kral 150 tl. kralowa 100 tl. ſrudowena kralſwa 40 tl. a hrynz Jurij 25 tl. darit. Krónprynz w tu khlilu doma nej. — W Döhſtadtu w rudnych horach je w prijenich dnjach julija tak ſyma bylo, ſo ſu býerny a ſatowe ſadženſti ſ džela ſmerſte. — Kral je želesnicznemu wobſedžbowarej Wellertej kliebornu medailu ſpojciſt, dokelž je ſe strachom ſamžneho žiwenja dwje džesji psched pschejedjenjom lokomotiv wumohť.

Prusy. Kral je ſbožomnie do Tegernsee w Bajerſkej pschijet a neje psches pucjowanje na ſtrouſſi ničjo cjerpit. — Prinz Adalbert, kiž je admiral abo wyschi roſkaſowai kralowſtich lódzow, je pscheproſchenje wot khejzora Napoleona doſtat, ſo by jeho pschi ſtadnoſzi wulich manevrow wopytat, kotrej franzowske wójnſke lódzje w tych dnjach na morju bliſko Cherbourga ſmjeja. — Bowes je pschischka, ſo jendzelska kralowa Viktoria w bližiſhim čaſu do Pruskeje pschijedje, ſo by ſwoju džófkę, mandzelsku prynza Bedricha Wylema wopytala.

Rakuſy. Wienski arzbikop je wuſas w nowinach wotčiſhcejcz dat, po kotrej ma ſo njeſko w zyrkiwach ſa khejzoru iſawnje modlicj, dokelž je wona ſamodruha. — Wójnſki kommandant w ſedmihródskej, weſch Schwarzenberg, je wumret. Iako bu jeho čjelo psches Win wesene, bje tež khejzor bes jeho pschewodžeremi.

Franzowska Pariska konferenza je wónanjo ſaſo jene poſedženje mječa, w kotrej je naležnoſzje Moldawy a Walachiſe wuradžowat. W tutym poſedženju je bes ſapóſtanžami pecja wiazp pschecenofje bylo, hacj w predawſich. — Franzowske nowiny na wſče waſchne požabanja herbſtich Čjornohorjanow ſaſtupuju a čjornohorſki weſch Danilo je list na khejzora Napoleona poſtaſt, w kotrej wón jemu wuličjak ſa jeho podperanje praſi. — ſe franzowſkim wójnſkim lódzjam, kiž nedaloſko turkowſkeho wojska, do Božnije poſtaneho, pschewyvaja, je ſo njeſko tež jena rujska wójnſta lódz ſ menom

Polkan pschiwdała. Franzowscy wyszli so s tych lódzow husto k Czarnohorjanam podawaja.

— Turkowscy wurdadny pošlany w Parizu. Guad-pascha je ministrej Walewskemu depeschu wot turkowsciego sultana woszewit, s kotrejž sultan franzowskemu ministerstwu k wedżenju dawa, so to wójsko, wot neho do Bośnię poślano, na żana waschnie pschezjivo Czarnohorjanam nepoczechnie. Franzowscy shjezor bje menujzy turkowscemu sultanej pišacj dat, so ma so jeho swada s Czarnohorjanami na smiernym puczu wujednacj a so won teho dla czerpicj nebudzie, so by sultan s Czarnohorjanami dale wójnu wedł.

Zendżelska. Nedawno bieschtej diwie lódzi, jena jendżelska a jena amerikanska, wujetej, so bieschtej telegrafisti grot po morskim dniu wot Zendżelskej do Ameriki kladlej, po kotrejž bychu so potom telegrafiste depeschie s Ameriki do Zendżelskej a na wopak stacj mohle. Taſke kladzenie je so hijom psched njeſotym časom neradžito a tón krócz je tež ſaſo hubenie wupanylo, menujzy jako bje grot 150 jendżelskich mil do morja spuszczeny, je so won na njeſaste waschnie roſlamat. — S Indijsje je povez pschischta, so ſu tamni ſbjekarjo dwie menschaj džielbi jendżelskiego wójska nadpanysli a wſchitlich, k tutym džielbomaj ſluſchajzych wojskow fabili.

Ze Serbow.

S Libochowa. Sańdżemu wutoru rano w pſatej hodžini wurdje tudy wohen a wotpaličku so wſchitke twarenja sahrodnikow Frejdy, Pefarja, Wiczasa a Vetascha. Na kafie waschnie je wohen wusłot, neje hiszczęſe snate.

S Pravocjiz. W nastupanju na skoty kwas, kotrejž je Jurij Hayna wóndanjo tudy ſwečiſt, manu hiszczęſe na to spomnici, so je Mois Tunka pschi swojej powesji yſle na thianzy fabyl. To wſchaf žadym džiw neje, so won te wedził neje, dokej bje hakle pschipotniu pschischiſt. Tež manu pschischiſt, so je wſchaf do hromady na 400 kwasny hozji bylo.

S Brjeſy. Luby knes redaktoro! W poſlenim čiſli Serb. Now. bje prajene, so je pschi roſtrycowanju, kotrejž so na zyrfwinſkej viſtazji na hodžiſſek fari mjeſeſche, jedyn wofadny

swoje nedželske džielo s tym samolwiſat, so je prajit, so džie w Biskopizach tež nedželu na času Bożeje ſluſby s wosami hnój won woża. To pak je spisowar nastawka w č. 27 wopak ſroſemit, pschetož to nebiesche žane samolwenje, ale na k. superintendentowe praschenje w ſwečenje nedželje jedyn wofadny wotmowlvi: so to pola naſ w naszej woſadži tak neje, kaž je wón to w Biskopizach widziſt, hdżež nedželu do połnja hnój won woża.

Se Semig. Esredu w 3. hodžini rano wudyrí we brózni, k kubli nebo herbſteho rychtarja Radzy ſluſhazej, wohen a pschewobraczi wſchitke twarenja, s wuwſacjom domſtich, do popela. Rajent Frenzel ma psches to wulfu ſchodus.

S hodžiſſeje woſadžy. Schtwortie nedželu po ſwj. trojiz, 27. juniſa tuteho leta pschindjeſchtaj k nam wypoſo dostojnai knesaj k. superintendent Mag. Jſchucka s Biskopiz a k. duchomny Jmisch s Woſlinka, wot nashej najwyſchej zyrfwinſej wſchinoſzie we Draždjanach wotpoſlanaj, so bieschtaj we naszej woſadži, kiž je ta najwetsicha a najstarscha we biskopſtej eſorit, zyrfwinſtu viſitaziju woidjerjaloi. Zyrkej biesche so hijom predy k tu temu žadnemu, ſwedženskemu dniu tež ſwedženszy wudebila.

Rano $\frac{1}{2}7$ ſwonesche so k ſpovedzi a naſh k. diaſ. Voigt djerzeſche herbſku ſpowednu ręcz po ſłowach prijeneho liſta ſwj. Jana 2, 1. 2: „Moje džiećjatka, to w am piſch u, so byschje nehrjeſchili at.d.“ a poſasowasche tu na naſchu hrjeſchnoz a nemoz, psches swoje ſamne ſkuſki prawdoſz doſtacj. My nemózemy swoje hrjechi psched Bohom pschitrywacj abo ſamolweč, nemózemy nihdze mjer namakacj, dygli pola Chrystusa, wot kotrehož ſwj. Japoſchtoł we naſchim teſzi praji: „A jeli ſchtó b yſtrjeſchit: dha mamy ryčniſka pola wózca, Jesom Chrysta, kiž je prawy.“ Tež ſa hrjeſchnika je pomož; pschetož Chrystus je swoje ſiwenje dat ſa wſchitlich a je nietko naſch ſaſtupowat pola Wózca, won, kiž je wſecne wujednajme naſchich hrjechow ſejnijt psches ſebe ſameho. Tu poſasowasche won (jako prawy prjedat, ſakon a evangelion ſienocjo), kaž

preby na nashe hrjechi, tak njecko też na wulku lubosz sbōžnika: we wjeri do neho je nam pschistup k Wózzej wotewreny. „Te sawdawki jeho luboszje, tiz pola Bożego blida woſmecje, su sawdawki wujednanja waszych hrjechow. Daj tón knes, jo byschče wschitzu jako wobhnadzene džecji wot Bożego blida schli a swojeje sbōžnoszie wjeszi byli; pschetoż hdźez je wodawanje hrjechow, tam je też žiwenje a sbōžnosz.“ To je s krótkim, schtoż hym wot tuteje pschihódneje, wútrobneje rycieje wobładowat.

Po spovedzi, po kotrejż ho khierlisch 179. spiewasche, a po wudżelenju Bożego wotkasanja suſwoni ho s ſerbſkim ſemicham. Do prjedowanja spiewaschtai ho khierlischnej 538 a 337, 1—8, a jako bjesche k. diaf. Weigt dwaj króč na woltarju pochy, tenje wotpiewat a weſada prjódki piſane ſłowa ſwiateho piſma hlyſchata, stupi, pschi derje napelnenej zyrki, naſch čeſcie dostoyniſtary, ale psches Božu hnadi hlyſcheje khieroſtrowy a mózny knes farař Ráda na klesku a djerzeſche we ſerbſkej ryciſti evangeliſtolutherſte a po taſtim tež bibliſke prjedowanje. To naſwoſebniſche wopſchijecje bjesche, s krótkim tuto: „S pýtaję jeſe ho ſami, hać ſze we wjeri: wobhencje ho ſami. Abo ne poſnajecje wy ho ſami, ſo Jeſuſ Chrystuſ we waſ ſe? thiba ſo ſze nedostojni“ (2 Kor. 13, 5.) S tymi ſłowami naſ ſwiaty Pawoł depominja na tu wjeru, kotaž naſ ſchrystuſom ſtowarschi a djerzi. Nam to nemóže jene byc, hać we wjeri ſhy. Wona naſ wuſbjehuje k ſwietlu a k poſnaczu bójſteje mudroſzie, poſylnja naſ we bjudzenju pschecziwo ſwietej a hrjechej, troſtuje naſ a dawa nebeſki miſer do naſcheje duszhe. So bychym taſke wulſe żohnowanje wot wjery mieli, dyrbimy tež woprawdzie we nej ſtač. Tak ſo to stane a ſſewi, to nam ſw. jaſoſholt we naſchim teſzi praſi, tiz chzemys teho dla dale hromadzie wopomnicz. Po wuspiewaniu 9. schtuczki poſlenscheho khierlicha a po eſieſie nutrnej modlitwi hlyſchachym tón na tutu nedželu prjódki piſany teſt 2. Kor. 4, 13—18. „We ſw. jaſoſholi ſteji tón prawy duch; won ſteji na taſtim ſatožku, tiz ma we nebeſach ſarwozak. Wón poſaſa nam, ſak ſo wjera ſſewicę

ma. Teho dla hlađajmy: Psches cjo ſo prawy duch kſchészianſkeje wjery ſſewi ſo ſw. Pawoł eſini naſ na dwie ſtroni ſedzbiwych, a poſaže nam, ſak ſo prawy duch wjery I., we ſwonkomnym, a II., we ſnutſkomnym ſſewi

We wotpohladzaju na ſwonkome ſſewi won ſo I., we ſiawnym, wjesty m poſnajecju k nemu a 2., we weſetym a žohnowanym ſtukowanju we nim. Schtoż wuvedzenje tuteho džela nastupa, dha možu tuto ſobudžielic. Wjera a poſnacjie wjery ne-datej ſo dželic. Na to poſauje naſ ſchrystuſ, hdźez praſi (Matth. 10, 32, 33): Schtoż me poſnajae psched ludzimi, teho chzu ja tež poſnacj psched ſwoſim Wózjom, kotoř we nebeſach je. Schtoż me pak ſapre psched ludzimi, teho chzu ja tež ſapriecj psched ſwoſim Wózjom, tiz we nebeſach je; — a ſw. Pawoł praſi (Romſ. 10, 10): „Hdyž ſ wutrobu wjerimy, budžemy prawi: a hoř ſe rtom wuſnaſemy, budžemy ſbōžni.“ Muſnotu poſnacja wjery dopofaſa k. duchownym nietko ſe wſchelakimi pschihódnymi heſſemplemi. Tež hdźez wuſmiejewy ſedza a ſwietna mudroſz ho naduwa, dyrbischi tvoju wjeru ſſawnje poſnacj —, hewaſ neje prawy duch we tebi. Schtoż je polny wjery, neda ſo traſhie, ale ryci, kaž jemu duch wjery nius dawa a kaž je jemu woſoko wutroby.

Potom napominasche k. duchomny k weſetemu ſtukowanju we duchu kſchészianſkeje wjery; wučerjow, ſo bychu tu wjeru do wutrobow džecji ſchecjepili; hospodarjow a heſpoſy, ſo bychu tym ſwojim prjodlſwjetczili. psches ſwoju wjeru a plody teje wjery.

Duch kſchészianſkeje wjery ſſewi ſo k druhemu tež we wotpohladzaju na ſnutſkomne, a to najprjódzy psches newuſta-waze ſneſenje teho eſerpenja we nim (menujzy we duchu kſchészianſkeje wjery). Wjerjaza wutroba wudžeri we wſchém eſerpenju, wſchém ſpytowanju, nech tež je eſeſke a doho trajaze. Wona hlađa na ſchrystuſowe eſerpenje ſa naſ, a ſlędži teho dla ſa jeho ſtopami. Tak budże nam tež tón kſchisz žohnowanym a mamy ſo teho dla tež ſa tón ſamym Bohu džakowacj.

Tajki duch kschesijanskiej wjery siewi so w snutskomnym dale p'sches wehetu, s b'ozny w uklad do w jecznoscze stuteho ducha (abo s tuteje wjery, to rjeka: kotrzy nam tuta wjera posicja). Wjera nehlada na widomne, wona posbjehuje so k woznemu domej, kiz horekach je, k tez hori Sionskei, a k mjestu teho ziveho Boha, k temu nebestemu Jerusalemej, a k tej shroma-dzisni wele tawsyni sandzelow (Hebr. 12, 22.)

Staraj so tehc dla wo prawu wjera, wobarnuj tu hamu we wutrobi. Jezus Chrystus wotewri tebi wrota k nebesam, pschetoz won se kimeriji moz wsal a zivienie a nesachodnosz na swjetlo pschinest (2. Timoth. 1, 10.) Knes du-chomny Rada sfoncegi swoje prjedowanje s tej schtucjku:

„Zeno duschu posbiehnicze
Wot hyczow, kiz zwjet wam lecze,
A so tudy paddajeze
Temu, s kotrym tam byc chdecie,
Refcje: k nebu wutroba.
Tam masch twojoh' sbognika.“ Hameit.

Jako biesche so po tutym prjedowanju schtucjka (232, 10.) wuspiewala, dzerzesche vistatry assistent k. duhomny Zimisch s kljetki delje mozne hnijazu herbsku rycz, s podlozenjom predawscheho teksta (1 Kor. 4, 13—18). Won stajt to prascenie: Ma c'zim so w opofasuje, so my ducha wjery mamy? A wotmolvi na to w tuthych tisoch dzielach: My mamy ducha wjery 1., hd yz tez pola nasz rjeka: „my ry c'zimy, dokelz wjerimy“; 2., hd yz tez pola nasz rjeka: „wschitko so nasche dla stanu“; a 3., hd yz tez pola nasz we wjernosti rjeka: „nasch snutskomny c'lowek so dzien wote dnja wobnowaja.“ Jako biesche won njetko tute dziesie jaasnje a mozne wuredt, sfoncegi won s wutrobnej modlitwu s wopofasanjom lubosje k nashei evangelisko-lutheriskej zyrlwi, kaj tez k Sserbowstwu. Pschi tym so dopomnich na sklora herbskeho spjewaria, kotrej tez Sserbam hodijiskeje woshady placia, menujuz: „Sserbio, fakhowacieje swjelu swojich wotzow rycz a wjera!“

Njetko wuspiewa so 11. schtucjka predaw-scheho shierluscha a po kollescji a pozohnowanju

12. schtucjka a s tym so herbska Boza sluzba sfoncegi, wokolo na pot jednaczych, na cjoz so hnydom njemsla sapocja, na kotrej tez khetre wele Sserbow dziel beresche.

Knes duch. Rada dzerzesche njemiske prjedowanja po tym hampym teksta a teho sameho wospchijecza, kajz predy herbske. Na to dzerzesche knes superintendent njemstu rycz s woltarja, schtoz wele poslucharijow wobjarowasche, dokelz bndzichu tu hamu s kljetki dzerjanu, kipe stroj-mili. Tola chzu njeshto wot teho, schtoz hym dostrychcal, sobu dziesicj. Czieszje dostoynj knes vistatac praji bes druhim: „Djenka je krajna zyrkej k tutej woshadzi pschischa, so by widzila, kaj s jeje wjera a posnaczom tuteje wjery steji. To ryczenie wot wjery, to posnaczje nedyrkt so jenoz s hubu statz, ale dyrbti hem pschincz se ziveje wjery, s wutroby. Taista wjera se nusna a kwalby hoda a pokaze so tez swonominje. Pschetoz mono je wulsi rosdjiel bes domom, hdzej wjera knezi a bes newjerazym; wulsi rosdjiel, hacj masch w twojim powolanju wjera, abo niz. Wjera, kotrej twerbije a s dobom tez we lubosji dzieselawa je, ta je ta prawa a je tez nusna. Nascha wjera satowidzie so yak na Boze slowo, we kotrym so we nashei zyrfwi hizom ta mlodosz roswuchujuje, a kotrej zrakte wopchijeczie we Lutherowym malym katechismuszu mamy. Pschi tym poskowasche won kaj tez biesche k. duch. Zimisch hizom c'zinit woshebie na tu wajznu bibliisku wuczbu, kotrej je woshebna schtuka teje wjery nascheje evangeliskeje zyrfwie, (kotrej tez do zyfje biblije jeniczzy pucz wotewri, bes kotrej tez Jane khude swjedomnie prawy, wobstajny a wiesty troszt mjez nemozje), menujuz, so my wodacjje hrjehow a prawdoss psched Bohora dostack nemozemh psches naschu saftuzbu, skutli a doszczinenje ale s hnady Chrystusa dla, psches wjera do neho. Teho dla dyrbimy tez woshebie swoju zyrkej lubowacj a to pyracj, schtoz wona nam posicja, menujuz to slowo Boze, to evangelion, kotrej so we nej c'ziszje prjeduje a swjataj safra-mentaj, katraj so we nej po evangeliju prawje wudziesietaj, na cjoz nasz sedma stav Augsburgskeho wjera wusnacza (na 11. x

12. stroni naschich 1854 we ſerbskej ryczi wurdnych wjeruwusnajeslich višmow abo ſympolſtich knihow) dopominja. Szyła psches rycz myſlje, ſtowa, ſutka, haj zytekho živjenja dyrbisich wopofasacz, ſo masch wjeru." Tu rycz ſtonči jadriwa modlitwa, woſebje ta proſtiwa ſa naſchu woſadu, ſo by ta ſama pschezo bóle pschiberała na wjeri a jeje plodach a kónz ſwojego wjery dostała, duſchow ſbóžnoſz (1 Pietr. 1, 9). Jako bjesche potom ſ. superintendent kollektu a požohnowanje wuspiewał, ſtonči ſo myla do połdnicha Boža ſlužba $\frac{3}{4}$ na I.

Popoldnu wot $\frac{1}{2}2$ hem bjerzesche ſo pschiſara bohacije wopytanęſ ſyrfwi katechizmu ſowa wucžba ſe ſerbskej (wokolo 300) a njemilek (wokolo 40) mloboſzju, ſapocjanu wot ſ. diaf. Voigta, dale wedjena a ſtončena wot knesow pschepytowarjow abo viſtatarjow. Hnedom tudy ſ weſełem na to ſpönnimy, ſo bes ſerbskimi mlodyni holzami, ſiž biechu ſo k pruhowanju nutonamakale, tež psches dwazecji ljet stare biechu. To je khwalby hōdne. Pschetož wele ſich je, ſiž ſo teho hanibuju, hac̄ runje by jim tajſa wucžba ſara trjebna a wujitna byta, ſo nebchu te najwažniſche ſchluki ſcheszjanſkeje wucžby ſabyli. Hdy bychu ſo tola radſcho hrjecha hanibowali! To pschipódlia ſpönnich. Po modlitvi na weltarju wulkadowasche we wuchiknym roſtryčowanju ſ mloboſzju ſ. d. Voigt to woſankuſenje Božich džeſacj kaſnijow. ſ. ſuperint. we ſwojim dalewedjenju ſapocjanęſe wucžby poſluchariſom woſebje to k wutrobi wedžiſche, ſo my nemozemy psches ſutki, psches djerzenje Božich kaſnijow prawdoſz a Božu hnadu dostač; pschetož my ſamy wſhity hrjeſchnicy, a nimamy teje khwalby, ſotruž na Bosy mječi dyrbeli, a budzemy bes ſaſtužby prawejzineni ſ ieho hnady, psches to wumozjenje, foſtež psches Chrysta Jeſuha ſo ſtalo je (Romif. 3, 23. 24). Pschi tym wón, kaž ſo to ſamo roſemi, na drugi artikel pschinidze a djerzesche potom ſ woltarja krótku, ale živu napominaju rycz.

Njeiko wukupi ſ. duch. Imisch a praji, ſo ſemu po tak bohatych žnjach, ſiž biechu ſo na tutym wažnym dnu djerzale, jenož wysche wostane, ſo by sahrabat; ale ſo ſamy tż ja sahrabli Bohu

wutrobný džak winoſcji. Wón ryczesche wot pschinat rodjenego a wot pschicjineneho hrjecha, ſtož tež psches pschitady ſ historije a ſe wſchjedneho ſhonenja wulkadowasche. Tón druhí Hadam, naſch knes a ſbóžnik Jeſu ſ Khriftu, tón Eſyn teho živeho Boha, ſiž praji: „Schtóž me widži, tón widži Božią (Sz. Jana 14, 9.), a nebeſku ſraſnoſz, ſotruž mjeſeſche predy dyžli ſwjeta ſaloženje ſo ſta, naſche dla wopuszczci a bu člowef, kaž my, tola bes hrjecha, a chze tón pschinat rodjeny hrjech wot naſ prej wſacj a tež tón pschiczineny, ſeli ſo k nemu wobreczimy. Wón praji poſutnemu hrjeſchnikej: Mój syno, moja džowka, twoje hrjechi ſu tebi wodate: „A neje we žanym druhim ta ſbóžnoſz; tež neje žane druhe meno pod nebjom date tým člowekam, we lotrymž my móhli ſbóžni być“ (Jap. ſutki 4, 12.).

Rycz ſ woltarja, ſotruž ſ. duch. Imisch potom woſebje ſerbskej mložini djerzesche, mjeſeſche ſ podtožku te ſtowa prijedaria Salomona 12, 1: „Spomin na ſwojego ſtworiciela we twojej mloboſzi!“ Tu wotmolví ſo I., na to praschenje: Schtó tutón ſtworiciel je? Tutón ſtworiciel je tón třijenicki Boh. II., Schto to rjeka: „Spomin na neho?“ To rjeka: mjeſ to dobre prijedwacjie, ſo Jeſuſei zylje ſweſcięž a poſdač. Wono rjeka: III., „We twojej mloboſzi.“ Pschetož ſchtož je ſo haſke poſdzie wobreczit, je ſo wieszie hustoſat, ale nichtón ſo ſat neje, ſiž je ſo we mloboſzi wobreczit. Tež eji nichtón ſa to nerukuje, ſo budžesch starý, a predy newumreſh, hac̄ ſo wobreczisch, ſeli chzeſh ſ tutym wobreczenjom hac̄ na stare dny čzaſacj. Tež by žatoſnje wulki nedžak był, ſeli chzeſh ſo we twojich najlepſich a najmôzniſich ljetach čertei woprowacj a ſemu ſlužicj a potom Bohu, temu knesej jenož te hubene ſbyli wostajez.

Jako bjesche ſo njeiko wot ſ. Imisch a kollektu a požohnowanje a wot poſluchariſom ſtucjka wuspiewala, ſtonči ſo tež poſoldniſcha Boža ſlužba, na ſotrejž wieszie nichtó bes nutrnoſzje a žohnowanja džiel brak neje.

Bóſy po nyſchporach bjesche na ſari bes

visitatarem a hospodarem wośadą rostryżowanje, we ktrym so niczo wośebje ważnego wuczinito a też żadyn Niemz s neprawymi żadanemi wступit neje, haż runje s wjestszu tajlich snajemy, siż su predy tajke priodlwsacie mjeri. S teho widzimy, so tón nastawf s hodziszcze wośady, ktryż we 25. czipli tutych nowinow stejesche, neje bes plodow woſtat, doſelż mózachu tež Niemz s teho widzicż, so su Sserbjo pscherzivo nadpadej derje wpróneni. So so tajki nadpad stat neje, ale je wschiſko we mjeri a luboszi woteschlo, ja też nam jara lubo.

Wat drugiego dnia naszeho zyrwinskiego pscherzania nemóżu wele prajecż, doſelż pódla bycž nemóżach. Na tuthym dniu, pondzeliu 28. junija, bjesche pruhowanje wetskich dzieci se wschiſch schyrjoch Schulow wośady. Hodziscki prjeni wuczer, t. kantor Lischka so se swojimi dzieciimi wot schesteje kasnje rostryżowasche, czi druziñ knieja wuczerjo pak wot drugiego artikela. Też tuto pruhowanje bu wot knesow pscherzytowarjow skonczone s spodobanju, wuleje byly nutnych pôslucharsow. A s tuthym namaka tež naszha zyla siania visitazja swój sbogomny konz. — To pródstejaze tudy we pišmi delje peložich, so by so tón aby tamny hłicheze po wjazg iestach na żohnowanje depómnit, s ktrymž buchnu tehdem żohnowani. Esnadž tež hłicheze njeſetryžkuli druzi tudy fernska namaka, kotrež moža jeho duschi s grybni blužicż. To je wjerno, te żohnowanja wot tajlich swedzienstich dñjow, kaž smy je runje wopiskali, nejsu hnydom wiđomne, haž westanu s džela sa naszhe ejzelne woko pscherzo newidomne; ale teho dla so te same tola ſaprijecž nehodža. A byrnjež tež psches t-mue dny pola naš ienož ta myśl sbudzena aby wobnowena a poſylnena byla, so naszha woſada ſama neſteji, ale so my stav zyleje evangelskolutherskie zyrwje, haž so my wschiſzy stawy jenebo ejelta, so my stav ejelta smy, kotrehož hłowa je Kryſtus, — dha by to hłizom wulſe żohnowanje bylo. A tuto żohnowanje by so tež wulato na naszich wjerybrarow, siż so w zujnych krajach pscherzihaja a podtłocząja. Pscherzo „hdyż jedyn stav čerpja, da wschiſle stav ſebu čerpja: a hdyż jedyn

staw budże kraſnje dżeržany, dha so wschiſke stav ſebu weſela” (1 Kor. 12 26.). Taſta myśl, taſte ſac̄zueſje, so my wschiſtu stav ſeňeho ejelta smy, budże naš tež sbudzowacż, so ſa tamnych naszich bratrow ſebu staracj, iſch podperacż. A doſelż naszha ſcherzianska mjeri tajke żohnowanja poſkieja, dha budžemy tež s luboszie s tym, siż hłicheze po czi mi we ſzennu ſmerczie ſedża „(Sz. Luk. 1, 79),” a kotrež je Kryſtus tež kaž noš wumohł a wukupiſ ſe swojej ſwiatej, drohej ſrwju, ſs ſa tutych newobroženych pohanow, kaž tež ſa te fabluđene wowy s doma iſraelskeho, ſo wutrobię modlicż a po naszich možach ſebu na tym džielacj, ſo bychu ſo wobrožili s paſturej a biſkopej swojich duchow (1. Pſetr. 2, 25), wschiſke ludy wat jeneho konza ſemje haž s druhemu we jeho ſwjeſli hłodžili, „ſo bychu wschiſke ſasyki poſnali, ſo Jefus Kryſtus tón Knes je, ſe cjeſzi Boha teho Wóha” (Pſi. 2, 11). Haž, won Knes, wat kotrehož wschiſko žohnowanje wotwijaže, daj po swojej newurelnenej hnadiji, ſo bychu ſo wschiſke ludy, iež naſh wózny kraj a naſzha zyla woſada woprawdzie ſe nemu wobrožiſta a won tón ſwjeſznik teho evangelia wot swojego mjeſta nehnut (Jew. Zana 2, 5), ale jón wobtwerdžil, a ponovſhil, ſo by ſo pſtezo bóle jaſnit a ſwjeſzit po wſhei ſemi, a my juń na ſudnym dniu abo pſcherzaniu a ſudzeniu duchow we wjeri do Kryſtuſa ſa prawych ſpōnacj byli, a tón Knes nam wschiſkim pſchivowat: „Póſcje ſem, wy požohnowani mojego Wóha, herbuječe to kraleſtwo, kotrež wam pſchihowane je wot ſpočialka teho ſwjetla!” (Matth. 25, 34.)

To wschiſko chył wón ſpočejcž po swojej wulſej hnadiji a ſmilnoszi, pſches Jefom Kryſtu, naſzeho Knesa a ſbognika, kotremuž budž ſ tym Wózom a ſwiatym Duchom cjeſz a kħwalba haž do wjedznoſſje. Hamen. — D. K. M.

S p ē w y.

N j e t z i s c h i e ſ a p .
O! Boże, daj wschiſko do poſinacj
Tym čłowiekam na ſwjeſzji,
Hdyż daſch tak mało deſhejowacj

Nam dotal w tutym lječi:
So je to tola wopravdije,
Moj Božo, twoje thostanje,
Kil smy my saštužili.

Shto pomha hnój tón najsjepšči
Na hewak dobrym polu,
Hdyž Boh psches plódne deshcjili
Nam nemacija tu rolu.
Wšcha našche próza nepomha,
Hdyž Boh tón knes nam deshcjili
We ſwojim čaſhu neda.

Wat naſjecja ſo poweda,
Kak tune žito budje,
Dokelž te žorla necijerja, —
Nej pak ſo ljepe druhđe,
Hacj pola naš tu radžile,
Dha wjeszje tunſche nebudje,
Kaž to njek poſaſuje.

„Bo bližichim mlodym mjeſacjku“
„Dha deshcjili doſz pónđe,“
Tak tež czi ludžio prajachu,
A hdyž tón čaſh tu dónđe,
Vje tola pschezo bes deshcja
Hacj do volnega mjeſacjka,
Hacj ſaſo mledy bjeſche.

Hdyž tež ſtoljetna protýfa
Nam deshcjili poſaſuje,
Hdyž wodny muž tež knestwo ma,
Hdyž wjetr wot volniſa duje,
Hdyž runje ſteja w prptyzy
Te hewak jara moſre dny,
Deshcjili tola žadyn neñđe.

A hdyž tež cijehoř Michala
Tu pod woſnami maju,
Hdyž runje kury ſ wecžora
Tak husto ſaſpiewaju,
Hdyž runje poš tež nežere —
Deshcjili tola žadyn nepſchinđe:
To wſcho ſu proſne pórki.

A trechi ſena mjerſka miſha,
Kaž djenſa tydjenj bjeſche,
Dha deshcjili ſaſ ſuicjicek proſhenja
Tu matu ſhwili djeleſche.
A hdyž tež ſchlenza wedrowſta
Nam druhy deshcjili poſaſa, —
Deshcjili tola žadyn neñđe.

Nje, Boh tón knes nam widjitej da;
So tón ſo jara molj,
Kil hlađa na te ſnamenja, —
Wſcho dje po Božej woli; —
Shtož ludžio ſ wulfet wjetoszju
Nam predy won tu wjeschjachu,
To Boh wſcho hinalk wedje. —

Ty paſ, o Wotje nebeſti,
Ach poſzel tola ſaſy
Nam plódny deshcjili po hnadiji
A daj nam dobre čaſhy
Haj wodaſ, hdyž tak jara my
Tu hnydom nepoſojni ſamy,
Hdyž nam po woli neñđe.

Ty budjeſch, hdyž tón čaſh tu je
Kil twoja mudrož ſnaje,
Nam deshcjili poſtacj ſawjeſſe
Hdyž tež nam dotho-trafe. —
Duž ſueſmy, bratſia! ſejerpliweſe,
Shtož nam naš Woezeſ poſzele
A proſchmy, hacj ſo ſmili.

A dokelž Boh ſnes na nebu
Naš hnadije ſlyſhat bjeſche,
Dha tule ſredu popołnju
Tak renje deshcjili džiesche.
Duž poſhineſemy njeklo my
Czi, Božo, naſch džak poſorný
Sa taſku wulſu hnadi.

Pjetr Mlont.

Cyrkwiinske powjeſće.

Křčeni:

Podjanska cyrkjej: Handrij Ferdinand, Michał
la Hóřčanskeho, fabrodnika w Hrubocjizach, s. —
Jakub, Kortje Augusta Bałzarja, murerja pod hro-
dom, s. — Maria Augusta, Pjetra Halje, ſhjeſniſa
w Hrubocjizach, dž. — Maria Augusta, Marje
Krawicz ſ Hrubocjiz dž.

Zemrjeći:

Djen 26. junija: Handriš, Jana Venady, ſhje-
ſniſka w Delnej Rini, s., 19 d. — 27., Maria
Almalia, Handrija Grusta Pečha, wobydlerja na Zi-
dow, dž., 21. — 28., Hanža rodž. Dujschmanež,
nebo Pjetra Lukaša, ſhjeſniſa pod hrodow, manžel-
ſta, 65l.

Giahi ſaffkoſchleſyňſkeje želesniſy ſ budyskeho dwórnisheza.

Do Chorelza: rano 7 h. 47 m.; poſhivołnju
11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wecžor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; dovołnja
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wecžor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hodž. 42 min.

N a w ē š t n i k.

Djenša a jutſie budja na budyſkim tſjelniſcheju w zykuſu, woſebje ſ temu natwatenemu, pod direkciu podpiſaneho wulſe

Khumschtne pródftajenja

wot wſchelakich khumschtarjow a khumschtarkow, haj wot ſamych khumschtarskich býjeczi wuvedzene, no ejož čeſzenych ſſerbow naſpodwólniſho pschedroſchuju ſ tym wobtwerdjenjom, ſo budje ſo koſdemu w moſim zykuſu derje lubiej.

P. Neumann, direktar.

Wendzeli 12. juliſa teho ljeta, dopołnia w 9 hodzinach, budje ſo njeſe 120 floſtrów du-
boweho ſchrejepjanego a peňkoweho drewa ſ li-
tuſchebo puſczenia na bartſkim rejeru ſſawnie
na pschedadžowanje pschedawacj. Na ſupenje
ſmyſleni ſo ſ temu pschedroſchuju ſ tym pschi-
ſpomnieniom, ſo budja pschedawanſte wumjenenia
w termii woſſewene a ſo ſo pschedadžowanje
ſady zybelnicze ſapocjne.

W Barcji, 29. juniſa 1858.

Grabinſke Lippſke hajniſke ſarijadniſtwo.
Wiedemann.

Aukzia žniow.

Djen 11. juliſa popołnju w dwjemaj hodzi-
nomaj budje ſo na burſkim kubli ciò. 4 w Koſchli
pola Kljetneho ſtejace ſito wſchelakich družinow
jak roſla, pſcheniza, ſečmen a woſb po džielbach
na pschedadžowanje pschedawacj. Na ſupenje
ſmyſleni čhyli ſo na ſpomnenym dniu w koſch-
linskej forezmi popołnju w 2 hod. nutſnamafacj.

S o r f

wuberneje dobroſje ſtej ſtajnie na pschedan na
rycerſku bli Wyſokie pola Rakez.

W o ſ j e w e n j e .

Khjeja ciò. 193 na delnym Židowi, ſ dwjemaj
ſtronomaj a ſ rjanej ſadowej ſahrodzie ſe ſwo-
bodneje ruſi na pschedan a moſe ſo woſho dalsche
pola podpiſaneho wobſedjerja ſbonicj.

Jan Pawluich.

W o ſ j e w e n j e .

Wot njeſt pschedawam ſtajnie ſara dobre
woſlejane jablkow w wino, bleſchu po 4 nſl.,
w zyl: m faj w jenotliwym. Šaſopſchedawarjo
doſtanu rabatt.

*L. J. Rücke
na ſerbiskej haſr.*

S woſow kuloſcje pleſceny

n a r u c ż n i k

ſe ſlotym ſanczkom, hadowu hlowu woſnamoſzym,
je ſo nedzeli popołnju na budyſkim tſjelniſcheju
ſhubit. Namakaſt doſtane myto
w hr o d o w ſ k e j h a p t v z v.

Dwie dobrej dojnej koſy ſtejitej hnydom na
pschedan pola woſdowy Müllerki na ſukelnitej
haſy w Budyschinie.

Khlamainia w Moſacjizach ſtej hnydom ſ
pſchenajecju a moſe ſo woſho dalsche pola khla-
marja Lehmanna tam ſbonicj.

W Smolerju wej kniharni je ſa 3 nſl.
5 np. ſ dostacju:

Spjewarſte weſelje

abo 28 nowych duchomnych ſpjeſow ſ pschedaw-
kom njeſotrych starſich wet Jana Kilianna.

Džak.

Wſchitkim tym ſamym, koſiſ ſchi ſtaſhnym
woſhnu ſandžem wuteru 6. juliſa pola naſ wu-
dyrenym, ſ bliſka a ſ daleka ſ pomožy ſchwataču
a moſe twarenia psched ſurowje hrožozymi plo-
menjami ſ Bozej pomožu woſarnowacju a pschi
tym ſaneje prezy nelutowacju, woſebje paſ tej
muſtwarzem welfowſeje ſykarwy kaž tej druhich
ſykarwom praju ja ſ tutym ſwój najwutrobnischi
a naſpodwólniſhi džak.

Wó luby knes čhyli koſdeho ſa taſke woſo-
kaſtwa luboſſje a pschedelſtwa bohacjie ſbonowacj
a wſchitkich pschede wſchitkim neſbojom hnadnje
ſwarnowacj.

W Libochow, 9. juliſa 1858.

Jan Manjowka.

S Rakez. Kaž hlyſchimy, dha je kotečjanski
ſ. duchomny Hilbrig ſa noweho fararja pola
naſ deſignirowany.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawaſti Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 np.
Štwortlētna předpata pola
wudawařja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ np.

Cílo 29.

17. julija.

Léto 1858.

W opischi jecze: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Bułez. Se Seniż. S Kettliz. S Mjerkowa. S tulowſteje woſolnoſſe. S ralbičanſteje woſady. S Pjeſſez. — Dopij. — Sudniſte dopij. — Archäole-giſte muzeum a minifmatiſka ſherka Maćeři ſerbiſteje. — Woſkomatiſzeta. — Pschilopk. — Hauf Dexla ic. — Žytkwinske poweſſie. — Čajhi ſakſkoſchleſyjskeje želeſuſy ic. — Peuežna płacziſna. — Rawjeſchtuit. —

Kóžde jenotliwe čižko Serbſkich
Nowinow płaczi njetko 6 nowych penes
a do předka płaczenje na zyłe ſchwart-
lētvo wučzini 66 up., ſa pruſtich woteba-
ratjow pak jich ſchtempla dla dotalna
płacziſna wostane.

Redakzia.

Tegernſee derje ſvodoba. Wón ho tam, kaž
tež we woſolnoſzi husto wuhodzuje, ſchtož jeho
ſtrowoſz jara pschiſporja.

Rakuſh. Khejzorska penesy bjeſčnja njetko
wo dnjo a w nozy džiela, ſo by ſtere liepe doſz
nowych penes nabita. W Rakuſkej maja me-
nujzy w nowiſkim čaſu penesy teje płacitoſzie
kaž vola naſ, tak ſo starých 100 ſchjeſnakow
njetko 105 nowych ſchjeſnakow wučzini.

Franzowska. Žendjeſſka kralowa pschi-
wese ho ſe ſwojim mandjelisim 4. augusta do
Cherbourg. Khejzor Napoleon je jej menujzy
pschiſproſyt, ſo byſchtož pschi wulſich ſwedjeniſach
pschiſtomaj brkoj, liž maja ho tam k čeſzi do-
twarenja wulſeho cherbourgſkeho pschiſtawa (Ha-
fen) w prienej poſložy mješaza augusta woidjerjo-
wacj. Zyłe franzowske wójnske tódjstwo budje
tam pschi uitej ſtadnoſzi maneuvtrowacj, ſchtož
budje wjeſzie hladanja hōdne. ſwedjeniſke
poſwiecjenje noweho pschiſtawa ſmjeje ho 8. au-
gusta. — Pariska konferenza je ſažo njefotre
poſiedzenja mieta a ſda ho, ſo je do jeſe jednaniow
weiſcha ſpiſchnoſz pschiſhta. — Wo turkowſkim
poſtanu Guadu ſo piſche, ſo je wón wondanjo
woſebje merſanja dla ſhorit. Deho žona bje
jemu menujzy ſ Konstantinopla piſala, ſo je
turkowſki ſultan jej ujanu džowku wuhladat, a
tež potom, doſekj je ſo jemu jara lubila, hnydom
po nju poſtat a ju do swojeho harema (abo
žonſazeho pschiſtyka, hdzej ma hijom wele ſtow
jonew) wouweſz dat. To je Guada žatoſnie
ſrudžilo, ale jako poſtuſhny Turka neje wón

Swjetne podawki.

Saſſka. Po powiedanju njefotryh nowi-
now poweſe ſo prynz Jurij w mjeſazu septem-
bru ſažo do Ližabona, ſo by tamniſhu kralowſku
hwójbu a hwoju neweſtu wopytał. — Iako bje-
ſche kral Jan wondanjo w Hubertusburgu, bjeſ-
tai jeho pschelupz Zeidler a faktor Grumbach,
dla vomozy pschi čieſtanju politiſkih jatych k
dhejſchemu juſtru woſbuđenaj, wo audienzu proſhy-
loj. Duž ſo kral ſam do jeju jaſtra poda
a ryczeshe ſ nimaj. Pschelupz Zeidler je njetko
zylje woſhnadzheny a jaſtwa puſchzheny, a Grum-
bach wotčakuje tež na tajku mitoſz.

Pruſh. We wſchelakich nowinach ſo wóndy
piſasche, ſo je ministerſtvo dowolnoſz k twarenju
želeſnizy bes Barlinom a Shorelzem dalo; njetko
pak ſtýchimy, ſo hſchče tak daloko neje, ale
ſo je wone najprjódz dowolito, ſo by ſo krai
pschehladacz a pschemjerič ſmjeſ, po koſtrymy by
ho wona ſnadž twaric wóhla. — Žendjeſſka
kralowa Viktoria ſže 10. augusta do Poſduma
pschiſjecz a tam ſe hwojci džowlu, mandjelskei
pruſteho prynza Bedricha Wylema, nichdje dwie
nedjeli hromadzje pschiſbywacj. — Kralej ſo w

nicjo čjimicj mohć, hacj ho rubžicj a mersacj, pschetoj po turkowstom sakenju smje sultani we wšichlej ſivojich krajacj vo ſwojim spodobanju kózdemu žonu abo djowku wſacj.

Sendjelska. Prinz Alfred, kij je njetko njeħbię 14 ljet stary, voda ho w bliżšim času do Bonna, so by na tamničkej univerſicji ſtudowat. Kaf dotho tam wostane, to budże wot teho wotrvišoracj, kaf derje wón wulne. — W tychle dňach je ſažo njeſtio wójska do Indije wotijelo, dokej je tam wele wojaſow wulkejे horzoty dla ſhorilo.

Nušovska. W Großlandzi bje wóndanjo na kubli jeneho niemiskeho ſemjana ſbjejt wudyrit, dokej bje miun ſivojich poddanow jara ejsiečejat a ſebi psches mjeru wele wot nich žadat. Dokej ho nespolejni poddanjo na žane waschnje f mjeru podacj nočnychu, dyrbiachu ho wojaſy na nich poštacj. Viči bitwi, ſo kraj naſta, padje 17 wojaſow a 60 burow. Po tutej bitwi bu pak mjer ſejmeny. — Hacj dotal je ho ſemjansko 38 guberniorow ſa ſahnacije leibeigenſtwa wuprajito a w tych guber-niach je nimolje 10 millionow leibeigeniſtich ludži. —

Cjorna Hora. Gervak hjeſe ruſowſi hježor čjornohóřemu weřhei kózde lieto 9,000 dukatow ſa neho a ſa potrebných Čjornohoria-now darit, taſti dar pak ſandženj dwie hježi weřhei Danielej wuptacjic nedat, dokej ho jemu jeho ſtukowanje tehdom nespodobaſe. Ale wóndanjo je ruſi konſul psches Kotor do Cetinja, ſydelneho mjeſta weřha Danila, ſ wulim pschewodženjtwom pschichol a jemu na jedyn ras na ti ſjeta hježorowy dar t. i. 27,000 dukatow wuptacj. Mirko, pschedbyda ſenata, kij je wóndy Turkow tak jara pobit, deſta pak wot ruſkeho hježora ſtatu medallu a jedyn ruſi rjad. Pschewodžany bje ruſi konſul wot dweju ruſich a wot ihjoch franzowſich wyschlow.

Ze Serbow.

SBudyschina. Šandženu pónđelu a wutoru wopyta naſ mledy, ale hžom ſlawnje

ſnaty čjesski baſnik f. Gustav Pfleger. Wot neho buchu w nowiſkim čaju wudate: Dumky, taž tež: Pan Vyšinsky.

SBudyschina. Pschi hjetuſhim budyskim mjeſchejanſkim tſelenju bu w prienej tarczi paſařſti miſchtir Budin ſ kralom a tycberſki miſchtir Lehmann ſ marſhalom, w druhiej tarczi pak pschelwyz Dankhoff ſ kralom a ſchowſki miſchtir Urbān ſ marſhalom. Do prieneje tarczie bje po prawym krajkofidrefcijſli kaſirat Hencž naſljepe tſjelit, ale dokej wón bjeſtar neje, nemôžeſte wón ſ kralom bycj.

SBudyschina. Šandženu ſobotu, nedželu a pónđelu mjeſachim ſtero ſtajny deſchę, kij je pola a tuli doſpolne namacjat a mlynam ſažo wodu do riefow dat.

SBukez. Druheho julija, na dnju Matrineho domapptanja, ſwečeſteho ho pola naſ hjetuſhi herbiski miſionist ſwedjenj. K temu ſamemu hječu ho ſchěſnacjo herbishy duchomni, ſhano runje tak wele wuejerow a behate ſyte nutrnoch poſluchariow ſ bliſta a ſ daleko ſhromadzili. Boža služba ſapocja ho wopotnu w dijemaj. Miſionſte předowanje djerjeſe f. duchomny Trautmann ſ Maleschez a to po ſlowach Lukacha 12, 49. Jako hjeſe naſ tuſo rjane předowanje hžom ſa miſionistu wjez ſahorila, ſtipi f. duchomny Bröſka ſ Budetez na weltar a wedžiſte naſ we wübernej ryci niſi do teje niſy, w ſotrej ſo wboſy pohanjo namataſa, a da nam tež pohladač ſa te wſchelake hroſne pohanſte waschnja a na te kludy pohanſteje pschiwerty. Šwoju ryc ſtonči tón ſamy knes ſ horzei modlitwu ſa rodpchezjelanje Božeho králeſtwa bes pohanami. Napoſledku wuſtuſi hjeſe f. duchomny Thiem a ſ Varta a wobſanku Božu službu ſ kollektu a ſ požohnowanjom. Kaj pschi druhich miſionistich ſwedjenjach, tak hromadzachu ho tež w Bukezach psched zyrwinym duremi ſmilne dary ſa miſionistwo a je ho, taž hſtichimy, pschi tutej ſtadnoſzi, woſolo 60 toler nahromadzilo. —

HSe ſemiz, 7. julija. (Drobnia ſa rozprawa). — Djenſa rano $\frac{3}{4}2$ buchmy psches wohen noſtroženi. K Radzej herbiskej gručcej ſluſchaze ſi podlaſte twarenja a jene wobydlite ſwarenje

so palachu. Domise, s zyhelemi frute a zylje murzowane, westa stejo. Rajenit Frenzel shubi swoje zytki ljetusche synowe žnie, wele gratu a jara wele drewa, kotrež w dwori na pschedan stejescze. Žena fruwa bje sašo do wóhnja czech a je tak wobskodzena, so ho knadž nebudje móz svđeržec. Korcejmat Schrama mjeſeſche jedyn wóš syna na huni stevo, kiz so spali, teho runja shubi tyc̄her H̄jma 10 nowych čito-čiſzajznych maſhinev, njehdje 200 tl. winejich, kotrež biesche tam ſtejajat, deſelž doma ruma nemieſeſche. Wobydlet Geiſler, žona a diówka, a Pawlikowa ſtjomi džieczimi mózachu lie-dom hole živenje plementju wutorhuc̄ (Pawlik ham je pola Žitany na železnicy) a je ho itm wſchitko ſobu ſpalito. Deſelž po na taſſim mjeſzi ſapocža valic̄, hdzej ve njeſtlichim čaſhu nichon ſe ſioſezu neſhodži, dha je tak wele, kaž wjeste, so je wohén vſches ruku žadlaveho ſlož-nika ſatoſeny. — Frenzel a Schrama bieschtaj ſawieſzenaj.

S Kettli. Sa druhoho wucžerja dosta-nemy kneſa Handria Krata, rodzenego ſ Hliny, kiz je hac̄ detal wucžer we Oderwizy byt. Tón ſamy na nowy tydžen pola naš ſwoje ſaſtojn-ſtu naſtuvi.

S Mierkowa. Wóndanjo bu w No-winach na te ſpomnene, ſo je wiesi Ženich ſ Nowej Westi pola Worlez dla paduchſta, na radworſkim knežim dwori wobeñzeneho, ſ schraſti woſhudzeny. Tón ſamy paſ tehdom na ſiaſnym ſudži pschitomny nebie, ale bu in contumaciam woſhudzeny. Wón bje menujzy njeſtre nedzelje predv ſ budysleho jaſtwa cje-nyt a hac̄ runje jeho na wſche mózne waſchnje pytachu, dha nebiechu jeho tela nihdje namakac̄ möhli. Ale tamnu ſebotu 3. juliia bu Ženich w ūdemnych brunizowych podkopach popaneny. Wón bje njeſtre dny predv na radworſkim dwori druhí króči ſaſo wſchelaſu draſtu, njeſtre poſtrut ſ butru ſtrant a biesche ſo najſtere w podkopach ſhowac̄ chžyl, deſelž mjeſeſche ſhleb a butru ſobu. Jeho paſ pytachu, jaſo wón do nich nius džiesche, a bórsy buſhu wſchje podkopki wobſtajene, tak ſo jeho ſajachu a do Budyschina wotwedzechu. Wón je njehdje dže-

ſac̄ nedzel prečku byt a po ſeho wóndanju w Poſtej a Wuherſlej pschedywat, hdzej ſu jeho paſ na poſledku wupoſafali.

Kaz njeſto ſkyſhimi, ſu w radworske i Huc̄zini, ſtož ſu menujzy hute ſekli ſredž Lupoje a Radworsja, tež te druhe, wot Ženicha ſranene wſzy namakali, a ſda ſo, ſo je ſo Ženich tuđy djeſſihi čaſ ſadjeržat. *

S Kulowſkeje wokolnoſſje 8. juliia. Hac̄ runje ſamy pola naš tež ſhjetro ſuče naſjeczo mjeſi, dha budžem ſola hiſhce ſe žnemi ſpoſojom byc̄ móz; pschewož rož je rjana a budje derje ſypac̄, pschewož ma tež rjany napohlad a lubi dobre ſerno. Tež naſjetne žita, jaſo wóš a jec̄meni, maja hac̄ dotal hiſhce ſpoſoſazu barbu a naš, jeli ſo nam Bóh pieſne deshejſiſti poſzele, w ſopach a ſormu ſpoſoſa. Ale piza ſa ſlot počina brachowac̄, deſelž ſo dječelje radžite neſju a ſo ſy-nowe žnje jenož hrjene menowac̄ hodža. Neplje (bjerny) ſteja mlodne a počinaja jaſcijewac̄, ale ſelo je ſora niſte woftalo. †.

S ralbičjanſkeje woſady, 9. juliia. Deſelž je ſ njeſtlych ſtronow wopisane, kajke tam žita ſteja, dha dowolam ſebi tež, wu roſprawu wo pólnych plodach naſcheje wokolnoſſje dac̄.

Hac̄ runje je rožka psches ſuchoſu wele cjeſpetla a woſebnje na hórlach do čaſha ſteſr-wika, tak mózemy hiſhce ſpoſežo tudomne žnje ſypte ſe hac̄ hrjene menowac̄, deſelž rožka na tudomnych nilſtich polach čim reñiſha ſteji. Štož pschewož naſtupa, dha mohtla drje, hdry budzichuv wjazy deshejſiſta mjeſi, reñiſha byc̄, tola mózemy ſo pernio druhim ſtronam ſpoſoſic̄. Wów ſy a jec̄menje hac̄ dotal rjany dobyſk lubachu, počinaja paſ psches ſuchoſu, woſebnje na hórlach, ſara cjeſpeč. Esy no je rjane ſuče domoi pschitichlo, ale ſiedom poſoſa teho, ſtož druhé ſjeta mjeſachym. Neplje (bjerny) ſteja rjane, ale dječelje a leny ſo radžite neſju. — P —

S Pieſkez. Tuđy bu psched njeſtlym čaſom na ležomnoſſjach kublerja Mikta wſch a Mikližy bruniza namakana. Wona ſubi, deſelž niſko a ſhjetro tolſta leži, rjany dobyſk.

Dopisy.

Z Prahi, 13. juliia 1858. Dotal valesche naš stôno, njetko wot pjatka krevi naš dechci, a je nadziei, so ho tola trawa sašy trochu sviehne, všechnož storo všeha je buchoty dla wuskrutu! — S lobosíz pišača wo spravnym Štowaku scjehowaze: tutón Štowak (abo laž nještoň praia „Schlabaka“) bje šshorel; vročesche teho dla suateho mjeſtečana, so by jemu 40 schiesnakow pozížit, a so čhe zemu všehiko sa lito sašy dací! Mjeſtečan snajesche jeho jako sprózniweho a slutniweho muža, a počeži jemu venuj na dompuč. Lito bje so minylo, a hlej, Štowak všechnož, woteda 40 schiesnakow a jalo daň poda dobročinemu mjeſtečanu prošatko s Trenčína. Mjeſtečan všeheprošy jeho potom k wobedu, po wobedze všehe Štowakej dwie na ho stajenej schlicky — a we spôdnej lejesche 40 schiesnakow, kiz mjeſtečan spravnemu muzei dari! — W juridiskej fakulteze je Dr. Jan Schulte a na theologiskej Dr. Jan Ehrlich so dekanu wuswoleny. — Dzen 18. juniia stejeschtei psched krajnym kudem w Piseku dwie hotsi, dokož bjeſtej hwojej hwałowej s arsenikom sadací chylej! Sa to buchoty jena na 6, druhá na 5 let čejkého jastwa wotkudzenej! Naſpozivnische bje, so tutej njemstej žonskej, kiz bjeſtej se Šhumary (Böhmerwald), tak tenje njemstí rycerſtei, so jimaj njemšy kudnýy nerosemjach! Duž dyrbjachu ſebi po njekoho se Šhumary pôšlač, kiz by jim s njemčinu do njemčinu pschedložoval! — Nedželu 4. juliia bu we Holomuzu (Olomouc) ſtoljetne wopomneczie wuswobodzenja s prutkeho woblejenja hwečene! Čjelzojo a mjeſtečanjska garda čechnische w polnej pschi ke mſchi, a jako hwečensku hkorhoj neſechu psched nimi tamnu hkoroj, ktoruž bjechu psched wošmimi ſtami ſjetami psched hlawnym Jaroslavom se Sternberga pschi jeho dobytnym wypadže na wuskrutnych Mongolov neſli. Shtož čhe wot tymle wupadže ſhto wjazy ſhonicj, namaka to we kraſnej pieſni „Jaroslav“ we ſralodwóřskim rukopisu, kiz je k. Šemoler ſ cjeſteho do herbskeho pschedložit. Komuž je ſhto na tym ležane, dôstane ſa malý penes njeſchto kraſneho k cíjanju!

K könzej njeſchto wo prajſtich žitných vſach! Mot prieneho januara hacie do poſledneho juniia bje na prajſke vili 220989 körzow a voldra hachila wſchelaskich žitow pschiwennych a ſa 822, 123 tl. 8 nſl. vſchedatv; a to 96 832 körzow 1 bierl, 1 hachil vſcheny ſa 437,778 tl. 11 nſl. a 2 np., tak ſo bje zyla körz ſa 4 tl. 15 nſl. a 8 np.; 41048 körzow, 1 bierlila 2 maſhy rožli ſa 125,581 tl. 2 nſl. a 3 np., körz po 3 tl. 2 nſl. 7 np.; 51453 körzow, 2 mjerzy ječmenja ſa 150, 096 tl. 21 nſl. a 4 np.; körz po 2 tl. 27 nſl. a 3 np.; 28984 körzow 2 mjerzy 1 maſha wovba ſa 65, 950 tl. 27 nſl. 4 np.; körz po 2 tl. 6 nſl. 1 np.; 1,842 körzow 2 bierlej, 2 mjerzy a 1 maſha hróčku ſa 7,706 tl. 24 nſl. 4 np.; körz po 4 tl. 2 nſl. 1 np.; 322 körzow 3 bierlej, 2 hachilej, 2 maſhy čjocjſlow (Qinsen) ſa 2009 tl. 7 nſl.; körz po 6 tl. 6 nſl. a 6 np.

Sudnícke dopisy.

Mot wokreſneho ſuda w Budyschinje buchu w ſhawných ſudzeniach, a, 1. juliia na ſtorku weſineho rychtarja Mucjerja w Tucizach džieſtacjž Lehmann w Hornej Žafonzy ſpýtanego čjietoradzenja do 7 dnjow jastwa; a b., Jan Lin a ſchla a Jan August Dresler ſ Lipicža vanguardiſta dla, prienjchi do 12 dnjow jastwa a poſlenjchi do 1 ſleta arbeitshausa; dale 4. juliia c., Jan Bohumír Sommer ſe Židova inceſta dla do 4 mjeſazow kruteho jastwa; 8. juliia d., Jan Gottlob Haſchla a Hana Charlotta ſrudomena Möbiuſowa we Weleczini manželſtwo ſamana dla do ſchtrazy jastwa, a e., Karla Ernst Hilla ſe Scheidenbacha ſebanſtra dla do 1 ſleta a 2 nedželi arbeitshausa; ſažtej f., 12. juliia Ernst Wylem Illichen ſe Židova Bohahenjenia a hroženja dla do 6 mjeſazow arbeitshausa ſažudzeni.

Archaeologiski museum a numismatiska zběrka Maćicy serbskej.

Do prijenscheho ſu dale darili a., k. farař Žencj w Palowí 1 list w rukopisu nebo

knesa primaria Handrija Lubenskeho w Budyschini d. d. 23. juliia 1816, naleznoszie herbskeho prjedavatelskeho towarzstwa w Lipsku nastupaz; a b., jedyn herbski pszechzel w B., 2 jesleswi, namkanej w juniju teho ljeta nedalofo Bosanslez; c., podpisany dokhowat 2 kelta i (medzowej broni s vohanskeho czasa), namkana s mnogimi druhimi teho runecja nashymu konczeho ljeta pschi ryczu jeneje studnie w Tsichach Zonach pola Lasa; do pochlesceje pak d., kubler f. Petranz w Czornezach 1 starz blieborny venes a e., f. slamař Mrós w Hodziszu 12 starzych a zuzych koprowych a 2 bliebornai venesaj. Knesam daricelam praji ho sa to sjanvie najrenischii dzak; na vsech lubych Sserbow pak stojuje tu pszechzelnu proslwu wo dalische starozitne dary Aktuar Wehla,

dokhow. arch. mus. a num. sbierki Mac. herbskeje.

Woznomatfizeta

Serbska Boža služba, nedzeli sztvrtofju juliia w kschijnej zirkwi w Dreždjanach wot 11 hacz do dweju djerzana, bjesche bohatu syku herbskich kemscherjow w Božim domi shromadzita, starskich a młodsch, wojetelskich, slujobnych a tudy sašvdenlych ludzi, bes nimi niefotrych staroherbskich schiedzivow w čebaku a kusich sholowach. Dale vytynchmy tam dweju zuseju Štokwjanow s polnowłosne fukostej brodu, kaisuz w niefotrych Štokwianskich krajac wosebni kneža noscha. Tež s Lujiz bjechu niesłotsi pszechzeljo hem všichslí na kemschenje.

Prijedowanje kschachmy wot knesa diacona Voigt a s Hodzija po prjenim liži swjateho Japoštolata Petra w 3. stawi, wot 8. hacz do piatnatej schuczki pod tym faktadom, „so kscheszanske smyslenje a kscheszanske sadzirzenje we wobkhadzenju s druhimi nám najwieszlycho dobre a sbožomne dny sbotuje.“ — Spovednym ludjom, kotrychž ho 339 nalicz, djerzetsche knes diakon Trautmann s Budyschina dwie spovedne ryczi.

Jako herbski spjewar bjesche ho knes kantor Peškar s Budyschina hem podal. — Schierlischie bjechu kaž heval, se spjewalskich wosebje wotcjschejane a spjewachu ho: do sjenja č. 7,

do prjedowanja 737, a do terta 7ma schuečka, po prjedowanju č. 79, pschi Božei wečeri 175. — Wosebje wotcjschejane schierlischie su po prawom sa tych postajene, kiz janých „spiewarskich“ nimaju; ton ras pak bjesche ho stato, so mjeiesche niefotryzuliz knih a paperku, bes tym so na druhich lawach ani knihow ani paperow nemjezachu a tak dha sobu spjewacž nemóžachu. Dyrbjato-li ho to hyd sažo tak trečicž, dha nech wobkherzit knihow tu paperku, kotrejž netreba, swojemu šobuffscheszanu ho budzeli, so može ton tež sobu spjewacž.

Ekce herbske kemschenje teho ljeta smjeje ho, da-li Boh, po Michali, 18. nedzelu po swjatei troſi, ičecji džen ostobra. —

My hem ton ras s nowa widžili a spósnali, tak wyšoko ſebi tudyschi Sserbjo swoje herbske kemschenja waža, a dzakujem ho temu Knesej, so je nam taſlu fraſnu dobrotu wustajit a ſdjerzak.

Prilopk.

* Džen 7. juliia popoldnju w tſioch hebzinach pri biſſ w Hermigſdorf do dwora bura Heidischa a spaljeho domiske a vodlanske twarenja, taž tež 200 körzow roži, a faraž 2 tonej a 1 trunu.

* W Matym Welskowi swiecjeſche ho wot 2.—4. juliia jubileſti ſwedenje k dopomnenju na to, so je ho psched 100 ljetami tamnišcha hertn-hutarſka kolonia ſaložila.

* W Oberhohnderſi pola Zwickau padje w tamniſkich kamentowuhlowych podkopach džekac̄et Wohl s Geyera 211 kohci hliboko a bu bortsy potom tam morwy namakanu.

* Tyscheri Koila Ferdinand Krausa se Žornosyf, kiz w Barlini tamnišchu naukowu a remežniſku ſchulu (Kunſt- und Gewerbeschule) wophtaſche, je tam swojego dobroho wuknunja dla bjebornu medailiu doſtal.

* W Elbingu ie ho 6. juliia w nozy wulka maſchinowa fabrika H. Hambrucha a Co. wotpaliča, to je: gaty rynek twarenjow, w koſtychž ho džielac̄enje a iſlady namakachu. Teho runia je ho ſtejloſirjenja, ſredz dwora ſtejaza, wotpaliča.

* W budyskej wosłowni ſu ho ton tyženj žnje ſapocząte a na budyskim gymnaſiu ſu djenka schyrinedzelske proſniny ſwoj ſapoczątk wſale. — W Prahy a w Lipsku drje tež doho wiaz s nimi czakac̄ nebudza? — Schto?

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Schio je tola mudrych ludzi na swieci!

Mots Tunka. Kak to?

Hans Depla. Hlai, wóndanjo trechich snateho na habs a ho napraschhuo, hdje wón dje, wotmolwi mi wén, so chze kebi hwoj nowosupeny sijs pschirjesacj dacz, dokelz je jemu jara dohli. Dokelz k draschlerej daloso nebj, djech ja hobi, a draschlej wosny tej sijs hobi, so by jón delka pschirjesat. Ale schio mjenisch, schio moj luby snaty rechny?

Mots Tunka. No, schtoda?

Hans Depla. Luby mischtre, delka tola ne-pschirjesacie, ale horka; pschetoj horka je mi sijs dolhi.

Mots Tunka. Hahahahaha!

Cyrkwienske powjescie.

Wérowani:

Michalska cyrkej: Jan Bohumil Fleischer, kneži vohonč w Gaihu tola Dražjan, s Mariju Charlottu Budowicz s Wulsko Wlkova.

Podjanska cyrkej: Jakub Betrenz, wobydlej w Budyschin, s Madlenu Dubfisch.

Kréeniz:

Michalska cyrkej: Maria, Haný Scholciz w

Delnej kini, nem. dž. — Hana Augusta, Zana Schreibera, žiwnožerja w Libochowici, dž. — Maria Madlena, Zana Dubfieho, khejnita we Wulkim Wielkowi, dž.

Podjanska cyrkej: Ernst Bohunjer, Zana Bohunjera Schmidia, khejnita pod hrodni, ſ.

Zemrjeći:

Dž. 4. julija: Maria, Wylema Fähnricha, wobydlerja na Židovi, dž., 18 m. — Hana rod. Wičasek, Zana Mujita sahrotnika w Esłonej Borschejt ma-dželska, 59 l. — 6., Hana, nebo Zana Scholciz, sahrodnika w Grubocizach, fanost. vjorka, 71 l.

Gábi sakſkoſchlesyjskeje želeſnicy s budyskeho dwórnichęza.

Do Szorejza: rano 7 h. 47 m.; včivoſniu 11 h. 40 m.; popolnu 6 h. 22 m.; wieżor 8 h 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Dráždjan: rano 7 h. 37 m.; dopolnia 12 h. 53 m.; popolnu 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

Benęzna placzisna.

W Lipsku, 16. julija, 1 Louis'dor 5 fl. 14 nhl. — np.; 1 połnowajazh čierwony storz abo duſat 3 fl. 4 nhl. $\frac{1}{2}$ np.; winsse bankowki 97. — Spiritus w Barlini 9 fl.

N a w ē ſ t r i k o.

K. K. priv. prjene rafuske sawieszjaze towarſtvo we Wini
ſakladny kapital 3.000.000 ſchjeſnakow ſlijebora, ſawieszenja psche wohnjowy ſtrach horiebere na tworove ſtady, mobilne, draſtu, ſchatz, poſleſchcia at.d., žito, hyno, ſtomu, ſlot at.d. pod kredit tſjech, nech je ſajfaj chze, po jara tunich twerdych prāmich. Sawieszenja ho po tolerach činja, prāmije a ſchfodowanja ho w tych ſamych penesach wypłacza.

Statuty, proſpeky a ſawieszjanske formulary, kaž tež wſchitne potrebne wuſasowanja dawa rad

Dr. B. Pannach,
agent w Budyschin.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Nrieszil
bere horje ſawieszenja wſchitich družinov psche wehni na pschedadzite wobhodzjerſtwa, psche elementarne ſchfodowanje na puſcowanske ſubka, teho tunja ſawieszenja na živenie člowewa.

Policy a ſarunania ſchody w prufum courantu ſa najunijsche prāmije.

Sarueženski fonds towarſtwa $16\frac{1}{2}$ millionow ſchjeſnakow ſlijebora.

J. G. Richter,
diſtritny agent ſa Budyschin a wokoloſ.

Twarzki falk, hnojny falk
pschedawa stajuje na budyskim dwórnichęzu

Heinr. Jul. Liacka.

Maleuň, Czorne holanske jahody, Risale wiſchuje

hodneje dobrosje kupuje po wetschich a menjchich džielbach

W Budyschini, w juliju 1858.

E. A. Liebusch Wwa.

Wtorek 27. julija t. l. budje ſo njehdje 80
kloſtrow duboweho ſchcijepjanego a penloweho
drewa ſ ljetuscheho puſchczenia w nowowęſ-
częański rejeru pod wumjenenem, w termii
woſewiomnymi, ſjamnie na puſchedzowanje puſche-
dawac̄. Na kupenie ſmyſleni čzyli ſo na ſpo-
mennym dnju dopolnia w 9 hodzinach puſchi moſti
w Malej Suberniczy nutſnamakac̄.

W Barci, 13. julija 1858.

Grabinſke Lippſte hajniſte ſarjadniſtwo.
Wiedemann.

Schablony

ſ wumolowanju ſtrow a t. d., ſaj tež ſ piſanju
na deſti, mjechi a t. d., doſta we wſchelalich dru-
žinach a puſchedawa te ſame, ſo by je bóry
wurumo w ał, po najtuniszej placijſni

Jul. Bob. Richter,

we wudawarni njemſkich nowinow na
ſnutſkomnej lawſtej haſy.

W. Kahlertowa

czijſzaja wodziezka (Fleckenwaffer),
kotraž wſchje blaſki ſ draſty wucjiſzi a jeſi
puſchi tym na Jane waschnie neichodji puſchedawa
ſo pola podpiſaneho w bleſkach po 5 uſl.

Jul. Bob. Richter,

we wudawarni njemſkich nowinow na
ſnutſkomnej lawſtej haſy.

NB. Ton ſamy kupuje tež ſtaru paperu w men-
ſich a wetschich džielbach

Khieza ſ fruchom pola, ſ nej bliſchajezho,
je ſe ſwobodneje ruli na puſchedan w Boſchezach
čzo. 20.

Wote mne džielane
draždzańskie bentuſichti puſche kuriſze woča
poſſicjuſa tak loſki, ſaj wjeszie pomhaſy ſrjeſk
ſ wotſtronenuju uiteſe tak boſneje cjiwiſje. W
Draždjanach puſchedawa je jandzelska ha-
pyka, w Budyschini paſt hrodoſka ha-
pyka.

H. Werner.

Wojſeweſje.

Khieza čzo. 193 na delnym Židowi, ſ dwjemaj
ſtwomaj a ſ rjanej ſadowej ſahrodū je ſe ſwobodneje ruli na puſchedan a može ſo wſchō dalsche
pola podpiſaneho wobſedzerja ſhonicj.

Jan Pawlusch.

Wojſeweſje.

Wot njeſt puſchedawam ſtajnje jara dobre
wotlejane jaſlukowe wino, bleſchu po 4 uſl.,
w zlym kaſ w jenotliwym. Saſopſchedawarjo
doſtanu rabatt.

L. J. Nücker
na ſerbſkej haſy.

Sahrodniska živnoſz čzo. 15 w Pomore-
zach je ſe ſwobodneje ruli na puſchedan a može
ſo wſchō dalsche pela podpiſaneho wobſedzerja
ſhenicj.

Jan Koſat.

Torſ

wuberneje dobrosje ſteji ſtajnje na puſchedan na
ryceſkubli Wykoſej pola Rakej.

W zyrtwinſtei, bylnje wobydlenej wſy, njehdje
3 hodziny wot Budyschina je ležomnoſz ſ poſne i
prawisnu koſežmarenja a hoſzenžarenja,
ſ kotrej njehdje 2 2 kérzow polow, luſow ic.
bluſcha, pod ſpodoſnymi wumjenenemi hnydom
na puſchedan a je privatny koſiſt Mikel na
hrodoſkej haſy w Budyschini ſtajnje hotowy,
na wſchitke napraſhowanja kózdu bliſchju roſ-
prawa dacj.

Džielba rjaneho khójnoweho twarskeho drewa,
kaſ tež khójnowych penkow je w drewniſcieju pola
Nowych Pſowijow (Neradka) wycze hermancza-
ſkeho stareho hata po tunej placijſni na puſchedan.

Na kupenie ſmyſleni čzyli ſo w nowopſo-
wiaſkej koſežmi dale napraſhowanac̄.

Khlamańſja w Noſacjizach ſteji hnydom ſ
puſchenaleſcu a može ſo wſchō dalsche pola khla-
marja Lehmanna tam ſhonicj.

Barlinske wóhen sawjessjaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 million ajs tolér.

Toto hžom 45 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjessenja psche wóhnjowu schodu horje po niskich, ale twerdych pramijsach, hdež sawjessenzy ženje nicio do płaćzowacj netreba. Wone saruna tej schodowanja, kž su bo psches blif state, bvrnejz wón runje nesapalit, ale jenož rostschepit, a sawjacej tej wobschodzenja, kž su bo pschi wurumowanju na mjezach state.

Podpišany, kž je agenturu sa Budyschin a wokolnoſ na bo wſaſ, chež čeſzenym ſerbam sawjessenja pschi tutym towarzſtu lubje rad najtunischo wobſtaracj a henak foždemu wſchitke pojazdane wukasowanja w tajsim nastupanju darmo dawacj.

Sawjessenja móža ſivo ſtač:

1. Na 6 abo 5 abo 4 abo tej mene ljet ſje- noljetnym placjenjom sawjessenſtich penes abo pramijs. Sawjessenzy salutuje ſebi na tajſe waſchnje wele khſtow.
2. Na 5 ljet pschi do předka sawjacejnu pramijs ſa 4 lieta. Pschi tajſim placjenju je pjate ljetu darmo.

W Budyschini.

J. G. Smoler, wubawař ſerb. Now.,
agent barlinskeho wóhen sawjessjazeho towarzſwa.

Fr Brücherowa Elaine wicha.

Tuton fabrikat, kž je tak derje pola wyſoſich krajnych ſaſtojnſtow, kaj tež bewaf wſchudjom bes ludžimi dobre ſpodbabanje ſwojeſe dobroſſie dla namakal, kluži k dlejſchemu djerženju wſchue kožaneje nadoby, jako ſchérnijow, kožanych wobrubow pschi jiesnych khlowach, wusdow a koñjazeho gratu, patrontaſchow, wosowych ſrywów a teho runja.

Hlowny ſkład ma A. G. Richter
w Budyschini na mjaſowym torhoschcu.

Woprawdzie winowe ſiſalo, malenowe ſiſalo, trufalzowe ſiſalo, aromatiſke ſelone ſiſalo w bleſchach, kaj tež po mjeri porucjuje

J. G. Richter,
na mjaſowym torhoschcu.

Hermaney.

Nedželu 25. julijsa k ſwinjowutſjelenju ſčeħuenykh tħelbow uajpodwolniſcho psche. proſchuje

Krüger.

Ven na pschedan.

Pschichodnu ſredu jaſo 21. julijsa budje bo 5 kop netrieneho stareho lenu w jenotliwym abo zlym ſa hotowe peney na pschedadžowanje psche. dawacj cjo. 4 w Šahorju.

Maćica serbska.

Do pokladnicy Maćicy serbskeje ſu swój přinošk na přispomnjene lěto ſčehowace

sobustawy zaplačili: knezej Pētr Schmidt z Delneje Hórki, vicestražniſtr w Draždānach; k. Jan Čabran z Delneje Hórki, vicestražniſtr w Radebergu; k. Michał Hornig, katechet na tachantſtwje w Budysinje; k. Michał Jaceławek, kaplan w Njebjelčicach; k. dr. Hermann Lotza w Lipsku, k. Jan Černy, gymnasiast w Jičinje w Cechach, k. Hendrich Šele, gymnasiast w Jičinje; k. Franc Šimek, gymnasiast w Jičinje; k. Wjacysław Hatle, gymnasiast w Jičinje; k. J. H. Imiš, ſarař ve Woslinku; k. Paulinus, wučer w Próten: wſite po 1 tl. 10 nsl. na lěto 1858. (Přichodnje dale.)

W Budysinje, 8. julija 1858.

H. J. Trautmann, pokladnik.

Djaf.

Lubej ſchulſtej mlodozji michaſſeje ſchulje a jeje čeſzenemu knezej wucjerej knezej kantorej Peſarej, kaj tež lubej ſchulſtej mlodozji ſchulje w Noſacijach a jeje čeſzenemu knezej wucjerej Bartkej, prjenemu ſa pschedopade 5 tl. 6 nsl., druhemu ſa 5 tl. nahromadjenych ſmilnych darow ſa wbohe wotpalene buſicianskeje ſchulſte diječi prajimy w meni diječi a jich starſich naſluboniſchi djaf, ſ tej wutrobnjej prěſtwu, Boh luby knes chýzl na ſmilne dary a na tyč, kž je dařich, ſwoje nebeske johniowanje wuſchjetrcj.

W Buſejach.

Wucjerio.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
plači so wot rynčka 8 np.

Zamolvity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde číslo plači 6 np.
Štwórlétne předpata pola
wudawarja 66 np., a na
kral. sask. pósce 7½ nsl.

Cislo 30.

24. julija.

Léto 1858.

W opših jecze: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschini. S Wiedowow. S Puha. S Małejie
Vorshejje. S vojerowského woltreža. S Hrubelčiz. — Pschilopt. — Hanž Dępla a Mots Tunka.
— Zyrkwiniske poweżje. — Czahi sakſyshlejsyiskeje zeleſnizy ic. — Penejna placzisna. — Nawjeſchtmił. —

Kózde je noltliwe čízlo Serbskich
Nowinow placzi ujetko 6 nowych penes
a do předka placzenje na zyłe schtwört-
lieto wučzini 66 np., sa pruskich wotebe-
rarjow pak jich schtempla dla dotalna
placzisna wostane. **Nedakzia.**

Swetne podawki.

Sakſka. Czi cjeſſlisy a mureſsy towari-
ſchojo, kiz chzedja bližiſhe naličejo miſtcrſte pru-
kowanje cjinic, maja swoje samolwenje hacj
do 30. septembra t. l. pola 1. mjeſchczanskeho
radicjela Heſlera w Budyschini scjinic. —

Nepokoj, kerryž bje bes lipſczanskimi ſtuden-
tami jich reſtarja dla wudyrít, je ſo zyſje ſaſo
ſlehnýt. Studentam je ſo ſlubilo, ſo budža wsche-
laſe wjezy, kotrej bjechu jim k wobeżeſnoſzi, pschi-
chodnie wotſtronene. — Grichichſki kral pschijſeđe
15. julija do Vilniſ ſi wopytanju kraloſkeje
ſtrójby. Nasajtra wobhladowasche ſebi wón
drajdžanſtu webraſańju a wopyta tež prynza
Albrechta pruskego, kaž tež ſwudowemu ſakſtu
kralowu. Djen poſdjiſho wotſeđe wón ſaſo,
ſe by ſo do ſkiſingiſtich ſupel pedat.

Prusky. W Barlini bu tamnu ſobotu
prjenja nowa reſka na wiſi pschiwesena. — Mi-
nisterſtvo je wobsanknylo, ſo maja ſo ſtare, hacj
do ljeta 1816 bite, tolerje, kaž tež wſchuk
ſljeborne a poſljeborne, kotrej ſu ſara wot-
wóthene, ſtere ſjepe nuiſ ſchahnyč a ſo wjazy
newudacj.

Ra fuſy. Prjenja wulſa wójnska ſodž,
ſotraž je ſo w tutym kraju twarita, ma 91
fanonow a budže 4. oſtobra do morja puſhejena.

Franzovſka. Pariska konferenza je won-
daujo ſwoje djeſtate poſeđenje w naſtupanju
naļeznoſtjow Moldawy a Walachije mjeta. —
Jendjeſlu kralowu budže pschi jeje wopytanju
franzowſkeho khejzora w Cherbourgu (ćitaj: ſcherburgu) 15 wulſich wójnskich ſodžow puſhe-
wodječ. Wona ſo tam 4. augusta puſhivene
a 5. t. m. ſ khejzorom naſtore na morju (tu
rjela: na ſodži) hromadu treći, tola je pak tež
možno, ſo ſ ſodžie wuſtupi a do mjesta ſameho
puſhivide. Djen 7. augusta budže nowy puſhi-
ſtar (Hafen) wotewreny a poſwiećeny a wulſa
nowa ſodž do morja puſhejena. Weſzor dawa
mjeſto ſhromadženym wyſokim hoſzjom woſebných
bal a predy pak khejzor tym ſamym puſhny
wobed na wójnskej ſodži „la Bretagne“. Tež
budže w tych dnjach medzowa ſtatua Napoleona I.
w Cherbourgu poſtajena. Ta ſama je 12,000
punktow čeſka. — Prvnz Napoleon w tu ſhwili
ſe wſchelakimi vojerſkimi a zivilnymi ſaſtojnitsami,
kiz ſu dleſche čeſka w Algierskej byli, pilnje
wuradjuje, tak by ſo tuón kraj najſlepé ſria-
dowacj hodži.

Jendjeſka. Minister wójny je ſaſo nje-
ſotre regimenty wóſſka do Indii poſtat, dokelž
tam wojaſy mene puſhes meč a fulje nepuſhecje-
low, hacj puſhes wulſu horzotu a teje dla naſtate
khorosje padaja a mrjeja. Wójna je w Indii
teho dla tak wobeżeſna, dokelž ſu ſo ſbježkarjo

psches zbyl kraj rozbijeli, hdzej woni cijekaja, hdzj Zendzeljenjo na nich cijahnu, ale borsy safo haru a nepoko sapočnu, hdzj su ho Zendzeljenjo dale szczaňyli. Woni su Lusnow, kotrež mjesto bjechu jim Zendzeljenjo wotdohyli a tam wobšadku (Besatzung) wostajili, njetko safo woblehyli a duž dyrbja tam Zendzeljenjo, kotsiz mjenachu, so su tamnu krajinu zylie podcijenyli, s nowa wójsko pošlač. Tak so jim na wszych stronach bje, stajnje dyrbja pschi tež wulkej horzocji po kraju tam a hem cijahacj, ale nihdje nepschečjela tak prawje sapshimnye a do cijista porasycz nemoga. — Kladženje telegrafiskeho grotu na dnu morja bes Europa a Ameriku, kotrež so hijom dwójz radžilo neje, chzedja w tych dnjach tcejci króci wuwesj spytacj. — Parlament budje najstere kónz tuteho mješaza skónečeny. — Delež je rječa Themsa, kotaž psches mjesto London bjezi, jara saneschwarnena, tak so pschi hletuskej malej wodži satrashnje s neje ſmerdži, dha su wobsanknyli, ju wuečišicj dacj, hacj runje budje to wele millionow toler šhoschtowacj.

Turkowſka. W arabiskim mjeszi Djeddah, kij pschi morju leži a pod knejstwom turkowskeho sultana steji, sbjechnychu so 15. junija tamnišchi muhamedanzy wobydlerjo a walichu so na ſchészianow, w Djeddahu bydlazych. Nepschečjelov bjeſe psches 5000 a woni dobychu so najpriódzy do wobydlenja iendželskeho konfusa, kotrehož na lute kruchi roſtribachu a wschitkich ludži w jeho domi ſkónzowachu. W tym ſamym časzu nadpadjechu tež dom franzowskeho konfusa, kotrehož, kaj tež jeho mandželsku morichu. Tola cijeknycu jim jeho djowka, jeho pišar a jena ſlužobna holza. Potom roſtriberichu so mordarjo, jako bjechu we wobjemaj domomai wscho wurubili a paperj a kniji konfusow ſpalili, po mjeszi, so bychu tamnišich wschitkich druhich ſchészianow ſkónzowali a wurubili. Woni ſabichu tež 18 ſchészianow, tak so bje jich wscho do hromady 23 ſkónzowanych, ale dokelž w pschis ſtawi runje iendželska kód „Evelops“ ležesche, dha radži so 24 ſchészianam, so možachu na tule kódz cijeknyc a swoje živenje wobſhwacj. Tola su wscho swoje wobſedjeniſto ſhubili, kaj

tež je so to 20 Gricham, tak ſechlo, kotrých drje pschi živenju wostajichu, dokelž woni prajichu, so so turkowszy poddanjo, ale jimi tola wschiſto wurubichu. Wola pschekupza Sava a Comp. bu wscho do hromady 12 woſbow sarajenych, a Savowu ſljetnu ſjowcicju pschedachu ſa 5 toler. Wſchie magaziny zuzych ſchészianſkih pschekupow booku wurubene. Potom djerzachu wulki djakny ſwedžen, so su mjesto Djeddah wot ſchészianow wuečiſili. — A tola su ludžio, kij pschi wschitlich pscheshanjach, kij maja ſchészijenjo w Turkowskej cijepicj, pschezo hſchče turkowskemu ſultanu na wsche možne waschnje pschecjivo ſchészianam pomhaja a jeho ſutkowanja podperaja.

S herzegowinſtich mjeſow pišaja, so su so w sapočatku tuteho mješaza Turkajo a ſchészijenjo ſkoro wschjedne bili a so su ſchészijenjo pschi-hrali, dokelž su wele ſtabschi byli. Duž su Turkijo mnoge ſchészianske wſy do cijista wotpalti a ſchészijenjo su, mohli tež, počnati cijekacj dyrbeli, tak so jich nihdje 3000 na ratuſtich mjeſach leži, kotsiz nimajo žane mjeſatsko, hdzej bychu ſwoju hlowu połožiez, a žane ſtadby, s kotrých bychu jiesz a piež móhli. Dic̄ hubenſtwo je jara wulke; duž jadyn dživ neje, so su so druhé ſchészianske wſy, kaž najnowsche nowiny pišaja, Turkam pod twerdymi wumjenenemi podcijenyl, so bychu tola živenje njeſak hacj do hjeſtich časow pscheneſli. Mjeſto turkowskeho wójska je teho dla hijom porucnoſz doſtačo, so safo ſ Vožnije do Konstantinopla na dompučz podacj.

Ze Serbow.

S Budyschin a Šandjenu nedjelu 18. julijsa popoldnu w 3 hodzinach dyri tudy blyſt do jeneje lipy nedaloſo ſſeleřnje. Tuta wot blyſta trechena lipa je djewjata pschi pucžu, hdzj ſ mjeſta ſ koprnikoj djeſch a wona je na to waschnje wobſchlođena, so ie jesi blyſt ſmuhi ſkorow wotrafyl. — Pschi ſurowym nerivedri, kotrež poſdjiſho mjeſachmy, deſchej jara ſylnje bjeſe a padachu tež khlerto wulke ſrupicjſi, kij su do ſakowych a runklizowych ſopenow džerkli nabite.

S W i c h o w o w. Tafo bje sandženu nedželu popołdnju wot dołheho ranja newedro hem pschi-czahnylo, dyri to hamo do dómnych tudomnischeho sahrodnisa Faraka a połoji tute, soj tež wsche pôdlańskie twarenja tejele živnoszie do popeta. Farakei, siž bje herwak w dobrych wobstejenjach, je ho wele spalito, tež buchu jemu penesh s djela wot wóhnja sahubene. Wón bjesche menujy pecja psched njeftym časom njechtio stow tolér s budyskich nalutowańjow domoj wsat, dokelž bje ho wo ne bojak, a b'e je potom nerosomne dosz w žiczi a w hornysach radscho doma showat, dyžli je njekomu na wiestosz wupożcził.

S u h a. Sandženu nedželu, džen 18. julija, popołdnju w schwórcej hodžini, dyri blysk do tudomneje kocjmy, kotaž ho tež hnynom s peczimi druhimi wobśedženstwami do popeta pschewobročji. Wotpalili ho su: 1., kocjmair a weſny ryctař Ella, 2., kowar a gmejnški prjódkejter Zimmermann, 3., tscheř a klamař Rychart, 4., kiežer Jakub Mulancki, 5., živnoszec Scherbel a 6., bur Kummer. Herwak je ho tež 7) Kunzez wumeink wotpalit.

Wjetr móznie dujeſche, a doſež ja dy n deschcijſ nendžiesche,* dha plómenja s wulſej ſpjechnoszu woſolo ho hrabachu, a wotpaleni mózachu teho dla wjsche ſlotu jenož jara mało plómenjam wutorhycz. Tež ſtej ho Kummerej dwie ſwineczki a dwaj staraj a dwaj młodaj pſai ſobu spalikaj. Bes bylawami, siž bjechu s po-mozy pschijsje, bjeſche ſarycja a nſka najprjenscha.

S Małeje Vorſčeſje. Wutoru 13. julija padże na tudomnym knežim forbarku po-draljetne džiečzo wownjerja Pawlika do wody a namala ſwoju ſmierć w tej ſamej.

S Wojerowskoho wokreſa je naſ po-rejj doſchla, so je ſ. duchomny Merwa w Schpreiž 30. junija ſwoj 25ſjetny duchomnſki jubileum ſwečzit. My pak neſhym wo tym gylim ſwedženju dale niečo ſhonili, hac̄ to, so je taſowſti ſ. duchomny Seiler knesej jubilarej

* Dale delſe, jako w r a k e c z a n s k e j w o k l n o s z i tež ja dy n deschcij ſhot neje. **S** Jamneho nam jedyn poweſasche, so je tam nedželu jara mało deschcja byle, fa to je ho pak w Krebi, Mikowi a t. d., móhť reż, lalo.

Rebačzja.

w meni herbſtich duchomných woyerowskeho wo-kreſa renje cziszciany ſpiewo pschedopodat, liž ſo talkie ma:

Czescie doſtoſnemu knesej
knesej fararej Janej Merwi
w Schpreiž ſ Buršhamorom
na dnju ſeho 25 ljetnega duchomnſkeho jubilea,
30. junija 1858.

Wot hamislich ljet ſo dženſa minył
Egi, bratſe, pečadwazit je,
Je ſo kaž rjeſa nimo linył,
Kaž ptacžk, ſiž nimo lecjsche;
Na Bozej winižy ſy džielat
Ty w Hoſnižy a Schpreižy,
Pak weſely, pak ſrudny ſpiewat
A ſtadlo hladat ſprózniwy.

Duz beremy džiel na tež hnadij,
Kiz Boh Egi wopokaſat je,
A witamy Twoj ſwedžen radži,
Kiz ſljeborny Egi ſihadžesche;
Na cježi, w hameji pschewinenej,
Somy dženſa ſobu weſeli,
Kaž na hortloſi ſaleczennej,
Kiz nadendže Eje po domi.

Djenſ wopor džakny Bohu knesu
Ty pak tež neſesch ſ wutrobu,
So tajſu jubilarſku meſu
Eſy doſrocžit tu psches hnadi;
Na wschelske džiwne Boje pucjie
Djenſ ſpodiwajo poſladaſch
A Bozej ružy dale krucje
Sbo ſ dowjerenjom podawasch.

Na tajſi pucž a dalsche džieko
Egi djenſa ſbožje pschejemy,
So by ſo wschiſko derje mječo,
Kaž po domi, tak w winiž;
Dha wostań hiscje doho Twojich
Nan ſbožomny we ſtrowoſi,
A paſ a hlađaj duschow ſtwójich,
Kiz tudy Boh Egi porucji.

Hac̄ do naſdalskich ljetow ſcijewat
Dom Merwiž w lubej Schpreižy,
Ty pak ſe johnowanjom džielaj,

Hacj swijatok pschiindje knesowy;
Böh nech Czi dale sbozie dawa,
Swoi mjer a pomoz wudziela,
Hacj njehdz vyshchi dzak a stawa
Row swjernoh' herbskoh' pastyria.

S Budyschina. Rojska so tudy a w blizszej tudomnej wosolnoszi hizom pilnje do brozujow wosy. Kopow je, kaj so sda, tak wele, so su ratarjo spokojni, ale schet so rno nastupa, dha knop tak nedawa, so by jedyn s tym spokojom bycz mohl; tola shwala sibi njeleoti tez rjany wunoscik swojich polow.

S Hrubelczi, 21. juliia. Sandzenu wutoru popolnju sta so tudy to nebozje, so dzieszatko tudomneho sahrodnika Jetki do jeneje luze padze a tam frudnu smerej namala.

Priopk.

* W Chemniżu buchu 13. juliia schtwórniki pehrebane, fotrez bjesche 10. t. m. mandzelska mischtra Leuschi porodzilo. Prijenjonarodzeni hólcejz bje jedyn dzen zimy, ale posdyscho narodzene dzieczi, 2 hólzai a 1 holza, wumrechu borsy po porodzi.

* Wot sakskeje krasnjeje wohnsawjazjeje połladniyu buchu w lccji 1857 sa wohnjowe skłody na twarenjach sarunane:

284,370 tl. mjestam,
526,874 tl. wham.

811,244 tl. wcho do hromady.

Wschitko hromadzje je w Sakskej twarenjow sawieszonych sa:

100 millionow 986,300 tl. w mjestach,
171 millionow 447,493 tl. na wbach,

272 millionow 433,793 tl. do hromady.

* W Drazdzianach sptyasche tijelz Reichelt swoju, pola kapitana Bayerna sluzazu, lubku, wiestu Eleonoru Muschkez abo Ritschkez, 16. juliia wezior satzelicj. Won bje ju meniżu wopytal a jako wot neje dyesche, wutsseli na nju a trechi ju na prawym bosu niże schije. To holečo wolasche wo pomoz, na czoj mordar rjeczu Vrjeznizu vshesfocji a sibi w brjeszczach nedaloko Roßnerez fabrik do huby tijeli, so kulta vshes hlowu dylesche. Wobaj ranenaj buschtaj do schpitalnijow donešenaj a budżetaj drje na swoje rany wumrech dyrbecj.

* Nedzelu 18. juliia dyri w Drazdzianach blysf do domstich tak menowanej hórskeje pinzy (Bergkeller). Hacj runje maja tam blysfowod

(Blysfableiter), dha bje blysf tola wot teho sameho wotsloczil, dokelz blysfowodowe żelezo najskere totste dojz neje, a do swišlow sasjet, hdjez bje 5 zentnarjow cježki kameni wustoczil. Toton bie runje tam delje panek, hdjez bjechu hojszo fedzeli, blysf pak flecja potom do jstwy, hdjez jenu żonu, na fanapeju fedzaju, na njeleoti cjaſh pohluschi, a shubi so potom vshes kuchmu won.

* Tu samu nedzelu popolnju w 6 hodzijnach dyry blysf w Bonew iżach sa Drazdzianami (blisko Pilniż) do shjeje rjeſnisa Guhrauna. Tam mjezach reje byc a duž bje tam wiaz ludzi shromadzonych, dyzli hewak, a bu 8 parochonow wot blyfsa trechenych, wot kotrych bjechu 2 żonekje a 1 muſki na mjezzi mormi, 5 druzh pak pohluscheni a shjeja so do czista wotpali. — W tym samym časzu bje blysf tez w Liebethalu do brozjne ryhtarja Raci dyrit, vshes czoj so teho sameho wshiske twarenja wotpalicu. — Tez we Niederstein i pola Połczinu je so wot tuteho newedra jena shjeja wotpalita.

* W Sebnizu smjeje so 25. a 26 juliia wusli spjewanski swedzej. — Kaf dha budje se perbskim spjewanskim swedzeniom, wo kotrymž bje średu po sutrah ryci a kotryž chzchhu ljetušku naszymu wodzjerocj?

* Na zwiczauskim dwórniſcheju bu jedyn dzielacj 13. juliia wot dwieju wosow satlojeny, bes kotrymajz bje njeſchio ejmiej mjet.

* W Hilbersdorfi pola Chemniža wotpali so 9. juliia brożen s domskimi jeneho tamniſcheho žinnoſerja. Psihi tym bu jeho ſjetna džewcicila tak wot wohnja wobszkodzieni, so dyrbesche wumrech. Wohen bje wot jeje Iljetneho bratska satlojeni, kotryž bje, kaj won prajesche, tez tajsi wohen sadzietac hzyt, jaſo jen pastyria na pastwischach sadzietaja. Won bje teho dla ſe ſchtrychowanecjom woslep hlowy w brožni sapalit a potom do ſchule bjezat.

* W Chemnižu dosta ſchewſki towarisch Meyer, kij bje tam pola jeneho a teho sameho mischtra 25 het s teho stajnej spokojoſni džielak, tak derje wot ſchewſkeje jednoty, kaj tez s połladniyu ſchewſkich towarischow wschelake dary.

* W Tharandzji padze 16. juliia jedyn wuhnetzki towarisch (Geselle) horka s wohnja na hažu delje, vshes czoj sibi hlowu ſrani a rufu a nohu ſlama.

* W Ptoshni swadži so 15. juliia muretski Schwarz s Blauenem s jenym mlynſtym s Lengenfelda a bu wot tuteho tak ſtrasczne ſ nožom kloty, so ſa hodzinnu wumre.

* Sandzenu nedzelu popolnju dyri blysf do jeneje shjeje w Marienthalu a pohluschi tam jenu džowlu, dale pohluschi won w Moſelu

poli Grimmischana macj a dwje džieszi na ihwilu a sapali dom, tola bu wohen sbozomne hascheny a hewak je blvsk w Frankenhausen u zyrkej ihetro jara wobsckodil.

* Tež w Berlini imjachu sandjenu nedjelu popoldnu ſurowe newedro, kotrej tam do tſioch trwarenjow na wſchelach hach dyri, ale nesapali, tola pak wele wjezow roſrashy a tež niesotrych ludji pothluchi, kotrij pak poſdijſho wſchitzy ſaſo k ſebi pothluchu. Na jenym polu poſched mjeſtom Berlinom, ua tak menowanej ſajeczej holi

(Hasenhalde) ſhjeſeſhe jedyn muž rožku. Wón bu wot blyſka trecheny, ſo na mjeſti morwy wosta.

* Sandjenu sobotu 17. juliſa je ſo w budhſtej ſaſerni jedyn woſak ſatſelit.

* Dokelž chinesyſki thjeſor do teho ſwolici nočze, ſchtož ſebi Zedjelčenjo a Franzowſojo wot neho žadaja, dha ſu woni ſwoje wójnſke lódzie w chinesyſkim morju pothlupili a thzedja po rjez̄ Peiho k hlownemu mjeſtu Pekingu iſcej a to ſamo woblehnyc̄. Zyle lódźtwo wobſtej ſ 19 lódzow, menujzy ſ 8 jendzelſtich, 7 franzowſtich, 3 ameriſtich a ſ 1 ruſſej.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Ale kaf ſo hoñtvarjom tola druhdy dživovne podendje!

Mots Tunka. Kaf dha to?

Hans Depla. No hlaſ, dha džiechu wonbanjo njeſotni liſchki tſelec̄ —

Mots Tunka. Ach liſchki!

Hans Depla. Haj liſchki — a woni tež dwje nadendzechu, wot kotrejž jenu ſatſelichu, druhá pak jim cjechny a ſo do ſwojeje twarby ſthowa. Duj dyrbjachu ſa nej ryč a jako hiechu ju nimalek dorýli, nemóžeſche jedyn wot tych hoñ-

twarjow doczakac̄, ale hrabny bo džierz ſ ruku ſa nej. Ale liſchka to wopak ſrofemi a jeho ſa ruku pothlumy, ſo wón ſe wſchei možu wołac̄ poeža a druhý teho dla k nemu bjezachu. Jedyn pak, kotrej mjenechе, ſo wón teho dla tak wola, dokelž liſchku djerži, pothlupi tež a refny: „Djeržich liſchku, bratſe?“ na čož tuton ſe ſylſojtymaj wočomai wotmolwi: „Nje, liſchka djerži me!“

Mots Tunka. Haj wſchaf, ſ tými liſchkami to ma dundyrat!

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michalska cyrk: Hordris ſobracjek ſ Varta ſ Hanu Jakubez ſ Nowych Cjichouj. — Jan Korla

Bohuslav Noßberg, wobydlej na Židovi, ſ Amalii Augustu Schmidtej tam. — Korla Bedrich Julius Graf, wobydlej na Židovi, ſ Anna Karolinu Voig- tež tam. —

Podjanska cyrkej: Michał Tacjuk w Budyschini s Mariu Madlenu Hevnez s Mjewhez. — Miławsch Wojsk, murec w Budyschini, s Mariu Mellez s Laska.

Krčení:

Michalska cyrkej: Hana Marja, Hany Augusty Geyfrietz na Židovi n.m. dž. — Hana Hanja, Augusta Klingla, křejezera a volerja na Židovi, dž.

Podjanska cyrkej: Maria Therese, Miławscha Nehorska, krawza na Židovi, dž.

Zemřeci:

Den 7. julijsa: Karla Adolf, Hermanna Kortle Bohuwjera Voigta, mohyderja a fabriksteho dželačjera pod hrodom, š. 1 l. 3 m. — 12, Hanrich Kral, wumentarj s Mjewhez, 82 l. 2 m. — 13, Jurij Hörlter, se Židowa, 66 l.

**Gjahi sakſkofschlesyjskeje želeſnizy
s budyskeho dwornischa.**

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; všichvolnu 11 h. 40 m.; vovočnu 6 h. 22 m.; večor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; vovočna 12 h. 53 m.; vovočnu 3 h. 52 m.; večor 7 h. 41 m.; v nozy 2 hod. 42 min.

Penežna placžina.

W Lipsku, 23. julijsa, 1 Louisd'or 5 tl. 14 nžl. — np.; 1 polnorazazh čerreny sloty abo dukat 3 tl. 4 nžl. $\frac{1}{4}$ np.; winske bankovki 97. — Spiritus w Barlini 9 tl.

N a w ě š t n i k.

Krajnostawski bank.

Pscheopolozjenje daňwobliczbowanskich a daňwuplačeñskich termijow kwittonkowych (nalutowarskich) knížkov našíupaje.

Wobliczbowanie danje, kotraž ma so na kwittonkowe (nalutowarskie) knížki placžici, trechesche hacž dotal runje na čas hłownych wobsanknenjow bankowych knížki, cjož dla je direktoriuム wobsanknyt, dotalnej daňwobliczbowanskej termiji 31. januara a 31. julijsa s tutym horjebjehnycj a na jeju mjesto

31. mjerza a 30. septembra kóždeho ljeta
stupicj dacj, a to tak, so blijscha daňwobliczbowanska termia

30. septembra 1858

sašupi a so može so wot 15. oktobra 1858 dan tón kročj na 8 mješajow wobliczena sbjehnycj.

W Budyschini, 31. mjerza 1858.

Direktorium krajnostawskeho banka kral. sakſk. hornolužiskeho markhrabinstwa.
s Thielau.

Dr. Whithowa wodžicžka sa moczi

wot T. Chrhardtia w Altenfeldji w Thüringskej, s wjazorymi privilegiemi wyšokich wežow pocjezena, wopakuje so be wšichtimi dotalnymi moczi hojazvni hrjedkami pschi swoje sbojomne stuklowanie wšichedne jako najlahodnicha a najlepšha wodžicžka w taſtim naſtupanju, a može so jako dopokazany hojaz a pošylnjazy hrjedt a jako

wjesta pomoz sa ludzi na wocžomaj jednych

kóždemu poruczecj. Wona hoj wjeſzie a rucje a be wšichtich ſchłodnych ſziewkow, woſebje pschi ſahorenju, ſzepnenu, ſuchoci, ſylowanju a bježenju wocžow, ſaj tež pschi ſlabosjt po bželmi a placži bleschla s wutožowanjom jenož 10 nžl. a džela-ju jenož wopravdiju Traugott Chrhardt w Altenfeldji w Thüringskej. — Sklad sa Budyschin je w hrobowskiej haptyn.

Twarzki falk, hnojny falk

předewdaſta stanje na budyskim dwornischi

Heinr. Jul. Linck.

W Smolerowej kniharni je sa 3 nžl.
5 np. k dostaciu:

Spjewarske weſelje
abo 28 nowych duchomnych spjewow s pschidaw-
kom několitych starſich wot Jana Kiliana.

Placžisny ſiſałoweho sprita.

Pola podpisanego placži ſiſałowy sprit No. 1.

8 tl., — No. 2. placži 2 tl., — No. 3. pak 1 tl.

15 nžl. a No. 4. placži 1 tl. 15nžl.

Rückter na herbstej haſy.

Maleń,

Czorne holanske jahody,

Kińska wischuje

hodneje dobroszje kupuje po wetschich a menschich dżelbach

W Budyschini, w juliju 1858.

I. A. Liebusch Dwa.

Płatowy sklad
wot

Eduarda Hartmanna

namaka so wot 26. julija w prienim posłobji teho kamienneho doma, ką dotal, na snutskomej lawiskej haśzy.

Wschile družiny deskow a latow su na pschedanu pola mlyniskeho mischtra Rycztarja w Huczni.

Nowy plomys, schieszhydlaty a se żeleśnymi wóskami je pola podpisaneho na pschedanu.

Kapler, wojskisty mischtr s napszecja fasernu w Budyschini.

Kedžbi.

Bróżeń, psched 2 ljetomaj nowonatwarena a w najljejszym redzi so namakaza, 25 lohejow dolha, $12\frac{1}{4}$ loheja schierosa, kottaz ma drewiane huno, na jenym świdlowym konzu pak swi, komoru a lubju satwarenu, je se świdobodneje ruki tunjo na pschedanu.

Wjeho blijsche we Wulkej Subernicy czo. 23. pola Klimana.

Großowe
broßfaramellje,

najljejschi hriedl k wotstronenu kachela a k położeniu dychania, ką tej k swarnowanju psched dybawoszju pschi sahymnenju w symnym časzu.

Na Budyschin a wokolnosz w heodowiskej haptzyży īnesa M. Jäsinga kōzdy čas na pschedanu. Eduard Groß w Wratislawju.

Stearinowa a mydłowa fabrika

F. G. Kleinstücka s Draždjan tež prjodkstejazy budyski hermanek s bohatym wuberkom swojich fabrikatow snateje dobroszje wobczehne, bes kotypiż ma so ton krócz tpane k ojowolijowe mydło wobiebie poruczicż a proşy, so by so jeź dowjerenje, dotal spożczenie, tež tuton hermanek w tak bohatej mjeri dostalo.

Buda sieji nedaloko theatra a je psches firmu snajomua.

Wutoru 27. julija t. I. budje so njeħħje 80 kloſtrow duboweho schejejxanego a penkoweho drewa s ljetuscheho puszczenia w nowowesč a niskim revjeru pod wumjenenemi, w termii wosjewjonnymi, slawnie na pschedadżowanje pschedawacż. Na kipenje swijsleni chyli so na spoannenym dnju dopolnja w 9 hodżinach pschi mosai w Malej Suberniczej nutsnamakacj.

W Barci, 13. julija 1858.

Grabinse Lippske hajniſke sarjadniſtwo.
Wiedemann.

Hermanez.

Nedżelu 25. julija k swinjowutsjelenju s čebnienych tħelbow najpodwolnisczo pschedproschue Krüger.

Tor

wuberneje dobroszje sieji stajne na pschedanu na rycerklubli Wyższej pola Ralez.

Chježa s kruhom pola, k nej kluſchazeżo, je se świdobodneje ruki na pschedali w Wschedzach czo. 20.

Ejjeſliſti mischir we Wulkim Woſyku.

Wossjewenje.

Eswojim czechensym herbskim wosjewerajam w Budyschini a wokolnozji ja s tutym napodwolnijho wossjewuju, so je so mi swoje pschi czechenu 2. slaski 54. sakskeje lotterije safo spodobne wopofasalo. Ja dostač do swojeje kollekcije na cjo. 12164 1000 tl. na cjo. 11757 200 tl.

= = 1147 400 - - - 21848 100 tl.
= = = = 23334 100 tl.

7 dobytkom po 50 tl. a 73 dobytkom po 40 tl.

Ja poruczam so s rjazym wuberkom lošow se 6 wschelach hłownych kollekcji k psichodnej 3. slaski, kij budje 9. augusta czechena.

W Budyschinje, 24. julija 1858.

C. F. Jäger,
na swonomej lawstsi hašy cjo. 801.

Maćica serbska.

Do pokladnicy Maćicy serbskeje su swój přinošk lěto scěhowace sobustawy zaplačili: knjez Jakub Buk, professar na progymnasiu w Draždānach, k. J. Hrabietka, direktor progymnasia w Draždānach, k. M. A. M. Buk, canonicus capitularis na tachantswje w Budysinje, k. Přihonski, canonicus capitularis senior na tachantswje w Budysinje, k. Pjech, canonicus capitularis cantor na tachantswje w Budysinje, k. canonicus Warnač, farar we Wotrowje: wsitecy po 1 tl. 10 nsl. na lěto 1858. (Přichodnje dale.)

W Budyschinje, 8. julija 1858.

H. J. Trautmann, pokladnik.

Přirodnospytny wotrjad

Maćicy serbskeje změje sobota 14. augusta popołdnju na poł 2 hodzinow poseđenje w hosćeniku k złotej krónie w Budysinje. Písmaw jedzér.

Młody cłowiek sprawnych starszych, kij chze koloritowanje karwifnyci, móže do wuejby stupicj pola kolorista Meistera w Lubiju.

Na rycieifubli Niederburkau'i pola Bi. skopiz móže sprawny, s dobrymi wopisimami fastartanym konjazym wotroczk hnydom ślužbu dostacj.

Jedyn zylje ejorny poš, kij ma jenoj delka na přenimaj nohomaj male hiele bleciſti, je so pschiwdal a móže so w piwacni w Radworju safo dostacj.

Wote mne djjelane draždanske bentuschki psche kurjaze woka posicjuja tak lehti, kaj wiejsje pomazy friedek wosjtronenu tuteje tak woloſnje čwile. W Draždānach pschedawa je jandželska haptuka, w Budyschinje pak hradowaska haptuka.

G. Werner.

W nakładzie Maćicy serbskeje je wuſot a móža jón maćicne sobustawy I. rjadowmje pola k. kantora Pjekarja w Budysinje darmo, kózdy druhipak w Smolerowej kuiharńi za $7\frac{1}{2}$ nsl. dostać:

C A S O P I S
, towarzystwa Maćicy serbskeje
17. zesiwk.

Najwutrobniſchi džaf

praju ja s tuwem barlinsku wohensawieszajemu towarzistwu, woſebje pak jeho agentej, k. Smolerowej w Budyschinje, sa to, so buchu mi vo wohnju, kózj kym czerpit, sarumanke penesy tak shjesse wypłacjene. Ja možu teho dla tuto towarzistwo a jeho k. agenta kózdemu poruciczej, kij by snadz swoje wjezy sawiejszej dacj chyl.

W Libochowici, 19. julija 1858.

Handrij Pešat.

Wutrobne boženje

praju wschitskim lubym pschejelam a dobrym snatym pschi ſwojim pschebydenju do Pöſnici w Sakskej-Meningſtej

W Radworju, 15. julija 1858.

Hanja Samowa rod. Bräuerej.

Zańdżenu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Korc.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Přeherza	6	10	-	6	-	-	6	5	-
Rojska	3	20	-	3	15	-	3	17	5
Deczmen	3	-	-	2	20	-	2	25	-
Worek	2	20	-	2	10	-	2	15	-
Hořek	7	-	-	-	-	-	6	25	-
Wota	7	-	-	-	-	-	6	25	-
Rievit	9	7	5	-	-	-	9	-	-
Dabły	7	-	-	-	-	-	6	25	-
Hejduska	6	5	-	-	-	-	6	-	-
Werw	-	25	-	-	-	-	-	-	-
Kana butry	-	17	-	-	-	-	-	16	-
Kopa złomy	6	15	-	-	-	-	6	-	-
Bent. syna	1	10	-	-	-	-	1	5	-
Dowoz: 2015 kórcow.									

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawań
J. E. Smoler.

Kóžde čísto plaći 6 np.
Štvortlétta předpata pola
wudawarja 66 np. a na
krat. sask. pósce 7½ nsl.

Císto 31.

31. julijs.

Léto 1858.

W opisjicje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Perschiz. — Hrodziszczo (hrodziszczo) pola Brzesowa. — Bosnia. — Pszczolopf. — Spjewy. — Hanj Depla a Mots Tmaka. — Byrlwinse pomeszje. — Czahi saksoschlesyńskie jelezniznyc. — Penezja placzisna. — Rawjeschtsnik. —

Kóžde je n otliwe czižlo Serbskich
Nowinow placzis njetko 6 nowych penes
a do předka placzenie na zyłe schwört-
ljetu wuczini 66 np., sa pruskich wotebe-
rarijow pak jich schtempla dla dotalna
placzisua wostane.

Redakzia.

Swjetne podawki.

Saksa. Nowe ajschowanste sastojinstwo
(Aichamt) w Budyschinie skutkuje hžom a ma
swój pschebyk w radzinej wasz delka w kupnizy.
K 1. novembra dyribi kóždy, kij w swóim re-
suebli schto wazi, nowe wicity a waki mječ a
nech ſebi je teho dla hžom s časom wobstara,
pschetož poszdzischo nevchu ſo jemu ſnadž časa
doz̄ pschihotowac̄ mohle. — Krónprinz a jeho
wysoka mandjelska staj ſo s kupel, w kotrychž
bjeschtaj njeſotry čas pschebyloj, 23. julijsa ſaſo
do Dražđan wrociloi. — Pražski arzbisop,
kardinal wech Schwarzenberg, kij bje na ſwo-
jim dompučju s Fuldy, 23. t. m. do Dražđan
pschijek, ie wot tam do Bruneje pola Kamenja
wuijek, ſo by tam hrabju Stollberga wopytał.

Prušy. Njekore newiny chzedja wedzic̄,
ſo chze kral tražajeje khorowatosje dla swojego
bratra, prynza pruskego, ſa ſobufrala pomenowac̄.
Schož hemak kralowu ſtrowoz nastupa, dha je
ſo ta ſama ſa čas jeho pschebywanja w Te-
gernseeu tak derje w cijelnym, kaž tež w duhom-
nym nastupanju iara poredjita. S Tegernseca,
kij w Bayerskej leži, pónđe kral najſtere na
kupu Putbus w Pomorskej a wot tam do Erd-
mannsdorfa w Schlesyńſei.

Rakuš. W Friedlandzi wumre wóndanjo
wech Dürrichstein a to po njeſotrych minutach,
jako bje ſwosa stupit, ſo by ſwoju džowku tam
wopytał. Zeho kubla pschehdu na jeho 82ljet-
neho bratra, dokelž ſu majorat, jeho ſamōjenje
val, kij 12 millionow ſchjeſnakow wunoscha,
na jeho 4 džowki.

Franzowska. W Etienni ſu pak fabriku
wyslijedzili, w kotrejž ſtradzu tajke bomby džie-
tachu, kafež bjechu ljetka w januaru njeſoty
Italsz w Parizu ſa khježorom a khježorku me-
tali. — Po nowischich pomeszjach wuftupi jeno-
dželska kralowa, hdyž do Cherbourgga pschijedje,
ſi lódzie a budje tam wot khježora Napoleona
a khježorsi Eugenije powitanana. Dokelž tam ſ
nei tež ministrio Derby, Malesbury a Disraeli
pschijedu a tam tež franzowszhy ministrio wſchitzę
budža, dha drje ſo tam naiffere tež wuczini,
kaſtu politiku byſtej Jendželska a Franzowska
pschichodnje w turkowſich naležnoszjaſch wobledz-
bowac̄ mjelej. — Jendželski hejm cherbourgſkich
ſwedzenjow dla žane poſedzenje nesmjeje, psche-
tož njehdje 200 sapoſtanow chze ſo tež do
Cherbourgga podac̄. S zyla tam psches 300
jendželskich lódjow pojedje, tak ſo budje tam
tychle wele wiazy, dyžli franzowskich.

Jendželska. W tyhle dnjach ſu tež
židži dowolnoſz doſtali, ſo ſmiedza w druhej
jendželskej komori sapoſtanzy być a je teho dla
hžom bohaty žid Rothschild, wot mjeſta Londona
ſa sapoſtanzy wuſwoleny, wóndanjo do druheje
komory ſastupil. — S Indijs pifaja, ſo je ge-
neral Rose mjeſto Gwalior ſvjeklarjam wotdobył.

R u s o w s k a. Khježor je w nastupanju sahnacja leibeigenstwa sašo njetro wukasy wudat.

— **S** Eschlanda, hdjež bje šo wot burów ropot pschečjivo jenemu rycerčublerej stal, pišaja, so budžische ta wjez najstere zyjje mjernje wotbiežaka, hdj budžische tam wyschnosz žanych wojskow nepošlata. Tak pak bu 60 burštich ludži a 14 wojskow morenych a ranenych.

T u r k o w s k a. Nepokoju w Bóhni so hischeze slehnyt neje, ale won dale pschibera, dokes tamnici muhamedanszy rycerčubleryj s wóhnjom a a s mečom swojich kscheszijskich poddanow pscheszjehaja. Tuthyj je njehdje 3000 hromadu svježato, so býchu so pschečjivo Turkam wobrali, a woni su ſebi wjesteſto Kosticza a Garacza ſa wobjeriow wuswolili. — Na kapi Kandii je tež krawny nemjer bes Turiami a kscheszijanami wudyril a Turkojo ſu franzowſtemu konſulej tajku kschinwu cjinili, so je won khorhoj delje wſat. — W Belgradzji bu wondanjo khorhoj pruskeho konſula wot jeneho stareho Turki wonecžeſzena. — S zyla počasuje ſo, ſo Turkojo ſa pomož, kotruž ſu pschečjivo Rušam wot Franzowſow a Zindzelčanow doſtali, tuthym žaneho džaka newedža, ale kscheszijanow njeko cim bôle pscheszjehaja a kjuduju.

Ze Serbow.

S Budyschina. So herbſke meno a ſluikowanje herbſkich mužow bes druhimi ſſlowjanami a tež bes ſuſodnymi Njemzami stajnje wjazy ważnoszje dobywa, to tak jara dživne neje; pschetož ſſlowenjo hladaja ſa Eſerbami, dokes ſu tucži tež ſſlowjanski narod, a Njemzy nemoga ſo poſladanja na Eſerbów ſmijecj, dokes Eſerboj bes nimi bydla. Ale tež w dalszych krajach počina herbſke meno ejeſnje ſnate bjež a wjedomnoszje herbſkich wučenych ſo kchwabnje pschi poſnawacj, pschetož wondanjo je f. redaktor Smolež ſ grichiskeho kłownego miesta Athena*) wot wjesteſto Dimitria Stefana Maurokor data grichiske, wo

ſtaroſlowjanſkim prawi ſpišane, knihy pschi poſtane doſtał, ſo by je pschi ſtadnoſzti roſhvdžit.

S Budyschina. W tudomnej wojskeſej kaserni je ſo ſańdženu wutoru ſašo jedyn wojak ſatſjelit.

S Porschid. S wiestoszju wjemy, ſo je dotalny diafonus pschi herbſkej michaſkej woſadzi w Budyschinie, f. Trautmannu, jaſo naſch nowy duchoſtny deſignitowany.

Hrodžiſčejo (hrodžiſčlo) pola Brjeſowa,

lotrež psched krótkim wopytach, kluſča ſ Lorenež, njeſt ſe Kozimarez ſubkej w Brjeſowu a leži na wečjornym kónzu wšy, na prawym bofu rieki, kij wot horow pschiindje, tu po dohosi w dolini psches weſ bježi, mó wšy tiſi mlyny ejeri a ſ tym weſnu ejischinu luboſnje kasy. Jego ſhromadny napohlad je, dokes na wyšokim ſtaſnym brjoſy leži, hacž runjež je pschečjivo vredy njehdy khetro ſkažene, wot južnowečjorneje ſtronu tola hischeze nahladnje rjany. Na połnónoraſiſcie, nimalje połnóznej ſtroni na pola won je hrodžiſčejo wot naſhypa wobhrodžene, kij we ellyptiskim koli wot južnowečjorneje ſtronu ſ połnozy a do koſoſtſje wokolo hacž ſ južnoraniſcie ſtroni wedże a tu wubjehuje; na tym bofu ſ tiezy, to je: na južnej ſtroni pak je newobhrodžene a wotewrene, hewak pak tež ellyptiſte. Čjolo naſhypa je ſ dolhemu ranju, nimalje ſ połnozy wobwroczeno, jeſe kónzaj pak, kij khetro nahlije ſpadujetaj, ſe krótkemu wečjorej. Dohoss zjelio naſhypa, po kſribecji a po kónzomaj wukroczena, je 160 - 170 a jeho wyškoſz na 15 kroczel. Na ſmuſkomnej ſtroni delſach je 95 kroczel doſki, na ſwonskomnej ſtroni delſach pschi polach wokolo pak 255 kroczel. Jeſe ſpomnene čjolo je khetro doſhe a w ſwojej dohossi nimalje wſchudžom jenaſ wýhoſe; na kónzomaj pak, hdjež wubjehuje, ſpaduje naſhyp khetro nahlije. Schjerofosz hrodžiſčeja wuczinia na 100 kroczel. Tamna newobhrodžena južna a južno-wečjorna ſtrona, kij horſach na ſtaſnym brjoſy rieſi do koſoſtſje bježi a tu hrodžiſčejo wobmeſuje, wobſaha 100 kroczel. Bes nej a wopiszanym naſhypom

*) Hdjež je tež ſwiaty Pawoł wuczj. Zap. ſtutki, 17. — Pschi poſtane knihy moja tajke napiſmo: doxipion i otogekov nege ſiſ ſwatainys woſaderias.

leží hředža nutskach koſoſtne, rune mjeſtno, kž ſo njeſik jako polo wobdžieka a ſwój dobrý wužitk neſe, w starých ſańđených čjaſach paſ jaſo palne a woporne mjeſtno ſlužeſe. So je temu tak bylo, wo tym ſwiedžia dospołnje te ſbytki, kž ſo tam doſtał namſtchu, jako: wuhiſe, popet, koſzie, tež ſpalene žito (woſebje iecžmen) a kruchi k zvihelam ſpaleneje hliny. Tuto rumne mjeſtno bje a je po prawom to mjeſtno, kž „hrodžiſčjo“ rječa. Hrodžiſčejowý naſhyp abo wobhrođenje ſe wſchudžom — k dobrej khvalbi jeho wobhodžerja — derje wobroſene: horkach na čoli, na khribecji, na ſnutſkomnym parowi a na wobimaj kónzomaj ſ mlodonymi khójnami, na ſwonſkomnym parowi najwjažy ſ brjeſowymi kerčkami. Kaž hžiom ſpomnene, ie južny ſkalny brjoh, pſchi ſotrymž hrodžiſčego horkach leži, khjetro nahty a wyſoti (njehbje 20 kóheči.) Na wećornej ſtroni je won teho runje wot delſach horje naſhypowaný a tam k podnóžjeſ horneho naſhypa, kž tu ſ južnowećornym kónzom abo róžkom wubiehuje, ſežineny. Tež tu je tutón naſhypowaný parow wot delſach hac̄j horje ſ khójnami derje wobſtaty. Južne, krježy nahty ſpadowaze brjohiſko ma tu najbóle nahty ſkalny, kž ſu tam mene abo bóle ſe ſemju a perſečju poſhypane a w najwetschich ſkalobach ſahypane. Tež tuto broniffo je na ſwojim nahtym parowi ſe wſchelakini, woſebje brjeſowymi kerčkami džiwiſoromantizy poroſene. Zune ſchumenje, kž tež na brjeſowiskim hrodžiſčju, tutym starym ſwiedku ſe ſańđených čjaſow, ſaſklyſiſk, wedze cje w duhu do tamnych starodawnych čjaſow, k naſchim lužym wóznam, kž tu ſwoje Bože ſlužby djerzačhu a ſwojim narodnym boham woprowachu. Bjechu drje pohanjo a hisčejeni niz ſſchesiſenjo: to je wjerno. Ale teho dla netamajmy jich be wſchego woneho; wſchak ſlužachu ſwojim narodnym bohom a nemjeſachu to ljeysche poſnacje, kž my, djakowano Behu! many. Esu wſchak tola naſchi wóznojo, nech bjechu ſſchesiſenjo abo niz, a ſchtó wie, hac̄j njeſotryžuliž bes nimi wjažy dobreho počinſka nemjeſeſe, hac̄j jeho potomnik, kž je po meni ſſchesiſian!? Nam che ſo ſkoro druhdy tak ſdach Dich nabojina bje, ſchtóž che wele praſic̄, na rodná a tak ſ do-

brym prawym ſwata, ſím naſhwęcjiſha wjeſl — Poweſz, kž je ſ tutym hrodžiſčejom ſjenocjena, poſkuſuje ſhano na woporne mjeſtno, ſačjož ma ſo hrodžiſčeo džerječ a poweda ſo bes ludom tak: Leži menujzy pod hrodžiſčejom wulſti penežny poſkad abo ſchaz ſahrebany. Špinzy njehbje 400 ſročjeſ wotležaneho Poldraſez, njeſko Jakubačez ſubla wedze podſemſki ſhód k tutemu ſchazeſ do hrodžiſčka; tola ſe tu ſhód pecja ſ wulſtim, ſcheroſtim ſameujom, na kotrymž hieroglyfiſke piſmo ſteji, ſaſtajeny a ſaſreny a tutón ſamen ſaſo ſahypany. Zune je pecja njeſakſi duh jenu holčku proſyk, ſo by ſ nim ſchta a tón ſchaz ſbjeħnyta, pſches to paſ ſamu ſo ſbožomnu ſežinila a jeho wumohla; trebala jenož pecja ſwoju ruku na tón ſamen poſožič. Ale to holčjo neje paſ do teje ſtraſhneje pinzy pod „hródkom“ ſobu hicič chyžto — a tón ſchaz je teho dla hisčejen dženja nesbjeħneny. Tón duh dawa paſ ſo traſch hisčejen dženj ſlyſhceč, když je ſchtó nowy do dwora ſaſzahný, korehož pecja kóždy ras pſchi meni wola. — Tuta bajfa, kž je „hródk“ na Poldraſez ſubli ſ hrodžiſčejom do ſwjasta ſtaſila, ma drje ſo w ſwojim naſtačju do wele poſdniſcheho čjaſa ſtaſici, dokelž ſtaj tutón hródk a jeho pinza, hac̄j runje ſamej na ſeli jara ſtarej, tola hisčejen wele mlodzej hac̄j hrodžiſčeo.

W.

B o s n i a.

Wo tutym kraju ſo w tu khwilu w nowiach wele piſche a ſo woſebje poweda, ſo ſu ſo tam ſſchesiſenjo pſchečiivo Turkam ſpeciſili. To je wjerno, ale wjerno neje, ſo ſu ſo woni pſchečiivo turkowiskemu ſultanej abo pſchečiivo jeho wylchnoszi ſpeciſili, kaž to njeſotre nowiny wudawaja, nje, to woni ſežinili nejſu: woni ſu ſo wele wjažy pſchečiivo turkowiskim rhyžekublejskim ſtaſili, dokelž jich tucji pſche wſchu mjeru dracjuja a drieja.

W niemſtich knižiſach, kotrež ſu ſ rufſeho pſcheſožene a w tyčle dnjach w Smolerjowej knihařni w Budyschinu wuſtele: „Türkische Zustände. I. Bosnien. Reiseflizen aus dem Jahre 1857. Von A. v. Hilferding. 8 Ngr. namafamy wſche-

lak wułozowania tamiszych pomjerow a też wukładowanie, tak so tam kscheszijanszy ratarjo maja.

Jako menujzy w lsecji 1463 sultan Mahomet II. bōsnisku najwobodnisku twerdziżnu Iazzu a s' nej zyły kraj doby, da won wschitkim bōsniskim bojaram a rycerzublerjam psched so pschinicz. Njehdże 10,000 so jich shromadzi a tym Muhomet prsodkpoloži, so bych muhamedansku wjeru pschijeli a pschi swojsim wobbedzenstwi wostali, abo, jeśli to nočzylí, smerej čzepili. Wetschi dżel prijenische wumjenenje horjewsa, wele jich pak smerej wuswoli a jich kubla buchu Turkam abo wotpanenym Bōsnjakam wot sultana darene. S' teho pschindże, so nimalje wschón kraj w Bōsnii rycerzublerjam skuscha, tiz' su se stareho kscheszijanskego splaha, ale w bjehu čzaša tak pscheturczeni, so swojsich kscheszijanskich poddanow runje tak jara pscheszehaja, kaž eži kami Turkojo, tiz' su s' čzašami do Bōsnije pschischli a so tam sažydlili. Poddanjo su w Bōsnii jenož kscheszijenjo a Muhamedanarjo su tam kneža. Burski čłowek nima tam żane twerde wobbedzenstwo, ale ma wot knesa abo rycerzublerja struch pola dateho, s' kotrehož so živi. Sa to dyrbesche won hacj do nowiszeho čzaša knesej robocicj a jemu s' domoj dżelankich pólnych płowow dżemjatý dżel wotedacj, sa tuku yak ljetnje njehdje polvata punta butry pschinicz. Tute wobeżeżnosje nebiechu po tajkim jara wulke, ale kscheszian tola stajnje khudy wosta, dokesz dyrbesche stajnje w straschi bycz, so jeho knes s' dotalneje jeho živnoszie wotczieri. Bōsniski kscheszijan tež hewak njehdże żadyn połjepsch newidżerche, dokesz won žanu leđomnosz wobbedzecj nešmje: wischitke grunty skuscheja Muhamedanarjam. Tuczi, kotsz wschitko wobbedza, skoro żane dawki nedawaja, ale te dyrbja khudzi kscheszijenjo nimalje wschitke sneš. A dokesz su frajne dawki wjestym Turkam pscheszajate, dha dyrbja kscheszijenjo tajlim najeňlam tež pschezo wjazy dawskich penes placicj, hacj by jim po prawym treba bylo. Ale to su woni tola snešli.

W nowiszym čzašu poczachu jim yak rycerzublerjo, tiz' so agi menuja, tejso wschelakich

dawanow nałkadowacj, so je kscheszijanszy burjo tež pschi najlepschej wblí wjazy wotwesz nemozachu, a duž jich, hdz' wcho nesaptacjichu, do jaſtwa metachu a s'je čzivilowachu. Burjo szelichu teho dla pôseltwa i wychnoszi a proszachu wo pomož pscheczivo agam; — ale jim so žana pomož nedosta, tak so bu dale bôle hore sa nich. Jim sdaſche so, so jich hubenstwo wetsche bycz nemóže, ale hiszhe wetsche nesbožje so na nich wali. Rycerzublerjo prazachu menujzy: „My chzemy buram robotu spuschcicj, ale nich nam woni njetko tseczinu (trelinu) pólnych płowow a polozu syna a wotawy dadža.“ Tak so tež sta. Kscheszijenjo dyrbja tseczinu s' polow a polozu s' tukow knejf dawacj, — ale jemu wetsche teho tež hiszhe robočicj. Stara robota je po tajlim wostala a nowe dawania su so jim napoložile. Duž so kscheszijenjo saho pola wychnoszie na rycerzublerjom wobeżeżowachu, ale hacj runje je tajše wobeżeżowanje wot ljeta 1849 hacj do ljeta 1857 trato, dha wychnosz tola sa tutych 8 ljet žanu pomož sa wbohich kscheszijanskich poddanow mjeła neje. Nočzycu-li kscheszijenjo teho dla zylié konz wfacj, dha jim nicžo druhe wetsche newosta, hacj so pscheczivo swojsim muhamedanskim rycerzublerjam specicj a jim žane dawki wjazy nedawacj. Ale tež to jim hacj dotal nicžo pomhalo neje; pschitož turkowska wychnosz, tiz' predy sa 8 ljet kscheszijanskim poddanam žaneje pomož wunamakacj newedžische, jako eži na rycerzublerjom storzachu, ie njetko, móhł rez, sa 8 nedzel muhamedanskim knežinu pomož wunamakata, jako tuczi pschindżechu na swojsich kscheszijanskich poddanow storzicj. Menujzy turkowska wychnosz je wulke wójsko do Bōsnije (a Herzegoviny) pôstala, kotrež tam nješko, s' bōsniskimi Muhamedanaremi sienocjene, kscheszijanske wjaz pscheczahuje, je pali a rubi, kscheszijanskich muſlich fabiwa, žonske pak woneczejzjuje abo pschedawa. Duž żadyn džiw neje, so kscheszijenjo s' tawſyntami na rafuse a psches rafuse mesy čjekaja a s' hłodom a s' hubenstwom mrjeja. Tak Turkojo w Bōsnii a Herzegovini, tiz' s' kscheszijanskimi krajemi mesujetej, s' kscheszijanami salhadzeja, — a druzj kscheszijenjo,

Vohu žel! iich neskuškam pschezo hischje spokojnje
pschihsaduja!!

Přílopk.

* Njehduscha sławna spjewatka, Henrietta Sonntagowa, poſdijšo jenena hrabka Rosi'owa, je psched schyrjom ijetami w južnej (volonschej) Amerizy wumrela a jeje cijelo bu do kloſchtra Marineho Dola pola Žitawy showane. Tam je menujzy jeje sotra Nina w tu khwilu kloſchtrſka knežna. Wondanjo pschiwese so hrabja Rosi, mandjelski ſemreteje, ſe ſwojimi džecjimi ſai tež ſe starej macjerju Henriettu do Marineho Dola a da jednory drewjaný kaſchę, w kotrymž cijelo ſpjewarki wotpoczuje, do rjaneho, ſ pschi-hodnymi napiſnami wudebenho zynoweho kaſchę položici.

* Russi khjezor Miskawſch biesche w ſwojim času ſtukowanje bibliſtich towarzow w rufich krajac̄ zylje ſakafat. Nietzſchi khjezor Alexander II. je val taſtu ſakafuju zylje horjebjehnyt a wyſche tcho bibliſtemu towarzwu ljetne 25,000 tl. dara wuſtajit.

* W Herwigſdorfie je ſo 20. julijsa wečor w 10. hodžini khjeza, Hiljbecji Heinzeſ bluſchaza, cijisje wotpalita.

* W Altstadt tu pola Oſtriza wudhyri 23. julijsa rano w prijenej hodžini woheň pola pekařja Weidnera, psches cjož ſo Weidnerei twarenja a hewak hischje ſydom druhich domsich a tři podlansse twarenja wotpalichu.

* W Rosenha inu pola Lubija buchu 23. julijsa povoldnju domske ſubleria C. G. Wauera wot wöhnsa do procha a popela pschewobrocjene.

* Newedro, kotrej 20. julijsa popoldnu psches ſchneebergſku krajinu cjehnische, ſapali ſ blyſkom domske kowarskeho miſchtra Peuschela w Zschorlau'i a položi je do popeta. Tež bu jeho 20. ljetna djovla wot blyſka trechena a tak wopalena, ſo ſo dwueluje, hac̄ pschi jinvenju wostane.

* W Königſwaldji biesche wondanjo mandjelska jeneho, hijom djeſchi cijas wopilſtu poddateho bura, tuteho ſ kopytom pschebita, jalo bje jeho wopileho wonka ležo namakala. Wón pak bje potom naſajtra wumrel a dolež bu wyſchnoszi wosſewene, ſo je ſo to wot teho bićja ſtało, dha bu cijelo wot liſkarjow wobbla-dowane a cji namakahu, ſo bjechu njefotre, rebka roſtažene. Ženu ſu teho dla do jaſtwa ſadili.

* Jedny ſtrajniſcht (Wachtmeiſter) pschi ſjeſnach w Mnichow a (München), kij bje psched krótkim cjaſom bleſchu ſwohna delje ſtorcjiſ, ſo bje

ta ſama nimo bježazemu hólzej na hlowu pad-nyla a teho ſaraſyla, ſloči wondanjo ſ teho ſamžneho wolna a wosta na mjeſzi morwy.

* W Naumburgu namakahu 15. julijsa nedaloko želesniſy mlodeho, pjeſnje ſwoblekaneho czloweka, kotryž biesche ſo ſ hejkojthmi jehlami ſatſjelit.

* Draždanska placja ſuka ma ſo ljetja wot 1. hac̄ do 8. augusta a placja na želesniſy tak menowane djeſiſke billey (Tagesbillete) hac̄ do pondjelje 9. augusta rano ſ prijemu cjahej.

S p ě w y.

Štoržba jeneho pscheſela,

(na žadanje do ſtucžlow ſestajana.)

Kak ſazpene na ſwječiſt
A wſchudjom hanene
Eſu ſprawne Bože djeſciſt;
Eſwjet ſo ſim wifimjeje,
Je wſchudjom tež ſ iich ſchlobiſt,
Je rady pschitrotiſt
A tſi kroč, hdež ſo hodji, —
Iich brachi powetſhi.

Njeſt wſchudjom ſo prijödk cjehne,
Tón ſty a besbojny,
Hdy by tež djeſekat mene,
Ma tola wiazy ſdy.
To wſcho pak ſneſu cijishe
Cji bohabojaſni:
Wſchal ſo tež cji tak djeſeſhe,
Moji Jeſu najlubſchi.

Haj tón ſo njek prijödk cjehne,
Kij djeſela nedjelu,
Hdy by tež bylo renje
We zylym tydjenju:
Schtož, hdyž ſo jeno hodji,
Rad ſweſti ſwiate dny
A nedžu ſe miſchi hodiſi,
Te ſ djeſela puſtejeny.

Böh w ſwojich kaſnjach praſi:
„Sweſti wſchitke ſwiate dny,”
A ſchtož to ſ wocjow ſtaſi,
Bđe ſara khostany;
Haj Böh je ſamo druhdy
Rad djeſciſt djeſciſimi,
Schtož ſtarſchi ſhriſchá tudy,
Tež khostal ſurowie.

Tich wele pak, kij maja
 Tu ludzi na džjeli,
 Gji sami jim tak praja
 „Ty dyrbisich djetacj mi.“
 A tak ton, kij je khudy,
 Haj tez ton nahrabny,
 Je s wetscha pschezo tudy
 Tez k temu swolniwy.

A schtoz nej do wscho prjeni,
 Rad nedjili nedjela,
 Dha rjeka: „Won je ljeni“
 „Won penes netreba!“
 Haj nochzesch cjinicj sobu,
 Schtoz sly lud spocina,
 Dha zoriv ejjerja s tobu,
 Cje dzerza sa blašna.

To pak nasch Boh wscho wldjt
 Tam hofach we nebju
 A pschede wschitkim hidji
 Tez tajku neprawdu;
 Duž chju bycj radsto khudy,
 Bes miny haneny,
 Haj sappeny tez tudy,
 Hacj sly a besbójny.

A tak, hdyž s džjela puscheja
 Tu a tam pobožnolj,
 Nech won so na to spuscheja,
 Boh newopuschcji ioh.
 Je won tez fastorczeny
 Mot druhich človekow,
 Wschak neje savomneny
 Mot swojoh Boha jow.

Pjetr M knt.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

ludzi pódla

Mots Tunka

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Djivne kušy!

Mots Tunka. Schto dha pak masch?

Hans Depla. Hlai, jako ja wondanjo
 psches wessu B—y djech, saškyschach tam s jeneho
 humu wulku haru.

Mots Tunka. To drje su tam nowu rožku
 mloczili?

Hans Depla. Haj, woni so tam sforo
 mloczachu, ale bes zypow.

Mots Tunka. Ale cjoho dla dha to?

Hans Depla. Nö, hlai, wo wsky bje jedyn
 djivnosz droho pschedat a duž pschindjeftaj dwaj
 fušodaj a chyschtaj ju jemu sa tuniski penes
 wotmloczicj.

Mots Tunka. To je wo prawdzie djivne
 a może jedyn prajicj, so to janaj fušodai se
 schiwórcze prostwy byloj nejszaj.

Cyrkwienske powjesće.

Wérowanaj:

Michalska cyrkij: Jan Werab, sahrodnik w
Khwacjizach, s Haniżu Benkarez s Bórką.

Kréene:

Michalska cyrkij: Rosa Hilžbeta Maria, Her-
manna Hendricha Wylema Adolfa s Hartmann,
herbskeho knesa nad Wulkim Welkowom, dj. —
Madlena a Ernestina, Jana Nowaka, khejnika w
Sajdowi, dwójnijskiej djowczejzy.

Gzabi saksochlesyjskeje železnizy
s budyskeho dwórnischeża.

Do Ghorelza: rano 7 h. 47 m.; pschiwołju

11 h. 40 m.; popołnu 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Drajdjan: rano 7 h. 37 m.; dovołna
12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hod. 42 min.

Venežna placzisna.

W Lipsku, 29. juliia, 1 Louisd'or 5 fl.
14 nsl. — np.; 1 połnowojazy čerwony stony
abo dukat 3 fl. 4 nsl. $\frac{1}{2}$ np.; winske bankowki 97.
— Spiritus w Bartlini 9 fl.

N a w ě š t n i k.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszti

bere horje sawieszenja wschnittich druinow psche wohu na pschehadzite wobśedjenistwa, psche elemen-
tarne schodowanje na puchowanse kubla, teho runja sawieszenja na jiwjenje ciloweta.

Policy a sarunania schkody w pruskim courantu sa najtunische prämije.

Saruczenksi fonds towarzstwa $16\frac{2}{3}$ millionow schjefnakow śliebora.

J. G. Richter,

distriftny agent sa Budyschin a wosolnoſz.

Twarzki kalk, hnójny kalk
pschedawa stanje na budyskim dwórnischeżu Heinr. Jul. Lincka.

W Sdjerju

smieje so nedzelu 1. augusta tsielenje do ptaka s
prokom, na cjoj najpodwelskischo pscheproschirje
Domaschka.

Szjónwjaſy mór,

kotryž szjónwy a jich młodjata na mjeszi a sa
wschón cjaſ ſahubi, je w schlećzach po 6 nsl.
I dostačju na swonomej lawſtej haſy cjo. 796
po 2 ſchodomaj Scholejiz forejmarskou ſnapſchecja.

Dzielba rjaneho khónoweho twarskoho drewa,
laž tej khónowych peňkow je w drewniſcieju pola
Nowych Pſowow (Reradka) wyshe hermancjan-
skiego stareho hata po tunej placzisna na pschedan.

Ra ſupenje ſmykleni chyli so w nowopſo-
wianskej forejmi dale napraſhowacj.

Placzisny ſiſałoweſo ſpirta.

Pola podpiſancho placz ſiſałowy ſprit No. 1.
3 fl., — No. 2. placz 2 fl., — No. 3. pak 1 fl.
15 nsl. a No. 4. placz 1 fl. 15nsl.

Rückter na herbskej haſy.

Cjebliſzy wotrocjy moža pola podpiſanego
hnydom do traſazeho džela ſtupicj.

M. Niticha,
cjebliſki miſchtir we Wulkim Woſyku.

* * * W mlyni w Nadzanezach može djowka,
ſtotraj ma dobre wopisza, hnydom do ſlužby
ſtupicj.

Dživočanske herbsle eo. lith. miſionske towarz-
ſto smieje juſſje ſa tydzień — 8. augusta popołnu
w tjoſch ſhromadźiſmu. Pjetr Młonk,
piſmawecj.

W Smolerowej kniharni je ſa 3 nsl.
5 np. ſ dostačju:

Spjewarske weſelje
abo 28 nowych duchomnych ſpjewow ſ pschidaw-
kom njeſotnych starskich wot Jana Kiliana.

Khvalobnie ſnaty a psches ſwoje hojaze ſtu-
kowanje dopofasany

bróſtſyrop
je ſaſo ſ dostačju w hrodowſkej haptyz w
Budyschin.

W o s j e w e n j e.

Czeszenym Sserbam s tutym najpodwolnisczo wosjewuju, so budza sa ežas pschitomneho budyskeho žneškeho hermanka a to je sobotu wot 10. hodziny dopolniu hacž do wtory wečor — w budzi, psched snutskomnymi lawskimi wrotami natwarnej pod direkciu podpišaneho wosiebni.

wulke khumschtue prijedstajenja

wot wschelakich khumschtařow a khumschtařek, baj wot ſamych džecji na wulzy spodžiwe waschnje wuvedzene, na czož ſnatych a neſnatych najluboſniſcho pscheproſchuju s tym wobtverdzenjom, so budze ſo kóždemu w moim zytku ſu derje lubicž, kaž je ſo to hizom pschi poſlenim budyskim tſjelenju wopofaſalo.

P. Neumann, direktar.

So ſym ja forezmařtvo na mjaſowym torhochcju w Budyschin ſaſo na ſo wſat a wobſtaran, runjež restauraziu na Čornobohu tej ſasteju, s tutym cjeszenym Sserbam Budyschina a wokolnoſſe najpodwolnisczo wosjewuju.

Emil Schuberdt.

W Radworju je jena khjeňiſka ſiwnoſ ſe 7 kózami, ¾ kóz ſuſi, ſe wſhjem ſkotom a gratom, kaž tej ſe žnemi, kotaž ma 107 dawſſich ſenoſſow a wschitko w dobrym redji, pschemjenenia dla hyndom ſe ſwobodneje ruky na pschedan. Wſho bližiſche je ſhonič pola wuměnkarja Jakuba Peſtſki tam.

Koſzinu (Knochenmehl) ſnateje dobrosje voručja

G. E. Schade,
ſ napshecia mjaſowych hjeſkow po 1 ſtgodzi.

Poruczenje a džaf.

Wſchitkim ſwojim lubym a cjeszenym ſnatym tuby a we wokolnoſſi dowolam ſebi ja s tutym najpodwolnisczo wosjewecž, so ſym ſo djenſa do ſwojeje nowonatwarnejſe khjeſjeje pschecjahnýt a njeſto w tej ſamej hydli. Za proſchu teho dla najluboſniſcho, ſo bychu mi dowiſerjenje, hacž dotal poſtſicene, tež pschecjelnivoje w moim nowym bydleniu ſpožeſicž chyli a dawam to ſlubenie, ſo budu njeſto wſchitſe mi pschedopdate džeka ſpjeſchneje a w požadanym čiaſku dokoneč wedjič.

Pſchi tutej ſladnoſſi dowolam ſebi tež, ſwoj najnalejnici džaf prajice wſchitkim tym, ſiž ſu me po potrebenym wohnjowym ſchfodowanju luboſiwiſe ſe ſmilnymi darami podperali a mi pschi twarenje mojeje khjeſje ſ ſoram a ſ rucnym dželom pschecjelnivoje k pomožy byli, woſebje džafkuju ſo pak Michalej Wicjaſej a H. B.

Faltenej na Židovi, ſo ſtaj mi a mojej ſwojſti a moim ludjom tak dolho hoſpodu daſoj a mi psches to jara muſli dobrotu wopofaſalo.

Boh luby knes chylik ſimaj taſku luboſi a wſchitkim, ſiž ſu me hewaſ podperali, taſku pomoz bohacjie w eſelnych a duchomnych ſublach ſaruſacj a jich hnadnie pschede wſchitkim nebojom ſwarnowacj. Na Židovi, 31. julija 1858.

Handrij Voržan, ſrawz.

Maćica serbska.

Do pokladnicy Maćicy Serbskeje ſu swój priñošk za přispomnjene léto zaplačili: knez wučeř Kocor w Ketlicach, k. dr. Pſul, wučeř při křižnym gymnasiu w Draždžanach, k. dr. A ſkenasy, dwórski radíčel w Draždžanach, k. Wehla, aktuar w Budysinje: wſitey po 1 tl. 10 nsl. na léto 1858.

(Přichodnje dale.)

W Budyšinje, 8. julija 1858.

H. J. Trautmann, pokladnik.

Zařízení sobotu žila w Budyšinje płaćelu

K o r e.	Wyšša.		Nižša.		Srjedzna.				
	Płaćizna.		tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.	np.
Pſcheniza	6	12	3	6	—	—	6	7	5
Rožta	3	27	5	3	15	—	3	22	5
Bečmen	3	—	—	2	20	—	2	25	—
Worš	2	22	5	2	10	—	2	17	5
Gróš	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Wofa	7	—	—	—	—	—	6	25	—
Rjepl	9	10	—	—	—	—	9	—	—
Zahň	7	—	—	—	—	—	6	25	—
Hejdvička	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Wjeru	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butch	—	17	—	—	—	—	—	16	—
Kopa ſłomy	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Zent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz : 2015 kórcow.									

Čiſe Bjedricha Hiki w Budyšinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
plaći so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto plaći 6 np.
Štvortlétta předpata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsl.

Císto 32.

7. augusta.

Léto 1858.

Wepshijecze: Wulka woda ic. — Ze Serbow: S Wespérka. S Rádwerja. — Hrodziszejo pola
Brenja. — Hanž Depla a Mots Tmila. — Zyrwiniske powesje. — Czahi saksochlejsyjske
żelejiniż ic. — Peuejna placisina. — Naujiesčiut.

Kóžde je enotliwe cžiblo Serbskich
Nowinow placzi ujetko 6 nowych penes
a do předka placzenje na zyle schwört.
Ieto wuczini 66 np., sa pruskich wotebe-
tarjow pak jich schtempla dla dotalua
placisina wostane.

Redakzia.

Wulka woda
a wulki deshej staj w sāndžených dnjach žalosnu
schkodu načinito. Wobydlerjo pschi riečach su
wele nusy a stracha pschečerpicj dyrbeli a na
swojim wobśedzenstwi wele schlodowali, ale
schkoda, kotorž je so s zyla psches motrotu na
polach načinila, je newupraniye wetscha, haj tak
wobścherna, so mamy ho naisskere drohoty bojež,
jeli je w drugich krajac tež tajki motry cžas
był, kaj pola naš. Po wschei Sakskej su
fistravene, ale hiszczę domoj neshowane žita
skoro zylje skajene, pschetož sorno je na stwelu
wurostte a žito, schtož leži, je tež na šlomi
skepkane, pschetož ta je kaj hnōj. My ſamy
ſebi w budyskej wołonoszi ſami pola wobħla-
dowali, ale ſo jara studženi do mjeſta wróciſi,
pschetož ſtejaza pschenza a ſtejazy ſecžmen ſkor
wschitkej wuroſtujetaj a wows je tež po wulkim
bjeliſ ſlōnżowanym, schtož pak rožki wonka ſteji
abo leži, to je hromadu froſzene, kaj by ſa-
pleczene bylo. Po tajkim može ſebi kóždy myſlicj,
ſo je moſtota ſa wele millionow schkody načinila
a nekotrehožkuſiſ jara porrechita.

Schtož pak najprjódzy wulki wodu w bu-
dyskej wołonoszi nastupa, dha bieſhe ta ſama
ſāndženu pónđjelu najwetscha a doſahasche tak

wyſolo, kaj ju wot februara 1832 wjazh
mjeli neſſmy. Wobſedzenjo mkyňow ſu tak
derje w Budyschinu, kaj tež wjazhe Budyschina
wjazh a mene nusy a hary mjeli a tak je ſo
tež fabrikam schlo, kotorž ſu na brjohach rieki
Sprewie natwarene, pschetož tež ſtutych dyrbjaſhu
ſo ſ džiela wiezy wurumowacj a biechu pschi
nym w Budyschinu wojazh a njeſotre mjeſčejanske
towarſtwa jara pomozni. Na twarenjach je ſo
tež mene a wjazhy ſchkody ſtało, ale woda tu
tola po naſhim wedženju žane preč braka
neje. Sa to je hajnicžanske mu mlyneſ
wſchelake drewna, deſki a khōjy a teho runja
tež džiēnjeſčanske mu mlyneſ ſtojſto deſkow
wołnosla a na polach, pôdla rječniſtci Sprewie
ležazych, wele ſahubika a ſkyſchachmy bes druhim,
ſo je wulko deſcjeſčanske mu mlyneſ ſje-
weč ſop w ſkopach ſtejaze rožli ſobu wſala,
ſo tež ani jedyn ſnop wjazhe wſtak neje.
Teho runja je tež woda w huczinjanſkej
wołnoszi wele ſtejazych ſkopow ſpomalata a
woſebie wot Delneje Horki hac̄ do Li-
chanja a Polpižv delje wele ſchkody načinila.
Na delnjohorčanskih ležomnoſtjach je
wele porodžila a ta ſama tež ſe wſchela-
ke klukſchanske haty pschetořhala, tak
ſo je klukſchanski naſenj jara bity. Pschetož ſ
njeſotrych hatow ſu jemu karpy froſczejſeſe a
w drugich hatach je jemu woda naſreniſha rožku
a pschenzu a druhe žito podnurita, a schtož mje-
ſeſe jeho domoj ſhowaneho, to je ſ džiela tež
nakajene, dokež woda do bróžnjuw ſtupeſche,
haj wona bje na klukſchanskim knežim dwori tak

wulka, so dyrbesche spomneny najeńk I. Leopold skot s hródzow won wodzic̄ dacz a tola so jemu hisczeje tli ſwinje ſatepic̄u. Hewak ſu tež druz̄ wobydlerjo w Klukſchu a we wscheinakich, nad Sprewju ležajach wbach ſlot s hródzow hnac̄ dyrbeli a je ſo tež jedyn i chauſſi i hat röſdrjet, dale delje paſ, hdej ſu drje tež jara wulku wodu mseli, neje ta ſama tak jara wulku ſchodus czinita, dokelž tam bōle ſchjeroto bježi a wiazy tak jara ſylnie retorha.

Pola Liefleje, hdej je lewa Sprewja s Lubatu hizom ſcenoczena, bje woda straschnie wulka a neſeſche drewo, ſknopy, ſchomby a wſchelake wjezy nimu a w Delnym Wujes-dzi tež nelubosnie doſz wonhadasche, tak ſo Klietnenjo, tli bjechu pónđzelu w Kulovi na hermanku pobyl, psches rieku nemózachu, ale dyrbjachu hac̄ do wutory czakac̄ a ſo psches-lijesenja dla hisczeje tehd̄ wuſljenac̄.

Hac̄ runje woda w budyskei wokolnoſzi tak straschna byla neje, ſo dyrbeli ludijo psches nju do stracha pschinę, dha ſtai psches nju tola dwaj człowekaj pschipadnie wo žinwenie pschiſchloj, menujzy w Budyschinii 11ljetny hólcej ſchewza Pichta a w Malecziszach tamniſki inspektor Rudolf. Spomneny hólcej bje menujzy pónđzelu popołnju fruch niże židow-čanskeho moſta bliſko krupeho mlyna ſa fruchom w rjezy pływazeho drewa koſit a pschi tym do wody panjt a ſo, hac̄ runje bjechu brjohi połne ludzi, tepič dyrbjal, dokelž ſo ničton do straschnie torhazych żołmow newje-reſche. Maleczanski inspektor je paſ pecja ſe ſwiniazym fortom po wodži wokolo ſiedzib, fortu je ſo niekaſ ſpowróciſto a won je we wodži konz wiſac̄ dyrbjal.

Wyshe teho je woda tam a ſem lawy a menſche moſty ſobu wſala a bje tež ſhwili strach, ſo moſt, tli na dwori Fiſcherez papernika w Budyschinii psches Sprewju wedze, ſobu pónđze, ale won bu tola hisczeje ſobjeczanę.

Nascha budyska wokolnoſz je po taſkim psches wulku wodu wele ſchody czerpita, ale weſtu ſchodus ſu w draždjanſkei wokolnoſzi a ſa Draždjanami mseli, hdej ſu ſebi rieki, ſa horow delje bježaze, žalosne wopory žadale a mnogim

ludjom wobſedzeniſtwo a žinwenie wſale. Pola Draždjan neje ſobio teſko ſchody načiniło, kaž rječila Weißerika, ſotruž jedyn hevak ſedom widzi. Dofelj ma wona menujzy ſhjetro nahty ſpad, dha bje wona jara torhaza a to ſamo mjeſeſche ſo tež ſ freibergſtej a zwikaufſtej Muldu a ſ tymi rječkami, tli w rubnych horach naſtaraja, pschetož tute bjechu wſchilte tak ſatracnje nemdre a tak ſurowiſaze, kaž ſtoro hisczeje ſenje predv byle nebjechu. My podawany powieszie ſ mjeſtow, nad tutymi rječami a rječkami ležajach, w poredži, kaž buchu w draždjanisich a drugich nowinach wosiewane.

S Zwicau'a 31. juliia. Rječili ſ wyskich horow ſ nam bježaze ſu wodu rieki Muldy w królikim čaſhu wo 5. lohegi powieschile. Wſchilte nižim ſteja pod wodu, kaž tež niže ležaze dželje naſchego mjeſta.

S Zwicau'a 1. augusta. Wetschi džel mjeſta ſteji we wodži, tli paſ ſpadowac̄ poržina, hac̄ runje dženskiſchi ſtajny deshej ſaſo nowy strach hroſy. S Glauchau'a ſu próſtym pschiſtle, ſo bychmy tam čolmy poſtali, ale my žanych wysche nimamy.

S Chemniza. Nascha rieka je straschnu wyšokoſz nadobyla, ſloſchirſte pschedmjeſto a njeſotre hafy ſu zylje powođene.

S Glauchau'a, 1. augusta. Wot cjerawſcheho dnja je fruch mjeſta, wot 3000 ludzi wobydleny a Wehrdicht rieka, straschnie powođeny. Kbiežie ſu hizom ſvadate, čolmy paſ nam pobrachtua, ſo bychmy ludzi ſe ſmertneho stracha wumoz mohli. My ſmy ſo teho dla na kralowſte ministerſtwo a na pływarskeho miſchra Gaſu w Draždjanach wobrocžili, ſo bychu nam čolmy a pomežnych ludzi poſtali.

S Draždjan 1. augusta pschipolnju. W tutym woſomifnenju je ſo pływanski miſchr Gaſa ſe 7 čołmami na extracjahu do Glauchaua wotwest a drje tam woſoko 4 hodžinow dojſedje, ſo by ludzi ſ tamniſcheho Wehrdichta wumohli. Miſterſtwo je poruczilo, ſo ma ſo tam w 2 hodžinomaj drugi extracjah ſe 6 wulimi čołmami, pschewođenymi wot dželby pionierow a ponterieow do Glauchaua podac̄.

S Wurzena, 1. augusta. Lipſkodraždjanſka

jelesniča nemôže šo pola naš wobijesdžic, dokehž je nedaloko rjeki Muldy malý most stažený. Most psches rjeku Muldu pak tverdzie steji.

S Glaucha, 2. augusta. Počkož na schého mesta je stažena a jara wele ludži neje psched wodu nicio wulhovato, hacž to, schtož na cíeli mješachu: duž na wschitkim pobrachuje.

S Dražđan, 2. augusta. Rječka Weißeritz je tudy wulku schodu nacjinita a džiel Bedrichoweho mješta (Friedrichstadt) je powodženy. Na Weißeritz widžachmy dženja določna wulki jelesny parny kotoč pschiplývac, kij je potom most albertskeje jelesničy rošasny. Na wobijemaj bosomaj su kruchi brjoha wotnešene. Nova jelesoličnja, kij šo pschi lótauskim moži twari, je podmješta a s džiela spadala, nojskere tež tam wulki nowy wuhén pane. Stajnje s wodu hrjady, deski, drewna a t. d. nimo naš plynwaja.

S Lipsta, 2. augusta. Woda, psches neuwstawaž deshež pschi sporena, je tež pola naš jara wulka, ale žadyn strach nihdže neje; tam a hem su pak tola hacjenja wot wody rošorhane a pödlanske pola powodžene.

Se Shorelža pišaja, so je rjeka Niša tak pschi byta, kaj to wot ljeta 1804 widželi neštu. Wona je wysche Shorelža wschilke ūpanstie khejži swotvorhata a je se wschjemi bližami, kanapejami a druhimi wjezami ſobu wsala, teho runja tež wele drewa wotpławita.

Wysche Žitawy w Čechach a to wošebje w Weißkirchen je wulka woda tež ūtowje hospodarita, pschetoz w pomenowanym mješachku je 36 khejžow podtorhata a nješto čłoweskow morila, kij neštu wucjekacj möhli.

S Warmbrunna pod kerlonoschskimi horami (Riesengebirge) so pišče, so su tam tež wulki wodu mješi, a teho runja powesje pschi-hadjeja tež se wschelakich druhich tamnischich mjeſtow, tola ſda ſo, so je jenož horni džiel Schlesynskeje deshež mješ, pschetoz tam dotal nihdže druhdže powesje wo wulkich wobach nadeschli nejšmy.

W Čechach je pak wele desheja byto, schtož je tež s teho widžecj, so rjeka Žobjo s Čech wele wody dostawa; ale hacž je w tých

Čechach wysche Dražđan schodu nacjinita, to hischeje newjemy.

S Glaucha, 3. augusta. Strach je nimo. Wot ljeta 1694 tudy taſke wulke wody byte neštu. Dwie tsecjini mješta khejžej powodženej. Najwetscha woda bje 1. augustu rano w 1 hodžini. Wot teho cíaja je pomaku spadowaka, ale hischeje pschezo piščes 3 kohežie wysoka. Esobotu popoldnju wona prijenju khejžu pschelama. Wscho hromadžje je jenož 5 khejžow spowalenyh, ale wele twarenjam je woda szieny w delnych swach rošorhata a khejžje spowalała. Na cíomach a drewnach šo ludžjo prózuja, čłoweskow a wjezy s podmjeſtich domow wotvořowacj a jim pschebyt na radnej khejži, na kupyńczy a w mjeſečjanſkej schuli poſtacjicj. Wot ludži tudy nječton wo živjenje pschischoł neje; schoda na twarenjach, mostach, volach a sahrobach je pak newuprajna. Wejera popoldnju bjechu wshy Großen, Wulm, Schlunzig a Remsa we wulkim strachu, dokehž bje tam Mulda hacjenja pschedrieta. Kamiontowuhlowe podkopki w Bocki a Oberhohnbörſi su wschilke do cíista powodžene a budje dolho tracj, predy hacž budja tam ſaho kamente wuhlo džielacj móž. Najwetschi strach ſa Glaucha bje wejera wečor nimo.

S Dražđan, 3. augusta. S Čech pišaja nam dženja, ſo tam woda w Moldawi a we Žobju ſylnje pschibera: w Brasy ſtejſeche pschipoldnju 62 zolow psches O a w Therestenstadtu 7 stopow a 6 zolow psches O a hischeje pschezo pschibywasche. Žobjo w dražđanskej woſkownosći hacž dotal žaneie ſchody cíinito neje, ſa to je pak rječka Weißeritz cíim wiaz ſe ſchoduszta. Wona je menujzy pola noweje piwařnje w plauenſkim „grundzi“ tamniſchi kamente mješ, kruch brjohowje murje a njeſotre ſtokpy wotvorhata. Na dwórnischiju albertskeje jelesničy su hacjenja, psches 100 kohežow dolhe, rošorhane a jena khejža ſredž wody steji! Do Weißeritz padje dženja jedyn hólcejz, kij čayſche kruch drewa s wody wucjahnacj, a dyrbesche ſo tepič. — W Neudöhleni su ſo njeſotre khejžie hromadu ſympyle. Dwaj čłoweskaj ſo tam te piščtaj a jene vječjo bu ſ kolebku wot wody ſobu torhnene, ſo je wiaz doſahnyh nemójacu.

S Wurzen a, 2. augusta. Mulda je tudy psches swoje brjohi stupila a njedze hodžinu schjerofo je wschito straschnje powodzene. Schkoda je jara wulka a dale horka je hisczeze hörje bryz dyrbjalo, dokelž hromady sinopow, kaž tež twarske drewna, schtomy, dóny, tuny, zjke sjeny, wschelake meublie, toža a psched weczorem tež njekorti tepeni člowecko nimo pływachu. Tudy je tež mlody džielaczér, kij chyzsche dessu s wody wuchahnyej, do żolmow panýt a so fatepit. — Pschi lipskodraždanskiej żelnesnizy su haczenja njehdze 50 kročzel iškazene, ale wejazy, kij s Draždjan s pontonami pchýndzechu, su wsho tak do riadu sekajeli, so moja pucjowarjo bortsy dale jsecz.

S Kolditza, 1. augusta. Mulda je nam toſku wodu pschinieſta, so je 2. tohoſcej wetscha, hacž je hdy predy byla. Wona je iſi khiezje tak podmljeta, so su panýle a wele druhich je jara wobſchodziła.

S Peniga, 1. augusta. My many tal wulku wodu, kaskuž niction nepomni. Khiezje pschi rjezy Muldzji ſteja hacž do pol woknow we wodži. Wele twarskeho drewa nimo ejeri, tak tež klozy, kósta a dessi. Runje tu wschelake ſiolzy, blida, draſthamorž a toža nimo pływachu.

S Hohenstein a piſaja, so je tam 15-ljetny mlody člowek do wulkeje wody panýt a w nej kónz wſal.

S Glaucha u a piſaja so, bu tam s cjoſiami, s Draždjan poſtanym nadjelu w noȝy a pónđzelu rano psches 500 ludžiſ powodzennych khiezow, hdzej jich wele na tsjehach ſedzisze, mot woſakow a pływarskeho miſchtra Gaſy se ſmertneho ſtracha wumóžených. Kak wele je so iſch teplio, neje hisczeze ſuate.

S Źitawy piſaja, so je woda w Grettai 10 a w Friedlandzi 6 khiezow podtorhala a so je so tam njeſcht ſſotu teplio.

S Warmbrunna pod ſchlesynſki horami ſo piſche, so ſtaſ tam dwaj člowekai psches wulku wodu wo žiwenje pſchischto.

S Draždjan, 4. augusta. Woda we Žobju je njehdze 5. ljetcej wetscha a pocjina ſpadowacz. Žobjo neje žaneje ſchłodny načinilo. — Ptacja ſuka je hacž do 10. augusta podljeſchena.

Dalische roſprawý ſa tydženj pobamy. Pschiſpomnicz chzemy hisczeze, so su wulke deshczeje

ſańdzeneho a tuteho tydženja hannoverske, thüringske a ſakſſe kraje, wulki džiel Pruskeje (woſebje ſch-eſynske hory), kaž tež njehdze položu čjieskeho kraja potreblie. Skoro wſchudžom druhdze je mało deshczeja a nimalje lute dobre wedro bylo. Duž drje ſo pschewulſke drohoty bſiecž netrebamy.

Ze Serbow.

S Wóſpórla. Kaž klyſchimy, dha je kandidat duchomnſta, k. Marcja, w tu ſhwili w Zybalinu pschewuwazy, jako nowy rektor pola naſi deſignitowany.

S Radwɔrja. Sańdzenu nadjelu bortsy po dopoldniſiſich ſemſchach wumre tudomny farar a knes nad Kamenej, k. Miſlaw ſch Czorlich. Tón hamy bje ſo w ljezji 1784 w Dubrenku pola Kulowa narodzil a hdzej bje ſwoje ſchulske ljeta w Kulowі dokonjal, ſtudowasche wón potom w Budyschinje a w Praſy. Po derje wobſtaſtych pruhowanjach bu wón w ljeze 1812 ſa duchomnneho wuſwečeny a ſieto na to pschinidze wón ſ nam ſa kaplana. Dalo bje ſwoje ſaſtojnſtvo 7 ljet k powſchitomnej ſpoſožnoszi wobſtarat, bu wón po ſmerci tehdomnneho fararja Nowaka ſa naſcheho fararja wuſwoleny. A tuto ſwoje faraſe doſtojnſtvo je wón hacž do njeſotrych dnjow do ſwojeſe ſmercje ſaſtaſt. Wón je tudy po taſkim 38 ljet farar a ſ zyla 45 ljet duſchow paſtyle byl. Kak wele je wón w tutych ljetach ſtuſowal, ſo w ſlowach wuprajecz nehodji. Nimalje wſha tudomna woſhada je pod jeho ruku woſroſta a w nufach a horsach troscht a pomoz pola neho namakała, kaž tež piſhi radoſtnych ſtađnoſtjach ſo jeho pschewelniweho džielbracza ſweſtelicž móhla. Teho dla bu ſich tež wele piſches ieho ſmerc ſrudjenych. Tuto pokaza ſo ſiawnje, jako ſańdzenu ſredu ieho cijelo do ſhłodnneho rowa neſechu. Hjgom dopoldnja woſoto 9 hodžinow ſhromadžowachu ſo wulke čjrjodý ludži pola far, ſo bychu ſwojemu duchomnemu wóznej poſlenju cjeſz a luboſz wopokaſali. Woſoto 10 hodžinow, hdzej ſo ſaſwoni, ſo cijelo ſ faru wotneſe, hdzej bjechu ſchulske džecji poſtajene ſjewy wuſywewale. Skoro zyla woſhada a wysche teho wele ſnatych a pscheczelow ſ bliſta a ſ dasloka, kaž tež ſedmjo duchomni a naſch hrabja

ſ Einsiedel ſjiehowachu jeho kafchej. Tutón psches nekemu weſni ſaſtojnizy naſchich woſadnych wſow do farſkeje zyrfweje a poſtaſichu jón poſched wulki woſtar. Ma to ſapocjaču ſo kemichje. Bohrebnu ſtuſbu djerzeſeſte knes canonicus cantor Peč ſ Budyschina a ſemu ahiſitrowaſchaj f. farat Kucjanek ſ Budyschina a f. kavlan Benſch ſ Chróſziz. Na pôdlaſtich woſtaſkach djerzeſchtaj f. canonicus farat War na cž ſ Woſtowa a f. farat Brjeſan ſ Kalbíz cžiche Voje mſchje.

Po tutych kemichach naſtupi jeho duhomny bratr, tuđomny kaplan f. Schotta, ſlietu a djerzeſeſte wſche wuitoby hnuijaze prijedowanje, ſo ſo byly ſ wocjow minobich poſtlučarjow ronjachu. Hdyž bie ſo potom „Libera me, domine“ muſpiewalo, buchu pomostanti nebocijickeho ſ zyrfweje won psches weſ na ſchijowny ſerchow neſene a tam pod zyrfwinſtim požohnowanjom ſhlobnej ſemi poſchepodate. Skóńcžnie ſo hiſteſe wulke ſpiewane kemichje w ſwoukomnej ſchijownej zyrfwejczy wot f. canonicusa fararia Barth a ſ Chróſziz woſdjerzachu.

Naſch nebocijizli wyſokodostojny knes farat paſ nech wotpočjuje w Božim mjerje. *†*

Hořidličko pola Bronja.

Jako bje loni poweſz ſem do Budyschyna poſchijchla a ſo w Serb. Nowinach č. 20 lieta 1857 pag. 154 do ſjawnosſje data, ſo ſo hořidličko, niže Bronja ležaze, wot jeju woſedjerow wutožiſe, poſchinuciſi me to, je woſhladač a wumjerič a tak predy jeho doſpolneho ſahubenja je poſches wopisanje atd. wjetjnemu ſapomnecju wutorhyc.

Tuto woſphladanje nech tež teho dla ſjiehowazu woſcherniſhu a dróbnu roſprawu ſamolwja.

Hijom na ſajtra, 17. meje 1857, naſtajich ſo do Bronja, ſenđeſt ſo w Radvorju ſ tamniſtichim druhim wuczerjom, f. Kralom, a podach ſo ſ tutym poſches Bronjo, hdyž ſo namaj weſny rychtar Schenk a ſublerej Miklawſch Mjet a ſalub Nowak, tutaj jako woſedjerſ ſpomneneho hořidličko, poſchianſkyſtaj, na tamne bronjaſke hořidličko. Tuto leži paſ

njehdje 5—600 ſroček wote wſh niže Bronja, k pôlnozy, w tamniſtej woſcherniſtej runini, ſredja w tonidlnych, bahnitnych ſukach, nedaloko ſupianskich meſow. Woſlad do weſneho croquiza dopofaſa, ſo na parcellomaj č. 437 a 434 bronjaſtich ležomnoſtich knihy leži a po wetſchej poſoſy f. Mjetez, po menſcheſ paſ k Nowakez ſubku w Bronju ſluſcha. Meſa dje nimalje ſredja po nim. Jeho ſhromadny napohlad je rjany, luboſny a dokež ſredja w runini ležt, wuſtupowazy, do wocjow padazy. Jeho ſtvrba je ſolojtina abo ovalna; jeho naſhyp je ſolo woſolo, nimalje wſchudzom ſenak wyſoki, a jón woſhrodja a bes poſhetorhnenja woſdawa. Tak ſe tutón naſhyp ſolo woſolo ſankneny, a poſches njeon tež hořidličko. Jeho forma je, kaž delkach poſchi dni, tak tež horekach na ſhribecji ſolojta, móhk rez, cžiſje ovalna. Taſku ovalnu twórbu ma paſ woſebje jeho dót abo ſadolenie, ſiž ſo horekach na nim abo we nim ſredja bes naſhypom, ſolo woſolo ſanknenym, namaka. Tutón dót neda ſo poſches ničo druhe ſjepe woſnamenicz, hač poſches poſoſu po dohloſi roſkraneho wubli ſeja, na kotrúj w jeje maloſzi je w ſwojej wulkoſi zylije podobny. Woſtanemy poſchi tutym poſchirunaju ſtejo, dha paſ je dale, hdyž byčmy taſku poſoſiku jeja do ſpomneneho ſadolenja ſa‐poſoſili, ſaſo tón tolſchi abo ſchierſchi kónz f ND. (f dolhemu ranju), tón cženſchi paſ k ſSW. (krótkemu wečzoru) nimalje abo bliže k poſonju (SSW.) wobrocjeny; tak tež ſpomneny dót, ſiž je w ND., nimalje k pôlnozy (NW.) kuf ſchierſchi hač na poſchecjivnym kónzu w SW., nimalje w poſoſu (SSW.). Snutſkomne tuteho doſha, jeho ſadolenie, ſolojtoſ, dno, boki a parowy, to wſchitko hromadu wſate ma tež podobnosť na ovalny ſotlik. A tu ſnutſkach w tutej rumnoſzi — ſu ſ zyka taſke hořidličko, kaž ſo poſchepoſnac̄ neda, woporne mjeſtua naſchich starých lubych wotzow byle — je to woprawdzie woſorne, paſne mjeſtno bylo. Naſhyp bronjaſtich hořidlička, na wſchijech ſtronach nimalje wſchudzom ſenak wyſoki, nima nihođe žane prave čoko, nočzemy naſhyp na južnej ſtroni, hdyž je mały kuf wyſki hač hdyž druhdže, ſa taſke čoko djerzeſ, abo hewaſ ſyly naſhyp ſam, hdyž

ieho zykh hornych hribet w swojej kolojtosji wob-hladamy, tak menowacj. Wumjerenje hrodziszcja poda nam tele pomjery. Iyle hrodziszczo wobsahha s wonka delach pschi dni, hdzej so posbiec howacj poczina, toto wokoto 336, horkach na wierszku abo na hribecji pak po kolojtosji wokoło 205 lóhej. Ieho dolhosz mjeri horkach na hribecji w runej ejari abo smusy wot SW., nimalje wot potonja, t N., nimalje t pólnozy, w pscherieslu 70 a w tej samej ejari, ale po parowach dele a na dni po sadoleniu mjerena, 77 lóhej, ieho schierokosz pak horkach na hribecji w runej ejari abo w pscherieslu wot krótkiego (S.) nimalje polneho ranja (O) hacj na naprzedzieniu, pólnozwecjornu (NW.) nimalje polnowecjornu (W NW) stronu hribeta 54, a

w tej samej ejari, ale snutslach po parowamaj a na dni po dolinu mjerena 58 lóhej. Na swonkomnej stronii je našyp, po parowi wot delach horje hacj na hribet mjereny, w N. 25, w D. 24 1/2, w S. 27 1/2, w W. 26 1/2 a w NW. 26 lóhej wyšoki. Na pólnoznej stronii ma našyp horkach na hribecji 3 lóhejie hľuboki hrbt abo saryeje, na hľuboke ſedlo podobne. Na južnej hacj t wečjornej a dale t pošnognnej stronii, kaž horkach na hribecji tak tej na swonkomnych a snutskomnych parowach je ſtrjewomym, dubovym a ljeſkowym ſtriami poroszeny. Tež ſteja tu w nim njeſtre weſche dubili. Heward je hrodziszczo na tamnej druhej ranshei a pólnoznej položy wonkach a nutslach nahe.

(Skónčenie).

Hans Depla. Ale to mohł ho jedyn tola bojec, so na žadny wós synycj a na vola dojiec!

Mots Tunka. Cjoho dla dha to?

Hans Depla. Dokelj mohli jenemu sholowym abo hisczeje njeschtio druhe wobſchodzicj.

Mots Tunka. Njez ſjawniſcho, Hansko, heward eji dorosemicj nemóžu!

Hans Depla. Nó, dha poſluchaj! Zato ſa wondanjo po ſamenskej dróſy t Budyschinej

djech, vſchijedje wós, do kotrehoj bie hjetro wulſi ſchumel ſapschehneny.

Mots Tunka. To tola' dale niejo ſtrachne neje!

Hans Depla. Nje, to niz, ale na tym wosu ſta so ſtrachne wokanie a jaſo ja bliże pschijedje, wuhladach ja, ſo bje to holczej njehdje kaž kruwar, ſiž tak jaſožnie halekashe.

Mots Tunka. Schto pak jemu to tola bjesche?

Hans Depla. Hm, temu bjesche so djiwne jeschto. Młodżenjaz, kotrakz s nim żobu won na pola po djięcjej iedżeschtai, bjeschtai jemu sadz kholowy i bnojnymi widkami twardzie k spodniyu pściskoloi, so so won hibnyci nemódesche a duž won tak satraschnie wolasche.

Mots Tunka. Pomhasche dha to?

Hans Depla. Haj to pomhasche; pśchetoj na to jeho bory wumochu; hač pak su jemu nowe kholowy dali, to ja newjem.

Cyrkwińskie powięscie.

Wérowanaj:

Michalska cyrkej: Jan Bohuwjer Petrich, khesivec a žukelnik na Židowu, s Hanu Kryſtianu Fabianez s Bičhdorsa.

Křčení:

Michalska cyrkej: Anna Karolina, Madleny Manjowkez se Židowa nem. dž. — Anna Kryſtiana,

Jana Nedý, khesivec w Delnej Lini, dž. — Jan August, Jana Jurja Mencja, kublerja we Wurizach, ſ.

Zemrjety:

Dzień 22. lipca: Jan Bedrich s Brzesowa, 53 l.

Ezahí sakſkoschlesynskeje želeſnicy s budysteho dwórnischčza.

Do Šhorela: rano 7 h. 47 m.; pścipolnju 11 h. 40 m.; vovołnju 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; vovołnja 12 h. 53 m.; vovołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

Penežna placžisna.

W Lipsku, 6. augusta, 1 Louisd'or 5 tl. 14 nbl. — np.; 1 połnowažazy čerwony skoty abo dukat 3 tl. 4 nbl. $\frac{1}{4}$ np.; winske bankowki 98. — Spiritus w Barlini $9\frac{1}{2}$ tl.

N a v ě š t n i k .

Twarzki falk, hnójny falk

pśchedawa stajnje na budystim dwórnischčzu

Heinr. Jul. Linck.

Sawieszenja žnjow w brožnjach a fajmach,

faj tež skotu, ratariskeho grata a domiązeho mobiliera posłiczuje wote mne fastupene woheňsawieszjaže towařstwo **Colonia** se swojej rufowazej pomozu wot wiacy hač

5½ milliona toleč prusk. kouranta

w swoim, s wysokej wóznoſrajnej konzeſiu fastaranym

ratariskim sawieszeniskim swiaſku sa sakſke kraleſtwo

sa twerde nisse prämje se snatymi dobytami a polječowanemi swiaſtowych sawieszenow.

Wicho bližsche ja na dobrocjive naprashowanje hnýdom žobudželu a budu to, schtož je k srjadowanju sawieszenow potrebne, najspieschnischo a najrođniſiſho wobstaracj.

W Budyschiu w juliju 1858.

Agent Colonije

Wilhelm Jacob,

na kameńcej haſy.

Schwaloňne snaty a pſches swoje hojaze ſtuſtowanje dopofasany

bróſtſyrop

je ſaflo k dostacju w hrodowſkej haptycz w Budyschiu.

W Radworju je jena khesivecka žiwnosz se 7 forzami pola, $\frac{3}{4}$ luki, se wſchim ſkotom a gratom, faj tež ſe žnemi, kotrakz ma 107 dorfskich jenoszjow

a wſchitko w dobrym redzi, pſchemienjenja dla hnýdom ſe ſwobodneſte ruci na pſchedan. Wicho bližsche je ſhonicj pola wumenkarja Jakuba Peſchki tam.

Sańdzeniu nebjelu popolnju je ſo na vucju wot Rodez do Kubſchiz jedyn „Gefindebuch“ ſhubila chyt ſo wot namakarja dobrocjive pola Handrija Wićjasa w Kubſchizach wotedacj.

Barlinske wohēn sawjessjaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakładny kapital 2 milionaj toleř.

Tuto hýrom 45 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjessenja psche wóhnjowu schkodu horje po niskich, ale twerdych prámijsach, kdež sawjessený žen je nicž do opłacjowac̄ netreba. Wone satura tež schkodowanja, kij su ho psches blysk stale, byrnjej won runje nesavalis, ale jenož rostschepil, a sawjaci tež wobschkodzenja, kij su ho pschi wurumowanju na wjezach stale.

Podpisany, kij je agenturu sa Budyšchin a wokolnosz na ho wsał, čze čjeszenym Eserbam sawjessenja pschi tutym towarzstvi lubje rad najtunischo wobstarac̄ a hewak kózdemu wschitke pojazdane wulafowanja w tajsim nastupaniu darmo dawac̄.

Sawjessenja móža so stac̄:

- Na 6 abo 5 abo 4 abo tež mene ljet s jednoletnym placjenjom sawjessjistich penes abo prámie. Sawjessený saluuje ſebi na tajfe waschnje wele khostow.
- Na 5 ljet pschi do předka sawjacenju prámie ſa 4 ljeta. Pschi tajsim placjenju je piate ljetu darmo.
- Na 7 ljet pschi da předka sawjacenju prámie ſa 6 ljet. Pschi tajsim placjenju je ſedme ljetu darmo a wot schjessjeljeneje prámie ſo sawjessenemu 10 prozentow rabata da.
- Na 1 ljet a na krétschi cjaſ.

W Budyšini.

J. G. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskego wohēn sawjessjazeho towarzwa.

Njekotshi ſerbſzy wetročki a njelotre djowki moža ſi nowemu ljetu w draždianskej wokolnoszi dobre ſlužby dostać. Wſcho dalsche je ſhonicz pod burklom (Burglehn) čzo. 178 po 1 ſhodzi w Budyšini.

W jenei ſerbſkej wſy nedaloko Wojerez je wulles burſte ſublo, ſotrež ma píchemjenjo ljetu prawa ſcholcjiſtwia, ſjara dobrymi volemi a ſukami, koz tež ſi dobrej holu na pschedan. Wſho dalsche je ſhonicz we wudarawni Serb. Nowinow.

W nakładzie Maćicy serbskeje je wuſoł a móža jón maćicne sobustawy I. rjadomnje pola k. kantora Pjekarja w Budyšinje darmo, kóždy druhi pak w Smolerowej knihařni za $7\frac{1}{2}$ nsl. dostać:

C A S O P I S
towarstwa Maćicy serbskeje
17. zeſiwick.

Prirodnoſpytny wotrjad
Maćicy serbskeje změje sobota 14. augusta popołdnju na poł 2 hodzinow poseđenje w hoſćencu k złotej krónje w Budyšinje.
Pismaw jedzér.

Džaf.

Dokelj ſym njetko ſi Božej pomozu do ſwojeje noweje thjeſje ſacjahnyc̄ moħł, dha praju ſwoj najubožniſchi džaf knieſej Mjetej, ſo je mi dobrocjiwje nimalež ljetu pižu ſa moj ſkót pschi

ſebi pschihotowac̄ dał, tež djasuju ſo wutrobnje jeho hoſpoſy Hani Petſchkez ſa wſchelake dary, kaj tež burej Janej Skopej ſa hoſpodu, mi a mojej ſwojbi dobrocjiwje datu, a hewak tež wschitkim tym ſamym, kij su me ſe ſmilivni datami podperali a mi ſi ſoram i ſi rucznym džielom pschecjeljivje ſi pomozy byli.

Bóh wetschny chyzk to kózdemu bohacjie ſaplaſcici a wičitlich po ſwojej miloži pschede wschitkim strachom a nebožom wobarnowac̄!

W Neſwacjidiſi, 1. augusta. 1558.

Jan Matiza, ſhjeñik.

Zaideženu sobotu žita w Budyšinje plaćachu

Kóre.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Bičenja	6	15	—	6	—	—	6	10	—
Rejſta	4	10	—	3	25	—	4	5	—
Deczmen	3	2	5	2	27	5	3	—	—
Worž	2	25	—	2	15	—	2	20	—
Hrech	6	2	5	—	—	—	6	—	—
Wosa	7	—	—	—	—	—	6	25	—
Rjepit	9	—	—	—	—	—	8	20	—
Zablu	7	—	—	—	—	—	6	25	—
Hejdwička	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Wjeruň	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Kara butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—
Kopa ſlomy	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Zent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Nowa Rejſta	4 tl.	—	3 tl.	15 uſl.	—	3 tl.	25 uſl.	—	—

Dowoz: 3176 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěščki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čílo płaci 6 np.
Štvortlětna předpata pola wudawarja 66 np. a na kral. sask. pósée 7½ nsl.

Cílo 33.

14. augusta.

Léto 1858.

Wopshijecje: Wulka woda ic. — Swjetne pedawki. — Ze Serbow: S Ljeskeje nad Spreeju. S Njewfex. S budyskeho pochreda. S Budyschina. Se Židowa. — Hrodziszcze pola Bronja. — Sudniſte dopiſh. — Hanß Depla a Mois Tunka. — Přibilopt. — Byrtwinſte poweſzje. — Čajhi ſakſofleſhnyjej zeleſnizy ic. — Penežna płacjizna. — Nawieschtui.

Kóžde je notliwe čížlo Serbskich Nowinow płaczi njelko 6 nowych penes a do předka płaczenje na zyłe schwört. Njelo wučzini 66 np., sa pruſtich woteberarjow pak jich schtempla dla dotalna płacjizna wostane.

Nedakzia.

Wulka woda.

(Skónčenje.)

S Glaučhau a piſaſa: Woda, kotoruji tudy mjeſachmy, bjeſche wele wetscha, hacj w ljećj 1804, a w delnym djieli mjeſta, kaž tež na tak menovanym Wehrdichtu bje wona schyri loheji hľuboka. Wy móžecje ſebi teho dla myſlīc, kaſti strach ſamy wutracj dyrbeli, pſchetož žolmy ſ nemateſ mozu jene twarenje po druhim po demljevačhu. Nuny strach mjeſachu w bližsich wſach a bjechu wot tam ſpochi wokanja wo pomož ſlyſhcej, — my pak nemjeſachmy nicjo, ſ ejimž bychmy ſebi ſamym ſ nufy wupomhacj mohli a duž nemjachmy ſebi na wumženje druhich myſlīc. Wſazv dybli tawſynt ertow ho Bohu džakowasche, jako w nozy k 2. augusta cjołmy a mužtwa, ſ Dražđjan poſłane, k nam pſchindjechu a naš ſe ſmertneho stracha wumoz ſpoczinachu; pſchetož hdy budzichu poſdžiſho pſchindli, dha by wele ludzi wo živenje pſchindli, doſelj wſchelake khejje hiſom padacj poječahu. Tak je ho tudy jenož jene džecjo ſatepilo, kotrež bu nanej ſ ruky wuražene, jako chyjſche je do cjołma pſchindjejic. W tutym wokomilnenju ſo menujuz khejza, ſ kotrejz nan ſe ſwojim džesgiom cje-

kaſche, ſaſypny a jena hrjada trechi džecjatſo tak, ſo ho nanej wuſuže a ho ſ khejnymi roſpadankami do torhazych žolmow podnurt. Hewak je ſo tu tež ſakſki miſchr Stiller tepil, ſiž ſo ſe ſwinjazym fortom, na fotrymž ſieſdžesche a drewo kojeſche, powrocji a we wodji konz wſa. Blížſhim wſam ſo potom tež pomož doſta, tola bje ſo w Teriſau 7 ludzi ſatepilo. Ale ſchoda, kotrež je ſo wſchudjom po wobjemaj brjohomaj Muldy stata, je newuprajna; pſchetož nimalje wſchifke moſty ſu po zyli Muldi wotborhane, khejje w mjeſtach a na wſach ſ džela ſpowanane, ſ džela ſratčiſe wobſchodziſe a ſ blotom a nerjadem napelnene, pola a kuli ſ pjeſtom ſaneſene a roſdrene a wobydlerjam ſkopý ſ polow a domjazy kaž tež ratarſki grat ſ domow a dworow wotpławeny. Zylje ſahubenych je w Glaučhau 36 dómſtich a 28 pólanskich twarenjow, wotnoſybz dyrbi ſo 35 dómſtich a 15 pólanskich twarenjow a hewak je ſo pſches ſto twarenjow tak jara wobſchodziſlo, ſo ſo tam nebudze dlijſchi čjaſ bydlicz hodžicj. Wele ſto w ludzi dyrbi ſo teho dla druhje pſchesydlci, ſchtož je pſchetož cjeſka wiez, doſelj ſ wetscha wſchitz ſ proſnei ruku pſchindu.

S Kochliža piſaſa: Tudy bjechu twarenja, ſ fabrizy wjesteſho h. bluſchaze, tak ſylnje ſ wodu wobdate, ſo možno nebie, jich wobydlerjam ſ pomož ſchincz. Tucji pak jara žaloszjachu, doſelj ſo bojachu, ſo ſo to twarenje, w fotrymž bjechu, najſtere bóřky hromadu ſypne a woni wſchitz wot živenje pſchindu. Duž ſpy-

taču jím s napscheziwnego brjoha na wschelake waschnje pomhac̄, ale nicio ſo jím nevoradži, hac̄ napoſledku s teho fabriſſeſho twarenja kulfu na napscheziwny brjoh wutſjelichu, kotrejž bjechu doſhu bornizu (Windſaden) pschiwjaſali. Tuta kulta tež s bornizu ſbožomnie pschelecia a na druhiim brjohu ſej potom khjetſſe ruczie tolſte ſwiaſy pschiwjaſachu, kotrej buchu ſ pomozu teje ſameje wot wobydlerjow fabriki do jich twarenja pscheziehnene a tam tak pschižinene, ſo možachu ſo w jenym pschipowisnennym korbi wysche wody na druhi bok rjeky pschesuwac̄ a ſwoje živenje ſakhowac̄.

Se Žitawy dawa jedyn pucjowat ſzleho-wazu roſprawu: Dokelž chyžych ſo do kupel w eijeskim mjeſtaſku Flinsbergu podac̄, wujſedzech w nožu k 2. augusta ſe Žitawy na puc̄, kij do Friedlanda wedze. Psched tutym mjeſtom brodjeſtaj ſonej hizom hac̄ do brjucha we wodź a wós ſo straschnie ſhablaſche. Rjeka Niſa bje wschitko powodžita a pływaſe hrjady, meublje a druhe wjezy, kotrej do wosa ſtokachu, činjachu nam naſch puc̄ ſara straschny. Ale dokelž bjeſchtaj ſonej ſylnaj a po honc̄ wuſchitny, dha wschon strach pschewiſhny. Wróćic̄ ſo jedyn nemóžesche a my ſjedzechmy teho dla dale, hac̄ njeſak do Friedlanda pschijedzechmy. Tam pak bje ſara ſlje, ſtož može ſebi ſóždy myſtici, hdyz praju, ſo bje tam woda ſydom maſionych, haſle psched ſchyriſomi ſjetami nowonatwarenych domow do čjista roſtorhala. Po tſioch hodzinach ſhoničmy, ſo ſo po moži wysche hrodu pjeschi psches rjeku pscheinž hodži. My dachmy tam ſwoj wós po kruchach pschenofycz a pschijedzechmy ſ wilkej nusu do Noweho Mieſtka (Böhmis-Neustädel), hdjež to ſamo ſahubenje namakachmy. Wot jow ſo ſ wosom dale ſjec̄ nemóžesche a my perechmy ſo teho dla po powodzenych pucjach a po hrjadach, psches wodu ſkadjenych do Flinsberga, hdjež tež psched weſzorom ſmerez mucžni pschindzechmy. Hubenſtwo bje tudy hifcje wele wetsche, dyžli tam, ſ wotkal bjechmy pschischli. Wele twarenjow je woda w Flinsbergu ſobu wſaka, to hifcje ſnate nebie, a wysche teho powedasche ſo, ſo bje ſo njeſtka ludži a tóſchta ſletu we wodži tepic̄ dyrbjato.

Žolmy wulke ſkalne kruchi ſobu berichu, tak ſo jich ſhumenje a hrimot, ſjevočeny ſ wołaniom wo pomoz, straschnie do wuſchow ſlincjefche. Na dompučju — po njeſotrych dnuſach — ſhoničmy, ſo bje w Grottauſi njehože 40 twarenjow ſpadalo, tež wobhlodachmy ſebi tam tón ſchtom, na koſtrymž bje jedyn 62ljetny muž, jenož trochu ſwoblekanh, boſy a ſ nahej hlowu džewež hođinow w najſylniſchim deſchęzu ſedział, wo pomoz wołajo, hac̄ bje tak dybawy był, ſo nebie wſaz wołacz moht. A tola bjechu ſo ſkócnje na neho dohladali a potom njeſotre deſki hromadu ſbili, na kotrej bjeſchtaj ſo dwaj czlowejkaj wažitoj a jeho wot ſhmerczie wumohloſi, pschetož iemu bje ſo hizom wscho psched wočjomaj czmito a won nebje ſo ſkoru wjazy na ſchtom ſobbljerzejc̄ možł, woſebje jaſo bje pschihladowac̄ dyrbjat, kaf ſo jeho wobydlenje do wody ſaſypny a jenu mac̄ ſ džesjom w roſadanach pohreba.

We Waldenburgu je woda 15 khjeſow wottorhala, w Glaučau ſo ſchloda na twarenjach na 200,000 tl. woblic̄i, w Ročližu je 13 khjeſow na roſpadankach a w Zwicau ſe 37 twarenjow jara wobſchłodzenych a njeſotre ſu ſpovalane. W Zwicau bjechu tež 3000 kloſtry (ſajnje) drewa naſtajane, ſo bychu ſo na Muldji wotplawile (ſlöſen). Tuto drewo je woda wschitko ſobu wsaka, tak ſo je zylje ſhubene. Hewak je w zwicauſkim wokreſu wscho do hromady 20 ludži psches wodu wo živenje pschischlo.

Š Ročliža, 9. augusta. Sańdjenu nōz padże tudy a we wołonofsi straschny lijawz (Wolkenbruch), kij tudomne pschedmjeſto a bliſke wſy zylje powodži a wele nlynow jara wobſchłodži, tež wele mostow a lawow, kij bjechu wot čjasa poſleneje wody haſle runje njeſak natwarene, ſ nowa ſwottorha. Šchloda na polach je tež wulka.

Swětne podawki.

Sakſka. Dokelž je woda teſko ſchlody načinila, dha wójsko liſta ani w ſitawſkej wołonofsi ani njehože druhdže žane maneuvry ne-

smjeje a do kantonnementow nepôndze. — Jego majestosz król Jan je 6. a 7. augusta Glauchau, Zwickau a tamníschu, wot wulkeje wody domapytanu wokolnosz swjemu wobhadował a so potom do Pilnitz wróczłt. — Drazdžanski krajny sejm bu 10. augusta wobsankneny. Wobshjer-níschu rosprawu sa tydzeni podamp.

P r u s z. Dokelz wschelazy duchomni roswierowanych s nowa wjerowacj nochzedja, dha ministerstwo sakon pschihotuje, po kotrymz by so tak menowane zivilne mandzelsku sawedlo. Taiske mandzelsktwo menujzy psched wyschnoszju placzi, hacj runje duchomneho pożohnowanja nima. — Kral najstere hacj do konza augusta w Tegern-seeu wostane.

R a k u s z. Khiezor wotčakuje njetko kózdy dzeni nowe pschisporenje swojeje swójby a su teho dla hízom kanony nawożene, s kojichz ma so 21 ras wutſjelicz, hdzj prynzeſyna, a 101 ras, hdzj prynz pschindze.

F r a n z o w ſ k a. W nowym pschistawi w Cherbourgu biechu 4., 5., 6., a 7. augusta wulke swedżenje a bje tam se wschiech stronow wele hoszti. Najwoszelnisze hoszci bieschtai pak jendzelska kralowa Viktoria a jeje mandzelski prynz Albert a bu jimaſ wot franzowskego khiezora a khiezorski wsha mózna czeſz wopokaſana, teho runja tež wot mjeſta Cherbourg'a.

J e n d z e l s k a. Podmorski telegrafisski grot bes Europu a Ameriku je dostadjeny a je so ta wiez tak derje radžila, so so hízom telegrafiske depeschie s Ameriki do Europy a na wopak szelu a može jedyn njetko w Europi ſa njeſotre hodziny powesz s Ameriki mijecz. Spomneny telegrafisski grot je njehdze 2100 jendzelskich mil döhlí.

R u ſ o w ſ k a. Schyrjo pólizajszu ſaſtojnizy, kofiz biechu psched dliſchim čaſhom s njeſotrymi studentami jara hrubje wobhadjeli a ich bili, buchu wot khiezora pak ſe ſlužby puſchcjeni, pak do wojskow tykneni. — Khiezor je dowolik, ſo ſmiedža wojaſy buram na žnjach pomhacj.

T u r k o w ſ k a. Herzegovinszky ſchelzienjo ſu so pod tutymi wumjenenemi s mjerej podali: 1) ſo ma ſo na mjeſto predawſkich wſchelatich dawskow jenož jedyn twerdzie poſtajeny dawsk wot nich žadacj, kotryž chzedža woni k dnju

1. wjerza kózdeho ljeta pola wyschnoszje ſameje ſaplaczicj, 2) ſo ma ſo wſho neporjadne wójſlo s kraja poſtaczj, 3) ſo trebaſa poddanjo rycerſkublerjam jenož ſchtwórcziniu pólnych plodow wotedacz a 4) ſo maja ſo wysche duchomne mjeſta tež jenož ſe herbſkim duchomnymi wobhadjecj, niz pak s Grichami, kaž je ſo to hacj dotal ſtaſo. — W Bóñii traje wójna bes ſchelzianami a Turſami hiſhceje dale. — Wónbanjo nadpadjeſtu kolaschinſz Turkojo djelbu Čjornohorow a ſabichu iich tóſchto, bes nimt tež jeneho čjornohórskeho wójwodu. Na to nadpadjeſtu Čjornohorzy ſaſo Kolaschin, buchu pak wotbieſi a ſhubichu 30 muži. To iich žatoſnje mersaſche; duž ſčinichu psched krótkim čaſhom ſaſo nadpab na Kolaschin. Tón króč mjeſachu wjazy ſboja, pschetož woni Kolaschin dobyčhu, hdzej wſchilich turkowſkich muſlich ſabichu, jony a džieſci pak jate wotwiedjeſtu.

Ze Serbow.

S Ljefkeje nad Sprewju. So ſmy pola naſ wulki wodu miſli, na to je ſo w ſańdženym čjeli ſerb. Now. ſpominiko, ale pschistajicj many hiſhceje, ſo je w taiskej wodži ſedyn tudomny wobydlet ſkoru wo žiwenje pschischoſ. Menujzy wjesty Petſchka, kotryž biesche wele drewa s wody načzahat, bje pschi tym teſko khrobloszje nabyl, ſo ſo ſe ſayalenej tobakowej trubku na wulki pływaſy penk ſhyň a ſ nim po wodži wofoto iſeſdžesche. Ale na ſene dobo ſo ſta, ſo ſylna woda penk, na kotrymž wón ſedjiſche, wobroči a ſo Petſchka pod wodu podnuri, tak ſo ſo pschihladowario wo jeho žiwenje bojachu. Ale po krótkim čaſhu ſo wón ſaſo na ſwjetlo ſiewi a ſhwataſzy ſ brjohu pływaſche, kotryž tež ſbožomnje naſtupi. Najžiwnitsche bje pak to, ſo wón tobakowu trubku ſhubit nebjie a ſo ſo hiſhceje tobak w tej ſamej paleſche, jaka wón ſ wody wuſtupi.

S Njev ſ e z. Šańdženu póndzelu namaſčku na tudomnych ležomnoſzjach čjelo Pichetg hólečeza ſ Budyschina, kiž bje tam pschi wulkej wodži do rjeki panſt a ſo tam tepik.

S budyskeho podhroda. Šańdženu

nedjelu bu wjesta trodlačla Raumannka s ryboweje hašy, kotaž bje šo hžom pónđzelu predy shubita, tak so ju sa tepenu džeržachu, w Mörbihez keršach wobjeſena namakana.

S Budyschina. Sandženu ſredu pschijsedje k. F. J. Jezbera s čijeskeje Prahi na wopytanje k nam. Wón wostane najſtere njehdje mjeſaz w Sserbach, so by k druhim słowjanſkim rycjam, kotrež hžom roſyml, tež hſchčeje naſchu ſerbſku pschiwuſnýl. Tež pónđze wón na ſerbſke wšy won, so by ſerbſke waschnia ſeſnat a chze potom wſchitko, ſchlož je w Sserbach nadefchoł, wopisac a we wſchelalich słowjanſkich nowinach wosiewicz. Wón je bes druhim tež ſjehowaze piſmo wudat: „Kyril a Method nepsali nikdy hlaholsky než kyrilsky.

S Budyschina. Sandženy týdjenj ſweſtelichmy ſo tudy wjazoreho wopyta. Naſprijodžy pschiwese ſo k. dr. Stanek, profesar na čj eſkej pschiwenskej ſchuli w Prahy, ſe ſwojim wučenjzem k. Doubkom, a wosta tudy wot ſchwóritka hacj do ſoboty, jako bje w tutym čjazu tež klóſchte Marineje Hwjedby a tamnu holčazu ſchulu wopitak. Knes Stanek wuči w Prahy chemiu a je ſjehowaze piſma wudat: 1) Basně; 2) O travinach; 3) O oleji ricini; 4) O smoſtach předvěkych a 5) Chemia všeobecna. Wobjemaj ſt. Čechomaj ſo tu derje ſpodbabaſhe. Šsobotu a nedjelu bje tu k. Matěj Matějevič Gusev, rodjeny Ruſa a w tu ſhwili obſervator pschi hſejorskej hwjesdařni we Wilnje. Wón pucjuje po wſchitſich europiſtich hwjesdařnach a bje w Draždjanach priene ſtovo wo lužiſtich Sserbach ſhonit a ſo tam ſ k dr. Pſulom ſeſnat, kij bje jeho k nam polasat. Jako hwjesdarej, kotrež ma ſjeto ſteto wileňsku protylku wudawacj, bje ſemu naſcha ſerbſka protyla ſara intereſtantna a wón budziſche naſradſcho ſerbſteho k. protylkarja wopitak, hdy budziſche ſhwili k temu mjet. — Pónđelu bjeſche pola naſ ſ kolležiſti radžicel W. Boguslawski, rodjeny Polak, kotrež bje ſentczny teho dla ſhem pschijsk, ſo by ſerbſki lud a ſerbſku ryc ſeſnat. Wjedy Ohryzko budje menujzy wot noweho ſteta w Petersburgu pôſle nowiny „Słowo“ wudawacj, do kotrejž ſmjeje naſch ſpomneny wopitowat

tež naſtawki piſacj, čjohož dla wón niſetko po ſlowjanſkim ſwjeciſi pucjuje, ſo by jón bliže ſeſnak.

Pschiſpomnicę mamy hſchčeje, ſo ſu ſebi wſchitzy ſpomneni knežja naſche Serb. Nowiny pschiſpohylacz ſkasali a ſo ſu niſetki wot nich tež do Mačižy ſupili.

S E Ž i d o w a. Sandženu wutoru hrajkachu tudy tiſi džiečci mlynska Nowaka, w tak menowanym Kaplerez mlyni bydlazeho, pschi rjezy, tam tehdy hlubokej a torhajo nimo bjeſazej. Na jene dobo padže najmłodše njehdje pot piata lieto stare džiečzo do wody, kotrejž žokmy je ſpiefchule wotwedzechu, predy hacj možesche je bliſko ſtejazy Bljetny bratr doſahnycz. Tutón bjeſesche teho dla ſe wſchijem ſhwatkom po brjohu rjeſi hacj niže tamniſcheho moſta, hdyž wón do wody ſkocji a ſa ſwojim bratſtvo hraſny. Ale woda bje tak hluboka a tak jara torhaza, ſo wón ſam do najwetscheho stracha pschiindže, a wobej džieszi budziſhtej drje wo žiwenje pschiſchtos, hdy budziſche ſo jimaſ dalscha pomož nestala. Menujzy w tym ſamym wokomifnenu ſtupi kneni korejmařka Schotčina ſ hſejnych duri a wuhlada nuſu teju džieszi. Wona wolaſche teho dla wo pomož a na tajſe wolanje pschiſbieza tež ieje mandjelſſi k. Scholta a ſkocji hnydom do wody, hdyž pak možesche jenož naſprijodžy starscheho hólza doſahnycz a jeho živeho ſ wody won wunesz. Jako potom ſa tym druhim meiſtchim džiečatkom pohladny, widzejche wón, ſo je neby ſ plýwanjom dôzjahnyc možt. Wón bjeſesche teho dla ſe wſchitſej ſpiefchnosju po kraju hacj k tak menowanej Klingſtez (Beſerez) ſahrobi, hdyž do wody ſkocji a tam pschiplýwaze džiečzo tež ſbožomnie žive won wuejahu.

Hrodziſhcežo pola Bronja.

(Skónčenje).

Naſyp je tu ſhwili hſchčeje horſach na hřibeczi a ſnutſach derje ſdjerzany. Ale ſtronach na ſužnej ſtroni ſtej, ſaž na weſzornej ſtejca, dwie džieri abo jami, kózda njehdje 7—8 ſchoci ſchieroka a runje tak dobla, hluboka a wyſoka, wot deſtach do naſhypoweho parowa ſarytej a wotrytej: tu ſtaj ſo Mjet a Nowak,

wosiebie pak prienschi, do hrodziszcza nutsdobywacz a jeho našyp — perschež a semju, kotruž podawa, na tuki wotwożowajo — s materialnym, kažlutiž hdze družbe a hewak sa razonialneho kublerja aobreho pólneho hospodarja, fiz swoje leżomnoszje s hnojenjom poljepšowacj pyta, pschistojnym, dha tola runje won tu niz s kwalibnym duchom, fiz stareje żadneje powostanki naszych lubych wózow a jich swjateho mjestna nepietatne nekedzbuje, sanicowanacj poczaloj. Radzisiejmy so, so to wjazdy dale cjiniež nebudzetaj. Pschetož nam so wjericj necha, so to chzetaj, so by njehdz wot neju rječalo a so tak ſudzito, so kai wonaj tuto rjane hrodziszczo sahubiloj a to, schtož fu ſebi ieju wózjo w nabožnej myſli s wulkej prózu twarili a fa najswieciszhe jako woltař swojich narodnych bohow wazili a česzili, jako hnój na swoje leżomnoszje roſwosyloj. Powiadzenie a sahaſenie hrodziszcza s rjanymi selenymi ſerkami a ſtomami by tež ſwoj dobrý wujitk neſlo a rjanosz hrodziszcza fe kwalibi jeho wobſedzjerow powyszilo. (Sapienti sat!) — Spomnene, do cieka hrodziszcza wuryte džiery, fiz fu kaž rany fa ne, dawaja nam do jeho ſmitškomneho poſladacj. Tu na iſch ſzescach liž ſchiere na bjal čorne brune, na czerwien brune, čorne a tež nabielne ſmuhi abo ſtadž a worschi poſafuja, widžiſh, so je zły našyp we ſtadach abo worschtach naſhypowanym; po barbi fu ſmuhoſtopiſane. Wyſche perscheże a ſemje, fiz wſchudzom hlownie kneži, namakaja ſo w taſkich ſtadach popeł, wetsche a mensche ſruchi paleneje hliny abo zghela, wuhlo wot drewa, wosiebie duboweho, dale wſchelake koſzie a čjerepy tolſteho a nelepeho hlinjanego ſudobja. Tež popeł wot žita a ſruchi rudy, poſlensche tola porjedko, buchu namakane. Wſchilke tele ſbytki nedawaja dwiſlowacj, so je hrodziszczo naſchim lubym starym wózam jako woporne mjestno, na ſotrymž fu ſwoje wopory, w žiczi a ſcęzatach wobſtejaze, paſili, ſlužito a pschi tym jeho našyp, jeśli tež ſo ſnano jeho prieni ſpóny ſaložk ſe ſamyſlom a ſ tym wotpohladanjom, so by woporne ſvjate mjestno ſuſt wobhrodzene a ſatitane bylo, ſaložk, psches naſhypowanje popełowych, wuhlowych a drugich paſnych ſbytkow

wot woporow po malku a pomalku a po dſejſhim časzu roſzio a pschiberajo naſtaſ, tak pak tež hnydom pschipóbla ſobu wobhrodzene a ſatitanje woporneho ſvjatchego mjestna ſo pschedzgo wetsche a wetsche k njeziszech wulkoſzi a wyſokoſzi pschisporato. Na to poſafuja wosiebie tamne ſmuhi abo ſtadž. Tež dla ſo tež wjericj neda, ſo je taſke hrodziszczo na jedyn ras naſhypane a jenož tež dla ſtorene, ſo by jeno ſatitanje a khowanka pschecjiwo neſcheczelam bylo ſa tych, fiz fu je twarili a w jeho wosolnoszi bydliſi. Kriterium wſchilkich hrodziszcza je bliſkoſz wody w rjekach, hrebjach abo bahninach. Tu bronjanſte hrodziszczo naſtupaj, ležesche to ſamo pređy ſredža w bahninach; pschetož hiſcze ſnano psched 10 ljetami wobdawacju je wosiebie na ranshei, weczornej a połnóznej stronie mnohe tonidla a wodowe, mokre mjestna, fiz fu pak dženja psches wurunanie tukow wotwedzene a bôle wukuszhene. Tež bjechu pređy w jeho bližej wokolnoszi, wosiebie na połnóznej stronie mnohe wodowe mokre mjestna, fiz tam hiſczejen ſdžiela fu, tola jenož ſlabje. Dale je tu ſ wodu naſelnena hrebja byla, fiz je wot Bronja pschischedzi nimo hrodziszcza wosiebie na połnóznoranshei stronie k Lipej won wedla; ſbytk wot neje ſnano tu hiſczejen je. — Wſchelake ſbytki, fiz fu hacj dotal we hrodziszczo namkalt, jako wuhla, čjrop, želeſne fruchi, ſuby, koſzie, bes nimi koň koſzianeſo ſchipa a t. d. woblhowa arħaologiske muſeum w ſwojim wobſtaſtu; to ſamo wobſedzi tež wobras wot hrodziszcza, je wot južneje strony wotsnamjo, ſotryž je k. vicedirektor W. anak ſhotowacj daſ a do muſea daril. Schtož pak wo ſdžerzenju a poreñſchenju hrodziszcza horkach prajachmy, ſmy žyje ſ dobrij wutrobu a w najlepſim wotpohladanju prajili. Nech to ſamo tež wſchilim druhim wobſedzjerjam taſkich hrodziszcza placi, wot ſotrychž chzemv, jeśli ſpedobne, druždy jene wopisacj. W.

Sudniſke dopisy.

Wot wotrefneho ſuda w Budyschinī buchu a) 16. julija Karla Augusta Bellmann, kneži ſlužomník w Esmodcejizach, nepozivowſje dla do

Ijetroho jastwa; b) 23. julijsa August Börsch a s Nowych Spytez a Pietr. Höib s Hucziny dla kranenja ihejnego dreva, tamny do 40, tuton do 33 dñjow jastwa; c) 29. julijsa 1., Jan Michalk s Ljeskeje 2., Matej Hetman s Klus-scha 3., Handrij Kravz s Borschki 4., August Bjetnac s Gliny 5., Jan Szedlik s Turjoho a 6., Jan Wanz s Komka, wschitz czeladni w Delnej Horzy paduchstwa dla kaž tej 7., Jan Korla Frömig, 8., Jakub Rohacz 9., Jan Hillmann a 10., Hanža žen. Frömigowa partikowanja dla prjeni do 7., drugi do 6½, tsecji do 6, schiwoty do 6, pjaty do 5mješac-

neho arbeitshausa, schesty do 3½, sedmy do 5, wosmy do 3mješacjnego, dzehata do 10 dñjow-nego a džewjaty do 9 nedjelskego jastwa; d) 3. augusta Korla August Wünsch a dla specjenja pschejivo sudništemu skujomnikoj H o b r a k e j na Židow, kaž tež dla cijekorajenja a hanenja do 6½ mješacjnego arbeitshausa; a e) 5. au-gusta Jan August Förstar se Židowa a cijesla Jan Schlahta s Maleschez paduchstwa dla kózdy do 1ijeta arbeitshausa, mlynk Schönfeld w Plužnisezach pak pschiſkodzenja dla do 1 tol. schrasy saſudjeni.

Hans Depla. Strójelje su sta wjaz.

Mots Tunka. Haj, a duž tej wschelke lje-karstwo psche ne pytaja.

Hans Depla. To je wjerno, ale so wiſchnje psche strójelje pomhaja, to ja tola hiszczę wedžil nejšym.

Mots Tunka. Ja tež niz; ale praj dje, schio je ho s nimi wuljekarit?

Hans Depla. Hlaj, w jenym domi bjechu lubi hossjo shromadjeni, jakq wóndanjo wulka woda pschiündje a dolež bje wora jara furowa, dha ho woni jara naſtrójachu. Ale strójelje jim

tola nicjo wadžile nejšu, wele wjazh pak fuſodej.

Mots Tunka. Kak dha to?

Hans Depla. Nô, woni džiechu na fa-hrodu, hdzej bjechu wróblje hiszczę mjeſchtó wiſchniow wostajile a schejipachu ſebi te a dokež jena halosa na fuſodowy bok wiſasche, dha tež tu nepschepuschcijcu, ale tam wiſchnje ſdrjechu a fuſodej podlu trawu ſateptachu.

Mots Tunka. Dha drje su jeho potom pschepróbyli?

Hans Depla. Nô, wo tym ja nicjo ſly-ſchat nejšym.

Mots Tunka. Mjaw, mjaw, mjaw, mjaw!
Hans Depla. Ale Mots, schto dha ejisich? Ty tola žana miska nejsy!

Mots Tunka. Mjaw, mjaw, mjaw, mjaw!
Hans Depla. Gacj čzesch smjawczenjom
s mjerom byc! Ty tola mudry nejsy, tajfule
haru ejinicz.

Mots Tunka. No, čoho dla nedyrbiak
mjawczej, hdz janeje koczi doma nimam; wšak
wondanjo na torhorscheju mjawczechu a jím to
pschezo treba nebe, dokelž bžeje maja koczu doma.

Hans Depla. Za drje mjawczej nemôže,
dokelž najskere wele hódná neje.

Mots Tunka. O bratse, to je woſebna
kocza; pschetož wo uju ſo prozeſtruje.

Přílopk.

* Na twarnischczu pschi mostach, kotrež ſo ſa
gitawſtocjefu želeſnizu psches Niſu twarja, je
woda tež tak wulka byta, ſo je pečja murerſtemu
mischtres Seidlerſi ſa wele ſtow ſchkody na roſch-
tach a druhich wiezach nacjinika.

* Wulki mjeſchcjanſſi wuberk w Budyschini je
wondanjo do teho ſwolit, ſo by nowy mjeſchcjanſta
k. Lohr 1500 tl. lietneje ſdy doſtak, tež je won-
datalneho mjeſchcjanſkeho radicjela k. Weltza ſ
nowa na 6 ljet a mjeſto ryčinika k. Petricha
ſlötnika Roſenfranza ſa mjeſchcjanſkeho ra-
dicjela wuswolit.

N a w e ſ t n i k.

W o ſ j e w e n j e.

S dživanjom na prôſtwu kral. zwicauſſeſſe krajſkeje direkſije, dla powodženſtſkich wobſchloženſow
we wjazorych mjeſtach a wſach tamniſcheho wokreſa ſejinenu, je tež podpiſana kral. krajſka
hirekija hotowa, ſmilne dary wſkiſtich družinow ſa wobſchloženych horjebracj. Tež doſtawaja
damitske hetmanſtwa a wyſchnofje tuđomneho wokreſa porucznoſz, tajſe dary horjebracj a pak pola
fanziſije podpiſaneje krajſkeje direkſije wotedacj, pak na zwicauſku krajſtu direkſiu nepoſrjednje
poſtag. — W Budyschini, 10. augusta 1858.

Kraloſka ſakſka krajſka direkſia.

s Beuſt.

s Tümpeling.

Luby ſnes redaktoro! Dokelž ſo placijina žita na
budyskich ſitnych wiſach najbole po placijni lubiſ-
ſtich wiſow ſtojuje, dha by nam buram, kij ſobotu ſe
žitom do Budyschina pschijedzem, ſara wužitne
bylo, hdz bychmy tam kódy ras poſleniſchu
ſchitwórfomnu lubiſtiku placijnu ſ wjetoszju
ſhonicj mohli. To mohlo ſo pak ſenož ſtacj,
hdz nam Wy lubiſtiku placijnu lež w Serb.
Rowinach wosziewicje — a duž proſzymy naj-
podwólniſche, ſo byſcheje to ſejinicz čhyli.

Nekotri ſerbsky burja.

* Š ponovenju zyrkwe ſwiateſe Hanu w
Jerufalemi je franzowſki khejor 14,000 ſchjeſ-
nakow pschipokafat.

Cyrkwiſke powjeſće.

Zewrjetaj:

Djen 30. julija: Khrystina, nebo Jana Ternuſa,
wohydlerja pod hrodom, ſarostajena wudowa, 52 l.
3. augusta, Jan Bohumil Markoſchi, ſchewz we
Wulkim Welkowi, 45 l.

W nichalskej zyrkwi ſmjeſe ſutſje pschipolnju k.
kandidat Mr ó ſ predowanje.

Čzahi ſakſkoſchlesyňſkeje želeſnizu ſ budyskeho dwórnichčja.

Do Šhorekža: rano 7 h. 47 m.; pschipolnju
11 h. 40 m.; popolnju 6 h. 22 m.; wieżor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dovołnja
12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hodi. 42 min.

Penežna placijna.

W Lipſku, 12. augusta, 1 Louisbor 5 il.
14 nſl. — np; 1 połnowažazy čjerweny ſtow
abo buſat 3 il. 4 nſl. ½ np; wiſte bankowi 98.
— Spiritus w Varlini 9½ il.

Wotuolwenje redaktora. Wascha wola neč
ſo ſtanę!

W jenej ſerbskej wſy nedaloko Woſerez je
wulke burſte kublo, kotrež ma pschemienjo ljetno
prawa ſcholcjiſtwa, ſara dobrohni polemi a ūkami,
kaž tež ſ dobrej holu na pschedar. Wſcho dalsche
je ſhonicj we wudawatui Serb. Rowinow.

Misioncka hodžina we Zokowici.

Dziwocjanska herbska ev. luth. misioncka towarzystwo smjeje sa tydzień jako 22. tuteho mjesaca pola Jakuba Holana we Zokowici misionsku hodžinu. Wichizy pszecheljo misionstwa, wosebje pak wschitke sobustawy towarzystwa ho lubie proscha, ho na pomenowanym dniu popolnju w 2 hodžinomaj na postajenym mjeszi nutsnamyskacj.

Piotr Monk, pismawedjet.

Mashivna khjeja cjo. 16 we Wichowach pola Węsporka, kotaż ho ja remesnika (profesjonistu) derje hodži, je se żadowej a żolotowej sahrodu se swobodneje ruki na pschedan a może ho wcho dalsche pola gmejnskeho prijedstejerja Pohle tam shonicj.

Khjeja cjo. 7. w Kołowi pola Neśwacjidla s poldra żorzącym pola, pschi khjeji leżazebu, je se swobodneje ruki na pschedan. Wicho bliższe je shonicj pola wobsiedżera Jakuba Schustera, w tu khwilu w Szmeczcejach pola bura Peča.

Serbaska žonka s budyskeje wokolnosjie, kotaż ma lubož i dječezom a cji stu herbsku ryćz ryćzi, ho sa jencho hólza jako pjeſonečja pyta a može ho wcho dalsche we wudawaćni Serb. Now. shonicj.

Wulfośahrodnika žinnoš cjo. $\frac{2}{12}$ w Hlini, bes wumenka a se 169,40 dawskimi jenoszemi na położena, je s połnymi žnemi, se štatom a druhim inventarom pschemienienja dla se swobodneje ruki na pschedan a może ho wcho dalsche pola Handrija Micija tam shonicj.

Zutje nedželu na domkhowanu smjeja ho reje w Ruhethalu. Jan Jeñko.

Cjo. 24 na garbańskie hafzy psched wrotami pola Pana je dobry recjasny pož tunio na pschedan.

Moje snate dobre wopravdzite

H u c h e d r o ž d z i e,
kaž tež wschitke pschi peczenju trjebne twory porucjam kóždemu najtunischo.

J. G. F. Niecksch.

Rhwalobnje snath a psches swoje hojaze skutowanje dopokazany

b r ó ſ t ſ y r o p
je saho i dostacju w hrodowskej haptihy w Budyschni.

Dżak.

Dokelž hmy nietko s Bożej pomozu do naszego nowego domu saćzahyli, dha prajimy najwutrobiński dżak Hodanej Łöfflerzej a jeho swójbji sa hośvodu psches zyke ljetu a sa wschelake dary; gmejinam we Kotwasj sa 7 tol. 25 nsl., we Czernowju sa 6 tol. 23 nsl., we Resnarowach sa 5 tol., a njeſotrym pszecheljam sa rjane dary; teho runja wschitkim, fiz nam pschi twareniu s fórami, s rucznym dżelkom a na hinajsche maschine pomozni biechtu.

Bóh saplaciž jím to wschitko bohacije se swojim nebeskim żognowanjom!

W Kopyrzach, 10. augusta 1858.

H andris Mittasch se swojej swójbu.

Swój slug z knježna Kathinku Uferec w Nowym Měsće pola Stołpnja wozjewuje najpodwlnišo
W Frytecach, 6. augusta 1858.
Jan Paulinus,
wučeř.

Zańdżeny štwerk žita w Lubiju plaćachu:

Šrenja	tl.	nsl.	np.	plaćizna	tl.	nsl.	np.
Pscheniza	7	10	—	Rojska	4	15	—
Żečmen	3	5	—	Wowlj	2	17	5
Hořč	6	5	—	Wofka	6	5	—
Zahly	7	—	—	K. butry	—	16	—

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje plaćachu

Kere.	Wyšsa.		Nižsa.		Srzedzna.				
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pscheniza	9	—	—	8	—	—	8	15	—
Rojska	5	27	5	5	15	—	5	22	5
Decjmen	4	5	—	3	27	5	4	—	—
Wowlj	3	10	—	2	25	3	—	—	—
Hořč	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Wofka	7	—	—	—	—	—	6	25	—
Nepik	9	—	—	—	—	—	8	15	—
Zahly	8	—	—	—	—	—	7	25	—
Hejdusčka	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Wjerny	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	17	—	—	—	—	—	16	—
Kopa słomy	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Bent. synna	1	15	—	—	—	—	1	10	—
Kova Rojska	5	15	—	4	25	—	5	—	—
Dowoz:	2794	kórcow.							

Sérbske Nowiny.

Za nowěški, kiž maja so w wudawaſni Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čiſlo pládi 6 np.
Štvortlétne předpata pola wudawařja 66 np. a na kral. sask. pósce 7½ nsl.

Čiſlo 34.

21. augusta.

Léto 1858.

Wopſchijecje: Wukas. — Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Lupoje. S Koperz. S bukicjanſkeje woždu. S Korfymja. — Numiſtatiſta ſbierka Maćich ſerbſteje. — Hanž Depla a Mots Tunka. Zyrkwinſke poweſzie. — Čzahi ſakſtejchleſyufiskeje jeleſnizy ic. — Penežna placzijua. — Psicholop. — Rawjeſchtui.

W u k a s,

wuvedzenje finanſneho ſakonja na ljeta 1858, 1859 a 1860 naſtupeſy.

My, Jan, s Božje miloſſje kral ſakſſi ic. ic. ſamý wobhanſnyli a pſchikafajemy ſ tuthym kaž ſjehuji: §. 1. S gruntsſkih dawkow maja ſo w ſóždym ſ ljetow 1858, 1859 a 1860 wot kóždeje dawkiſteje jenoſzje ſbjeħacj a woblizcjej: iſi nowe peney 1. februara, dwaj nowaj penesaj 1. meje, dwaj nowaj penesaj 1. augusta, dwaj nowaj penesaj 1. novembra. — §. 2. Remežneho a parſchonſkeho dawka ma ſo dacj: prjenja po koſoja ljetneho wunoſčka **I3. haverleje** a druhā po koſoja **15. oktobra** w ſóždym ſ ljet 1858, 1859 a 1860. — §. 3. Psihi dacju „gewerbsteuerscheinow“ ſa wukrajanow ſo ſa ljeta 1858, 1859 a 1860, wot wudacařa tuteho wukasa, wurjadny pschidawk (Zuschlag) w jazy bracj nim a. To ſamo ma ſo wobledždomacj psihi wukrajanow, w §. 41, B, C ſalonja wot 24. dezembra 1845 ſpomneniwh, koſiž dyrbja ſwoj remežny dawk na ſw ittonki dawkiſkih bjerkoſ po ſaſlužbnych dnjach placzicj. — §. 4. Rjeſnizy a palenzyaleriſ ſaja w ljeci 1858 remežneho dawka dacj a to: I. rjeſnizy a) we wulſtich a brijenich miestach 8½ np., b) w malych miestach a na wſach 7½ np. wot kóždeho po tuncu tolerja rjeſanjeho dawka, koryž miestach w ljeci 1857 dacj; II. palenzyalerio: 275 diſel palenzy dawka, kafſiž ſu jen 1857 dacj dyrbeli. Sa ljeci 1859 a 1860 budža w ſwojim čzaku dalsche poſtawenja date. §. 5. Poſtanje ſwitenkow parſchonſkeho dawka psihi ſbjeħanju ſdy, penſije a.t.d. ma ſo w ljetach 1858, 1859 a 1860 ſaſo jenož w mięſhazu juniju a dezembru ſtacj.

Po tym nech ſo wſchilzy, kotrejž naſtupe, ſwjeru ſlozuja. — Et teho naſvedzenju My tuton wukas ſamoruciſne wukonachmy a ſwjej Kralowſki peczat psichicjſkej dachmy.

Date w Dražđanach, 12. augusta 1858.

(L. S.)

Jan.

Jan Hendrich August Beht.

Swjetne podawki.

Sakſſa. Nowy finanſny ſakon, t. ſalon, po kotrejž maja ſo ſrajne dawki ſa ljeta 1858, 1859 a 1860 dawacj a ſa czo maja ſo wudawki cžmicej, je wuſhot a budže ſo ſa ſpomnene iſi ljeta trebacj ſa po tuncu ſrajne potrebnosſje 9,365,243 tl. a ſa wurjadne 5,242,657 tl., po toſtim wſho do hromady 14,607,901 tl. So pak by ſo tejto penes

ſneſto, ma ſo kóžde ljetu dacj: a) gruntsſi dawk po 9 np. wot kóždeje dawkiſteje jenoſzje, b) remežny a parſchonſki dawk, c) nameſne zlo, d) kobjowe zlo, e) palenzy dawk ſa tuſrajny palen, f) ſłodowy dawk, g) winowy dawk ſa tuſrajne wino, h) tobakowy dawk wot tuſrajnych tobakowych ſepenow, i) pschekhodny dawk wot zuſeho mięſa, wina, palenza, piwa a tobaka, k) rjepozofrowy dawk, l) rjeſanſki dawk, m) ſchtem-

plorow dawf, n) postajene pschidawsi k rjesan-
skemu a schtemplowemu dawfci. — Kral, kotryž
bie hjom predy sa powodzenych wulsi penes
daril, je jim s nowa 1000 tl. dat a wot kra-
loweje su 400 tl. dostali. Tež su jim prynzy
a prynzešyny kralowskeho doma wulke sumy
póstali. — Pschi wobsanknenju krajneho sejma
reku Žeho majestosz kral Jan bes druhim tež:
„Wohebje sweshaze ji mi stónečne sřijadowanie
hontsich naležnoszjiow. — Krajne wunoszli su
so tak pschisporale, so buchu moje, pschi wote-
wrenju sejma wuprajene, nadzile jara pschetrehene
a je so moje wutrobné žadanje dopelniko, so
mózachu so wschelake dawki ponížic.“ Iako
bie kral swoju ryc̄ slonečil, cítaše radiczel
sapis wschitlich tych naležnoszjiow, kotrež bjechu
so wot sejma wujednale a wot krala sa dobre
spósnale. Potom wuprati minister s Rabenhorst
w kralowym meni sejm sa wobsankneny, na
což kral pod staruwotanjom sapóstanzow sej-
mownju wopuscheži. Popoldniu w tsoch hodži-
nach sapoczinase so na kralowslim hrodzi w
Vilnizech pschona hoscina, na kotruiž bjesche kral
wschitlich sapóstanzow a ministrow pscheprosyl.
— Sejm je 37 kralowskich sakonew abo de-
kretow wuradzil a 52 wobczewowanow abo
petziorow rospomnik. — Žeho majestosz kral Jan
je 18. augusta puežowanje do hornych rudnych
horow (Erzgebirge) nastupil a so najstere hasle
sa 10 dnjow saho do Draždjan wróci. —
Nesshoto wutrijadowanych wojskowych koni budze
w bližšim mješazu wot ministerstwa wojny
pschedawanych a to 1. septembra w Pirni a w
Rochlizu, 2. w Rosweinu 3. w Großenhainu,
Grimmi a Pegau a 4. septembra w Riesy a
Borni. — Lietusku haffsu wucjerstu shromodžishnu
w Draždjanach je 1145 wucjerjow wopytalo
a wubek mjejeſche tu česť, so bu psched krala
powołany.

Prušy. Ministerstwo je wobsankko, so
maja so stare wotwózene zple a połkijborne,
kotryž wobras wjazy widzec̄ neje, nutšziahnyč
a dale newudac̄. — Wschelake nowiny dale
bole powedaja, so w mješazu ostobru pruski kral
kralowsku móz najstere swojemu bratrei, prynzei
pruskemu, zylje pschepoda, dokelž so njetko sda,

so so jeho kholosz wotstronicz nehodži. Wón je
menujzy w tu khwili cíjeluje strowy, ale ūlabosz,
kotraž je so na mosz cíjonyta, nochže so na
žane waschnie sahnac̄ dac̄. Duž najstere boryš
k temu pschindze, so budze prynz pruski pschichoduje
sam knežic̄ a k temu wjazy žaneje połnomozg
wot swojego kralowskeho bratra nepotreba. —
Do Potsdama je 13. augusta jendželska kralowa
Victoria se swojim mandželskim, prynzom Albertom,
pschijela, so by tam swoju džousku, mandželsku
prynza Bedricha Wylema, na niefotry čas
wophtala. Wona bu wot luda jara wutrobnje
powitana. — Nimalje wschityz kralowszy prynzojo
a prynzešyny su njetko w Potsdami k česži
jendželskeje kralowej shromadženi, jenž kralowa
a prynzešyna Alexandra stej skhorowatym kralom
w Tegernseeu w Bajerſtei a hlabatej jeho tam
a pschekhadžujetej so s nim w tamniſkich wo-
kolnoszjach.

Rakufišy. Budawski sa rakuske wójsko
wuczinachu w saňdżenym lježi 101 millionow
schjeñnakow, kierha budze jich neshto mene,
menujzy 91 millionow. — Arzywówoda Schje-
pan, kotryž bjesche psches džesac̄ liet we wutraju
bydlic̄ dyrbjał, dokelž so w tyž nemjernych
lietach dojz wobhladlwje sadžeržat nebje, je so
wóndanju do Wina wrócił.

Franzowska. Khejzor a khejzorka staj
Cherbourg wopuscježi a puežuetaj po krajini,
Bretagne nareknenej, a lud ieju wschudżem s
wulslim poczesszowanjom wita. — W Parisu
swęczęſcie so 15. augusta śwedjen k wopomnenju
na khejzora Napoleona s tej samej pschu, kaj
druhe lieta. — Muradzowanje pariskeje konfe-
renzy w nastupanju na moldawowalachiſkie nalež-
noszje hischce žaneho konza dobyte nejšu.

Jendželska. S Indije su powiezie
pschischle, so je tam deshcz saſtupil a teho dla
tež ljeþchi khlodniſki čas sa jendželske wójsko
pschischot. Objeſkarjo so s jeneje krajiny do
druheje konja a je widzec̄, so budze ſbjęzkarſtwo
po niefotrych mjeſazach zulje pobite. Schkoda
na ludzoch a na samozjenju, kotruiž je ranscha
India psches tutu revoluziu cjerpiła, je žatožnje
wulsa, a wujuk, kij s neje pschindze, budze drje
mały dojz a so hasle w pschichodnym čaju pokaze.

Rušovška. Wot kiejorskeje swójby ljetša nictón do wulraja nepónđe. — Wézhej Schamylei su Rujojo w juliju fruch kraja na brójohu rjesi Tereka a Arguna wotdobyli.

Turkowška. W Bósnii kneži hiscze stare hubenstwo. Turkojo cjačaja psches kschesjanke wóhy a morduba, kohož nadenu a hdyž su wschito wurubili, sapala twarenja a sahubujuja tak jenu wež po druhej.

Ze Serbow.

S Kupoje. Djen 26. julijsa, jako runje wjetnik jara dujesche a nasch wjetnik so teho dla s wulkej spjeschnoszu werejescze, cjerjachu so kneže woły nimo neho na pastwu. Psihi tym bje jedyn wół tajki prawy woł, so tak blišo k wjetnikej djesche, hacj jeho woschidlo s tajkej mozu dyri, so so wón psches hlouw pschechisny. Najdiwnische bje to, so so woschidlo w tym hamym wosomknienju wotrasy a wala pułny, woł pak kaž nicžo s teho stany a hiscze džensnischii djen strowy a cjerstwy nimo wjetnika na pastwu khodži.

S Koperz. Szredu tydjenja w nashei wokolnoszi pschipoldnu s cjašami trochu desh-cjowasche, njehdje wokoło schtyrjoch hodžinow scjedechu so pak newedrowe mrójelje wysche naš hromadu a deshčik pocjinasche klietro hicj, tela bes hrimanja. Ale na jene dobo so móznie fablyskny a bje satrascne hrimanje fablyscze, po ejim hnydom shonichmy, so njehdje sto krocziel wot Bukez mandželska tudomneneho knežeho hetmana Paula morwa leži. Ta hama bje menujzy wot blyšta sarajena, kotryž bje ju tak trehit, so bje džerka do hlowy a so kraj s wuschow bježesche. Tejna draſta bje nimale wscha s neje storhana, tak so fruchi psches džesacj wosredkow daloko ležachu, ale spalene nicžo nebje. Wiesty Królmuž s Koperz, kotryž nedaloka neće bježesche, bu tež pohluscheny a s semi cjišneny. Hacj runje wón po krvili sašo stanv, dha tola tsi kroč predv s panenju pschinđe, hacj mózscze sašo twerdzje stacj. Wobaj bieschtaj na jenistim dželi byloj a so deshčowanja dla na dompuzej podaloj.

S bukijaniskeje woſabu. Blížscheho

14. oktobra teho ljeta budje runje sto ljet, so Rakuschenjo pruske, w Bukezach a wokolnoszi ležaze wójsko nadpadjechu a je psihi jeho wschitkim twerdym wobaranju jara sbichu. Psihi tym so wulki djel Bukez (po njemsku: Hochkirch) wotpali a nascha zyla woſada wulzyschnie jara cjerpesche, tak so hmy w śrudnym wopomnenju na tamny cjaš kójdoljetne 14. oktobra wopalny swedženj swecjili. To je so hacj dotal 99 kroč stalo a stane so ljetša stoty, ale pak tež po ſčleni ras. Duž by wiesjje jara pschisprawne bylo, hdy by so tutón poſleni wopalny swedženj s wetschej woſebnoszu swecjil a my myšlimy ſebi, so by so to jara derje wuwesz hodžito, dofeſz ma nascha woſada wschitke te wiezy pschihotowane, kotrež bychu knejekemu swedženjemu cjahei treba byte. Psihetož khorhoje a lyri, kotrež mamý, bychu so k temu jara derje natvořicj hodžile a by ſnadž jenož to treba bylo, so by so kójdej khorhovi a lyri fruch flora pschiviasak, woſebje dofeſz hmy djeje tež hacj dotal na tutym swedženju cjornoswoblekani byli. Po tajkim nebychym swonkomneje pschi dla ſkoru žanych wudawkow mjeſi a by so nasche poſlene wobendženie tajleho wopalnega swedženja na dostoje wazbne ſtato. Rajſtere bytmy tež hofſiow s Rakuskeje a s Pruskeje dotali, pschetoz ſa wobej je djen 14. oktobra 1758 ſlawny djen, ſa Rakuschanow, dofeſz ſu ſlawne dobywaliſ, a ſa Pruschanow, dofeſz ſo ſlawne wobarachu.

S Korſymja. Tudy ſta ſo 13. augusta to neſbožie, ſo ſo 13ljeimy Koral August Domſchka psihi kupanju w Sprewi ſateyi.

Numismatiska zberka Maćicy serbskeje.

Do neje ſu dale darili a. f. vitarius Hornik w Budyschinje 2 ſljebornej zufei pen. a 1 kopr.; b., f. J. Rostok w Bjeljezach 1 penes, c., f. wucher Kral w Radworju 13 pen. d., f. Handrij Schuster we Kupoj 1 ſljeb. pen.; e., f. Adolf Patera s Hudlic, studioſus w Brasy psches f. Handrija Duczmana ſ Bosantez, stud. theol. w Brasy, 7 wetsche pomjotne pen., 4 ſljebor, a 10 wetskich a menſkich starých a zulých penes; f., f. farat Imisch we Wóslinku 5 brakteatorow, namſanych pschi

rycziu podložka k mješčjanskej schuli w Ka-
menzu, a 2 šticeb. pen. Sa wschitke tele dary
prají ſo ſjawnje naſreniſhi džak.

Aktuar Webla, doſkowat numiſmat.
ſbjerti Mač. ſerbſteſe.

Cyrkwińska powieſć.

Wěrowanaj:

Podjanska cyrkej: Jan Drečka s Maleſtez, wobydleč w Budysčini, s Mariu Heynič ſe ſtöneje Volkſteſe.

Křčena:

Michalska cyrkej: Hana Marja, Handrija Höhl-ſfelda, wobydlerja na Židovi, dž.

Zemrjeći:

Djen 5. augusta: Marja Theresia, Kortje Nöthiga, kramza vod hromom, dž., 9 m. — 9. Hanža, nebo Jurja Kholicha, wobydlerja na Židovi, ſawostajena

wudowa, 91 l. — 11. Morironarodjeny syn Kortje Juliaka Schüpp, ſchewza na Židovi.

Gzabi ſakſkoſchlesyjskeje želeſnicy ſ budyskeho dwórnisčęza.

Do Shorela: rano 7 h. 47 m.; poſtivołnju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiečor 8 h 25 m.; rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; dopołnju 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiečor 7 h. 41 m.; w noocy 2 hodj. 42 min.

Penežna płacžina.

W Lipſku, 19. augusta, 1 Louisdor 5 ll.
14 nhl. — ny.; 1 poſnowažazh čerwieny ſtoly
abo duſat 3 ll. 4 nhl. $\frac{1}{2}$ ny.; winske bankowki 98.
— Spiritus w Varlini 9 ll.

Kak

rozom

Hans Depla

wótrſitaj

Mots Tunka

ludži pódla

škrějetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. W njeſotrym hospodařſtwi tola druhdy wschitko wopak dž.

Mots Tunka. To drje može byc, ale ſchto dha ty po prawym mjeniſch, ſo je tak wopacjne bylo? —

Hans Depla. Hlaj, huſy ſu tola, kaž ty wiesch, na wodji ſiwe a pschezo bje ſo psched dleſchim cjaſom jenej hospoſy pola naſh huſyza teptita. —

Mots Tunka. Haj, to je cjiſje wopacjna wjeſ!

Hans Depla. A wóndanjo je ſo w tym ſamym hospodařſtwi wulka wopacjnosť podala.

Mots Tunka. Šchto dha to?

Hans Depla. Nô, hospoſa je hospodařja nabila, ſo ſo njetko wschitzy ludžio ſmjeja a na to ſwarja.

Mots Tunka. Haj swjet so djiwne wobrocza,
Hdyž žona muža w mezy ma.

Hans Depla. Ach, hdyž by wona jeho
žona byla, dha by ſebi jedyn to hiſeče pschezo
lubicj dat, ale tak je to tola jara djiwne.

Mots Tunka. Prawje maſč, Hanjo!

Přílopk.

* We W a g e l w i z a c h w u d y r i 14. augusta
popołdnju w pôdlaſtym twarenju ſublerja Schu-
mannia woheň, psches fotryž bu 13 ſ djiela ma-
ſiwiſe twarenvch wobſedjeniſtwor do popela psche-
wobroczenych. Pschi tym ſo tej wele ſtofu a bes
druhim 16 howjadow spali. Čzwořcio woſedjerjo
mjeſachu ſwój mobiliar ſe įnemi ſawjeſený.

* W Č hemniž u k. biffop ſandžený týdžen
ſakrament ſirmowanju wotdjerža a bieſche tej pru-
howanju w tamniſcej podjaniskej ſchuli pschitomny.

* W R heinu pola Mindena je ſo 10. au-
gusta tamniſcha pſchadna fabrika wotpalila. Schko-
da ſo na 100,000 tl. wobliz a njehdje 200 ludži
je psches taſke neſboje djielo ſhubilo.

* W E c a r d i ſ b e r g u ſatepi ſo 12. augusta
2ljetny Geiſlercz hólcez w malym ſahrednum,
hafku, do korehož bje ſo pschi huſyhyonenu wob-
hunyl. —

* K wiewedjenja woſebneho wopomnika nebo
ſakſkeho kraſla Bedricha Augusta je riesbarski
profesat Hanel w Draždjanach wuſwoleny.

* Šandžený týdžen ſo w Draždjanach hžom
ſrake winowe ſicie pſchedawachu.

* W jendželskej Amerižy po brjohach rjeſi
Frazeru ſu wéndanjo wuſtedžili, ſo ma pieſt na
wobjemaj brjohomai ſpomneneje rjeſi jara wele
ſtofu pschi ſebi. Tuta poweſz je wulku haru
po wſchej połnožnej Amerižy načinila a wele tybaž
(taſhynt) ludži je ſo na pucž podato, ſo bychú
na Frazerowych brjohach ſtofu ptali.

* W Brennbüchelskej kapalzy (w Ty-
rolu) ſo 9. augusta jako na ſmertnym dniu ſak-
ſkeho kraſla Bedricha Augusta wopomnienka Boža
ſlužba djerzeſe.

* W Glogau ſo 12. augusta tamniſcha
wulka zotorowa fabrika wotpalila. Schkoda wu-
neſe njehdje 200,000 tl. a tak wyšoko bje tej
fabrika ſawjeſena.

* Mjeſto Djeđdah, hdyž bu wéndanjo
tejko ſchęzijanow wot Muhamedanarjow ſlónzo-
wanych, leži w Arabii na brjohu červeneho
morja a ma dobry pschiſta (Hasen). Wobyle-
rjow je tam ſenož 5000, ale w čaſhu, hdyž ſo
tam muhamedanszy putniſy ſhromadžuju, ſotiz ſo
po morju pschiweſi a potom dale do Melki čahnu,
je tam na 50 – 60,000 ludži. Melka je menujzy

to mjeſto, hdyž je ſaloſer muhamedanskeje wiery,
profeta Muhamed, pohebany a je pschiſtuſhnož
pobožnych Muhamedanarjow, tutón row ſ naj-
meňsha juhu wopytacj.

N a w e ſ t o k.

Spomnenje na 20. augusta 1842
w Hornym a Delnym Hunjowi.

Djeñ dwazyteho augusta

Nam kóžde ſjeto poweda,

We Hornym a Delnym Hunjomi

W ſječi 18 ſtor a dwaj a ſchyrzyci

Nycieſte Boh ſ nam ſurowe,

Wón móznie na nebju ſahrina

A palazym plomeniam pſchylafa,

So bychu nam naſche domy ſkaſyke

A naſche wutroby nam ſrudžile.

W ſtrótkim wokomiknenju

Stejeſtej dwie wſy w plomenju,

Wſchitko bu prochej ſrunane

Psches Bože mózne wedzenie.

Tak ſpomnímy wſchity w hromadži

We Hornym a Delnym Hunjowi:

Kak móznie Boh kneži na nebju,

A cijinny prawu poſutu.

Wobožne duchie w čaſu newedra,

Hdyž ſo ſich domy pala

Šeſi Božu hnadi ſhwala.

Tón djeñ nech nam ſtajne přeđuje

Psches naſche zyle ſiwenje:

Bože powyscha a poniža,

Tak wſchitko w ſwoſej mozy ma.

Bohu djakujmy ſo ſ wutrobu,

Nam pomhat je ſe ſwoſej ſmilnoszju.

Hdyž runje naſche wocži ſylſija,

Boža dobrota je ſetřjeva;

Wtajimy naſprjedy Bože kraſtewo,

Dha budje nam pschiwdate druhe wſcho.

Jan Hala w Delnym Hunjowi.

Majivna ſhježa čo. 16 we Wichowach pola
Wöſpörfa, kotraž ſo ſa remeſniſka (profesioniſtu)
derje hodži, je ſe ſhadowej a ſolotowej ſahrodu
ſe ſhobodneje ruki na pschedan a može ſo wſcho
dalsche pola gmeiſteho prijódſtejerja Pohlje tam
ſhonicj.

Wulkolahrodnika ſiwnož čo. 2%/₁₂ w Hlini,
bes wumenſa a ſe 169,₄₀ dawſtmi jenoſzem na-
položena, je ſpolnimi ſnemi, ſe ſkotom a druhim
inventarom pschemienenia dla ſe ſhobodneje ruki
na pschedan a može ſo wſcho dalsche pola Han-
drja Mičja tam ſhonicj.

Hamburgsko-bremenske wohni sawjessjaze towarzstwo.

¶ wobstarauju sawjeszenjow wschitkich družinow, jako: mobilow, maschi-

now, ratařského gratu, žitnych skladow a tworow,

po tunich, twerdych
placisnach porucza ſo

J. G. Klingſt Nachfolger
na bohatej hašy čjo. $86\frac{6}{24}$.

R o ſ z i n u (Knochenmehl),
H n o j n y f a l f a
H n o j n y g y p ſ

ma stanje na ſladzi a porucza po najtunischich placisnach

J. G. Klingſt Nachfolger,
na bohatej hašy čjo. $86\frac{6}{24}$.

Lipschežanske (stare) wohni sawjessjaze towarzstwo
porucjuje podpiſany k horjebranju sawjeszenjow na mobilise, twory, maschiny, žito w brožnach a
ſajmach a druhe ratarſke pschedmety po najtunischich prāmiach, hdež ſo sawjeszeny ženje
žaneho doptacjowanja bojež netreba.

Julius Geyer, w Budyschin,
na bohatej hašy čjo. $66\frac{6}{7}$.

Pſcheinčnu parnu muku

ſnateje naſljeſcheje debrory pſchedawa

Robert Klemm,
na žitnej hašy.

Nowe ſchtemplowane želesne wichty

wschitkich wulkoszlow pſchedawa podpiſany po najtunischej placisni. Tež bere won stare
wichty po placisni stareho želeſa horje.

Jan Mieſnat, na ſotolskej hašy.

W Droždjiu budje ſo 29. septembra t. l. khje- pſchedadjovanje pſchedawacj. Wuswolenje bes-
niſta živnosti ſózami (mene 25 prutow) poła na kupowaremi je wumjenene.

Hana Jäklowa.

Barlinske wohēn sawjesszaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 million ajs toleř.

Tuto hīzom 45 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjessenja psche wohnjowu schkodu horie po nīskich, ale twerdyh prāmijach, hdjez sawjessenju zekje nicžo do optaczowacj netreba. Wone saruna tej schkodowanja, kii su ho psches blýsť stale, byrnjez won runje nesapalit, ale jenož rostishepit, a sapłacjji tej wobschodzenja, kii su ho pschi murumowanju na wjezach stale.

Pedpišany, kii je agenčuru ja Budyschin a wokolnož na ho wsał, chez čejenym Šerbam sawjessenja pschi turym towarzstvi lubje rad nastunischo wobstaracj a herak föjdemu wschilke pojazdane wukajowanja w tajkim nastupanju darmo dawacj.

Sawjessenja móža so stacj:

1. Na 6 abo 5 abo 4 abo tež mene ljet sje-
noljetnym placjenjom sawjessenstich penes abo
prāmije. Sawjessenzy salutuje ſebi na tafse
waſtchnje wele ſhōſtom.
2. Na 5 ljet pschi do předka sawłacjenju prā-
mije ja 4 ljeta. Pschi tajkim placjenju je
pjate ljeto darmo.
3. Na 7 ljet pschi da předka sawłacjenju prā-
mije ja 6 ljet. Pschi tajkim placjenju je
sedme ljeto darmo a wot schejsljetneje prāmije
ho sawjessenemu 10 prozentow rabata da.
4. Na 1 ljeto a na krótschi czaſ.

W Budyschin.

J. G. Smoler, wudawař Šerb. Now.,
agent barlinskeho wohēn sawjesszaze towarzstwa.

Dr. Whithowa Wodžicžka ſa Wočzi

wot L. Chthardta w Altenfeldzi w Thüringiskei, ſ wjazorymi privilegiami wyšokich we-
choro pocžena, wopofakuje ho be wschilki dotalnymi wočzi hojazmi ſrjedkami psches ſyroe
ſvojome ſtukowanje wſchidne jako najkahodniſha a najlepſha wodžicžka w tajkim nastupanju, a
može ho jako dopofakany hojaz a poſylniſa ſrjedk a jako

wjesta pomož ſa ludzi na wočiomaj jednych

föjdemu portuczcz. Wona hoji wjeſje a ruczie a be wschilki ſchfodnych ſzjewkow, woſebje pschi
ſahorenju, ſzépnenju, ſuctoči, ſylowanju a bježenju wočow, kaž tež pschi ſlaboski po djelmi a
placji bleſčka ſ wutožowanjom jenož 10 nſl. a džela ju jenož wopravdiju **Erangott Ch-
hardt** w Altenfeldzi w Thüringiskei. — Etład ja Budyschin je w **hrodowskej haptzych**.

Sredu 25. augusta dopolnila wot 9 hodžinow
buđia ho na reftoracjji we Wósporku ſe ſawoſta-
ſenſtwa nebo ſ. reftaria Scholty wſchelake meublie
a druga domžaja nadoba na pschedadžowanje
pschedawacj.

**Großowe
broſtkaramellje,**

najlepschi ſrjedk ſ wotſtronenu ſaſchela a ſ po-
loženju dychanja, kaž tež ſ swarnowanju psched
dybamossju pschi ſaſymnenju w ſymnym czaſu.

Ša Budyschin a wokolnož w hrodow-
ſkej haptzych knesa M. Nākinga ſjedn czaſ
na pschedan. Eduard Groß w Wročławiu.

Moje ſnate dobre wopravdijite

Šuče Drödžie,
kaž tež wſchilke pschi peczenju trjebne twory poru-
čjam föjdemu nastunischo.

J. G. F. Niecksch.

Khwalobne ſnati a psches ſwoje hojaze ſtu-
kowanje dopofakany

broſtſyrop

je ſaſo ſ dostacju w hrodowskej haptzych w
Budyschin.

W hīzec čiſcicerni je ſ dostacju: **Por-
ſtowy Katetichmus** (nemšti), ſwjasany
7½ nſl. newjasany 5 nſl. a po weſtich djjel-
bach tunischo; — **Steuerquitungsbücher** po 1 nſl.
Spjewarske weſele, predy wot ſ. du-
chomneho Kiliana wudate a rjetko ſ nowa ſe
ſchyrimi ſhjerluſchemi, pschisporene, pschedawa ſo
tam tež.

Wſchilke tudy ſpomnene knihi ſu tež w Šmo-
lerowej knihařni ſ dostacju.

Maschinke hoſdje we wſchich wulkosjach je
ſaſo dostat a pschedawa je tunjo w Budyschin,
na ſerbskej haptzych, hdjez ſelene ſchomiki psched ſhla-
morýchmi duremi ſteja.

J. G. F. Niecksch.

Wotznokrajne wóhen sawieszjaze towarzstwo w Elberfeldzi

sawieszjuje sa tune a twerde prämije mobilitę, jneuisse składy, twory, maszyny a t. d., pschi cimy so żenje Jane dopłacjowanje nežada. Sątacjene wóhnijowej schody stane so w czasu schyri nedzel po postajenju schody a pschi sawieszenach na dlejschi czas posicjuje so schetru wuzit. Podpisany agent che kżedemu lubierad wscho nujne wusasanie dacj a moza so pola neho na pozadanie sawieszenke formularzy dostacj.

N. Hauptmann, na bohatej haſy.

Wosjewenje.

Herbstkortarske kublo blisko Wojserez je teho dla, dokelz jeho ujetzischa wobze- dżeka tam bydlicz nemöze, huydom sa 3000 tl. na pschedan. Twarenja a dwór wopschijea $\frac{1}{4}$ jutra (Morgen) leżomnoszje. Sahroda je psches 1 jutro wulka. Dale skuscha s tutemu kublu psches 40 jutrow pola, bes kotrymž je 20 jutrow taſkeho, na kotrymž pscheinza, dżeczel a rjepik rosze, dale njehdze 40 jutrow s dżela wubernych lufow, njeſotre jutra pastwischę, kotrež je s dżela hizom jako lufka wuziwane a so do pola pschewobrocicž hodzi, kąż tež 40 jutrow stanowych khōjnow. Jene pruske jutro je ujesczto wjazy hacž poł draždzan- ſkeho kōrza rżaneho wuſhywa. Kerežmar- ſtwo, kublu pschemjenjo ljetu skuschaze, so ſobu pscheda. Njehdze dwie tseczini kup- nych penes možetej po 4 prozentach na kubli ſtejo wostacz. Wscho dalsche je sho- nič we wudawarni Serb. Nowinow.

Woprawdžity italski

cziszlažny kameň (Pugstein)
sa wſchilte medzie a ſek enzy, ſchery a w fruchach
dosta a porucza w jenotliwym, kąż w dželbach

Jan Wannack,
na schulerſkej haſy.

Muchažny liep w hornyczach po 8, 10 a 15 np.,
Muchažu paperu, listno po 6 np.,
porucza.

Jan Wannack.

. Hrajne kharty
wot Schulzy w Lipſku ma ſaho na pschedan
Jan Wannack.

W mojej winowej ſwi

so rheinſke wina, blescha vo 8 nsl. hacž
1 tl. 15 nsl.
ſłodke wina, blescha po 15 nsl. hacž
1 tl. 10 nsl.
czerwena wina, blescha po 9 nsl.
hacž 1 tl.

tak derje w ſchlenzach, kąż tež w bleschach pscheda- dawaja. Wſchilte tute wina ſu stare a wotležane.

Winowa ſwa na ſchulerſkej haſy.

Jan Wannack.

Kedžhu.

Niedelu 22. augusta domkhowanča a reje ſ dobrymi tyfanzami w hōſenizu ſ bjetem ſchwonej pola Koperz.

K. Špenka.

Zańdženy ſtwardk žita w Lubiju plaćachu:

Srénja	tl.	nsl.	np.	plaćizna	tl.	nsl.	np.
Pſcheniza	7	10	—	Różka	3	25	—
Bečmen	3	5	—	Wows	2	10	—
Hroch	6	5	—	Wofa	6	5	—
Zabły	7	—	—	K. butry	—	17	—

Zańdženu sobotu žita w Budyšinje plaćachu

Kórc.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pſcheniza	8	—	—	7	—	—	7	20	—
Wofa	4	5	—	3	15	—	4	—	—
Bečmen	3	15	—	3	5	—	3	10	—
Wows	3	—	—	2	10	—	2	20	—
Hroch	6	7	5	—	—	—	6	—	—
Wofa	7	—	—	—	—	—	6	25	—
Rjepik	8	20	—	—	—	—	8	15	—
Zabły	7	5	—	—	—	—	7	—	—
Hejduska	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Wjerny	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—
Kopa klemy	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Bent. hyra	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz:	2794 kórcow.								

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kožde čísto placi 6 np.
Štwórlétna předpata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsł.

Císto 35.

28. augusta.

Léto 1858.

Wopshijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Wojerez. S budyskeho dwornisheja. — Žiwenje
samjescenje. — Starozitnosje. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Byrkwinske povesje. — Cjahi
sakštechlesyjskeje železnizy zc. — Penežna placzina. — Spjewy. — Nawjeschnit. —

Kožde jeno tliw e číjko Serbskich
Nowinow placzi njetko 6 nowych penes
a do předka placzenje na zyle schwört-
slieto wuczini 66 np., sa pruskich wotebe-
tarjow pak jich schtempla dla dotalna
placzisna wostane. Redakzia.

kowanju pak je njetko nichón wjazy bracj ne-
treba. Posdjsiho wjaz niežo hódne nebudža.

Prusky. Kral a kralowa so 31. augusta
s Tegernsee do Barlina wróciłaj. — Zendzelska
kralowa Viktorija hischeje pschezo w Potsdami
pschebywa a je wot tam dwózzy do Barlina
pschissela. Jež so jara lubi a wona so ludjom
tež jara spodoba.

Rakušy. Na khjegorskim dwori a po
wschjém takuslim kraju je wulce weſelje, doſek
je khjegorka ſandzenu nedzeli wečor w jiednatej
hodzini krónprynza porodzila, ſchtož je so wo-
budsersam wschitlich weſichich miestow hnydom
psches 100 ſanonowych wutſelenjow ſjewito.
Hacj dotal bje khjegorka dwie prynzeſyni poro-
dzila, wot fotrejuž je pak ſena hizom ſaſo wum-
reta, cjožož dla bje radosz cim wetscha, so bu-
tón fróz prynz wobradzeny. Wón bu 23. au-
gusta ſchczęny a dosta w ſwiatel ſchczęſinę
mena Rudolf Franz Karl Josef. — Winske no-
winę pišoja, ſo je khjegor ſwojeho nowonaro-
dzenego ſynka, krónprynza a arzwojwodu Rudolfa,
sa oberstu 19. regimenta pjeſchlow pomenowat.

Franzowska. Khjegor a khjegorka ſiaſ
so 22. augusta fe ſwojeho puczowanja po Bre-
tagni do Parisa wróciłoj. — Konferenza, fotraž
bje so s poštlanzow najwetskich europiſlích weſ-
chow psched njeſotrym časom w Parizu ſechla,
ſo by tam poſtaſita, na kajke waschnje ma ſo
Moldawa a Walachia pschichodnie ſarjadewacj,
je ſwoje wuradzowanja 19. augusta ſtóncjita
a ſpomnenia, pod turkowſkim wychim ſnejſtowem

Swjetne podawki.

Sakſka. Kral Jan je ſo, taž hizom ty-
dzenia ſpomnichmy, 18. augusta w pschewodzien-
stwu ſwojeho adjutanta s Frisch a dwórkoh
radziecza Vára do hernych rudnych hor na pucj
podat. Wschidze jeho tam jara čeſzjomije a
wutrobnje witaja a wón wcho jara ſwjeru-wob-
hlađuje a pschepytuje. — Sa powodjenych ſu
krónprynz a krónprynzeſyna 350 tl., prynz Jurij
350 tl. a prynzeſyna Amalia 300 tl. darili. —
W Chemniſu djeržachu wot 22. hacj do 24.
augusta wotpóſtanzy ſaſlích pschemybnych towa-
ſtrw (Gewerbevereine) wulcu ſhromadžisnu, w
kotrejž ſo wo wschelake naležnosje remežnikow
jednaſche. — Minister ſnuteſkomnych a ſwonkom-
nych naležnosjiow, t. l. ſwobodny knes s Beuſt ſo je
do gasteinſtich ſupel podat. — Nasich cíitarjow
wospet na to ſedžbliwych cíimy, ſo ſo ſtaré
ſakſke paperjane penesy jenož hischeje hacj do
30. ſeptembra t. l. popołniu do 5 hodzinow pola
finanzeſie hlowneje kaſhy (Finanz-Hauptkasse) w
Dražđanach a pola hlowneje hjerlownje (Haupt-
ſteueramt) w Lipſku beru. We wschidnym wi-

steżazaj, krajej nječko bórsy shonitaj, tak budžetaj sriadowanaj. Deju wobydlerjo chyńcu, so byichtai wobaj hromadzie je ně ho weicha dostaloj, ale to jim pariska konferenza pschiswolila neje, tak sa Moldawa, kaž tež Walachia swojeho wožebneho hospodarsja dostane. — Nječotre franzowske nowiny powiedaja, so chze so marschal Velichierženicz a so hebi jenu kneznu s khjezorzyneho pschecielstwa sa mandželsku wosme. — My bje chmy wóndanjo powedali, so bjechu nječoist wobydlerjo turkowskeho, nad brjohom čerweneho morja ležazeho mjesta Djeddah 25 Franzowsov a Jendželčanow skónzowali. Franzowske a jendželske knežestwo hebi teho dla bórsy wot turkowskeho sultana žadasche, so by wón mordarjow skostat a sawostajenym familiam skónzowanym Franzowsov a Jendželčanow penežne sarunanie dat. Sultan je potom wschičto to dopeniejsz flu-bit a tež nječotrych komišarow do Djeddaha poštał, so bjechu woni tu wjez swieru pschepytali. S tym bjechu franzowszy a jendželszy ministerjo społojem, — ale pošlenski su hebi pošdzijsko hinač pschemysli, kaž jedyn to se sziehowazeje nowinski spósnaje. Powiesz je menujzy pschischka, so je jendželska wójska tóž „Cyklop“ 23. julija psched mjesto Djeddah pschijeta a so jeje kapitan s menom Bullen na mjeszi list na Namik-paschu, kotrej tam rostaſuje, pošta s tym požadanjom, so chze hacž do 25. julija wotmolwenje mječ. Wotmolwenje žane nepschindje a duž pocja Bullen s kulemi a bombami na mjesto tsielicz. Tam bje runje jara wele pucjowarjow, kiz bjechu rów turkowskeho profety Muhameda w Mekke wopytali. Duž Bullen s tsielenjom na khwilu sasta a jim dowoli, so smiedzachu mjesto wopuchejicž, ale na sajtra woni sašo s khwilemi bombardowasche, dokež hisheče žane wotmolwenje dostat nebje. Gouverneur Namik-pascha, kiz nebieske w tuthym času doma byt, bje so bes tym s Mekki wrocil a pišasche kapitanej Bullenej, so su mordarjo Franzowsov a Jendželčanow wot-hudzeni, ale so jich woni nemôže predy wotprowiech (hinrichten) dacž, hacž je sultan wothudjenje wobtverdžit. S tym bje kapitan Bullen nespokojny a pocja mjesto s časami sašo bombardowacž a to trajeſte dwaj dnaj, predy, hacž

wón sasta. Wón bje nječto khjezow roštjelač a knadž tež nječto ludži-sassjelat. Hasle 4. augusta pschijedje tam Ismael-pascha s Konstantinopla a tón bje wot sultana polnomoz nad živenjom a śmerezju dostat. Wón da bórsy 11 wothudzenych sjaownje wobwiznycz a sztyrojch pošta wón do Konstantinopla.

Jendželske ministerstwo je pak najſtere teho dla na tajse waschnje stutkowalo, so by Turkam a s zyla Muhamadanarjam wetschi strach psched jendželske mozu nacjinito. Turkojo menujzy hebi poczachu myſlicz, so jendželska móz wjazy iak wulka neje, dokež Jendželčenjo w nowiſkim času wschudzom Franzowsov s pomocy beru a poczinaču so teho dla tam a ſem pschecjiwo Jendželčanam pschecjiwicž, woſebje dokež ežt specjiwych indijskich Muhamadanarjow po mójnoſzi wutupeja. A k tajemu strachcinenju bje runje najſtejschi čas, dokež bjechu w Djeddahu a wokolnoſzi pucjowario se wschičkich muhamadanſkich krajow shromadzeni. — Ale Franzowsov to jara merja, so su Jendželčenjo taſle ſam i ſtutkowali a jich pschi tutej nalejnossi na bok ſtajili.

Jendželska. Po podmórskim, bes Europu a Ameriku na dni atlantiskeho morja ležazym, telegrafiskim grocji so hižom telegrafiruje, tola ſu telegrafiste depeschie hisheče khiero drehe, pschetož telegrafista, 20 ſłowow wopschisaza, depescha s Drajdžan do Ameriki placzi w tu khwilu 36 tl. a može tam ſa iſi heđinu byz. — Do jendželskeje Kolumbiye w Americy je ministerstwo nječto wójska poſtakal, kotrej smieje, na wobiemaj brjohomaj rjeſi Frazera na poriad hladacž, dokež ſo tam wschelati lud ſtotopytania dla ſe wschičkich konzow swieta w hromadu ežeri.

Rusowſka. Khjezor a khjezorka chjetaj Móskwu a wot tam wulku maſhu w Nižnym Nowgorodzi wopytač. S Nowgoroda ſo ſabio do Móskwy wróčitaj, hdžej khjezorka wostane, khjezor pak do Pólskeje wotjedje, hdžej jeho najſtere prynz pruski we Warszawi wopyta. — S Chinj je do Petersburga powiesz pschischka, ſo je chinejski khjezor Rúšam wulki ſruch kraja pschi rjeſy Amuri wotſtupit a ſwobodne wiko-

wanje do swojich krajow a wusnawanie kshefijanstwa w swoim kshejorstwi pschiswolit.

Turkowska. Sultanowe wosisko ho w Bosni a Herzegowini sašo s nowa bylnie pschisporta, hac̄ runje tam hijom 30,000 muži stejš.

Ze Serbow.

S Budyschina. Njehdje tsi nedjelje hijom widzimy tudy, so nimale po wschitkich hafach hrebje ryja a jelesne roly do nich kladža. Tež widzimy, so delta pod mjestom blisko pôdla Fischerez papernika wschelake nowe twarenja twarja. To wschitko ho slava, dokelž chzedža bližschi symu nashe mjesto s gasom wobswiecziež. Taſki gas budje w spomnenych twarenjach s kamenteho wuhla zdjeny a potom wot tam po jelesnych rotach do mjesta wedzeny, so bychu tam s nim swieczili. Gas pak dale ničjo neje, dyžli wjesty duch, kotrež s kamenteho wuhla psches warenje a zdjenje jaso para wustupuje. Won je ne-widomny a my možemy jón jenož widzicž, hdyz ion sapalimy, dokelž won potom swieczi. Ale kaž gas swieczi, tak tež won pali, a teho dla dyrbî foždy, kotrež s gasom swieczi, latařnu abo swiecznik, s kotrehož ho gas won pali, swjeru faschrubowacž, hdyz je swiezu wuhasnijt. Nectini jedyn to, dha gas s tej džierku, kotrež w swieczniku je, won stupa a stwu napelni. Pschindze li potom njechtón se swiezu, a gas neje predy s duremi abo wohnami won spuschezaný, dha ho won sapali a može zhyli stwu s wohnjom napelnicž. A dokelž taſki sapalený gas sa tym pyta, so by ho roſchjerit, dha won najbole tež mošna roſcijascež a durje wustorcji. Ale to ho jara rijedko stane.

S Wojerez. Tudy je ho woſebje psches prózowanje k. archidiaconuha Kordiny psches niekotrym časom tak menowana džielanska šhula sa khude a sanerodzene džeczi ſaložita.

S budyskeho dwornischa. Tudy powedashe ho nam wondanjo, so bjechu psches niekotrym časom w Lindenaui pola Lipska wojazj serbski ſpiewali. Na nashe praschenje, kak je ho to stało, wotmolivichu nam, so je k. lieutenant Thiem a Varta, kij pola tſjelzow

stejš a herbski ryež, pschi revui na poruczeńswo wobhadowajeho generala herbskich wojskow hromadu ſasak a s nimi potom k powſchitkom-nemu ſpokojenju herbski ſpiewat.

Žiwenje ſawieszenje.

W nowisitim časzu ſu ho towarzista ſa-kojovate, kotrež ho žiwenje ſawieszjaže towarzista menuja. Wone poſticijuja najljejschi ſrijekl psche wobhudnenje, podperaja pschekupſtvo a remešlo, pschisporta kredit a roſchjeruju wschudzom, hdzej je pschisportu, duh porjada a dobrých poczinkow.

To je wiestoſz, kotrež ſu ſdjjelant mužojo wschitkich ludow pschipósnali, a lóhko by ho ho-džilo, statistiszv dopokasacz, so ho wupſchijestrenje žiwenjesawieszensta w europiſtich kraſach s wetſcha temu ſhhodzenju runa, kotrež je ludowa nawedžitoſz a ludowa ſamodžnoſz tam s zyla doſahnity.

Duz dyrbi ho jedyn džiwacj, so w Niemzach to dopósnacjje tak pomalu pschibera, so je to ſa jenotliwych, kaž tež ſa zhyli lud jara wujitne, hdyz ho wschelake nedokonjanosje, kotrež cļowlſke žiwenja kaž, s časom ſameſuia.

Kak je to hinal w Zindzelsſej! Bes tym, ſo je w Niemzach, hdzej je psches 40 millionow wobdylerow, ljedy 20 žiwenje ſawieszjažch towarzistow, masz jich tam pschi 28 millionach duschow na 150 a wschitke maja wele čjinicž.

Hdyz jedyn ſa tym ſliedži, čjoho dla ho lud w Niemzach tak mało na žiwenje ſawieszenju wobdželi, dha leži drje najwoſebniſcha wina we tym, ſo je ſrijadowanje žiwenje ſawieszjažch towarzistow wetschemu džieſej luda neſnate a to teho dla neſnate, dokelž čji, kij tu wiez roſemja, ju rijedko doſz wukladuja.

Dolholjetne ſpjerne napisowanje a hromaduſtajenje ſmertnych padow we wschelakich krajach je menujzy ſ temu poſnacju wedlo, ſa ma ſóžda staroba — hdyz jedyn wele ludji jeneje staroby hromadu wosme — ſwoje ſrjenja tracjje, kotrež može ho čjim wjeſſiſcho wulicziež, čjim wjazj ludji k nej ſluſcha.

Na tuión salón wotemrecza, kotryž so tež psħes mór, wójnu a t. d mało psħemjeni, je system žiwenje sawieszajżiċiċi towarstwów twareñ a we nim leži rukowanje sa jidu tiverde wobstacjje, rukowanje, kotreż druhé asekurazijsje żenje doħħanycż nemóža.

Hdy bixxu ludjjo tuto wjernosz dopōsnacż ġħiżi, dha by dalsha wina, ċjohoż dla so žiwenje sawieszenja ta' mało wuġiwa ja, menużej wħel-kate pschedħudi a wopacjnej mienjenja wo žiwenjesawieszenstu, kama panyla abo so tola f-kohloġju wotstronież hodżja.

Każie blubne nahlady widji iedyn husto pola psħekurpzow a fabrikantow, kif so wot pomyħljenja, so moža venesh, na sawieszenijske prāmijie wudate, wele liepe w swojim wifikowanju natożiċċ, na żane waqtnejne wuħi-wobdjeżż nemóža.

Móhli psħekurpz f-wiestoż iu docħsalacż, so smiexe lute sbożże haccż do wħiex-xebi, dha brie nebyxha psħeqiżiwo jeho pomyħljenju nieżo prajież - möħli. Ale kaf teħdom, hdyż jeho kħmerċ saħie psħekħwata a jeho fredża f-jeho skutkowanja wutorhne. Budje potom fa jeho familiu dospolniż starane?

Wiesże niż. Budżiżże wón, na psħikkad, sa sawieszenje wot 2000 il. psħed 10 ljetam sejnejne, ljetnje nseħħe 40 abo 50 il. jako prāmijie plakċi, dha bixxu njetko jeho herbja sa plakżenu summu wot 400 abo 500 tolki polnu summu wot 2000 il. wupfaccjenu dostali.

To kόżdy widji, so so tajsi dobysti f-penes, jeho wifikowanju psħihiwbrocjeniċi, też psħi naj-wyshej danti neby doħħanycż möħli.

Tajsi, kif ma wele kubla a swojim herbam nseħħdy wulke samόženje sawostaji, myħli hebi, ċjoho dla dyrbju swoje žiwenje sawiesiċċi, a wotpokfa tażże pożadanie se wsħej kruċiżu.

Wón pak nepomyħli, so może wón psħes žiwenje sawieszeniство bes wulħiċi woporow a bes psħiħrōtienja swojih herbów wulku dobrotu cżinċi, kħiżnejne flusqibba sarunacż, kħudym psħeqiżelam pomħacż, kmilne wuistawu a teħo runja salożiċċ a ta' wulke fašlużiċċi wo cżlowestwo dobucċi.

Ale naibole tażże ludjjo ta' neċċinja.

Hdyż so wot fastenitow, l-żejkjew, rreċċi-

low, wumelżow a t. d., kotsiż w swojich ljetnich, druhdy wulħiċi dōkħodach żane doħħahe rukowanje sa psħiħodne dospolne deriemjecjie swojeje familije nimaja, wajnoss żiwenjesawieszenstu najiskere spōsnaje, dha so to s-tim wułżi, doħelż je jidu żgħiġiawwe rukowanje tajkeho sawieszenstu naħbiżże pokoljene.

Tola pak tredzi iedyn też w tajsej familiach na džiwnie napħċejtwiemyx myħlissi. Tidu jenoż iedyn psħikkad:

Żony, kotreż dyrbjale s-swojemu mandżelskemu a nanej s-swojnej džieci, kotryż chze s-swoju familiu f-ċaħsom psħed s-sjewkami frudnejse möżnejx sajnejno wotemrecja wobarnowacż, f-dżakomnoġju tu lu dacż, doħelż je so wón ta' sa s-swoju familiu starak, fu husto wot psħiħwernejse boxoxxie s-saħbiżi, so je sawieszenje žiwenja kħahanje do Bożej skutkowanja.

Wone noċċedja w slōnejnh dnjaħha na möżnejx psħiħodneho nesboja myħlissi a saweraja, nemixlo na psħiħiż, so fu kajawki też ne-wroċċawki, dobrym wotpohladam s-swojeho mandżelskeho durje a wret.

Neħi bixxta tola kόżdy nan, kόżda mac, kif s-swoju familiu wo pravdje lubujetaj, derjemnenem u napominanju žiwenje sawieszenijskif towarstwów swoje wuċċo nesankuiloj a po swojim powołanju a samόžnejxi psħiħod s-swojih džieci ta' rucċie, haccż möħġu, wobwarnovaloj.

Neħi wonaj pomyħlitaj, so žiwenje sawieszenje jenīċiż i wiestu kόżże wedje, so psħi sawieszenju so male, l-ħolka psħeqiż-pjonn, psħinotxi pod wumjenenem bόrxi do wulħiċi kapitala psħiħiħ-brocja, so je pak wiestoż, psħes nalutawarju to kamo doħħanycż, na dolhe žiwenje a na möżnejx dalshejha lutawanja a kħiżnejne wobarnanja nalutowanych penes swijsana.

Dżejxajiet a meiħġi remeħniż noċċe wo žiwenjesawieszenijskif nieżo wedżiċċi, doħelż hebi myħli, so nebudje triebne psħinotxi dacż möż.

A tola ċjuje wón potrebnosz, so psħi nusu staroby a dżiekel-hmannej wobarnowacż, a tola ċċiż wón niesħto fa s-swoje džieci cżinċi, so bi je psħi s-swojnej kħmerċi hubenstu nesawostajiet.

Duż bi pola nseħolheż kutsiż jenoż pokasjanje na to ireba bylo, so może wón tajse potrebnosz

w polnej mjeri a bes wulich woporow dospelnicz. — Sąkaczi-li menujzy 25letny dżelaczej bjerjetnie pschinisch wot 28 nsl., a to może kiedy wiliu a rödny muž, jeli so ma jenož dobriu volu, dha ma niz jenož w swoim 50 tym lęcji kapital wot 100 tl. Sami wiesty, ale won je psches to też drugi kapital wot 100 tl. nahromadzil, kstryž so herbam pschi jeho śmierci wypłacie.

Tute sumny nejsu same na siebi wulce, ale pschezo wulce dosz, so moža njeftoruzkuliz starosz, njeftoruzkuliz syłsu wot familije wot wobrocicj.

My bychmy wele pišacj mjesli, jeli bychmy wschile te dobytki a zohnowania rospomnicz chyli, kotrež wojaki, burej, dżelacjerej, kublerej, remehnikej haj, s jenym słowom, kódemu člowekej se živeniesawieszenja nastanu.

Nech teho dla tute frótkie pokasowanja k temu kluža, so by so kędzliwoſz ludzi na tajku wujitnu mjez wobrocita a so by so we nich ta dowjera sbudzika, so može so psches wschelakosz sawieszenja wschilim možnym požadanjam dosz czinicj.

Zenotsliwym člowekam po sich powołaniu a starobi prawu radu dacj, wostane ważna pschitluschnosz tych samych, kotsiž su na so wſali, w miestach a na kraju sa sbożomne živeniesawieszenje dżelacj. Ma nich leži pschede wschilim, živeniesawieszeniu pschedzelow dobycz.

Samozjeja to tak, kaj so klušcha, dha dyrbi borsy čas všeinicz, hdjež dopōjnacjie nusnoszie, też swoje živenie sawieszicj, do wschilich rządomnijow luda sastupi a so wobdzielenje na tutej wiezy djen wote dnja bóle a bóle rosschjeri.

Bes Serbam i je taſke tak jara wujitne živenie sawieszenje, móhł rez, zylje uſuate, duž činiwym česzenych Serbow kózdeho powołanja na to kędzliwych, so moža yola k. pschedkupza Pannach a na suitskomnej lawskiej haſy w Budyschini, kotrež je agenturu živeniesawieszjazeho towarzstwa „Defender“ na so wſal, wsczo bližiche shouicj a siebi tam waschuja tuteho sawieszenja drobnischo wukładowacj dacj.

Starozitnosć.

Najwohobnisci a najzadnisci kruč, kotrež archaeologisski museum Maczigg herbskeje w tu shwiliu wobśedzi, ton je museum psched frótkim časom bareny dostał. Tutoń kruč je sa ton čas kruca zyloho musea. Je pak to wulzy starý mecz se starodawnych dōſchészianskich časow, medzowy*) , s jeneho kruča laty abo dželany, na wobimaj bosomaj wótry, sylnje s „aerugo nobilis“ abo „patinu“ pociechneny a derje džerzany. Tutoń mecz je knes rychtar Jurij Schieb, kubler a kocjmat w Nowej Wsy nad Sprewju psched nimalje 30 ljetami pschi ryczu hliny na „sadnim fagoni“ na jenej lužy nedaloko Nowej Wsy njeftre kroczelje wot pruskeje mesy njehdze dwje kopacj hliboko w semi wurył a namkał, jón hacj do njezisicheho časa wobkhował a njeik archaeologiskemu museu darit. Knezej darciejei ma so ejim wetschi džak prajicj a praji so tež stutym słaunje ejim wetschi džak sa tutoń żadny dar, ejim wetszischo je wedžat, wschelake prošchenja wo njón, kij su so na neho state, hdjež pak by tutoń woſebny kruč do privatnych rufow pschischol, wotpokasacz a mózne sadziewki, kij so jeho klubenju, so dyrbi jón jenož Macziga herbska, dokelž w lubej herbskej semi namkany, dostacj a w swoim museu sa pschichóne narody wobkhowač, w najnowischem časzu napschedzio staſachu, musz a cjeſajomnje pschedwinycz. Zemu klušha tutoń džak w ejim polniſchej mjeri, kij jemu zyla Macziga praji, ejim ljepe je won swoje pschilubjaze kwo džerzecj wedžat a ton schwarny kruč lubje a rady s rufow das, jako bu sa Maczigu herbsku wo njón proſheny. Wot kompetentnejse strony s Draždan my halle psched frótkim shonili, so je spomneny dar jara żadny kruč. Knezej darciejei, kij je tak woprawdzie wotcinsku mysl sa Serbow wopokasat, teho dla hiszczien junfróz najeſtreniſchi džak! — Tak so spomneny museum pschedzo pomalku pschisporja, tak so budzempi

*) Medz je: metallum, Metall; woſebje pak mjeschenza, kij po $\frac{1}{10}$ abo $\frac{1}{10}$ s kopora, a po $\frac{1}{10}$ abo $\frac{1}{10}$ s gyna wobſtej.

jón, hdvž hishcjen sa njeftotry čas njeftoto da-
row dostane, potom bórsy na njeftotry čas na
wobhladowanie sa lózdeho, kij so sa tajke wiegzy
interessuje, wustajicz móz. Lubych Sserbow pro-
shymy teho dla lubosnje dale wo starožitnostne
dary, s tym swommeniem, so też autografy

wot sławnych a wo Sserbow a Esłowjanow
faslubnych Sserbow a Esłowjanow stareho a
nowiszeho časa hromadzimy; cjehož dla tej wo
tajke autografne pschinoschki proszymy.

Aktuar W e h l a, doshower archaeologist.
mus. a numism. sbieriski Mać. serbskej.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

* * *

* * *

Hanš Depla. To poczina sašo mlynske
wedro bycji..

Mots Tunka. Haj, ty mjenisch, so hustych
deshcjow dla mlyny netrebaja wo wodu w straschi
bycji. —

Hanš Depla. Tak ja mjenju.

Mots Tunka. Ale njeftotry ma mene stracha
wo wodu hacj wo žito, tak so do drugich krajow
po ne jjezdji.

Hanš Depla. Nò, ja ſebi myſlu, so ſmje
to kódy ejinieci.

Mots Tunka. To drje tola tak neje, psche-
tož jako bjech psched dljeshim časom w jenej weszy

na ſakſich mesach, dha tamniſchi mlynk jara na
to ſquareſche, so jemu jeho ſuhod s njeftokim
pljeſniwym konjom psches meſy ludjom do wsy
jjezdji a jim mljeje.

Hanš Depla. Ale, hdvž ſe tón ſon pljeſ-
nivy, dha jemu tola nebych Janeje muki wosyce
dač, dokež bych ſo bojat, ſo mi khleb tež wo-
pljeſniwi. —

Mots Tunka. Nebudž tola wozza, Hanšo!
S tym díje nejšym prajit, ſo je ſon wopljeſni-
wi, ale ſo je tak trochu ſchjerje piſany.

Hanš Depla. Haj, tak; — to je njefto
druhe. —

Cyrkwinske powjesće.

Krčeni:

Michaelska cyrkej: Augusta Hanža, Hanš Augusty
Schmidte ſe Židowa nem. dž. — Marja Hanža,
Jana Bohumíra Hoffmanna, wobhydlerja na Židowi,

dž. — Korsla August Žakub, Korsle Bohumíka Ma-
teja Gártnera, wobhedyerja pod hrodom, ſ. —
Sandrij Ernst, Jana Bohumíra Gilbenza, týſcherja
na Židowi, ſ. — Jan August, Jana Vjebrucha,
volkenska w Jeníkezach, ſ.

Zemrjety:

Dzień 14. augusta: Hermann Reinhold, C. A.
G. Preusche, krawza na Židow, §., 10 m.

Szahi saksofchlesyjskeje železnizy
s budyskego dwornischca.

Do Szorela: rano 7 h. 47 m.; połyniu 11 h. 40 m.; połyniu 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; połyniu 12 h. 53 m.; połyniu 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 godz. 42 min.

Penežna placisna.

W Lipsku, 26. augusta, 1 Louisdor 5 tl.
14 nrl. 2 np.; 1 połnowajazdy czerwony stoth
abo dukat 3 tl. 3 nrl. ½ np.; minskie bankowki 100.
— Spiritus w Barline 8⅓ tl.

S p ě w y.

Pschi sbjehanju nowego domu
po wöhnjowej mysy.

Głos: Ja ho eji, Bojo, djakuju te.

Dżens s radoszju a s wezelom
Po ejeſtej frudobi
Nietr sbjehamy nasz nowy dom,
Budi, Bojo, kwalba eji!

Nasch starý dom, — a frudoba!
Kij nam tak lubu bje,
Ssu požrele te plomenia;
O, tak to bjesche sje!

Dżens pak ho s tutoh' popela
Dom renichi, krahnisci
Psches Boju hnadu possjeha,
Budi, Bojo, kwalba eji!

Tej s naszej kwalbu poniznje
Eje, Bojo, proskymy:
Nech tola żane nesboje,
Dom nowy nesnaje.

Nech twoje woko sedjuje
Na tuten nowy dom,
A twoja ruka swarnuje
Jón psched wschem nesbojom.

Nech strowoś, sbojie, wezelje
Tu we nim pschedbyla;
A wjera, luboś, nadzija
W nim swoje bydlo ma.

Nech horjo, kschij, ske khorosje,
Wschak do njoh' nepschindu;
A hdyż schtó we nim proshy eje,
Słysz jeho we nebju.

A hdyż nasz ejas tu na świecje
Sso jenu dokonja:
Wsmi be wschej ejeſtej khorosje
Nas s neho do nebja.

Tam je nasz prawy wseczny dom,
Tam, tam ho hotujmy:
Tam neje strach psched nesbojom,
Tam nejsmy we nusy.

Tam żadyn kschij a nesboje,
Kaž tudy na świecjej,
Nas wjazy trebicj nebudje,
Tam smy we sbojnosji.

Hdyż tej ton dom, kij twarimy,
Je rjany lubosny,
Dha je won tola sachodny,
Kaž my tej wschitz smy.

Kak wele rensche, krahnische
Ssu Boje nebeja,
Hacj ejslowe ruki na świecje
Sow twaricj samója.

Duz chzemy, bratsia! s wezelom
Pschi naschim sbjehanju
Tej spominacj na wseczny dom
Tam horfa we nebju.

A Bóh daj, so ho wschitz my,
Kij smy tu hromadje,
Tam jenu sało witamy
We nebju wezelje.

Pjetr Mlonk.

N a w ě š t n i k.

Nowe sehtemplowane železne wichty

wschickich wulkoszow pschedawa podpisany po najtunischej placisni. Tej bere won stare
wichty po placisni stareho žela horje.

Jan Miesnat, na fotoflej hasy.

K.K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszii

bere horje sawysezenja wschtichs druzinow psche wohu na pscheshadzite wobshedzenstwa, psche elementarne schodowanje na puczowanste fubla, teho runja sawysezenja na jiwense cÅłoweka.

Polich a sarumanja schkody w pruskim courantu sa najtunishe prämiye.

Saruczeński fonds towarzstwa 16 $\frac{3}{5}$ millionów schlesiańskow złiebora.

J. G. Richter,

distriftny agent sa Budyschin a wokolnosz.

Этюдеское пособие.

Psychi sapoczątki hońtwy poruczą

Hontski pôver, jendzelski, franzowski a niemski;

Drob (schrot), jendzelski a sałski } we wszjach czißlach;
Czorniaze posty }

Volj, naisteyschi sakshi a goßlarски,

Flintowe satyczki a wschelaki

Capalki (Zündhütchen), bes nimi 2-, 4-, 6-, 8- a 10krož nabite,
sa tříšlby bes pólvera.

J. G. Klingst Nachfolger na bohatej hâzy čjo. 86/24.

Mašinije twarena shjeja je na Židovi psche mjenjena dla tunjo na pschedan a može še wschodalske shonicz pola pôlizaja Hobraka tam.

Domki wanka a polna balska budzba
nedziela 29. augusta w boszenzu w Busezech a
budzba tez dobre tyka nizypscihotowane. Lehmann.

Holza wot 15 - 18 ljet, kij je sa kruwyppasjenje
a bursle djjelo khmana, moze bnydom abo na
Michala w jenej wsy, 3 hodziny wot Budyschina,
sluzbu dostacj. Wscho dalsche je shoniecz we wu-
dawajni Serb. Nowinow.

Młodżenç, kij chze schošarstwo nawuſtnej, może na Michała ja wucjominis na knejim dwori w Liefsej pola Woſlinska sastupiej. Wscho dalisze je tam shonici pola f. inspektorja Kahlje.

Sandzenu sobotu bu pschi židowęczanſtej zybelniczej abo na blohaſčęzunſkim pucju módrohomęczana jeczka ſhubena, kotrurž chybi sprawny namakaſa 10 nſł myta we wudawatni Serb. Now wotedacj

Słub swojej dżenki Marię z knezem
Emilom Siebenhünerem w Budyšini
wschitkim pszczelaram a sňatym z tutym naj-
pedwórszko wosziewujetaj

W Buduschini. 25. augusta 1858

Sandrij Schlejnic a mandzelsj

K ó r c.	W y s s a .			N i z s a .			S r j e d z n a .		
	P r a c i z n a .								
	t l	[nsl]	n p .	d .	[nsl]	n p .	t l .	[nsl]	n p .
W idenja	7	20	—	6	20	—	7	15	—
R ożka	4	—	—	3	15	—	3	25	—
Z e c z m e n	3	20	—	3	10	—	3	15	—
W e w ś	2	27	5	2	10	—	2	22	5
G roch	6	10	—	—	—	—	6	5	—
W o s k a	6	10	—	—	—	—	—	—	—
N e p i l k	8	20	—	—	—	—	18	—	—
Z a b k y	7	—	—	—	—	—	6	25	—
H ejdus i c h l a	6	—	—	—	—	—	5	20	—
B j e r n y	1	7	5	—	—	—	1	—	—
K ana butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—
S e p a ś l o m y	6	—	—	—	—	—	5	20	—
B ent. syna	1	10	—	—	—	—	1	5	—

Čišć Biedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamělwyty redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci 6 np.
Štvortlētna předpata pola
wudawaria 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsl.

Císto 36.

4. septembra.

Léto 1858.

Wopſhijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Rakez. Se Strožje pola Hucim. S Pijsaneho Doka. S khręcjanſkeje woſady. — Dzén a jeho do wjestrých džjelov xc. xc. — Pschilepl. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Byrkwinſke poweſſje. — Spjewy. — Návjeſtini.

Wysokodostojnemu knjezej
knjezej kanownikej

Antoninej Markej,

dekanej Libuňskemu, biskopskemu vikarej wokrjesa Turnowskeho,

swérnemu a wérnemu Slowjanej
pri Jeho 50lētnym měšnickim jubjelskim swyedzenju

w džen 5. septembra

1 8 5 8.

Wjeseli so džensa cyrkew swjata
Nad T o b u, nad swojim synom swérnym,
Zo je wot Boha Ći miłosé data,
Doļho pastyř byé we duchu wérnym.

Zraduje so narod z wutrobnosću,
Zo so złoty džen Ći džensa błyska;
Zo sy za njón džělał ze swérnosću,
Twój lud z džakomnosću Te bi wyska.

Kaž sy swěru Swoje wowcy hladał,
A je pasł na pastwje dobrokrasnej,
Tak sy dočakał, štož sy Ty žadał,
Přiwiedli sy je k prichodnosći jasnej.

A hdyž ze wšěch stron Ći podawaja
Zbožopréea, lubosé wuznawace:
Z Łužic, hdžež tež Te bje lubo maja,
Wzmidżens słowo serbske počeſcace.

W Budyšinje.

J. E. Smoler.

Śwētne podawki.

Sakſka. Jego majestosz kral Jan je so se swojego wopyta w rudnych horach 27. augusta saſo do Pilniſ wrócił. — Freibergſſe ſljeborowe podkopki ſu w mjeſazu juliju ſa 163,770 tl. dobytska date; ſyła ſu ljetſa hžom 888,891 tl. wuneſte, ſchtož je tak wulka ſumma, kaſtuž hiſćeže ſenje ſa tón ſamym čaſ ſewuneſechu.

Pruſy. Bendzielska kralowa Viktorija je Potsdam ſaſo wopuszcjiła a ſo do Bendzielskeje wrocjiła. — Pruſki kral a jeho wyšoka mandzielska ſtaſ 2. septembra ſ Tegernſee do Potsdama pſchijetoi a tam, kaž ſo ſda, dleſchi čaſ wostanetaj, tak ſo ani do Putbuſa ani do Erdmannsdorſa nepschindžetaj. Móžno je paſ, ſo kral poſdjiſho do Italije pónđze, ſo by tam ſyntki čaſ pſchebył.

Rakuſy. Khejzor je pſchi ſkladnoſſi krón-prynzoweho naroda 20,000 ſchjeſnalow winskej hžudzini darik a wyſche teho ſchpitalnje ſa 1000 biednych ſkoſit. — Krónprynzowa dójſta je ſkoſwjanka ſ Morawy a to ſ krajiny, kiz Hana rjela. Wona je pečja mandzielska ſeneho tam-niſcheho bohatego gmejnſteho prijódſtejerja.

Franzowſka. Ruske knežerſtwo bje hžom pſched dwiemaſ nedželomaſ wot swojego poſlanſwa ſ Chiny poweſz doſtało, ſo je chinesyſki Khejzor ſ Ruſami, Bendzieljanami a Franzowſami mjer ſežinik. Mietk je tež wot franzowſkeho poſlanza tajſa poweſz pſchicha, po kotrejž Ruſowſka wulki kruh kraja, Bendzielska a Franzowſka paſ 25 millionow nótow wot Chinesyſkeje ſa wójnſte wudawki doſtanetej.

Bendzielska. Poweſzie ſ Indijsie wob-twerdzjuſa, ſo je tamniſchi ſbjeſk, móht tež, hžom zylje porażeny. — Bendzielska kralowa je połnožno-ameriſkemu pſchedydzji Buchananej ſbožopſch-eſazu depeschu po podmorskim telegrafje poſtała a tutón je ſei hnydom ſdwórlivje wotmolvit. Depescha ſ Ameriki do Europy bje 2 hodžini čaſha trebała.

Ruſowſka. Amurſki kraj, kotrejž ſu Ruſejo wot Chinesow woſtuveny doſtały, je ſa pſchekupſtwo a wili jara wužitny; čjohož dla čjedža tež želesniſy do tamnych stronow twaricž.

— Hdyž khejzor w tutym mjeſazu do Warschawy pſchindže, chze jeho tam tež pryz pruſi wopytač, Móžno tež ie, ſo tam jedyn rakuſki arzywojwoda k poſtrowenju pſchijedje.

Ze Serbow.

S Budyschina. Na tudomnym gymnaſiu je w tu khwili 160 wuceńzow, wot kotrejž je 36 Sſerbów. Tučji Sſerbia ſkoro wſchity ſerbſke, wot k. ſſmolerja na gymnaſiu po wyſchim ministerſkim poſtawenju dawane hodžiny wopytuja a hewak wulfne tež 10 ujemſtich gymnaſiaſtow ſerbſtu rycž.

Na fw. Michała wopuszcjiłaj dwaſ ſchulej prjeneje rjadowne budysti gymnaſii, ſo bſchtaj lipſchiczanſku universitu wobčahaukoj a tam prawa ſtudowaloi, menujž k. Gustav Reinhold Otto Fiebiger ſ Budyschina a k. Ernst Hugo Seyfert ſ Rakez.

S Rakez. Hžom ſchtyri ljeta ſu ſo mi-nyłe, ſo mjejeſche naſch nameſny mjeſtyſ to ſbožie, nebočižkeho kraja Bedricha Augusta wohladacj a powitacj, pſchezo paſ ſo hiſćeže wo jeho tehdomniſchim wopytu, hdyž bje Jeho naſch k. komornik ſ Rabenau na ſaczu hońtwu pſcheproſył, bes ludom poweda. A ſo ſo na neho tež ſ čeſſju ſpomina, wo tym nech ſzlehowaze ſwiedzi.

Spomnena hońtwa menujž ſapočja ſo w tak menowanym starym, $\frac{1}{4}$ hodžiny wot poſle-neje ſakſteje wſy (Delneje) Kamenec je ſdale-nym, hacjí a Jeho majestosz ſtupi tam ſ ſeneje kamenjanſteje kuli do čjolma a wotewrī hońtwa. Wobſedzej tutejſe kuli je tamniſchi čjeſzeny ſublet Čzech, kotrejž je w dopomnenju na lubowaneho krajuho wotza tam ljetſa ſkoſtnu, 36 tohcož doſtu dorownou ſawku natwaricž daſ, do ſredziſny tajſeje ſkoſtnoſje paſ želazu werbu a na-bokach ſchtyri duby naſhadjaſt.

Neſodži ſo tež tajſi wopomnik ſam na ſebi wulky woſebny menowanč, dha je wón tola w tutym naſtupenju kraſny, ſo ſ nowa wopokaſe, ſo ſo tež w najdalſieſej nameſnej wſy ſwjerne ſerbſke wutroby ſa kraja a ſa kralowſki dom horja.

Se ſtróžje po la Hučinę. Piątk 27. au-gusta w 12. hodžini padże 2ſjetny ſyńc tudom-

neho bura Frenzel a na jich sahrodzi do kužje, w kotrej bjesche weszie $\frac{1}{2}$ hodžiny ležat, predy hacž jeho kruwar s wody wucžahny. Teho dla bjechu tež wschitke prózowania, jeho k živenu wubudžicž, podarmo — won morwy wosta. — Kušy, kotrej rad honesche, bjechu jeho weszie k jeho njesbožu k kuži wedle, k najmenschemu wonie hisczeni pschi wucžehnenju džieszia na tej samej vlywachu. — Po tutym njesbožu so njetko nasche druhe studnje wo wšy pschitrywaſa, abo so s plotami faschlahuja a wobhrodžuju.

S Pišaneho Doła. Wónđielu s wečora dyri tu Bože newedro do Stejnbornej domskeho. Wohen, kiz halle po kłjetrej khwili wužapne, bu sbožomne bórsy salaty.

S Chróscjańskie w ožadu. Psched njesotrym časom staj sašo dwaj Sserbař s nascheje wožady, k. Jakub Herrmann s Chróscjiz a k. Jan Nowak s Prawocjiz, swoje studije na theologiskej fakulte w Prahy doznaloj a pruhowanje kwalobne wobstatoj.

Džen a jeho do wjestych džjelow abo časow džjelenje pola naš Sserbow.

Esłowo „džen“ so najhuszischo tak treba, so so pod nim čas 24 hodžinow, menujzy džen a nóz hromadzie, strosemia. Teho dla tež so praji: Na tym dniu je so to stało a t. d. Časni, laſtej njetko mamy, njehuschi Sserbo, hacž runjež mjejachu swoje prawidla a waschnje, džensti čas do wjestych woldželenjow rospoži, snali neisu. Najpredy pschitidzechu kłonczenie a piekne čašniki, kaž poslensche hisczeni tu a tam na kłjetach widžimy, na pschitad w miętalskej zyrwi w Budyschinii. Wosdžischo pschitidzechu čašniki, kiz psches pera, wichty a koleſta džechu a so čaſjerachu. Wyšče hodžinow po kłasowachu tež minuty, kotrej bjechu tež teho dla tak doho nesnate, runje kaž hodžiny, kotrej predy nichón nesnajesche, doniž je čašniki, perowe a wichtowe, nepokasowachu. Tute pak bijachu a pokasowachu s wopriedka hacž do 24, pola Njemzow pak, wot kotrejž k nam Sserbam pschitidzechu, tak, so wečor po kłasowaniu kłoncžka po

naschich njetzischič čašniskach w 7 mich, sapocžachu a na drugi džen sašo wečor w 7 mich klončachu. Tak pola Njemzow, pola kotrejž so džen s kłončenjom kłonca sapocža a na drugim dniu runje sašo tehdom klončesche. Niz pak tak pola Sserbow, kiz mjejachu w tutym nastupanju wot wscheho sapocžaka prawe liczenie. Pola tutych sapocža so džen hžom w nozy abo połnozy a wopschijesche zly čas wottal hacž k druhej połnozy. Tutón čas, kiz hisczeni dženſa zly džen wužinja, njetko jako taſti pola wschitich sđzielanych ludow placža ie ſebi tež pola Njemzow placžitosz dobýt, bu do wjestych džjelow džjeleny. Hisczeni dženſa so won wot naš Sserbow wot fastarska ſem do taſkich džjelow dželi. Pschedtož prieni čas je wot 12 čich hacž do tñjoch a rjeka: „pschedednjo, pschedede dnjóm;“ drugi wot tñjoch do 6 čich „do dnjo, do dna“ (predy kłonečka kładženja); tsecz̄ wot 6 čich do 9 čich „ranjo, rano,“ schiworth wot 9 čich do 11 čich „dopołdnjo, dopołnjo, do połdnja, dopołnja;“ piaty wot 11 čich do 1 nej „połdnjo, połnjo, połdnjo, połonjo;“ ſhesiy wot 1 do tñjoch „pschipołdnjo, pschipołnjo, pschi połdnju, pschi połnju;“ ſedmy wot tñjoch do 5 čich „popołdnjo, popołnjo, popołnju, po połnju;“ woſmy wot 5 čich do 7 mich „na wečor, psched wečzorom;“ džewiſaty wot 7 mich do 8 mich „wečor;“ džeſaty wot 8 mich do 10 čich „po wečori, po wečeri;“ jidnaty wot 10 čich do 11 čich „na nóz;“ a dwanaty wot 11 do 12 čich „nóz, połnóz.“ —

(Mały přinošk přirodospyttnemu
wotrjadej Maćicy serbskeje wot)
W.

Přílopk.

* W Jonsdorfi padje 2. augusta murekſki mischtir Köhler s ročtow a wobſkodži so tak, so dyrbesche 15. t. m. wumrecj.

* W Reibersdorfi pola Zitawy bushtaf 15. augusta jedyn 19ljetny klempnarſki towarisch a jena 32ljetna woženena žona nedaloko wšy pod jenej weřbu morwaj namakanaj. Wonaj bjeſtaiſtrajzne luboſzje mjetoj a so potom, jako bje to

na swietko, hromadzje satsselitoj, pschetoj pôdla neju wutsslenej pistoli lejeschtej.

* W Belmanezach je 17. augusta 21.letna dżowcicza kublerja Frenzela do hata panyla a so fatepila.

* W Pôzkowach dyri 22. augusta blysk do

khejze kowarja Benjamina Schulzy, nesapali pał a neje tež wele schkody nacjinit.

* W Tilsitu (w Prusach) wudyrí 13. aug. na drewniščju jenho drenosupza wohén, psches kotryž buchu njefotre druhe drewniščja a pôdlanske khejze do popeka pschewobrocjene. Schkoda woblicjuje so na 80,000 tl.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pôdla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Honiſki čas je so w tych dniach sapocjal a to wonka tſjeleja, so jenemu wuschi wschei bunchitej.

Mots Tunka. Sajaz bychu rad spokojom byli, kdy by jenoj s bunczenjom woteschlo, ale tak je jim wschal najbole wo žiwenje, když tſjelenje ſaklyſcha.

Hans Depla. No, kóždy króci tola tež niz, pscherioj jedyn ma džiwne pschikkady.

Mots Tunka. Kaise dha?

Hans Depla. Hlaj, jedyn mjeſčejanski mischr bje tis dny fa ſobu po honiwie biehal, ale jenje niežo domoj neſchinet, tak so jeho luba mandzelska wschjednje bôle ſwaresche. Jako won ſchtwóry djen proſin domoj džiesche, so psched žonjazym vumpotanjom žaloſnje bojo, trechi won duzy čłoweka, kij mjeſeſche žiweho ſajaza na pschedan, fotrehož tež hnydom fa drohi penes kupy a jeho čenkej brjescicyj pschivjasa, so by jeho ſatſelit a potom jako honiſki dobytk doma wudawac možł. A dekelj niežo druhe nemjeſeſche,

dha bje jeho ſ remeſchkom venejneje móſchnje pschivjasat. Alle jako do neho tſjeli, ſta so na njefajſe waſchnie, ſo won remuſik pscheriſeli a móſchen hliſcze ſa ſasazowej ſchiju wižajo wosta. Sajaz doho ſedzo newoſta, ale nožtowasche, ſchtož móžeſche, ſo bje prevy pschewosche hory, dyžli ſo miſchr domaſha, ſchto je ſo jemu ſtalo.

Mots Tunka. Dha je bes ſajaza a bes penes dybijat domos hicj?

Hans Depla. To ſo wie, a won nejko wschilich ludzi prashha, hacj nejku žaneho ſajaza ſ móſchnju widzeli.

Cyrkwinske powjesće.

Zemrjeći:

Djen 19. august: Hana Marja, Zana Schmidta, wohyderja pod hromom, dž., 2 l. — 20., Handrik Ernst, Zana Bohurjera Hilbenza, wſcherja na Židovi, ū., 5 d. — 24., Pietr Kschijank, herbſki mlynk w Brjesowi, 42 l.

Gjahi saſſkoſchlesynſteje želeſnizy ſ budyskeho dwórnichcza.

Do Šhorelcza: rano 7 h. 47 m.; poſtołnju 11 h. 40 m.; poſtołnju 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Dražđan: rano 7 h. 37 m.; poſtołnja 12 h. 53 m.; poſtołnju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.;
w noȝy 2 hodie. 42 min.

Penežna placzisna.

W Lipſku, 2. septembra, 1 Louisbor 5 tl.
14 nſl. 1 np.; 1 poſtołowažny čerwony ſloty
abo duſat 3 tl. 3 nſl. $\frac{1}{4}$ np.; winje bankowki $99\frac{1}{2}$.
— Spiritus w Barlini $8\frac{1}{2}$ tl.

S p ě w y.

G a u d e a m u s. (Z časopisa maćičneho 17.)

Wam „gauudeamus“ poruču,
O bratřa starí, młodži,
To lěkářstvo je k živjenju,
Kiž čélu, duši ſłodži;
Štò wě, kak bórzy po licu
So z horjom sylzy ronja,
Štò wě, kak borzy k swiatoku
Nam zrudne zwony zwonja?

„Sunt“ kćeje džensa nad nami
A za sto lět „fuere.“
Duž hladajmy, zo wužili
Tu khwilku byehmy derje;
Ze žórla strowoh' wjesela
Dha čeřpajmy a pijmy;
A dońž nam róže roséeja,
Dha wéncy sebi wijmy!

Nas „vita brevis“ njestróža,
Nic blédej' smjerée kosa,
Hdyž jenož polo živjenja,
Je połne dobroh' kłosa;
Džen rjeňsi něhdy rózowy
Přez čémny row nam swita,
A ſłodke myto po prócy
Tam sylnych, swérnych wita.

Duž „vivat, vivant“ lubujo,
Dońž hoji, zawyskamy,
Ja ménju rjane, dobre wšo,
Štož zetkamy a mamy;
Khód lětow ducha njezlemi,
Nic lubosé wečnje młodu,

Z tym „vivo“ khroblje přeleti
Duch archerontsku wodu.

N a w ē ſ t n i k.

Hodžijska Fermuſcha.

Pschindj Kneže Jesom Kryſcie ſi nam,
Budź ty naſch hōſ a žohnuj nam
Te dary, fiz ty po hnadiji
K tej fermuſchi nam wobradji.

A ſ tutym knesom Jesuſom, —
So budje poſnički moj dom, —
Tež druhich hōſi pschepröſhu
K nam jutſie na tu fermuſchu.

Pjetr Mlonč.

W napohladji na čjo. 6. Serbſkich Nowinow
Iſtuſčeho leta pod napiſnom „Sudniſke do-
pisy“ dawam ja ſi namiedzenju, ſo ſzym ja wot
fralowskeho wyscheho appellazionſkeho ſuda w
Dražđanach ſa zylie newinowateho ſpōſnaty, teho
daſ ſchtrafy a ſhoffow ſa ſwobodneho wuprajeny.
We Weſelu 28. augusta 1858.

Jan Scholta.

Cjorný pschedeschcijnik (Regenschirm) bu ſan-
djenu ſobotu na bohatej haſy w Budyschini
ſtejo wostajeny. Sprawny namakai chył jón ſa
pschihodne myto we wudawańi Serb. Now. wotedacj.

Bruny pschedeschcijnik ſi piſanej fromu a bielej
pschinadłom bu ſandjenu ſobotu na kotolſkej
haſy ſhubeny. Sprawny namakai chył jón ſa
pschihodne myto we wudawańi Serb. Now. wotedacj.

Niehdje 16—17ſjetna ſerbſka holza može ſo
ſa domjaze džielo do weſneho wucjeriskeho domu
pschitajſe. Wſcho dalsche je ſhonicz we wudawańi Serb. Nowinow.

Štwinſta džówka (Stubenmädchen) ſer bſke je
narodnoſzie, fiz može trochu ſchicj a chył ſi
zufemu knesliwu do dalscheho kraja cjaħnyci, hdyž
pak tež njeſchtó Serbow bydli, može na Michała
dobru ſlužbu doſtagi. Ejetna ſda je 40 tolej.
Wſcha dalsche je ſhonicz we wudawańi Serb.
Nowinow.

Ptaſtſjelenje a kehleſkulenie
jutſie nedželu 5. septembra w Šederju, na čjo
najpodwólniſcho pschepröſhuje Domaſčka.

Nowe schtemplowane żelazne wchty
wszczekich wulkościow pschedawa podpišany po najtunischej placisni. Też vere won stare
wchty po placisni stareho żelaſa horje.

Jan Mieśnac, na łotolskiej hafy.

Szjelerſſe potrebiuſſe.

Pschi sapocjatku hontwym porucjam

Hontski pôver, jendzelski, franzowski a njemski;

Drob (Schrot), jendzelski a sakski } we wszych cijislach;
Czornjaze poſtu

Woloj, najhejschi sakski a goſlarSKI,

Glintowe ſatyczki a wschelake

Sapalki (Zündhütchen), bes nimi 2-, 4-, 6-, 8- a 10kroč nabite,
sa tſelby bes pôvera.

J. G. Klingſt Nachfolger na bohatej hafy čzo. $8\frac{6}{24}$.

Hamburgſto-bremensſe woheni sawjeſſjaze towarzſtvo.

Ke wobstaranju sawjeſzenjow wszekich družinow, jako: mobilow, maschi-
now, ratařského gratu, žitnych ſkładow a tworow,

po tunich, twerdych

placisnach porucza ſo

J. G. Klingſt Nachfolger
na bohatej hafy čzo. $8\frac{6}{24}$.

Koſzinu (Knochenmehl),

Hnoiny kalf a

Hnoiny gypſ

ma ſtajnje na ſkładzi a porneža po najtunischich placisnach

J. G. Klingſt Nachfolger,
na bohatej hafy čzo. $8\frac{6}{24}$.

Nowe żelezne złomskie wichy

schtemplowane a neschtemplowane we wschitkich wulkoszjach
pschedawa najtunischo

C. A. Mickon na bohatej haſy.

Lipschežanskie (stare) mohen sawieszjaze towarzystwo
poruczuje podpisany i horjebraniu sawieszenjow na mobilise, twory, maszyny, žito w brożnach a
fajmach a druge ratarske pschedmety po najtunisich pramiach, hdzej ſo sawieszeny ženie
žaneho dopłaczowania bojež netreba.

Julius Geyer, w Budyschin,
na bohatej haſy čjo. $\frac{66}{7}$.

Šlaniowa a drewowa aufzia.

Schwörts 9. septembra t. l. budje ſo w ſiežu
ryceřekluba Potpizy i Kiflizu rano wot 8 hacj
do 10 hodzinow wulka dijelba kopanskeho a hrab-
anského ſlania w ſtejzym drewi na pschedadjo-
wanje pschedawacj. Tež budja na tym ſamym
mjeſzi 300 kop klojnowych walczkow prijeneje a
druheje družiny na pschedadzowanje pschedawane.

Chromadžina je w 7 hodzinach w ſorečni w
w Kiflizu.

Tež leži w nowowęſčanskim mlyni njehdje
100 kop 6, 7, 8 a 9tohcjowſkich latow a schwartow
na pschedanu.

W Potpizy, 2. septembra 1858.

Heleman, hajniš.

Pschedadzowanje žiwnoſzje.

Sahrodniſka žiwnoſz fat. no. $\frac{21}{13}$ w Ros-
wodezach, Janej Gruhlej tam ſluſchazu, budje ſo
ſtjomi walzatymi lejomnoſtymi truchami

17. septembra 1858 popołnu

w 2 hodzinomaj

wote nine po poruczoſzi wobſedjerja na pscheda-
dowanje pschedawacj a pschedroſchuju na ſupenje
ſunyſtenych, ſo bychu ſo w ſpomnenym čiaſu w
Gruhlez hoſzeniu w Roswodezach ſeſčli a ſwoje
ſadijenja ſeſčili.

Bližſche wopisanje pschedadowomnych lejom-
noſzow može ſo pola me narodžicj.

Wosjewenje pschedawanskich numjerenjow ſo
w termii stanu.

W Budyschin, 2. septembra 1858.

Rycinif Ruchtar.

Probstejske žito

i ſymenju, ſtowe a čiže, leži na pschedanu pola
kublerja Förstarja na ſwonomej lawſej haſy.

W ſubſchizach ſteja ſe hnjata
na pschedanu.

Psched dleſchim čiaſom ſu ſo ſerbſte ſpje-
warſte na ſitnych wſkach namakale a ſo njetko
we wudawačni Serb. Nowinow wotedale, hdzej
može je predawſha wobſedjeſta A. C. M. je ſeo-
wrez po ſaplačenju wutoſkow ſaſo doſtacj.

Na ſwonomej lawſej haſy čjo $\frac{735}{392}$ je
ſtoma we woflepach a jena ſchatowa róla
na pschedanu.

Maćica serbska.

Do pokladnicy Maćicy serbskeje ſu dale
ſwoj prinosk zaplačili: k. wučeř Rostok
w Drječinje 1 tl. 20 nsl. na leće 1857 a
1858; k. kubler Domaška w Delnym
Komorowje, 25 nsl. na l. 1858; k. gmejn-
ski prjódkſtejer Jakub Bučk w Zyjicach,
25 nsl. na l. 1858; k. wučeř Garbař w
Minakale 1 tl. 10 nsl. a k. kandidat Ryčeř,
designowany farař w Luču 4 tl.; dale: k.
Vincenc Chlumský, gymnasiast w Ji-
činje; k. Dr. Jan Bohdan Staňek, pro-
fessor na wyſſej realcy čeſkej w Prazy;
k. Josef Doubek, poſlučař chemie w
Prazy; k. Matěj Matějewič Gusew, ob-
ſervator na khěžorskej hwězdařni we Wil-
nje, wſitey po 1 tl. 10 nsl. na lěto 1858.

H. J. Trautmann, pokladnik.

Moje ſnate dobre wopravdžite

Šuče Držde,
taž tež wſchitke pschi pecjenju trjebue twory poru-
čjam ſójdemu najtunischo.

J. G. F. Nieckſch.

Prirodnospytny votrijad

Maćicy serbskeje změje 18. septembra
připoldnju wot 1 hodziny posedzenje w
hosćencu k zlatej krónje w Budysinje. So-
bustawy chycili po móžnoſći wjele zapisow
lejomnoſtnych mjenow ſolu prinjesc.

Pismaw jedžet.

Palma miera,
wupschiestrena na row
nebo knesa Jana Augusta Scholtyn
 f N e s d a s c h e z,
kandidata przedarstwa a schulstego rektarja w Wosporku,
na dniu jeho naroda: 4. septembra.

Ach, tak sahe horka smertna
Tebe hizom kryje tu!
Je do ejemnoh' klinu sankta
Sprawnu herbsku wutrobu.
Srudnje powesz klinzehde:
„Ach, nasch Scholka wumrel je!
Won je psches smercz swjetej wuschoz,
K zionskemu rajej doschok.”

Haj, Th lubi wobliedneny,
Sahe smertne spanie spischi;
Niek je wschon kichiz pschewineny,
Semsku czafnowsz wopushcijsh.
Boh knes Tebe wolsche
Do nebeskej krasnoszie;
Tam do hictow wjecznoh' miera
Je Eze wedla Twoja wjera.
Twój row krepja se hylami
Starach, hotra, mandzelsza,
Tola Boh, hdz czejzy sranit,
Też móz saho shojic' ma;
Pschetoż won psches Khrystusza
Dzjelenych sah siednocza,
So ho mózga renje witacj,
Hdżz b'dżz sbózna wjecznoz switacj.
„Smercz! hdże żahadlo je twoje?”
Tak Th wysłach wezelje,
„Khrystus živenje je moje,
Wot smercze me wumohł je;
Row je ejicha komorka,
Swieczena psches Khrystusza;
Smercz to nebeszow su wrata,
Hdżz ho blysczji króna skota.”

Tam Th ejelko nośnych palmi
S jandzeleni radosne,
S nimi spjewajsh rjane psalmy,
Sekdžiszh manua nebeske.
Tam Eze draftu wobleku
S Khrystusza krwu krepenu;
Jako hnadne myto s throna
Poda ho Ezi skota króna.
Tam ho s jandzeleni wobdzish
A ho s nimi sadujesh,
Tam na jaźnych honach thodzish,
Hallelujah spjewujesh;

Tam Ezi Boh knes setrjeje
Wschitke hylsy ronene.
O, tam sbózne wezeloszie
Zebi kejjeja do wjecznoście!

Fiedler.

Resapominic̄ka
na row
nebo Petra Kschizanka,
herbskeho mlynka w Briesowi.

+ 24. septembra 1858.

Se studneczju na Tebe my spominamy,
So tak sahe sy so wot nasz wothalić,
Horze hylsy psche Tebe my pscheliwamy,
So sy mandzelszu a dzjeczi wopushcijz:
Tela Boża wola je to żadala,
Duz je nascha so jej poddała.

Każ Th Božem' hłosej lubje poſtuchasche,
Tak też dzhem' hycz my jemu poſtucham,
A kaž Th wschó do Bożeje wolsje dasche,
Khrwalny jeho wolu też we studnoszi
S nadziju, so wschach naš sienoczi
S Tobu jemu w swoim kralestwi.

Jedyn pscheciel w Budyschin.

Zańdżeny štvortk žita w Lubiju płaćach:

Strenja	tl.	nsl.	np.	Plaćizna	tl.	nsl.	np.
Pscheniza	7	10	—	Rozka	4	—	—
Bečjmen	3	7	5	Bowš	2	10	—
Groch	6	20	—	Wosa	6	5	—
Zahly	7	—	—	K. butry	—	17	—

Zańdżenu sobotu žita w Budyšinje płaćach

Kora.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Pscheniza	7	25	—	6	15	—	7	20	—
Rozka	4	7	5	3	20	—	4	5	—
Bečjmen	3	20	—	3	10	—	3	15	—
Bowš	2	25	—	2	5	—	2	15	—
Groch	6	20	—	—	—	—	6	—	—
Wosa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rjepik	8	20	—	—	—	—	8	10	—
Zahly	6	25	—	—	—	—	6	20	—
Hejdwitska	5	25	—	—	—	—	5	15	—
Bjerny	1	7	5	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	17	—	—	—	—	—	15	—
Kopa blomy	6	—	—	—	—	—	5	25	—
Sent. špura	1	10	—	—	—	—	1	3	—

Dowoz : 1831 korców.

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kožde číslo placi 6 np.
Štvortlētna předpata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsl.

Císlu 37.

11. septembra.

Léto 1858.

Wopſchijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Radworja. S michałskieje wojsady w Budyschini. — Se Spal. S Nejquarem. S Małej Vorſchijecje. S wojerowſkého wokreza. S Nefwacjida. S Lipſta. — Cudniſke depiſy — Hanß Depla a Mots Čumka. — Spjewh. — Psjilop. — Byrlwinske poweszeſje. — Namjeſtñik.

Swjetne podawki.

Sakſka. Krajne jeleſnizy ſu w mjeſazu juliu t. l. 352,568 tl. wuneſte. — W Rakezach je tamniſki ſchuſejowy bierla K. G. Lehmann porucjnosť k pschedowanju ſchtemplowaneje paperu doſtat. — Naschich čeſzenych čitajow ſ nowa na to ſedzbiwych čimimy, ſo móža ſo ſtaré ſakſke paperjane peney jedenž hiſtorej hacj do 30. ſeptembra t. l. wotbyc̄ a ſo potom niežo wjazy neplac̄a. — Jego kralowſka wyškoſoz prynz Durii je ſo do portugalskeho hłowneho mjeſta Lissabona poda, ſo by tam ſwoju newestu, ſotru portugalskeho krala, wopytał.

Pruſy. Kral a kralowa po ſwoim wróczenu ſ Tegernſera njeſko na hrodzi Sansouci' u bydlitai. — Prynz pruſſi je w tu ſhwili w Schlesynſtej, hdzej ſo njeſko ljeniſche walke manewry wotdzeržuju. Wot tam póndež najſtere na njeſotre dny do Warszawy, ſo by tam ruſkeho khejzora wopytał.

Rakuſy. Khejzorka je ſaſo tak ſtrona a mózna, ſo je 3. ſeptembra tožo wopuszcziła. — S Dubrownika je poweſz pschitza, ſo je komiſija, kij mjeſeſche mely čjornohóřſkeho a turkowskeho kraja pschepytowac̄, ſe ſwojim džetom hotowa a ſo je ſo na franzowskej ſodži „Impetueuse“ do Korsu'a wotwesta.

Franzowska. S roſprawow, ſe wſchitlich ſtronow kraja na ministerſto poſtlanych, je widzec̄, ſo je Franzowska ljetša dobre ſriene jne mjeſta. — Prynz Napoleon ſo 25. ſeptembra do Algiera poda, ſo by tam na nowe ſrja-

dowanje tuteho kraja ſam rulu ſložil. — Fran- dowski poſtlanz na turkowskim dwori, k. Thouvenel, je dowolnoſz doſtal, ſo ſmje ſo na čas do Pariza wróćieſ. Raſſkere wón wjazy do Konstantinopla neponidze.

Jendželska. Pschekupske ſcenoczeńſtwo, ko- tręž „indiska kompania“ rjekasche a jako tajſa w jendželſto-indijskich krajac̄ knejeſche, je po wobſanieniu ſejma 1. ſeptembra ſwoje knejeſtwo na nowe, ſa Indiu poſtajene ministerſto wotwedač dyrbiato. — Kralowa Viktorija je wobsanka, wjesteſteho Brighta a Preedya ſa ſemjanow pome- nowac̄, dokelž mataj wo położenje atlantiskeho telegraſa ſara wulſe ſakſuzby. — Jendželizy pe- nežnizy ſu turkowskemu ſultanej 20 millionow toleř počzili. — Prynz Alfred je w ſanđjenych dnjach na portsmouthskej mórfſej ſchuli ſwoje pruhowanja ſ dobrzej lhwali wobſtat a ſaſtući w bližšim časzu na ſodži „Curvalus“ jako midſhipman, ſo by tam ſodžnu ſlužbu naukuſyl. Predy dže pak wón ſwoju ſotru, mandželsku pruſſkeho prynza Bedricha Wylema, w Potsdam ſwopytač.

Jendželjenjo ſu njeſko tež mot ſwojego wotpoſlanza poweſz wo mjeri, ſ Chineſami ſejinenym, doſtali. Wumjenenia ſu, ſo ſmje jendželski poſtlanz w Lin-ſinu bydliz a ſo w chinesyſkim hłownym mjeſci Pelingu jendželski koſlegium ſaložieſ. W Chini ſmjeſdja zufnižy pschichodne pucjowac̄ a na rjezy Jangſe-ſiangu pschekupske ſodžje wſchitlich ludow jjesdzieſ. Kſcheſzijanstwo budże dowolene. Chinesyſke poſtelſto wſchinđe do Londona. Jendželska doſtane mot Chinesyſkeje 20 millionow toleř jako ſarunanie

wojnich wubawkom. — S Indijsz jene woſebnie ważne poveszje pschiſkie neſtu, khiba ta, ſo je jena kompania 43. regimenta ſbięzkarjam 140 woſow woſdobyła, na kotrych bje ſa wele milionow ſtota, parlow a druhich drohich wiezow. W audhſlim kraſtevi pschezo hiſceje psches 60,000 ſbięzkarjow woſolo czoja.

Ruſowſka. Khejor je psched naſtupenjom ſwojego puczowanja wiſhiſkich burow, k khejorſkim hrodam ſluſhaczych, ſ leibigenſta puſtciſk. Tych ſamych je njehdje 200,000 duſchow. Khejorſzy robotni burja, koſiſz buchu hiſom psched njeſotrym czaſom wot khejora ſa ſwobodnych ludzi wuprajeni, ſu njeſko ſoſdy kheju a teſko lezomnoſzjoro doſtali, ſo moža ſo ſ nich živiež.

— Mandjeſka wulfowerčha Konstantina je vrynda porobjila, kotryž je meni Konstantin Konstantinowicz doſtak. —

Turkowſka. Sultan je ſo na ſwolich miniftrów, koſiſz maja yeneźne naležnosſe ſa jeho khejorſki dwór farjadowacj, jara roſhnje-wał a jich njeſotrych woſadžik, dokež ſu woni ſultankam a khejorſkim prynzam psche wſchu mjeru wulke doſhy cjińcž dali. Pscheluppy ſu teho dla tež ſa wele millionow wiezow, do khejorſkich hrodow pschedatych, ſaſo bracz dyrbeli, a ſultanowe żory neſimedža wjazy ſame wujedzowacj, ſo bychu niežo pscheczinec nemohće a do khejorſkich hrodow neſimje žadyn pschelup, jeli predy dewolnoſz doſtak neje. — Grewak je nimalje po wiſhiſkich turkowſkich kraſach wieſty nemjer a wieſty nepoloj ſpōſinacj, pschetož Mu-hamedanario poczinaja pscheczino ſcheczjanam cjiń dale, cjiń neluboſniſcho wuſtuwowacj a po možnosſi wiſchudze brónie ſupuja, taſ ſo dyrbja kheſzijenjo w lutym strachu živi bycž.

Ze Serbow.

S Rabworja. Dotalny prſeni kapłan pschi budyſkej ſerbſkej katolickiej woſadži, k. Jakub Nowak, je ſa noweho fararja naſcheje woſadž wuſwoleny a ſo drje borsy po ſw. Mi-chole k nam pschedyli.

S mičaſkej woſadž w Budyſchinji. Woſadž wuſwoleny a ſo drje borsy po ſw. Mi-chole k nam pschedyli.

dotalny wucjer na tudomnej miſeſchanskej wu-černi, k. kandidat k. E. Mróš ſ Hodiſia, ſa diaſona pschi mičaſkej woſadži wuſwoleny.

Se Spal. Sa tudomneho ſchulſkeho wu-čerja je kandidat wucjerſta, k. Gustav Kul-ſman ſ Delneho Wujesda, wuſwoleny a won ſwoje ſaſtejnſto naſſiere 1. oktobra naſtupi.

S Reſnarow. Dzień 25. augusta t. l. wumre tudy naſcha ſneni rychtarſka Madlena Moſigowa k. Koſopólska, 61 ljet 5 mje-ſazow a 15 dnjow ſtar. Wona bje jara sprawna īſerbowka a ſwjerna čjitarſka Serb. Nowinow.

S Mačeje Vorſcheinje. Hdzej pucj wot naſ psches želejnizu k Hrubelcizam wedże, ie ſandzenu pónđelu lokomoſiva ſ tendererom ſwro-čjika. Ta ſama pschiſiedże popoſdnu, kaž ſo to tež druge dny ſtarwa, na ſwojim dopucju ſe ſhorela do Draždjan, ſama wot Budyschina i ſižeňkej a na nei namakashe ſo wypše tſioch želeſniczych jaſtoñitow tež budyski ljeſat k. dr. Friedlein, kotryž čyjſche tule ſtadnoſz wujicž, ſo by jeneho ſhoreho želeſniczneho ſlužobnika wo-ptyał. Njehdje 150 kročel wot khejſi 59 počja lokomoſiva w ſwojim bjehu tam a ſem ſhablačj, hacj ſoliſe muſkoſi, ſchieny po zylym ſruhu ſoliſe roſhibowa a prohi na kotrejj leža, na ſruhi roſlama a ſo napoſledku ſwroči. Ale k najwetschemu ſbožu ſo žanemu, ſiž na nei bjechu, žana ſchfoda ſtała neje. — Pschiſpomnicz čjemy, ſo je taſta lokomoſiva njehdje 900 zentmarjow cjeſka. —

S woſerowſkeho woſkra. Tudomny woſteſny ſyſtuſ k. Walter je dla ſwojich ſa-ſlužbow wo ijetraſčjienje ſlijebornu medailu wot ministerſta doſtak. — We Wulkej Ny-dej i pschindje 25. augusta jedyn mlynki psches to k neſboju, ſo ſo iloz ſ wosa delje fuli a jemu nohu do cjiſta roſmeče. — Knes wucjer Pietko w Blunju, kotryž ſo ſ plahowanjom židy ſanoſchuje, je wondanjo 20 mjerow coco-now pschedak a ſa to 16 ½ tl., kaž tež wypše teho 1 tl. 25 nſl. čeſneho myta doſtak.

S Neſwacjida. Dokež ſo ſapiſ da-rov, kotrej ſu naſchi woſpaleni doſtali, w Serb. Nowinach wotcziſhczak neje, dha čjemy jenož

ſ tutym pospomnicj, ſo je ſo ſa nich 918 fl. 26 nkl. 6 np. penes a hewak 223 körzow zita, 59 kop ſtomy a 123 poſtrutow nawdalo.

S L i p ſ k a. Na tudomnej univerſitci stu- duje w tu ſhwili 8 ſſerbow, menujzy 6 stu- denčej duchomnſta, 1 medizinat a 1 prawisnik.

Sudniſke dopisy.

Wot wokreſneho ſuda w Budyschini buchu a., 28. augusta živnoſterjo Kohlmann, Sommer a Schmeiß w Hajnizach dla pschiſtah, ſ lohlej myſlu wopacznje čzineneje, kóždu do 5 mje- ſazow jaſtwa; b., 30. augusta Jan Feiňka ſ Ruhethala paduchſta a ſpeczenja dla do $11\frac{1}{2}$ mjeſaza arbeitshauſa; c., djetaczej Jan Va-

lentín ſ Čornych Nohliſ paduchſta dla do 14 mjeſacneho arbeitshauſa; d., 1. septembra Jan Rumlich ſ Kupoje hroženja dla do $8\frac{1}{4}$ mje- ſacznego arbeitshauſa; e., murekſtaj Jan Khe- žor a Jurij Khežor i Nowych Bóſcheg dla ſtranenja leſneho drewa tamny do 1 ljeta ar- beitshauſa a tutón do 6 nedzel jaſtwa; f., 3. septembra pincniſ Lehmann ſ Budyschina ne- pozwiwoſje dla do $1\frac{1}{2}$ ljetneho arbeitshauſa a ſ. kandidat Wittig ſe Szílez pschiſtobjenja dla do 2 nedzeli jaſtwa; a g., 6. septembra Ma- dlena Bieliz a Maria wudowa Bielina ſe Žornoskylow paduchſta, hnuezenja k wopa- cznej pschiſtah a newjernoskywego ſwiedzenja dla tamna do $1\frac{1}{2}$ ljetneho arbeitshauſa, tuta paſ do 3 nedzel jaſtwa ſaſjudzenj.

Hans Depla. Ale ſhoto ſo na tych ho- kwiach tola ſa bjiwne wiezy podawaja!

Mots Tunka. Nô, ſhoto dha je paſ ſaſo bylo?

Hans Depla. Hlai, wondanjo bjiſeſte je- dyn piſmanowczenj na hontwu a jako bje ſnadi bjiſeſacj kroči tſjelit a niež netrechit, chyſche ſo ſaſo na dompuči podacj, ale runje tehdv pytny na činkach ſwojeho pſa, ſo je ſajaz w bliſkim

kali. Wón teho dla ſwoju wutſelenu tſjelbu ſhjetſtie rucjje ſaſo ſ volverom a ſchrótom napelnit a dofeļ ſaneje cjalazeje ſerſcje wiaz ſobu ne- mjeſeſte, dha kruch paperu wot doſtateho liſta wottorhny a jako ſathyciku na pelnenje ſadži.

Mots Tunka. Paperu ſym ja tej hufio brat.

Hans Depla. Ujedom bje wón njeſak hotowy, dha dwaj ſajazaj pſched nim w hroma-

bije s kalu wusłocischtaj. Wón hnydom na neju
tjeli a wuhlada tež, so bje jeneho trechil; —
ale to bje džiwne, so jeho tón druhí bjezo sa
šobu wleczesche.

Mots Tunka. Ach, bai wšak tola!

Hans Depla. Dosho pak netrajesche, dha
bje pož teho bjezazeho sajaza doſahnył a duž ſo
běrny wunamaka, cjoho dla nefsielemu sajaz ifſe-
leneho ſa ſobu wleczesche.

Mots Tunka. No, cjoho dla dha?

Hans Depla. Doſek bje jedyn k druhemu
wſhlygławany! — Na ſpoumenym fruchu lísta
bje menujce hiſcje ſygel był a pſchi wutſjelenju
bje ſo tón ſamy tak daloko roſeſchfrię, ſo bje
wobeju ſajazom, bliſko ſo ſkafazeju, pſchi trechenju
hromadu ſelygławat.

Mots Tunka. Hm, to je pſhezo dobrý
ſygel byc̄ dyrbial! Hm!

S p ē w y.

S e m r e t a u e w e ſ t a.

W Buſezach) tam na ſeſhowi
Moſze ruta, róſmaria,
Keſjeje k noham, keſjeje k hlowi
Na rowi toh' holicza.
Ach, ty wjeczne luba moja,
Te to kwafna pycha twoja,
Keſjeja tak naſ' luboszja?

W Buſezach tam na ſeſhowi
Szwetke parſje ſabkſhčja
Na ſopeſchach po tym rowi
S teje ſenje ſhadzeja.
Ach, ty luba wobliednena,
S jaſnej roſu poſtepena,
Taſke noſzyk pacjerje!

W Buſezach tam na ſeſhowi
Młodny dom ſo ſeleni,
Seleni ſo k noham, k hlowi
Holiczu tam na rowi.
Ach, ty luba holczo moje,
Te dha trawnik njeſlo twoje
Twoje nowe poſleſhlo?

W Buſezach tam na ſeſhowi
Róžowa je ſahroda,
Róžje keſjeja tam na rowi,
Wobhrodža row holicza.

^{*)} Tutoń na požadanje ſ nowa wotcjiſhčany ſpiew
ma w originalu ſłowo „w Hodjiu,” ſクトо je ſo val
ſa tón ſtrój do ſłowa „w Buſezach” wſhemjeniſo.
Red.

Ach, ty holczo lubowane,
Maſch ty tudý pôſzelane,
Te tu twoja komorka?

W Buſezach tam na ſeſhowi
Kſchij najreñſhi molwanij
Steji holiczu tam k hlowi,
Na nim tež dwie tujawyj.
Ujepe tujawow ſo ſnachmoj
A ſo reiſho lubowachmoj:
To bje luboſz janželow.

W Buſezach tam na ſeſhowi
Wobwina kſchij ſeleńczko.
„Moja ſy ty tež we rowi,”
Djeſche ſwjerne pacholo.
Na ſemi je ſlubowanje,
W Božim raju wjerowanje,
Wjeczne, wjeczne ſwojej ſmoy.

W Buſezach tam na ſeſhowi
Czichи wjetſik ſtaja ſe,
Pacholej tam pſchi tym rowi
A hłodzi horze liczicžko.
Mjeſchtro troſhla dže tam naſyč,
Hdyž ju nein'že mihy ſabycz,
A ju pſhestacz lubowacž.

A wón djeſche: „Hdyž cje wibžicj
A mjeſz nem'žu na ſemi,
Dha chzu weſzela wſchje hidžicj
A ſo paſz w tej ſridobi.
Haj, na ničjo neham hladacž,
Ničjo na ſwjeczji ſej žadacž,
Hacž na tebe ſpominacž!”

Mórski ſpēw. II.

Na hory, na hory hié lubi ſo mi,
Njech lěni k nim ſčežku by ſwaril,
Tym njeħjesam bliže w tej wysokosci,
Te wěže porſt Boži je twarił,

Nam hory Bóh ſtajil a wupyſil je,
Duž pojče a rjanosć jich wobhladajće.

Na hory, na hory rad pokhwatajće,
Te wožiwa wutrobu z nowa,
Wětr čisty tam wobduwa, posylnjuje,
Zo čelo a duſa je ſtrowa;

Na hory kral hodler tež požada ſej
A hnědži tam z luboscu njewuhasnej.

Na horach, na horach so rozwjesela
Mi wóčko, hdyž plóninu widži,
Wsy, města a hona so wšelakosća,
Kaž rozsyte hrajki na blíži;
Na horje mam mysl tež polóženu:
Ja horkach — a delkach te starosće su.

Mój Tabor su hory, to zawěste je,
Hdžež widžu do Božego swęta,
Dych swobody njebeskej' wobduwa mnie
A k lubosci duša je zhréta; [Injesć]
K wam čehnje mje radosć, mje noha chce
Wy serbowskje hory, wy Lužicow česc!

Přílopk.

* W Schandau i yadje 31. augusta pol-
pjataljetny syn tyšerstkeho mischtra Krebsa do-
polecja, hdzej' so tak wopari, so dyrbesche sa nje-
fotre dny wumreć.

* We Waltersdorfi klo 31. augusta lje-
tar Prenzel swiętego blijscheho ſuhoda s teſakom
do brucha, dokeli jeho ſu paducha djerzesche.

* Tamny tydjeni wečor nehesche w Berlini
muž po haſy blido na hlowi. Dako jeho polizaj ſa-
ſtaj ſi praschesche, hdje je to blido wſat, wot-
molwi jemu tón muž zylje ſmieriniwie, ſo je to
ſamo ſi jeneje ſahrody ſobu wſat, ſo by je pschi
pschiomurom desheju jako pschedeschcniſt nałożiſt
a ſo je won poszyscho wiesſe ſaſo do teje ſa-
hrody wobſtara.

* Herrnhutſke bratrowske ſjenocje-
ſtw o dawa njeſto 304 miſionaram bes poh-
nami ſtutowacj a wudawki ſa nich wuczinachu
w ljeći 1857 psches 250,000 tl.

* Na rycerſtubli Gamiagu pola Dohny dyri
26. augusta blyſt do ſnežich hrödow, roſrasy
tormik na ſteſchi a ſaraſy dweju konjow w
konemzu. Na ſubi won tež ſapali, ale wohen
bu ſbojomnie ſahatſeny.

* Pschi budyskim nowym aichowanſkim
ſa ſtajniſti je knes miſionarſti radjiſciel Leh-
mann pschedeſtyda, miſionarſti radjiſciel Melz
miſteſtyschedeſtyda, waznik Techell techniſki ſobuſtaw
a aichowanſki mischt, draschleſki mischt a ſólnik
Semig ſastupowai aichowanſkeho mischtra a ex-
pedient Gula je registrator a expedient aichowan-
ſkeho ſastojniſta. To ſamo namaka ſo podla
radzineje wahı.

* Budyski kraſki direktor ſ. ſ. Kōnneriſ ſo
je ſwojego pucjowanja ſaſo wrocit.

* Sandjeny tydjeni ſtocij jedyn w Dražjanach
pschedbywazh zuſomnik ſ wóknom druhego poſthoda
na haſu a je po njeſotrych woſomnjeniach morwy.

* Wot lubijskeho ſuđa bu 17. augusta wjesty
Kramer ſ Walddorſa woheſaloženja dla k 10ljet-
nemu zuchthausej wotſudjeny.

* Dóſka rakuſkeho krónprynza Rudolfa je
19ljetna schwarna Morawanka a to ſ miestaschka
Luk nedaloko Dihlavы, Frantiſka Nehorjowa, man-
dželska tamniſkeho miſechjanosty. Hdzej' bje do
ſhjezorſkeho hrodu vſchivedjena a ſebi vyschine ſtry
wobhladowasche, vſchiblizi ſo ſhjezor ſam k nej
a ryjeſche ſ nej hdnu ſhwili cjeſki. Dako bje
won wot neje wotſchol, reſny wona w ſwojej
jednoroszi: „To je piekny knes; ſ nim bych mohla
zby djen powiedacj!“ Potom hafte naſhoni, ſ tim
bjeſche ryčala.

* Zyly pod mórfki, bes Europu a Ameriku
położeny tele graſſi grot wazi 40,440 zentra-
rjow. —

* Nedaloko Worceſtra w Jendjelskej ſtorej-
ſchtaj wéndanjo na ſteſniſy dwaj cjaħaj na ſo.
Wot njehde 2000 ludzi, kiž ſo tam węſchu, wo-
ſtachu 11 na mjeſzi morwi a wele druhich bu
žaloznje ranemych a wobſkodjenych.

* Maſtarſche mandjelskaj ſtaj wjesty knes Sn y-
der a jeho mandjelska w Burnſte'u (w Ameriqy).
Won je 111 ljet ſtara, wona pak 107 ljet, a
ſtaj 90 ljet jenenaj.

* W schwajcarſkim mjeſzi Basel u wumre
wóndanjo bohacej Merian-Burkhard bes djeſci
a je teho dla mjeſtu Basel wetschi džiel ſamo-
ženje wotkaſat. Spomene mjeſto dostane njehode
40 millionow nortow, a wſchelazv jeho dalschi psche-
cjeſlo a ſnacjí nimalje 8 millionow. Won je tež ſenu
gyrkaj ſchulu ſa ſwoje peney natwarit a teſto penes
wotkaſat, ſo može ſo duchomuemu a wuczerej ſi jich
danje doſħahaſa ſda placieci. Dale wotkaſa won
tamniſhemu miſioniskemu towarzihu 400,000 nör-
tow, kózdemu džielaczerel, pola neho w poſlenich
ljetach džielazemu, 500 nortow, kózdemu mótki ſ
pschedeſtwa 5000 nortow, kózdemu druhemu mó-
tej 600 nortow, kózdemu cjeſladnikſ ſa kózde
ſlužbne lječo 1900 nortow, ſwojemu lječarej
10,000 nortow a t. d.

* Pschi newedri, ſotř 25. augusta psches
Dippoldiswald cjeħnesche, dyri blyſt do je-
neje brózne, ſotř ſe 6 druhimi brózniemi do po-
petia pschedwobroczi.

* Woſka Langa ſ Frankenbergu pola
Chemniža bjeſche ſe ſwojim ſynom twarſe drewa
do Witgensdorſa woſyl a cħyſche na dompuču
wečor we woſmej hodjini bliſto Garnsdorſa psches
rielu pschedejdi. Tuta bje pak psches nahy wulci
deshej tak vſchibyla, ſo wós po dni rieki jieč
nemožesche, tak ſo jón woda ſobu wſa. Młodži
Langa ſbojomnie na brjoh wuptływa, starsi pak
dyrbesche ſo ſ konjomaj tepej.

* W Seifhennersdorfi pola Žitawy bu 30. augusta djjelacjē Falz w pieszowej jami tak straschnje sahypneny, so jeho sa niesotre hodziny morweho won wuczajnychu.

* W Draždjanach je w mjeſazu augustu t. l. 10,068 a wot 1. januara hacj do konza augustu t. l. wſcho do hromady 45,946 ziszych pschedowalo.

* Wot pirnaskieho ſuda bu '3. septembra nejenena Käſnerez k 5ljetnemu zuchthausej wot-hudjena, dokelj bje swoje nemandjelske djjecjo do jeneho wrowiszcja ſradila, so by tam to ſamo ſonc wsalo. Zony, fiz bjechu w hribach, pas je namakachu a wonie je ſo ſaho ſhababato, hacj runje je hisczeje trochu ſlabuſchke.

* W Stocigtu pola Blauenia pjeſtonesche dzjewecjelne holczo swojego 3% ljetnega braſika. Žako wona fe jſtwy djjesche, staji wona teho holczeza do ſtejaka a wundje ſ duremi won, kotrej wotewrene wostasi. W jeje neſchitomnoſſi pschi-bjeza potom jene ſwinjo do jſtwy a wotejra wobhemu holciku wobej ruczzy. Won na to borsy wumre.

* W Weselu je ſo psched njesotrym čaſom dzjewecj wojakow pschi kapanju tepilo.

Cyrkwienske powjesće.

Krčenaj:

Michalska cyrk: Gustav Moritz. Marje Augusty Libichiz je Židowa nem. ſ. — Jan, Haný Chrystian Mótez w Czichonjach nem. ſ.

Zemrjetaj:

Djen 25. augusta: Maria Madlena, Jan Urbana, Khejnka w Eſtnej Borsczi, mandjelska, 47 l. — 27., Pjotr Rachlowz, wobydlet w Bielejzach, 89 l.

Ezahi ſakſforschlesyjskeje želeſnizy ſ budyskeho dworniſtchza.

Do Šhorela: rano 7 h. 47 m.; pschedawaju 11 h. 40 m.; popolnu 6 h. 22 m.; wiezor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dopolna 12 h. 53 m.; popolnu 3 h. 52 m.; wiezor 7 h. 41 m.; w noz̄ 2 hod. 42 min.

Penezna placzisna.

W Lipſku, 9. septembra, 1 Louisdor 5 tl. 14 nsl. 1 np.; 1 połnowojszy czterwy ſlow abo dukat 3 tl. 3 nsl. $\frac{3}{4}$ np.; winyle bankowki 100 $\frac{1}{4}$. — Spiritus w Barlini $8\frac{1}{2}$ tl.

N a w e ſ t n i k.

Vyrglje na pschedan.

Vyrglje, hacj do nashym lieta 1856 w tudo-mnej zyrki ſtejaze, ſ fotymuſi wſche bohacjie wupyschenego ſtriva dwaj duwazaj miechaj, połny mechanizmus, ſydom ſrjenich hloſow, jako principal 8', oſtwa a gedakt po 4', quinta 3', oſtova 2', ſiſlota 1' a mirura ſchtwora 1' a 5 dwoſyanych hloſow w ſubbaſu 16' P, principalbaſ 8' P, oſtavbaſ 4' P, gedakt 8' M a flauto 2' M ſluſhaja, budja ſo pschichodneho.

29. septembra pschedawaju wot 1 hodziny a to, jeli ſo pschedacije zylých, ſa meñſchu zyrkej hisczeje jara hodzajnych, w prijenej položy tuteho ſtejtoteka twarených vyrglow nestane, po djjelbach pod wumjenenemi, w termii wossewomnymi, wot podpiſanych ſjawnje na pschedawanie pschedawacj.

W Hornym Wujeſdji, 6. sept. 1858.
Kheſbjetarjo.

Jedyn ciſzje nowy ſykanowy rjeſak ſ nowej ſchtajermarkskej ſofu je pschedawanie dla tunjo na pschedan. Wſcho dalshe je ſhonicz w wuda-wańi Serb. Nowinow.

W Lipicju je khjeza, kotaž ma 208 prutow lejomnoſzjow a je ſe 14 darsimy jenoszemi na-položena, ſ hrödju, bröžnu a ſahrodzu na pschedan. Wſcho bliſſe je pola Varta tam ſhonicz.

Pschedawanie khleba a trajneje muki.

Dokelj hym wot 1. septembra khlebowe pe-katſto, ſaj tež ſwoj nowonatwareny mlyn po amerikanskim waſchnju a ſ franzowſkim ſamenem, nanajſyje ſrijadowat, dha porucjam kóžy čaſ do bry khleb, ržanu a traſnu muku na pschedan. Tež hym ja ſwólniwy, ſa ſito hnydom khleb abo muku wotmienic a budu pschi tym ſtajneje sprawne poſtujeſz.

Korla Nitschka,
mlynwobſzedz w Rakoſdach pola Varta.

Dokelj je w kafpalerni w Niſkej ſa ſajo wulka djjelba jara rjaneho ejſteho kalla ſa pschedawanie naſymſteho ſywa ſ dostacju, dha ſo ton ſamym wſchufim cjeſzenym woteberarjam ſ tutym najnaležniſcho porucjuje. Placzisna je, kaž lonsche ljetu, $17\frac{1}{2}$ nsl. ſa 2 barlinſtaj ſerzaj.

Sarjadniſtvo.

— Niesotre ſa toler penes ſu ſa wupojciſenju. Pola leho? powje aktuar Webla w Budyschini.

Barlinske wohēn sawjessja ze towarzstwo.

Saložene 1812.

Sakladny kapital 2 millionaj toler.

Tuto hijom 45 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjeszenja psche wohnjowu schkodu horše po niskich, ale twerdych prāmijach, hdyzej sawjessenzy ženje nicio do optacjowacj netreba. Wone faruna tej schkodowanja, kiz su so psches blist state, byrnzej won runje nefapalik, ale jenoj rostschepil, a sapłaciſi tej wobskodzenja, kiz su so pschi wurumowanju na mjezach state.

Podpisany, kiz je agenturu sa Budyšchin a wokolnoſi na so wsat, chec cjeſzenym Serbam sawjeszenja pschi tutym towarzstwi lubje rad najtunischo wobstaracj a hewak foždemu wschitke požadane wukasowanja w tajkim nastupanju darmo dawacj.

Sawjessenja mōža so stacj:

1. Na 6 abo 5 abo 4 abo tez mene ljet sje. 3. Na 7 ljet pschi da vredka sapłaciſenju prāmije sa 6 ljet. Pschi tajkim płacjenju je sedme ljetu darmo a wot schieszljeneje prāmije so sawjessenemu 10 progentow rabatta da.
2. Na 5 ljet pschi do vredka sapłaciſenju prāmije sa 4 ljeta. Pschi tajkim płacjenju je pjate ljetu darmo.
4. Na 1 ljetu a na krótschi čas.

W Budyšchin.

J. G. Smoler, wudawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wohēn sawjessja zeho towarzstwa.

Dr. Whithowa wodžicza ſa woczi

wot T. Ehrhardta w Altenfeldji w Thüringſkei, ſ wiazorymi privilegiami wysočich weſhov pocjena, wopokaſuje ſo be wſchitimi dotalnymi woczi hojazvimi ſtriedkami psches ſwoje ſbožomne ſtuſkowanje wſchidne jako najtahodniſcha a najlepscha wodžicza w tajkim nastupanju, a može ſo jako dopofaſany hojaz a poſylnajz ſtried a jako

wjesta ponoz ſa ludzi na wocžomaj jednych

foždemu porucjecj. Wona hoji wjeſeje a rucije a be wſchitich ſchłodnych ſz ewkow, woſebje pschi ſaborenju, ſerpenju, ſuchoci, ſylſowanju a bježenju wocžow, kaj tez vſki ſlaboszi po bježni a płacjji bleska ſ wutožowanjom jenoj 10 nſl. a djela ju jenoj wopravdiju Traugott Ehrhardt w Altenfeldji w Thüringſkei. — Eklat ſa Budyšchin je w hrđowiskej haptyni.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi
bere horše sawjeszenja wſchitich družinow psche wohēn na pschedzite wobſedjenſtwa, psche elementarne ſchkodowanje na pucjowanſte ſubla, teho runje sawjeszenja na žirenenje čloweka.

Policy a farunana ſchody w prufkim courantu ſa najtunische prāmije.

Garueženski fonds towarzſtwa 16 $\frac{3}{4}$ millionow ſchjeſnakow ſliebora.

J. G. Richter,

distriktny agent ſa Budyšchin a wokolnoſi.

Moje ſnate dobre wopravdije
Šuče Držde,
taž tez wſchitke pschi pecjenju trjebne twory poručjam foždemu najtunischo.

J. G. F. Nieckſch.

Prirodnospytny wotrjad

Maćicy serbskeje zmjeje 18. septembra
pripołdnju wot 1 hodžiny posedzenje w
hosćeniu k złotej krónje w Budyšinje. So-
bustawy cheyli po móznosci wjele zapisow
ležomnostnych mjenow sobu prinjese.

Pismawjedžer.

Dživocjanke ſerbske ev. luth. misionke towarzſtvo ſmjeje juſſie 12. septembra popołnju tſioch ſtrondajſnu. Vjetr Mtonk, pismawjedžer.

**Großwe
broſtkaramellje,**

najlepschi ſtried ſ wotſtronenu ſachela a ſ połjenju dychanja, kaj tez ſ swarnowanju psched dybawoſju pschi ſasymnenju w ſymnym časzu.

Na Budyšchin a wokolnoſi w hrđowiskej haptyni kneja M. Jäkinga foždy čas na pschedan. Eduard Groß w Wroſławiu.

Nowe schtemplowane żelazne wchody

wszystkich wulkoszow pschedawa podpisany po najtuniskiej placisni. Też bere won stare wchody po placisni stareho żelaśa horje.

Jan Mieśnac, na kotoskiej haſy.

W rycieku bialek ljeſu w Polpizy ſu kójdy
džen deſki, katy, schwarty a palne drewa na pscheda-
ni. Kloſter ſchijepianeſo drewa placji 3 tl. 2 nſl.
5 np., kloſter perſow 1 tl. 17 nſl. 5 np., kopa
walcisow prieneje družiny 1 tl. 9 nſl., druheje
družiny pak 17 nſl. 5 np.

Tego runja leża na nowowęczańskim rejeru
300 hromadów walcziny, hromada po 2 a 3 nſl.
na pschedan.

Tego dawna ſo k nawedzenju, ſo budje ſchwarz
7. oktobra hrabanske ſlanje na pschedajowanje
pschedowane. Schromadzisna rano we 8 hodzinach
w kishlaſkej forcjmi.

Polpiza ſ Nowej Wsi, 10. septembra 1858.
Heleman, hajnik.

Koſzinu (Knochenmehl)

ſnateje dobrozieje porucja

G. G. Schade,

ſ napschedca miasowych hjetkow po 1 ſchodzi.

Karpatsjelenje ſ hladkich tſhelbow
a bory potom karpiaza hoſzina nedzelu
19. septembra, na czož najpodwolniſko pschedro-
ſchuje hoſzienſat **Jurenz** w Haju.

Pschediſcje lubi hoſzio tola
S ciaſom na to tſjelenje,
Pschedož to je moja wola,
So ſo w dwjemaj ſapoczne,
Pschedož knes Bart, wjerje mi,
Wele karpow naloſi.

Po tſjelenju potom budje
Karpiaza ta hoſzina,
Kaž ju ſebom njehdje druždje
Czlowek tajku namaka,
Po hoſzini bal ma byc:
Tak iſedz budje wschtikim tvej.

Schablony

k wumolowanju ſtrow a t. d., kaž tež k piſanju
na deſki, miechi a t. d., dosta we wschelakich dru-
žinach a pschedawa te ſame, ſo by je bory
wurumowat, po natjuniſkiej placisni

Jul. Rob. Richter,
we wudawarni niemſkic nowinow na
ſnutkomnej lawſkej haſy.

W. Kahlertowa

cizszaſa wodziečka (Fleckenwaffer),
ſotraj wſhje blaki ſ drasty wuciszi a jeſ
pschi tym na žane waschnje neschlodzi pschedawa
ſo pola podpisaneho w bleſchfach po 5 nſl.

Jul. Rob. Richter,

we wudawarni niemſkic nowinow na
ſnutkomnej lawſkej haſy.

NB. Tón ſamy kupuje tej staru paperu w me-
ſich a wetschich dijelbach.

W Hilez cijicherni je ſ dostačju: **Wor-
ſtowy Katetisimus** (niemſki), ſwiaſany
7½ nſl., newiaſany 5 nſl. a po wetschich dijel-
bach tunischo; — **Steuerquittungsbücher** po 1 nſl.

— **Spjewarske weſele**, predy wot ſ. du-
chownego Kiliana wudate a njetko ſ nowa ſe-
ſchtyrimi kherluschemi pschediporene, pschedawa ſo
tam tej.

Wſchitke tudy ſpomnene knihi ſu tej w ſſmo-
lerjowej knihařni ſ dostačju.

Zańdzenny ſtörtk ſita w Lubiju płaćachu:

Šrenja	tl.	nſl.	np.	płaćizna	tl.	nſl.	np.
Wſchenja	7	10	—	Moſta	3	20	—
Deczmen	3	—	—	Worh	2	15	—
Hroch	6	20	—	Wofa	5	5	—
Jahly	7	—	—	K. butry	—	16	—

Zańdzenu sobotu ſita w Budyšinje płaćachu

Kóre.	Wyſſa.			Nižſa.			Srzedzna.		
	Płaćizna.			Płaćizna.			Płaćizna.		
	tl.	nſl.	np.	d.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Wſchenja	7	25	—	6	—	—	7	20	—
Moſta	4	5	—	3	25	—	4	—	—
Deczmen	3	20	—	3	10	—	3	15	—
Worh	2	15	—	2	—	—	2	10	—
Hroch	6	10	—	—	—	—	6	—	—
Wofa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rępik	8	20	—	—	—	—	8	10	—
Jahly	6	15	—	—	—	—	6	10	—
Hejduska	5	15	—	—	—	—	5	7	5
Bjerny	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kara butry	—	17	—	—	—	—	—	15	—
Kopa ſlomy	6	—	—	—	—	—	5	15	—
Bent. hyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz:	1831 kórcow.								

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maju so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedacé,
plaći so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawár

J. E. Smoler.

Kdžde čisto placi 6 np.
Štvortlétua předpata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. posée 7½ nsl.

Cislo 38.

18. septembra.

Léto 1858.

Wopshijecje: Wosjewenje. — Swjetne podawki. — Ze Žerbom: S wojerowskeho wokresa. S Budyschini. Ze Židow. S Draždan. S Lupoje. S weczorneje strom Dubrawow. S Palowa. S katholickich Žerbom. S maleho Budyschinka. — Komet. — Hanž Dępla re. — Spiewy. — Narječtvi.

Jeje khjærksa kralowska wyšołosz, kneni arzywojvodka Margaretha, rodjena wójvodka satška, je 15. septembra wečor w 12. hodzini w Monzy pola Milana w Italii po štětém khorvem ložu na hłownizu cjschic wumreła, a ſu psches tutu nedocičanu ſmrci kralowizy starschi a zyla kralowska kwoſba najhlubšcho ſrudzenji. Nebocicza kneni arzywojvodka bje ſchworta prynzeſyna džowka krala Jana a mandjelska ratuſkoho arzywojwody Ludwiga, namjeſtnika w Tyrolu a Boralbergu. Wona je 19. het ſtara a hjeſte hakle psched nječonim nedjelemiti ſalfski kralowski dom woyntala a ſo wot kwoſich lubych we wschej kwoſej rjanoszi a luđnoszi zylje ſtrowa a cjerſwa roſzohnowata. Šrednu dosta kralowska kwoſba prijenju poweſz wo jeje khoroszi a naſajtra hijom wo jeje ſmrcji. Erudoba je jara nulka!

Wosjewenje.

Bjeki krajnych wohensawieſzenſtich penes ſem ſtučazych wſew dostawaja ſi tuthim poruczoſz, wopalnopoladniſſe pschinorſti, na 2. termiu t. l. jato 1. oktobra placjonne, po 56 np. wote ſta a, ſtož horinoluziſſe wſy naſtupa, hiſteče wſehe teho 12 np. wote ſta ſi wetylaczenu wopalneho dotha ſbjehacj a je najpeſdžitico 10. oktobra t. l. tudy wotedacj, doſelj by ſo heval pscheinjivo nerodnym ſi eſekzju jaſroc, icj dyrbjato.

Kralowſte budyske ſudniſtvo, 10. septembra 1858.

Harteuſtein.

Swjetne podawki.

Satſka. Do Draždan je iſlanski herbſki webwójwoda, pschidodny syn Jebo majestoszje krala Jana, na wopytanje pschijek a kralowska ſu ſuſba poda ſo wóndanjo ſi nim na paroſodži „Germania” ſi Vilnijs do Mischna, ſi wobbladowanju tamniſcheje wychwe a hrodu. — W Draždananach viſebywa w tu khwitu dr. Nouher, franzowſki minister pschelupſtwa. — Pela ministerſtwa ſnutekomnych naſeñoszjow je ſo, ſi wusacjom wiſielatich drubich ſbjerkow, njehdze 7790 tl. ſa powodženych nahromadzito.

Prusy. Nekotre nowiny piſaja, ſo knadž ſi dospolnym wothkorenjom krala tola ničo nebudje a ſo budje teho dla najſtere naſymu krajny ſejm powołany, kiz ſmijeſe ſi temu pschiswolc, ſo by vrynz prusli kralowanje zylje na ſo wſat. —

Zendželiski vrynz Alfred je do Potsdama na wopytanje pschijek. — Wulſe maneuvry, fotrež pruske wojſlo lietka w Schlesynſſei woldjerzuje, ſo tón twđen ſlonečja.

Nakuſy. Khježor je nječotrych ſchulſerjow, koſiž hjechu bes ſoku ſwajſ ſi nowopohjehnenju póliskeho kraleſtwa ſchinili a ſo taſkeje po prawym ſmieschnje wſy dla wot ſuda ſi ſmrcji abo ſi dotholjetnemu jaſtrwu wotſudžili, ſwetscha wobhnadžit abo jím tola ſchrafu pomieňſhil. — Cjekli literat Grisch, kiz heval w Prasjy bydlesche, je wot wſchnoszie do ſedmihrođsteho mjeſtaſhla Deesa ſchehadženy a tam internitowany, to rjeſta, wón nežmje ſpomnene mjeſtaſhko wopuſchcjeſz. Žemu je taſka ſchraſa pecja teho dla nadpołożena, doſelj je chyž nječajſke ſnijti wudacj, hacj runje bje psched dřeſčim čaſom

wyschnoszi flubicj dyrbjał, so żane knihi wjazy wudawacj nebudże.

Franzowska. Doleż Franzowsjo pschi morju s napszečja Zendżelskeje tverde pschitawy twarja, dha Zendżelczenjo njeſko tež swoje mórske brjohi wobtverdžuju a s kanonami wobšadžuju. — Transatlantiski telegraf, to je, telegraf, kij je psches aſlaniske móro s Zendželskeje hacj do Ameriki položeny, je bo ſandzeny wibžen njeſak ſtaſyl a nemóža teho dla po nim w tu khwili ničo ſreſemliwego telegraſtowacj.

Ružowſka. Khjezor je porucžit, so ma bo pschi wulinu rjek Seja do rjeki Amura mjesto ſalžicj a Blahowjeſchcjenſk pomenowacj. — Wullowečh Michał a Wiliawsch podataj so s Kryma do kawkaſyſkich krajow, so byſhtaj tamniſche rusſe wóſlo wobhladowaloſ. Khjezor Alexander je na ryczu do Poſteje. — Ružojo ſu ſardiniski pschitaw Villa-franca wotnajeli, so bychu w ſredznoſtrajnym morju mjeſtnosz njeſi, hdiež bychu ſich ſodzie kójdy ejas pschebywacj móhle. Kak wajne to je, móže jedyn s teho ſpoſnacj, so ruſzy pschelupzy ſa tutón pschitaw ljetnje 4 millionow nótow wotnajenſkich penes placja.

Turkowſka. Sultan je nowy wukas dał, so dyrbja ſo w krajnych naležnoszjach penesj bôle lutowacj, hacj je ſo to dotal ſtato. — Do Bósnije a Herzegowiny je pschitawna poſtlana, ſo by ſo tam džeſat gmejnā ſamym pschenajat. Geli ſo tutá pschitawna dopelni, budje tamniſkim khjezijanam wele wobčežnosđe ſe ſchije wſateje.

Ze Serbow.

S wojerowſkeho wokreſa. So ſo

nascha najwyšcha duchomna wyſchnosz ſe wſcheſ ſwjerhoszju wo to ſtara, ſo by ſo lud wot maſoſje ſem twerdzie ſakorenit w živej wjeri do Jeſuſa, bes kotrehož žane ſbožie neje, to ſmy džakomni pschedzo widžili. Pschetož mužojo kaž k. generalſuperintendent Hahn, k. konſistorialny radziecjeſ Wachler, k. knežetſki a ſchulski radziecjeſ Stolzenburg, ſ hlubokim poſnuacjom a ſ wutrobnej luboſzju k Jeſuſej wuhotowan, po darmo w ſwojim wyſokim powołanju nesteja. ſe ſrudnoszju paſ ſmy ſtajne wobzarowali, ſo iſch ſwierne ſtaranje a prózwanje ſo naſcheho ſerbſkeho luda ſ wulkeho džiela nedóſtasche. Ma tym paſ tucj ſubi mužojo we wini neſju, ale to neſbožomne waſchnje, ſo bo we wſchelakich ſchulach ſ njemſkej ryczu ſerbſkim džecjom Bože ſlowo podawacj.

O tuto neſbožomne ſakhadženje, ſak wele wulkeje ſchody je tym tak ſakondženym duscham načiniſto! Bože ſlowo wosta džeczajym wutrobam zufe, bu jin poſticoowane jako czeža ſa fy mu y po mjak, niž paſ jako kubko ſa cžopku wutrobu. Je to potom žadyn djiw, ſo Bože krajeſtwo tak hladajzy hine? ſo ſu wobady ſ namakju, hdiež je duchomne živenje hedy po meni ſnate? ſo modlitwa pschedzo bôle wotmelkuje? ſo džecji ſe ſwojimi ſtarſchimi wo nebeſtich naſeznoszjach ſo nerotečuju? ſo bo po ſchulſtim doruſhodženju biblija ſ druhimi njemſkimi knihemi jako wotbyte brjemjo na boſ cžihne? Ach tuta žaſoſ, tuto pschehrjeſchenje! Zamne neſbožomne ſakhadženje, ſo bo ſerbſkim džecjom tež pschi roſwucjowanju we wjeri iſch maczerna rycz ſapowiedzie, to neje woprawdzie a w ſluku ničo druhe, džili ſim wobaracj, ſo Jeſuſa možowacj. (Ja bjež nedawno poła woſebneho kneſtwa. Ma jene dobo počja kneni ſe ſwojim knem njeſichto franzowſki ryczej, ſo bych jo neſrosemil. Duz huydom na naſche ſerbſke džeczalſka pomyſlich. Iſch wuczej wuczi jenož njemſti, ſo by ſemu ta mała herſka njemſtich džecji, niž paſ ta wele wetscha ſhromadžiſna ſerbſtich džecji ſroſemila.) — Hdzy wobſtarliſti bes nami hiſceje ſwojich predawſkich ſerbſtich wucjerow, kij hžom dawno w rowach ſpja, ſa to žohnuſa, ſo ſu w

swoszej maczernej ryczi wot nich wutrebne ros-wuzowanje w Božim słowi dostawali, so su pod jich nawedowanjom wulke bohastwo se swjateho pišma a se spjewarskich ſebi nahromadzo-wali, ſcotrymž móža ſwoju duschu žiwicę, ſmje-towacj a velylnowacj, hdyz so tež jich blusei wečji nemóžetei wjazy w bibliji roſhadowacj; ſchtó dha tón wbohi njetzischi narod junu w ſkertnej nusy ſmije? Te njeſotre njemſke ſchtu-cjli, kotrej buchu jemu kaž papgajej njeſak do pemjatka niuſſatločowanje? Uch ja dyrbju pla-kacj, hdyz na tuto wupuſzenje hladam, hdzej budžiſe ſo dyrbjat twaricę duschow twar ſa wiecinoſ. To ſmjeja junu cij ſami ſamolwicę, fiz neju po ſwojim powołaniu na wſchje móžne waſchnje najwyſchemu knežerſtwu ſſewili, kajke ſtudne plody tuto neprawe, neſbozomne a tola podarmo poſpytowanje pſcheniemęćowanje poneſe! Za tež nerodzu ſrjedominje njeſotreho wucžera, fiz ſ hroźneje nahrabnoſſe, ſo by ſo jemu tu-čniſche miesto pſcherpodato, abo ſ proſneje čeſzie-lakemoſſje, ſo móht ſo ſ niemſkim plapotanjom ſwojich ſerbſkih džeczi hordziež, je wſchitkón cjaſ na to najeſowaſ, niz ſo by Bože ſlowo, ale ſo buchu njemſte ſłowa plód ſchulſkego wo-potowanja byle. O tuto žalozne pſcherzinjenje rjaneho ſchulſkego cjaſa! Tuto plodženje liwkoſſje a ſymnoſie pſcherzirę Jeſuſej!

Tuta žaloz ſemóžesche pak dlieje we wſchich ſtronach neſnata wostacj. Knes knežerſti a ſchulſki radicel ſtolzenburg, predawſchi diraltar veleſtañſkego ſeminara a ſaſtužbny wudawař ſtarob jadriwych ſhierluſchow, bu k nam wot-poſlany. Wón wſchitke ſchulje naſcheho zyleho wotreſa, niz poweſtſnie w nimohicu, ale do dna pſcherptowasche. A ſchtó je pſchi tym na-makat? Na popelno 16. uniija bje wón wſchit-ſkih ſerbſkih wucžerow do Woſerez na ſuperin-tendenturu ſtaſat. Wón ſim pſched wečji ſtaſi, kaſte je ſ wulkeho dijela jich ſchulje namakat; ſo tam žane žive, wutrebne poſniacze neje, hdzej ſo nabožna jenož njemſki wucži, ale ſo ſu tam jenož newužitne pomjatowe ſuſti. Duž wón po tutych ſhonenjacach poruczi a pſchikafa, ſo ma ſo wot njekto we wſchich ſchulach ſerbſkim džeczem roſwuečowanje we wjeri

w jich maczernej ſerbſkej ryczi ſtaſej. Boh luby knes chył tuteho lubeho knesa ſa tuto wulzy wajne a tak nusne poſtajenje ſzym požo-hnowacj, ſo bychu ſo jemu ſumu we wiecinoſ ſerbſke duschje ſa to džakowate, ſo je ſum dat w džeczatſtwi puž k Jeſuſej wotewrıcı.

Kaž ſtyschimy, budje po konſistorialnym wob-fanknediju k lietu we woſerowſkim a róſbörſkim wokreſu generalna ſyrkwinia a ſchulſka viſitazi a djeržana.

S Budyschina. Sańdzeny tydžen wopytaſtaj naſ ſ. Kouba, profesor čjeſteje rycze w Prahy, a jeho kneni mandjelska a tón tydžen je ſo ſ. Jezbera ſe Serbow do Czech wróćſit. Wón wopisanje ſerbſkeho luda a kraja wuda a bjesche tudy jenož njeſotre nedželje pſche-bycj chył, ale doſelž bje ſo jemu bes ſſerbani wubernje lubito a wón wele-pomnecza a na-piſanja hódnich wjezow nadſchoł, dha bje po-dra mjeſaza w ſſerbach woftaſ.

Se Židowa. Tudomny ſorčimai a khejēt ſ. Jan Jurij Schotta je wot ministerſtwa ſniutſkomnyh naležnoſſiow ſa to, ſo je direju hózow ſhleboweho pekarja Nowaka 9. augusta ſ wodowite ſmrecze wumóhli, ſhlebornu medailu doſtati.

S Dražđan. Sańdzenu ſobotu dopo-đnia widžihu wulhodžowarju na Brühlskej ter-rassu w Drežđonach njeſchto ſa nich zylje nowe: muža ſ thirožkatrym wulſim ſlobuſom, kotryž pi-ſane ſwjaſniſy a ſwjetli pýſchachu, ſ dothei cgor-nej ſuſnju, kotrejž ſali bjechu niz mjene piſane, a fiz ſ ſejerwenei ſhorhowju w ružy djeržo. My wſchity wſchaf ſerbſkeho brjaſku derje ſnajemy, a wjemy, ſo je njeſtogo ſe ſerbſkeho pſcherzelſtwa domoſ do ſſerbów na kwaſ pro-kył; ale drežđanjszy Niemcy taſkeje ſtareje na-rodneje pſchi hiſceje widžili nebjechu, a duž ſe ſpodižwanjom a ſpodobanjom na brjaſku hla-dachu. A tak many my ſſerbo w ſwojej ryci a w ſwojich waſchnjach njeſtokoſliž duschne, ſchtó ſo zufemu hnydom ſpoda, hdzej ſo bliże poſnaje.

S Kupoſe. Šchtwórfi tydženja padny 2ſjetny ſynt tudomneho živuoſzerja Hendricha do je-

neje nepschirtyteje studnje, bu pak tela, došelj
macj hörsh f tej studni pichindje, hnydom wu-
czechneny, tak so sa kröli časť saho f živenu
pschindje. Studjeni su potom pjevne pschirtyli.

* * *

Sweczorneje stronę Dubrawow.
Druheho maleho röžla 1808 stejeshaj we borsch-
ejanskim Božim domi psched woltarjom w kwa-
śnej pschi: čeſný mloky hólz Jurij Hólnik,
sahrodnika Jana Hólnika w Turjom mandželski
młodži syn, se swojej newestu, čeſnej młodej
holzu Mariju Hanskez, Matheja Hanska,
sahrodnika w Turjom mandželskej najstarschei
dzbowu. Tutaſ mandželskaj staj psches Božu hnadu
psches 50ljet we mandželstvi, staj f křesčijan-
skiej sprózīwosazu hromadzie hospedaritej a wi-
džitaj džicēj džicēj. So by ho jimaſ f kralow-
skeho doma f 50ljetnemu mandželskemu jubelkemu
śwedzenej wopomnik dostał, pišasche borschjancki
f. duchomny wokolo śwedzeneho noweho ljeta na
kralowejce majestosz, dosta tež po několitym čaſhu
krasnje śwjasanu bibliju f tej porucznoſzju, so
ma ho ta ſama jimaſ we Božim domi śwedzenej
pschepodacj. Zako pak duchomny do tejeli biblije
pohlada, hlaſ, dha bje delnjoſtiskoherbska. Duž
bu nowe piſanje nusne, naprashowanje a wot-
molwenje nasta, hacj porucznoſz dendirje, neswja-
ſanu hornjoſtisku herbsku bibliju do Barlina
poſłacj. Zako bjeſche na tejeli stronii wcho-
hotowe, pytaſche tón knes Holnika a jeho man-
dželiku ſe ſmertnym strachom a khoroszim domach,
pschepomha pak wobjemaj tež tón ras hnadnie.
S Božeho mjesta bu 12. nedželu po ſw. trojizy
woſadži woſiowane: so budže popoſdnju kröli,
ale jara žadny jubelsti śwedzien 50ljetnega man-
dželstwa śweczeny. To je ho tež a to tak ſtało:
Popoſnju w 4 hodžinach ſwonesche ho f wulſim
ſwonem, we Božim domi bjeſche puci f Božemu
woltarju f křiſtami a f róžemi poſtanym, a psched
woltarjom ſtejeshaj dwaj ſtokaj f pleiwanymi a
f wjenzami wudebenaj; na tej ho křiſtaj
jubelmandželskaj, ieſu džicēj pak do laſkow na
ſtroni woltaria. Wele woſadnych bjeſche ho do
Božeho doma ſechlo. Najprjódzy ſpiewaſche ho:
„O laſ ſbóžni ſu cji lubi” (440, 1—8),
na to wniſupi f. duchomny na woltar a džerjeſche

ryc̄ po ſladnoſzi ſlowow: „Wſchitz y ludžio,
ſotſiž to wiđza, budja prasieć: To je
tón knes cjińiš, a budža poſnacj, ſo
to je ho ſlukf i e” (Pſalm 64, 10.), pschepodá
jimaſ tu rjanu bibliju, ſkoneči f modlitwu, a na
to požohnowa jeju f ſbytknemu hromadzie-
pučowanju psches tutto živenu. Na to ſpiewaſche
ho: „K h wal Boh a, mo ja d uſh a” (320, 1.)
Po kolekcji a po ſhromadnym požohnowanju ſpje-
wasche ho (319, 3): My Bohu wotzewi ic.
— Maspomnena biblija je we Budyschinii cjiſh-
ciany, je do kraſneho ſwiaſka ſwjasana, ma
ſwonach na ſadnej stronii ſnamjo ſtoteho, f pale-
mowymaj halosomaj wobdateh ſhelicha, na prienej
ſtronii ſwiaſka ſwonach ſtoly kſchiz, ſpody
teho je krona a niže teje E (Elisabeth wobſna-
menejo). Snutſkach predy titela, 1., tele ſlowa:
Den Holniſchen Chelzuten zu Tauern, aus
Veranloſung der Feier ihrer goldenen Hochzeit
zum Andenken gewidmet. Charlottenburg, den
11. April 1858. Elisabeth. — 2. krala a kra-
loweje wobras, a 3., ſeady noweho testamenta
je njeſtio proſnych bjelych ſtronow piſanſteſe
papery, ſo moja ho tam f křeſtijansz wajne
domiaze podawki pschispomneč. Kaf je tón
śwedzien śweczeny, wo tym ma f. duchomny do
Barlina poſez poſlacz. —

Gewak chzemy tež pschi tutej ſladnoſzi na
to ſpominie, ſo f ſrejſkam borschjancki Boži dom
rjanu ſtroniſti ſchlenčany ſwječniſt psches pro-
zowanje njeſtorych woſadnych młodženzow dosta,
tjž ſu pschinostki f temu ſbjerali a wcho druhe
pschi tym woſtarali, a 12. nedželu po ſwiatej
trojizy vyschesche Boži woltar prjeni króz rjanu,
wulta biblija, kotoruž je mila ruſa darita, ruſa
f teho doma, f kotrehož je woſada hužom rjanu
czielnu plachtu dostała. We tejeli, tež krasne
ſwjasanej bibliji ſtej: Cui Deus placet, illa
Deo placet (tomuž ho Boh lubi, tón ho Bohu
lubi), f tym pschecjom, ſo by jich pschey wjazy
we woſadži na tym knesu ſwoje weſele mieto!
K temu ſychujemy: Hameñl Nežr.

S Palowa. Do nasheje wſy f pschichob-
neſi pondjeli Franzowſojo pschindu, ſaj ſmy to
f cji 73 biffopſkich nowinow ſhonili, pschetod

tam čítamy, so budje w palowſſej kocjmi 20. septembra „ſéte de moisson“.

S katholſkich ſerbow. Dokelž je hnadny knes biſtov Formwerk wudžjelenie ſakramenta ſwiateho ſirmowanje w podjanskich herbſtejskach ſemjach ſa to lieto ſkonečit, je ſo wón njetko w tym ſamym wotpohladanju do hornoluzijskich podjanskich woſadow podat.

S Małego Budyschinka. W ſak wyſokiej placitofsi tudonuma kneja wowejeńia ſtej, može jedyn ſ teho ſpōnacj, ſo je knes rycerſtubler Kind ſańdzeny tydžen ſ boranow do Afriki a

to na ſap dobreje nadžije a 4 boranow a ſtarſow do połonſcheje Ameriki ſa drohi penes pſchedat.

K o m e t,

kotryž je njetko widječ a kotrehož je hwoſedat Donati hžom 2. juniſa wuhladat, pſchibera dale bōle na ſwietloſzi a budje ſónz septembra, hdzej ſu bude ſkonečku najblíſe ſtejecj, tež nojjwjetliſki. Njetko je na nawęzornym nebu wot ſmierkow hač njehdze do 10 hodžinow widječ, hdzej ſo tehdz ſ dolhemu wečoru ſhowa, ale bory ſaſo ſ dolhemu ranju ſhadza, poſdžiſho paſ budžemy jeho na nebu bōle ſ polonju widječ móz.

Hans Depla. Diesch ty rady ſtužene wiſch-nje, Moſko?

Mots Tunka. O has!

Hans Depla. A jelenjanu pecjen drje. tež?

Mots Tunka. To ſo wje.

Hans Depla. Dha je ſchoda, ſo wón danjo pola ſukečjanskoho knesa nebie, pſchetož tam budjiſche woſoje doſtačj a ſo pódla do ſyteje wolje nadživacj móhſ.

Mots Tunka. Čiho dla dha to?

Hans Depla. Hlaj, lonsche lieto džiſeſche ſukečjanſki knes ſ hońtwy domoi, dokelž hje wiſche ſukſi a wiſchón ſchrót roſtiſelaſ. Na ſwojim

dompueſu wuhlada paſ na ſene dobo jelenja wtaſkej bliſkoſzi, ſo budjiſche jeho lehko tſielicj móhſ. Wón pytaſche teho dla we wiſchjach dybſakach ſu ſuklami a namaka tež njeſhto ſukloſte, ſhotož tež, dokelž mjeſeſche hiſchče pólvera, ſhjetſje rucje do tſielby puſheči a na jelenja wuſkeli. So bje jelen trechenn, to bje widječ, ale wón tola cíkny a nemójeſche ſo wiſaz wuſklediſci, a hač runje to ſukečjanſkoho knesa jata mersaſche, dha wón tola po čiaſu na tu wjeſ ſavomni.

Mots Tunka. Echto paſ dale?

Hans Depla. Dako je wón lietſta jedyn džen rano pſchi čmičjy na hońtwi, pytnie wón ſaſo je-

lenja, tříslí a třechi teho tak, so wón hnydom pane. Kufecjanſti knes blije kchwata a wopravě džie! ſelen tam leží, ale ſchto ma wón na hlowi?

Mots Tunka. Nô, ſchto dža?

Hans Depla. Wón ma tam ſhjetro wulki wiſchnjowy ſchtom, kž je volny rianych ſratych wiſchnjow a kufecjanſti knes ho njeſko domaſa, ſo je to loni wiſchniowa počka byla, ſotřež je wón tříslí a ſo je ſ teſe bes tym taſki ſchtom narofšt.

Mots Tunka. Dža je wón po taſkim pečen a wiſchnie hnydom hromadje mjet; — nô to pſchezo tak hlupe neje.

Hans Depla. Hlupe niz, ale jadne!

S p ě w y.

Hórske ſpěw II.

Waſ poſtroujam, wy wyhoſoſje,
Wy naſte hory ſelene,
Wam poſwečzam ſpiew čeſziwoſſie,
Wy kameniſtchja mochoſte:

Kraj budovyſſi a nižiny
Sso na waſ hordja ſhlaďajſy.

Waſch ſaložk hibnyc ſchtó ſo ſwjeri,
Wy hoberojo ſerbowſzy?
Šchtó licžbu waſchich ſietow mjeti,
Wy woimlodženi ſchiedźinwy?
Mot naroda do naroda
Wy ſhlađujecje da ſraja.

Hdze ſu te ſtofeſti a čaſhy,
Hdzej přjene ſlonečko ſwjetecjefche
Wam na kribet a pſchindje ſaſhy
A ſchrmejkovv ſlež nadendje?
Wy ſtahy praſeže, ſchto je ſchlo
Tych mričetow wam rſches čjolo!?

Waſ poſtroujam, wy wyhoſoſje,
Wy Bojej ſtopy podnožki,
Wam poſwečzam ſpiew čeſziwoſſie,
Wy Lužicenjo najstarſchi,
Wam ſluſcha ſlawa naſrenſcha,
Wam, kufecjanſte hrodiſtchja!

* * *

N a w ē ſ t n i k . Serbam

w Hornych a Delnych Lužicach
k dopomjenju.

(Při wotsalenju z Budyšina 15. septembra 1858.)

Ze zrudnoséu Słowjan z kraja

Swojich lubych bratrow dže,
Ze zrudnoséu z teje zemje,
Hdzež ſlowjanska luboſć kée.

Poſny radosé sym přebył,
Lužičenjo, pola was,
Ženje w žiwjenju ja swojim
Njezabudu na tón čas.

Slowjenjo ſu wulki narod,
Zbože Božo wſitkim daj,
W zemi tej wſeh Lužičanow
Swérnych, Knježe, zakitaj.

Daj jim ſwjate Žohnowanje,
Daj jich krajej dobrotu,
Zakhowaj wſem dobrym Serbam
Slowjansku tu wutrobu.

Mužojo Wy swérnej' duše,
Kiž ſwój narod wjedzeče,
Džak wot Čečha poſkičeny
Z přečelnoséu zapřimíče!

Wam za swérnosé, Wam za luboſć
Myto jenož njebjjo da,
Slowjanski pak narod džaknje
W pomjatku Was zakhowa.

Duž dha serbska ryč, wy ſpěwy,
Wy ſcē pozběhnyłe mje;
Serbowki wy lube ſotry —
Serbo bratra — w Bože mje!

F. J. Ježbera
z Čech.

Knižka: Lesebuch für evangelisch-lutherische Schulen, namentlich des Königreichs Sachsen, von Dr. Leo in Waldenburg, je runje w řečini wudawſku wuſhla a ma ju na pſchedan knihi wjasať Horňoff w Budyšini.

Nedjelu 5. ſeptembra w nozy je malý čjorný poſ se ſſowrzej čjelnyk a čhyž jén tón ſamy, ſotremuž je ho pſchidat, ſa dobre myto w forečmi tam ſaſo wotedacj.

W ſſowrezech čj. 29 je gylje dobra ſchaiova rola a lenowy djerenej tunjo na pſchedan.

Rachlowſke ſerbſſe ev. luth. miſionſte towarzſto ſmjeje jutſje ſa tydzen jako nedjelu 26. ſeptembra popołnu w 3 horžinach miſionſtu hodžinu, na kotruž ſo wſchizy pſchecjeljo miſionſwa lubje pſcheproſchuſa.

Pſch ed ſy b ſt w o.

M y d l a r n i a

wot Louis'a Scharfa w Budyschin

porucza 18 wschelakich družinow ptołanskich a myseñskich mydłów punt po 12 nsl. hacj do 2 nsl. delje, stajnie huchich, dobrzych a tunich. Psihi wotkupenju wetskich dżelbow kaj tez sa saho-pschedawarjow je placisna wele tunischa.

Louis Scharf
na horniczejskiej hasy mjestu Lipskej s napshecja
a na žitnych wiskach w poštej kowarni.

W o s o w y m a s

w dwjemaj družinomaj woſebnije dobroszie pschedawa po zlym a po jenotliwym

Louis Scharf
na horniczejskiej hasy mjestu Lipskej s napshecja
a na žitnych wiskach w poštej kowarni.

W Krajuostawskiej ualutowarui ſo dla wobliczbowanja
danje wot 1. oktobra hacj ſobu do 15. oktobra t. l. ne-
ſkutkuje.

Rowe ſelesne žonske Wichty

schtimplowane a neschtempowane we wſchitkikh wulkoſzjach
pschedawa najtunischo

C. A. Wickau na bohatej hasy.

NB. Schtempowanie je wot budyskeho aſhowniskeho ſastojnſwa wobstarane.

W rycerſtubileſkim leſu w Polpizy ſu ſejdy
djen deſti, laty, schwarty a valne dreva na pscheda-
nū. Koſt ſchcijepaneho dreva placj 3 tl. 2 nsl.
5 np., koſt penkow 1 tl. 17 nsl. 5 np., kopa
walejkow prijeneje družiny 1 tl. 9 nsl., druheje
družiny po 17 nsl. 5 np.

Tego runja leža na nowowesčanskim rejeru
300 hromadow walejny, hromada po 2 a 3 nsl.
na vychedan.

Tez dama ſo k navedzenju, ſo budje ſchtwórk
7. oktobra hrabanske ſlanje na pschedadzowanie
pschedawane. Schromadzisna rano we 8 hodzinach
w ſiklanskej ſorejci.

Polpiza ſ Rowej Wſu, 10. septembra 1858.
Helemann, hajnik.

Jedyn ciſzje nowy ſykanowy rjesak ſ nowej
ſchtajermarkske koſtu je pschemienjenja dla tunio na
pschedan. Wſcho dalsche je ſhonicz w wuda-
watni Serb. Nowinow.

W Lipiczu je ſhieja, ſotraž ma 208 prutow
ležemnoszjow a je ſe 14 dawskimi jenoszemi na-
położena, ſ hrédu, brožnu a ſahrodku na pschedan.
Wſcho bližsche je pola Bartka tam ſhonicz.

Dokelj je w ſalpaleſni w Niſkej ſaſo wulka
dželba jara rjaneho cijsteho falka ſa pschihotowanje
naymiskeho ſywa ſ dostacju, dha ſo ton ſamym
wſchitkim cjeſzenym woteberarjam ſ tutym najna-
lejnich porucjuje. Placisna je, kaj ſonske ljetu,
17½ nsl. ſa 2 bartlinskaj ſoržai.

Sarjadniſtwo.

Koſzinu (Knochenmehl)
ſnateje dobroszie porucza
G. C. Schade,
ſ napshecja mięsowych hjeſkow po 1 ſhodji.

Karpytſjelenje ſ hładkich tſelbow
a boriy potom karpjaza hoſzina nedjelu
19. septembra, na cjoz najpodwólniſcho pschedro-
ſchuje hoſzeniąt **Zurenz** w Haju.

Moje ſnate dobre woprandzite

Šu che drožde,
kaj tez wſchitke pschi pecjenju trjebne twory poru-
cjam ſkudemu najtunischo.

J. G. F. Nieckſch.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszti

bere horie jawiejenja wschitkich družinow pſche wohu na pſchedajute wobſedjeniwa, pſche elementarne ſchłodowanje na pucjowanſte ſubla, teho runja jawiejenja na živene čloweſka.

Wolich a ſarunia ſchłody w prufum courantu ſa najnimiſche prämije.

Saruezenſki fonds towarzſwa $16\frac{3}{5}$ millionow ſchjeſnakow pſlebora.

J. G. Richter,

distrifutny agent ſa Budyſchin a weſolnoſi.

R u a w e d j e n j u.

Schtóz chze na ſchwörte ſchtwörtljetu 1858 ſa Serb. Nowiny do předka placzeń tón učeb ujetko 66 np. w wudawarni Serb. Nowinow woteda. — Na ſakſich kralowſtich poſtach placz ſo $7\frac{1}{2}$ uſl. na tón ſamy čaſ. — Sa wosſewenja a naujeſchtki moženju Serb. Now. koždemu poruežie, pſchedeo te ſame čitaja ſo tak derje w Budyſchinu kaž tež we wſchitkich ſerbſtich poſtach, a ſchtóz chze po taſtim ujeſhto tak prawje po zpłytnym ſerbſtym kraju roſſchjerene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosſewieſ.

Nedakzia.

P y t a n j e.

Młody ſenem muž, tij je pola wójska ſa pod-
oſſiera ſluſit, pyta pod ſpodochnymi wumjenenemi
mjeſto jako ſliczbowat (Rechnungsführer) abo vi-
hać na jenym rycerſtſtbi abo w drugich wobſte-
jeniach. Wjeho dalsie je ſhonicz we wudawarni
Serb. Now.

Pſchedawanje živnoſzie.

Wobſeržet ſabrodniffeſie, živnoſzie čo. 9 w
Bložanach ſi njehje 36 kózami ležomnoſzior ſe
womysleny, tu ſamu ſe ſwobodneſie ruli pod
njefotymi, w termu wosſewomnymi wumjenenemi,
koſrej mježa ſo teſi pola tamniſcheho rycztaria ſ.
Ruczana naſredzic, na pſchedajowanje pſchedawacj
a je ſi temu

džen 4. oſtobra 1858 jako termin
poſtaſit.

Sprawni ſamolupowarjo ſo teho dla pſched-
proſhuja, ſo na ſpomnenym dniu jako 4. oſtobra
1858 depołnia w 10 hodzinach na gruſtſkim
mjeſzi w Bložanach nutſnamakacj, ſwoju ſamo-
noſz depelajacj, ſwoje ſadzenja ſciniacj a po do-
lonjanym jednonju pſchedyrenje wotežakacj.

Wuſwolenje bes licitantami je wumjenene.

Soc. Lus. Sor. Lips.

20 ſeptembra na lubijsku horu!

Skhadzowanje rano w 9 hodzinach w
hosćeniu k lódzi.

Groſſowe

broſtſkaramellje,

najſjeſtli ſried ſi woſtrenenu laſchela a ſi po-
loženju dyčhania, kaž tež ſi ſwatowanju pſched
dybaňoſi piſbi jaſpinenju w ſumnym čaſu.

Na Budyſchinu a weſolnoſi w hrodow-
ſkej haptvzy knesa M. Jäkinga koždu čaſ
na pſchedan. Eduard Greß w Bratislavu.

Zańdženy w ſtwórk ſita Lubiju plaćachu:

Šreňja	tl.	uſl.	np.	plaćizna	tl.	uſl.	np.
Vičenja	7	—	—	Roſka	3	20	—
Decim n	3	7	5	Worž	2	—	—
Hroch	6	10	—	Wofa	5	5	—
Zahly	6	15	—	K. butry	—	16	—

Zańdženu sobotu ſita w Budyſinje plaćachu

K ó r c.	Wyšša.			Nižša.			Srjeđzna.		
	Plaćizna.			Plaćizna.			Plaćizna.		
	tl.	uſl.	np.	tl.	uſl.	np.	tl.	uſl.	np.
Vičenja	7	10	—	5	20	—	7	—	—
Roſka	4	—	—	3	20	—	3	27	5
Decim n	3	10	—	3	5	—	3	7	5
Worž	2	12	5	2	—	—	2	7	5
Hroch	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Wofa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rejſik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zahly	6	15	—	—	—	—	6	5	—
Hejduska	5	20	—	—	—	—	5	5	—
Werm	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	15	—
Kopa ſlomy	5	20	—	—	—	—	5	15	—
Zent. hyra	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz :	1935	kórcow.							

Cięć Bjeđricha Hiki w Budyſinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawařni Serb. Now. při bohatych wrotach woteda, placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 np.
Štvorlétta předpata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsl.

Cílo 39.

24. septembra.

Léto 1858.

Wopshijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Rudeje. S Lubija. S Budyschina. S Wutolecji. S Matej Berschecje. S Wojerez. — Prawizniste dopis. — Hans Depla ic. — Pschilopf. — Spjewy. Zyrkwiniske powejzje. — Mawjeschtin. —

A n a w e d ğ e n j u.

Schtóz chze na schwörte schtvörtljeto 1858 sa Serb. Nowiny do předka placzic tón nech njetko 66 np. w wudawařni Serb. Nowinow woteda. — Ma sakſich kralovſtich postach placzi so 7½ nsl. na tón ſamy čaſ. — Sa wosjewenja a nawjeschtki mōžemy Serb. Now. kózdemu poruczic, pschetož te ſame čítaja so tak derje w Budyschini kaž tež we wſchitkach ſerbſtich wſach, a schtóz chze po tajkim njeschtó tak prawje po zlym ſerbſtym kraju roſſchjerene mječ, tón daj to w Serb. Nowinach wosjewic. **Nedakzia.**

Swjetne podawki.

Sakſka. Nebocicjifa arzhywójwodka Margaretha, prynzeſyna džówka krala Jana, bje ſo 24. meje 1840 narodžila a 4. novembra 1856 ſ rakufskim arzhywójwodu Karlu Ludwigom khejzorſtlim namjeſtnikom w Tyrolu a Boralbergu, do ſwiateho mandjelſtwa stupila. Wona bje ſo ſ Tyrola do Italskeje a to do mjeſta Monzy podala, ſo by tam ſwojeho ſwaka a jeho mandjelsku wopytala. Po njeſotrych dnjach bje pak w tutym mjeſti na hlowaju ſchorož ſchorita, kotaž bje w tamniſtich cjoſliſtich kraju tak jara pschiberała, ſo bje hizom vrienja poweſz, kij bje wo nej na sakſki kralovſki dom pschibekta, jeſe wulku ſraschnož pschipovedjila. Deho maſteſtož kral Jan bje teho dla ſwojeho lekarja, k. Ammona, hnydom ſ extracjachem do Monzy poſtit, ale prynzeſyna Margaretha bje hizom morwa, jaſo ſo tam tón pschivese. Na kralovſkim dwori je teho dla wóſomnedjelske želenje wukasane a pónđelu wotderžachu ſo w drž-džanskej podjanskej dwórkowej zvukwi ſa nebočicjfu arzhywójwodku wot k. biskopa Forwerka a ſedmjoč druhich duchomnych tak menowane exe-

quiae, kotymž bje kralovſka ſwójsba a wulka mnoheſz woſebnych ſnejich a drugich mjeſchecjanow pschitomna.

Pruſy. Š Varſina piſala, ſo je ſo tam najſtere w tychle dnjach poſtajito, na ſajfe waſchne prynz pruſki kralowanje na ſo wosme. Lohko dož kral zylje woſtupi. Wón pónđe na njeſotry čaſ do Merana w Tyrolſtej, potom pak do Italijs.

Rakuſy. Pschi ſtadnoſti narodženja khejzorſkeho prynza Rudolfa je ſo w zlym khejzorſtwi ſ ſaloženju wſchelakich ſchitalnijow, ſchulow a khejzorſtich wuſtawow psches 580,000 ſchleſnafow nadálo. — W Karlowych Warach (Karlsbadji) ſwecjachu wón danjo 500letny jubelſti ſwedzeni nadendjenja tamniſtich cjoſliſtich laſnijow abo kupelow.

Franzowſka. So ſebi 60ſjetny marshal Peleſier 20ſjetnu ſnejnu hrabinku Paniegę ſa mandjelsku wosme, je polna wjernoſz, pschetož jeju ſlub je ſo wón danjo ſjawnje wosſewiſ. — W Franzowſkej ſtej ſo wina a ſad ſjerſa jara radžitoj.

Jendželfa. Transallantiſti telegraf no-

čhe hischeje pschezo skufowacj a někotis mjenja, so je semski magnetismus na tym wina.

R u s s o w s k a. Russko wójsko je čerkešeho weraha Schamyla jara sbilo a jemu sašo fruch kraja wotewšato. — Chjezor je 22. septembra do Warszawy pschijsk, so by tam w roboinych naležnosćach to a druhe wujednat a shromadzene wójsko — 22,000 muži — wobhadował.

T u r k o w s k a. W Katru je tamnišchi mjestokral tisjoch Turkow, kiz bjechu njesotrych kšeštjanow stónzowali, wobwižnycj a wschelakich muhamedanskich duchomnych, kotsj lub na kšeštjanow schcjuwachu, hajdicij dał.

Ze Serbow.

S R u d e j e. Wutoru tydzeni, jako 14. septembra, rano w druhéj hodzini buchny tudy se straschnym woheňwolanjom se spanja wubudzeni a wuhladachmy se fastroženjom, so ho wwarenia wulkosahrodnika Hajnska pala. Božej hnadlej pomozj a swiernemu prözowanju nasich lubych ſuhodow f blízčich wšow mamj so džakowacj, so ho wjazy ſpalito neje. Wohen je najſtere ſaloženy a Hajnsky ſu plomenjam jenož malo wutorhnych móhli.

S L u b i j a. Na pschepronjenje lipščezansko-ho prjedařskeho towarzista bjechu so tudy sandzenu pónđelu mnohe njetische a predawske ſobustawy spomneneho towarzista ſechle, kiz w hofzenzu k stotej lódzi hromadzje wobedowachu a so potom na lubijskej hori wschelko ſabawjachu. Pschi tutej ſtadnosći ſtati so tón namet, so by so kózde ſeto taſke ſthadzowanje ſtalo a cjaž teho ſameho so ſahe dož wosjewil: ſchtož bu f powſchitkomnym ſpodobanjom pschijsate.

S B u d y ſ c h i n a. W nowishim času so w Sserbach ſadowe ſchtomu wele bôle plahuja, hacj predy, ale pschezo je hischeje wele brjožtow a puczow holych, hdzej bydu jara derse ſadowe ſchtomy roſz a ſwoj wujisk než móhle. A ſo taſki wujisk mały byl neby, može jedyn f teho ſpoſnacj, so je ſad na ſchtomach kralowskego ſchubeja wot Budyschina do Holeschowa ſa 1000 tolet pschedath.

S W u t o l e ſ i z. Nedželu popołdnju džen

19. septembra bu w rježy Čornicy niže tudomneho tak menowaneho kobanskeho mlyna morwa namakana: Vejna nebo mlynka Čeiliča tudy ſawostajena džovka, 34 ljet stara. Wona bjeſhe hewak duha hora a čerpęſche tež na padawu horaſ, ſchtož tež je wina jeje ſmercje byla.

S M a t e j e B o r ſ c h e j e. Wiesh Handrij Piwarz ſ Djeſčiž, 62 ljet starý člowek, bu ſandzenu wutoru w ſtrach nedaloko naſteje wšy wobwižneny namakany.

S W o j e r e z mōžemy wulzy wažnu powesg ſobudžjelicj, so je na porucjuoſz najwyſchego kralowskego knežestwa naſcha mjeſchczanska rada ſe wſchitimi ſchulſtimi ſastupowaremi ſandzenu pónđelu 20. septembra wobſankuyla a poſtaſila, so ma ſo tudy ſedme wuczeřſke mjeſto ſakojicj a ſo to ſamo ſe ſerbſkim wuczeřjom wobhadič. Po wele ſtow ljet traſazym ſchulſtim roſwuežowanju w njemſej ryczi, kotrež je ſiaunje ſerbſlim ducham wulku duchomnu ſchodu načjinito, a tola naſte mjeſto pschenjemcito neje, doſtane ſo tudy njetko hafle prawdoſz naſhemu ſerbſkemu ſudej. Sa to budj Bohu, lubemu kneſei, džaf. Wón ſam žohnič tež tych ſamych mužow, kiz ſu tu nuſnosz tuteho poſtajenja poſnali a ſe wſchej kſutnosji na to honili, so ma ſo wot njetko tu ſerbſke ſchulſke roſwuežowanje džerječ.

Prawizniſke dopisy.

XVI.

Wuſoženje 99 teho paragrafa ſafekho čjeladneho ſafonja w naſoženju na weſnu, burſku čjeladž.

Burſka čjeladž na wſach pschiſtaja ſo najbóle na zyle ljetu. Teje ſlužbny čjaž traje tež teho dla wot jeneho nowoljeta f drugiemu. Čjeladny, kiz je ſo po taſkim na zyle ljetu pschiſtajik, ma tež po taſkim zyle ljetu wuſlužić; tutón čjaž je ſo pschiſtajenju kontraſtnie poſtaſit a wotryczat. Pschi tvm wostane, a žadyn hospodař netreba teho dla čjeladneho predy ſe ſlužby puſčejicj a žadyn čjeladny nima to prawo, predy ſe ſlužby hicj, doniž ſwoj čjaž (ljetu) wuſlužić neje. To je prawidlo. Je ſo króti čjaž pschi

psychistajenju wuczinit a kontraktne postajit, dha ton placji. Hewak pak niz; hewak placji: ty masz zyle lato wusluzic, na kotrej sy psychistajenj. Wo wuwaczach, hdzej moze hospodat czeladnego predy a do czaşa se sluzby postac, jemu swiatok dac, abo hdzej moze czeladny predy a do czaşa se sluzby hic: wo tym tu neryczimy. Też nespomnimy na ton pad, hdzej staj hospodat a czeladny bes sobu psches jene, so tuton hyndom abo tola do czaşa a predy wotryczanego ljeta sluzbu, na psychikkad, sa tak a tak wele nedzel, wopuscicji. W tajkich padach placji sało sich nowe wotryczenie, hdz ma czeladny se sluzby hic a hospodat jeho puszcicji. To je potom sały nowy kontrakt, kotryž wobaj wotryczitaj a we nim sluzby konj postajitaj. Husto staj też wobaj borsy w tym psches jene, so czeladny hyndom se sluzby dže, so ma sluzba hyndom konj. Czeladny chze hic a hospodat praji: haj dži! abo hospodat praji: ty mozesch hic! a czeladny je s tym spolojom a dje. Tak staj wobaj hyndom róśno a sluzba ma do czaşa konz. Staj sało w tym psches jene, so czeladnik średź w sluzbnym czaſu hakle sa wjesty czaſ, na psychikkad: sa mjeszaz, sa schiwórczileto a t. d. (s zyla pak pschedzo do s wopriedka wotryczanego czaşa, do ljeta abo średź ljeta) wotryczhne, dha placji tuto jemu nowe wotryczenie a postajenie, kotrej po tajkim czaſ, pschi psychistajenju (najbole na leto) sa sluzbu postajeny, psychikrótja a nowy postaja. Predawsche prijene wotryczenie w nastupaniu sluzbneho czaşa so psches posdžische postajenie w tym samym nastupaniu abo punkcji pschemieni. Ke temu pak sluscha pschedede wschitkim pscheinenoš hospodarja a czeladnika; żadyn nemóże bes druhego sluzbny czaſ, s wopriedka a pschi psychistajenju wotryczany, psychikrótja a pschemienic. S zyla placji tu jako kłowne prawidlo to, schtož je so bes hospodarjom a czeladnikom wotryczalo abo w czimž staj wobaj psches jene. Wotryczit a wumjeni so posdžischo schto druhe, dha placji to. Pschedzo pak je pscheinenoš wobeju stronow nusna. Żadyn bes druhoho, jeli druhe winy, psches falon postajene, prijódź neleża, nicžo pscheinienic nemóże, tu: niz w nastupaniu sluzbneho

czasa. — Tu neryczimy też dale wo tym padż, hdzej dlescha (po §§. 83. a 84. czeladnego salonja dwienczelska) abo tajka khorosz, fiz e sluzbi a dzjelu nekmanego czini, czeladniķe runje tak derje prawo dawa, sluzbu horje sbiechnyc a stoncic, jeli so pokaze, so budje khorosz dleschi czaſ trac. Też wo tutym padżi a wo wschelakich drugich tu neryczimy. Nam naleži, w napismi spomneny paragraf, fiz je zylje wopacznu myśl do luda pschinest a rosschierit, abo fiz so wele bōle husto tak derje wot czeledżina, kaž wot hospodarjow wopak frosymja, wuložic. — Je pak to menujzy mjenenje, so može kózdy czeladnik, byrnje też so nazyle lieto psychistajit był, kózdy czaſ a po wusdaczu sluzbu hospodarej do czaşa (do ljeta) se sluzby czahnyč, hdz a jenož so se swojemu hospodarej 4 nedzelje predy sluzbu wupowedzil abo horje dał (auflündigował), s drugimi słowami: Tuto mjenenje je to, so može kózdy czeladnik, kotryž je swojemu knejstwu 4 nedzelje predy sluzby wupowedzil, po tutych schyrjoch nedzelach se sluzby czahnyč a s neje wustupic, knejstwo pak winowate, jemu hic a czahnyč dac, jeho se sluzby puszcic. S tajkim wupowedzeniom su njefti czeladni borsy hotowi. Ale tuto mjenenje je zylje w opaczne. Jenož tehdem, hdz hospodat tajke 4nedzeliske wupowedzenie horje w osme a je s nim spokojo, so czeladnik kaž sebi tuton žada, po 4 nedzelach czehne: tehdem jenož smje won czahnyč. Tehdem placji sało jemu pscheinenoš a nowe wotryczenie w tym, hdz a so ma sa 4 nedzelje sluzby konz byc. Hewak pak niz. Ale neje dha we §. 99. czeladnego salonja woschyrinedzelskim wupowedzeniu sluzby ryć? Restej dha tam pišane, so može czeladnik kózdy czaſ swoju sluzbu wupowedzic a 4 nedzelje posdžischo se sluzby czahnyč? Boh swornuj: to tam nihdze pišane nestejt. Wo schyrinedzelskim wupowedzeniu sluzby je drje tam ryć, ale niz tak be wscheho wumjenenja a we wschelakich padach, tak so móhl czeladnik kózdy czaſ a po swojim wusdaczu sluzbu hospodarej wupowedzic a 4 nedzelje po tym (po wupowedzeniu) se sluzby hic. To tam nihdze nestejt. Ale schto dha tam steji? A hdz a w tajkich padach ma

tamne schyrinedzelle wupowedzenje služby, wo prawo, krebz ljeta se služby cjaħnej, hdyj je kotrejż salón ryci, plaejic? W kotrejż padach 4 nedjelje predy wupowedżi? — może so wone stac? hdy podawa wone cjaladniċej

(Přichodnje dale.)

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pódla

* * *

* * *

Hans Depla. To je tola jara duschnie, hdyj mjer wo wħi knej.

Mots Tunka. Haj to we Wozjezach tej prajachu, jaſo tam wondanjo biech.

Hans Depla. Ssu dha tam predy wojnu mjeli?

Mots Tunka. To ja newjem; vſchetoz ja jenož šlyſħach, so iena żonka refny: To je tola jara pjeſnie, so jedyn lietka wokolo naš ja-neho hrōsneho ūkrowanja neħlyſhi.

Hans Depla. Hlaſi wjehaf tola.

Mots Tunka. A druga żonka pſchiftaſi: A bleyvh a hluchih ludjom tej wjazy newuda-waja a starym żonam dale puſi nelubja.

Hans Depla. To džie je jara pjeſnie!

Mots Tunka. A jedyn inkolienz pſchispon-ni: Janeho wolazeho jedyn tej fa muſchi törħaq newidji, faž je so to wħċo poġlenc sandjene ljeta stalo.

Hans Depla. Dha dyrbi tam po taſsim njeitko ċidżane żiwenje bieč.

Mots Tunka. Mujsstere drje!

Přilopk.

* Knes dr. Lehmann we Wutolciżach je po wſchelakich spytowanjach wunamakaſ, so može so tez s muki, s wurozeneje roži namlieteje, dobrý khlieb pez. Jego spytowanja stachu so na taſke waschnie: Wón bje dak forz roži semljec, kotrejż fornjaſta biechu wſchitke wurozene. Tu-tón forz wajesche 160 puntow a nawda 120 pun-taj dobrejj muki v 94 puntow ejorneje muki, wetrubow a t. d.

S taſkeje dobreje muki so nasprjódzy 40 pun-

tow zylje po swuċjeniem pecenjskim waschnju pſchi-hotowa a specje, ale poſruth roſbjeſachu, skorā wotpadje, wħċo bje ſħlepkoſte a khlieb so neħo-djesche ijesz.

Jako bje so do 3 puntow muki $1\frac{1}{3}$ luta ūlje dalo, bje nowonarecjeny khlieb wo wele ljejschi, poſruth nerobjeſachu, skorā yak so puſħċejſe a khlieb bje hijiċċe ūjietro ſħlepkoſt a jaħoħi, tola hodejſe so t-nuża ijesej.

Ale jako so na kżidze 3 punti muki 2 luta ūlje pſchiwdaſħtaſ, bje napreċjeny khlieb we wſchjeim

nastupanju spokojažu, wón bje bes mokroſſje, mehki a n emieſeſche žaneho ſlepka.

Skukowanje pſchi pecjenju khljeba ſ muſi, fotraž je ſ wuroſſene rojſi namſjeta, je to haſmo, kaž hewak, jenož pſched ſamieſchenju ſo weda, w fotreji je potrebna ſol roſpuſhčenja, pſchiwda: wſcho druhé ſo runje tak cijini, kaž ſu hoſpoſy to ſwucđene.

Jenicke, ſchtoj mohlo ſ poſtorſej być, je to, ſo je khljeb potom ſeleny a ſo temu, ſiz jón ſwucđeny neje, ſ wopredka džiwnje ſlodji; ale to može ſebi kódy ſ tym pomhac, jo jón ſ neſelenej butru abo ſneſelenym twarohom iſe. Hewak tajſi ſeleny khljeb nepljeſhniwi a je tež wele hjeſchi, hacj žadyn druhi.

S p ě w y.

L ē s n y w o t h k ó s.

Jua! ty cijimwa drewina,
Schto tebe wubudji?
Je to ſnadj ljeſna ptacjina,
Le ſchjere holbiki?
Hali, hala, halu!
To naſche ſpjevy ſu. —

Jua! ty cijicha drewina,
Schto tebe ſnemjeri?
Sbu duchi staroh' Sſerbowskwa
Se ſemje ſtrupili?
Hali, hala, halu!
To ſpjevy naſche ſu. —

Jua! ty mierna drewina
Schto tebe woži? —
Je to ſnadj twoja wołmina
A Bože wjerſiki?
Hali, hala, halu!
To ſpjevy naſche ſu. —

Jua! ty tolſta drjewina,
Schto pola tebe rži?
Je puſhčerjow to ſekera
Be twojei cijichini?
Hali, halal halu!
To ſpjevy naſche ſu.

Njezabudź mje!

Njezabudź mje! to proſy
Če moja wutroba,
To njech ci kóžda kwětka,
Hdzež budžeš, přivoła;

We jejnej rjanosći

Mój duch će poſtrowi.

Njezabudź mje! to kóžde
Če proſy ptačatko,
Kiž po zelenej halzy
Hdze widziš lětajo;

We jeho ſpěwanju
Če lubje poſtrowju.

Njezabudź mje! to proſy
Če kóžde wětrješko,
Kiž halžki, ſtwjelca hnuwa
A přez nje wiſe ſo!

Z nim moje ſtrowjenja
Mój wodých zjenoća. ***

Cyrkwińske powjeſće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej: Kortla August Scholka, wo-
bydleć a wiſowař na Židowi, ſ Henriettu Mōckelę
tam. —

Podjanska cyrkej: Adolf Julius Renn, hjer-
gać a ſeukelski miſchr w Ortlandji, ſ Madlenu
Kurſchneřez ſ Khelna. — Jan Miſławich Schuster,
žiwoźr w Wielczejach, ſ Mariju Madlenu Woſcież
ſ Dziejnikę. —

Krčeñi:

Michalska cyrkej: Bernhard Julius, Haný Enimy
Brühlez ſe Židowa nem. ſ. — Jan Ernst, Handrija
Ledricha, žiwoſzerja w Sajdowi, ſ. — Kortla August,
Haný Kryſtiany Lárez ſ Nadžanez nem. ſ. —
Maria, Kortla Michała Gustava Kaplerja, khejjerja
a pekarja pſched židowęzanſkim moſtom, dž. —
Kryſtiana Maria, Madleny Gaferez ſ Nadžanez
nem. dž — Maria Augusta, Jana Bohuwjera Stil-
lera, khejjerja a cijejſje na Židowi, dž.

Podjanska cyrkej: Ernst Ota, Kortla Augusta
Bergera, korejmarsa na Štokolzy, ſ.

Zemrječi:

Djeñ 4 ſeptembra: Amalia Helena, Haný Wi-
ejaſa, ſahrodnika w Libochowici, dž., 7 l. — 6., Jan,
Haný Kryſtiany Motzez w Cjibonzech nem. ſ.,
12 d. — 12., Maria, Kortla Michała Gustava
Kaplerja, khejjerja a pekarja pſched židowęzanſkim
moſtom, dž., 8 d. — 13., Jan Guda, wobydlet
pod hrodom, 55 l.

Woſkomnatu nedželu po ſw. trojicy budje L.
diakonus Trautmann w michalskej zyrkvi ſwoſe
roſjohnowaže předorwanje djeržecj.

W ſjajnej zyrkvi w Dradijanach ſmijeje 18. no-

Wjelu po hw. trojizg f. farak Imisch f Wohlinska
herbske prjedowanje a f. vicedirektor Wanak f Bu-
dyšina herbsku spowodj.

Gjahi sakskschlesynskeje železnizg s budyskoho dwornischa.

Do Shorela: rano 7 h. 47 m.; vschipolnju
11 h. 40 m.; popolnju 6 h. 22 m.; wiezor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dovolnja
12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wiezor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hodj. 42 min.

Venežna placzisna.

W Lipsku, 24. septembra, 1 Louisbor 5 tl.
14 ngl. 1 np.; 1 połowniakazg čerwony stoty
abo dukat 3 tl. 3 ngl. $\frac{3}{4}$ np; winske bankowki 101 $\frac{1}{4}$
— Spiritus w Barlini 8 tl.

N a w e s t n i k o.

Ryčespytny wotrjad

maćicy serbskeje zmęje na sw. Michala
swoje posedzenje w hoścencu k złotej kro-
nje w Budysinie.

Pismawje dżer.

Ssmerne selo je stajnje na pschedas i w tnežej
sahrodzi we Luscu pola Nešwacjida.

Ssoboto 11. septembra bu jedyn kojany stu-
pen wot držhi hacj do Mečiz shubeny a chy-
jón sprawný namakał pola Brody tam wotedać.

Jako pschedzeljo ratarstwa ejujemj so hnuci,
częszym ratarjam i nawiedzenju dacj, so je kalf
se semiczansteje kalkalerne wot wośebnje dobrozje,
pschetoż my nejsmy jón hiszceje tak spory a tak
derje mjeremy dostaći, taž i tuteje kalkalerne.

P. D. J. H. f Lutyszej.

W Kislizy na Kirschnarez, s pomenowanjom
Hajkez publi budje so 29. septembra t. l. so.
panske a hrabanske łańcze na pschedadjo-
wanje pschedawacj.

Shromadžisna je rano w 9 hodzinach w
korzni tam.

Tež budje so tón hamy djen na tym hamym
publi stejaze twarske a palne drewo wot podpiša-
neju se swobodneje rusi pschedawacj.

Friedrich a Stoß.

W Droždžiju budje so 29. septembra popolnju
w 2 hodzinomaj jena khjeźniska žiwosz i 5 kör-
zami pola (mene nje kotrych prutow) na pscheda-
dowanje pschedawacj. Wuswolenje bes licitan-
tami je wumjenene.

Hana Jäkelowa.

A u F z i a.

Vschichodnu średu jako 29. septembra popolnju
wot 2 hodzinow budja so na fari w Ratezach
wschelake meublie, domjaza nadoba, tež 1 holstein-
ski wos a 1 kuča sa hotowe penes na pscheda-
dowanje pschedawacj. Sapis wjezow, kij budja
so na pschedadzowanje pschedawacj, je w Rate-
zach a we wokolnych wschach wuspołozony.

W Ratezach 20. septembra 1858.

Swudowena P. Körniqowa.

Želesne a mješane wichy wschitkich
wulkoſzow so w tudomnej mjeſchczanskiej
waszy po najtunisich placzisach pscheda-
waja, a dostawaja kupowarjo pschi ſobu-
pschinieſenju starzych schtemplowanych wich-
tow schtemplowanski penes sa nowe kupene
wichy farunany.

W Budyschini, 22. septembra 1858.

E. G. Techell,
ojchowauski mischt.

Cjesczenym Eserbam tudomneje wokolnoszje s
tutym najpodwólnitscho i nawiedzenju dawam, so
ja wschitke družiny schtrymparskich tworow dželam
a te same tež na požadanie poredjam. Za mam
w tu khwilu tež hizom smysle schtrymparske twory
na wuberk hotowe a proschu wo dobrozjive wo-
pytowanje.

Thicma, schtrympar w Busezach.

W Droždžiju steji dwajschoszowa derjetwarena
khježa, lotraž može so na Michala wobczahncj
a ma rjanu, 36 prutow wulku ſadowu ſahrodu,
pschemienjenja dla se ſwobodneje rusi na pschedan.
Na kupenie smysleni moža wšcho dalsche ſhonicj
pola Jurja Lehmanna tam.

Wote mne dželane
draždžanske beutuschki psche kurjaze woka
posticjuja tak lóhki, taž wjeszie pomhazy ſriedk
i wotstronenu tuteje tak boložnje ezwilje. W
Draždjanach pschedawa je jandželska haps-
tyka, w Budyschini pak hrodowska haps-
tyka.

G. Werner.

Čo. I. a III. Měsačnego přidawka so
ſaſo we wudawańi Serb. Nowinow ſupuje.

M y d l a r n i a

wot Louis'a Scharfa w Budyschini

porucja 18 wschelakich družinow ptołanskich a myjeniskich mydlów punt po 12 nsl. hacj do 2 nsl. delje, stajnie śuchich, dobrych a tunich. Psihi woskupenju wetskich dżielbow kaž tej sa sało- pschedawarjow je placisna wele tunischa.

L o u i s S c h a r f
na hornickej habsy mjestu Lipskej s napscheja
a na žitnych vikach w posiskej kowarci.

W o s o w y m a s

w dwjemaj družinomaj woſebneje dobroſſje pschedawa po zylym a po jenotliwym

L o u i s S c h a r f
na hornickej habsy mjestu Lipskej s napscheja
a na žitnych vikach w posiskej kowarci.

**W Krajuostawskiej nalotowarui ſo dla wobliczbowanja
danje wot 1. oktobra hacj ſobu do 15. oktobra t. l. ne-
ſkutkuje.**

Knižka: Lesebuch für evangelisch-luthereſche Schulen, namenlich des Königreichs Sachsen, von Dr. Leo in Waldenburg, je runje w trecim wudawku wusčla a ma ju na pschedawani ihiwasać Hornoff w Budyschini.

Rachlowſte ſerbſte ev. luth. miſioniske towarzſtvo ſmjeje jutſje ſa tydzień jako nedzelu 26. septembra popołnju w 3 hodzinach vola Kolichez w Schekezach miſionisu hodziniu, na kotrui ſo wſchihy pschedeljo miſionistwa lubie pschedroſhuja.

P ſch e d ſu d ſt w o.

Dokelj budje čiaž, do kotrehoj stare ſaffe pa- perjane peney wot 16. ſaperleje 1840 placja, hizom s bližšim 30. septembra 1858 ſton- czeny, dha ſo koždy na tutu termiu hiſczeje jun- froci ſedzbiweho čini.

W Drazdjanach, 18. septembra 1858.

Ministerſtvo finanžow.
Behr. Geuder.

Koſzini (Knochenmehl)

ſnateje dobroſſje porucja

G. E. Schade,
ſ napscheja mięſowych hieſkow po 1 ſthodzi.

Ł o t t e r i a.

Ejehnjenje 5. habsy ſrat. ſafst. 54. lotterije ſapocjne ſo pondzeli 27. septembra; ja proſchu teho dla, ſo by koždy hacj do 26. t. m. po ſwoj lož pschediſt abo po niön poſtać, pschedož dlehe na žane waschnje čakac nemóju.

Jäger, ſolleſteur.

Moje ſnate dobre woprardzite
Ł u c h e d r o ž d į e,
taž tež wſchilke psihi peczenju trjebne twory poru-
ćjam koždemu najtunischo.

J. G. F. Nieckisch.

W Krajezach je dwajchowa khejza čio. 18 ſ rjanej ſadowej ſahrodu ſe ſwobodneje ruti na pschedau a może ſo wſcho dalshe pola wobſe- bjerja tam ſhonicę.

Nowe polne jereje.

Prjenju jara rjani požylku schtemplowanych Crown et fullbrand jerejow došta a pschedawa najtunischo $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ po tunach a po jenotliwym

J. G. Klingst Nachfolger.

Barlinske wohui sawjeszjaze towarzstwo.

Saložene 1812.

Gaklady kapital 2 millionaj toleř.

Tuto hižom 45 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawjeszenja psche wóhnjowu schodu horje po niskich, ale twerdych pramijach, hdeži sawjeszeny ženje nicžo doptacjowac̄ netreba. Wone faruna tež schodowanja, kiz su ho psches blyſt stale, brynzej wón runje nesapalik, ale jenož roſiſhepił, a sapłaciži tež wobſchodenja, kiz su ho pschi wurumowanju na wjezach stale.

Podpiſany, kiz je agenturu ſa Budyschin a wokolnoſz na ſo wſat, chze cjeſzenym ſſerbam sawjeszenja pschi tutym towarzſtwi lubje rad najtunischo wobſtarac̄; a hewal fojdemu wſchitke požadane wukasowanja w taſkim nastupanju darmo dawac̄.

W Budyschin.

J. G. Smoler, wudawar ſerb, Now.,
agent barlinskeho wohuſ ſawjeszjazeho towarzſtwia.

W Hitež cjeſcejerni je k doſtačju: **Porſtowy Katechimus** (njemſki), ſwiaſany $7\frac{1}{2}$ uſl., newiaſany 5 uſl. a po wetskich dželbach tunischo; — Steuerquitirungsblicher po 1 uſl. — **Spjewarske weſele**, predy wot k. duhomneho Kiliana wudate a rjeſko ſ nowa ſeſchyrimi kherluſhemi pschiſporene, pschedawa ſo tam tež.

Wſchitke tudy ſpomnene knihi ſu tež w Smolerowej knihačni k doſtačju.

Dwaj čornaj pſaj ſ nabjel nohami a wot kotrejuž wetschi na meno Paris poſlucha, ſtaj ſo ſredu w nozy ſhubitkoj. Tón, liž jeju ſaſo pschi-wedje, doſtane dobre myto.

Wowcjer w Delnej Kini.

Wosjewenje žentwy.

Jenož ſ tutym lubym pscheſzelam a ſnatym ſwoju žentwu najpodwolniſho wosjewjamoj.

Theodor Grohmann,

Madelena Grohmannowa,
rodž. Szwaczek.

W Budyschin, 21. septembra 1858.

Na jenu weſnu juwoſ ſ wjazorymi realnymi prawisnami a w hōdnoſzi 2500 toleř ſo 500 toleř jako prijenja hypotheſa pyta. Wſho dalsche we wudawarni ſerb, Now.

Zańdženy w ſtвortk žita Lubiju plaćachu:

Šrénja	tl.	nsl.	np.	Praćizna	tl.	nsl.	np.
Wſchenza	7	—	—	Rožka	3	17	5
Zecjmen	3	7	5	Worž	1	27	5
Groch	6	10	—	Wofa	5	5	—
Zabły	6	15	—	K. butry	—	16	—

Zańdženu sobotu žita w Budysinje plaćachu

Kóre.	Wyšša.			Nižša.			Srjedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Wſchenza	7	15	—	5	15	—	7	5	—
Rožka	4	—	—	3	20	—	3	27	5
Zecjmen	3	—	—	2	25	—	2	27	5
Worž	2	2	5	1	15	—	1	25	—
Groch	6	10	—	—	—	—	6	—	—
Wofa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rjepik	8	17	5	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	10	—	—	—	—	6	—	—
Hejtňicha	5	10	—	—	—	—	5	—	—
Bjerun	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—
Kopa blomy	5	20	—	—	—	—	5	15	—
Bent. ſyna	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Dowoz:	2155	kórcow.							

Cišć Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawčški, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot ryncka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaći 6 np.
Štvortlétne předpata pola wudawarja 66 np. a na kral. sask. pósce 7 ½ nsł

Císto 40.

2. oktober.

Léto 1858.

Wopsciijecje: Swjetue podawki. — Ze Serbow: Se Semiz. S polnozueje holje. S holje. — Prawizniſte dopiszy. — Schtóz Bohu werschueniu ſo potda a t. d. — Hanž Deyla ic. — Dopiszy. — Čahí jaskeſchleſyjſkeje želeſniz. Peuezna placzina. — Navjeſchtuit.

K uawedjenju.

Schtóz chze na schwörte schtwörtljeto 1858 fa Serb. Nowiny do předka placzic kón nech njetko 66 np. w wudawańi Serb. Nowinow woteda. —

Swětne podawki.

Prynz Jurij pschebywa njetko w Lizaboni a je strovy a čerstwy. — Prynz pruski pschiſſiedze ſandženy ſchwartlak na ranje ſ Warschawy psches Lujizy do Draždjan a weſeſche ſo wot tam dale do Baden-Badena. — S livſtejanſtej maſhu ſu pschedawarjo hacz dotal ſpekojom. Placzina koſje bje wele wyscha, držti ſandženu maſhu. — Nowy budyski mjeschczanosta I. Löhr je ſredu pschiſpolnju do Budyschyna pschiſſiet. Wón bu na dworniſchzu čeſzomnie powitanu a wečor ſpjerwachu jemu ſjenoczeni mjeschczanszy ſpiewarjo ſastaničlo, naſajtra bu pak wón dopolnja do ſwojego ſastoiniſta ſapokasany a potom jemu ſ cjeſzi psichna, bohaczie wophtana hozina wotdžerjana.

Prusky. Niefotre nowiny powedaſa, ſo ruſki khjeſor w bližšim čaſu do Varlina pschiſſiedze. — Minister Manteuffel, kotryž bje ſa prynzom pruskim do Warschawy jieſt, je ſo ſaſo do Varlina wrócił. — Hdy prynz pruski potne ſkalowanje naſtupi, to hiſteče pschezo woszewene neje. —

Rakuſy. Kashej ſ ejekom nebočiſčkeje arzvójwodki Margarethy, rodzeneje prynzeſyny ſakſteje, kotryž bjechū 22. septembra ſ Italſteje do Wina pschiweli, bu 23. septembra w tamniſchej dwórfſtej, ſ wele ſtami ſwjezow poſhwie-

czenej yrlwi, wuſtajenj a potom ſe ſchekim ſchumelami po haſbach, ſ wojskami wobſadzonych w vyschnym čaſu do kapuzinſkeje yrlku je doweseny a tam ſhowany.

Ruſow ſka. Khjeſor, ſiž je 23. ſeptembra do Warschawy pschiſſiet, bu tam wot luda jara pscheczelniſje powitany. Dwaj dnaj poſdžiſho pschiſſiedze tam tež prynz pruski a ſandženu ſredu prynz Napoleon.

Ze Serbow.

II. Se Semiz, 28. ſeptembra. Wejera wečor 8 miſh, jaſo čah wot Scholerta pschiſſiedze, čyſche wobſedžbowat želeſniz pschiſtajſi cjo. 47, ſ menom Illig, wot jeneje folije na druhu, a bu wot lokomotiv hrabneny a tak wobſchłodženy na boſ ejiſneny, ſo na mjeſzie morwy ležo wosta. Jemu bje bes druhim wobſchłodženjom tež naſterje rjap ſlamany. — Šandženy tydžen narodži ſo tudy jene džeczaſko, kotrež pschiſt pravej ruzy Jane doſpolne poſty nima. — Tudy ſejſeje jedyn lieſny bosowz ſ nowa ſaſo. Je lubosny napohlad, kaf to bjeſo ſejenje ſo bes tymi ſratymi freſcerwenymi ſukami teho ſtefa ſmahuje a ſyboli. —

Pejzaže ſjenoczeniſwo na ſaſtim rajtarju, kotrež ſo 20. juſiha 1856 ſaloži, je neželtu

se swojim 13. poředzenjom tsecje ljetu stónečilo. So to ſamo neje zylie podarmo ſo ſeffhabđo-walo, to widji jedyn ſ tcho, ſo ſu ſebi tu a tam pežolarjo te nowe Džeržonowe folcje wobstarali a po jeho waschnju njetko pežolki woithladaſa. Nech tež we pschichodnym lječji to towarzſto ſeſeje a roſe!

S p o t n ó z n e j e h o l j e . Dwaj ſerbaſ džeschtaj 16. ſeptembra po holi domoi ſebi duzy povedajo wo lubym ſerbstwu, wo macijy, wo ſtowniku a wo druhich naležnoszach a wobſteſenjach we ſerbowſtwi, ſaz tež wo ſ. f. M. Do-maſchzy, dr. Pſulu, Jenczu, Butu, C. Pekarju, Imiſchu, Jesberi a druhich knesach. Tak džeschtaj wonaj luktaj ſamaj po holi psches iſt hodiñy, a nebje ſ ſeu etra žaneho druhego ſtowa ſlyſcheſ hacz herbſteho. A jato ſo jeſu puć ſonzej pschiblizowaſche a wonaj wutupiſchtaj na pola a tufi, bje jeſu wutroba tak hnuta, ſo prijeti bes nimaj prajeſche k druhemu: wjereſi mi, hdv by mi njechto namet ſtaſit a reſt: ty možeſch ſebi wuſwolice ſak rjane cjeſene a ſe wſchjemi kraſnouzemni wupyschene žiwenje na ſemi dolhe, dolhe ljeta wužiwač, ale pschi tym konza doczakacj ſerbowſtwia; abo: tebi dyrbi wſchitka ſwjetna kraſnosz wsata byc̄, ty dyrbischi poddač wſchitko k woporej ſa ſerbstwo, haj, ſamo twoje žiwenje: a budže psches tajki wopor ſerbstwo ſdjeržane na wjeczne: ja bych ſebi poſlene wuſwolit, bych wostajit wſchitko lubje rady, a bych reſt: jow macje moju htowu, cjinco ſo mnu, ſtož chzeče! A tón drubi ſerb poſluchasche ſradomny na tajke wuſnacjie, a džesche ſam pschi ſebi: džakowanano Bohu, ſtaj tu dwaj ſerbaſ, ſiz mataj ſenajku horjazu luboſ ſa ſerbowſtwi! Tak doſho hacz ſmjeje herbſka macj tajkele džecji, dha ſe ſerbstwem žana nuja nebudže! —

S h o l j e . We S. N. čiſlo 39. ſtr. 306. ſe naſtaſk ſ Wojerez, w ſotrymž bes druhim ſteji: Po wele ſtow ljet trajazym ſchulſtim roſwucjowanju w njemſtej rycji, ſotrež je ſjawnje herbſkim ducham wulſu duchomnu ſchluſtu načziniko, a tola naſche mjeſto pſchenjemecjilo neje, doſtane ſo tudy njetko hakle prawdoſ ſa ſchemu herbſkemu ludej. — To je ſ džela wjerno

a ſ džela tež niz, pſchetož ja tu wjez ſnaju, dokelž hym do wſchich tamniſtich ſchulow ſhodžit we džecjazych ſietach. Pſched ſchtvrzecjimi ljetami a predy bjech u we Wojerezach pecjo wucjerjo: jako ſ. reſtar (Venada, Niemz ale trochu herbſlu rycj móžeſche, wumre pſched frótkimi ljetami jako duchomny w Röſborku) ſ. kantor Klengel (čiſtiv Niemz, bje Dinterowy wucjomin), ſ. auditor Scholta, wucjer ſa holzy (Šerb, ale herbſki newucjeſche), ſ. kollaborator Pöthko (tež ſerb ale herbſki wucjil neje) a poſlene ſ. Scholta, herbſki wucjer, ſiz herbſki wucjeſche w ſwojej ſchuli; wón hinač pola luda nerjeſasche hacj „Rudnik”, ſotrež meno na jeho predawſche wujotſto poſlaſowaſche. Tón bje herbſki wucjer we wejerowſtim pſchedmjeſzi ſa wſchitke džecji ſ mjeſta, ſ pſchedmjeſtow a ſe wžow, ſotrež chaych herbſki wuſnycj; wón tež bje kantor w herbſkej zyrki. Iako bjech do ſpalowſkeje ſchulje njeſotre ljeta poſhodžil, pſchindzech do Wojerez ſ. kollaboratorej do ſchulje, poſdijſho ſhodžach k reſtarej, a do ſpiewanſtich hodiñinow hym kantorej ſhodžil. Žadyn wot tutych wucjerow we ſwojej ſchuli ničo herbſki newucjeſche. Hdž ſak ſo džecji hromadzie ſwadžichu, a njemſte herbſkim „Bauernlümmeſ“ navdawachu a ſ druhimi cjeſnymi pſchimenami ſich bohacije wobdarichu, a ſwoje wobendjene lóſyſtwa na ſerbow ſwalicz pytachu, tehdom ſo herbſke džecji*) ſ dowjeru na wucjerow wobrocjichu, a jim we herbſkej rycji ſwoju nuſu ſtoržachu. Da wjem, ſak ie ſo mi ſchlo, jako hichtje wele njemſti nemóžach: ſak chyzsche tajki njemſki nedocžink ſwoju wobendženu ſlož na mne ſwalicz; a ja potom we herbſkej rycji wſchitko wucjeri poweſtach, a na to wucjer prajeſche k mojemu pſcheinuviſe: „Höre Du, der hier hat mich noch niemals belogen; von Dir kann ich aber das nicht sagen, Du hast mich schon sehr oft belogen, folglich Komm her! und ic.

Poſlene ſchulſke ljetu, to rieka hdž na pacjeſtre ſhodžach (abo ſaz we Wojerezach praia: na batowanje) rjeſasche wo mni: tajkele ſchulu je

*) Ilich wele nebjeſche, ſa moj čjaz hichtmy jeno tijo pola kollaboratora.

mjeſ, a ničjo nemöže; to rjeka, ničjo ſerbſki nemöže. To tež bje wierno, ja nemöžach žadyn ſchpruch, kaſnju, kherlusch we ſerbſkej ryci; ſtož njemſti možach, to pak neroſemjach. — Njetko khdžach dwie ſymi do ſerbſkeje ſchulje k Rudničej do wojerowſkeho pſchedmjeſta. Rudnik mjejeſche pſchezo naſchtapanu ſtu džieci, ne-wuczeſche pak ničjo dale hacz eſitacj ſerbſki a njemſki, ſchpruchi, hawptſchufi a niekotre kherluschje, ſpjevanje kherluchowych hloſow a neſto ſnadne piſacj. Tole bje ſerbſka ſchula we Wojerezach; a možeſche ſoždy ſwoje džieci ſtacj, do ſajfejz ſchulje čyſche, do njemſkeje abo do ſerbſkeje. —

We poſničim čaſu bu wuczeñje a wuczeſtvo we Wojerezach tež po ſalonja ſradowane; ſo pak je ho ſerbſki wuczeiç pſhestalo, newjem, kaſta pſchicjina je k temu byla, a ſo ſu ſebi tamniſchi Sſerbia to lubicj dali, je mi dawno jara džurno bylo. — We tymle naſtupanju je horjelach ſpomneny naſtawki ſ Wojerez wopacjny, doſekj praji, ſo ho we Wojerezach jenje ſerbſki we ſchulach wuczeito neje. Sſerbia wuczeba w wojerowſkih ſchulach je hafle we nowiſkim čaſu, pſci nijeriſkim ſradowanju wuczeſtwa a wuczeñja, pſhestata; hacz ſu runje ſchtvrto wuczejo na wojerowſkih ſchulach Sſerbia, dwaj ſtaſ jeno ejiſtaj Niemzai.

So dvrbi njetko ſedny wuczeř we Wojerezach ho poſtajicj, kiž je ejiſti Sſerb a tež we ſchuli ſerbſki wuczi, a tak ſchulu džeriž taſ je to waſchnje na wſach, to je zylje prawje a jenož khwalenju. Sſerbam budje ſo najpređy pſches to prawda doſtacj, potom pak budje wſchelta wobcježnoſt wot nich wſata, kiž dyrbja njetko dla Niemzow neſz: ja čazu jeno na to ſpomnicj, ſo ſmjeja iich džieci potom ſa džen junu ſchulu, a nebudža trebacj dwóžy ſa džen do neje khdžicj, ſtož je njetko jara wobužne w lječi dla džela a we ſymi dla ſnjeha a merſmenja. — Dale ſmjeja ſo potom Sſerbia jeno ſa jene ſchulſte twarenje ſtaracj a ſa jeneho wuczeſta, njetko pak ſu ſe wſkim ſobu pſcheszehani, ſtož iich mene abo zylje ničjo nestara.

K. I. m. n. w. W.

Prawizniſke dopisy.

XVII.

(Skónčenje).

Spomneny paragraf ryci jenož wot dweju padow. Wón jenož dwaj padaj poſtaſa, hdžez može čjeladnik do čjaſha (do ljeta) ſlužbu wupowedzicj a 4 nedželje poſdžiſho tež ſ neje precž čjahnuć. W nim ſtaſ jenož dwaj padaj poſtaſenai, kotraž čjeladničej to prawo dawataj, ſlužbu do ljeta abo ſ zyla do čjaſha tak wupowedzicj, ſo ſa 4 nedželje ſe ſlužby poczehne, a na to tež, hdžez je ju tak 4 nedželje pređy wupowedzit, 4 nedželje poſdžiſho ſe ſlužby hicj. Tón jedyn pad je ſa žónſku čjeladž, ton druhí pak ſa muſku poſtaſeny; po taſkim ſa čjeladniču jedyn a ſa čjeladniča tež jedyn. A kotraž ſtaſ to? Pola žónſkeje čjeladzie: hdžez ho ta ſama ženi, čjeladniča k woženenu pſchidje, a pola muſkeje: hdžez je muſki čjeladnik dobru ſtadnoſt namakał, ſo ſam ſakaracj a ſwoje ſamneho hoſpodarſtwu na niſkajſi burſtej abo ſahrodiſtej wjez̄ ſakozicj, hdžez by ſemu hewak, hoy by zylje ſlužby čjaſ (zyle lječo) wudžerjal a wuſlužil, tuta ſtadnoſt ſhubena ſchla. Lóhko je ſpoſnacj, ſa po prawym wobaj padaj w tej myſli, kotraž ſimaj podleži, do jeneho hromadu bježitaſ, menujž w tej myſli, ſo we wobimaj padomaj doſložo čjaſacj neje, aniz pſci ſtadnoſti woženenu, aniz pſci dobrej ſtadnoſti k ſaloženju ſamneho hoſpodarſtwu. Jenož w tutymaj padomaj je čjeladzinej dowolene, wot-ryčany a pſci pſčitſtaſenju poſtaſeny ſlužby čjaſ pſchitroſtej a ſlužbu do čjaſha (do ljeta) wopuſt-čicj, tola hdžez je ju 4 nedželje pređy wupowedzit. Ale može dha ſo to dale be wſcheho wumjenenja ſtacj, tak ſo je jenož treba, ſo je ſlužbu 4 nedželje pređy wupowedzit? Može po taſkim ſožda čjeladniča, hdžez ho ženi, a ſoždý čjeladnik, hdžez ho ſemu tamna dobra ſtadnoſt poſtacj, tak be wſcheho wonoho a ſoždy čjaſ, hdžez ho ſemu ſpodoba, ſe ſlužby hicj, jenož ſo je 4 nedželje pređy ſlužbu wupowedzit? Tež na tuto praſchenje ma ſo po ſalonju: „Nje!” wot-molwiež. Ale ſhto dha ſe dale trjeba a nusne hacz 4 nedželje pređy wupowedzenje? Šalon praji w ſpomnenym paragrafi: ſo ma tež čjeladnik hiſčičen tehdom bježaze ſchtworeczljeto wofiacj

a wudżerječ. Pschetoj sakeń tak praji: „Pschiu. dże czeladniža k woženenu abo dostane czeladnik k saloženju swojego ſamſneho hospodařſwa dobru ſkladuſz, kotaž by jemu hewak psches wudžerženje ſlužby ſhubena ſchla a ſo ſakomđila, dha ma drje won (wona) bježaze ſchtvorčeſlje. Ijeto ſlužbu wudžerječ, može pak potom a wottal ſlužbu, hdvž je ju 4 nedželje predy swojemu kneſtu wupowedžil (wupowedžila) do čaſha wopuſtečic, tola pak tak, ſo ma kneſtu ſa weſtbi ſdu, kotaž ma tuto nowemu czeladnemu, na jeho mjeſto pschiftajenemu, dac̄, ſarunac̄.“ W tutych ſakeniſtich ſtowach leži niz jenož to, ſchtož ſmy hac̄ dotal prajili a wuſtadowali, ale hnydom tež njeſichto nowe, na cjož hiſhcejen ſpomnili nejšmy; poſleniſte leži w tych poſleniſtich ſtowach ſalonja. S nich dale po tajſim ſziehuje, ſo ma tež ſo w tamnymaj padomaj (hdvž ſo menuižy czeladniža ženi abo ſo czeladniſkei dobra ſkladuſz k ſaloženju swojego ſamſneho hospodařſwa ſticji) na wſchje waſchinje bježaze ſchitworečlieto w ſlužbi wudžerječ. Do ſonza bježazeho ſchitworečlieta abo predy jeho ſkonečenja a wuſluženja po tajſim ničion, by tež jedyn tamneju dweju ſamoſtow ſa ſo mjeſt, ſlužbu wopuſtečic nemože, hdvž hospodař to nočze. Alle ſakeni pschiftaji, ſo može pak wottal, to je: po wuſluženju bježazeho ſchitworečlieta, ſe ſlužby čaſhnyč, hdvž je ju 4 nedželje predy wupowedžil. Po tajſim ma ſo tež w tutymaj padomaj na wſchje waſchinje ſchitworečlieto predy wuſlužic a jenož tehdom, hdvž je ſo w tutymaj padomaj ſlužba 4 nedželje predy wupowedžila, može ſo ſ neje čaſhnyč, hewak niz. Tak ſebi piſane право jedyn tamneju dweju ſakoniſtich ſamoſtow a ſchlyrinedželske predywupojdzenje hromadzie abo na dobo žada! Czeladniž, tiz je na zile lieto pschiftajena a ſotrejž ſo žentwa doſtane, ma po tajſim, hdvž chze ſwojeje žentwy dla na pschiftad na Žana abo na Michala abo na jutry wotčahnyč, 4 nedželje predy ſlužbu wupowedžic. Ze wona to ſakomđila a ſnano jenož 2 nedželi do jutrow, do Michala, do Žana ſlužbu wupowedžila, dha hiſhcejen na

jutry, na Michala abo na Žana, jeli ſu hospodař dobrovolnje predy nepuſteči, preč čaſhnyč nemože, ale dyrbi hiſhcejen pschitħodne ſchitworečlieto wudžerječ. Abo je wona dale ſwojeje žentwy dla n. psch. 8 abo 6 nedžel do jutrow, do Žana, do Michala abo do hōd ſlužbu wupowedžila, dha nemože wona (lihba ſi hospodař to dowoli) be wſcheho wonoh ſa 4 nedželje (4 nedželje poſdijšeho) ſe ſlužby čaſhnyč, ale ma bježaze ſchitworečlieto (8 abo 6 nedžel) wuſlužic; potom može halle čaſhnyč, predy pak niz. Aſaž pola czeladniž tak pola czeladnika, jenož ſo je pola teho niz žentwa, ale dobra ſkladuſz k ſaloženju ſamſneho hospodařſwa, kotaž by ſo jemu hewak ſakomđila, to wumjenenje, kotrehež dla može, hdvž je bježaze ſchitworečlieto wuſlužit a ſlužbu 4 nedželje predy wupowedžit, potom ſe ſlužby čaſhnyč. Wobaj pak ſtai winowataj, hospodařia w tym, ſchtož jeho pschiftajenje noweho czeladnemu na jeho mjeſto wiazy pschitħdje, na pschiftad, ſchtož ma nowemu wiazy ſdy dac̄, ſarunac̄. — Wſchelake druhe ſamyſt, kotrejž ſebi husto czeladni, hdvž chzedža do čaſha (do lieta) preč čaſhnyč, činja, ničio neplac̄ja, wobejje tež tón ſamyſt niz, kotrejž ſebi husto w naſjeczu czeladniž činja, menuižy ſo chzedža mureřtvo, čjeſliſtvo a. t. d. wuſtnyč, teho dla pak ſlužbu pola burow, w kotrejž ſu wot noweho lieta ſtali, w naſjeczu wopuſtečic. Tajſe ſamyſt psched ſalonjom ničio neplac̄ja a nedawaja czeladniſkei žane prawo, ſlužbu, kotrejž ſu na zile lieto pschitħibili, ſamowolnje wupowedžic a do čaſha (do lieta) ſkonečnje. Žadyn hospodař netreba ſebi je tež teho dla wot czeredzie lubiež dac̄. —

Schtož Bohu werschnemu ſo podda a t. d.

Ködby pi božny kſchesijan wje a ſnaje, ſo je tutón kſherlusch jedyn wot tych najreniſtich we naſchich lubyc ſerbifich ſpjerwarskich a je hiſom njeſotri wierjazej wutrobi we wſchelich cjerpeñiſach a wobęžnoſtach teho živienia — a koło njebych ſe ſame potrechile? — troſt a poſložnoſć daf a mitoſciivo ſticjik. Niemžy maja

hjgom došho a wſchelake rjane ſchucíki we pjeſných wobrashach wotcjiſhczane a jako ſtajne doſpomnecze pod ſchležnu na ſjeni wiſhajo: ale Eserbjo nemjejachu hac̄ dotal ničjo tajſeho we ſwojej lubej mac̄jernej ryczi. Temu je njeſko wotpomhane. K. wuc̄er J. Melda je vo ſwojej ideji a myſlach tu prſenju ſchucíku teho horka ſpomneneho khierluſha wot wučiſtneje ruſi f. G. Elſnara, lithografa we Lubiju, ſ rjanymi ſerbſlimi piſmami wotcjiſhczecz a tuto piſmo ſ kraſnymi barbam i arabeſkami wobdacz dat. Delta spody teho piſma ſteji naſch ſbóznis, Jeſuſ Khryſtuſ, ſ ankerom a kſhižom jako ſymbolomaj a ſnamenomaj twerdeho doverenja we wſchitkim kſhižu na Boha, teho wotza, we

Khryſtuſu Jeſuſu. Po taſſim ſe ſ tym lubym ſeberbam pobožny wobras ſtežen, kaſliž hiſhczien woni dotal nemjejachu a njeſnajachu. My ſmy teje nadžije, ſo budža woni tutón dar, jako ſawdawſ luboſcje ſ ſwojemu ſudu tež luboſnje horie wiſac̄. Hjgom ſu ſ wetscha wſchitkim ſerbſlim ſ. duchovnym a k. wuc̄erjam pola zwrfwjoſtane a priódskpoložene a eji kneža budža wjeſſje tak dobri, te ſame na požadanie poſaſac̄. —

Gewak ſu te ſame k doſtačju pola f. J. Meldy we Wulkim Dajini, pola f. G. Elſnerja we Lubju a pola f. Šsmolerja we Budyschinji ſa 20 nſl.

X.

Kak

rozom

Hans Depla

wótřitaj

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

Hans Depla. Nô, Motsko, khodjíſh dha na ſermuſhie?

Mots Tunka. O haj.

Hans Depla. Rjane wedro ſy mſel.

Mots Tunka. Haj, ale jako wſches M. domoj džiech, bje tam hroſne hrimanje.

Hans Depla. Vaj wſchaf, njeſkole tola Jane hrimanje bylo neje.

Mots Tunka. Haj, hrimanja ſu wſchelle; — to, kotrej ja mjenju, bje pak tajke, ſo dwje žoni na ſo hrimaſhie.

Hans Depla. Cjoho dla dha to?

Mots Tunka. Muža, dla fotryž ſo druhzej ſpodobashe.

Hans Depla. Bje dha wona rjana.

Mots Tunka. Scjetbwa klibora!

Dopisy.

II. S Biskopij, 27. septembra. Nasch dotalny kaplan knes Schönka djeržesche tudy wejera swoje pošlene předowanje, dokež na nowy tydzen sa duchomneho do Schtrowalda pola Herrnhuta počehne. — Tudomuski organista Zeiler je sandženy tydzen tak nesbožomnie panvl, so je ſebi nohu ſemit. We tym samym času mjejeſche rune nebožje jene 5letne holčaſto, fotraž ſo na jenu čumvel veſkny, jako ſo jene druhe djecežo čumpaſche. To ſamo leži we ſchuli, fotraž je hafle poſched krótkim čaſham ſa wobſekdzowanje malych djeceži ſaloženo, a budže tam webladane a wobſtarane. — Nasch hufelnik Herrmann twari ſaſo nowy poſchitwark ſ swojej fabrizy a budže nowe parne maschine nutſtajecz. Tutoń poſchitwark budžo njehdje na 40 abo

50,000 toleř ſhoshtowacj. Schikowany poſchitwark, to!

Sandženu ſobotu woſpalichu ſo twarenja jeneho živnosherja we Kindischu. —

Čzahi ſakſkoſchlesyjskeje želesnizy ſ budvylkeho dworniſtva.

Do Šhorelza: rano 7 h. 47 m.; poſchitwarku 11 h. 40 m.; povočnju 6 h. 22 m.; wieżor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dovočnja 12 h. 53 m.; povočnju 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

Benęzna placzisna.

W Lipsku, 30. septembra, 1 Louiſd'or 5 fl. 14 npl. 1 np.; 1 wołnowažazh čerwony ſloty abo dufat 3 fl. 3 npl. 3/4 np.; wiňſte bankowi 101 1/4 — Spiritus w Barlini 8 fl.

N a w ē ſ t n i k.

Lubemu

Serbow přečeſej
knjezej

F. J. Jezberje.

Sprawna duša slowjanska,
Čeſki bratře Jezbera,
Kiž před krótkim běſee Wy
W naſej serbskej Lužicy:

Wy sće w Serbskej Nowini
„W Bože mje“ nam prajili;
„W Bože mje“ tež nětko my
Wam, naš bratře, prajimy.

Waſa swěrna wutroba,
Kiž nas Serbow lubo ma,
Njezabudź tam daloko
Lužicu a Serbowſtwo.

Duž ſhée junkroé „w Bože mje“
Wot wšeh Serbow w bromadžie;
„W Bože mje“ knjez Jezbera
Naposledk Wam přiwoła

Pětr Mlonk
w mjenje wjele druhich.

K budecžanskéj Fermuſchi.

Hloſ: Djens ſhwaleče Boha ſkhejzenjo ſc.

Djens, ſkhejzenjo, weſeli
My fermuſch ſweſtymy,
A wulži jara radostni
Eſo Bohu djakujmy.

Djens Boha ſwjeru čeſtimy,
So many Boži dom,
Hdzej Bohu my wot młodofſje
Eſlujimy ſ weſelom.

Kak ſbogomni my tola ſmy:
So be wſchoh ſadžewka
My Bohu ſluſicj možemy
We zyrkwi a doma.

Kak wele millionow je
Cílowekow na ſwjeſzji,
Kiž Jeſuſa ſchicje neſnaje
We toſtej čjerniſtoſi.

Ah, to ſu wboſy poſhanjo
We frajach dalokich,
Hdzej ſtcijen ſo nej poſchecjifcjalno
To ſlónčko prawdoſzje.

Tam budje ſwjeſcicj jaſnje ſo
To ſwjetko nebeſe
Hdyž poſchindje Bože poſelſtwo
To miſionarſke.

Duž klobjmy swieru do tempa,
Hdyj sladnosť sice ho
A nech naš ženje neroda
Nedjerji wot neho.

Tež vjakomije ho dopomímy,
Kak my ſu je bohate
Tež lietka ſaf' dom klobachmy
Do pinzy, do brožne.

By pak, ſiž ſe mihi nethodjich,

By ſeni kſchessano;
By pohana hlaſ pschetrechich
We hrjechnej tornoszi.

* * *

Hlaſ, w Budětezach ſiveci ſo
Dutſe a pondželu (3. a 4. října)
Hlaſ fermuſhne to weſelo
We nowym tydjenju.

M. R.

A v d l a r n į a

wot Louis'a Scharfa w Budyschini

poručja 18 wſchelakich družinow ptočanskich a myjeňskich mydlow punt po 12 nsl. haj do 2 nsl. delje, ſtajnje ſuchich, dobrých a tunich. Pſchi wotkupenju wſchich dželbow kaž tež ſa ſabpo-
pſchedawarjow je placisna wele tunicha.

Louis Scharf
na hornejerſkej hazi mjestu Lipskej ſ napshecja
a na jiných vilach w poſtej kovačni.

W o ſ o w y m a ſ

w dwjemaj družinomaj woſebneje dobroſje pſchedawa po zhliv a po ſenotlivym

Louis Scharf
na hornejerſkej hazi mjestu Lipskej ſ napshecja
a na jiných vilach w poſtej kovačni.

Kniža: Leſebuſ für evangeliſch-luthereſche Šchulen, namentlich des Königreichs Sachſen, von Dr. Leo in Waldenburg, je runje w ſecim wudawku wuſhla a ma ju na pſchedan
knihuſať Horuoff w Budyschini.

Koſzinu (Knochenmehl)
ſnateje dobroſje poručja

G. G. Schade,

ſ napshecja miškowych hjeſkow po 1 ſhodži.
Moje ſnate dobre wopraćdžite

ſ u c h e d r o ž d ĥ i e ,
kaž tež wſchitke pſchi pecjenju trjebne tworū poru-
čam kóžemu najtunichu.

J. G. F. Nieckisch.

Wote mine dželane
draždžanske beutuſki pſche kurjaze woka
poſticijuſa tak lohli, kaž wieszie pomhažy ſrijed
t woftronenu tuteje tak boloſneje čjivile. W
Draždjanach pſchedawa je jandželska hapt-
huka, w Budyschini pak hrđovska hapt-
huka.

H. Werner.

čo. I. a III. Měsačneho přidawka ſo
ſaſo we wudawatni Serb. Nowinow ſupuje.

Želesne a moſasne wichty wſchitkich
wulkoſzjow ſo w tudomnej mjesheczanskej
wasy po najtunichch placisnuach pſcheda-
waſa, a doſtawaja kupowarjo pſchi ſobu-
pſchueſenju ſtarych ſchtemplowanych wicht-
ow ſchtemplowanſki penes ſa nowe kupene
wichty ſarunany.

W Budyschini, 22. ſeptembra 1858.
C. G. Techell, aſchowanski miſtre.

W Brjezny blisko Hucizmu je 1 por tru-
marjow a 1 por jednorých brónow pola wulkoſ-
hrodnika Jana Kiskeho tunjo na pſchedan.

Khježupſchedawanje.

Khježa ſe ſahrodu cjo. 17 w Čelchowu budje
ſo 11. říjbra 1858 popoſlu w 3 hodžinach w
tudomnej forezmi na pſchedadzowanje pſchedawacj.
Wuſwolenje bes ſicitantami je wumjenene.

Weſne grychtu w Čelchowu.

Dvai wotročkaj a dwie dvójwy namakaſa
blisko Draždjan ſa dobru ſdu ſi nowemu ſjetu
ſluſbu. Weſenje po želesnizu ſo ſaptačii. Wſcho-
dalsche je ſhonicz we Budyschini pod bortlinom
178 po 1 ſhodži.

Pod spodobnymi wumjenenemi je nedalo ko Budyschini w jenej zytkwinskej wšy bliſko zytkwje a schulje ležaza, bylnie wopytowana, w najlepskim redži stejaza, s zyla maſionje wot kamenjow twarena a s zvhlemi kryta khlamačni a sratařstwom na pschedan. Pschedanska placisna 3200 tol. Naptaczenie 1000—1500 tolet. Wšcho bliſsche móža na kupenie smyſleni šhonicz psches „Nachweisungss-Gemtoit von G. A. Lövenig“ w Budyschini.

W Krajuostawskiej ualutowarni po dla wobliczbowania daje wot 1. oktobra hacž ſobu do 13. oktobra t. l. nefsutkuje.

Barlińskie woben sawieszjaſe towarzſtvo.

Satožene 1812.

Saklady kapital 2 millionaj toleř.

Tuto hžom 45 let wobieszajaſe towarzſtvo bere sawieszenja psche wobnijow ſchodus horje po niſkych, ale twerdych prämijach, hdzej ſawieszeni ženie nicejo doplatzowac̄ netreba. Wone jaruna teſ ſchoduszowania, ſiz bu ſo psches bliſko stale, brynejz won runje nesapalit, ale jenož roſiſchepil a ſaplači tej wobſchoduszienia, ſiz bu ſo pschi vurumowanju na ujezach stale.

Budyszani, ſiz je agenturu ſa Budyschin a wofolnoſz na ſo waſa, chez čiſzenim Šerban sawieszenja vſhi tuthym towarzſtu lubje rad najtunichho wobſtarac̄ a hewaſ ſóžemu waſa uſe požadane wuſaſewania w taſlim naſtupanju darmo dawaći.

W Budyschini.

J. G. Smoleř, wud. waf. Šerb. Now.,
agent barlińſkigo woben sawieszjaſeho towarzſtwa.

Dwaj wotročſtaj a dwie džewzy namakaſa bliſko Draždjan ſa dobru ſdu ſ newemu lietu bliſku. Weſenie po zeleniuy ſo ſaplači. Wšcho daliſche je ſboniež w Budyschini pod běrklinow 178 po 1 ſchodzi.

**Starožitnostny wotrjad
maćicy serbskeje zmjeje srjedu po Michale,
7. oktobra, swoje, posedzenje w hoſćeniu
k złotej krounje w Budysinje.**

Pismawedžer.

Pytanje wuczomnika.

Ša jene materialnoworowe khlam̄y pyta ſe młody člówek, ſiz je ſerbſteje rycieſie móžny a potrebne ſchulſte wjedemoſje weſbedzi, ſa wuczomnik a móže hnydem miesto doſtač. Hdzej? praſi wudawaſtja Šerb. Nowinow.

W Hikez čiſtejerni je ſ dostaciſu: **Poz-
towy K a t e c h i s m u s** (ujemſli), ſwjasany $7\frac{1}{2}$ nſl., newjasany 5 nſl. a po weſtichich džel-
bach tuniſcho; — **Steuerquititungsbücher** po 1 nſl.
— **Spiewarske weſele**, predy wot k. du-
chomnich ſhiliana wudate a vjetko ſ nowa ſe ſchyrimi kherluschemi pschiſporene, pschedawa po tam tež.

Wchitke tudý ſvomnene knihi ſu tež w Šmo-
lerowej knihaſtni ſ dostaciſu.

Wot redačiſe. Wſchelake, dobročivie pschi-
poſtane, poweſije a dopiſy (jako ſ Radworia wo
viſtaſiſi, ſ Kbelna wo ſwrczenju, ſ Žitra wo
tannichim wóhnju itc.) móžemy hakle ſa tydien
podac̄.

Zańdženy w ſtwórk žita Lubiju plaćachu:

Šreňa	tl.	nſl.	np.	Plaćizna	tl.	nſl.	np.
Wſchenza	6	25	—	Roſſa	3	15	—
Dečjmen	3	—	—	Worſ	1	25	—
Groch	6	—	—	Wota	5	5	—
Dahly	6	5	—	K. butry	—	17	—

Zańdženu sobotu žita w Budysinje plaćachu

K o r c.	Wyſsa.			Nižſa.			Srzedzna.		
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Wſchenza	7	15	—	5	15	—	7	—	—
Roſſa	4	—	—	3	20	—	3	25	5
Dečjmen	3	5	—	2	25	—	3	—	5
Worſ	2	5	—	1	15	—	1	25	—
Groch	6	10	—	—	—	—	6	—	—
Wota	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mjerik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dahly	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hedyschla	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Wſterny	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kara butry	—	17	—	—	—	—	—	16	—
Krypa ſtenny	5	20	—	—	—	—	5	15	—
Gent. ſyna	1	5	—	—	—	—	1	—	—

Dowoz: 1977 kórcow.

Cisé Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čisto płaci 6 up.
Štwórlétne předpata pola
wudawaria 66 up. a na
kral. sask pósce $7\frac{1}{2}$ nsl

Císto 41.

9. oktobra.

Årte 1858.

Wopſchijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S. Jitra. S. Nadwerja. S. Kheyna. S. Wosporka. S. Vrijenhuifsko Huczym. Se Židowa. S. Palowa. Suduisse depiży. — Nadpad pola Vukę. — Dziewecj-afiszeta serbska płyza re. — Rjetzischki widomny komet. — Hanž Depla re. — Mawjeschmit.

Swětne podawki.

Schtóž chze na schwörte schwörtljeto 1858 sa Serb. Nowiny do předka placzic
ton nech njekko 66 up. w wudawańi Serb. Nowinow woteda. —

Svetne podawki.

Sakſia. Královſta hwojba je ho s Pilniž do Weejensteina pszechahnyła. — Lipſta maja wrokoſauje ho w hwojim poſraczowanju jato tajſa, so može wulsi džel pschedawarjow s nej spokojom bycz. — Žiuna placzisna neje sañdzeny tydzeń po gylmu kraju nihče dale spadewała. — Prynz Napoleon je 1. oktobra popoſdu na hwojim dompučju s Warschawy do Draždjan pschijek a ho po krótkim pschebywanju wot tam dale weſl. — W Lubiju je nowe złonistwo ſałozene.

Pruſy. Prynz pruski, najstarschi bratr njetzischemu krala, je ho 4. oktobra s Baden-Baden do Barlina wrócił a wschitzy ludzio mjenja, so drje wón njetlo borys poſnu kralowſtu móz na ho wosme, woſebje dokež kral pschedzo hischeje khorosz czeipi a teje ſameje dla w bližšim czaszu do throlſteho mjeſta Merana wottiszedje.

Rakuſy. Alzywójwoda Karla Ludwiga je poſtaſil, so ma ho wutroba jeho neboczicjeje mandželskeje, ſakſkeje prynzessyny Margarety, w tyrolſkim mjeſzi Innsbrucku hlowacj, a so býchu to Tyrolſczenjo fa ſnamjo mjeli, tak lubo je neboczicke arzywójwoda tyrolſki kraj mjela.

Franzowſka. Khiejer je ho do wojskſteho ljehwa nedaloko Chalons'a podał, so by tam wójſko wohladował. — Franzowſko ſu jara spo-

kojeni, so je russi khiejer prynza Napoleona tak jara pscheczelnije horjewaſt, a czinja ſiebi nadzijn, so Alexander tej ſkere ſiepe do Pariſa na wopytanje pschijedze.

Den djeſka. Transatlantſki podmórski telegraf hischeje pschedzo ſaſo ſtutkowacj nochze a neje ho dotal wunamakalo, hdze ta ſchfoda po prawym tzi. — Nedaloko Durhamu býchu ho 30. septembra jene podkopki ſapalile, s fotrychž ho ſameinte wuhlo džeka. W tych ſamych býe tehdom runje 81 džielacjerow, ſiž buchu haſle na iſecji džen won wuzahani, ale 10 býechu morwi.

Muſowſka. Khiejer Alexander je ho 30. septembra ſaſo s Warschawy na dompučju do Petersburga podał. Na hwojim puczu do Warschawy buchu ſemu we wschitlych guberniach wot ſemjanſima pschue hoscym a balje dawane. Pschitajſich ſtadnoſzisach je wón wschelake rycieje djerzat, w fotrychž wón ſemjanow ſtajnje napominasche, so býchu tola wobſtejenja hwojich burow ſkere ſiepe poljepſhili a w nastupanju ſohnacja leib-eigenſwa ſe wſchej ſhwiernoſzju ſtutkowali.

Ze Serbow.

S. Jitra. Šeredu tydzenja, 29. septembra, mjeſachmy pola naš ſrudne ranje. Pschedzo Boji wóhen tehdz naſchu weſ ſe wſchej ſurowoſzju

domaphysche, a w krótkim czasu twarenja tñjoch wohydlerjow: bura Polinka (hdjež je wóhen wuschół, bura Pietraschli a sahrodnika Rycerja do prócha a popela pschewobroczi. Wbosy wotpaleni su nimalje wscho we wóhnju wostajicj dyrbeli, dokelž hiszceje s dñjela spachu. Tola neje so wot stotu dale niczo spalito, hacj burej Pietraschzy kury a husy. Burej Polinkej so psches syline sykanje tola hiszceje jeho brózen a nowonatwane hródzie sbzomnie sfjerzachu. Iara, jara derje bjesche jenož to, so so to na ranje sta a so żadny wjetr nedujesche, hebak bndzische s teho straschnie nesbożje sa zylu wes nastacj möhlo. Na kiske waschnie je wóhen wuschół, so hiszceje hacj dotal wunamakato neje, tola pat so sylinie wo tym ryci, so je psches sfósnistu ruku sałożeny.

F.

S Radwora. Kaž bje hžom w Serb. Nowinach spomnene, so je k. biskop visitaziu w njemstich katholickich wóshadach saškeho kraja wotdžeržak, tak sta so to samo tež tamny tydžen w naszych herbskich wóshadach. Ja chzu teho dla krótku rosprawu wo tej samej, tak so wona w naszej wóshadi mjeiesche, sbudziesiež.

Piatk 24. septembra popołnju $\frac{1}{2}3$ pschijsiedze pod swonenjom wszych swonow nasz hñadny k. biskop Forwerk do Radwora. — Duchomstwo a schulsle dñjecji wschijskich rjadowinow a wele druhich ludzi wotčałowachu jeho hžom pschede wšu. Iako bje wón, kaž tež k. kantor cap. Peč, kotrež bje so ſobu pschivest, s wosa wustupiš, buchtaj wobaj s krótką powitanaj, po cijmž so khierlusch saspjewa: „Kneže Lubuju zc.“ a hñadny k. biskop wedzesche so w prozeſii do farskeje zyrkwe, hdjež so najswieczijschi sakrament teho wotlarja wustaji a khierlusch: „Sswiaty, swiaty zc.“ wuspjewa. Na to so prozeſia wosko zyrkwe wedzesche a na ferchowje so fa wotemretych nascheje wóshady wschelake pacjerje wufonjachu a pod spiewanjom khierlusow bu hñadny knes biskop najpređy ſaſo do zyrkwe a potom na faru wedzony.

Po tñjoch hodžinach ſapočza so pruhowanje prieneje schulskeje rjadowinne a po 5 hodžinach pak w druhej rjadowni, hdjež bu wosko ſedmich ſtõczene.

Na drugi džen rano na poł wósmich bu hñadny k. biskop ſaſo s fary pod swonenjom w prozeſii won na ſszijnu zyrkej wedzony, hdjež so na ferchowje fa tych we tym knesu wotemretych wschelake modlitwy wuspjewachu, po cijmž so prozeſia do farskeje zyrkwe wróci. Tudy džerzesche k. biskop ped aſiſtenzu k. kantora Peča a k. farskeho administratora Scholtyn Božu mſchu. Na to džerzesche wón pola wotlarja tycj a wudjeli 59 firmandam ſwiaty ſakrament firmanowania. Nieſt so khwalny khierlusch „Te deum laudamus“ (Tebe my Boha khwalimy) spjewasche a na to ſaſo najswieczijschi ſakrament wustaji, po cijmž bu ſwiate požohnowanie dwane. Visitazi wotlarjow a ſwiatych wjezow ſtõczni zyrkwinstu pobožnoſz.

Po ſemſbach bje roſtrycjowanie ſe ſchulſki a gmeinfſki prijödſtejeremi, kaž tež ſ zyrkwinſki ſaſtojniskami. Popołnju w dwjemaj ſapočza so ſaſo pruhowanje a to najpređ w ſchtwórej rjadowni hacj do tñjoch, a na to w tseczej rjadowni, hdjež bu vo pecijsich hodžinach ſtõczene.

Pruhowanja bjechu ſylinje wopytane. Wysche ſchulſki prijödſtejerow bjechu naš tež ſe ſwotim pschilhadom poczeſili naſch k. hrabja ſ Einsiedel, niesioſt wucjerjo ſe ſuſodſta a wele drugich cjeſzenych knęzich.

Pod swonenjom wschijskich swonow wotſiedze wosko $\frac{1}{2}6$ k. biskop k Rabizam, so by tež tam visitaziu wotdžeržak.

Pondzelu 27. septbr. dopołdnja so w turdomnej zyrkwi woſebite ſemſbach ſa nebo rakuſku arzhywójwodku Margaretu, rodženu ſaffku prynzeſhnu wotdžeržachu.

S Kheyna. Šsobotu tydženja ſiedzesche jedyn radworski poħonež ſ Budyschina domoj a bje ſady nascheje wšy tak nesbožomny, so jeho wójej ſoleſho wotleža a wón ſwroczi. A eži, kotsj na wosu ſedzachu, buču wſchitzu mene bóle wobſchodziſti, tak so ſ krawnymi ranami do Radwora pschidziechu.

S Wósporka. Šchtwórk 30. septembra pschidzeje naſch nowy reſtař, k. kand. duchomstwa Marcjka, k nam. Wóshada bie dweju ſkejbetarjow ſ wosom po neho do Weleczina poſzata a jako ſo wón naſhemu mjeſtu pschibliżo-

wasche, czechesche jemu wulki czah hózow a hózow s khorhowemi a wjenzami napschecziwo. Czah posasta na mesach, hóz festupachu so po jenej stronni schuſeja, hóz pak po druhéj, ſredzia pak knes farat a ſchulſi inspektor Jung hanel, k. mjeſchczanosta Wittig, k. mjeſchczanski radzicel dječnik Martin, k. kantor Vogel a k. vikar Wallmann. Knes Marcžka bje bes tym s woſa wuſtupil a pschiidze, pschewodžany wot ſhebjetarjow, vjeſhi bliže k nim, hdzej bu wot k. fararja s wuſtobnej ryczu powitanym, na koſruj nowy k. reftar s djaſnymi ſlowami wotmolvi. Na to jeho druzh knęza s rufu powitachu a w meni ſchulſich dječji jeho jedyn hóz a jena holečka poſtrawischtai. Potom poda so czah na puc̄ do mjeſta a duzy so jemu hiſteče k. hamman s mnohimi druhiimi pschitansky.

K prawizh ſeſtowych duriow, hdzej puc̄ k wuc̄erni wedze, bjechu rjane czechne wrota natwarene a puc̄ wot nich hac̄ k reftarowemu wobydlenju bje s ſwietkami a ſelenymi haloſami poſhwany. Psched reftoratom czah ſasta a knes farat k. reftarej dom ſwedzuezy pschepoda a won ſastupi do ſwojego, s wjenzom i a pletwami wuſcheneho noweho wobydlenja. Tam bje ſiwa poſhwiczena a na blidzi ſtejſeche wino a wulka baba, wot k. mjeſchczanosty pak bu k. reftarej ſlawia wunefena, naſtrouj won na pschitaprne waschnje wotmolvi. — Tež uritachu jeho tam wſchelake ſobustawy woſady, kaž tež wotpoſtlanz gmejnſteje rady w Malecijach w meni tamniſcheje gmejny a njeſotſi hóz a hóz pschepodachu ſbožovſchecja a wjenzy.

Nasajtra dopołdnja w 9 hodzinach sta so pschepodacze ſchulſkeho inventara a potom bu k. reftarej na radnizy pschitaha woſewata, psched ſotrej ſ. farat hliboko ſapſchijazu rycz djerzeſche.

Nedjelu 3. oktobra mjeſečne so zyſtwinske ſapofaſanje. Schulſka młodoſz czechesche wot reftorata pod ſwonienjom ſwonow w pschitnym czahu do naſhwilneje, hijom wot woſadnych napelneneje, zyſtwie, ſa czahom dječesche pak k. reftar ſ. fararjom a ſ ſhebjetarjomaj. Zako bje ſo liturgia wotdzeržala a khieruſluchje ſo wuſpiewale, djerzeſche k. reftar Marcžka ſwoje naſtupne předowanje po ſlowach liſta na Hebrejskich 10, 38

hac̄ 11, 6. Po ſlončenym předowanju ſyny ſo k. reftar na hóz psched woſtar, na koſruj ſ. farat poſtupi a woſadži naſprjodzy k. Marcžku jaſo noweho reftarja přiodſtají a potom w možnej ryczi k nowemu reftarej, k nanam a macjerjam a k ſamym dječjom ryczesche a wſchitſich napominasche, ſo bjechu cjinili, ſchtož ſim ſaleži, na czoj prſeni ſchulerjo a ſchulecki wſchitſich ſchtyrojoch rjadowiſiow ſ. reftarej rufu ſawdachu. Zako bje ſ. farat ſwoju rycz ſ nutnej modlitwu woſanku, ſvjeteſche tudomne ſvjearaſte towarſtvo ſražnu ariu, po čimž ſo njemſta Boža ſlužba po dotalnym waschnju ſlonči. W 12 hodzinach ſapocja ſo potom ſerbſta Boža ſlužba, pschi ſotrej ſo wſchitſko runje tak mjeſečne, kaž na njemſej a woſoko dweju popołdnju bje zyla ſvjatoſcnoj ſlončenja.

S Brjeſuny bliſko Hucinu. We noz̄ wot ſaſdzenije ſoboty k nedjeli wudri tudy woſen a pschewobroči twarenja ſahrodnika Haufki, ſublerja Hartmannia, wulfoſahrodnika Eitnera a ſhejznika Kſchizauka do procha a popeta.

S Židowā. Spomnenia hōdne ſo nam ſda, cjtarsam Serb. Nowinow k uavedzeniu dac̄, ſo w tychle dnjach w ſahrodzi tudomneje khjeſje czo. 101 jena jabłen na njeſotrych haloſach czjjeſe.

S Paſowā. Kaž ſu poſlene liſta ſkoro wſchitſe ſerbſte zyrfwie pak wot jednotliwych lubowarjow Božego doma, pak psches prózu taſkich, liž ſu k temu bes młodym ludom, hoſpodarem i a t. d. ſmilne dary hromadzowali, wſchelaku nowu pschu doſtale, tak je tutto liſto tež paſow ſki Boži dom w ſbožje mjet, ſo ſu ion jeho. Lubowarjo na wſchelake waschnje woſdarili. Šapočjatz k temu je ſcjinil naſch wuſoko czecheny knes kollar, knes ſrajny radzicel ſ Bonifacu. Tón ſamy woſdar menuſy naſch Boži dom w ſaſdzenym a w tutym kęci ſrjanym wobraſom na woſtar, ſ dwiemaj vasomaſ ſa rózje a ſ modymi plachtami na woſtar, dupu a ſljeſku. Po taſkim dobym pschitladži nečashe tež naſwa woſoda do ſady woſiacz, ale ſtadowaſche radu a woſanku, ſwójemu Božemu domej tež njeſaſtu pschu daric̄. Młodji ludzie nawdachu w taſkim woſpohlađanju psches 40, a hoſpodarjo psches 56 toleř.

Na tafce penes̄y bu najpredy schlenczany h̄wječnik wot młodoszie w Shorezu kupyeny a sa to, schtož bjechu hospodarjo nawdali, wobstarachu ho nowe czorne plachty na woktar, dupu a kijefu, dokelž bjechu te staro tuteje barby, kotrež bje palowška wošada w ljeći 1749 po wurubenu Božego doma schic̄ daka, tak dodjeržale, so žadyn na- hlad wjazy nemiejsachu. 15. nedželu po swiatej trojicy bu tuta nowa pycha h̄wiedzeniwy pošwes- cjenia a Bożej klužbi pſtepodata. Młodži ludžio se Schumbórna, kijž bjechu k tajſemu h̄wiedzeniwy we h̄wiedzeniškim czahu se Schumbérna do Palowa pſchicžahnyli, wobdarichu na utym dniu h̄woj Boži dom wyšče teho h̄isćeje s rjanej nowej zyrkwinie h̄orhowju. Nam Sserbam spodobaſche pak ho to najbole, so na tej nowej woktarowej plachcji tež herbske napišmo wohladachmy. Pod wulkim bjełym kſkiom, kijž je wot selenych pal- mowych halosow wobdaty, staja tam menuizy w bjełym wuschieju tež herbske słowa: „Bohu k Čeſzi” a widzimy s teho ſawnje, so ho tež palowška wošada h̄isćeje pſcheniemecžita neje. K. buchomny Ženę spomni na to tež w swojej herbskiej rycji, kotrež wón k poſhweczenju tuteje nowej zyrkwinieje pychi džerzesche a napominasche tež swoju herbsku wošadu, so by tola h̄wseru tón dom wopytowala, kotrež bje s tak wulkej luboszju na tak rjane waschnje wobdarika. Kaž pſki tutei ſtadnoszi tež klyschachmy, je palowška wošada sašo pſches 100 toleč hromadu nawdala a poredža fa tute penes̄y w wchle dniach tež ſwonkomnje h̄woj Boži dom a kaž s daloka wi- džimy, je tón ſamy h̄izom s džjela nowy ſrym doſtaſt.

Jedyn pſchihladowař.

Sudniſke dopisy.

Wot wokresneho ſuda w Budyschinī buchu a., 21. septembra žiwnosz̄ Jurii Smoleń a jeho brat Jan Smoleń s Böschiz paduſch- ſwa dla prjenschi do Smiehačneho arbeitshausa a poſlerisch do 4 nedžel jaſtwa; b., 2. oktobra ſtaſtar Pietr Kobanja s Maleschez paduſch- ſwa dla do 9mjeſacznego arbeitshausa a mureñski Wylem Bartel ſe Židowa, dokelž bje wje- ſteho Poſelta w zyhelnici w Mjerkovi wukadzo-

wal a jeho kuff woſalit, do 4 nedžel jaſtwa; a c., 4. oktobra August Lehmann s Jasonza lóhkoſmyſlnego bankerota a jebanſtwa dla do 6 mje- ſazow arbeitshausa ſaſudjeni.

Nadpad pola Bukez.

Pſchichodny ſchtwórk, 14. oktobra, ſmijeje ſo rune 100 ljet, ſo bu w ſydomljetnej wójni prufeſe wójsko pod nawedowanjom swojego kraja Bedricha wulkeho, kijž bje ſo pola Bukez do ljehwu pestaſilo, wot Rakuschanow nadpanene. Tuc̄ ſbichu tamnych a kral Bedrich ſam ljeđom ſe žiwenjom wuejeli, wſcheho druheho ſtere, jenož niž tajſeho nadpada ho bojazy. To bjechu ſrudne, žatoszie polne dni ſa Bukezy, buſicžansku, por- ſchisku, maſobudyschinskū a ſ džjela tež hrodijsch- čanskū a koſiſku woſadu! K dopomnecju na- ne a tamny žałostny nadpad je ho teho dla w Buſicžan woſadži kóžde ljeđo 14. oktobra wo- paſny h̄wiedzeni pſches woſebite ſemſchenje h̄wečit. Tež h̄etſta ſo tam tutón h̄wiedzeni zyrkwiniszy wo- bieńze, ale, kaž klyſchimy, ſdobnie poſleni ras. Hac̄ h̄wečenscho, džiži hdy vredy? newiemy. Bjechu pak wſchelake h̄wiedzeniſe ſwonkomnoſſje preč woftale a jenož Boža klužba w Božim domi tutón lietſtotoſt doſko h̄wečeny h̄wiedzeni woſankſa, dha ſo tola ſdobnie dawa doc̄akac̄, ſo budje ſo woſada, kijž njet ſ wetscha ſ džie- eji-džieci naſich tamnych wózow wobſtawa, prawje bohacjie ſemſham nutſnamakac̄ a, ſtoły rjany mjer, tutón wodych ſ nebeſ, wužiwaſo, tón h̄wiedzen džakomnje a deſtojnje woſanknyc̄, kotrež je naſchim lubym wózam po tamnych ne- ſbožomnych dniach, po pſchjetratym horiu a cježek ſrudobi wutrobne žadanje džakowania a ſ tym tež ſapocžaiſ ſózdoljetneho wopomnenja na wſcho- to buł, ſchtož bjechu ſam iwidžili, ſpitali a ſhonili. —

Pſki ſtadnoſziach, kaž ta ſow ſpomnena je, roſhlađuje ſo ſdobnie kóždy po njeſklim piſmi abo knižach, hdzejz by tajki wajny podawſ wopiſany namkaſ a cjtac̄ móh, tu po knižach, w kotrejž by buſicžanski nadpad wopiſany nam- kaſ. W herbskim ſtaſ tu dwie tajſek piſmi, to jene w lietuschej herbskej protyž, to druhe we

wózobitej knižy, kotrej ma to napiżmo: *Nad-pa d pola Bukez.* Wobej mózetej so s dobrym prawom kózdemu poruczicę; tola pak ta protyka žana wjazy nowa se kopenju neje. Ta knižka „*Nadpad pola Bukez*” je pak hiszczén f do-stacju, a to pola knesa fantora Bekarija pschi michalskej zyrki w Budyschini, kaj tež w klas-mach knesa Eszmerlerja pschi bohatych wrotach w Budyschini ja $2\frac{1}{2}$ nbl.*). Schtóž ju hiszczén nima, tón hebi ju shroblje nesakomdž kipicž, predy hacž su wschje roszchedate. Žaneho tych malych šleborow, kotrej na ne wuda, nihdy kacž ne-budze. Dofelž su w dobrej, jadriwej herbskej ryczi piżane a s wulśim jašnym piżmom cziszczone, czitaja tež so teho dla lohko. Ich žiwa, mózna ryci, a ta świernoś, s kotrej su piżane, dawaja wjerny a mózny wobras wo tym krawnym po-dawku, kij je so na herbstim bitwischcu pola Bukez podał a woźbje tutu weſ na wjeczne časž do stawisnow zapisał. —

Dżeweczątiszeta herbska Boża klužba w kschiznej zyrki w Dreždjanach.

Thesebho oktobra wózomnatu nedżelu po świątej trojicy biesche so dokołonja w jidnaczych wulzy bohata syła herbskich kemičerow we dreždjan-skiej kschiznej świątyni shromadzika. Bes nimi widzachmy nizich a woźebnich, starich a młodich ludzi, woźebskich młodżenow kózdeje družiny, jeneho złoniskeho fastojsnika se selenym shornarjom, snežich klužobnikow a t. d. Tež biebu njełotki Eszerboj herbskej kemičenja dla s Luiži, hem pschischli.

Prijedowanje klužachmy wot knesa duchownego Smiška s Wóślinka, po liži na Hebrejskich wot wózomnatišeje schtuežti dżesataho stawa hacž do schesteje schtuežti jidnateho, vod tymle roszpo-łozkom: „*To krojne słowo: Prawy budże s wjerz žiw.*” 1) Schto f tutej prawych-ćinjazej wjeri klužha? 2) Kajke samōjenje Bóh

*). Tute knižki budja tež schtwerk 14. oktobra pola knesa wužerja Kirchnera a klamarja knesa Kschizanka w Bukezach ja horka spomnenij penes f do-stacju.

ton knes prawych-ćinjazej wjeri dawa? — Spo-wednym ludjom, kotrejž so 279 naliczi, dżer-żesche knes vicedirektor Wanak s Budyschina „w komori” dwie spowednej ryci. — Meno-teju knesow prjedarjow je po wschitskich Eszerbach s khalbu menowane, a my teho dla tudy nicžo dale neprajimy, hacž so jeju słowa, kij s horja-zeje, wjerjazeje herbskeje wutroby wutradzachu, so mózne wutrobow jumachu, a so bie jeju ryci sa tudy schich Eszerbow pschihotowana, tak so je hebi kózdy na tón čas, hdzej herbskeho pri-e-dowanja tudy neslysci, nieschtó bobu domoj wsaž móht f tražazemu powuczenju abo f móznomu napominanju.

Pišczejje hrajesche se frajomnej wustojnoszu knes kantor Bekar s Budyschina. — Khierluschie bjechu, kaj hewak, se „spiewanskich” woźbje wot-cziszczone, a spiewachu so: do szenja č. 233, do priewowanja 424, po priewowanju 79, pschi božej wečeri 182. — Sa sytu kemičerow te khierluschie wotciszczje nedokahachu, a woźbje žel nam činesche, so njełotki mali hóły, kij chwyciu je rad mjezi, žanych wjazy doſtačz ne-mażachu. Schtowrte herbske kemičenje w tutym ljezi smieje so pola naš, daſli Bóh, 2. nedżelu adventa, piateho dežembra. —

Džak, najlubońišchi džak tymaj prjedarjomaj, kij staj tón ras natwariloj, a džak s dobom tym knesam, kotsjž su hewak se herbskej luboszu f nam pschihadzeli a nam Boże słowo pschipo-wedali! Maſcha herbska Boża klužba pak budž Bożej mitosz poruczena na wschón čas, a Boże naiſpolniſche żohnowanje nich ju stajnie pschewodzej!

Nietzische widomny komet

ma, kaj hwjesdarjo woźtuejza, djenja 9. oktobra śwetu najwetschu świetlosz. Wón je djenja 11 millionow mil wot nasheje semje a wot ślonza njełdzie 13 millionow mil sdałeny a jeho bliszczały prut je nimalje 5 millionow mil dolki. Spomneny komet runa so po wulſosz a bliszczały temu, kotrej bje 1811 widzecz, haj, njełotki mjenja, so je hiszczé reñiſchi, džili tam-ny biesche. Po sdaču je wón 1 schtwerckinu

menšti, hacj nascha semja. — Nietko staj na nebiju tež hisheje dwaj druhaj kometaj, ale w taiskej dalokozji, so šo jenož s vomožu daloko- widow abo točjenych schleñzow muhlaďacj hodiťaj.

Ezahi sakſkoschlesyjskeje želeſnizy s budyského dwórnischa.

Do Schorelza: rano 7 h. 47 m.; všivoľnu 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Drážďan: rano 7 h. 37 m.; popołnja 12 h. 53 m.; vovołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.; w nožy 2 hod. 42 min.

Penežna placzisna.

W Lipsku, 7. októbra, 1 Louisdor 5 fl.
14 nýl. 1 np.; 1 volnovajazb čerwony šloty
abo dukat 3 fl. 3 nýl. $\frac{3}{4}$ np.; winske bankowki $101\frac{1}{4}$
— Spiritus w Bartlini 8 fl.

Kak

rozom

Hans Depla

wólkitaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pódla

* * *

* * *

Hans Depla. Aj, kmótsce, schtoha pak je pola wasz delkach noweho?

Mots Tunka. Pschezo njeschtó nowo, ale kaž wiesh, porjedko njeschtó duszhne.

Hans Depla. Nech je, kajež chze, powiedz mi tola.

Mots Tunka. Jencho noweho ſhebjetaria njetko manh.

Hans Depla. I, i! je jedyn tych starých ſemreł?

Mots Tunka. To runje won níz, ale ten jedyn bje njeschtó molcze ſpakoszit a ſtucíl, a duž ſu jeho wužohnowali a ſemu do hdy hody dali.

Hans Depla. No, ten móže weſely byc, ſo jeho nejšu wojsbeſyli.

Mots Tunka. Tak ſje tola níz, to bylo tola psches ſaſlužbu.

Hans Depla. Haj widjis, hdy by jeho vſchizlowo ſudžito, dha mócht tola bimbaci, psche- tož wulkim dadja bjezec, ale malych wojsbiſheja!

N a w ě ſ t e n i k.

Dwaj ženenci besdiſiečnaj dijelacjerej možetaj wobyhlenje a tražaze dijelo na rycieſtubli w Borzach po poſađanju dobrých wopisow doſtačj.

Djiwočanske herbske ev.-luth. mifionske to- waſtvo ſmjeje juſte 10. októbra popołnju w dwiemaſ ſhromadžisnu. Pjetr Mönk, piſmaſedžer.

M y d l a r n i a

wot Louis'a Scharfa w Budyschin

porucja 18 wschelakich družinow plokanstich a myseñstich mydlow yunt po 12 nsl. hacz do 2 nsl. delje, stajnje súchich, dobrych a tunich. Psihi wostkupenju wetskich džielbow kaž tež sa saho pschedawarjow je placisna wele tunischa.

L o u i s S c h a r f
na horniczeriskej habsy mestu Lipskej s napshecja
a na jinych miskach w poštkej kowarni.

Młody skót na pschedan.

Niekotre cijelzki a cijelyh hollandskeho splaha, kaž tež proshata dobreho splaha sú na ryciečkubli w Esmechcizach na pschedan.

Misioncka shromadžyna

w Brzesowi w hornym mlyni budje jutſje sa tydjeni nedzelu 17. oktobra popolnju w tisoch wotdierzana a so na tu samu pschedejlo misioniswa pschedrošuha, woſebje pak tež schulſte džieci, so by ich prawje wele pschishko, dokelž budja jara s luboszju horjewate.

Aukzia hatoweho ſlanja.

Na ryciečkubli Nechornju budje so wutoru 12. oktobra popolnju w 2 hodzinomaj hatowe ſlanje na pschedadžowanje pschedawacj.

Cjorny poſ ſ bjelei plesku po broži a ſ bjelei hubu, kaž tež na ſadnymaj nohomaj ſ dwjemaj bjelemyaj stopkomaj je so ſchwórk tydjenia weior ſhubit. Tón, kotremuž je so pschedawal, chýl jeho ſa pschisprawne myto pola Jana Mujika w Czichonjach wotedacj.

Dr. Whithowa wodžiečka ſa wocži

wot L. Chhardtta w Altenfeldzi w Thüringſkej, ſ wjazorymi prvilegiami wyšokich weſhow poczeſzena, wopokaſuje ſo be wſchitimi dotalnymi wocži hojazmi ſtrjedkami psches ſwoje ſbozonine ſtuklowanie wſchidnie jako najlahodniſva a najſejsha wodžiečka w taſkim nastupanju, a može ſo jako dovoſasany hoſay a poſylniſay ſtrjedk a jaſo

wjesta pomož ſa ludzi na wocžomaj jednych

ſoldemu porucęſz. Wona hoji wjekje a rucje a be wſchitich ſchfondnych ſi ewkow, woſebje psihi ſahorenju, ſzepnenju, ſuchocži, ſylſowanju a bjezenju wocžow, kaž tež poſ ſ laboſzi po bjeſti a placji bleſeba ſ wutoſowanjom ſenož 10 nsl a džela ju ſenož woprawdžitu Traugott Chhardt w Altenfeldzi w Thüringſkej. — Eſkad ſa Budyschin je w brodoviske haptyn.

Nowe ſchtemplowane želeſne wichty

wſchitich wulfoſzjow pschedawa podpiſany po najtunischej placisni. Tež bere won stare wichty po placisni stareho želeſa horje.

Jan Mieknar, na fotofcej habsy.

Koſzinu (Knochenmehl)

ſnateje dobroſje porucja

G. G. Schade,
ſ napshecja mjaſowych hjetkov po 1 ſtgodzi.

Moje ſnate dobre woprandzite

Šuče drvždze,

kaž tež wſchitke psihi pecjenju trjebne twory poručam ſoldemu najtunischo.

J. G. F. Nieckisch.

Wote mne džielane draždanske beňuſchki psche kurjaze woka poſtečuju tak lohti, kaž wjesje pomhazy ſtrjedk ſ wotſtronenu tuteje tak bolovneje čjwilje. W Draždjanach pschedawa je ſandželska haptynka, w Budyschin pak brodowska haptynka.

H. Werner.

čo. I. a III. Měſačneho přidawka ſo ſaſo we wudawarni Serb. Nowinow ſupuje.

Barlinske wóhen sawieszjaze towarzstwo.

Sakojene 1812.

G a f k a d y k a p i t a l 2 m i l l i o n a j t o l e t .

Tuto hizom 45 ljet wobstejaze towarzstwo bere sawieszenja psche wóhnjowu schodu horje po niskich, ale twerdych prämijach, hdzej sawieszeny żenje niczo dopłacjowacj netreba.

Sawieszenja wobstara a wschie wutożowanja dawa

W Budyschin.

J. G. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho wóhen sawieszjazebo towarzstwa.

Eswoje sažydenje we Wespérku s tutym naj-
podwólnjiczo wosjewniu. Moje wobydlenje na-
maka so vola tscherškeho mischtra Schartiga.

We Wosporku, 5. oktobra 1858.

Herrmann Behnisch,
pr. ranylskař a babenz.

Zedyn hiszczę zylje dobrý plonwés je se ſwo-
bodneje ruci na pschedař. Wscho dalsche je ſho-
niez na ſukelnické hasy čo. 687.

Wosjewenje.

Czeszzenym Sserbam tudomneje wokol-
nosze ja s tutym najpodwólnjiczo k na-
wedzenju dawam, so ſym psched ſkotkim

želesowe khlamy

wotewrak a so bes druhimi wjezami tež
emallirowane a hrube warenſke
ſudobje, kachlonki, ponwje, že-
lesne wóski, towarzſke želeso at. d.
po najtuniszej placiszuje pschedawam.

We Łaszu, 4. oktobra 1858.

Julius Hust.

Serbomaj z połnöneje hole klinči mócena
sława z wjeseteho přecelskeho wěnčka

**Štyrojoch Serbow
a třoch Serbowkow.**

najlepschi hrjedk k wotstronenju kaſchela a k po-
loženju rybhanja, kaž tež k swarnowanju psched
dydawoszu pidi ſafomienju w ſumnym čiaſu.

Na Budyschin a wokolnoſz w hradow-
ſkej haptzy kneſa M. Jäſkinga foždy čiaſ
na pschedař. Eduard Groß w Bróſlawju.

W Hilez cijecherni je t doſtaſu: **Wor-
ſtow katechismus** (njemſki), ſwiaſany
7½ nſl, newiaſany 5 nſl, a po weſtichich džel-
bach tuniſcho; — **Steuerquitungsbücher** po 1 nſl.

Wot redakcja.

K powesji wo wóhnju w Brýshni mamy pschi-
ſpomnicz, so je wóhen w Hanske broni wuſchok
a so je bo Hanske ſwinjo, Hartmanej pak, ſiz
je najenik Philippes ſubla, pož a nieschtu ſur
ſpalito.

We nastupanju na waschnje, ſak ma ſo ſ wu-
roſzenje roži ſ pomozu ſciſie dobrý khlub pež,
ſtož bjechmo w č. 39 Serb. Nowinow nepiſali,
ſu nam wſchelazy ludžio povedali, ſo ſu tui wjez
ſpotali a ſo je bo deſje radžita. Psiči tym chzemą
pak cijechenili ſmylk poredicj, pschetož w ſpom-
nenym noſtawlu ma rjeſacj: 24 puntow čierneje
muſi.

Zańdzeny w ſtwórk ſitabliju plaćachu:

Srénja	tl.	nſl.	np.	Plaćizna	tl.	nſl.	np.
Wſchenza	6	25	—	Roſka	3	15	—
Deczmen	3	—	—	Worſ	1	25	—
Hroch	6	10	—	Woſa	5	5	—
Zabky	6	5	—	K. butry	—	17	—

Zańdzenu sobotu žita w Budysinje plaćachu

K o r e.	Wyšša.			Nižša.			Srjezna.		
	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.	tl.	nſl.	np.
Wſchenza	7	10	—	5	15	—	7	—	—
Roſka	3	25	—	3	15	—	3	20	—
Deczmen	3	—	—	2	25	—	2	27	5
Worſ	2	7	5	1	15	—	2	—	—
Hroch	6	15	—	—	—	—	6	5	—
Woſa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rjeſik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabky	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejduska	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Wjeru	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—
Kopa klomy	5	20	—	—	—	—	5	15	—
Bent. hyra	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Dowoz:	1977 kórcow.								

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawaniu Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto płaci 6 np.
Štvorlétua předpata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ nsł

Císto 42.

16. oktobra.

Léto 1858.

Dopisnice: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschyna, S Kusowa, S Perschiz, S Radworja, S sejzarskeje wojsky. — Archaeologiske muzeum. — Psichilept. — Hanß Tepla ic. — Spjewy. Byrkninske powesze. — Raujeschtnik.

R u a w e d z e n j u.

Schtóž chze na schwörte schwörtlje 1858 sa Serb. Nowiny do předka placicę tón nech njetko 66 np. w wudawaniu Serb. Nowinow woteda. —

Swjetne podawki.

Saksa. Rakuski arzywójwoda Karla Ludwig, sawostajenym wudowz nebocjicjele prynzebyny Margarety, je k królewskiej hwojbě na wopytanje pschijet. — Krónyrynz Albert je so do Ischla podat. — Ministerstwo śluskomnych należnoszijow je poruczilo, so ma so w mješazu dezembru lud a skót liczic. (Wukas so psichodnje w Serb. Now. wetejischezi.)

Prušy. Kral je psches list wot 7. oktobra prynzei pruskemu volne kralowanje pschedopad, tak so smje tutón njetko wylje po swojej woli knežic. Prinz pruski je teho dla wukas wudat, psches kotryž wón to krajej wossejwuje a ministerstwa poruczujе, so by to hamo krajnych sa-póšlanzow na djen 20. oktobra do Barlina wotało. To je so stato a duž so krajny hejm k tutemu dniu w Barlini shromadži a psched hejmom potom prinz pruski jako regent pschedahu na krajnu wustawu (Verfassung) wotpotrži. Wón so podpisuje „Wilhelm, prinz pruski, regent. — Minister śluskomnych należnoszijow, knes z Westphalen, je swoju krajbu složit, dokož bje ieho mjenenie to, so nowy regent psched hejmom pschishacj netrebat. Na jeho mjesto je prinz-regent dotalnego pschedsydu brandenburgskeje provinzy, knesa z Götwill powołał, ale jenož; taž so sda, na njeftoty čas. — Kral a kralowa

staž so 12. oktobra na pucj do tvrosskeho mjesačka Merana podaloj a budžetaž tam na hrobiž jeneho pruskeho krajana, wjesteho knesa Apela, bydlicz. S nimaj je wulta liczba wyšich a nižich fastojoñikow a krajobnikow kobi schla, s čežož je widzej, so chze kral dleschi čas w dusbi wostacz. S Tyrola, hdzej wón 6 nedzel wostane, pónđe wón menujzy do Ital-skeje, hdzej je jemu na brjohu kowerskeho jesora tak menowana Villa Carlotta hijom sa wobydlenje pschihotewana. Sandženu wutoru nozowasche wón w Lipsku, fredu w Hofi, schwörtk w Bambergu, psatz (hdzej bje jeho narodny djen) w Augsburgu, kobotu nozuje w Kufsteinu, nedzeli w Innsbrucku a pónđelu pschijedje najstere do Merana. Dalo so wón s Potsdama do Barlina pschedwese, so by wot tam do Lipska wotijek, bje so jara wele ludzi na dwórniščezu shromadžito. Dalo wón to wuhlada, da wón wólna a durje swojego wosa wetejnicz, po čimž jemu se wschjich stronow „Božemje“ wolaču. Kralowa jara plakasche a kralej, taž so shjetro spaneny bycž svasche, so tež byly po lizomai ronjachu; pschi wschjem tym yak so wón jara pschedzelnje ludej sa strowenje džakowasche, kotryž wolsje wokaſche, so by so wón ſtrony a czerstwy do Barlina wrócił. — Sa ministra śluskomnych należnoszijow, kotrehož mjesto njetko knes z

Głottmeli faktywne, budje pečja knes f Wizleben, pschedhyda faktyseje provinzy powołany. Njelotre nowiny chzedja pak wedzicj, so je wieszy knes Kühlwetter sa tutto faktoinstwo wuswolenn. — Starcariskostratiska russka strona, f forteż tež vredawski minister Westphalen fluscha, neje f tom prawje społojna, so je prynz-regent w swoim rukaszu wuprasit, so won regentstwo „po poruczeniu króla a po postajenju kraju” je wustawy” powedzie. Tuta strona menujzy mjesche, so je to dosz, hdźż pnyz-regent jenož „po poruczeniu króla” regentuje a so neje treba, tego dla krajnych sapostanow hromadu powokacj a tak regentstwo, móbi tez, f psychiswołensom zykiego kraja nastupicj. Duż jadyn dżim neje, so je knes f Westphalen f ministerstwa wuswolit, pnyz-regent je hebi pak psches to, so ho pödla królowej wolsje też na krajnu wustawu powola, bórzy psychi nastyvenju swojego wuswołego faktoinstwa pola wulskiego düssela wobydlerjow wulski spodobanje a wele dowjery dobył. — Prynz-regent je też wójsku wojskowej wosziewicj dat, so je won po poruczeniu króla regentstwo na ho wsak a so ho nadzire, so ho pruske wójsko krajne tak sadżerji, kajz ho to fluscha.

Rakusy. Khiezor je poruczil, so ma ho khjetra siezba metrich a meñszych wojnißich lódzow twaricj. — Ministerstwo chze-wschile krajne żeleznizy pschedacj. Psched njeletrymi ljetami je hizom jenu wulsi železnizu pschedalo a wondanjo saho druhu, ktoruž je bohaty Hochschild w Hohen-chenstwi f njeletrymi drubimi penežnikami kupit. — Saksii królpnyz Albert je 8. oktobra do Wina pschijie, tam pola sakskeho poštanza nowowak a ho potom do Ischla f khiezorskej, w tu khwilu tam pschebywaej, familii podat. — Khiezor je czas khiezorskiej hlužby mot 1.0 na 8 ljet pomenischit. — Tyrolski hród, hdźż budje pruski król njele njele nedzjelse bydlicj, ręka Rottenstein a leži w Obermaisu bliko Merana. Pruski kapitan Apel je hebi jón psched tijomi ljetami kupit a jón jara renje wutwaril. — Grichisski król Ota, kij bjesche njele czasa w jenych njemischich kupelach pschebył, je ho saho na dom-pucz podał a 11. oktobra w Triesz do lódzje kupit, kij jeho do Grichisseje pschewese.

Franzowſka. Khiezor a khiezorska stan ho se chalons'sleho lichwa, hdźż ho wulski wojerste manevry wotdżerzachu, wroczloj a stan f wulski puchu do Rheimsa pschijieto. — Njelotre nowiny powedaja, so chze khiezorska w pschi-chodnym naliecju do Roma puczowacj. — Se Gardinskie je powelsz pschichla, so tam w blízschim czasu russa parolodz Volkse pschijiedże, so by villafranski pschistaw pschewata. Ruske parolodzne towarzstwo w Odebi je menujzy sardinski pschistaw (Hafen) w Villafranzu na 99 hlet wotnajalo, so by w fredżnośravnym morzu, do fortehož chze f czorneho morja pschelupste twory woszycz, mjestno mješo, hdźż móže se swojimi lódzemi po spodobaniu pschebywacj a tež swoje neschale magaziny mjež. Rakusse a jendžielle lódzne towarzstwa to rad newidža, so jim Ruskoje na tajse waschnje sałuzbu preć beru; pschetož hacj dotal hebi Ruskoje wojskowe wot nich swoje twory woszycz dachu, — a f rakuskeje a jendžielske stromy ho tego dla jara na sardinske kieżestwo rjesla, so je Ruskom tajsi rjazy pschistaw pschenajalo. W blízschim czasu tam pečja russi wulsworeckie Konstantin f tijomi wójnsłimi lódzemi pschijiedże a chze tam salakdnym kamen f nowej russkiej zyrki položicj.

Rusowſka. Khiezor je ho 3. oktobra saho do Petersburga wrócił.

Ze Serbow.

S Budyschin. Po derje wobstatym przechowanju hu psched tijomi nedzjelemi tudomny krajnostawiski seminar wopuszczili: f. f. Korla Schneider (Scherb) f Bjornovja (njele pomožny wuzcier w Hausdorf), G. Schmidt f Vernarez (p. w. w. Bissopizach), K. Rychtar f Jasenicy (p. w. w. Sohlandzi nad Sprenju), E. Schöbel f Gibaua (p. w. w. Ditterschütz), Gustav Thiem (Ss.) f Barta (p. w. w. Halischtrövi); a E. Heşa f Budyschina (p. w. w. Groshennersdorf).

S Kulow. Sałdżenu wutoru 12. oktobra rano 1/29 wumre tudy, wobstarany se światymi sakramentami, wyłokodostojny knes farać Marcjin Wawrij, swojeje staroby 71 ljet a bu pjan czeszponnie poħrebany. Boża rucjska bje jeho sajala.

S wojerowskeho wokresa. We 38. Czili Serbskich Now. namaka so strona 298 a 299 żaloznje hrimaz anonymny nastawf i na- pišmom: i wojerowskeho wokresa. Tuón na- stavf wojuje drje i kwalobnej horliwoszu sa Eserbow a Boże kralestwo bes nimi, rani pak zbohu we swoich wobskorżowaniach čež a dobre meno njetzischich schulstich nakedžbowarjow a schul- stich wucžerow a prawdu a wjernosz. Wierno drje je, so bje kralowiskemu knežestwu a jeho fastomisam nad schulemi i woprjedka — wot ljeta 1815 hač do nowistich czaſow — naležane, Eser- bow pschenjemciz, i najmiejchemu čjerjachu bylinje na wulnenie ujemstvej rycie we schulach a ko- trehož wucžerjowe džeczi psched wjchim schulism revisorom najwsozy njemski mbžachu, ión placzeſche njeſto wjazy a jeho schula ja ſwjetlo we cje- mnoszi. Tak i najmiercha bje so schulsi radziezel uebo Zečerowski njehdy wo biełosolmčanskiej schule wuprajit. Ale po czaſu so ta wjez da a wo- droczi. Majpredy so spósnia, so ta namyſlana c̄jma bes Eserbami nicžo druhe neble, dyžli newjedomnosz we sym a nedobrym — a so pola Eserbow hischeje rjany schaz wjery a boha- bojossje je, runjež tak pschellepani a ſwjetnje mudri nevli, taž jich ujemzy ſuſodžio. Dale spósnia so wot ſerbſkeho a njemiskeho boka, so i tym pschenjemcenzom tola tak ruczie nendje, taž so mybſeſte a wobozej stron, taž so mi ſda, pschindze tež pomalu a po njeſtim halle do myſlie, so so tajke pschenjemcenzile noſaſenje bes wulſeſe duchomneje ſchody a duschiſkaſenja pschenahlic̄ a be wſcheho wonedženja tak wuweſz neda. Eserbſkij ſuperintendent, wulzy čeſzomny ſnes Kubiza we Wojerezach a ſnes Scholtia w Kschibowi, bjeſchtaj prienej, fiz jalo ſwjetomniwaj woſowarej sa Eserbow poſtupiſchtaj, priódſta- jenym wjchim zyrtwinym a schulism ſastomisam wocži wotewriſhtaj a wucžinischtaj, jo ſo nabožna wucžba abo kſcheszianſtvo we ſerbſtich schulach jenož we narodnej ryci wucžej ſmje a dyrb̄i. Tak wele džela na tutej ſaſtužbi tež nebocž. ſnes ſuperintendent Bohla je miet, neje mi ſnate; tak wele pak wjem, so je ſebi wo widoſonienje ſerbſtich ſchulow a wucžerjow woſebnu prózu dawał.

Rebo ſchulſki radziezel Siegert, predomnik

njetzischeho k. Stolzenburga, bje Eserbam dobrý a kózdy ſerbſti wucžer hischeje wje, tak je kſcheszianſtu wucžbu we ſerbſtich ſchulach we ſerb- ſtej ryci wucžicž porucžat — a to bje runje won ſa wojerowskii wokres jedyn czaſ wulzy pomožne a tyne; pschetož jako njehduschi ſuperintendent Fürbringer we Kuhlandzi i ſwojemu doſtojn- ſtu wſchindze a jako rodženy Riemer tež ſa Riemzowſtvo we ſchulach ſaherenz bje, ja vraciu, ſchlo bjeſte tehdy jemu bes bojoſſje a ſwjetom- nja dla napscheſzino ſtrupit a jeho roſwucžit? Raſch njetzischii knes ſuperintendent Kubiza bje jeho tak daloko pschinet, ſo Fürbringer we po- wſchitkomnej ſchulatſtej ihromadžiſni ſlawne wu- praji: Bieda temu wucžerej, fiz budje Eserba i Riemer c̄jinicz. S teho je hizom widzicž, hdz by hewaſ ſnate nebylo: naſch luby wjſoſo doſtojný ſnes ſuperintendent Kubiza nenjemzuje a neſchepaſe we ſwojim ſastomiswi ničo Eser- bam ujne a wujtne; ſo pak we Wojerezach a Barhamori ſerbſte džeczi do ujemstvej ſchule ſhodžo, hdz je, Bohu žel! ničo ſerbſti newucži, na tym woni wini neje a tež jo hač dotal neje weewobroćic̄ mohł, to je woni wot ſaſdzenych dawnych het tak namakaſ a njeko halle ſo poredžic̄ a ſpomoži wſtich lubych c̄eſzomnych zyrtwinſtich a ſchulſtich wjchnoſzow poſteſticej hodži. Nie, lubi Eserbjo a Nowiny c̄itatio, naſch wjſoſo čeſzomny ſnes ſuperintendent Ku- biza, jako wulzy ſchulſki nakedžbowar ſe woje- rowskim wokreſu, je zylſe bes winy a budje ſe ſwojim ſwjetomisjom wobſtarę.

Njeſt prascha ſo pak, ſajke ſabžerjenje ſa- ſnežia duchomni, jako ſchulzy nižchi wokredžbo- warjo we tej naležnoszi, abo ſchulzy wucžerjo ſami, wopokaſali? Schtož ja pominju a wjem, fiz sym hizom 23 het we wojerowskim wokreſu duchomny, dha žadny ſerbſti duchomny neje w ſwo- jich ſchulach nabožnu wucžbu njemisti wucžicž pschidat a newjem tež žaneho ſchulſkeho wucžerja, fiz by to c̄jinik był, runjež p. to mene prózy miet, ſo jenož we jenej ryci džela. Nie, tak lóhzy ſmyſleny a neſwjetomny nihyže žadny był neje a ſa pschidat nebudje; we tej wjey, hdz by treba bylo, by ſo kózdy na Boże ſłowo powołaſ, ſo ſo ſluſha ſtere Bohu poſtuchacž,

dnjili člownekam. S bojoszje a se stracha psched schulskim radžicelom je šnadj tu a tam njelotry wucjet njemstu rycz we schuli bôle wucjilt hacj je jemu lubo bylo, wjeru a kschesijanstwo pak wieszje niz, tež sawfernje tucžniſcheho mjestu dla abo s proſneje čejſzelakomnoszje niz — sa tajsim hrjeschnym mytom neje žadyn stejat, ani je dotal dostat, ja bych tež neredit, kaf a hdje.

Shtož tu djen 16. junija se schulskimi wüteremi woidjerzaru shromadžinu nastupa, dha, kaž wele ho dopomnu, k. schulski radžicel Stolzenburg prijódneſeſe: herbske schulie wojerowskeho a rösbörſkeho wokreſa bym s wetscha wschitke loni a ljetka pschewytal a wjedomnoszje nabyl, kaf hľuboko a schieroko herbska rycz hischeje knězi. Wyscheje wysčnoszje a moje wotpohladanie neje, herbsku rycz s mozu wukorenicj a hubicj. Gwaltne wukorenene ſkódeje rycije, hdjež tež ho stane, rubi ludej kharakter, wón ſrjadne. Njemſti pak dyrbja Sserbjo wuknycj, — wón menowasche te wschelake pschicjiny, — a doſelz nihdje w žanej schuli neibym periad abo plan namakat, po kotymž by ho njemſti wucjito, ale ſkódy wucjet po ſwojim dobroſdaciu njemſtu rycz wucj: dha čazu s wascheje ſredziny mužow wušwolenych mječ, kiz bychu k temu wotpohladuju roſpoſasnu wuczeńſku knížku wudžielali, po kotrejž by ho powschitkunje ſenak a plodniwje njemſti wucjito. Shtož pak nabóžnu wucžbu nastupa, dha wostane pschi starej prari, so ho jenož we macjernej ryczi wucj a nedyrbja ho tež niz ryczne a myſleniske ſwucžowanja na material nabóžneje wucžby pschivjashowacj. — Tule macje te nastupaze wjerte wobſtejnoscje wojerowſkeho wokreſa po mojim najliepskim wedženju, — kaf to we rösbörſkim wokreſu I. a II. ſteji, — je mi nesnate. H. Seiler, d. we řazu.

S Porschiz, 7. oſtobra. Djenša bje tón rjany a kraſny djen, wo kotymž bje ho wele predy ryczalo a na kotrejž bje ho nascha woſhada a schulſta mlodoſz hotovaſta a weſelila, pschetož djenša klesachmy ſwojeho noweho knesa duchomneho dostacj a pschynje porvitanje. So by ho to ſtało, shromadži ho najpriodyž porschifta a teho runja tež boshečjanſka schulſta mlodoſz kóžda w ſwojej schuli, so bychťeji novemu knesej

duchomnemu napschecjiwo ſchlej. Po tajsim čejhnesche w druhei hodžini dolhi čjah ſchulſkich džiecji, wupyschenych ſ rojenzami, pletwami, thorhoſczlami a khorhovemi, s Porschiz k Nowym Porschizam a runje tajſi čjah, w kotymž ho bes druhim tež ſchitri wulke khorhovie smahowach, pschiblizowasche ho tam s Boſchez. Wobiemaj ſchulomaj bje ho nepſchelicjna mnogosz dorozzenych pschianſta. Dako bieschtej ho wonej w Nowych Porschizach ſjenocjilej, pschindje bōry powesz, so ho k. duhomny bliži. Duž ho čjah, — wobſtejazy s 300 ſchulſkich džiecji a njehdje 30 dorozzenych holzow a hólzow, kaž tež ſe wſchich rychtarjow, gmejnſkich a ſchulſkich prijódſtejerjow a ſhejſetarjow, — hnydom ſradowa a date džiesche. Ejdom bje wón k čejſnym wrotam dóſhot, kotrej bjechu pola ſchufjeweje ſhjeſje natwarene, dha ho tež k. duhomny Trautmann, kiz bje ſwosa wuſtupil, bōry pschiblizia bu najpriodyž wot k. kapitana s Döring nad Porschizami jako wot zytkwinneho ſollatora píſcejſniwe w njemſkej ryczi poſtroneny, na čjož k. duhomny ſ wübernymi ſlowami tež njemſhy wotmolvi. Potom witaſhe ieho k. wucjet Rothenburger w meni wobeju ſchulow a wſchich prijódſtejerjow woſhadu s džieshei herbſkej ryczu, na kotrejž k. duhomny tež jara rjane herbſke wotmolwenje davaſche. Dako bje jemu na to jenož džiečjo wjenž ſ pišmom pschedopado, wuspjewa ſchulſta mlodoſz kherluſch: „Bohu čejſ, kiz tebe ſzele“ a čjah wroči ho k Porschizam. Tón ſamy davaſche ſe ſwojimi khorhojemi a khorhoſczlami, taž tež ſe ſwojey wychnej mlodoſiju kraſny napohlad, tak so bje wele reñſchi, hacj pschi jubileju w liecji 1855. Duž ſpiewachu ho njekotre artje a do dvoru porschifta ſary pschihedbi ſetupa ho wſcha mlodoſz do koſa, do kotrehož k. ſarař Trautmann ſastupi, a ho wſchitlim ſ najpſchecjelnichimi a ſ najwutrobnichimi ſlowami ſa ſwoje lubosne porvitanje džafowasche; po čimž ho džiečji ſ iiedžu a pičom woſchewicju. — Psched dworom ſary ſtejachu rjane čejne wrota a teho runja tež psched ſhjeſnymi duremi, kotrej poſleniske mjeſachu napiſmo: „Boh budž ſ Wami!“

W bližich dňach ho čejne wrota psched ſtejachowom a psched zytkwinymi duremi twarjachu

a gürkej so s 200 wjenzami a s mnohimi pletwami wupyschi, kjeiku pak bjechu koncjanzy a vorschiszy mlodzi hólzy pólstromowacj dali, kaž tež rjany tepich kupili a ljetonianszy mlodzi hólzy bjechu dwie wožebnje wulkej hoberstej swjezzy na woltar varili.

Nedjelu shromadžicu so schulske džeczi, doroszena mlodost, gmeinszy prödstejerio a shejbistarjo na schuli a dječehu potom po kollatora a wot tam wschitzu hromadzie k fari, so bychu k. duchomnemho do gürkwe wedli. Dako bjechu do gürkwe pschischli a tsi schtuczli s khjerluscha 772 wuspjewali, bu k. duchomny Trautmann wot kralowskeho hamtmanna Hartenstein a njemszy sapofasany, schtož potom k. farat Haubold s Maleho Budyschinka herbski pschelozji. Na to mjeiesche so Boja stužba po tym, kaž je to pola našwaschnje.

Bóh luby knes čzyt pak dale s naschim nowym duchomnym pastyrjom bycz, so by jeho skutkowanje bohacije johnowane bylo!

S Nadworia. Sandženu nedjelu 10. oktobra pschelydli so nasch nowy farat k. Nowak k nam a bu jara swedjenisz do swojego dostojskwa witany. Wobschernu rosprawu pschichodnie podam.

Se sdjar o wſkeje wožady. Sandženu fredu, 6. oktobra nasch wulzy lubowanym k. farat Bergan se swojej mlodej knenju mandžiskskej k nam pschijedze, wot swojich kwažnych hoži pschewodzany. Wulka čjroda ijsenych bje čeſzenymaj swjerowanymaj hacj do Čjifka napischejivo jjechata. Na mučjovskich mesach buschaj wot renje shotowanych schulejskich dječzi s zytleje wožady a wot čeſnych mlodych hožow powitanaj. Tam bjechu, kaž tež w Sdžarach rjane čeſne wrota se herbskimi napisimami natwarene. Čjim bliže tón čjah k Sdžaram a k fari pschijedze, čjim wetscha bje čjischcjenza wožadnych, tiz se swjernej lubosznu swojego dostojskho spovedneho wotza a jeho luboszu kneni powitowachu. Wysozy čjeſzeny k. superintendent Kubiza swojego k. pschichodnego syna a swoju lubowanu džéwku s wutrobnymi štorami do jeju doma požohnowa. Na to so wón k nam wožadnym s djeſtvej ryčju wobroči, w kotrej s hnutej wutrobu ro-

sestaji, tak je tón knes jeho džowku do teje wožady, kiz je ſebi njehdyn jeho ſa swojeho duchomnemho žadata, jako duchomnku dowedl. Pschi tym žane wočko bes kyslow newosta. Wulzy jara je pak to naschim duscham derje čjinito, ſo wón ſiaowne wupraji, ſo dže ſeho droha, luba džówka w krótkim čjaſu naſchmu herbsku ryč, kaž je to nusne a trjebne, ſe ſwjernej pilnoſiju naruſtuyč.

Archaeologiske museum

Maćicy Serbskeje.

Do neho ſu dale darili: a., k. farat Jenč w Palomi: 1 wobras herbskeho priedarſteho towarzwa w Lipsku s lieta 1783 we wobłuku a pod schležnu. Na nim wotnameney grichisti templ (templ wjedomnosſje) ma napismo: Soraborum saluti; b., podpiſany dokhowat: Njefoře autografy wot nebo Jana Michala Budarja, w ſwojim čjaſu ryčnika a ryčekublerja w Hornej Hórzy, tamneho w ysozy ſmyžleneho herbskeho wótežinga, tiz je ſwoje yple wulke ſamoženje herbskej kudzini bes wumienienia na wſeru wuſnacije wotkaſat a ſebi tak wopomnik stajit, tiz budze dſiehe tracj a ſtejcz, dyžli jelejo a kamen; c., k. wucej ſtejcz kral w Nadworiu: 3 schležane wobrasy, žadne, stare a druhé fruchi. Dic̄ žadnoſz a drohoſz wožebje w tvm wobſtawa, ſo ſu po waschnju džetane, kotrej je poſdžiſho ſhubene ſchlo a ſo hacj dotal wjazg wunamakaſo neje; ſu fruchi antifneho wobrafowanja na schležny. — Sa dary a. c. ſo luboſnje podžakujo proſy wo dalishe dary

Aktuar Wehla, dokhowat archaeolog. musea M. S.

Přílopk.

* W Lipsku chyſche ſebi jedyn zuzi pschelupz pola jeneho peněžnika, hdjež bje runje wele ludzi, 1000 il. penes pschymenicz daci. Bes tym, jako ſo to ſta, ſtranyku jemu 2000 il. s dvoſafa a hacj runje wón to bórsu pny a hacj runje ſo hnydom ſa ludjimi ſlijedjeſče, tiz bjechu tam wotechli, dha ſo ſtranene penčy tola ſuſo nenaſachu.

* W Lipsku cijenly 4. oktobra s budy, tam na miedzowym torhoszeju strelazej, jedyn morski poż. Wón hydom do nedalekej rjezi thwatajche, jo by tym, kotsj sa nim cijerachu, wuciesnyk. Ale bérzy na czolmach sa nim ijedzichu a jeho tež slenczne bliſto Blagaj se sycejemi popanychu.

* W Merana pocza so 1. oktobra w ſukelní fabrikanta Schmidera palicj a je so jemu sa njeſtoſte tawſhynty tolé wſchelakeho ſufna ſpalito.

* W Bejerzach ſu so w nozy wot 27. do 28. septembra paduschi do zyrkwe ſamali a wołtarjowu kaž tež ſijetkovu plachtu, dwie porzelinowej wasy a penejny kaſchcijf franyli. Njehdje 300 fročzel wot zyrkwe namakachu ludzjo poſdzieſho roſbitej wasy a 900 fročzel dale hoſtelamany penejny kaſchcijf.

* Wulka hamburgska lódz „Austria,” na kotrejž ſo poſches 500 ludzi do Ameriki weſeſche, je ſo na tamym atlantislim morzu ſpalita. Jenož njehdje 69 čłowiekow bu wot dreju druheju nimojedzjaſeju lódow wot ſmercje wumóženych, wſchitzu druſy dyrbjachu paſ w plemienach paſ w morskich wodach kenz wſacj.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. So ſu żony fuſkate, to ja tola hiſćeje wedzit nejšym.

Mots Tunka. Ró, to je tola ſnata wjez.

Hans Depla. Haj, ty mjenisch, ſo ſo na muža fuſkaja abo, kaž ſo hewak praji, ſo na neho ſwarja!

Mots Tunka. Haj, to ja mjenju.

Hans Depla. Ta paſ wopravdžite fuſhanje mjenju, menujzy ſo żona muža ſe ſubami fuſa.

Mots Tunka. Taſte žony tola njehdje nejšu.

Hans Depla. Ta to ſepe wjem, poſhetož jako ja wéndanjo na pruſich meſach khodzach, powedačhu mi džiwnu ſtarivju. Tam bje ſo menujzy jena hoſpoſa ſ dalschim ſuſodom ſwadžila a jako bje wón ſahnjewany do jeje khjeſje ſtuſik a tam ſnadž ſa nej maſnyt, bje ſo jemu wona do nohi ſakuſhyla a nebie jeho puſčcila, hac̄ runje bje wón ſ khjeſje won ejſekat, ale bje ſo ſa nim wleſta, toſ ſo bjech u to wſchitzu ludzjo widzeli a ſ hromadami ſ pomozy bjeſili.

Mots Tunka. Ale ja cze preſchu, je to wjeſzie wjerno?

Hans Depla. Luta wjernofz, mój Mots!

Mots Tunka. Ró, dha chzu ſo ja tola ſwjeru bladacj, ſo ſo ſe žanej pruſkej žonu neſwadžu!! Uj, aj, tola!

S p ě w y.

Serb sym.

Serb sym a Serb tež wostanu
Tak doſlo, hač ja njewamru!
Džak tebi, Božo, dawam ja,
Zo serbska mać mje tujała,
Zo tež při mojej kolebce
Su serbske zyaki klincały.

A zo přez léta młodosće
Mje serbski wučeř wodžil je,
A ke mni ryčał w narodnej
Tej ryči, labej serbowskej;
To nihdy ja njezabudu,
Dójž mje tu njepohrjebaju.

Zo statok mam we Łužicy,
W tej krasnej, o kak weseley
Mi wſitke žily zehraja
A z radosciu duch płomjenja!
O Božo, ty chcył z hnadu dać
Mi njehdý w serbskej zemi spać.

Zo mam na lucy zelenej
Napasć a wodžiē k zbožníkej
Tu serbske młode jehnjatkę,
To wutrobu mi pozběha.
Ach, dyrbjal dać wam zawiſlić
A z cuzej, mutnej rěki pić? — —

Ach ně! ty male stadleško,
Z dowěru na mnje hladajo; —
Ze znatym zynkom witam ce
A praju tebi „božemje,“
A ryču tebi k wutrobi,
Hdżež serbske symjo syte spi.

Mónl zahorić za Serbowſtwo
Ce, moje male stadleško,
A sławne serbske počinki
Na tebi widźić skhadźeći:
Dha z radosciwej wutrobu
Serb sym a Serb tež wostanu!

K. E. P.—f.

Cyrkwiinske powjesee.

Wěrowani:

Podjanska cyrkę: Wlter Heona ſ Kubisch ſ Marsu, rodž. Haliz ſrudownej Bjemarjowej ſ Kierhez. — Jan Jakub Karaž je Žuriz ſ Madlenu Deſkez ſ Hnaſtež.

Kréenii:

Michałska cyrkę: Maria Madlena, Žurja Kuſawy, wobędreria w Delnej ſini, dj. — Maria Augusta, nebo Žana Wejetascha, wobędreria w Žeňkezach, dj. — August, Korfje Graua, mureria na Židovi, ſ. — Korfje Gustav Richard, Hany Amalije Wilhelminy Vorzez ſe Židowa nem. ſ. — Hana, Hanadija Rychtarja, žinnoſzeria we Wurizach, dj.

Podjanska cyrkej: Marija Hlúbka, Jurja Bandy, Šouriera 1. kompl. 16. inf. bat. dž. — Šana Amalia, Šakuba Žiga, bura w Bjeležach, dž.

Zemrjetaj:

Dňen 30. septembra: Jan Mietoš, polštek w Šebežach, 34 l. — 4. októbra, Madlena, nebo Hanďra Pekaria, wumenkarja w Libochovi ſavostajena vudova, 47 l.

Benežna placízna.

w Lipsku, 14. októbra, k Louisdor & sl. 14 nſl. 1 np.; 1 poľnoujazý čerwenný štok

abo bukat 3 tl. 3 nſl. $\frac{3}{4}$ np.; wienske bankovki 100% — Spiritus w Bartlini 8 l.

Čzahi ſakſtoſchleſynſkeje želeſnizy ſ budyskeho dwórnischičza.

Do Štorela: rano 7 h. 47 m.; vſchivoſtnju 11 h. 40 m.; popolňu 6 h. 22 m.; večor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; vopoľnju 12 h. 53 m.; vopoľnju 3 h. 52 m.; večor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hod. 42 min.

N a v ě ſ t m i k o.

M y d l a r n į a

wot Louiſ'a Scharfa w Budyschině

porucja 18 wſchelakich družinow plokanſkich a myjeſtſkých mydlow punt po 12 nſl. hač do 2 nſl. delie, ſtajne ſuchich, dobrých a tunich. Psihi wotlupenju wetskich dijelbow kaž tež ſa ſaſto. pschedawacjow je placízna wele tunicha.

Louis Scharf
na horničej ſaſty miestu Lipſtej ſa napshecja.
a na jiných miſtach w poſiſkej kovačni.

W o ſ j e w e n j e .

Czeſzenym Šerbam tudomneje wokonoszie ja ſ tutym najpodwólniſcho ſ na- wedzenju dawam, ſo ſym psched krotkim

ž e l e ſ o m e k h l a m y

wotewrili a ſo bes druhimi wjezami tež emallirowane a hrube wareuſke ſudobje, khachlonki, po n w. e., želeſne wóſki, kowarske želeſo at d. po najtuniskej placízneje pschedawam.

We Lazu, 4. októbra 1858.

Julius Huf.

Šavoje ſaſhydenje we Woporku ſ tutym naj- podwélniſho woſjewiuju. Moje wobydlenje na- maka ſo pola thyceríſko mischta Šcharſiga.

We Woporku, 5. októbra 1858.

Herrmann Behnisch,

pr. ranylfefat a babenz.

Moje ſnate dobre wopnawdžite:

Š u c h e D r o ž d ď i e ,

kaž tež wiſhite psihi pecjenju trjebne twory poru- čam ſvđemu najtunischo.

J. G. F. Nieckisch.

Dvaž ſenecaj besdiſecnej dijelacjerej mojetaj wobydlenje a trajaze dijelo na rycerſtubli w Bol- borzech po pokafanju dobrých wopisimow dostač.

W Lemischow i budje ſo ſredu ſa tydienje 20. októbra hrabane ſtanje na pschedadzovanie pschedawacj. Hromadu ſendzenje rano we 8 ho- dzinach w forezmi tam. P. Pjetko.

W Brjeſewi je jena khježa ſ rjanej ſahrodu a njehdje ſ 2. körzomaj vola ſe ſwobodneje ruki na pschedan a može ſo wiſho dalshe cjo. 15 tam ſhonicj.

We Buſtrancižach je jena, psched 6 lje- tam ſowonatwarena khježa ſe ſolotowej a tram- nej ſahrodu ſe ſwobodneje ruki na pschedan a može ſo wiſho dalshe pola wobſedjerja cjo. 94 tam ſhonicj.

Dwaž franskaj mojetaj hnydom do dijela ſtu- pič pola franského mischta Ledžbora w Radworju.

600—800 tl. penes ſo na zylje dobru hy- pothetu pytaja. Woſe koho? to je we wudawačni Šerb. Now. ſhonicj,

S tutym dowolam ſebi, c̄eſzenym ſčerbam Budyschina a wókolnoſcie najpodwólniſcho wóſiemic̄, kafie weſche dobytki ſym po wudatych ſpiewnolistaſtach w 54. ſrajnej lóterii do mojeſe tolleſzije doſtach.

č̄o. 13281 5000 tol.

č̄o. 45541 2000 tol.

dobytki á 1000 tol.

50682 11787 11800 38675 38694 38577
11787. 52996 12164.

dobytki á 400 tol.

**č̄o. 1147 50658 3997 38006 52910 52914 52945
52981 11253**

dobytki á 200 tol.

č̄o. 40831 45544 50625 1186 11745 34790 52931 7960 17627 17690 23356

dobytki á 100 tol.

č̄o. 41695 40806 40823 3925 3938 3944 3980 50633 1105 1175 1180 11711
11734 11753 38601 38683 38688 13243 13256 32555 32575 32595 34792
38028 38048 38074 52999 21033 7909 7970 7983 11264 11290 11299 17621.

¶ 55. ſrajnej ſalſcej lóterii porucząm ſo ſ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{8}$ loſami.

W Budyschinie, 16. oktobra 1858.

C. F. Jäger,

na ſwonkomej lawſkej haſy č̄o. 801.

D j a f.

Wſchitkim tym, kotsiž ſu † nam, jako bje 3. oktobra rano tudy woheń wudyrk, † pemozy kchwatali, woſebje tym mužſtwam ſykaſow ſ Huczym, ſ Maſleſchez, ſ Klukſba a ſ Varta praji ſo ſ tutym najwutrobiſki djak ſ tym naležnym pſcęcjom, ſo by Bóh naſ a wſchitkich pſched tajſim wóhnyſowym neſbozom dale wózwoſzy dzyk webarnowac̄.

W Brjeſhni 8. oktobra 1858.

G m e j n ſ k a r a b a.

J. Bartho, gmejuſki prijódkſtejer.

Jeſyn hiſhcje zylje dobrę plomwós je na pſche-
daň. Wſho dalshe je ſhonicz na ſukelskej haſy
na nowych hrebjaſt c̄o. 678.

†. Štórkt, 14. oktobra, na ranje wumrje tudy
w staršískim donuje z měrom a čiše naš wuley luby
syn a bratr Hendrich Konstantin Wehla,
do předkrótka knježi ſosai we Wulkim Welkowje,
ſwojeje staroby 29 lét 8 měſacow.

We Wajicach pola Bukec, 16. oktobra 1858.

Zrudna zawostajena **Wehlle** swójba.

Zitna placzisna kaž w č̄o. 41.

Ciſć Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za našestki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych vratach wotedać,
plaći so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde číslo placi 6 np.
Štvorletna předpata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask pósée 7½ nsl

Císto 43.

23. oktobra.

Léto 1858.

Wopſchijecje: Swjetne podawki. — Ze Serbow: S Budyschyna. S Bjelého Khečmza. S Meschiz. S Vitra. S Konez. S Hujli. S Radworja. S Rakez. S Kotez. S Bukez. — Dopis. — Zyrwinske powesje. — Hanß Depla ic. — Ramjejdnič.

Swjetne podawki.

Sakſka. Jakо prusli kral 12. oktobra do Lipſka pschijedže, bu wón tam wot sakſkeho krala powitaný. Tón bje ho tam menujzy s rasuſlim arzymóšvodu Karlu Ludwigom pschivest. Nasajtra prusli kral dale iſedjeſche a kral Jan ho potom, jakо bje w lipſchzanſkej podianskej zyrki Boju mſchu ſtyschat, ſaſo do Dražđan wróči.

Prusy. Kralowy narodny džen̄ bu we wſchich wetskich prusich mjestach 15. ostobra po starym waschnju wobendženy, tola nebuhu žane reje a druhe harowane weschela wotdjerjane. — Prinz-regent je 20. ostobra pschipolnju w 12 hodzinach w bjelej sali kralowskeho hrodu poſzrenje krajneho hejma wotewrit. Wón reſny ſhromadženym ſapóſlanzam bes druhim, ſo wón bołoſnje hnuth tola pak ſ twerdej dowjeru do ſredzisny ſapóſlanzow stuva. Wot krala ſ pschijecju regenſtwa požadaný hač jemu Boža miſoſ ſukonenje kralowskeho ſaſtoinſta ſaſo wotpusczej, ie jemu (prynzregentej) to ſ wulſemu ſmjerowanju, ſo je jeho kral w ſwiernej staroszi ſa krajne liepsche ſ regentſtu wovoſaſ.

Hevak prajesche prynzregiment tež hiſhće: Poſtluſhny taſtemu požadanju a dživajo na pschitomne wobſtejenja, taž tež na krajne ſalonje ſym ja čjezu a ſamolwoſz regenſtwa na ſo wſal, ſ tym kruhy wotmyšlenjom, ſo chzu tež dale to činicž, ſhtoſ ſrajna wuſtawa a ſalonje wote mne žadaja. Za wotczakuju pak, ſo budje hejma tež taž ſlukowacj. Wſchje potrebne roſprawdy budža jemu dawane. Čim ſrudniſcha w pohlabanju na kralowu khoroz njetkomnoſz je,

čim wysche nech ſo pruska khoroz w ſwiedom-niwyem dopelnenju wſchich pschitluſhnoſzioſ, we wſchehoſtronſkej dowjeri a jednoči ſmahuje. S tými ſtowami, kotrej hevak w tutym domě tak radoſtne ſaſlingzachu, ſloneču ja moju ryc̄, menujzy ſ tými ſtowami: „Sčtava krale!”

Sapóſlanzy ſarolachu potom tſi ſtroc̄ te ſame ſtowa a jakobje pschedsyda přijeneje ſomory prynzregentej tež ſtamw wuneſt, wotſali ſo tón ſamy, hejm pak wuradži ſiebi porjad, po kotrymž chze jednacj. Nasajtra buchu jemu wſchitke, regenſtvo naſtupaze, piſma pschedydate a tež wosjewene, ſo chze prynz regent psched nim na krajnu wuſtawu pschijahacj.

Rakuſy. Turkowſki ſultan je wóndanjo ſhjezorej ſameručjny liſt pôſlat, w kotrymž wón ſo ſa tu-radu, kotruž je jemu rakuſe ministerſtvo piſti wſchelafich ſklađnoſzjach dawalo, naležne džaluje. — Ministerſtvo je pschedawanie brónje do ſerbie ſafafalo.

Franzofſka. W Parizu bu 13. oktobra marſhal Beliſier ſe ſwojei mlodej newefu w pschitomnoſz wýſloſich a woſebnych ſwaſtarjow rjewowany. ſwaſtnu hoſzinu bje ſhjezor w ſwojim hrođi pschihotowacj dat.

Zendjelska. Zendjelske, w Indii ſtejaje woſlo doſtane njeſlo lóžchu, ſa tamny čzopky kraj ſo ſiepe hodjazu draku. Tež ſzele ſo tam wele piwa. — Zendjeljenjo maja w tu ſhwili 276 wojskich ſódžow ſe 4628 ſanonami a ſe 46,764 matroſami a mórfimi woſakami.

Ruſowſka. Řejezor je we woſebnej audiency ſruſi noweho sakſkeho poſtlanza ſ Könneriž piſma, jeho nowe ſaſtoinſtu naſtupaze, pschijak.

Turkowska. Jendželstsi wuriadny pôsitanz, lord Redcliffe, neje pola sultana tu wulku pschi-kilnosz namakat, kotrejz so nadziesche, pschetož turkowske ministerstwo jeho požadania dopelnicz nochze. — Komisija, kotrejz mjesche mesy čjornohórskeho kraja pscheytacj, je wuprajita, so gra-howski wokres Čjornohorjanam skuscha. — W Serbii kneži hijom dleschi čas wschelatich naležnosjjow dla wulka nespojnosz. Duž žada ſebi lud, so by ſe ſtere ljepe ſrajna ſhromadžina — tak menowana ſlupschcina — woldjerzala, hdzejz bychu te wschelake wobčeznosje k ryczam pschiincz mohke a ſo wotſtronite. K tajkej ſlupschcini je ſo nielko tež pschihoty činja, tola nejtnej ſenat a ministerſto psches jene, kaf by ſlupschcina ſo woldjerzecj mjeła.

Ze Serbow.

S Budyschia. Sserbske towarzſtwo na tudomnym gymnaſiu, kotrej je ſo w ljeći 1838 ſ dowolnoszju ſchulskeje wyſchnosje na budyskej wulkej ſchuli ſaložito, je ſo po ſwoim 20ljetnym wobſtačju wóndanjo ſ nowa ſradowalo a ſu do neho tuczi gymnaſiaſtojo ſtupili, so bychu ſo hromadzie we ſwojej ſerbſkej narodnej ryczi ſwuczowali a wudoſoneli, menujž: 1) H. A. Urban ſ Hnach, 2) C. N. Kurink ſ Bieleho Rhołmza, 3) J. H. Mróšak ſ Wullich Edžarow, 4) J. G. H. Chróstak ſ Worzyń, 5) Ch. M. Ráčkař ſ Hucin, 6) E. A. Króhna ſ Delneho Wujesda, 7) H. W. Krügar ſ Porsch, 8) L. Delant ſ Horneho Hbelska, 9) H. Karař ſ Hodžija, 10) A. Ryčejek ſ Wóblinla, 11) E. F. Guda ſ Komorowa, 12) F. D. Kirſchňat ſ Busek, 13) J. E. T. Herrmann ſ Wuriz a 14) M. Vanga ſ Hnach. — Knihownia ſteji nielko pola Mróšaka a proſcha ſo wſchitzy cji ſhami, kotsig maja knibi ſ neje požejene, so bychu je ſtere ljepe wotedali, wyſche teho nochzyli yak ſtarí a nowi pscheczelio budyskeho ſerbſkeho gymnaſialneho towarzſwa na jeho knihownju ſapomnicj.

S Budyschia. Dotalny wuczež w Zitru, k. ſiedleř, je ſa pomozneho wuczerja na tudomny ſrajnostawſki ſeminar powołany a ſmijeſe

bes druhim woſebje ſerbskim ſeminaristam ſerbsku wuczbu wudžielecj.

S Bieloholmza. Tudomny khjeſkar Dubian, kotrejz biesche w poſleniſchim čaſu ſa mlynskeho w hródkowſkim mlyni, chyſche tam wóndanjo wečor w 10 hodzinach wonka pschi ſpuschcjadli nielko ſradowacj, biesche yak pschi tym tak nebožomny, ſo ſo wobſuny a do ſpuschcjadla padze, hdzejz ſo tak wobſchloži, ſo dyrebeſche naſajtra wumreč. Wón bu ſandjenu ſobotu na kaſowſki ſečhow wchowany.

Tamny tydženj pscheywacze pola naſ ſedyn hluchoſiemy ſ Ryčbacha, kij ſo ſ tym ſiweſche, ſo ſilhouettu a wſchelake druhe wjez ſ papery wurejewacze. Tute mu bje ſo na ſwieczi woſtudžilo a wón ſkoči teho dla do rjeli, ſo by ſo ſatepit. To widjeſche yak jedyn wuhner, kotrej ſa nim ſkoči a jeho hiſcze ſiweho ſ wody won wunesze a na brjoh poſoži. Ale bes tym, ſo wuhner druhich ludzi k vomozy pytaſche, bje ſo tón hluchoſiemy ſaſy do wody ſulit a bje, jako jeho potom druhí ſtróč ſ rjeli wuczahnychu, čiſzje morwy.

S Meschiž. Pschi dopomnenju na to, ſo biesche wóndanjo w Serb. Nowinach na ja-blonjowe ſejenje ſpomnene, kotrej bje viſched ſtrólikim čaſom w jenej židowęzanskej ſahroži widjeſcz bylo, mōžemy ſobudžielicj, ſo ſmy w tym ſamym čaſu na naſich ležomnoszjach ſchipkowy (abo ſchipleñkowy) ſeſt widželi, kij mjeſeſche podla ſwojich čerwonych plodow tež najreniſche ſeſjejate róžickej.*)

S Zitra. Hijom ſaſo je tón ſnes psches ſurowy woheň naſchu weſ domapytat! Dwie nedželi jenož biesciej ſo minytcj, a hlaſ, ſchtwórk tydženja, 14. oktobra, wečor w ſedmich naſ ſ nowa žatoſna woſanza: „woheň, woheň!” ſmerinje naſtrója. Woheň, kij bje pola ſiwnoſerja Sarinka wuſchol, ſ tajkej ſpjeſchnosju woſolo ſo hrabacze, ſo w ſtrólikim čaſu twarenja ſa-hrodnika Sarinka, bura Rehorſa a brójnje burow Baczonka a Krawežika w proſhje

*) Viſchi ſpomnenje redaktora. Viſchi tajkej powoſhi ſo tež na to dopomnu, ſo na Židow i wóndanjo tež jedyn wiwowý veňk a teho tunja tež jedyn woſowy ſchon ſejeſeſche.

a popeli lejaču. Tola pak bie to hishcje wulka hnada wot Boha, so wón tuto nesboje, kij wón po swojej mudej radzi hishcje junfrócz na naš dopuszczi, s weziora a w cjašu, hdzej runje won žadyn wjetr nedujesche, pschivosta, kaj tež psches luboszju pomož, kij so nam tak borsy se wschjich bołow bohacije destia, ſurowemu wóhnei twerde meſy ſtati a tak dalsche ſtrachne nesboje, kij zylemu Žitri hrožesche, miloszjuje wotwobreci. Na ſaſke waschnje je woheni wuſchoł, neje so hacj dotal hishcze wuſlijedziec hodžito.

8.

S Ronez pola Borschic. Wschelake plody druhdy tola tak wulke narostu, so dyribi so jedyn woprawdzie džiwacz. Tak ie ſetsa pola tudomneho ſubleria J. W. kyrb (banja) narost, kij je runje 100 puntow cjeſti.

S Hufki. Tudy je 12. oktobra pschivočnju polteczalismu ſynek khježnika Augusta Pätzolda do hnójniwoje jamy panyl a so tam tevit.

S Radwora. Nedželu 10. oktobra bjeſche wažny džen ſa naſchu woſhadu, dokelž na tutym dnju ta ſama ſwojego nowego duschiepastyrja dosta. Hſjom džen predy noſchachu so rózje a kwjetki hromadu a mſode holý pleciechu wienzy a pletwa, so by so weſ ſ nimi debita. Nedželu rano $\frac{1}{2}$ 7 ſhromadiſtu so 26 ijeſni psched faru a iſehachu w 7 hodžinach w kſchijecim poredzie ſe wſy, so bychu so nowemu knesej fararei napſchecejo podali. Konje bjechu ſ kſchijecim gratom a wſyche teho ſ bantami tenje wuſyſhene. Jako bjechu iſeni hacj psched Židow pschijechali, pschivese so knes farat Nowak ſ k. cant. can. Pečhom a ſ konſistorialnym radicjelom ſ. ſ. Jeſchki. Naſch ſchulſti prijodeſtejet ſ. Mrós poſtrowi tych knejtich, jalo bjechu ſ wosa wuſtupili, ſ krótkej ryczu. Knec farat na jeho ſtowa wotmolwesche a prajesche bes druhim, so drje ſo nerady wot ſwojego dotalneje woſhadu, kotaž je jeho ſ wulke luboszju ſancj mjeła, dželi, ale so je jemu wopokaſtwo, kaj jeho tež radworska woſhada ſ luboszju horjebere, hdžj jemu na tak cjeſiomne waschnje napſchečiwo pschindje. Na to bu wós, jalo bjechu ſo eji knęza ſaſko do neho ſeſydale, do ſredža wſatý a w doſhim cjahu džiesche njeſto ſ Nadworej. Tudy

wotcjakowasche pschede wſu nimale ſyla woſhada ſ khorhowemi. Sady khorhowiom džiechu ſchuſleske džieci, ſa nimi druži wobeju narodnoſzjow a wobeju wjeruwoſnacjow. Žena tutych družlow neſesche bjeložidžany buzaſ ſ rjanym wjen- zom, w kotrym ſe ſtowa „Budźće nam lubje witany“ ſtejachu. Na to džiechu wucjerjo ſe ſchulſtimi a gmejnſtimi prijodeſtejeremi naſheje woſhadu a ſa nimi naſch farſti administrator ſ. Scholka. Skócnjne woſhanku cjah wetschi dijel woſhadnych.

Najpredy powita ſ. administrator ſ. fararja Nowaka a tuton ſo jemu lubosnje džakowasche, po nim wuſtupi pak bronjanſli gmejnſti prijodeſtejet ſ. Winar a witasche jeho w meni ſaſtoſnikow naſheje woſhadu, na cjož ſ. farat ſ pschi- hōnej ryczu wotmolwi. Potom ſaſpiewa ſo khjerlisch pod ſwonenjom wſchitliſh ſwonow a ſ. farat bu w prozeſhi do wſy wedženy. Pola Henczeg dwora bjechu prjene cjeſne wrota na- twarene a ſredž wienza bje ſtowa: Witajće! Pola wucjerne bjechu prieki psches puć rjane pletwa a pola faru ſtejachu druhe cjeſne wrota a wſyche farſtich duri tež ſtowi: Wjele zboža! Tež nuaſka bie fara ſ wienzami a a pletwami wudebena. Eſecje cjeſne wrota bjechu w kerchownych durjach a zytkwne durje bjechu woſhobnje tenje wuſyſhene. Šredž pletwowy cjeſtachny tu te ſtowa ſe ſwiatyho ſcjenia: Ja sym tón dobry pastyr.

Pschi zytkwnych durjach ſaſta cjah, dokelž tudy naich hrabja a rycer ſwiatyjanſteho riada knes ſ Ginstedel ſ. fararja poſtrowi a jemu voſkaziu pschedopoda a ſ. Nowak ſo ſ krótkimi ſlo- wami w niemſkej ryczi džakowasche. Knec hrabja ſeho potom do zytkwne wedžesche, kotaž bje ſ pobojnymi ſemſcheremi wobeju wuſnacjow pschedopelena. Psched woſtarjom, kotaž bje della ſ cjeſtvenymi plachtami woſkadijeny, džerjeſche ſ. kapitular Pečh wſchelake modlitwy w narodnej ryczi, w kotrejz nam ſ. Nowaka jalo naſheho nowego fararja prijodſtaji, wſchitliſh ſ poſtuscha noszi a pobojnoſi napominasche a ſ modlitwami w Božu hnadu ſkóneži. Na to ſaſpiewa ſ. farat: Veni sancte spiritus (Pſchindž ſwiaty ducho ſ nam) a po wuſpiewaniu tuteho khjer-

luscha nastupi wón ksjetu a djeržesche předowanje, a kajše předowanje! Sawieszie, wschiſke wutroby dyrbjachu so sahoreč pschi tutych skłowach, kotrej wón se ſwiateho mjesta k nam rycęſeſe.

Bo předowanju nastupi l. farač ſabu woltař, so by newoblatowany wopor Božej mſcie tudy prjeni króč ſa zyla pschitomnu woſadu pschineſt. Khwalbny khjerlisch „Lebe my Boha Khwalimy“ woſansny zyrkwiſku pobožnoſz.

Bo kemſchach bjesche na ſari hoſzina, na kotrej biechu wucjerjo, khejbjetarjo, ſchulizy prijodſtejerjo a mnosy druh ſnacjy a pschečeſlo psche proſcheni. Pschi tutej ſkładnoſzi so wſchelak ſlawy a ſbojovſcheſcia wuneſeſchu.

Bóh pak chytl naſhemu nowemu knesej ſatrali ſtrowotu a žohnowanje popſcheſz, so by tudy doſho ſa naſchich duſchow ſbójnoſz ſkładował.

†

S Kotez. Naſch nowy farač k Hilbrig je ſo ſanđzenu ſredu ſ Kotez k nam pschebydlit. Bo jeho wovitanju a ſapokaſanju ſa tydžen roſprawu podamy.

S Kotez. Na naſche ſatře miesto, psches woſhod k Hilbriga wuprōſnene, je dotalny vi- cedirektor na budýſkim krajnostaſkim ſeminaru l. Wanak powotany. Wón je ſanđzeny ſchtwidórk k wulſemu ſpodobanju ſwojeſe predawſcheſe woſady k nam pschejahnyl a budje juſſie psches buſicjanskeho l. duſhomneho Móhna ſwedženſy ſapokaſanu.

S Buſek. Hač runje bje ſo we wſchelakich nowinach piſato, so by ſnadž hódne bylo, hdj by ſo ljetuſchi, na buſicjanski nadpad w ſydomljetnej wojni ſpominaz, w opalny ſw e- džen 14. oktobra teho dla woſebriſko woſehol, doſelž je ſtoljetny a teho dla tež poſleni, dha ſo to wſchelakich dobrých pschicinow dla ſtato neje, ale wón ſwečeſe ſo kaž heval jenož ſe ſamej Božej ſtužbu. Ja, jaſo ſyn buſicjanskeje woſady, ſiž ſwjeru k nej djeržu, njetko pak w jenej dalszej woſadji bydu, bjech ſebi tež myſlit, ſo budje w Buſezach 14. oktobra njeſto weſebniſcheho a biech ſo tam teho dla ſ njeſotymi druhimi ſe wſchelakich woſadow podať a my bjechmy wſchitz trochu mersacj,

jaſo tam pschischedbi ſhonichm, ſo ničjo hinač nebudže, kaž heval. Ale naſchu ſtažemu nadžiju nam navoſlad na tu wubernje rjanu ponowenu buſicjansku zyrkej ſabu ſaruna, a bjesche to ſa- jimawe wopomnenje ſa naſ, ſo bohate ſyly kemſcherjow ſ tymi duremi do Božeho domu djeſchu, kotrej buchu w nozy 14. oktobra 1758 wot ſulkow wojowarzem wójskow pschetsjelane. Kózdeho wutroba bje wjeszie ſ džakom ſahorena, hdjy mójeſe ſo ſa ſtow mjer k Bohu modlicj w tej ſwiatniſy, hdjz ſo psched 100 ljetami na tamnym ſrudnym ranju wele ſtow wojerſtich mlodženjow a mužow ſmercz ſraweſche a ſiwenje woſtají ſa ſwojich weſchow; hdjy jedyn wopomni, ſo woſoko teho miesta, hdjz ſo frej Jeſu- ſowa k wujednaniu naſchich hrjechow wudžjela, ſrei ſ rječkami bjejeſe ſ ranow tych ſamych, ſiž jaſo ſwjeri woſazy ſo rycerſcy bieždzechu. A wieszie bjesche džaka hódne, ſo bie Bóh bu- ſicjansku zyrkei tehdv hnadjne ſdžeržač, hač runje tam žaneho duſhomneho paſturya nemjeſachu; psche- tož wyhoko ſaſlužbny knes duſhomny Lang a bje lieto predy ſemreč, kotrej bjesche husto predy ſ zytlej woſadu na ſolenach psched woſtarjom ſlečjo horzo wo mjer ſdyhował a proſyl.

Hač runje ie zyrkwiſti, na buſicjanski nad- pad ſpominaz ſwedžen ſietba w Buſezach poſleni króč ſwečejeny, dha budža tola wopokaſma na zyrkwi a woſebie Keithowy wopomnik pschichod- nym narodam ſwiedzicj wo tamnym ſrudnym ranju. Keithowy wopomnik yak je viſnje ſ marmora wucjeſany. Wón ſeſi na powyſchenym mieli ſady woſtarja k prawicy tych duri, ſiž do drastkomorę wedža, a je wot cjemneho ſamenja ſ bielem waſrinowym wiſenjom a ſtožym piſmom. To napiſmo je pak lačjanſte a ma ſo tak:

Jacobo Keith

Guilielmi Com. Maresc. Hered. Regni Scotiae

Et Mariae Drumond Filio

Friedericī Borussorum Regis

Summo Exercitus Praefecto

Viro

Antiquis Moribus Et Militari Virtute

Claro

Dum in Praelio Non Procul Hine

Inclinatam Saorum Aciem
Mente Manu Voce et Exemplo
Restituebat
Pugnans Ut Heroas Decet
Occubuit
D. XIV. Octobris A. MDCCLVIII.

To rječka po herbsku:

Zakubej Keithej

Wylema hrabje a herbskeho marschala schétskeho
tralestwa
a Marie Drumondowneje synnej,
Bedricha, pruskeho krala,
polnemu marschalej,
mužej,
psches starodawne pozčiunki a wojersku muškoſz
ſtawnemu,
kij w bitwi nedałko wot tých mjest
hablate rynki swojich
ſ duchom, ruku, ſ hloſzem a pschiſtadom
ſaſo rjadowasche a
wojowajo kaž ſo rekam ſaleži
padze
djeñ 14. oktobra ſjeta 1758.

Dopisy.

Z Prahi, 12. oktobra 1858. Stara Praha
je ſaſy ſe ſtudentami napelnena a-po haſach
neſi ſaſy nowe živjenie: a mročjele ſtoja nad
Prahu a lubja Prajanam nevitani ſupel. —
Mnohe ryci mamy dla woſtryeja Radejskeho pom-
nika, kij ſo 10. novembra ſtane; k tutemu ſwe-
đenei biechu ſo myta ſa njemile a cijeffe hry
wupiſale; njemilich kruchow bie ſo 14 ſapóſtalo
— ale žane nebjeſche myta hódne; Ćeſcha biechu
4 ſapóſtali — a jene dosta myto. — W ſieje
1857 bieſche w Čechach 3371 hlučonjemych,
ſ fotrychž buchu jeno 522 wuczeni.

Wo ſietuſich žinach piſachu tele dny: Žnie
ſu nimale dokonjane a móžemy ſo ſ nimi ſpo-
koſic̄. Do descheja (pschi ſapocjaſku augusta)
ſtoſachu ſita rjane doſč, cjehež dla ſebi placiſny
ſtajne wofławachu, hac̄ runje ſo poweſcje wo
hubenych žinach roſhywachu. Wele rožli bje do

deſchcja w bróžniach, a ſama wuroſczena da ſo
pscherebač̄. Šteho wſcheho chzedia wjeschejic̄,
ſo ſo ſjetna placiſna jary neſbjehne. Khorosę
bjernow (ſemcžatow) neie ſ zvka jara ſta, haſ,
we njeketnych frajnach neiſu ničjo wo nej w-
tnyli. Rožli nebijesche teſko, kaž w loni, ale
juje biechu liepſche, hac̄ ſrjene; tola je liepſha
we ſornje, dygli loſiſha. Piſchenic̄ne žiſe ſu
ſrjene. Dječmen a wovſ ſtei tam a ſem wele
cjerpelej. Wyſche teho maja na ſubjach hiſhce
wele stareho ſita a neſchiwefe ſo wele wuher-
ſkeho ſita, dokeſ ſo vuc̄ neſaplač̄. Motawa
ſo derje radjila a duž neirebaja, kaž ſo po
synach bojachu, ſköt pschedarac̄; teho dla ne-
ſpaduje ſkotna placiſna wſaz̄. Wtynzy woſoko
Leboſzi nechadja muſu wſaz̄ wažlę, ale na
ſorzy mjerici. We Klapaju pod „laſeczej horu“
bu zoſtrowa rječa 20 puntow cjeſka wuryta.—

Ujekotre naujeschtki.

S tutym cieszenym ſerbam naipodwolniſhō
k wedjenju dawam, ſo ſym ſwoj

marionetski theater

w buſiciāſkim hoſienzu ſestajat a ſo budja ne-
vjelu, wutoru a ſchwortk woſebnje rjane ſeklije
hrate. Šapocjaſk wečor we 8 hodzinach.

W Buſezach, 23. oktobra 1858.

Jan August Köhler, ſ Leukersdorf.

Schwortk 28. t. m. ſo k fermuſchi rjane miabo
a ſolbaſh tunjo pschedarac̄ ſapocjne pola Leh-
manna w Blužniſezach.

Wot redakcije.

Wobſchjerne wopisanje, kaž je ſo wulta
ſodž Austria ſ 500 čłowekami na žalosnje
ſrudne waschnje ſredža na morju ſpalika,
hndže w pschichodnym cžiſli ſerb Now.
wotczishejane.

Cyrkwinske powjeſće.

Werowanaj:

Michałska cyrk: Jan Jeńko ſ Jatſjobla ſ
Marju Beſchkej ſ Ćeſhoni.

Křčena:

Podjanska cyrk: Hana Mařja, Ernst Mo-
riža Seifert, murerka na Židovi, dž.

Zemrjeći:

Djeni 5. oktobra: Hana rodž. Gudžig, Handrija Handrika, kublerja w Szloniej Vorschji, mandjelska, 34 l. — 9., Jan August, Handrija Michala Bartuscha, farberja a shjezerja na Židovi, ſ., 2 l. — 11., Krola Bedrich Ohlenroth, ökonom w Matym Wellowi, 36 l. — 14., Hana, Handrija Rychtarja, živnoszerja we Wurizach, dž., 10 d.

**Gjahi sakskschlesynskeje železnizy
s budyského dwórnischeha.**

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; počivojnju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m.; rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dovołnja 12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hodž. 42 min.

Mots Tunka. Za bjech wóndanjo we W. na bežadži, hdzej so wot wschelashich wjezow roszyczowachu. Tak tam tež jedyn muž na to pſtińdje, tak drje so temu abo tamemu we tamnym świecjeje powedje, a mjenesch, so budje wón, kaž ſebi to myśli, tež njehdž w tamnym świecjeje s taikimaj kruwomaj njezdžicj mór, kaž jow na ſemi.

Hans Depla. To drje bje wjeſcjeje prawie pobožny muž?

Mots Tunka. Za ſebi to tež myſlach, ale jako so dale ſa nim praschach, tak ſlyichach, ſo je ſa iſt lieta jenož dwójny ſemſchach pobyt.

Hans Depla. Aj, aj! tón nech ſo na ſedžbu bere, ſo ſe ſwojimaj kruwomaj newjasne abo nesfróčiti!

Hans Depla. Kak tež to, ſo ſu krawſzg towarzischojo njeſkole tak žadni?

Mots Tunka. To drje teho dla, ſo je ſich

w poſlenich lietach tak mało wuklo, a duž ſebi ſich tak wyšoko waža.

Hans Depla. To može byž, ale w K. wóndanjo wot jeneho wyškowajenja ryc̄ nebie, pſchetož tam bjechu na jeneho krawſteho nemđri a na neho kwarjachu.

Mots Tunka. Čjoho dla dha to?

Hans Depla. Nô, woni prajachu, ſo wón žalosne kleſti ejini a miesto teho, ſo by ſchil a vlatat, radſcho młodym hélzam do jich dobreho mena lute džijery torha a jich pola holzow wukacj pyta.

Mots Tunka. Čhe dha ſebi wón janu holzu bracj?

Hans Depla. Ach, wo tym jana ryc̄ neje.

Mots Tunka. Nô, dha nech ſo tola pielnie jenož wo ſebe ſameho ſtara a nech druhim mersanje neczini.

N a w ē š t n i k.

Mój luby wojo! S nowinu
Dam Tebi djenja k wedzenju,
So, jutje tam haj nemozu,
Tak po Tebe tej neyschindu.

Jan Probst.

Pola podpisaneho je wot njetf najlepscha,
wot starej pschenicy mljeta p'scheńcza mufa,
kotraž so woszbie f tykanzy peczenju hodzi, stajne
po najtunischez placisni na pschedan.

Bekar Fischer w Maleszczach.

W Libochowic je sahrodnista živnosz čzo. 15
niedzie f 18 sōzami leżomnoſzow se swobodneje
rusi na pschedan a može so wscho dalsze pola
wobśedjerja tam nashonicz.

Aufzja hatoweho ſlanja

smieje ſo wutoru 2. novembra p'schipolnu w 1 ho-
djini na rycerſtſtli w Nechořnu.

Zylie dobre żeleſne khachlie f dwiesmaj wareñ-
ſtimaj maschinomaj ſteja w Bórk u ſchuli tunjo
na pschedan.

Moje snate dobre woprawdzie

P u c h e d r o ž d z i e,

taž tež wſchilke p'schi peczenju trjebue twory poru-
ćjam ſōzdemu najtunischo.

J. G. F. Niecksch.

M y d l a r n i a

wot Louis'a Šcharfa w Budyschin i

porucja 18 wſchelakich družinow p'lokanſkich a myjenskich mydlow punt po 12 nſl. haj do
2 nſl. delje, stajnie huchich, dobrych a tunich. P'schi woskupenju wetskich d'jelbow kaj tež ſa ſa-
pschedawatow je placisna wele tunischa.

L ou i s Š c h a r f
na hornęcziskej habsy mjestu Lipsk f napscheja
a na žumy wſlach w pōſtej ſowatni.

Nowe żeleſne wichty,

Kotrež ſu wot budyskeho aſchowanskeho ſaſtojuſtwa ſchtem-
plowane, pſchedawa po fabrikskej placisni

C. A. Mickau na bohatej habsy.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi
bere horje ſawjeſzenja wſchitlich družinow p'sche wohu na pſchedadzite wobſedjenſtwa, p'sche elemen-
tarne ſchłodowanje na pucjowanſke ſubla, teho runja ſawjeſzenja na živneſie čloweka.

Polich a ſarunanja ſchłody w pruſkim courantu ſa najtunishe prāmije.

Sarueženski fonds towarſtwa $16\frac{3}{5}$ millionow ſchjeſnakow ſtiebora.

J. G. Richter,
distriktny agent ſa Budyschin a wokolnoſz.

Barlinske wohen ſawjeſſjaze towarſtvo.

Saložene 1812.

S aktadly kapital 2 milliona j toleř.

Tuto hijom 45 ljet wobſejaze towarſtvo bere ſawjeſzenja p'sche wohniou ſchodu horje
po niſkikh, ale twerdych prāmijach, hdyž ſawjeſzeny ſenje ničo do optacjowac̄ netreba.

Sawjeſzenja wobſtara a wſchic wutožowanja dawa

W Budyschin.

J. E. Smoler, wubawař Serb. Now.,
agent barlinskeho wohen ſawjeſſjazeho towarſtwa.

Czeszenym Eserbam Budyschina a wokolnoszje s tutym najpodwolnisczo k nawedzenju dawam,
so bym tudy wulki a nobisjerny

M ó b e l - M a g a z i n

po twardych tunich placisnach wotewrik a so pradowat, so bych dowserenju tych samych, liž me
dobrociswo wopytaja, s rjanymi a derje pschitowymi wudzelskami doſz cjinil.

W Budyschini, 19. oktobra 1858.

August Janasch
na bohatej haszy čo. $\frac{7}{11}$, w 1. poszchodzi, nimale
hoszenzu k winowej kicji s napszecja.

Nowy etabliſement.

Czeszenym Eserbam Budyschina a wokolnoszje
s tutym najpodwolnisczo wosjewuju, so bym so
jako klempnat etablitowat a swoje khlamy w kheci
i. Holtscha na mjaſowym torhoszczu wotewrik.
Adolf Nachlis, klempnatski mischr.

Lotteriowy namjeschtk.

W tych njetko skončenych cjechnenjach 54. kral.
sakſkeje krajneje lotterije dōſtach sſehowaze wetsche
dobytki do mojeje kollekcijs:

5000 tol. na čo. 13281

400	=	=	7981
400	=	=	23726
400	=	=	53755

dobytki po 200 tol.

čo. 7960	21535	21543	33323	34790
36690	42154	53787	56031	56043
56070.				

100 tl. 26	kroj a to na čo. 7970.			
7983	13243	13256	21538	23715
23719	23791	23792	23793	32555
32572	32595	34736	34740	34792
34796	36613	36646	42147	53753
56006	56015	56034	56055	56066

wysche teho hſchce 394 ejſtow s menſchimi dobytkami.

Z o ſ p

t 1. haszy 55. krajneje sakſkeje lotterije, kotrejz
cjechnenie so 13. dezembra t. l. smjeje, porucjam
s tutym najljepe.

W Budyschini pod hrodem čo. 32.

H andrij Hennig.

Bruny walach, konj jendjelskeho splaha stejj
we Wurizach na kubli čo. 4 na pschedan.

Niekotrym holczlam se wſow, kotrej chedja
w miejſci herbsku a njemſku žonsku drastu ſchicj
nauſkunycz, može so wucečka psches wudawačnu
Serb. Nowinow pschipofasacj.

Wulkosahrodnika živnoſz čo. $\frac{2}{17}$, w Bosche-
zach, k kotrej 17 aktow 36 prutow ležomnoszjow
bluscha, a napolozena s 256,41 dawskimi ſenoszem,
budje so s tjetuſchimi žnemi, se wſchtem hospo-
dařskim gratom a se ſtom herbſtwodzjelenia dla
10. novembra dopolnia w 9 hodzinach we wo-
bydlenju rychtarja Piwarza na pschedawacj. Wuswolenje bes lizitantami je wu-
mienene.

Tu nowodójne kruwy (kraňeho ſplaha) ſu
dla pschitowczeñenja hollandskich kruwów na kubli
čo. 4 we Wurizach wysche a ſteja tam na pschedan.

Zandženy w ſtwórk žita Lubiju plaćachu:

Sreňa	tl.	nsł.	np.	plaćizna	tl.	nsł.	np.
Piščenja	6	15	—	Rožka	3	15	—
Decimén	3	—	—	Worš	1	25	—
Hořch	6	10	—	Woka	5	5	—
Dabky	6	5	—	K. butry	—	17	—

Zandženu sobotu žita w Budysinje plaćachu

K o r c.	Wyšša.		Nižša.		Srzedzna.	
	tl.	nsł.	np.	tl.	nsł.	np.
Piščenja	7	—	—	4	15	—
Rožka	3	27	5	3	15	—
Decimén	3	5	—	2	25	—
Worš	2	12	5	1	15	—
Hořch	6	5	—	—	—	6
Woka	—	—	—	—	—	—
Wierit	—	—	—	—	—	—
Dabky	6	5	—	—	—	6
Hejduschka	5	10	—	—	—	5
Wermu	1	—	—	—	—	25
Kana butry	—	17	—	—	—	16
Kopa ſlomy	5	20	—	—	—	5
Sent. hyra	1	5	—	—	—	15
Dowoz:	1977			1	—	—

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryněka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čílo placi 6 np.
Štvortlětna předpłata pola
wudawařja 66 np. a na
kral. sask pósce 7½ usl.

Cílo 44.

30. oktober.

Léto 1858.

Wop schijecze: Swjetne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Hermonez. S Höffa. S Nadworja.
S Čorneho Hodlerja. S Kukowa. S Kulowa. — Podz Austria rc. — Sudniſte dopiszy. — Hans
Depla rc. — Zbytwinſte poweſſle. — Navjeſchtnil.

Swjetne podawki.

Sakſka. Prinz Jurii je ſo s portugalského hlowneho města Líšabona ſaſo do Dražđan wróciſt. Wón bje tam pola ſwojeſe newesty, portugalſteje prynjeſhyny Hanſe Marie, na wopytanju pobyl. — Naluski arzywójwoda Karla Ludwiga, ſawoſtaſený wudowz ſakſkeje prynjeſhyny Margarety, je ſo 21. oſtebra ſ Dražđan na dompučz vodat. — K 15. novembra budje zwickauſchwarzembergſta a chemnič-góſnička železniza woterrena. — Ministerſtvo wójny je wobſanklo, ſo chze psichodnje potrebne remonifte ſonje viches ſiferantow wobſtarac̄ dacie. — Minister pschedhyda dr. Čiński je ſchwórtk popołnju wumrek. Boža ruciſka bje jeho ſajala.

Pruthy. Sandženu vónđelu mjejeſtej wobej komori pruskeho ſejma ſhromadne poſedjenje, ſo byſtej wujednaloſi, hac̄ je regentſtvo prynza pruskeho nusne abo niž. Deputazia, kotaž bje tu wjez po porucznoſzi ſejma wobſchernje wukadžowala, bje w ſwojej roſprawje regentſtvo ſa nujne ſpōnaka a ſtaji teho dla tón namet, ſo byſtej wobej ſhromadnej komori taſku nusnota tež vichipóſnalej. To je ſo potom tež ſenohloſnie ſtalo. Wutoru dopołnja bu wobjeſmaj komoromaj wofſewene, ſo chze prynz pruski po ſejmowym vichipóſnac̄ regentſtwa pschishahu na wuſtaru wotpoložic̄ a ſo ma ſo ſejm teho dla vichipotni w 1 hodžini w kralowſtim hrodži ſhromadjeſ. Dako bje ſo to ſtalo, pschindže prynz pruski ſi wulſim a pschynym pschewodzeſeném wom psched ſhromadjeny ſejm a reſny: „Jaſni, nadobni a lubi kneža! Ja widju w tutej waſnej

hodžini ſienocženej komori krajneho ſejma k ſwiatoznemu ſtulej ſhromadzenej. Predy hac̄ k temu pschetroc̄zu, je mojej wutrobi potreba, Wam moji kneža, ſwoj djak wuprajic̄ ſa wotecžinsku ſenomyſnosſ, ſotrej ſje mi Waschu pomož k ſrijadowanju regentſtwa poſtigili. Wy ſje psches ſenohloſnosſ Waschego wobſanknenja wutrobu naſchego droheho, w zuſbi pschebywazeho krala woſchewilli. We inni ſje pak boſne ſac̄zucha, ſotrymij regentſtvo na ſo wsach, jara pomeniſhili a nadjiſu poſvlnili, ſo budje ſo mi radic̄, ſa cjaſ mojeho regentſtwa cjeſa a ljeſphe ſubeho wótzneho kraja k jeho ſbožu pschisporec̄. Daſ to Bóh! A njeſko, moji kneža, chdu ja to ſlubenje, kotrej ſym Wam hižom pschi wotewrenju ſejma daſ, ſ mojei pschishahu wobtwerdjeſ. Ja, Wylem, prynz pruski, pschishaham ſ tutym jako regent psched Bohom wschehowjedomnym, ſo chzu wuſtaru kraleſtwa twerdzie a ſwierne djerzeſ a po jeje poſtajenjach a po krajnych ſakonjach knežic̄, tak wjerno hac̄ mi Bóh pomha!” — Po tutych ſłowach prajeschtai pschedhydi wobeju komorow prynzregentej djak a ſbožopſchec̄ a wunesheſtai kralej, kaſ tež prynzregentej ſlawu, kotrej ſhromadžiſna je wschej možu vichiploſowasche. Ma to wuprají ministerpreſident ſejm ſa wobſankneny a prynzregent wopuscheji ſalu, ſhromadžiſnu miloſziwje poſtrowjo. — Kral pschebywa w tu ſhwili na hrodži Rottenſteinu w polonſkim Tyrolu a ſo jemu tam derje ſpodoba.

Rakuſy. W njeſotrych nowinach bje ſo wónđanjo ta poweſſ roſſcheriſla, ſo ma ſo wulſko poſtajic̄ a ſo ſo teho dla domoj psch-

czeni wojszy sało pod Khorhoi żadaja. To pak' nicżo wjerno neje, pschetoż na turkowskich mesach dotalne wójsko dośaha a w Italii, hdżeż móht so jedyn knadż najskere nepokoja bojeż, je też wojskow dość.

Franzowska. Ministerstwo bje s portugalskim knežestwem wóndanjo do swadu pichelsko; pschetoż portugalska mychnoż bje jenu franzowsku kōdż sajaka, ktraż so taifa bycž sdaſche, taž by afričskich schłowow pschewesta. To pak' franzowskojo pschidacz nochzychu a poštachu teho dla dwie wójnskej kōdzi psched Lissabon. Psched tajimi doposaſmami dyrbjachu Portugalojo drje zosacż, ale wschón kūjet praji, so so w tuym nastupanju pak' sało pschitłowo dopełni: Weſchi by a wetsche maſch prawo.

Jendželska. Transatlantiski telegraf hiſcheje pschezo meleżi. Doho aktiie, sa kotreż so w prijenschim časzu 1000 puntsterlinkow płacęſche, su na 300 puntsterlinkow spangle. — W poſlenich 9 mjeſazach je so psches 30,000 wojskow do Indijs poſtalo. — S Indijs je powesz pschitłka, so buchu tam 19. septembra sbiežkarjo na kupy Gogri tak sbicji, so psches 1000 muži shubichu.

Ruſowſka. Ruske wójsko je sało wſchelake dobycja w čerkeſſich krajach sczinito a wulki kruch tamnicho kraja je so ruſowſkemu knežestwu podežiſnyt.

Turkowſka. S Božnije su poweszie pschitłke, so su tam kſhesijskiy burja pscheziwo turkowſkim, sich na wſche waschnie čiſhczazym knežim postanyli. Tak bu 6. oktobra we wſy Bronitu turkowſki rycerſtublerč Reschid faražen, jako tam tak menowanu tsečinu wot burów beresche. Tutón skuk bje ſnamjo k poſtanenju wſcheho wokolnicho kraja. Na 10,000 muži so shromadži a Turkojo buchu wſchudjom sbicji a wobydlenja turkowſkich rycerſtublerow ſapalene. W Obudowzu shubi 16 Turkow živenje. — Turkowſki bohot Kiani-paſcha je njeschtó wójska pscheziwo sbiežkarjam poſtal, nemôże pak' nicžo wuskuſkowacż, dokelž ma mało ludzi.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tudy bu 18. oktobra nowy seminaristi direktor Leuner, hac̄ dotal faraž w Strawalđji, a wyschi wuczeż Burkhardt, hac̄ dotal wuczeż na tudomnym gymnaſiu, wot taineho zytkwineho a schulſkeho radzičjela f. dr. Gilberta ſwedjeniſy do ſtaſtoinstwa ſapofasany.

S Budyschina. Na mjeſto, psches wotthod f. Burkhardta wuprōsnene, je f. Trautsch fa wucjerja na budyski gymnaſium powołany a bu 25. oktobra wot gymnaſialneje deputacije ſwedjeniſy ſapofasany.

S Hermanez. Sahrodnik Domla po‐menowany Hawsch, kotrež bjechu 5. oktobra na rafecjanſki ſektor wohrebali, bu tam po nameſci pruskeho statueho rycznika 19. oktobra ſało wohrebany a k pscheppianju wotweseny, dokelž so tuka, so je ſamremu Domli jeho mandzelika s iſdom ſawdata. Ta ſama, taž tež wotrocž, ſtaſ ſadženai.

S Höſta. Nascha gmejnſka rada, ktraž so kchwabuſje wo ſwonoſanu rjanosz naſchjeje wſy stara, je tež to lěto naſchu staru kapalku ſ wonka a ſ nutka zylje wobnowicž data, taž so ma njetk jara rjanu naſlad. Tež bu pôdla ſtejaze ſwečzo pschi tutej ſlădnoszi wobnowene.

S Radworja. Nasch dotalny kaptan f. Schotta je ſa prijeneho kaplana pschi ſerbifokatholſkej woſhadži w Budyschinji powołany a je so tam ſredu wudzenja pscheydliſt.

S Čjorneho Hodlerja. Wóndanjo mjeſeſche naſch kamenickamarſki miſchir Poleňk to neſbožje, so so pôver, ſiž bje k roſiſelenju ſtaty do neje ſapuchcjeny, do cjaſha wutſjeli a jemu jenu rufu jara wobſchodzi a tež kruch wucha wottorchny.

S Kukowa. Nedawno ſta so tudomnemu ſtarej Khejzy to neſbožje, so so jemu wulk ſameň na nohu wali a tu ſamu roſraž a, móht tež, zylje roſmecje.

S Kulowa. Nasch nebocjicžki wýſkokoſtojny f. faraž Marezin Wawrii bje ſo 5. oktobra 1787 w Nowej Wſy narodjil. Wón ſtudowalſe w Budyschinji a w Brasy, doſta 22. septembra 1815 mjeſchniſku ſwečiſtau a bu 27. februara 1827 investirowany. Wón wumre,

kaž smy hžom w čj. 42 spomnili, 12. oktobra a bu 13. oktobra pohrebany. Pohreb sweczesche so na to waschnje, so so wot shromadzenych duchomnich najprjodzy sa nebeheho k. fararja w zyrliwi psalmu spjewachu. Potom džesche pohrebny čjaz s fary po njeftorich haſach pſches torhochcejo na ſeſchow, hdzej dotalny tudomny prijeni kaplan k. Schneider herbuſtu a njemsku pohrebnu rycz džerzesche. Na to njeſeſche prijeni Božu mſchu ſa nebo k. fararja k. propst Anter ſ Lubanja, druhi spiewanu Božu mſchu k ſwiatym jandžiam džerzesche pak k. propst Eifelt ſ klöſchira Marineje hwjesdy a druzi kneža duchomni džeržachu pſchi pobočnych voltarach čjichu Božu mſchu. —

S zyla bie ſo k pohrebei 16 katholſich duchomnich ſechlo a hewak bieſchtaj tež dwaj evangelskaj duchomnaj na pſchewodženje pſchisfkoj.

Lódz Austria a jeje ſpalenje ſredja na morju.

Hamburgska lódz Austria, kotraž ſ Hamburga do Newyorka w Amerizy pužowarjow a a twory wožesche, je ſo 13. septembra na atlantiskim morju ſpalita. Na nej bjeſche 538 člowelow, wot kotrychž bu jenož 89 ſmerci wutornenych. Njeftiſi ſ tuthy wumóženych pužowarjow ſu to, ſhtož ſu wo wóhnju nawedzili a to waschnje, kaf ſu ſmerci wucjelli, we wſchelakich nowinach wotčiſcieczej dali. Tute roſprawy w fiziehowazym ſwojim čeſzenym čjitarjam ſobudzjelimi.

Zendželcjan Charles Brews pſche w nastupaju na ſpomnene ſrachne nesbožie: „My nadžiſachmy ſo wſchitz, ſo 16. septembra do Newyorka dojedzemy. Njehdje wofolo dweju hodžinow popołniu ſteſach ja na poſtrywi, jaſo ſa tolstu trubu kura, ſi jenych duri delneho krywa wuſtowowazu wuhladach. W tym ſamym wokmienju pſchilecjiu wot tam njeſotre žony, liž wokachu: „lódz ſo pali, ſhto ſ nami budje!“ Maſchina počiñasche wo potozu pomatscho hicž, nesasta pak, čjohož dla ſebi ja myſlu, ſo je ſo maſchinista bórſy pſchi ſpočatku ſaduſyl. Wſchitz puzowarjo prijeſeſ ſlaſy, ſi wuſſacjom

njeſotrych, koſiž bjeſhu ſo w tobakowej ſti ſaduſyli, tloczachu ſo na ſadni kryw. Tam bje ſo tež wele paſazierow druheje klasy ſbiežato, ale druzi buchu w ſivojich komorkach wot wóhnja pſchelhwatani. Nietko počzachu plomenja na poſtryw horje ſapacz. Čjachceriza bje žalobnje wulka a doſelž bje kapitan ſe ſwojego miesta wuſtupiſ, džesche kódz, kaž ſama čjysche. Na ſamym krywi (to je horka na kódzi) bje žalobnje ſrachny a ſrudny napohlad. Wſchitko čjachceriza a wotacze, mužojo po ſwojich žonach, žony po mužoch a džiečzoch; ſeni bjeſhu zylje woſlabneni pſched ſtrachom, druzi wkaſachu a žalobiſzachu a jenož njefti ſadžeržachu ſo roſomnje. Bes tym ſo plomenja tak daloko pſchiblizku, ſo jich wele, ſo buchu ſo jich ſminyli, do morja ſkočjiku, bes nimi pſcheczeljo a pſcheczelni, liž ſo ſa ruku pſchimyku a tak hromadzie do ſmerceſe džiečzu. Dwie ſtejne, naſſere koſi, ſkočiſtej na tajſe waschnje do morja. Jedyn Wuher ſe ſedmym rjawnym džiečzini nanucji ſwoju žonu, ſo wona najprjodzy do hukobokſje ſkoči, potom modeſche ſo nad ſwojimi džiečzimi a da ſim na to po rjadu do moria ſkočiſz a napoſledku ſkoči, ſ najmłodſim w ruzę, tež ſa nimi. Za ſam ſteſach w tu ſhwili ſ wonka wobłożenja a khlach ſo, ſo by ſo plomenjow po móžnoſći ſdalowat, wot lódzie precz, ſo ſa jenu prijodſteſzaju hrjadu džeržo. Powrócenym čjolm, kotryž hličeze ſ jenym ſwiaſom ſa lódz wiſasche, niže me w móru plowasche. Pſches jeneho muža, liž ſwonka lódzie wiſasche, ale ſo minu dleſe neħasche, ſliſech ja do teho čjolma a roſtrjach jeho ſwias ſ perowym nežikom. Ale čjolm do lódzie praſny a ſo powróci. Mi ničo wyſche newosta, hacž ſwoje ſbožie ſ plowanjom ſpýtacj a jako ja ſ wody won poſladach, wuhladach druhi čjolm w ſwojej bliſſosli. Za do neho ſaliſech, ale wón bje pólny wody a nemjeſeſche žane weſta (Ruder), tola namakach tam njeſotre kafy, ſi kotrymž jón njeſak dale hnuch. — Wot lódzie bjeſh ſo bes tym njehdje $\frac{1}{4}$ hodžin ſdalit, ale ja možach derje wiđecz, kaf mužojo a žony po dwiſemaj a po tſloch, žony ſ džela ſe ſapalenej draſtu, ſ lódzie do morja ſkaſachu. Wyſkofsz ſ weſcha

Kébjie hacj do morja bje 11 lohcjow a duž drje
so niekotryžkuliž dlijesche, hacj jeho na pošledku
ptomenja do wody sahnachu. Pot hodžinu po
mojim cjełnenju žaneho čłowela wjazj na sad-
nim krywi lódjie newidjac. Ja se ſwojim
čjoſmilom ſa lódji iſedzich a doſziahnych ieneho,
hiſcheje móznie płowazeho Njemza, kotrehož do
čjoſma ſeſezech. Bes tym bliſeſche ſo namaj
jena lódj, menujzy franzowſta barka „Maurice“
ſ Nantesa. Ja buch tam na vol ſedmich —
5 hodžinow po cjełnenju ſ Austrile — horje-
wſatych a namakach tam hžom 40 wumóženych.
Narwiaſy tych ſamych bje ſo ſa tak menowany
bugſpriet djerzato a jenož jara mało bjeſeſhe iſch
ſ wody wucjehnencyh. Wokolo woſmich vſchi-
iſedje ſaſo. 23 ludzi na jenym čjoſmi a poſdži-
ſcho buchu ſchyrio, koſiſz na jenym roſlamanym
čjoſmi wiſachu, do lódjie wſacji a hiſcheje
poſdžiſcho bu iſecji oſſajer ſ Austrile, ſiž bje
6 hodžinow po morju wokolo płowat, jiwy ſ
wody wucjehnency.

Drufy powedaja, ſo je kapitan, jako woheň
wündje, runje kusk ſpak, kaž won to najbole
lóždy džen po wobedzi cjiſeſche. Woheň bje
jeho wubudzik a won vſchibježa wſchou faſtrožany
na lódzinu kryw, jako ſo tam hžom wſchitko
cjiſeſche a tolciſeſche.

Kapitan bje tak na roſom porażeny, ſo
mołaſe: „My ſamy wſchity ſhubeni!“ Potom
chwyſche pomhacj jedyn čjoſim do morja puſcieſcij,
piči cjiſim ſak do wody padze a ſo fatepi. —
Woheň bje na to waschnje naſtał, ſo biechu w
poſtrywi ſadžicj chyli. Jedyn nižſi ſaſtožniſ
roſjehli teho dla ſruch recjasa a rýkaſe jón
do ſudobia, ſ kolmasom napelneneho, ale dokež
bje recjas jara horzy, dha jemu ſ rufi panycj
da a poſti tym tež kolmas powróciſi. Tón ſo
hnydom ſapali a do wſich wokol ſak palate
reczli bjeſeſhe: tak ſo ſo bórsy ſe wſichſech stro-
now paleſche.

(Skončenje přichodnje.)

Mots Tunka. Ludjo poczinaja powedacj, ſo
najſtere mójna naſtane, dokež ton hjetuſchi komet
ſnadž pođartino lóždžik neje!

Hans Depla. To wſchal móže poſtezo bjeſi,
ſo pak njeħajje njeſchtō naſtane.

Mots Tunka. To, kaž by praſicj džiſt, by

knadž hžom škyschat, so nihdy hinač neje; pschetoz na Serbow hžom sapoczinaja.

Hanž Depla. Nô dha nô, dha žmoj hoto-waj. Hžde dha pak so waricž poczina.

Mots Tunka. W jenej wosadžji chzedža Sserbami herbštu kermuschi, po starym waschnju se herbštim przedowaniem džeržanu, sahnacž. A dokelž pak Sserbjo tež twerdžie sieja, dha njetko se wshe-lakimi štvržbami, kaž žym škyschat, na nich poczinaja tſielecž, a dokelž ſu kermuschi hofzjo tam Boži dom wohladowacž byli, ſu pecža cži ſami wob-sluzbeni.

Hanž Depla. Nô, tajkele tola nihdy bes Sserbami pytač nebych. Ta pak ſo nadžijam, ſo Sserbia Sserbja wofianu a ſo ſo tež lehžy pod bunzl tyhneč nedadža.

Mots Tunka. Njetk pak cži ſchtucžku ſa-spjewam.

A tebe ſ tym ſač poſvijeham:
Moj pak ſo boječ nethamož,
Wſchak hiſcheče twerdžie ſedži-
moj

A noju piško pijemoj. —

Hanž Depla. Ty ſy tola pſchezo w dobrym troschezi a me ſweſelischi, hždž eje woſladam; — ale ſak to wupane, to mi pſchichodnje tola tež praj.

Sudniſke doply.

Wot wokreſneho ſuda w Budyschině buchu ſahudženi a., 18. ſtisbra koſejmar Handrij Lang a w Wulkej Dubrawi ſpeciawoſje pſche-ćjwo genſdarmej a hanenja dla do 12 dnjow a žinnoſjer Michal Werab w Khełni ſlō-tciwlowania dla do 3 nedzel jaſtiwa; b., 21. oktobra wumenſar Pjetr Šwora ſ Budęſteg nevraveje pſchisahi dla do 1 lieta arbeitshauſa a c., 25. oktobra Gottlieb August Dittrich, pekar na Židowi, lóhkomysneje wopacjneje pſchi-ſahi dla do 3mieſacjnego jaſtiwa.

Cyrkwiſke powjesće.

Wérowani:

Michalska cyrkej: Jan Michalk, wobyldeč a fabrikſki rjeſiacjet w Dobruſchi, ſ Hanu Khrystianu Haubdorſez tam.

Podjanska cyrkej: Jan Jurij Henči w Khrwa-ejzach ſ Hanu Mariju Fleißberę ſ Mnichowza. — Pjetr Gaſcha, žinnoſjer w Gajowu, ſ Mariju Theresiu Duischmanę w Djiegneſzach.

Křčení:

Michalska cyrkej: Karolina Hedwiga Antonia, Kor-je Theodora Wiazli, ſaratra vſchi michalskej zvřekri, dj. — Kora Jurij, Jana Rychtarja, křiežnika we Wul-kiem Weſkowem, ſ. — Ernst Gustav Max, Marie Louisy Rehmannę ſe Židova nem. ſ.

Zemrječi:

Djen 8. ſtobra: Hana Maria Antonia, Kortle Váyka, ſchewza na Židovi, dj., 2 l. 8 m — 14., Maria Madlena, Jana Scholty, ſhjejerja na Židovi, dj., 5 l. 3 m. — Hana, Handrija Rectorja, živ-ноſjerja we Wurizach, dj., 10 d. — 17., Hana, rodž. Lorenzez, Handrija Ponicha, ſublerja w Bosankezach mandjelska, 64 l. — Handrij, Handrija Garbarja, wulkoſhrodnika w Žeňkezach, ſ., 23 l.

Čzahi ſakſkofschlesyjskeje želeſnicy ſ budyskeho dworniſcheža.

Do Šhorelza: rano 7 h. 47 m.; pſchivoňna 11 h. 40 m.; popoňnu 6 h. 22 m.; wiezor 8 h. 25 m. ranu 12 h. 34 m.

Do Draždjan: ranu 7 h. 37 m.; dovoňna 12 h. 53 m.; povoňnu 3 h. 52 m.; wiezor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hodž. 42 min.

Venežna placisna.

W Lipſku, 28. ſtobra, 1 Louiſbor 5 tl. 14 nřl. 1 np.; 1 voſkowajazb čerweny ſloty abo dukat 3 tl. 3 nřl. ¾ np.; wiſte bankowki 101 ½ — Spiritus w Barlini 8 tl.

N a w e ſ t n i k .

Džaf.

Hacj runje budyske niemieckie nowiny w 132. číſli t. I. wobſtjerny ſapis wſchitſich ſimilnych dobrowolnych darow, nam wotpalenym w iara bohatej mjeri pſchivostlanych, podawaja, a naſch wutrobnuy džaf pſchineshu, a hacj runje može wjeſzie jedyn ſójdy ſam pſchecjivoſtedzeni byci, ſo je naſka wutroba pſchecjivo ſójdemu dawarej ſ najhorzyskim džakom napelnena, dha pak my tola tež tudy — ſtož. bjeſche tež wot ſapocjatka naſche žadanje — naſch najluboſniſchi džaf pſchineshem. Wſmteje teho dla naſch najhorzyschi, naſwutrobiſchi džak, wy! ſiz ſze bohate dary na penesach a w natu-raliach pſchinesli, wy! ſiz ſze ſ jſesbam a ſ rucznymi dželom nam ſ pomozý ſtali, wy! ſiz ſze naſ

s hospodu s luboszju horje wsali! Schromadnje wschitzu wsmieze to pschebujedzenje, so my w naszych modlitwach na wasz spominam, tiz tez nam w naszej nufi wulka, jara wulka pomoz byli, so by Boh ton knes wasz tajku nam woposzafanu lubosz bohacie na czechnych kublach a junu w tamnej wieczenosi safo farunacj chzyt.

Rawdalo je so: 918 tl. 26 npl. 6 np. penes, 223 forzow 5 hachlow rozi, 4 forzy 8 hachlow jecymenja, 1 forz hjernow, 8 hachlow hejduschki, 59 kop 52 woslepov slomy, 1 kopa 37 walczow syna, 1 kopa 7 walczow wotawy, 123 poerutow khleba, 2 forzai rjanei mufi, 3 hachilje kripow, 3 khany butry, 10 vuntow tuczna, 46 miechow, 2500 mureckich a 2500 tisiechnych zhlebow.

W Nechwaczidli w mjezagu oktoberu 1858.
Schromadni wotpaleni.

Sjawny dzak.

Podpisany chye so nuceny, herbsemu forzomarej Jurjej Gruhlej w Roswodezach, kaz tez jeho tsiom synam, najwutrobnichi dzak sa to jemu po wohniowym nesbozu tak swolniwe a dobrociwe wotpuszczenje jich starszych domszych s tutym sjanje wuprajicj.

Boh ton knes chzyt sum to wschitko bohacie farunacj a jich pschede wschitkim nesbozem hnadjne swarnowacj.

W Roswodezach, 20. oktobra 1858.

Jan Michalk, wulkosahrodnik.

Na knezim dwori blisko mjeseta Budyschina pyta so s nowemu ljetu dobra wulka dziorka, kaz tez dziorka, koraž wohladanje swini d'rije rosemi. Eskuzba je dobra, hdje yak je, to može so we wudawańi Serb. Now. shonicj.

Moje srate dobre woprardzite

szuchedrożdże,

kaz tez wschitke pschi peczenju trjebne tworh porucjam kózdemu natunischo.

J. G. F. Nieckisch.

Grożowe brosfaramellje,

najljejschi hrjedk s wotstronenu kaschela a s położenju dychanja, kaz tez s swarnowanju psched bydawoszju pschi fasynnenju w synnym ejazu.

Ca Budyschin a wokolnoz w-hrodoweskij haptzy knesa M. Jäkinga kózdy ejas na pschedan. Eduard Groß w Wroclawiu.

Stearinowa a mydlowa fabrika

F. G. Kleinstücka s Draždjan

tez prijedstojazy budyski hermanek s bohatym wuberkom swojich fabrikatow srateje dobrozje wobczehue, bes kotrymiz ma so ton kóz rjane fojowolijowe mydlo woszbieje poruczicj, a proszy, so by so jej dowjerenje, dotal spożeczeni, tez tuton hermanek w tak bohatej mjeri došao.

Buda steji nedaloko theatra a je psches firmu srajomna.

Ssianjowa aukzia.

Wutoru 2. novembra t. l. rano wot 9 hodzis now budje so na swobodnym kubli w Jeschizach wulka dzielba rjaneho kopanskeho stanja po ložach na pschebadzowanie pschedawacj. Hromaduńdzenie w jeschicjanskiej forzimi.

Aukzia drewa.

Wutoru jafo 2. oktobra t. l. budje so nchdzje 50 kloftow penkow w nechorntsim ležu w tak menowanej Małnizy na pschebadzowanie pschedawacj.

Lubenski.

Na ryczelkubli w Esmodocjizach so s nowemu ljetu shmany wajhtač, kaz tez jedyn wulki wotroczj pyta.

Nekotrym holęzlam se wšow, kotrej chzedja w mjeszi herbstu a njemstu žonsku draftu jchicj nauwuchy, može so wuczecka psches wudawańju Serb. Nowinow pschipokasacj.

Wulkosahrodnika živnosz čo. 2/1 w Boszegach, s kotrej 17 astrow 36 prutow leżomnoszjow bluscha, a napolujena s 256,1 dawskimi ſenojemi, budje so s ljetuchimi žnemi, se wschijem hospodarstwim gratom a se skotom herbstwodzjelenia dla 10. novembra dopolnju w 9 hodzinach we wobydlenju rychtarja Piwarza na pschebadzowanie pschedawacj. Wuswolenje bes siztantami je wusmenene.

Aukzia hatoweho stanja

mješe so wutoru 2. novembra pschipolnju w 1 hodzini na ryczelkubli w Nechorńju.

Czeszenym Sserbam Budyschima a wokolnoszje s tutym naspodwolnisco f nawedzenju dawam,
so sym iudy wulki a wobscjerny

M ó b e l - M a g a z i n

po tverdyh tunich placisnach wotewrit a so prözowat, so bych domierenju tych samych, kij me
dobrocjnie wopytaja, s rianimi a derje pschihotowanymi wudzieslami doz ejinit.

W Budyschinu, 19. oktobra 1858.

August Janasch
na bohatej hafy cjo. $\frac{7}{4}$ w 1. połodzji, nimalje
hoszenzu f winowej kicji f napischeja.

M u d e r n i a

wot Louis'a Scharfa w Budyschin

porucza 18 wschelakich družinow ptołanskich a myjeniskich mydlow punt po 12 nsl. hacj do
2 nsl. delje, stajuje suchich, dobrzych a tunich. Psihi wotkupenju wetskich dżelbow kaj tez sa sało-
pschedawarjow je placisna wele tunisha.

Louis Scharf
na horniczorskej hafy mjestu Lipscej f nayscheja
a na jidnych wiskach w pōisszej kowatni.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi
bere horie sawieszenja wschtich družinow psche wohen na pschedadzite wobśiedzenstwa, psche elemen-
tarne schkodowanie na puczowanste kulta, teho runja sawieszenja na žirenie ciłoweka.

Policy a sariunana schody w pruskim courantu sa najtunische prämije.
Garuczenksi fonds towarzstwa $16\frac{3}{5}$ millionow schfesnakow hlebora.

J. G. Richter,
distriktny agent sa Budyschin q wokolnosz.

Nowy etabliſement.

Czeszenym Sserbam Budyschima a wokolnoszje s tutym naspodwolnisco wosiewuju, so sym
so jako klemna ē etablirowat a swoje khamy w khier. Holtscha na mjašowym torhosćju
wotewrit.

Adolf Nachlis, klemnaissi mischr.

M u f z i a.

Pschichodnu kredu jako 3. novembra lje-
tuscheho ljeta dopolnia wot 10 hodzinow bu-
dzie so w Brzemeniu pola Sderja na buršlim subli-
czo. I tam 11 hovjadow a wschelaki hiszce-
zylje dobrzy, kaj tez w dobrzym redzi so nama-
kazy domiazy, hospodařski a pólny grat
sa hotowe penchy siawnje na pschedadzowanje psche-
dawacj.

Ł dobrociwemu wobfedzbowanju.

W Kluschansei piwni budze bližichu von-
djelu a witoru brune piwo, kredu pak hiele piwo
warene. Tez su tam wot kredy cjerstwe droždzie
f dostacj.

W Kluschu, 28. oktobra 1858.

A. Schröter.

Schpibelje

jako sofaške, konsole a stolowe schpi-
belje w barokowych a hlaſkis woprawdzie a
loko poſłoczanych woblusach, kaj tez w molowa-
nych a fournitowanych drewnianych woblusach f
 $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ a zylie hjeles a tolstej kryſtallowej
schleñzu f facetami a bes facetow poruczuje
we wulkim wuberku a po najtunischej placisni
cieszennym Sserbam f dobrociwemu wobfedzbo-
wanju.

Schleñcer Rudolph Wilhelm
na herbskej hafy.

Nowe schtemplowane wichty wschtich
wulkoſzjow pschedawa po ponizszej placis-
ni budyska rodžina waha.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawańi Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot ryncka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čísto płaci 6 np.
Štwýrlétna předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask pósce 7½ nsl.

Císto 43.

6. novembra.

Léto 1858.

Wojsczyjecze: Swjetne podawti. — Se Serbow: S Budyschina. S Huzki. Pschiipomnenje. S Hafłowa. S Rakez, 20. oktobra. — Dopisy. — Podz Austria rc. — Hanß Depla rc. — Byrkwinſke po- wejſſe. — Rianjeſchtuiſ.

W o ſ j e w e n j e.

Dla ludlicjenſa, kotrež ma so 3. dezembra t. l., a dla skótlicjenſa, kij ma so 10. januara 1859 stacj, so s tutym szjehowaze k wobledźbowanju wosjewjuje.

Gmeinszy prijodſtejerjo hem sluschazych wšow maja sapišy, jim w bliszych dnjacach wot podpiſaneho śudniſta vychipóſlane, hnydom a na to waschnje na khjejerjow, najenſow abo administratorow w swojich wšach roſdzielicj, so so te same naiposdžischo 1. dezembra t. l. w jich ruzy na- makaja. — Wot khjejerjow a hospodarjow maja so sapišy, ludlicjenje nastupyaze, 3. dezembra t. l. wupelnicj a tak hotowe djerzecj, so moža so 6. dezembra wot gmeinskeho prijodſtejerja shromadzowacj.

Tute sapišy, kaj tež prascheniske listna, wot gmeinskeho prijodſtejerja wupelnjomne, maja so naiposdžischo

hacž do 15. dezembra t. l.

pschi ſminenju 5 tl. schtrazy wot gmeinskich prijodſtejerow ſamych tuby pschepodacj.

Skótlicjenſke sapišy maja gmeinszy prijodſtejerjo

12. januara 1859

shromadzowacj a je naiposdžischo

20. januara 1859

tuby wotedacj.

Kralowſte śudniſtwo w Budyschinii, 29. oktobra 1858.

H a r t e n ſ t e i n.

Swjetne podawki.

Sakſka. W Dražđanach bu 28. oktobra a ſjehowaze dny sa 25 millionow tolef paperych penes a krajnych dolžnych listow pod wobledźbowanjom hejmſteho, k temu poſtajeneho wuberska ſvalenych. Te papery wažachu wſcho do hromady nimalje 70 zentnarjow. — Nebohi minister dr. Czinski bu ſandženu nedželu rano poħrebany. Pschewodžerjow bjeſche fara wele a pschi rowi djerzecſe naipriodžy minister s Beust rycj a potom konſistorialny radziezel farař dr. The- nius. Minister Czinski bje so wot khudzych star- schich narodžil a bu poſdžischo wot wyschego haj- nika Czinskego w Vorſtendorſi pola Zschopaua

ſa byna horjewſaty, kij ieho potom na wulſu ſchulu do Freiberga pôšla. Wot tam voda ſo tón ſamy na lipsku universitu, hdjež prawo stu- dowaſche. Won bje potom njekolry čas rycjnik w Lipsku, na to profesor na universitj, hacž bu do Dražđan ſa radziezela powołany. Tam bje poſdžischo miestovſchedſyda appellacjonskeho śudniſwa a stupi 1848 do ministerſtwa. — Krónprinz Albert je so s Wina ſaſo do Draž- đan wróćil.

Prus. Wſchelake nowiny wele wjesčcja, ſo ſebi prynzregent nowe ministerſtvo wuſwolt, ale dotal ſo na žane waschnje neje ſpōsañg dako, ſo by won tajke wotmyſlenje mjet. Tak wele

se jenož wjeste, so je wschelaſtch mudrych knežich i ſebi powołacž dat a ſ nimi ryczał, ale w kaſkim wotpohladzaniu je ſo to ſtalo, to hiſtacze ſnate neje. — Nowe wólby ſa pruski ſejm ſo najſtere hiſtacze tón mjeſaz wuviſaja.

Rakufsy. S Merana ſo pſche, ſo ſo tam pruski kral hutto pſcheladzuje, tež ejini won dalsche wuſhody. Nedželu dzerži ſo w jenym pſchebyku, hdzej bu woltar poſtajeny, Boža ſlužba a prſeduje tam dwórfi prſedat Snethlaga pſched kralowſkim mandjelſkim a jeju ſlužobniſtrom, taž tež pſched druhimi ludžimi, kij ke mſchi pſchindu. — Rakufſki khjeſor je peney, kubka a ležomnoſje, ſ kótrzych maſa ſo ſchpitalnje, wot neho ſ cęzji ſwojego prynza Rudolfa ſałozene, natwarcz a ſoyerzeč, hižom pſchipofaſal a bu te ſame pſches 2 millionaj ſchienakow hódne. W ſpomnenych ſchpitalnjaſch budje 1000 khorych wothladańe doſtač mój.

Franzowska. Jedyn prynz turkowſkeho ſultana pſchindje do Pariza, ſo by ſo tam wojerſzy wuwiuczował. — Wulaz, po fotrymž maja ſo algierske, Franzowſam podcziſnene kraje ſradowacž, je wuſhol, a je pſches njón móž wojerſtich wypchnoſzioſ, kij tam hacž dotal nimalie ſame knežachu, jara pomenschena. Prynz Napoleon, kij je hižom pſched dleſchim čaſom ſa algierskeho ministra poſtajeny, a poda ſo tam pſchichodne ljeſto na dleſchi čaſ. — Schpaniſke knežerſtwo chze nieshco wojniſkich lódjow a wójska na Meroico (w potonſcej Ameriſy) poſtačz, dokež tuton kraj wschelaſkim ſchpaniſkim pſchelupzam ſchodusu ſarunacj nochze, kotrež ſu woni pſched dleſchim čaſom pſches merikansku wypchnoſz cjerwili.

Zendjelska. Ministerſtwo je poruczoſto, ſo by ſo ſ nowa 2000 wojsakow do Indijs poſtało. Tam ſbiežkarſtwo hiſtacze pſchego traje, hacž runje Zendzeljenjo ſbiežkarow wschudzjom ſbiſa, hdzej ſ nimi hromadu trechja.

Turkowſka. Jednania, kotrež ſo w Konſtantinoplu wot ſapóſtanow najwohebnitskich európiſtich weſchow czornohóřſkich naležnoſzjow dla dzerža, nochzebzja tak prawje poſtačowacž, dokež turkowſte knežerſtwo ſ dobrym do ničeho ſwoltež necha. — Turkowſte wójsko je nemjernych burow, kotsiž biechu w bliſkoſti Gradaschza pſchecziwo

turkowſkim ryczeſtublerjam poſtaňli, roſehnaſo a ſich nieshco ſabito. Družy cjeſnyczu pſches rjeſu Savu do Rakufſej.

Ze Serbow.

S Budyschyna. Schtwortſ 28. oſtobra wečior wumre tudomny pensionirowaný mieſchcaſtoſta ſ. Starka a bu ſańdzenu nedželu popołnju na Tuchor poſtrebany. Pſchewodjerjow bieſcht jara wele.

S Huski. Štredu 27. oſtobra mjeſeſha naſch hnadny knes, knes hrabja Schall-Riaucour ſwoj narodny djen a na tym ſamym dniu ſo tež wjerowanje jeho tſecjeſe knežiny džóvki, komteſhy Karoliny, ſ knesom baronom Rudol. ſom ſ Würzburg nad Mitwizami w Bajerſtej. Wjerowanſtu Božu mſchi dzeržesche budyski ſ. canonicus Bukt pſched wulkej mnohoſju nutrnych a popołdnju woſolo 2 hodzinow mjeſeſche ſ. biftop Forwerk w połnym ornatcji wjerowanje ſamo a to ſ woſebje rjanej wjerowanſkej ryczu. Wjerowanſaj ſwiedſtaj bieſchtai neweſzina najmłodſja ſotra, komteſha Matja, a hrabja Spaur, ſekretar pſchi bajerſkim poſlanſtwi w Barlini, a syn teſe hrabinski Spaurowej, ſotraž bje pſchi rómskej revoluzii tak daſko dopomhala, ſo bje bamž Pius IX. ſ Roma do Gaetu cjeſnycz móht. Kwaſných hōſzow bje njeſhde 40 a kneža biechu jara ſ hwjeſdam i a ſcheljemi wschelaſtich rjadow wuwyſheni. Bes nimi wiđiſhmy tež ſ. ſ Giese, bajerſkeho poſlanza w Drajdžanach, teho runja ſkenenju mandjelſku tamniſcheho prusſeſko poſlanza ſ Nöderm a wschelaſtich druhich woſebnych knežich. Kwaſna hōſzina ſapocja ſo woſolo 3 hodzinow a poſdjiſcho bu rjany woſnostroj (fajerwerk) wot ſ. Holſcha ſ Budyschyna woſpaleny. Tón ſamý wečior poſaſchtaj ſo mſodaj mandjelſtaj po ſteleſnijy do Drajdžan a wot tam dale do Bajerſteje.

Pſchisponneneſe. Wečior predy dypſche gmejna hnadnemu knesej hrabi ſaſlowy čaſah pſchi-nej; jaſo pak pſchi tym ſ jeneho zylje no-woho bōllerja tſielichu, roſlečja tón ſamý a pſches to buchu peczio mene bōle woſchlođeni, tola žadyn ſtrachnje, menujzy čieſla Michat Ryč-

ta i s Hunceris, wyciemnik Handrij Petzka s Kosarnje, piatnaczeljetna d'jowka srodnika Jana Bruhla na Holzy, bydomljetny holiczki ktejnista a czeknista Handrija Wagnera w Huszy a wobylet Jan Petrasch s Husli.

S Hasslowa. Sandjenu sobotu 30. oktobra bu blisko nascheje wóz 74letny myschje a schwobsahanek Ernst s Wuhelza mortwy namasany.

S Rakez, 20. oktobra. Djenja bje tón rjany a krašny djeni, wo kotryž bje so wele predy rycalo, a na kotryž bje so nascha wošada a schulsta mloðosz dawno hotowała a wezelisa. Bohacze biesche so wschitko s rjanymi khorhojemi, khorhojekami, s wjenzami a vletwami wobstaralo. So pak bu tutón swedjen po móžnoszi zylje dokonjaný był, biesche tež nascha wysokodostojna hnadna kneni ſama ſwoju ſmilnu ruku na to skožila a wchjem kudym džieczakam ſama khorhojekim ſchita, tak so bu tež ſa tute tón swedjen wudebeny był. Wysozy czecheny młody knes s Rabenau bje yak dorit rjanu wulku khorhoj se herbskim barbam a se herbskim ſtowym napismom. Na jenei stronii stejescze: Ćesé budź Bohu we wysokosci. Rakečanskej wosadze darjene wot Ferdinanda z Rabenau. Na druhiej stronii stejescze: K dopomneniju na powitanje knesa duchomnego Hilbriga w Rakezach 20. oktobra 1858. Stróżanska gmeina mjejescze tež pieknu módrú khorhoj, ale pecja s niemslim napismom. Tak bližesche so tón žadany swedjen. Dopoldnia 11 hodzinach shromadzowachu so jesińi na tudomnym torhoszeżu, so bychu ſwojemu nowemu duchomnemu s Hilbrigej (predawoschemu duchomnemu we Kotzach) napszecjivo jiechali. Kunje 12 cich czechniche po lajkim derje ſriadowanu a wulyschnie wypyscheny s pecz a pecz dježat ſiesnych wobstejazy cjah, wot kotrychž prieni tu wot mloðego knesa s Rabenau darenu khorhoj djerzesche, precz, so bychu hacž s postskemu róžkej jiechali a tam ſwojego noweho s duchomnego powitali. Iako tam pschiūdzechu, pschiblizi so bórsz s duchomny. K. wypchli hajnik powita jeho s niemskej ryczu we meni hnadnego knesa komornika a kollatora s Ra-

benau nad Rakezami a t. d. Iako biesche s duchomny s wubernymi ſłowami niemszę wotmolwi, powita jeho rakečanski gmeinski prjódkeječi. Schęž je pansk w meni zheje wošady se ſerbſkei ryczu a jedyn poſklanz pruſſich wózow. K. duchomny, hnuty wot lubosze ſwojeſe noweje woſady, wotmolwi tež ſerbſzy ſara lubosnje. Na to wroćji ſo tón cjah s Rakezam, hdzej ión nowy cjah, wobstejazy nimalje s 500 ſara tenje wypyschenych ſchulerſkich džieci, wot kotrychž wſchitke měniſche a wetsche khorhoje, khorhojekimi a wienzy we ſwojich rufach neſechu, ſaż tež s njeſchtio psches 100 czechnych młodych ſerbſkich a niemſkich hacž nanajrenjho wypyschenych holiczow a s njeſchtio czechnych młodych holiczow, na rakečanskich mesach cjakasche. Pschi pschibljeniu ſ tutemu cjahaej powitachu s duchomneho, kotryž bje s wosa wustupiſ, wschitzu s wutrobnym poſtrowenjom, s. ſchulſti wucjer B artus s Hermanez pak powita jeho s dljeschei niemſkej ryczu we meni wſchitich wucjerow a pschepoda jemu na to riany ſpiew, ſa kotryž ſo s duchomny tenje podzakowa a rjane wotmolvenje ſlyscheszda, pschi kotryž ſo jemu, ſaż tež ludzom ſlyszy ronjachu. Na to poda ſo s duchomny ſaſo do ſwojego wosa, wokolo ſotrehož ſo nielko tón druhi cjah wijsze a jemu pschi nimo hicju ſkózdeho džieszoweho rta wutrobne: „K nam witaſeje s. duchomny“ klinchesche. Po tym poda ſo tutón ſjenoczeny cjah vod ſwonensom wſchitich ſwonow s Rakezam, a dawasche ſe ſwojim wulyschnie wele khorhojemi a khorhojekami rjany krašny napohlad. Haj takſi cjah neje hiszczie nichtón w Rakezach a tež ſara porjedko we wokołnoszi widzil. Duzy po puczu bu tón kherlusich „Tón knes moi ſwierny paſtyr je“ ſpiewany a ſ temu wot wobličjanskich poſawnistow dute. Tak czechnicze cjah psches Rakez na faru, hdzej s komornik s Rabenau, s hamitman Seyfert, s. duchomny Rychtat, s. duchomny Imisch a druzi woſebni kneža na njón cjakachu. Knés komornik s Rabenau powita s. duchomnego Hilbriga naſprjódzy w niemſkej ryczi, na cjož s. duchomny na pschiſprawne waſchnje wotmolwi. Na to wustupi s. hamitman Seyfert a powita jeho w meni ſudniſtwa niemszę a poſtciž jemu ſe herbslim ſbožopſchecjom pschecjelinie ruku,

na cjož sašo k. duchomny djačnje wotmolwi. Po tym pak džeržesche jemu k. duchomny Rychtar s Nešwacjida, kij je hac̄ dotal rafecjanstu faru farjabował, dleſchu herbsku ryc̄ a pscheſesche jemu mier a johnowanie pschi jeho won - a nutshodji, na cjož sašo k. duchomny Hilbrig fróſke djačne wotmolwenje da. Napoſledku powita jeho k. wucjer Rad a s Rakez herbszy w meni wschitſich wucjerjow na tak duschnie a wutrobnie waschnje, so ho k. duchomnemu Hilbrigej ſyſhy s wocjow ronjachu. Tež tón króz wotmolwi k. duchomny s kraſnymi djačnymi ſlowami. Na to wuspjewa młodozj njeſotre ſchtucſki ſhjerluſcha: „Wſch j e ch ſkutka ch a wſch j e m d j e l i r.” Po dokonenu teho wrózgi ho tón zyły cjaž, kotryž hac̄ dotal ſriadowany s džiela we dwori a pôdlaňskej ſahrodži, s džiela pak na puczu woſto ſary ſtat bjeſeſte, hac̄ na torhochę, jjeſni pak hac̄ do hoſzeniza k ſtotej hwjedži, hdež bjeſeſte ſim hnadny knes 8 tunow piwa k woſchewenju daril. Džieczi pak a dorozena młodozj dôſtachu, jako bjechu ho na torhochę ſriadowane, zaltý a piwo, pschi kotrymž wudželenju Ines s Rabenau ſe ſwojej ſwojbu, k. hrabja Riesch a jeho kneni mac̄, kaž tež wele druhich woſebnych knejich a wulki wulki lud pschitomny bjeſeſte. Tute woſchewenja wschitſe bjechu tej luboſzowy dar naſheho ſchczerbiweho knejſta. Do ſwojego hroda bjeſeſte pak hnadny knes naſheho noweho k. duchomnego ſ jeho mandjelskej, wschitſich ſchulſich wucjerjow, rychtarjow, ſchulſich a gmejnſich prjódſtejerjow, ſhejbetarjow, a wschelachich woſebnych knejich ſ bliſta a ſ daloſa pscheproſyč dat. Na 70 hoſzi won ſak mjeſeſche herbskich a njemſich, woſebnych a niſtich, wucjernych a newucjenych. Wſchitſich ſ jenajſi luboſzju witac̄, wschitſich chyſche ſe ſwojim nowym knesom duchomnym ſnatych czinic̄. Tak ſapocja ſo tuta hoſzina $\frac{1}{2}7$ po roſpuſchcjenju ſchulerſkich džieczi. Kajprjenju ſlawu wuneſe knes s Rabenau na ſaſſi a pruſſi ſkalowſki dom, druhu na noweho k. duchomnego, tſecž na dotalneho k. vifara. Na to bu wele druhich a woſebnej wele herbskich ſlawow wuneſenych; pschetoz naſhe ſube zyrkine knejſto ſerbow a jich narodnoſz wutrobnje cjeſzi a lubuje, teho dla tež my

Šerbo ſuſy tuby tak domjazých cjujaſhmy kaž ſube džieciſi pola ſwojeju ſubeju ſtarſcheju. Teho dla možu ſ wjestosju prajic̄, ſo je ſo tu wjazy herbskich hac̄ njemſich ſlawow wuneſto. Tak trajesche pschi woſebnym wini ta hoſzina hac̄ do 10 hodžinow a bu wot hnadneho knesa jako hospodaria ſ modlitwu a potom wot naſ ſ wujewaniom herbskeho ſhjerluſcha „Nech Bohu džakuje” ſlonečena.

Wſched dworom na fari ſtejachu wulki cjeſne wrota, na kotrychž 2 wulke ſhorhoſi ſmahowaschte, teho runja tež psched ſhjeſnymi duremi.

Bóh luby knes johnuj naſhe ſube, ſube zyrkine knejſto a naſheho lubowanego noweho knesa duchomnego.

Nedželu 31. oktobra ſta ſo zyrkwinſſe ſapokafanje k. duchomnego Hilbriga. Wſched zyrkwinu bjechu rjane cjeſne wrota natwarene, woſtar a ſkietka bje ſ kraſnymi ſkjetkami a ſruitſtomna zyrkej ſama ſ pletwami, wjenzami a ſhorhojemi jata wupyschena. Po wuspjewanju ſhjerluſcha 162 ſtupi neſwacjilſki farař k. Rychtar na woſtar a džeržesche po ſlowach 1. Kor. 3, 9 wubernu ſapokafanstu ryc̄ a wulfadowasche na jara ſpodobne waschnje, ſhto to rjeſa: „My ſmy Boži pomogniſi; wž ſje Bože twarenje a Boža rola.” Jako bje won noweho k. duchomnego woſhadži a woſhadu, teho runja zykej a wschon ſwiaty grat, kaž tež ſchulje k. fararej Hilbrigej pscheporučit a tón ſamym wet k. komornika s Rabenau, jako ſellatora rafecjanſkeje zyrkije voſkazju pschepodatu dostał a k. farař Rychtar nutrnu modlitwu wotdjeržał, ſpjeſasche ſo 1. a 2. ſchtucſka ſhjerluſcha 287. Potom džeržesche k. Hilbrig po ſlowach 1. Petra 1, 22 – 25 kraſne, wutroby hnuijaze prjedowanje, w kotrymž won wutojowasche: „Na cjo mam ſladac̄, ſo byta ſlužba na tym ſtovi pojoſhnowana byta,” na cjož ſo Boža ſlužba po ſwucjenym waſčnju ſkonečni.

Dopisy.

Z Prahi, 2. novembra 1858. Wedro poczina na ſymu voſkowac̄, ſuriawu a mthowu dny, cjenigic̄ki lóđ a we njeſotrych mjeſtach

prjenej ſnjeſt, k temu poſchafowaza ſumka: to ſu wſchitko poſth blifſteſte ſympy.* — Wele rycji ſlavſchi ſo tu ſhwili wo woiſtręzu Nadezdeho pomnika, ſtož ma ſo ſredu, 10. novembra, ſtač. Praha čini wſchimodźne poſchibotowanja, ſo by ſo tuto prawie ſwedjeniſzy ſtato. Ale ſmjeſemý poſchi ihm welewažnych hofeſti, a Jeſho majestosz khejzora Franza Josefa a khejzorku Hilſbetu, a powedasche ſo, ſo tež ieho majestosz Jan, kral ſatti, do Prahi na wopyt poſchijedzie. Sawjeſce budža to ſwedjeniſte dny. Wo poſchibotowanach neham dženſha dale piſacj — ale we poſchichodnym dopiſu wopisau tute ſwedjeniſte dny.

Wot prjeneho novembra mamy nowe penesy, ſchjeſnak džieli ſo na 100 nowofrejzarjow, tak ſo nowy frejzar 2 np. placji. — Na maloſtronſkim gymnaſiu ſu dla mnohoſeſe ſtudowažych ſa najnižſchu rjademnu pobočnu rjadomnu ſaložili.

Po poſchitkomnym wobliczenju ſmjeſe Praha w ljeći 1859: 282458 tl. 20 nſl. doſhodow ale 430890 tl. wudawſow, tak ſo je wudawſow wo 148431 tl. 10 nſl. wſaz hacj penesy wunoſha, ſiž ſe wſchelakich dawansow nańdu. — We Chrudimie dyrbesche 3. oktobra wjerowanje bycž; ale runje poſched wjerowanjom namaſtach ſo ſabjewki. Wjerowanje bu wotſtorzene. Ale hofeſti bjechu poſcheproſcheni a hofeſina wuhotowana: duž woldzerzachu tola hofeſinu, hacj runje bje wjerowanje wuwostalo. Sa wđeniu možesche ſo wjerowanje dokonec a po wjerowanju be ſaſy kraſna kraſna hofeſina.

Lodž Austria a jeje ſpalenie ſredža na morju. (Pokračowanje)

Wiesły Thomſen ſ Kappelna wobtwerdzjuje to, ſtož je wo ſapocjaſku wohnja hžiom ſnate, a poſchitowanja hiſćeſe: „Po dwiemaſi hodjinomai bjechu plomenja na předlonym džieli lodžie

Poſchipomnenje redaktora. Tudy w Bu-
dyſhini manu dženſa 3. novembra hžiom počnu ſympa
a merne, kaž by w januaru bylo.

tak daloko poſtročiſte, ſo jedyn dleſhe na ſrywi wofſacj nemóžesche. Jedyn starý Zendzelcjan a jeho žona, ſiž bjeſchtaj w Southamptoni na ſodž poſchichto, doſho w mojej bliſkoſzi wutraschtaj, na poſledku paſ, jako ſo iſmai draſta ſapalec počjinaſche, refny won: „Pój žona, mój čzemoj tola radſcho we wodži kónz wſacj, hacj we wohnju!” a wobaj ſtocžiſchtaj do morja. Ja njeſko tež dale wutracj nemóžach a ſwiaſach ſi wonka ſodžie powjas, fotrž bjech ſebi tak poſchibotowat, ſo móžach ſnohomaj w nim ſtecej, a puſch-čiſch ſo po nim delſe. Ejdomi bjech delje ſliſt a ſi ruſomaj powjas (tau) twerdzie wopſchimnyk, dha 5 člowekow na iene dobo po tym powjasu delje lieſz pocža. Woni ſo mi ſa wloſu a draſtu poſchachu, buchu paſ wet druhich, ſotli ſa nimi poſchiljeſchu, bórsy do wody ſmetani. Tak to tiſi hodžiny traſeſche. Bes tym padachu ſtajnje poſpahleni člowekoſo na mne delje a ſeſtchu ſo po króſlim ſmernym bjeđenju, wuhlo a palaze hrſady poſhypowachu me, a doſtež moje mozy ſpiefchnje woteberachu, dha puſchejich ſo ſtön-čnie tež do morja a płowach na tu ſtronu, hžej bjech predy ienu drugu ſodž iſecj widzik. Po doſkim płowaniu wſachu me do jeneho čolma franzowſteſe barki „Maurice” a po čiaſu bu hiſćeſe hydom ludzi ſi wody wucjahaných, potom paſ my k barzy ſamej iſeſtechmy.

Jan Baltruſiſka ſ Kotora poweda: „Zaſo mi praſachu, ſo čzedja w ſredźneſtrywi ſodžieſ, wſach ja ſliſtu ſ dwiemaſi ptaczkomaj, ſo buſtaj ſo taſ neduſkyloj, a džech na ſryw. Niehdyje džeſač ſ minutow po tym pocža ſo trochu kurič a niekoſte ſekundy poſdžiſho jaſne plomenja wudyrichu. Ja ſtočač ſo na bugſyret. Tam ja tak daloko, hacj bje možno, won wuljefech a ſo na jedyn tolſty rečjas ſyňych, ſi fotrehož možach wſcho derje widiecj. To paſ bje druhdy tak jaſloſne, ſo wozj ſańdzelač, ſo bych ienož to hubenſtwo dale newidział. Tak widjach ja, ſak jedyn Čeſch ſwojego ſyna koſchesche a potom do wody ſtocži, ſtož potom ieho žona a tiſi džecj tež ſeſtinchu. — Žena Zendzelcianka bje ſe ſwojim mužom a ſi tſjomi džecjimi w Southamptoni na ſodž poſchichta. Jeſe mandželſki ſtocži naſpredy do wody a jako plomenja ſo

bóle a bóle bližachu, wsa wona swoju bjur-czicku, wołoscha ju a cijšny ju do wody. Potom wsa wena swojego synka, pjecknego lubosneho hólcezeja, loschesche jeho nutrnie a cijšny jeho tež do morja. Wón na kribet padże a bjeđe-sche so žakošnje. Ti si króej wón sašo na weich wody spłowny a wołasche sôđov króej s wutro-butamazym hłosom: „Mama, luba mama!” po

cjimž tak so do klubiny ponuri. Njetko pschi-cjischca ta žona swoje cjeschne dječjo k wutrobi a steczi do morja. — Iako posdžischo jedyn čolm barki Maurice wuhladach, skoczych tež ja do wody a buch po dolšim płowianju s morja wuczechneny.

(Skóněnje přichodnje.)

Hans Depla. Wónđesč dha jutſje do Kala na fermusku, luby Mots?

Mots Tunka. Ja biech teho wotmyšlenja, ale wciera ſu mi žakošnje wotradjeli.

Hans Depla. Alle, cjoho dla dha to?

Mots Tunka. Dotelž ſinjeja tam najſkere w tyfanzach mało róſyńkow a mało dobrych forenjow.

Hans Depla. Ale, bai wſchak tola dživnje!

Mots Tunka. Nihdy hinač; pschetōj mi ſu powedali, ſo ſu Kalcjenio, ieko ſandzenu ſoboru domoj iſedzicu, pola Nowych Cjichonz ſwro-

czili a tam wſchu dobrotu roſhyali, kotruj čyžchu do fermuschnych tyfanzow ſeſinie, — taf ſo tam djenſka hiſcje wſcho po zymtom wonja a wrémy wele dnjow ſa ſobu kute róſyńki ſbjerachu.

Hans Depla. Moj bratſto, jeli čjesch hewak hicj, dha pschezo dj. Hdyž tež ſu na puczu ſ mjeſta wſcho ſhubili, dha móža ſebi doma wſchu ſchfodu jašo ſarunacj, vihetoz jich pschesupz ma runje tak dobre twory, kaž w mjeſzi.

Mots Tunka. No, hdyž ſo ta wjez tak ma, dha ſnadž tam pschezo póndu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrk: Jan Hodler, khejerja na Židowi, dj. — Gustav Ewald, Augusty Wilhelminy Rychtarz w Tsjelanach nem. g. — Bedrich Hermann, Bohuwjera Rachligy, khejerja a polerja na Židowi, ſ. — Ernestina Wilhelmina,

Křčení:

Michałska cyrk: Berta Helena, Bieira Ko-banie, khejerja na Židowi, dj. — Gustav Ewald, Augusty Wilhelminy Rychtarz w Tsjelanach nem. g. — Bedrich Hermann, Bohuwjera Rachligy, khejerja a polerja na Židowi, ſ. — Ernestina Wilhelmina,

Korle Wylema Höhlselba, kublerja w Tselanach,
bj. — Jan Korla, Jana Korla Augusta Neckli,
wobydlerja we Wulkim Wellow, f. — Jan Ernst
Jana Pohumera Garberja, khejzerja a volerja na
Zidowi, f.

Zemrjeći:

Djen 24. oktobra: Karolina Balzarez se Ždowa,
32 l. — 25., Jan Beyer, wumentarj w Delni
Kini, 78 l. — 26., Šara, Vienna Nyghtarja, jah-
rodnika w Jenštegh, mandjelska, 53 l. —

Nawěštnik. Mylarňa

wot Louis'a Scharsa w Budyschin

porucja 18 wschelskich družinow płockanskich a myjenskich mydlów punt po 12 nsl. hač do
2 nsl. delje, stajne huchich, dobrych a tunich. Psihi wotkupenju wetskich dżelbow faž tež sa saho-
pschedawarjow je płacisna wele tunicha.

Louis Schars
na horniczej habsy mjestu Lipskej s napscheja,
a na žitnych wiskach w pěstisej koračni.

Walne drewo na pschedan.

Wot 1. novembra t. l. je drewnischjo na
schcjencianskim revjeru wotewrene a ho
pschedawa

1 kloft hójnorveho % halsoweho drewa,
po 2 tl. 20 nsl.

1 kloft tajkeho penkoweho drewa
po 2 tl. 20 nsl.

hdjež je hójny penes híjom pschiliceny.

Schneider, hajnk.

Na pucju wot Dobroschez do Bóruku bu 25.
oktobra jedyn klobuk namakany a može ho saho
dostacj psches wudawatnu Serb. Nowtnow.

Sandjenu hobotu bu na žitnych wiskach jedyn
dybšacny časnik (Taschenuhr) namakany a može
po we wudawatni Serb. Now. saho dostacj.

W Trebenzy čjo. 31 je ho wóndanje jedyn
bjely pudelk pschiwdat a može ho tam po faru-
nanju wulojkow saho dostacj.

Djivočanske herbske ev. luth. misjonske to-
watstwo smjeje jutje sa tydjenj jako 14. novembra
popolnju w 2 hodžinomaj shromadžijnu.

Pschedsydsw.

Wulksahrodnitska živnoſz čjo. 2/7 w Bosche-
zach, k kotrej 17 astrow 36 prutow lejmonoszjiow
bluscha, a napoložena s 256,41 dawskimi jenoszemii,
budje ho s lietuschiimi žnemi, se wschiem hospo-
dařskim gratom a se skotom herbstwodjelenia dla
10. novembra dopolnja w 9 hodžinach we wo-
bydlenju ryhtarja Piwarza na pschedawjanje
pschedawacj. Wušwolenje bes lizitantami je wu-
mjenene.

Schwilje

jaksofasse, konsole a stołowe schwi-
lje w barokowych a hlađich wopravdžicje a
loko połocjanych moblach, faž tež w molowa-
nych a fournirowanych drewianych moblach s
½, ¾ a zylije bjelej a tolstej kryſtallowej
schklenzu s facetami a bes facetow porucjuje
we wulksim wuberku a po najtuniszej płacisni
česzenym Šerbam s dobrocjwemu mobledžo-
wanju.

Schlenjet Rudolph Wilhelm
na herbske habsy.

Moje snate dobre wopravdžite
K u c h e D r o ž d z i e,
faž tež wschiſke pichy peczenju trjebne twory poru-
cjam kódemu najtunischo.

J. G. F. Niecksch.

Misjonska shromadžijna
juſije sa tydjen nedjelu 14. novembra popolnju
dwjemaj w jeñecianskim mlyni, na kotruž ho
pschedeljо misjonskwa a wobekje schuleſte džieci
s luboſju pschedroſhuja.

Pschedsydsw.

Híjom dlehe wobstojaze rachlowe misjonske to-
watstwo ma to wotpohladanje, dokelž je misjonskwo
s džela bes Šerbanu wobekje bes młodozjui hích-
eze jara neſnate, swoje shromadžijnu, niz faž hewak
pschedzo w Rachtlowi, ale tu a tam pschedenjenowajz
wobdžerječ, so by ho s tym wjazy skladnoszje wobekje
mlodoſzi dawalo k hjeſchenni ſeſnaciju misjonskwa.
Seſnacije misjonskwa može jenož hafle wubudžicj s
dželbranju na tym žamym.

W o s s e w e n j e.

Stuthm ho wossiewuje, so je Budac s Wjesenj sa zyli newinowateho spesnatu a wschitkich budniskich a swonka budniskich khestow sa swobodneho wuprajeniu

Na rycerstwli w Lutobeczu moza f nowemu ljetu hyskeje njeftsi konzazy wotroczy (pohonczo) bluzbu dostacz.

M Khelni je sahrodnista zivnosz czo. 34, s 354 dawskimi ienozemmi napolozena se swobodneje rust na pschedan a moze ho wjeho dalshe tam nashonicz.

Sandzenu soboru, 30. oktobra, je a zitnej haszy jedyn pschedeschcni (Regenschirm) stejo wostat, ktoru moze ho wot teho, koremuz bluscha, po sylaczenju narveschita w kblamach mydlaria Lehmanna na zitnej haszy saho dostacz.

Sajecze, Kunowe, tkhoriowe, liicheze a zwizowe koyje kupyje po jenolivym, kaz tez we wetshich djjelbach a placji najwyschu placzijnu

H. Vanga, tókar,

f welbem na bohatej haszy czo. 8 a s wobdlenjom na zitnych wifach czo. 230 w z tókaria Leichewym dem.

Wulrobna prostwa na wyhokozezeneho fararia Imischa we Woßlinku

f hodzijiskeje woßady.

We naschej hodzijiskei woßadzi ma sich wese to žadanje, kdy bvhui tu wulrobu hmužazu a na pominiazu ryci, ktoru wyhokozezenu knes farac Imich s Woßlinka na naschej sjannej zyrtwinski visitaziji starym, mledoszi a djjecjom djerzesche, wetczischcianu dostacz möhli. Podarimo to wieszje tez sa druhe woßady bylo neby, kaz sa tych, kotsi ju hyscheli nejsu, a my nadzijemy ho teho, so spomnemy knes naschu prostwu dobrociwje a luboñje horje wosme. **P... S... Z...**

Zena džewka a jedyn krunzazy možetaj f nowemu ljetu dobru bluzbu f dobrey idu blisko Draždjan dostacz a je wjeho dalshe shonicz pod bortlinom czo. 178 po 1 shodzi.

Pola podpisaneho su sa $2\frac{1}{2}$ nsl. a we wetshich djjelbach tunischo dostacz: Choralne hlosy f herbskim spjewarskim kniham.

K. E. Pekar, kantor pschi michaliskej woßadzi.

W Hikez cijischejerni na herbskej haszy je sa 2 nsl. na pschedan: Ansprache bei der Visitation der Parochie Zittau, von E. B. Nühling, Past. Primarius in Bauzen.

Geszenym Sserbam Budyschina a wokolnoszie f tutym naipodwolnisco wossiem, so bym pschedawanje kožow a póduschow wschitkich druzinow

na zitnej haszy we predawshim Bróhez welbi wotewrit a so su tam spomnene twory po najtuniszej placzisni f děstacju.

Th. Siebiger.

W Smolerjowej knihačni je sa 1 nsl. f děstacju:

Koždy kcheszijan dyrbi ho na misjonstwi wobdzelicz.

Prijedowanje, na herbskim misjonistkim swedjenju w hornym Wujesdzi na Jana 1857 djerzane wot J. H. Imischa, duchomneho we Woßlinku.

Wot tuteje soborw je w Smolerjowej knihačni a pola knihwjasarjow a t. d. sa $2\frac{1}{2}$ nsl. f děstacju:

Pschedzenak
abo
protvka sa Sserbow

na ljetu 1859.

NB. Cij sami, kij po tuzentach kupyja, moža ju pola knihwjasaria Schönka dostacz.

Zandzeny w štvorku žita Lubiju plácachu:

Srenja	tl.	nsl.	np.	plácizna	tl.	nsl.	np.
Wjorenza	6	15	—	Možka	3	15	—
Decim n	3	—	—	Wovš	1	27	5
Hořch	6	10	—	Wosa	4	15	—
Zahly	6	5	—	K. butry	—	16	—

Zandzenu soboru žita w Budyšinje plácachu

Korec.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Wjedenza	7	—	—	4	20	—	6	20	—
Koſta	4	—	—	3	15	—	3	27	5
Decimien	3	5	—	2	25	—	3	—	—
Wovš	2	10	—	1	15	—	2	—	—
Hořch	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Wosa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mjevik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zahly	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hejbuschla	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Wjermi	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Rana butry	—	17	—	—	—	—	—	16	—
Kopa blomy	5	20	—	—	—	—	5	15	—
Bent. syna	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Dowoz: 2448 korcow.									

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
plači so wot ryněka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čísto placi 6 np.
Štvortlētna předplata pola
wudawařja 66 np. a na
kral. sask. pósce 7½ usl.

Císto 46.

13. novembra.

Léto 1858.

Wopshijecze: Wukas. — Swjetne podawki. — Se Serbow: Se Stréžje. S Perschiz. Se Smilneje. S Wutotcžiz. — Podz Austria ic. — Sudniſte dopiszy. — Hanž Depla ic. — Přchemjeuene. — Přchi-
lop. — Spjewy. — Byrkwinske poweszie. — Raujeſchtuiſ.

Wukas,

Iud a skötliczenje w lječji 1858 nastupaz.

Po wustawku 22 zlonſtowiaſtowych wustawenjow wot 30 mjerza 1833 a 4. haperleje 1853 byrbi ſo we lječji 1858 jaſo ludliczenje mječ. Tuž ſo ſzehovaze pſchifauje:

§. 1. Jaſo normalna termia je 3. dezembra 1858 na to waſchnje poſtaſena, ſo ma ſo wupelnjenje ſapiſow na tutym dnuſ ſapocječ a, jeli móžno, tež ſkóniečci. Vieječ maja ſo wſchitſte woſhoby, kotrej ſo 3. dezembra 1858 hožeſtuliſ w kraleſtwi nadendu, wſhbu jene hač ſu tuſrajni abo wuſrajni. Hožej je poſtaſenje wjeſteho čaža treba, ma ſo na ſapocjaſ dnuſ hlađacj a nimaja ſo teho dla wiſhity w noži wot 2. f 3. dezembra hakle po połnožy naređeni ſobu lječicj, tola pak po tutym čažu ſemreči. Pucjowarjo ſo tam licža, hožej ſu w noži wot 2. f 3. dezembra poſche-
byli. — §. 2. Wiewedenje ludliczenja ſtanę ſo wot wobydlerjow na to waſchnje, ſo wyſhnoſz poſdej lječiſti potrebnu ſobu ſwojbných ſapiſow da, kotrej ſhjeſumobſedjer abo administrator najpoſdjiſiſho 2. dezembra 1858 na ſwojby, w ſhjeſti bydlaze, roſdijeli a ſo te ſame wot priodſtajenego koždeje ſwojby ſhwjedomniſje wupelnia. Kožejec abo administrator, hdyž w tej ſamej ſhjeſti bydl, ma tež ſa ſwoju ſwojbu ſapiš na rune waſchnje wupelnicj.

(Přichodnje dale.)

Swjetne podawki.

Satſka. Jego majestosz kral Jan je pſched-
ſydtwo w statnym ministerſtu minifteſi ſ Beuſt
a naſhwilne ſorjadowanje ministerſtu prawdy
minifteſi Behrej poruczil.

Pruſſy. Jego kralowſta wyſokoſz prynzre-
gent Wylem je detalne ministerſtu miloſziwje
ſe ſlužby puſčejk a nowe ministerſtu poſtaſil.
Sobuſtawy teho ſameho ſu: 1) weraž Kortla
Anton ſ Hohenzollern-Sigmaringen, nan po-
tugalſteje kralowſte, kž je 1849 ſwoj ſraj pru-
ſtemu krajej woſtupit; 2) Rudolf ſ Auerswald,
1848 minifte a poſdjiſiſho preſident w rheiniskej
provinzy, ale 1850 ſe ſlužby puſčejeny; 3)
minifte dr. Flottwell jaſo minifte ſwiatlowiſtich
naſležnoſzow; 4) baron Schleiniž (dotal preſident

w Schlesynſkej) jaſo minifte ſwiatlowiſtich na-
ležnoſzow; 5) baren Patow (hžom 1848 mi-
nifte) jaſo minifte finanzow; 6) generalleutnant
ſ Bonin jaſo minifte móžny; 7) hrabja Pückler
(dotal pſchedbyda ſtejciſtwa w Opolu w Schle-
synſkej) jaſo minifte rataſtwa; 8) dr. ſ Beth-
mann-Hellweg jaſo minifte duchomniſtich, wučen-
ſtich a ſtekaſtich naſležnoſzow; 9) ſ Heydt jaſo
minifte pſchedupſtich naſležnoſzow a 10) dr. Si-
mons jaſo minifte prawdy. Poſlonej dwaj mi-
nifteſti mjejeſtaj hžom w statnym ministerſtu
tu ſamu ſlužbu, wiſhity družy ſu val lute nowe
ſobuſtawy. Ministerpſchedbyda je weraž Hohen-
zollera a jeho ſastuvniſ je ſ Auerswald. —
Schlož politiſtu barbu noweho ministerſtu na-
ſtupa, dha je to ſamo liberalnje ſmyſlene, tak

so budže sašo wiązy swobody po zvlým kralestwi. To je hízcm nješko cjuč, píchetož nowych wólbów dla, kotrej maja so tón mješaz stacj, so ludzio poczínaja wele bóle hibacj, hacj w san-djenych ljetach. S zyla je ſebi prynzregent psches postajenie taſkeho noweho miníſterſtwia wulku luboſz po zvlým kraju dobyt. Pschiipom-niež mamy hishcje, so je weč Hohenzollern podjansſi a so hishcje w Pruszej podjansſeho miníſterpschedbdu mjeſti neſhu. — S Merana ſu poweſſie pschiszcze, ſo tam ſe ſtrouwoſſju krala prawje duschnje dje.

Rakufa. Niekotre nowiny powedaſa, ſo chze tyrolſki namjeſtnik arzhywójwoda Karla Lud-wig do kloſchtra ſtupicj, dokelž ſo nad wotemre-cjom ſwojeje mandžiſſeje, ſakſkeje prynzeſhny Margarety ſmjerowacj nemóže.

Franzofa. Zendjelsſe knežerſtvo je franzowſtemu khježorej tón móš, na fotymž bu Napoleon I. ſ poхrebej weseny, darito a bu tón ſamý w kapalzy ſwiatſeho Króluſha pódla Napoleonoweho rowa postajeny.

Zendjelska. S Indijskie ſpomnecja hodneho. — Pschelupſtwo ſ Chinesami poczina ſaſo pschiberacj. — Atlantsi telegraf hishcje pschezo meleži.

Ruſowſka. We Warszawie bje 30. oſt. w jenym khježorskim hrobi ſohen wudyril a bu wot neho tijechu a lubja teho ſameho ſkajena, predy hacj mójachu jón ſahaſhny. Škoda lieži ſo na 75,000 rublow.

Turkofa. Kommiſſia, kotrej czorno-hóřſkich naležnosziow dla w Konſtantinoplu jedna, je Czornohorjanam herzegowinſtu krajinu Grahovo pschirajila.

Ze Serbow.

Se Strójſie. K rjanej roſprawi ſ Rakez mamy to poredjenje pschistajicj, ſo neje naſcha ſhoroj njemſke, ale ſerbſke napíſmo mjeſlo. — My ſmy ſerbo a ſo na jene waschnje ſerbowſtwia nehaňbujemy, a chzem ſerbo węſtacj; teho dla dyrbesche ſo tež naſcha ſhoroſ ſe ſerbſkim napíſmom ſmahowacj.

S Porschiz. Pschi ſtađnoſſi wopisanja,

ſak je ſo naſch nowy ſ. duchomny Trautmann tudy powitał a ſapokaſał, rjeka w ej. 42, str. 333 Serb. Nowinow: „f. duchomny Trautmann bu wot krałowskeho hamtmanna ſ. Hartensteinia njemszy ſapokaſany, ſchtož potom ſ. farat Haubold ſ. Mateho Budyschinka herbſki pscheloži.” S tutymi ſłowami neje piſař naſtawka chyłt praſicj, ſo je tam ſ. farat Haubold jako pscheložer ſtał, — ſož to tón, ſiz jenož na ſtowach pyta loſicj, wukladije, — ale ſož ſ. Hartenstein naſchego noweho duchomneho paſtyria ſ. njemſkej ryczu ſapokaſa, tak ſta ſo io wot ſ. fararja Haubolda ſ. ſara ſubernej wutroby hnijazej ſerbſkej ryczu. Wieste je, ſo žadyn duchomny pschi taſkej ſtađnoſſi ſ. hamtmanej nepónđje praſhecz, ſchto chze wón ryczeč, ſo by duchomny tež njeſchtó praſicj mohl, a wieste tež je, ſo bje ſ. farat Haubold woſebje ſ. taſkej wutrobnjej ryczi pschi-hotowanj: duž piſař naſtawka newopschije, ſak može ſchto te naſpomnene ſłowa tak ſroſemicj, ſož je horkach wukladowane.

Tuto poredjenje je ſo paſ ſa teho ſtalo, ſiz tamne ſłowa prawje ſroſemicj nemóže abo ſroſemicj nožje.

Se Smilneſe. Tudy bu 24. oſtobra jene džejecjalno khježene, nad kotrehož narodje-niom ſo niž jenož nan a macj, ale tež dwaj džedaj a dwje wony, dwaj pradžedaj (Urgroßvater) a dwje prawoworj a jena praprawowka ſweſelichu.

S Wutecžid. Naſch kneži ſahrodnit Pefchka (ſ Boschez) je w tutym ſteži ſyrb ſanju) wotzahnyt, ſiz 135 puntow waži.

Lódž Austria
a jeje ſpalenje ſredža na morju.
(Skónčenje).

Wiesty Smith poweda: „Płomienja tak woſoko ſo hrabacju, ſo wſchitkach na jene dobo do najwetscheho ſtracha ſtaſicju. Njeſoſi woſacju a ſo modliču, druzj bjeſchu ſož połmowri a dachu ſo tam a ſem ſtokacj, ſož bycju bes myſlow byli. Denož malo ſich bjeſtce, kotsi wedžicju, ſchto ma ſo cjinicj, ſo by jedyn ſka-ženju cjeſtny. Ale tež ſa tych bje to ſara cježlo,

dokelž bjechu wschilte čjolmy, kotrež so na lódzi namakachu, tak twerdzie pschiarkane, so jara wele prózy čjinešče, predv hacž mózesche bo žadyn do wody puščejicž. Tako ja widzich, so čjedža jedyn čjolm do wody puščejicž, kchwatach spieschnie, so bych so do neho synyl. Ale dokelž bje jara wele ludži do neho saljesto, dha so won swrčci a pschi tym so niehdze 15 ludži fatepi. Tako bjechmy potom saſy do neho slasyl, sterči won do lódzie a bu s nowa powrócenw, pschi čjimž saſo njeſtoſt čjloweſojo živenje ſhubichu. Tako jón potom s nowa wobrecjichmy, bje tón čjolm tak s wody napelneny, so so murecz počjinasche. Duž nicžo wysche newesta, hacž jón swrčejicž a potom saſo wobrecjicž. Pschi tym saſo dježacj pucjowarjow wo živenje pschiūdze, kij bjechu tak ſlabi, so so wjazy ſa kremu wobdjerzecj nemózachu. Ale tež wschitlum druhim ſherczej hrožesche, dokelž do čjolma bylinje weda bježesche, tak so dyrbjachmy ſneho wulſez a ſo ſa jeho kremu djerzo po morju plowacj. Bes tym pschiūdze pak jedyn čjolm ſfranzowskej kózje „Maurice“ a my wschitzu — to je: 25 ludži — buchuny do neho ſezahani.

Alfred Bezin s Philadelphia woszewuje: „Liedom 20 minutow po wudvrenju wóhnja nemózesche nichton wjazy ſe ſadnego ſtrywa na přiedni ſryw. Nichton nepoſtuchasche na roſkawewanje a kapitan ſaž tež ſchtwórtu offiſjer ſkuſcheschtaj ſrjenim, kij čjyku ſi jenym čjelnom ptomenjam wuczelnyej. Pschi tym pak kapitan do wody padže a ſo fatepi.“ Bezin mjeſeſche macz a dwie ſotſi na lódzi, ale won nemózesche ſo ſr nim pschičiſhcejcz, hacž runje bje jenož niehdze 5 ſohcji wot nich ſdaleñy. Won ſwojej macjeri pschiwola, ſo čže ſie njeſchtio pschičiſhnyej, ſi čjimž by ſo wona ſnadž na wodži ſdjerzecj móhla, ale wona nočyſche nicžo wo tym wedzicž, prajzy, ſo tola žana pomoz wjazy neje. Bezin ju a ſwojej ſotſi potom wjazy wuhladat neje, pschetož wóhen jeho psches woszlenje lódzie wuhna. Tam ſo tak dôlho ſa jedyn powjas djerzeche, hacž ſo ſemu draſta na ſtribecj palicj počza. W tym čjazju widzische wulſi čorný mjech nimo plowacj, ſa fotymž won do wody ſloczi a jón tež doſbahny. Tutoń

bje ſ kórfom napelneny a Bezin plowasche potom, ſo ſa njón djerzo, hischeze ſchyrí hodžiny woſto, hacž jeho do čjolma barki Maurice wsachu. Tako Bezin w wodži třeſche, pschiplowa wjetly Vogle ſ nemu a reſny: „Mózeſe hischeze plowacj?“ a jako Bezin praſeſche, ſo ma hischeze mozy ſ temu, ſawota Vogle: „So mnú je ſónz! Želi wy vſchi živenje wſtanecje, dha powedajeſe mojej žoni, kaf ſym wumreč, a praſeſe ſei, ſo ſym hacž na poſled ſa nju ſpominat.“

Na Austrii bjeſche wſcho do hromady 538 čjlowekow; 449 tych ſamych ſwoju ſherczej we wóhnju abo we wodži namakachu a jenož 89 buchu wot ſpomeneje barki Maurice a wot jeneje norwegſkej lódzie ſtaženju wutorhneni.

D o p i s y.

S Lubija, 6. novembra. Nasche mjeſto pschezo wjazy a bóle na rjanoszi a hódnoszi pschi-bera. Tež tuto lieto je ſo tych promenadow, kij wokolo mjeſta djeja, psches to pschiſporjake, ſo ſu te ſady pesta ležaze hathy wupelnili a tam duschné pucje pjeſnje ſe ſchomikami wobſadžane natwarili a ſredža kamentnu pyramidu ſtaſili. — Šandzeny tydžen bu tudy tež nowa a derje na-twarena parna ſupel wotewrena, kij ſo hízom wele wot ſhorowatych wopyta.

Rajwjaszy ſo tu ſhwili wot twarenja a ſrijadowanja noweje ſupile ſórſy ſe žitowej ſup-nizu (Getreide-Schranne) ryci, kotrež ſo tudy na nameſ ſ. ſupza Kortje Schmid a ſatoži.

— Napoſledku ſpomnomy hischeze na te knihy, kij ſu w njemſtej ryci wot ſ. Dr. Pecheka, duchownego a ſtarisnaria we Žitawi, jow we Hohlfelde ſnihicjicjerni wuſhle a wot wuczelnenja protestantskich Čechow do Sakſonſkeje we 17. ſtoſku rycza. — Haj ſpomnič many hischezen, ſo ſimy wot nascheho ſral. ſud-niſtwa ſprawnego čjeſzie dostoſtneho Eſerba, ſ. oktuara Tafflu, ſhubili, kotrež dyrbeſche wo-prieda do ſameňa pitličej, njeſto pak je do Habersbacha pschiſadjeny. Šandzenu ſredu bu ſemu wot jeho pschičelov ſveczenſta hoſzina we „ſtoſej lódži“ wuhotowona.

Sudniške dopisy.

Wat wostrešnho ſuda w Buduščini buchu ſakudjeni a, 1. novembra džjetacjer Jan Kurenz a jeho žona Rosalia Kurenzowa rodž. Kubiz s Maleshez dla ſpytaneho namozowanja a ſpytaneho nařabenja k newjernemu ſwiedzenju tamny do 3 mjeſazow a 3 nedjel, tuta pak do 8 nedjelskeho jaſtwa. Vſchi tutym ſudniſkim ſtuſkovanju wupofasa ho pscheziwo kluzej Khorli Grandži Mauczej s Dyrbacha, kij bje jako ſwiedek žadany, tón podhlad, ſo je Maucž ham na pschedstupenju Kurenzeſ ludži wobdzieleny; Maucž bu teho dla na namet ſiatnho ryčnita

ſajat a do jaſtwa wotredzeny, ſo by ho njetk pschevytoranje pscheziwo nemu wedio; b. 4. novembra Maria žena Kſchijankowa s Briesvny lóhko ſmykneje nepraveje vſchizahi dla (leichtsinniger Halſcheid) do 5 nedjelskeho jaſtwa; a c, 8. novembra khejz̄ Khorla August Glaser a jeho žona Han a Khrystian a Glaserka s Khróstawych dla pschedſkiwenja juſch pschedjenow a platoſ wón do 1 ljetnega, wona pak do $1\frac{1}{2}$ ljetnega arbeitshauſa, faj tež ſlužomna Amalia Augusta Fritschiz s Wehrs-dorſa do 3 dnjow jaſtwa.

Hans Depla. A ja tam jutſſe tola póndu!

Mots Tunka. Ale hdje dha?

Hans Depla. Do Brusow na termuſchu.

Mots Tunka. Do Brusow — hm —, to je pschezo jara wajeſa wjez, pschetož newjesch, ſo ſu tam loni njekoſti termuſchni hofzjo bes tykan-zow pschebezej dyrbeli a ſo je jedyn potom ſ hledu ſ konja delje padat, hdyz je domoj ſiehat, pschetož wez ſo nemójeſche, dokež bjechu ſemu wós psche-partikowali.

Hans Depla. Nicjo wo to, luby brathę,

ja chzu jím lietka hirom wuplačicj: pschetož ſa ſym tam hirom djenſia naſhebo Ruschlača poſtał, ſo by wobſedibowat, hdje hoſzenzat tykanz ſhowa.

Mots Tunka. Ale, nebojſich dha ſo wo wós.

Hans Depla. Nje bratſko; pschetož jedyn rybał ſ bliſčich wšow budje jón wachowacj.

Mots Tunka. Hm, ſmeje dha tón žadyn teſak, ſo budja ho psched nim bojecj?!

Hans Depla. Teſaka wſchak wón treba nima, pschetož hdyz tón ſwoju brodu wutylne, dha žadyn cjlonek bliſko neponđe.

P s c h e m j e n e n i e
dotalneje starej waży do nowej złouskiej waży.

Po starej waży		ważi po nowej waży			Po starej waży		ważi po nowej waży			Po starej waży		ważi po nowej waży		
punt		pt.	lt.	fw.	punt		pt.	lt.	fw.	punt		pt.	lt.	fw.
1	-	28	1		50	46	23	1		99		92	18	2
2	1	26	1		51	47	21	2		100		93	16	3
3	2	24	2		52	48	19	3		101		94	14	3
4	3	22	3		53	49	17	3		102		95	12	4
5	4	20	3		54	50	15	4		103		96	10	5
6	5	18	4		55	51	13	4		104		97	8	5
7	6	16	4		56	52	11	5		105		98	6	6
8	7	14	5		57	53	9	6		106		99	4	6
9	8	12	6		58	54	7	6		107	1	-	2	7
10	9	10	6		59	55	5	7		108	1	1	-	8
11	10	8	7		60	56	3	8		109	1	1	28	8
12	11	6	8		61	57	1	8		110	1	2	26	9
13	12	4	8		62	57	29	9						
14	13	2	9		63	58	27	9						
15	14	-	9		64	59	26							
16	14	29			65	60	24	1						
17	15	27	1		66	61	22	1						
18	16	25	1		67	62	20	2						
19	17	23	2		68	63	18	3						
20	18	21	3		69	64	16	3						
21	19	19	3		70	65	14	4						
22	20	17	4		71	66	12	4						
23	21	15	4		72	67	10	5						
24	22	13	5		73	68	8	6						
25	23	11	6		74	69	6	6						
26	24	9	6		75	70	4	7						
27	25	7			76	71	2	8						
28	26	5			77	72	28	9						
29	27	3	8		78	72	28	9						
30	28	1	9		79	73	27							
31	29	29	9		80	74	25							
32	29	28			81	75	23	1						
33	30	26	1		82	76	21	1						
34	31	24			83	77	19	2						
35	32	22	2		84	78	17	3						
36	33	20	3		85	79	15	3						
37	34	18	3		86	80	13	4						
38	35	16	4		87	81	11	5						
39	36	14	4		88	82	9	5						
40	37	12	5		89	83	7	6						
41	38	10	6		90	84	5	6						
42	39	8	6		91	85	3	7						
43	40	6			92	86	1							
44	41	4	7		93	86	29	8						
45	22	2	8		94	87	27	9						
46	43	-	9		95	88	26							
47	43	28	9		96	89	24							
48	44	27			97	90	22	1						
49	45	25	1		98	91	20	1						

Po starej pschelupstej waży mniejesze 1 zentnat 110 punktow, 3520 lutow, 14080 fwentow
 1 punkt 32 = 128 =
 1 lut 4 = 4 =

Po nowej krasnej waży ma:

1 zentnat (ztnr.) 100 punktow, 3000 lutow, 30000 fwentow, 3000000 zentow, 3,000000 fornow.

1 punkt (pt.) 30 = 300 = 3000 = 30,000 =

1 lut (lt.) 10 = 100 = 1000 = 1,000 =

1 fwent (fw.) 10 = 100 = 100 = 100 =

1 zent (zent) 10 = 10 = 10 = 10 =

1 kamek ma 20 punktow.

Přílopk.

* Mjesto Sofja w Turkowskej bu 30. septembra wot straschnego semjerzenja domapytane, fortež schvyczci famenitnych twarenjow, dwajzyci minaretow, jenu moscheju atamnišchu kasernu powazli. Njeschtó ludzi bu saraženych, wele pak franenyh.

* Wo wshy Lichtenbergu yola Siebstadta, sofraž ma jenož 4 khjeje, je šo 29. oktobra rano w o. hežini jena khjeja wotpalita a stej šo tež dwaj čłowęsai, macz a dżonka, šobu syalitej.

* W Trajdzjanach posafuju njetko jeneho pša, ſu kharth a domino hraje.

* Na Seifersbachſtich ležomnoſzach bu 30. oktobra 25letny ſchewſki miſchr Hübler ſ Oberphau w ſchweſzonym psicherowi ſmerſly namafany.

* Genewy Kotla Schürer ſe Schneeberga namaka 2. novembra w jenym famenitowuhlowym podkopku psches to ſwoju ſhercę, ſo ſ wyškofisje jena jerdi na neho radje a ieho ſaraſh.

* W Seifhennersdorfi wuńdje 6. novembra woheň we C. F. Elſnerez khjeji a psches wobrociſi tu ſamu do procha a popela.

* W Muſchizach je 28. oktobra w twareniach ſublerja Steglicheha woheň wuſhok a ſu ſo te ſame wotpalile.

* W Petersburgu wuńdje na jenym čolni, kiz bje tam ſe ſynom pschijſel, njetko woheň a doſho netraſeshe, dha ſo tam wſchitke druhe, pódla k brjohei pschiwiaſane ſynowe a drewowe čolny ſapalicu a ſo tež ſ weſcha ſpalicu. Najſtraschniſche bje to, ſo wone, jako bjechu ſo ſich ſwas ſpalile, ſ fotrymij biehu k brjohei pschiwiaſane, po rjezy delje płowachu a to na ſtronu k tamniſchim drewyanym, na čolmach wotpočiowazym mestam. Duž žana druha pomož nebiſeſhe, hacj ſo dyrbjachu ſo moſty khjeſſe ruciſje roſpuſteſi, po čimj potom jenotliwe čolny ſastajecj a je haſheſi móžachu.

S p ě w y.

N ó c.

Noc je k nam postupila,
Noc éicha, cémnita;
Praj, maće hwézdow miła,
Što tebje wupoſta?
O wokréwjerka spróchenych
A mučnym witana,
Ty z rukow přiúdžes wótenych,
Zo mér by přinjeſta.

Što tebi khwalbu dawa

A hiſée njedrěmje,
Je džiwina, kiž stawa
A z lēhwa wuběhnje?
O ně, ta zmysla nima
Za twoje rjanosće,
Štož pak ſo njebjes přima,
Ma k tebi wjesele.

Štož k njebju wóčko nosy,
Swét wyšsi w wutrobi,
To wokréwjenje prosy
Na twojej krasnosći;
Maš ūki lilijate
Tam horkach rjeniſe,
To swědčenja ſu ſwjate
A pisma njebjeske.

O přečelnica, witaj
Mi pyšna z hwézdam,
Te knihi, wóčko, čitaj,
Te, ducho, před ſo wzmi,
W tych měra, troſta nabudź
A wéry, nadžije,
A khudu zemju zabudź
A brémjo ſiwjeńske!

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Miehańska cyrkę: Jan Holank, wobydleč a maſchinuwodječ w vaperniku w Dobruschi, ſ Hanu Gruhlež tam. — Ernst Wylem Neißbach, wobydleč a ūſel-ik w Viſkorizach ſ Hanu Elconoru Gubigež ſ Delneje ſiay.

Kréeny:

Miehańska cyrkę: Hanerij, Jana Róbla, živoſterja w ūlabožach, ū.

Zemrječi:

Džen 30. oktobra: Michał Robanja, wobydleč na Židovi, 81 l. — 31. ſaiža, rodj. Petashej, nebo Hanrija Scholky, wumenkarja w Ratarezačach, ſarostajena ūudowa. 76 l — 2. novembra: Han-drijs Wanak, wumenkar w ſhelni, 76 l.

Zutje rovolna budje ū. kandidat a mjeſtejanſki wuzječ Miós, deſignatoruñ diakonus ſidi miehańska ſte ūogadži, herbſki a njemifki w miehańſtej zyrkti prjódkiyhan ūruhuprjedowanje vjerječi.

Ezubi sakſkofchlesynſkeje želeſnizy ſ budyskeho dwornischa.

Do Shor elza: ran 7 h. 47 m.; pschivołnju 11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m. ran 12 h. 34 m.

Do Dražđana: rano 7 h. 37 m.; dovođenja 12 h. 53 m.; povratku 3 h. 52 m.; večer 7 h. 41 m.; u nožu 2 hoda. 42 min.

Peneżna płacisna.

W Lipsku, 10. novembra, 1 Louisdor 5 tl.
14 ngl. 1 np.; 1 wołnowożązgh czerwony skórz
abo dufat 3 tl. 3 ngl. $\frac{3}{4}$ np.; winne bankowki 101 $\frac{1}{2}$ %
— Spiritus w Warszawie 8 tl.

N a y è s t u i k.

Próstwa wo pomoż.

Psches Boži wohěn na Michala a borsy po
lym na 14. tuteho mješaaza su w Zitru ſedmo

burszby hospodarjo do wulkeje nusy psicheschli: Jim
so s djela niz jenoz dymiske a hrédjie, ale tež
brožnje s Bożej wobradu yzleho ljeta napelnene
spalichu. — Na wischjach, bliſtich a dasofich, ko-
trych je tón Knas s tajfum domačpytanjom
pschepuschcij, so s najwutrobnishei vróštu wob-
rocjujemy, so chyli w kschetizianskej luboszi se
šmilnymi darami tutu nusu polojicj. Dawacj je
wschak sbóžniſcho hacj bracj.

Rozdby s podpisanyf je lubjeraf swélny, tajke dary, nech su na venuach abo na plodach, psychijecz a sa jich prawe rosdzielenje so staracj. W swoim ciaszu budje s najnurtnischim djakom sliczbowanie wotwojenie.

W Jitru woklincianskej woszadzy 30. oft. 1858.

Korla s Kanig **H. Jmisch,**
nad Zitrom. farag we Wojslinsku.

Kh. W. Polak,
gm. prjedstojer w Jitru.

Na rycerfubli w Łuto bęzu mōja f nowemu
ljetu hiszcie njeftotſi konjazy wotroczgzy (pohoncjojo)
ſtubib dostaci.

M y d l a r n i a

weil Louis' a Schaffa w Buddyschini

porucja 18 w schelakich družinow v kofanjskich a myjenskich mydlów punt po 12 nsl. hacj do 2 nsl. delje, stajnje suchich, dobrzych a tunich. Psi wokupenju wetich dželbow kaž tež sa sašo-pschedawarjow je placjina wele tunischa.

L v u i s S c h a r f
na hornężejsi hasy mjestu Lipſtej s napscheja
a na jinych wſtach w pôstkej kowarň.

Palne drewo na pschedan.

Wot 1. novembra t. l. ie drewniſchejo naſchcjenie janskim reſjeru wotewtene a ſo pſchedawa

1 Klostr Shojnoweho $\frac{1}{4}$ halsoweho drewa
po 2 tl. 20 n^osl.,

1 Kostř tajkeho penkloweho dreva
po 2 tl. 20 užl.,

hdiej je lješny penes hižom pschilicženj.

Schneider, hainif.

Moje suge dobre woprawdite

suche droßdje,

kaž tež wschilke pschi pecjenju trjebne tworž poruciam kōdemu najtunischo.

J. G. F. Niecksch.

Wot tuteje soboty je w Smolerowej
Inhaber i a pola kiniwjasarow a t.d. sa $2\frac{1}{2}$ nsl.
k dostaciu:

Prescheđenak
abo
protvka sa Sserbow
na ljeto 1859.

NB. Čji ſam, ſiž po tuzentach ſupuja, moža ju pola knihovnjaſarja Schönka doſtaci.

**Sajecze, Kunowe, tkhórzowe, liszcze
a świnzowe kozie kupuje po jednostkowym, ką-
też we wetskich djełbach a placzą najwyższu pła-
citsnu** **G. Langq. kozłar.**

S. Lang, kozar,
s welbom na bohatej hašy čzo. 8 a s wo-
bydlenjom na žitných vlnach čzo. 230 w
kozlaria Žischkowym domi.

Wosjewenje etablišementu.

Czeszenym Serbam Budyschini a wokolnosaje s tutym najpodwólnischo wosjewuju, so bym
so tudy jako časnikar' sahydli a porucjam so s psychedawaniem a s voredzenju wschitkich družinow
segerow po najturnischi placisni a pod rukowanjom sa prawe hicieje časnikow.

W Budyschini, 10. novembra 1858.

Otto Lutz, časnikar',
na schulskich hrebiach cjo. $65\frac{1}{2}$ s napisecja wulfeje schulse.

Barlinske wobne sawjeszja ze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Sakladny kapital 2 milliona j. tolej.

Tuto hikom 45 ljet wobstesaze towarzstwo bere sawieszenja psche wohnjowu schodu horje
po niskich, ale twerdych pramijsach, hdejz sawieszem ženje niczo d optacjowacj netreba.

Sawieszenja wobstara a wscie wutożowania dawa

W Budyschini.

J. C. Smoler, wudawar Serb. Now.,
agent barlinskeho woben sawjeszja ze towarzstwa.

K.A.K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszli
bere horje jawieszenja wschitkich družinow psche wohni na psychedajte wobhedenstwa, psche elemen-
tarne schodowanje na pucjowanje skubla, teho runja sawieszenja na živenie čloweka.

Policy a farumanja schody w prusim courantu sa najturnische pramijs.

Saruczeński fonds towarzstwa $16\frac{3}{4}$ millionow schjeknakow ſljebora.

J. G. Richter,

distriktny agent sa Budyschin a wokolnoſ.

Na wscie naoraſhowanje dawa so s tutym
s navedzeniu, so bym, faž hikom predawiske ljeta,
taf tež ljeſa taf derje w delnej faž tež w hornej
kólni wulke dijelby ſuchich krunizowych baz-
ow naſtajeli a porucjam te same s tepeñju pod
fólkami a s psycheladowanju w ſtimykh kachylach.

W Hornym Mjerlowi.

G. & Müller & Comp.

Warnowanje.

Mój mandjelski Handrij Lehmann, predy
radžiny hajnik tudy, je wscie mi bluſchaze
wiezy jaſo hospodařſki inventar a teho runja bes
mojeje dworłocieje psychedat. Za cnu ſo muzenu,
psyched kupowanjom tuſich wiezow, faž tež pichod
tom, ſo bychu ludjo Handrije Lehmannie požeo-
wali, kdejho s tutym naležnje warnowaci.

W Matych Debiszach, 6. novembra 1858.

Hana, ženena Lehmannowa, redz. Pechez.

Egi cjezzeni ſneža, ſiz ſu webrasy: „Schtož
Bohu weſchnemu ſo podare” psychivoſlane
deſtali, ſo podvětne proſha, ſa te efemulary,
které ſu wobhovati, placisni, jeli ſo horži,
haci do 15. dezembra i. 1. pola f. Smolerja
w Budyschini wotedacj.

Wendjelu 1. novembra je ſo na vamci me

Wospérku jena mjeza pschemenila, fotruj čhyt
pschemenec pola f. W hzera tam jaſo wotinjenjej.

Zańdzeny w ſtwórtk žita Lubiju plaćachu:

Srénja	tl.	nsl.	np.	plaćizna	tl.	nsl.	np.
Piščenja	6	15	—	Nojka	3	15	—
Ščim ſ	3	—	—	Worž	1	27	5
Grech	6	10	—	Woſa	4	15	—
Zablo	6	5	—	K. butry	—	18	5

Zańdzenu sobotu žita w Budysinje plaćachu

K o r c.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Widzenja	7	—	—	4	25	—	6	22	—
Nojta	4	—	—	3	15	—	3	27	5
Decjmen	3	7	5	2	25	—	3	—	—
Worž	2	12	5	1	15	—	2	5	—
Grech	6	15	—	—	—	—	6	5	—
Wela	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rjevik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zably	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejdjitska	5	10	—	—	—	—	5	5	—
Bjerum	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Ka-a butry	—	19	—	—	—	—	—	16	—
Kepa ſlemy	5	20	—	—	—	—	5	15	—
Šent syna	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz	2448 korców.								

Ciše Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawaſni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placić so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoleř.

Kóžde čisto placić 6 np.
Štvortlētna předplata pole
wudawaria 66 np. a na
kral sask pôsće 7 1/2 nsl.

Ciso 47.

17. novembra.

Čiso 1858.

Wopſchijecje: Wifas. — Svjetne podawki. — Sc Serbow: S Budyschin. S Pomorz. Sc Židowa.
S Lüſta. Do Wojerez. — Hanß Dopl. ic. — Spjewy. — Narjeschtnik.

II Fa S,

Ind a skótliczenje w lječi 1858 nastupazy.

(Skónčenje).

§. 3. Kóždy lječjuwoſbiedzeř abo na jeho mjesto kóždy administrator abo najeňk, pschi statnych, gmeinstich, zvrlivnych a wustawstich wartenjach pak farjadowaze faſtoinſtvo, dostane sa kóžde ſ mo-
palnym kataſtrom poſnamenene twarenje psches wyschnosz domowy sapiš. — Najpoſdžischo hacj do
5. dežembra maja so ſwójbowne sapišy wot lječjuwoſbiedjerja abo administratora abo wot faſtoinſtwa ſhromazjowacj a w nich napadowaze ſmolkli poredicj. — ſwójbowne sapišy maja so wot
lječjuwoſbiedjerja abo jeho namiesnisa, kij ma so pschi tym jako administrator abo najeňk meno-
wacj, abo wot farjadowacjho faſtoinſtwa podpiſacj a fe wſchermi ſwójbownymi sapišami weſnej abo
miejſtowej wyschnoszi naſpet dacej. — §. 4. Sa wustawy, w kotrych je wele woſhobow, so wobſe-
djerjam, direktoram abo administratoram woſhobne tak menemane extraſapišy dadja, do kotrych so
jenoj cji woſydl rjo sapišaja, kij jenoj naſhwilne dobrowolnje abo nedobrowolnje w njeſkutim wu-
ſtawi p'chebywaja, po taſkim w hofſenzech: zuſnizy, we wotczeñneſtich a wuczeñstich wustawach:
wotczeñny a wuczeñny, w hoſenjach: ſhorti, w faſtaranskich wustawach: faſtarani, w ljudzinskich
lječjach: ljudzi, w jaſtwach a kheſtanskich wustawach: ječi, w kaſernach: jeñeneni wojažy ſ wu-
ſtacjom wſchilich wſchich. — Tute extraſapišy ſ tymi na nich so namakazym woſebitnymi pra-
ſchenemi wo ljudzinſtvi a jaſtwinstvi maja so wot wobſedjerow, administratorow a direktorow
nastupazych wustawow wupelnicj a podpiſacj. Alle wobſedjerio, faſtoinſy a ſlužobnizy, kij trajnje
we jenej taſtej lječi bydla — w kaſernach jeneneni podofficjerojo, wſchitzu officjerojo a kaſernsy fa-
ſtoinſy — maja so do horla ſpomnenych sapišow sapišacj. — §. 5. Hewak dostane tež kóždy
wobſedjeř ležomnoſzjow, kij pola, luki, ſahrody, winizy abo lieſ wobſedji, jedyn ſkótliczenſki
sapiš. Do tuteho sapiša ma so wot kóždeho ſkótlobedjeřja ſkót na dnju wupelnenja ſwiedom-
niwje sapišacj abo, jeli runje žancho ſkótum numa, vafat pschitajc — §. 6. Wſchitke ſpomnenie ſa-
pišy so wot ſtatistiskeho bureau ministerſtwa ſmuſkomuſich naležnoſzjow pak mjeſchcjan.likum poliza-
ſtam pak ſudniſkim hamtam w dokahazej licbi pschipoſzlu a maja so wot nich na jenotlive wſh
tak roſdželicj, so w prawym čiaſtu gmeiſtikum wyschnoszjam do ruti pschindu a so wot nich hacj
do 1. dežembra do jenotlivych lječow roſdawaja. — §. 7. Taſo poſlenja termia ſa ſhromadzo-
wanje sapišow poſtawia so: ſa lječne a ſwójbne sapišy djen 6. dežembra 1858; ſa extraſapi-
ſy hofſenzech 6. dežembra 1858; ſa ſkótliczenſte sapišy 12. januara 1859. Štromadzene sapišy maja
so wot gmeinstich wyschnoszjow pscheblađacj a napadowaze ſmolkli poredicj. Lječne sapišy maja
so po kataſtrowych čiſlach ſradowacj, do kóždeho lječnego ſapiša pschitluschaze ſwójbne a extra-
ſapišy ſo ſapoležicj a wſcho w hromadje we weſnich paſcziſtach a te lječne sapišy najpoſdžischo
hacj do 4. januara 1859 a ſkótliczenſte sapišy hacj do 1. februara ſtatistiskemu bureauje pschipoſtacj.
— §. 8. Pjchi wſhach, kotrež pod wſchelake wyschnoszie ſlusheja, maja so pschi pschipoſtacj a
ſpeziſtſazii sapišy wſchelatich džielbow tež wot so džielicj. — §. 9. Hewak dostane kóžda weſna
wyschnosz ſa kóždu weſ ſwobitý weſny ſapiš, do kotrehož maja so wot neje wotmjenenje

liczby tworenjow psches woheń, wottorhanje a t. d., kaž tež pschemjenenje wobydleństwa psches pschi- a wuczeńenie sapišacj. Tute sapišy maja šo s thjejnymi sapišami hacj do 4. januara 1859 statiszkemu bureauei pschiproklacj.

W Dražđanach, 1. novembra 1858.

Ministerstwo snutskomich naležnosjjow.

Szwobodny knes s Beust.

NB. Psčirunaj pak i temu čjo. 44 Sscr. Now. Red.

Dennith.

Swętne podawki.

Sakſka. Jego maſteſoſ ſrak Jan, kaž tež krónprynz Albert a krónprynzehyna Karola ſu ſo do Prahi podali, ſo bychú tam pschi poſtre- egenju pomnila marshala Radezkeho pschitomni byli. — Nargdny džen kraloweje bu 13. no- vembra w Budyschini s wulſej reveillu wojsſeje hudžby ſwecjeny. — Po woszenienju ministerſtwa wojny móža eji, kotiž chzedža wójsku re- montiske konje pschedawacj, te ſame pola regiment- ſkich kommandow ſlesnich a artillerije w Draž- đanach, Großenhaini, Grimmi a Borni' prijof- ſtajcij. — Syma je po zlym kraleſtwi s jara wulſei ſylnosjju ſaſtupila a psches ſwój ſaſny pschihód nemóžne wulku ſchodu na biernych, rjepach a kali, kaž tež na wſchelakej ſkótnie pižy načinika. Wołko Glauchaua, Zwicaua, Chem- niça, Tharanda a Freiberga je taſti ſnich na- ſchoł, ſo tam ſe ſanemi jjeſdža.

Pruſy. Wólba wuswoleñzow (Wahlmän- ner), kotrąž ſo 12. novembra mjeſeſche, je tak wupanyła, ſo budža wot nich najſtere ſwetscha tajzy ſapóſtanzy wuswoleñi, kotiž tu politiku podperaja, kotrūž je nowe ministerſtvo ſa dobru ſpoſnalo: menujzy ſo ma ſo sprawnje po krajnai wustawi ſtutkowacj a ſwobodji na poli ducha wjazj mjeſta popſchę. Demokraſka ſtrona ſmjeſte drje jenož jara mało ſaſtuperow na ſejmi. — Pruz- regent je predawſchemu miniftri Montefuslej rjad czorneho worla w brillantach ſpozejſit. Minister je pak mjeſto drohich kamienjow radſho iich pta- ejſnu w penesach rſał a tutu ſummu, menujzy 3500 tl. barlinſkim ſchpitalam „Bethania“ daril.

Rakuſy. W Prahy bu 13. novembra pomnik marshala Radezkeho w pschitomnoſji khje- žora a khježorti, kaž tež w pschitomnoſji mnogich arzypowjadow, generalow a wyskich a wele

ludu ſwedjeniſy wotſryty. Wón ſteſi na mało- ſtronſkim rynku. (Wobſchernu roſprawu poda naſch praſſi dopiſowat ſa tydženj.)

Franzowſka. Cochinchineski khježor Ty- dyk je w ſaňdženych ljetach ſchessijanow w ſwo- jim kraju na wſche waſchne wutupjal a pschi tym tež wele miſionarow, kotiž bjechu tam ſ Franzowskeje a Schpanſkeje voſtani, ſurowje mo- rit. Franzowske a ſchpanſke knežerſtvo je ho- taſkeho ſtutkowanja dla pola neho wobčežowało ſ tym hroženjom, ſo wójny ſchecjivo nemu ſatrocji, ſeli wón ſchessijanow na pokoi newo- ſtajſi. Wón pak poſluchał neje a duž je fran- zowſki khježor njeſotre, ſ franzowſkimi a ſchpa- niſkimi wojałami wobſadžene wójnske ſódje na neho poſtat, kotiž ſu ſemu bory ſwerde mjeſto Turo wotdobyli a to ſamo wobſadžili. Delt ſo Tydyk njeſko hiſchę ſe ſlepſchemu newobrocji, dha chzedža ſemu ſeho hlowne mjeſto Hue bom- bardjerowacj.

Ze Serbow.

S Budyschina. Saňdženeho 12. novem- bra je minister kultuſa a ſiawnego wuczeńſtra, t. s Faltenſtein, do naſchego mjeſta pschijſet a tu woſebje krajnolawſki ſeminar wopytał. W pschewodji t. krajſkeho direktorja, f. krajneho ſtarſchego a t. gyrlwineho radžicjela Wildenhahna wobhladowasche wón wſchilke pschebytſi w ſemi- narju, bje pschi wobedzi ſeminaristow, kotrychž ſiedž wón tež wotlavorasche a pschipoſtuchovasche potom wotdjerzanej katechę, kaž tež ſpiewanju a byrglehracju. Wón bje ſe wſchilkim doſpol- nie ſpotojny. Potom wopyta wón hiſchę ſ. biſkopa Formera, t. krajneho ſtarſchego ſ Thie- lau a t. mjeſchczanoſtu Löhra a wróci ſo weſzor ſaſo do Dražđan.

S Pomorž. Na tudomnym festejnščinju ſu psched krótkim nowu ſhježu tvaricž ſavocželi, do kotrejž pschichodnje pôstka expedizia ſa tu-domnu woſolnoſz pschindje. Ssnejeh a ſmerſt paſ ſtaſ, kaž wſchudze druhdje, tež tudy tvar na ſhwili ſtaſajkoſ.

Se Židow a. Sañdženu pónđelu, hdejž mjejac̄my tudy willi woſchfrot, kotrehož dla bje ſow wſcho jara hladke, pschi hicžu podla ſwojeho wosa wjedy Fröda, pohonč pola wulkos- džarowſteho hoſzenzarja Forkera, ſo mužmynu pod wos. Wón bu wet teho ſameho tak ſtraſchnie ranený, ſo ſo domož podač nemóžesche, ale ſo vyrbesche tudy woftač a ſo na thore ložo lehnyč.

S Lufka. Tamón tydžen padze tudy August Lehmann ſ pschatrow na huno a woſchlodži ſo tak jara, ſo je ſo poſdžiſho wopra-ječi dał.

Do Wojereč. We 38. č. naſchich Serb. Now. ſmy naſtawf ſ napišmom „ſ wojerowſteho woſreža“ pschineſli, kij wo viſitazijskich naſhone- njach a poſtajeniach knežerſteho a ſchulſteho radje- žela k. Stolzenburga w tamnym wokreſu roſ- prawu dawa. Tamny naſtawf je ujekotrym ſamen naſterka był. Hjžom w 42. čižli je ſo napſcheziworeč*) k. duchomneho Seilerja wo- ejsiſčegata. My chyžhny ſ tym tu wjez wotci- nenu a wſcho daliſhe pschepytowanje ſtronu woftajc̄. K naſhemu wukemu woſharowanju ſmy paſ nuſowani, hiſhče junſtoci na tu na- ležnoſz poſpomnič. Pichetož k. ſuperintendent Kubiza we Wojerečach je do 45. čižla tam- niſteho tydženika naſtawf podał, w kórymž wón naſch naſtawf we 38. čižli Serb. Now.

*) Nedakzia Serb. Now. je k. Seilerjewemu naſtawke, kaž tež naſtawke k. wucžerja Kultmana w Delnymi Wiňeſju lubjerad mięſte w Serb. Now. poſpichała, hacž ruiue bieſchtaj taj ſhamaj wele dleſchej, dyžli naſtawf w č. 38, pschetoz redakzia na žana woſchduje nočze, ſo by ſo ujekomu neprawda ſtała. Wona mieneſche, ſo budže ſ tym ſwady kóz. Alle dokež ſu ju we wojerowſkich njemſkich nowinach dale wedli a dopišowarjow Serb. Nowin eježko ranili, dha hinač nemóžemy, hacž tu zhyt wjez ujetko drobnischo roſtejacej dac̄. — My ſmy w tajſkim naſtupanju jara wele materiala ſe wſchelakich ſtronow

hanjaz̄ artikel a ſpišowarsa tuteho naſtawka besbójneho karja a pschitkodžerja menuje a pschitaji, ſo je ſo tón ſamy w farifeſtej boja- ſliwoſi hanibowat, ſo podpišac̄. Hjžom tudy ſhwilcježku poſtaſamy. Taſte hnjevnive horniwe ſlowa neſdadja ſo nam duchomneſkej wutrobi pschiſprawne. My nežadamy, ſo by njechtón bes ſamolwenja kſhiwdu čerpit; ale tež we wob- ranju dyrbi kſheszijanska luboſz a doſtojnoſz ſo wobarnowac̄. S wudmami woſolo metac̄ a horniwe hroſyč je pschecjivo luboſi, pschecjivo doſtojnoſzi. A w 46. čižli wojerowſteho tydje- niſka ſteji wobſcherny naſtawf k roſwucženju tamniſteho woſydlęſtwa, w kórymž ſ wele ſlowami ſaſo wopſchicceje naſchego na- ſtawka jako ſza ſo wopiuje. To wiſchito naſ- nuje, ſo hiſhče junſtoci w tutej naležnoſzi pero ſapſchinnemy.

Jadro naſcheye zykleje naležnoſzie w tym wo- poczuje, ſo je knežerſti a ſchulſti radjicel k. Stolzenburg we wſchelakich ſchulach namalał, ſo ſo we nich kſheszijanska wjera njemſi wucži a ſo tam dječci, hdyž wyhovo pschindje, jenož nje- ſak playotaja, ale to naſuſnene nerofemja. — Tuto ſwoje ſrudne naſhonenje je wón w tamnej konferenz ſjawnje wuſrojít a móz ſwojeje móž- neje doſtojnoſzie pschitasat, ſo dyrbi wet ujetko ſtúion brach pschefac̄, ſo dyrbi ſo kſheszijanska wucžba herbſtim dječzom herbſki podawac̄. A hdy budžiſhe wón jenož w ienej jenicekſi ſchuf- tajſe, ſa ſózdeho wjernego kſheszijana ſrudjaze naſhonenje činič ſyberiał, dha ſo prashamy, neje hjžom 30 abo 40 herbſtich duchow, kij ſo ſafomduja, tak wele hoſnych, ſo ſich dla tajſt

destali, danym paſ ſ wopředka jenož te ſuſy wo- ejsiſčejec̄, kotrej tych kneſow naſtupaja, ktež ſu w Serbſtich a we wojerowſtich nowinach ſjawnje wuſtupili, tak ſo k. Seiler a k. Kultman pschichodnje tež hiſhče ſwoje wotmolwenje doſtanetaj.

Pichí wſchijem tym paſ nau to najbole žel čini, ſo je ta ſtroua, ktež je ſuadž woſhelye mijenena była, ſi wukzej leſzju k. ſuperintendentu Kubizu k temu ſawerka, ſo je jej ſwoje meno ſa ſchlit pozeči, pod kórymž móže ſo wona thowac̄ a wojowanju ſmjejo pschihladevac̄. Wón možt w tej zyklej naležnoſzi tež ſ počinym pravom praſic̄: „Boh ſwamuj me psched mojimi pschecjelemi ic̄.“ Nedakzia.

sprawny lubował Bożego kralestwa siedziny swojej żelniwości wyprazi? A gdy by jego psychiastra jenoż jeniej jenieckiej schuli i lepschemu psychicka, neby to samym dość było, tajlu powiesz po wszelkich Sierbach i wegetacji rosschiericj? Wo tutej ważnej psychiasni je pak w tamtych nastawach na spodziewne waschnie melczane, haj! niż jenoż melczane, ale tzu a psychikodzjenie menuja woszewenje tajseje, węczeńnego dżaka hōdneje, psychikasnie. — Niż i jeneje strony, ale se wszelakich wjeryh dostojujących stronow słyszymy wobruszczenie spomneneje psychikasnie. Wy prasieje, so je królowskie kneżerstwo hōzom psched ljetami to poruczilo, so ma ho kieszjanska wucziba w herbisich schulach herbisi dawacj. My to wjerimy, ale sze dha wy tej po tym cziniili? Gdy budżische ho we wszelkich schulach to wobledzbowalo, dha nebudżische k. Stolzenburg treba miej, to i nowa siedziba a fruejje poruczicj. Wo tym ho tu niejedna, so je won, gdy bje tutu swjata należnosz schulskiego nabożynskiego roswużenja postazena, tej wośebje wo tym ryciąt, tak ma ho njemcka rycz w herbisich schulach wuczicj. Ale predy teho je won i krutosz psychikafat a psychi tym ma też wostacz, so ho k temu nimaja nabożynske hodżinny wotkweccicj: pschetoż wjera dyrb, kajž won siedziba a jaśnie psychikasa, herbisim dżecjom w ich maczernej ryczi ho pośliczowacj. — Sze wy sabyl, schto won temu wuczerej wotmolwi, kotryž ho i tym wuba, so dyrbia tej jego male herbisse dżeczatka njemiste nabożynske schtuczki wulnycz? Sze wy sabyl, schto won temu revisorej wotmolwi, kij chyzsche jenu schulu sarczowacj, we kotrejž ho na wszelkich polsta ljet herbisa rycz nenałożnje? Tchdy, w tamnej konferenzji, dyrbescheje wy wступicj a, jeśli so sze prawie cziniili, prasieje, so ho wam fchidwa stane. — Czeho dla wy niesko na tamnu wiernu rosprawu sprawicje, kij histerisz poweda, schtož je ho tam siedziba porukowało? Czeho dla sze wy tehdz melczeli, jako ku wam tamna psychikasnia data? Czeho dla je ta khróbkosz, kotaž chze to niesko spriecj, tehdz tak bojasliwa była?

My ho nepraschamy, schto je tamny nedostatk sawinowala a my smy wot teho daloſ ſdaleni, teho wysozy čeſiomneho a dostojuńcho

knesa superintendenta Kubizowe saskijszy niesko po menischicj a jemu winu psychiipisacj, so je k. kneżerstvi a schulski radziecjal tamne postajenie sczincz dyrbjal. Gdyż pak te napscheczijworycje jego sa tak herlinewho faktaria Sierbowstwa chwala, dha my jenoż na jenu wjez poſasamy. Kaj je siedate, je wulsi džiel wojerowskego wobudleſtwa herbisi. Tónle herbisi lud, kaj tež fuſodnei herbiskej wshy Wulka a Mala Rydej dyrbja swoje herbiske džecici do wojerowskije njemiskeje schulje klacj. W tej prijenej napscheczijworycji je drje prasene, so je k. superintendent Kubiza to tak namakal a so neje to wotwobroczicj mohł. Gdyż pak rospominamy, kajte hubenstwo a kajta neknigomosz zapowiedzenie herbiskeje rycie pschi roswużowanju we wjericje, kaj tu njemowanje pschi nabożynskej wuczbi zylije ničjo nepomha, so džecizi, hacž ſu runje woſom ljet doſho njemsku schulsku wuczbu doſtawale, tola potom na herbisi te mſchi khodža, ale, dokož neſu w schuli herbisi czitacj nauwſke, potom w zwifwi ſe swojich ſpiewarskich ſobu ſpiewacj nemoga, kaj tajte wbohe ſakomdzene duchie ani herbisi ani njemski ho i Bohom roswużowacj newedža, dha wo prawdzie ſwiedomnia dla ho praschamy, je ton wyschi wypożyczesziomny revisor wo prawdzie wotkweccicj, so by to woſtronit? Hudanczo tola je, so ho we Wojerezach, hōzjež ſu schyrio Sierbia ſa wuczersow, neje na żane waschnie wuwesz hodżilo, so by ho tym wobohim herbisim dżeczatkom w ich maczernej ryczi evangelion wuskadował. A wysche teho — ex ore tuo te judico — jeśli wam wasche kneżerstwo hōzom psched wele ljetami tu psychikasniu dalo, so dyrbia ho nabeżina herbiski wuczicj, a jeśli so je tutu psychikasnia na wshach ho dopelnjowala, nebudżische dha to ſamo najwyšsze kneżerstwo teje možy miejlo, swoju wolu tej we tym miestachku do ſlufka ſtacj, gdy budżische ho jemu na psychi-sprawne waschnie ſaho a pschetož ſaho to naležnje ſewito, kaj džeczatka psches tajte wopacjne roswużowanje na swojej duchu ſchodusja!?

My mohli džensia hīcje wele wjezlow pospomnicj, ale my chzemy ſebi te ſame, jeśli naš na poſoj newostaja, na drugi ras ſawostajicj

jenož w nastupanja tych słowow we wojskowym tydzeniku, kij riekoja, so nasz dopłasowat drje ženie žanu herbsku schulu widzit neje, chzemž pschistajicj, so tón samy hízom wle siet weſelje a ejeſtu herbskeho wuczerja se swojego hamſneho skutlowania najskere polnischho snaje, hacj tamy napscheczivorecynik w čj. 46 wojerowſteho njemſteho tydzenika.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Tak dha je tón kwazny cjaſ pak na khwilu nimo.

Mots Tunka. A kermuschny tež.

Hans Depla. To je wjerno; a njeſotſi bječhu tak mudri, so kwaz a kermuschnu hromadzie wuhetowachu.

Mots Tunka. To jich ja khvalu a mohli druſy tež tak mudri być!

Hans Depla. Njeſotſi hozjio bječhu pak pschi tym hizcheze mudrisczy.

Mots Tunka. Kac dha to?

Hans Depla. Boni hizhcu rad rejwacj a, doſelz bje wo wſky mlodzeñ, kij na harmoniu kufki piſtaſche, dha poſtaſchu po neho, so by jim k rejam huzdzbu dželat. Boni bje k temu swólniwy, ale jako bje dwie huzdziny popiſtał, chyzhe tola tež wedzecj, ſto jemu ſa jeho przógu budże.

Mots Tunka. No, dha drje ſu jemu tolež walili.

Hans Depla. Ha, zyky kroſch jemu dachu.

Mots Tunka. Schtodaſ ſ nim fezini?

Hans Depla. Nasojtra jón w ſmezech namkaſhu.

Dopomnenje na ſemrethych.

Hdyž ja junu na tym ranju

Teho poſlenczo dnja

S mojoh' lejſa horjestanu,

Kotrež row tu menuja:

Teho hdyž ja wotucju,

Poindu ſebi po tu ſdu,

Kij dže Jefuſ ſawaci temu,

Kij je ſrojerny woftak ſemu.

Teho budje moje cijelo —

Hdyž tež ſda ſo nemogźne, —

By tež runje k prohej bylo

A ten proh tež, Boh wje hdyž, —

Renische a krahnische,

Hacj njeſt tuto ſimertne je,

Eſko ſ rowa wubudzene

A ſ tej duschu ſiednocjene.

Kac iſ ſ twojoh' rowa wubudzje,

Pscheraſhenny Ebežniſo,

Tak tež moje cijelo pónđe

Junu ſ rowa ſwojeho;

Twoje ſlowo w biblijſ
Nam to krucije wobhwedzi,
Kij nej' tola nihdy halo,
Schlež je wono powedalo.

Tehdy, — ſchtož je ſo mi ſtało
Na ſwječi we ſiweniu —
Budje, kaž by ſo mi djaloo,
So bym nihdy pscheschoł tu,
Tehdy budje ſtajomne,
Kac Boh derje cijnit je,
So je na tym ſwječi tudiſ
Kſhiz a horjo poſlat druhy.

Tehdy budja wſchitzu renje,
Hdyž ſich Boh v'dje ſawołacj,
S jenym dobom ſhromadzjeni
Wſched tym ſudnym ſtolom ſtaſj
Teho prawoh' ſudnika,
Kotroh' ſuadž cjaſ ſiwenja
S hrjechami ſu wurudzili,
Teho kaſnje pschecztupili.

Tehdy budu ſwojoh' nana !
A tej moju lubu macj —
Kij je dawnno ſahrebana,
Junu ſaſo wohladacj;
Tehdy moj ſynt weſelje
Napschecjo mi pschibjehne,
Zam me wita moja dżowka,
Tej moj džied a moja wówka.

A tak ſ nimi ſiednocjeny
Poindu horje k nebeſam,
Wſches krej Chrysta wobhnadzjeny
Runy ſwiatym ſandzelam.
Zam hdyzej do wſchej wjecznoszie
Neje žane dželenje,
Zam tu ſbožnosz doſtanemy,
Wo koſruj tu ſynduzemy.

Ale chzesch, o luba duscha,
S Jefuſom hicj k nebeſam,
Dha ſo tebi wotrez ſluscha
S cjaſom hrjechnym ſadofſlam,
Zeno tajž weſelje
Poindza do teſ ſbožnosje,
Kij na ducha wuſhywaju,
Rjany plod teſ wjery maſu.

Duz dha wopomin ſ cjaſom tudy,
Hdyž twój puč dje, cjlowiecje!
Šſmerc̄ ta pschindze nahſje druhy,
Potom rjeſa: Bojdje je ſe!
Potom žana pokua
Ničjo wjazy nepomha:
Schtož tón cjlowiek tudy ſyje,
To wón po tej ſmercji žnieje.

Wjettr Mionk.

N a w ē ś t n i k.

Sjawny dżak.

Dżak Bohu! njeſt je natwareny
Psches Boju pomož nowy dom,
Dofelz psched ljetom sahubeny
Ton stary bu wschón f wohenjom.
My tehdom wschitzy bes khleba
Tu biechmy, a bes bydlenja.

A hdyž ta nusa wulka bjesche,
Dha Bóh nam pomož pschipóšta,
Naſ braſka luboſz pytač džesche,
A f ſebi do hospody waſa,
Naſch ſwierzy ſuhod Rychtač naſ
De hospodowatak dolhi cjaſ.

Tak dolhi cjaſ psches twerdu ſymu
Tež psches zlyh twarſki cjaſ,
Sa to my f wutrobu njeſt Žemu,
Dżak damy, ſo tež pschego naſ
De ſtajnje wſchudjom podperat,
A ſwolniſe, darmo, f ſtužbi stat.

Tež horzy dżak my wschitkim damy,
Koži pschindjechu nam f pomozy,
Psihi nawonvari, ſo njeſt momy,
We nowym domi bydlenje,
We tutym domi chył Boh dač
Nam mjer a hnadu wujiwacj.

W Bónezech 16. novembra 1858.

Jan Lukasch.

Tež wutrobnym dżak f tutym dawa
Njeſt Pjetr Mittaſch ſwolniſe,
So ſsworiz ſwójba ſeho wſala
A ſhowata je w hozpodji;
Prjódſtejet ſswora chył ſej dacj
Ton ſjawný dżak tež ſpodbacj.

Tež knesej Rychtarej budź daty
Sa Žeho luboſz, prozu, dżak,
Psches ſswouj dobrocijnou ſnaty,
Nam wschitkim Won je wjezie wschaſ;
Boh zohnui wschich fa dobrotu,
E ſotiez naſ ſastarali ſu.

Haj dżak budź wschitkim, ſotiez djechu
Nam i rucinym djelem f pomody,
Tež irom, tiz i ſoram tu djechu
Tu bliſzy a tež dalozy,

Nam f ſara wulkej pomožy,
Hdyž nowy dom ſej twarjachmy.
W Bónezech 16. novembra 1858.

Pjetr Mittaſch.

Kwittonka a dżak.

Sa tych 29. septembra 1857 psches wóhnjowe
nesbojne potrebenych pecj gmeinſtich ſobustawow
w Bónezech je ſo ſmilnych darow nawdalo, jaſo:
Wot ryczeſtublerja f. Steudth w Zaſonzy 1 koz
hrochu, $\frac{1}{2}$ kozta jeczmenja, 5 poſtrutow, 1 połęſz
tuczna; wot tublerja f. Muejerja w Bieleczach
5 poſtrutow a 5 tykanzow; wot tublerja f. Žyja
tam 5 tykanzow; wot tublerja f. Nowaka tam
2 tolerej; wot tublerja f. Rachlizy tam 3 tl.; wot
pschiszcjanſkeje gmeinjy 4 tl. 15 nſl.; wot tublerja
f. Rabowſteho w Rabozach 2 tl.; wot wulko-a
malodebſchicjanſkeje a lejnjanſkeje gmeinjy 10 tl.
2 nſl. 5 np.; wot f. fararia Broſki w Budęſte-
zach 4 tl.; wot f. tublerja Brody w Djeniezech
4 tl.; wot bieſcjanſkeje gmeinjy 7 tl. 4 nſl.; wot
ſahorjanſkeje gmeinjy 1 tl. 5 nſl. 8 np.; wot f.
Möhna w Mniſchonzu 1 tl.; wot budeſcjanſkeje
gmeinjy 6 tl. 22 nſl.; wot hrubocjanſkeje a ſo-
kolſkeje gmeinjy 8 tl. 8 nſl.; wot raſchowſkeje gmeinjy
5 tl. 11 nſl. 5 np.; wot hajnicjanſkeje gmeinjy
4 tl. 16 nſl. 2 np.; wot tublerja f. Mieha w
Deniezech 2 tl.; nſho do hromady 61 tl. 25 nſl.
hotowych penes. — Sa tute dary ſchecſzianſkeje
luboſzie, faž tež ſa wſchelake druhe wopory, ſotiez
ſo nam f bliſka a f daloka doſtachu, prajimy ſ
tutym wutrobnym a najnalejnitschi dżak, f proſtuw
f Bohu, ſo by won chył ſum po ſwojej mudroſci
bohacie ſarunacj a wschitkich psched cjaſnej faž
tež psched wjeznej ſchodus hnadne wobarnowacj.

W Bónezech, 16. novembra 1858.

Wotpalení tam.

W nowowutwarenym trajnomukowym mſynt
w Delnym Wujſedji ſu ſožy cjaſ muka, fu-
trowy griež a wotruby na pschedan ſaž tež
f wetniſenenu pschitowane.

Wote mne djeſlane
draždjanſke beſtutuſki psche kurjaze woſa
poſtacjua taſ lohki, faž wjeznie pomhazy ſrjed
f woſtronenu tuteje taſ boſnoſie cwiſie. W
Draždjanach pschedawa je jandželiſka hape-
tyka, w Budyschin i paſ hrodoſka hape-
tyka.

H. Werner.

Wossjewenje etablišementu.

Česzenym Šerbam Budyschini a wokolnosje s tutym najpodwólnischo wossjewuju, so šom
ho tudy jako čašnikar' sašydlit a porucjam ho s pschedowanjom a s voredzenju wschitskich družinow
segerjow po najtunischei placisni a pod rukowanjom sa prawe hčije čašnikow.

W Budyschini, 10. novembra 1858.

Otto Lutz, čašnikar,
na schulſich hrebjach čjo. $55\frac{1}{2} \text{ zl}$ s napshecja wulkeje schulse.

M y d l a r n j a

wot Louis'a Scharsa w Budyschini

porucja 18 wschelakich družinow plokanskich a myjeńskich mydlow puni po 12 nsl. hacj do
2 nsl. delje, stajne huchich, dobrych a tunich. Psihi wotkupenu wetskich dželbow kaj tež sa sašo-
pschedawarjow je placisna wele tunischa.

Louis Schars
na hornejerſej habsi mjestu Lwyskej s napshecja
a na živim wifach w pôstkej kovatni.

Moje snate dobre wopravdijte

szuče droždzie,

kaj tež wschiske psihi pecjenju trjebne twory poru-
čam kôždemu najtunischi.

J. G. F. Nieckisch.

Wossjewenje.

Na revjeromaj Nowej Wsy a Ruhethalu
ma ho wot 28. novembra t. l. njehode 1200 kloft-
row hucheho schcjepjanego a penkoweho drewa,
po rheinlandskej mjeti stajaneho, hnydom pscheda-
wacj. Skasjana móža ho pak w korejmi w Lje-
skej, w Nowej Wsy abo w Kiszližu stacj a móža
ho tež postajene placisny na wuwjeschtkach tam
nashonici.

Schlož chyl skadž kupje w zlym sejnicji,
móže wscho dalsche kôždy djen, s wuwjacjom ho-
boty, pschitolnu w 12 hodzinach w korejmi w
Kiszližu pola podpišaneho shoniež.

W Połpizy s Kiszližu, 16. novembra 1858.

Helemann, hajnik.

Hotowe wattiowane
žonjaze a džeežaze kuttu
s jara twerdyh slofow schite su. pola
podpišaneho stajne po wulkim wuberku
na pschedan.

A. Vopp, knjenjazy krawz,
na žitnej habsi čjo. 55 po 1 schodji.

10,000 prohow sa želesnizu
ma ho hnydom s minakalskeho revjera pola Tra-
nijow zlyje blisko Delneho Wujesda hacj na bu-
dyske dwórnischejo wotwoſcji. Eži sami, kotis
chzedja je wosyč, nech ho pola tamniškeho wob-
fedzbowarja samotweja. Tute prohi su 4 točje
doshe, 6 zolow tolste a ho ja kôždy 2 nsl. 5 np.
förlona placj.

Tež ho tam w drewnisčiju hacj na dalsche
kloſtr schcjepjanego drewa sa 3 tl. 15 nsl. hacj 4 tl.,
kloſtr penkoweho drewa sa 1 tl. hacj 1 tl. 25 nsl.,
kloſtr halioweho drewa sa 1 tl. 25 nsl.
pschedawa.

Friedrich & Comp.

Großowe broſtfaramellje,

najlepschi friedk s wotstronenju kachela a s po-
loženju dychanja, kaj tež s swarnowanju psched
dybarwoſci pici faſumnenju w sumnym časzu.

Na Budyschin a wokolnož w hrodow-
skej haptyz hnesa M. Jäkinga kôždy čas
na pschedan. Eduard Groß w Wroclawiu.

Palne drewo na pschedan.

Wot 1. novembra t. l. je drewnisčijo na
schcjepjaniskim revjero wotewrene a ho
pschedawa

1 kloſtr shénoweho $\frac{1}{4}$ halloweho drewa
po 2 tl. 20 nsl.

1 kloſtr tajfeho penkoweho drewa
po 2 tl. 20 nsl.

hdyž je liešny penes hírom pschiliczeny.

Schneider, hajnik.

Barlinske wohē ſawjeſſjaze towarſtvo.

Saložene 1812.

Saklad y kapital 2 million aſ tolę.

Tuto hižom 45 ljet wobſtejaze towarſtvo bere ſawjeſſenja psche wěhñjowu ſchodu horje po niſkich, ale twerdych prāmijach, hdjeſ ſawjeſſenjy ſenje ničjo dopłacjowacj netreba.

Sawjeſſenja wobſtara a wchjeſ ſutožowanja dawa

W Budyschin.

J. G. Esmerler, wudawař Serb. Nov.,
agent barlinskeho wohē ſawjeſſjaze ho towarſtwa.

Ed. Ed. priv. Assicurazioni Generali w Trieszli
bere horje ſawjeſſenja wſchitkich družinow psche wohē na pschežadje wobſedjeniſta, psche elemen-
tarne ſchodowanje na pucjowanſte ſubla, teho runja ſawjeſſenja na živjenje čloweka.

Policy a ſarunanja ſchlodv w pruſſim courantu ſa najtunische prāmije.

Saruezenſki fonds towarſtwa $46\frac{3}{5}$ millionow ſcheknakow ſliebora.

J. G. Richter,
distriftny agent ſa Budyschin a woſolnoſj.

Dr. Whithowa wodžieſſa ſa woczi

wot T. Chrhardtta w Altenfeldji w Thüringſkej, ſ wiazorymi privilegiami wyšolich weſ-
tow poczeſzena, wopokujuje ſo be wſchitkimi dotalnymi woczi hojazymy ſtriedkami psches ſwoje
ſbožomne ſtrukowanie wſchjedne jato naſlahodniſha a naſleſpſha wodžieſſa w taſtim nastupanju, a
može ſo jato doyoſaſany hojaz a poſhluſaj zrjeſek a jato

wjesta pomoz ſa ludji na wocžomaj jednych

koždemu porucjeſci. Wona hojſi wjeſje a rucje a be wſchitkych ſchödnych ſiewkow, woſekje pschi
ſahorenju, ſtepnenu, ſuhoczi, ſylowanju a bjezenju wocžow, kaj tež psdi ſlaboſti po bjeſni a
placiſi bleſkba ſ wutožowanjom jenož 10 nſl. a djeļa ju jenož wopravdjuju Traugott Chr-
hardt w Altenfeldji w Thüringſkej. — Etkaſ ſa Budyschin je w hrodowſke haptyni.

Zena ſhieſa ſianej ſolotowej ſahrodu je w
Barcji ſe ſwobodneje ruk na pschedan a može
ſo wſcho dalshe pola wobſedjerja Winklera cjo.
51 B. tam naſhonicj.

Ejezzenym Eſerham Budyschina a woſolnoſjie
ſ tutym naſpodwólniſho woſiewjam, ſo ſym

pschedawanje kožow a póduschoſ
wſchitkich družinow

na žitnej haſy we predawſkim Próhez welbi
wotewrit a ſo ſu tam ſpomnene twory po naſtu-
niſchej placiſni ſ deſtacju.

Th. Siebiger.

Khwalobnje ſnath a psches ſwoje hojaze ſlut-
owanje doyoſaſany

brotſyrop

je ſaho ſ deſtacju w hrodowſkej haptyni w
Budyschin.

Zańdzeny w ſtvrtoč ſita Lubiju plaćachu:

Šreňja	tl.	nsl.	np.	plaćizna	tl.	nsl.	np.
Wſchenja	6	15	—	Roſta	3	15	—
Deczim	3	—	—	Worſ	1	27	5
Hořch	6	10	—	Woka	4	15	—
Zaſky	6	5	—	R. butry	—	18	5

Zańdzenu sobotu ſita w Budysinje plaćachu

K o r e .	Wyša.			Niža.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Wſchenja	6	25	—	4	15	—	6	20	—
Roſta	3	27	5	3	15	—	3	25	—
Deczim	3	5	—	2	25	—	3	—	—
Worſ	2	10	—	1	15	—	2	—	—
Hořch	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rjeviſ	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaſky	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Hedniſhſa	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Wjerny	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kara butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—
Kopa ſtemy	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Bent. hyra	1	10	—	—	—	—	1	5	—
Dowoz:	2448								

Cisé Bjedricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nowěški, kiž mają so w
wudawafni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čisto placi 6 np.
Štwórlétta předpłata pola
wudawařja 66 np. a na
kral sask pósće 7 1/2 nsł

Císto 48.

27. novembra.

Léto 1858.

Wopſhi jecze: Wysjewenie krajnostawſkeho banka. — Swjetne podawki. — Se Serbow: S Budyschini. S Wojerez. S Wutecziz. — Dopyš. — Sudniſte dopyšy. — Numiſmatiſka ſbierka Macižy ſerbskeje. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Pſchilopf. — Zyrwinſte powieſſje. — Čjahi ſakſkoſchlesyſtſkeje jeleſnizy ſ budyskeho dworſiſcheja. — Peuejna placzijna. — Rawjeſchtnik.

Krajnostawski bank.

Dwie ſzittoleř

mýta tón ſamy wot vopíhaného direktořia dostane, ſiž díjelarja tých wot njeſotreho čjasa jenotliwe ſo poſaſowazých, pod ☺ wopíhaných

wopacžnych hornolužiſkich bankowkow

najpredy na to waschnie woſjewi, ſo teho dla ſapocžate kriminaſke pſchepytowanje k wuſlledzenju a khostanju faſchowarja wedje.

W Budyschinu, 17. novembra 1858.

Direktorium krajnostawſkeho banka kral. ſakſl. hornolužiſkeho markhrabiſtwa.
f Thielau.

Wopíhanje wopacžnych bankowkow.

Wopacžne bankovi móža ſo hnydom a lohko ſpoſnacj na jich weſchej bjeſloſti a na
weſchej mehloſti a tolloſti papery, hdyž je jedyn pſchimne, woſebje pak
na prjednej ſtroni

na ſlabym, newjetnym a bluſim wobraſu a na hubenje wuvedzenymi baldami wobeju ſromſeju
figurow,

na ſadnej ſtroni
na neporſadnoſti teho niž čjornje, ale bôle ſchjerje džeržaného čiſtčejenſkeho piſma w jenotliwych
piſmikach, ſlowach a intervalach teje w ſredzijnt ſo namakajeſe ſady a woſebje na tym tam
w 6. ryncžtu w tſeczim ſlowi

„betreffen k en“

wopſhiſatym hrubym prawopiſnym ſmyku.

Swjetne podawki.

Sakſka. Doho majestosz kral Jan je ſo
16. novembra, kronprynz Albert pak 20. t. m.
ſ Prahl do Draždjan wrócił. — Jako bje 17.
novembra wezejor čjah na jeleſnizy ſ Chemniža
wujjet a do bliſkoſcie Schönbörnchena pſchischoſ,

wuſlocji tam lokomotiva ſe ſhjenow a wall ſo
ſ tenderom a ſ jenym woſom po parowi delje.
Locomotivuwođer bu pſchi tym wot neje ſaraſeny,
teper, wyschi ſchafnat a jedyn pucžowat lohko
ſtraneni. — We Werdaui wuſuje ſo 14ſtetna
djowka ſowarja Reinhardta, kotraj čyžsche ſ džiery,

do hata wurubanej, wobu czerwacj, do hata pod lód a dyrbesche tam hubeneje śmiercje wumrećj.

Prušy. Sandżenu wutoru mjeſachu po zyłym pruskim kraju iara nusnie s wuswoleñiom hejmstich sapoštanzow. Najbole buchu raijy mužojo wuswoleni, kotsiz chzedja na stronie njetzischem ministerstwa stejek, tak dolho hacj po kraju wustawi śmieru stutkuje. W Niskej buchu wot wuswolenzow woſerowskeho, roſbörſkeho a ſhorcliskeho wokreſa wuswoleni: landrath hrabja Fürstenstein, predawski ſakſki minister s Carlowic a wokreſnoſudniſki direktor Stilka.

Nakušy. Pruski król je ſo 17. novembra s Merana do Florenza na pučz podał a chze w tutym italskim mjeſti njeſotry cjaſ pſcherbyc.

Franzowſka. W Algiru ſu njeſotre ſpalahi na jeneho, wot Franzowſow poſtajeneho kaida nadpad ſeſinili, cjo hož dla je njeſto džielba franzowſkeho wojska na ne poſkana. — Franzowſki poſkanc na turkowſkim dwori, k. Thouvenel, je do Varifa pſchijet.

Dendželska. Dendželski krónprynz, tak menowaný prynz walski, je do Barlina na wopytanje wujſek.

Ruſowſka. Ministerſtwo je poruczilo, ſo moja ſo tej či ſami newolnicy abo leibeigenszy, kotsiz dyrbja w fabrikach džielacj, ſtere ſhepe ſ newolnistwa puschcijec.

Turkowſka. Kommiſia, kotaž je nowe mewy Czornohórskeje poſtaſila, je ſwoje, w poſlenſkim čaſu w Konstantinoplu wotdjeržane ſednanja ſtoncila a ſo w pschichodnym liechi do Czornohórskeje poda, ſo by tam nowe mewy wotwaka. — W Serbi budże w bližnim čaſu tak menowaną narodna ſlupszcjina wotdjeržana, to je ſhromadzisna, hdzej ſo wotpoſtanzy wſchitſich ſerbſkich gmeinow ſeindu a wſchelake krajne naležnosće wurađujuja.

Ze Serbow.

S Budyschina. Knes Fiedler, ſerbſki wucjer na tudomnym krajuſtawſkim seminaru, je na tym ſamſnym w tutym mjeſazu ſerbſke hodžiny dawacj ſapoiſat. — Wotykneny ſong

tych ſamych ſe tón, ſo ſo ſerbſzy ſeminariskoſo deſpołne wſchitko to naučza, ſhtož ſebi ſchula a živenje wot hódnego ſerbſkeho wucjerja żadatej. W tu ſhwili ma k. Fiedler 25 ſerbſkich ſeminaristow a 16 ſerbſkich präparandow wucjic a dawa kódy tydžen 6 ſerbſkich hodžinow. ſerbeſta wucjerba ma to ſamo prawo a tu ſamu wajnroz, kaž žana druga leſzia. S.

S Budyschina. Knes kandidat duchomnſta Gólež, hacj dotal w Lipſku, je ſa wucjerja na tudomnej mjeſchcjanſkej ſchuli wuswoleny a ſwoje ſaſtoinſtro ſe ſapocjaſkom pschichodnego mjeſaza nastupi.

S Wojerez. Wutoru 16. novembra ſa ſo tudy we jenej ſchulskej ſtiwi, ſo ſo tam džecjo tyſcherja Linli rano, hdzej ſo ſchula hiſchcje ſapocjalna nebjie a tam tež hiſchcje žadyn wucjer nebijesche, pschi ſhachlač wohrewaſche. Wone bje ſo ſ ſhribetom k nim wobročito, pocza paſ na jene dobo ſ možu wotacj a te druhe džecji, kotrejž tam hiſchcje wele nebijesche, widzachu, ſo ſo jemu draſta paſi. Mjesto teho, ſo bychu pomhale, cjielachu wſchitke a wbohe džecjo bježesche valaze ſa nimi. Monka te wotachu, ſo ſo w ſchuli jene džecjo paſi, duž tam teper bježesche a nadeńđe to ſamo ſ wucjerjom Engmannom a ſ jeho žonu na ſhodži. Cji drje draſtu, kotaž bje hijom, moht rež, hacj do ſchakta ſpalena, wuhaſchachu, ale to džecjo bje tak wopalene, ſo dyrbesche tón ſamy weſzor pod newurektnymi beloſzemii wumrećj.

S Wutotcjiž je nam poweſz pschichla, ſo tamniſchi, w c. 46 ſpominený ſyrbs neje 135 puntow cježli, ale ſo jenož 130 puntow waži.

Dopisy.

Z Prahi, 16. novembra 1858. Praha je, kaž by do nowego živenja pschichla, a ſweſci radostne dny. Kaž we poſlednim dopiſu cjiarjam ſerbſkich Nowin ſlubich, podam tudy wopis woſtrvca Radezkeho pomnika a ſwedzeſnijow, kotrež Praha pschi tym wohlaba.

Schwörtl, 11. novembra wotčakowachmy Jeſu majestosći ſhjeſzora Franca Josefa I. a

khiezoru Hilsbetu. Zyle popoldnio bje živjenje a wešoly hibot na haſach, ludžio ſyjehowachu na malu ſtronu k pomniku, pak na Hradčany na khiezorski hród, pak ſaſy na nove mjesto na kraſnje wupyſhene dwórnishejo. Čjima ſo bliži, ale nedondže a newotecjeri čjrody ludži ſ haſow, nje, jich mnogoſej haſle pſchibywa; na nebiu ſybola ſo hwiejski a na praſſlích woſnach ſapaja neliczbne ſwječzli rjanu ſwjetloſej. Lud čjichcji ſo ſe dwórnisheju a k ſuſodnym haſam. Dwórnishejo je renje wupyſhene, a na wjeſt ſmahuje ſo roſuſta čjernožolta ſhorhoi; wjenzy a pletwy ſ róžow wycha ſejeny, a plu-njowe (gasowe) ſwjezy ſybola wſchelake podobisny a meno khiezorove a khiezoryne. Džjelba arzywojwody Josefovych a kompania Wern-hardtowych pjesckow čjohnu tam k khiezoru a regimentiskej hujžbu.

Njekotre minuty po $\frac{1}{2}$ 6 pschijedze khiezorski čjah, hujžba ſaneše khiezoru hymnu (ſpiew) a ſhromadjeny lud woſa, „divat.“ Wuftupiwiſhi ſ woſa džakuje ſo khiezor ſudej a pomha khiezory ſ woſa. Khiezor, ſiž bjeſche we generalſtej drasče, bu wot mjestodžeržicela ſwobodneho knesa ſ Meicery a wot komandowazeho generala hrabje Elam-Gallas a powitaný. Potom byny ſo khiezor ſ khiezoru do dwórkego woſa, psched nimaj iſe-chashtaj dwaj dwórkaj latarnikaj, (Hoflaternen-träger), ſo nimaj pak njekotri arzywojwody a khiezorowy pschewod. Pucj wedžiſche wot dwórnisheja po hiberniskej haſy, po ſadowej haſy, po noručih halejach, po qual-u, po famentnym moſeje, po moſtej, jofeſkej a waldsteinskej haſy, po ſhoſkowej droſy a proſčnym moſeje na khiezorski hród na Hradčanach. Wſchitke tele haſy bjechu kraſnje poſhwietlene a wibjachmy we njeſtotrych woſnach ſo 26 ſwječkow ſwječiez. Wſchudże hibotache ſo weſipny lud; $\frac{1}{4}$ 7 pschijedze khiezor do hrodu, hujž bu wot kardinala ryzbifkopa weſcha Schwarzenberga, wot Elam-Gallasa a wot prijedawſkeho khiezora Ferdinandana a khiezorski Marje Hanu powitaný. Khiezor bydli we prijem posthodge hrodu, ſiž je k Prahy webročeny, arzywojwody a najwyſhi khiezorski ſastoinizy bydla pola wyſočich duchovenych.

Wſcha Praha weſeli ſo na woſtrycje Na-

dejſeho pomnika, ſ Prahu ſraduſa ſo Čjech, a wſcha Rakuſſa. Pschetoj tuton pomnik ma ſa wſchich wažnoſz. Radecki bjeſche Čjech, 2. novembra 1766 na hrodze w Trebnizach narodjeny; 18ljet stary ſlupi Jan Josef Wjazſław hrabja Radeckiego do khiezorskeho woſla a ſtu-jeſche w nim 73 ljet hacj do 1857. Jego meč bje ſylny we bitwie, a jeho duh wuli we radze; ſalhowa khiezorej dwaj najreniſchej krajei, jalo tam nemier a ſbiežk pschecjivo khiezorſtemu domej hawtowaſche. Jego ſtawa neſańdze! Wumjolſte towarſtvo (Kunſtverein) we Čjechach dosta donolnoſci, ſo ſmje marshalej pomnik ſtavicj; 80 tybaſ ſchjeſnakow nowda tuto towarſtvo, 20 tybaſ bu na hromadjenykh (tež Jego majestosj kral Jan ſaſti daresche k temu 500 ſchjeſnakow), a rakuſſi khiezor da 100 zentnarjow medzie (metall) ſ dobytych pie-montiſlích kanonow. Wobras pomnika je akade-miſti direktor Ruben wobstarak; model wot Josefa a Manuela Mara bu 1856 do Nürnberga poſkany, hujž bje Burgthmiet lecje na ſo wſak.

Pomnik je na maſtoſtronku namjeſeže poſta-weny. — Wokolo neho bjechu tribuny ſa pschi-hladowarſow, ſa khiezora rjanu ſtan (zelt) a ſa khiezoru a khiezorski dwór dwie loži natwarili; ſtan a ložie bjechu renje wudebene, tribuny pak ſe ſchurjoforinu wobkladžene a ſe wſchelasimi brónemi wupyſhene. Šuſodne twarenja piha-njachu ſo: čjornožolte (rakuſſe), bjełoczerwene (cjeſte) a módrobjete (baworske) ſhorhovje ſma-howachu ſo, a ſwjetne pletwy a wjenzy a drohe ruby wiſachu na khiezach.

Šebootu dopoſtnja dyrbesche platowy ſtryw ſ pomnika ſpadnyej. Hjom rano we 8 ho-djinač buchu móſt a maſtoſtronku namjeſi ſuſodne haſy ſa woſy a lud ſawrene, jenož, ſchtož mjeſeſche ſhartu do domu abo na tribuny, bu pschepuſhczeny. Wokolo 10 pschjeſechu woſazy, a to džjelba Radeckowych hufarow, 4 bataillonu pjesckow (Alleman, Wernhardt, Thun, arzywojwoda Ernst) a kompania invalidow.

Wokolo pomnika ſtojachu najwyſhi ſastoi-nizy. We 11 hodjinač pschijedzeſtaj khiezor a khiezorka ſe ſchecjimi brunakami a podaſchtej ſo ſjedy na ſwoje mjesto. Njeko wuftupi hrabja

Erwein Mostiž a bježesche krašnu ryc̄, we ko-
trej Radeckeho saštužby naspomni, a prošesche
khejzora, so smjet we menje wumjolſkeho to-
warstwa pomnik mjeſtu Brashy pschedopodac̄ a
darowanſku lisejinu (Schenkungs-Urfunde) psche-
cītac̄. Ministerſki radic̄zel hrabja Thun cī-
tasche lisejinu; sa nim wustupi präfli mjeſch-
cianosta dr. Wanka a džakowasche so sa dareny
pomnik a sa khejzorowy woppt, a prošesche jeho
ſlonečnije, so by darowanſku lisejinu podpišat.
Mostiž pschedopoda lisejinu mjeſchcianosiž a pro-
ſesche khejzora wo dowolnoſej, so smjet pomni-
kowy kryw wotewſac̄ a wuneše khejzorej ſlawu,
lotrej lud pschihloſowaſche. Khejzor da snamjo,
ſakrywajz plat ſpadny, hujžba ſaneše rakuſli
ſpjem, bubony wreftotachu, bataillon arzywo-
wody Josefovych pjesekow wuiſeli tifročej a ſa-
nonh na Wyschehradze a viči ludjazeſi ſahrodze
(Voltsgarten) hrimotachu psches Prahu.

Khejzor wobhlada ſebi njeſko pomnik ſe
wſchitliſtich ſtronow a podviſa darowanſku lisejinu,
sa nim podpišachu tež druzi wypožy hofijo.
Po tym defilirowachu wojaži, a khejzor wróži
ſo $\frac{3}{4}$ 12 po ſlonečnenej ſwiatotečnociſti na hród.
(Skončenje).

Swecjorneje ſtrony ſady Bisloviž.
Djen 12. novembra bu nedaloko Fiſchbacha
w liſku wot jeneho hajniſta ſpodižiwna a jara
žabna ſwjerina tſjelenia. Vie pak to domiſaze
ſwjerjo, menuiži mloda jaſoža, ſiž bje w juniju
teho ljeta jenemu ſublećej w Spytežach (w
hodjiſſej woſadži) cječnyla a wot teho cjaža we
wotreſu 6—8 hodžinow woſolo cječiſlata. Woſolo
cjažaſo a bludžo bu drje tu a tam w liſkach a t. d.
widjena, nemójeſche pak ſo ſwojeſe dijuviſeſje a
ſpliſchenoſeſje dla nihdje živa popadnyc̄.

H. S Bisloviž, djen 23. novembra. —
Ludy na dwórnichcju padje džielac̄et Leuner f
Rozkowow f jeneje lowryje pod ſoka a bu jemu
jena noha ſlamana a jara rosmecjena. — Djen
poſdjiſcho namakachu na dohwoſtbramſtich ležom-
noſſach jenu ſonu ſmersnenu ležo. Wona bjeſche
f Noweho Mjeſta f paſtynrie. — 19. pak nam-
akachu we jenych ſtečkach pola Frankenthala jeneho
zuſeho muža woſbjeſheneho. Wón bjeſche njehdje
60 ljet ſtary, derje wudraſzeny a bjeſche po ſdac̄u

hijom njeſotre nebjelje wiſat. — Tež we naſchel
blisloſje we Fiſchbachu je jedyn ſorčimai ſchyril
banje (kyrby) we ſahrodzi mjeſt, ſotrej psches
100 puntow wažazu.

Sudniſke dopisy.

Wot wotreſneho ſuda w Budyschinii buchu
ſahudjeni a., 15. novembra 1., khejzor Jan
Korla Böhma f Horneho Sohlanda ſpecje-
nia a cjeſtranenja dla do 6 mjeſazow jaſtwa;
2., Jan Gottfried Frei f Horneho Soh-
landa padučliwa dla do 1 ljeta arbeitshausa;
b., 18. novembra džielac̄et Michał Döring
f Noweje Wsy pola Gussi ſpytaneho donuſo-
wanja dla do 3 ljet zuchthausa; a c., 22. no-
vembra 1., ſlužomny Michał Helaš f Wul-
keho Žicjenja, doſeſz bje ſwoje ſmachi psched
ſudniſkim mučaſanjom pschedhowat a tak tuto
jebanſzy wobechok, do 8 nedjel jaſtwa; 2.,
Hana ženena Hanskowa rodž. Kobaniz f
Gliny ſpecjeſloſje a ſynokranenja dla do 2 nedjel
a 4 dñjow jaſtwa a 3., džielac̄et Handrij
Lehmann f Njevkež a khejzor Handrij
Nowak f Nowych Maſkež ſitoſtranenja dla
koždy do 12 nedjel jaſtwa. — Dale bu 17.
novembra wot wotreſneho ſuda w Lubiju
wobydleſt Wylem Homola f Beſka, ſo je
wjeſtu Mariju wudowu Eichlerku w Kettlizech
w lječi 1854 ſarafyt a na to wutubil, teho
ſa winowateho ſpoſinat a ſmečji ſahudjeny.

Numismatiska zberka Maćicy ſerbskeje.

Do nej ſu dale datili a., f. f Damnič,
gymnaſiaſt w Budyschinii, 1 pomjatny penes; b.,
f. rjeſbaſt Langa w Budyschinii 1 ruſſi pen.,
(5 ſopejlow) a 1 ſlieb. pen.; c., f. mureč Jakub
Šymant we Worsležach 1 starý ſlijeborny
pen.; d., f. ſublet Rſchijsank w Khyacjizach
2 staraj ſlieb. pen.; e., f. wucjet Kral w
Radworju 7 ſlieb. a 12 kopor. pen.; f., f.
Khylan, žiwnoſer w Boranežach 1 ſlieb. pen.;
g., ſublet f. Jencj w Stróžiſchju 1 ſlieb. pen.;
a h., f. Jan Wóſki w Stróžiſchju 1 ſliebor.
penes. Sa wſje tele dary praji ſo w meni
Maćizy najreniſphi džak. w.

Hans Depla. Huhu! Nie na tajkule syma tola.

Mots Tunka. Haj, to je wjerno; hiszczje je mježaz november a je hižom tak syma!

Hans Depla. A kajke džiwne wjezy je wona nacjuniaka!

Mots Tunka. Schtoda to?

Hans Depla. Nô, jedyn bje ho s jenej skubik a tola je ho wondanjo s druhej wjerowacz dač, ho s tym samolwejo, so je jemu pomjatki smierzyk.

Mots Tunka. Hm, to ja ludzi suaju, kotrymž je w tajkich naležnosćach hredź pšowych dujew pomjatki smierzyk. — Ta pak ja njeſto druhe wjem, schtož je ho pšci ljetuſcej ſurowej sažnej symi zofato.

Hans Depla. Schto je to bylo?

Mots Tunka. Iako wondanjo póst s Wudyschino do Rakez delje ijjedzeh, džyſche póstillon pšches Holeschow pjeſniciku: „Khatzinka ſwaterna

moja re.“ piſtač a dujesče do swojeje truby, taž bje to hevak ſwiczeny, — ale truba żaneho ſymka wot ho nedawaſche. Duž wón tu wjez wostaji a jako bje do Rakez pſciſſiel a wupſchahnył, połoži wón tam ſwoja trubu ſa khachle a ſymy ho k drugim hofſzjom, lotsiż tam w hofſenizu ſa bliđom ſedzachu. Po khwili pak pocza ho ſa khachlemi piſtač a jako ſ wulſkim ſpodžiwanjom poſtučachu, ſtysachu, ſo truba nimalje zyli prjenju ſchuečku predy ſponneje pjeſniciſki wupiſta.

Hans Depla. Ale, ale, ſhoto pak ty tola bajesč!

Mots Tunka. Póstillon jum potom tu wjez wulkadowaſche, prajizh, ſo ſu te ſyki, kotrež je jemu na pucju pſches Holeschow jeho truba ſarekta, wjeſzje w trubi hmydom ſamierſke a potom halle w Rakezach ſa khachlemi roſtak.

Hans Depla. Hm, džiwne kufy, džiwne kufy!

Přílopk.

* W Döbelnu pſchliudje 18. novembra džieslacjer Lorenz na to waschnje, ſo bu pſchi hromadušiwanju wosow na tamnym dworniſczejo besdwjemaj wosomaj ſamecjeny, wo žiwenje.

* Tež w Italii je nelubomne syma, pſchetož ſ Ancony pišaja, ſo je tam po džieschim khłodnym a deshejſioſtym wedri wondanjo ſnjeſch ſchok. Tež w Romi mjeſachu w tutym ciaſu wele ſnjeſha. Kudjo tam na tajku symu, na ſotruž tam ſ zyla pſchihotowaní neſſu, wulzyſchnje jara ſfor-

zachu, woſebje dokelj w Italii żanych khachlow nimaja a tež hevak netrebaja. Dic ſyma menujuz najbole dale uicjo neſe, hacj ſo maja njeſotre dny ſa ſobu trochu ſhłodny deſhcojſtv čas.

* W portugalskim hlownym mjeſzi Liſab oni mjeſachu wondanjo ſylne ſemierjenje.

* Wot lubijskeho kralowskeho wokreſneho ſundniſtwa bu 16. novembra krawz A. W. Kramer ſ Waldorſa wohensalojenja 17. augusta t. l. na ſimmiges twarenjach w Alt-Gibau ſa winowateho ſpoſnaty a k 10ſjetnemu zuſthausej wotſhudjeny.

* Bedrich Wylem Ludwig, prynz prusski a njetko regent, je šo 22. mjerza 1797 narodjil a je po tajsim blžom 60 let stary, ale strovy a čerstwy na cijeli a duchu, so wele młodši wonchlada. Jego mandjelska je sakskowemarska prynzežyna Maria Louisa Augusta, kotoraj je šo 20. septembra 1811 narodjila. Jego syn Bedrich Wylem Miskawisch Korla (narodjeny 18. oktobra 1831) ma jend'elsu prynzežynu Viktoriu (narodjenu 21. novembra 1840) sa mandjelsku.

* Na adriatskim morju bjechu 29. oktobra tak surove wjetry, so bu tam wot fronta hacj do Rimini-a 45 lodiow powroćených.

* Ljewaldski nezny strajnik wuhlada 18. novembra rano w 2 hodjinomaj swjeto w tamniſchej zyrkwi. Won ho tam teho dla poda, seka pak duzy dweju mužow, kotoraj ho s pukami do neho daschtaj. Na jeho wolanje jemu s pomozym pschindjechu, ale taj šleſnikaj bieschtaj bes tym cjeffoi. Iako ludjo potom s zirkwi pschindjechu, namakachu zirkwine durje rošlamane, hwojezy na woltarju faſhwiecjene a zirkwinu penežny laſček rubeny.

* W Berthelsdórfi bliſko Herrnhuta bje 20. novembra 25jeina džéwnka ruppersdorfskeho fararia Opiza na wopytanju byla, tam wuschediš ſo pak shubila, tak ſo ju wjazy widjeli nejšu a newje nichten, ſhto je šo s nej podalo. Žeje uan je temu 100 il. myta wuſtajit, kij ju wuſljedji.

* Na rjezy Lòbju woda pschi wulkej ſymi, pschetež wone bje psdes 12 gradom, 21. novembra w nozy tak ſpijschnje pschibywajće, so bjeſche borsy voldra ſchecja wetscha, hacj djen predy. A dofeſz podla ſhylnje ſchrutu djechu, dha je wele cjołmow a t. d. wulki ſchodu cjeripto a ſtaj tež wobaj pschewosai pola Bilniz tak wobschodziensai, ſo dybitaj ſo wuporedjeſz, predy hacj bychu ſ nimaj ſaſo pschewosowej mohli.

* W Ramenjovi je wondanjo mandjelska tamniſcheho korečmaria Z. swoje nowonarodjene džiečjalo ſadajila. Michon ſebi wutozicj newje, cjoho dla je wona tajku hroſnosz wobeschla.

Cyrkwinske powjesće.

Werowanı:

Podjanska cyrkej: Jan Bobuvič Schüz, kubek w Delnym Hunorii, ſ Hanžu Amaliu Han- driske ſe Školenej Vorschjeſſe.

Michalska cyrkej: Korla August Eduard Siebenhüner, biergar ſa Janebarbar w Budyschini, ſ Emma Augustu Kohsej ſe Židova.

Křčení:

Miehalska cyrkej: Jan Ernst, Hanbrija Hauſchika, khejera ſe pod hrodom, ſ. — Korla August, Korla Augusta Theodora Preuschle, wobydlerja na Židovi, ſ. — Maria Madlena, Petra Petzchki, khejnka w Ženkezech, dž. —

Podjanska cyrkej: Maria Amalia, Augusta Lukaza, biergarja, rjefniſkho mischtra a khejera ſe pod hrodom, dž. — Anna Leonora, Hanbrija Peterska, khejnka w Školenej Vorschjeſſi, dž.

Michalska cyrkej: Maria Theresa, Anna Mawischa, wulkoſahrodnika w Ženkezech, dž. — Jan August, Hanbrija Hobraczka, žiwnoſerja w Nowych Cjichonjach, ſ.

Podjanska cyrkej: Helena Hanža, Franza Miskawicha Linki, Italza pod hrodom, dž. — Ida Amalia, Franza Kumpfy, kral. hanitskeho ſhēdnika, dž. — Jan Bohuvič, Anna Scholty, polterja w Šubocjizach, ſ.

Zemrjeći:

Djen 3. novembra: Anna Kaschprowa, wobydlečka na Židovi, 66 l. — 6., Miskawisch, Jakuba Glaufcha, cjeſkie pod hrodom, ſ. 5 l. — Jurij Kranz, wusmenikat w Ženkezech, 64 l. — 7., Anna Maria, Ernst Moriza Seiferta, khejera ſa murerja na Židomi, ſ., 6 n. — 10., Gustav Moriz, Marie Augusty Libschiz ſe Židova nem. ſ., 12 n. — 14., Jurij Korla, Anna Rychtarja, khejnka we Wulkiim Welfowi, ſ., 4 n. — Michal, Michala Więzaja, kublerja w Dježnikezech, ſ., 36 l. 10 m.

Wſhi ſchwörtich herbstlich ſemſchach we ſchijnej zyrkwi w Draždjanach 2. nejelu Adventa budje ſ. d. Čahoda ſ Kubja ſpovednu rjeſ, ſ. d. Čhema ſ Varta prijedowanje džerčecj.

Čzabi ſakſkofchleſyňſkeje želeſnizy ſ budyskeho dwortniſchča.

Do Šhorelza: rano 7 h. 47 m.; pschivočniu 11 h. 40 m.; popolnju 6 h. 22 m.; wiezor 8 h. 25 m. rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; dovočnja 12 h. 53 m.; popolnju 3 h. 52 m.; wiezor 7 h. 41 m.; w nozy 2 hodj. 42 min.

Pelležna placjifna.

W Lipſku, 25. novembra, 1 Louisdor 5 il. 14 nřl. 1 np.; 1 počnouwajazb černewy ſloty abo dukat 3 il. 3 nřl. ¼ np.; minſte bankowi 101% — Spiritus w Barlini 8½ il.

N a w ē š t n i k o

M y d l a r n i a

wot Louis'a Scharsa w Budyschin

porucja 18 wschelakich družinow ptołanskich a myśenskich mydłów punk po 12 nsl. hačz do 2 nsl. delje, stajnie suchich, dobrzych a tunich. Psihi woklupenju wszichich dżelbow laž tež sa jašo-pschedawarjow je placisna wele tunischa.

Louis Schars
na horniczerſkej hačz mjestu Lipſcej s napscheſja
a na jinych wiſach w poſteſej kowatni.

Cieſzenym ſſerbam Budyschina a wokolnoſzie
ſ tutym najpodwolniſcho woſſerowam, ſo ſym
pschedawanje fožow a pódusichow
wschitkich družinow

na jinnej hačz we predawſkim Bróhęz welbi
wotereſit a ſo ſu tam ſpomnene twory po najtu-
niſchej placisni k dōſtacju.

Eh. Tiebiger.

Groſzowe.
 broſtkaramellje,

najſlepſcht hrédk k wotſtronenuſi laſhela a k po-
loženiu dychania, laž tež k ſwarnowanju psched-
wybarwoſju psihi ſasymnenju w ſymnym čaſu.

Na Budyschin a wokolnoſz w hrabow-
ſkej hauptzy knesa M. Jäſtinga kódy čaſ
na pschedan. Eduard Groß w Wroclawju.

Moje ſnate dobre woprawdžite

ſ u c h e d r o ž d z i e ,

laž tež wschitke psihi pecjenju trjebne twory poru-
ćjam kódemu najtunischo.

J. G. F. Nieckſch.

Hotowe wattirowane
žonjaze a džeejaze futty
ſ jara twerdyh ſtoſow ſchite ſu pola
podpiſaneho ſtajniſe po wulkim wuberku
na pschedan.

A. Popp, knjenazy krawz,
na jinnej hačz čzo. 55 po 1 ſhodži.

Rachlowſte herbſte ev. luth. miſionſte towa-
ſtwo ſmijeje juſſie ſa tydjen, nedjelu 5. decembra
popolniu w dwjemaj ſhromadijnu na rachlowſtej
ſchuli, k čemuž pschedzelow miſionſta a woſhebie
ſchulerſte džierzi pschedproſchuſe.

Pschedhydſtvo.

W Poſchizach je poſa podpiſaneje po-
ny, ſ džela nowy ſchewſki grat na psche-
dan.

Budowa Godanka.

Woſſerjenje.

Na revieromaj Nowej Wſy a Ruhethalu,
ma ſo wot 28. novebra t. l. njehde 1200 ſlo-
trow ſucheho ſchijepjan. ho a pentoweho drewa
po rheinlandſkej mjeri ſtajaneho, hnydom pscheda-
wacj. Škaſanja moža ſo paſ w forezmi w Lie-
ſkej, w Nowej Wſy abo w Kiflizy ſtacj a moža
ſo tež poſtajene placisny na wuwieſtſtach tam
naſhonicj.

Schloſt chýk ſnadž ſupje w zylim ſeſinieſ,
može wſcho dalsche koždy djen, ſi wiwſacjom ſo-
boty, pschedipolniu w 12 hodjinach w forezmi w
Kiflizy poſa podpiſaneho ſhonicj.

W Polipy ſ Kiflizu, 16. novebra 1858.

Helemann, hajnik.

W nowowutwareavm trajnomukowym mlyni
w Delnym Wujſdii ſu ſózdy čaſ ſuſka. ſu-
trowy grieſ a woſtruby na pschedan laž tež
k wotmienenu pschihotowane.

Zena ſhjeſa ſ rjanej ſolotowej ſahrodu je w
Barcji ſe ſvobodneje ruki na pschedan a može
ſo wſcho dalsche poſa wobſedjerja Winklera čjo.
B 51, tam naſhonicj.

Magazin muskeje drasty wot Wilhelma Bitzki pschi theatru.

Mój skład hotoweje muskeje drasty s düsseldorf, veloura, kożmacziny, buksina, szufna a s drugich tkaninow je sażo najlepiej sfradowany. Czople pschewoblekarskie pschedawam sa 6 tl. hacz do 20 tl., schlosrocki (żupany) sa 3 tl. hacz do 10 tl., kholowy sa $1\frac{1}{4}$ — 6 tl., lazy sa $1\frac{1}{2}$ tl. a t. d.

Drewowa aukzia.

Wschodny schwóris jafo 2. dezembra t. l.
budże so na lipjanistm a łomscianistm rejsjeru
30 skostrow duboweho schcijepianeho drewa,
8 - - - - - hatosoweho drewa,
20 - - - - - dubowych peinkow
na pszechadzowanje sa hotowe venesz uschedawacj.
Hromadusenjenje je dopolnja w 9 hodzinach
polu hajnikoweho wobydlenja w Bokowym.

Zena nimalje ejiszie nowa róla je pschewydslenja dla na drewnowych wiskach tjo. 499 w Budschni tunjo na pschedan.

W. Rahlertowa

cziszjaza wodziczka (Fleckenwasser),
sotraj wischje blaki s drasty wuczisai a ieji
pschi tym na Jane waschnje neschlodzi pschedawa
po pola podpisaneho w bleschfach po 5 nsl.

Jul. Rob. Richter,

we wudawarni njemſich nowinow na
ſnutſkomnej lawſſej hafy.

N.B. Tón samy kupuje též staru paperu w men-
schich a wetschich djjelbach.

W Hilez cíjscherni je k dostaci: **Vor-
stowý Katechismus** (njemški), swjasany
 $7\frac{1}{2}$ nsl., newjasany 5 nsl. a po wetschich džel-
bach tunischo; — **Steuerkulturgbücher** po 1 nsl.
— **Spjewarske wesselje**, predy mot k. dus-
homneho Kiliana wudate a njeko s nowa se-
schtyrimi khierluschemi pschisvorene, pschedawa so-
tam tej. Wschitse tudy spomnene knihi su tej w
Esmolerowej kniháreni k dostaci.

S Hodžia.

Eudomny wyšiokodostojny knes farar
Ryga je schtwortz 25. novbr. rano wumref.

W Smolerowej kniharni je sa 3 nsl.
5 np. I dostacju:

Spjewarske weſelje

abo 28 nowych duchomnych spjewow s psychidaw-
kom niefotrych starszych wet Jana Kiliana.

С джензинским чырвоним Серб.
Now. ўо са абонентов Міжнароднага
у Польшчы са міжнароднага
фабрикі пудра. **Медалья.**

Niedařia.

Zańdżenx štvortk žita w Lubiju nlačachu:

Srénja	tl.	nsl.	np.	płaciźna	tl.	nsl.	np.
Pſcheniza	6	5	—	Róžka	3	15	—
Zecjmen	3	—	—	Wówoš	1	27	5
Hroch	6	10	—	Wofa	4	—	—
Zahly	6	—	—	R. butry	—	19	—

Zańdzenu sobotu žiata w Budyšinie płaćachu

K ó r e.	W y s ŋ a .			N i ŋ ŋ a .			S r j e d z u n a .		
	P l a c i z n a .								
	t l .	[n s l .]	n p .	d .	[n s L .]	n p .	t l .	[n s l .]	n p .
W i e n z n a	6	15	—	4	15	—	6	10	—
N o v i t a	3	22	5	3	5	—	3	17	5
D e c i m e n	3	5	—	2	25	—	3	—	—
W o w s	2	10	—	1	15	—	2	—	—
H r ó c h	6	5	—	—	—	—	6	—	—
W o k a	—	—	—	—	—	—	—	—	—
R e j e s t	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S a b l y	6	10	—	—	—	—	6	5	—
H e j d u c h s k a	5	5	—	—	—	—	5	—	—
B j e r n y	1	—	—	—	—	—	—	25	—
K á n a b u t r y n	—	18	—	—	—	—	—	17	—
K o p a s t o m y	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Z e n t . f y n a	1	7	5	—	—	—	1	—	—

Dowoz: 2538 kórców.

Serbske Nowiny.

Za noweštki, kiž maja so w
wudawařni Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedač,
plači so wot ryněka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čisto plači 6 np.
Štvortlétne předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask pósce 7 1/2 usl

Císto 19.

4. decembra.

Čísto 1854.

Wopšijecje: Švjetne podawki. — Se Serbow: S. Wojerez, S. Koperz, S. Budyschina. S. michalskeje
wojady. S. Lueza. S. Hodžija. S. Altra. — Dopisy. — Psichopl. — Spjewy. — Hanž Depla
a Mlets Tumla. — Byrkuinste powieſzie. — Čzahi ſakſoſtchlesyjſteje zjelejných ſ budyskeho dworni-
ſcheja. — Penězna ptacjina. — Naujeſtchnik.

Swětne podawki.

Sakska. Jego majestosz kral Jan je ministerstwo prawdy njetko zlyje dotalnemu ministrej finanzow, t. Behrej, pscheprucjil a njehuskeho ministra a njetziskeho krajskeho direktarja barona ſ Friesen ſa ministra finanzow pomenował. Tutoň ſwoje ſtojnoſtvo ſ nowym ljetom nastupi. — Stama rada je w ſandžemym časju vod psched-
ſydstwom frónprynca Albrechta nowy remeſny porjad (Gewerbeordnung) wutadzowata, ſo by ſo-
ten ſamy psichodnemu krajnemu ſejmje ſ roſhu-
dzenju předpoležil. ſ spomnenemu wutadiowanju
bieſche tež t. krajski direktar ſ Könneritz a t. krajny
ſtarſhi ſ Thielau powolaný. — Wiesty Ulrich
ſe Štönbrunna, kotrej je ſwoju žonu ſtonzowat,
je djenſa rano w Lubiju mot ſiwenja ſ ſmerci
wopraveny. — Kral je dowolil, ſo ſmje rycer-
ſtublet t. baron ſ Gärtnet nad Psichovcizami
meno „ſ Gärtnet-Griebenow“ wesz. — Minister-
ſtwo je njeſotrych ſtojnikow poſtaſilo, ſiž maja
po kraju wokolo pučowacj a ſa tym hladacj, hacj
ſo na poſtach wſchilko tak čjini, kaž ſo čjinieſ dyrb.

Pruſh. Ministerſtvo ſmjeje bes ſapóſtan-
zami blijskeho krajnega ſejma wulku wetschinu ſa
ſebe. Wot 319 ſapóſtanow je 91 liberalnych
122 ministerialnych, 38 konſervativnych, 24 ſlu-
ſcha ſ podjanskej, 18 ſ polſkei džielbi a 26 naj-
dalſchei prawicy. W Barlini je tež jedyn ſidowſki
Inihikupz ſa ſapóſtanza wuſwoleny.

Rakuſh. Njeſotre nowiny powedachu, ſo chze
atzwójwoda Karla Ludwig, ſawoſtajený wudowz
po ſakſej prynzeſyни Margareczi, do kloſchtra ſtupicj.
Wón je tež njetko veča puč do Roma nastupil,
ale dokež wón w jenym muſatu, throlſku wuſtawu
psichodnemu ljeta naſtupazym, praſi, ſo budje
pſchi tutej wuſtawi psichotomu, dha ſo wuda-
wanje ſpomnenych nowinow newſerne byc̄.

Franzowska. Njeſotre franzowske nowiny
ſwarja jara na Rakuſku a čjini, jaſo by Fran-
zowska ſ Rakuſkej wojnu ſapocječ džysta. — W
Parisu ſo poweda, ſo tam ruſowſki hjeſor ſ
ljetu na wopytanje psichijedje.

Ze Serbow.

S. Wojerez. Tudomny rólnik a bjergrat
Neumann padze 22. novembra pod wós a bu-
jemu wot teho ſameho noha ſlamana.

S. Koperz. W tudomnym hoſienju je ſo wón-
danjo wjesty Freund ſ Čjernjowa wobwiſnył.

S. Budyschina. Wot ſandženeje ſoboty
27. novembra je tola ſaſo tač počjato a je ſo
hiſćeje ſ polow to a mono domoj wſacj hodilo.
Bjela rjepa a kuliſepa je ſhmu hiſćeje najlijepe
wutraſa, bjernam tež wele čjiniſta neje, ale ruk-
liſa je ſlepſana; hróč a ſaſ ſak ſaj kaž wu-
blejchowanej.

S. michalskeje woſady. Nasch nowy
diakonus, t. Mrós ſ Hodžija, budje 4. nedjelu

adventa ſwedjeniſy do ſwojego doſtojnſtaſa poſaſany.

S Łucja. Nasz nowy duchomny, k. Nyčer ſ Woſlinka, je ſandženu ſredu we Wrótklauju duchomnſku ſwečiſnu doſkaſ a budže ſ. nedželu adventa ſwedjeniſy do ſwojego doſtojnſtaſa poſaſany.

S Hodžia. Tudy hrebachmy ſandženu wutoru, 30. nov., poſbi ſara ſu wulfim a bohatym dželbranju zyjeſe woſady ſ wulſej ejeſzu naſheho derjeſaſkužbneho wyhododostojneho fararia, knesa Jana Korlu Augusta Rádu, kij bje po niz doſho trajazeſ khorofzi a ſlaboſzi ſchwörtlydzenja wečzor w džeweczib ſwoje ejoſne žiwenje ejiſcie w tym knesu woſanknuł, jaſo bje ſwoju ſtarobu poſchineſt na 72 ljet 8 mjeſazow a 15 dnjow. Chtož poſtrebu ſwiatoczoſni, na kotejj bje ho tež woſedje bohata byla wučerjow a duchomnych, ſ bliſka a ſ datoka, woſbijelska, naſtupeſe, dha jenož hiehowaze poſtimimy: Mjane hnuijaze herbſke woſproſchenje na ſari džerjeſche nebočiętkeho ſtoſtojnſki brat, naſch doſtojnny knes diaſ. Voigt, kij bje ſebi ſ ſakotke ſwojego předowanja tamne ſlowo naſheho ſbōžnika woſwoliſ: „Ja du k temu, kij me poſloš je!“ Ma poſrebnſtchju ſpjevaſche herbſke požohnowanie knes ſara ſakel ſ horneho Wujesda, na ejoſ ſreća wučerjo poſhihodnu aru woſpiewachu. W Božim domi džerjeſche na to knes ſuper. M. Iſchukta ſ Bifkopiz wuſte ſje ejiſne předowanje w njemſtej eyci, a mjeſeſte ſ ſaložke teho ſameho tamny teſt, wo kotrymž neb. k. ſara poſched pečimi mjeſazami na naſchim vſitazim (nam neſapomnitym!) — ſwedjenju ſwoje předowanje džerjeſche. (2 Kor. 4, 13—18.) O to ſebi naſch nebočiętki rjeſſie myſliſt neje, ſo budje tuton teſt, wo kotrymž won tehdby ſe ſpodživonej živoſzju tak mógaſie přejewaſche, tak bortsy teho ejiſny teſt! — Poſawniſtjo, kij ſpjewanje khjerluſhov zunje poſhwodjachu, dujaču ſlončenje hiehowe ſ wjeſje delje žarowaze ſynki tamneho khjerluſha: Po krótkim bjeđenju na ſwjeći cc.

Nebočiętki knes ſara bje ho 10. mjerza 1786 w Kanegach narodjl, poſchidje 1811 ſa fararia do ſmilneje, 1817 ſa diafona do

Hodžia a bu 1836 ſa naſheho fararia poſtaſeny. Won je po taſlim temu knesu 47 ljet ſtuſil, 6 ljet w ſmilnej a 41 ljet poła naſ w Hodžiu. Študjeni ſawoſtajeni ſu: wudowa, 4 ſynojo, 1 džówka a 11 džjechidjeſti.

Tón knes pak daſ naſhemu neb. knesu ſa ratej ejiſci woſpočiſt w rovi a junu na ſudnym dnju weſele hořeſtacije k wjeſcemu žiwenje. S tuthym poſtezom ſawdawamy ſemu hiehowe poſlenu „dobru nož!“ G.

S Zitta. Na mjeſto k. Fiedlerja, kij je ſa wučerja na ſeminat w Budyschin poſchidko, ſmy njelko knesa k. Krawza ſ Cjornjowa ſa ſchulſkego vitara doſtali.

D opis y.

Z Prali, 23. novembra 1858. Nadežlowy poſnik je ſ kanonoweſe medzie laty a ſtejt na wyhokim kamentym podſlawku. Woſazzy neſu ſwojego wodžicjerja po ſtaroromſkim waſchenju na ſhkieze. Schlitnoſcherjo ſu artillerista, tſiel, a pjeſek, ſerejan, ſodijnym woſak, bulan a husar, ſtajerſki tſiel; woſazzy ſu 7 stopow 9 zolow wyhoky, a ſteja na medjowej podloſy, kij je 8 zolow tolſta; neſu ſchit, kij je 1 stopu 8 zolow tolſty. Na nim baſle wuplina ho 10 stopow wyhoka marshalowa poſtawa; je ſ teſhalom woſazany, na wutrobie ma dwaj rjadaj, we ljeviſi džerži wedžicjerſki ſijesek, we prawiyu khorohu, kij ho hiſtirje 2 stopje $9\frac{1}{2}$ zola wyhoke marshala ſbjeha. Marschal je hacj k podobnoſeſi trebeny. Zyly tuón poſnik woſpočiſuje na ſamenym podložku, kij je ſe ſwojimi ſchodženkami 13 stopow $11\frac{1}{2}$ zola wyhoki. Po taſlim je zyly poſnik 36 stopow a 10 zolow wyhoki.

K poſniku dari khjeſor 100 zeutnajow medzie woſ dobytych piemontiſtich kanonow; podložkowe ſameneje ſu ſ bawoſtkeho Hauzenberga. Je to woſladženy (polſtrowany) granit. Na předkomnej ſtronje ſomenja ſtejt njemſti, na ſadnej ſtronje ejiſſi napiſ: „Poſnímu Marſálkovi Josefovovi hraběti Radeckému z Radče, Vudci udatného c. k. vojska ve Vlaſích 1848—1849 ſkrzy jednotu kráſo-umnoſ pro Čechy léta 1858.“ t. j.: Poſnímu marſhalej Jo-

sefej hrabi Radeckemu s Radečja, wedžeżerej króbského khjež. kráľ. wójska w Italii 1848—1849 psches wumjeklu jednotu sa Čechi we licejje 1858." Na druhimaj bokomaj ſu najwajnische italske bitwiczeja naſpomnene, a to we skótych mjenach; na prawej stronje Custoza 1848, 25. Juli; — Novarra 1849, 23. März; "na lewej stronje: „Santa Lucia 1848, 6. Mai; — Vicenza 1848, 10. Juni.“

Boſtačjuo dzu hſeje najwajnische s psches bywanja jeje majestoszow naſpomnich. Šobotu, na dženiu wotkycza, bje njeniſte hwedzeniſte džiwadlo; wečor $\frac{1}{2}8$ pschijedzichtaj khježor a khježorka psches ludu poſne haſy do džiwadla; po džiwadli ſiedzichtaj na joſeffe namieſto, ſo byſtaj ſebi tam poſtaneny hſejetloſioſ (beleuchtungſtableau) wobhladaſoſ.

To bjeſte wulſe Bože wóčko, pod nim khježorski wort, ſbola nebo dwaj wyšokaj ſtokpaj, na ſouymajz bje Radeckeho natodne a ſmetine ljeſto (1766—1858), jeho najwajnische bitwy (Paris, Culm, Leipzig, Mailand, Custoza, Novarra) a khježorske heſlo: „viribus unitis“ (t. i. ſe ſtronaſdnymi možami) ſ wóhniwym piſnom napíſane. Woſoko menow wiſaču ſo wſchelake wóhniwe platiwy! Bjeſte to kraſny poſhlaſ, ſak ſo wſcho tuto we tyſazach maſhy pſunjowych hſeječkow syboleſte. Podla hraſaču tam herzy wernhardtovych pjeſčkow wſchelake ſuſki a ſaneſetu, jako ſo khježor wtoczi, ſak menowanym „Radeckowy marsch.“ Haſy psches koſtrej khježor ſiedzicht, bjechu ſaſy woſhwijellene.—

Nedželu 14. novembra ſiehaſtaj khježor a khježorka do ſchomownika (Baumgarten) pſched Piahu. Wečor we 6 hodžinach ſiedzicht khježor na ſeleſtſtu ſtaziu we Bubencu, ſo by tam kónprynza Alberta a kónprynzefynu poſtał; $\frac{3}{4}7$ pſchijedze draždanski cjah a kráľovskaj hſejeſtaj w khježorskim wosu na Hradečany, hrjež we arzybiſkopſkim hradi bydlitaſ. Kónprynz Albert bjeſte we obráſtej draſci ſwojeho rakuſteho regimenta pjeſčkow.

Wečor bjeſte mjeſto ſwojim hſejejom kraſny bal na ſofinſtej kupje pſchihotowało, koujz tež khježor ſ khježorku wopyta.

Bondželu 16. novembra mjeſeſche jeho majestosz kráľ ſaſti pſchijecz; popoſdnju w $\frac{1}{2}2$ ſiedzicht khježor ſe ſaſti ſtrónprynzom do Bubencež, tež čjafasche tam ſaſti poſkaz na wintſkim dworje, ſwobodny knes ſ Könneritz a mnosy wyſozy kneža; ſompagnia pjeſčkow čjafasche tam we poſnej paſadt ſ khorehowju a budžbu. $\frac{1}{4}3$ pſchijedze cjah a budžba brajeſche ſaſti narodny hymnus. Po powitanju weselche ſo kráľ ſ khježorom na hród, hrjež tež bydlit. Wečor bjeſte we džiwadli cjeſka hwedzeniſta hra „invalidoſ“; khježor, khježorka a ſaſta ſtrónprynzefna a mnohozj wyſokich hſejeſt bjeſte tam pſchitomnyh.

Wutoru 16. dpoſdnja bjeſte wulſe woſteſka ſewna pola invalidow we pſchedmjeſci Kartlinje (Karolinenthal). Ře pražſkim woſalam bjechu hſejeſte 3 bataillonu pjeſčkow a 3 eſkadrony jieſných pſchizahnyle, tak ſo bjeſte tam do hromady 13 bataillonow pjeſčkow, 2 diviſii jieſných a 5 batteriow. Woſoko 11 hodž. pſchijedze khježor, ſaſti kráľ, ſaſti ſtrónprynz won, hrjež Glam-Gallas woſakov kommanditowſte. —

Sſedu 17. wečor w 6. hodžini ſiedzicht ſaſti ſtrá ſaſy do Draždjan, wot khježora hacž do Bubencu pſchewodžany. — Khježor dareſte pražſkim khudym 1050 ſchjeſnakow.

Sſwórit wopyta khježor wyſte druhich wuſtawow tež k. k. cjeſtu wyſtu realku, pſchehlada tam wſcie jſtwy a pichpoſtlučaſte pſchednoschlam a pruhowanjam. S wučerem ſo wučenjam ſyjeſte won cjeſſi a woszwi ſlonečnije ſwoju ſpoloſnoſeſ.

Piatk 19. bjechu khježorzyne meniny (Masmenstag) Hilžbety; mjeſto bjeſte woſhwijellene wobſanknylo, tola khježorka to ſakafa ſ požadaniom, ſo bychu ſo piney radscho khudym daſe; wyſte tebo pſchepoda mjeſečjanoseſti na tymle dnju 2000 ſchjeſnakow ſa pražſkich khudych. Tež bjeſte khježorka wſtute ſbožepſtečja a ſaſone ſwiatocžnoſce ſapowęžla. Nedželu wopyta khježor ſ khježorku wuſtar ſa hlučonjemnych, (ſiž pod wedženjom k. Froſta kraſne plody neſhy) a pſchebiywaschtas tam psches hodžinu. — Bondželu 22. rano w 7. wotjedzichtaj khježor a khježorka do Brünna.

Tež wotjedzichtaj khježor a khježorka do Brünna.

dobrym wopomnecju, pſebetoz khjezor a khjezorska wopytashtaj pſbi tej ſtadnoſci mnohe ſchulje a wuſlawy. Wicht ſwojim wotwesenu ſawofſtawſi khjezor hſicje 3150 ſchjeſnakow ſa praſkich khudych a khjezorska 1050 ſchjeſnakow ſa praſkis dobrotzinske wuſlawy.

We Wutołczizach, je t. dr. Lehmann bſerny ſ 93 wiſtelach polow chemiſy pſchepny- towak a je namakał, ſo ho poła naſ we Lui- zach najbole bſerny na hródzny hnój ſadzeja.

Na 100 bſernjazych połach

bjeſche	78	ſtróz hródzny hnój był,
na	9	= guano abo guano a koſzina,
•	7	= hródzny hnój druhego wužitka
•	6	= kaliſ abo koſzina. —

Wón pak je poła iſh pſchepytaných bjer- now namakał, ſo ſu na hnaju prſeneho wužitka ſadzane bſerny najbole wot khorofſje domawylane byle. Po jeho pſcherytanju ma ho ta wjeſ ſak. Na 100 połach, hdzej ſu bſerny na hnaju we prſenim wužitku ſadzane byle, je ho na 66 khor- ofſje namakała; hdzej bjeſche guano abo guano a koſzina: jenož 12; hdzej hnaju we druhim wužitku: 33, tež bjeſche na iſh prſensibich wot 100 khorofſow bjerow hacj do 33 czornych a neknie- czomnych. Egož ton dobytk ſchärfkoweje mučzki naſlupa, dha bjeſche ton tež na hnaju naſhu- benſci.

Wſho do hromady liežene dawaſche kóz wu- ſhywa na guaru abo

na guanu a koſzink . .	2812	puntow
na hnaju druhego wužitka .	2686	=
na hnaju prſeneho wužitka .	2174	=

Tak je ſamy hródzny hnój ſ bſernami naj- mene wužitka dawał, a jinu najwiazę ſchody naſhotował.

H.

Přílopk.

* W Hoſbini wudyri weſzor 26. novembra woheń a ſu ho tam wwarenia ſahrodnika Kuhny, khjezniſka Wemmy a ſahrodnika Hensela wotpaliſe.

* W Draždjanach bu 24. novembra pre- dawſhi hapytkař Fähndrich teho dla, dokež bje- jenemu džesjiu ſ iſdom ſawdat, ſ 18ſtejnemu zuchthauſej wotpudjeny.

* We Wanſchi wotpali ſo 25. novembra tamniſchi, wjestemu Michelej pluſchazy mityn.

* W Marbachu bu 22. novembra džekacjet Schuppa ſ Grünberga, jako w ljeſu drewo pusch- cjeſche, wot jeneho padazeho ſchoma tak nesbo- żomnie trebeny, ſo na mjeſzi mormy wosta.

* W Zinnwaldi pſchindjeſchtaj 23. novem- bra dwaj heworej ſ neboju. Jedyn teju ſameju, wjesty Rudolf, wuſuže ho menuſzy a padje 60 lehcji do ſchacta deſie a bje hrudom mormy. Pſhi ſwojim padji torhny wón ſwojeho towar- ſcha tež ſobu do hukiny a tuton bu pſches to tež tak wobſchodjeny, ſo budje naſſere tež wu- merz dyrbecz.

* W Mülichow i bu wónbanje ſtatua njem- ſkeho pjeſneria Platena ſ medzie lata a je ho poſdijscho na torhochcejo w Alnsbachu, Plateno- wym narodnym mjeſzi, poſtaſila.

* W potonſhei Wuherskej ſo wulſe hoj- twy na welli wotdzerzuja, lotrež ſu ho ljeſha jara ſahe poſaſowacj poſcieli. W jenym rejeru bu ſich na dwjemaj, tam wotdzerzanymaj hontwo- maj, dwanaceje ſatſielemach.

* W Löbenſtei n u ho 10. novembra jena khjeza hromadu ſypny, pſhi čimž buſtej dyne parichoni (wokobi) ſarazenei.

* W Ženi bjeſche 23. novembra rano 20 gradow ſympy.

* Bierz zoforowa fabrika bliſko Magdeburga je ho 24. novembra do čiſta wotpaliſa.

* R ljetu ſmjejemy jutry tak poſdije, kaž to wot ljeta 1791 bylo neje. W ljeſci 1859 budža menuſzy jutry hafle 24. haperleje.

* W ſađjenym ljeſci je 352,378 ludzi ſ Eu- ropy do Ameriki a Australije wuejahnito. Bes- nimi bje 109,600 Njemcow, 99,631 Žendjelcja- now, 86,238 Irjanow, 13,802 Franzowſow, 8151 Schwedow, 5000 Schwaſzariow, 1734 Hollan- ſta, 660 Belgijſtch a 400 Sardinijſtch.

S p ě w y.

Wat tebje a hjez tebje.

W ó n.

Wěm, znaju wbohe městaſko,
Njech tež je wjeselše,
By z róžemi tež zakéelo,
Kaž hona zaronske.

Ty džiwaſ ſo, cheeſ wjedžié je?
To je tam, hdzej ſymp hjez tebje.

Wona.

Wěm zrudny pućik w žiwjenju,
Tam kózda róza skhnje;
Tón z hórkej zylzu pokrjepju,
Njéch rješni tež wón je.
Ty hudaš jón, so prašeš mje?
To pućik je tón wot tebje.

Hromadze.

Zwjazk njerozdželný zjenoća
Tu naju wutrobje,
Naj' wšitka rodosć wuzboža,
Smoj jeno hromadze;
Duż njecha so mi wot tebje,
A dyrbjuli — nie bjez tebje!

Kak

rozom

Hans Depla

wótritnij

a

a

Mots Tunka

ludzi pódia

škréjetaj

* * *

* * *

Hans Depla. To wſchak tola nicjo ne-pomha, hdvž ſchtomy naſymu feſſeja, faž ſmy lſet. ſa widjeli, pſchetož pſches jenu jeniceſu nôz hiechu feſſeniciſa ſanicjene a wſcha naſymſta pýcha bje preči. —

Mots Tunka. Tak mi wóndanjo tež w jenej weſzy powedachu.

Hans Depla. To drje je možno.

Mots Tunka. Ale pſchi tam woni tež ná

to ſyominachu, ſo je tam jena parſhonka, fotraž pſched ludjimi feſſeje, faž najreinſha rózicjka: hdvž pak ju jedyn ſahe rano wuſlada, dha je ſmierczbleda.

Hans Depla. Nô, to drje može byc; — ſnadž wona naſkere jenož ſ čaſami feſſeje.

Mots Tunka. Haſt ty ujeniſch faž ſchtomy w naſecju! Ale, luby braſiſko, wona ma ſwoje naſetne čaſhy hízom dawno ſa khribetom.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michańska cyrkej: Korla August Hofmann, wo-
bydler w mnishei zyrki, ſ Hanu ſwidowenej kra-
lowej tam.

Krčeni:

Michańska cyrkej: Hana Augusta, Marje Amalijsje

ſwidoweneje Schusterowej na Židowi nem. dž. —
Hana Schryſtiana, Jana Zähriga, ſhležnika w Hor-
niow, dž. — Ida, Louisy Schneiderz na Židowi
nem. dž.

Zemrjeći:

Djen 17. novembra: Korla Bohuňjer, Handrija
Petřiški, wobylejerja pod hrodom, ſ., 1 l. 9 m. —

20.. Maria Albertez w Szczęzach, 39 l. — 21.,
Maria, Pietra Petrichi, kłejnica w Szczęzach, dj.,
3 n. — 22., Pietr Holank, biergař a rodiny
wołodowat, 67 l. — 24., Bernhard Voža, primanat
na gymnaſiu, 17 l. 8 m.

Do Dražjan: rano 7 h. 37 m.; popołnu
12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wieczor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hodi. 42 min.

Gzahi sakſkoschlesyjskeje želeſnizy ſ budyského dwórnischaſa.

Do Szorela: rano 7 h. 47 m.; pschiwołnu
11 h. 40 m.; popołnu 6 h. 22 m.; wieczor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

N a v e ſ t n i k.

Nebo wychodostojnemu knesej fararej Nädži w
Hodžiju. † 25. novembra 1858.

Tak tež ſu nietk Wasche dny
Na tym hwečzi dopelnicene,
Lubu wotze duchomny,
Wasch bjeħ, kiż bje wotmjerem,
Hdyż tež dočho traiesche,
Dokonjanž nietko je.

„Duž nietk spicje, paſtyrjo!”
Czischie tu we kłodnym rowi,
Tak nietk Wam to stadeschko,
Kiż ſze paſli w Božim ſtowi,
S luboszni ſcheje do rowa
Sa Wami niet pschiwoła.

Szymjo, kiż tak dočho tu
Bohaczie ſze wuſywali
Na tu wulku woſadu,
Hdżej ſze jako prjedař ſtali,,
To ſcheje, hdź we rowi ſze,
Swoje pločy poneſe.

Hac̄ do Waschich starých ljet
Dobru ſtrwoſz wužiwaczeje,
Tež na ſmertnym kęžu niet
Dóčho czerpicz netrebaſcheje,
Haj to ſmertne bledzenie
Boh Wam lózke cžineſche.

Wſchitzh, kiż we žiwenju
Sou Waſ, knęže, jeno ſnali,
Woſebje pač, kiż Wam ſu
W hwojich hamtač bliſko ſtali,
Haj ta zyla woſada
Wſchitzh wo Waſ żaruja.

Szwerny Boži wetročz o,
Wy ſze Swoj bjeħ dobjehali,

Venežna placzisna.

W Lipſcu, 30. novembra, 1 Louisbor 5 u.
14 n̄l. 1 np.; 1 wołnowažazh czerwony ſtoły
abo duſat 3 u. 3 n̄l. ¼ np.; wienske bankowki 10 2 ¾
— Spiritus w Barlini 8 u.

A Wy ſze nietk wſchitko to
Tam we nebju namysali,
Schtož Wy tudy na hwečzie
Szej tak horžy žadaſcie.

Tam Wy, lubowany, niet
Tón mjer Boži wužiwacie,
Kiż Wam tuton zły ſwjet
Memje dac̄, tón tam niet macje,
Tam pschi ſtoli jehuečza
Wasch duch ſbóžnož wužiwa.

Duž dha niet, knes fararjo,
Spicje derje w kłodnym rowi,
Hac̄ to ranje ſwita ſe,
Hdżej naš Boh po hwojim ſtowi
Djeħħy ſ rowa wobudži
A naš ſažo ſjednoczi.

Wy pač, kiż joħ ſwójba ſze,
Dale wo niój' neplakaczeje;
„Schtož Boh cžini, dobre je!”,
To Wy ſebi k troſtej praječe;
Jenni jara derje je:
Duž niet dale neplakaczeje.

Pjetr Mloni.

Dokelž mijejach ſkładnoſz, wulku
džjelbu najlepschego rafinirowa-
nego r. r. ſyropa kupicz, pscheda-
wam tón ſamym nietko punt po
16 np. a proſchu wo dobročiwe
woteberanje.

Hermann Dandhoff
na ſerbſkej hažy čzo. 11.

Magazin muſkeje draſty wot Wilhelma Bitki pschi theatru.

Mój ſtad hotoweje muſkeje draſty s dūffela, veloura, koſmacziny, bukſfina, ſukna a s druhich tkaninow je ſaſo na najſjere ſrijadowany. Ćzople pschewoblekarje pschedawam ſa 6 tl. hac̄ do 20 tl., ſchloſrocki (župany) ſa 3 tl. hac̄ do 10 tl., ſholowy ſa $1\frac{1}{4}$ — 6 tl., laſy ſa $1\frac{1}{2}$ tl. a t. d.

M y d l a r i n j a

wot Louiſ'a Scharfa w Budyschin
porucja 18 wſchelakich družinow ptołanskich a myſenſkich mydlow punt po 12 nſl. hac̄ do 2 nſl. delſe, ſtajnuje ſuchich, dobrých a tunich. Pschi wotkupeju wetskich džielbow ſaſe tež ſa ſaſo pschedawarow je placijna wele tunicha.

Louis Scharf
na horniczej habsy miestu Lipskej ſ napſhecia
a na žitnych wiſach w poſtej kowańi.

Czeledž wſchitkich družinow ſe ſlužbu ſastara **G. A. Doevenig** w Budyschinii.

Moje ſnate dobre woprawdžite
ſ u c h e d r o ſ d z i e ,
ſaſe tež wſchitke pschi peczenju trjebne twory poru-
ćjam ſózdemu najtunichho.

J. G. F. Nieckſch.

Hotowe wattiowane
žonjaze a džeejaze kuttyn
ſ jara twerdych ſloſow ſchite ſu pola
podpiſaneho ſtajuje po wulkim wuberku
na pschedanu.

A. Popp, knjenjazy krawz,
na žitnej habsy čjo. 55 po 1 ſchodž.

Pscheniczu trajnu muſku
najlijeſcheje dobroty porucza po ponizſenej
tunej placjſni
mlynowbſedzei Ritscha w Rakojdach.

Prewowa aukzia.

Schwörk 9. dezembra budje ſo na ſuhowſkim a kaſhovſkim rejeru njehdje 150 loſow ſtejazeho
drewa na pschedadjoanje pschedawacj. Kupo-
warjo nech ſo na ſpotomnym dnju rano w 9
hodzinach pschi kaſhovſtej džihlnicji ſendu.

W kaſhovi 19. novembra 1858.

Behrens, hajnſ.

Groſſe breſtfaramellje,

najlijeſchi ſrijed ſ wotkupeju ſaſela a ſ po-
loženju dychanja, ſaſe tež ſ swarnowanju psched-
dybawoſju pschi ſaſymnenju w ſymnym čaju.

Ca Budyschin a woſolnoſz w hrodow-
ſkej haptzych ſneſa M. Jäſtinga ſoſdy čiaſ
na pschedanu. Eduard Groſſ w Broitſkawui.

Khvalobnie ſnaty a psches ſwoje hojaze ſtu-
kowanje dopofaſam

br o ſ t ſ y r o p
ſe ſaſo ſ dostacju w hrodowſkej haptzych w
Budyschinii.

† Czijchje a w žiwej wjeri do teho sameho, kiz je to horjestawanie a živenje, wuſuh 25. novembra wezor w 9 hodzinach naſt w wulzy lubowany mauldzelski a nan:

J. G. M. Náda, farař w Hodžinu,

jakoby bje pſches Boži hnadi kweju starobu pſchiest na 72 het 8 mjeſazow 15 dnjow a ſwoje paſthyrke doſtojnſtreo ſastaral pſches 47 het.

Hdyž to jeho pſchezelam a ſiatym we ſerbowſtwi ſtym wosſewjam, nemóžem my ſameležec, ſo ſu nam te počeſzowanja a wopofaſmu luboſſje a džakoniuſſje, kotrež ſu ſo temu ſenretenu na tym dnu jeho pohreba ſtale, k wutrobnemu treſtcej ſlužile. Haj! na tym dnu, na kotrejž bu jeho wobliedneue czjelo k czjemu wotpočiunke we rovi donchene, ſy ty h o d z i j ſ k a w e ſ a d a, kiz ty jenni hacž do jeho ſmerceje wulzy jara luba a droha bjeſche, ſebi ſzanej rjani pomnik ſtaſita, kiz ſwjeru wobſwjetzi, ſo ſy ſwojego dekholjetnuego paſthyrja a duchomneho lubo mięka.

My ſo teho dla nemóžem ſdjerzec, ſo nebychmy tu ſjawnje wot teho ſwiedzili a horž džak wupravili wſchitkim tym ſamym i hodžijskej weſhadu, kotrež ſu niz jenož na dnu jeho khorofe wutrobné džielbranje ſjewili, ale tež na dnu jeho pohreba jeho tak jara czjeli. Š huntej wutrobn my ſo teho dla džakuiemy zytkwiniſkmu, ſchulſkmu a gmejnskmu priodkſtejeram, wiezheram a kheisjetarjam teſe woſhadu ſa wſchitke te počeſzowanja, kotrež ſu temu lubemu ſenretenu pſchitowali, kaž tež ſchulſkej mlodoſzi ſ Hodžija, ſ Kanez, ſ Belboř, ſ Sziez a druhim ſnatym a fuſzadom ſa wſchitko, ſcimž ſu kaſtej nebociczekeho pſchili a debili. Woſhebie pak tudy hodžijskej gmeini džak ſtuſha ſa wſchitko, ſhtož je wona na to wažka, ſo je ſo dzen jeho pohreba dzen ſežinit, wot kotrehož ſo praſiež hodžesche: w učerjo b udža ſ wulki ſ o ho n o w a n j e m w u h o t o w a n i.

Wich wepojenie naſchego lubego nana pela wſchitk, kiz ſu jeho ſprawu wutrobu a wjeru ſeſnali, w požehnowaniu wostane, kaž my jenni to ſamu ſa jeho ſtaroſiwnu luboſ ſahowacj bidžem.

Šrudni ſawoſtaſen
w Hodžinu, Huczini, Bieczizach a Lubiju.

Votteria.

Czefzenthym ſerbam Budyſhina a wokloſje ſ tutym najpodwolniſho wosſewuju, ſo ſuſieje ſo czehnenje 1. klaſy kral. ſatſ. 55. krajuje letterije pónđelu 13. deſembra. Za poruežam teho dla ſwoj rjanih ſuberk $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{8}$ loſow k dobrocji- prjmu wobkſebowanju.

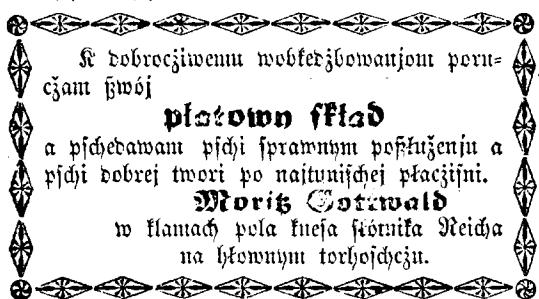
W Budyſhini, 3. deſembra 1858.

C. F. Jäger

na ſtronkomej lawſkej haſh czo. 801.

Šeyn ſprawnych, ſamežnych starſich, ſ potrebnyimi wjedemoſzem a, jeli možno, ſerbskej rycje mózny, može w jenych materialnotworowych klamach w Budyſhini jako wuczomnik mjeſto doſtač.

Wjcho dalshe w wudawarni Serb. Nowinow.

Ciſe Bjedricha Hiki w Budyſhine.

Wot redakſije.

W ſitru ſo 1. deſembra ſeſez domiſke wot-
paſichu. Wobſcherniſchu roſprawu ſa tydženj.

Zańdženy ſtwórk žita w Lubiju plaćachu:

Sreňja	tl.	nsl.	np.	plaćizna	tl.	nsl.	np.
Wſchenja	6	5	—	Roſta	3	15	—
Veczmen	3	—	—	Worž	1	27	5
Hořch	6	10	—	Woka	4	—	—
Zaſty	6	—	—	K. butry	—	19	—

Zańdženu sobotu žita w Budyſhine plaćachu

K o r c.	Wyſſa		Nizſa		Srzedzna		P laćizna.		
	tl.	nsl.	tl.	nsl.	tl.	nsl.			
Wſchenja	6	20	—	4	15	—	6	10	—
Roſta	3	25	—	3	5	—	3	17	5
Deczmen	3	5	—	2	25	—	3	—	—
Worž	2	12	5	1	15	—	2	—	—
Hořch	6	20	—	—	—	—	6	10	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riepik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaſty	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Hejduske	5	5	—	—	—	—	5	—	—
Wermj	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kana butry	—	19	—	—	—	—	—	18	—
Kopa blomy	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Zent. ſyna	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Dowoz:	2538	korew.							

Serbske Nowiny.

Za noweški, kiž maja so w
wudawarji Serb. Now. při
ohatych wrotach wotedać,
laci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kožde čísto placi 6 np.
Štvortlětna předplata pola
wudawarja 66 np. a na
kral. sask pósce 7½ nsl

Císto 50.

11. decembra.

Léto 1858.

W opšti jecje: Swjetne podawki. — Se Serbow: S Vítra. S ðamenza. S cíulowa. S Khvejebusa.
S Matyha Bobolz. S Družez. S Budyschini. — Dopisy. — Hanž Depla a Mots Tunka.
Býkwinke powieſzie. — Czahi sakſoschlesyjskeje želeſnicy s budyskeho dworni ſcheja. — Benežna
placjina. — Pschilopf. — Nawjeſchtinik.

Žitna waha a mjerernja w Budyschini.

Po §. 26. wuvedjenſteho wukasa, sawedzenje vorwſchitkomneje frajneje wahy ic. nastupazeho,
so dotalne, na žitnyh vlastach stejaze kameńne mjeri wšazy trebači nehodža.

Teho dla je fa ſtoſtojniffe mjerenie w ſheji cjo. 603 delka pschebyk ſrijadowany, w ko-
trymž je nowa bjerrelkózow a mjeri poſtoſena a wſchitko tak ſrijadowane, so može ſo tam
mjerenie po najwetschesi wjestosji wuweſi.

Tež je w tym ſamym pschebyku ſchtemplowana wiſata, kaž tež ſchtemplowana ležata waha
poſtoſena a ma powolany ſtoſtojnif poruczene, pschi waženju žita ſtajneje přeňichu wahu nałożecj,
jeli ſebi ludžio k poſloženju a poſpiewenju dijekta waženje na ležatej wazy nežadaja.

Tež je pschihotowane, so ma ſo w naſtupanju taſkeho mjerenia a wotwaženje po poja-
danju mjerenski a waženski likt (Meh. und Waagezettel) dacj.

Hewak placja pak ſa ſtoſtojniffe mjerenie a waženje žita tute poſtoſenia: 1) ſa mjerenske
a waženje poſtoſeny mjerenski miſchr ma pschitluschnosz, po požadaniu ludži mjerenie a waženje
wuweſi; 2) dybri ſo s pschedajomnym abo pschedatym žitom ſtoſtojniffe mjerenie ſtacj, dha ma
ſo, jeli miera nedobahaja, $2\frac{1}{2}$ nsl. wot fórza wot pschedawarja vlačicj, jeli miera pak
prawa, dha ſo jenoj 1 nsl. wot fórza vlačij a to, jeli hínak wuzinene neje, po položy wot
pschedawarja a vo poživy wot ſupowarja; 3) hewak placji ſo tež wot kózdeho fórza ſa mjerenie
1 nsl., 4) ſa waženje vlačij ſo 5 np. wot fórza a 5) ſa napišanje mjerenskeho abo waženskeho
likta tež 5 np. — 6) Polizajſte ſtoſtojnistro budže ſčaſhami žito, na pschedan pschivesene, ſe ſwojeſe
ſamneje možy mjericj dacj a ma ſo wot teho, ſiž ma wopacjnu mjeru, $2\frac{1}{2}$ nsl. wot fórza dacj,
wysche teje ſchraſy, fotraj jeho trechi, hdyž prawa mjeru nima.

Ša tuto mjerenie a waženje žita, kaž tež ſa napišanje mjerenskeho a waženskeho likta
je knes remenerſki miſchr a ſhejcer

Jan Jurij Schlemmer

jako mjerenski miſchr poſtoſeny a do pschitluschnosje wſaty.

W Budyschini, 2. dezembra 1858.

Mjeschczanska rada.

Swětne podawki.

Sakſka. Doňhody ſakſkich frajnych želeſnizow
wuneskehu w mjeſazu ostobru 855,963 toleř.
— Kral je wondanjo tak menowany finanzar.

chiv w Dražbjanach wopýtaſ, tón ſamý po može
noſzi pschehladowanek a ſebi wſchelale ſtare aktu
a likziny prjódskoſtačej dat.

S Lubija piſaja: Díen 4. dezembra rano

wę 8 hodzīnach bu luby J. H. Ulrich se Schönbeukna wot žiwenja k fmercji wotpraweny. Wón bie swoju żonu skłonował a teho dla dwójzy k fmercji wotkudżeny. Pod swonenjom jeneho hrskwineho swona a pschewodżany wot jeneho duchomneho dżesche spomneny Ulrich s jastwa na tamischi, s khiezemi wobdaty, dwór, hdzej skudništvo, niesotre bobustawy mjeſciejanskeje radu, wyski statny rycznik, wokrešny statny rycznik, kaj tež niesichto drugich mužow, kotrymž biesche ho sastupenje pschiswolito, na neho čakacu. Jako biesche skudnik shromadzenym meno k fmercji wotkudżeneho kaž tež jeho pschestupenie wosjewit, bu Ulrich katej pschepodaty, kotryž jeho se swoimi pomoznikami na pschipravu, s temu postajenu, pschivjasa a jemu bórsy potom hlowu s tak menowanej padazej sekretu wotča. Wot teho časa, hdzej bie wotkudżeny s jastwa wustupił, hacž do teho wokominkenja, hdzej bu jeho žiwenje skonczone, bie ho lsdem 5 minutow minylo, tak so bu tale nalejnosc sa jara krótki čas dokonana.

Pruſſy. Prinzregent se wschelalich wyskoſich fastojnikow se skujby puschejil, najbolej tajlich, kotsiž se wschej možu po wotmyſlejnach predawſcheho ministerſtwa skutkowachu. — Kral pschewywa w tu kwlili w Florenzu a nowiny powiedaja, so ho jemu s ieho ſtrowoszju prawie derje dje.

Rakuſſy. Nowy russki poſklanz s. Balabin je do Wina pschijieſ a minister Boul hotowasche jemu k cjeſti woſebnu hoſzinu. — Dokelž franzowske nowiny wóndanjo se wschej možu na rakuſſe knežekſtvo ſwarjachu a jemu hrožachu, so ſnadž Franzowſojo a Italſy ſtere lijepe wójnu s Rakuskej ſapocjnu, dha je so rakuſſi poſklanz na franzowskim dwori sa tym praschał, ſchto franzowſki khiezor s tajkim ryczam mjent. Tón je pak potom psches swoje nowiny „moniteur“ wosjewicž dał, so ſebi wón na žanu wójnu nemysli, ale so chze s Rakuschanami w dobrym mjeri wostacj. A dokelž je so potom dale sa tym ſliedžito, s cjeho ſu tola tajke wojske ryczie naſtate, dha ſu namakali, ſo ſu na nich najſtere niesotre ſłowa wina, kotrež je ſardinſki tral, kiz je wulli nepſcheczel rakuſſeho knežekſtwa,

wóndanjo wuprajit. Tutón rekn̄ menuſy poſenej wojeſtej revii, koiruž bie runje wotdjeržat, te ſłowa s wychim: „Moji kneža, ja bym s wójskom ſara ſpokojom. To je mi lubo, pschesiož hdv bych tuto abo blijsche nalječeje na wójnu czahnvej dyrbiat, dha mókt ho na swoje wuberne wójſko ſpuschecj.“ — S tychle ſłowow biechu najſtere tu zylu wójnsku horu načinili.

Franzowſka. Khiezor je hrabju Montalembert, kiz bie dla jeneho w nowinach woscjischcjanego, franzowske knežekſtvo hanjazeho naſtawka s 6 mieſacznemu jastwu a kſchitraſi 3000 nortow wotkudżeny, 2. dezembra wobhnadžit. Hrabju Montalembert neje pak taſku hnadu pschijat, ale pschecjivo wotkudženju appellirowat.

Zendjelska. Kralowa je w Indiſej proſlamazu wosjewicž dała, po kotrejž wona kózdemu ſbiežlarej, kiz hacž do hd ſbiežlarej ſto wospusczi, wodacjje lubi. Wuwſaczi ſu jenož cžam, kotsiž ſu mijernych Zendjeljanow skłonowali.

Ze Serbow.

S Zitra. Djenha 1. dezembra rano woſolo woſkach počza ho Heſez domiske palicj. Pomoznym rukam ſo s Bozej pomožu doradzi, ſuſodne twarenja ſdjerjecj. Sa džewecj nediel je njeſto treci kroč nascha weſ do wóhnjowejne nuz ſchischta. Kak je woheń wuschot, neje ſnate. Najſtere je ſtóñniſta ruka jón ſaloſita, dokelž je ſwonkomna tſiecha ſo počjala naſpredy palicj.

S Kamenza. Tudomne wokreſne ſudniſtvo budje najſtere w blijskim času wubjechnene, dokelž maju w nim, džak budž Bohu, mało džieka.

S Kulowā. Nashe poſrebniſkiejo dostaſe rjanu, wulku je želesa latu Božu matru. Ktež je ſo po wſchjach wſach naſcheje woſady hromadžiko bes hospodaremi, hospoſami, džecjimi a ſlužomnej cjeledžu.

S Kočjebusa. Wupperthalſke ſiednoczenſtvo je dwie knižy „Marchin tón woſak“ a „S kerchowa domoj“ w delnoſuſkej ryczi wusdaſo. Tu prijenju knižku je Deschnjanſki ſ. farar Bank, tu druhu ſ. diakon Tesch na ſ

pschi herbskej zirkwi w Khociebusu pschedořit. Dział tymaj swjernymaj knesomaj, kij pschi swojim dżetapolnym faszijnistwem w herbstim pišmowstwi s tak lhwalobnej pilnosju sa swoi herbsti lud ho starataj. Boh jeju mitoszivje żohnuj a dawaj jimař s weſetoszju wohladacj, kajke riane żnje w dusachach jeju lubowanych ryęzebratrow psches jeju narodne a pobožne skutkowanje bohacjje sprawia.

S Maty ch Bobolz. Piast 3. dezembra po połku woſko ſchyrjoch hodžinow wudbyri tudy na kubi ſorczętwa a gmeinſteho prijodſtejerja Jana Jakuba woheń a pschewobroži domſke, hródj a piez do procha a popeta.

S Družkez. Nedzielu wieczor wotpali ho khęza, Hani Sofii Mohauptowej blusząca a nedaloko družcianſteho mlyna ſtejza a bu žylje wot plomeniow wutupena. Woheń je pecja Mo Haupt ham ſatožil a je tež, jako biechu jeho ſadžili, ho teho hizom wuſnat.

S Budyschin a. Zdzieje wieczor, to je: nedzielu 12. dezembra jako na narodnym dniu naszeho najmłodsziwſchego ſkala Jana, budże ho naszhe mjesto prijeni ſrćz s gasom poſwietleć. Gas ho hizom wot wuteru džela, roty ſu ſladjene a latańje a swieczeni budža tež do južniſchego dnja po wetſchej džielbi, haj ſnadž wſchilke, hotowe, tak ſo budże na wſchich haſbach a torhoszczach, kaj tež we wſchelachich klamach s nowym ſwjetlom swieczenie. Móžno tež je, ſo budža ſ cjejgi ſkaloweho narodnego dnja tam a ſem wohniwe, ho ſ gasom swiecze wſchiniwoſje ſaſwieczenie, ſ najmleinscha chebja pschi tormi radneje khejje wſchne **S** swiecicj.

Dopisy.

Z Prahi, 7. dezembra 1858. Krasne bloto, kajke ſu ſandženy týdžen pomjeli! Predy bjeſche ſnjeha naichto, ſamersto, po Woltawje ho džachu a ſmyſachu ho. Po haſbach jiesdžachu praskajo a ſlinkotajo ſe hanemi, a ſ wuhnjow ſureſche ho, ſo bjeſche wſchilko mchowé. Kojuſchniž ſmjeſtotachu ho — druziž ludžio klepotachu ſe ſubami q nosčachu ročki na pschedan. Tola, južne wjetry wſchihachu ho, deſchcj phyz-

ſche ſnjeħ wumyci, wjetr phyzche jón wuſuſchlež — ale ſnjeħ bjeſche trachu nesneſliwy, won pocja piſchcječ, a jeho hylsy hromadžachu ho na haſbach. Tak bu bloto. Ludžio ſtakaja ſe žumphy do žumphy, hacj do wuſhow ſapluffani. Njetko pschindje cırjoda starzow a hóležatow, kij ſa 5 nſl. na džen bloto ſ khosčežem i mjeſečja — wonk to meseč menuja. Maſliepe lubi ho tutym ludzieckam nam kamenym moſcji, dokelž tudy noja wiazy ludži khodži. Tu traſe dželo njeſotre dny, predy hacj pjeschi lub bloto na wobucju a drascje wotnoſy. Najreñſcho je wieczor, hdyž ho plunjowe ſwjezhy pschede címu ſhowaja. Bieda temu, kij dyrbti tehdj na haſtu! Tola njetko, hdyž ſmy tydžen we blóceje pschelashli, je ho tola ſ hłownych haſow ſhubilo, pschi címiž 450 wotnajatych meſerjow hromadžje ſ 2200 dželazymi dnjami (hdyž budžiſche jedyn dželat) a 29 piſchahow ſtukowaſche, kij 2600 woſow blota a ſnjeħa wotwesečhu. Schtož je pjeschi lub darmo roſnoſyt, neje hiſtje nictó wobliczil. — Nedzielu 5. dezembra rano ſahe poda ho Woltawiny lód na pucj do Sasteje, pschi címiž bjeſche woda na 36 paſzow nad wſchjednu wſchiniu ſtupiła.

Pónđelu dovołdnja woſko $\frac{1}{2}$ 10 nabpadny naš tolsta mtha, kij pak ſo ſa poſ hodžiny ſafy ſbjeħacj pocja. —

Akademiſka cíjartnja we Pray ma 324 ſobustawow ſe ſtudowazych; jeje knihownja ma piſches 2000 wjedomoſtnych ſpiſow, a je tam 50 wſchelachich nowinow (bes nimi tež naszhe „Serbie Nowiny.“) We ſandženym lječje mjeſečje 2113 ſchjeſnakow $14\frac{1}{2}$ frejzara dohadow a 1167 fl. 9 kr. wudawkow.

Nedawno bjeſche w wjetvich nowinach jara wucjeny a roſomny mužik wuſtuyiſ, ſo by ſtadmořiſsi rufopis, jedyn ſ najſtarſich ſbyſkow starozjelskeho pišmowſta, jako ſaženy wuſmjeſchit a hanit. Knec Palacky a Hattala ſtaſ ſeroſom tuteho mudracjka jadriwje do poſataſoj. — Pschi wolkyciu Nadejkoweho pomnika doſtaču wumjolzy (Künstler), kij ſu wo pomniſ ſajbóle ſaſtužbni (hl. Serb. Now cí. 48, ſtr. 379), wot khejzora poczeſcienje; t. direktar Ruben doſtaſ ſiad želesneje ſtrony 2. rjademny, rjeſbar (Vilda-

häuer) Emanuel Mar rycerstki schiž rjadu Franz-Josefseho; medžliser Lenz sloty saškughny schiž; wudowa neboheho Josefa Mara dosta 2000 schjeſnakow jako cjeſny dar. — Bal, ketryj je mjesto pschi ſtadnoſeſji woſtrycza pomaika 14. novembra wuhotowate, placjeſche 7900 schjeſnakow. — Pražke towarſtvo ſa podveranje pražſich khudych je kjetſa wot 2. januara hac̄ do 31. mjerza (ve 3 mjeſazach) 231458 por-

giow poliwi, psches 658 körzow ſemčatow (bier-now) a 575 $\frac{1}{2}$ hañjow valneho drewa roſdjeſlito; vysche teho je 286 weſmianych wulfich a 7 malych plachtow, 222 hólejich ſuňjow, 221 porow ſholowow, 120 veſlow, 119 hólejich ſuňjow, 431 porow círii, 457 porow ſchtrypow, 15 khapow roſdawalo. Hewak bu hiſteſje 14393 schjeſnakow bes 2399 nusnych ſwojbow roſdjielenych.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Derje derje, ſo je ta ſyma trochu puſčciſta!

Mots Tunka. Haj, to maſch prawje, a ja myſku ſebi, ſo je ju tón wulfi wjetr, kij tammu ſobotu tak jara dujesche, khjetry kruch wot naſ wudal.

Hans Depla. S tym wjetſikom tehdyn Jane žorſt nebiechu, pschetoz wón wosy a ludži po-walesche.

Mots Tunka. To je wjerno; ale tež wulfi wjetſik je dobrý, hdžyž jón jenož mudrje naſojeſz wiesch.

Hans Depla. Kaha ty to mjeniſch?

Mots Tunka. Hlaj, ſenu žonu, kotaž ſ korbom na khriebci na dróſy wot Bielczej do mjeſta djiesche, bje wjetr dwózhy powalit a ju ſ „zomir“ korbom khjetry kruch pokulat. Zato

bje ta ženka wjetrowu móz na taſſe maſhnie ſpoſnata, chyſiche ju wona bóſy naſojeſz a ſynn ſo do korb, ſo by ſo ſ nim do mjeſta ſalecz, dala.

Hans Depla. Aj, aj, na tu mudru htoj-čju! — Ale poradži dha ſo tu wjeſ?

Mots Tunka. Haj, — a jeli niz ſe žonu, dha tola ſ korbom.

Hans Depla. Kak dha to?

Mots Tunka. Nô wjetr žonu hnydom ſ korb wón wali, ſo wona wſhie ſchtrypi wot ſo pschetzerasche, a ſ korbom cíjerſeſche runu ſmuhu hac̄ ſ mjeſchjanſkej piwárn, hdžej ſo wón nje-kak ſoprie.

Hans Depla. Wie dha ta žona ſchto w korb miela?

Mots Tunka. Haj butru, — ale ſ tež ſu ſebi potom ſajazy khlieb maſali.

Cyrkwienske powjesće.

Krčenaj:

Michałska cyrkje: Augusta Wihelmina, ♀. G.
Magera satrodnika w Lubochowu, dž. — Jan Vo-
hwjer, hanh swudoweneje Petaschez nem. ſ.

Pođjanska cyrkje: Hanha Augusta, G. Glebi-
scha, khejnika w Minischonzu, dž. — Jan August,
Katharina Domschez s Voranez n.m. ſ. — Jan,
Zana Bohušlawu Scholky, wobydlerja w Dježniz-
icach, ſ.

Zemrjeći:

Djeń 18. novembra: Hanha Glenora, Handrija
Pekarja, khejnika w Szłonej Vorschëji, dž., 14 l.
— 23., Maria, nebo Zana Pirocka, khejnika w
Dježnizicach, sawojsajena wudowa, 63 l. — 25.,
Hanha Maria Krczmarka, wobydlerka pod hrodom,
44 l. — 26., Jan August, Handrija Hobraczka,
giwnoskerja w Nowych Cichonizach ſ. — 29., Jan
Diešnat, wumentar w Szłonej Vorschëji, 71 l. —
1. decembra, Jan Numann, wobydleć w Sašdowi,
55 l.

Ezabi sakſkoſchlesyňſſeje želeſniſy ſ budyskeho dworniſcheja.

Do Shorelza: rano 7 h. 47 m.; vſchivoſnu
11 h. 40 m.; popołnju 6 h. 22 m.; wiezor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Dražbjan: rano 7 h. 37 m.; popołnja
12 h. 53 m.; popołnju 3 h. 52 m.; wiezor 7 h. 41 m.;
w nozy 2 hodj. 42 min.

Penežna placisna.

W Lipſku, 30. novembra, 1 Louisbor 5 fl.
14 nſl. 1 np.; 1 połnowazny cierweny ſloty
abo dufat 3 fl. 3 nſl. $\frac{3}{4}$ np.; wienske bankowki 102%
— Spiritus w Barlini 8 fl.

• Prilopk

* W Bambergu (w Bayerskej) maja drje
naſſere naſtarischeho jiweho woſaka. Tam bydlili
menuju 90 het stary predawski feldwebel Fiedler.
* Ruſowſka je njetko 353,468 kwadratnych
mil wulka a mjeſečne w ljeći 1856 pſches 71
millionow wobydlerow.

* W Döbelnu pocia ſo wondanjo na lubi
jeneho peſaria paſici, hdzej njehdje 20 ſajnjow
(ſloſtrow) drewa tzeſche. Wohen bu pak ſaha-
ſcheny a poſa ſo potom, ſo hje jón wucjomny
holg ſaloſit.

W Rohrbachu padje 29. novembra wotroſck
Beyrich ſ pschartrow a wobſkodži ſo tak jara,
ſo dyrbeshe naſajtra wumreč.

S Hodžija. K živenjopisu naſeho ne-
bočižleho wyſokodſtojnega ſ. fararia Rādy
možemy hiſhče ſzehowaze ſobudžielič. Wón
narodži ſo w ljeći 1786 w Kanegach, hdzej
bie jeho nebo nan wobſdječ burſteho kubla. K ſwojemu duchomnſtemu ſaſtojnſtwu je ſo wón
pſchihotowal na ſchuli w Miſchnu a na wyſoko-
wuczeńni we Wittenbergu, hdzej bje wón tež ſe
ſwojim nebočižlim bratom Janom Jurojem, ſiž
1843 jaſo duchomny w Vorschëji wumre, ſo
bustaw ſerbſkeho předarskeho towarzſtwia. Po
dokončanych ſtudiach bje wón ſchriflu pomoznik
w Budyszech pola nebo ſ. Marlothu a wot
1811 ſem duchomny w Sſmilnej. W ljeći
1817 pſchindje wón ſa kaplana do Hodžija a
bu tudy po ſmerezji nebo Kubaiha 1836 farar,
w kotrym ſaſtojnſtwi je wón 22 ljet ſe wſchei
ſhwiernosje ſtukowal. Hjom njeſtre mjeſazý
khorowat wuſny wón cílije ſchtwórk 25. no-
vembra wiezor woſko džewecji, jaſo bje 47 ljet
w kresowej winiſy džielat a ſwoje živenje pſchi-
neſti na 72 ljet a 8 mjeſazow. Jeho ſmerezj
neje jenož ieho ſavostajenej tneni. wudowi, ro-
dzenaj Leutholdeſ ſ Königsbrücka a jeho ſchyt-
rjom ſynom a ſenickej džowzy wulſu ſrudobu
načinila, ale tež zytej hodžiſtej woſadži, w ko-
trejž je wón pſches 40 ljet ſe zohnowanjom
ſtukowal a teho dla bje drje tež na jeho po-
hrebnym dnju mało wočji ſwidženju, w kotrychž
džakomne byſly ſwiedzile nebychu, ſak luby bje
ton nebočižci byt wſchitkim, ſiž jeho ſ rowi
pſchewodžachu. — Hiſhče na to chzemny ſpō-
nič, ſo bje ſ. duchomny Rāda naſtarischi be
wſchitimi ſerbſkimi duchomnymi w Saſkei a ſo
je njeſko ſ. duchomny Palman w Sſmilnej
senior tych ſamych. z D.

* Raſuſki khejor a jeho wyſoka mandzel-
ſka ſo pſched natykowazym khoroszemi nebojtaſi,
pſchetož wondanjo pſchindje khejor Franz-Josef do
wienskich mjeſcianſtſich ſchitalnſom a moħħadowa-
ſche tam wſchitko jara ſwjeru; woſebje doho wofta
wón pak w tych ſtvač, hdzej cji lejachu, ſiž
hjechu na hlowiazu khoroszkhori. To ſamo cijenesche
khejorska w jenyh druhich ſchitalnjač.

N a w ē š t n i k.

M y d l a r n i a

wot Louis'a Scharfa w Budyschin

porucja 18 wszelakich druzinow plokanskich a myjenskich mydlow yunt po 12 nsl. hacz do 2 nsl. delje, stajne szych, dobrych a tunich. Pschi woskupenju wetskich djielbow kaz tez sa saboschedawarjow je placisna wele tunischa.

Louis Scharf
na horniczejstej hazi mjestu Lipscej s napscheja
a na zitnych wikach w pustej komarni.

**Hotowe wattiowane
żonjaze a dżecjaze kuttu**
s jara twardych stosow schite su pola
podpişaneho stajnie po wulkim wuberku
na pschedan.

A. Popp, knjenjazy krawz,
na zitnej hazi czo. 55 po 1 skodž.

Grożowe broštaramellje,

najlepsicht hrjedk k wotstronenju kaschela a k posłojenju dychanja, kaz tez k swarnowanju pschedybašoszju pschi safomnenju w symnym czaſu.

Sa Budyschin a wokolnosz w hrodowſkej haptzy knesa M. Jäkinga kózdu czaſ na pschedan. Eduard Groß w Wroclawu.

Moje snate dobre wopravdzie

śnche droždże,
kaz tez wschitke pschi peczenju trjebne twory poruszam kózdemu najtunischo.

J. G. F. Nieckisch.

Dziwocianske herbske ev. luth. misjonske towarzystwo smejeje jujje nedzelu 3. adventa woskupnju shromadzisnu na şcoli tam.

Pschedydstwo.

Aukzia drewa po loſach.

Ljetusche drewowe aukzije na revjerač, k nešwacjilskemu majoratnemu kneſtwu bluschačich smjejeja so:

pōndzelu. 13. dezembra t. l.
na holeschowskim revjeru hójnowe stejaze

schtomy, sapocjatz rano $\frac{1}{2}$ 9 hodzinow w sajczim lucji pschi hermančanskim puczu, wokolo 11 hodzinow w schpitalskim drewi pola Holeschowskiej Dubrawki; popolnju wokolo 2 hodzinow briesowej a wolschowé drewo po loſach pschi wosylenju holeschowskoho hajnika w Hajku;

wutoru, 14. dezembra,

na scheschoskim revjeru stejaze hójnowe schtomy, sapocjatz $\frac{1}{2}$ dżewečich hodzinow pschi kočowstwim haczji, pozdjisszo pschi cijornym drewi a na poſledku wolschowé drewo po loſach pschi zybelnicji;

predu, 15. dezembra

na nešwacjilskim revjeru briesowe a wolschowé drewo po loſach, sapocjatz $\frac{1}{2}$ 9 hodzinow we Lomizu a pschi lisčium ruhonu podla konſeho drewniſczeja, teho runja pschi končojtej horzy (Spitzberg) briesowe drewo po loſach a djielba dubowuch flozow, floſtrow a penkow;

schtwórk. 16. dezembra

na bohowskim revjeru briesowe drewo po loſach, sapocjatz $\frac{1}{2}$ 9 hodzinow pschi konſehim drewniſczeju na wjetrnikowej hori;

pjatt, 17. dezembra,

na miskecjanskim revjeru wolschowé drewo po loſach, shromadzisna $\frac{1}{2}$ 8 hodzinow pschi miskecjanskim mlynui.

Wumjenenja budja psched kózdej aufzju wosjewene.

W Nešwacjibli. 6. dezembra 1858.

B. Unger, wyschi hajnik.

Drewowa aukzia.

Schtwórk 10. dezembra 1858 budje so w Kislizy nad Sprevju dopolnja wot 9 hodzinow wulka djielbu rjanych hójnowych loſow na pschedyavjanje pschedawacj.

Blijſche wumjenenja budja psched termiu wosjewene. Hromaduseſtjenje w forcimi w Kislizy.

Andrieſky.

Dokelž je knes Herrmann Danckhoff na ſerbskej haſy w Budyschini hizom wot wſazorych ſjet Budyschin a wokolnoſz ſam ſ mojimi dopoſnatymi ſylnymi

ſ u ᄂ i m i d r o ž d ž e m i

khwalobne ſaſtarat, dha ſym jemu njetko poruczil, knesam peka-
rjam a ſaſopſch edawa rja m pschihodnu tuniſchu placisnu do-
wolicz, a budu tež ſtajnje starosziny, ſo budze won k prijodſteja-
zym hodam kózdemu woteberarej ſ czerſtwymi ſylnymi droždžemi
poſlužicz móz.

Rycerſkuſlo Gártitzu pola Döbelna 6. dezembra 1858.

Julius Mühlberg.

Gjeszenym ſſerbam ſ tutym najpodwólniſcho wosſewjuju, ſo
ſmjeju wot njetk ſtajnje jara dobre a ſylnie

ſ u ᄂ e d r o ž d ž j e

na pschedan, kotrež mózu ſ dobrym prawom nanajſſepe poruczeč.

W Budyschini, w dezembru 1858.

A. Stoſch,
na ſnutſkomnej lawſſej haſy.

Dr. Whithowa wodžicza ſa woczi

wot E. Chhardtta w Altenfeldji w Thüringſkej, ſ wſazorymi privilegiami wſholtich we-
ſhow počezzena, wopokaſuje ſo be wſchitlmi dotalnymi woczi hoſazym ſriedkami pſches ſwoje
ſzajomne ſtutlowanie wſchidnie jako naſtahodniſcha a najlepscha wodžicza w taſkim nastupanju, a
može ſo jako dopofasany hoſaz a poſylniſzy ſriedk a jako

wijesta pouvoz ſa ludzi na woczoſoj jednych

kózdemu poruczeč. Wona hoſi wjeſcie a ruczie a be wſchitlch ſchfodnych ſhewow, woſebje pſchi
ſahorenſu, ſzépnenu, buſhocji, ſyllowanju a biezenju woczoſow, taž tež pſdi ſlaboſti po bieſmi a
placzi bleſbla ſ wuſzowanjom jenož 10 nſl. a bijela ju jenož wopravdjuu Traugott Ch-
hardt w Altenfeldji w Thüringſkej. — Sklad ſa Budyschin je w ſtrodowſke ſaptež.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieczi

bere horie ſawieszenia wſchitlch družinow pſche wohen na pſchehadzite wobſedjeniſta, pſche elemen-
tarne ſchfodowanje na pucjowanſke ſubla, teho runja ſawieszenia na ſiwenje čłoweka.

Policy a ſarunanja ſchfody w pruſkim courantu ſa naſtunishe prāmije.

Saruczeński fonds towarſtwa $16\frac{3}{4}$ millionow ſchjeſnakow ſliebora.

J. G. Richter,
diſtriktny agent ſa Budyschin a wokolnoſz.

W o s j e w e u j e.

Schtěši ghe zylje wjesty bycji, so žane slajene schtryzlie nedostane, ale so smjeje wele wjazy derje radjene schtryzlie a tkanzu, teho s tutym k temu pscheprashui, so by ſebi wot mojich wſchudje ſnatych

wopravdžithch ſuchich droždžow

gylje wüberneje dobroſzie vola me kupil. - To je tola wulka ſchfoda, hdyž jedyn ſebi a ſwojej ſwójbi s gylje neporadjenym peczowm hodowne neſelje ſtaſy, doſelž ſo ſnadž tuniſche ale tež hu- bensche droždje kupichu a do peczwa ſezinichu. Za tež wſchitlim ſwojim pschezelam k wedjenju czinju, ſo hym ſebi ſa lietutſche hodn hicheje jedyn ſtroci tak wele droždji w hac̄i tonsche ſieto ſlasak a ſo budu koždych a wſchitſich, kiz chzedja vola me dobročivje droždje kupowacj, ſpoſoſicj mōz a ſo nebuđe potom ničton bes droždji wote mne preči hici trebacj.

Moje pschedupſte khlamy na ſerbſkej haſy budjeſce Wy, kiz je hiſcheje newjeſze, lohko namakacj, pschetoz psched nimi ſtejtaſi dwaj muraj a na wobjemaj ſtronomaj khlamowych duri ſteja ſelene ſchtemki.

W Budyschini, na ſerbſkej haſy čjo. 10/224.

J. G. F. Nieckſch.

Eſlužobna djiowka, kotraž pſchi domiſazym djieli tež ſtót wobſtaracj roſem, može na ſukelniskej haſy čjo 664 ſlužbu deſtačj.

Eſhy sprawných, ſamóžnych ſtarſich, ſi potreb- wnyti wjedomoſzeni a, jeli mojno, ſerbſkej rycieje mózny, móje w jenych materialnotvorowych khlach w Budyschini jako wuczonniſk mjeſto deſtačj.

Wſcho dalshe w wudawańi Serb. Nowinow.

Wſchitlim mojim pschedecjelam a winolubowa- rjam ſi tutym woſſeruju, ſo mam pódla ſwojego winoweho pschedupſta ſež

winowu ſtu

hdzej móža wino a ſymneſſedje doſtaćacj. Schlen- za czerweneho a bjeleho wina kloſchtuje wot 2 nſl. do 10 nſl., bleſta wina 8 nſl. hac̄ do 40 nſl. Tež ſu imoſlo, kiz ſe wſhov pſchitndu, ſo bydu ſwojego maleho mócka w jenej budyskej zyrki ſchecjicj dali, a ſo a ſwojich ſobukmótoſow ſe ſchlenzu wina poſylnicj chzedja, pschedecjelne wi- tani a namakaſa pſchi ſymnym čiaſu čjoplu ſtu wola me.

W Budyschini, na ſerbſkej haſy, čjo 10/224.

J. G. F. Nieckſch.

W Smolerowej knihańi je ſaſo k doſtaćacj:
Sahrodka kwjetkoſta. 1 nſl.
Wetscha sahrodka k wjetkoſta. 1 nſl.
Pejotarske knihi $7\frac{1}{2}$ nſl.
Poweſſje ſ Božeho kraleſtwia, po 4, 5, 6 np.
Serbſke baſnje (jara duschnie ſa dijeſci.)
2 $\frac{1}{2}$ nſl.

S dienſkiſhim čiſtom Serb. Nowin ſo ſa pschedecjelarow Mjeſacjny Pschedawſ ſa mjeſaz november wuda.

Redakcja.

Jedyn hiſcheje dobrý teſak, kiz by ſo woſheſe ſa jeneho wajtcharja derje hodjik, je we wuda- warii Serb. Now. na pschedan.

K hodowliſtim peczowam poručjam

pschedecjnu parnu muku
čjo. O a čjo. 1. Wobej ſtej woſheſe bjeſei a dobrej a budu ja po najtunischem placzni pscheda- dawacj.

J. G. F. Nieckſch.

Do Prahi. F. list njedostachu.

Zańdženu sobotu žita w Budysinje płaćachu

K o r c.	W y ſ ſ a .			N i ſ ſ a .			S r j e d z u a .		
	t l	n ſ l	n p .	t l	n ſ l	n p .	t l	n ſ l	n p .
Bielenja	6	20	—	4	—	—	6	10	—
Roſta	3	27	—	3	10	—	3	25	—
Bečjmen	3	7	5	2	25	—	3	5	—
Worſ	2	15	5	1	15	—	2	5	—
Hroč	6	20	—	—	—	—	6	10	—
Woka	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Njepif	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabky	6	5	—	—	—	—	6	—	—
Dejnjicha	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Bjerm	1	—	—	—	—	—	—	25	—
Kana butry	—	19	—	—	—	—	—	18	—
Kopa ſlomy	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Šent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	—	—
Dowoz:	2538 korców.								

Ciſe Bjeſricha Hiki w Budysinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w
wudawańi Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot rynčka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoler.

Kóžde čísto płac 6 np.
Štwortlētna předplata pola
wudawařja 66 np. a na
kral. sask pósce 7½ ns1

Císto 51.

18. decembra.

Léto 1858.

W op̄sdięcje: Swjetne podawki. — Se Serbow: S Radworja. S Bronja. S Voranez ic. S Qu-
tobęza. S Mjerkowa. S Kłameneje ic. S Lipioje. S Kubajanskeje Dubrawki. S Bukowki. Se Stróżiszeja.
S Khelna. S Kueja. S Horueje Kłameneje. S Wulkeje Dubrawy. Se Spytez. S Budyschina.
Endniſſe depiſy. — Schyryzeta serbska Boža ic. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Rawjeschtnik.

Swjetne podawki.

Sakſka. Narodny džen Jeho maestoszje
krala Jana bu soñđenu nedjelu we wetskich
a menskich mjeſtach sakſkeho kraſtwa jara ſwe-
dzeńsy wobendzeny. — Jeho kralowſka wykrokoſ
krónprynz Albert, siž bje wóndanjo do Wina na
khjezorski dwór wujet, je ſo 12. decembra ſaſo
wot tam wracj.

Prusy. W Bartini bu wóndanjo tež pre-
dawſchi seminarſki direktor Diesterweg ſa ſejm-
ſkeho ſapoſtanza wuſwoleny. Predawſcheniu mi-
nisterſtu ſo wón po jeho wotmyſlenjach ſyla
neſpodobaſe. — Kral a kralowa chzetaj hodowny
čas w Romi pschebycz — Krajny ſejm budje
naſſere 12. januara 1859 wotewreny, ale no-
wych ſalonjow ministerſtwo žanych prijedpołożic
nochže.

Rakuſy. Jalo khjezorska Hilžbeta pschi ſwo-
jim pschebywanju w Prashy tež wurschlinski flöſchir
wopvta, bu tam psched nej ſe wſchimi rjadem-
nemi tamniſkeje holčjeſe ſchulje prihovanje džer-
žane. W ſchtwóreſi rjademni pschinobroči khje-
zorka ſwoju ſedžnoſt woſebje na mate holčatko,
kotrež powedaſche poweſz, w kotrež ſo na nje-
ſkaſti podawſ ſe živjenja nebo khjezora Franza a
njetiſkeho khjezera Franza - Josefa ſpominacze.
Po taſtim powedanju bu ta holčka tež hſchjeſe
we wſchelakich ſchulſtich wiedomnoſzjach prihovana
a dokelz we wſchym woſebnje derie wobſta, pra-
ſchesche ſo khjezorka, čeja ta holčka je. Ma-
to ſo ſej wotmolvi, ſo je džowka khudeje wu-
dowy, kotrež ma hſchjeſe wjazy džieciſi ſastaracž

a ſo ſu ju do flöſchirſkeje ſchulje darmo wſali,
dokelz ma woſebne duhomne daty. Khjezorka
rečny na to, ſo budje ſo wona wo dalshe wot-
cjehuńje teje holčki ſama ſtaracž.

Franzowſka. Ruski wulkowſki Konſtan-
tin, kotrež njetko w villafranskim, wot Ruſow
ſ dowolnoſzju ſardiniskeho knežerſtva wotnajathym
mórkim pschitawi pschebywa, naſſere bórſy do
Pariza wſchijedje. — S Kochinchiny, hdzej ſe
franzowſke a ſhpaniſke knežerſtvo njetko wójnſkih
lódjow poſtaſo, kotrež ſu tež hízem tverdžiſmu
Euro dobyte, je poweſz pschitacka, ſo je tamniſkih
khjezor w poſlenskim časzu na 7000 kſchęſ-
janow moricž dat.

Indijska. Wójna w Indii ſo ſaſo
ſ nowej možu wedje, ſbjejkario najbóle wſchubje
pschehrawaja, ale podejſiňyc ſo pschezo hſchjeſe
nochzedja.

Ruſowſka. Khjezorowa macž je ſ nowa
jara ſhoreta.

Ze Serbow.

S Radworja. Pschi poſlenim ludſičenju
ſo w Radworju ſ mynſtini khjezemi, ſ Czornym
Hodlerjom a ſ radworſkim Hajom naſici: 624
duſhow a to 299 muſtich a 325 žonſtich: po
taſtim žonſtich wiąz, dyžli muſtich. Wot tutych
bie 234 woſobow ženeych, 44 ſwudowenyh,
345 neženeych a džeczi; 2 woſobje ſtej man-
dželszy džielenej a to jena zylje, druga paſ jenož
wot blida a ſoža. Po wjeru w uſnacžu ſlu-

ſcheja 409 k katholſkej, 123 k lutherſkej, 1 je reſormiſteſkej a 1 jendželſkej wſery. Po narodnoſti je bes nimi 586 ſſerbow, 35 Njemzow, 2 woſobie pôlſkej, 1 franzowſkej a 1 jendželſkej narodnoſzie.

†
S Bronja. W Bronju s Nowym Bro-
njoм ѿ 109 woſobow naſicjito a to 49 muſtich a 60 žonſtich. Po wuſnacju bje 80 katholſkich a 29 lutherſkich; 97 ſſerbow a 13 Njemzow. Bes tutymi bje 36 ženenyh, 6 ſrudowenyh a 76 neženenyh a džecji. K.

S Boranez s Nowym Boranezem. Tudy je ѿ naſicjito wſcho do hromady 120 woſobow, jaslo 106 ſſerbow a 14 Njemzow; 59 muſtich a 61 žonſtich rodu, wot kotrejž bjesche 45 ženenyh, 70 neženenyh a džecji, 4 ſrudowenyh a 1 woſoba je roſwjerowana. Katholſkich je 86 a lutherſkich 34. K.

S Autobčja. W naszej wſy naſicjito ѿ 101 duscha, bes nimi 49 muſtich a 52 žonſtich. Wot tych bjesche 33 ženenyh, 6 ſrudowenyh a 51 neženenyh: 78 ſſerbow a 23 Njemzow, kotrejž bjesche 60 lutherſkej a 41 katholſkej wſery.

†

S Mjerkow a. Tudy naſicjito ѿ 161 woſobow a 77 muſtich a 84 žonſtich. Wot tutych bje 70 ženenyh, 7 ſrudowenyh, 82 neženenyh a 2 woſobi mandželszy dželenej. Po wjeruwuſnacju bje 94 lutherſkich a 67 katholſkich, 133 ſſerbow a 28 Njemzow.

S Kameneje s kameńčanskim a kuhov-
skim Hajom. Tudy naſicjito ѿ 196 duschow, jaslo 85 muſtich a 111 žonſtich. Ženenyh bje 68, neženenyh 117, ſrudowenyh 11, bes nimi 128 katholſkich a 68 lutherſkich, 191 ſſerbow a 5 Njemzow.

S Čupoje. Tudy naſicjito ѿ 150 woſobow, menujz 74 muſtich a 76 žonſtich, wot kotrejž bje 49 ženenyh, 93 ženenyh, 7 ſrudowenyh a 1 roſwjerowana. Po wuſnacju bje 134 lutherſkich a 16 katholſkich, po narodnoſzi 127 ſſerbow a 23 Njemzow.

S Kupjanſkeje Dubrawki. W naſej wſy je ѿ 69 woſobow naſicjito, jaslo 32 muſtich a 37 žonſtich, bes nimi 24 ženetyh, 3 ſrudowene a 42 neženenyh; 67 lutherſkich a 2 katholſkich; 61 ſſerbow a 8 Njemzow.

S Buſkowski. Tudy je ѿ 6 woſobow naſicjito a to 3 muſte a 3 žonſte, po wuſnacju wſchitke lutherſke; 3 ženite a 3 neženite.

S E Strójſchcia. W naszej wſy ѿ 28 woſobow naſicjonyh, jaslo 14 muſtich a 12 žonſtich, bes nimi 6 ženenyh a 20 neženetyh. Wſchitky ſſerbjia, 25 katholſkich a 3 lutherſkeho wuſnacja.

S Kheyna se ſchibenskej koc̄mu. Pola-
naš je ѿ 278 woſobow naſicjito, menujz 127 muſtich a 151 žonſtich. Wot tych bje 123 katholſkeho a 155 lutherſkeho wjeruwuſnacja, 259 ſſerbow a 19 Njemzow. 88 woſobow bje že-
nenyh, 25 ſrudowenyh a 125 neženenyh.

Wobhladamy njetko tute ſpomnene wſchitke do radworſkeje woſady ſkuſchaze wſy, s wuſnacjami Kheyna a Etrójſchcia, liž ſtej jenož ſpo-
hrebami a ſchęzeniem do Radworja poſkaſanej, a Buſkowski, koraž do Minakala ſkuſcha, dha naſicjomy

1530 woſadnyh, menujz 724 muſtich a 806 žonſtich, wot kotrejž je 564 žen-
nyh, 87 ſrudowenyh, 5 roſwjerowanych
a 884 neženetyh. Po wjeruwuſnacju je
919 katholſkich, 609 lutherſkich, 1 refor-
miſteſkej a 1 jendželſkej wſery: 1378
ſſerbow, 148 Njemzow, 2 Polakaj, 1
franzowſkej a 1 jendželſkej narodnoſzie.

S Lucja. Na 10. dnju dežembra powi-
taču Lucjenjo ſvojeho noweho duchomneho, knesa Gustava Iuliusa Rycerja s Woſlinka ſwedjeniž do ſwojeje woſady a farſkeho domu we Luczu. Woſy po jeho ſmachi a ſkroſtia po ſ. Rycerju ſameho bježni hízom džen predy do Woſlinka poſkane. Woſadna ſchulſka a do-
roſzena mlođoz ſe ſwojimi nawedowaremi pſchińdze
jemu s khorojemi a wſenžami wupysčena na
meſy napsheciživo k powitanju, runje kaž jeho
potom wo wſy poſtajene woſadne ſtawy a wulſka
ſyla ludži s pſchihódnymi ſłowami witachu a
we ſwedjenišlim čjahu ſerbſki a njemſki ſpiewajo
do jeho ſaſtojnſkeho doma pſchewodjicu. Čjeſne
ſelene a wobwienzowane vrata ſe ſerbſkim po-
witanſkim napišmom ſredž wſy, runje kaž ſ
njemſkim pſched ſkiežnymi duremi bježni twarene

a farſti dom bohacjie ſ wjenzami a pletwami
woſebnje wupyſcheny.

Nedželu 3. adventa ſta ſo njefk ſwedzejske ſapokafanje k. duchomneho Rycerja do jeho nowego ſaſtojnſtwia we lucjanſtium i nuternymi poſtycharem i vſhevelnenym Božim domi psches fraſlowſkeho k. ſuperintendentu Ku bizu pod aſſiſtenzu dweju ſuſodneju duchomneju. Nutſthod do Božeho doma a Boži dom ſnufſtach bje ſ pletwami a ſelenymi wjenzami jara bohacjie a renje wuſebeny a zytkinny ſwječenik a ſchyri ſwjezy na woſtarju ſaſwječene. Pod ſwoneniom zytkinnych ſwonow bu rano w 9 hodzinach nowy k. duchomny wot k. follatora Reſchki, tych meſnowanych duchomnych, zytkinſtich prijodlſtejerjow a woſadnych ſchottow a drugich ſhromadzenych do Božeho doma wedzeny a witany. Po wuſpiewaniu njeſotrych khierluſhowych ſchtuczkow naſtuſti ſratowſki knes ſuperintendent woſtar, djerzesche wubernje rjanu a huijazu ſapokafanſku ryč po 61 psalmi, 1. ſcht., pſchepoda na to k. duchomnemu Rycerej powokanſki liſt a nowe ſaſtojnſtwo a požohnowa jeho ſ modlitwu a ruku na położenjom pſchitomneju fararjow. Njeſt djerzesche nowy knes farat Rycer ſwoju prijenju a naſtupnu Božu ſlužbu a prijedowanje po 2 Kor. 3, 4 — 6 a woſozi we tym ſamym jara pjeſnie: Na čo vyrbi duchow pastyr, kiz do ſwojego ſwiateho ſaſtojnſtwia naſtupi, ſwoje dowjerzenie ſtaſie? meniſzy na Boha, kiz je dotal pomhat, ſo budže tež dale pomhacj a na wožiwaju móz Božeho ſtowa. Pſched njemſtej woſadu ſta ſo ſapokafanje nimale na to ſamo waſchnje, kaž pola ſſerbów, jenož ſ tróſtim. Poyolniu w 2 hodzinomaj bjeſtej Božej ſlužbi ſkončenej a nowemu knesiſ ſararej wſcho druhe pſchepodate, ſtož ſ ieho ſaſtojnſtwu ſluſha. Pſchispomuicj manu, ſo je ſo lucjanſka woſada ſe ſwojim luboſiwyim a na wſchje waſchnje khwalobnym powitanjom ſwojego nowego duchow pastyrja ſama ſobu čejſzita a khwalobnje wuſnamenita, woſebje lubesche ſo tež jedyn pſchitojny dareny wjenz ſe ſerbſtim napiſmom ſnufſtach: Wjera. Luboſ. Nadžija. Boh žohnuj njeſto teho nowego knesa a duchow pastyrja, jeho džielo a zyku lucjanſtu

woſadu hacj najbohatsjo a najtraſniſho pſches Jeſom Chrýſta.

S Horneje Kameneje. Wondanjs bjeſe ſte lutobčanski knesi hajnik duž na hoſtu naſche meſy pſcheschot a bu wot naſcheho hoſtkeho naſenka wjefteho Eulenſteina ſ Wulkeje Dubrawy, jako bje tón vredy na neho woſat, ſe ſchrótom do nchi tſelene. Ta wjez je do ſudniſkeho pſcheyptanja pſchishta.

S Wulkeje Dubrawy. W tudomnych Margaretskich podkopach bu pſched njeſotrym cjaſom kónz meča a jena ſtara hlebiſa namakana. Tola je, Bohu žel! tón prijeni fruh pecja hižom ſacijeney, nadžiſa paſ je, ſo tu hlebiſu ſnadž do herbſteho muſea doſtanemy.

+

Se Spytez. To ſwjerjo, kotrež bu pſched tróſkim nedaloſo Fiſchbacha w lieſu tſelene, nebje mloda jakoſa, ale mloda kruva. Wona ſkuſchesche tudomnemu rjeſnikej Kurzreitarej a bje jemu, ſo wutorhno, cjeſnyla, jako bje ju čyžk runje won na hlowu dyrič, ſo by ju rjeſat.

S Budyschina. Kralowý narodny džen bu ſandženu nedželu w tudomnym mjeſzi jara ſwedzejszy woſeſidzeny. Pihi ranſhim ſwitanju ſwoneſehe ſo jemu k čejſi ſe wſchjemi ſwonamki a po ſkončenej dopoldniſcej Božej ſlužbi bječtu hujžne ſyni ſradžineje, ſe ſaffkei a mjeſchęjanſkei ſhorhowju pſcheneje, wjezie ſ khierluſhowych hloſami a ſ hloſom ſatſteho krajneho ſpewa ſtyſicej. W diwanatej hodžini mjeſeſehe ſo na gymnaſiu ſwedzejski aktuš, hdyž k dr. Kloſ dopofaſowasche, na čim ſo nadobny knes ſpoſnoje, primanat Flegel paſ lačjanſtu a primanat Wildenhahn njemſtu ryč djerzesche. W tym ſammym čjaſu bje ſo tež mjeſchęjanſka ſchula ſhromadiſta, hdyž ſo wſchelake ſuſevy ſuſewachu a k. direſtař Seeliger ryč djerzesche, w kotrejž wón žohnowaze ſtutlowanie lubowaneho krala woſožowaſche. W krajuſtoſtſlim ſeminaru ſo taſti ſwedzeji dierzecj nemóžesche, dokež bje tam wele wužomníkow thorych (koſiſi paſ ſu njeſto hižom ſ wetscha woſthorili). — W 11 hodžinach mjeſeſehe tudomne wójſko na ſitnych miſach pſchunu paradu, pſchi kotrejž k. oberſt baron Haſen ſlawu na krala wuneſe a po 1 hodžině

bje swedzienka hoscina w tak menowanej sozie-taczi, hdejz ho to samo wot direktarja wokresnego sudniiska i Klemma sta. Ale i wezorej bje ho i wokolnosze wele luda shromadzilo, siz se wchsem Budyschinom na dzensnische priene, i gasom wuwedzene, pochwietlenje mjesca czasach. Borsy po facmierzom ho poczachu latarnje sawieciecowač a po njeſotym czasu biesche wschito najrencho pochwietlene, pschetož gas ho jara jaſnje swieci. Pich radnej klici ho wulke **J. R.** (to je: Joannes Rer, Jan Kral) w tutym gasowym plementu blysczesche, psched snutkomnymi lawiskimi wrotami bieschtej pak dwie pyramidzi a na zitnym torhoschez dwie hwiesdzi gasoweho swjetka widzecj.

Tez bje f. hoscenat Holzapfel we wi-nowej sczci psched swoim hoscenizom dwie wulke hwiesdzi i gasowymi plementenemi sawieciecicj dat, kotrejz wele hladarjow i hebi wabeschtej. Hewak biesche vola f. krajskeho direktarja i Koennerejz vyschna soiree a schulerjo tsioch wyskich rjadowojow gymnasia mjeſachu bal.

Sudnische dop'sy.

Wot wokresnego suda w Budyschinu buchu saſudjeni a., 25. novembra biesknarski Bedrich August Duntsch i Nehwaczidla paduchstwa dla do 15 nedzel jastwa; b, sluzomny Jurij Schewz i Zympla paduchstwa dla do 3 mjeſazow jastwa c., 2. decembra krawisi Ota Bedrich Franz Meister i Budyschina paduchstwa dla do 4 nedzel jastwa; d., 6. decembra Eleonora Spindlercz i Noweho Ehrenberga w Cechach kranenja dla do 9 mjeſazow arbeitshausa a e., 9. decembra czeladny Bedrich August Nychtat i Njemischich Paſkiz paduchstwa dla do 4 mjeſaz a 1 tydzen arbeitshausa.

Schtyrzeta ſerbſka Boża ſlužba w ſchizmij zyrki w Drežjanach.

Nedzela piaty deſembra powitachmy djeſacj. Ljetny jubileum swojich ſerbſkich ſemſchenjow w

Drežjanach. Boži dom biesche, taž vſchezo, bohacije napelneny se synami a dzewkawi naszeho ſerbſteho naroda, siz biechu i džiela wele hodzinovalo ſem vſchischi. Kemſcherio biechu młodsi a starschi (tej njeſotbi ſchled, iwy w cjeſakach), nijschi a woſebnichi ludzio, a wojetzsy młodzency wschitlich družinow.

Jako ſerbſteju duchownej mjeſachmy to weſele tudy wohladacj knesa fararia Thiemu i Barta a knesa diakona Zahodu i Lubija.

Sjavanaugh Boža ſlužba ſapocza ho w jednacjich, ſpovedj w komori wot hodziny predy. Kemſcherio ho po ſerbſkim waschnu hžom delho do teho czaka wokolo zyrkiye ſhromadzowachu. Spovednym ludzom, kotrychz ho 216 nalicz, djerzesche knes Zahoda dwózpy ſpovednu ryg. Na dnu pęć ljetnemu jubilea biesche tónle knes nam prjedowat.

Ka djeſacjjetnym jubileu pak ſluſchachmy prjedowanje wot knesa Thiemu po ſzenju ſwiatego Mattheja w 3. stawi, wot 1. do 10 ſchuczi, pod tvmle ſaltadom a ſpokojsom: „Zanowe prjedowanje w puſzini! „„Gđinje poſutu!““ 1) pak ſwiate tuto prjedowanje je, 2) pak nusne, 3) pak wobſherne, a 4) pak wubudzaze.“ — W ſawodnych ſłowach ſtají knes prjedat naſhemu nebočicjemu Jakubu i rjany wopomnik čeſije psches to, ſo wón na to ſporni, pak wele prózy je neboh Jakub psched ſidnacjimi ljetami na ſaloženje drežjanſkich ſerbſkich ſemſchenjow na koſit; pak je tón ſamym piched runje djeſacjimi ljetami prjene ſerbſte prjedowanje tudy djeržat wo „paſtyrſkej ſwjetnoſti;“ a ſkt dopomocje na teho ſameho neſanđe bes ſerbam, ſotiz dobrotu a wažnosć tudyſkich ſerbſkich ſemſchenjow poſnawaju. —

Jako ſerbſti ſpiewat biesche knes wucek Nöbel i Boschez ſem vſchischt. — Kjerluſtje biechu, taž hewak, woſebje wotcijſchezane, a ſpiewachu ho: do ſzenja čj. 592, do prjedowanja 54, do tera 560 ſchucza 3, po prjedowanju 79, vſki Božei wezjeri 183. —

Priene ſerbſke ſemſchenie w ljeći 1859 ſinjeje ſo, da-li Bóh, nedzelu Ľatare, třeczi džen ha-perleje. —

Tak dha je ſo djeſacj ſjet minylo, ſo drež-

bjanske herbske Boże ślizby wobsteja, a Serbjo
śu tu dobrotu s dżakomnej wutrobu śwjeru wu-
žiwali. Dżak temu nebożyciemu a tej wysokej
wyshnoizi, kij stoi je salozitoj; dżak tvm śnejam
prydarjam, kij śu se herbskej luboszju s nam
Serbam bes Niemzami pschikhadżeli; dżak na-
schemu nebessemu wózzej, kij je s mitoszju na nas
pohladowat a nas se żórtka wjecznego wiernoszje
wolszemiąt! Jego miłosz prawui dale nad nami
a na naszych herbskich śemšchenjach!

Kak

rozom

Hans Depla

wózritaj

a

a

Mots Tunka

ludzi pódla

škręjetaj.

Hans Depla. Druhdy so tola na wach
wjezy podawaja, kotrych dla móht jenemu wo
prawdzie rojom siejo wostacj.

Mots Tunka. No ne, tak sile tola nebus-
dje, tak słabys tola nejsy.

Hans Depla. To drje niz; — ale dżimnje
eji wjeho je, so maja tam ujekote kruwy nimalsie
ciłoweci rojom.

Mots Tunka. Shto dha pak sy mjeł?

Hans Depla. Hłoj, wóndanjo biech we
Lipiankej Dubrawy a biech w tamnej wosko-
nozi móscheni s penesami shubit.

**Għabi sakko schlejhu jeje żelezniz
s budysteho dwornisċeja.**

Do Szorelza: rano 7 h. 47 m.; vistivo l-nu
11 h. 40 m.; popołnu 6 h. 22 m.; wieżor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Drażdjan: rano 7 h. 37 m.; popołnu
12 h. 53 m.; popołnu 3 h. 52 m.; wieżor 7 h. 41 m.;
w nożi 2 hōđi. 42 min.

Mots Tunka. To drje sy ju tola bōrsh
safo dostał, pschetoż tam śu sprawni ludzio.

Hans Depla. Hai, ja ju bōrsh safo do-
stach, ale huda, wot koho?

Mots Tunka. To bych newedżał.

Hans Depla. Dena kruwa na pastwisch-
cjaq pocia bōrsh sa mnū rucż a, høyż s'ne
pschindjach, dżerjeżże moju méscheini s penesami w
hubi.

Mots Tunka. Shto dha jei rjane myto dal?

Hans Depla. Nie, ale to tam po rafe-
cjanistim pōsejji pschindje.

Peneżna placzisna.

W Lipsku, 30. novembra, 1 Louisb'or 5 L
14 nsl. 1 nz.; 1 volnoważabż čierwieny flotti
abo dukat 3 tl. 3 nsl. $\frac{3}{4}$ nz.; winiċċe bankowki 103%
— Spiritus w Barlini 8 L.

N a w ē š t n i k.

Dokelž je knes **Herrmann Danckhoff** na ſerbskej haſy w Budyschini hižom wot wjazorých hjet Budyschin a wokolnoſz ſam ſ mojimi dopoſnatymi ſylnymi

ſ u d r o ž d į e m i

ſhwaloſnje ſastarał, dha ſym jemu njetko poruczil, knesam peka-
rjam a ſaſo pſchedawarjam pſchihódnu tuniſchu placíſnu do-
wolicž, a budu tež ſtajniſe staroſziwy, ſo budže wón k priódſteja-
zym hodam kózdemu woteberarej ſ čerſtwymi ſylnymi droždžemi
poſlužicž móz.

Ryczerkublo Gärtitz v pola Döbelna 6. dezembra 1858.

Julius Mühlberg.

Gzeledž wſchitkich družinow ſe ſlužbu ſastara
G. A. Lövenig w Budyschini.

Jedyn hetman a jedyn wotecjer, wobaj neženenaſ a ſwernaj, ſo na jene weſche rycer-
kublo w bliskoſſi Budyschina pytataj. Wotecjer dyrbi ſawiu dacj móz. — Dalsku roſprawu
dawa

G. A. Lövenig w Budyschini.

Khjeñiſka ſiwnoſz cjo. 11 w Dobroſhezach
vola Delneje Hörsi ſ 2 afremaj a 186 prutami
lejomoſzie a des renty je ſe ſwvbođne rufi na
pſchedan. Wona by ſo ſa jeneho wójnarja abo
tyſcherja jara derje hodžila. Položa kupnych
penes može ſtejo wostacj.

Tjecji djen hodow 27. decembra budže ſo na
Lemischanskim rejeru ſtejaze khojnowe drewo, rjane
žerdzie a twarske ſchiomy, po loſach na pſcheža-
djuwanje pſchedawacj.

Sapocjatſk w 8 hodžinach rano a hromaduſen-
djenje w forejmi w Lemischowi:

Pjetko a Nowak.

Ke dobročiwemu nawedzenju.

W knezej piwańi w Klukſchu budje pſchihodnu
wutoru rano brune vi w o ſaſowane.

W Klukſchu 15. decembra 1858.

August Schröter.

Jedyn hiſhće dobry teſtaſ, ſiz by ſo woſebje
ſa jeneho waſtcharia derje hodžil, je we wuda-
wańi Serb. Now. na pſchedan.

Wſchitkim moſim pſchecjelam a wiſolubowa-
rjom ſ tutym woſejewuju, ſo mam pôdla ſwojeho
wiſoweho pſchekupſtwa tež

winoſu ſtu

hdiež móža wino a ſymne ſjedzje dôſtawacj. Schlen-
za čerweneho a bieleho wina khoſchiuje wot 2 nſl.
do 10 nſl, bleſčka wina 8 nſl. hacj do 40 nſl.
Tež ſu kmoſſio, ſiz ſe wſow pſchindu, ſo bychú
ſwojeho maleho mółka w jenej budyskej zyrki
pſchecjicž dali, a ſo a ſwojich ſobukmoſtrow ſe
ſchlenzu wina poſylnicž chzedja, pſchecjelne wi-
tani a namakaja pſci ſymnym cjaſu cjoptu ſtu
pola me.

W Budyschini, na ſerbskej haſy, cjo $10\frac{1}{2}21$.

J. G. F. Nieckſch.

Ke hodowſlim pecjwam poruczam
pſchencjnu parnu muku
cjo. 0 a cjo. 1. Wobej ſtej woſebje bielej a
dobrej a budu ja po najturniſchej placíſni pſche-
dawacj.

J. G. F. Nieckſch.

W o s s i e w e n s e.

Schłosz chze gylje wjesty byc, so żane skajene schryzlie nedostane, ale so smieje wele wjazh derje radzene schryzlie a tyfangy, teho s tutym k temu pscherproschuiu, so by ſebi wot moich wſchudze ſnatych

woprawdžitych ſuchich droždžow

gylje wuberneje dobroſzie pola me kupil. — To je tola wulka ſchfoda, hdvž ſedyn ſebi a ſwojej ſwóſti s gylje neporadjenym peczowm hodowne weſelie ſkaſy, doſek ſo ſnadž tuniſche ale tež hu- bensche droždzie ſupichu a do peczwa ſčimchu. Za tež wſchitkim ſwojim pscherzelam k wedzenju cijnju, ſo hym ſebi ſa lietufche hody hiſhceje jedyn ſrći tak wele droždžew hacz lonsche hieto ſkaſak a ſo budu koždych a wſchitkich, fiz chzedza pola me dobrociwiſe droždzie ſupowacj, ſpoſoſici mož a ſo nebudzie potom nictón bes droždži wote mne preçj hieſi trebači.

Moje pscherupſte ſklamy na ſerbſte haſy ežo. 10/224.
Wy, fiz je hiſhceje newiesze, lohko namakacj, pschetož psched nimi ſtejtaſi dwaj muraj a na wobiemaj ſtronomaj ſklamowych duri ſteja ſelene ſtomili.

W Budyschin, na ſerbſte haſy ežo. 10/224.

J. G. F. Niedſch.

K. K. priv. Assicurazioni Generali w Trieszi

bere horie ſawieszenja wſchitkich družinow psche woheń na pscheradzite wobſedjenſtwa, psche elemen-
tarne ſchfodowanje na pucjowanske ſubla, teho runja ſawieszenja na ſiwenje čloweka.

Policy a ſarunanja ſchody w pruſkim courantu ſa naſtunishe prämije.

Garučzenſki fonds towarzſtwia 16 $\frac{3}{5}$ millionow ſchjeſnakow ſliebora.

J. G. Richter,
diſtriktny agent ſa Budyschin a wokolnoſi.

Na prijodkſtejazym hodam poruczam:

Najllepſche Eleme, Smyrnaske a Sultania - róſyński

- Bantske Corinthy,

- Mandlje ſkłodke a hórkę,
wſchelaki ſf. a ord. zokor, k peczenju czistoindifki,

Genueſiski zitronat,

zitrony a korenjo we woliſe,

faz tež wſchitke družinę forenjo w czystych a hakle tolčenych.

Herrmann Danckhoff
na ſerbſte haſy ežo. 11.

Czeszenym ſſerbam ſ tutym najpodwolniſcho wosſewuju, ſo
ſmiejui wot nijetk ſtajniſe jara dobre a ſylnie

ſuſe droždžje

na pschedan, fotrež móžu ſ dobrym prawom nanajſepe poruczeč.

W Budyschin, w dezembru 1858.

M. Stoſch,
na ſnutſkomnej lawſte haſy.

Podpisany porucza swój skład w ośebneho wotleżaneho raffiniowaneho i sepikówcego woliia (swięcenja) wo Khanach kaž po żentnarach po najtuniszej placisni. Sašovscheda warjo dostanu rabatt.

Korla August Urban,
na hornczęstę hasy čo. 172.

W Smolerowej kniharni je sa 1 nsl. k dostaci: Tekel, to je: Ty sy na wasy wajeny a sy loži namakany. Předowanje na śwedzeniu semrech djerzane wot E. V. Balla a na żadanje do ſerbſkeho pſehožene wot K. A. Fiedleria, seminariskeho wucjerja w Budyschinii. Wudate k ſjepſchemu ſmukomnemu miſioniftwa.

W Smolerowej kniharni ſu wſchelake, kraſuje ſwo braſami wypychene a ſo jako hodowny dar ſa džieči hodžaze knih i knižki na pſchedan.

Sahrodnika ſiwnož čo. 11 w Dobroſižach pola Nežvacjida ſ 28 akrami 200 prutami lejomnoſjow, menuju 12 akrow pola a luki a 16 akrow rjaneje holje, ſ rjanej ſadowej ſahrodu, ſ duſhymi twarenemi a wſcho w najlepskim redzi je ſe ſwobodneje ruſi na pſchedan a može ſo pola wobſedjerja Jana Scholty tam wſcho dalsze naſhonicj.

Eſyn sprawnych, ſamojnych starskich, ſ potrebnymi wjedomnoſzemi a, jeśli možno, ſerbſkeje rycie mózny, moje w jenych materialnotworowych khlamach w Budyschinii jako wuciomnik mjeſto dostaci. Wſcho dalshe w wudawańi ſerb. Nowinow.

Dokelž dotalny kantor a wucjer k. Burgmann we Wulkim Radſchowi ſwoje zyrkwiſte a ſchulſte ſaſtojuſtwo k 1. januarej 1859 ſloži, dha ſo khamani, ſerbſy wucjerjo žadaja, ſo prawje bortsy pola patrona tuteho mjeſta, knela rvežekublerja a ſwiatojanskeho rycerja ſ Mostitz nad Wulkim Radſchowom, wo tuto mjeſto ſamolweč. Wot tych 360 tolesjow, kotrež to mjeſto neže, dostane emeritus w mjeſaczných dželbach postnumerando 120 tolet.

W Kſchibowi, 16. decembra 1859.
Kralowſki ſuperintendent.

Scholta.

Sylny paſenž ejmar po $3\frac{1}{2}$ tl., pſchi wjazywotkupi hiscze tunſhi, kaž tež wſchilke družin dobreho paſenza, teho runja czerſte ſuče droždzie, dobre ſigaru a materialowe twořy po najtuniszej placisni porucza

Ludwig Eccius pola kaſerny.

Mot redakcije.

Nasich czechzych abonuentow na to ſedzbiwych czininty, ſo je czaž, na 1. ſchtwořezljetu 1859 ſa Serbſke Nowiny do pſetka placicž. Saſzy abonuentoſtoj maja ſa exemplar 66 np. we wudawańi a 73 np. na kralowſkim pôzji ſaplacicž, pruszy abonuentoſtoj ſaplacza pak we wudawańi 72 pruskich np.

Č. 52 Sserbſkich Nowinow budże pſichodny piat 24. decembra wudate.

Zańdzený ſtwórk žita w Lubiju płaćachu:

Sreňja	tl.			nsl.			np.			plaćizna			tl.			nsl.			np.		
	6	10	—	3	7	—	3	2	—	3	25	—	2	5	—	3	—	5	—		
Widenaža	6	10	—	3	7	—	3	2	—	3	25	—	2	5	—	3	—	5	—		
Bečmen	3	5	—	Wojſta	2	25	—	2	5	—	3	—	2	5	—	3	—	5	—		
Hroch	6	10	—	Wofa	4	—	4	—	—	4	—	—	4	—	—	4	—	5	—		
Zabky	6	—	—	K. butry	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—		

Zańdzenu sobotu žita w Budysinje płaćachu

Korc.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.			Płaćizna.		
	Płaćizna.			tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Widenaža	6	20	—	4	—	—	6	10	—	6	10	—
Wojſta	4	—	—	3	5	—	3	25	—	3	25	—
Bečmen	3	7	5	2	25	—	3	—	—	3	—	—
Wojſt	2	12	5	1	15	—	2	5	—	2	5	—
Hroch	6	20	—	—	—	—	6	10	—	6	10	—
Wofa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rjevit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Šepej	6	10	—	—	—	—	6	—	—	6	—	—
Hedrichſta	5	—	—	—	—	—	4	5	—	4	25	—
Bermý	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	—
Kara butry	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—
Kopa ſlomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	5	20	—
Bent. ſyna	1	10	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—

Dowoz: 2538 kórcow.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja so w
wudawaſti Serb. Now. při
bohatych wrotach wotedać,
placi so wot ryněka 8 up.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kóžde čisto placi 6 up.
Štvorlétne předplata pola
wudawarja 66 up. a na
kral. sask pósce 7½ nsl.

Císto 52.

24. decembra.

Léto 1858.

Wojchijecze: Swjetne podawki. — Se Serbow: S Kulowa. S Budychina. S Kschischowa. Se Strojzischeja. Se Sarzeja. S budyskeje michalkskeje wežady. S Jitra. S Minakala. — Dopisj. — Bykwinjske powieſſe. — Czali saksischskeje železnizy s budyskeho dworniſcheja. — Penesina placzyna. — Přihlopſ. — Hanž Tepla a Mots Tunka. — Nawejchtnik.

Swjetne podawki.

Sakſka. W Lipſtu bu 18. decembra tamny nowy muſeum ſwedzeniſy wotewreny a bjeſeſe ho tam teho dla tež minister s Beuſt podat. Lipichcianski mjeſchzanosta Koch dosta pschi tutej ſtadnoſzi rycerſti ſchiz albrechtſkeho rjada.

Pruſy. Kral a kralova so w blijskim čaſku s Roma do Palerma vodataj. — Tež pschi poſlenich volbach ſa barlinſki ſejm, kotrež ſo w tyhle dnjach mjeſachu, je staroministerſta ſtrona pschjebrata. Skoro wſchudze buchu ſapostanzy wuſwoleni, kotsi na ſtroni noweho ministra ſteja. — Njelotre nowiny powedaja, ſo ſo ſnadz na prijodſtejozym barlinſkim ſejmi wet ministerſtwa ſalon prijodſtoži, po kotreym ſmjeja pschichodnje rycerſtublerio tež wot ležomnoſzow dawki dawacj dyrbecj, wot kotrejž ſo hacj dotal žane nedawachu.

Rakuſy. Bes rakufim a ruſowſlim knežiſtowm poczina ſo, kaž ſo ſda, dotalny ne-pſchecjelski duč trochu ſhubiomacj, pschetež ſo nowym rukim poſtanzem we Wini tam na khiezorſkim dwori wulke wjery cjinia a jemu wete cjeſſje wopolasuſja. — Arzvveimoda Koſla Ludwig, w tu khwilu w Remi pschebiway, je tam wulfemu nebožju wuſhol. Iako bje móni tam menujzy w jenej zyrkwi, ſploſchachu ſo bes tom wonka konie, ſi kotreym bje pschijſek, roſtamachu wós a bjechu wina, ſo ſo poħonej jara wobſchodzi.

Franzowſka. Ruski wulkowerzh Konſtantin je do Franzowskeje pschijjet. Khiezor je jeho jara cjeſſlomnje powitał.

Vendjelska. Wjesty Armstrong w Newcastlu je ſanonu munamakał, fotraž 32puntovſku kulu psches milu daloto ejteri.

Ruſowſka. Dokelž ſu Ruſijo Čjerkeſsw ſ nowa ſbili, dha ſu ſo njelotre ſpalhi tuteho luda do ruſowſkeho kraja pschepydlile.

Ze Serbow.

S Kulowa. Nasch dotalny prijeni kaplan a farſli farjadniſ, f. Schneider, je ſa tudomneho fararia, dotalny druhí kaplan, f. Scholtia, je ſa prijeneho kaplana a f. Hübnert (Njemz) ſa druheho tudomneho kaplana poſtajeny.

S Budychina. Duč prawdoſje ſa wbohi, dohko w ſchulach a ſdjela tež w zyklwach pedagogowanych a newureknenje podczichowowanych ſerbſki lud poczina tež w Delnych Lujzjach možiwej. Hail, tež w Delnych Lujzjach poczinaſja ſeoſnawacj, ſo ſama njemſka ryc ludzi ſbóžnych nečini, ale ſo ſchecjjanſtwo w tajliſh ſerbſlih woſhadach žaleſniſe ſchfoduje, hdjež ſo ſchecjjanſka wuežba ſerbſki newueži. Duž je naš povesz jara ſweſelita, fotuž w njemſtich, w Barlini wuſhadzajzych dučhomuſtich nowinach „Evangelische Kirchenzeitung; čjo. 93. 1858.“ čitamy. Ta ſama ma ſo tak: — Djen 17. a 18. augusta t. l. ſo w Schocjebuſu pastoralna konferenza delnoſlužiſtich dučhomnych pod pschedyſtowm generalnega ſuperintendenta Dr. Büchſela i Barlina djerjeſche. Weſchi vjel čaſa, ſi wuſadzowanju poſtajeneho, žadashe ſebi 18. augusta naležnoſz, ſa delnoſlužiſte ſchulſke wob-

stejenja wysozych wajna, menujz ta hubenojz, so je we wschelakich wosadach dziesiąwoj zytkwje na schulu do czista wotewstata a rubena, dokesz herbske dzieczi kichesjansk u wuczbu w swojej maczecknej ryczi nedostawaja, ale so jim ta hama w niemilej ryczi a husto dosz wot neherbskich wuczjerow podawa. Jedyn duchomny, tiz tule wulku hubenojz k ryczam pschineske, prajesche: „Ma-li delnoluziska pastoralna konferenza sa niesie do zane powokanie, dha ma je sa to, so tute **Danske***) wobstejenia wotfrje. Tole je jene s najbole paralnych praschenjow w Delnych Lujizach. Dzieci wulnu niemiske khierluschie, schpruchi a niemiki katechismus, ale wons niczo nerosemja.“ Namiestnik generalsuperintenda, f. Wahn, wobswies dzesche tajte sklowa a rechny hiszce: „Hdyz miodosz hacj do 14. ljeta be wscheje, na nju skutkowazeje kichesjanskje wuczby wostane, dokesz ju jenoj mechaniszry wulne, dha dyrbti wona zwurekniu schodu czerpiec. To so pak bes herbstim ludom w Delnych Lujizach Bohu žel! husto dosz namaka. Psihi generalnych zwitkisich visitazach je so nashonilo, so s tymi wosadami, hdyz so se Eserbom do Niemcow pschemjeneja, moraliszry najhubenscho steji. To wotpohladanije neje, herbsku ryci moricj.**) Se stronu wyschnoszie so Eserbam wjazy prawdy wopokauje, hacj predy. A hdyz by tež niechtón prajesz chyłt, so herbska ryci w Delnych Lujizach mrieje (?), dha ma so tola na to hladacz, so by so tajte mrieczie s gwaltom nepospieszilo, pschetoj na tajte waschnje by so horjeroszja za schlachta duchomnie stanizowala a schoda by hiszce wetscha byla, hacj ju hijom mamy.“ Psihi wulsei, se wschich stronow pschiposnates, waznoszi tuteje naleznoszie wobsankny so, tu hamu najprijodzy w synodach w Khociebusu a Grodku dale ros-

*) Danske knjiezjito dawa hebi menujz wschu prózu, tak by w Holsteinu macernu ryci tamnisichich wobydlerow skere lepe sahnacj móhla.

**) Jedyn duchomny pschissi pak k temu, so je w najnowisichim czaku rycie w zyli herbskej wosaczi dziecjom sa kózde, w schulstim czaku wuprascene, sklowo venecké schrafy i kaczej dat. Taki wjeżew je so wlece stale.

pomnicz a su snadz potom jako pschedmet wosibiteho wurdzowanja na delnoluziskej konferenzy prijodkwasici. Tola wopschla bes tym f. farat Fritza f. Lutola, kotryj sa tu wiez najwesche staranje widzecz dasche, swoje poždania w szkowlowych tijoch sadach: 1) Pschhotowanie herbskich praparandom, 2) menische žadanja na herbskich praparandom (psihi pruhadowaju sa seminar) w nastupanju na niemsku ryci a 3) wotstronenje nusy wo spjewarske knigi psches wotcijiszczenie zwitkisich khierluschow.

Tak powedaja spomnenene barlinske nowiny. Boh daj, so by sy borty dopelnito, schiwj hebi f. duchomny Friča žada. Mene hebi skoro nichtón žadacj nemöže, ale my so bojimy, so budja pschezo hlichce w Delnych Lujizach wotacj, so hebi won wlece žada.

S Kschischowa. Sandženu pónđelu je tudy wysokodostojny kralovski superintendent a farat f. Schokta wumref.

Se Strójischja. Jako wónbanjo Kaschowczenio pucze poredzachu, a pjesz na raznisczej stronj nascheje wsy s lezomnoszjom, e tudomnemu Jenčez kublu o kublu, berichu, sta so 15. dezembra, so na dwjemaj, njehdje tóhcz róśno lezazymaj mjestnoszjomaj snadz 10 abo 12 faranczow namakachu. Te same biechu wschelsje wulkoſje: wetsche $1\frac{1}{2}$ abo 2-khanske, mensche $\frac{1}{4}$ abo $\frac{1}{2}$ khanske, s wetscha wschilse mjejacu pak hliniane wječka. Wone biechu njehdje 12 hacj 14 valzow hlibolo w semi a tak wuschilne džetane, so so spósnacj dyrbti, so su nasci herbszy predomini tež wuschilnych hornicerjow mješi. A hacj runje je kasnodnie dosz se semje czahachu, biechu tola wschilse, s wuwsciam jeneho wot tych najmenischich, bes rukomaj na fructi. K wjeri so hodži, koz so bes ludem poweda, so njehdje psched 1000 ljetami nasci wóhansz wózjo swojich semreñich palachu, ich popel se sbytknymi loszemi do wetschich hlinianych hudoobjow spelnichu, pôdla napłaskane syliw pak do mólciskich nopalachow linvchu a wscho w hromadje potom na jene swjate mjesto do semje sshowachu.

Se Sarycja. Psihi ludliczenju djen 3. dezembra t. l. je so pola naš naliczito 139

wołobow, menuizy: 65 muſtich a 74 žonſtich, bes tymi 82 neženenvych, 52 ženenvych a 5 ſwudowenvych: 124 Eſerbow a 15 Njemzow. Wſchitzy evangeliſto-lukertſebo wuſnacza.

Psched tſjómi ſtetami mjeſachny 145 wołobow, po taſkim je bo wołyndlerſtwo w naſtej wſy wo 6 duſchow pomieſtito. M.

S buduſkeje mihaſſeje woſady. Sañdzenu nedželu bu naſch nowy diafonuſ ſ. Mrós ſwedzenizy do ſwojeho dostoinſta ſapokafany. Woſchernu roſprawu wo tym ſa tydjen podamy.

S Ditra. Tſi ſtróč ſa ſobu je naſcha weſ píſches ſtrachny Boži woheň ſurowie do mapytana, a hlaſ, witoru tydjenja wečor ſchelich ſo hižom ſaſo tſiecha tudomneho ſowaria Hānsela paſic̄ poča a ſ nowa mnohe twarenia wbohich Ditsanow ſpožerac̄ hrojeſche. Tola paſ bu ſ Bezej miložiwej pomožu ſapaty woheň tutón ras ſbožomnie ſalaty. So ſloſtiſka ruka taſte neſbrža na Ditrę wodži, to njeſ ſiawnie widzimy. Bjeda taſtemu beſbójnemu čloweſki!

S Minakala. Wondanjo bjeſche na ležomnoſſiach w Minakali a woſolnoſzi, kotrež naſhemu hnadnemu hrabji ſluſcheja, wulka heńtwa a bu na teſ ſamej 503 ſajazow, njeſchto liſchkor a ſornow ſatielenyſh. Tſielzow bjeſche 30, hoſerjow paſ 50 a ſu drobjanzy peča najljepeſhi byli.

D o p i s y .

S Lipſka. Kaž je lužiſke prijedarske towarſtwo w Lipſku pschedzo a ſtajnje tón džen ſrjatočnje wobeſchlo, na kotrejž bu jenu ſatęzene, taſ ſta ſa teſ ſjetſa; ale tón ſtróč mjeſeſche ſo po poſchitomnym woſanknenju ſrjatočniſho wobeńci, hac̄ bje ſo to w ſandjenymaj ſjetomaſ ſtato. Duž dha činjachu ſo hižom doho predy pschihoy a wſcho weſelesche ſo na džen 10. dezembra, hdež towarſtwo ſwoi 142. narodny džen ſwečeſche. — Wečor w 6 čiſch ſpomneneho dnja ſhromadžiku ſo teho dla towarſchojo w ſali Ackerleinez pinzy pschi torhochcju, a bóſy na to pschilhadžowachu čeſni hoſzio, koſiſz paſ ſ čeſných ſlawow towarſtwo woſtawachu,

paſ wot naſ pſchewroſcheni prijedſtejerſo druhich ſtudenſtich theoloſiſtich towarſtow bjechu. Wyſche teho wopratachu naſ naſchi wulzy lubowani profeſſorojo, kiž ſ newuſtaſaſeſ horliwoſju naſchim ſenotliwym woſrjadam prijedſtejo naſche ſtudiye podperaja, menuizy kneža: f. canonic. prof. D. Tuch, f. canonic. decan. prof. D. Brückner a f. Lic. theol. Dr. Hānſel; — wulzy ſel nam čiſneſche, ſo naſcheho lubeho prof. D. Lindnera ſhoroz ſadžerža, ſo na naſchim weſelu woſdžiſcieſ. Taſko bjechu ſo tak wiſhiſy ſeſhli, ſapocža ſo aktus w pſchiboc̄nej iſtvi ſ wuſyjewanjom krafneho ſhjerluſcha: „Jeđn twerdy hród je naſch Bóh ſam.“ Na to wuſtupi f. ſenior Bjar ſ ryču, w forteſſ ſo Bohu džakowasche ſa miſožiwe ſalitanje towarſtwo w ſandjenym hiec̄, džakowasche ſo dale ſneſam profeſſarjam ſa luboſz, towarſtu woſokafanu, kaž w naſtupanju wjedomnoſzow, taſ tež a woſebje ſa wózwoſku luboſz w woſkhađenju ſenotliwym ſobuſtawami towarſtwo, a džakowasche ſo napoſledi towarſcham ſa frute hromadu džerjenje bes ſobu, kaž tež ſa ſich prözowanje na volu wjedomnoſzow.

Szjehowasche woſebje wuſjenw pſchednoſk f. ſtud. Gelby wo ſlawach zedāgāh a zaddig (prawdoſz a prawy) w starym teſtamencji; na čož ſo ſyew: integer vitae ſcelerisque purus ſaſo ſwartet ſyewaſche. Niſi čiataſche ſekretar f. Franz lacjanu roſprawu wo džietawoſzi a ſtuſkowanju towarſtwo w ſandjenym hiec̄. Juakrož hiſcheje naſtuji f. starshi Bjar, roſtadje, ſchto towarſtwo chze a jada a wſa dweju do towarſtwo horje, menuizy f. f. Heringa a Czucku. S wuſyjewanjom ſhjerluſcha: „Nech Bohu džakuje“ ſtonči ſo aktus, a njeſ podaču ſo wiſhiſy do ſalje, kiž bje pſchijne wuhotowana, ſeſydaču ſo kózdy na ſwoje mjeſto a wečer ſo ſapocža. Wele ſlawow wuneshe ſo na profeſſorow, hoſzi a. d. t. Tež herbſku ſlawu ſhyschachny wot f. ſtud. Bróſka wunesz na naſchu depuṭacju w Budyschinje, na ſneſa duch. Wjazku, f. dir. Seeligaria, a f. adv. Jaſukba. Schloſda, ſo mjeſeſche ſo pſchi tutej ſlawi ſaſo prajic̄: Šlawa neſchitomnym! — Bes ſpiewami, kiž ſo pſchi bliži ſyewachu, bje tež ſjetowazy herbſki, wot f. Jurja B. pieſineny.

Witajmy so, bratřa lubi,
Džens při krasnym swjedženju!
Žana njelubosé njerubi
Nam tu pastwu wotčinsku.
Džens nam wutroba so směje,
W duchu ťužiskim so zhrěje.
Duž dha spěwy zaspěwajmy,
Sprawnoh ducha zakitajmy,
Serbsku wěru wobkhowajmy:
Zo tež nas Bóh škituje.

Prajće, lubi, komu płaci
Swjedženja česé najwjetša?
Swojim wótcam mamy daei
Džakne spěwy bratrowstwa;
K luboséi so zahorichu,
Serbsku wěru wobtwerdžichu.
Duž dha spěwy zaspěwajmy,
Sprawnoh ducha zakitajmy,
Serbsku wěru wobkhowajmy:
Zo tež nas Bóh škituje.

Njeh so lubosé njezestari
W našich žilach serbowski;
Na prjedomnych podnožk twari
Přeco dueh tych posledních.
Njeh leštoteck tež so minje,
Bratrowstwo to njezahinje.
Duž dha spěwy zaspěwajmy,
Sprawnoh ducha zakitajmy,
Serbsku wěru wobkhowajmy:
Zo tež nas Bóh škituje.

Z nowa njeh je poswjećeny,
Bratřa, tak zwjazk wótcowski;
Stajnje z Božím duchom křšeny,
Njeh wšak wěčuje wobsteji!
Přichod khowa wótcow swérnosé,
Wótcow lubosé, wěry wěrnost.
Duž dha spěwy zaspěwajmy,
Sprawnoh ducha zakitajmy,
Serbsku wěru wobkhowajmy:
Zo tež nas Bóh škituje.

Dolho trajesche to weiske sabawense, kotrej
so psches priódslawenie Shakespearoweho: Py-
ramus a Thisbe, kotrej njezotsi improvizowachu,
powetschi a ransche ferja widžachu poſledních
nohů na dompuči nastupicj. —

Shtož licžbu stanow towarzista nastupa, dha
je w tón czaſ 21 ſobustawow ſe ſekretarom,
ſiž ma jurist byč, wot kotrejž ſu 15 Švijetjenjo.
— Sserbska ſekzia wobstawa ſ 5 woprawdžitych

ſobustawow. Te ſu ſ. I. Bjær, pschedſyba,
Bróſſ, pišmawedžer, Šsykora, Kanig, Žmiſch. Tež višiſhadjuju do ſhromadžisnow
jako muriadne ſobustawy, t. r. jako tajz ſiž
jeno na ſerbſkim wotřadu džel beru, ale ſobu-
ſawy luž. před. tow. nežu, ſ. Jeńko a knes
Borbis, land. profesury ſe Šklowaſteje. —
Wysche tutych ſtuđija 3 ſſerbijsko hkefartwo a 1
kameraliſe. Tež ſu na tudomnej univerſite ſe
tu hkwili mnosi Šklowenjo, wot kotrejž jedyn
Czech ſ. Beer a jedyn Belak ſ. Šabatka
theologiu ſtuđijetaj. Njezotſi Ružojo ſtuđija fa-
meraliſe, njezotſi theologiu.

Cyrkwińskie powjesče.

Krčeny:

Michałska cyrkę: Ernst Wylem, Zana Bohu-
wiera Höſgena, ſahrodnika w Szijezach, ſ.

Zemrjetej:

Djen 8. decembra: Madlena, Zana Hobraſa,
polizajſkeho ſtočnika na Židowi, manželſta, 54 ſ.
— 11.. Zana rodžena Lietarez, nebo Augusta Šau-
era, hkejzerja na Židowi, ſawoſtajena wudowa, 47 ſ.

Čzahi ſakſkofchleſhniſkeje želeſniſy ſ budyskeho dwórníſtečja.

Do Švorela: rano 7 h. 47 m.; vſhivoſluju
11 h. 40 m.; vopoſluju 6 h. 22 m.; wiejor 8 h. 25 m.
rano 12 h. 34 m.

Do Draždjan: rano 7 h. 37 m.; vopoſluja
12 h. 55 m.; vopoſluju 3 h. 52 m.; wiejor 7 h. 41 m.;
w nožu 2 hod. 42 min.

Penežna placzisna.

W Lipſcu, 30. novembra, 1 Louisdor 5 ſl.
14 ngl. 1 nr.; 1 ročnawajazb čerwony ſloty
abo dukat 3 ſl. 3 ngl. ¾ nr.; winske bankowki 102 ¾
— Spiritus w Barlini 9 ſl.

Cz. 53 ſſerbijskich Nowinow budje
pschichodny pſiatk 31. decembra wudate.

Přílopk.

* W Hornim Sohlandzi je 15. dezem-
bra w Rychtarz domskej wóhén wudyrit a te
ſame do procha a vopela pschewobrocit.

* We wolazej hródzi klóchtra Martineho Doka
bje ſo naſſere psches to, ſo bje njeſaiſte žahle

wuhleščko do ſlomy panylo, 18. dezembra w 6 hodžinach paſci poczato. Wohen bje drje jenož njefotre ſkopj ſlomy ſpalit, tak ſo tale ſchfoda wulka nebieſche, ale dum a fur bje 8 wotom, 600 tolk hodnych, ſaduſyl a nemôdachu tež iſh mjaſko trebači.

* W Rad ebergu padje 7. dezembra man- djeſla tamniſcheho towaru Weißnera ſ pschatorow delje a dyrbesche na ſajtra wumreči.

* W K um w a l d ſi namaka tamniſchi farot 9. dezembra rano na ſwojim hnoju poſledk je- neho tucneho ſwiniečza. Pschi ſwiernym wob- bladowanju bérſy ſa tam pschindjechu, ſo bjechu paduſchi w noh faratjowe ſwinjo ſarjeſali a hlowu a prjedk ſobu wiſali.

* W Drajdjanach bu wjesty Herrmann, pohonei wyczeho hajniſcheho miſchtra Pſluga, w now mordarizu nadpanenu a wirubenu, pschi tym pak jara straſchnje ranenu. Iako jeho polmor- weho nomakachu, mjeſte ſe pozujoſom tola tak wele k wedzenju dacj, ſo je ſwojego mordaria ſylnje do poſta kuſnyt. To bu hnydom wſchukim lje- karjam weſſewene a dolho tež nerajeſche, dha tež wjesty Hüttenrauch ſ Kallenberga, ſlužobnik lieu- nanta Wollberna, ſ jenemu wojerſkemu ſlafarej pschin- dje, ſo by ſebi wot neho poſt ſahociſi dat, fotryz je ſebi, kaj wudawa, njeſak ſurati. Ale ljekar bérſy widzi, jo je ton poſt ſ kuſnenjom ranenu, wof- ſewi to polizaſtriu a po ſrótum cjoſu je Hütten- rauch ſadzeny. Won je ſo hiſom wujnai.

* S kralowskeho hrodu w Bartlini bjechu wondanjo paduſchi weſebnu ſljebornu pychu, fotryz bjeſche mjeſto Kölн vryneſi Bedrichej Wy- lemej pschi jeho ſeitvi darilo, ſranili. Ta wjež bje 25,000 tolk hodna a bje 300 puntow čeſzka a je wſbelafimi drohimi ſamenemi wuſadijan. Paduchow ſu bérſy wuſljeđili a tež weſchi džiel ſljeboru nadęſčili, ale to ſamo bje hiſom roſeſchke.

* W mjeſzi Peſchcji we Wuherſkej je jedyn wobydlet, ſ menom Ladislaw Farkasch, fotryz je njeſto 108 ljet starý.

* We Lwowi (Lemberg) w Galizji wumre wondanjo armenſki arzbikop Stefanowicz 107 ljet a jedyn niſchi ſhiežorſti ſaſtojnif, Jóſef Ble- jeriski, 110 ljet starý.

* We Wim wumre 12. dezembra wjesty baron B. a ſawostaji džiećjom ſwojeſi ſotry psches nje- ſotre miſtrow ſchjeſnakow ſamjezenja. Pschi tym pak won tež na ſwoju čeledž ſabot nevje. Won bje menujuh hoſpoju 150,000 ſchjeſnakow, komor- nikes 30,000, hełmanej 10,000, hajniſej 6000, kucharzy 3500, ſchimſkej džewzy 2000 ſchjeſna- kow wotkaſat.

* W Romi a wokolnoſi mjeſacu w ſaňdje- nyh dnjach jara wulku wedu, pschetoz deſchcje bje ſo tam nimalje 40 dnjow ſpoči ſchol.

* Po poſlenim ludſiczenju ma mjeſto Budys- chin 10,917 wobydlerjow w 2475 hoſpidaſtwač, po taſtum 213 wobydlerjow a 28 ſwójbow w ja- hacj w ljeći 1855.

* W Zwicau i padje 16. dezembra ſhiejet Olzmanu i pschatorow na huno a wosta na mjeſzi morwy. Won ſawostaji wudowu a iſi diječci.

* W Friesi fletču 14. dezembra ſelemy fotok, w fotym ſo gaſ eſiſeſche, do powjetra, pschi eſim ſbuchu ſchelijo diječerjo mene a hole wobſchodziſi. Dena w bliſkoſi bydlaza nedje- meja pal na ſtrežje wumre.

* W jenej mo raw ſkej w ſy nedaloko čeſ- ſich mesow pschindje wondanjo jedyn 11 ljetny hólcež na to waschnje wo ſiwenje, ſo bje njeſchto lena, ſiž bje ſo na ſbachlač ſapalit, ſ tych ſa- mych delje tothnyt. Palazy ſen na neho padje a fur jeho hnydom tak pschewſa, ſo tón hólz palazy ležo wosta. Iako jemu k pomozy pschin- djechu, bje won hiſom tat jara wopalen, ſo dyrbesche po njeſotrych hedžinach w wulſich bo- loſzjach ducha ſpushečcij.

* Sa tych ſamych, fotſiž bjechu w ljetuſkim lječju w Glaučau i a wokolnoſi psches wulſe wody ſchfoda čerpili, ſo w Budyschin 1407 tl. 23 nſl 3 np. nawdalo.

* W K um w a l d ſi bjeſchtaj 6. decembra dwaj dorozhenaj čiſlowej dwjemaj, hiſcjeſe niz 5 ljet starymaj holzomaj teſko valenza piči datoi, ſo won i niežo wiaz wo ſebi newedžiſchtaj a ton jedyn naſajtra na widliſčeza wumre.

* W Budyschin i je k aſchowanju mjeſ- row a ſudobjow w Semigez ſhieži na ſwon- kownej lawſſej hazy cjo. 689 pschebiyſ ſrijado- wany a ſo tam aſchowanje a ſchtemplowanje wſchitlich mjeſrow wodſtara.

* Mjeſto Zwicau je minifrej ſ Friesen čeſne mjeſchcjanſtwo darilo.

* Dotalny wojerowſki woſrefny ſudnik ſ. Jo- hannes pschiradje 1. januara 1859 do Kralowza a na jeho mjeſto poſtuji dotalny aſeſor Nieba ſe ſarowa.

* W Newyorku w Amerizy ſarash wondanjo ſtarſci ſyn jeneho mjeſchcjanina ſwojeſho nana ſe ſeferu, doſelz bje ſenu tuton jeho nedu- ſchneho ſiwenja dla poruſti cjuńk. Macjeri, fotraž nanej k pomozy pschibjeſa, ſo runje tak dijeſche a hewak ſlonečna won tež hiſcjeſe dweju bratrow a dwe ſlužobnei holk.

* W Kötzschchen brodjt bu 10. dezembra ejelko Gnedjelscheho djeszta, do połslechka wolożnego a do rubiszcja sawaleneho, s Łobja wucehnene. Wot polizajow w Draždjanach bu połslijscho wubliedzene, so bje wjesta nejenena Khrystiana Böhringera s Mischna tuto dječjo s draždjan-skeho mostu do Łobja cijsta, dokel „bjeſche jara khuda“, kaj wona wuprzesche. Predy hacz bje swoje dječjo ſimerci woptrowała, bje je tola hiscze wocjieschila.

* W Affalteru w rubnych horach pscheinychu so 6. dezembra w tamniich schieferowych podłopkach schieszio djełaczerjo, kij wsbitzy hacj do jeneho živienie ſhubicu. Wonu ſawofiaja ujedzje 30 ſyrotow.

* W Draždjanach skocił 15. dezembra jena ſlužobna dječka s druhego poſthoda delje do dwora, padę pak na jene wobloženie a wot tam do popeloveje jamy, so na taſke waschnje hiscze pſchi živenju wosta.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

Mots Tunka

ludzi polda

škręjetaj.

Hans Depla. Na tych krawzow tola!

Mots Tunka. Cjeho dla?

Hans Depla. Nô, hlaj, wóndonjo pschinje jene holczo i mischtrei krawzej w K. Ale won nebje doma, tola pak jeho lubosny pomožnik, tón pak jej nowu draftu pschimieric nemóžesche a dužju i mischtrei, kij bje na djieli, wedjesche.

Mots Tunka. To je prawje piękny čłoszek był.

Hans Depla. Haj, ale ta holcza bje tej piękna a duž so won duży jara wokolo neje schmieracj pocja. Ale to won kschiwje powora, pschetoz wona jeho tak wotwokasa, so won wschón faſtroženy stejo wosta. Wonaj djeſchtaj dale a won ſebi pomyſli: Nô, drugi fróć!

Mots Tunka. Wbohe ſtwareńczo!

Hans Depla. Psched kheju, hbjez bjeſche mischt na ſchicju, chyſche tón pomožnik ſweje ſbozie hiscze ſunu ſpytacj. Ale won bu jaſo wotrajeny a ma hiscze ſtrach, so jeho mischt wſchitko ſhoni.

Mots Tunka. Aj aj aj tola!

Mots Tunka. Čjistota je pot živenja.

Hans Depla. Haj, masanych ludzi ja tež ſnese nemóžu.

Mots Tunka. Tak w jenej pruskej wóznej mjenjachu, jako psched ſwiatkami wokolo meje rejwachu.

Hans Depla. Schto dha tam to bjeſche?

Mots Tunka. Nô, jenu holzu s rejow wózokasachu, dokelz bje masana.

N a w ē ś t n i k.

Krajnostawski bank.

Nowe daniſte listna ſt pſchiſomnemym hornolužiſkim faſtaſnym listam (Pſandbriefe), na
djeſaći termijow wot 30. junija 1858 hač do ſobu 31. decembra 1863 doſahaze, jako

Ser. II. à 3½% La. B. à 500 R. wot № 901 — 1140.

C. à 100 - - - 4701 — 5250.

- III. à 4% - A. à 1000 - - - 76 — 120.

a - 131 — 150.

ſo po wotedacju wotbiejanych talonow wot djenſniſcheho dnja w pſchebytku banka wudawaja.

W Budyschin, 16. decembra 1858.

Direktorium krajnostawſkeho banka kral. ſakſt. hornolužiſkeho markhrabiſtwa.
f Thielau.

Gęleđ w ſchitkich družinow ſe ſlužbu faſtaſa G. A. Lövenig w Budyschin.

Zedny hetman a jedny wówečer, wobaj neženenaſ a ſwierneſ, ſo na jene wetsche rycer-
ſtvo w bliſkoſi Budyschini pytataj. Wówečer dyrbí ſamziu dacj móz. — Dalschu roſprawu
dawa

G. A. Lövenig w Budyschin.

W Smolerowej ſniharti je ſa 1 nſl. k doſ-
ſtacju: Zekel, to je: Ty ſy na wosy wajeny a
wy ložki namafany. Priedowanje na ſwedzenju
ſemretych djeržane wot G. V. Balla a na ja-
danje do herbiſtcho pſchelęzene wot K. A. Fiedlerja,
ſeminarſkeho wucjerja w Budyschin. Wudate k
ljeſchemu ſniuſomnemho miſionifwa.

Zedny hiſcie dobrý teſaf, ſil by ſo weſiebje
ſa jencho wajcharia derje hodžil, je we wud-
awni Serb. New. na pſchedan.

Wot redakcije.

Raſchich čeſznych abonne-
tow na to ſedzblivych čzinimy, ſo je čas, na 1. ſchtworeczljeſto
1859 ſa Serbſke Nowiny do
prjedka placzieſ. Saſzy abonne-
tojo maja ſa exemplar 66 np. we
wudawarni a 75 np. na kralowſkim
póſzi ſaplaczieſ, pruſzy abonmentojo
ſaplaczę pak we wudawarni 72
pruſkich np.

Groſſowe broſſkaramellje,

najlepieſt ſrjedk k woſtronenu ſaſhela a k po-
loženju dychanja, kož tež k ſwarnowanju pſched
dybarwoſju pſdi ſafymnenju w ſumnym časzu.

Sa Budyschin a woſtonoſ w hrodo-
ſkej haptyz ſneſa M. Jäſinga ſózdu čas
na pſchedan. Eduard Groſ w Bróthlaſju.

Moje ſnate dobre woprawdžite

Moje ſnate dobre woprawdžite
· p ū c h e d r o ž d į ſ e ,
taž tež wiſhiſe pſchi pecjenju trjebne twory poru-
ćjam ſózdemu najruniſcho.

J. G. F. Nieckſch.

Wote mne dijetane
draždjanſke bentuſckli pſche kurjaze woka
poſkiezju tak lóhki, taž wjeſzie pomhažy ſrjedk
k woſtronenu tuteje tak bołoſneje čiwiſie. W
Draždjanach pſchedawa je jendželska hap-
tyka, w Budyschin pak hrodoſka hap-
tyka.

H. Werner.

W o s j e w e n j e,

rentowy bank sa starobu nastupaze.

Wschilasnia, salożenie rentowego banka sa starobu nastupazu, so tutym k sianemu na wezenju dawa, jo imieja kralowiske kaszy, k horejbranju składowaniow sa starobno rentowy bank postajene, wot 20. decembra formulary sa tajkich, kij chzli dalschi wiedomnosz wo tym banku iadać a venesh do nich składowaci, sa 1 uł. na pshedan. Tute formulary mają napismo: „Anleitung zur Benutzung der Königl. Sächsischen Altersrentenbank” a je w nich wsoho nusze wutożowane.

K horejbranju składowaniow a k pshedawaniu formularow sū w tu khwili postajene: a) w Draždjanach: 1) starobnorenlowy bank na finiszkomnej vrannej hašy cjo. 17; b) s wonka Draždjan: 2) wschitke wotrzne biersowujs (Bezirksteuererinnahme) a, hdzej te nejsu, 3) hłowne złoske a dawskie saſtojnsta, a hdzej te nejsu, rentarnje, a hdzej so wschitke tajke nemakaja, 4) nizsche dawskie a pödlanskie złoske iſtojnsta.

Tuto wosjewenie ma so we wschitkach nastupazich nowinach wotciszczecj.

W Draždjanach, 1. decembra 1858.

M i n i s t e r s t w o f i n a n z o w

Bebr.

Geuder.

Ball

w hōzenu w Bukezach
drugi djen hodow.

Na njón naspodwolniſu pſchedproſhuje
Lehmann.

Djen 5. dezembra ranu stejescze pola me jena bleſčka se ſwjeczeniom pſched kbiežnymi duremi. Tón, komuž wo prawdzie ſluſčha, može ju w Koſwazy cjo. 8 dostaci.

Drewowa aukzia.

Sśredu 29. dezembra t. l. budje so na hermancjaſkim rejeru dželba wutubancho brjeſoweho gratoweho drewa, faž tež ſtejaze brjejowe a wolskowhe jara ſylne drewo po loſach na pſchedzowanje pſchedawacj.

Shromadzisna pſchi wobydlenju hermancjaſkho hajnika a ſapocjasf aukzije w 9 hodzinach depolna.

Popolnu w 2 hodzinomaj teho ſameho dnia budje wulſa dželba ſejdoweho drewa pſchi ſhawoflom pucju bliſto jaſtich meſow, tež ſtejaze drewo, w loſach pſchedawana.

Shromadzisna w Neradku w Kaschvarez forſzmi.

Wumjenenja budža pſched autzju wosjewene.
W Neſhwacjidi, 23. dezembra 1858.

B. Unger, myſci hajnik.

Krawz ton trechi ſowaria

Kowarskeho wotroſča,

Fidralala fidraſhaſa.

Duz ſewarſti jo ſpomalna,

Na hromadu a t. d.

Jedyn ciſsje nowy byſtanowy rjeſak i nowej ſchtajermarskeſi koſu je pſhemjenenja dla tunio na pſchedan. Wſcho dalsche je ſhonicj we wudawańi Serb. Nowinow.

Teſo mi po parſchoni ſnateho muža, kotryž ſebi 18. dezembra wote mne i mojeſ ſtrizy na neprawe waſchnie miech, w kotrym bje muſa mydlo a ſol, ſadaſche a tež ſobu iſa, i tutym frueſje napominam, mi wſcho ſaſo pſchinesz, heſaw dyrbiu ſudniſy pſchecjivo nemu ſakrocjicj.

Korejmar Jan Halka na ſitnych wlkach w Budyſchinii.

Podpisany vorucia ſwoj ſtad wobebneho wotležaneho raffinirowanego rjeſikoweſho woliſa (pſwecjenja) po thauach ſaz po zentnarjach po najtuniszej pſaciejſi. Saſopſchedawarjo doſtanu rabatt. Korela August Urban.

Zandženu ſtwórk žita w Lubiju plaćachu:

Šrenja	tl.	nsł.	np.	plaćizna	tl.	nsł.	np.
Widzenja	6	10	—	Moſta	4	—	—
Zeſzim n	3	5	—	Worž	2	5	—
Gróch	6	10	—	Wofa	4	—	—
Zabły	6	—	—	R. butry	—	18	—

Zandženu soboto žita w Budyſinje plaćachu

K o r c.	Wyſza.			Nižſa.			Sredzna.		
	tl.	nsł.	np.	tl.	nsł.	np.	tl.	nsł.	np.
Widzenja	6	20	—	4	—	—	6	5	—
Moſta	4	5	—	3	10	—	4	—	—
Zeſzim	3	7	5	2	25	—	3	—	—
Worž	2	12	5	1	15	—	2	5	—
Gróch	6	20	—	—	—	—	6	10	—
Wofa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rjeſik	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zabły	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Heſaw	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Werm	1	—	—	—	—	—	—	—	25
Kana butry	—	18	—	—	—	—	—	—	17
Kopa ſlomy	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Zent. ſyna	1	10	—	—	—	—	1	—	—
Dowoz:	4918 koreow.								

Cisć Bjedricha Hiki w Budyſinje.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawani Serb. Now. při bohatych wrotach wotedać, płaci so wot rynčka 8 np.

Zamolwity redaktor a wudawař

J. E. Smoler.

Kózde čisto płaci 6 np.
Štvortlétne předplata pola
wudawania 66 np a na
kral. sash pósce 7½ n-1

Ciso 53.

31. decembra.

Lèto 1858.

Wopšijecje: Swjetne podawki. — Se Serbow: S Khróscjiz. S Delneho Hunjowa. S budyskej
michalstaje wožady. — Sudniſte dopisy. — Psiholog. — Hanž Depla a Mots Tunka. — Spje-
wy. — Nawjeschtnik.

Swjetne podawki.

Sakſta. Kwaſ Žeho kralovstje wykoſuje pronya Jurja s portugiskej pronyebjumu Marju Hanu smieje ſo w prjenich dnjach mjeſaza meie 1859 a je ſo ſakſti poſtanž na jendzeljim dwori, hrabja Vižthum s Eckstädt, do Lišabona podat, ſo bychu ſo tam wumjeſenja, žentwu nastupaze, ſo nim poſtajite. — Nowy minister finanzow, baren s Friesen, ſ dnjom 1. januara ſwoje ſaſtojnſtwo nastupi. — Žeho majestosz kral Jan je płowarſtemu miſchtrei Gaſzy w Draždjanach dla ſeho jaſtužbow pschi porowđenju w Glouchau i a wokolnoszi ſtotu, ſaſtužbennemu rjadej ſkuſchazu, medaillu a jeho ludžom, kiz tehdv ſobu ſtuſkowachu, 100 tolež darit. — Krajne ſtawy ſakſteho hornoluziskeho markhrabinstwa ſu gmejnām krajneho wokreža wurjadnu podveru wot 1500 tl. ſ pucjetowanju pschiſwolili. — W budyskim prjenim hamſtim heimanſtwi bje ſo pschi lietuſchim reſtrutowanju 1114 muži vrojodſtajito. Wot tutych bjechu 323 ſ wojerſtwu ihmani a ſ nich je ſo 24 ſ wojerſtwu ſa 300 tl. wukupito. W budyskim druhim hamſtim heimanſtwi je ſo 1117 reſtrutow vrojodſtajito, wot kotrychj bjechu 342 ihmani.

Franzowska. Ruski wulkowech Konſtantin je ſo ſ Parija ſaſo do Italije wrócejit. —

Serbia. My bjechmy hžom ſ wedzeſnu dali, ſo je ſo herbſsi krajny ſeim abo herbſka ſluſtchzina w Belgradzi ſhromadžila a ſo bu

wona tam wot ſerbskeho weſha Aleksandra Karadjordževića tež wotewiena. Po wotewrenju ſluſtchziny bjeſhe weſh Alexander krajnych ſaſpoſtanžow ſ ſebi na hoſzinu pschebrošt, ale jara malo ſich na tu ſamu pschiñdže, tak ſo bje ſiaunje widzeč, ſo ſapoſtanžy ſ nim ſ poſtom neſju. Nasajtra poſtaſt ſluſtchzina, ſo ma ſo wona kožde ljetu ſenč, a 21. decembra ſtaji wona to žadanje na weſha Alexander, ſo bu ſo wón ſwojego ſaſtojnſwa wotrefit. Alexander pak to nožyſche a wobroci ſo na nojwyſhu herbſku wychnoſ, na tak menowanym ſowjet abo ſenat, ſo by tam pomoz namakat. Ale ſowjet da jemu 22. decembra ſ wedženju, ſo wón požadanje ſluſtchziny ſa prawe ſpōinaje. Duž ſo weſh Alexander wečor teho dnja do belgradſteje, wot Turkow wobhađeneje, twerdiſiu poda a ſo tam pod ſakitanje turkowskeho wychſe knejſtwa nad herbſlim krajom mjeſazeho, ſultana ſtaji. Nasajtra wuprati ſluſtchzina potom herbſki weſhōmnſki ſtot ſa wuprōnenu a poſtaſt ſtoreho Mikloſha Obrenowića ſa weſha. Ale ſowjet ſa tuteho nehtoſowaſche, nožze pak tež Alexander dale ſa weſha mječ a je ſa tón čjaſ, hac̄ budže ta wjez njeſak do porjada ſtajena, naſhwilne (provisoriske) knejſtvo ſaſožit. Stawy teho ſameho ſu predawſhi ministrio Garaschanin, Šewza a Grubicic. — Rakuske knejſtwo, koſrež ſo boji, ſo by nemjer ſe ſuſodneho herbſkeho kraja tež do jeho krajow pschenic možt, ſe poručiſto, ſo by dželba rakuskeho wójſka herbſke meſy wobhađila.

Prušy. Kral a kralowa staj hiszczęje w Rومi a je so młodzy prynz Albrecht w tydzień dnjach na pucz do Italije podał, so by snimaj nieskore nedżelje w Rومi pchebyl a so potom se swojej żotru, prynzessynu Alexandrinu, do Bartlina wrócił. Kral a kralowa chzetaj so yak hasle w međi wrócił. — Prynzregent je wukas dał, so ma' so krajny sejm 12. januara w Bartlini zapocząc.

Rakusy. W italijskich krajach rakuskiego królestwa kneži yak sało nieskaſta nespočinoſz a tamni wobudlerjo pytaja tu ſamu w tu ſhwili na to waschnie pokazacj, so żane rakuske zgary neſurja. W Rakusce menuizy jenož tamniſche knežestwo zgary džiekacj dawa a je poddanam pchedawa, tak so je tam to f tobakom nieshde taf, kaž w drugich krajach ſe ſelu. Italij mjenja niesko, so moja woni rakuskiemu knežestwu ſchłodjicj, hdżż żane zgary wot neho neſkujuja a je tež to pichezo wjerno, so ſmiesje Rakuska f tobaka mene doſhodow, hdżż so wſchjednje nieschto millionow zgarov mene wuſuri.

Ze Serbow.

S Chróscijz. 26. decembra. Dženſ mjeſche naſcha woſada rjany ſwedjen, menuizy knes Nowak f Bravocjz, kotryž bje lietba ſwoje duchomniſke ſudiſe w Praſy ſkončil a 18. decembra mjeſčniſte ſwecijſny w Budyschinje doſtat, djerzesche w naſkim Božim domi ſwoju prijenju Božu mſchu. Hnedom po 9 hodžinach ſtupi knes canonicus farat Barth na ſięſtu a djerzesche pched wulkej ſyli nutnych poſlucharjow (ich bje njehdże 3000) kraſne prjedowanje, w kotrymž woni na pchihodne waschnie na pchitemneho młodego duchomneho ſpominasche. Po priedowanju ſapocja ſo bôrsh Boža mſcha, pchi ſotrejz f. kaplan Smoła f. Nalbíz a naſch drugi kaplan f. Wornat ahiſtirowaſchtaj. K powyſchenju ſwiatecznoſzje buſtu wſchilke ſhierlufcje ſ pchewodom poſawnow, trumpetow a pawlow ſpiewane a wuvedzechu tudomni herztajſku hudžbu ſe ſnatym miſchrifom a f wulkej ſhwabje.

S Delneho Huniowa. W-nož t 24. dezembra je ſo fajma, 40 kop rožki woſchijaza a tudomnemu ſublerej Žurei ſkuschaſa, do cijsta ſpalita. Wona ſtejſche pola tak menowaneho bolborčjanſteho hata a je ju, kaž to hinač byč nemöze, najſtere nieskaſt nesymany čłowek jaſyalt.

S budyskeje mičałſkeje woſadu. Nedžela ſchwörteho adventa nebiesche jenož ſa naſchu woſhadu ſara wajny a ſwiaty džen, ale tež woſebje wulzy wajny a ſwiaty, haj najſwecijſki džen teho žiwenja, ſa naſcheho noweho f. diakonuſa Mróſa f. Hodzija, pchetož na tutym dnju mjeſeſche woni pched zylei woſhadu ordinazu abo ſwecijſnu f duchomnemu ſaſtojnſtwu deſtacj. Jako biechu ſo teho dla rano do woſmich f. ordinatař farat Wetzka, ieho aſſistentai f. farat Kanig f. Kluscha a f. farat Trautmann f. Porschiz, f. primariuſ Rüling, woſhadni kneža wucjerio, ſaſtuperio mjeſčjanſteſeje rady a ſhiebjetario na tudemnym ſaplaſtvi ſhromadzili, f. Mróſa poſtrowili, poſitali a jemu ſbožje pcheli, ſaſtoni ſo ſe wſchjemi ſwonami a w ſriadowanym cijahu wedžihu pomenowaní kneža naſcheho noweho diacona do ſkenoſeje ſwiatizy, koſaž bje hizom bohacie ſludom naſpeluna. Najprjódzy džesche f. Mróſ, wedženy wot f. prim. Rülinga a radnemu ſnesa Heſleria, ſa nim f. f. farat Wezka, farat Kanig, farat Trautmann, wucjerio, wotpoſtani mjeſčjanſteſeje rady, ſhiebjetario a wele luda. Wtęglje mózne ſaſlincachu. Jako biechu ſo ſponneni kneža wekolo woltarja ſeſydale, ſaſpiewa ſo 14. ſhierlufc. Po wuſpiewanju teho ſameho naſtupi ordinatař f. farat Wezka Boži woltar a djerzesche f. Mróſei, ſiž c̄hyciſhe — jako biesche ſo hizom džen predy pched f. far. Kanigom w ſapali ſpovedał — f poſylnenju na ſwoje ſwiate powołanie Bože woſkaſanie wužiwacj, to ſtowo (Jana, 6, 56): „Schtóž moje c̄ieko ſje a moju ſrej pije, tón woſtane we mni a ja we nim“ 1.) jako wucibu, 2.) jako napominanje a 3.) jako ſlubenje prijōdſ. K tutej ryczi pchisanſny ſo konſekracja, wudželenje a intonazia ſpožohnowanjom. Ma to ſpiewaſche ſo 1. a 2. ſchwaczka

152. Khierluschka. Jako ho to stalo bie, postupi I. farar Wezka saho na woltar a dżerzesche f. Mrósej świecijisku rycz, w fotrejz won po głowach 2 fer. 4, 1—6 jemu sastojnistro w jernego słuzomnika świątego ewangelija jako 1.) wele wychijsze, 2.) czeiske a 3.) żohnowanja polne priodstoji. Na prashenje f. Wezki klubi njetko f. Mrós psches sławne „hai” świersnoz w duchnomnismu sastoinstwi, postawni ho na woltar a podlanszy kneza duchomni świecijachu jeho psches Boże słowo, modlitwu a rukow nakładowanie f. jeho ważnemu powolanju. Na to bu jemu sastoinstwo słuzomnika ewangelistę zytkowe dowierene a psches f. Wezki wypisimo ordinazije wot wychijsko konistorstwa w Drażdżanach pschepodate. Tuta świecijna wobšanku ho s numernej modlitwu. Po tej samej stupi f. duch. Wezki hichcje jukstróz na Knesowy woltar a — pokazujo na ważnosz pschishah — stají won w njemiskej ryci f. Mrósej wobiebie to słwo: „Boże ho Boha, czeście krala” jako neresdzielne psched wocij. Jako bjesche f. Mrós njetko psches sławne „hai” a se sawdaczom ruki f. ordinatorej klubil, wschitko to świeru dżerzej a cjinic, na cjoz won njetko pschishahacj mjejeche, cžitasche wychi mjeječjaniski pižat f. Tiebigař jemu pschishahu priod, na to postany zyla woħada, f. Tiebigař vrati pschishahu priodt a nowy f. diakonuż ho sa nim wóisse pschishaha: so chze kralei a krajsnej wustawi pschishany byc, ewangelisu wucizbu tak wuciez a priedowacj, kaj je ta hamra w Bożim słowi sałożena a w symbolisch knihach dale wuwedzena. Na to cžitasche f. Wezka konfirmazjiste pismo wot krajskiej direkcji a pschepoda to hamo f. Mrósej pod pschihodnymi słowami. Jako bjesche ho njetk 611. khierlusch: Nech stajnie sawostannu rc. wujpewał, dżerzesche f. Wezka sawokasansku rycz a mjejeche f. podtoższej teje hamere po Łuk. 10, 2: Hlaſcje, Bóh w uſtihuſe tu próftwu, so by won chyłt džielacjerjow do śwojich žnjow pōblacj; sa to maju ho jemu dżakowacj 1.) cji džielacjerjo, fotrychz won do śwojich žnjow szele, 2.) te woħady, do fotrychz won džielacjerjow szele. W bjehu tuteje rycze cžitasche radny

knes Hesler f. Mrósej wokaziju priod, fotryz radzijnym knezem, jako swojemu knejstwu, świersnoz a pschishanoz klubi, na cjoz jemu f. Hesler pod pschihodnymi słowami na neho a zylu woħadu spomnene powolanske pismo pschepoda. Tu wypysichu njetko f. Mrósa f albu a woħadni knezo wucizerjo a khjebjetarjo pschihodzchu psched woltar, nowego f. diakonuż powitacj a jemu se sawdaczom rukow świersnoz a pschishanoz klubicj. Na jich słowa wotmolni f. Mrós f rjanymi, f jadriwymi słowami. Knesam wucizerjam prají won njeħdże tute słowa: „Lubi kneza a pscheczeljo! My wschitzy hamu wucizerjo. Tei słowi „wuciz” a „wulnyc” matej tón hamu foren, sktoż na to połaszuje, so nimamż jenoż wuciz, ale so dyrbimż też pschego wulnyc. A w tutym wotpohladzaju je moje horze żadanje to, so bychmy wschitzy hromadzie wulnpli a wucizli w jenym duchu, w jenej wjeri, w jenej luboszi, w jenej nadziji a tał pomholi twaricj na tym wulnim twarenju, hdżej Jesuś Chrystus tón rózny kamien je, so bych u wschitke nam vorucjene dusħje wulne a male, jako żiwe kamienje hebu siwarene byle f. świątemu templu we tym Knesu. Hamen.” Khjebjetarjam prají won szjehowaze słowa: „Też wy, lubi pscheczeljo, budżcie mi lubosinje powitanı, kaj sze me powitali. Bóh żohnui waż, kij wy tudy wobiebie penesh hromadzież a rachnowacj macże, też pschede wschjem f. duchomnimi darami, so bychje hebi schażi schromadzili, fotrej ani molje, ani sersawż nessaza (Matth. 6, 20.) a so bychje sumu, hdżej mamż wschitzy rachnowanie wotpolożież, derje wobstali psches tu hnadi Bożu we Chrystusu Jesuśu. Hamen.” — Na to skoncji f. Wezka śwoju sawokasansku rycz f. tym, so won njetk miħabnej woħadzi ieje nowego dusħow pastyrja priodstani, ju dopominjujo na jeje pschishanozje pħbecżjivo temu hamemu, fotremuż won pschi ihm też woltar, duru, klietku a t. d. pschepoda. Napoħledk postawni wobšanku ho wschitzy duchomni na woltar, zyla schromadzjissna pany na swoje solena a nutra modlitwa f. fararja Wezki wobšanku tuton ważny skuf. — Njetk postupi nowy f. diakonuż na Bożi woltar,

saipsewa: „Cześć budź Bozu we wysocej,” a Boża służba sapocja sa tak hewak. K podlożej swojego nastupnego przedowania po Euf. 3 15—17. stají ſebi t. diał. Mróz to przeschenje: Kotsi ſu cji prawi ſchodzijszy przedario? A wotmolwi na to ſamo: To ſu cji przedario, fiz 1.) wot ſebe ſamych żanu wulku myśl nimaja, 2.) wopacżne myślne teho luda ſhostaja a 3.) wot ſebe ſamych precz poſkaſuja na Chrystuſu, fiz psichischt je ſe ſchęzeniu teho ducha a psichindje ſwojenjowej ſchczęſeniu. Sawod przedowanja, kotrej wón ſ tamnej ſubie ſchturekli: Wſchiet ſtutkač a wſchiem dželi ic. ſapocja, ſloži wón na ſłowo ſwiat. Pawoła w 1 Tim. 3, 1: „Zeli ſo ſchto biskopſtwo žada, tón žada kraſne džieko,” poſowaſche tudy najprjódz na kraſnoſ ſuchoſniſkeho ſaſtoinſwa, a tak je tež jeho horgie žadanje, jeho wutrobu proſta wot mchodoszje ſem była, njehdź duſchow paſtryt byc na ſelenej ſuzy ſwiateho evangeliſa; tak je wſchitſe ſwoje prozowanja, ſwoje mozy ſtaſnje na tutón ſóng ſtožorak a tak je tón Knes jeho ponijnu proſtu dopeſnit; tak je wón jeho najpredy ſa paſtryta ſwojich jehnatow poſtaſik, kotrej je wón psches 8 liet wodzik t. čerſteve wodzi teho živenja. Hiszcie ſpominasche wón ſ hnutej wutrobu na tuto ſbózne džielo, na tu ſubosz, fiz ſo woſebje pschi roſnodzjelenju na tak wſchelake waschnje ſewila bjesche a wot koſtrej te bohate ſyli lubych džieczialow ſiawnje ſwiedzjachu. Hiszcie proſchesche wón Boha, ſo bychu tola jeho napominanja pschi dželenju wot nich: „Džecjatka, wostańce pschi Jeſuſu; a: „džerž, ſhotož ty maſch, ſo by cji ničto newſak twoju ſrónu!” podarmo nebyle. A tak tón Knes njehdź Pjetrej najprjódz porucz; „Paſ moje jehnata!” a potom psichitati to ſłowo: „Paſ moje wowzy!” — tak wſchitwota wón njeſko dženſ to druhe ſłowo: „Paſ moje wowzy!” — Ale niz jenož na kraſnoſ, ale tež na cježkoſ duchoſniſkeho ſaſtoinſwa wón wobſchernje poſowaſche a pschi tym teho Knesa proſchesche, ſo by ſemu pschi tak cježkim dželi, do kotrej wón njeſko ſtupa, pomožny był. — To wuweđenje

džielow bjesche | ſo t. diał. Mróz iara derje voradzilo, a ſe wiſcheho, ſchtož wón przedowasche, ſwieſteſche ſo hluboke ſchęzenijskie pótmaczje a horza lubosz t. Božemu ſłowu. Wſchi ſóng ſwojego jodriweho przedowanja wobroči ſo wón hiszcie na ſwoju woſadu ſ ſei proſtwu, ſo by jeho ſ luboſzju a ſ doſjerenjom jaſo ſwojego duſchow paſtryta horjewſata a jeho ſobu nups ſankata do ſwojich modlitwów, ſo by jeho džielo bes nimi bohacieſe žohnowane byte. Wutrobnia, wierjazia modlitwa woſjanku na to jeho przedowanje. —

Po jenei hodžini ſhromadžihu ſo kneža duchoſni, ſoſuperio rady, ſneſai wučerej mihaſteſte ſchulje a woſadni ſhiebjetario ſ hoſzini, kotrej bjesche mjeſciejska rada, jaſo ſollaturiſte knejſtvo, nowemu knežei diafonuſej t. cjeſi dobroćzivje psichotowacj daſa.

Tón miloſzivý Bóh paſ chył tež na džielo tuteho ſwojego wotročka, fiz budze ſobu twaricž Bože kraſteſto bes lubymi ſſerbami, ſwoje najbohatsche nebeske žohnowanje hnadnie wuſchęſtreč, tak ſo by wono bohate plody psichneſto ſ wiejgnemu živenju! E.

Sudniſke dopisy.

Wot woſteſneho ſuda w Budyschině buchu ſaſhudjeni a., 20. decembra Hana Kryſtiana a Kutschka, ſlužomna holza w Budyschině dla morenia jeneho džesca ſ neležbliwoszje, ſaj tež dla ſranenja a naſchyfkanja ſe ſtranenju do 10 mjeſazow arbeuſhausa; b., Kora August Kutschka w Kumwaſdzi dla napiſanja wopacżneho attestata do 7 dnjow a c., Hana Kryſtiana jenena Kutschka ſ Kumwaſda partikowanja dla do 3 dnjow jaſtwa.

Prilopk.

* Biſkopij maſa po poſlenim ludliczenju 3388 wobylterow w 764 ſwójbach.

* Na lipſkej univerſicji je njeſko 878 stuſentow, 40 wſaz, hacj w ſaſdzenym poſteſci.

* W franzowſkim mjeſzi Rheims'u bjesche wondanjo wulki holk, menujzy 15 džiwich ſwinti bje do mjeſta psichjeſato. Duž wſchitko ſa bronju

psichimaische a s hselbami, widlami, wypami a zelesnymi ſerdzemi ſo ſa tymi newitawymi hoſzemi honjachu a tez ſchelzjoch ſarashchu, djeveci ſwini pak ſaho cefny. Tuta ſwierina bje ſ montcheinotiskeho lieſa pschibieſala, hdzej ſo runje wulka hoſtwa wotdzerieſe a bie ſebi w Rheims'u wucieſ vytala. Tudy wona nikomu nicio neciunefche, jenož jedyn ſeniceſi mu; bu l-hko raneny.

* W jenych famentowuhlowych podkopach ne-

daloko ſendzelskeho města Manchestr ſapali ſo 11. decembra ſkajeny powlett a ſaduſy 25 djeſacjeriom

* Město N o m ma w ſwoich 54 mjeſtečjanſtich woſzadach 180,350 wobadlerow, bes nimi 34 biskopow, 1331 duchomnych, 2404 mnichow, 1872 kljichterſtich knejnew a 854 duchomnyſtich ſeminaristow. Tez bydli tam 4000 židow w pschedmjeſzi, kotrež po Ghetto menuje.

Kak

rozom

Hans Depla

wótritaj

a

a

Mots Tunka

ludži pódla

škréjetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Počehne dha k nowemu ſjetu njechtón ſwojego pscheczelſtwa do Njemzow?

Hans Depla. Cioho dla?

Mots Tunka. Né, ſo by tam njemſki na- wuſnýl?

Hans Depla. Teho dla tam nichtón wiaz- khodzic̄ netreba, tak wele njemſki doma w ſchuli tez naukuſeja, faz poſdzischo trebaja.

Mots Tunka. Haj, a ſama njemſka ryc̄ ſeneho tez mudreho neciini.

Hans Depla. Kaha ty to mjeniſch?

Mots Tunka. Haj, my many w nashei wſy tez jeneho Njemza, wot kotrehož ſebi njeſtoſi myſlachu, ſo je wón mudriſchi, hacz woni, dokelž može derje njemſki, ale pschi poſlenim lud- a ſkot- ličenju ſu ſo hinaſ pscheſhwjedzili.

Hans Depla. Kak dha to?

Mots Tunka. Kak to? Né, tón Njemz

dje w ſwoich ſapiſbach na praschenie, kaiſi ma ſlōi, napiſał, ſo ma byka, faz bje to tez žylje prawje.

Hans Depla. Né, dha džie ſemu žadyn poruk činieſ nembojſch, hdyz je prawdu piſat!

Mots Tunka. Nje, — ale wón bje potom pschivíſat, ſo ma ton byk dwie džiſeſi!

Hans Depla. Hahahahahaha!

Mots Tunka. A potom to wonhladasche, jako vrochu kruwy tu zylu wjeſ ſapiſale, dokeſ tam, hdzej dyrbeſche wón jako wobſedjer piſam byc̄, ſtejſche: dwje kruwi a ſena ja kojza.

Hans Depla. Mjeſachu dha Sſerbja ſwoje ſapiſy prawje napiſane?

Mots Tunka. To ſo wje!

Hans Depla. Haj, duž ja pschezo praſu: Wukje njemſki, ale woſtańce dobri Sſerbja; — to je wiſeſje najmudriſcho!

S p ě w y.

Dijelenje ljeta.

Tak s Boža, lubi bratijo! my —
Višes weſele a ſrudne dny,
Haj ſchiž a cjezke staroſtie
To ljetu many pſchendjene.

Duž djenſ, djen ljeta poſleni,
Eſej koždy hifcje wopomni,
Kak pſchi wſchel Boža dobrota
Nej' vola na naš ſabyta.

O! to je wulka dobrota
Schiož ſtrony je, ſo naſiſež ma,
A pſhi tym ſwoje bydlenje,
Hdyž je tež runje hubene.

Kak wele jich, a ſrudoba,
Eſu pſchi tež horſty vorela,
Hdyž jim jich dom ſo wotyalti,
Tak ſyſtnež ſe nebju hladali.

Ach tu a tam tež diječjatka
Wo ſwojich staroſtih plakaja
A ſaſo staroſti wo diječi
Djenſ žaruja we ſudebi.

Wy wſchitzy, wy ſchijnnoſcherjo!
Ach troſtujecje wſchaf djenſha ſo,
Eſnadj budje ljetu pſchichodne
Tež ſa waſ ſaſo ſbožomne.

Tež, khudy bratſe! neboj ſio,
Twoj Boh, kij tebe ſavorit jo,
Ton budje tež cje ſejiwiež,
Hdyž budjeſt ſo jom' dojericiž.

Hdyž pat, o Wotze nebeſti,
Djenſ ſnadj we cjezke ſkoroſzi
We pſlach ſ tebi ſychuju,
Tych newoſtaſ wſchaf bes itoſčta.

A nim, Božo, ſ huadu poſladaj,
Zim ſcjerpliwoſz a pomož daj,
Daj ſim tu rianu nadžiu,
So ſhepe budje we nebju.

A hdyž tež naſch čiaſ na ſwjećje
Eſnadj w nowym lęcji wubjehne,
Daj, ſo ſimy ſtajnie hotewi,
Hdyž pſched twój ſud ſimy woſani.

Haj, wiſni, hdyž naſch čiaſ wuſchot je,
Bes dolhej cjezke ſkoroſzie
Višes cječju pmerci naſ do nebjja,
So ſimy po naſchoh' ſbožnifa.

A ſchtož to ljetu njetzishe
My cjuili ſimy neprawe,
To wodaſ, Wotze nebeſti,
Nam vola wſchuto po huadzi.

A tak we Božim meni my
To nowe ljetu naſtupny,
A Boh ton knes daj, ſo by ſo
Nam wſchitkim we nim derje ſchlo.

Nech wjera, luboſz, nadžija,
Wjer, ſboje we ſim pſchibera;
Nech wojna, ſbiež, ſle ſkoroſzie
Eſu wet naſ wſchutliſ ſdalene.

A ſ takſi rjanej nadžiju,
O bratſa! juſie čzemy tu
To nowe ljetu naſtupici,
Béh nebudje naſ wopuſtejicj.

Pjetr Mlonk.

N a w ě ſ t u i k.

Džafe.

Wſchitkim tym ſamym, kij mi po wóhnjowym
nesbožu, wot kotrehož buč 27. juliia 1857 potre-
cheny, dobroćjwje k pomožy biechu a me ſe wſchelkimi
darami, ſyneſami a draſtu podperachu, praju ſi tutym
ſwój naſuboſniſi džaf. Woſebie pat džafuju ſo naj-
priodzy gmeinſkemu priodſtejerej Wicjaſej a po-
tom tež ſublerej Janej Wanajeſ ſa hospodu, mi

a mojej ſwójbi tak dolhi čiaſ ſubefzivje ſpož-
čeniu a ſa wſchelu lubož, wot jeju familije nam
wopokaſanu. Henuak dowolam ſebi ſimaj džaf
ſa fory prajiči, kaž tež ſwalej Gruhlej w Dalizach,
kublerjam Wobſy, Bjerkej, Werabej, Wetzy, Schotzji
a Handriej w Khelni, wujej Förſtarej w Saſdowii,
kublerjam Merwi a Müllerej w Cjemerizach, Halmi,
Förſtarej, Dofuſchi a Zyzel w Rjeveſzach, Han-

drisej, Kowarkej, Gottej a Recznej w Kamenej, Mitej a Hantuschej w Bronju, f. najenkej Schubi we Komiku, tubleram Esomoli, Petaschej, Lehmannej, Schézzy a kneni rycerstwilej je Schröter w Hunjowi, tublerjomai J. a M. Esomoli w Lechawie, f. inspektorai Straub i w Makym Welfow, subletriam Wezzy w Dzichizach, Lehmannaj a Müllerej w Dalizach, Kschitankoj w Kchwacizach, Wiczaej w Szijezach a f. landrychtarej Zieschankej na Židovi. A ja rucne dżjelo dżakulu so najwutrobnischo Michalej Nowakej, Janej Nowakej, Michalej Werabej, Janej Hosckej, Jakubej Werabej, Janej Grohmannej, Michalej Handrikej, Miklawsczej Mierczinkej, Michalej Żurej, J. Hantuschej, Michalej Duzmanej, Jurjej Alkermannej, Janej Kubanek, Pietrej Kremlusej, Janej Korichej, Miklawsczej Werabej, Michalej Müllerej a Jurjej Libakej w Khelni; Jakubej Bogelej, Janej Libschi, Petaschej, Duzmanej a Kobani w Kschitwej Werfchecji; wojnarej Frejdzi, iwnozerej Frejdzi, Gross, Kudzeli, Wiczzy, Marczinkej, Müllerej, Petaschej a Halzy w Esmodzizach; Wobstej, Röblej, Domsczej a Pefarej we Wulfim Welfoni; Żurej w Borazach; Swakej Frejdzi, wujcej Peteschzy a iwnozerej Petaschej w Libochow. Gim wschitkim praju ja swoj najnaležnisi dżak s tej najwutrobnischoj prestwu k Bohu lubemu knejci, so by won to, schto i je mi żadny k luboszi czinit, bohacjje kośemu s časnymi a wjecznymi sublami jarunacj chęt.

W Khelni, 28. decembra 1858.

Ernst Handrij Wannak.

Wutrobný dżak

Inesiej seminaristemu wuczerzej Fiedlerej w Budyschin sa pschetozenje teho rjoneho wubudżazeho Balloweho przedowanja, s tej próstwu, so by pschichodnie wjazy taifich iadriowych przedowanjow a druhich teho runja pismow s jbožu ſerbſkich duchow wudat. O so by je kožy nan a kędy hospodai ſwojim dżiecjom a czeladnymi prjedčitat a wožebje je tež do taifich domow, hdzej hewak Jane nepſchinu, pytat roſyſcheracz!

Mlonsti.

Drewowa aukzia.

Cjetusche twerde niskolieskowe ſpusciane drewo, kójno we wuliebowane jerdije, w jasowe a lipowe gratowe drewo w lichański rejeru budje so 10. a 11. januara 1859 w dotych hromadach a stejazych loſach pod napłacieñiom ſchworejnych kupnych penes, kaž tež pod wumieniem, w termii wosiewomnymi, na pschedowanie pſchedawacj: Kupowario maja so

pónđelu, 10. januara rano w 9 hodzinach pschi lichański parku, a wutoru, 11. januara rano 9½ hodzinow pschi wowežim moži hromadu ſenči.
Gratowe drewo budje pónđelu ſobu pſchedawane.

Sylyny palenz, spiritus, kaž tež wschitke držiny dobreho paleu za pſchedawa po najtunischoj placzisui

Ludwig Eccius pschi kaserni:

Aukzia drewa po loſach.

Na rycerstwili Wutolejizach, nedaloko hajsanskich mesow, budje so wutoru 4. januara dopolnia wot 9 hodzinow, brjesome a welschowe niſke drewo, w njehož 40 ſenotliwych loſach na pſchedzianje pſchedawacj.

Wumienjenja budja pſched sapocjatkom aufzige wosiewene.

Moje snate dobre woprawdzie

sunche droždje,
kaž tež wschitke pschi peczenju trjebne twory porucjam ſobdemu najtunischo.

J. G. F. Nieckisch.

Jedyn hiscje dobyr teſak, fiz by so wožebje ſa jeneho waſtharia derje hodil, je we wudawarni Serb. Now. na pſchedan.

Jedyn ciążie nowy ſykanjowy rjeſak s nowej ſchtajermarskej koſu je pſchemienjenja dla tunjo na pſchedan. Wszo dalshe je ſhonicj we wudawarni Serb. Nowinow.

Wot redakcije.

Nasich czeszenych abonumentow na to kedzblivych činimy, so je čaž, na 1. ſchitworeczjeto 1859 ſa Serbſke Nowiny do předka placzic. Sakszy abonumento maja ſa exemplar 66 np. we wudawarni a 75 np. na kralowſkim pôzzi ſaplaczic, pruszy abonumento ſaplaczia pak we wudawarni 72 pruskich np.

Barlinske wohu sawjessja ze towarzstwo.

Sakojene 1812.

Saklad y kapital 2 millionaj tolet.

Toto hizom 45 let wobstejaze towarzstwo bere sawjesszenja psche wehnjewu schodu horje po niskich, ale twerdych pramijach, hozej sawjessenja zensje niezo doptacjowacj netreba.

Sawjesszenja wobstara a wjehie wutozowanja dawa

W Budyshini.

J. C. Smoler, wudawat Serb. Now.,
agent barlinskeho wohu sawjessja ze towarzstwa.

SA. SA. priv. Assicurazioni Generali w Trieszzi

bere horje sawjesszenja wschlitzh druzinow psche wohu na pschedzajte wobshedzenstwa, psche elementarne schodowanje na pucjowanje lubla, teho runja sawjesszenja na zivenie cloweka.

Policy a jarnunaja schodu w pruskim courantu sa nejtnische pramije.

Saruezenski fouds towarzstwa 16 $\frac{3}{5}$ millionow schlesiaakov slobora.

J. G. Richter,

distriftny agent sa Budyshini a wokolnoz.

Runje dostach s najlepszych thlamow pozytku
wischelackich komprimirowanych
warenjo, w atenjow,
kotrej so psches swoju dobroz a tunosz sa kozdu
kuhen horja, a dewolam sibi, tutu rjanu tworu
k dobrociwemu supowanju poruczecj.

W Budyshini, 29. decembra 1858.

J. G. Richter,
na miasowym torhoszcu.

Macieca Serbska.

Do pokladnicy Macicy Serbskeje su hač
do 30. novembra 1858 swój přinošk zapla-

cili:

k. Falten, khězeř na Židowje, 25 nsl.

na lěto 1858;

k. Patera, student w Prazy, 1 tl. 10 nsl.

na lěto 1859;

k. Kourba, professor w Prazy, 1 tl. 10 nsl.

na lěto 1859;

k. Dučman, student w Prazy 1 tl. 10 nsl.

(Přichodnie date).

W Budyšinje 30. novembra 1858.

K. E. Pjekar,
naměstnik pokladnika M. S.

W Smolerowej kniharni je sa 1 nsl. k do-
staci: Tekel, to je: Ty by na wazy wajeny a
by loži namašany. Priedowanje na šwedzenju
semrech djerzane wot C. B. Balla a na ja-
danje do serbskeho pschelozene wot K. A. Fiedlerja,
seminarskeho wucjera w Budyshini. Wudate k
hejšemu snutškomneho mišionstva.

W. Kaderowa
cziszjaza wodžiezka (Fleckenwasser),
kotra; wjehie blaki i draky wucjissi a jej
pschi ihm na žane waschnje neschodzi pschedawa
so ypla podpišancho w bleszkach po 5 nsl.

Jul. Rob. Richter,
we wudawatni jemistich nowinow na
snutškomnej lawistej hapy.

NB. Ton tamy supuje těž staru paperu w meň-
sich a welsich dízelbach.

Zandzeny štworth žita w Lubiju plačachu:

Srénja	tl.	nsl.	np.	pracizna	tl.	nsl.	np.
Piszenja	6	10	—	Kozta	4	—	—
Bezimén	3	5	—	Worž	2	5	—
Hroch	6	10	—	Wofa	4	—	—
Zahlo	6	—	—	K. butry	—	18	—

Zańdzenu sobotu žita w Budyšinje plačachu

Kore.	Wyšša.			Nižša.			Srzedzna.		
	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.	tl.	nsl.	np.
Piwenja	6	15	—	4	—	—	6	—	—
Rezla	4	—	—	3	5	—	3	27	5
Bezimén	3	—	—	2	25	—	2	27	5
Worž	2	5	—	1	15	—	2	—	—
Hroch	6	10	—	—	—	—	6	—	—
Wofa	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Bejvit	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zably	6	10	—	—	—	—	6	5	—
Gedajidza	5	—	—	—	—	—	4	25	—
Bjerny	1	5	—	—	—	—	—	25	—
Kara butry	—	18	—	—	—	—	—	17	—
Koya blemy	6	—	—	—	—	—	5	20	—
Bent. syna	1	5	—	—	—	—	1	—	—
Dowoz:	1189			kórow.					

Cisé Bjedricha Hiki w Budyšinje.